25-32
No 19.

19 I 129
26

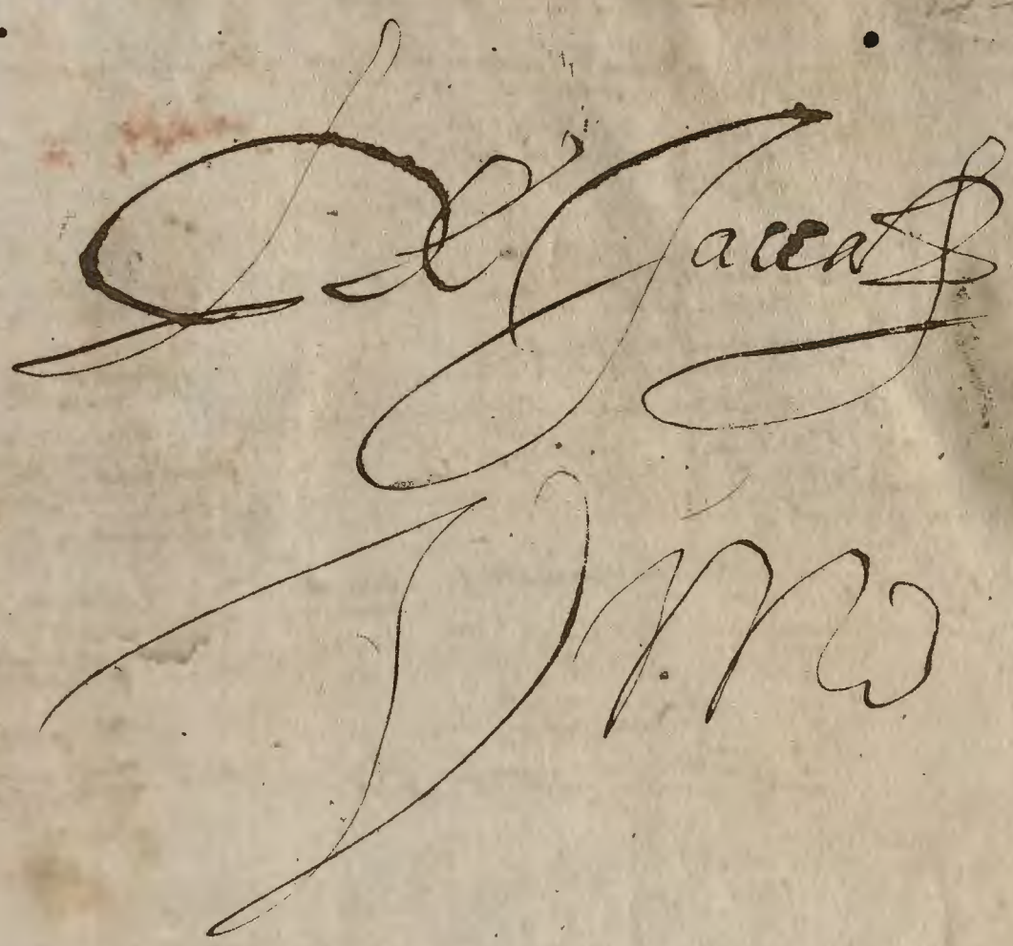

Ad quarum primo principale dicendum quod quantum ad istorum non [illegible] contra Henricum qui [illegible] negamus
Inhibitionem // 2° quod hoc negato tota potest structura [illegible] ut patet ex dictis

Ad quartum principale non [illegible] apostolicum [illegible] [illegible] [illegible]

Quæstio quinta de mayoris ordinis minoris

QUIRLA Prohemium primi libri sententiarum. Queritur prio. Utrum primum principium complexum possit formari in Theologia. Videtur q̃ non, qz S. Beatus Dyon. qui de deo recte sentiunt omia sibi attribuunt. ⁊ omnia remouet. ergo ꝛc.

¶ Contra. qz idem Dyonisius dicit, q̃ duplex est processus in sacra scriptura. Unus ab affirmationib⁹ ad negationes. Alius a negationibus ad affirmationes. ¶ In ista q̃one duo sunt principaliter faciẽda. Primum est istud principium declarare. 2m est istud defensare. ¶ Quantum ad primum duo faciam. Primo declarabo ipm in se. 2o in comparacone ad theologiam. ¶ Quantum ad primum primo declarabo ipm in gnali. 2o in speciali. ¶ Quantum ad primum. s. ad declarationem primi principii in se ⁊ in gnali premittuntur quattuor preambula. Primum est q̃ primum principium ꝛplexum formatur de sbiecto primo. Et hoc probatur sic. qualiscumq̃ est ordo aliquorum totorum. talis e ordo suarum partium essentialium. qz ordo totorum ex ordine partium oritur. Sz propones sunt quedam tota respectu terminorum. ergo qualis est ordo inter propositiones. talis erit inter termios ex quibus propones formantur. Ordo enim propositionum videtur ꝛsurgere ex ordine terminorum. cum igitur inter ꝛplexa istud ꝛplexum supponatur primum. ⁊ primus termin⁹ est primum sbiectum. sequitur q̃ est de prio sbiecto. ¶ 2m preambulum e. q̃ primum principium ꝛplexum ingreditur primam demonstrationem. Et hoc probat sic. qualis e ordo inter tota. talis est ordo inter ptes essentiales sicut pr⁹. Sz demonstrationes sunt quedam tota respectu propositionum que sunt earum ptes. ergo prima demostratio habet intra se pro pte essentiali primam propones. hoc est primum principium ꝛplexum. ergo ꝛc. ¶ 3m preambulum est. q̃ p primum principium ꝛcludit simpliter prima ꝛclusio. Hoc probatur sic. Primus effect⁹ est a prima causa. ꝛclusio aut scientifica est effectus principiorum. ergo prima ꝛclusio est a primo principio. ¶ 4m pambulum e. q̃ primum principium format in prima scia. Hoc probatur sic. qz sicut scie habent distinctionem ex sbiectis. ita ⁊ ordinem ꝛsequentem. ⁊ ideo cum prima scientia sit de primo sbo. ⁊ de primo sbiecto formatur primum principium. ut iam patuit. sequitur q̃ in prima scia formatur illud primum principium. sic intelligendo q̃ ab eo incipit processus talis scie. ¶ Ex his potest videri que sint proprietates primi principii ꝛplexi. Prima e q̃ sit communissimum. qz ex primis terminis ut patuit constat ⁊ ex universalissimis. qa primi termini ⁊ ulissimi constituunt principium ulissimum. ergo ꝛc. ¶ 2a proprietas e. q̃ primum principium est omnium intimum ⁊ intrinsicum. qa universalia sunt intrinsica suis inferioribus ad que se extendunt. Sz illud principium ꝛstat ex universalissimis terminis qui extendunt se ad oia. ergo ꝛc. ¶ 3a proprietas est. q̃ ipm est in se verissimum. qa cuius regule etne sunt incommutabiles ⁊ verissime. S. August. de vera religione. ⁊ istud principium est inter regulas illas potissimum. sequitur q̃ ipm est verissimum. ¶ 4a proprietas est. q̃ ipm est in se notissimum. qa cuius termini sunt notissimi illud e notissimum. Omis enim notitia est aut ab euidentia propositionis. aut ab euidentia terminorum. Sz termini primi principii sunt notissimi. cum sint universalissimi ⁊ simplicissimi. ergo illud principium est in se notissimum. ¶ Istis autem proprietatibus declaratis inducunt quattuor ꝛclusiones ad declarationem primi principii faciẽtes. ¶ Prima conclusio e. q̃ in toto ordine principiorum est dare unum primum principium ꝛplexum. hoc probatur sic. quia sicut in gne causarum ⁊ causatorum necesario est dare primum. Alioqn esset processus in infinitum. ita oportet in principiis ⁊ principiatis. Sicut enim omne causatum habet causam. ita omne principiatum habet principium. ¶ Confirmatur. qz in essentialiter ordinatis recesse est dare primum. ¶ 2a ꝛclusio e. q̃ istud principium est unicum. qz sic impossibile e invenire in entibus simplicibus duo simplicia prima. ⁊ p hoc inuestigamus unitatem primi principii. ita impossibile e in complexionibus inuenire duas simpliciter primas. ¶ Confirmat

az

UNIVERSIDAD DE ZARAGOZA BIBLIOTECA

q2 omnis ordo eentialis est in habitudine ad aliquod primũ. ⁊ p ñs ois in omni ordine dare unicum primũ. sed inter ꝓplexiões est ordo eentialis ut patuit. ergo ois ꝙ inter eas unica sit prima. ¶ 3ª ꝓclusio est ꝙ istud principiũ se extendit ad oia ad que se extẽdit ratio formalis suorꝫ terminorꝫ. q2 impossibile est extrema eẽ sine hitudine intrinsica. Sed ista hitudo in qua ꝓsistit ueritas primi principu est intrinsica. cuꝫ ꝓsurgat immediate ex rõibus terminorꝫ. cuꝫ ptum ei⁹ includatur in sbiecto. ubicũq3 igitur ẽ sbm ei⁹ ois ꝙ ibi sit totum istud primũ principium. cũ ibi sit sbm ⁊ ptum ei⁹. ⁊ p ñs habitudo. ¶ 4ª ꝓclusio est. ꝙ ueritas isti⁹ principii non pot inueniri nisi ubi inueniũtur sui termi. Hoc pbatur primo. q2 impossibile est inuenire hitudinem inter extrema sine illis extremis. s3 ueritas istius principii ꝓsistit in hitudine que est iter ẽminos. igitur non potest inueniri sine ẽmis. ¶ 2º. q2 totum ꝓstitutuꝫ ex ptibus non pot inueniri sine ptibus. sed illud principiũ ꝓstituitur sicut quoddã totum ex suis termis. g ꝛc.

¶ Nunc 2º uidendum est de isto principio primo magis in pticulari. Et q̃tum ad hoc uidendũ est. q̃d est illud primum principiũ. ⁊ dico ꝙ est istud De quolibet ẽ affirmatio l' negatio uera. ⁊ de nullo eorꝫ ambo simul. istud ꝓcreditur ꝓter primũ principiũ. ¶ Ad cui⁹ euidẽtiam introducũtur quattuor ꝓclusiones. Prima est. ꝙ totum istud principiũ est una ꝓpo ꝟpotetica ⁊ copulatiua que ꝓtinet duas cathegoricas. quaꝫ prima est de pto disiũcto. 2ª est de pto copulato. ita ꝙ pª est uniuersalis affirmatia. 2ª uniuersal' negatiua. Prima enim ps dicit. ꝙ de quolibet ente affirmatio uel negatio ptur. 2ª ps dicit ꝙ de nullo ente siue sbiecto affirmatio ⁊ negatio simul pntur. ¶ 2º ꝓclo est. ꝙ iste partes ꝓpõnis ꝟpotetice ita sunt ordinate sicut cõiter ꝓferim⁹. ita ꝙ uniuersalis affirmatiua ẽ prior ul'i negatiua. Hoc pbatur. quia qñcunq3 affirmatio ⁊ negatio fũt circa eosdem ẽminos. semp prior ẽ affirmatia q̃ negatiua. q2 omnis negatio de aliquo ẽmino reducitur in affirmationẽ de eodem ẽmino. Sz ita est i ꝓposito. q2 ꝓpo cathegorica disiunctiua est affirmatiua. copulatiua aũt negatiua. ergo ꝛc. ¶ Confirmat. q2 ille ꝓpõnes quaꝫ una est añs ⁊ alia ꝓns. una ẽ prior alia. s3 sic est in ꝓposito. Nam copulatia de eisdem termis est semp añs ad disiunctiuaꝫ de eisdem. ⁊ nõ ecõuerso. ergo prior alia est illa affirmatia. ¶ 3ª ꝓclusio ẽ. ꝙ sbm primi principii ꝓplexi ẽ ens. Hoc pbatur. q̃a cõissime ꝓplexions est cõissimuꝫ sbm. s3 illud principium ẽ cõmunissimũ. ⁊ ens est sbiectuꝫ cõissimuꝫ. ergo ꝛc ¶ Confirmatur. q2 impossibile est eẽ adiectiuũ sine sbstantiuo posito uel sbintellecto. in isto aũt principio sunt duo adiectiua. s. de quolibet ⁊ de nullo. que sbstantiuant in neutrogñe. s3 in omib⁹ talibus itelligitur res uel ens. ergo ꝛc. ¶ 4ª ꝓclusio est. q̃ ptum isti⁹ principii est affirmatio ul' negatio sicut passio disiuncta in prima pte. quemadmodũ par ul' impar sunt passiões disiuncte nũeri. In 2ª autem pte ptum isti⁹ principii est affirmatio ⁊ negatio copulatiue. Hoc pbatur. q̃a in demõstratione potissima semp ꝓcludit passio de sbo. ⁊ sic passio ponitur in pto. ergo negatio ⁊ affirmatio erunt pta de ente in isto prio principio. ¶ Sz ꝓtra ista instatur 4ª. Prio ꝗ primã ꝓclõnẽ sic. Illa sunt principia plura ex q̃bus ꝓclusiones opposite inferũtur. s3 ita est de isto principio. quia affirmatiua ⁊ negatiua ꝓclusio pot inferri. que fũt opposite. ergo ꝛc. ¶ 2º ꝓtra scõam. ubicũq3 sunt due ueritates eential'r ordinate ꝗ pri⁹ ⁊ posteri⁹. semp uidet posterior posse deduci ex priori ⁊ ex ea declarari. s3 negatiua deducitur ex affirmatiua. ⁊ p ñs non erit p se nota. nec primũ principiuꝫ. ¶ 3º ꝓtra terciã sic. Nam illud principiũ uerificat ⁊ extenditur ad simpl'r simplicia ⁊ ad primo diuersa. ad que tũ non extenditur ens. eo ꝙ i eis non includit. ergo ens nõ est ei⁹ sbm ¶ 4º ꝓtra quartã. affirmatio ⁊ negatio uidentur ad logicũ ptinere. s3 ptum isti⁹ principii ad logicum nõ ptinet s3 ad methaphicum. ad quem ptinet totum principiũ. ergo ptuꝫ non est affirmatio ⁊ negatio. ¶ Ad primũ dico. ꝙ primũ principiũ est unuꝫ non unitate simplicitatis. sed unitate cuusdã integritatis ad moduꝫ ꝓpõnis ꝟpotetice. ¶ Ad 2ᵐ

dico q̃ uerꝰ assumit. qñ una illaꝝ ueritatũ
sic ordinataꝝ sumitur ſb alia ut ꝓclusio ſb
p̃missis. Sz hoc non pōt ēe qñ utraqz illa
rum ꝓpōnum ē ex eisdē termis. tunc enim
non pōt una ſb alia assumi. Sicē in ꝓpoſi
to. qz non differūt nisi in signis uariatis ⁊
qz ꝓcopulationē ⁊ disiunctionē. ¶ Ad 3m
dico. q̃ in simplicī simplicitus ⁊ primo di
uerſ includitur ens denoiatiue. ſ. q̃ est ad/
iectiuũ ⁊ non quidditatie. ⁊ iō istud p̃cipi
um de eis simpl'r uerificat. sed non eodem
mō quo de alis. qz non quidditatiue. Nec
oportet ad uerificandũ primuz principium
q̃ dicatur q̃dditatiue. sic ista ē uera Homo
est albus uel non albus simpl'r. sz tñ q̃ddi
tatiue non ē necesse sic ptz. ¶ Ad 4m dico
q̃ intentiones aliqñ supponunt p primis
sicut qñ dicim q̃ diffinitio p̃dicatur de diffini
to Affirmatio q̃ ⁊ negatio nō sūt p̃dicatuz
primi principii. nisi inq̃tum supponūt pro
primis. s. p ē ⁊ non est e. ¶ Sz ista insta
tur. Primo qz istud principium se extendit
ad p̃uationes ⁊ ad figmēta. de quolibet eni
pōt dici. q̃ est cecitas uel non cecitas. chime/
ra uel non chimera. ⁊ tñ de istis non ōz ens
¶ Dic pōt dici q̃ p̃uationes ⁊ figmēta nō
omno effugiunt rōnem entis. qz sunt entia
rōnis. Uel pōt dici ⁊ melius. q̃ sic ista sunt
solum entia non simplicī sed p̃ q̃d. ita istō
principiū inuenitur in eis non simpl'r. sz p̃
quid ⁊ quasi fictiue. ¶ 2o instatur ō eo qō
dictum ē ad 3m. q̃ de p̃mo diuerſ ōz ens ō/
nomiatiue ⁊ non q̃dditatiue. ut de aliis paſ
siomib' entis. ⁊ hoc sufficit ad saluandũ pm
principiū in eis. ¶ Cōtra istud instatur. 4o
Primo. qz accipio rōnem boni. aut ē quid/
ditatiue bonũ aut non. Si sic. hēo ꝓpositũ.
qz de bono ōz aliquid q̃dditiue. ⁊ sic de ali
is passiomib' entis. Si non. q̃ boni erit bo/
nuz. ⁊ sic in infinitũ. hoc tenet eque forma/
liter cũ quidditatie sic alibi. ergo istud p̃
cipium se extendit ad simpl'r simplicia ⁊ ad
primo diuersa. al'r q̃ p solam denoiationē
entis realem ¶ 2o. qz ista rō formalis bo/
ni aut est p̃ diuersa q̃dditatiue aut nō. Ista
disiunctiua ptinet ad istud principiũ. ¶ 3o.
qz ista ratio boni aut ē simpl'r simplex q̃d/
ditatiue. aut non. ¶ 4o. qz ista rō formalis

boni aut est ens q̃dditatiue. aut nō ens q̃d
ditatiue. ¶ Ad pm dico. q̃ altera istaꝝ est cō
cedenda. s. ista q̃ bonũ est bonuz q̃dditati/
ue. ⁊ p ꝑñs tota disiunctiua. tñ nulla ꝓple/
xio est ibi q̃dditatiue nisi ab aia ficta. eo q̃
non sit ibi nisi unicus terminus formalis. ⁊
iō ꝓpte hic non hz locum illud pm principi
um. ¶ Ad 2m dico. q̃ non ē quidditatiue p
diuersa. qz diuersitas dicit respectũ qui nō
est ō q̃dditate alicui absoluti. Eodem dico
de simplicitate que forte est quedā negacō.
qz dicit carentiā ꝓpositibilitatis que non ōz
de aliquo positiuo q̃dditatiue. ¶ Ad 4m di
co. q̃ disiunctiua ē ꝓcedenda. tñ non ptinet
ad p̃mũ principiuz ꝓplexum. ¶ Ex istis
sequunt due regule. Prima ex p̃ma parte
principii. q̃ cuiuslibet p̃dictionis necessario
altera ps est uera. Ista seqtur ex pte prima
de disiuncto p̃dicato. ¶ 2a. q̃ p̃dictoria nō
pōt esse simul uera. ista seqtur ex pte alia.

¶ Postq̃ uisum est de primo principio
in se. uidendũ est de eo. in bitudine ad theolo
giā. ⁊ po applicando primā regulam que se/
qtur ex p̃ pte 2o applicanda sōdaz que sequi/
tur ex 2o de p̃dicato copulato. Et q̃tum ad
hoc introducunt quattuor ꝓclusiones. Pri/
ma ē. q̃ illud principiuz uel eius ueritas inue
nitur formal'r in creaturis. Hoc pbat. q̃a
ubicūz fuerit ꝓclusio deducta ex po princi/
pio ibi inuenit primū principiuz. sz in crea
turis inuenit hoc. ergo ꝛc. Maior pz. quia
in eēntialiter ordinatis ubi ē posterius ibi ē
prius. sz ꝓcl'o ē posterior po principio. quia
ē effectus eius. Minor pbatur. nam ista ē
uera in creaturis. creatura uel ē necessaria l'
non necaria. ptingens uel non ptingens.
Iste ꝓclusiones deducūtur ex po principio.
¶ 2a ꝓclusio ē. q̃ ueritas illius principii for
malit inuenitur ⁊ tenet in deo. q̃a ubi ꝓcl'o
ibi pricipium sic pri. In deo inuenit ueri
tas istius. s. q̃ ōs ē eternus uel non eternus.
que sunt ꝓclones primi principii. ¶ 3a ꝓclu
sio ē q̃ ſb eadem rōe inuenit in deo ⁊ i crea
turis. Hoc pbatur. q̃a ꝓpō cuius ſbm in/
cludit icompossibilia non potest esse uera.
Nulla enim ꝓpō uera pōt formari de hoie
irrōnali. sz ꝓpō istius ꝓclonis. deus ē eter/
nus uel non etnus. necessario includit istā.

Ista Scot. q. 2. prol. n. 29.

de quolibet ente affirmatio uel negatio uera. Et tunc sic. aut istud signum de quolibet additur ĉmino uniuersali. ⁊ hĕtur ꝓpositū q̃ istud non ꝺr solum de deo sed de alio. si ĉmino ꝑticulari ⁊ singulari. tunc includit i cōpossibilia. sicut qñ ꝺr omnis sortes. sig.m enim uniuersale repugnat termio ꝑticulari ex ea nihil seqtur. quod ē falsum. ¶ p. qñ/cūq̃ termi sb eadem rōne formali se extendunt ad aliqua. ⁊ principiū ꝓplexum ex illis affirmatio ⁊ negatio utpote eĉnum ⁊ nō eternū sb disiunctione accepta dicunt de ꝺo ⁊ de creatura. ⁊ p ꝓñs sbm cui additur sig.m seqtur ergo q principium ꝓplexum dicetur ꝺ illis. h. est p.m principium. ergo ꝛc. ¶ Cōfirmat. ꝑtum primi principii ē sbo adequatū; sed omnis affirmatio ⁊ negatio sb disiunctione accepta de deo ꝺr ⁊ de creatura. igit ⁊ sbm. sz ubi ꝑtū ⁊ sbm sūt ꝺ. ibi ꝓpō ē eadem; igitur p.m principium ꝓplexum idem inuenitur in deo ⁊ creatura. ¶ 4.a ꝓclusio seqtur ex 3.a. ex quo sb eadem rōne formali inuenitur in deo ⁊ creatura. seqtur q unum ⁊ idem inuenit in deo ⁊ creatura. ¶ Confirmatur. q2 de quocūq̃ uerificat una pars ꝺictionis. ambe ꝑtes uerificant sb disiunctōe Sz cuiuscūq̃ ꝺictionis q̃tumcūq̃ ꝑticularis utpote album et nō album. siue q̃tumcūq̃ uniuersal' altera ꝑs uerificat de deo. ⁊ similit de creatura; ergo utraq̃ sb disiunctōe accepta de deo ⁊ creatura ꝺr. Et sic ꝑs q p.m principiū in eis inuenit idem. ¶ Ista omia ꝓfirmant p August. p. de trinitate. q̃ dicit q alique regule uerificatur tm in deo. alique tm in creaturis. alique utrobiq̃. sic ista. nihil gñat se. ⁊ p ꝓñs multomagis p.m principium ꝓplexum. ¶ 2.o uidenꝺ est de 2.a regl'a sc̃z q impossibile est ꝺictoria uerificari de eodem que seqtur ex 2.a ꝑte primi principii. que est negatiua de ꝑto copulato. s. de nullo ambo simul. Et q̃tum ad hoc aliq̃ dixerūt istud principiū non tenere in diuis ꝓpt infinitatē termio2. ꝓpter enim infinitatem diuine eēntie pōt esse idem cōicabile ⁊ incōmunicabile. Et ꝓfirmat p dictum dyonisii ad principale adductū. 2.o p illud cōe dictū theologoꝝ. q eidem oino attribuit aliq̃d ⁊ remouetur distincta rōne. ¶ Sz ꝺ hoc arguitur 4.r. Primo. q2 euidētissima ueritas ꝓplexa non repugnat prime ueritati incōplexe. cum sit ꝓformitas inter eas. Nam ꝑ ordinē termioꝝ erit ordo ꝓpōnum. sz ueritas primi principii ꝓplexi ē euidētissima ueritas ꝓplexa. ueritas diuia est p.a incōplexa ergo ꝛc. ¶ Cōfirmatur. q2 amoto illo qō omne aliud ꝑsupponit. amouetur oē aliud. sz omnis nostra cognitio natural' ꝑsupponit ueritatē primi principii ꝓplexi. ergo ea amota a deo. nullam cognitionē de deo natural'r hĉe poterim.a ¶ 2.o sic. quecūq̃ ꝑ suas rōes formales sunt incōpossibilia. remanentib.a eoꝝ rōnibus formalib.a remanet i compossibilitas eoꝝ. ad quodcūq̃ sbm applicent. extrema aūt ꝺictionis ex suis rōnibus formalib.a sunt incōpossibilia. ergo ad qō cūq̃ applicant remanet incōpossibilitas eorum. ¶ 3.o. qñ aliqua hnt ex se aliquā repugnantiam q̃tomagis intendūtur. tantomagis intēditur eoꝝ repugnātia. sed extrema ꝺictionis hnt ex se repugnātiam. g̃ in natura pfectissima ubi sūt intēsissima. erunt summe repugnātia. ¶ 4.o. q2 si ifinitas sbi amouet aliquā repugnantiā. tunc eodem.o ⁊ omnē. ⁊ sic ōm eē eternum ⁊ non eĉnum nō repugnāt. simil'r ōm eē infinitum ⁊ non infinitū. ⁊ sic nullus heretic.a ꝓuincere ꝓcedēdo utrāq̃ ꝑtem ꝺictionis. ¶ Apparet igit q ꝓpter infinitatem ⁊ distinctione rationis non pōt saluari ꝺictio que in deo reperitur. cū ibi ꝺictoria ex natura rei reperiam.a. ¶ Sz tñ un.s socius excellens uolēs prinꝛcipiū saluare sine distinctōe ex natura rei in diuis aliter dicit. Dicit enim q sic actō ⁊ passio sunt idem mot.a real'r. ⁊ tñ cum sint in ꝑntis diuersis hnt diuersas rōnes distinctas. Et simil'r cum relatio non differt a fūdamēto. seqtur q sil'itudo ⁊ dissimilitudo sunt res um.s albedinis. hntes tñ distinctas rōnes siue diffinitiōes tanq̃ distincte spēs de ꝑdicamēto relatiōis. ergo pōt dici q eēntia ⁊ relatio sunt una res. Hoc tñ non obstante hnt distinctas diffinitiones ex q̃bus saluatur ꝺictio. ¶ Ex istis dictis ualde gratiosis. sequunt quattuor ꝓclones. in quibus scola nostra ꝓsueuit fortiꝺ impugnarij. Prima est. q est dare aliquā distinctionē

Regule q̃ tm uerificat de deo sūt ut deus deus et unus; deus deus omnipotens; deus deus misericors; Regule q̃ tm sūt misericordie sicut omne totum ꝺ maior sua ꝑte; oē omia ꝺa memorari; si ab eēntibus eēntia demes erit; Regule q̃ tam mdmmus q̃ misericordie possūt uerificari sicut sic ē gñat se ꝑ; de quolibet ꝺ affirmari uel negari ueru; de nullo ambo simul

Ista omia sunt sancti ad quādā mmoriā q̃ uolunt q ꝓpter mstinctiones ꝺictorum possent uerificari q̃ de deo uere sancitur omnia mdumus sibi attribuit et omnia ab eo remouet

Iste sunt sancti ut ꝓbant ꝓfessores sacre theologie

Iste sunt ffinitiones doctorum greꝓ ecclesie qui uolentes manere doctores sancti sicut dicunt dyonisius

mediam inter distinctiones rationis fabri
catam ab aia. ⁊ illam que est realis. q̃a illa
que data est. s. ꝑ distinctas diffinicones ab
aia non fabricatas se hz ad utrãqz p abne
gationẽ. Nec enim ẽ realis nec rõnis fabri/
cate ab aimia. ¶ 2ª ꝛclusio est. q̃ aliqua est
distinctio ex natura rei que non est realis.
qz illud qõ ꝛuenit aliq̃bus ex suis rõnib⁹
diffinitiuis ꝛueit eis ex natura rei. Ista au
tem distinctio ꝛpetit istis extremis ex suis
rõnibus diffinitis non fabricatis. ergo ꝛc.
¶ 3ª ꝛcl'o est. q̃ plures formalitates pñt es
se in eadẽ re penit⁹ indiuisa. qz formalitas
ꝑ descriptionẽ eoꝝ q̃ ponunt eas est rõ dif
finitiua uniuscuiuscũqz. Hic aũt ut patuit
ponunt plures rõnes diffinitie. ¶ Sz tam
aliq̃ dicunt. q̃ ꝓpter hoc non debet poni q̃
sint plures formalitates. nec debz ꝛcedi di
stinctio. sz oz dici q̃ sunt nõ idem referẽdo
istam nõ idemtitatẽ non ad extrema. sz ma
gis ad ꝛpõnem extremoꝝ. ¶ Sz istud nõ
intelligo q̃ sit distinctio ul' nõ idemtitas. ⁊
cum b⁹ non sint extrema tal' non idẽtitatis
uel distinctõis. Videt enim mihi q̃ sit impli
catio ꝛdictionis ¶ Ad declarationẽ aũt hu
ius dicti est sciendũ. q̃ ille q̃ sic primo dixit
uidetur itelligere q̃ distinctio non ẽ feren
da ad extrema simpl'r. sz semp cum defini
tione. qz sz sb mõ tali qz non sũt idem q̃dd
tatiue ⁊ in p⁹mõ dicendi p se. Ñ aduerten
dũ est. q̃ distinctio põt mihi dicere realem re
lationẽ inter distincta. ⁊ sic reqrit realem di
stinctionẽ in extremis Et istomõ non debz
admitti in diuis inter eẽntiam ⁊ relationẽ
cum sint realit idem. ¶ Alio mõ distinctio
accipitur ut est passio entis. ⁊ ut sic non req
rit extrema real'r distincta. sz tm aliquomõ
⁊ sic est in diuis. ¶ 4ª ꝛcl'o est. q̃ cũ ista di/
stinctione q̃dditatiua stat sũma simplicitas
Probat. qz que inueniunt in summo sim
plici stant cum sũma simplicitate. sz in pso/
na diuina que est ita simplex sic eẽntia. iue/
nitur talis distinctio. ergo stat cuz summa
simplicitate. ¶ Ex istis apparet q̃d est dicẽ
dum ꝛsequent ad p⁹m dictum. oz q̃ pax sit ã
ter opiones int quas prio uidebatur eẽ ꝛtẽ
tio. lz non eẽt ꝛtentio aimoꝝ. ¶ Luz istis
adduntur duo alia dicta que non itelligo.

Primũ est. q̃ diuina ꝓprietas relatiua ita ẽ
ꝑ totam suaz q̃dditatez ad terminũ. q̃ nul/
lo mõ põt ꝛpari ut distincta ad fundamen
tũ. ⁊ p hoc uolunt euadere distinctionẽ fo
malem int ꝓprietatẽ ⁊ eẽntiaz. ¶ Sz ꝛtra
hoc arguo 4ª. Prio. qz eẽntia est ita res ad
se sic relatio ad aliud. ⁊ eque ꝑ suam q̃ddi
tatem. Sz hc non obstante eẽntia põt ad ali
ud ꝛpari penes idẽtitatem ⁊ diuersitatem.
ergo relatio q̃uis sit ad aliud poterit ad a/
liud q̃ ad illõ ꝛpari. ¶ 2º. qz si ex hc q̃ pri/
nitas ꝑ totam q̃dditatez est ad aliud. qz ad
filiationẽ non põt ad aliud ꝛpari penes idẽ
titatez ⁊ diuersitatẽ. ergo non poterit ꝛpa/
rari ad spirationẽ actiuaz ⁊ spirationẽ pas
siuam. ad quas non ꝛpatur penes idẽtita/
tem uel distinctionẽ. quod ẽ falsum. ¶ 3º.
qz eodem⁹ ꝓbaretur q̃ pr̃initas diuia ⁊ cre/
ata eẽnt penit⁹ idistincta. qõ falsum est. q̃
ep idem medũ ꝓbaretur q̃ nulla eẽt distin
ctio int spes de pnto relationis pter q̃ int op
positas. ⁊ sic nulla inter dispatas. ¶ Ideo
apparet mihi dicendũ. q̃ lz q̃dditas relationis
ꝑ se totam sit ad aliud. s. ad terminũ tamẽ q̃
aliam passionẽ cõem ꝓ ea fundata utpote
idemtitatis ul' diuersitatis que inueniũtur i
quolibz ꝛtẽto sb ente. sicut passio supior in
inferioribz põt ad aliud ꝛpari. ¶ Et ꝛfir/
matur ista sentẽtia p p⁹m principiuz ꝛplexũ.
qz accipien⁹ istam q̃dditatem relationis ut
ad terminũ. tunc ipsa q̃dditatiue ut sic ẽ ens
⁊ de quolibet ente affirmatio uel negatio
tunc accipio istam. eẽ idem cũ eẽntia. ⁊ non
eẽ idem cuz eẽntia. ꝛõ tali ente sic ad terminuz
ꝛpato necessario altera ꝑs ẽ uera. Sz nõ po
test dari q̃ sit iõ. qz ꝑ ipsa relatio ꝛpata ad
terminũ non est idem cuz eẽntia. ergo sunt
non iõ. ⁊ si non idem ergo diuersũ. eo q̃ iõ
⁊ diuersum ponitur ꝓria immediata. ⁊ ne/
gationẽ unius semp ꝛcomitatur affirmatio
alteri⁹. Alioq̃n non eẽnt immediata. ¶ 2ª
dictũ fuit. q̃ relatio ut ꝛpatur ad eẽntiã est
total'r idem cũ ea. ⁊ ut ꝛpatur ad terminũ
est distincta ab ea. ¶ Cõtra ista arguo 4ª.
Et prio. qz qõ inest alicui ꝑ suam q̃dditatẽ/
impossibile est q̃n sibi ꝛuenat ad quodcũ
qz ꝛpetur. qz diffinitio non põt a diffinito
amutti. relatio aũt ꝑ suam q̃dditatez ut est

ad aliud non est idem cū essentia. imo p hoc distinguitur ab ea. ergo quacūqz ꝓpatione facta dummō maneat eadem q̄dditas. manebit eadem distinctō. ¶ 2° sic. extrema ꝑdictionis non pñt eidez oino applicari. relationi aūt ꝓpate ad ēntiam. ⁊ relatiōi ꝓpate ad ēminuz extrema ꝑdictionis applicant. s. distingui ⁊ non distingui. g̃ non sunt oino idem. ¶ 3°. qz si relatio ꝓpata ad eēntiaz ē ipsa oino eēntia. ⁊ tunc alterz illorz duorz ꝑdictoriorz fundat sup eēntiam sic sup relationē ad ipsā ꝓpatam. ⁊ alterz sup relationē ad ēminum ꝓpatam. ⁊ tunc hēmus extrema ꝑdictionis in q̄dditate eēntie ⁊ relationis. ꝑ aliud ⁊ aliud necario. ¶ 4°. qz ista alia ⁊ alia ꝓpatio. aut nihil addit ad relacōnem. ⁊ tunc ꝑ eanō rōnem insunt illa extrema. aut addunt respectū rationis. ⁊ ꝑ non qz p tales respect° non saluātur ꝑdictoria. aut reales. ⁊ tunc hēmus tres respectus in una ꝑsona. aut absoluta. ⁊ tunc peius. ¶ Ista ego ꝓfirmo in duplici forma silogismi. ut hēant ad quid rndeant. uel ad maiorē. uel ad minorē. Prim° est iste. oīs ꝓpetas relatiā ꝓpata ad eēntiam ē ꝓicabilis. nulla ꝓprietas relatiua ꝓpata ad ēminuz est ꝓicabilis. ergo nulla ꝓprietas relatiua ꝓpata ad ēminuz est ꝓprietas relatiua ꝓpata ad eēntiam. ¶ 2° est iste. nulla ꝓprietas relatiua ꝓpata ad eēntiam est distinctia ꝑsonarz. sed omnis ꝓprietas relatiua ꝓpata ad terminū est distinctiua ꝑsonarz. ergo nulla ꝓprietas relatiua ꝓpata ad terminū est ꝓprietas relatiua ꝓpata ad eēntiam. Forma silogismi est bona. rndeant ad ꝑmissas. ¶ Sunt aliq̄ qui ꝑdicta uolunt p indiuisiōes saluare. ¶ Isti aūt dicūt quattuor dicta uerissima. p.m est. q̄ quedam sunt indiuisiōes absolute. sicut ille q̄bus res quēlibet est in se indiuisa. Ille respectie sicut ille q̄bus res ē eadez re aliter alteri a qua realr non distinguit. ¶ 2.m dictum ē. q̄ iste indiuisiōes nihil dicunt positiuū. sz sunt mere priuacōes. sic ⁊ uniitates que uident quedaz indiuisiōes. ¶ 3.m dictū est. q̄ in qualibet ꝑsona diuia sūt due indiuisiones absolute. quarz una est eēntie alia relationis. qz quodlibet istorz ē i se indiuisuz. ¶ 4.m dictū est. q̄ in qualibet ꝑsōa diuina est una alia indiuisio relatiua ꝑ quā eēntia est indiuisa a relatione ⁊ econuerso. qz sunt realiē idem. q̄ aūt sint ibi due indiuisiōes ꝓme. ꝓbatur p primū principius ꝓplexum. qz indiuisio qua eēntia diuia ē in diuisa in se est in trib° ꝑsonis. et non indiuisio relationis. ¶ q̄ aūt ꝓter istas sit alia 3.a ꝓbatur. qz iste sunt ad se. ⁊ alia tertia est ad aliud. iō necessario distinguūt. ¶ Ista dicta sunt necessaria ⁊ demōstrabilia. Sz tn q̄a aliqui sūt qui nolunt istas indiuisiōes reducere in priorē non idētitatem ⁊ pluralitez aliquā se tenentē ex pte sbstrati uel fundamēti illarz indiuisionū. Ideo arguo 4.r ꝗ eos. Prio sic. Q̄ñcunz est aliqua passio ad equata alicui sbo. multiplicata tali passiōe. multiplicatur sbm. sed ōne autē unitatis ē entis adequata passio. ergo multe unitates non erūt sine multis entib°. ¶ Confirmat. qz rō priuatiua eiusdē non multiplicat in eodē. ¶ 2° sic. q̄ñcunz est aliqua priuatio que in est formalr alicui sbo uel fundamēto. ubicūqz inuenit illud fundamentū inuenit illa priuatio. cū nō sit simplr separata ab eo. aliqn et° oppositū ꝓpēt. cū sint imediata. sed natura aūt diuina inuenit in filio sine priuatione indiuisiōis pēnitatis. g̃ sbstratuz illius indiuisiōis non ē diuia eēntia seu natura in pre. sz aliud. ¶ 3°. qz impossibile ē. q̄ aliqua priuatio repugnet fundamēto suo. indiuisio aūt incōicabilis repugnat diuine nature. ergo cū indiuisio relationis sit talis. non fundabit in diuitate. nec indiuisio eēntie eadē ratiōe in relatione. ⁊ p ꝓns in alio et alio sbstrato. ¶ 4°. ⁊ qz in q̄bus includūtur extrema incōpossibilia. illa nō pñt eē in eodem penit° sbstrato. alioqn se ꝓpaterent. indiuisio aūt pēnitatis ⁊ indiuisio eēntie includunt extrema ꝑdictionis que sunt incōpossibilia. utpote ꝓicabile ⁊ incōicabile. ¶ Ista oia ꝓfirmant. qz uidetur eē ꝓtradictio ponere indiuisionē relatiuā cum aliquo ⁊ negare illud esse ad aliud. ⁊ tn omnis relatio priuatiua est ad aliud. ut hētur expsse 5° d trini. ¶ Aplico igit duos silogismos ē debita forma. ut possint ad maiorē ul minorem rndere. Prim° est tal. Nulla ꝓprietas ꝑsonalis ē indiuisa indiuisiōe ꝓmunicabili.

Hunc arg. 2° posset ab adūsario cūdē q̄ q̄dtō ad dūsa ꝓprietas. nō retinet ordō q̄dictōnis cū q̄dtō debeat fieri sm q̄dē p. ē. ꝓ diuersitas aūt ꝓpendi tollit et auferet ordō q̄dictōnis. q̄n aūt ꝓprietas ꝓpata ad dūm ordō q̄dictōnis distingui ab eē. q̄n aūt ad eēz ordō nō distingui. nel mg.r.

Primū arg. tenet qn. 1.mo. 2.do. 3.tio. 4.to. 5.to. 6.to. 7.mo. 8.vo. 9.no. 10.mo. 11.mo. 12.do. 13.tio. 14.to. 15.to. 16.to. 17.mo. 18.vo. 19.no. 20.mo. 21.mo. 22.do. 23.tio. 24.to. 25.to. 26.to. 27.mo. 28.vo. 29.no. 30.mo. 31.mo. 32.do. 33.tio. 34.to. 35.to. 36.to. 37.mo. 38.vo. 39.no. 40.mo.

omnis natura ē indiuisa indiuisiōe ꝛmunicabili. ergo nulla natura ē ꝓpꝛietas ꝑsonalis. ¶ 2° est iste. omnis natura fundat idiuisionē ꝛmunicabilē. nulla ꝓpꝛietas ꝑsonalis fūdat indiuisionē ꝛicalem. ergo nulla ꝓpꝛietas ꝑsonalis ē natura. ¶ Apparet igit mihi q̃ opio de indiuisiōib⁹ sit bona ⁊ ꝛra. sed nō sufficiens. nisi reducat ad distinctiones in ſbstrato. Habita g̃ distinctiōe aliqua li ꝓter eēntiam ⁊ ꝓpꝛietatē. apparet eundē/ter q̃ ōs de potentia absoluta facere posset q̃ aliq̃s frueret eēntia ⁊ ñ ꝑsōa. etiā clare eā uidendo. ¶ Unus tñ gratiosus soti⁹ oppositū dixit. Possunt aūt dicta sua reduci ad 4.que mihi uident dubia. ¶ Primū dictū ei⁹ fuit. q̃ ideo non uidetur eēntia sine ꝑsona. q̃ sic eēntia est quo. ita ꝑsona est quod in tali uisiōe. Potest ergo sua rō reduci ad talem formam. q̃ncunq̃ est aliqua natura q̃ respectu alicui⁹ realis opationis. suppositū in quo est illa natura. necessario ē qd̄. ſ ita est in ꝓposito. ergo ſ maior ē falsa. tunc argumentum nihil ualet. ¶ Arguo igit ꝛra illā maiorē. 4° in actib⁹ immanentibus. Primo q̃ tmin⁹ formalis quo ꝓsideratiōis ꝓbor. fuit diuina infinitas ⁊ eēnitas que sunt in trib⁹ ꝑsonis. ⁊ tñ ipsas ꝑsonas non cognouerūt. ¶ 2°. q̃ naturali dilectiōe dilexerūt pagani ōm intelligētes naturā primam. et tñ non dilexerūt illas tres ꝑsonas i q̃bus est illa natura prima. ¶ 3° q̃ in ueteri testamēto omnes credebāt explicite unu ōm. et tñ nō nouerāt oēs explicite ꝑ fidē trinitatē. ¶ 4°. q̃ tales non ſn erroꝛe ſ ⁊ in grā existētes diligebāt unū ōm ex caritate. ⁊ tñ eoꝝ dilectio non tminabatur ad trinitatē. sicut nec intellectio. ¶ Confirmat istud. q̃ demones intuitiue nouerūt hūanitatem xpi. ⁊ non suppositū cui insistebat. ¶ Ex istis apparet. q̃ ſ rō adducta a socio bēat uerita tem de actionib⁹ tñseuntib⁹. non tñ h̄ uerita tem de immanētib⁹. ¶ Et tunc format rō ad ꝓpositū. q̃ q̃ñ est aliqua opatio que potest tminari ad naturā absq̃ eo q̃ tminet ad suppositū. ōs pōt facere prima terminacōnem sine 2ª. sic aūt est de actōne immanēte. ¶ Nec ualet si dicatur. q̃ respcū opationū ꝑfectarꝝ ꝓpō tñ est uera. qualis ē intuitia notitia. q̃ cum illa regula applicetur ad actiones tñseuntes. ita bñ tenet ⁊ eadem rōne in impfectis creaturis sicē in pfectis. ⁊ ita utrobiq̃. q̃ est hec eadē rō. aut illa regula non est sufficiens. ¶ 2ª dictum ei⁹ fuit. q̃ q̃ ꝑ/or ē habitudo nature ad suppositū q̃ ad opationē. ⁊ natura diuina suppositat ꝑ gnationem actiuā in ꝑsōe. hinc ē q̃ act⁹ gnandi ꝑdit actum intelligēdi in diuis. ⁊ ꝑ ꝛns eēntia pri⁹ est in supposito q̃ beatificet. ¶ Sed istud arguit dupl'r. ꝓmo sic. q̃ dicit Dyōn. q̃ illa que ꝑtinent ad unicā theologiā ꝑcedunt illa que ꝑtinent ad discretā. ⁊ iō eēntialia ꝓcedunt notionalia. actus aūt intelligendi ē essential. ⁊ act⁹ gnandi ꝑsonalis. q̃ ꝛc. ¶ 2°. q̃ q̃ñ aliqua duo ita se hnt q̃ unum repugnat eē sine alio ⁊ non ecōuerso. illud cui sine alio eē repugnat est posteri⁹. cū ab eo non ꝓuertatur ꝓnā. Pēnitati aūt diuine repugt esse sine actu intelligendi ⁊ non ecōuerso. ut ꝑ in filio ⁊ ſpūsāctō. ergo ꝛc. ¶ Tertiū dictū fuit q̃ñ arguit ab aliis ō opposita opione. ꝑ in p⁹ signo originis ſtellexit eēntiam suā in qua est perfecte beat⁹. ⁊ in illo ꝓiori nōdum uidetur cōcata filio. dicunt isti q̃ in diuis non ē pri⁹ in quo. sed tñ a quo principiatur. ¶ Sed ꝓ istud arguitur 4°. ꝓmo sic. In quocūq̃ est formal'r ori/go in eo ē signum origis. cum origo sit hoc eē ab hoc. ⁊ istud ꝑ te est signū originis. sed in filio ē formal'r origo gnationis passiue. ergo in eo ē formal'r signum origis. ⁊ sic est signum in quo. ¶ 2°. q̃ omis distinctio ē formalit in suo principio distinctiuo. sicē passio in ſbo. principia aūt distinctia ꝑsonarū sūt signa origis. cuꝝ sint ꝑ te ipse origines. ergo distinctio ꝑsonarꝝ fundat in eis. ⁊ sic sunt signa in q̃bus est aliqd. ¶ 3° q̃ neuꝝ aliqō fūdamentū inē alicui suppositō. q̃ q̃d inest illi fundamēto inest illi supposito in illo fundamēto. sicut sapia inest homi. q̃ est in aia. ordo aūt origis inest signis originis sicē habitudo suis extremis. ergo inerit ordo ꝑsonis diuinis in illis signis. ¶ 4°. q̃ oīs ralatio inest alicui fundamēto. ⁊ omis relatio hꝝ in se aliqua passionē. ¶ Ex his sequitur q̃ oīs relatio est in alio. ⁊ omni relationi inest aliqd. ⁊ sic est in quo ⁊ in quo aliqd

est. ideo dico q̃ ly signũ originis sit p̃ suam ꝗdditatem hoc ab hoc ⁊ a quo aliud. pōt tñ ex ꝑnti eē in aliquo. ⁊ aliqd in eo. ¶ Et hꝰ ꝓfirmatur dupl'r. Prio q̃ ly tota qualitas siue ꝗdditas qualitatis sit ad se. tñ ex ꝑnti ad aliud ꝓpatur. ¶ 2ꝰ. q̃ ly eēntia uel ꝗdditas relationis sit ad aliud in creaturis. tamē ipsa est etiā in alio. Sz tñ ad hꝰ applicat pm principũ ꝓplexũ. q̃ aut pz est pfecte beatꝰ in primo signo originis. aut non est pfecte beatꝰ in pꝰ signo p pm principiuz ꝓplexũ. si detur primũ. hēo ꝓpositũ. si 2m. tunc pz non eēt beatus a se. cum primũ signuz originis sit eē a se sicut eē ab alio ē signuz 2m. Et tūc rō doctoris hz euidentiā. q̃ in pꝰ signo i qꝰ pz pcedit filium ē beatꝰ. ⁊ in illo signo eēntia non est ꝓmunicata. ¶ p. sicut pz in prio signo originis hz eē. ita hēt eē beatus. ¶ 4m. dictum est. q̃ ꝓpietas ut pscindit ab eēntia est adorāda. ⁊ ideo arguit q̃ pertinet ad obiectuz beatitudinis. ¶ Cōtra. q̃ rō adorabilitatis non multiplicabit. rō aūt ꝓpietatis sic. ¶ p. tu ꝓcedis distinctionē. q̃ precisiones. ¶ p. Abraham tres uidit. ⁊ unuz adorauit. ¶ p. talis uidetur ponere bonitatē pſonalē. pſoal' aūt ꝓpietas ut pscidit ab eēntia non ē ōs. Nihil aūt est adorandū nisi ōs. ergo ipsa non ē adoranda utsic. ¶ Argumenta aūt istꝰ socii non ꝓcludunt ut apparet. Primuz non. q̃ ꝓpō accepta nō est uera de actione imanente. ut patuit. ¶ 2m. etiā non ualet. q̃ beatitudo in pte pcedit pnitatem hz non ut in pte. ¶ 3m. sil'r non. q̃ prius est beatꝰ pz. ⁊ in illo priori nō intelligitur hte filium. ¶ Siml'r nec 4m. q̃ ut onsuz ē relatio non est de ratiōe obiecti beatifici. ¶ Ad argumentũ pz. p predicta.

Q. 2.

Vtrũ obiectum pmi principii cōplexi dictũ de ōo ⁊ creatura habeat eundē ꝓceptum. q̃ non. p beatũ Dyon. de diuis nomib. c. 1. De deo non ē uox neqz nomen. ergo ꝛc. ¶ Cōtra. idem 2ꝰ ca. dic. nomia diuia attribuuntur creaturis. ¶ Circa istam qōnez pono quattuor ꝑambula. Primũ q̃ non accipit hic ꝓceptꝰ p actu intelligēdi. q̃ tunc non est difficultas aliqua. ¶ 2m. est. q̃ non accipit p ente rōnis. q̃ querit de pto eēntiali. Ens aūt rōnis non est ptum eēntiale. q̃ nec ōs nec creatura est ens rōis ꝗdditatiue. Querimꝰ aūt hic ꝓceptum ꝗdditatiuũ. ¶ 3m. q̃ non pōt ꝓgrue accipi p obiecto in eē cognito. q̃ ꝗquid ꝓstituit ex ente reali ⁊ ex ente rōnis. totum ꝓstitutũ est ens rōnis. ꝓceptꝰ ergo si eēt de obiecto quod ē ens reale ⁊ de obiecto q̃ē est cognitũ. cum hoc sit ens rōis illud q̃ō fieret ex istis eēt ens rōnis. ¶ 4m. q̃ accipitur hic ꝓceptus p ꝗdditate cognita ad quam ēmiatur actus intellectꝰ. uel pro rōne ꝗdditatiua ad quam ēmiatur actꝰ intelligendi. ¶ Dico ergo istis suppositis. q̃ obiectum pmi principii quod est ens hz ꝓceptum unũ ⁊ uniuocũ deo ⁊ creature. Et hoc pbo sic. primo supponitur una regula doctoris que ē talis. q̃ncunqz aliqs intellectꝰ est certꝰ de uno ꝓceptu ⁊ dubius de duobꝰ. hz ꝓceptum unũ de quo est certꝰ. aliuz a duobus de ꝗbus ē dubiꝰ. ¶ Hec regula quadrupl'r declarat. Primo sic. supposito enim q̃ omne nomē ꝓmune est uniuocũ uel ē equocum. Hoc pbo. q̃ quoꝝ diffinitoꝝ sūt diffinitiones p contrariā immediata. illa sunt immediata. sz tales sunt diffinitiones uniuoci ⁊ equoci. ergo ꝛc. Probatio minoris. q̃ inter hte unaz rōnem formalē ⁊ non hte unā rōnem formalez nō est meduz. ¶ 2ꝰ. quia equocuz cadit imediate in equocata. nō una rōne mediate sz multiplici rōe. uniuocũ aūt una mediante rōne. ergo ꝛc. ¶ 2ꝰ declarat sic. ille ꝓceptus non pōt ꝓcipi ab intellectu. nisi ut inferior uel equalis uel supior aliis ꝓceptibꝰ dubiis. sed nō ut inferior nec equalis. igitur ut supior aliis ꝓceptibꝰ. Maior pz p sufficientē diuisionē. Minor etiaz pz. sed omis supior ꝓceptꝰ ꝓcabilis utsic ē uniuocus. ergo ꝛc. ¶ 3ꝰ sic. Omis intellectꝰ qui hēt unum ꝓceptũ certum ꝓpossibile duobꝰ. ꝓcipit illum ut ꝓcabilem illis. sed omis ꝓceptus ꝓcabilis utsic ē uniuocꝰ. ergo ꝛc. ¶ 4ꝰ sic. q̃ intellectꝰ hñs ꝓceptum indeterminatũ respectu aliquoꝝ determinatoꝝ hēt ꝓceptuz uniuocũ respectu illoꝝ. sz intellectꝰ certꝰ de uno ꝓceptu ⁊ dubiꝰ de duobꝰ est huusmōi. ergo ꝛc. ¶ Reducitur ꝑ ratio sic. omis intellectꝰ certꝰ de uno ꝓceptu ⁊ dubiꝰ de duobus.

habet conceptum illum de quo ē certus. alium et univocus respectu illorum de quibus est dubius. Sed multi fuerunt et sunt certi quod Deus est ens. et dubitaverunt utrum primum vel non primum. finitum vel non finitum. ergo conceptus entis ē univocus respectu illorum. ¶ Sed ad istam regulam instatur 4°. Et prio impediendo ea logicalit. quia eque videtur concludere de equoco sicut de univoco. quia possum esse certus quod canis curat. et tamen dubitare utrum de latrabili vel de alio. ¶ Item aliquis potest esse certus de sanitate quod est. et tamen dubitare utrum insit urine vel animali. ¶ 2° impeditur physice. quia phi certi fuerunt quod anima informat corpus. et quod corpus est animatum. et tamen dubitaverunt utrum anima esset corpus vel spiritus. quibus tamen nihil est cōe. ¶ Item fuerunt certi quod Deus ē necesse esse. et dubitaverunt utrum finitum vel infinitum. et tamen necesse esse nō est univocum respectu finiti vel infiniti. ¶ 3° impeditur methaphice. quia phi certi fuerunt de eternitate mundi. dubitaverunt autem de finitate vel infinitate. et tamen eternitas non ē univoca finito et infinito. ¶ Item phi fuerunt certi homō esse cam primam. dubitaverunt autem de finitate vel infinitate. et tamen prima causa non univocat finito et infinito. ¶ 4° per accept° aliquorum theologorum. Conveniunt enim quod anima habet potentias. et tamen dubitant utrum sint res vel accns. quibus tamen potentia non est cōe univocum. Similiter oēs dicunt quod persone divine constituunt per proprietates. et tamen dubitaverunt multi utrum per absolutas vel respectivas. et tamen proprietas non est cōe univocum ad absolutum et respectivum. ¶ Ad ista. Ad primum breviter dico. quod de equoco sicut de cane et sanitate nulla ē certitudo nisi de voce. nō autem de aliquo conceptu. ¶ Phi autem non solum fuerunt certi quod Deus est ens. s. ō illa voce. sed de conceptu uno corrudente isti voci. que est imposita ad significandum ad placitum. conceptus autem idem ē apōmes. ¶ Ad aliud de anima dico quod non fuerunt certi de aliquo conceptu specifico. sed solum de conceptu quem habuerunt de anima. et ille conceptus erat cōis omibus. et utsic forte erat univocus. ¶ Ad aliud de necesse esse est notandum. quod regula illa de conceptu certo et dubio accipit talem ordinem essentialem ut ille conceptus qui ē certus. sit sic certus existentibus aliis dubiis. quod impossibile sit ipsum esse dubium. aliis existentibus certis. et non econverso. ¶ Hoc uno pro quid ad illam instantiam sit dicendum. quia non sic se habet necesse esse ad finitum vel infinitum. quia ita potest haberi certitudo de infinito. et dubitari de necesse esse vel possibile. sicut pro de celo. Et eodem° de ente possunt esse certi et dubitare ō infinito et econverso. Et sic patet ad illud. ¶ Ad aliud de conceptibus theologorum dico. quod non sunt certi nisi de conceptibus cōibus. s. de potentia. et sic potentia habet conceptum principii productivi. et illud potest esse cōe abstractum a conceptu absoluti et respectivi. ¶ Eodem° de proprietatibus. ¶ Nunc 2° videndum est de solutione aliquorum ad totam rationem. ōne enim ad minorem concessa maiorem. quod non sunt distincti concept°. Ita videant duo. ¶ Sed dicunt. quia naturales phi ōmonstratie processerunt per istum conceptum. ¶ Et impossibile ē verificari de eodem condictoria. nec certum et incertum. Dicit autem ab aliis quod intellect° est certus de disiuncto et indeterminato. sed de uno determinato ē dubitatio. ¶ Contra quia ita fuissent phi certi quod Deus est trinus. sicut quod Deus est ens. quia certi fuerunt quod Deus est trinus vel non trinus. sic quod est creatum vel non creatum primum vel nō primum. Eodem° et essent certi de incarnatione. quia fuerunt certi quod Deus est incarnat° vel non incarnat°. ¶ Ex quo pro quod cum certitudines habeant de ente aliam quam de istis. quod ens habet unum conceptum de quo est intellect° certus. ¶ Alii autem dicere voluerunt quod ille conceptus est mixtus. quod stare non potest. quia conceptus entis est simpliciter simplex. ¶ Ad argumentum in oppositum pro. quod non est de ōne nomen proprium nec vox. sic nec conceptus. cum sit quid commune. ꝛc.

Q. 3.

Utrum obiectum primi principii complexi habeat eandem rationem formalem in Deo et in creatura secundum scias sermonionales. quod non. quia dicit beat° Dyon. quod laudatur Deus a nobis per remotionem omnium rerum. ¶ Contra. per eundem ca° 4°. sicut sol communicat lucem suam. sic Deus suam entitatem. ¶ Circa istam quōnem sciendum quod in anima nostra est quattuor per ordinem inventa. s. potentia. actus. habitus. et species sive representatio. ex quibus omibus declaratur propositum.

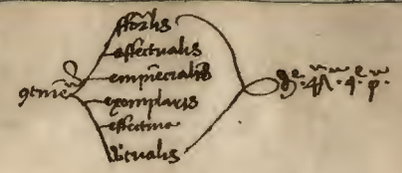

Ee primo ex pte potentie arguo sic. Unius potentie est unus obiectũ p^m^ 7 adequatum. sed intellectiua potẽtia est una. ergo ꝛc. ¶ 2° ex pte hitus sic. supposito q̃ ens sit sbm hitus methaphici, arguo sic. nulla scia pōt demonstrare aliq̃d de aliquo nisi p sbm p primum uel p rōem ppriam sbiecti sui. sz methaphica aliqua demōstrat de deo 7 creatura. ergo ꝛc. ¶ Hic nō est euasio nisi p illud q̃ due sūt methaphice. Una in se. Alia quo ad nos. Sz non ualet hoc. q̃ q̃ocunq̃z ponatur scia non pōt excedere suum sbm. Similit methaphica quo ad nos ita se hz q̃ probat aliq̃d de deo p ens. ergo seq̃tur ppositũ q̃ nos hēmus aliquem ꝛceptum cōem.

/ ens obim. d. 3 q. 2.

/ h q. q. or. l. p.

¶ 3° ex pte actus intelligendi arguitur sic. Nullus act^s^ intelligendi pōt ex se ducere i noticiã alic^s^ ēmi in quo rō sui obiecti primi non ꝛtineatur. sed phi habuerūt noticiam de deo. ergo ꝛc. ¶ 4° ex pte repñtatiui sic. q̃ñcunq̃z aliq̃d cāt ꝛceptum alicui^s^ uel itellectionē. oz q̃ ipm ꝛtineat uel uirtualr uel formalr. sz repñtatiuuz cāt in nobis ꝛceptum de deo. ergo ꝛc. ¶ Cōstat aūt q̃ repñtatiuuz in nobis non pōt ꝛtinere aliq̃d qd sit in deo uirtualr cum sit ignobilis^s^. ergo ꝛtinet formalit. quod ē ppositum. ¶ His suppositis arguitur gmatical'r sic. q̃ñ est aliqua ꝛpatio grad^s^ cōpatiui in aliq^o^ obiecto. oz q̃ in eo sit eadem rō formal' in positiuo. qui psupponitur ꝛpatiuo. Pt̃z de albedine. q̃ñ unum ōz albr alio. oz q̃ albe^o^ sit i utroq̃z formalit. sz ōs est magis ens q̃ creatura ergo oz ens in utroq̃z formalr repiri. ¶ p. sic ꝛpatiuus psupponit positiuũ. sic suplatiuus ꝛpatiuuz. 7 sb eadem rōne. sz ōs ē supmuz ens. ergo ꝛc. ¶ p. oia que ꝛueniūt soli deo ꝛueniunt sibi sine gdu ꝛpatiuo l' suplatiuo. g̃ p oppositũ que ꝛueniunt sibi ī grādu ꝛpatiuo uel suplatiuo. non ꝛueniunt sibi soli. sed ens ē huiusmōi. ideo formalr cōuenit deo 7 creature. ¶ p. p rōnem reduplicationis arguo sic. q̃ñ aliqua sic se hñt q̃ q̃quid ꝛuenit uni inq̃tum tale. ꝛueñit alteri inq̃tum tale. ꝛuenit eis ꝑ unam rōnem formalem in eis reptam. reduplicatio enim fit ꝑ rōnem formalem. Si enim q̃quid huic cōuenit inq̃tum tale. ꝛueniat alteri inq̃tuz tale. 7 non p eandem rōnem formalē. idem cōueniret eidem rōm formali. 7 non ꝛueiret. sz q̃quid ꝛuenit deo inq̃tum ens. ꝛueit creature. 7 ecōuerso. ergo ꝛc. ¶ 2° sic. ex natura reduplicatiōis q̃ñ aliqua sic se hñt q̃ q̃quid repugnat uni inq̃tum tale. repugnat alteri inq̃tum tale. illa necario sūt eiusdem rōnis formal'. sed ita est de deo 7 creatura. q̃z q̃quid repugnat deo inq̃tum ens. repugnat creature 7 ecōuerso. ergo ꝛc. Probo minorē. q̃z eis non repugt utsic nisi nihil. ¶ p. ex rōne diuisiōis sic. q̃ñ aliq̃d diuidit p rōnes ul' ordīnias diuisiuas. illud hz unã rōnem formalem. sz ens diuidit in deum 7 creaturam. p limitatuz 7 illimitatũ. g̃ ꝛc. ¶ Si dicatur. q̃ est diuisio uocis in significata. ¶ Cōtra. omis diuisio uocis in significata est ad placitũ 7 imediata. sed ista nō. sed mediata. ergo ꝛc. ¶ p. p natutã diffinitionis arguo sic. q̃ñ aliq̃d diffinit p ꝛmune 7 p ꝛhens. necessario illud cōe ꝛuenit alicui cui non ꝛuenit ꝛhens. sz creatura diffinit p ens 7 aliquid ꝛhens. ergo ens ꝛuenit alicui cui repugnat ꝛhens. ꝛhens aūt ñ repugnat nisi deo. ergo ens ꝛuenit deo. ¶ p. p naturã distributiōis arguit sic. nullus^s^ termin^s^ equocus ē distribuibil'. pt̃z q̃z incōueient ōz oīs cais currit. sz ens ē distribuibile. g̃ ꝛc. ¶ p. p naturam ꝛdictionis arguo sic. In equocis non est ꝛdictio. nam isti ppōni Omis canis curzit. non ꝛdicit ista. hic canis non currit. Cōstat aūt q̃ isti ppōni. omē ens est limitatuz. ꝛdicit ista. hoc ens qō est ōs nō est limitatũ. ergo ꝛc. ¶ p. p uiam silogisimi arguo sic. 7 pbo ppositum. Nam iste est bon^s^ silogism^s^. Omne ens ē bonuz. ōs est ens. g̃ ōs est bon^s^. Simil'r iste. omne ens ē bonuz. creatura est ens. ergo ꝛc. Tunc arguo sic. aut est idem medũ in utroq̃z silogismo. aut aliud 7 aliud. Si idem. cum dicat de deo 7 creatura. ergo ꝑ eandem rōnez idem dicetur ō deo 7 creatura. si aliud 7 aliud meduz. tūc necessario maior in utroq̃z silogismo ē distinguenda. qō pz ē falsum. q̃z ē demōstratio methaphice. ¶ Ad argumentũ in oppositũ dico. q̃ uer est ꝑ rōnes ppias creaturaz. non gñales.

/ Reduplō hñt eo nā rate ꝛ q̃ ꝛueniēt id sup quod cadit. sed cāg ex rōez diuersa. ꝑ distincte. ꝑ vel in examē. ꝑ ad ꝑz. vel ꝛtinēa cre. eorde// ex^s^. pm. ut dō hō mēt hñ ē ēsibile. d dō mēt ꝛueniēt ē ēsibile. ex cāg ꝑ ad ꝑz bne. cā d fortis. ō ꝛtinēt hōis// ex^s^. 2°. ut dō hō mēt ē at nō d arbor. h ꝛtinēt ē dentiās at ē cāg ex eoez quare arbor nō mest hoi// ex^s^ q̃ ꝛtinēt q̃ eis dicō reduplō. ꝛtesupponit id sup quod cadit dicere sensū ē vim consequāt reduplō nō fit solū bonis

/ Ista cō pr gtie sex. ꝑ. 2. ca. 1° dubitabit aūt aliq̃s ubi dicit q̃ m equocis nō ē ppo^s^. cum cō pf. fit dedm. q̃ ubimq̃z ē cāg^o^ oz q̃ ubi fit ad unū ponēs quod fiat cōm ꝑa^s^. B. mequocis nō d ad unū ponēs qd fiat ratio rompt^s^ d^o^ g

/ Ad

Q.° 4.ª

Utrum sb̃m primi principij cõplexi beat eandem rõnem formalez in deo ⁊ creatura ꝑ scias reales. ꝙ non. Beat⁹ Dyonisi⁹ dicit, ꝙ negatiões de deo sunt uere. affirmationes uero sũt incõpacte. ¶ Cõtra. ꝑ eunõ ꝙ dicit ꝙ creature sunt quedaz pricipatiões dei. ¶ Hic introducunt quattuor ordines fundamentorum ad ꝓbandũ ꝓpositum. Primũ fundamentũ est ex natura distinctiõis. Ex quo arguitur sic. qñ aliqua distinguũtur ꝑ sua prioza. illa non sũt eiusdez rõnis formalis. Hoc ꝓbatur. qz prioza sũt diffinientia. que ergo distinguunt ꝑ diffinietia pz ꝙ non sunt eiusdem rõnis formal'. Pz etiam ex alio. qz que distinguũtur ꝑ ea que sunt de prio mõ dicendi ꝑ se. distinguũtur ꝑ rõnes formales. sola aũt illa de. p⁹ modo sunt prioza. Patet ꝗ illa ꝓpõ acceptaſ ergo sb̃ illa acipitur alia nota ex ꝓma. qz que distinguunt solis posteriorib⁹ sunt eiusdez rõnis formalis. hoc pz. qz si non sũt eiusdẽ rõnis formalis. ergo ꝙ distinguant ꝑ aliqua diffimentia. ⁊ ꝑ aliqua de p⁹ mõ dicendi ꝑ se. qz distinctio formaliuz rõnum non põt ee sine distinctione illoz de p⁹ mõ dicendi ꝑ se. sed que distinguunt ꝑ talia. solis posteriorib⁹ non distinguũtur. ergo que solis posteriorib⁹ distinguũtur ꝓueniunt in prioribus. ⁊ ꝑ ꝓns hñt easdem rõnes formales. sed ds ⁊ creatura uel entitas in deo ⁊ creatura distinguitur ꝓcise ꝑ posterioza. Probatur. qz ꝑ dependẽs ⁊ independẽs. necesse ee ⁊ possibile ee. finitum ⁊ infinitũ. illa oia sunt posterioza deo ⁊ creature. siue entitate in quolibet eoz. Probo. nam pro quocũqz signo creatura ẽ dependens. de⁹ est independens. sz creatura pri⁹ est talis entitas ꝙ habeat talem dependentiã. qz absolutũ precedit relationẽ. ergo de⁹ est pri⁹ talis entitas ꝙ sit independens. Patet ergo resumendo totam rõnez. qz que solum distinguũtur ꝑ accñs ⁊ a posterioz. sunt eiusdem rõis formalis. sed ens in deo ⁊ in creatura ẽ huiusmõi. qz distinguitur ꝑ illa que sequũtur rõnem formalez. qz ꝑ posterioza. pz etiaz ꝗ finituz ⁊ infinitum sũt posterioza. qz gradus est posterior ꝗdditate. Simil'r ꝓtingẽa ⁊ necessariũ qui sunt mõi ꝗdditatis. ꝗ ꝛc. ¶ ꝑ. que distinguũtur solis orñtis diuisiuis. sunt eiusdem rõnis formalis. ds ⁊ creatura sunt huiusmõi. ergo ꝛc. ¶ 2.m fundamentũ radicatur in natura oppõnis. ⁊ p⁹ in relatiue oppositis. Et arguit sic. In quibuscũqz fundatur relatio similitudinis. illa sunt unũ in aliqua rõne. ds et creatura sũt huiusmõi. qz creatura est sil'is deo ꝑ imaginem. ergo ꝛc. Maior pz. qz relationes primi modi sunt relationes uni⁹ ratiõis. similitudo est relatio primi mõi. ergo ꝛc. ¶ 2.º arguitur in ꝓrie oppositis sic. Contraria ꝑ reducunt ad aliquod cõe quod p⁹ ꝑsupponitur. sed deo ⁊ creature ꝓpetunt ꝓriã. ergo ꝛc. ¶ 3.º arguitur in priuatie oppositis sic. qñ cũqz alique priuationes sunt eiusdem rõis ⁊ positiua simil'r sunt eiusdez rationis uel possunt esse. Hoc patz. qz priuatio ⁊ habitus sũt ẽntial'r ordinata ꝑ pri⁹ ⁊ posteri⁹. sz in quocũqz est illud qõ est posteri⁹ ẽntial'r. in illo põt ee uel est pri⁹. sed ita est in ꝓposito. qz deo ⁊ creature ꝓpetunt priuationes eiusdẽ rõis. Vbi grã. incoruptibilitas ẽ in ds ⁊ i aia intellectiua. uel in celo. Incoruptibilitas enim est priuatio coruptibilitatis sñ aptitudine. hoc ꝓpetit ds ⁊ creature ut dictuz est. ergo ꝛc. ¶ 4.º arguitur eodem⁹ in ꝓdictorie oppositis. qz ds ⁊ creatura siue angelus sunt non albi. Illa aũt negatio est eiusdem ratiõis. ¶ 5.m fundamentũ radicatur in natura pluralitatis. Et ex hoc arguitur sic. qñ aliqua dicũtur plura ꝑ aliquid unuz numeratũ. hñt rõnem unam cõem. Et hoc pz qz homo ⁊ bos non nũantur. sed ꝓpria eis. qz non dicũtur duo boues uel duo boies. sed duo aimalia. sed ds ⁊ creatura dicũtur duo entia. ergo ens in eis dicit unaz rõnem cõem. ¶ 6.º ex eodem arguo sic. nullũ equiuocum nũatur in equocatis. sicut canis nõ nũatur in illis de q̃bus ds. sed solum accipitur ꝑ plures acceptiões eiusdem uocis uel significatiões. sed ens plurificat in deo ⁊ i creatura. sunt enim plura entia. igit ꝛc. ¶ 5.º sic. qñ aliqua sic se hñt ꝙ circũscripto omni alio quod nõ est de ꝗdditate ipsoz. illa sunt penitus idem. talia sunt eiusdẽ rõnis formalis. sed pluralitas non est de racõne

quidditatiua dei. nec creature nec entis. qa circūscripta pluralitate ab eis. eēnt idē ens. ergo sunt eiusdem rōnis formalis in ente.

¶ 4° ex eodem arguit sic. Illa sunt eiusdē rōnis formalis q̄bus aduenit omis pluralitas. sz ōs ⁊ creatura sunt huiusmōi. ꝗ Augus. 8° li° de trini. ¶ 4ᵐ fundamentū radicatur ꝓ natura pfōnis. Ex quo arguitur sic. omis pfectio simpl'r que ꝓuenit in creatura. inuenitur in deo ꝗ eandem rōnez formalem. sz ens est pfectio simpl'r. ergo ens ē in deo ⁊ creatura eiusdem rōnis formalis. Maior pbatur. qz in ente pfectissimo oz i uenire oēm pfectionem simpl'r. ¶ p. ōs est illud quo maiꝰ excogitari non pōt. hoc aūt non eēt. nisi in eo eēt omis pfectio simpl'r. Minor pbatur. qz in pfectione simpl'r nō includitur nisi pfectio simpl'r. Hoc ptz. qa pfectio pōt eē sine omni impfectiōe. sed ens includitur in multis pfectionib⁹ simpl'r. g̃ ꝛc. ¶ Probatur ex alio mior. pfectio simplicit̄ non ē limitata nec illimitata. sz ens ē huiusmōi. ergo ꝛc. ¶ p. qō est melꝰ quocūz sibi incōpossibili. est pfectio simpl'r. sz ita ē de ente. qz nihil est sibi incōpossibile nisi nihil. ergo ꝛc. ¶ p. in eēntial'r ordiatis si posteriꝰ dicit pfectionē simpl'r. ⁊ illud quod ē priꝰ. sz ens est priꝰ passionib⁹ suis. quarūz alique dicūt pfectionez simpl'r. ergo ⁊ ens. Maior pz. qz pfectio simpl'r nihil impfcōē includit uel pl̄supponit. ¶ Ad argumentuz Dyon. dico q̄ ipse loq̄tur de affirmatiōib⁹ tñ sumptiuis ul' metaforicis.

Vtrum repugnet diuīe pfectiōi una ratio formalis dicta i q̄d de deo ⁊ creatura. q̄ non. quia ꝗ. Dyon. ōs est oia eminenter.

¶ Cōtra. p eminentiā deuenim⁹ in cognitionē dei sibi attribuendo omnē pfectionē. ergo ꝛc. ¶ Circa istam q̄onem sunt. 4ᵒ difficultates logicales. Prima est. qz uidetur ꝗ hoc q̄ ens eēt gen⁹. qz eēt in plurib⁹ ⁊ p̄dicaretur in quid. ¶ 2°. qa deo repugnat habere rōnem ptis. ꝗ dyon. ergo ⁊ rōnem sibi cibilis. ¶ 3°. qz tunc uideret q̄ aliqua ratio formalis eēt priꝰ deitate. ¶ 4°. qz tūc ens uideret simplicꝰ deo. ⁊ sic eēt ex intellectuz aliquid simplicꝰ deo. ¶ Confirmatur. qz priꝰ est. a quo non ꝓuertitur sbsistendi ꝓña. in eēntial'r ordinatis ordine nature. posita aūt uniuocatiōe entis. tūc nōn ꝓuertitur ꝓña ab ente simpl'r ad ens diuinū. ⁊ sic diuitas non est pꝰ. ¶ Ad pᵐ ōz q̄ ens ꝗbitur p mōs intrinsicos. iō non est genꝰ. ¶ Potest al'r dici ⁊ melꝰ. supponen⁹ aliqua que inferꝰ declarabunt. uidelz q̄ ens non p̄tur in quid directe. nec sicut ꝓs eēntialis. ita q̄ p̄dicatio entis magis reducitur ad illaz qua p̄tur genꝰ de ordña. q̄ ad illam qua p̄tur genus de spē. Hoc supposito q̄ inferꝰ declarabo. ptz q̄d dicendō sit ad difficultates. ¶ Ad primā pz. q̄ si ens eēt genꝰ. eēt ꝓs essentialis. hoc aūt sibi non ꝓuenit. ¶ Ad scōam dico. q̄ in tñscendentib⁹ non ē pars sbiectiua ꝓprie. ¶ Ad 3ᵐ dico. q̄ ōitas est omino prior illo. qa ens non p̄tur in q̄d. nec est pl eēntialis. ¶ Ad quartā ꝓfirmationē dico. q̄ regula non ē uera in ꝓlequētib⁹ que non sunt de q̄dditate. sic pfectius lapide est ꝓña isto⁰ ad eē homis. ⁊ tñ priꝰ intelligit eē homo q̄ esse pfectior lapide. Et iterꝝ ōz. q̄ nō in quocūz signo ē deitas est entitas. qz nō ꝓ illo signo ꝓ quo diuia eēntia intelligit radix omniū pfectionū diuinaꝝ. ꝓña aūt q̄ō est priꝰ natura ꝓseqtur ꝓ omni signo.

¶ 2° mouentur difficultates naturales. Prima est. qa uidetur tollere creationē. qa illud quod ꝓexistit non pōt creari. sz rō entis est huiusmōi. ergo ꝛc. ¶ Eodem⁰ ponit q̄ non pōt adnihilari. ⁊ tñ totū q̄ō ponit i creatura adnihilatur. ¶ Ad ista dico. q̄ q̄quid ē in creatura creatur ⁊ adnihilat. hꝰ est idem ntio. sz non oz q̄ adnihiletur q̄cq̄d est euisdem rōnis formalis cum illo. Exᵐ de creatura specifica que aliquā unitatem hēt in duobus. quoꝝ unuz pōt adnihilari. alterō toto remanēte. Sic pōt eē multo fortius de istis transcendentibus. ¶ Ulteriꝰ posset dici q̄ q̄ditas non ꝓducitur de nihilo. nꝰ adnihilatur. sz utsic abstrahit ab omib⁹ istis. ¶ Nunc 3° mouētur difficultates metaphisice. qa omne q̄ō est. uel est depēdens. ul' independens. Si igitur rō entis est dependens. non erit in deo. si independēs. nō erit in creatura. ¶ Rñdeo ⁊ dico. q̄ rō formal'

entis nec est dependens nec independens. sicut rō formalis sbe nec est corporea nec incorporea. sed ut in spū est incorporea. ut in homie corporea. ¶ Eodem modo rō entis in deo est independēs. ⁊ in creatura est dependens. ls ꝑ se sit nec hoc nec illud. ſz abstrahit ab utroqz. ¶ 4° introducūtur difficultates theologice. primo sic. creator siue ōs distat in ifinitum a creatura. ḡ nō pnt in aliqua una racōe ꝓuenire. ¶ 2° sic. q̄quid est de se formalit hoc. nō potest eē ꝓmune multis. ſz omē quod ē in deo ē de se formalit hoc. ergo ꝛc. ¶ Item 3°. a simplicit simplicib⁹ nō potest abstrahi unꝰ ꝓceptus cōis nec a pⁿ diuersis. ſz ōs ⁊ creatura sūt huiusmōi. ergo ꝛc. ¶ 4° sic. ab extremis ꝑdictōis nō potest abstrahi unꝰ ꝓceptus cōis. ſz ōs ⁊ creatura sūt huiusmōi. ergo ꝛc. Minor ꝓbatur q̄a ens a se ⁊ nō a se. ab alio ⁊ nō ab alio. ergo ꝛc. ¶ Ad ista Ad pm dico q̄ distātia non accipitur nisi p q̄titate uirtutis. Uñ infinita distātia bñ arguit excessum ī uirtute. ſz nō diſformitatem in ratiōe q̄dditatiua. ¶ Ad aliud dico. q̄ in deo sūt quedā ratiōes ꝓicabiles. ⁊ nulla illaꝝ est de se hec. ⁊ huiusmodi est ens. Quedam aūt sunt incōicabiles. sic infinitas. ⁊ ista forte est de se hec. ¶ Ad aliud dico. q̄ si ens eēt ps eēntialis ⁊ q̄dditatiua. argumentū eēt difficile. Sz dico. ut postea declarabitur q̄ ens nō est ps eēntial nec q̄dditatiua. Et ideo ꝗ me argumentum non ualet. ¶ Ad aliud dico. q̄ ls ōs q̄tum ad rōnem deitatis forte sit prio diuersus a creatura. forte tñ q̄tuz ad omēs pfectiōes simplr que sunt in deo. non ē a creatura pⁿ diuersus. ¶ Ad aliud dico. q̄ ab extremis ꝑdictionis posse abstrahi aliq̄d. pōt accipi duplr. Uel ꝑ se ⁊ formalr. ⁊ sic nihil potest abstrahi. Uel fundamentalr. ⁊ sic bñ pōt abstrahi. Dñō ōs ⁊ creatura fundamētalit sunt ꝑdictoria. ⁊ non formalr. sic albedo ⁊ nigredo. ⁊ oia opposita. ¶ Ad rōnem in oppositū dico. q̄ ōs eminent est omis creatura. ⁊ pfectior mō q̄ sit in se ipsa ꝑm rōnem specificam. qz oīs talis ꝓtinetur eminentiꝰ in deo q̄ in seipsa.

¶ Iso de uniuocatiōe entis. Nūc uidendū est de mō uniuocatiōis. Et q̄tum ad hoc. Quero quattuor qōes. Prima. utrz dicatur ens q̄dditatiue de diuina eēntia ultimate p̄cisa. q̄ non. ꝑ Ansel. in li° de ueritate Qualis ē ꝓpatio lucentis ad lucem. tal est sentie ad ens. ſz ibi lux tm denoiatiue ꝛ ō lucente. ergo ꝛc. ¶ Cōtra. augus. 5° de trinitate dic. q̄ eēntia ꝓprissime ꝛ de deo.

¶ Circa istam qōnem ponam. 4. ꝓclusiōes doctoris. Prima. q̄ ens non ꝛ q̄dditatiue de aliquo simplr simplici. ¶ 2ª. q̄ nec cō pⁿ diuersis. ¶ 3ª. q̄ nec de passionib⁹. ¶ 4ª. q̄ nec de ultimis ꝛñtius. ¶ De pⁿ scienō. q̄ uocē ꝓceptum simplicez simplr. q̄ non est resolubilis in alios ꝓceptus. sic in q̄titate illud ē simplr indiuisibile quod nō est amplⁿ diuisibile. quod ꝑz de pūcto q̄ non resoluit. q̄ aūt aliqs talis sit. ꝓbatur sic. qz si non oportebit ꝓcedere in infinitū in ꝓceptibus ⁊ rōnib⁹ q̄dditatiuis. inter quos ē ordo essentialis. qō est falsum. Hoc supposito prio bo ꝓpositus eudent sic. qñ aliq̄d cōe includitur q̄dditatiue in aliquo inferiori. illud in quo includitur tale cōe est resolubile in rationē ꝓmunē ⁊ ꝓpriam hoc ꝑz. ſz nullus simplr simplex ē resolubile. ergo ꝛc. ¶ 2ª ꝓclusio ē. q̄ de pⁿ diuersis nihil ꝑtur in q̄d. Et pⁿ exponitur q̄d sit pⁿ diuersum. ¶ Ubi scienō. q̄ qñ aliqua ꝓueniūt ⁊ differt. necē est deuenire ad aliqua ī illis inclusa. que ita differt q̄ in nullo ꝓueniūt. Alioq̄n esset ꝓcessus in infinitū. tale aūt ultimū uocat pⁿ diuersum. ¶ Tunc arguitur ꝓ 2ª ꝓclōe sic. In quibuscūz includitur rō entis. illa in aliquo ꝓueniūt. ſz pⁿ diuersa in nullo ꝓueniunt. ergo ꝛc. ¶ 3ª ꝓclusio de passiōib⁹ ꝓbatur sic. Nulla ꝓpria passio est pfectior suo sbiecto. ſz si ens includeretur in suis passionib⁹. passio eēt pfectior ente ex addicōe sue ꝓprie rōnis ad rōnem entis. qz q̄q̄uid includit aliud ⁊ amplⁿ. est pfectius p̄cise illo alio. ¶ 4ª ꝓclo de ultimis differētiis ꝓbat sic. Ultime ꝛñe sunt pⁿ diuerse. pⁿ diuersis nihil est cōe. ergo ꝛc. ¶ Probat etiaz q̄ non includit in primis ꝛñtis. qz qō diuiditur immediate in aliqua. nō includitur q̄dditatiue in eis. Hoc ꝑz. qz tunc eēt nugatio addere diuidēs diuiso. ſz ēs diuidit imediate

in differētias primas uel p eas. ergo ꝛc.
Sz ista instatur 4ᵒ. Primo sic. omē cognitū resoluit in rōnem entis. q̄ qō non ē ens non pōt cognosci. sz simplr simplex pōt cognosci. ergo est ens. ¶ 2ᵒ sic. prio diuersuz aut est ens q̄dditatiue. aut nihil q̄dditatiue Non nihil. ergo ens. ¶ 3ᵒ sic. nulla ptio in abstracto est uera nisi q̄dditatiua. sz in abstracto ueritas recipit ptionem entis. ergo ꝛc. ¶ 4ᵒ sic. Ultime drñe sunt specifice dze sz iste includūt ens. Nam rōnale est ens. g ꝛc. ¶ Ad ista. Ad pᵐ dico. q duplex est resolutio. Una in ptes eēntiales. Et ista est in linea pdicamētali. ⁊ illa in que resoluuntur aliqua istoᵒ dicūtur de eis in qd ¶ Alia autem est resolutio in poza que non sunt ptes eēntiales. Et talia prioza non oz q dicantur de eis que resoluūtur istoᵒ in quid. Iz resoluant in ea. ¶ Ad 2ᵐ dico. q pᵒ diuersa. sūt ens. sz non q̄dditatiue ens. tn nō sūt nihil q̄dditatiue. Cōtradictoria aūt circa aliq̄d cum additione uel definatiōe aliqua. pdunt natura ꝛtradictōis. sic album ⁊ non albuz sunt ꝛdictoria. ⁊ iō absolute de quolibet dz altez. sz tn homo cum ista addicōe p se uel q̄dditatiue. nec ē albus. nec non albᵒ. ¶ Ad 3ᵐ argumentū dico. q non soluz in abstractis inuenitur ptio q̄dditatiua uera. sz etiaz idētica. sic pz in diuis. Sz alr hic ⁊ aliter in diuinis. q̄ in duīs ꝛceditur ptio idemtica ppter infinitatē. sed hic ꝛceditur ppter cōitatem alteriᵒ extremi excedētis. sic est ens. ¶ Ad 4ᵐ dico. q prime drñe dicuntur ille p quas prio diuidit ens. sic absolutum ⁊ respectiuū. ⁊ in talibus non includitur ens q̄dditatiue. Alie sunt ultime. ⁊ ille dicūtur indiuiduales. pprietates uel dzñtie specifice. non tn omnes. nisi breuit ille que accipunt ab ultima realitate. ⁊ ul'r omnes drñe ad quas stat ultima resolutio ꝛceptum q̄dditatiuoꝛ. oēs tales uoco ultimas. Et in istis non includitur ens q̄dditatiue. Rōnale aūt non accipitur ab ultima realitate. nec stat in ea resolutio. sz ipm resoluit. ¶ Alie sunt quattuor ꝛclones cuiusdam doctoris Thome anglici. que nō uidentur pdictis opposite. Prima est. q ens non idu ditur q̄dditatiue in aliquo ptio. ¶ 2ᵒ. q ens non includitur quid ditatiue in aliquo gne sbalterno. ¶ 3ᵒ. q nec in aliqua spē specialissima. ¶ 4ᵒ. q non in aliquo indiuiduo cuiuslibet pnti. ¶ Prima ꝛclo pbat sic. q̄ pnta sūt prima irresolubilia. que igitur sunt simplr pᵒ. nō resoluūtur in aliqᵃ prioza q̄dditatiue. Si aūt ens includeretur in istis q̄dditatiue. sequeret q eēnt resolubilia. ergo ꝛc. ¶ 2ᵒ ꝛclo pbatur. q̄ qñ due rōnes formales includūtur in aliquo q̄dditatiue. oz illas sbordinari. ita q una includatur in alia. sz in gne sbalterno icluditur genᵒ pdicamētale. Certū aūt est q ens illud non includit ut pbatum ē. nec ecōuerso. ergo ꝛc. ¶ 3ᵒ ꝛclo pbatur. q̄ rō diffinitiua cōstat ex genere ⁊ dza. rō dico diffinitiua spēi specialissime. sz ens non ē genᵒ nec dza. nec in eis includitur. ergo ꝛc. ¶ 4ᵒ ꝛclo de indiuiduo pbatur. q̄ tota q̄dditas indiuiduorū est spēs. sz in spē non icluditur ens. ergo nec in aliquo indiuiduo. ¶ Sz occurrūt. 4 diffi. ¶ Prima de prioꝛi ⁊ posterioꝛi. q̄ que non dicunt in quid de aliquibus non sunt prioꝛa eis. sz ens non dz in quid de pdictis. ergo nō est prioꝛ. qō est manifeste falsuz. ¶ 2ᵒ. q̄ omē ptum. uel ē p se uel p accñs. ens non ptur p accñs. g p se. Si sic. uel in prio mō. uel in 2ᵒ. Si in primo. hēo ppositum. g in quid. Si in 2ᵒ. cum ptio de 2ᵒ sit p accñs ⁊ posteriᵒ. ergo ens est tale. qō est falsum. ¶ 3ᵒ diffi. q̄ uidetur q pdicatio generis de dzña sit p accñs. Si igitur ptio entis reducitur ad illam erit p accñs. ¶ Quarta ē de ptione uniuoca. Nam certuz ē q ens pdicat uniuoce. sz qō predicat denomiatiue. non pdicatur uniuoce. g ꝛc. ¶ Ad ista. Ad pᵐ nego illud qō assumit. s. q illud qō non pdicatur q̄dditatiue non pōt esse prioꝛ. Nam certū est q genᵒ non pdicatur q̄dditatiue ō dzña. ⁊ tamē est prioꝛ. Cōcedo ergo q illud quod pdicatur in q̄d est prioꝛ. sz non ecōuerso. ¶ Ad 2ᵐ dico q pdicatur non ut pdicatū de 2ᵒ mō. sz de prio. non tn directe ē de pᵒ. sz tn idirecte reductie. ¶ Ad 3ᵐ dico q genᵒ non pdicatur de dza p accñs sz p se. quia eēntialis ordo ē inter genᵒ ⁊ differentiā. g et ille ordo ē prioꝛ ordine generis ad spēm q̄ ordo generis ad spēm est per differentiā

Si ergo

Sapiēr dice in hoc passu

Magistr tho angli

Si ergo ꝑdicatur de specie p se. ergo de differentia non p accñs. sz pse. ⁊ ille ordo ē essentialis. sicut qñ una ps eēntialis de alia ꝑdicatur. Et reducit ista ꝓtio ad primū modum. ¶ Ad 4m dico. ꝙ duplex est ꝑdicatio denoiatiua. Una que accipitur a posteriori ⁊ ab accñte. ⁊ nunq̄ ista est uniuoca. sic a iustitia ori iustus. Alia ē que accipitur ab eēntialiter prior. Et ista pōt eē uniuoca. quia reducibilis ad pmm modum. sic ꝑdicatio generis de orña. ⁊ sicut ꝑdicatio trāscendentium que est uere uniuoca. ¶ Ad qōnem igit dico. ꝙ ens non ori in qd de diuia essentia. sicut ps eēntialis uel sic genus de spē. sz ori tali mō de diuia eēntia sicut orgenus de oria. ¶ Hoc probo prio sic. qñcunq; aliqd includitur in qdditate alicui sic ps essentialis. illud ē pri illo. sz nihil est pri diuinitate. igitur nihil includitur in qdditate ei in pmō. sic ps eēntialis. ¶ 2° sic. diuia eēntia est pfectio simpl'r simplex. sz pfectio que est simpl'r simplex nō includit aliquid tanq̄ ptem sui. ergo ꝛc. ¶ 3° sic. In nullo p diuerso includitur rō quidditaria alicui cōis. sz eēntia diuia est p diuersa. ut postea uidebitur. ergo ꝛc. ¶ 4° sic. sic dicit Dyoñ. eēntia diuia est sic radix oīm pfectionū diuinaz. sz nihil pōt eē radix illi quod est de ei qdditate. ergo ꝛc. ¶ Sz hic sūt. 4. difficultates. Prima ē. quid dicendō est affirmatiue de ente. quare non ꝑdicatur qdditatiue sic alia supiora. ¶ Ad istud dico. ꝙ ꝓbatū est euident. ꝙ ens non ori qdditatiue sz denoiatiue de diuia eēntia. Si aūt poneretur includi in aliquo alio qdditatiue. illud eēt intimi ens q̄ ōs. ¶ Sz ꝫ arguitur. q; racō entis ori qdditatiue de hoc ente. s. de indiui duo entis. ergo saltē illud erit intimi ens q̄ ōs. ¶ ꝫ. aial ori quidditatiue de homie. ḡ homo erit aial intimi q̄ ōs est ens. ¶ Ad primū negatur illa ꝛña. s. ḡ hoc ens ē mai ens q̄ ōs. q; magis ⁊ min attenduntur ꝓm ꝓtitatem uirtutis. rō autē dei rōne entis ē p se prior. ¶ Sz dicēs. ꝙ saltē hoc ens ē intimi ens q̄ ōs. sicut arguebatur. ¶ Dico ꝙ non oz ponere tantā identitatē uel oīmodam int ōm ⁊ ens. sic inter idem ⁊ seipm.

¶ Ad aliud ꝛeditur. ꝙ ponori mō quo ad nos. homo est animal q̄ ōs sit ens. q; in pmō dicendi p se. tñ ille modus identitatis ē potior ⁊ pfectior simpl'r. ¶ 2a diffi. ꝙ licet supi diuisum p oriās non sit ō qdditate earū. uidetur tñ ꝙ sit de qdditate ꝓstituti. ḡ ē. quare ens diuisuz p absolutū ⁊ respectiuū non ē de qdditate illoz ꝓstitutoz. ¶ Rño. dico ꝙ alit est de diuisiōe transcēdentium ⁊ alr de diuisiōe generis. q; ꝓpter limitationē generis ⁊ orñaz pōt ꝓstitui unus ex eis p ꝓpōnem. sz ꝓpter illimitationē transcendentiū ⁊ eoz orñaz nullum 3m ꝓstituūt. q; transcendētia simpl'r simplicia sunt cuz inueniantur in ōo. ¶ 3a diffi. est de mōis intrīsicis. ⁊ de ꝓtione entis de eis. Uidetur enim ꝙ sit qdditatiua ꝓtio entis ō ente finito. q; modus intrinsic non uariat rōnem qdditatiuam. ¶ Dicendō est. ꝙ ꝓtio entis de ente finito est quidditatiua. non tñ. intelligendo ꝙ ex ente ⁊ mō fiat unum qd̄ hēat unam rōem formalem que recipiat ꝓtionez entis. q; nullum tale ꝓstituūt. sed ita debet itelligi. ꝙ ens quod est finituz ē ens. non tñ ens ori de finitate. sz de ipso determinato p finitatē. Non eni eodem ptur quo homo ptur de hoie. uel aial de homie. q; aial ori qdditatiue de rōne formali que fit ex aiali ⁊ rōnali. Non sic ens ptur de ente finito qdditatiue. sz como quo aial ꝑdicatur de homie albo. hē est de hoie qui ē albus. Sic est de ente ⁊ ente finito. ¶ 4a difficul. est. si in diuis inuenitur prim modus dicendi p se. Dico ꝙ non. q; non ē ibi ꝓprie diffinibile nec diffinitiuū. ex q̄bus resultat prim modus dicendi p se. tñ ibi est prim modus dicēdi p se p reductionē. non ꝙ sit sic ps eēntialis. sz sic genus de orña. ¶ Ad argumentū in oppositū dico. ꝙ lucens est ꝑticipiū. ⁊ ideo ori denoiatiue. ⁊ eodem ens ē ꝑticipium. sed ut ē nomen acceptum ab eēntia uel quidditate. non sic dicitur. ¶

Utz ratio entis sit ꝑcisa ab aliis rōibus formalib que sūt in ōo. ꝙ non. q; dicē Dyla. ꝙ diuersitas non ē admittenda i diuinis. ꝑcisio aūt est diuersitas. ergo ꝛc. ¶ Cōtra. Dyoñ. de diuis nomibus dicit.

Nō q ōia ista ac. solū sūt g. ēntis et precisū. q. duo doctores ei tenēt q. ēs dr vnū g. vel vna rōez. impcisa

q in diuīs est aliqua alteritas ⁊ diuersitas ergo ꝛc. ¶ Dic excludūtur due ꝑdictiones duoꝝ doctoꝝ. Jo. ⁊ Pe. Unus enim dic. q ens hꝫ unuꝫ obiectū uel ꝓceptum. non autē unam rōnem. ⁊ ille ꝓceptus est impcisus ab aliis. ¶ Alij dicūt q hꝫ unam rōnem formalem impcisam. non tñ in q̄d dictam ō omnib⁹. ¶ Cōtra p⁹ impositū prio doctori ī/ducitur quadruplex ꝑdictio. Prima ē. q ro ꝓceptus erit ꝓmunis ⁊ non cōis. ꝑpriꝰ ⁊ non ꝑpriꝰ. Et arguitur sic. ꝓceptus entis certus est ꝓmunis. ꝓceptus cuiuslibet dubioꝝ est nō ꝓis. ergo idem ē ꝓis ⁊ non ꝓis. ꝑpriꝰ ⁊ non ꝑpriꝰ. ¶ Uel sic ꝓceptus certus de duobus est cōis illis duobus. sed si idem certus ꝓceptus de duobus eēt dubius. non eēt ꝓmunis eis. ⁊ sic eēt ꝑpriꝰ ⁊ non ꝑpriꝰ. ꝓmunis ⁊ non ꝓis. ¶ 2ª. qꝛ idem ꝓceptus eēt repugnans et non repugnās. qꝛ ꝓceptus entis ē ꝓossibilis omnib⁹. ⁊ p ꝓñs non repugnās. ꝓceptus alioꝝ ut homis non ē ꝓossibil omnib⁹. ⁊ p ꝓñs repugnans. Idem igit ꝓceptus erit repugnans ⁊ non repugnās. ¶ 3ª ꝑdictio ē. q̄a idem erit transcēdens ⁊ non trāscendēs. q̄a ꝓceptus entis ē trāscendēs. ꝓceptus aūt aliorum puta homis non transcendēs. ergo ꝛc. ¶ 4ª. qꝛ idē eēt abstractus ⁊ non abstractus. qꝛ ꝓceptus entis ē abstractus. ꝓceptus aūt inferioꝝ non ē abstractus. ḡ ¶ Si dicatur q unitas entis est unitas indeterminationis. ¶ Cōtra. eodem arguitur. qꝛ ꝓceptus entis est unus unitate indeterminationis. alii non. ergo ꝛc. ¶ Item. x. p̄nta hñt ꝓceptus determinatos. rō aūt entis hꝫ rōnem uel ꝓceptum indeterminatum. De eodem aūt ꝗ idem non pñt dici ꝗ ꝑdictoria. ⁊ p ꝓñs nec idetermiatus ⁊ determinatū. ergo ꝛc. ¶ Sic ergo imponitur istis doctoribus multiplex ꝑdictio. imponendo eis q prio dicūt. q ens hꝫ unum ꝓceptū impcisum ab aliis. 2º q ens hꝫ unam rōnem impcisam ab aliis. ¶ Jō dico. q ista non possūt intelligi ut sonāt. qꝛ eodem reduci possunt argumēta ⁊ ꝑdictiones facte ꝗ primū ⁊ ꝗ 2ᵐ. qꝛ eadem ratio non pōt eē ꝓmunis ⁊ non ꝓis. Credo enim q isti doctores non sic intellexerūt. Probo enim istum intellectū esse fallū. ⁊ q ratio siue ꝓceptus entis sit p̄cisa ab omibus aliis rōnib⁹ siue ꝓceptib⁹. Et bo p/bo prio sic. qꝛ q̄cunq̄ꝫ uñ rōi formali cōpetit aliq̄d ꝗ le qō non ꝓpetit alteri. ille rōnes sunt distincte ⁊ pcise. hoc pꝫ p p⁹ principium ꝓplexuꝫ. sed deo inq̄tuꝫ ōs ꝓpetit beatificare. enti aūt inq̄tum ens non. qꝛ si sic. ꝓpeteret omni enti. ergo ꝛc. ¶ Si dicatur q uerū est de rōne entis in gnali. Et ego dico q de illa loquor que inuenit in omnib⁹. ⁊ de illa probo q distinguit a diuitate. ¶ 2º sic. qñ ita est q aliq̄d realr repugnat alicui ex aliqua rōne formali. ⁊ nō repugt sibi ex alia. ille rōnes sunt aliqualr distincte. ſꝫ repugnat deo ex rōne diuitatis finitas. sed ex rōne entitatis non. qꝛ tūc repugnaret oī enti. ergo ꝛc. ¶ 3º arguo sic. Impossibile ē q idem intellectus sit certus ⁊ dubius de eadem rōne formali. sed certi sumus de diuina entitate. dubitamus tñ de rōne ꝑpria deitatis. ḡ ꝛc. ¶ 4º sic. eadem rō unuoce non pōt esse cognoscibilis ⁊ non cognoscibilis p naturam. ſꝫ diuitatis rō non ē cognoscibil p naturaꝫ. rō aūt entitatis sic. ergo ꝛc. ¶ Sed ꝗ ista arguit 4ª. pº sic. qñ ita est q una rō aliqᵗ rum est altera. una illaꝝ non est precisa ab altera uel distincta. ſꝫ rō entitatis ⁊ diuitatis ita se hñt q una est altera. ergo ꝛc. ¶ 2º sic. diuina eēntia ē aliquid in sua p̄cisione. aut ergo aliq̄d positim. aut non. Si non. ḡ nihil. Si sic. ergo ens. ¶ 3º sic. rō formalis diuitatis aut est aliq̄d. aut nihil. Non nihil ergo ens. ¶ 4º sic. illa nō est precisa rō que est omis ratio nullo sibi addito. ſꝫ talis est rō entis. ergo ꝛc. Maior ē nota p p⁹ principū. Minor pbatur. qꝛ si aliq̄d addatur. aut est ens. aut nihil. Si ens. ergo ens addit ad ens. Non nihil. ut pꝫ. ¶ Ad ista. Ad primū dico. q hꝫ una rō sit alia absolute ⁊ aliquomō. tñ non omnib⁹ mōis. Si eiꝫ eēt omibus mōis. tūc ꝓcluderet rō. Tñ dico q rō diuitatis non ē omnib⁹ mōis eadē cum rōne entitatis. ¶ Si dicatur. q oꝫ illam nō identitatē reducere ad aliqua extrema. Dico q duplex abstractio inuenitur. Una que fit p noia prime itentionis. ⁊ in ista ꝗ una ōr de alia. ⁊ una semp p̄tur de altera. Alia fit p nomia 2ᵉ intentiōis. ⁊ in ista nō est uera. q unuꝫ semp de altero p̄dicetur. Uñ ista non ē uera. diffinitū est diffinitio ī genere

scōdarū intentionū. sz ista est uera homo est animal rōnale. in güe primarū intentionū. Diffinitio eni entis non est diffinitio deitatis. lz enim deitas sit entitas. qz adhuc stat in prima abstractiōe. tñ ista non ē uera. deitas est formaliter entitas. qz p ly formaliter intelligitur 2ª abstractio. ¶ Ad 2ᵐ dico. q̃ sicut ōrīa ut pscindit a genere, ē illud ōnominatiue ⁊ non q̃dditatiue. sic eēntia diuina ut pscindit ab entitate ē entitas denoiatiue Non tñ q̃dditatiue est illud positiuū qd̄ est formaliter entitas ¶ Ad 3ᵐ dico. q̃ ē aliqd̄ p pria aliqtate. sed non seqtur q̃ sit formaliter entitas. ¶ Si dicat. ubi diffinitio ptinet uidetur formalis ptio. sz diffinitio entis p̄dicatur de deitate. ¶ Rñdeo, q̃ soluz eodē modo quo ens diffinit. eodemᵒ diffinitio p̄dicatur. sz ens pcise diffinit p scōam intentionē. ⁊ nullomō p primā, ergo eodemᵒ quo ōr de ente illa 2ª intētio. dicetur de deo. sed de ente ōr denoiatiue ⁊ nō q̃dditatiue. Sic ergo dicetur illa 2ª intētio de deo pcise denoiatiue, ⁊ non q̃dditatiue. ¶ Sz si dicat. q̃ ista ratio formalis q̃d est. Potest dici q̃ est 2ª intentio. p̄ q̃ hic accipitur formaliter rō entitatis. ¶ Sz intelligenō est tñ q̃ qñ rō formalis est 2ª intētio. supponit p primā. ¶ Ad 4ᵐ dico ad maiorem. q̃ aliqua rō sit omis rō nullo sibi addito. pōt intelligi duplicit. Uel ut sit omis rō quidditatiue ul solum identice ⁊ denoiatiue. Prio mō maior est uera ⁊ minor falsa ¶ Potest ergo ēē oīs ratio denomiatiue. sz non q̃dditatiue. Si aūt accipiatur sic q̃ est denoiatiue omis rō. non tñ q̃dditatiue. maior ē falsa, Et tūc ad minorem, si accipiatur omni mō est alia nullo addito. non est uera. qz est omis alia rō non q̃dditatiue sz denoiatiue. sic rōnale est aial denomiatiue. non tñ quidditatiue. imo q̃dditatiue addit ad aimal. ut pz in exemplo. illud qd̄ addit sba uel aial ad ens. lz sit ens denoiatiue. nō tñ ē ens q̃dditatie ¶ Istis p̄suppositis sic arguit deducendo rōnem ad oppositū. qñcunqz aliqua rō uel ceptus non ē idem omibus mōis nullo sibi addito. ille ceptus siue illa racō est pcisa ab omnibᵒ aliis. ⁊ non oino sibi eadem. sz rō entis non ē omnibᵒ mōis omēs rōes alioz. nullo sibi addito. ¶ Quod probo pᵒ sic. qz omis ceptus q̃ sic est idem aliis. nullo sibi addito est mere equocus. qz equocū non addit ad equocata nisi nomē. sed per te ceptus entis non addit ad illa de q̃bus ōr. nisi solum nomen. ergo ꝛc. ¶ 2º sic. ille ceptus q̃ est omnis ceptus nō transcendens nullo sibi addito. non ē transcendēs. sz p̄ te ceptus entis est ceptᵒ. x. p̄dicamentoz. nullo sibi addito. ergo ꝛc. ¶ 3º sic. ille ceptus q̃ est singularis ceptus nullo sibi addito non est ul'is. sed p te ceptus entis est huiusmōi ergo ꝛc. ¶ 4º sic. Iste ceptus qui est oēs alii indifferēter. non hz maiorez unitatem illis. sz ceptus singulares nō habent nisi unitatē aggregatiōis uel ordīs. g̃ ceptᵒ entis non ē unus nisi unitate aggregatiōis uel ordinis. quod ē manifeste falsū ¶ Item istud redit in dictuz ātiquoz doctoz. qui dicūt q̃ intellectᵒ est certᵒ de alterutro duoz indeterminate. ⁊ dubiᵒ de alterutro determinate. ¶ Sz ptra hoc arguo sic. intellectᵒ aut hz certitudinē de neutro. aut de altero. aut de utroqz simul. aut de altero indistincte ⁊ indeterminate. ¶ Si dicas. q̃ ē neuter. hētur ppositum. qz omis ceptᵒ neuter ad duos determinatos est pcisus ab illis ¶ Si aūt est alter. uel erit finitᵒ uel infinitus. non finitᵒ. qz ōs non est finitᵒ. Nec infinitus. qz de hoc dubitamᵒ. Nec potes dicere. q̃ de utroqz est certᵒ. qz de falso nullus pōt ēē certus. Falsuz aūt est q̃ ōs est finitᵒ ⁊ infinitᵒ. Si aūt dicas. q̃ de alterutro sit. Lōtra hᵒ est illud argumentū qd̄ prīᵒ factuz ē, sicūt ꝯ alios. Tunc eni tantaz certitudinem hēo. q̃ ōs est trinᵒ. incarnatus. mortuus. sic q̃ est ens. qz sum certᵒ eque bñ q̃ est trinus uel non trinᵒ. sic q̃ est primū uel non primū. sed ille p te erit ceptᵒ entis. ergo ꝛc. Et sic de aliis. ¶ Ad argumentū in oppositū de Ypla. dicendō. q̃ ipse loqtur de diuersitate in natura.

Utrum a ceptibus simplicib' ⁊ pᵒ diuersis pōt abstrahi aliqs ceptus omnimis eis.

Sine argumtis Rñdeo. q̃ nō. qd̄ tñ est intelligenō de ceptu q̃dditatiuo.

B. D. L. C. L. D. Z.

Intelligendum tñ q̃ ꝓceptus sunt in qua/
drupleci genere. Primi ꝓceptus sunt scḋa
rum intentionũ. Alii ꝓceptus sunt cõissi/
marum passionũ. Alii sunt ꝓcept⁹ bidinum
transcendentiũ. Alii priuationũ. Ex⁰ⁿ
primi sic a Petro ⁊ Martino abstrahitur
spẹs. sic ab ultimis differẽtiis. hoc qõ dico
drña ultima. ⁊ a ꝓprietatib⁹ indiuidualib⁹
hoc qõ dico ꝓprietas indiuidualis. ⁊ ita uni/
uoce ꝑtur de eis. sic homo de Petro ⁊ mar
tino. Ex⁰ⁿ scḋi. omia que sunt ultime dẹ
sunt intelligibiles ⁊ uolubiles. ⁊ sic uere et
bone. Veritas ergo ⁊ bonitas de omib⁹ ꝑ/
dicãtur ⁊ uniuoce. Ex⁰ⁿ tertii. q̃ sũt que
dam ralationẽs trãscendentes que oia circu
unt. sic idemtitas diuersitas ⁊ distinctio. et
que etiã de ultimis differentiis ꝑntur.
Ex⁰ⁿ quarti. sic sũt unitas ⁊ simplicitas. que
priuationẽs importare uidẹtur. que de mul
tis etiam ꝑ diuersis uniuoce ꝑntur. Sꝫ
hic est tñ una difficultas. q̃ qñ aliqua pas/
sio ꝓuenit plurib⁹. ꝑ aliquã rõnem ꝓmunẽ
eis ꝓuenire uidẹtur. Si ergo iste passiones
plurib⁹ ⁊ ꝑ diuersis ꝓuenũt. uidẹtur q̃ per
rõnem unam cõem eis ꝓueniant. ⁊ sic nõ es
sent ꝑ diuersa que dicuntur ꝑ diuersa.
Rño. dico q̃ ista regula ẹ uera in non trã/
scendentib⁹. falsa tñ est in trãscendẽtibus.
Non enꝫ oꝫ q̃ trãscendentia insint omib⁹
mediante aliqua rõne cõi. nisi forte mediã/
te rõne entis que inest omib⁹. sed non q̃dd
tatiue sꝫ denoiatiue. aliq̃b⁹ aliis q̃ddtatiue

Utrum ab omnib⁹ que excludũt
rõnem possit abstrahi ali
quis ꝓcept⁹ ꝓmunis. Rño.
dico q̃ quattuor uidẹnt esse a
q̃bus non abstrahẽtur ꝓcept⁹ ꝓmunis q̃ddi
tatiu⁹. Primo rõnes trãscendentes. 2° ꝑ
fectiones simpl'r. 3°. simpl'r simplicia.
4°. drñe ultime. De primis pꝫ. q̃ tũc il/
le rõnes uel illi ꝓcept⁹ non erunt trãscendẽ
tes que dicũtur transendentes. De scḋis
pꝫ. q̃ illud qõ includeretur in eis. ponerꝫ
cum rõnib⁹ ꝓpriis. hoc aũt falsum est ⁊ im/
possibile. q̃ inueniunt in deo. De tertiis
pꝫ. q̃ non eẽnt simpl'r simplicia. sꝫ ꝓceptus
eorꝫ eẽnt resolubiles. De ultimis diffe/
rentiis etiã pꝫ. q̃ non eẽt ultime. Sꝫ ꝑ
põt moueri una diffi. s. si distinctio omniũ
formaliũ rõnum ꝑcedat actum intellect⁹.
uel ista distinctio sit solum ꝑ intellectũ fa/
bricata. Ad h⁰ dico. q̃ sic. s. q̃ ꝑcedit. quia
impossibile ẹ eundem actũ intelligendi ter
minari ad eandẽ rõnẽ formalẽ ⁊ non ter/
miari. sꝫ actus intelligẽdi põt termiari ad
eandẽ rõem formalẽ illi⁹ a quo abstrahit.
⁊ nõ ad abstractũ. ergo aliqua est distinctõ
ex natura rei.

Utrum ens ꝑ eandẽ rõem for
malem dicatur de omnib⁹ crea
turis. q̃ sic. Job 1° Omnia ꝑ
ipsũ facta sunt. omẹ aũt ut acci
pitur hic est signũ distributiuũ. sꝫ distribu
tio non ẹ nisi de uniuoco. ergo h⁰ non esset
uerꝫ nisi ens eẽt uniuocum. Probo. q̃ ter
min⁹ equocus nunq̃ distribuit. sꝫ uniuocus
solum. ergo ꝛc. Cõtra. dr ibidem. sñ ipo
factus est nihil. Dic sunt quattuor uidẹ
da. Prio. utrꝫ ꝑ eandem rõnẽ formalẽ
dicatur de ente reali ⁊ rõnis. siue de ente in
anima ⁊ ex aiam. 2°. utrꝫ ꝑ eandẽ rõem
formalem dicatur de absoluto ⁊ respectio.
3°. utrꝫ de sba ⁊ etiam accñte. 4°. utrꝫ
de ente in potentia. ⁊ in actu. Circa
primũ est intelligendũ. q̃ ens in aia duplicit
accipitur. Vnomõ ꝑ illo qõ ꝑm se totus est
cãtum ab aia. Aliomõ ꝑ illo qõ ꝑm eẽ co
gnitum ẹ ꝑductus ab aia. Et ꝑ istam distin
ctionẹ sunt due ꝛclones. Prima ꝛclusio
est. q̃ ens non dr uniuoce de ente in aima ⁊
ex aiam. accipien⁹ ens in aia p⁰mõ. Et istud
pbo. 4°. Prio sic. q̃ ñ est aliqd ꝓmune qõ dr
de aliq̃bus. de uno simpl'r. ⁊ de alio ꝑ q̃d.
illud non dr de eis uniuoce. nec ꝑ rationẽ
eandem formalẽ. sꝫ sic est de ente respcũ en
tis in anima ⁊ ex aiam. q̃ ens in aima dr
ens ꝑm q̃d. ⁊ ens ex anima dr ens simpl'r.
ergo ꝛc. Maior uidẹtur manifesta. q̃ q̃ñ
aliqua rõ formalis dr de duob⁹ uniuoce et
in p⁰mõ dicendi pse. dr de eis simpl'r. ⁊ non
ꝑm q̃d. Minor pꝫ. 2° sic. rõ entis ñ põt
dici de aliquo qõ includit incõpossibilia. sꝫ
multa sunt entia rõnis que sunt huiusmõi
sic figmẽta ⁊ huiusmõi. que uere sũt entia

rōnis. g ꝛc. ¶ 3° sic. i possibile est q̃ rō entis dicat uniuoce de ente ⁊ de opposito entis ꝫ/ dictorie. sed ꝫdictorium entis ē ens rōnis. q2 nihil est ens rōnis. ergo ꝛc. ¶ 4° sic. Ab extremis ꝫdictionis forl'r sumptis non potest abstrahi ꝓmunis ꝓceptus uniuoc°. quia tunc inter ꝫdictoria simpl'r ⁊ formal'r sumpta eēt medium. ſz alterꝫ ꝫdictorium est ens rōnis. ergo ꝛc. ¶ Sz ꝓtra istud istatur 4r. Primo sic. unus ⁊ idem ꝓceptus nō potest eē certus ⁊ dubius. ſz multi sunt certi q̃ relatio est ens. ⁊ q̃ nūs est ens. ⁊ de multis similibus. dubitant tñ utꝫ. sit ens rōnis uel ens reale. ergo ens de eis dr uniuoce ¶ 2° sic. qñ aliqua numerantur in aliquo in illo uniuocant. sed ens reale ⁊ ens rōnis numerātur in ente. q2 dicim° q̃ sunt plura entia ergo ꝛc. ¶ 3° sic. signum distributiuū non uidetur posse addi nisi uniuoco. sed ens distribuitur ꝓ ente reali ⁊ ente rōnis. quia ista est uera. Omne ens est intelligibile ut ens. ꝓ utroqz distribuit. ergo ꝛc. ¶ 4° sic. diuisio entis in anima ⁊ extra aiam. nō solum est diuisio uocis in significata. quia est ꝓ immediata. ergo est uniuoci diuisio. ergo ꝛc. ¶ Cōfirmatur ꝓpositum q̃ ens nō sit uniuocum his non obstantib°. q2 illa ratio entis que eēt predicabil' de eis. aut eēt realis. aut facta ꝓ intellectū Si realis. ergo aliquod reale pdicaretur in quid de ente rōnis. Si facta ꝓ intellectum. ergo ens rōnis pdicaretur de ente reali in qd. uel oporterz dare medium. ſ. aliquam rōnem que nec esset ens in aia. nec ens ex aiam. quod est impossibile. ¶ Ad illa que sunt in oppositum ꝓ ordinem rñdeo. Ad primū dico. q̃ tales sunt certi de uocabulo ⁊ non de aliqua re. nec de aliqua rōne formali una. ¶ Ad 2m dico. q̃ ꝓprie non numerātur. nisi q2 sunt diuerse acceptiones entis. sicut homo non numerat in homie uero ⁊ picto. ⁊ tñ dicuntur duo homies. hoc ē due acceptiones homis. ¶ Ad 3m dico. q̃ non ē ꝓprie diuisio. ¶ Et ad 3m. q̃ nō est ꝓprie distributio. loquendo sic de ente rōnis. ¶ Sed hic est una difficultas. q2 primū principium cōplexum nō uidetur saluari nisi in illis ad que se extendit ratio formalis sui subiecti. sed ipsum saluatur in omnib° rōnib° entis. ergo eius sbiectuz uel ratio sbiecti se extendit ad entia rōnis. ¶ Ad istud dico. q̃ eodē modo quo sbiectuz primi principii se extēdit ad ens rōnis. eodem° saluatur primuz principium. sed sbiectū non se extendit nisi ꝑ quid ⁊ diminute ut rō aimalis saluatur ī animali picto. Eodem° primū principium applicatur istis diminute. ¶ 2a ꝓclusio. q̃ accipiendo ens rōnis 2°mō ꝓ ente in anima solum ꝓducto in eē cognito. Dico q̃ illo modo uniuoce dr ens de ente extra animaz ⁊ de ente in anima. istomō accipien° ens in aima ¶ Doc probo 4r. Primo sic. q2 qñ aliqua determinatio additur alicui ēmino. et non diminuit de rōne formali q̃ddtatis. ibi remanet eadem rō. ſz eē cognitum nō diminuit de rōne formali ei° q̃ cognoscitur. q2 tunc per cognosci dñt omia adnihilari. etiam que ds facit. ergo ꝛc. ¶ 2° sic. Nulla relatio destruit ꝓprium fundamentum. sed tñ ibi ponit suuz effectū formalem. ſz eē cognitum est respect° rōnis in obiecto. g̃ non destruit rōnem formalem obiecti. sed tñ ponit in eo suum effectū formalem. ¶ 3° sic. quecūqz sunt idem numero uident eē idem spē. ⁊ hīe eandem rōnem formalem. sed illud idem numero q̃ dr est in re ē cognitum. igitur illud quod est in re ⁊ illud q̃ ē cognitum sunt eiusdem rōnis formalis ¶ 4° sic. qñ aliquid trāsit de potentia ad actū nunq̃ ꝓ hoc uariatur ei° ratio formalis. ſz sic est de re que est intelligibilis in potentia ⁊ postea reducitur ad actū per actum intelligendi. ergo ꝛc. ¶ Cōfirmatur. quia aut actus intelligendi ēminatur ad rem que est extra. aut non. Si sic. cum ēminare actū intelligendi non sit aliud q̃ accipere eē cognitum. sequitur q̃ idem erit ⁊ eiusdem racōnis formalis. Si aūt non ēminatur ad rem. ſz ad spēm. nihil tunc intelligitur de re. ¶ Sed ꝓtra istud arguitur 4r. Primo sic. qa cause alteri° rōnis uidentur effectus alterius rōnis ꝓducere. ita intelligendo. q̃ omnio effectum eiusdem racōnis non possunt hīe Uidetur enim q̃ si ꝓueniant in aliq̃bus. saltem in aliquos effectos poterit una in quos non poterit altera. potentia autē de i

& nostra sunt alteri⁹ rationis. ut ptz. igitur omne illud qõ pducitur a deo in eẽ reali. nõ poterit cognosci ab intellectu nostro. quia tunc hẽret eosdez effect⁹. qz q̃quid illa pduceret. & ista. Sz ꝓstat ꝙ istud est falsuz. ꝙ q̃quid ôs pôt pducere & nos intelligere. qõ est idem ꝙ sic pducere in eẽ cognito. ¶ p. q̃quid in eẽ cognito pducit cognoscitur. sz in cognitione abstractiua non pducitur nisi spẽs ut uidetur. igitur nõ cognoscit nisi spẽs quod est falsũ. & etiam hẽtur ppositũ. qz ipsa est alteri⁹ rõnis ab obiecto. ¶ p. in cognitione intuitiua aliq̃d cognoscitur. sz nihil pducitur nisi act⁹ intelligendi. igitur solus actus intelligendi cognoscit. act⁹ autem intelligendi est omino alterius rõnis ab obiecto extra. ¶ p. per te enti simpl'r & enti diminuto & ꝑm q̃d nihil uidetur eẽ ꝓmũe. ut patet in prima ꝓclusiõe. Sz eẽ reale ẽ eẽ simpliciter. eẽ autem cognitũ est esse ꝑm q̃d nihil est eis ꝓmune. ¶ Ad ista rñdeo. Ad primũ dico. ꝙ due cause alteri⁹ rationis nõ pñt omino habere eosdem effectus. q̃tum ad eẽ simpl'r sed tñ q̃tum ad esse simpliciter ꝑm unam. & ꝑm q̃d q̃tum ad aliam. nõ est incõueniens. Sic deus pduxit lunaz q̃tum ad eẽ simplicit. sol autem ꝓtinue eaz pducit q̃tum ad eẽ lucidum. quod ẽ ꝑ quid. respectu primi esse. ¶ Ad 2ᵐ dico. ꝙ in cognitione abstractiua sz nihil pducatur q̃ᵐ ad eẽ simpl'r nisi actus uel spẽs. tamen q̃tum ad esse cognitũ ipsa spẽs non pducit. sed q̃dditas. Primũ autem pduci non ẽ rẽ cognosci. sz scõm. ¶ Ad 3ᵐ dico. ꝙ in cognitione intuitiua aliquid producit aliud ab actu intelligendi. qz esse cognitum. & istud formalit est in obiecto. pducitur autez per actum. & per ꝓñs est actus qui pducit solũ ꝑm eẽ reale. ¶ Ad 4ᵐ dico. ꝙ duplex est eẽ ꝑm quid. Unuz quod diminuit de rõne determinati. Et istud est de quo dixi ꝓclusione negatiuaz pri⁹ in prima ꝓcl'one. Aliud est eẽ ꝑm quid qõ non diminuit sz dimittit. et huiusmõi est eẽ cognitum. Non enz diminuit rõnez cui⁹ est. sz non ponat eam in esse q̃tum ad esse existere. quia nõ seqtur. ẽ cognitum. ergo est. tñ rõnem formalem non diminuit. sed dimittit. ¶ Aliter pôt dici. ꝙ eẽ cognitum pôt accipi dupl'r. uel formaliter. & sic dico. ꝙ forte non ẽ nisi ens rõnis & diminutũ. ¶ Aliomõ fundamental'r. s. ꝑ sb̃strato uel obiecto. Et istomõ est eadem q̃d ditas que est in re. ¶ 2ª ꝓclusio principal' q̃tum ad aliud dubiuz. utz. s. dicatur ꝑm eandem rõnem de absoluto & respectiuo. ¶ Dico ꝙ sic. Et ad hoc multe rõnes prius facte uadunt. maxime ratio fundamentalis. Arguo enz sic. De eodem & sb̃ eadẽ ratiõe formali impossibile est intellectum esse certum & dubium. sed intellect⁹ est certus ô diuina psona ꝙ sit ens. dubitat tam utrũ sit absoluta l' respectiua. ergo uidetur ꝙ aliũ ꝓceptum hẽat ens q̃ de absoluto & respectiuo. ¶ Sz hic est una difficultas. quia tunc erit dare aliquam rem que non erit ad se. nec ad aliud quod est ꝗdictio. ¶ Ad hᵒ dico sicut dicenõ est de q̃busdam diuidentibus aliquid ꝓmune q̃tumcũqz sint immediata. ꝙ. s. non est dare mediam rõnem aliquam. sz est dare solam rationem abstrahentẽ ab utroqz diuidentium. sic numer⁹ uel est par uel impar. Nec est possibile imaginari unũ numez. qui nec est par nec impar. & tamen rõ formalis numeri abstrahit ab utroqz. Simil'r de animali respectu rõnalis & irrationalis. qz ab utroqz abstrahit. ¶ Sz cõtra. quia omne quod est. uel est ad se. uel nõ ad se. hec sunt extrema ꝓtradictiõis. ens q̃ p te nõ est ad se. qz abstrahit & ab eẽ ad se. et ab esse ad aliud. ergo non est ad se. sed omne quod non ẽ ad se. est ad aliud. ergo ens est ad aliud. ¶ Rñdeo. qñcunqz extrema ꝓtradictionis applicantur ad aliqua immediata ꝓtraria. oz semp illa distinguere. quia unuz ꝓtradictoriozz ô de uno ꝓtrariozz ad que applicatur ꝓtradictoria. & ô de ꝓmuni abstracto ab illis ꝓtrariis. & diuiso per contraria. sed aliter & alit. Sic non ad se ul' ñ ad aliud aliter ô de respectiuo. qz non est ad se. de absoluto. qz non est ad aliud. & aliter de cõi diuiso. ¶ 3ª ꝓcl'o principalis ẽ q̃tum ad 3ᵐ dubiuz. s. utz. ꝑm rõnem eandẽ formalem dicatur de sb̃a & accñte. ¶ Et ꝗ breuiter dico. & hoc ꝑ easdem rões quas feci superi⁹. maxime ꝑ rõnem fundamentalem de ꝓceptu certo & dubio. ¶ Sic est una

Cod. ẽ hoc declarat doctor Dist. 2. q. 1. ar. 2. p. in fine. loquendo de mpto

Formalit
fundamentale

difficultas.quia quādo aliqua duo sic se habent ꝙ tota entitas unius est in attributione ad aliud, de illis non uidetur dici ens ꝑ eandem rationem formalem.sed huiusmodi sunt substantia ⁊ accidens.igitur ꝛc. ¶ Respondeo ⁊ dico.ꝙ ratio est ad oppositum.quia quando aliqua duo ita se habent ꝙ tota entitas unius est per attributionem ad aliud.ens dicitur de eis ꝑm eandem rationem formalem.huiusmodi sunt substantia ⁊ accidens.ergo ꝛc. ¶ Maiorem accepiam ego probo. quia ꝑm intentionem augustini.5°.de trinitate. omne quod relatiue dicitur est aliquid ad se. igitur quod est aliquid in attributione ad alterum.est aliquid ad se.ergo ⁊ ita sequit ꝙ erit ens formaliter. ¶ Quarta conclusio principalis est de ente in potētia ⁊ de ente in actu. utrū dicatur ens uniuoce de ipsis. ¶ Respondeo ⁊ dico.ꝙ duplex est potentia adpresens consideranda.scilz potentia subiectiua ⁊ potentia obiectiua. De potentia subiectiua .s. de materia non est difficultas magna.quia eedem rationes que facte sunt prius probarent hoc. Sed de potentia obiectiua de qua maior est difficultas.dico ꝙ sic.Quod probo Primo sic.Actus ⁊ potentia non diuersificant essentiam. Nam eadem est diffinitio hominis in potētia ⁊ in actu.ergo ꝛc. ¶ Secundo sic differentie diuisiue non uariant rationem formalem diuisi.sed ens diuiditur per potentiam ⁊ actum.ergo ꝛc. ¶ Tertio sic.que sunt idem numero habēt eandem rationem formalem. sed granum uel aliquid tale est idem numero in potentia ⁊ in actu.ergo ꝛc. Et sic patet de omnibus. ¶ Quarto sic.Modus intrinsicus non uidetur uariare rationem formalem illius cuius est modus. Hoc patet.quia ratio quidditatiua abstrahit a modo.sed actus et potentia sunt modi intrinsici.ergo ꝛc. ¶ Hic occurrunt quedam difficultates. Prima.Utrum hec diuisio qua ens diuiditur in potentiam ⁊ actum.sit quidditatiua ¶ Dico ꝙ non.intelligendo de potētia subiectiua. Et ratio est.quia diuisio quidditatiua uidetur euacuare totum diuisum. ꝙd quid autem est. non est tm uel in potentia subiectiua.uel in actu. Sed intelligendo de potentia obiectiua ⁊ de actu sibi opposito. potest dici ꝙ sic.ut diuisio quidditatiua potest extendi ad diuisionem per modos intrinsicos quidditatis. Omnis enim quidditas uel est in actu uel i potentia.sic intelligendo potentiam. ¶ Secunda difficultas est.si sit formalis ista diuisio. intelligendo per formalem diuisionem illam qua diuiditur aliqua ratio formalis manens eadem in utroqz diuidentium. ¶ Dico ꝙ sic.quia ens ꝑ eandē rationem formalem dicitur ō ente in actu ⁊ de ente in potentia. ¶ Sed cōtra. quando aliqua ratio formalis dicitur de duobus.de uno simpliciter ⁊ de alio ꝑm quid.illa non dicitur de eis ꝑm eandem rationem formalem.sed sic est de ente in potentia ⁊ de ente in actu. quia de ente in actu dicitur ꝙ est ens simpliciter. non autem de ente in potentia.ergo ꝛc. ¶ Ad istud dico.concedendo maiorem.sed nego minorem. ¶ Ad quod intelligendum est sciendum.ꝙ aliud est dicere de aliquo ꝙ sit.prout esse dicit secundum adiacens. ⁊ aliud est dicere ꝙ sit ens uel substantia.prout dicit tertium adiacens. ¶ Dico igitur.ꝙ licet de ente in potentia dicatur ꝙ non sit ens simpliciter.⁊ de ente in actu ꝙ sit ens simpliciter. ꝑm ꝙ ly esse dicit secūdum adiacens.tamen aliomodo accipiendo esse prout dicit tertium adiacens. utsic dicitur ꝑm ꝙ est copula respectu entis uel substantie uel aliorum predicamentorum essentialium. ¶ Unde dico.ꝙ ens in potētia est simpliciter ens ⁊ simpliciter substantia.sicut ens in actu. Et ista est uera Homo in potentia est simpliciter homo.⁊ ista est falsa Homo in potentia ꝑ quio est homo. Et sic de aliis. ¶ Ad rationem in oppositum patet per iam dicta.

Utrum ratio entis sit racō generis. ꝙ sic, quia ꝑm Boecium duo predicamenta manent in diuinis. scilicet substantia et

Nō hj doctores multi ꝙ ens in pr pō obtinet pro ente sicut ens in actu

Q. 11.

relatio. ergo a simili poterit ratio entis ee genus. ⁊ sic cum predicetur ut ad se erit p/dicatio substantie. ¶ Contra. Augustin⁹ dicit. q deus non est in genere. ergo ꝛc.

¶ Circa istam questionem sunt due uerita tes declarande. ¶ Prima est. q ens non est genus. ¶ Ad hoc autem inducuntur mul/te rationes. ¶ Prima est illimitatio. sed ista non ualet. quia si essent infinita uel infini te species animalis. adhuc animal esset ge/nus. ¶ Si dicas. q intelligis illimitatio/nem. quia ad rationem generis requiritur q non predicetur in quid de differentia. sed ens dicitur in quid de omnibus. Hoc non ualet. quia ostensum est superius esse fal/sum. ¶ Ideo adducitur alia ratio. quia di stinguitur uel diuiditur per modos intri/secos. scilicet per finitum ⁊ infinitum. ¶ Sed istud non impedit. quia talia non im/pediunt predicationem quidditatiuam.

¶ Dico igitur q tota ratio quare ens non est genus est. quia non predicatur in quid. sicut pars essentialis. Illud igitur quod p̄mo respicit ratio generis. est predicatio per modum partis essentialis. sed istud non est in ente. ergo ens non est genus ¶ Maior fuit probata superius. ¶ Secunda ueri/tas declaranda est. q deus non est in gene re. ¶ Quod declaratur ab aliquibus sic. quia nullum infinitum potest esse in gene re. Ab aliis autem quia actus purus non potest esse in genere. Et ab aliis. quia de/us esset compositus. ¶ Sed prima ratio non concludit. quia non saluat quin pater nitas poterit esse in genere. quia ipsa non est formaliter infinita. ¶ Nec secunda ua/let. quia prius repugnat quidditati esse in genere uel conuenit. anteq̄ intelligatur ee act⁹ uel potentia. ¶ Nec tertia ualet. quia non oportet q sit compositum illud quod est in genere. ꝫ sufficit q habeat plures ra tiones formales. licet non componantur.

¶ Dico ergo q deus non est in genere. qa omne illud quod est in genere includit ge/nus tanq̄ partem essentialem. sed deo repu gnat includere aliquid superius tanq̄ par tem essentialem. quia est simpliciter sim/plex. ⁊ per consequens irresolubilis. ergo ꝛc.

¶ Sed hic sunt quattuor difficultates. Prima est. cum ens predice tur ut superius. cuius proprietatem ma/gis habet. uel generis. uel speciei. ¶ Dico ad hoc. q magis assimilatur speciei. Et ra tio est ista. quia genus predicatur in quid de eo quod addit species supra genus. lic i/telligendo q predicatur de specieque habz unam rationem formalem constitutam ex genere ⁊ ex addito quod est differentia si/ue ratio formalis. Species autem non sic Non enim indiuiduum addit ad substanti/am uel speciem. nisi proprietatem indiuidu alem. Similiter nec illud de quo predica/tur in quid. ens non addit tunc ad ens nisi proprietatem indiuidualem. quia ens non predicatur in quid proprie. nisi de hoc ente quod non addit rationem formalē ad ens

¶ Secunda difficultas. utrum ens in quo libet habeat suum indiuiduum ¶ Dico q sic. Et non solum ens. sed etiam omnia trā scendentia. scilicet unum. uerum. bonum.

Et hoc probatur sic. Quecunqz habent di/stinctas rationes formales ex se. ubicunqz inueniuntur ille rationes formales. eodem modo distinguuntur in inferioribus. sed transcendentia sunt huiusmodi. ergo sicut in abstracto distinguuntur. ita in quolibet indiuiduo distinguuntur. Nam quecunqz in superioribus p̄m rationes formales di stinguuntur ⁊ in inferioribus similiter di stinguuntur. ¶ Tertia difficultas. utrum ens dicatur immediate de suis inferiorib⁹.

¶ Respondeo. ⁊ ad hoc dico q sic. quia in ferius ad ens non uidetur addere ad ens. nisi modum intrinsecum. sed prior est com/paratio rationis formalis ad modum su/um intrinsecum. q̄ ad quamcunqz rationē formalem aliam. Maior patet. quia hec/eitas nihil uidetur esse nisi modus intrin/sicus illius cuius est hecceitas. uel illius qd̄ dicitur hoc esse. ¶ Quarta difficultas. Utrum tale indiuiduum entis sit in aliq⁹ predicamento. Dico q non. quia omne qd̄ est in genere. genus dicitur in primomodo dicendi per se de illo. Si ergo hoc ens esset

in genere. cum ens ⁊ hoc ens sint eiusdem ra
tionis formalis. ergo diceretur in quid p
se de illo. Hoc autem est falsum. ergo ꝛc.
Et probo. quia quando aliqua sunt eius/
dem rationis formalis. quicquid dicitur p
se primo modo ō uno. ⁊ de reliquo. sed ens
⁊ hoc ens sunt eiusdem rationis forma/
lis. ergo si genus diceretur in quid in pri/
mo modo de hoc ente. ⁊ similiter de ente. Hoc
autem est falsum. ergo ꝛc. ¶ Sed hic est
unus dubium. Utrum omnia que sunt in
linea predicamentali hēant propria indiui
dua. ¶ Dico q̄ sic. Et hoc probatur p istas
eandem rationem per quam probatum est
de ente. scilꝫ quecunqꝫ distinguuntur. ꝛc.
¶ Et ex hoc apparet unum dictum logico
rum. q̄ unumquodqꝫ quando predicatur
de suo indiuiduo. magis habet rationē spe
ciei q̄ generis. ¶ Ad illud quod in prin/
cipio inductum fuit ad oppositum dico. q̄
nunq̄ Boecius dixit q̄ in deo sunt duo ge
nera uel predicamēta. sed soluꝫ q̄ sunt duo
modi predicandi. ⁊ nō duo predicamenta.
ergo ꝛc.

// Q. 12.

UTRUM ens analogice dica
tur de illis de quibus dicitur.
¶ Dico q̄ sunt quattuor mo/
di dicendi. Quidam dicunt q̄
uniuoce dicitur. quia ꝑm unam rationem.
¶ Alii dicunt q̄ equiuoce. quia ꝑm diuer/
sas rationes. ¶ Alii dicunt q̄ analogice.
quia per prius de uno. et per posterius de
aliis. ¶ Alii dicunt. q̄ ambigue. Distin/
guunt autem de analogo. quia quoddam
est quod ꝑm rationem unam dicitur de du
obus. perfectius tamen de uno q̄ de reli/
quo. ¶ Aliud analogum est quod dicitur
de uno proprie. ⁊ de aliis per attributio/
nem ad illud. Et istud reducitur ad equi/
uocum. ¶ Istis autem premissis dicitur
q̄ omnis terminus. uel est equiuocus uel
uniuocus. quia quādo aliquorum dantur
diffinitiones per contraria immediata. ipa
sunt ꝓria imediata. sed huiusmodi sunt eq/
uocum ⁊ uniuocum. ergo ꝛc. ¶ Sed hic est
difficultas una. si ens dicatur equaliter de
suis inferioribus uel inequaliter.
¶ Ad istud respondetur per quattuor con
clusiones. ¶ Prima est. q̄ ens non predica/
tur ꝑm maius ⁊ minus. ¶ Secunda. q̄ nō
pdicatur ꝑm prius ⁊ posterius. ¶ Tercia.
q̄ non predicatur inequaliter. ¶ Quarta.
q̄ non predicatur dissimiliter. ¶ Omnes
iste conclusiones una ratione probantur.
quia quādo ē aliqua predicatio essentialis
non potest uariari per posterius. sed quan
titas uirtutis ꝑm quam attenditur maius
⁊ minus. prius ⁊ posterius. equale ⁊ iequa
le. simile ⁊ dissimile. Hec omnia sunt poste
riora ente. ⁊ etiam illis de quibus predica/
tur ens. ergo non uariant predicationem
entis que est essentialis. Quando igitur a/
liquid dicitur perfectius ens. illud est per
aliquid posterius ente. ⁊ per consequens
in illo priori in quo fit predicatio entis. ip
sa erit uniformis.

// Q. 13.

UTRUM sit aliqua ratio tran
scendens communior ente.
¶ Circa istam questionem duo
sunt que faciunt difficultatem.
¶ Primum est distributio. Omne enim
quod distribuitur. pro aliquibus est com/
munius eis. sed hoc quod dico positiuum di
stribuitur pro ente ⁊ pro aliis ab ente. scilꝫ
pro ueritate. bonitate. Dicimus enim q̄ om
ne positiuum distribuitur pro ente ⁊ pro a/
liis ab ente predictis. ergo ꝛc. ¶ Secun/
dum faciens difficultatem est numeratio.
Omnia enim illa que numerantur in aliq̄
termino. oportet q̄ terminus ille commu/
nis sit eis. sed nos numeramus rationem
boni ⁊ ueri ⁊ entis. dicendo q̄ tres sunt ra
tiones. ergo ꝛc. ¶ Pono igitur quattuor
conclusiones. ¶ Prima est. q̄ licet nulla ra/
tio intentionis prime sit communior ente.
tamen ratio aliqua secunde intentionis est
communior ente. Hoc probo. Accipio enim
perfectionem simpliciter ⁊ diffinitionem

eius. Et tunc arguo sic. Illé conceptus uel illa racō est communior ente ⁊ ueritate que dicitur de ente ⁊ ueritate ꝑm idem nomen ⁊ eandem diffinitionem. sed perfectio simpliciter est huiusmodi. ergo ꝛc. Quodlibꝫ enim illorum in quolibet est melius ipsum q̄ non ipsum. Ista est diffinitio perfectionis simpliciter que cōuenit enti ⁊ ueritati. ¶ Similiter nomen conuenit eis. quia ens est perfectio simpliciter. similiter ⁊ ueritas. ¶ Secundo probo idem sic. quecunqꝫ distinguuntur formaliter. quodlibet illorum habet rationem formalem. sꝫ entitas ⁊ ueritas sunt huiusmodi. ergo racō formalis dicitur de eis. ¶ Item tertio. quod dicitur de duobus ꝑm eandem rationem formalem. est cōmunius quolibet illorꝫ. sed uniuersale dicitur de ente ⁊ ueritate ꝑm eandem rationem formalem. ergo ⁊ similiter secunda intentio. Et sic de multis aliis. ¶ Secunda conclusio. q̄ in respectibus transcendentibus aliquid est communius ente. q̄a quecunqꝫ sunt distincta. distinctio est eis communis. ⁊ communior quolibet illorꝫ. Quecunqꝫ etiam sunt ordinata. ordinatio est eis communis et communior quolibet illorum. Huiusmodi sunt ista. ens et uerꝫ ⁊ bonum. Omnia enim ista sunt ordinata. ergo ꝛc ¶ Tertia conclusio est. q̄ in aptitudinibus est aliquid communius ente. Nam quod dicitur de ente. ⁊ de aliis ab ente est communius ente. Huiusmodi sunt aptitudines. scilicet intelligibilitas. uolibilitas. ¶ Quarta conclusio est. q̄ in priuatiuis est aliquid communius ente. Nam illa priuatio est communior ente que dicitur de ente. ⁊ de aliis ab ente. sed non solum ens. sed et alia ab ente. scilicet passiones. quodlibet istorum est unum. Unitas enim est una. bonitas est una. Et sic de aliis. ergo ꝛc. ¶ Contra ista arguitur quadrupliciter. Primo sic. Omnis ratio communior est prior. sed secunde intentiones non sunt priores ente. ergo ꝛc. ¶ Secundo sic. Omne diuisum per aliqua est communius quolibet illorum. sed ens diuiditur per absolutum ⁊ respectiuum. ergo nec absolutum nec respectiuum. cuiusmōi sunt distinctio ⁊ ordo. nullum illorū erit communius ente. ¶ Tertio sic. nulla passio adequata suo subiecto excedit eum. Verum ⁊ bonum sunt passiones adquate entis. ergo ꝛc. ¶ Quarto sic. quando aliquid prescindit ab aliquo uel distinguitur formaliter ab eo. illud est unum ut sic prescindit. et d. sed bonitas prescindit et distinguitur formaliter ab ente. ergo utsic una est. sed unitas dicitur ō ente. igitur communior est ente. ¶ Ad primum illorum dico. q̄ in communioribus quidditatiuis uerum est q̄ ipsa sunt priora. sed in aliis talibus non simpliciter. immo communiora sunt posteriora. sicut apparet manifeste. quia genus quod est secūda intentio est communius. q̄ animal. non tamen est prius. ¶ Ad secundum dico. q̄ animal non diuiditur per rationabilitatem. sed per rationale. Non sic autem animalitas diuiditur. Ita dicitur in proposito. q̄ ens in sua communitate acceptum. denominatiue accipitur. ⁊ diuiditur in absolutum ⁊ respectiuum. Sicut animal in rationale ⁊ in irrationale. Entitas autem uel ratio formalis entis precisa est magis artata. ⁊ non sic diuiditur. sicut nec animalitas. ¶ Ad aliud de aptitudinibus et unitate dico. q̄ iste non sunt passiones entis adequate. uel entitatis ꝑ sua precisione accepte. sed entis simpliciter accepti. ¶ Sed hic est unum dubium. quomodo ens ꝑm totam suam latitudinem accipiatur. Aut enim accipitur pro ratione entis precisa. Et hoc non. quia non est concretum utsic. Nec de omnibus dicitur utsic. sꝫ sub ratione precisa. Aut accipitur pro ꝑstratis. Et hoc non. quia illa non habent unitatem. sicut diuinitas ⁊ humanitas que nō habent unitatem alicuius rationis. ut ab eis prescindit ratio entis. Oportet ergo dicere q̄ accipiatur pro aggregato. Sed hoc non ualet. quia nunq̄ talis aggregati pars predicatur in quid de toto. Et sic ens non diceretur in quid de illis aggregatis. ¶ Ad istud respondeo ⁊ dico. q̄ ens supponit pro substratis. nō sic intelligendo. q̄

ratio entis non itelligatur cum ratione illa ut prima. In ordine, n. ad rōem entitatis ens predicatur sic albū supponit p substratis in ordine tamen ad albedinē.

¶ Sed hic est unum dubium. quia in essentialiter ordinatis ubicunqz inuenitur posterius. ⁊ prius. Exemplum. ubicunqz inuenitur album quod est posterius. inuenitur albedo que est prior. sed ratio entis est prior ente. ergo ubi inuenitur ens. inuenitur ratio entitatis.

¶ Preterea. effectus formalis non uidetur esse maioris latitudinis q̄ sit forma. sed ens est effectus formalis entitatis. ergo ꝛc. ¶ Item ubicunqz inuenitur ens. inuenitur entitas. ¶ Dico ad istud. q̄ licet in essentialiter ordinatis. ibi inuenitur prius ubi inuenitur posterius. non tamen de omnibus predicatur prius de quibus predicatur posterius. Exemplum. ubi est album. ibi est albedo. ⁊ tamen de ligno dicitur albus ⁊ non dicitur albedo. Eodemmodo in proposito. q̄ ubi est ens ibi est entitas. Sed ens de aliquibus predicatur de q̄bus non predicatur entitas. ¶ Eodem modo dicendum est de formali effectu.

Utrum Theologia sit scientia. Uidetur q̄ non. Augustinus de trinitate duodecimo. Ad scientiam pertinet actio. ad sapientiam ꝓtemplatio. sed Theologia non est bitus actiuus. ergo ꝛc. ¶ Contra. idem dicit. q̄ huic scientie tributur ꝛc. ¶ Circa istam questionem primo insistendum est circa uerborum significationem. ¶ Secundo circa ueritatis inquisitionem. ¶ Quantum ad primum. Primo dicendum est de isto termino Theologia. ¶ Potest enim accipi theologia quattuor modis. ¶ Uno modo pro habitu quez habuerunt illi quibus reuelata est. ut prophete ⁊ sancti. ⁊ de istis dicit Dyonisius q̄ isti docuerunt nos laudare deum in omnibus creaturis. ¶ Alio modo accipitur pro illo habitu qui adgeneratur in nobis ex studio ⁊ sacra scriptura. ¶ Tertio modo accipitur pro illo habitu qui deducitur ex ueritatibus cōtentis in sacra scriptura. ¶ Quarto modo pro habitu declaratiuo ⁊ defensiuo fidei. Et de isto loquitur Jeronimus ad Eugenium. ¶ Si primo modo accipitur. scilicet pro reuelata. dico q̄ fuit euidens ⁊ certa. ¶ Sed dubium est magnum. Quomodo habuerunt certitudinem de eis. ¶ Dicitur q̄ ex una regula p maiori. scilicet ex ista Deus non potest mentiri. Minor est accepta sub ea. scilicet q̄ deus ita dixit. ergo ꝛc. ¶ Sed contra. dato q̄ maior sit uera. minor non est euidens. scilicet q̄ deus ita dixerit. ¶ Nec uidetur quomodo potuerunt esse certi de ea. ¶ Quod probo sic. Nulla ueritas contingens potest intuitiue cognosci. nisi utrumqz extremorum. uel saltem alterum intuitiue cognoscatur. ¶ Probo istam. quia abstractiua fit per speciem que repꝛesentat rem equaliter. siue existat siue non existat. Nullum autem contingens potest certitudinaliter cognosci per illud quod indifferenter

repræsentat rem siue existat siue non existat. Sed nullus eorum cognouit deum intuitiue. nec eius loquelam ergo ꝛc. ¶ Ideo dicunt alii. ꝙ habuerunt ex aliquo lumine supernaturali. quod est maius lumine fidei ⁊ minus lumine glorie. ¶ Sed contra. quandocunqz aliqua habitudo sequitur ex rationibus formalibus terminorum in quocunqz lumine cognoscantur termini ⁊ habitudo. sed terminos propositionuz theologie quos habuerunt illi. ⁊ nos habemus. igitur per idem lumen per quod terminos cognoscimus. cognosceremus habitudinem terminorum. ergo ponere tertium lumen nihil ualet. ¶ Ideo dicitur ꝙ habuerunt alios terminos ¶ Sed contra illud idem quod illi dixerunt. alii scilicet philosophi negauerunt. ⁊ per consequens eosdem terminos habuit philosophus negãs ⁊ theologus affirmans. ¶ Ideo dicitur ꝙ habuerunt noticiam abstractiuam quam alii non habuerunt. ¶ Sed licet istud posset sufficere pro necessariis. tamen pro contingentibus locuz non habet. quia per cognitionem abstractiuam non possumus certificari de contingentibus. ex quo abstrahit ab existentia. ¶ Ideo finaliter dicitur ꝙ modus certitudinis et euidentie quem habuerunt non est nobis notus. licet sit aliquis tamen quis sit ignoramus ¶ Si autem secundomodo accipiatur etiam non est scientia theologica. sed fides. ¶ Si tertiomodo accipiatur etiam nõ est sciẽtia. quia aut deducitur ex utraqz credita. ⁊ tũc conclusio tantuz erit credita. Aut ex una per se nota ⁊ alia credita. ⁊ tunc conclusio tantum erit credita. quia conclusio sequitur conditionem premisse debiliozis. Si autem accipiatur quarto modo. sic est una porcõ nobilissima ⁊ summa methaphisice. quia methaphisica accipitur dupliciter. Unomodo ut tractat de ente ut ens est. et tunc istomodo nihil cognoscitur de deo nisi precise ea que sequuntur ens inquantuz ens. ¶ Aliomodo ut considerat de aliis contentis sub ente. ⁊ istomodo considerat de deo. Et quia deus inter cetera que continentur sub ente ẽ quid nobilissimum. Hinc est ꝙ methaphisica que considerat de deo est summa ⁊ nobilissima. Unde augustinus uocat platonicos philosophos theologos. ¶ Nota etiam ꝙ septem ꝛditiones requiruntur ad scientiam. Quaꝛ prima est. ꝙ sit notissima. ad differentiam uirtutuz moralium. ¶ 2ª. ꝙ sit uera. ad differentiam opinionis. cui potest subesse falsum. ¶ 3ª. ꝙ sit euidens. ad differentiam fidei. que est enigmatica. ¶ 4ª. ꝙ sit habitualis. ad differentiam actus intelligendi. ¶ Quinta ꝙ sit necessaria. ad differentiã artis ⁊ prudentie. que sũt de possibilib⁹ aliter se habere ¶ Sexta. ꝙ sit habita per discursum silogisticum. ad differentiam intellectus q̃ est principioꝛ. ¶ 7ª. ꝙ sit cãta a principius per se notis. ¶ Ex quibus sequũtur due ꝛclusiones. ¶ Pruma. ꝙ noticia quã ꝛcludimus ex principiis traditis non est scia. qꝛ impossibile ẽ ꝛclonẽ eẽ notioꝛẽ pricipiis ¶ 2ª ꝙ ãge l⁹nõ hz sciaz. supposito ꝙ ñ discurrat. ¶ Sed hic est

Ad 1m. distinct. — Ad 2m. distinct. — Ad 3m. distinct. — Ad 4m. distinct.

¶ Sed hic est dubium utrū theologus p istum hitum poterit satisfacere pho. ꝛ. q̃ non. ¶ Sed ⁊. q2 aut rō facta a pho est peccās i materia aut in forma. si in forma. forma ē si bi nō. si i materia g̃ una ppō est falsa. ⁊ ita saltē pōt se defendere ⁊ eus. ¶ 2° termi° est scia. et de isto accipien° pprie sciam dico 4°. cl̃ōes. ¶ Prima ē q̃ est hitus uer° ⁊ euidēs. Et p hoc distinguit ab opione. ⁊ fide. ¶ 2ª cl̃o q̃ ē cognitio necessaria. ⁊ p hoc distinguitur a prudētia ⁊ arte. ¶ 3ª cl̃o q̃ ē de aliquo nō p se euidente uel ñ de noto p se. ⁊ p hoc distinguit ab intellectu q̃ est hitus pnꝯcipio. ¶ 4ª q̃ est p discursū silogisticū. hoc pz.

¶ Sed ⁊ ista instatur. 4ª ¶ Primo q2 i angelis ⁊ demonib° non eēt scia. q2 ex magis notis pcedit scia. ut dicis. sed demōes nō demonstrāt. nec sibe separate. ¶ 2° sic Substantie separate non discurrūt. q2 anima separata non hz fantasma g̃ non pōt discurrere ab eis. sz pstat q̃ hz sciam. g̃ ꝛc. ¶ 3°. q2 angeli ⁊ beati pfectaz hnt sciam de diuina eēntia. ⁊ tñ non discurrūt. q2 fortassis hnt sciam sine discursu. ¶ 4ª q2 tūc in deo nō erit scia q2 certū est q̃ ipse ñ discurrit a magis noto in min° notū. ¶ Ad ista rndeo. Ad. p.m dico q̃ accidit scie q̃ hēatur p discursuz factū in tempe. sz i instāti pōt fieri. Et ita fac in intellect° separat° discurren° p ordinē nature. ño tñ tempis. ¶ Ad. 2.m dicendō q̃ discursus p fantasmata accidit scie. queit tñ aie p statu isto. ¶ Ad. 3.m q̃ ñ est incōueniens q̃ angeli ⁊ beati ex aliq̃bus prioribus. s. ex eēntia diuina ꝛcludant infinitatē ⁊ alia posteriora. ¶ Ad. 4.m uidetur intētio aliquorū q̃ aliquo mō p rōem in deo pōt esse discursus. q2 ibi est obiectū primariū ⁊ fariuz. ⁊ p primariuz cognoscit fariuz. Ubi grā p diuina essentiā pōt cognoscē q̃ ipsa est cōicabilis trib° psonis. similr de aliis ueritatib°. ⁊ ita pōt hīe sciam. in cognoscen° etiā quditates creaturaꝝ. uidelz q̃ ex rōibus talib° seqtur talis ꝛcl̃o g̃ ꝛc. ¶ Contra. 4ª. Primo sic Intellectus hñs pprie sciā discurrit a magis notis ad min° nota. sz h est incōueniens i deo g̃ ꝛc. ¶ 2° q2 nulla noticia intuitiā ē discursiua. cognitio beatorū ē intuitiā g̃ nō discurrūt. ¶ 3° q2 in omi discursu sunt plres actus. sed i deo nec in angelis respcū dei non ē nisi solus unus actus g̃ ꝛc. ¶ 4ª q2 oē intuitie cognitū est p se notū. sz intellect° diuin° ⁊ itellcūs beat° cognoscit intuitie diuinā essentiam. g̃ ꝛc. Naz p se notū non pōt demōstrari. g̃ ꝛc.

¶ Ad ista. Ad p.m dico q̃ magis notū pōt intelligi duplr. uel discursus a magis noto q2 illud sit p se cert° q̃ aliud. ⁊ h° non ē in pposito. Alio mō qō pricipali° ⁊ q. p prius. Et isto mō non ē incōueniens. nā sic de° pōt discurrē a sua eēntia tanq̃ a pricipali° noto ad alia que sunt quasi fario nō. Ad. 2.m dico q̃ intuitiua notitia est aliquando discursiua. uel pōt esse. naz aug° dicit sup geñ. q̃ beati cognoscēdo deū ex pñti cognoscūt creaturā. ⁊ isto mō pñt dici aliqualr discurrere. ¶ Ad. 3.m dico q̃ spūs separati pñt uno actu totū discursū cognoscē. sed pnunc nō est ita in nobis. ¶ Ad. 4.m ꝛcedo q̃ illō est p se notū qō est intuitie cognitū. ⁊ non pōt ō monstrari stando pse in illa notitia. sz rōe alteri° rōnis formalis bñ. sicut uiden° solē uideo illū esse rotundū. ⁊ ut sic nō demonstratur. sed demonstratōez de ei° rotūditate accipio uel habeo p aliaz notitiā abstractiuā. ¶ His pmissis rndeo ad qōnem distinguen° de theologia uel ut ē in se uel quo ad nos. in se. p illo hitu quem pōt facere obiectū in intellcū ppoꝛtionato. Alio mō. p illo quē intellect° uiatoris pōt pcipe. primo mō est scia ut pz. 2° non. q2 nō possum° hīe certam notitiā de obiecto ut sciamus ueritates scie theologice ut theologice sunt. ⁊ de istis ita ē q̃ non pōt haberi scia. pprie. alie sūt ueritates methaphisicales. ⁊ nō pprie ⁊ stricte theologice. ⁊ de istis bene pōt haberi scia. ¶ Ad argumentū. nō distinguit ibi scia ꝛtra sapiam. sed uocat ibi sapiaz sciam de eēnis.

¶ Utrū uiatori poterit cōicari notitia abstractia diuine eēntie ⁊ ñ de ei° existētia. q̃ nō p dion. Ꝑitates diuine nō sunt cognoscibiles. Sed in oppositū est. p°. ca°. q2 bonuz ñ est incōicabile. ¶ Circa istā qōnem uidendō est de ēnis. p° de notitia abstractia in se q̃d est. 2° si pōt cōicari.

b

Quatuꝰ ad pm̃ ꝺr ꝙ notitia abstractia est illa que ē de re i aliquo repsentatio qñ res pñs non pōt haberi. ¶ Sed ꝗ obiectū ut in repsentādo non distinguit a repsentatiuo. nec ē aliud ab eo ut dicit aug⁹. ſ̄z notitia non finatur ad ſil'itudinem rex. ſiue ad repsentatim g̃ nec ad rem ut in repsentatiuo. ¶ 2° q2 obiectū non ꝺr eē in ſpē niſi q2 ſpecies ſupplet uicē obiecti. ſed ſpēs non ſupplet uicē obiecti niſi ingtuꝰ ad uirtutē motiuā. ⁊ ad eam nō termiatur act⁹ ut ſic. g̃ ⁊c ¶ 3° q2 ſpēs aut ſe habꝫ tm̃ in rōne mouētis. ⁊ tūc hētur ꝓpositū. aut in rōe termiantis ⁊ tunc intelligeꝯ uel ſaltē nihil intelligetur niſi qꝺ est in itellcū qꝺ est falſū ¶ 4° q2 obiectū ut ſic non hꝫ ibi eē niſi intentionale g̃ precise ꝶm illud eē intelligitur. ⁊ p ꝓnſ non intelligeꝯ ꝶ eē reale ex. ſed intelligeꝯ tm̃ ut in ſpē uel ipa ſpēs tm̃modo intelligetur ¶ Dico igit ꝙ iſta notitia est de re p aliqꝺ repzesentatim. ſed termiatur ad quiditatez obiecti in ſe ⁊ ad illa que inſūt obiecto p ſe. Per ſe aūt non iest rei aliqd ut ex. nec uitaia ſed ut est in ſe abstracta ¶ Sed ꝗ arguitur. 4° q2 cognoſcim⁹ abstractie ſpēs g̃ per aliqꝺ repzesentatim. ⁊ illud per aliud. ⁊ ita uel erit ꝓcessus infinitū. uel ſtabit ad aliqd qꝺ cognoſcitur ſñ repsentatio. ¶ 2° ſic. p illud non diffinit ꝓpzie abstractie. qꝺ ꝓpetit intuitie. ſed uisio oculi que est ꝓpzie intuitiua fit p ſpēm. g̃ abstractie non ē hoc ꝓpzium ut p hoc diffiniat. ¶ 3° ſic. uidens ſe in ſpeculo. aut ſe uidet abstractie. aut intuitie. Si abstractie g̃ ſensus exterior poterit cognoſcere aliqd abstractie. qꝺ falſū est. Si intuitie. ⁊ uidet ſe p ſpēm. g̃ ⁊c. ¶ 4° ſic. deus uidet futura ꝓtingētia nō in ſe. q2 non ſūt. g̃ in repsentatio. ⁊ tm̃ intuitiue uidet. Sil'r beatus in cognitōe matutina. ſ. in ꝟbo uidet creaturas. ⁊ p aliud g̃. ¶ Ad ista. Ad pm̃ dico ꝙ ſpēs ꝓpzie loquēdo non cognoſcit niſi arguitie. ⁊ isto mō pcise. ⁊ non p repsentatim. incipiendo. n. a cognitōe intuitia experior me intelligere. ꝓstat aūt ꝙ non niſi p aliqd pñs in aia. non aūt est illud res. quia res non ē in aia g̃ ſpēs rei. g̃ isto mō cognoſco ſpēz mihi inēē. ¶ Ad 2m̃ dico ꝙ i uisione oculi ſpēs ⁊ ipſa uisio ſunt duo effectus eēntialiter ordinati. ſic illuminare ⁊ calefacere. et iſta ſunt ab eadem cā. q2 unꝰ non cāt aliuꝫ. Unꝰ tam ſpēs in oculo ꝙ uisio cātur ab obiecto. ⁊ uisio non cātur a ſpē. ¶ Ad 3m̃ dico ꝙ uidens ſe in ſpeculo imediate intueꝯ ſe ipm̃. p actū reflexū. ſ̄z ſensus exterior uidiceꝯ esse ibi ſpēs. q2 ſensus exterior ꝓſuetꝰ est ſic uidere. ſ. p lineam rectā. Ad 4m̃ ꝺr ab aliquib⁹ ꝙ ꝺs cognoſcit abstractie ea que cognoſcit p eſſentiā ſed ipſam eēntiam cognoſcit intuitie. Iſtud tm̃ nō apparet mihi uerꝝ q2 notitia abstractia dicit impfectōem. ſ. modus talis cognoſcendi. Alii dicūt ꝙ notitia denoiatur a pⁿ obiecto ⁊ ſpecificat. ⁊ q2 actus diuini intellectꝰ est ſolū intuitiuꝰ qui termiatur pⁿ ad eēntiam intuitie. ideo ꝺr totus intuitiuꝰ licet forte non rōe alioꝝ. ¶ Aliꝰ uero doctor nō dicit ꝙ iⁿ est abstractia que est in aliquo. deſinate repñtatiuo. ⁊ nō ſupeminent. diuina aūt eēntia est repñtans eminent. q2 uerꝰ rñtat rem ꝙ ſit in ſe ipſa. ideo intuitie ꝓtingentia cogſcunt. ¶ Ad qōes igit qꝺ est 2m̃ principale de poſſibilitate ꝓicabilis. dico ꝙ est intellectꝰ unꝰ ꝓiunctꝰ ſaltus ſeparatus. ⁊ iſti duo accipiūtur in puris naturalib⁹. ¶ 3° ꝓiunctꝰ ſiue ſeparatus citra tm̃ beatitudinē eleuatꝰ. ¶ 4° eleuatꝰ oino ſupnatural'r. ⁊ ꝶ hꝫ dico quatuor ꝓclones. ¶ Prima est ꝙ intellcūs pⁿ mō. ſ. nā ꝓiunctus non pōt hāē notitiam ꝓpziā ⁊ ſpecificā diuinitatis natural'r. ¶ Hanc ꝓclonem ꝓbo. 4°. Prio ſic quicūꝫ intellcūs pōt cognoſcere ꝓpziā ⁊ ſpecificaꝫ ratōnez alicuⁿ quiditatis pōt cognoſcere aptitudines que ꝓſequūtur illā quiditatē. q2 talis aptitudo ē eⁿ passio. ſed aptitudo que ē passio diuie eſſentie ē ꝙ ipſa ſit ꝓicabilis tribus. g̃ poſſet ab intellectu nrō cognoſci ꝙ ipſa ē ꝓicabilis trib⁹. hoc aūt ē falſū g̃ ⁊c. ¶ 2° ſic. oīs intellcūs cognoſcēs ꝓpziam ⁊ ſpecificā ratōnem alicuⁿ pōt cognoſcē uim eⁿ actiam naturalē. uis aūt eⁿ actia natural' est poſſe creare. ⁊ ſic poſſem⁹ ex naturalib⁹ cognoſcere creatōem eē poſſibilem. Et ſic de incarnatōe ⁊ de aliis. ¶ 3° arguit ſic. nos nō poſſum⁹ quiditates cognoſcere multaꝝ rex creataꝝ. p ꝓpzias ꝺrñtial

sed p pegrinas ergo multo min⁹ poterit⁹ de
diuina eentia talem cognitoem hie. ¶ 4°.
potens cognoscere natural'r aliq̃ quidita/
tem pōt cognoscē illud q3 est real'r idez illi
q̃ditati natural'r. sz q̃ditati diuie sunt real'r
idem, ppietates pſonales siue ipe pſone. g̃
ipsas cognoscerem⁹ natural'r qō est f̃ z°
pclusio est q intellect⁹ noster supnatural'r
eleuat⁹ citra beatitudinē pōt p aliquā spem
infusā cognoscere diuinā essentiā sub ppa
rone ⁊ specifica. Et hoc pbo 4ᵒʳ rōnib⁹.
Primo q̃cunqz sunt alique potentie ade
quate: q̃cquid pōt una pōt ⁊ alia. sz meoria
et intelligēia ⁊ uoluntas sūt potentie adez
quate. in meoria aūt pauli fuit act⁹ recordā
tiōis g̃ hoc fuit p aliq̃ spez g̃ eoō mō intel
lectus si carek in eo talis spes posset cogno
scere distincte sic meoria recordabat g̃ ꝛc.
¶ Dicit ad hoc q sz paul⁹ uideret distincte.
tn recordabat indistincte. ¶ Contra pcep/
tus indistinct⁹ est pcept⁹ diffiniti. ⁊ pcept⁹ dif
finitōis ē pceptus distinct⁹. Tunc argu' sic
Omis intellect⁹ hns pceptū indistinctū de
aliquo pōt acqrere pceptum distinctū. Sed
paulus habuit pceptum indistinctū g̃ ꝛc.
Maior pz. q̃ q̃cunz hz pceptū diffiniti pōt
hie pceptū diffinitōis. pbat⁹. q hns pcep/
tum sbiecti ppōnis p se note: pōt hie pcep/
tum pdicati. sed ex diffinito tanq̃ ex sbo. et
ex diffinitōe tanq̃ ex pto fit ppō p se nota
g̃ hns pceptum diffiniti pōt hie pceptū dif/
finitōis. ⁊ p ꝛns hns pceptum indistinctuz
diuie eentie potest hie distinctū. sed paulus
habuit indistictum g̃ ꝛc. ¶ Siml'r pōt ar
gui de obscuro ⁊ claro Nam si dicatur q co
gnoscit illud ō obscure ⁊ postea clare ha/
bet ppositū Si dicas q aliud. s. pfuse. Con
tra q paul⁹ cognouit eentiaz ⁊ nō aliqd a
liud. ¶ z° sic arguo. quicqd de⁹ pōt meda/
te cā 2ª pōt p se. sed pōt p cām hamz g̃ ⁊ p se
⁊ p essentiā pōt. Ista rō non ē ponderis ma
gni nec doctoris. sed fuit inserta ab alio.
¶ 3° arguo sic. q̃ ꝛns sunt alique due pcto
nes si maior non repugnat cretue nec mjor
Sed si hie mille g̃dus non repugnat creatu
re nec hie decē. sed attingē obiectū p actum
intelligendi ē pfect⁹ q̃ repntari p spem. q a
pfect⁹ actus repntat obiectū q̃ spes. nō re/
pugnat aūt create attingere obiectū p actū
intelligendi. g̃ nec p spem. ¶ 4° sic. q̃ ꝛns sūt
aliqua duo equal'r infinita si um istoz. nō
repugnat repntari p spem nec alteri. sed ita
est entitas diuina infinita sicut deitas. enti
tas aūt diuina pōt repntari p spem; ergo ⁊
deitas. pbatio assūpti. s. q entitas sit eque
infinita q̃ nulla alia entitas ē infinita ni/
si entitas diuina; ergo ꝛc. ¶ 3° ꝛcl'o est q i/
tellcūs sepatus in puris naturalib⁹ pstitu/
tus pōt deuenire i ppriam notitiā diuine
eentie. pbatur p° sic. suppono. n. q talis in/
tellcūs sepatus pōt se extendere ad omē ens
limitatū. ⁊ sic itelligere omē tale. Ex hac/
quo sic Omis itellect⁹ potens itelligē spe
cies pōt intelligē obiectū repsentatū p spez.
sed ōs pōt spem repntantez eentiam diui/
nam care in intellcū alicui⁹ beati. ⁊ sic talis
intellcūs pōt eam itelligere q̃ limitata est.
⁊ p ꝛns p ppōnem assumptā poterit obiec
tum p eam repsentatū cognoscere. ¶ z° sic
q̃cunqz intellect⁹ pōt intelligē actum pple/
xum inē termios: pōt ēnos illi⁹ pplexiōis
cognoscere. sed intellect⁹ pōt intelligē actuz
pplexū cu⁹ essentia diuia est sbiectū. hoc pz.
Nam beat⁹ formare pōt ista. de⁹ est infini/
tus sb ppria rōne dei. Et iste intellect⁹. s. se
patus ex suppōne pōt intelligere actuz pple
xum cū sit act⁹ limitat⁹. ergo ⁊ diuinitatē.
¶ 3° sic Ille intellect⁹ qui pōt intelligere ⁊
cognoscere hitum scialem q̃ est de aliquo sb
iecto sb rōne ppria pōt cognoscere illud sb
iectuz. sed talis intellect⁹ pōt hie notitiā de
isto hitu quem hnt de deo beati q̃ est de di
uina eentia ergo ꝛc. ¶ 4° sic. quicūqz itel/
lect⁹ pōt cognoscere aliq̃ relatōez pōt cogno
scere ēnos ei⁹. sed talis itellect⁹ pōt cogno/
scere oēs relatōes creature ad ōm ergo pōt
cognoscere deū qui est ēnos relatōis. ¶ Si
dicat q bn cognoscit de⁹ ꝛnq̃tuz ēminat ta
lem relatōez. ēnat aūt respectū sb rōne ge/
neralis. uel sb alia rōe q̃ diuinitatis. ⁊ sic co
gnoscatur ꝛc. ¶ Cōtra q̃ aliqs itellectus
pōt intelligē relatōez aliq̃ pōt intelligē ter
minū illius ut ēn⁹ est illi⁹. sz talis itellcūs
pōt intelligē relatōem creature ad ōm que

terminatur ad deū sb ratione ꝓpria ēitatis.
Hanc pbo.q2 creatio hz relationem ad deuz
sb ratione ꝓpria ultimi finis ⁊ inq̃tuz be/
atificat. sed ee ultimū finem uel beatifica/
re non ꝓueniūt sibi nisi sb rōne diuitatis.
Et iō mihi apparet q̃ non pōt bene rūderi
nisi negan° suppōnem. Ideo pbo.s.q̃ oē
limitatū poterit a tali intellectu cognosci.⁊
h pbo sic. Q̃ aliqua sūt ordinata eēnal'r
circa aliqd sbiectū si posteriora sūt p se no/
ta ⁊ priora. sed intellectuj separato intuitie co
gnoscenti creaturas sunt p se nota ista que
insūt sibi p accns. g relationes ad ōm que in
sunt p se sibi. Nam nō uidetur rō quare co
gnoscen° pertz intuitiue ex hoc q̃ cognosco
q̃ est i tali loco. quare non possu° rem illaz
cognoscere que imediati° ⁊ eēntiali° inē pe/
tro q̃ locus. ⁊ huiusmōi est relatio ipsi° ad
deū. ¶ 4a ꝓl'o q̃ intellect° separ° ⁊ eleuat°
potest. Et hoc pbatur p° auctoritate aug°
q̃ dicit q̃ angelo. dur' est notitia ipressa. q2
matutina in Vbo. uesptina aūt a sua crea/
tōe. ¶ 2° p origenē supra ysaiaz q̃ dicit q̃ iudi
ysaia qui dixit se uidisse deū ferr. uerūt sco
stat aūt q̃ non intuitie. nec solū p fidez g rē
¶ 3° q2 cuicūqz reuelat' notitia euidēs alic°
ppōis sibi reuelatur notitia euidēs ūnōz.
sed beato iobi in reuelatōe euāgelii fuerūt
sibi multe reuelate ppōnes quaz sbiectum
uel ptum erat ōs sb ꝓpria rōe. g fuit reue/
lata notitia hui° tertii qui ōs est. ¶ 4° bea
tus Gregori° in dyalogo dic q̃ adam recor
dabat de multis que uiderat in sopore. ar
guitur g sic supius erat argutū de paulo.
¶ Sed ꝗ predca instatur. du'. Prio sic. q2
btūs dyon. dicit q̃ p spes inferioris ordis
non pōt repntari illa que sūt supioris ordi
nis. ¶ Hoc dico q̃ repntare non e in se for/
mal'r illuo hze. sed solū mouere ad actum
q̃ est pfecta sil'itudo in repntando non i es
sendo. q2 mouē ad actū qui est de diuia eēn
tia est aliqd limitatū cognitōis re" eēntie di
uine. ⁊ h ipfecti° non bn pōt facere. ¶ Si di
catur q̃ sicut excedit res rem. ita similitu
do similitudinem. sed res infinita in infi/
nitū excedit finita ergo ⁊ sil'itudo sil'itudi
nez. ¶ Primo dico q̃ istud argumentū hz
solui a quolibet. q2 omes ponūt q̃ act° in/
telligendi quem hz beat° de diuina eēntia e
sil'itudo pfecta diuie eēntie. Ideo dico q̃ nō
reqritur ibi adequatio. ⁊ sicut nec inter res
ita nec iter sil'itudines. sed solū est quedā p
portio. sed repntatim qd aliqn est accns ad
sbiam repesentatā. ¶ 2° arguitur ꝗ predcā
sic. qn aliqua sunt equal'r infinita si unum
non e natural'r cognoscibile nec alterz. sed
entitas diuina e eque infinita sic dentas. de
itas aūt non pōt cognosci g rē. ¶ Rno di
co q̃ hic accipitur non cā ut cā. Non. n. dico
q̃ cā quare non pōt cognosci diuitas sit in
finitas. q2 tunc bn ꝓcluderet argumentū
sed q2 rōes specifice uel dze sūt nobis igno
te. ergo multo magis ista. ⁊ c. dmpne ee

Utz de diuina eēntia possit ha
beri notitia abstractiua ex pte
obiecti non cognoscen° ōm eē.
siue existentiā ei°. ¶ Dic ōz q̃
cognitio abstractia abstrahit ab eē ⁊ nō eē.
a pntia ⁊ non pntia. ⁊ sic a multis extrēis
ꝗdictōis. Sed hic sunt difficultates aliqne
¶ Prima. utz abstrahat a finatōe uel ñ ter
miatione obiecti ita. s. q̃ possit eē ⁊ q̃ obie/
ctū non finet. ¶ Dic dicunt aliq q̃ sic. q2 ñ
uidetur q̃ sit necessariū ponere nisi respcū
fundamentalē act° ad obiectum qn non e.
¶ Alii dicūt q̃ non uidet bn intelligibile
q̃ sit intellectio ⁊ q̃ nihil intelligat. qd tn
seqtur. ⁊ tn sicut ipsi dicunt non oportet q̃
actualiē existat. ¶ 2a difficultas e. utz ab/
strahat a p se ⁊ p accns. Dico q̃ hz pōt cog
sci abstractie illa que insunt p se. non tn ⁊
que insunt p accns. Et rō est ista. q2 cogni/
tio abstractia fit p repntatim qd semp uni
formit repntat hz accna uarient. Et iō non
pōt cognosci cognitōne abstractia utz. hō
sit albus uel nō alb°. ⁊ sic de aliis. q2. accna
pōt uariari manēte cognitōe uniformi. ¶
3a difficultas est de astrologia que uidet
ee abstractia. ⁊ tn p repntatim cognoscit ex
istentiā eclipsis. ¶ Dico q̃ nunq̃ p demon
stratōem cogscit existentiaz ul' eclipsim ee.
Hoc pbo sic. q2 de ꝓtingentib° ut ꝓtingētia
sunt non pōt esse demonstratio. hz q̃ eclips

Q. 10

P.

tali tempe hoc ē ꝓtingens. Probatur q̃ angelus mouet ꝓtingens. Ergo ds pōt impedire eum. Ꝓtū q̃ de facto fuit tempe iosue q̃n stetit sol. Et tunc potuit astrologus facē demōstratōem. Et tn̄ tunc fuisset ꝓclusio falsa. Similit̄ an̄ diem iudicij ipsi possent eos mō ostendere. Et tn̄ oēs demonstratōes false cōcluderent. ¶ Dico q̃ q̃ maiorē certitudinē non habet astrologus de suis ꝓclusionib̄ q̃ geometer q̃ etiam abstrahit. Ideo dico q̃ non demōstrat nisi aptitudinē et nō existentiā. s. q̃ita est aptum natū euenire. ¶ Sed ꝗ q̃ tūc uideretur naturalis phs deficere. Ꝓ ꝓtingētes. Eis ꝓpōnes demonstrat p̄m̄ mouēs immobile. Nam ut probat oia ꝓtingent̄ mouentur. ex motu aūt fuit ista demonstratio. 8. phi. cor. Dico q̃ non ē demonstratie sed quasi argutie. quē q̃dem argutio ls incipiat a cōtingenti. s. a motu incipit. ab eo ut intuitie natus ē demonstrari. Et q̃ ois ꝓpō ls q̃tum cunq̃ ꝓtingens si intuitie cognoscat̄ est p se nota. Hinc ē q̃ ex tali sic cognito pōt naturalis phs demonstrare q̃ ē aliqs motor immobilis. Q̃ enim uidet q̃ aliq̃d mouet pōt arguere. Q̃ mouet uel a se uel ab alio. Et sic ultra quousq̃ueiat ad aliq̃d immobile. Q̃ ita libus non ē processus in infinitū. ¶ Ad questionē ergo accedendo dicūt aliq̃ q̃ diuina essentia non pōt cognosci q̃ditatiē abstrahēdo ipam ab eē et non eē. Hoc probant sic. Nihil pōt cognosci sn̄ hoc q̃ est de intellectū eius. s. ls existentia ē de itellectū diuine eēntie q̃ ē necesse eē et actus purus. Et sic n̄ est inorn̄s ad eē et ad non eē. ¶ Doctor noster dicit cōtrariū q̃. s. possumus hāe notitiā de diuina eēntia abstrahendo ab eē p aliqō rn̄tatim. Et probat̄ h̄ sic. Quale ordinē hnt aliqua ubi distinguunt p rem. Talis ordo manet ubi distinguūtur p rōem. Sed ubi distinguunt realit̄ q̃ditas et eē ut in creaturis unum pōt intelligi sine alio. Ꝓpter ordinē ergo et in deo cū ibi sit ꝓ similis ordo. ¶ 2° sic. q̃ est p̄tum q̃ditatiue de aliquo illud ē p se notū de eo. s. ls esse non est p se notū. Ergo &c. ¶ Hanc ꝓclusionem teneo tn̄ ꝓpter alias rōnes non solum ꝓpter istas. Et p̄ arguit sic. Q̃n est aliq̃d simplex simplex nullū cōe est de q̃uiditate ei. Sed diuina eēntia ē simplicē simplex q̃ esse cum sit cōe non ē de ei q̃ditate. Sed hoc hīto hētur ꝓpositū. ¶ 2° q̃n aliqua sunt eiusdē rōnis formalis si hnt ordinem eēntialem ubicunq̃ remanet remanet ordo int̄ eas sed q̃titas uirtutis et existētia sūt eiusdē rōnis formalis in deo et creatura que sunt eēntialit̄ ordinata in creatura q̃ q̃titas uirtutis ꝓcedit existētia q̃ et in deo sed q̃tita uirtutis que est ꝓ non ordinē q̃ddē diuina eēntia q̃ nec existētia que ē posterior. ¶ 3° sic. Q̃n sunt aliqua eiusdē rōis formalis quicq̃d ordinē q̃ddē de uno et de reliquo sed intellect̄ diuin̄ et nī sunt eiusdē rōnis formalis. Si ergo eē ordinē in quid de diuino itellectu q̃ et de nostro. Q̃ est manifeste falsum. Ꝓ accipiendo eē existētie. ¶ 4° sic. multiplicato aliquo multiplicant̄ quecunq̃ sūt de intellectu ei quiditatiē. Sed plures rōnes formales sunt in deo q̃ et plures existētie eēnt. Q̃ est falsū. Q̃ una existētia solum ē oim ꝓsonarum et nocionalium. ¶ Ad argumentū dico q̃ sunt modi intrinseci.

Utrū homī uiator poterit ꝓcari notitia intuitiua de diuina eēntia. Uidetur q̃ non. Q̃ ordinē moisi nō uidebit me hō et uiuet. ¶ Cōtra. Jacob uidit dn̄m facie ad faciem. ¶ Et ca istam q̃nem oportet p̄ uidere q̃d est notitia intuitiua. Deinde ad q̃ōem. ¶ Quantū ad p̄m ordinē q̃ notitia intuitiua est que ē de re p se ipsa. Abstractiua que ē de re p repn̄tatiuum. ¶ Sed ꝓtra istud p̄ arguit sic. Q̃n aliquē due notitie sic se hnt q̃ ordinē spē impossibile ē q̃ ordā ꝓstitutiā unū ꝓueniat alteri. Sed ut ꝓdictum ē abstractie ꝓuenit tinari ad rē non in alto. Sed in se ipsa. Et p hoc non distinguit intuitiua tanq̃ p sibi ꝓpriū ab abstractiua. ¶ Dicit ad hoc q̃ ls in b ꝓueniat. s. in terminando q̃ utraq̃ tinatur ad rem in se. Tn̄ differūt sic. Q̃ abstractiua tinatur ad rem q̃ res non cāt eam nec mouet sed repn̄tatiuum. Intuitiua aūt tinatur ad rem in se et cāt̄ a re in se ipsa. ¶ Contra istud instat. 4°. Primo de aia que se ipsā itelligit et abstractiue et tn̄ non p aliq̃ repn̄tatim sed p suas

Q. 17.

essentias. ¶ 2° sic qñ sũt aliqua obiecta q̃b repugnat mouẽ uel cãre. notitia respcũ illorũ ita ĩnatur ad ea q̃ tñ non cãtur ab eis. Sed multa sunt obiecta intelligibilia intuitiue q̃bus repugnat cãre. sic relatões. materia p°. ⁊ multa alia. ¶ 3° sic. q̃cquid põt de° mediante cã 2ª põt immediate. sed mediante cã 2ª. s. obiecto põt cãre notitiam intuitiuã in gñe cause efficientis. g ⁊ sine obiecto. Et sic nõ causabit ab obiecto ⁊ tñ ĩmiabit ad obiectũ. ¶ 4° sic. certũ q̃ ds uidet essentiam suam ⁊ in ea creaturas nõ in se sed in repsentatiuo g non intuitie. ¶ Simil'r uidet beati diuina ẽntias non tñ ipsa mouet. q2 diuina ẽntia non ẽ principũ pductiuum ad ex. ergo nõ mouet ad cognitõem sui. et tñ intuitie uidetur. ¶ Ad ista dico. Ad p^m q̃ aia non cognoscit se ipsã nec intuitie. nec abstractiue. s. ⁊ argutie ex obiecto intuitiue cognito. s. actu intelligendi. ¶ Ad 2.^m dico q̃ intuitia ẽ illa que cãtur a re p se ipsã uel ẽ talis qualem cãret ipsa res si hãret uiz cãtuam ⁊ posset eam cãre. ¶ Ad 3.^m cõcedo maiorẽ. ⁊ ꝓcedo q̃ ds põt supplere uicẽ causantis. non aũt tñantis. q2 iste act° reqrit existentiã terminãtis. Uel põt dici sic dm̃ est ad 2.^m s. q̃ si ds suppleat uicẽ causantis tñ talem cãt qualem res cẽt apta nata cãre. ¶ Ad 4.^m dico q̃ sic supi° dixi q̃ quecũq̃ notitia specificat a suo p° obiecto. ⁊ q2 notitia dei respectu ẽntie sue ẽ intuitia. hinc ẽ q̃ respectu alior obiector ds esse intuitia. ita q̃ tum creature sũt obiecta ꝑtia adhuc ẽ notitia intuitia. sic est de deo. Simil'r etiã ad illud de beatis. ¶ Intelligenõ tñ q̃ notitia intuitiua ꝓcernit 4.^or extrẽa ꝓtradictõis. a q̃bus abstrahit notitia abstractia. ¶ Primu est actualis existẽtia. q2 si cognoscat nõ ut actual'r existẽs sed tñ q̃ditas tũc cognoscitur abstractiue tñ ⁊ non intuitie. naꝫ abstractiua ꝓcernit tñ quidutatem. ¶ 2.^m est q̃ intuitiua ꝓcernit pñtiam de cõi lege. ꝫ. n. forte ds posset facere obiectũ nõ pñs tñ de cõi lege ita est. ¶ 3.^m est causatio. q2 de cõi lege cãtur a re ad quã non ĩnatur. ¶ 4.^m est motio q2 de lege cõi ds q̃ obiectuꝫ moueat.

¶ Quãtum ad 2.^m ds diuersimode dicẽ ꝑm q̃ diuersimode ds de felicitate. ¶ Sũt aũt quatuor opiones de felicitate. Quidam eiꝫ ponũt eam eẽ actum ĩntellect° ⁊ sic dicẽtes hñt dicere ad qõnem q̃ non. q2 impossibile est ponẽ illud q̃ est eẽntial'r beatitudo i aiima q̃n ipsa sit beata. ꝫ unio diuie ẽntie est p̃ istos eẽntial'r beatitudo. g formaliter ipsa ẽ beata. supponat aũt q̃ maneat uiator. ¶ Alii aũt sunt qui ponũt q̃ felicitas precise ꝓsistit in actu uolũtatis. Et isti hñt dicẽ q̃ sic. cui° rõ est q2 qñ sunt duo act° eẽntialiter ordinati ⁊ realiẽ distincti por põt poi sine posterior. ꝫ act° intuitiu° se tenẽs ex pte intellect° est prior eẽntial'r actu uolũtatis g poterit ꝓcari sine alio. sed oẽ illud q̃ ꝓcatur uiatori sine beatitudie nõ ponit uiatorem ex uiam. g ꝛc. ¶ Alii sũt qui dicũt q̃ beatitudo integrat ex istis duob° actib° scilꝫ actu itellect° ⁊ uolũtatis. nec in aliquo eor. precise ꝓsistit. Isti pñt dicere q̃ sic. cui° rõ est q2 totũ non ponit precise dẽpta quacunq̃ pte et° integrali. sed p te beatitudo integratur ex istis duob° actib° g non posito actu uolũtatis. posito tñ actu intellect° nõ poneret beatitudo. g ꝛc. ¶ Alii aũt sũt qui dicũt q̃ beatitudo ẽ quoddã gen° ad actum intellect° ⁊ uolũtatis. ⁊ q̃ isti duo actus sũt sicut due spẽs beatitudiis. sed isti hñt dicẽ cũ pmis q̃ non. q2 posita spẽ necessario ponit genus. g posito actu intellect° necessario ponit beatitudo. Beatitudo aũt repugnat uiatori manẽti uiatori. g. ꝛc. ¶ Sed hic pomũtur. 4^or difficultates. Prima ẽ Si intuitiua ⁊ abstractiua dicant spẽ. Dico q̃ sic. ⁊ probo q2 qñ aliqua cã uniuersalis pducit duos effectus eẽntial'r ordiatos p duas cãs ꝑticulares uariata cã ꝑticulari uariat effectus sed intellect° est cã uniuersalis pductiua utriusq̃ notitie. pducit aũt intuitiuã ꝓcurrẽte re ipsa. Abstractiuã aũt ꝓcurrẽte repñtatiuo g abstractia ⁊ intuitiua dicũt spẽ. ¶ 2ª difficultas Utr. sunt duãe eẽntiales notitie ĩ cõi. Dico q̃ non. q2 qñ sunt due duãe eẽntiales ꝫ se diuise quicquid cadit sb una duãa. illa. est nobili° omi eo q̃ cadit sb duãa alia ignobilior. sed nõ omne q̃ cadit sb intuitiua ẽ nobili° quocũq̃ cadẽte sb abstractia.

Nõ q̃ ista 2ª dr. nõ intũ g̃ ꝓma q̃ cũ mentiuũ et abstractiuũ nõ sint duãe eẽtes nõ q̃ ꝓma° ꝓtfacere gestiuũ q̃ ipsas eẽ dr sic. q̃ ꝓbat ꝓma. Ratõ huic dr. q̃ nõ mentiuũ et abstractiuũ pt ad duo gradũ vel ad noãz modũ vel ad noãz ꝑticularẽ. // sicut gradũ ad noãz ꝑticularẽ. puta ad noãz esse. posset dici cũ ꝓma dr. q̃ dm̃ sicut dictũ est. // Si aũt gradũ ad noãz qui gi sicut nõ sint duãe eẽtes eiꝫ. et sic quere ꝛc 2ª dr.

Nō. q ex resp nōne. 2a di. posset hm. gro dāna cū ex dno. mp pnt q eis nō. [illegible] aliquor. q. mutuma hōis. nō d ḋm n. q obm. nōe abstrā. dei d nobilig. q obm noe. mutume hōis.
Nō. mp. 3a di. q mangelus nō. m [illegible] dicto est coz. f m cl. dei dependent. vel pā mer cl. dumma. ordīa. [illegible] vorp f m millū angli. hēt. de his quē sbi sua nā. gnlit. talis dē. vesperima. prima at dē matutina.

Nec econuerso Et patet q abstractia dei est nobilior intuitia albedis. ergo ꝛc. ¶ 3m dif ficultas Utr. sint possibiles in eod obiecto dico q sic. Hoc pbo. q de eis dez hīt angeli cognitōem in ꝓbo ⁊ in gne. ppio. cognitio aūt futuri in ꝓbo est intuitia. i genere aūt. ppio est abstractia. g ꝛc. ¶ 4a difficultas Utr. eaē notitia possit eē intuitia ⁊ abstractia. Posset dici q sic p respcū ad diuersa obiecta nisi aliud ipediret sed pbo q non. q. si aliqua eēt talis uideret 1a quē est in deo ⁊ etiā in beatis respcū nō exñtis Sed pbo q ista solū sit intuitiua. nulla eiz cognitio ē abstractia p quā cognoscit de aliquo aliqd accñs p accñs. sed ds ⁊ beati cognoscūt accña p accñs que insunt illis que cognoscūt. igr. ista nō est abstractia sed intuitia. ¶ Ad rōem dz q intelligit ex puris naturalibus.

Utr. p potentiā diuinā de non exīte possit eē notitia intuitia Qd non. gen. 1o. uidit ds cūcta que fecerat. ¶ Lōtra Amb 20. [illegible] angeli cognouerūt res anteq eēnt ¶ Circa istā qōnez sunt due opiones ꝓdictoꝝ. una dicit q sic Et pbat mag 2. p sic. Quicqd ds pōt mediāte cā 2a pot p se. sed mediāte obiecto qd est cā 2a pōt causare intuitiuā g sine obiecto. ¶ 2o sic bm te intuitia ⁊ abstractia ꝓueniunt in rōne ēinandi ⁊ dr̄ñt in rōe mouendi. sed oēm rōem mouendi pōt ds supplere sic pz p ppōnem pri acceptā g ꝛc. ¶ 3o sic Dia absoluta dispata pōt ds separe. sed actus est quoddā absolutū aliud ab obiecto. g poterit eund ab obiecto separe. ¶ 4o sic. Actus ille pōt ab intellcū separi. ergo ab obiecto. ꝓña pz q. plures ⁊ intimiores hitudines hz actus realis ad itellectū q hz hitudinem effectūs dependētis ad cām ⁊ inherētis ad illud cui inheret q̄ hēat ad obiectū. añs pz q. accñs realr distinctū a sbiecto pōt ds separe ab illo. Dicūt g isti q pōt ds intuitiuam cāre sñ obiecto ⁊ remanebit ꝑ oēm cōditōem intuitie absente obiecto. q. ita uidētur rōnes iste. phare de omi ꝓditōe actus sic de ipso actu. ¶ Alii isti. tue dicūt q remanet illa qualitas. relatio aūt illa ad obiectū non remanet ¶ Alii dicūt q remanebit illō absolutū. sed nō erit notitia intuitia. ppter absentiā obiecti. nec abstractia q non hētur p aliqd repñtatim ¶ Alii dicūt q bene remanebit notitia non tñ intuitia sed abstractiua q hētur p aliud. ¶ Nullā aūt istaꝝ teneo. Ideo arguo ꝗ pmaz. ppter absentiā obiecti. q. isti dicūt q ds pōt ꝑ oēm ꝓditōnem cāre notitiā sine obiecto quā hz qñ obiectū causat. ¶ Contra q. ꝑ augus. intellectus diuinus nihil pducit uel dicit ad ex. g non pōt in nobis dicere ꝓbum. sed notitia cāta ab obiecto ē ꝓbum. ergo ꝛc. ¶ Simlr pōt argui de actu spirandi. q. ds nihil spirat ab ex. g amorē spirandi non pōt pducē in aīa nra. licet. n. ds possit cāre oē absolutū nō tñ pōt sb omi ꝓditōe q. saltē non sb respcū. nā hz ds possit actū amoris in nobis pducere non tñ cum oibus uiribus suis actū spirādi pōt pducere in nobis. q. nihil spirat ad ex. ¶ Contra. 2m mod q actus intelligēdi et notitia sunt duo. actus aūt intelligendi est qualitas ⁊ non dicit pfōem simplr. notitia aūt dicit respcū ad obiectū. ⁊ est pfō simplr Si g imuteret 1a qualitas nō diceret notitia que ē pfō simplr. nec aliqd ipa intelligeret ¶ Contra 3m q. uariatio non fit pcise p respcū. remoto g respcū nō sic uariabitur. ¶ Lōtra 4m q. tūc 1a regula pcis. qd ds pōt accipit 4or termios. Nā tu accipis in mio. i notitiā intuitiuā pōt facē cū obiecto. in ꝓcione g aliam. s. abstractiuā ¶ Ideo ad rōes in oppositū. Ad primā ꝓcedo q ds pōt sine obiecto se hñte in rōe causantis. sz tñ non sine obiecto se hñte in rōe ēinantis Ponit ex. m de radio solis hñte respcū gnationis passiue ad solem. Si aūt fieret a ds esset qdem radius sed non hēret respcū gnationis passiue ad solem. ita dico de actu q nō hz respcū pductōis ad obiectū. ¶ Ad 2m dico q dr̄ñt in rōe ēinantis q. una ꝓcernit ex istentiā puta intuitia. Alia aūt. s. abstractiua nō. q. termiatur ad qditatē ut abstrahit ab exñtia. ¶ Ad 3m dico q qñ sunt accña l' res dispasite ꝓm est q ds pōt separe unū ab alio. sed non ē sic in proposito. Nam actus non

Nō. q gdōnes [illegible] q. acty sūt ille quas potest doctor de sōlo intuitu. mp. precedenti. a. 2. i. intuitu q acty nōe mutuime. d obi exntia actualē. 2o. q d de obo presente. 3o. cato. 4. mod

1. q nō nūc cō q nō posset dpn

11 Qo. 3a

1. Ambr. de ꝓprietate bona

10 Ambr. mp. p. q. ylo. 1 Quicq. in 20. d. 3.

11 3m mod

1 29 mod

1 29 mod

1 29 mod

1 29 mod

b4

se habet ut quid dispatuz respectu obiecti. iō
nō ualet. ¶ Ad aliud dico q notitia hēt du
os respectus. unum inq̄tum accīs. ⁊ iste re/
spicit sbiectuz. Alium inq̄tuz notitia. ⁊ iste
respicit obiectū. scōs aūt est sibi i eēntialiorē
q̄ pm⁰. ¶ Alia aūt opio ꝓria dicē q nō pōt
fieri notitia intuitiua sine reali pnsia obie/
cti. Non eiz pnt intelligere isti q aliqs ali/
quid uidear ⁊ nihil uideat. Arguunt. n. sic.
supposito q notitia intuitiua sit alic⁰ singu/
laris qncunqz aliqua notitia terminatur ad
aliqd obiectū actuatū ultimata actualitate
necessario fert in ipm ut in aliqd exīs. sed
notitia intuitiua terminat uel fertur in rem
singularez. singularitas aūt est actualitas
ultimata. q̄ necessario terminatur ad exīs. nō
eiz uidetur ultimate actuatū nisi sit exīs.
¶ 2⁰ sic Impossibile ē q alicui exīti i po/
tentia ꝓueniat illud qd ꝓuenit sibi p accīs
Sed intuitiue cognoscunt illa que insūt p ac
cidens rei pn se. q̄. ꝛc. Maior pbatur. quia
qn rē ē in potentia rei i isto eē est necessaria
Nec ōs facit q rem sit possibiles qz eorus
eē possibile ē necessariū. ⁊ ideo nihil p acci/
dēs ꝓuenit ei in isto eē. Minor pz qz qd
ꝓuenit alicui p accīs ab alio sibi ꝓuenit. illud aūt eē in potentia non hz res aliunde
Posset etiā pbari ma. sanis euidēt sic. qn
sunt aliqua eēntialiter ordinata ⁊ prior ⁊ po/
sterior. impossile ē q posterior insit nisi p pri
us. sed in quocūqz eē existere ē prior eēntialiter
q̄ quodcūqz accīs in sbiecto. uel in illo in
quo est. q accīs non pōt incē nisi existē pri
us insistens aūt in potētia non hz eē existē
re ut sic. ergo ei nō ꝓuenit in tali eē aliqd p
accīs. ¶ 3⁰ sic. ⁊ redit in 5. impossibile ē q
aliqd adueiat ꝓtingēter alicui enti in pote/
tia. sed intuitiua cōgnio ut sic ē ꝓtingēs q nō
pōt eē respectu entis in potentia. ¶ 4⁰ sic.
In eēntialiter ordinatis ipossibile est dare
posterior sīn prior. sz exītia est prior eēntiali
ordine his que insunt p accīs. q impossibi
le ē q ista cognoscat ineē rei nisi hēat actu
ale eē. ¶ Eliciunt ergo ex dictis 4⁰ ꝓclōes
Prima q cōgnio intuitiua cātur ab obiecto.
¶ 2⁰ q terminatur ad ipm. ¶ 3⁰ q ōs potest
supplere uicē obiecti in rōne mouētis ¶ 4⁰
q non in rōnē finātis. Iste ꝓclōnes patent
ex predictis. ¶ Sed hic sunt due difficulta
tes. Prima ē q qn sunt aliqua eēntialiter or
dinata ⁊ realiter distincta de⁰ pōt facere unū si
ne alio sed relatio notitie differt realiē ab a
ctu ⁊ ē posterior eēntialiter. q̄. ꝛc. ¶ 2⁰ omne
qd dependet ab aliquo in aliquo gne cause
dependet. sed actⁿ dependet ab obiecto ergo
in aliquo gne est dependēs. dic in quo. ¶
Ad pm. qn sunt aliqua duo que separi nō
pnt ista iunt ō realiter. Et tunc dico q noti/
tia q sui relatio ad obiectū sunt idem reali
ter. hz aliquo mō distinguūtur. ¶ Ad 2m di
co q dependētia si dicat preexigere sic nō re
ducit ad aliqd genus cause necessario. Nā
actio psupponit approxiationem agētis ad
passum. ⁊ tm illa approxiatio nō est causa.
Simiter ⁊ aliquos actⁿ uolūtatis psupponit
actū intellectⁿ. non tm ut cām. ita pn. ppōito
de actu ⁊ obiecto. presente

Tz potentia siue sensitiua siue i
tellectiua possit cognoscere. na/
turaliter non exīs. Et arguo q
sic. In liⁿ regū de puero helisey scribitur q
uidebat curruū. ⁊ alia que nō erāt. ¶ Cōtra
io. xⁿ. qui uidit testimoniū phibuit. quod nō
eēt si posset eē falsū. ¶ Circa istā questiōez
pono duas ꝓclusiōes. Prima q potētia itelle
ctiua non pōt intuitiē cōgnoscere non exīs.
Hoc pbo dupliciter. Prio sic. ⁊ notitia non po
test eē falsa a qua dependēs certitudo oīs no
titie nrē. pbatur qz i eēntialiter ordinatis ab
lato prio auferr posterior. si q falsa ē 1ⁿ noti
tia a qua dependet oīs nrā certitudo aufer
tur oīs alia veritas. sed a notitia intuitiua de
pendet oīs certitudo nrē cognitiōis. q̄. ꝛc.
¶ 2⁰ sic Illa notitia non pōt eē dubia ex
qua arguit illud quod nulli ē dubiū. sz oīo
certū. sz p actū intelligendi cognitū intuite
arguit illud in nobis qd nulli ē dubiū ⁊ sci
mus nos eē certos. q cognitio intuitiua itel/
lectiua non pōt eē dubia. ¶ 2ⁿ ꝓclo est q̄m
ad sensitiuaz. Et dico q sensitia non pōt eē
falsa. Et pbo pⁿ sic Nulla ppō in qua ē ue
ritas p se nota. pōt eē falsa. cū ex p se notis
deducatur ꝓclo demōstratiua. sed talis est p

se nota. s. notitia sensitiua sensitiua, ꝗ ꝓbo sic
scilz q ueritas sensitiua apprehensa p sus
intuitiue cognoscētes est p se nota. Arguo
sic Sicē se hnt principia ad ꝛcl'ones ita cimi
ad principia. sed 03 principia eē notioza cō/
clusione. ergo 03 q termi sint notiozes pri
cipiis. sed termios cognoscim⁹ p sensus/ g
ꝛc. ¶ 2° sic qz in naturali phia non deue/
nitur ad ꝛcl'onem demonstratiuā nisi p se
sus ergo ꝛcl'o non ē certioz nec notioz illis
que apprehendunt p sensum cum ꝓbitas cō
clusionis ab illo dependeat. Assumptū de
naturali phia est manifestuz. Ex hoc. n. q
uideo aliqd moueri arguo eē mouēs imo/
mobile, aliqd aūt actu moueri ꝓcipitur a se
su ⁊ p sensum. ¶ 3° sic. scia cerrissima non
ꝑsupponit aliquid incertū uel dubiuz. sed
scie metaphice sūt certissime. ꝑesupponūt
aūt notitiam ⁊inoz. que hetur p sensum/ ⁊
p termios intelligit principiū/ ergo notitia
termioz. est eque certa sic notitia principii
¶ Confirma⁹ p illam regulam Propter
unūquodq3 tale ⁊ illō magis. sed ꝓpter no
titiam hītam p sensus cognoscim⁹ termios
quib⁹ cognitis cognoscim⁹ principia. g ēmi/
nos ipsos magis cognoscim⁹. ¶ 4° sic In a
strologia uidetur eē demonstratoes. sed ta
les non pūt eē nisi p termios hītos p sen/
sus ergo 03 q iste ꝓbitates accepte p sensus
sint p se note. Omēs iste rōnes hnt istā uim
Certum non ꝑesupponit icertū sed omis
certa cognitio in predictis sciētiis ꝑsuppo/
nit notitiā sensitiuā/ ergo ꝛc. ¶ Sed ꝗ pre
dicta sunt multa expimentia. Primo de au
ditu. nam sonus uidetur audiri ubi incipit
multiplicari. multiplicatur aūt successiuē
p motum. Luz g ē ad aures desinit eē ubi
auditur. uidetur g non eē. ¶ 2° de odora/
tu. aliqui. n. delectatur in uno obiecto. aliq⁹
tristatur in eōdem. unus. n. apprehendit ut tri
stabile. ali⁹ ut delectabile. g necessario ali/
qs illoz. hēt odoratū respcū alicui⁹ non ex
istētis. ¶ Simlr de gustu oino iō est unum a
maz. alteri dulce. ¶ Simlr de tactu respcū
calidi. unum ⁊ iō calidum unus iudicat ma
gis. ali⁹ uero min⁹ calidū. Simlr de motu
corpis inter duos digitos. ¶ Dic itelligen
dū est q ꝗ btm̄ augus. 2° ō tri. ca° ꝓ. duc sūt

aliqui hnt maces

maneries uel mōi falsitatis. Una ē simili
tudo qz ꝓpter fil'itudinem non possumus
distinguē unum ab alio. ⁊ ideo unum iudi
cam⁹ eē aliud. ¶ 2ª aūt est ꝓiunctio. qz ꝓpt
ꝓiunctionez sepe non pōt unū discerni ab
alio. sicut ꝗ de actu fantasiandi ⁊ actu in/
telligendi. inter quos ꝓpter ꝓiunctōem dis
tinguere nescim⁹. ⁊ sepe attribuim⁹ non a
tribuenda. Et ideo qz actus sensuū ꝑticu/
larium sunt similes multū cum actu sens⁹
cōis ⁊ sibi inuicē multū ꝓiunctī cātur ibi de
ceptio ex impotentia distinguēdi. ¶ Sunt g
hic quatuoz regule. Prima q obiectū imu
tat potentiā. s. realr ⁊ intentionalr sicut sol
uisum. sed intentionalis fit in instāti. realis
aūt non sed in tempe. qz est mot⁹ ⁊ tēsmu/
tatō. ¶ 2ª regula est q lz sensus ꝑticulares
apprehendant obiecta sensus cōis. s. sensibi
lia cōia p se. in illa tm̄ non p° ferunt sensus
ꝑticulares sed tm̄ cōis. ¶ 3ª regula est q ali
tez iudicat fantasia qm̄ obiectum est pnis ⁊
mouet sensum ꝑticularem. qz tūc ꝓformat
sibi. ⁊ iudicat rem eē qualis est. alr aūt qm̄
obiectum ē absens. ¶ Quarta regula est
q qm̄ aliqua potentia ē ꝓfecta iudicare ꝗm
unum modū illo mō uariato semp unifor/
miter iudicat nisi ꝓpra uariatōe. Exem/
plū si qs ꝓfectus ē surgere de lecto uersus
oriens si uertatur lect⁹ adhuc diu ⁊ sepius
iudicabit se surgere sic. sic ꝓz. ¶ Ad insta
tias p ordinem. Ad ꝓmaz dico q null⁹ au/
dit sonum nisi illum q est ūmediat⁹. nō aūt
est in organo sed debite approximatus Si
uero dicas q sensus uidet iudicare eē sonū
ubi incipit. dico q iudiciū est sensus cōis. nā
ex ordine ist⁹ ad illum qui ē adnihilat⁹ iu/
dicat ꝗ sus ꝓis adb' illū p⁹ eē. ⁊ imutatio in
tētional fit in instāti sic son⁹. ¶ Ad aliud
de delectabili ⁊ tristabili dico q iudiciū de
istis non est ꝗ sus ꝑticularis sed sensus cōis
⁊ ad eum pnet. sensus aūt ꝑticularis app̄
hendit illud qd̄ est ibi ꝓse ⁊ nihil aliud.
¶ Ad aliud de amaro dico q ibi ē realis a
maritudo que est ex pmixtōe reali alicui⁹
amari hūoris. ¶ Ad aliud de tactu dico q
sensus ꝑticularis ꝓpit calidū. sed sensus
cōis iudicat de intentione ⁊ remissiōe calidi.
¶ Ad aliud de motu dico q illud iudicius

est sensus cõis. ¶ Sz hic ꝓcurrũt aliqua ex
pimẽta de uisu que uident difficilia. Pm̃ ẽ
augus. xi. de tri. cum uideo corp̃ lũinosum
multũ apparet postea colores lucidi. ¶ Ad
illud dico q̃ obiectũ aliq̃d imutat real'r. ali
quid intentional'r. Intentional'r q̃dem ad
actũ uidendi. ⁊ huiusmõi imutatio ẽ instã/
tanea ⁊ tũsit. Real'r aũt immutat spũs per
quos fit delatio spẽx. de loco ad locũ. ⁊ sic
illi spũs accipiũt ueros colores. et isti sunt
q̃ postea abeunte p̃ obiecto uidẽtur. ¶ 2m̃
expimentũ est de coloribꝰ diuerꝭ apparenti
bus in collo colũbe, qui tũ ꝭ q̃ ꝺz non sunt
ibi. Et simil'r de q̃busdam uestimẽtis que nõ
uidẽtur umꝰ coloris. nunc aũt alteri. Nec
ualet ad hoc quod aliq̃ dicũt de diuersitate
ptium. qz in eaꝺ pte est uariatio coloris, lu
mioso uariato. Si poneret opio auicẽ. que
forte posset defendi tũc facilis eẽt euasio. s.
q̃ colores nõ sunt ibi nisi pũte luce. ita q̃ ꝭ
eũ color cãtur a luce. ita q̃ q̃ũ lux non ẽ co
lor non hz esse actu. sicut pz de radio solis
ẽtrante p uitrũ. ⁊ ꝭ approxiatõem diuersas
Nã. si pꝰ attigat a radio est p̃mꝰ color. s. ru
beꝰ. si rẽotiꝰ cãbitur aliꝰ color q̃ nõ tũ attin
git ad naturã lucidi. ⁊ ita q̃ũ maior est di/
stantia cãbuntur alii colores ⁊ multo plu
res Nam ꝭ auicẽ. corpꝰ lumiosũ uariat suũ
siũ ex dispositõe obiecti ⁊ cãt aliũ ⁊ alium
colorẽ. nam ꝭ pm̃ radium rubeũ ⁊ in 2° ui/
ridem. ⁊ in 3° luuidũ. ⁊ in quarto nigrũ. qz
iste radiꝰ minꝰ claret. ¶ 3m̃ est de istis pictu
ris pminẽtibꝰ. Ad ꝭ dico q̃ sensus cõis iu
dicat. hoc pz. qz minꝰ assuefacti iudicãt. ⁊ iõ
ꝭ non ẽ ex sensu pticulari. ¶ Quartuz ẽ de
his que in somniis uidẽtur. Ad q̃ dico q̃
opꝰ imaginatõis ẽ. iõ non ẽ difficile qz ima
ginatio bñ hz cognitõez abstractiuã. põt ẽt
dici q̃ aliqui sensus exteriores non sũt liga
ti. ⁊ ibi est uera sensatio q̃ apparet de illis
qui ordinate in somnis arguũt uel agunt
ac si uigilarẽt. ¶ Ad illud de illusiõibꝰ po
test dici q̃ si fiat in re ex p partem demonica
tunc iõ omnibꝰ apparet equal'r. si fiat nõ in
obiecto uel i medio sed in organo. tunc põt
dici q̃ iudiciũ ⁊ immutatio ẽ in fantasia. et
ppter hoc q̃ sensus exteriores ipediuntur.
¶ 5m̃ est de speculo. Ad q̃ dico q̃ sensus pti
cularis uidet se ipm̃ ⁊ non imaginẽ in spe/
culo. ⁊ sic non decipitur sensus pticlario. sz
q̃ũ false iudicat. Dico q̃ iudiciũ non ẽ sen
sus pticularis nec deceptio. sz cõis qui fal
litur p illã regulaz qz sensus pticularis cõ
suetꝰ est uidere rem ꝭ lineã rectaz Ideo dico
q̃ sensus pticularis non iudicat nisi de co/
lore. sensus aũt cõis iudicat ꝺ situ. ⁊ ꝺ distã
tia. ⁊ iõ ibi ꝓcurrit sensꝰ pticularis q̃ iudicat
obiectũ eẽ ubi non ẽ. p eo q̃ in actu suo cõ/
sueuit iudicare de obiecto in se. ut diciũ est/
¶ Ad illud de iride qõ est 6m̃ dico q̃ in iri/
de sunt ueri colores. ¶ Ad 7m̃ de motu scin
tille que ppter motũ uidetur hẽe formã cir
culi. Dico q̃ decipit ibi sensus cõis. iudicat
eiz ꝓnuitatez ppter uelocẽ successiõez par
tis ad partẽ. uel scintille in illo situ ad aliũ
situm. ⁊ non ppter aliud ¶ Ad 8m̃ qõ est ꝺ
motu arborꝭ ⁊ ripe iudicato p exũtem i na
ui. dico q̃ sensus cõis hoc iudicat. sensus. m
pticularis non uidet nisi colorẽ. ⁊ de eo iu/
dicat. ¶ Ad 9m̃ de ꝓuatiõe dico q̃ priuatio
nunq̃ sentitur. ⁊ iõ negando est q̃ priuatio
uideat. ¶ Ad decimm̃ de fractõe baculi in a/
quas dico q̃ est iudiciũ sensus cõis interiozis
q̃ iudicat erronee fractõez baculi ppter di/
uersã immutatõez ꝭ aliud ⁊ aliud diaphana/
nũ scõm diuersam mutatõez uisus. ¶ Ad
illud de speculo fracto ⁊ oculo ꝓpso. Dico
q̃ illã dualitatẽ non ꝓcipit uisus sed ẽ iudi/
cium sensus cõis qz obiectuz quale est in se
uidet uisus. sed ẽ iudiciũ sensus ꝓis q̃ iudi
cat dualitatẽ esse quẽadmodũ in speculi frac
tõe. ¶ Ad ultimm̃ de actu uidendi motũ. Nm
est q̃ actꝰ uidendi nõ manet nisi p instãs. ⁊
iõ sicut radiꝰ solis in distincto instãti est di
stinctꝰ. ita eodem mõ de actu uidendi. ⁊ ita
actꝰ uidendi nouus hẽtur in quolibet instã
ti. rõ est qz in quolibet instãti ul' actu uide
uidetur alia ⁊ aꝰ solis distãtia ⁊ non pcipꝰ
Nam oia sensibilia ꝓhendunt p sensuz cõ
munẽ. ⁊ non p sensus pticulares cũ eorꝭ nõ
sunt ppie obiecta. sed qz p ipsos ꝓhendit
ea sensus cõis. quo ergo uidetur motꝰ cum
nulla ps est. dico q̃ illud iudiciũ non ẽ sen/
sus pticularis sz sensus cõis q̃ solus ꝓhen
dit motũ ⁊ iudicat ꝺ eo. ⁊ imutatur successi
ue. ¶ Ad aliud de luna ꝺz q̃ uisus lunam

uidet. Iz sensus cōis iudicat ei⁹ motum. p/
ter aliaz ⁊ aliā ad nubem distantiam.

Nunc uidendū eēt de mō istoꝝ quib⁹ iste in
stantie ꝓcludūt. Dicūt. n. q̄ obiectū in eē ap
pareti pducit ⁊ in eē uiso. et in eē cognito.
quere pe. aut sed Iz ego ꝓcedam q̄ obiectū in
quolibet actu apprehensiuo pducat in aliq⁹
eē tñ pductio illi⁹ eē in quo pductur p actū
uisicōis. ⁊ illud eē pductū necessario ꝑsuppo
nit aliud eē in obiecto. Et pbo ꝶ multipl'r
Primo sic. qñ aliqua declinatio nō diminu
ens additur alicui declinato nō uariat rōem
determinati. sed eē uisum ē declinatio nō di/
minuēs. q2 si sic omia possent destrui p ac/
tum uisiōis. q̄ ꝛc ¶ 2° sic Omne qd̄ est ad
aliud pri⁹ est ad se. Iz eē uisum ē ad aliudq2
respectū uidentis q̄ pri⁹ est ad se. ergo eē uisū
ꝑsupponit aliqd aliud eē in obiecto q̄ ꝛc.
¶ 3° sic. qñ est aliqd simul natura cū aliquo
quidd est pri⁹ uno illoꝝ ⁊ altero. sed pdu
cere in eē cognito est simul natura cū pduci
act⁹ aūt uidendi est pri⁹ natura ipso pducere
q̄ ⁊ ipso pduci. sed p quocūqz instāti act⁹
uidendi est. p illo Iz tēpus q̄ in illo signo
quo act⁹ uidendi ꝓcedit pduci Iz tēpus. sed
non pductū in eē uiso q2 illud nō ꝓcedit p
duci q̄ necessario obiectū hēt aliud eē prius
illo. ¶ Quarto sic Omne eē ꝶ qd fundat i
eē simpl'r. sed illud eē. s. eē uisuz est eē ꝶ qd.
⁊ fundatur in obiecto q̄ in obiecto ē aliqd
eē simpl'r in quo illud eē ꝶm qd. s. eē uisum
fundatur. ¶ Dico q̄ 03 q̄ obiectū hēat a
liud eē. non eē eēntie q2 tūc cognoscētur ab
stractie tñ. sed eē exñtie actualis. ¶ Ad rō
nem in oppositū dico q̄ erat motus fanta/
sie in uiden⁹ cui⁹ est ꝓpe motū ⁊ talia.

Tz in uia intellect⁹ possit ali/
qd cognoscere intuitie. q̄ nō q2
uidem⁹ nunc p speculū in enig
mate ꝛc. ¶ Lōtra ad coz. ⁊ q̄d
mouit que sunt in hoīe nisi spūs ei⁹. ¶ Lir
ca istaz qōnem pmo ponā unam distictōez.
de notitia. 2° rndeō ad qōnem ¶ Lirca p.m
est sciendū q̄ quadruplex est notitia. Prima ē in
tuitia. que. s. ē de re p se ipsam. 2ª est ab/
stractia. que ē p aliqs repñtatiuā. 3ª Notitia
discursiua q̄ intuitiua. que. s. incipit ab itui/
tiua ⁊ ēinatur ad aliqd qd̄ non uidet intui
tiue. 4ª Abstractia discursiua que incipit ab
abstractia ⁊ ēinatur ad illa que insunt si/
bi p se. Hoc uiso dico quatuor ꝛclones.
Prima ē q̄ cognoscim⁹ intuitie actuz itelli
gendi in uia. Hoc pbo p° sic Omis notitia
expimētalis est intuitia. naz p abstractiuā
nihil expimur de singularib⁹. Iz notitia ac/
tus intelligendi ē expimental. expimur. u.
nos itelligere q̄ ipse cognoscit intuitiue ¶
2° sic Omnis 1ª cognitio qua cognoscit ali
qd quod ē in obiecto p accñs illa ē intuiti/
ua q2 non pōt eē abstractiua. q2 repñtatiuā
uniformit repñtat q̄tumcūz illa que insūt
p accñs uarient. Iz notitia qua cognosco ac/
tum intelligēdi cognosco qd̄ nunc inest per
accñs ¶ 3° sic Nulla ꝟitas ꝓtingēs pōt co
gnosci p repñtatiū q2 semp repñtat eodez
mō q̄tumcunqz ꝓtigentia uarient. sed uerī
tas qua cognosco actū itelligēdi existere est
ꝓtingēs. s. q̄ existit. que ē p⁹ ꝓtingēs de eo.
ergo cognoscit intuitie. ¶ quarto sic Nul
la ueritas ꝓtigēs pōt eē p se nota nisi intui
tiue. q2 ex tēmis non ē p se nota. sed act⁹ exi
stit ⁊ istaz cognoscim⁹ ut p se notā q̄ intui/
tiue q2 ꝓtingēs ¶ 2ª ꝛclo est q̄ in aia nihil
cognoscit intuitie nisi actus. qd̄ pbo de eēn
tia aie q2 arguim⁹ aiam eē p act⁹. Eodē mō
arguim⁹ potentias eē p act⁹ eos Eodē mō ꝶ
bitibus p signa que uidem⁹ in actib⁹. q2 fa
ciliter nūc opamur ⁊ non pus. Eodem mō
de spē q2 cognoscim⁹ actū existere ⁊ scimus
obiectū non est pñs arguim⁹ repñtatiū eē
¶ Omnes iste ꝛclones pbant unico medio
Nihil qd̄ cognoscitur pcise p discursuz cog
scitur intuitie. sed oia illa cognoscim⁹ preci
se p discursuz sic ps de singulis q̄ ꝛc. ¶ 3ª
ꝛclo est q̄ aliqd cognoscim⁹ abstractie. Hᵒ
ps q2 omē illud qd̄ directe ⁊ imediate cog/
scitur ⁊ nō existit cognoscit abstractie. Iz ro
sa non exñs immediate ⁊ directe cognoscit
ergo. ¶ quarta ꝛclo q̄ aliqua cognoscim⁹
discursiue. ꝶ patet q2 cognoscim⁹ eēntiam a
nime ⁊ ei⁹ potētias ⁊ non nisi discursiue. ut
diō 2ª ꝛclo q̄ ꝛc ¶ Sed hic sūt quatuor dif
ficultates. Prima q2 aia mrā est ita pfecte
sibi pñs sic act⁹ cognoscēdi. ergo uidet q̄ e/
que debeat intuitiue cognosci. ¶ Dico ad

istud q̃ in causis formalib⁹ non uidet posse assignari cā. s. quare hoc nō cognoscitur q̃ cognoscitur p cām extrinsecā quā aug⁹ assignat quare nō cognoscim⁹ sbam aie. s. ppter penam pcti. ⁊ ex hoc non pōt intellectus intelligere nec se nec aiam nec alia apprehensibilia. ¶ 2ª diffi. Utrū act⁹ aliaꝝ potentiaꝝ cognoscātur intuitie? Dico q̃ sic. q̃ nō possum uidere q̃ si non uideret intuitie quo aliqua ꝗitas ꝓtingēs de his que ex nos sūt puta de motu solis ⁊ de multis aliis certā notitiā possem⁹ hāe. Ex hoc n. cognosco celum moueri q̃ cognosco intuitie actum potentie ꝑsitiue ad hanc ꝗitatē termiatuꝝ.

¶ 3ª diffi. cum cognitio ituitiua sit pfecta: cur tot ignorātur de actu. nam infinite qōnes formant de eo ⁊ uarie opiōnes haben⁹ utrū sit aliq̃d relatim uel absolutū. ⁊ sic de aliis? Dico q̃ q̃uis intuitie uideat non tm̄ q̃tum ad oēm modū cognitōnis sue. uidet. n. uisus totaꝝ albedinē tm̄ ñ discerm⁹ oīaꝝ specificā ei⁹. eodem mō hic. ¶ 4ª diffi. qm̄ sūt aliqua ēntialr ordinata: si posteri⁹ cognoscitur ⁊ pri⁹. sed multa ignorātur de actu. priora ipsa exñtia que est eis posterior. q̃ magis illa cognoscim⁹? Dico q̃ actū non cognoscim⁹ q̃tum ad suaꝝ ppriam rōem. nec etiaꝝ exñtiam act⁹. sed solū in gñali q̃ existit. Si aūt ppriā ei⁹ naturā hāemus bñ curēt argumentū. ¶ Ad argumentū in oppositum dico q̃ loq̃tur de articulis. apostolo

Queritur Utrū theologia sit supnaturalr reuelata. q̃ non p/batur p rōnes phicas. Prio sic. Potentia hñs aliq̃d obiectum adequatū pōt in oē illud qd ꝓtinetur sb ipso. sed ens ē obiectū adequatū potentie itellectiue. ergo ¶ 2º sic Sensus nō indiget aliquo reuelāte q̃ nec intellect⁹. ¶ 3º sic q̃ si respcū alicui⁹ obiecti fieret potētia ntā itellectiua ꝓportiōta. hoc eēt p aliq̃d supnaturale. ⁊ tunc eēt qd eadem que pri⁹. ¶ 4º sic. intellect⁹ nī est in potentia ad illā cognitōnē passiua naturali. q̃ erit actuū naturale. uel potētia naturalis erit frustra. ¶ 5º sic. ponto actio ⁊ passiuo sufficiētib⁹ pōt seq̃ actō Sed intellect⁹ agēs ⁊ possibilis sūt huius/mōi. ¶ 6º sic Quaꝝ ppōnum termi ꝓhendunt p naturā ipse pñt cognosci p naturā. q̃ si sint imediate hētur ꝓpositū. si media/te cognoscēs extrēa pōt cognoscere medīū. Cōstat aūt q̃ tim theologie apphendunt. ¶ 7º q̃cunq̃ intellect⁹ pōt cognoscere sbalternantes ⁊ sbalternata. sed naturalr possū⁹ cognoscere methaphicā que ē sbalternās q̃ theologia que ē sbalternata. ¶ 8º sic. q̃cunq̃ intellect⁹ pōt cognoscere ꝓncipium pōt cognoscere oia elicibilia ex eo. sed intellectus nī pōt hāe cognitōem naturalē ꝓmi principii. q̃ ꝛc. Maiorꝝ ꝑs q̃ p⁹ principiū ꝓtinet uirtualiē oia cognoscibilia. ¶ Ad ista. Ad p⁹ dicunt q̃ tenēt equocatōem entis q̃ ratō ꝓmi obiecti adequati non ē una rō. ⁊ sic eum dunt diffi. Sed maior difficultas restat. q̃ tunc nihil pōt cognosci de deo qō est iconueniens. ¶ Dico q̃ licet negēt ab aliq̃b⁹ minorꝝ cessa tm̄ maiorī. s. q̃ pōt in oē illud qō ꝓtinetur sb eo. ꝓcedo illo mō q̃ pōt in omne ꝓtentū sb ente inq̃tum hꝝ rōnes entis. nō dico q̃ oia possum⁹ cognoscere inq̃tum entia

Si dicas. qd pōt in aliq̃ rōem pōt in omē illud qō ꝓtinetur sb illa rōe. Dico q̃ assū/ptum nō est uerū. q̃ uisus pōt in albedinem ⁊ tm̄ non pōt in oīam indiuidualē que ꝓtinetur aliquo mō sb albedine. sic dico de deo respcū entis. ¶ Ad 2ᵐ negat ꝓña de uisu cō/pato ad intellectū. Ad pbatōem q̃ natura non deficit. Dico q̃ natura nō deficit in necessariis ubi pōt. sed certū est q̃ aliq̃ñ potest. sic ꝑs de aia intellectiua quaꝝ non pōt inducere ad corp⁹. ad quā tm̄ disponit. ¶ Ad 3ᵐ dico q̃ duplex est ꝓportio. attingētie. ⁊ ꝓmensuratōis. ꝓma est in ꝓposito. sed non 2ª. q̃ illud supnaturale attingit ab itellectu. sed intellect⁹ non pōt sibi ꝓmensurari. iō est ibi ꝓportio attigentie sed non ꝓmensuratōis. p⁹ aūt fit p aliq̃d creatuꝝ. ¶ Ad 4ᵐ dico q̃ illa potētia est frustra que p nullū agēs ut principiū pōt deduci ad actū. sꝝ si p aliq̃d agēs siue nāle siue supnaturale possit. non est frustra. sic ptꝝ de aia intellectiua. ¶ Ad 5ᵐ dico q̃ intellect⁹ agēs non ē sufficiēs actiuū respcū omis illi⁹ respectu cui⁹ intellect⁹ possibil ē passiuū. sed req̃ritur obiectuꝝ. ⁊ multa que tenēt uicem obiecti sūt reuelata.

Q. 21.

(3ᵐ arg) ad ms. sonare si pō nos. sit ꝓportionata 2ᵐ arg obj. m. sm̄ptis. hoc erg. q̃ ad nāle. ut supnaturale. nō nāle sic omis ꝓnie n. sup nāle. q̃ nāle nel eēt sm̄ptus vel m sm̄ptus. nō sm̄ptā q̃ nihil sm̄ptū d ro p po rōnēdi, deū q̃ d m̄sm̄ptis. nec m̄sm̄ptis q̃ repugnat creatrice. (sed nāle si nāle mē) eēt sm̄ptū nū eēt deo m ꝓportionabile si m̄sm̄ptū nū creatrice

dans ad cognoscendū

dans ꝑs/ omia pbat q̃ nāa nō deficit ꝓ nāis

¶ Ad 6m dico q licet terms cognoscant/ta li tñ mo non cognoscunt q possint facere euidentiā de Virtute ppōis. qō pz q ō fini ꝛepiūtur a fideli ⁊ infideli. ⁊ tñ ppō uera est uni ⁊ alteri neutra. ¶ Ad septimum dico q lz ex sbalternante eodem mō quo metaphica est sbalternās possint demōstrari rōnes cōes. non tñ pticulares. ⁊ hoc ē qō ꝛcluditur. ¶ Ad 8m dico q pm principiū cōtinet uirtualr oēs uirtutes qtum ad ptus cōe qō in eo exprimit. s. affirmatio ul negatio uera. sed non ꝛtinet pta multa pticularia. ¶ Sed hic sunt 4or diffi. Prima q cogscens effectū pōt cognoscere cām. sed possumus multos effectos cognoscere. g ⁊ ōm qui est cā. ¶ 2a q cognoscēs natura aime pōt naturalr cognoscere oēs eius aptitudines. sed eius aptitudo est beatitudo uel appetitus beatitudinis. g ꝛc. ¶ 3a Dis potentia hns obiectum adequatū pōt in illud in quo inuenit Vissime rō sui obiecti adequati. sed huiusmōi est ōs ergo ꝛc. ¶ 4a q omis ppō uel ē mediata uel imediata. Si imediata pōt cognosci. si mediata cognoscens extrema pōt cognoscere ⁊ media. ¶ Ad ista. Ad pm dico q eo mō quo cognoscitur effectus cognoscitur ⁊ cā. sed effectus dei non cognoscit nisi i cōi. ⁊ iō nec cām nisi p rōnes cōem cognoscimus. ¶ Ad 2m eos mō q non cognoscunt nisi naturā aie in cōi. nec etiā beatitudinem nisi in ꝛi. nō aūt ppꝛie dictā. ¶ Ad 3m dico q hns obiectum adequatum pōt in omne illud in quo inuenit Vissime rō sui primi obiecti inqtuz tale. ⁊ sic ꝛcedo. q itellectus nō pōt in ōm inqtum ens. lz non Frōnes specialem deitatis. ¶ Ad 4m dico q mediū pōt ē aliqua rō formalis ēntialr ordinata inter extrēa. ⁊ tunc ꝛcedo q cognoscēs extrēa pōt cognoscere medū. sed qn est rō dispata nō. ¶ Questionē aliam fecit magr de unitate ⁊ distixit de unitate simplicitatis ⁊ itegritatis. Primā unitate hz scia ex obiecto. sed Vam nō. nec plus dixit de ista qōne.

¶ Explicit plogus. Seqtur pa questio pa distinctōis.

Q. 1.

QUeritur Utꝛ ens aliqō ēatus possit eē obiectū fruitōis ordinate. q sic in ecclīastic. 5o ca. bonū ē ut fruatur hō laboze suo. ¶ Contra augus. Res quibus fruendō est sunt pr ⁊ filius ⁊ spūs scūs. ¶ In ista qōne sunt 4or inqrenda. Primū est si aliqō bonū creatū possit eē sufficiēs quietatim appetitus nzi. 2o si malus actus fruēdi sit peior malo utendi. ¶ 3o quid sit sūme actus uitiosus circa fruitōes. ¶ 4o qd hētur p obiecto fruitōis in pzia. ¶ Quantū ad pm fuit opio phoꝛ ⁊ alioꝛ. hereticoꝛ. q aie nze non sunt imediate create a deo lz ab alīs intelligētiis. ⁊ qz fruitio ē debito mō uniri suo creatoꝛi uel pzicipio. pductio dixerunt q ultimata pfectio fruitōis ē in illo a quo creatus est. ¶ Contra hoc arguitur. 4o. Primo sic. nulla potētia pōt pfectissime qetari nisi in eo in quo iueni pfectissime rō sui obiecti. sed potētia uolitiua ē hns ens p obiecto qz bonū cumente ꝛuertitur. rō aūt entis in nullo saluatur pfectissime nisi in deo g in deo solummō pōt pfecte qetari. ¶ 2o sic. qn aliqua potentia fertur in pla bona. nō pōt pfecte qetari in uno nisi illud eminent ꝛtineat oia illa. sed tale est infinitū. ⁊ h solus deus. ¶ 3o sic. quocūqz finito bono intellcūs pōt maius itelligere. ⁊ p ꝛns uolūtas uelle g uoluntas non qetatur nisi in aliquo infinito. qz non qetatur in aliquo. quo maius pōt uelle. sed nihil est quo maius non possit appeti nec itelligi nisi solus ōs. ergo ꝛc. ¶ 4o sic. ⁊ satis euidēter. sic intellectus Vus ⁊ regulatus siue rectus est q intelligit rē sicut ē. sic est appetitus bonus ⁊ regulatus qui appetit rem sic est appetibilis ⁊ ut bona ē. sed omia bona alia a deo sunt solum bona in ordine ad aliud. s. ad ōm g oz q uolūtas ordinata diligat ea ut ordinata ad deū. sed talis dilectio ē usus g non fruitio. relinquit g si nō poterit uti nisi re creata q solo dō fruatur. ¶ Sed hic sunt due difficultates. Prima. qz capacitas uolūtatis finita est. g uidetur q possit qetari in finito uel hnte bonitatē finitam. ¶ 2a qz ubi magis ⁊ minus ibi equale. est aūt dare bonū excedēs appetitum ut deus ⁊ bonum deficiēs ab eo. g necessario ē dare

equale. ¶ Ad pm dico q capacitas formal
hoc est capacitas que est respcu illi qd forma/
lit recipit siue capitur e finita. sed capa/
citas obiectiua re illi qd obiectiue recipi
tur est infinita. ¶ Ad 2m dico q nihil e qd
excedit rōem uel capacitatē uoluntatis i rō
ne obiecti. nullū enim ita uolibile est qn uo
lūtas poterit ultra uelle si e finitum. sed i en
titatia ⁊ formali capacitate excedit a mul/
tis. ¶ De 2a pte inqrendo dicūt aliq q frui
utendis est peior act. Et pbatur sic Defe/
ctus circa nobilior e actus est peior. sed fru
itio e actus nobilior g̃ error circa ea peior e
¶ Sed ⁊ Nam deordiatio circa ultm fine
peior e ⁊ maior q̃ deordinatio circa ea que
sunt ad ultimū finem. sic fruitio e de
ordinatio circa ea que sunt ad fine. g̃ pma
peior est. ¶ Ꝛ sic B tūs aug de ciui. dei dic
q duo autores fecerūt sibi duas ciuitates:
una que incipit ab amore sui ipsi usq ad
pteptū dei ⁊ pcedit usq ad pei g̃ pteptū
dei e peior amore sui. g̃ uti fruendis e pei
¶ Sed intelligendū est q ꝑ ambro. 4cr gnā
uirtutū sunt in aia nra. Quedā sunt ad re
gulandū. sicut prudentia. quedā ad actum
remittendū sicut tempantia. quedā ad intē/
dendū sicut fortitudo. quedā ad utrūq. sic
iustitia cui una ps e remuneratia. ⁊ ista est
ad intendendū. alia punitiua. ⁊ ista e ad rēit
tendū. Nunc aūt qn uirtus datur ad actū in
tendendū tunc defect uel uiciū maior est in
deficiendo q̃ in suphabundando. Sic timi
ditas plus uitupatur q̃ audatia. Econuerso
aūt est in ea que datur ad remittendū. sic tē/
pantia. Dnō ad ppositū uirt amicicie ⁊ ca
ritatis datur ad actū intendendū Et iō illo
rum uiciū qui min diligūt maior est ⁊ magis
uitupatur q̃ q magis amāt. qui aūt utunt
fruendis magis deficiūt ab amore q non
tm diligūt q̃tum debent. Qui aūt fruūtur
utendis suphabundāt q plus diligunt q̃
debeāt. Et hinc e q maior defect est ⁊ ma/
ius uiciū uti fruēdis q̃ frui utendis. ¶ De
3o inqrendo qd sit act sume uiciosus circa
fruitōes. ¶ Dicūt aliq q discredē deū est pei
or act q odire ōm. ¶ Sed ⁊ tra sūma puer
sitas p augus. est uti fruendis ¶ Ꝛ q act
caritatis e sume meritorius. g̃ act ei oppo/
tus e sume demeritorius. s. act odij. ¶ Item
pcm ex malitia magis uitupat q̃ ex igno
rātia. sic odire e ex malitia. nō credē aūt ma
gis uidet se tenē ex pte ignorātie ¶ Ꝛtez pec
catū in spm sanctū est graui peccatū. sic ta/
le est in uoluntate. g̃ ꝛc. ¶ Rndeo q ista e
uera suppositā fide. ¶ Sed ⁊ hoc e dictū sal
uatoris. Si non uenisse ⁊ locus non fuis/
sem peccatū non hrent. ¶ Dico g̃ q act sū
me meritorius est act diuine dilectōis. ⁊ ꝑ
summe demeritorius. ¶ Ꝛo dico q hitus e no
bilior. s. caritas ¶ Ꝛo q uolūtas e nobilior po
tentia. q nobilior pfectio moralis e in ea
q in aliis potentiis. ⁊ p ꝑns ipsa e pfectior
¶ De 4o inquirendo an actus fruitionis
heat in pria p obiecto uisione claram ¶ Di
cūt qdam q sic. q debet appetē sibi bonum
qd pōt hre. hoc aūt est act uisiōis clare ⁊ nō
ds. q hoc eēt frustra. ¶ Lotra. q aug di
cit q nulla creatura e fruendū. sed act uisi
onis est creatura. ergo ꝛc. ¶ Si dicas q at
tingit obiectus beatificū ¶ Lotra h. q aut
ut sic e ducend creatus. aut nō creatus. si sic
currit argumentū sic pri. si non hēo ppo/
sitū q actu non est fruend q solo icreato.
actus aūt non e huiusmōi. g̃ ꝛc ¶ Ꝛo arguo
sic. in illo actu e beatitudo ⁊ fruitio que est
nobilior. sed act quo appeto actū non e no
bilior ergo. pbatio mior. q actū diligo a
more ꝓcupiscētie. ōm aūt amore amicicie. g̃
act quo diligo actū non est ita nobilis sic
act quo diligo ōm. ⁊ p ꝑns non erit ico fru
itio. ¶ Ꝛo actus sequēs hitum respicit illud
p obiecto qd ⁊ hitus. sed fruitio e actus se
quēs caritatē. caritas aūt respicit ōm p ob
iecto. q eiusdē rōnis est caritas uie ⁊ pria.
stat aūt q in uia caritas hr p obiecto ōm
g̃ ⁊ in patria. ⁊ p ꝑns actus fruitōis nō ha
bebit p obiecto ipm actū uisiōis. sed deum
¶ 4o sic Nulla potentia qetatur nisi ubi i/
uenitur rō pfectissima sui pmi obiecti. sed
rō primi ⁊ pfectissimi obiecti non inuenit nisi
in dō. ergo in actu non qetabitur sed pcise
in deo. ¶ Apparet g̃ quid e obiectū fruitio
nis debitum i pria. q ipse ds sb rōe deita/
tis ⁊ non sb alia. ¶ Ad argumentū in op
positū pr q acipit frui large.

Nō q ggne poset d q capacitas formalis
simpla sit ner d pm simpla nec simpla et
d 2do q pr ed m simplicio et m pmisso neuter
illorum d q aliis repugnaret deo illos m simpli
cert. io d 3tm q d simpla vel m simplicis
pmissione nō aūt sequitur et dū gpus ad m
quod sit dat ut dicitur. et 3o ut g par ad
dō. qr tale s e simpla capacitas potest ad
posse illud vnrsa d simplicis vel g ne
er m illo eqlt voluntas potest queq

Nō q capacitas ut dr doctor pr sm dpte bno
sicut p. s. ad id quod d entitatem et sic d
simpla. 2o pr sm sbme hoc d sm quod
ad illud pn quo fundat et sic s fundat
m dolitate simpla erit simpla. si m simpla q
3o obiue. sm g quod ad eiq obj et to
tu tale sit formalis simplicitō ut beg. tales
capacitas pr dn m simplicis. et nō q capa
citas nō respicit actu attingendi. ni sic loq
sine qua nō et et 2m ipsig de simpla

Nō q disedere q sm dn. Ano nigri ne ut ignorantia rei sine
tota dr et isto doctor vo predere. alio ut ad aliquis
sinz vel nōz de aliquo hitur et illi assentire nolunt
et tale disredere quemq ex malitia sit credentis

Ꝛ Pars 4.

ut fruendis e deordinatio circa ultimū finē

Nō q amor sm ei quod e [illegible] vie
dis et bn dei quemq qm [illegible] eo at
sit ordinatus finibus g̃ peior act

et alia q mouet agrcptu sm usq
ad amorē dei

Ꝛ Pars 3.

optimo pessimus optor

Vnus
- quedā ad regulandū sic prudentia
- quedā ad remittendū sic tempantia
- quedā ad intendēdū sic fortitudo
- quedā ad utrūq sic iustitia
  - quedā remuneratio et ista d ad intendēdū
  - sic punitiua et ista d ad remittendū

Q. 2.

Ut fruitio ⁊ delcatio sint idem. q̃ sic. ecclĩastes. Non phibui cor p̃ meũ ut omi uoluptate frueretur ¶ Cõtra ad tytũ. Deus dat frui omib̃ q̃ bus est bñ agere. delcatio aũt est passio. ¶ Circa istas cõnem inducunt 4or signa per que manifeste apparet q̃ ista distinguũtur ¶ Primũ in hoibus de intempato ⁊ incõti/ nente. intempatus. n. opatur malum sñ de/ lectatiõe. sed ex ppria malitia. sic ebriosus q̃ inebriari uult dato q̃ non delectẽ. incõ/ tinens aũt uincitur delectatõe. Si aũt dele ctatio eẽt dilectio: tunc isti sic eque diligũt uel odiunt ita eque delectarent uel tristarẽ tur. ¶ 2o pz p̃ oppositũ. tempat̃ opatur bo num delectabl'r q̃ non hz passiões resistẽ tes. ⁊ tinens aũt cum tristitia ppter pugnã magnã passionũ. uterqz aũt odit malum. Sed tempat̃ non tristat in illo. g̃ tristitia ⁊ odiũ non sunt iõ. ergo nec delectatio ⁊ di lectio. ¶ 3m signum ẽ de demonib̃. q̃ de/ mones se diligũt intensiue ⁊ tñ non dele/ ctãtur saltẽ intensiue. ¶ Si dicas q̃ eo mõ quo se diligũt delectant. ¶ Cõtra magna tristitia non solus ẽ incõpossibil' uel oppo/ nitur delectatõi. sed etiã displicẽtia. sed an geli mali hñt summã displicentiã ergo ꝛc. ¶ Item sũma tristitia nõ solũ expellit op/ positã delectatõem sed etiã ꝛtingentem Item angeli boni odiũt malos ⁊ tñ nõ tri/ stant. q̃ tristitia ẽ pena que non inest eis ¶ 4m signum ẽ q̃ certus ẽ q̃ ds non trista tur ⁊ tñ ds odit pctõres. ¶ Sed sciendũ est hic q̃ sic ex pte intellect̃ est distinguere noti tiam intuitiuã ⁊ abstractiuã. sic ex pte uo/ luntatis ẽ distinguẽ actus amatiũ q̃ indeẽ eq̃pollere intuitie ⁊ actũ desideratiũ q̃ eq̃/ pollet abstractie. Et isti duo actus ornt. qa primũ hz oppositũ actum s. odiendi. sus au tẽ hz oppositũ. s. actum renuẽdi ¶ Simil'r sciendũ q̃ in quolibet istorũ actuũ est iste or do Primo. n. a potẽtia ⁊ obiecto cãtur act̃ ¶ 2o ꝛcurrũt ad causandõ delectatõem. 3o ad cãndum dispõem ad hitum. ¶ 4o ad canduz hitum. Et iste ordo est cõis non sol' actui a matio ⁊ optatio. sed etiã actui odii ⁊ renuẽ tõnis. ita q̃ in omi actu p̃cãtur act̃ ipse o peratiu̇ deinde passio, sic in actu amoris delectatiõ ⁊ in actu odii tristitia. 3o dispositio 4o hitus. ¶ Sed ꝗ ista instat 4r. Prio q̃ fruitio ẽ ultima q̃etatio potẽtie in obiecto. sed delectatio ẽ quietatio potẽtie in ob/ iecto g̃ ultia delcãtio ẽ ultia quietatio potẽ tie in obiecto. ⁊ p ꝗns fruitio. ¶ 2o sic. nul lum inuolũtariuz põt cãri a uolũtate q̃ oẽ qõ cãtur a uolũtate hz rõem uoluntarii. sz act̃ nolendi ẽ inuoluntari̇. g̃ non põt cãri a uolũtate. ¶ 3o sic Nulla potẽtia uidetur cãre illud qõ sibi discõueniens est. maxie li bera. tristitia aũt est discõueniens uolunta ti ergo ꝛc. ¶ 4o sic Omẽ cãtum a uolũtate põt non cãri. sed tristicia cãtur a uoluntate p te. g̃ põt non cãri. qõ est falsuz. q̃ tristicia non ẽ in potestate nrã. ¶ Ad pm dico q̃ eo ultimũ quietatim est cõe delectatõi ⁊ frui/ tioni. sz felicitas ꝗsistit in ultiata q̃etatione opatiua. non aũt in ultia quietatiõe p mos passiõis. cuiusmõi est illud. ¶ Ad 2m dico q̃ inuoluntariũ põt accipi duplr. Uno mõ p uolento ul' naturali. ⁊ isto mõ non cãtur a noluntate inuoluntariuz. ¶ Alio mõ accipit illud inuoluntariuz qõ non ẽ act̃ amatiu̇ nec euz ꝗseqtur. sed magis ẽ ei oppositu̇. Et isto mõ multa inuoluntaria pñt cãri a uolũ tate sic act̃ odiendi ⁊ talia que dicunt inuo luntaria isto mõ accipieṅ. ¶ Ad 3m dico q̃ discõueniẽs uoluntari bñ potest cãri ab ea. sic actus demeritoriu̇ est magis discõueiens q̃ pena uel tristicia. ⁊ tñ cãtur a uoluntate. Eodem mõ doloz in ꝑsitiua cãtur ab ea. et tñ est sibi discõueniens ¶ Ad 4m dico q̃ uo luntas. respcũ aliquoz cãtoz ab ea est ꝗtin gens sic reu actus uolendi. sz reu alioz est cãns necessario. sic sunt illa que cãt p̃ actu causato. sic hitum ⁊ tristiciã. ⁊ eodez mõ de actibus ipatis. ¶ Sed hic adhuc occurrũt 4or dubia. Primuz q̃ omẽ agens cãns ne/ cessario cãt semp ita intense sic potest. si g̃ tristitia cãtur a uoluntate: necessario semp intensiuã notitiãm cãbit. cui oppositũ expi mur. ¶ Ad istud dico q̃ qñ sunt effectus eẽn tial'r ordinati non põt intẽdi posterior nj/ si etiã prior intendat. ⁊ q̃ actus odiendi ul' actus p̃cãtus prior ẽ eẽntial'r passiõe. hinc est q̃ non põt passio intẽdi nisi act̃ intẽda tur. ¶ 2o diffi. Utrz cãlitas uoluntatis reu

causator necessario sit liberaiq; sic qz libertas abstrahit a ꝓtingẽte ⁊ necessario. ⁊ ideo dico q; necessario causet pōt stare q; libere. Ex.m de spū scō. ¶ 3a dicit. utrz possit cāri actus sine passione. ⁊ tñ habitus cāuri. Dico q; sic. Nam actu cāto pōt esse ita uehemēs passio opposita sic q; nulla passione cābit. ⁊ tñ habitum cābit Ex.m in demonib⁹. ¶ 4o utrz de⁹ sit obiectū delectatōis. Dico q; non. qa tunc eēnt tres act⁹ beatifici. s. uisio. fruitio. delectatio. Dico ꝗ q; bz actū fruendi ꝑ obiectio. ōs aūt ōz delectabilis qz cāt delectatōz. ¶ Ad rōem dico q; accipit fruitōez large.

Q Ueritur utrz act⁹ fruendi ⁊ utendi sint eēntialr distincti. q; nō. ad tbum. Ita qz fz ego te fruar in dño. ¶ In ꝓtuum ē aug⁹ de doctrina xpiana. ubi distinxit actū fruēdi ꝗ actum utendi ꝑ oppositas differiōēs sive ōz ñas. s. sui grā ⁊ alterius grā. ¶ Circa istam qōnem dicit aliqui q; sunt distincti. qō ꝓbant sic. Illi act⁹ sunt distincti quorum⁹ se bz circa finem. ⁊ alī circa ea que sūt ad finem. sed isti sunt huiusmōi. ꝓbatio. qz fruitio est circa finez. usus circa ea que sunt ad finem. ¶ Sed ꝗ istud arguo. 4o. Primo sic. De⁹ non bz nisi unū actum uolendi. ⁊ tamē fruitur aliqbus. ⁊ utitur aliis. ꝗ non necessario sunt distincti. Zo sic. Beati eōs actu uident ōm ⁊ creaturā. ergo eodez actu pñt diligere. sed non inordinate ꝗ ordinate. Dis aūt actus circa ōm ordinat⁹ est fruitio. circa creaturas est usus. ꝗ ꝛc. ¶ 3o sic. quecūqz absolute distincta realr ꝑ potentiā diuinā pñt ab inuicem separi. sed act⁹ utendi ⁊ fruendi sunt inseparabiles. ꝗ non realr distinguūtur. sed sunt unus act⁹. ¶ 4o sic ⁊ difficilius. Qñcunqz aliqs diligit aliqd ꝓpter aliud impossibile ē q; non diligat illud aliud. imo magis. qz ꝓpter unūquodqz tale. sed usus est dilectio ꝓpter aliud ꝗ diligit illud. ¶ Lōtra format. qz intellcūs non pōt intelligere aliqd ꝓpter aliud nisi intelligen⁹ illud aliud ꝗ a simili uolūtas non pōt diligere aliqd ꝓpter aliud nisi diligat illō. sed dilectio illi⁹ ē fruitio. ergo ꝛc. ¶ Dico ꝗ q; separi nō possunt. bz enīz possim diligere aliqd ꝓpter se ñ diligēdo aliqd ꝓpter aliud. tñ iñ possibile uidetur q; diliga aliqd ꝓpter aliud qō est uti non diligendo illud qō est frui. ¶ Ido dico q; bñ ꝓtingit aliqñ actū fruendi ēē sine actu utendi. ut qñ ordinate diligo deus. Aliqñ aūt actus utendi sine fruitōe. sic qñ diligo creaturā unam ꝓpter aliā. tunc enīz non est fruitio. qz ipsa solū est circa ōm. ¶ Aliqñ aūt iō est act⁹ utendi ⁊ fruēdi sicqñ diligo creaturā ꝓpter ōm. ¶ Aliqñ pōt esse q; nec act⁹ utendi nec fruendi actual. bz sit habitualis. sic qñ diligo creaturā mbil cōgitando de deo actualr nec referēdo. ⁊ iste est act⁹ neuter. hī est q; neqz est usus nz fruitio. ¶ Sed hic ē una diffi. qz idem act⁹ non uidetur posse bīe duo ꝑ se obiecta eque p⁹ oportet ꝗ dare unum qō sit obiectum ut finis. si sit in moralibus finis nō erit circūstātia sed obiectū principale. ¶ Zo qz ois actus specificatur a suo p⁹ obiecto. cum ꝗ de⁹ sit primū obiectū isti⁹ actus erit actus fruendi ⁊ non utendi. ¶ Si aūt tu dicas q; aliud a deo sit p⁹ obiectū. ¶ Lōtra qz tūc ꝑ ius fertur in illud qō est ad finem q; ad ipsū finem. qō est inconueniēs. qz ipse finis uidetur diligi magis. ¶ Si dicat q; illud est p⁹ qō refert. ꝗ qz tunc magis diligeret. ¶ Dico ꝗ ad illud qō dicebat in argumēto q; finis ē obiectū in moralib⁹ nō tñ ib rōe finis. qz ib rōe finis ē circūstantia i moralib⁹. ¶ Sed qūo distinguit. ⁊ q; est obiectū primū. ¶ Dico ad p⁹ q; unicus act⁹ ut intelligitur tñsire sup obiectū primariū. s. deum ōz fruitio. ut aūt actus intelligit tñsire sup obiectum bariuz ōz usus. ¶ Dico aūt ad aliud q; ōs est obiectū primariū. ¶ Ad rōem in oppositū dico q; accipit fruitoem large.

Q Ueritur utrz obiectū fruitōis hēt plures rōnes uisibilitatis q; non Aug⁹ rōem nostrā sciz uno intuitu hēbim⁹. ¶ Lōtra dcon. de di. no. p⁹ ca⁹. dic q; eēntialia pōdūt notionalia. ¶ Circa istam qōem p⁹ inuestigabo de obiecto ꝑ ꝓpatōem ad extrinseca. Zo ꝑ ꝓpatiōem ad intrinseca. ¶ Quantū ad p⁹ fuit opio unū doc. q; ḋcunz uidet eēntiam ⁊ creaturas oēs uidet. ¶ Et pbat sic. qñcuz

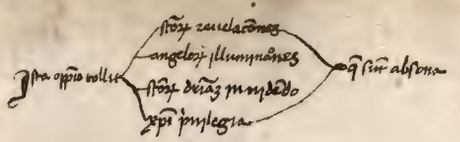

est aliqd̄ obiectū necessario repsentans ali/
qua, uidens illud obiectū necessario uidet
illa. lz enim possit uidere uel non uidere pm
obiectū tn posita uisiōe circa pm obiectum:
necessario fert uisio circa repntata p pm. lz
eentia diuina necessario repntat q̃quid re
psentat. ergo uidens eam uidet oia repnta
ta p eam. ¶ Cōtra istā opionem arguo. 4.
Primo q2 pertret reuelatōes. nec ds possz
alicui scō aliqd̄ nouum reuelare. q2 ex quo
eet beatus omia uideret que ds uidet uide
do eentiam. ⁊ sic nunq̃ ds posset aliqd re/
uelare. ¶ 2° ista positio auferret illumia/
tiones angelorz. ¶ 3° scōrz dñam in uidēdo
plura. qd̄ est incōuenienis. ¶ 4° priuilegiuz
xpi. ¶ Ideo cōiter tenet oppositū. ¶ Sed
de mō est difficultas. ⁊ ē uia 4.ª ad saluandū
modū. ¶ Prima uia est q̃ nulla mutatōe fa
cta circa actum pōt de reuelare cognitiōez
ei quam pri non habuit. ¶ Sed ꝓ q2 im/
possibile est tnsire de ꝓdictorio in ꝓdicto/
rium nulla mutatōe facta in altero extre/
morz. sed hic ē transit q2 pri non nouit il
lud qd̄ postea nouit. g̃ oz q̃ in deo fit mu/
tatio uel in uidente. ¶ 2° extrēa ꝓdictionis
non pnt dici de eodem ꝑ iō. sed de isto actu
dicunt ꝓtradictoria ꝑ idez. q2 cognoscē ob/
iectū ⁊ non cognoscere illud. g̃ ¶ Ideo di/
cunt alii q̃ hoc fit p alium actū. ¶ Contra
aug de noticia matutina ⁊ uespertina dic q̃
eodem actu cognoscitur ꝓbum ⁊ cognita i
ꝓbo. ¶ Ideo est 3 mod q2 p gdum additū
actui beatifico. ¶ Cōtra q2 agumentatio
fit p grad eius de rōis ⁊ p ꝓns obiectū si nō
cognoscitur p unum gdum. nec p alium. lz
eni addito 2° gradu act fiat intelioz. ⁊ per
ꝓns qd̄ pri cognosceba nunc pfecti cogno
scitur. tn qd̄ pri p priorē graduz non fuit
cognitū nec cognoscet nunc p gdum adue/
nientē. ¶ 2° q2 tunc de non posset reuela/
re aliq̃ ueritatē nisi augmētaret beatitudi
nem. ⁊ p ꝓns nec posset uno unaz ueritatē
petro non reuelata reuelare. nisi beatitudo
lui eet intensior beatitudine petri que oia
uident incōuenientia. ¶ Ideo dicūt alii 4.°
q̃ primo actus destruit ⁊ cātur nou. ¶ Cō
tra hoc. q2 iste act nou aut ē eiusdez rōis
cū prio. aut non. Et si sic ergo nō cogscim

aliqd aliud plus q̃ pri. ¶ Si aūt dicas q̃
alterius. tunc deus non posset aliqd de no
uo reuelare nisi diminueret uel augmēta/
ret beatitudinez. q2 spēs diuerse necessario
hnt se ꝑ ordinē excedētis ⁊ excessi. ¶ Ideo
dic iohes q̃ fit p respcūs nouos nō necessa
rios ad 2° obiecta. Nam act hz necessarias
⁊ eentiale dependentiā ad pm obiectū. ad alia
aūt obiecta. l. ꝑaria non. q2 pōt ee actus sine
tali respcū. ¶ Dicit g̃ q̃ p aduentū noui re
spcūs ad obiectū ꝑarium itelligit illud ob
iectū qd̄ pri non intelligebat. ⁊ hoc p prio
rem actū cuiadueit respcūs. ¶ Sed hic sūt
aliqe difficultates. Prima ē de illo respcū
q2 aut ē intrinsec adueiens. ⁊ ꝑ non. q2 tal
oritur ex natura extrēorz. Aut est extrinse
cus adueniens. ⁊ ꝑ non. q2 tunc quero ad
qd̄ gen reducit. ¶ Dicitur ab aliqbus q̃ē
intrinsec adueniēs. nec seqtur inconuenienis
q̃ de careret extrēa sine relatōe. ut duo alba
sine similitudine q̃uis hoc nō posset naturali
ter fieri. Ita in ꝓposito. ¶ Sed tūc oz dicere
q̃uisa diuina eentia necessario uident oia.
⁊ q̃ est miraculū q̃ non uideant oia. que di
cta uderent nimis extnea. ¶ Ideo pōt dici
q̃ non ē intrinsec sed extrinsec aduiens.
¶ Et qn̄ dicitur. ad qd̄ gen reducit pōt di
ci q̃ multi sunt respcūs extrinseci in tnscen/
dentib qui nō sunt ꝓprie in aliquo gne.
2° uidendū est q̃tuz ad intrinseca. Et p° q̃m
ad attributa. ⁊ hoc doc. ipse ptnsit. ¶ Opi/
nio aūt cōis est q̃ non. ꝑ aūt pncipia istius
doc. suppositā aliqua distinctōe que inferi
declarabit inter attributa diuina dicendū es
set q̃ sic. q2 qn̄ aliqs act hz duo obiecta u/
num primariū ⁊ aliud ꝑarium pōt ferri in
primariū absqz hoc q̃ in ꝑarium feratur. ꝑ
pz alibi sed eentia est obiectū primariū. at
tributa uero sūt obiecta ꝑaria. g̃ un actus
poterit ferri in eentiā absqz hoc q̃ ferat in
attributa. ¶ 2° sic qn̄ aliqua se hnt sic ad ā
uicez sic q̃ditas ⁊ passio uel ptum de 2° mō
act intellegendi pōt saltē p potentiā diui/
nam ferri in quiditatē dato q̃ non fera in
alia. sed eentia diuina est sic q̃ditas attri
buta sicut pta de 2° mō ergo ꝛc. ¶ Tenēdo
ergo pncipia isti doc. posset dici q̃ sic. lz ipe

g̃ mahe spēs se hnt sic ūnu

Dolui aliq̃ q̃ 2° q̃ ūtā hoc arg ad obiz. ūnū ē respcū
nūnq̃ aduiens / er lz ciuosu nā. Ideo nō posset
q̃ passio extremo ūtua q̃ min adueniens
nō ponat. ⁊ hic 2.g. hoc ar in pt fiat dīa pōt
er q̃ extrema hez 2.g fmr pz nō fundo quisce
dīa hī actū er cū oia sic mde dīa rōis. ⁊ ita
cōiter hīs pōt er arg cā posito nō seqtur 2.g.
q̃ ē cā qz hīs pōt. 2.g nō seqtur. Dīt ut pōdera
q̃ ēmgnemenea auffeant. ⁊ er cō dī doctor q̃ ish
hnt gēdere. q̃ si deg nō reuelat oia. sīuenn ēē
dīa q̃ m nō reuelando facit mīracli qz g̃ nāz.

Cōz ēmpta s. si dīa er sūt seqtur q̃ nisi dīa ūē nātō
dicent albua cā ēcāl ēdē ēpt nī ēdē
Sīū aliqm q̃ ūtūz ēcā sīc ēcāl ēdē. ēmpo
sīlē q̃ nātō ēcā. ad ūtū ēmper abstq̃ h q̃ ad
ad aliud nō / hz dīa ēē et albua sīt ēcāl ēdē
g̃ ē ad eez aliq̃ nātō ēmpar est impossibile
q̃ ad albua nō ēmper. hm c dē ūtū quod dē
m plog. q. p. qn̄ pnme q̃ nātō ē dīa manez. s.
er mānēte. nīl ad sōez vera ē maior de ūtū
sīū, nō ūmanēte, ex q̃ qm̄ pp hmmt mīlīcere
abstq̃ h q̃ mīlīgīlar ūsibīlīnīē q̃ ēcāl ēdē. ūlī

Attributa sūt pōnones sīue pta. 2.mō

Prima

Secunda

Tertia

Quarta

Secō grad q̃ ūmenis

non asserat. Et hec opio uidet concordare cũ opione doctorũ antiquorũ qui ponebant in finitas gradũs intra una poterat cognosci a alia nõ cognita. ¶ 2° uidendũ est de eentia a psonis. Et ad hoc dicit q̃ non. q̃ uisio est existẽtis ut exis est. sed eentia diuina existit in tribus psonis. ergo ꝛc ¶ Confirmatur q̃ q̃ aliq̃d est formaliter quo. illud in quo est formaliter illud quo est necessario qd. sed diuina eentia est formaliter in psonis. ⁊ ẽ q° respcũ actus. g̃ ⁊ psone erunt qd. sed illud qd est quod est hoc qd uidet. ergo ꝛc ¶ Sed 5 arguit 4°. Prio sic q̃cunq̃ aliq̃d est quo respcũ opationis. illud in quo ẽ necessario est qd. sed infinitas fuit intellecta a phis. que est formaliter in psonis g̃ psone fuerũt qd. ⁊ sic intellexerũt tres psonas. qd ẽ f̃. ¶ Aliter arguo Simplices crediderũt ab antiquo ditate que est formaliter in trib° psonis. ⁊ tres personas non intellexerũt. ¶ 3° arguo de actu caritatis qui fuit i multis. ad quos nõ puenit articul° trinitatis. sicut in ueteri testamẽto. terminabat aũt ad ditate. g̃ ad psonas g̃ non intellexerũt tres psonas. qd falsũ est. ¶ Simliter 4° arguit de multis hereticis q̃ non crediderũt tres psonas ⁊ tñ amicicie acqsite dilexerũt ꝛm. sequitur ergo q̃ dilexerũt tres psonas. non. ¶ Ideo dico q̃ ista regula de q° ⁊ qd nunq̃ dicit intelligi uiteriora. saltẽ in actibus imanentib°. ¶ Ex hoc arguit sic. q̃ũ est talis act° qui pot tmiari ad aliq̃d quod ẽ formaliter in aliquo abs eo q̃ tinetur ad ipm in quo est formaliter illd pot termiare ut qd ⁊ ut quo. absq̃ eo q̃ illud in quo est termiet ut quod. sed uisio ⁊ multe opationes imanentes sunt huius mõi. ergo pot uideri eentia absq̃ b° q̃ uideatur psone. non obstate q̃ eentia sit i psonis formaliter. ¶ Confirmat q̃ unio naturarũ in xpo ꝑ dyoñ. fuit ignorata a sũmo seraphin ⁊ tñ ditate christi uidebat ⁊ humanitatem uidere non potuit ¶ 3° diffi. est de psonis ut possit uideri una psona alia nõ uisa ¶ Et dicit iter q̃ non. q̃ relatia sunt simul natura. i. naturali itelligẽtia. cuius ergo psone relatiue sunt una nõ poterit uideri sñ alia. ¶ Cõtra dato q̃ ista rõ ꝓcludat de pte respcũ filii. ñ ꝓcludit tñ de pte nec filio respcũ spũs sãcti q̃ q̃cunq̃ in rõnibus formalibus pstitutiuis aliquorũ nõ includit relatio ad tinuum a. non ẽ ꝓdictio illa uidere sine a. ex rõne simultatis relatiuorũ. Hoc pz. quãq̃ n. albus sit. sile alteri albo. tñ q̃ silitudo non pstituit albũ in eẽ albi. poterit intelligi unũ albũ sine alio. sed pt ⁊ filius non pstituũtur ex relatiõe ad spm scũ ergo poterũt uideri non uiso spũ scõ. g̃ ꝛc. ¶ 2° arguo de pte ⁊ filio q̃ non regitur q̃ eo mõ quo unum cognosco ⁊ aliud cognoscã. dato. n. q̃ intuitiue uidere dependẽtiam creature ad deũ non ppt hoc intuitie uidere deũ. Eodem mõ dato q̃ intuitie uidere pte. nõ uideo necessitate q̃ intuitie uideam filiũ. Declaratũ aũt est supi° q̃ intellcũs separatus pot uidere relationem creature ad deũ sine deo. sed ôm arguitiue tñ. ¶ 4° diffi. est de ydeis ¶ Dico q̃ sic. quia certũ est q̃ eentia pot uideri sine creaturis. sed ydee nõ sunt sñ creaturis. g̃ eentia sine ydeis pot uideri. Minor pz q̃ ydea est exẽplar ⁊ ymago creaturarũ. b° aũt dicit respcũ ¶ 2° q̃ũ sunt aliqua duo ordinata respcũ alicui° tertii. si 3ᵐ pot cognosci sine sibi immediato g̃ ⁊ sine mediato. sed immediati° se hñt attributa ad eentias diuinas q̃ ydee. essentia aũt pot cognosci sñ attributis g̃ sñ ydeis. ¶ Sed hic est una diffi. si eentia cognita non cognoscãtur ydee. oz dicere q̃ ꝑ m unã uiam que supius posita est q̃ si postea cognoscãtur q̃ p respectũ supuenientẽ cognoscantur. ¶ 2° difficultas est de ydeis ⁊ creaturis sil. q̃ ydee aut ponũtur ipsemet ôs. ⁊ tunc ipossibile est q̃ cognita diuina eẽn° ipse non cognoscãtur. ¶ Si aũt dicas q̃ sũt creature cognite cũ non hẽant eẽ nisi diminutũ. tunc reus nõ hebit nisi eẽ diminutum. ⁊ tunc non poterit dici de nouo aduenire nisi aliqõ ens simpliter accipiat eẽ. quod tñ nõ uidetur. Uel oz dicẽ q̃ ens diminutũ precise sine alio accipit eẽ. Uel q̃ ydee sunt formaliter in deo. sed non formaliter ôs. Et de b° alias. ¶ Est aũt hic una difficultas. utrũ essentia diuina sit obiectũ beatificũ ut in tribus. ¶ Ad hoc dico q̃ de facto nulli dubiũ eẽ debet. q̃ res que nos beatos faciũt sũt pt ⁊ filius ⁊ spũs scũs. ¶ Sed dubiũ est utrũ eentie ex se repugnet beatificare nisi ut in

Sẕ thomas/et gmerg de gñdano

Ꝑ dc. pm q̃ g̃. q̃ ꝑm sine pn pmo dicto dono

tribus. Et ad hoc dicitur q̃ non. ⁊ rōem tā
git Jero. q̃ p̃ in illo p̃ozi oziginis quo p̃/
cepit filiuz. aut ē btūs ⁊ tunc hētur ppoſi/
tum. cū eēntia ut ſic non intelligat in trib⁹
pſonis. Si aūt dicas q̃ non ē beat⁹ g̃ non
a ſe ſz a pſona. pducta hz ſuā beatitudinē.
Ad iſtud dupl'r ōz. Primo q̃ non ſūt ſigna
oziginis. ꝓcedūt tm̄ illi p^m. 2^m. ⁊ 3^m/ ſed hoc
tm̄ ualet q̃tum ad argumentū p^m q̃tum p̃
ius. ¶ Reduco eiz ſic. Aut in illo p̃mo oziginis eſt
beat⁹. aut non. ſi ſic. g̃ ſic p̃z⁹ ꝛc ¶ Alio mō
ſoluit ſic. ꝓcedendo ſig^m a quo. non tm̄ in q^o
¶ Sed ⁊ ōm eſt. n. q̃ hoc ſig^m oziginis i q^o
ponim⁹ p̃ēm eē eſt q̃ditatie a quo. tm̄ neceſ
ſario ⁊ ex p̃nti erit in aliquo. Et h̄ pbo. q̃
ſignum oziginis ē rō oziginis g̃ neceſſario ē
in aliqua pſona. ¶ Et tūc arguo in illo p̃/
ozi. aut eſt beat⁹ ⁊ tunc hētur ppoſitū. aut
non. ⁊ tunc p aliud. ⁊ ſic nō a ſe. ¶ Ex h̄ di
co q̃ eēntia diuina ſb rōne ſua abſoluta. eſt
obiectū beatificū ⁊ non in q̃tum in trib⁹ re
duplicatie accipiēdo. q̃uis ſemp ſit in trib⁹.
¶ Ad rōnem p̃cipalem p̃ōt dici q̃ auguſ.
intelligit uno intuitu. hoc ē uno actu. ꝛc

Ad istud de sig^o
hab. 8° ꝛc. q. 2.

Queritur ut ꝛ. act⁹ fruitiōis ſit
formal'r liber. q̃ ſic. p illud p̃l.
delectare in ōno. nihil impatur
nisi liberꝛ g̃ ꝛc ¶ Cōtra Anſ
de ꝓceptu uirgiali. p^a libertas ē in uolūta/
te g̃ non in actu uolūtatis. ¶ Et hic p^o ui/
dendū eſt q̃ liberꝛ. ōz quatuoꝛ mōis ¶ Uno
mō. put liberꝛ diſtinguit ⁊ ſeruuz. Uñ h̄ h^o
ptās peccandi non ē libertas. nec p̃s liber/
tatis. q̃ poſſe peccare ē poſſe ſe facē ſeruū.
¶ Alio mō accipit liberꝛ. put diſtinguitur
⁊ neceſſariū. Et iſto mō diſtinguit libertas
arbitrii ⁊ liberꝛ. ſimpl'r. ¶ 3° mō diſtinguit
⁊ naturale. ⁊ hoc mō dic anſ. q̃ ſpūs ſcūs ñ
p̃edit q̃ūo nat⁹ h̄ q̃ūo datus. ¶ 4° accipit
liberꝛ. put diſtinguit ꝓtra coactiōem. ⁊ iſto
mō oēs potentie aie p̃nt dici libere q̃ nulla
p̃ōt cogi. ¶ Primo mō nec ultio mō ptz q̃
non intelligūt aliq̃ qui q̃ōnem. pponūt. Si
mul'r nec. 2° mō ut diſtinguitur ⁊ neceſſariuz.
q̃ iſto mō non poſſem⁹ ſaluare q̃ pductio
ſpūs ſci eēt formal'r libera. q̃ omne quod ē
in diuis eſt ſūme neceſſariuz. ¶ Accipit g̃

3° modo ut. l. diuidit ⁊ naturale. ⁊ ſic omnia
uoluntariū ōz eo mō eſſe liberꝛ. Uñ ſic p̃
ua ductū eſt q̃ potentia. actus. paſſio. hitus.
diſpō. uoluntaria ſūt. hinc ē q̃ libera. erūt.
¶ Sed tunc ſtat difficultas cui ꝓuēi. ut p^o li
bertas ¶ Ad hoc ōz p^o negatie. q̃ non opatō
ni. q̃ poſt q̃ eſt q̃cq̃d ab ea ē natural'r eſt.
Nec hitui q̃ cāt natural'r ſic ignis ¶ Nec
paſſioni. q̃ neceſſario natural'r inclinat ex
quo cāta eſt. ¶ Primo g̃ rō libertatis uolū
tati ꝓuenit. uel eſt in potētia uolitiua Nam
oia alia non hñt rōnez uolūtarii niſi p pti/
cipatōem uolūtatis. Uñ dicit Anſ. de ꝓnoꝛ/
dia liberi arbitrii Libertas p^o ꝓuenit uolū
tati ¶ Sed ⁊ instatur. 4°. Primo ſic Nam
in hoc ꝓſiſtit libertas p q̃ōt quis oñari
actibus ſuis. ſed h^o eſt act⁹ ꝓplacētie. g̃ ꝛc. p
bo mioꝛem Nā oia alia reducunt in actum
illuz ¶ 2° ſic In illo ꝓſiſtit libertas. i quo
eſt totalis ⁊ finalis cā que redditur p omi
bus. ſed tal' eſt act⁹ ꝓplacentie. Nam ſi que
ras. quare h^o feciſti Rndetur q̃ placet ⁊ ibi
ceſſat oīs queſtio ¶ 3° ſic Liberꝛ. eſt q̃ ē grā
ſui. ſed act⁹ ꝓplacētie eſt huiuſmōi q̃ ē grā
ſui. ⁊ alia grā ei⁹ ſicut p̃z in p̃ecedenti argu
mēto. ergo ꝛc ¶ 4° ſic Rō libertatis ē rātō
ſpōtanea. ſed illa ꝓſiſtit in actu ꝓplacētie
g̃ ꝛc ¶ Iste rōes reducūtur ad oppoſitū. Pri
mo ſic Id p q̃ōñatur aliq̃s actibus ſuis
hz rōnem primā libertatis. h̄ eſt manifeſta.
ſed uolūtas eſt huiuſmōi ⁊ non act⁹ ꝓplacē/
tie Nam actui ꝓplacētie ōñatur p uoluntā
tē ⁊ p̃ōt elicere actū ꝓplacendi ¶ Item ōña
ri uidet hze uim pductiuā ⁊ cātiuam Sed
hoc ꝓuenit uoluntati non ſolū reſpcū alio/
rum actuū ſed eciā re^ū actus ꝓplacētie ¶ 2°
ſic Illud q̃ ultiate reddit p̃mo cā finali hz
rōem libertatis. hoc eſt tua. ſed uoluntas ē
huiuſmōi Naz ſi queras quare h̄ feciſti q̃
placet Quare placet q̃ hēo uoluntatē que
eſt cā iſti⁹ ꝓplacētie ¶ Item q̃ñ queritur de
effectu forme ppter q̃d ꝓuenīēter rndetur
p formā ſicut dicen⁹ quare iſte diſgregat rñ
detur q̃ eſt alb⁹ Quare eſt alb⁹ q̃ hz al/
bedinē Sed act⁹ ꝓplacentie eſt act⁹ uolūta/
tis ſicut diſgregatio ē act⁹ albedis ergo ſic
quēti quare diſgregat rñdetur q̃ albuz

Q^o. Q^o. Nihil impatur ē libera q̃ q̃ aliq̃ quod ñ p̃ aliū q̃ ē impatur ē ñ libera impatur

Iude d. 38. q. 1. p. a. 1. p. d. 1. a. 2. q̃ liberꝛ simpl'r p̃ſt stare cū nātale. et p̃ōñ. de ſpū ſcto. q̃ liberꝛ arbitrij ē mi ꝛta gtingenā

Ad 2° ꝛ. 38. q. 3. p. mio. p.

Ad 2° ñ p̃ ſ. m illo q̃ quod p̃ē omnis ōñatur actibus ſuis. 2° m quib eſt totalis et finalis. cā q̃ reddit. q̃ alia. 3° q̃ ē grā ſui. 4° q̃ ē rō ſpontanea

libertas ut q̃ ſpūs. q̃ naz. q̃ nale. q̃ coactione

sic quēreri quare hoc faciti ꝓueniēter rñde/
tur q2 uult Sed ultra sic quēreri quare est
albus ꝓueniēter rñdetur q2 hz albedinem.
Eodē modo quare uult ꝓueniēter rñdetur
q2 hēt uoluntatez.que est cā uel forma.uel
saltē illud quo mediante hētur uolitio. ¶
3° reduunt sic Libertas est qd est sui grā. sed
uoluntas est huius mōi ⁊ non actꝰ ꝓplacētie
Nam ipse actꝰ est accñs.accña aūt reducun⁹
⁊ referūtur ad sbaz sic ad finē. magis aūt
ē finis sui grā q̄ illud qd est ad finē. sbm
etiā magis sui grā q̄ accñs g̃ ꝛc. ¶ 4° redu
cunt sic Libertas ē spōtanea. sz potētia ma
gis hz rōem spōtanei q̄ actꝰ g̃ ꝛc ¶ Pbatio
mioris.nam actꝰ pōt a deo cāri ⁊ tūc erit cō
placentia ⁊ non spōtaneitas.Simlr qñ ali
qua duo ita se hñt q̄ unum ab alio cātur
magis hz rōnem spōtanei cā q̄ cātum ⁊ sic
est hic. ¶ Ad rōnem dico q̄ qñ duo effectus
sunt eēntialr ordinati.si prior cadit sb im/
perio ⁊ 2°.ita q̄ si imprez cadat sup añs ca
dit etiam sup ꝓñs.

Q. 3.

Queritur Utꝛ in deo sint plēs
rōnes fruibilitatis.q̄ nō Da
bei 34.acceperūt singuli singu
los.ō.i.unam rōem mercedis.
¶ Cōtra ecclīastes.Stabilita sūt bona il/
li⁹ in dño. ¶ Circa istam qōem sunt 4ᵒʳ cō
clusiōes declarāde ꝑ dicta in ꝑcedenti qōne.
¶ Prima q̄ aliqs pōt frui eēntia sñ attri
buto.qō pbo.q2 uerꝛ est saltem in uia.q2 in
pria nō est ita certū sicut fuit dictū pri⁹. hᵒ
pbo sic. Q ñcunqz ē aliqd obiectū quod hz
in se rōem fruitōis ⁊ pōt cognosci aliis ig/
ratis.pōt uoluntas seq̄ illam cognitōem ⁊
frui illo obiecto cognito.nō fruēdo aliis ig
ratis.sed certū est q̄ possum⁹ deū in uia co/
gnoscere.⁊ tñ multas pfcōes attributales
ignorare.ergo pōt uolūtas frui deo ⁊ non
frui illis attributis. ¶ Hoc ꝓfirmat q2 ōo
cognito in uia dubitam⁹ de multis utꝛ sit
attributa uel nō.⁊ etiā utꝛ sint in deo. sic
naturalr cognoscēs deū ignorat utꝛ sit in
finit⁹ uel nō.que.s. infinitas a multis poni
tur attributū. Cum g̃ iste sit cognoscēs de
um ⁊ non necessario hēat actū uoluntatis
inordinatū circa ōm.sequitur q̄ actū fruitōis
hēbit circa ōm.⁊ nō circa aliud qd est attri/
butuz. ¶ 2ª ꝓclo est q̄ pōt frui eēntia non
fruendo psonis saltē in uia Hoc pbo ma/
nifeste.nam ex naturali⁹ possum⁹ cogno/
scere unū deuz.⁊ tñ non psonas.q2 nō pñt
cognosci naturalr.hñs g̃ talem cognitōem
hz actum uolūtatis circa ōm nō necessario;
inordinatū g̃ ordinatū.sed talis ē fruitio.
¶ p̄ distincti sunt articuli fidei de unitate
⁊ oipotentia ⁊ de psonis.sed de articul⁹ dis
tinctis hētur distincta cognitio g̃ pōt haberi
distincta dilectio de uno nō hñdo de alio nō
necessario inordinata.g̃ ꝛc. ¶ 3ª ꝓclo est q̄
pōt frui una psona nō fruēdo alia. sic pre
⁊ filio non fruēdo spū scō.q2 distincti ar/
ticuli sūt de pre ⁊ filio ⁊ spū scō.ergo nō ꝓ
actualr frui istis. hz fruatur uirtualr uel
bitualr.alioqn eēt pctm. ¶ Simlr arguo
de pre et filio.q2 hz non posset cognoscere
unum alio nō cognito.tñ pōt diligere unū
alio nō dilecto de potētia absoluta hz de po
tētia ordinata ꝓ q̄ uirtualr, pbatio assū/
pti q2 possum⁹ diligere in creaturis unū al
bum ⁊ odire aliud uel nō diligere qō ē sibi
sil'e. ¶ Simlr diligere prem creatū.⁊ odire
filium.⁊ sic de multis aliis.g̃ ꝛc. ¶ Sed ꝑ
hoc est argutū q2 relatia sunt sil' natura
Dico sicut pūs q̄ ꝓpter hoc nō impedit qn
posset prem ⁊ filium diligē ⁊ cognoscere ⁊
nō spm scm.nᵗ ipedit illa simultas qn pos
sumus diligere tm unum alū actualr nō
diligen⁹.sic intuitie possum⁹ cognoscē unū
alio nō cognito intuitie.Et ita possuz frui
uno.alio nō.non eiz ꝓ q̄ eōd mō ingtum
relatiua sūt q̄ cognoscātur sic dictū est pri
us.q2 itellect⁹ separ⁹ nō beat⁹ posset forte
cognoscere relatōem creature ad ōm intui/
tiue.⁊ tñ non ūnuz.s. eēntiam diuinā. Si
milit magis apparet in dilectōe.q2 possum
deo frui ingtum creator.⁊ tñ non frui cre
aturā. ¶ Ex istis apparet q̄ nō ꝓ q̄ eo mō
quo cognosco uel diligo unū relatuorꝛ q̄
cognoscam uel diligā aliud ¶ Sed adhuc
stat dubiū.q2 in qōne querit utꝛ sint i ōo
plures rōnes fruibilitatis. Dico q̄ nō nisi
una rō fruibilitatis.s. ipsa diuitas. p quaz
hñt oia que sūt in deo q̄ sint fruibilia. uñ
fruor p̄ bonitate inquantū diuina solus.sil'r
bonitate inquantum diuina, ⁊ sic de aliis

Ad. q ista signa nō sint simpl. nec temporalia. Et quod dicitur dm. nō q. quasi aliq. presupponit primū di. 12 q. 2

que sunt in deo. ¶ Unde imaginanda sunt 4er signa in ista fruitōe ⁊ in isto actu beatifico. ¶ Primū est in quo tinatur fruitio, ad pm obiectū ⁊ ad ea que sunt in deo in pmo dicendi p se. sicut accipit in diuis modp se ut eentia. spūs. sba. ¶ 2m signuz i quo tinatur ad illa que sūt de 2o mo. sicut sunt attributa ¶ 3m signū in quo tinatur ad ea que sunt illi quasi p accns. non ppie. sed sicut inferi accidit supiori sic ad psonas. uel ad relatōes psonales. ¶ 4m signū in quo tmiatur ad obiecta ꝓria repntata. sicut ad creaturas uel ut in se uel ut in ōo. ¶ Sed de isto ultimo signo uidet diffi. s. de tinatōe ad obiectū ꝓriuz qn fit reuelatio de futuro ꝓtingēti ad qd tinatur iste respcūs q ad uenit actui. non ad creaturā q2 ista non est nec ad ōm. nec ad attributa. q2 tūc non itelligeretur nisi ōs uel attributa. Et hec oia tam eentia q psone q attributa punent ad obiectū primariū. ¶ Ad istud q uellet dicere q relatio nō reqrit finum facilr se expediret. Sed h non dico pnūc. ¶ Tenendo ergo aliam uiaz dicūt aliqui q tinatur ad creaturā. nō ut in se sed ut in deo reducet Sed ꝗ hoc. q2 creatura in se sic. uel ē qd cātuz. ⁊ hoc nō. uel increatum. ⁊ sic non nisi obiectum pm ¶ Ideo pōt dici. sed de h alias: q idem sunt in ōo formalr non solū obiectiue. ⁊ ad eas iste respcūs tinatur. futura aūt ꝓtingētia cognoscunt p cognitōem de tinatōis uoluntatis diuie. sed de hoc aliās. sz hoc tm dictum sit ad euadendū diffi. illam Ex hoc ptz q unica rō fruibilitatis ē in deo. s. ipsa diuitas. ¶ Ad rōem pz.

Queritur Utrz apphenso ultimo fine p intellectū possit uolūtas nō frui. ¶ Circa istā qōem sūt quatuor difficilia declarāda.

Primū est si fine in gnali apphenso p itellectū necessario fruitur uolūtas ¶ 2m si in pticulari apphenso ⁊ in enigmate. ¶ 3m de ultimo fine clare uiso in habēte uoluntatem supnaturalr eleuatā. ¶ 4m de fine clare uiso in nō hnte uoluntatem supnaturalr eleuatam. ¶ Dic ōz q̄tum ad pm q uoluntas non pōt non frui ultimo fine in gnali apphenso. Et rō huius est q2 finis ut sic hz rōem ōis boni. naturalr aūt uoluntas inclinat ad illud. g necessario tendit in illud ¶ Contra istam opionem arguo. 4 ¶ Primo sic. qncūz aliqō mobile mouet ad aliquē terminū de necessitate. eaō necessitate remouet impedimentū. hoc pz de gnī. sed appetitus nr nō de necessitate rēouet oē phibens. incōsideratio aūt finis ē phibens. potētia aūt intellectiua sbiacet ipio uoluntatis. uidem eiz q nō rēouet illud phibens. g non de necessitate mouetur. ¶ 2o sic Qncunqz aliqō mobile mouetur ad aliquē tinuz eadez necessitate qua mouet quiescit in illo. q2 eadez uirtute Hoc pz de gnī. sz appetitus siue uolūtas nrā nō de necessitate naturali detinet se in appetitu finis. q2 finis faceret q̄cquid posset in detinēdo se ibi. ⁊ sic teneret intellectū in cōtinuo ꝓsideratōe finis qō non facit. g ꝛc. ¶ 3o sic. qncunqz aliqs appetitus fertur naturali necessitate in aliqō obiectū. eadez necessitate fertur in media necessaria, huiusmōi est ꝓsideratio finis. g ꝛc. ¶ Cōfirmatur. q2 si minori necessitate respiceret mediū q̄ extrēa. magis necessariū dependet a minus necessario. ¶ 4o sic Qō mouetur necessario ad aliquē terminū. mouet inq̄tum pōt eū agat ꝑ totū sui conatū. sz uoluntas nrā non semp diligit finem inquantū pōt. ergo ꝛc ¶ Dic rndetur ad istas rōes oēs. quantū ad id qō tangit de ꝓsideratōe finis. ōz q auersio intellectus non fit p uoluntatem nec uoluntas pōt detinere intellectū q̄n moueatur a fantasmatibus diuersis occurrentibus. ⁊ p ꝗns auertit uelit nolit uolūtas a ꝓsideratōe finis. ¶ Aliū ōz q̄ iste rōes uerum assumūt de eo qō naturali necessitate mouetur ⁊ agit. sed nō de eo qō libera necessitate mouet ⁊ agit. ¶ Cōtra ista. ⁊ prio ꝗ primū q non sufficiat. Sic enim actus intelligendi sbiacet ipio uoluntatis. ita ⁊ actus fantasiandi. Poterit g argui de illo. sic argutum ē de actu intelligēdi. ⁊ tunc eodem mō currūt rōes. Potest eiz uoluntas amouere fantasias oppositas ⁊ detiere eas in uno actu ꝓformi actui ꝓsideratōis de ultimo fine. ¶ Nec 2m satisfacit. q2 rēouere phibens ne

cessario ñ ꝓuenit agẽti inquantũ naturale sed inquantũ necessariũ. ⁊ ꝓpter hoc agens quantũcunq; libeꝓ. si necessario agat ita ex impetu agit sicꝯ naturale ergo ꝛc. ¶ Sed hic sunt due difficultates. ¶ Prima ē q̃ uidetur q̃ sicꝯ possuꝫ nõ diligere ultimũ finẽ ita possum odire. ex quo non de necessitate appetitur. hꝰ aũt est falsũ. ergo ꝛc ¶ Dicit hic q̃ q̃ aliq̃d est in potẽtia ad duo opposita ꝯtie si utrũq; est possibile pot in illa duo. Sꝫ si sit indeterminatũ ad duo ꝯtia quoꝯ unuꝫ ē impossibile lꝫ posset in unũ ⁊ in priuatõem eiꝰ. non tñ pot in aliud ꝯtium. ¶ Exm̃ iaial ē in potẽtia ad rõnale ⁊ irrõnale; ideo pot hãe utrũq; ¶ Aer aũt est in potẽtia ad lucem ⁊ ad oppositũ. sed q̃ ꝯtium oppositũ luci non ē possibile. hinc ē q̃ solus pot hãe lucem ñ priuatõem lucis. Sic ē in ꝓposito. Nam odiũ dei q̃ ē est oppositus ꝯtie dilectõi finis nõ est possibile. ¶ Ideo appetit lꝫ possit in dilectionem ⁊ in suũ oppositũ priuatiue. non tñ pot in suꝫ oppositus ꝯtie. ¶ Zª difficultas ē de dictis augus. iꝫ. de trini. q̃ oẽs uolunt naturalꝫ beatitudinẽ. Et ibidem de illo ioculatore q̃ dixit falsũ dicendo q̃ oẽs uolunt care uendere ꝛc. sed omẽs uolunt beatitudinẽ ꝯ augus. ¶ Dico ad hª q̃ augª intellexit de appetitu naturali ut ꝯ clinatõe naturali in hitu. non aũt de appetitu naturali actuali. Nam ꝓstat q̃ oẽs nõ cogitabãt actualꝫ de beatitudine. ⁊ p ãñs nec actualꝫ appetebãt. Sed ꝛtellexit q̃ uolũtas ex natura sua inclinat ad beatitudinẽ.

¶ Zm difficile q̃tum ad quesitũ principale est utꝯ in ꝑticulari appẽhẽso obscure ultimo fine necessario fruat. ¶ Dꝯ ab eisdẽ de p̃ma opione q̃ non. sic pꝫ in peccãte mortaliter. ¶ Sed ꝯ eos arguo sic ꝓmo. quic q̃d cõpetit pª ⁊ p se necessario supioꝛi ꝯpetit p se ⁊ necessario inferioꝛi. hoc pꝫ inductie. sꝫ ultimo fini in gñali appẽhenso q̃ se hꝫ sicut superiª ꝯpetit p se necessitare appetitũ. ergo ē/ adem rõne in ꝑticulari appẽhenso q̃ se hẽt sic inferiª. Odinoꝛ ē tua q̃ ꝛc. ¶ Zº sic. q̃ñcunq; in aliquo ē uirtª motiua necessitandi aliq̃d necessario in quocũq; inuenit illa rõ formalis quę ē ratio illiª uirtutis inuenitur eaõ necessitas ⁊ illud i quo inuenit hẽbit e/ andem uim motiuã. cum ergo finis in ꝑticulari appẽhensus oẽm rõem ꝛcludat quaꝫ ꝯcludit finis in gñali. ⁊ aliq̃d addat ita habebit eandeꝫ uim necessitandi unus sicꝯ alius ¶ Ideo dico q̃ sicut unª mouet appetitus ita ⁊ aliª. Sed dico q̃ neuter necessitat ¶ 5m difficile est ¶ Si finis clare uisus necessitat uoluntatẽ in natura supnaturalꝫ eleuata. ¶ Ad q̃ uideõ est de cã actª fruẽdi ¶ Et hic sunt quatuoꝛ mõi dicẽdi ¶ Primª q̃ actus beatificus ꝓprie ⁊ totalꝫ cãtur ab obiecto ¶ Zª q̃ ꝓprie ⁊ totalꝫ a uolũtate diuina Et isti hñt dicere q̃ i potestate uolũtatis nõ est fruꝫ. q̃ nõ est in ꝑtẽte paciẽtis ꝯpati. uoluntas aũt creata passiue. ⁊ tñ mõ recepti/ue se hẽt ꝯ istos duos mõs ultios. ¶ Alii aũt dicunt q̃ potẽtia uolitiua. ⁊ obiectũ cõcurrũt sil. ¶ Alii aũt dicũt q̃ in potẽtia uolitiua ꝓprie ¶ Et isti q̃ tenẽt istos duos ultimos mõs hñt dicẽ q̃ finis clare uisus non necessitat uoluntatẽ. q̃ q̃ñcunq; aliq̃s effectus cãtur a totali cã ꝯtingẽter uel saltẽ aliqua cã ad eam ꝯcurrẽs ꝯtingent cãt. ⁊ tꝯª effcũs simplꝫ ꝯtingẽter cãtur. q̃ si alta causa est ꝯtingẽs ⁊ altera necessaria effectª est ꝯtingẽs. sic apparet i ꝯcl'onibª. Sed ꝯ istos duos mõs ꝯcurrit uolũtas ꝯtigenter cãns uel sicꝯ cã totalis. sic dicẽ ultimª modª. uel sicut ꝑtialis. sicꝯ primª modª/ q̃ fruitio ut uolitio ultimi finis ꝯtingent cãtur. ⁊ posita potest non poni ¶ Sed si ponat alter istoꝛ duoꝛ. mõꝛ occurrit diffi. quõ saluat obstinato demonũ. ⁊ certitudo beatoꝛ ¶ Quãtum ad pm. s. q̃tum ad obstinatõꝛ demonũ dico q̃ in duobꝫ uidet stare. Primª est actª elicitus malª. ⁊ de isto dico q̃ non uideo necessitatẽ ad ponendõ q̃ dyabolª semp necessitet ad actũ malum. Ym est enim q̃ ds nõ concurrit ad actũ bonũ. sed istud nõ obstat q̃n ipsi possunt suspendẽ actum malũ. q̃ tamẽ ds non coopat ad actum bonũ. totaꝫ facultatẽ suam ponunt ⁊ expẽdunt in malum. ¶ Aliꝫ aũtẽ in quo stat pena ⁊ tristitia. Et q̃tum ad hª dico q̃ semp necessitant ad tristitiam. nec pñt non tristari quantucunq; forte ab eis causet. ¶ Quãtum ad 2m. s. ꝯ certitudine btoꝛ est mihi maꝰ dubium. Dicunt ei q̃dam q̃ ds impmit quandõ formã

Nõ. q̃ ꝓpter ea. s. diligẽ nõ diligẽ et odire se hñt sic oẽs oppositi. Sꝫ dñet q̃ ꝛ no prima sit pmª diligere et odire sit ꝯꝛ

quod ē odire deum et illud oppositum ꝯtie dilectõi finis ultimi nõ ē possibile

ꝯtia dei

nõ

nostra

nostra

obstinatõ ē oppositum q̃ peccãti in mortali

actibꝫ

cũ ꝓtis

que necessitat eos. ¶ Sed ptra q2 uel cum illa forma uolũtas sua naturali uirtute cõcurrit uel nõ. si sic uideret idem dubius qõ ante. q2 semp uoluntas ptingẽter cãt. ⁊ q̃ tũcũq3 mille agentia ꝓcurrant necessario. si una ptingent agat. totus efficũs erit contingens. ¶ Si non tũc uoluntas nihil cãt. Dicunt aliq̃ q̃ q̃tum ẽ ex se põt dimittere, sed ds pseruat eũ. q2 uidet q̃ si dimitteret oporteret eum cãre talem actũ. ¶ Sed hᵒ nihil est q2 hoc posito uolũtas nihil ageret. Nec uidet fuffiere q2 certitudo nõ solum habetur a beatis de beatitudine sed etiã de mõ. hec aũt certitudo 3 eẽt de beatitudine. ñ tñ de mõ. ¶ Alii dicũt q̃ iõ certi sunt q2 ds ñ ꝓcurrit ad actũ malum oppositũ. ¶ Sed ꝗ q2 poꝛ est habitudo ad ptingentia ꝗdictõnis q̃ ad ptingentia cuiuscũq3 alteriᵒ oppõis. q2 i quacũq3 alia oppõne saluatur ꝗdictio q2 posita certitudine de ptingẽtia ꝗrietatis nõ ponit certitudo de ptingẽtia ꝗdictõis. dato eiq̃ q̃ eẽm certᵒ q̃ non odirẽ ẽm. tñ q2 dilcõ dei hꝫ aliud oppositũ 3 non positum. s. non dilectio. ⁊ adhuc icertitudo stabit de alia pte ꝗdictõis. ¶ Cõfirmat q2 uoluntas pot suspendẽ actũ nullo actu positio mediante cũ suspendere actum sit non cãre. alꝫ eẽt processus in infinitũ. ¶ Et ultra 3 uoluntas beati nõ possit odire ẽm tñ pot non diligere. ⁊ sic eẽt non beatᵒ. ¶ Et iõ ꝓpter istud inꝫ alia dicta uidet mihi dicendõ q̃ ds est totalis cã respectu beatitudinis ⁊ sic pot saluari certitudo. ¶ 4ᵐ difficile quantũ ad principale quesitũ est Utꝫ fine i pticulari ⁊ clare uiso. dato q̃ uoluntas nõ sit supnaturalis eleuata utꝫ possit frui ¶ Dicit q̃ non q2 agere supnaturale psupponit eẽ supnaturale, eẽ aũt supnaturale daꝫ p aliquem actum eleuantẽ. ¶ Cõtra oĩs potẽtia pot ferri in quodcũq3 in quo inuenit pfectissime rõ sui obiecti. sed i deo pfectissime inuenit bonitas que est rõ obiecti uolũtatis. q̃ tẽ ¶ Itẽ 2ᵒ de aia inꝫ intellectũ ⁊ psum est dza. q2 excellẽs sensibile corrũpit psum. s3 excellẽs intelligibile roborat intellectũ ⁊ non corrũpit. ⁊ eodem mõ de uoluntate q̃ q̃tumcũq3 ds sit excellens uolibile uolũtas poterit in ẽm ferri. ¶ 3ᵒ q2 tunc ds ñ posset alicui supnaturale aliq̃d reuelare nisi cãret necessario aliq̃ aliud pri qõ potentiã eleuaret. q̃ est falsũ. ¶ Ideo uidet mihi dicendõ q̃ uolũtas pot. ex quo eiq̃ obiectũ hꝫ bonitate naturalem. apparet mihi q̃ uoluntas possit sine hitu eleuãte in ẽm. ⁊ in quodcũq3 obiectum psentatũ. ¶ Sed tunc eẽt dubiũ utꝫ talis actᵒ eẽt beatificᵒ. pot dici q̃ non. q2 cũ habitu posset haberi actio pfectior. ¶ Ad rõnem patet.

Queritur utꝫ uoluntas possit ab aliqua cã necessitari ¶ Dico q̃ uoluntas pot. 4ᵒ ꝗsiderari scilꝫ ut passiua. ut receptiua. aut actiua. ut pductiua. si uoluntas accipiat pri mis duobus modis sic dico q̃ uoluntas pot necessitari. q2 pati non ẽ precise in ptãte pacientis. Si aũt uoluntas accipiat duobus modis ultimis. sic dico q̃ non pot. q2 sic semp ipsa ut cã actiua ꝓcurrit. cãlitas aũt sua naturalis est ptingẽs. iõ ab aliquo non pot necessitari. Nullũ. n. actiũ pot necessitari ad agendũ nisi suo mõ naturali ¶ Sed hic est una magna diffi. accipitur. n. talis regula. Q̃ ñcunq3 aliqua entitas positiua in aliquo gdu aufert aliq̃d de facilitate potẽtie. si magis ⁊ magis aucta fuerit facit maiorẽ difficultatem. tñ potest intẽdi q̃ auferet totã facilitatem. ⁊ ponet necessitatem ¶ Ista regula ꝓ in ponderibᵒ ⁊ i multis aliis. sed delectatio de aliquo bono q̃ñ est magna. non pot uoluntas ita facilꝫ resilire. ⁊ ita facit difficultatẽ ad resiliendõ. ⁊ maiꝫ maiorẽ. ergo si intendat in infinitum non potest resilire. ¶ Eodẽ mõ arguit ds hitu qui in aliquo gdu apposit diminuit facilitatẽ potẽtie. tñ poterit augeri q̃ totalꝫ necessitabit. ¶ Eodẽ mõ de repntatio. sed magis pricipaliᵒ ds obiecto q̃to ipsũ ẽ pfectiᵒ ¶ Ad istud rndeo. Primo do unam regulã Q̃ñcunq3 est aliqua potẽtia imaterialis ⁊ infatigabilis q̃cquid sibi est difficile ẽ sibi impossibile. Et pꝫ. ꝓ ista reᵃ in potẽtia Angeli mouentis celum. si eni esset sibi in aliquo difficile. tũc uirtus illa eẽt fatigabilis. Nam difficultas inducit fatigatõem. que aũt nõ est fatigabilis nihil est sibi difficile. q̃n sit sibi impossibile

uoluntas aut est potentia immaterialis ⁊ i
fatigabilis. ⁊ ideo quod ē sibi difficile est si
bi impossibile. ¶ Sed tunc queritur unde p/
uenit diffi. in nobis. Dico q diffi. puenit in
nobis ex ꝓiunctione uoluntatis cu appetitu
sensitiuo. Nam hitus in appetitu sensitiuo
exns inclinat ad talia delectabilia. ⁊ ideo q
hnt hitum de difficili resistiunt ꝓpter orgam
¶ Sed dices. ad qd hitus ponit in uolun
tate. Rndeo q uoluntas ē ꝓiuncta appetitui
sensitiuo semp ad gnatoēz hitus in uoluntate. sequitur gnatio hitus, ꝓpoꝛtionalis in appeti
tu sensitiuo. ¶ Sed hic ē diffi. qz hitus uide
tur dari potentie uolitie ad aliqd delecta/
bil'r opandum ac pmpte ꝑ illu hitum. ⁊ si
non. da mihi cam quare ponit hitus in uo
luntate. ¶ Ad hoc dico q ꝓpter 4.or datur
hitus. Primu est ꝓpter pfectoem actis/ 2m ē
ꝓpter delectatoem. Nam pfectioē actu se/
quit maior delectatio. ¶ Ista duo inueniunt
in potentiis separatis. sed alia duo que sunt o
pari facil'r. ⁊ uelocit siue ꝓpmte facit hitus
in potentiis organicis ꝓiunctis. in potentiis
aut separatis nihil est difficile uel tardu. sed o
perant in instanti.

Distinctio ꝑa

Circa distinctoem ꝑam que/
ritur Utꝛ om ē sit p se no
tum. q sic dic Anſ. in ꝓlolo
gino. li. p.o ca.o p.o. q cognitio
exnti deuz natural'r ē inser
ta. non sunt aut nobis insita nisi pa principia
que sunt p se nota. ergo. ¶ Contra Nulluz
p se notu pot negari. sed dixit insipiens in
corde suo. non ē ds. ergo ꝛc. ¶ Circa istaz
qonem prio uidendu est qd est p se notum
¶ Ad qo qdam doc. dicit q ppo p se nota ē
que hz euidentia ex rōnib' formalib' tino/
ruz ut tuni eius sunt. Sed qz hoc xm est so/
lum in notia abstractia ⁊ no in intuitiua
qz in sensu p se notu est q nix ē alba. non
tn hoc est euidens ex rōibus formalib' ter
mioꝛ. Io illa descriptio no sufficit. ¶ Ido
ali' dicit q illa ppo est p se nota quā neces/
se est hze quelibet docentē in scia. Sed nec
ista sufficit. qz hz hoc sit xm in scietiis sbalt
nantib'. non tn xm est in sbaltnatis. in qb/

bus sumunt ppones que sunt demonstrate
in scia sbaltnante. ¶ Dico g q illa ppo est
p se nota que hz euidentia ex se ⁊ non ex a
lia ppone. ¶ Et hoc ondo sic. omē pfectibi/
le aut hz pfectoem a se aut ab alio. si a se. ē
pfecte hz ⁊ p se ipm. ¶ Si ab alio non hz p
fecte ⁊ p se illud, nec est p se tale. Euidentia
aut est pfectio ppōis. g si hz ab alio euide/
nam no est p se euidēs. ¶ Confirmat qz e/
uidentia xitatis, ppōis uidet esse ex ꝓpor/
mitate cognitōis ⁊ cognoscibil'. ¶ Et tunc
arguo sic pz pri. Istam ꝓpormitatem aut
hz a se. ⁊ sic bet euidentia. ⁊ p ꝓns est p se no
ta. Si aut istam ꝓpormitatez ab alio hz. sic
non ē p se nota. ¶ Sed nondum q ppo p
se nota pot dici dupl'r. aut formal'r. uel o/
riginalit. si aut intelligat formal'r sic no in
telligit ad pns. Nam si ly p se dicet circun/
stantia cause formalis quelibet ppo q̄tum/
cūqz sit ꝓclo eet p se nota. qz in se ꝓcludit
formal'r euidenn nam ⁊ illud p qd cognosci
pot. Deber g original'r intelligi. illa g ppo
que non hz originalē ab alio euidentia est
p se nota. ⁊ que bet ab alio non ē p se nota.
¶ Contra hoc arguit 4.r. Primo sic. qz ꝑ hoc
pm principiu non eet p se notum. qz omis p
po in qua ptur passio de sbiecto illa pot de
monstrari. sed in pmo principio ē hoc. qz i eo
ptur affirmatio ul negatio que sunt passio/
nes maioꝛ ē de se nota. qz illa passio pot p
diffinitoem sibi pbari. ¶ 2.o Ista ē p se nota
Omne totu est maio sua pte. ⁊ tn est demo/
strabilis. qz oē quod ꝓtinet multitudine p/
tium excedit qlibet illi multitudinis. qz ꝓti
net tnidem ⁊ adhuc amplio. sed totu est hu/
iusmoi ꝛespcu ptis. g totum ē maio sua pte.
¶ 3.o qz ꝓstat q aliqua sunt p se nota. quoꝛ
tn notia hetur p inductoem sic ista. Qis
nix est alba. g non hz euidentia a se. ¶ 4.o qz
hoc ē p se nota. sol ē mobilis ⁊ tn pot demo
strari. qz omē corpus sperice est mobile. sol
est huiusmoi. ergo ꝛc. ¶ Ad ista.
¶ Ad pm dico q non pot pbari pm principiu
Ad pbatoez qn dz q oīs passio pot demo
strari p diffinitoem sbi. xm est qn sbm bet
diffinitoem. mo in ꝓposito non ē sic. qz ens
qd est sbm non hz diffinitoem qz est simpli
citer simplex. si aut hzet diffinitoem. dico q

uere posset demonstrari. ¶ Ad 2m dico q̃ illa ppō Omē ꝛc. non est p se nota sed demōstrabilis. silogismo tn̄ in ꝓcepibili ⁊ in instanti. ⁊ ideo apparet p se nota. non tn̄ est sic.

¶ Ad 3m dico q̃ non ē ppō p se nota Dis mix est alba. q̃ aūt hec mix sit alba ē p se notum per ꝑsum sed q̃ ds pōt ꝓbare niuem destruendo albedinē Ideo ulis illa nō est per se nota ¶ Ad 4m dico q̃ non est incōuenens q̃ aliqua ppō que ē p se nota intuitiue sit demōstrabilis in notitia abstractiua Et ita de ista ppōne. sol est mobilis. q̃ ipa cognita p notitiā intuitiuā est p se nota. in abstractiua aūt ipsa ē demōstrabilis. ¶ 2m aūt faciendū est uidere Utꝛ. ōm esse sit p se notum. ¶ Et circa hoc sūt quatuor difficilia ptractāda ¶ Primū est utꝛ. apud intellectū intuitiue uidentē deū sit p se nota ista. ds est. ¶ Et ad hm dico q̃ sic. Et hoc ꝓbo 4r. Primo sic Omis ppō est p se nota illi intellectui simplr apud quē non ꝓtingit dubitare. sed intellectui bnti notitiā intuitiuā de eēntia diuia non ꝓuenenit dubitare. naꝫ notitia intuitiua uera exntiam reqrit. ¶ 2o sic Dis notitia expimentalis est p se nota cū ex ea experior me intelligē. sed intelligēdo ōm intuitie experior me intelligere ōm intuitie. g̃ est p se notum ¶ 3o sic. Qncunqꝫ aliqd ꝓpetit alicui per accns: si intuitie cognoscitur illud est p se notū. hoc pz in creaturis. q̃ cognitō intuitiua qua cognoscit q̃ creatura existit ista ē per se nota. g̃ multo magis illa est per se nota qua intuitie cognoscitur q̃ ds existit. cuꝫ exntia magis sit intrisecā deo q̃ creature. ¶ 4o sic Illud quo suppositum ulta alia demōstratie inducūtur est per se notū. sed cognita exntia dei intuitie multas alias ueritates ꝓcludunt sci de deo demōstratie. ergo exntia dei ē eis p se nota. ut ōm eē est eis per se notū. ¶ 2m difficile ptractandum est Utꝛ. intellectui bnti spēm intelligibilē distincte repntantem eēntiam diuinā esset hec ppō per se nota Deus ē ¶ Dicit unꝰ doc. q̃ sic. ⁊ pbat ppositū sic. Dis propositio in qua ptur aliqd de aliquo in primo mō dicendi p se ē per se nota. sed eē ds ō deo q̃ditatiue ⁊ in pmo mō dicēdi per se ergo ē per se nota. g̃ ꝛc. Maior ē manifesta. mi-

nor pbatur. q̃ ptio in abstracto uidet esse de pmo mō. sed eē dei ds de deo in abstracto q̃ deitas ē entitas q̃ deitas est suus eē. ergo ꝛc. ¶ 2o sic Illud qd ex sua rōne formali ē necesse eē includit existentiā in pmo mō dicendi per se. sz ds ē huius mōi. ergo ꝛc ¶ 3o sic. Illud qd ex sua rōne formali ē actus purus eē ds de deo in pmo mō dicēdi per se. ds ē huiusmodi. ergo ꝛc. ¶ 4o sic Omne qd non icludit aliqd in pmo mō dicendi per se est prius illo. sed eēntia diuina ñ includit eē in pmo mō per se. ergo ē prior ipso eē. sed qd est prius ipso eē p aliquo prior ds eēntiam prior quo nō ds eē. g̃ eēntia diuina p aliquo prior ds eēntiam quo nō ds necesse est esse. ergo eēntia diuina prior aliquo prior nō habet eē. sed omē qd precedit aliqd ex se nō determinat sibi illud ergo eēntia diuia nō determiaret sibi simplr eē quod ē falsuꝫ. ¶ Aliꝰ doc. dicit q̃ ōm eē non est per se notum tali intellectu bnti speciem. Et hoc pbat assumendo oppositū eiꝰ quod accipit aliꝰ doc dicens q̃ illud qd non ptur de aliquo in primo mō sed in 2o non ē per se notū de illo. sz eē est huiusmōi respectu dei ergo ꝛc. Probat aūt assumptū pmo sic Nulla rō pdiuersa includit aliqd cōe ut in pmo mō. sed deitas ē rō prio diuersa. ergo nō icludit eē quod ē sibi cōe ⁊ aliis. ¶ 2o sic. Nullus simplr simplex recipit aliqd ptum eēntiale cōe. sed deitas ē huiusmōi. eē autem ē cōe. g̃ ꝛc. ¶ 3o sic. si eē includeret quiditatie in ditate. maxie ppē istas rōnes que adducte sunt de abstractoe de necesse eē. de puro actu. eque sapia intellectus ⁊ oia attributa includeret eē. hoc aūt ē falsuꝫ. q̃ qncunqꝫ aliqua sunt eiusdē rōis formalis: quicqd ds quiditatie de uno ⁊ ō altero. hec ē manifesta. sed itellectus diuinus ⁊ hūanus sunt eiusdē ratōis formalis. eē aūt per se ds de intellectu diuino q̃ditatie. ergo ⁊ de hūano q̃ditatiue. quod ē falsuꝫ. ¶ Item si eē ita attributa in ō distinguerē/tur p exntiam sic distinguunt formalr ¶ Dico g̃ q̃ actualis exntia uel eē est modus intrisecus quod pbo sic. Qncunqꝫ aliqd adueniēs alicui non uariat eius rōem formalē. illud ē modus intrisecus. sed exntia adueniēs alicui nō uariat eius rōem formalem. Nam

bō in potentia.ꝛ idem postea in actu ē idem
bō formaliter nec uariatur ei⁹ rō formalis
g̃ exñtia uel eē est modus itrinsec⁹. ¶ Ad
rōnes alteri⁹ doc. Ad primā dico ꝙ qñ ali/
q̃d p̃tur de aliquo in abstracto,ꝛ nullū eo/
rum ē infinitū.semp ē uera illa ꝓpō in pri
mo mō dicendi p se.si aūt alter uel ambo es
sent infinita non ē uer.sicut ē hic.De quo/
cūq; enim p̃tur eē in abstracto.ipm eni est i/
finitū uel illud quod p̃tur de eo.ꝛ sic ē so/
la idēptica ꝛ non formalis p̃tio. ¶ Ad 2.m ꝛ
3.m dico ꝙ necessitas ꝛ actualitas sūt mōi in
trinseci.sic exñtia.iō non tenet.Nam 1.⁹ de⁹
est pur⁹ actus uel necesse eē p̃ñet ad p.m mo
dum.sic ista De⁹ est uel ōs ē sum eē. ¶ Ad
4.m ꝛcedo ꝙ ē ibi priozitas p intellectū.sz tñ
posteri⁹ non aduenit priori p aliam ꝓductō
nez.nec ē ꝓfluxus realis ab illo qō est pri⁹
ad illud quod ē posteri⁹. ¶ 3.m difficile decla
randū est.Utr. apud intellectū creatuz ha
bentē notitiā intuitiuā de oibus creaturis
sit ista ꝓpō p se nota De⁹ est. ¶ Et hic dico
ꝙ sic.ꝛ pōt demōstrari.h ꝓbo 4.r.p.⁹ sic Dis
intellect⁹ hñs notitiā intuitiuā ō aliquo hz
notitiam p se notā de oibus que includun
tur in q̃ditate illius,sz tal' intellect⁹ cogno
scit intuitie relatōem creature ad ōm.g̃ oia
que includunt in rōne relatōis sunt ei p se
nota.sed de⁹ est huiusmōi.unuz.n. relatiuū
p aliud diffunit.de⁹ eiz est ūnus relatōis il/
li⁹. ¶ 2.⁹ sic.ꝛ ꝓfirmat p.m.uel cognosco rela
tōem sine discursu uel cū discursu.si sñ dis/
cursu tunc cognita relatōe cognosco deum.
ꝛ sic hēo ꝓpositū. si soluz cū discursu tūc p
aliquo signo hēbo notitiā intuitiaz pfectam
de aliquo.ꝛ tñ non cognoscā illud qō inclu
ditur in rōe ei⁹ formali. ¶ 2.m quod seqtur
est eque inconueniens ꝙ p aliquo signo cogno
scam relatōem sñ termio.qz adhuc ignoro
ūnum eē. ¶ 2.⁹ arguo sic Dio intellctis co/
gnoscēs hitudinez int aliqua extrēa pus co
gnoscit extrēa.qz in eēntialiꝗ ordinatis nō
solū quoad esse.sed etiā quo ad cognosci co
gnoscēs posteri⁹ necessario. uel pri⁹ uel sit'
cognoscit ipm pri⁹.hitudo aūt int extrēa or
dine eēntiali est posterior extremis. sed tal'
intellect⁹ cognoscit relatōem creature ad de
uz.g̃ ꝛc. ¶ 3.⁹ sic Illa que sūt sit' naturali i
telligentia cuiūqz intellectui si unuz ē per
se notū ꝛ reliquū.sed relatia ut relatia sunt
sit' naturali itelligēnia.g̃ cum unū sit tali i
tellectui p se notū ergo ꝛ reliquū.ꝓstat,ꝙ i
tellectui tali hec ē p se nota. creatura ē depe
dens ad ōm.g̃ ꝛ deum eē. Maior ē manife
sta.qz da oppositum.iam non sūt sit' tali si
multate. ¶ 4.⁹ sic.ipossibile ē intellectū intel
ligere relatōem sine ūno.si g̃ intellectui co/
gnoscenti relatōem ē p se notum deū eē ha
bet ꝓpositū.si non tūc erit notū sibi ꝙ rela
tio ē ꝛ ignorabit utr. terminꝰ ei⁹ sit. ¶ 4.m
difficile uidendū est de intellcū nrō Utr. ei
sit p se notum deū esse.Et hic dico ꝙ nō. qz
qō a multis ꝛcipientib⁹ termios negat nō
est p se notū.deū esse ē huiusmōi.ergo ꝛc ¶
2.⁹ sic. quod ꝓbatur ab aliquo illud nō est
p se notū.sed sancti conati sūt ꝓbare deuz
eē.ergo ꝛc. ¶ 3.⁹ sic Nulla ꝓpō in qua poni
tur sbm non simpl'r simplex.ꝛ ꝛ includens
ptes quas non ē p se notū uniri.nulla talis
ꝓpō est p se nota.hoc pz qz ex notitia ūno/
ruz dependet notitia ꝓpōnis.g̃ si ūnū sunt
dubiū,ꝓpō erit dubia ¶ 2.⁹ pz al'r.qz sbm i/
cludēs ptes uere repugnātes nō recipit pre
dicatōz alicui⁹,eodem mō sbm includēs du
bia non ē p se notū uniri p̃to.de⁹ aūt ꝓm ꝙ
hic ꝛcipit a nobis nō hz ꝛceptū simpl'r sim
plice.sed icludit ptes quaꝛ unio non ē p se
nota.qz includit entitatē ꝛ infinitatē.qua/
rū unionē multi conant demōstrare. ¶ 4.⁹
sic.primā cām eē non ē p se notum.g̃ nec de
um eē.añs ꝓbatur ex mouētib⁹ eni ꝛ motis
ꝓbatur primā cām esse.ñs pz qz ab omi/
bus ꝛcedit ꝙ p.ma cā sit deꝰ. ex añte pōt etiā
iferri ꝙ non ē p se notū infinitū esse. ¶ Sz
z h est illud qō dic Anſ ꝙ de⁹ est illud quo
maiꝰ excogitari non pōt. Et ex hoc arguit
sic Dis 1.⁹ ꝓpō est p se nota qñ oppositū pre
dicati repugt sbo.sed si deū esse non eēt p se
notū aliqd magis ens ꝛ noti⁹ ens cogitare
tur quod repugt deo. ¶ Item Boeci⁹ dicit
ꝙ est de primis ꝛceptiōib⁹ ¶ Item p se no/
tum ē effectū esse in rez natura. g̃ p se no/
tū est cām eē illi⁹ effect⁹.de⁹ aūt est talis cā.g̃
p se notum ē deū esse. ¶ Item in scia mora
li p se notū est deuz eē colendū. ¶ Ad p.m di
co ꝙ est ad oppositū.nam p illam diffinitōz

Ad 5. nititur pbare ⁊ demonstrare ōm esse ḡ est demōstrabilis. sed nullū demonstra/bile ē p se notum. ¶ Eodem mō ad argumentum de boecio dico q intelligit q deū ēē est de numero illarū ppōnum uel ꝓceptionū que cōiter ꝓcedūtur. ¶ Ad aliud q ōs sit colendus nō est p se notū sic nec mod⁹ colendi. ¶ Ad 4ᵐ dico q si ect p se notum aliquos effect⁹ ēē dei: bn̄ currēt tunc argumentū. sz hoc non ē uer. Dato. n. q res sint note p se ēē. non tn̄ ut effectie a deo. ¶ Ad anꝑ. pz.

Queritur utrū ōm ēē sit demonstrabile ꝓpter q̄d. q sic pbatur p diffinitiōem dei quā dat anꝑ. Pōt ōm ēē demōstrari. ḡ ꝛc. ¶ Cōtra. dꝯ dicit q de deo nec est rō nec imaginatio. ¶ Circa istā qōnem p⁰ declarabo termios. 2⁰ quid sit demōstratio ꝓpter q̄d. Et p⁰ de tinis. Ad qō intelligendō sciendō est q tres tini ponunt in demonstratōe. s. sbm diffi⁰. ⁊ passio. ¶ Ex his elicio 4ᵒʳ ꝛclones. P⁰ ꝯ⁰ q diffinitio nō differt formalr adiffinito. Dec ꝛclo p⁰ pbatur sic. qñcūq aliqua sic se bnt q unum dr de alio in p⁰mō dicendi p se. ista non drnt formalr maxie si adequate dicat. sz diffi⁰ dr ō diffinito in p⁰ mō dicendi p se ⁊ adequate. ¶ Cōtra istaz ꝛclonem instat 4ᵒ. P⁰ sic. posita tota q̄ditate alicui⁹: circuscripto quocūq alio quod non est de q̄ditate illius: ponitur necessaria q̄ditas ei⁹ tota. sed posito gñe ⁊ dīa quocūq alio circūscripto nō pōnt quiditas ei⁹ tota. ḡ dicit aliam rōem formalē q̄ gen⁹ ⁊ dīa simul sūpta: sicut ꝓpositū dic realr aliud a materia ⁊ forma. ¶ Dmo2 pbat. q̄a posito p impossibile q color sepetur a dīa ꝓstituēte albedinē. si albedo nihil aliud ēet q̄ color ⁊ talis dīa. tunc istis positis q̄tum cūq separatis maneret albedo qd̄ falsū est. ¶ 2⁰ sic ⁊ eudēter ponen⁹ plures formas. accipio. n corpus aiatum. aiatum ē separabile a corpore. ponat separatio. ⁊ tūc remanebit tota q̄ditas corpis aiati. ⁊ tn̄ nō remanebit ipsum corp⁹ aiatum. ⁊ sic rēanebit corp⁹ qd̄ ē genus. ⁊ aiatum quod ē dīa. ⁊ tn̄ non manet diffinitū quod ē corp⁹ aiatum. ¶ 3⁰ sic. sensibile distinguit a rōnali. sepent ergo remanebit gen⁹ ⁊ dīa ⁊ tn̄ non manebit q̄ditas speciei. ¶ 4⁰ q2 explicatim ⁊ explicabile drnt formalr. diffinitio ē explicatim. ¶ Ad ista oia posset dici q non rēmanent unita. iō non reanet q̄ditas. ¶ Contra aut ista unione fcā aliqd aliud ab uniōe ⁊ unitis ꝓsequitur ptinens ad spēm. aut ipsa pcsa unio ptinet. aūt nihil plus q̄ añ. Si primū tunc bētur ꝓpositū. cū diffi⁰ non exp̄mat nisi ptes diffiniti. diffinitū aūt addet illud aliud ad diffinitōem. ¶ Si 2ᵐ illud ē falsū q2 unio ē respect⁹. ḡ non ptinet ad q̄ditatē. Et etiā hoc dato bētur ꝓpositum. q2 i⁰ non exp̄mitur p diffinitōez. ¶ Si des 3ᵐ tunc erit arguendō de ptib⁹ separatis sic de unitis. ⁊ ita si ptes separate non sunt ipm diffinitus sequitur etiā q nec ptes unite. ¶ 2⁰ instatur p pᵐ principū ꝓplexum. ⁊ b sic. spēs eiz ꝓponitur ex gñe ⁊ dīa. Ex b⁰ arguo sic. De eo de oio ipossibile ē uerificari ꝯdictoria saltē de eadem rōne formali. sed si spēs sit oino idem cum gñe ⁊ dīa simul sūptis de eodem oibus modis dicerent ꝓtradictoria q2 genus ⁊ dīa sūt sumpta ꝓstituūt spēz. spēs autem n̄ ꝓstituit spēm. q2 iō non ꝓstituit se ipsum. ḡ ꝛc. ¶ 3⁰ sic Impossibile ē q unitas formalis fundet in duob⁹ formalr distinctis. unitas aūt specifica ē formalis gen⁹ ⁊ dīa formalr distinguūtur ḡ non fundat ē ipsis. ergo oz dare 3ᵐ indistinctū formalr in se ipso qd̄ erit fundamētum ist⁹ unitatis. Et illud addit diffinitus sup diffinitōz ergo ꝛc. ¶ Sed dices q sunt unum realr. ¶ Cōtra illud nō ualet. q2 sic unitas realis reqrit unum reale qd̄ sit fundamentum illius. ita uidet q unitas formalis non pōt haberi nisi ubi ē una simplex formalitas. Et sic unitas realis non pōt fundari in diuersis rebus. ita nec unitas formalis in distinctis formalitatib⁹ ut sic. ¶ 4⁰ arguo sic Idem sit ⁊ semel non pōt ēē cognitum ⁊ n̄ cognitum. sed diffinitum cognoscit sine diffinitōe. per diffinitōem n. distincte cognoscit res. p diffinitum autē indistincte. ꝓstat autē q res pōt cognosci idistincte absq3 hoc q cognoscatur distincte. ¶ Si dicat q non ē incōueniens eadēm rem cognosci duob⁹ mōis. ¶ Cōtra. qui cognoscit indistincte non cognoscit

Q. 2ᵐ. Ad 5ᵐ sic aliud quod n̄ magis exceptatur q̄ ē. q̄ deū ē. q̄ n̄ magis exceptatur q̄ ē deū est. Ad de numero illarū

Ad q̄ deū possit demonstrare ⁊ indeāmo positos vel ponendos

Ad unū de alio

Ad 2ᵐ ꝓ ⁊ ⁊ ⁊

ptes eentiales.sed qui cognoscit distincte eo
gnoscit ptes eentiales.g aliqd cognoscit co
gnitiōe distincta quod ñ cognoscitur cogni/
tōe indistincta. ¶ Sed dices ꝓcedo maiorē
q indistincte cognoscēs non cognoscit ptes
distincte.sed tū bñ indistincte cognoscit. ¶
Cōtra inuenias aliqd ꝓpositū ex ptib⁹ sim
plicit simplicib⁹. illud pōt cognosci distincte
⁊ indistincte.quero si cognitiōe indistincta
aliqualr cognosco ptes uel nō.si non hēo ꝓ
positū.si sic ⁊ distincte eodem mō hēo ꝓposi/
tū.Si indistincte. ¶ Q̄ q̄ simplr simplex uel
distincte cognoscit uel nullo mō cognoscit.
Partes aūt ille sūt simplr simplices ꝓ sup
positū ergo distincte cognoscūtur. uel nullo
modo ¶ Videt ḡ dicendō q̄ sic ꝓpositū natu/
rale addit ad ptes simul sumptas.ita etiam
ꝓpositū methacum.sic diffinitū uel spēs ad
dit supā gen⁹ ⁊ dīam simul sumpta. ¶ Et si
dicas ergo distinguūt formalr.dico q non
distinguūt formalr q̄ ista.s.spēs includit
illa.s.genus ⁊ dīam.sic entitas ꝓpositi in/
cludit ptes.iō non distinguūt. ¶ 2ª ꝓclo ē.
q passio differt formalr a sbo. Nam omē
qd dr de aliquo in 2° mō dicendi ꝑ se differt
ab eo saltē formalr.sed passio dr de sbo in
2° mō ḡ ꝛc. Ma. pbat q̄ ñ aliqua sūt oib⁹
mōis idem q̄quid dr in p° mō dicendi ꝑ se
de uno ⁊ de alio.sed diffinitio sbi dr de sbo
in p° mō dicendi ꝑ se.ḡ ⁊ de ipsa passiōe.qd
est falsum. ¶ 2° arguit sic Nullū posteri⁹
pōt eē omibus mōis idem cū prior.sed pas
sio ē posterior sbo.ergo ꝛc ¶ 3°.diffinitio ē
ꝑ se nota de sbo.non aūt passio.ḡ passio ⁊
diffi° non sunt oibus mōis idem. ¶ 4° Q̄ñ
aliqua ita se hūt q unū est ꝑ se notū aliud
non.necessario est inf ea aliqua nō idēpti/
tas.sed sbm de se ipo dictū est ꝑ se notū.pas
sio aūt de sbo non q̄ demonstrat.ergo ꝛc.
¶ Dico ḡ q passio non ē idem oibus mōis
cū sbo.s.tū non dico q semp distinguitur
formalr a sbo sed aliqñ distinguit solum
sicut mod⁹ intrinsec⁹.sic finitas se hz ad an
gelū.nam ipsa pōt demōstrari de ipso.⁊ ta
mē solum ē mod⁹ intrinsec⁹.⁊ tū se hz ꝑ mo
dū passiōis non tū formalr differētis. Ali
qñ aūt differt formalr a sbo.sic qñ ꝓbat
q angelus ē natura intellectualis. ¶ 3ª cō
clusio est q passio non differt realr a sbo.
Et h ꝓbo sic Q̄ñ aliqua sic se hūt q unus
distinguit realr ab alio.⁊ ē prior eo eentialr
illud qd est prior pōt fieri sñ eo quod ē po/
sterior.sed si sbm differt realr a passiōe.⁊ est
prior eentialr ea.ergo pōt fieri sine ea. Ma
ior ꝓbatur 4ª.primo sic.q̄ñ aliqua sunt es
sentialr ordinata ⁊ realr distincta.prior nō de
pēdet a posteriori.sed que ita se hūt q unū
non dependet ab alio.unum pōt ab alio se
pari.ḡ sbm potit eē sine passiōe. ¶ Sed di
ces q inseparabilitas non solū puenit ex de/
pendentia.sed ex coexigētia. ¶ Cōtra Ni/
hil necessario coexigit ad eē alicuⁿ qd nō fa
cit ad eē illi⁹.sed posterior nihil facit ad esse
prioris ergo ꝛc. ¶ 2° sic Qua lemcūq ordi
nem hūt aliqua in q̄ditatib⁹ talem hūt i ex
istētiis.sed rō q̄ditatis sbi ⁊ cuiuscūq prio
ris por est eentialr q̄ rō q̄ditatis passiōis ⁊
cūq posterioris ḡ in exīdo ē por.ḡ pōt eē
sñ posteriori. ¶ 3° sic i eentialr ordinatis ñ
pōt esse circulatio.si ḡ prior non pōt eē sine
posteriori.⁊ h non pōt eē ꝓpter dependēci/
am.sed ꝓpter coexigentiam.posteri⁹ aūt e/
que coexigit prior.sic ecōuerso.ergo circulatō
erit. ¶ 4° sic.⁊ ista rō me cōuincit. Dē agēs
contingēs ꝓducens duo eentialr ordīata
ita q ab aliquo non pōt necessitari.si ꝓdu/
cat prior eentialit non ē necesse q posteri⁹ ꝑ/
ducat.sed ds ē huiusmōi agens.⁊ prior ꝓdu/
cit sbm q̄ passiōem.⁊ prior eentialr q posteri⁹.ḡ ꝛc. ¶ Sz dices q hz ds non necessitat
absolute.tū aliquo supposito bñ pōt dici ne
cessitari.s.posito sbo ad ꝓducendū passio/
nez. ¶ Cōtra Nam icōueniēs uidet q sbm
ꝓductū necessitet ōm ad ꝓducendū passio/
nē.cum ꝓductio passiōis sit distincta a ꝓ/
ductōe sbi Posita.ḡ ꝓductōe sbi quare ds
non pōt sbtrahere illā. Si dicat q eque ꝓclu
dit argumentū in formalr distinctis. ¶ Cō
tra Quecūq una ꝓductōe ꝓducunt unus ñ
pōt ꝓduci sñ altero.sic est de formalit disti
ctis.realiter tū eisdem.sed realiter distincta
diuerb ꝓductōibus ꝓducūtur sine causant.
Non uidet ergo rō si sbm sit realiter distin
ctū a passione ⁊ prior eēnaliter ea cū distinctis
ꝓductōibus ꝓducant quare nō posset fie/
ri unum sine alio.⁊ q̄ non pōt ꝓuicitur q

1129°

1139° / nō — d. q. ꝑ. or. ꝓmo in solutōe 2e differunt q cōtra rādo abnūdo sine ad actū sine ad pt ēdq̄ sic ꝓ ē qd ulg any ꝓcem

114ª 9º

sunt eadem res. ¶ 4º conclusio est q ds non
pōt facere sbm sine passione demonstrabili ō
eo ¶ Istā pbo 4º. pº sic nulla ueritas p se nō
potest eē dubia. si si subiectū sepetur a pas
sione ūitas p se nota fieret dubia g ꝛc. Dna
ior p3 q2 illud a quo dependet tota certitu
do scibilis non pōt hīe dubitatōem Dmō/
rem. pbo q2 in una pmissa. passio ptur de
diffinitōe Constat aūt q ista pmissa e per
se nota Cōstat aūt q si sepetur passio a sub
iecto non eēt p se nota illa pmissa si eēt fal
sa uel dubia g relinqtur q passio p diuinā
potentiā non pōt a subiecto separi ¶ 2º sic
Impossibile e conclonem demōstratā i eē cō
tingentem si si passio posset a sbo separi cō/
clusio dmonstrata eēt contingēs Patet q2 cō
clusio nihil aliud e nisi ppō in qua passio p
dicatur de sbo ergo ꝛc. q aūt conclusio demō
strata non pōt eē contigens. pbo q2 illud qd
queit res exnti i potentia sic ꝛ i actu exnti
non pōt eē contigens Hoc p3. si de reb' in po
tētia fiūt demōstratōes ergo ꝛc ¶ 3º sic Cō
clusionē demonstratam impossibile e eē falsā
si si passio sepetur a sbo conclusio demonstra
tōis eēt falsa. ista uero est concl'o demonstra
tōis Dō est risibilis. sed si ds separet risibi
litatē ipsa eēt falsa. g ꝛc. ¶ 4º sicqd est ri/
sibilitas, non e nisi quedā mobilitas faci/
ei. Tunc arguo sic A quocūqs pōt mouere
mobilitas mobilis. ab eo pōt destrui moti
uitas mouentis. imo si mobilitas mobilis
destrueret. statim motiuitas mouentis de/
struereē. q2 mobile non e mobile nisi ab alio
quo motuo. nec motum non e motum nisi
respectu alicui' mobilis. si g ds pōt aufer/
re mobilitatē faciei. illam. s. quam dicit risi/
bilitas, uel mobilitatē celi. non curo de h'
pari rōne poterit auferre quēcunqs motui/
tatē a quocūqs agēte. q2 si unam solam di
mittit stati illa erit motiua alicui' mobil'. ꝛ a
liquod mobile erit ab ea mobile. cum ds er
go ipse hēat uirtutē motiuā respcū hui' mo
bilis. si faciat istud, non eē mobile. necessa/
rio faciet se ipm non eē motiuū. qd est incō/
uenien'. faceret eis se impotentē. q2 non po
tentē mouē faciens hois. ¶ Nunc 2º principa/
liter uidendus est de conclusione. circa hoc pº
uidend' est ordo cognitōis finor in demō/

stratōe ¶ Ad qd dico q primº concept' est cō/
ceptus qditatuꝰ sbi qui e primº qui nobis
aduenit ꝛ indistinctus. 2º conceptus e diffini/
tōis. pus enim cognoscit res indistincte q dis/
tincte. q2 procedimus ab ipfectō ad pfectum. ¶
3º conceptus e passiōis. q2 concept' scōi mōi sūt
posteriores alius. ¶ 2º uidendus est de mō
formandi demōstratōem ¶ Ad qd intelligē
dum pº necessario accipitur una regula. qua
lis e ordo finor. talis e ordo complexionus. si
ergo primus fini' est diffinitū. ꝛ 2º est diffi'. ꝛ 3º
est passio. simpl'r pº. ppō est formalis i qua
ptur diffi' de diffinito. naz hec seqtur natu
ram finor. ¶ 2º aūt erit in qua ptur passio
de diffinitōe. ut dicat sic Omnis hō est aial
rōnale. omē aial rōnale est risibile. g omis hō
est risibilis ¶ Iste ordo e congruus q2 ptio ō
ptio mō precedit pdicatōem de 2º mō ¶ Ds
tunc hic e unum dubiū. q2 sic ordinando po
tissima demonstratio ñ erit in pª figura
nec in 2ª. nec in 5ª. In qua g. Aliq uolūt di
cere q in 4ª. de h non curo. semp enim h istū
ordinē uidetur q debeat sumi. ppōnel. ꝛ ita
forte logica non tradēs istum ordinē erra/
uit ¶ Sed tunc occurrūt duo difficilia. pri
mū q medium uirtute cui' fit totum ñ pone
tur in principio ¶ Ad qd dico q magis mo/
uet ad oppositū. nam medium est cā connexiōis
illud aūt quod e cā connexiōis rōnabili' col/
locatur in medio q in principio, ergo ꝛc ¶
2m difficile e. q2 uidet q minor extremitas
pdicabit de maiori in concl'one. ꝛ sic erit conclu/
sio indirecta. ¶ Ad qd ego dico q natura/
liter loquēdo forte posset dici q concl'o quas
dic indirecta est directa. ¶ Nunc uidendū
est de ultio Utr. s. ōm eē sit demōstrabile p
pter qd ¶ Ad qd dico q non. q2 in demon/
stratōe ppter qd diffinitio sbi debet eē me/
dius. sed ds non e diffinibil'. q2 simpl'r sim
plex. ¶ Ds 5º arguitur dupl'r. pº q2 i dignis
sima scia debēt eē nobilissime demonstra/
tiones. si theologia e nobilissima scia ꝛ de
monstratio ppter qd e nobilissima demōstra
tio. ¶ 2º q2 in pª scia. s. methaphica e demō
stratio ppter qd ꝛ potissima. si sbm pª scie
scilz ens e ita simpl'r simplex sic deꝰ est sim
plicit simplex. ergo ꝛc. Non ualet g 1ª rō
de simplicitate dei. ¶ Ad ista dico. Ad pm

Ds q in dmone sūt duo ordines / nāe. s. ex
cognitis. pmg nō est q nanda in dmone. q2
cū diffi' sit pōs ordine nāe suo diffinito in
ꝗ. pone diffi' eēt sbz et diffinitū prius. quod
eēt maximū ingnū / b dz q nary in dmone
ordo nāe cognitōis cū ipse sit ale sine dmō
sit principia. ō cū nos procedamus ad ipfectio
ad pfectū. ō incipiamus ad diffinito quod est
ad pfectū. ō cognitio. et impos ad diffinito
not magis cognita q dmōe. ista ordinē cognitōis
q q dr' de minore pone pqua pdicamus ad
magis noto. s. diffinito ad mpmg notū. s. pdicatō

Ds. q ponēdo istā 4ª figurā silogistica
dicemus sic illa ūsū sillogis / sub pre. p ma
pre bis q secunda. 3. sub. bis. 4. pre. sub.
Ds eē q sic alie figure hūt sios modos
ista eē. 4ª figura. hēt 4º modos. s. bamesa
camenes, dimaris, fresmizo / et istos modos
pmg rebnt ad primā pme. s. barbara // 129 ad
cellarent / 39. ad darii / 49 ad ferio

114ª 9º

129 a2b

129 a2b

q̃ demonstratio ꝓpter q̃d non ē in theolo/
gia. Dico tñ q̃ theologia ē nobilissima scia
q̃ ueritates non sunt note p̃ discursuꝫ sed
p̃ se sunt note. ⁊ istud ꝓuenit ex dignitate
scie. q̃ passio ē p̃ se nota de subiecto ¶ Ad
2m dico q̃ ꝓprie passiones entis sūt p̃ se no
te de ente nec pñt demōstrari de ēte loquē
de ente ⁊ de rōe p̃cisa eiꝰ. ls possent demon
strari de eo quod ē ens denoiatiue.

¶ Q̃ 3

Queritur utꝫ ōm eē sit demon/
strabile demonstratione quia.
q̃ non. dꝫo. Nullam hēmꝰ uiā
ad oñdenduꝫ aliq̃d de deo. ¶
Cōtra. q̃ ex effectibꝰ hēmus uiam ad lau
dandū ōm. sue edocemur laudare ōm ꝗ e/
undem dꝫoñ. ¶ Ad istam q̃oem pꝰ intelli
gendū est q̃ duplici mō inuestigamꝰ deuꝫ eē.
scilꝫ mō phico. ⁊ mō methaphico. Phice eiꝫ
inuestigamꝰ deū esse p̃ motū. q̃ ꝗ mouetur
ergo ab aliquo ⁊ ꝗ ab alio. ⁊ sic ire ꝯ in ifi/
nitū. uel p̃m stabitur. Et ista uia maiorē euī
dentiam hꝫ dimittenꝰ motū ⁊ accipienꝰ tan
tū g̃ ab aliquo. Methaphice aūt inuestiga
mus p̃ uiā eminētie. dato eiꝫ q̃ nihil mone
retur uel careꝯ in entibꝰ ad huc in ordine re
perto in entibꝰ infē ea que sunt alteriꝰ rōnis
oñderet q̃ eēt deueire ad p̃m eminens. ⁊ ita
hēo duos ꝯceptꝰ de deo. unuꝫ entis primi. ⁊
aliū cause pꝰ. Tunc istis hitis dico q̃ demō/
stratōe/q̃/poterimꝰ demonstrare ōm eē. ¶
Sed ē intelligendū p̃ duplex ē demonstratō
q̃. Una a priori. ⁊ alia a posteriori. ꝗ est cō
mune oi demonstratiōi/q̃/q̃ fiat p̃ passio/
nes acceptā p̃ medio. ꝯtingit aūt ꝗ dupl'r. a
liqñ enī ꝯtingit q̃ passio posterior ē ꝯclusa
a priori sic p̃ mediū. ⁊ sic ē demōstratio/q̃/a
priori. Exm oē ens infinitū existit actual'r. de
us ē ens infinitū. ergo ꝛc. Dic eiꝫ posterior
passio demonstrat p̃ priorē passiones tanq̃
p̃ mediū. Infinitas aūt est passio prior exi
stētia. sic patebit. 8a. di. ¶ Aliqñ aūt accidit
q̃ passio posterior ē mediū ad ꝯcludendum
priorē. ⁊ tunc demōstratio/q̃/ē a posteriori
Exm Omnis pcā existit. ōs est huiusmōi g̃
existit/exñtia eiꝫ dei prior est q̃ cālitas que
cūq̃. Ideo ōr demonstratio/q̃/a posteriori
¶ Sꝫ hic ē una difficultas. q̃ dictū est p̃us

q̃ omnes tini in demonstratōe sunt idem re
aliter. nihil aūt ē in creatura q̃ sit idem re
aliter ei q̃ō est in deo. illud aūt quod ē in cre
atura accipit p̃ medio ad demonstrandū illō
q̃ō est in deo ¶ Dic dico q̃ nihil quod ē i cre
atura ē mediuꝫ ad demonstrandū aliq̃d de
deo. sed p̃cise p̃ illud q̃ō est in deo demōstra
mus. ¶ Sed q̃ō ergo demonstrandō est de
illo p̃ effectū. ¶ Rñdeo ⁊ dico q̃ non ē p̃ ef
fectu. sed p̃ hitudinē ad effectum. ¶ Sed ꝗ
Dis hitudo dei ad creaturā est ꝯtigens. sed
ꝯtingēs non pōt eē mediuꝫ i demonstratōe
¶ Dico q̃ intelligendū est/q̃ñ ōꝫ q̃ hitudo
dei ad creaturā est medū/de hitudine apti/
tudinali. que ē necessaria. nō aūt de actuali
que ē ꝯtingēs. ¶ Ad dꝫoñ. dico q̃ nullū hē
mus manuductū ad oñdendō aliq̃d de deo
ꝗ rōem ꝓpriam ⁊ specificam.

Queritur utꝫ deū esse unum sit
demōstrabile. dicunt aliq̃ q̃ sic
Et nitūtur demōstrare sic. deꝰ
non hꝫ materiā ergo ē unus.
¶ Sed ꝗ. isti nitunt demōstrare magis notū
p̃ minus notū. certum ē aūt apud oēs q̃ ōs
est unus. dubium aūt utꝫ plurificatio fiat
per materiā. ⁊ sic q̃ multi credūt ⁊ dicunt eē
falsū. sic angeli plurificant ⁊ tñ in eis ñ est
materia ¶ Alii dicūt q̃ supposita rōe anꝗ s.
q̃ deus est quo maiꝰ excogitari non pōt de
monstrari pōt. Ad uidendō q̃ō sciendū q̃
4or uie pñt imagiari ad ponendum plures
deos ⁊ nulla aliaꝫ Pria est ponere eos pꝰ di
uersos. 2a. ponē eos ꝯrios. 3a ponere eos eē
dispatos. 4a ponē eos eiusdem rōis. Cōtra
prima arguit. 4s. Prio sic Illa que dicunt
impfcōem non sūt ponēda in primis enti/
bus. sed diuersitas ponit ipfectōem ꝗ picta
gorici q̃ eam collocabāt ad prem sinistrā
cū aliis pfectōibus. ¶ 2o Omne ens pfectissi
mū includit oēm pfectōem simpl'r. sed deꝰ
est pfectissimꝰ. ergo ꝛc. Alia g̃ deitas que es
set in alio eēt pfectio simpl'r ergo eēt in pꝰ
⁊ sic non eēnt pꝰ diuersi. ¶ 3o sic. unꝰ intelli
geret alium alioq̃n non eēt summe pfectus
Tunc aut p̃ eēntiam alteriꝰ. ⁊ hoc nō. q̃ tūc
mouerēt ab illo. Aut p̃ eēntiam ꝓpriā. ⁊ tūc
non pfecte intelligeret sic esset intelligibil

¶ 4° sic. unus bzet aliquem actum uolun
tatis circa aliuz. aut usũ. aut fruitõem. si u/
sum uteretur fruendis. si fruitõem tunc di
ligeret tm̃ eum ꝓtum se. quod ē incõueiens
¶ Cõtra ꝑam uiam de ꝯietate arguit sic.
Prio qz nihil mali ē in ꝑmis entib⁹. sed ꝯi
etas ē mala ⁊ litigiosa. g ⁊c ¶ 2° qz ubi ꝯi
etas ⁊ inclinatio ad ꝯia. ⁊ sic ꝯia agerent
b ꝯias inclinatões. ¶ 3° sic qz ipossibile est
ꝙ aliqs ꝯietur sibi ipsi. sz hoc posito idem
ꝯiaretur sibi. sicut illud in quo queirent.
¶ 4° nulla pfectio repugt enti pfectissimo.
cum g illa q̃bus distinguunt sunt pfcõnes
unus non eēt alteri incõpossibilis. ⁊ sic eēt
in eo. qz q̃cquid ē ibi possibile ē ibi necessa/
rio. g eēnt ꝯia in eos quod ē falsuz. ¶ Ab
aliq̃bus aũt adducũtur aliĩ. que st de ne/
cesse eē ⁊ de ꝓpositõe. sz apparet mihi ꝙ eque
ꝓcludant ꝯ diuiaz ꝑsonaz. pl'alitatez. sicut
ꝯ pluralitatē deoz. Ideo eas dimitto. ¶ Ar
guo aũt sic al'r Nulla potētia ponit frustra
in uniuerso. ergo multo min⁹ in deo. sz ita
eēt Nam 1ª rō in qua ꝓueniũt eēt in potētia
ad illa quib⁹ distinguũtur. Ex m de aialita/
te respectu rōnalis ⁊ irrōnalis. ¶ Item p/
fectio simpl'r ē melioz quocũz sibi ipossibi
li. sed rō formalis qua iste distinguit ab il
lo ē pfectio simpl'r. qz deitas. ergo ē melioz
quocũz sibi incõpossibili. sed ē incõpossibil
alteri opposite g melioz ea. ergo ⁊c ¶ Cõ/
tra 3ª uiam arguo sic. p° p rōem que fit ꝙi
ter de ꝓpõe. qz in aliquo differrēt ⁊ in aliq⁹
ꝓuenrēt. ⁊ tũc eēt ꝓpositõ simil'r de necesse
eē. nam utraqz illaz rōnuz eēt necesse eē ¶
Et qz ista ꝓcludũt ꝯ diuias ꝑsonas. Ideo a
liter arguo 4ª. Prio sic. q̃cquid est in deo
possibile necessario totũ est in actu. sz rōni
formali in qua ꝓuenunt nõ repugt bzē al/
terā rōem qua ozñt. ergo pōt eam bzē g bz.
⁊ sic rōnes q̃bus distinguunt erũt in quoli
bet. ¶ 2° sic In deo non ē aliqd frustra. sz
in deo illa potētia que est in illa rōne que ē
cōis eēt frustra. ergo ⁊c ¶ 3° sic Nullũ ens
pfectissimũ caret aliqua pfcõne. sed rōnes
distinguētes sunt pfcõnes simpl'r. ergo ⁊c.
¶ 4° sic Nulla pfectio simpl'r est alteri in
cõpossibilis. sed rōes q̃bus distinguunt sũt
pfcões simpl'r. g erũt ꝓpossibiles. g eēt sil.
⁊ p ꝓñs non erunt distincti. ¶ Cõtra uiaz
quartā arguo sic. Primo. qñcunz aliqõ in
diuiduuz adequat sibi totam natura speci
ficam. sb illa spē non pñt eē plura idiuidua
sed indiuiduũ diuinũ est huius mõi qz infi/
nitum. Ma. pz. minoz ꝑ pbo. qz infinitum
ē quo maius cogitari non pōt. cũ ergo de
sit infinit⁹. sed si eēnt in una spē duo quo/
libet illoz maius cogitari possz. ergo non
eēt infinitũ. ¶ 2° sit Q̃cunqz aliqua sũt
eiusdem rōis. maioz pfectio ē in duobus q̃
in uno. sed indiuiduo diuio repugt intelli/
gi maioz ē pfcõem. g ⁊c. ¶ Licet iste rōnes
uideant apparētes. una tm̃ regula destruit e
as. qz mai⁹ ⁊ minus ⁊ equale ⁊ iequale sũt
passiões entis finiti ⁊ repugnt infinito. iõ
adducitur alia rō petri Omis natura que ē
abstracta a materia ⁊ a ꝓditõibus materi/
alib⁹ est tm̃ una Hoc pz. qz pl'alitas mũera
lis non inuenit nisi cum ꝓduõibus materi
alib⁹. Heceitates eni sunt ꝓditões materia/
les. sed deitas ē abstracta a materia ⁊ ab oi
bus ꝓditõibus materialib⁹ ergo ⁊c. ¶ Hec
rō demonstrat tenētib⁹ eius principia. sed qz
intendo ponē ꝙ ōs est sũme singularis. ⁊ p
q̃ñs non abstrahit a singularitate. iõ imbi
non ꝓcludit ¶ Adduco igit alias rōnes. ⁊
arguo 4ª Primo sic Nulla rō que est de se
h pōt plurificari. sed deitas est huius mõi. g
⁊c. Maioz pz Minoz pbat. qz illud qõ ē
actuatum ultiata actualitate est de se h⁹. ta
lis est deitas ergo ⁊c ¶ Sz dices Tu non
pbas ꝙ heceitas ꝓueiat deitati nisi in 2° mõ
Et ex hoc arguo sic. qz isto posito hētur p/
positum. Nam q̃ñ aliqd ꝓuenit alicui in 2°
mõ dicendi p se ubicũz illud sbm inuenit e
rit passio. sed heceitas ōz de natura diuina s
te in 2° mõ dicendi p se ergo ⁊c. sed si ponat
duos deos i quolibet ē una heceitas ⁊ eaõ
alii. ⁊ sic idem ōs ¶ 2° sic Oñ natura cui
non accidit heceitas ē implurificabil. sz na
tura diuia est huius mõi ergo ⁊c Maioz pz
in opposito. Jõo eni natura humana pluri
ficabilis ē qz sibi accidit heceitas qz hecei/
tates sunt incõpossibiles mutuo sic ozñe
specifice suo mõ. ⁊ opposita non pñt ꝓueni/
re eidem. Minoz pz. qz si deitati accideret
heceitas ipsa eēt in potētia ad illaz. ¶ 3° sic

Omnia natura hñs finum adequatum nõ
põt se extendere ad aliud. ſz natura diuina
hz terminũ adequatũ. ſ. heceitatẽ adequata;
qz ẽ illimitata ſic ⁊ natura cui⁹ est. g nõ põt
aliam hze. ¶ Confirmat in opposito. iõ eni
natura hũana ẽ plurificabilis ⁊ multiplica
bilis. qz non hz aliq̃ heceitatẽ adequatã. cũ
ergo in deo oppositũ repiatur. g ꝛc. ¶ 4° sic
Omis pfectio simpl'r ẽ in deo. sed heceitas
est pfectio simpl'r. ergo ꝛc. Maioz pz mio
rem pbo. qz q̃to natura ẽ nobilioz tanto e
ius singl'aritas ẽ nobilioz. ſz natura diuia
est natura infinita g ei⁹ singularitas erit i
finita. infinitũ est pfectio simpl'r. Si autẽ
heceitas eẽt in quocũz deo. g heceitas unius
eẽt in alio. ⁊ sic eẽt un⁹ de⁹ ¶ Adduco aũt rõ
nem que magis ꝓuincit. ſ. Jobis scoti Dis
natura que de se non ẽ definata ad unũ in
diuiduũ. ſz ẽ indefinata ad plura eiusdẽ ra
tõis. non definatur ex se ad certuz numeꝛ
indiuiduoꝛ illi⁹ rõnis ¶ Istaz rõem oñdo
4°. Prio. qz ſz antiq negarũt õm posse plu
res mũdos pducere. tñ ꝓcesso de duob⁹ nul
lus põt negare õ trib⁹ aut de 4^or. ⁊ sic i in/
finitũ. ⁊ rõ est qz i his que sũt eiusdẽ rõis ñ
põt dari maioz rõ de uno nũero q̃ de alio.
¶ 2° qz ſz aliq moderni negẽt deum posse
pducere plures angelos in eaõ spẽ: ꝓcesso
tñ de duob⁹ ꝓcedunt de quocũz nũero ꝓpt
ueritatem pdicte ꝓpõis eis indite. ¶ 3° ꝓces
so q̃ duo coꝛpa pñt eẽ in eoõ loco. statim in
ferẽ q̃ mille ¶ Et 4° simil'r de uno coꝛpe in
duob⁹ locis. ¶ Ista ꝓpõne sic declarata ac
cepta pro maioꝛi assumẽ minoꝛ S3 si po/
nanẽ plures dii: natura diuina non eẽt ex
se definata ad unũ. ergo qua rõe est in duo.
b⁹ ⁊ in trib⁹. ⁊ sic in infinitũ. g cum in õo ñ
differt eẽ ⁊ posse: cũ posita dualitate ponat
possibilitas ad infinitatẽ statim pz q̃ erũt
infiniti dei. ¶ Cõtra tñ istam rõem instat
4^r. Prio Accepta illa ꝓpõne pro maioꝛe ac
cipio g mioꝛem. cũ natura angelica uel hũa
na non sũt definate ad unuz. g pñt eẽ infi/
niti hoies ⁊ infiniti angeli ¶ 2° sic. ſz faber
non ẽ definat⁹ ad faciendũ unum cultellu3
g poterit facere infinitos. ¶ 3° sic. sed ego i
determinat⁹ sum ad poꝛtandũ duo pondera
uel tria ergo potero poꝛtare infinita. ¶ 4°
sic. sed pater in diuis non ẽ determinatus ad
unum suppositũ ergo nec ad duo. hoc ẽ fal/
sum. qz non põt nisi duo. ¶ Ad p^m dico q̃
natura hũana siue angelica non ẽ de se de/
finata ad finitum nũeꝛ datum. alie q̃n de⁹
non posset mundũ ꝓpetuare. tñ definatur
ab extriseco. ſ. a uoluntate diuina ꝓtingente
sed si diuina natura posset plurificari q̃tũ
eẽt ex se in infinita idiuidua, cũ quodlibet
ibi possibile eẽt necessariũ sequerẽt q̃ eẽnt i
finiti dii. ¶ Ad 2^m dico q̃ definatio fabri ẽ
a materia. qz si ujueret in infinitum. ⁊ hẽet
ferꝛ infinitũ posset multiplicare cultellos
in infinitũ. Hoc non cadit in ꝓposito ¶ Ad
3^m dico q̃ ẽ repugnãtia ex pte sil'tatis. nam
successiue possem poꝛtare infinita. si in in/
finitũ uiuerẽ uel durarem. que tñ impossi/
bilia eẽnt in siml'. ¶ Ad 4^m dico q̃ si eẽnt p
ductões eius õ rõis oꝛ dare q̃ non eẽt nũer⁹
certus eaꝛ. sed sũt alteri⁹ rõis. Definat aũt
a pricipiis diuersaꝛ rẽnum ad certum nũz
sciz p intellectũ ⁊ uoluntatem.

Ratio Scoti efficacissima.

Q. 1/91

Queritur utꝛ õs sb rõne infini
ta posset esse obiectũ alicuius
scie create. q̃ non apt's diẽ q̃ de
us inhitat lucem inaccessibilẽ.
hoc aũt non ẽ nisi rõne infinitatis ergo ꝛc.
¶ Cõtra Jo. in canonica sua. uidebim⁹ cũ
sicuti ẽ. ergo poterim⁹ suam infinitatẽ co g
scere. ¶ Dic sũt duo facienda. Prio est ut/
dere in quo ꝓsistit rõ infinitatis. 2° ad qẽz
¶ Quantũ ad primum sciendũ q̃ sunt 4^or
mõi dicendi de infinito. Aliq eni dicũt q̃ i/
finitas idem est q̃ deitas. ⁊ idẽ est ꝓcepiis
utriusqz. Et h pbant qz Arib⁹. diẽ q̃ de⁹ est
quo maiꝛ cogitari non põt. hoc aũt sibi nõ
ꝓpetit nisi rõne infinitatis. ergo ꝛc ¶ Alii
dicunt q̃ ẽ quoddã attributũ. sicut eni eter/
nitas dicit q̃dam q̃titatem extensiuã dura
tõis. ita infinitas intensiuã. ⁊ ideo sic eter/
nitas est attributũ. ita ⁊ infinitas. ¶ Alii
dicunt q̃ est rõ priuatiꝛ ⁊ rõ est. qz de quo/
cũqz ente affirmatio negatio p p^m pricipiũ.
sed affirmatio finitatis non ꝛ de deo g ne
gatio finitatis ꝛ de deo. ¶ Pcarẽtia finis
diẽ aliqd priuatim sed ifinitũ diẽ carentiã
finis. ergo ꝛc ¶ Cõtra oẽs istos mõs ego

Alexander de alis
dñs bonauentura

Sẽg thomas
Ricardus de mediavilla

arguo. Et primo ꝗ primū sic Impossibile est de eadem rōne formali eē certum ꝓceptū ⁊ dubium. sed de deitate ꝑ q eam ꝓcipim⁹ nunc hēmus ꝓceptum certum, dubitam⁹ autem de infinitate. ergo ꝛc. ¶ 2° sic Impossibile est q una ⁊ eadem rō sit cognoscibil' p naturā ⁊ non cognoscibilis. hoc ꝑz p p^m principiū. sed p naturā possum⁹ cognoscere infinitatē, sed p naturaz non possum⁹ cogōscere q̄ditatem ꝓpriam deitatis. ergo ꝛc. ¶ 3° sic Si deitas ⁊ infinitas eēnt una rō formalis. sic gnatio uerbi ōz diuina a dei/tate. ita dicetur infinita ab infinitate. quod est falsum. ¶ Cōtra 2^m arguo q non sit attributū illud quod intelligitur i eēntia ut abstrahit ab oibus attributis non ē attributum. sed infinitas ē hujusmōi g ꝛc. ꝓbatio mioris. q2 in illo priori quo intelligi' essentia prior attributis itelligit ōs pfectissim⁹. sed ꝑ non ē nisi ꝑ q̄titatē uirtutis ergo ꝛc. ¶ Cōtra 3^m non arguo. q2 in pte dic uerum ꝓ non in toto. ¶ Dico ergo q infinitas non ē omibus mōis idem cū eēntia. sic dictū est ꝗ primū modus. nec ōz in p^o mō dicendi p se de eēntia. cui⁹ rō esse pōt q2 nullū distinctū aliquo mō a simplicit simplici includitur in eo formal'r. sed infinitas sic dictus ē aliquo mō non ē eadem deitati. g ꝛc. Nec etia ista infinitas distinguit formalit a diuinitate. qō ꝓbo sic Nam illud quo adueniente uel recedente non uariatur rō formalis non distinguit formal'r. uel non hēt formalitatē distinctā ab eo infinitas ⁊ oīs quātitas ē huiusmōi. ꝑz de albedine intensa ⁊ remissa. ergo ꝛc ¶ dico g sicut dic scotus q infinitas differt ab eēntia sic mod⁹ eius intrinsec⁹. ⁊ ista distinctio modi est minor q̄ distictio formalis. dicit ergo infinitas modū intrinsecū. s. quātitatem uirtutis deitatis uel ul'iter illi⁹ cui applicatur. nō enim uariat rōnem formalē. Infinitū tñ posset accipi dupl'r Uno mō fundamental'r ⁊ primarie. Alio mō formal'r ⁊ ultiate. Ex^m primi duo alba dicūtur sil'ia fundamental'r ⁊ primarie albedie. sed formal'r ⁊ ultiate dicunt sil'ia similitudinib⁹. Sic dico de infinitate q primarie ⁊ fundamental'r dic quantitatem uirtutis. formal'r aūt ⁊ ultiate dic

carentiam finis. Et istis duob⁹ mōis intellexerunt duo ultimi mōi dicendi. ꝗ quos ñ fuit argutū, nm de p^o articulo. s. de rōne infiniti. ¶ Quantū ad 2^m intelligen⁹ de q̄titate uirtutis uidelz de infinitate ē una opio q sib rōne infiniti ōs non pōt esse obiectuz notitie create. ⁊ rō eoz est q2 notitia specificatur ab obiecto. sed ois scia creata est finita ergo non pōt eē de obiecto ifinito. sed illud non cogit q2 nō oz sciam eē talem quale est obiectū formal'r. alioq̄n scia de lapide eēt lapidea. ⁊ sic de multis aliis. sufficit enim q sibi assimilek ꝑm aliquā attributōem.

¶ Item dico hic quatuor ꝛcl'ones. Prima est q de⁹ sib rōne infiniti ē obiectū intellectus nostri in puris naturalib⁹ exñtis. Et hꝑbatur dupl'r. Primo sic omē illud qō de deo ꝓbatur ab aliquo intellectu. ab illo eodem cognoscitur. sed infinitas ꝓbabilit uel demonstratie ꝓbatur a nrō intellectu de deo. ergo cognoscit ab intellectu nrō. Nā demōstrare eēt impossibile nisi fini ꝓcigentur ¶ 2° sic omē creditum est aliquo mō cognitū sed nos credim⁹ q ōs ē immensus ⁊ infinitus. ergo ꝛc. ¶ 3ª ꝛcl'o est q hñs cognitōz abstractiuā de deo cognoscit infinitatez dei Hoc ꝓbo sic. hñs q̄ditatem distincte cognitā potest demōstrare de ea qō inest sibi p se. infinitas aūt ꝓuenit deitati p se 2° mō. ⁊ per ꝓñs hñs notitiaz abstractiuā poterit demōstrare illam de deo. ⁊ sic cognoscere. ¶ 2° sic cognoscens q̄ditatez diuie eēntie pōt cognoscere q est cōicabilis trib⁹. ⁊ ita q est infinita. q2 cōicabilitas que sibi ꝓpenit pucnit ex plenitudine pfōnis infinite. ¶ 3ª ꝛcl'o est q intellect⁹ cognoscēs intuitie relateem creature ad ōm cognoscit infinitatē dei. ꝓbat. q2 cognoscēs respectuz cognoscit finum. sib ratiōe qua terminat. sed cognoscēs creaturā cognoscit q est impropoortional'r. sō. relatō aūt impropoortionalitatis ēnatur ad deum ut infinit⁹ est. q2 aliter non eēt creatura impropoortionalis sibi. ¶ Item cognoscēs distantiaz dei a creatura necessario cognoscit ōm ut ifinitum. q2 al'r nō cognosceret distantiam. q2 est quedam relatio. g cognoscit ifinitatem dei. ¶ 4° ꝛclusio ē q intuitie uidēs deuz ꝑ q beati uidēt deum i pria talis inq

Opio egidij de roma et thome de argentino

Ad hoc

Ad q

Ad 2^m

Ad 3^m

Ad 4^m

cognoscit infinitatem dei. Hoc ꝓbo sic. qui cunq; cognoscit intuitie aliq̃d cognoscit ea que insunt sibi p accꝫ. ergo multo magis que insunt sibi p se. sed infinitas inest p se eentie divie. ergo intuitie videns eentias divinam videt infinitatē ¶ Cōfirmatur. q̃ cunq; intellect⁹ cognoscit posteri⁹ in eentia liter ordinatis cognoscit priꝰ. sed intutiue videns eentiam videt relatōes que sunt posteriores ipsa infinitate. ergo multo magis videt infinitatē. ¶ Sed ꝗ ista instatur 4ᵗ. Primo sic Ex ꝓpatōe potentie ad obiectuꝫ q̃cunq; aliqui fini ꝓpantur ad invicem ⁊ excessus in uno arguit excessū i alio. si unū sit infinitū ⁊ alterꝫ. simil'r erit infinitū. ubi eni fini simul augmētanē si unum crescit i infitum ⁊ alterꝫ. sed maior pfectio in obiecto arguit maiorem pfcōem potētiaꝫ. sicut lux que est obiectuꝫ visus arguit visum ē nobiliorē tactu. q̃ ipsa est nobilior calidi/ rate que ē obiectum tact⁹. sed obiectuꝫ qō ē ōs potissime sb rōne infiniti excedit in pfectōe omnia alia obiecta in infinitū. g ⁊ potentia intellectiua i infinitū excedit omnes alias potentias. ¶ Simil'r ꝑo arguo sic de bitu. q̃ obiectuꝫ pfecti⁹ arguit uel cāt pfectiorem bitum. ergo infinitas in obiecto arguit infinitatem in bitu ¶ 3⁹ eodem mō arguitur de actu. q̃ nobilioris obiecti ē nobilior actus. ¶ 4⁹ ꝓfirmat de spē. Nobilioris eni obiecti ē nobilior spēs. ergo seqtur q̃ potentia. bitus. actus. ⁊ spēs erūt pfectōis infinite si ōs sb rōe infinitatis sit obiectū eorꝫ. ¶ Rñdeo ⁊ dico q̃ ista maior que accipta ē pro regula. s. q̃ ubi excessus i uno arguit excessum in alio ⁊ infinitas arguit infinitatē Illa inquam maior hꝫ veritatē q̃n augmentū fit in utroq; ꝑ ptes eiusdē quātitatis. Si aūt in uno fiat ꝑ ptes eiusdē q̃ titatis ⁊ in alio ꝑ ptes eiusdem ꝓportōis tunc regula non ē vera. Exᵐ de prio. si duo cubiti eēnt qui se ꝓsequerenē in augmentādo ⁊ fieret eis augmentū p monocubitos si unum crescēt in infinitū ⁊ alterꝫ. Exᵐ ꝑi. si linea recta cadat sup angulū rectuꝫ. dividꝫ eos in duos accutos. dividas aūt angulus acutum in infinitū ⁊ apponas alteri acuto ꝓdiuso sibi. nunq̃ attinget siue ptinget ad angulum rectum. ¶ Simil'r apparet si accipias bicubitum ⁊ tricubitū. dividas bicubitum in infinitū. ⁊ addas tricubito nunq̃ p veniet ad q̃titatem q̃nq; cubitorꝫ. ¶ Posset aūt dici q̃ hic fit augmētatio in obiecto ꝑ ptes eiusdem quātitatis In actu aūt ⁊ potentia ⁊ aliis ꝑdictis ꝑ ptes eiusdem ꝓportionis. ¶ Sed ꝗ. q̃n fit augmentū p eandē quātitatem. si augmentū in uno arguit excessum ⁊ in altero. ⁊ infinitas infinitatē. ꝗ ita ē hic. ergo ꝛc ¶ Probatio maioris. q̃ cuꝫ fit ꝓpatio p maiorem excessuꝫ ita q̃ supius magis excedit suum imediate inferius q̃ illud inferi⁹ excedit omē inferi⁹ eo. tunc fit p eandem quantitatē. sed ita e hic ergo ꝛc. ¶ Maior pꝫ. q̃ q̃n fit ꝑ eandem ꝓportiōem semp inferi⁹ magis excedit q̃ excedatur. minor etiā pꝫ. q̃ act⁹ videndi ōm ut infinit⁹ est magis excedit actū quo video illud q̃ō est imediate sb deo q̃ quicūq; alius act⁹ aliū actum. ¶ Dico q̃ in spēbus ꝑ ordinez eminentie est ꝓcessus 4ᵗ. Prim⁹ est sine oi quātitate virtutis sic in gne relatōis. q̃ relatō nec est finita nec ifinita. nullā eni hꝫ quantitatem. sed solum ē excessus i eis ꝑ principale ⁊ minus principale. sic pꝫ in auctoritate ⁊ sbauctoritate. ⁊ talib⁹ relatōib⁹ disquipantie. ¶ 2⁹ gradus ē q̃n spēs excedunt se ꝑm equalem gradū quātitatis. sic spēs numeroꝫ semp excedunt se equalit loquēdo de bis spēbus que imediate ordinant. una eni non excedit aliaꝫ nisi in unitate. Istud etiā pꝫ in quātitate ꝓtinua. q̃ tantū excedit quadrangul⁹ triangulū q̃tuꝫ pentagon⁹ quadrangulū ¶ 3⁹ ꝓcessus ē ꝑ eandem quātitatem virtutis itelligendo sic q̃ magis excedit superi⁹ suuꝫ imediate inferi⁹ q̃ illud inferi⁹ oia inferiora. ⁊ ille est i gne sbe. hō eni magis excedit asinuꝫ q̃ asin⁹ excedat quācūꝫ aliam spēm aialis. siue oēs spēs inferiores. ⁊ angel⁹ hoiem quaꝫ hō quamcūꝫ aliā spēm siue oēs spēs inferiores. ⁊ in istis videtur regula vera. ¶ 4⁹ ꝓcessus est ꝑ equalem ꝓportionē. ⁊ iste ē in actib⁹ itelligendi plus. n. excedit homo lapidē quaꝫ actus intelligendi respcū homis actum intelligendi respcū lapidis. imo obiectum aliq̃n magis excedit obiectū quam supremus actus

:: f. molas

infimus. ¶ Dico ergo q̃ i illis spēbus que
sunt spēs minus principales in uniuerso sic
sūt spēs intelligibiles ⁊ actus itellisendi ñ
tenet ista regula. q̃ in istis non ē excessus ꝑ
eandem q̃ntitatem sicut ē in obiectis ¶ Sed
hic ē unum dubiū cum genus diuidatur p
duas ōñas. ⁊ una semp sit nobilior altera
tunc adhuc uidetur difficultas semp rema
nere. q̃ excessus erit ꝑ eandem q̃ntitatem si
cut in obiectis. Nam act̃ ꝓstitutus p diffe/
rentiā nobiliorem plus excedit in pfectiōe
actum ꝓstitutū p ōiam ignobiliorem q̃ ille
oēs alios inferiores. ¶ Dico q̃ forte geñ
non semp diuiditur p duo sed p multas spe
cies. ⁊ forte actus itelligendi oēs sunt eius
dem generis imediati. ita q̃ non sunt in eis
genera sbalterna. ⁊ ita licet sit in eis aliqs
excessus non tñ talis. q̃ excessus i eis ē de/
ficiendo. ⁊ iō non tenet regula. ¶ Ad pan/
lum dico q̃ loq̃tur de ꝓpria rōne deitatis.

Q. 6.

¶ Tertio ꝓceptus entis infiniti sit ꝓce
ptus nobilissim̃ in uia. ¶ Dicidi
cunt aliq̃ q̃ ꝓceptus deitatis ē pfe
ctissimus. q̃ iste est pfectissim̃ ꝓceptus q̃
ꝓtinet fundamentalit̃ ⁊ radicalr oēs pfcō/
nes diuias. iste est huiusmōi ergo ꝛc. ¶ Cō
tra hoc uolo arguere. non q̃n hoc sit uer. si
eum possem̃ hīre in uia. sed oñdo q̃ eus na
turalit̃ pro isto statu hīre non possum̃. Et hoc o
stendo quadrupl'r. Prio sic. Illa rō non est
a nobis cognoscibilis natural'r in qua uir
tual'r ꝓtinent̃ oēs ueritates supnaturales ⁊
supnaturalit̃ reuelate. Hoc de se pt̃. q̃ co/
gnita q̃ditate ꝓtinente uirtual'r naturalit̃
possum̃ cognoscere oēs ꝓpriates ꝓtentas. Nunc
accipio maiorem. sed deitas ē huiusmōi. ratō
eni deitatis oēs ueritates tales ꝓtinet. ergo
natural'r eam non possum̃ cognoscere pro
statu isto. ¶ 2° sic Illa rō non ē cognoscibi
lis p naturā qua cognita oia cognoscunt.
sed huiusmōi est rō deitatis ergo ꝛc. Ma/
ior pt̃. nā impossibile ē nobis oia in uia co
gnoscere. Minor etiā pt̃ q̃ rō deitatis est
sufficiens repñtatiū oim aliar̃ ueritatū co
gnoscibiliū. ¶ Confirmat. q̃ cognoscēs
p se q̃ditatem pōt cognoscere oia que insūt
sibi p se. ⁊ tunc cognoscet natural'r trinitas
⁊ potentia creatiua ꝛc. ¶ 3° sic Alique sūt
ueritates supnaturales ⁊ supnatural'r ꝓgnā
te. ergo rō deitatis pre omib̃ aliis. q̃ prior
eēntial'r omibus. ⁊ q̃ infinita pre omibus
⁊ q̃ magis intellectū excedit. ¶ 4° sic q̃to
entia pfectiora sunt tanto ut exprimur eor̃
q̃ditates sunt nobis magis ignote. sed deus
est pfectissimū ens ⁊ supremū. ergo ꝛc. ma
ior pt̃ in cognitōe sbar̃ separar̃. ¶ Dico q̃
q̃ ꝓceptus pfectior q̃ possit hīi a quocunq̃s
intellectu pro quocūq̃s statu est ꝓcept̃ deita
tis. sed ad eum nō possum̃ attingere in uia
¶ Ideo dico q̃ ꝓceptus nobilior in uia est
ꝓceptus entis infiniti. Hoc pbo 4r. Primo
sic Oppositus modus ꝓcedendi ē in natura
naturata ⁊ in natura naturāte. natura eni
naturata ꝓcedit ab ipfectis ⁊ minus prici/
palibus ad pfectiora. natura aūt naturans
ecōuerso. ꝓceptus aūt infiniti ē ultim̃ quem
de deo inuestigamus. q̃ est pfectior. ¶ 2° Tic
ꝓceptus iste ē perfectior q̃ magis ē intim̃
pfectissimo ꝓceptu. s. deitatis. sed ꝓcept̃ in
finitatis ē huiusmōi. Nam iste ꝓcept̃ ē mo
dus siue gradus intrinsecus qui imediate in
est deitati nec a deitate distinguit̃ formal'r
ut aliqualit̃ uisum ē. non. n. uariat rōnem
formalem cuiuscūq̃ cui aduenit. ¶ 3° sic ille
ꝓceptus ē perfectissim̃ de deo p quem oēs
rōes diuine alia excedunt sed huiusmōi ē in
finitas. Dicimus. n. q̃ ōs excedit oia entia.
quare. q̃ infinitus ens. Eodem mō de sapi
entia ⁊ aliis pfcōnibus. ¶ 4° sic Illa rō co
gnita est principalissima in qua resoluunt̃
oēs ueritates supnaturales. Hoc pt̃ q̃ re/
solutio stat ad primū. sed infinitas ē huius
mōi. Querēs eniz quare deitas ē in tribus
Rñdetur q̃ infinita quare creat q̃ infini
ta. ⁊ sic de omnib̃ aliis. ¶ Sed ꝗ istud insta
tur 4r. Primo sic. omnis ꝓceptus q̃ditati/
uus ē prior ⁊ principalior quam non q̃ditati
tatiu̅. sed ꝓcept̃ infinitatis non ē quidita
tiu̅. ꝓceptus aūt entis ē quiditatiu̅. g̃ ꝓcep
tus infinitatis nō est prior ⁊ principalior.
¶ 2° sic. ꝓceptus prior est nobilior. sed ꝓce
ptus infiniti non ē prior. nam pri̅ est ⁊ cō
cipitur hñs g̃dum quas grad̃. ¶ 3° sic qñ/
cunque alique rōnes formales se inuicem

excedunt infinitate utriusq3 addita adhuc excedunt se.sed intellect⁹ ⁊ ens ita se hnt q̃ ꝛceptus intellect⁹ est pfectio ꝛceptu entis. q̃a ipm includit ⁊ aliquid plus.g ꝛcept⁹ infiniti intellectus necessario ē pfectio ꝛceptu ifiniti entis. ¶ 4° sic Lōceptus mōi nō pōt ee pfectio ꝛceptu illi⁹ cuius ē mod⁹.sed infinitas ē modus ergo ꝛc. ¶ Ad p^m dico q̃ ꝛceptus q̃ditatiu⁹ pp ⁊i⁹ est nobilio ꝛceptu non q̃ditatiuo.sed ꝛceptus gñalis q̃tum cūq3 quiditatiu⁹ non o3 q̃ sit nobilio quocunq3 non q̃ditatiuo.de deitate aūt non habemus nisi ꝛceptu3 gñalem. ¶ Ad 2^m dico q̃ ꝛceptus infiniti ē prio in deo q̃ ꝛceptus exntie. Nam creatura in potēa recipit predicationē finitatis.non aūt exntie. ¶ Ad 3^m dico q̃ si qñ intelligim⁹ deum sb rōne intellect⁹ infiniti includatur rō entis.tunc est nobilio ꝛceptus q̃ ꝛcept⁹ entis infiniti. cōpando aūt inter se dico q̃ ꝛceptus intellectus infiniti non est nobilio q̃ conceptus entis infiniti. ¶ Ad quartū dico q̃ licet sit modus eentie ⁊ ꝑ ario aliaꝛ pfectionuz. tñ sic eentia est prio.ita iste mod⁹ ut essentie prio. ¶ Sed hic ē una diffi.q2 ubi non est excessus ex pte obiectoꝛ non uidetur esse excessus ex pte actuum.int deitatem aūt ⁊ infinitate non uidet esse excessus.q2 circūscripta q̃titate uirtutis ab aliquoqui est cā excessus ⁊ actie ⁊ passiue. iam non remanet in illo unde posset ꝓpari ꝑ excessuz ⁊ defectuz. Rndeo q̃ aliqñ non ē excessus i obiectis ⁊ tñ est excessus i actibus. sic qñ intelligo duas relatōes specifice distinctas.ibi non ē excessus in obiectis.q2 non ē ibi q̃ntas uirtutis.est tñ ibi excessus i actibus ¶ Dico ergo q̃ excessus pōt ee in actib⁹ ex sola principalitate in obiectis.sic pfectio actus ē respcū pnitatis q2 principalio respectu filiatōis. Et sic p3 ad qōnem.

Q° 7.

Vtꝛ infinitas sit de rōne formali deitatis. ¶ Dic primo ondam q̃ in deo non ē nisi una infinitas. ¶ 2° ex hoc ondaz q̃ infinitas non ē de rōe formali pfcōnum simpl'r ¶ Primū pbo 4^t.p° sic. Qñcunq3 aliqd repugnat aliqbus p aliquam rōnem formalem: magis repugnat illi rōi.sed q̃ sint plura entia infinita i uniuerso repugnat.⁊ non nisi p rōem infinitatis.q2 q̃ sint plura entia non repugnat. ergo ipsi infiniti magis repugt pluralitas.i/possibile ē ergo ponere multas infinitates in uniuerso siue in deo. ¶ Lōfirmatur q̃a tm repugt infinitas formal'r ifinitati formalit q̃tum infinitas realiē infinitati realiter..sed plures infinitates real'r non pnt ee in deo ergo nec plures ifinitates formaliter. ¶ Confirmat 2° q2 Anꝑ negauit plures deos.q2 de⁹ est illud quo maius excogitari non pōt.sz si eent plures ifinitates formaliter.eent plura talia quib⁹ aliqō mai⁹ excogitari non posset.multiplicata aūt diffinitōe.multiplicat diffinitū ergo eent plures dii. ¶ 2° arguo sic.si eent plures ifinitates.uel eent eiusdez rōis uel alteri⁹.nō ē/iusdem.q2 nullu3 tale multiplicat in diuis Nam tūc non eet cert⁹ nūerus talium.sic ostendetur de pluralitate filiatōis in diuis. Et oñsum est in qōne de unitate dei.non g̃ sunt unius rōis. Si alteri⁹ ratiōis.ergo necessario hzent ordinez. ubi aūt est ordo ibi necessario ē inequalitas.ergo infinitates essent inequales quod ē impossibile.q.s. una illaꝛ aliam excedat.g̃ ꝛc. Nam ubi ē aliqd minus ibi necessario ē aliqd impfectū.⁊ sic inter infinita eet aliqd impfectū. ¶ 3° sic. i eentialiē ordinatis multiplicato prior multiplicatur posteri⁹.sed infinitas ⁊ exntia essential'r ordinant.⁊ infinitas ē prior existētia eential'r. g̃ multiplicata ifinitate multiplicat exntia.⁊ sic erūt multe exntie in diuinis.quod ē falsum. ¶ 4° quecunq3 sunt idem in posteriori eential'r sunt idem in priori eential'r.oia aūt que sunt in diuinis sunt realia eadē realitate que ē posterior infinitate.ergo erūt infinita eadez infinitate. Probo aūt illud.s.q̃ realitas sit posterior infinitate.nam de creatura in potēa finitas pōt demonstrari. realitas nō.ergo finitas ⁊ infinitas ⁊ infinitas dicunt p se de eo cui⁹ sunt.sed omne ptum p se ē prius nō per se. Ex ista ꝛcl'one sic pbata sequit 2^a.s. q̃ infinitas non sit de rōne deitatis.nec alicuius pfcōnis.de rōne dico formali.⁊ pbo

Ad 1^m q° 9.

Ad 2^m q° 9.

Ad 3^m concedendo

quadrupl'r. Primo sic. Nullum posterius
dr in quid de priori ut oñsus ē. rō infiniti ē
posterior diuina eēntia ergo ꝛc ¶ Oppinor
p3 q2 modus semp ē posterior eo cui est mo
dus. infinitas aūt est mod' deitatis. ¶ 2°
sic Quecūq3 sunt eiusdem rōis formalis ꝗc
quid dr in quid de uno ⁊ de alio. sed intelle/
ctus noster ⁊ diuin' sunt eiusdē ratōis for
malis ut patebit. g̃ si infinitas dr formali
ter de intellectu diuino seq̃tur ꝙ dicetur de in
tellectu nrō. ¶ 3° sic Illud qd de se non dic
aliquam rōem formales non dr in qd de a
liquo. sed infinitas non dicit aliqua ratōes
formales de se. g̃ de nullo dr qditatiue. ⁊ p
ꝗs non ē eadem formalit' alicui rōni for/
mali. ¶ 4° q2 uiderent frustra poi ibi tot i
finitates ꝙ sunt ibi infinita attributa. cuī
totū possit saluari p unam. Si aūt eēnt idē
formal'r multiplicatis pfcōibus multipli
catur infinitas. ¶ Ideo dico ꝙ non est nisi
una infinitas sic nec una deitas ¶ Sz dif
ficultas ē quō possunt eē pfcōes infinite ni
si quelibet hēat infinitatē ꝓpriam. non eni
uidetur quō. ¶ Rñdeo ꝙ sicut p unam rō
nem deitatis oia dicunt diuina ⁊ eēntialia.
ita omnes pfcōnes diuine dicunt infite p e
andem infinitatem ipsi' deitatis sic oia accna
dicūtur q̃ta unica q̃titate.

Qo/8/

Tz deū esse infinitum sit demō/
strabile. ꝙ sic In pl° Magnus
dñs ꝛc. ¶ Cōtra pl. Quis no
uit ptātem ire sue. ¶ Circa istā
qōnem ex omibus que dicta sunt de infini
tate elicit una ꝛclo. ꝙ infinitas sit ꝓpria pas
sio diuie eēntie. nam sic oñsum ē non dr de
ea in p° mō. certū est aūt ꝙ dicitur p se. quod
ꝓbo Nam nō min' dicit infinitas p se ō di
uina eēntia q̃ finitas de creatura. sed fini/
tas dr de creatura in 2° mō p se ⁊ non p acci
dens. Probo. nam nullum p accns pōt co/
gnosci inesse enti exñti in potentia. finitas
aūt dicit de re exñti in potētia. Nam ex rō
ne hoīs exñtis in potentia demōstrat ipsuī
eē finitum. ¶ p illud non inest alicui p acci
dēs quod cognoscitur sibi ineē eundēter co
gnitione abstractia. sed finitas cognoscit in/
eē cuiūcūq3 creature cognitione abstractia ex
go ꝛc. ¶ Dico ergo ꝙ infinitas est passio
deitatis. Hoc posito uado ad qōnem ¶ Lit
ra quam itelligendū est ꝙ dr oñ. de di. no. ⁊
angelica ierar. ⁊ in plurib' aliis locis oñdit
quatuor mōs deueniēdi in cognitiōes diui
nor. s. p uiam cālitatis effectie. ꝓceden' in ī
quisitōe causar. donec ueniam' ad p.m effici
ens. ¶ 2° p uiam cālitatis finalis. eodem mō
ꝓceden' ¶ 3° p uiam eminētie ¶ 4° p uiam re
motōis. qñ ab ente pfectissimo remouētur
oēs impfectiōes. ¶ Quantū ad primā uā
argunt ab aliq̃bus dicētibus se posse demō
strare ex ista ma sic Finita uirt' non potest
mouere i infinito tempe. ergo pōt. ergo ꝛc ¶
2° sic Nulla cā pōt cāre infinitos effect' ni
si sit infinita. de' pōt ergo ꝛc. ¶ 3° ꝓbatur
p uiam intellectualitatis sic Potēs intelli/
gere plura ē maioris pfcōis q̃ potēs intel/
ligere paucior. g̃ potens itelligere infinita
est ifinite pfcōis. ergo est huius mōi. ergo ꝛc.
¶ Confirmatur rō sic. qñcunq3 aliqua cā
est que ꝓtinet infinitos effect' simul. ipa est
infinita. sed ds ē huius mōi. ꝓtinet n. infini/
tos reuolutiōes simul ac si eas simul pone
ret in eē licz eis repugnet. ¶ Simil'r posset
argui de ifinitis effectibus ꝓmanentibus.
quos de' ꝓtinet in uirtute sua simul. lz nō
possit eos simul ꝓducere. ꝓpter incōpossibi
litatē illor effectuum. ¶ Sz platoni. i rñde/
re possent negando illud qd supponit. s. ꝙ ī
finiti effect' ꝓtinētur i deo. sz pcise tot quot
in magno anno sunt. sed eo ꝓpiero in idem
nūero redeūt. ergo ꝓpter h non os ponere
dm infitum. cum. n. i illo anno puentū fue
rit ad situm pūctalem qui nūc est. tūc idem
effect' erit. s. ꝙ ego legam hanc lectura. Sed
istud lz sit heretucū tñ ꝓtra rōem naturalez
est. nam ipossibile est de eod h idem ueri/
ficari ꝗdictoria. sed tota reuolutio celi que
est in pñti anno ē prior illa que erit i seqē
ti. ⁊ est una ⁊ eadem p te. ergo una ⁊ eadē est
prior se ipsa ⁊ posterior. ⁊ sic prior ⁊ nō pri
or. ¶ 2° sic arguo demōstran° duo ut duo
necessario hñt principia distincta. sed illa re
uolutio ⁊ ista sūt due. alioq̃n non eēt nisi u
nus ānus. ergo hñt principia distincta. sed ne
gat. g̃ ñ sunt duo. g̃ duo ⁊ nō duo ¶ Pari
patenci forte rñderent alt'. q2 spēs sunt in

determiato numero nec crescit in infitum. sed multiplicatio induiduoꝝ bñ uadit i infinitum. ⁊ ista pluralitas non arguit pfcõnem maiorẽ in causa. ¶ Sz ꝗ si infinita in diuidua eẽnt in actu eẽnt infinite pfcõnis. sed ista cã equoca simul ꝓtinet oia illa ⁊ ea ex suis rõnibus formalibus sil' ꝓtinent in causa. g̃ ⁊ infinite pfectõis. ¶ Sed dices q̃ ꝓtinentur solum successiue. qz põt eos pducere successiue solum ¶ Sed ꝗ. certum ẽ q̃ nihil uirtutis aduenit cause circa p° effectũ. ergo dum cãbat p^m effectũ ita ꝓtinebat ꝑm sic postea. ⁊ ita de aliis. ¶ Simil'r successio extra rõem formalem ipsoꝝ est. ergo nõ obstãte successiõe adhuc ꝓtinet sil'; nõ uidetur ergo uia bona ad soluendõ istas rõnes.

¶ Verũtamen instatur ꝗ eas fortiter. p° sic. intelligẽtia mouet celum in infinito tempe. g̃ est infinita sic tu arguis. ¶ z° sol ⁊ celum si durarẽt in infitum cãrent infinitos effectus. cum g̃ eque hẽant totam uirtutẽ suaz simul ꝓtinebunt effcãs infinitos. ⁊ sic eẽnt infinite uirtutis. ¶ Si dicas q̃ dependenciam hñt. ¶ Cõtra. dependẽtia arguit finitatem. sic nec independẽtia infitatem. Naz relatões diuine non sũt dependẽtes. ⁊ tamẽ eis formal'r repugt infinitas ¶ Alia instãtia de intellectu q̃ simul habet potentiã ad infinitas itellectiões. non apparet uia fugiendi istas instantias. nisi forte opio ista poneretur quã ponit aliq° in uno loco q. s. i oi instanti res accipiat nouã uirtutem pducẽdi a deo. Et tũc leuiter pñt solui instãtie. s. q̃ iste cause nõ ꝓtinẽt infinita uirtual'r. qz nouuz effectum ꝓtinet noua uirt°. ¶ Quatuz ad ꝑam uiam. s. p cãm finalem dicũt aliqui q̃ põt inuestigari infinitas. Primo sic Appetitus q̃ quocũz finito dato põt aliq̃d plus appetẽ. non quietat nisi in aliquo ifinito. sed appetitus hũanus ẽ huiusmodi. qz naturalit sicut ad suum q̃etatim ordinat i ultimũ finem. ergo ultim° finis erit infinitus. Assumptum aũt de appetitu pbatur. qz intellect° potest aliq̃d uoluntati repñtare mai° quocũz finito dato. ergo ꝛc. ¶ z° arguitur p eandẽ uiam sic Finis ẽ pfectior hꝭ que sunt ad finez. sed omia que sunt in uniuerso ordinantur in ultimũ finem. ergo ipm omnia excedit. infinita aũt sunt ordinabilia. g̃ ipsuz ultimũ est infinitũ. ¶ Cõtra prima ratõem instat sic. ⁊ etiam ꝗ ꝑam simul. sic uidem° q̃ homo ponit finis oim corporaliũ lz homo aliqual'r ea excedat. tñ non ẽ infinit°. ita uidetur q̃ proportionalit aliquid excedens oia creata ⁊ hoiem ⁊ alia. qõ tñ sit finitũ sit finis ultim° oim. ¶ Et p hoc pz ad rõnem ꝑam. qz ex hoc q̃. oia ordinant ad deum nõ ꝓcluditur euidẽter q̃ ipse sit infinit° ¶ Ad prima aũt rõnez de uoluntate posset dici q̃ ipsa ẽ aliqñ impossibilium. sic apparet de ipso lucifero qui appetiuit equalitatez diuinã. ⁊ ideo dato q̃ uoluntas plus ⁊ plus appetat non ppter h sequtur q̃ illud sit in rerꝝ natura. ¶ Quantũ ad tertiam uiaz. s. eminẽtie arguitur sic. naturaliter ẽ certum q̃ uniuersuz ẽ dispositũ optime. sed melio° est dispositũ si ponatur i uniuerso unum ens infitum q̃ si non ponat. g̃ ꝛc. ¶ z° sic Omis pfectio simpl'r est ꝓpossibilis alteri pfectiõi simpl'r. infinitas aũt est pfectio simpl'r; qz in quolibet melior est ipsa q̃ non ipsa. ergo ẽ ꝓpossibilis deitati. sed omne cui ꝓpossibile ẽ infinitas necessario ẽ infitum. ergo ꝛc. ¶ 3° sic In nulla pfectione simpl'r includitur impfectõ. sed finitas ẽ impfectio. qz limitatio. ergo ꝛc. Probatio maioris. qz q̃to aliq̃d est limitati° tanto est impfecti° ergo ꝛc. ¶ 4° sic Nullus ens phitum potest eẽ pfecti° ente non phito: pz de chimera ⁊ de multis aliis. sed ens infinitũ si eẽt esset pfecti° ente finito. ergo ens infinituz non ẽ ens phitum ¶ Sed oñdo q̃ p uiam eminẽtie. s. ꝑ excedens ⁊ excessum infinitas non posset demõstrari. qz nõ deuenitur ad aliq̃d nisi qõ est pfecti° omib° existentib° ⁊ hoc põt ꝓpetere enti finito. similit p uiam eminẽtie deuenit in quolibet genere ad unum sũmum qõ tñ est finituz Et sic posset dici q̃ in gñe entiuz ascẽdendo est deuenire ad unuz suppremũ quod tñ est finitum. ¶ Verũtamen supposito q̃ ens infinitũ est possibile. supposito etiaz q̃ si eẽt aliquod ens infinitũ eẽt pfecti° ente finito. rõnes facte hẽent euidentiaz ⁊ forte alique demonstrarẽt ¶ Quantuz ad quartã uiã scilz remotõis arguit p talem ꝓbem Nulla

impfectio est ponenda in deo. sed finitas ē imperfectio ergo a deo amouenda. sed omne non finitū est infinitum. g̃ ꝛc ¶ Maior in ista uia supponit tanq̃ nota. si enim negaretur nulla pbabilitatem hbent rōes p ista uia. Sed maiorem probo 4ᵒ. primo sic. q̃to res aliqua est limitatior tanto ē maior ⁊ impfectior. sed omne ad cui⁹ augmentū seqũtur augmentū impfcōis est impfectū. uel non est fine pfcōne. ¶ 2° sic. quāto aliqd est ppinquior non enti tanto ē impfectior. hoc ptz ex ordine entium. sed q̃to aliqd est limitatius tanto ppinquior est non enti ergo limitatio dicit impfcōem ¶ 3° sic. q̃to nature sūt uiciniores materie. tanto sūt impfcōres. hᵒ pz q̃ forme materiales q̃ magis ppique materie sunt impfectiores ī materialib⁹. sed si primū ponatur finitū: ppatōem ⁊ certam distantiam hēbit ad materiā. g̃ ⁊ impfectus erit. ⁊ non nisi q̃ finitum. g̃ finitas dic impfectōem. ¶ 4° sic Omnis carētia pfcōnis dic impfectōem. sed omis finitas dicit carentiam ulteriōris pfectiōis p̄m illud gen⁹ cui additur ergo finitas dicit impfcōnem: ¶ Sed hic oritur diffi. q̃ posset aliq̃s dicere q̃ iste rōnes satis ꝓbant si eēt certum q̃ omis impfectio sit amouenda a deo. sed hᵒ non est ꝓbatum. ¶ Dico q̃ sufficit arguere ex his que sunt nobis naturaliē inserta Istud autem ē sic. q̃ entia non pfecte bñ dispōnerentur. quare ꝛc.

Q/9

Queritur utꝛ. in diuinis sint 3ᵒ psone. q̃ non. In ps. Tu es deus solus. ¶ Cōtra io. tres sunt q̃ testimonium dant in celo. 13° ¶ Ad ꝛcionem istū qōnis que certa fide tenetur. adducunt quatuor fundamēta p̄ que antiqui doctores conati sunt psuadere istā trinitatem. ¶ Primū radicatū erat in natura pfectōnis ⁊ nature. Ex ui nature arguebāt sic Natura ē qua pululans pululat. natura diuina est quedam natura. ergo natura diuina pululat ¶ Ex pfcōne arguit sic. unūquodq̃ est pfectum qñ non pōt sibi simile gñare. sed natura diuina ē pfectissima g̃ generatio ē in diuinis. ⁊ p ꝓns pluralitas. ¶ 2ᵐ fundamentū erat radicatus in natura actualitatis. q̃ q̃to aliqua natura ē actualior tanto actiuior. sed natura diuina ē infinite actualitatis. ergo erit infinite actiuitatis. non aūt ad ex̄ ergo ad intra. ¶ 3ᵐ fundamentū radicatus ē in natura bonitatis. q̃ omne bonū est naturaliter cōicatiuum sui ipsi⁹. bonitas aūt diuina est infinita. ergo ē infinite sui ipsi⁹ cōicatiua. ñ aūt ad ex̄ g̃ ad intra. ¶ 4ᵐ erat radicatū in natura felicitatis. q̃ p̄m Ric. de tri. nullⁿ solitariⁿ pōt esse beatⁿ. nec amor unⁿ ad se potest eē iocundⁿ ergo q̃ sit ad aliud. ergo pluralitas. ¶ Cōtra istas rōnes instat eo ordine quo sūt posite ¶ Cōtra pᵐ de natura pululate non capit intellectⁿ q̃ natura pululans ⁊ pullulata sit una g̃ plures ¶ p̄. natura non ē ibi pululans. ergo ꝛc. ¶ Cōtra fundamentū illud de pfectōe. certum ē q̃ natura angelica est pfectior q̃ asinina. ⁊ tñ asinⁿ gñat et non angelus. Et rō est q̃ angelus nō indiget ꝓseruatōe specie in alio a se. asinⁿ autem sic. ¶ Contra 2ᵐ de actualitate. certū est q̃ actualior ē aia rationalis q̃ corpus organicum uel forma asini. ⁊ tñ non ē actiuior q̃ corpus gñat corpus. ⁊ asinⁿ asinū ⁊ non aia aiam. ¶ Cōtra 3ᵐ de bonitate Nullī dubium ē q̃ angelⁿ ē nobilior celo. ⁊ tñ celum ꝓicat se q̃ multas formas sbales pducit. angelus aūt non nec unā pōt pducere. ¶ Cōtra quartā de felicitate arguo sic ¶ Felicitas siue beatitudo ē pfectio simpliciter. q̃ in quolibet ipsi ē melior quam non ipsa. ideo etiam ponitur in deo. sed accipio tūc sic. q̃cquid pfcōnis est in tribⁿ psonis ē in una earum secundum accepta. sic dicit dⁿo. de unica ⁊ discreta theologia ⁊ de di. no. ergo beatitudini ñ pueit aliqua perfcō ex pluralitate. ¶ Nūc adduco rōes doc. modernorum. Et est prima que fundat in pducto intentionali talis ubi cūq̃ inuenit opatio p̄ quā pducitur obiectum in eē cognito pōt esse tale pductū in eē cognito. sed obiectū pductū in eē cognito ē uerbum g̃ ibi pōt eē uerbū. sed in diuinis talis operatio inuenit. ergo in diuinis pōt esse uerbum. ⁊ per ꝓns est. Maior uidet manifesta Minorem oñdo q̃ in deo ē actus intelligēdi q̃ est huiusmōi operatio. Eōd modo arguit pōt de spū s. Sed q̃ pōt dici q̃ pductio

bonitatis

Ricardus de sancto victore

dz

in esse cognito quam uidemus in creatura
est intentionalis. ĩo ulterius arguitur sic.
¶ Quicunq; aliqd inuenit in creaturis qõ est
pfectionis cum tñ aliqua impfcõe: illud dz at
tribui deo tñ sublata oi impfcõne. sed posse
pducere obiectum ẽ pfectionis in creatura. q
aũt pducatur in eẽ ꝑ quid hoc ẽ impfcõnis
ergo attribuetur deo pducere non in eẽ ꝑm
quid. ⁊ p ꝓns in eẽ reali. quod ẽ ꝓpositum.
¶ Contra istã rõnem insto 4ᵗ. Primo sic.
Illi repugnat pduci in eẽ reali cognito cui
repugnat pduci realr. sed eẽntie diuine re
pugt pduci realr ergo eẽntie diuie repugt
pduci in esse reali cognito. ¶ Confirmat.
q illud qd est pcognitum ẽ prio pductuz
in eẽ reali cognito. sed eẽntia diuia ab intel
lectu diuio est pcognita. ergo ipsa ẽ prio p
ducta in eẽ reali cognito. quod tñ sibi repu
gnat. ¶ 2° sic Eodem mõ quo psona patris
pritelligit se, pducit se in eẽ reali cogni/
to. sed pr intelligit se totum, saltẽ ꝑ ario. er
go pr pducit se ipm in eẽ reali quod ẽ falsũ
⁊ impossibile. ¶ 3° sic filiꝰ intelligit eẽntiã
⁊ se ipm sic pater. cum g pr intelligen eẽn/
tiam pducat uerbũ sequtur q filiꝰ simlr in
telligen eẽntiam pducat ꝓbum. Etiam sic
pr pducit se ipm ita ⁊ filiꝰ. cum intelligat se
ipm sic pater. ¶ Confirmat. q q diuia es
sentia sit cognita bz ex cognitõe ut in pre.
cum g filio ꝓueniat ista cognitio ꝑ quaz fit
ista pductio sequtur q se pducat realr. ¶
4° sic Nam spũs scõ eque ꝓuenit opatio in
telligendi ⁊ uolendi sic ⁊ pr. si ergo pr ex
eo q bz talem opatiõem pducit simlr spũs
scũs pducet filium ⁊ spm scm. ¶ Jõo dz q
iste doctor non intendit demõstrare nisi q i
deo sunt psone saltẽ ꝑ rõnem ⁊ in eẽ rõnis
pducte. ¶ Sed ꝗ hoc arguo Illud quod ñ
est possibile non ẽ demõstrabile. sed non ẽ
possibile q sit psona rõnis. ergo non ẽ de/
monstrabile. ¶ Cõfirmatur q eẽ rõnis ẽ
incõpossibile psone diuine. q ipsa ẽ necessa
riuz ⁊ reale ⁊ non rõis. ¶ Dico g q doctor iste
puto non intendit demõstrare simplr. nec eꝰ
intendo negare qn psona pducatur in esse
cognito. sed illud eẽ presupponit aliud esse.
q ens rõnis non pot eẽ pm eẽ psone diuie.
¶ Ideo adducitur rõ Jo. que fundat i na
tura pductionis. ⁊ est talis Ubicũq; est in
uenire principia pductiua aliquoz sñ impfe
ctõnis illa suppolita in q̃bus inueniunt pñt
talia pducere quoz hñt principia pductia.
cũ non pñt impediri ꝓpter impfcõem. sz in
diuio suppsito ẽ inuenire principiũ pducti
uuz notitie genite. s. mẽoriam fecundã que
est obiectũ cum intellectu. ⁊ principium pdu
ctiuũ amoris spirati. quod ẽ obiectũ cuz uo
luntate. ergo suppositũ diuinum hñs ista
duo principia pductia pfectissime poterit p
ducere notitiam genitã ⁊ amoẽ spiratum.
talia aũt in diuis non pñt eẽ nisi sbsistẽtia.
cuz inherentia dicat pfcõem. ergo in diuinis
sũt duo sbsistentia pducta. ⁊ unũ pducẽs re
alr distinctũ ab eis. ¶ Sed ꝗ istam rõem ar
guo 4ᵗ. Prio sic. potentia itellectiua ⁊ uo/
litia sunt potẽtie actiue ⁊ non factie. ut ha
bet ix. metha. ut. s. eaz actio tñseat in aliõ
suppositũ. q eaz actões sunt immanẽtes so
lum ⁊ non tñseuntes. cum g nihil pñt pdu/
cere nisi eaz actio tñseat in aliud suppsi/
tuz g non pñt aliqd pducere. ¶ 2° sic Qñ
cũq; potẽtie hñt actus adequatos non pñt
ultra pducere. ut pz de intellcũ ⁊ uoluntate
qñ perfcẽ nitũtur ad unuz. sed potẽtia itel/
lectiua ⁊ uolitia pbent actꝰ adequatos itelli
gendi ⁊ uolendi ⁊ infinitos añ illam pdu/
ctõem g nihil ultra pducẽt. ¶ 3° sic intelle
ctus agẽs ⁊ obiectũ in nobis ls sint princi
pia pductia nihil tñ pñt pducere nisi hẽnt
sufficiens receptuuz. g eodem mõ in deo si
non hñt sufficiens receptim non pducent.
¶ 4° sic Phi posuerũt q intelligẽtie ñ ha
bent notitiã genitam in itellcũ. ⁊ ꝑ rõnabi
liter. q ponebãt in angelis notitiaz ꝓnatu/
ralem. cum g notitia intuitiua diuia sit sibi
magis ꝓnaturalis. ergo ꝛc. ¶ Confirmat
q multi uidẽtur ponẽ uerbuz eẽntiale. qua
re g ponitur ꝓbum personale ⁊ notiona/
le. ¶ Ad ista rñdeo ut magis declaretur
rõ. Ad primũ dico q iste potẽtie sũt opera/
tiue ⁊ productie. operatie q̃dez sunt inquã
tum intelligũt ⁊ uolunt. ⁊ ut sic non habẽt
nisi opatões immanẽtes. sũt aũt pductiue
ut ducũt ⁊ spirãt. ⁊ ut sic hñt actões tñseun
tes. ¶ Ad 2ᵐ dico q non hñt illos actꝰ inq̃
tum sunt principia pductiua. s. intelligere ⁊

ꝑ eẽ cognitũ ꝑsupponat aliud
in prologo q. 19. arte. 2. q potest

ꝑ q dz est q nullus
hñs principium

ꝑ s. principium. secunda

ꝑ habet

uelle. sed ingitum sunt principia opatia. Jo
argumentū uidetur eē ad oppositū. q2 intel
lect⁹ uidetur eē principiū pductiū. ergo re/
spcū alic⁹ termi. ſz h ti⁹ nō est intelligē diui
nū q2 ē iproductuz. g necessario erit respcū
alterius termini. ¶ Ad 3ᵐ dico q ſz in no
bis req̃ratur susceptiū ad pductōem. non
tn ibi. Intellect⁹ enīz agens q req̃rat suse/
ptiū ad pductōem. hoc nō ē nisi impfcōnis
ideo ponendū est ibi solum illud qō est pfe
ctionis. ut pote q ibi sit principiū pducti/
uuz. sed non oz ibi ponē illud qō est impfe
ctōis. s. q ibi sit aliqō susceptiū. ¶ Ad 4ᵐ
dico q ppi respexerūt potentiā tn ut opati
uam. ⁊ p ꝓns ut receptiuā. non aūt ut secun
dam nec ut pductiam. Si aūt ad h respexi
sent forte posuissent Xbum ⁊ notitiā pduc
tam. ¶ Ad ꝓfirmatōem q si ponat illud
Xbum ponit quasi pductuz ⁊ non simplr.
sed ubi ē principiuz simplr pductiū ibi ñ
sufficit quasi pductio. sed oz q ibi sit uera
pductio. ¶ Sed adhuc dicūt aliq̃ ad rōem
q non ꝛcludit. nam ſz ibi sit mēoria que est
principiū pductiū Xbi ⁊ uoluntas secūda
que ē principiuz pductiū amoris spirati. ñ
tn seq̃tur q Xbum in diuis sit pducibile.
nec amor. q2 hec sunt infinita ¶ Ex ⁊ ſz i oo
sit infinita uis creatiua non pōt creare infi/
nitam creaturam. q2 repugt infinitas crea
ture. ⁊ ita in ppposito dicunt ipsi q ſz sit ibi
mēoria ut principium pductiū tn uerbuz ñ
est pducibile. ⁊ ita dicerent de amore spira
to. ¶ Cōtra istud arguo 4ᵒ Primo sic Si
cut omē pducens necessario aliq̃d pducit.
sic omne pductiū necessario ē respcū alicu
ius pducibil. sed tu ꝛcedis in diuis eē prin/
cipiū pductiū ad intra. ergo necessario erit
aliquid producibile ad intra. g Xbum ul' a
mor spiratus. q2 aliq̃d aliud non pōt eē re
spcū talium principiorꝫ. ¶ 2ᵒ sic Nulla po
tentia pōt eē respectu alicui⁹ impōssibilis
sed tu ꝛcedis in diuis potentiā productiuā
Xbi. g uerbum nō erit impossibile produci
⁊ p ꝓns est pducibile. ¶ 3ᵒ sic Omis poten
tia frustra ponit que non pōt reduci ad ac
tum. sed tu ponis eam in deo. g frustra. qō
etiam ē falsuz in natura. ¶ 4ᵒ sic Nulla po
tentia ē in deo que sit respcū phiti. sed uer/
bum ītīproducibile ē ens phitum g nulla
potētia ē in deo respcū uerbi quod tn tu ne
gas. non uidetur g ratio euacuata. sed ma
gis ꝓfirmata. ¶ Confirmo g rōem doc. pᵒ
sic. qñcunqz aliqua sūt eiusdem rōnis fo/
malis q̃cquid p se pⁿuel 2ᵒmō ꝓuenit uni. ⁊
reliquo. sed mēoria eiusdem rōis formalis
est in deo ⁊ in creatura ergo rē Tunc ultra
Productiū oz de mēoria in creaturis in 2ᵒ
mō dicendi p se. g ⁊ in deo. Maior apparet
uera. nam que sūt eiusdem rōnis formalis
hnt easdem oēs. ⁊ simlr easdem passiōes.
Nam diffinitio ē mediū. ubi g eadem diffi⁹
semp eedez passiōes ¶ Minor. s. q mēoria
sit eiusdez rōnis formalis supponit. sed q p
ductiū dicat⁹ de ea in 2ᵒmō apparet. q2 ē na
turalis aptitudo ei⁹ ¶ Confirmat. q2 qñ
aliqua sunt eiusdē ratōis formalis q̃cquid
pōt demōstrari de uno ⁊ de alio. sed de mē
oria in nobis pōt demōstrari q ipsa sit pdu
ctiua Xbi. g ⁊ de memoria in diuis. ¶ Itez
arguo sic. ⁊ ē ꝓfirmatio predcōꝫ Intellect⁹
enīz nō est principiū productiū uerbi. tunc
arguo Aut ingitum finit⁹. ⁊ sic uolūtas q2
finita eēt pductiā uerbi. Aut ingitum itel/
lectus hic. ⁊ sic nullus ali⁹. aut ingitum cre
atus. ⁊ sic respect⁹ eēt principiū ⁊ cā absoluti
Aut ingitum intellect⁹ simplr. ⁊ sic hētur
ppositū. q̃cquid enīz ꝓuenit intellectui ut i
tellect⁹ est ꝓuenit omni itellectui. ⁊ sic intelle
ctui diuino. quod ē ppositum ¶ Sed ꝗ in
statur quadrupl'r. pᵒ sic Quecūz sunt eius/
dem rōnis formalis q̃cquid p se in pᵒ uel ī
2ᵒmō ꝓuenit uni ⁊ reliquo. ſz eē factiuū Xbi
ꝓuenit in 2ᵒmō intellectui creato ergo ⁊ in
tellectui diuino ¶ Item eē factiuuz Xbi ñ
ꝓuenit intellectui q2 finit⁹. q2 sic uoluntati
nec q2 hic. q2 tunc nulli alteri. nec q2 creat⁹
q2 respect⁹ nō est factiu⁹. ergo rōe intellectus
simplr. ergo ꝓuenit creato ⁊ diuino. ¶ 3ᵒ
sic Esse receptiuū est passio p se ꝓueniens 2ᵒ
mō intellectui nrō. cuz ergo sit eiusdem rō/
nis formalis cum intellectu diuino hēbit e
asdem passiōes. ⁊ sic erit receptiu⁹. ¶ 4ᵒ eo
dem mō pōt argui. q̃a intellect⁹ nō non reci
pit Xbum q2 finit⁹. nec q hic. nec q2 creat⁹
p easdem rōes quas pri⁹ adduxi. ergo q2 in
tellect⁹ simplr. ergo intellectui diuino ꝓue

nit. ¶ Sed posset ñderi ad ista. q2 sic pdu
cere ⁊bum ibisistés non ꝓuenit intellectui
diuino. nec ingtum intellectus. q2 sic omni
intellectui. nec q2 infinitus. q2 sic ꝓpeteret
uoluntati que ifinita est. ſz ingtũ itellcũs
ifinit⁹. sic posset dici q pducẽ ⁊bm iberés ñ
ꝓpetit intellectui creato inquantũ intellcũs
nec inquantũ finitus sed ingtum intellcũs
finitus. licet inquaz posset sic dici. tñ q2 eo/
dem mõ possent pcedẽtia solui. ¶ Dico tñ q
ẽnitas naturalr non ẽ demonstrabilis. nec
p istam rõem nec p aliam p ylam de tri. p to
tum. ¶ Ad auctoritatẽ dico q solutio ex/
cludit pluralitatem naturaꝝ solum.

Q° /10/

¶ Tꝝ ẽnitas psonaꝝ sit demon
strabilis. ppter qd. q sic. q2 ric.
de tri. circa pricipium dicẽ q ad
hoc inducunt non soluz rõnes
pbabiles sed necessarie. ¶ Lõtra dyoñ. in
ca° deo unica ⁊ discreta. theologia dicit q e/
manatões diuiaꝝ psonaꝝ nec dicere nec co
gitare ẽ possibile. nec p ꝓñs demõstrabile.
¶ Circa istam qõnem occurrit 4ꝯ mod⁹ in
qrendi. ppositũ. Primꝰ est quantũ ad intel
lectum glorificatũ. 2ꝰ quantũ ad intellectũ
non glorificatũ. sed supnaturalr eleuatuz.
sic posituz ẽ m qõne de cognitõe notitie ab
stractie 3ꝰ quantũ ad intellectũ separatum in
puris naturalib⁹ ꝓstitutum. ¶ 4ꝰ quantuz
ad intellectũ ꝓunctũ supnaturalr non ad
iũctum. ¶ Quantũ ad pmꝰ dico quatuor cõ
clusiões ¶ Prima est q de fcõ intuitie cogno
scenti diuinã eẽntiaz ẽ p se nota trinitas p/
sonaꝝ. sed quod ẽ p se notũ alicui non ẽ de
mõstrabile. ergo tali cognoscẽti nõ ẽ trinitas
demõstrabilis. Maior pbatur q2 intuiti
ue cognoscẽti aliqõ obiectũ sunt p se nota
illa que p accñs insunt illi obiecto etiaz se/
pabilr. ergo multo magis que insũt insepa
biliter. sed trinitas insepabilr inest diuine
eẽntie. ergo ꝛc ¶ Minor assũpta apparet.
q2 quod ẽ p se notũ hãt euidentiã a se. qõ ñ
p se notum nõ hz euidentiã a se sz ab alio. i
possibile aũt est q idem hẽat euidẽtiaz a se
⁊ non a se. ab alio ⁊ non ab alio. ¶ 2ꝯ ꝓlu
sio q si p ipossibile oñderetur alicui diuia
eẽntia intuitie ⁊ non tria supposita. si cõica/
bilitas non oñderetur illi intuitie posset ta
li intellectui demõstrari q diuia eẽntia ẽ ꝓ
cabilis. Et hoc pbatur sic Omis p se passio
non nota de sbiecto euidenter cognito: põt
tali intellectui de isto sbiecto demõstrari. sz
cõicabilitas ẽ passio diuine eẽntie ⁊ non co
gnoscitur a tali intellcũ ergo ꝛc. naturalis
eni aptitudo est. ¶ 3ꝯ ꝓclo ẽ q nulla relatõ
num uel diuinaꝝ psonaꝝ posset de diuia es
sentia tali intellectui de isto sbo demõstra/
ri. Et h pbo sic Omis p se passio demõstra/
bilis de sbo ꝓcõitatur ipm sbm ubicũqz re/
periat. q2 p se inest ei. diuia aũt eẽntia inue
nitur in una psona sine relatõe alteriꝰ pso/
ne ꝓstitutiua. ¶ Et p nulluz inferi⁹ uel pp
tum de cõi uel de supiori põt demõstrari. cuz
sit inadequata. ista aũt quoꝝ unuz de alio
demonstrat sunt adequata. ergo ꝛc. ¶ 4ꝯ
ꝓclusio q ẽnitas formalr ⁊ actualr nunq
põt demonstrari. q2 ꝓstat ex relatõib⁹ ex q/
bus demonstrari non ꝓtingit. ¶ Lõtra. qc
quid in diuis est aptum eẽ: totuz inest ô fcõ
cum non sit ibi potentia distãs ab actu. Si
g de diuia natura demõstratur q est cõica/
bilis tribus suppositis inferr q de facto sit
cõicata. ¶ Ideo dico q due ultie ꝓclones ñ
sunt oino certe. Nam si hõ esset pure neces
se esse. qcunqz demõstraret hoiem eẽ risibi/
lem. demõstraret eũ esse actu ridentẽ ex ꝓse
quẽti. tñ dicere possum q iste due ꝓclusiões
⁊ificantur quantũ ad primã demonstratõ
nez. lz p aliam posset demõstrari quelibet il
laꝝ. ¶ Quantũ ad 2ꝯ intellectũ dico 4ꝯ
ꝓclones Prima ẽ q hñs notitiaz abstracti
uaz de diuia eẽntia sb rõe sua ppria: põt de
monstrare q ipsa est cõicabilis trib⁹ suppo
sitis. Hoc pbo sic Omis intellect⁹ hñs spe
ciem alic⁹ obiecti ei⁹ quiditatẽ specificã repñ
tantez. põt demonstrare p se passionẽ ei⁹. ta
lis ẽ ꝓcabilitas. ergo ꝛc. Si dicas. maior
est uera si sbm est diffinibile. eẽntia aũt nõ
est huiusmodi. q2 est simplr simplex. ¶
Ad hoc dico q ꝓclo est dubia. uel potest dici
q qñ cognoscitur aliqd qõ mediat int sbm
⁊ passionẽ non ẽ incõueniens. infinitas au
tez mediat int eẽntiam diuinã ⁊ ẽnitatem. ⁊
ideo per infinitatem posset demonstrari q

diuina eẽntia sit cõicabilis trib⁹ psonis. ¶ 2ª ꝛcl'o q̃ talis itellectus põt demonstrare lz non pª demonstratõe q̃ ẽ actu ꝛicata. q̃a quicũz intellect⁹ cognoscat aptitudinẽ in alꝶ quo obiecto sũme necessario cognoscere potest actuz ad quẽ est illa aptitudo. ȝs autez est summe necessar⁹. ⁊ iõ cognoscẽs cõicabilitatẽ diuine eẽntie põt demõstrare ulteriuſ q̃ ipsa sit actu cõicata. sic̃ si homo eẽt necesse esse: cognito q̃ eẽt risibilis posset cognosci q̃ actu rideret. ¶ 3ª ꝛcl'o est q̃ ꝓꝓꝛietas cuiuslibet psone ẽ demonstrabilis de diuina eẽntia Nam de quocũqz summe necessario põt demonstrari aptitudo naturalis ad aliq̃d existenõ. in eo de eo põt demõstrari actus illi⁹ aptitudinis. sed cõicabilitas põt demonstrari. ergo ꝛc. ¶ 4ª ꝛcl'o est q̃ tota trinitas põt demõstrari cũ ipsa ꝛstet ex relatõib⁹ que ut dictũ est pñt demõstrari ¶ Lõtra Oꝝedium cõe nunq̃ demonstrat aliq̃d sine quo repiri põt sb̃m. diuina aũt eẽntia ut patuit repiri põt sine singulis relꝶnib⁹. ⁊ ideo falsa eẽt ꝛclusio demõstrata. ¶ Dico ad ꝶ q̃ nunq̃ inuenit eẽntia sine quacũz relatõe, nec ecõuerso. tñ eẽntia que ẽ in ꝑze hz filiatõez lz ut in ꝑze reduplicatie non habeat filiatõem. sic̃ lz homo semp sit risibil'. non tñ in pº signo ẽ risibilis uel q̃ditatiue. Et sic dico de diuina eẽntia q̃ ubiqz hz relationẽ simpl'r. ¶ Quantũ ad 3ᵐ intellectũ dicũt aliqui q̃ non ẽ demonstrabilis ex puris naturalibus tali intellectui. qz obiectũ supnaturale ⁊ tñscendẽs oia creata ẽ trinitas psonaꝝ. sic̃ byla⁹ docet de tri. diffuse ¶ Sed ꝗ. suppono q̃ intellect⁹ talis intelligat oia que sunt in creatura formal'r que sũt limitata. cum q̃ in creatura reluceat uestigium trinitatis ex ipso poterit cognoscẽ trinitatẽ. sicut docet au⁹ sup gen. ad lrãm. Si aũt dicat q̃ est maiꝛ dissimilitudo q̃ ꝓformitas hẽtur ꝓpositũ. qz sic̃ respcũs sil'itudinis non cognoscit nec ꝛcipitur sine fino ita nec respcũs dissil'itudinis. ¶ 2º. q̃ ꝓductio amoꝛis spirati in nobis hz ꝓformitatẽ que est formal'r in nobis ad ꝓductõem spũs. s. Cum q̃ ꝓformitas sit q̃d limitatũ ⁊ possit cognosci. ergo ⁊ finus. ¶ 3º eodez mõ ꝓbatur de ꝓformitate ꝓbi nũi ad ꝓbum diuᵐ ergo ꝛc. ¶ 4º. qz anima nostra facta est ad imaginẽ trinitatis. sicut dicit auº. ix. ⁊. x. ȝ tri. Intellect⁹ aũt talis cognoscit aiam nostraz. non solũ illud qõ est in aia. sed inq̃tum ad imaginẽ trinitatis. cũ talis respect⁹ sit limitatus q̃ cognoscit ipsã trinitatez arguitue ¶ Posset ergo dici q̃ demõstratiue ꝓpter istas rõnes que facte sunt nõ cognoscent finũ. Nam hoc non ꝛcludunt sed magis oppositũ. omes. n. fundant in una radice. s. q̃ cognoscẽs relatõez aliquã necessario prⁿ natura uel simul cognoscit finum. ¶ Tunc posset argui Dis intellect⁹ cognoscens relatõem aliquã necessario uel prius natura uel sil' cognoscit finum. qz si postern⁹ in illo prior eẽt cognita relatio sñ termio. sz p te talis intellect⁹ cognoscit relationẽ que est ad finuz q̃ prⁿ uel simul cognoscit finitatem ¶ Tunc arguo ultra Omis cognoscẽs demonstratie aliq̃d per aliud prⁿ cognoscit illud aliud. sed intellect⁹ talis nõ prⁿ cognoscit relatõem q̃ trinitatẽ. ergo p relatõem non cognoscit demonstratie finũ ¶ Sed quid cognosceret ne intellect⁹ aliquo mõ sb̃ ratione specifica finuz. ¶ Dico q̃ supposito q̃ illas relatões cognoscẽt nesciren euadere q̃n cognosceret necessario trinitatẽ ¶ Dico q̃ autozitates sc̃ozꝝ maxime dyonisii uident eẽ ad hoc q̃ ex puris naturalib⁹ trinitas non possit cognosci. Ideo ꝛcl'oem istã quantũ ad istuz intellectũ non assero. ¶ Quantũ ad 4ᵐ dicũt oẽs theologi q̃ ista beata trinitas non ẽ nobis demõstrabilis. qz intellect⁹ non cognoscẽs distincte ⁊ q̃ditatiue rationẽ aliquam specificam non põt demonstratie cognoscere. ꝓpter q̃d passionẽ ꝓꝓriam illi⁹ q̃ditatis ⁊ ratois. talis ẽ intellect⁹ nẽ in uia. ergo ꝛc. ¶ Sz ꝗ. qz plato posuit'ȝm ⁊ natum de deo. ut recitat aug⁹ de ci. zº porphiri⁹ posuit ꝑem ⁊ filiuz ⁊ hoꝝ mediũ. ut hẽtur ibidem. ¶ 3º aR. pºce. ⁊ m. in nũero finario exhibuit se ipm magnificare unum ȝm. ¶ 4º ali⁹ phs dicẽ monas gignit monadem. ⁊ in se ipso reflectit suum amoꝛẽ ⁊ ardoꝛem ¶ Dico q̃ multa ꝓbabilia ⁊ ꝓbabil'r annũciata ⁊ ꝓpter nos multa p reuelationẽ habuerũt ut recitat augus. ¶ Sed hic sunt due difficultates ¶ pª

cum intellectus noster possit cognoscere respectum creaturaꝝ ad ōm. ois aut creatura hz respectuz posterioritatis ad fini. g cognoscit illam relatōem posteriorē cognoscendo ¶ 2ª q omis cognoscēs quidtatē aliqua pōt cognoscere aptitudinem illiꝰ quiditatis que est ppria passio eiꝰ in 2°mō dicendi per se. Ex hoc enim q hz talem q̄ditatē hz talem aptitudinē. sz intellectꝰ nō cognoscit talem q̄ditatem que ē formal'r in deo. s. intellectū ⁊ uoluntatē ergo cognoscere poterit tales aptitudines intellectꝰ ⁊ uoluntatis. sz tales sunt ꝓductiuitas ⁊ huiusmōi. ergo ꝛc.

¶ Ad primā dico q posito q cognoscēmus tales respectꝰ hñ sequeret talis ꝛcl'o. Sed dico q tales respcūs sunt nobis penitꝰ ⁊ totaliter ignorati. ¶ Ad aliud dico q hñ ꝓbatur q intellectꝰ est plurificabil' pluribꝰ supositis ⁊ cōicabilis. sed q idem nūeral'r sit ꝛicabilis ⁊ cōicatiuꝰ non ꝓbatur. ¶ Ad auꝛitatē dico q ille rōes sunt necessarie supposita fide.

Qº n/

Qꝛ trinitas sit demonstrabil' demonstratōe q2. ¶ Hic breuiter pono quatuor ꝛcl'ones ꝑ distinctōem tactā in precedēti qō. ¶ Pria q intellectui sepato glorificato ñ est demonstrabil'. Et rō est eadez que priꝰ. q2 intellectui cui p se nota ē aliqua ꝓpō nō pōt demonstrari. trinitas aūt est tali itellectui p se nota. ¶ 2ª ꝛcl'o q intellectui sepa/ro eleuato uel intuitie uidēti diuinā eēntiā sic priꝰ. ¶ 3ª q intellectui hñti spēm de diuina eēntia pōt demonstrari. q2 hñs distinctam notitiaz de aliqua ꝓpria rōne pōt habere notitiaz de passiōe uel quasi passiōe illiꝰ rōis. sed hñs notitiaz de passiōe immediata pōt p illam de quiditate demōstrare mediataz. cum g possit talis intellectꝰ hñs distinctā cognitoem notitiā deitatis cognoscere eam ē infinitā: poterit p infinitatem tanq̄ p medū demonstrare trinitatē. ¶ 4ª ꝛcl'o. de intellectu nrō ꝗuūcto dico q nō. q2 intellectus nr̄ non cognoscit aliq̄d de deo. nisi p creaturas. tunc arguo sic. p illud nō pōt cognosci demonstratie trinitas qō ducit in differēter in unitatē ⁊ pluralitatē. sz omēs effectus creati quos cognoscimus ducūt in differēter in unitatē ⁊ pluralitatē. ergo ꝛc. ¶ p illud non cognoscitur determinate pluralitas quod ē cōe uni ⁊ pluribus. sed omia que natural'r cognoscimꝰ de deo sunt cōia uni ⁊ pluribꝰ. eque. n. oia ꝗueniunt uni pōne ⁊ pluribus. ¶ Patet g q demōstrari non pōt nec demōstratōe q2 nec demōstratōe ꝓpter q̄d trinitas pōnaꝝ q̄tum ad intellectuz nostꝝ p statu isto.

ꝗ/ 12/

Qꝛ distinctio pª que est in diuinis sit distinctio personaꝝ. ¶ Circa istaz qōem est inteligendū ꝓpter sequētia q in diuinis est 4ª distinctio eēntial'r ordinata. incipiendo ab ultima eēntial'r que oēs alias pōsupponit. tñ quo ad nos ē pª ⁊ magis uulgata. ¶ p ꝓ uitum ordinē est distinctio pōnarum ⁊ illa exprimit in fide catholica. ¶ Ex iª tanq̄ certa arguim' p fidez distinctōem relatōnuz. ⁊ h sic Omnis distinctio ordñtium necessario pōsupponit distinctōez ꝓstituentiū uel diuersoꝝ. sed pōne ꝓstituūt in esse pōnali ⁊ ordñt p relatōes ꝓstitutiuas ⁊ distinctiuas g ille relatōes differūt. Hoc ꝛfirmo sic Quicunq3 aliq̄d ꝗuenit alicui p aliud. p ꝗ ꝓpetit illi p qō ꝗuenit sibi. sed distinctio conuenit pōne ꝓpter ꝓpietates. ergo magis ⁊ priꝰ ꝓpetit illi ꝓpietati. ¶ Ista aūt pōsupponit 3ª q̄m que ē attributoꝝ. ⁊ hoc ꝓbo 4ª. Primo sic Ois relatio distincta ab alia relatōe oz q distinguat p fundamentū uel p finuz uel p relatōez aliaz. sz emanatōes que sunt relatōes distinguunt. non aūt distinguūtur p alias relatōes. q2 si sic hoc maxie uideretur p oppositas. sed hoc ē impossibile. q2 pari rōne iste distinguūtur p istas: ⁊ ita eēt circulatio in distinctis ⁊ distinguēti bꝰ. oz g q distinguatur uel a fino ul' a fundamento. uel a principio. nō a fino. nec a fūdamēto. q2 finus ⁊ fundamentū ē diuina essentia. ergo oz q distinguatur a principiis. g principia eēt distincta. h aūt eēt intellectꝰ ⁊ uolūtas que sūt attributa. ¶ 2ª arguit sic. ⁊ uideꝰ idem. Ois relatio sic maioꝝ pte rationis. sed emanationes pōnaꝝ non distinguūt a fūdamēto. q2 fundamentū est idem. s. essentia

ꝑ/ 9/

2ª 9

3ª 9/

4ª 9

diuina que fundat generationē ⁊ spiratio
nem intelligen° de passiuis. ergo o3 q̄ disti
guant termis. tim aūt sunt absoluti. g̃ di/
stictio aliqua ē inter absoluta. ¶ 3° sic. iter
fundamentū ⁊ tinuz eiusdem rationis nō
oritur nisi relatio eiusdem rōnis. si ergo in
absolutis non sit aliqua distinctio. cuz ab
solutuz fundet ⁊ termiet emanatōes ipse ꝑ
hoc non erunt distincte. hoc aūt est falsum.
cum sint relatōes dispate ⁊ alterius rōnis.
Maior est manifesta q̄ cause oēs eiusdez
rationis non causant nisi effectū eiusdem
rationis. ¶ 4°. ⁊ est idem Relatōes dispa/
te non pnt oriri nisi ab extremis dispatis ⁊
alteri° rationis. relationes diuine sunt dis/
pate. ergo inter absoluta ē aliqua alteritas
Ma. p3. q̄ dato q̄ relatōes dispate oriātur
ab extremis eiusdē rationis inq̄tum eiusdē
rationis. tunc eadem inq̄tum eadem non e
runt eadem. quod ē oppositū in adiecto. ¶
4° aūt distinctio arguitur ex ista. s. attribu
tor ab eēntia. q̄ quecunqz uni ⁊ eidez sūt
eadem inter se sunt eadem ꝑ q̄ sunt eadem
illi. ꝑ q̄ cōiter ꝓceditur istud principiuz. Si
ergo attributa sunt omnib° modis idez cū
diuina eēntia erunt omnib° modis idez in
ter se. quod ē falsum. ergo distinctio diuine
eēntie ab attributis ꝑsupponit a distinctōe
attributor inꝫ se. Sz posset aliq̄s dicere q̄
rationes facte ꝓbantes q̄ attributa distin
guant q̄ relationes distincte sunt. licet ra/
tiones iste ueꝛ assumāt in creaturis ⁊ limi
tatis. non tn in natura illimitata. q̄ eadez
natura illimitata pōt fundare ⁊ tinare di/
uersas relationes. ¶ Contra Idez manēs
idem semp in naturalib° agentibus natum
est facere idem. Ex hoc principio ꝓbatur q̄
memoria diuina semp ꝓducit Xbum. si er/
go eēntia diuina eēt termin° ⁊ fundamen/
tum eēt eadem relatio. cum ipsa necessario
causet illam. ergo ꝛc. ¶ Ideo ad qōnem di
co q̄ distinctio ꝑsonaꝝ non ē prima distin/
ctio sed magis ultima q̄ ista negata nō ne
gantur alie. ecōuerso aūt sic. tn quantū ad
cognitionez nrām ⁊ fidei ipsa est pria ⁊ ma
nifestior. ¶

Ex trinitas diuinaꝝ ꝑsonaꝝ
possit stare cum omnimoda idemptitate eoꝝ
que sunt in eadē persona diuina. q̄ sic. q̄ p°
de trinitate dicit aug° q̄ non est aliud Xbū
⁊ quod uerbum hz. ¶ Cōtra Idez augus/
non eo de° quo pz. ergo ꝛc. ¶ Hic introdu
cuntur duo dicta cōia. primū est ueꝛ ⁊ credi
tum. s. q̄ 3ª ꝑsone sunt idez realr in eēntia.
⁊ differant in ꝑsonis realr ¶ 2m dictum est
dubuz. s. q̄ cum ista distinctione reali ꝑso/
narum in eēntia stat omimoda idemptitas
oim eorum que sunt in ꝑsona. ¶ Sz ꝓtra
istud arguo. 4ᵗ. ꝑm quatuor leges oppōnis.
Primo ex natura relatiuoꝝ. sic. idem non
pōt ad se ipsum referri relationib° dispatis
sed ea que sunt in eadem ꝑsona referuntur
relationibus disperatis. ¶ Probo. Essen/
tia enim dicitur excedens respectu relatio/
nis. relatio aūt excessa. ergo eēntia diuina ⁊
relatio non erunt omnino idē. ¶ 2° arguo
ex natura ꝓprietatis Impossibile est ꝓria ei
dem ꝓuenire ꝑ idem. sed idēptitas ⁊ diuersi
tas sunt ꝓria ⁊ ꝓueniunt eidem ꝑsone. ergo
illa ꝑ que ꝓuenunt non sūt omnino idem.
sed ista sunt eēntia ⁊ relatio. Nam ꝑsona ē
eadem alteri ꝑsona in eēntia. ⁊ differt ab al
tera ꝑsona in relatiōe. ergo ꝛc. ¶ 3° arguo
ex natura priuatiue oppositoꝝ. sic. unitas ⁊
pluralitas sunt priuatiue opposita. ꝓueniꝫ
aūt diuinis ꝑsonis unitas in eēntia. ⁊ plu/
ralitas in relationib° ⁊ ꝓprietatibus. ergo
relatio ⁊ essentia non sunt idem. cum non
ꝓueniant priuatie opposita eidem ꝑ idez ¶
4° ex natura ꝓdictionis 4ᵗ. Prima est q̄ ꝓ/
prietas formalr ꝓstituit ꝑsonam. eēntia nō
formalr sed fundamentalr. ¶ 2° q̄ ꝓpri
etas distinguit. essentia uero non. ¶ 3° q̄
relatio referr. eēntia uero non. ¶ 4° q̄ re
latio opponit alteri relationi. eēntia uero ñ
ergo uidetur ex istis oppositionib° q̄ rela/
tio ⁊ eēntia non sunt omino idem ex natu/
ra. sed ē ibi aliqua non idemptitas. quod ꝓ
bo adhuc ꝑ quatuor rōnes deducentes ad
quatuor impossibilia. Primo q̄ ꝑsone diui
ne eēnt prio diuerse. 2° q̄ eēnt primo idem
3° q̄ non eēnt nisi una persona. ¶ 4° q̄ eēnt
plures dii. ¶ Primū ostendem°. aut ꝑsone
se totis distinguunt. aut non Si sic g̃ sunt
primo diuerse. si non g̃ ꝓueniunt in uno. ⁊

f. Oe. 135

Quid ad ē pm generale ad 3ā

an alio differunt ergo illa quē sunt in ēadē
psona non sunt oino idem. ¶ 2m sic pbat
Illa que se totis sunt idem sunt prio idem
sed psone diuine per te se totis sunt idez. qz
si non. ꝓstat aūt q̄ sunt idem. ergo sunt idē
in aliquo ⁊ in aliquo nō. ergo erit aliud ⁊
aliud. ⁊ ista non sunt oino idem in psona.
¶ 3m sic pbatur. aut eodem pī quo ōs. aut
non. si non sic oz dicere ꝑ augus. hētur pro
positū. qz alio pī ⁊ alio ōs. si sic. cum illud
quo ōs lit penū unuz. g̃ illud quo psona.
⁊ sic est una psona tm̄. ¶ 4m pbatur sic. qa
ꝑ augm pī non eo de quo pī. ⁊ si hoc ꝓcedis
hētur ꝓpositum. si aūt dicis q̄ non sed eedē
ergo cuz eo quo pī distinguet a filio. ergo
eo quo ōs. ⁊ sic eēnt distincti diu. ¶ Posset
aūt aliqs dicē q̄ adhuc non hētur ꝓpositū
lz premisse non negent qz credite sunt. ¶
Ad istos oz dicere q̄ rndeant ad formas ar
gumentoꝝ siue sillogismoꝝ ¶ Ideo ꝗ eos
fatio in tribus figuris tres sill'os. Prim
est in ferio in pria figura. Nulla ꝓprietas
relatiua [illegible] diuina eēntia ē ad se. g̃ diui
na eēntia non ē ꝓprietas relatiua. ¶ 2o si
logism est in baroco in 2a figura Omnis
ꝓprietas relatia distinguit psona a psona
in diuis. diuina aūt eēntia non distiguit p
sonam a psona. ergo diuina eēntia non ē p
prietas relatia. ¶ 3o est in bocardo in 3a fi
gura sic. quedā ꝓprietas relatia non est fili
atio. sed omnis ꝓprietas relatia est eēntia.
ergo filiatio non ē eēntia ¶ Conclusiones
istaꝝ rōnuz si ꝓcedāt hētur ꝓpositū. si non
solue. ¶ Si dicas sic quidaz dicūt q̄ sill'us
est actus rōnis. ex actib aūt rōnis non ue
rificatur distinctio ex natura rei. ¶ Cōtra
qz tūc nulla realis distinctio posset demon
strari nec aliqua realis unitas. cum ois de
monstratio sit sillogism. ⁊ p ꝓns ens rōis
¶ Ideo dicunt alii q̄ lz premisse sint uere
ex natura rei. sufficit tm̄ q̄ ꝓcl'o ꝓcedatur. s.
distinctio. non tm̄ ex natura rei sed soluz rō
nis. ¶ Contra si ueritas ꝓcl'onis esset p ac
tum intellect tunc eo circūscripto eēt falsa
⁊ tunc premisse ex natura rei hntes ēis ue
ritatis in re eēnt uere ⁊ ꝓclusio falsa. sic ex
ueris sequeretur falsū. Ideo ꝓpter rōnes
adductas ⁊ multas alias que adducuntur

quē tm̄ in uirtute ad istas reducunt. dicunt
alii ⁊ ego cum eis q̄ oz ponere int eēntiam
⁊ relatōem aliquā non idēptitatez ex natu
ra rei. Nec indeo etiam q̄ rōnes possint sol
ui. Ut aūt eaꝝ efficatia magis appareat i
sto ꝗ eas 4r. ⁊ postea ꝓfirmabo. ¶ Primo
sic. Omnes rōnes ꝑdicte inuitunt repugnā
tie oppositoꝝ. tunc arguo sic. diuina eēntia
ut in pīe ꝓducit ꝟbum. sed ut in filio non
ꝓducit. g̃ eēntia ut i pīe ⁊ filio ē alia ⁊ alia
¶ 2o sic eēntia ut in filio est ꝓcata gnatio
ne. ⁊ in spū scō non. ergo ⁊c. ¶ 3o sic. eēntia
ut in spū scō hz ēinum adequatū. ut in pīe
⁊ in filio nō hz. ergo aliquo mō distiguun
¶ 4o sic Essentia ut in filio ē unita hūani
tati. ut in pīe ⁊ spū scō non. ergo ⁊c. ¶ Ad
ista dicit qdam doc. nī q̄ eēntia in omibus
istis instanciis accipitur cū ꝓprietate. eēntia
aūt ut cum ꝓprietate accepta est iō q̄ perso
na. ⁊ iō distinguit sicut psona a psona. sz p
se sumpta ē omino indistincta. ¶ Sed ꝗ di
uina eēntia est principiū quo ut i psona pa
tris. ⁊ non ut in filio. ⁊ ut sic non est psona
qz psona nō est pricipiuz quo sed qō ¶ Hic
dicitur q̄ eēntia nō accipitur simpl'r cuz ōz
eēntia ut in pīe est pricipium quo. sz accipit
in hitudine ad psonam uel ꝓprietatē ¶ Cō
tra qz tunc eēt relatio int eēntiam ⁊ relatō
nem uel psona. Dico q̄ nō est relatio sz hitu
do. hitudo aūt abstrahit a relatōe Naz sūt
multe hitudines que nō sunt relatiōes ¶
Sed hic est una diffi. ꝗ istas rōnes qz omes
uident ꝓcludere ꝑ incōpossibilitatez oppōis
sed 1a opponūtur real'r g̃ non pnt real'r cō
uenire eidem sic nec formal'r opposita pnt
eē idem formal'r ¶ Ad istud ē intelligendō
prio q̄ lz regule oēs de oppositis sint uere ō
simplicib termis sine detinatiōe tm̄ cum de
tinatione nō sunt uere sed fallunt Sic oia
relatiua dicunt ad ꝓuertentiā nō tm̄ eodem
mō Simil'r eodem mō in ꝗiis immediatis
remoto uno oz alteꝝ uere. sz si apponat mo
dus scilz eēntial'r nō oz q̄ alteꝝ insit. sicut
simpl'r omē aial uel est sanum uel egz eēn
tialiter tm̄ n̄ est sanū uel egz. Simil'r de pri
uatiue oppositis ⁊ ꝗdictoriis ¶ Dico g̃ ad
ꝓpositum q̄ lz opposita simpl'r n̄ insint ei
dem si appōitur mod scilz real'r nunquaz

ad est ad pōe

Ad ōē 29. q. 1.

tenebit ꝛclusio nec forme rōnuꝫ predicta ꝛ
sicut asserunt ¶ Cum ḡ queritur utꝛ omia
que sunt in eadē psona sint idez real'r. Dico
q̃ sic. ut saluetur pcise trinitas reꝛ in diui
nis. si enī poneret distinctio reꝛ tūc non es
sent pcise tres res. sed plures. ¶ Nota etiaꝫ q̃
non oia que sunt in diuinis psonis distinc/
tis sunt distincta

Qe/14/

UTꝛ cū unitate diuie eēntie sta
re possit pluralitas psonaꝛ.
q̃ non. deutro. 13. uidete q̃ ego
sum solus: ¶ Cōtra apl'us ad
coꝛ. 12ā dñi nostri ihu xpi ⁊ caritas dei ⁊
icatio. s. spūs ¶ Hic occurrūt quatuoꝛ dif
ficul. prima ē de uno pricipio p se noto. que
cunqꝫ uni ⁊ eidem ꝛc ¶ 2ª de sillogismo ex
positorio. ⁊ 3ª de sillogismo in pticulari.
¶ Quarta de sillogismo in uniuersali.
Circa primū occurrit pricipiū notissimū.
quecūꝫ uni ꝛc. sed psone diuine sunt idem
cuꝫ eēntia ergo inter se. ¶ Ad istud ōr. 4ª.
Primo q̃ illud pricipiū non tenet in ter/
mis illimitatis. ideo cū diuina eēntia sit il/
limitata. ad eam non oꝫ applicari. ¶ Alii
dicunt q̃ illud pricipium nō tenet in nō ad
equatis. sic idem coꝫpo uirtute diuia adest.
duobus locis. ⁊ tñ unus illoꝫ locoꝫ ñ ad
est alteri. ¶ Alii dicunt q̃ nō tenet in finis
improportionatis sic idem pōt eē in diuerſ
/qñq̃ tñ non simul sūt. ¶ Alii dicūt q̃ nō
tenet in finis non ꝛuertibilib⁹ quales sunt
diuina eēntia ⁊ relatio. sic ly socrates sit hō ⁊
plato sit hō. tñ soꝫ. non plo. ⁊ ꝓpter h in 2ª
figura ex puris affirmatiuis non pōt fieri
sill's. ¶ Sꝫ nulla istaꝫ solutionuꝫ ualet.
Pria non. qꝫ cum forma sillogistica tene/
at in uirtute ist⁹ pricipii. eo eiꝫ q̃ extrema
uniuntur in medio in pmissis /uniūtur inē
se in ꝛcl'one. si istud pricipiuꝫ non tenet in
finis illimitatis. tunc forma sillogistica nū
q̃ tenet in diuis. ¶ Nec 2ª ualet. qꝫ ꝛiūctio
extrinseca nunq̃ arguit intrinseca. sꝫ intri
seca bñ arguit intrinseca. Si enī coꝫpo eēt lo
cus ⁊ eēt in duob⁹ locis. tñ ualeret q̃tuꝫ eē
duo loca. ⁊ tunc bñ sequeret q̃ eēnt duo lo
ca unus locus. ¶ Nec 3ª ualet qꝫ nō est idē
cum re tempali. ⁊ p ꝓñs nec ipa/qñ/ad inui/
cem sicut de 2ª dictū est. ¶ Nec 4ª ualet. nā
oia indiuidua que sūt eius dē speciei sunt e
adem iter se specifice. ⁊ ita stat illud pricipi/
piuꝫ. ¶ Ideo dico q̃ illud pricipiū nulla/
ten⁹ est negandō cum p ipm teneat omis foꝫ
ma sillogistica pfecā que ē p se nota. ⁊ si fal
lat in aliqua materia. tunc ē inutil' ꝛiuga /
tio ⁊ non sill's pfecā ¶ Et tunc dico ad ar
gumentū quod fit ꝫ psonas diuias assum
pto illo pricipio q̃ cum psone diuine sint
idem cū eēntia diuia necessario sunt idez in
ter se. sꝫ tñ aliter. nam sunt iō cum diuia es
sentia idemptice ⁊ eēntial'r. non tñ sunt idē
inē se idēptice sep eēntial'r. sic dicit hyla. de
tri. q̃ pr̃ est illud qō filio. ¶ Cōtra quecūꝫ
uni ⁊ eidem sunt eadē eodem mō quo sūt ea
dem illi. sunt eadez inē se. sed diuine psone
sunt iō idemptice cū eēntia ergo sunt idēpti
ce idem inter se. ⁊ siml'r real'r. nam pr̃ est iō
realiter. qō eēntia filio est idem real'r q̃ eēn
tia ergo pr̃ ⁊ filio sunt idem real'r inē se
¶ Ad istud dico q̃ simpl'r sumptū ⁊ in finis
simplicib⁹ istud pricipiū est necessarium ⁊
uerissime tenet. suptum tñ cuꝫ declinatione
nō tenet. Probo. nam gen⁹ ⁊ oꝫña sunt idē
in p⁰mō dicendi p se ipsi speciei. ⁊ tñ nō sūt
eo mō idem inē se. ¶ Siml'r. 2º de differēci/
is sbalēnis. nam rōnale ⁊ hinibile sūt iō spe
ciei in p⁰mō dicendi p se. inē se aūt non sunt
idem eēntial'r. ¶ Simliter. 3º celum ē mo/
bile in 2⁰mō dicendi p se. ⁊ celum ē mutabi
le in 2⁰⁰. ⁊ tñ mobile ē mutabile in p⁰mō
¶ Simliter. 4º accipio duo dicta p accñs ō a/
liquo sic albedo ⁊ coloꝫ. utrūqꝫ ōr p accñs
de piete. parties enī p accñs ē coloꝫat⁹. ⁊ per
accñs albus. sed album ē coloꝫatū in p⁰mō
dicendi p se. siml'r albū ⁊ dulce sunt iō qua
litati p se. ⁊ tñ inē se p accñs. ¶ Dico ergo
q̃ ly regula illa simplicē teneat non tñ cū
additōe modi. Idcirco non seqtur q̃ si ali/
quid ꝛueniat relatōi realiter qō non ꝛuenit
eēntie realiter uel ecōuerso q̃ ꝓpter h distin
guitur realē. licet seqtur simplicē q̃ disti/
guitur si aliqd ꝛuenat uni qō non altēri.
pricipia enī que simplicē sunt p se nota p
additionē modi coꝫrūpuntur. ut patet i re/
gula illa ꝛioꝫ imediatoꝫ. si unum nō in
est alteꝫ inest. ⁊ econuerso Hec ē notissima

simpl'r accepta. sed tñ cum additione modi scilz q̃ditatiue non tenet. ¶ 2ª diffi. ē de sillogismo expositorio ꝗ trinitatem pſõaꝝ ⁊ unitatez eēntie. Unde arguit sic Hic pī est hec eēntia. hic filiꝰ ē hec eēntia ergo hic filiꝰ est hic pī. Dicit q̃ iste sillogismꝰ nõ ualet. qz est ex puris affirmatis in 2ª figura. iõ formo eū aliter sic in pª figura. hec eēntia est hic pī. hic filiꝰ est hec eēntia. g̃ hic filiꝰ est hic pī. Ut in 3ª figura Hec eēntia ē hic pī hec eēntia ē hic filiꝰ ergo hic pī est hic filius ¶ Istud soluitur 4ᵗ. primo q̃ iste sill'us ñ tenet nisi in ēnis quertibilibꝰ. Iz eni hic hõ sit aial ⁊ hic asinꝰ sit aial. non tñ hic hõ est hic asinꝰ qz termi non sunt quertibiles. Eodem mõ dicũt eē in diuis ¶ 2º dicũt aliq̃ q̃ est fallatia figure dcõnis. mutatur eni quale quid in hoc aliq̃d. eēntia eniz se hz ut quale quid. psona ut hoc aliq̃d. ¶ 3º dicunt alii q̃ mediuz uariatur. ⁊ ita ē fallatia accñtis. scilz eēntia ꝑ hitudines ad diuersas psonas ¶ 4º dicunt alii q̃ ex pticularibꝰ indefinitis. uel singularibꝰ nihil seqtur ¶ Pria solutio non ualet. qz tunc sill'us expositorꝰ esset inutilis quia non tenēs nisi in determiata materia cum tñ omnis uerꝰ sillogismus teneat in omi materia ¶ Et ite. si hic homo eēt hoc aial. ⁊ hic asinꝰ est hoc aial. scilicet idem aial nũero tunc hic hõ necessario eēt hic asinus. ¶ Nec 2ª ualet qz essentia diuina ut singularissima ⁊ significata ⁊ ꝑ aliquid ē in qualibet psona diuia Et p̃ in uero sillogismo expositorio nunq̃ talis fallatia fieri pōt. ¶ Nec 3ª ualet. qz meduũ ꝑ totum suuz ambitum iõ ⁊ eodem mõ acceptũ penitus qpatur ad utrũqz extremoꝝ. ⁊ sp in fallatia figure dictiõis ⁊ accñtis uariat meduz ⁊ sunt quatuor ēnis. hic aũt accipit eēntia pro medio ꝑ unam ⁊ eandez rõnem formalem. ⁊ iõ non uariat. nec sunt plures q̃ tres termi. cum meduũ ꝑ eandem rõnem omno dicatur ⁊ accipiat. ¶ Nec 4ª ualet. qz hz ex pticularib' non fiat bonꝰ sill'us. tñ ex singularibꝰ uerissimꝰ sillogismꝰ fit. pro eo q̃ termi sigñ induiual'r uariari non pñt Fit eniz ex singularibꝰ sillogismꝰ expositorius q̃ est ꝓxissimꝰ p eo q̃ termi sunt sigñficati in eo ⁊ certi. nec in eis fit distributio.

¶ Dico ergo q̃ cum forma sillogismi facti sit bona ⁊ utraqz premissaꝝ est uera oz aliquo mõ qcedere qcl'oem. ¶ Intelligendũ est tñ ꝑ augus. ⁊ hyla. de tri. q̃ in diuis formam quatuor qplexiones siue quatuor genera ppõnuz. Quedã dicunt quiditatiue sicut ds est sba uel spũs. Isti eni qceptus uidẽtur al'r dicẽ sbam q̃ iustitia uel bonitas. dicũtur enim p se in pº mõ de deo. ¶ Quedã sunt denomiatiue sicut quido ds deꝰ est iustus uel bonus. qz hz ista significent sbam tñ intelligunt modo qualitatis. spũs autẽ intelligitur mõ sbe ꝑ augus. 3º de trini. ¶ Quedam sunt idẽptice ut qñ unum ds de alio in abstracto. ppter infinitatẽ utriusqz uel alterius extremoꝝ. sicut sapia est bonitas. sapia est pīnitas. ¶ Alie sunt eēntiales. non accipiendo eēntialiter p q̃ditatiue sed eo mõ quo dicimꝰ q̃ tres psone sunt idẽ in eēntia. Istas aũt ppões docẽt fozare auꝰ q̃ hyla. de trini. in pluribꝰ locis. ¶ Ex istis ppõnibus formant quatuor gña sill'oꝝ. Primũ est de puris q̃ditatiuis sic hic. Dis spũs est sba. deus ē spũs ergo ꝛc. ¶ 2ᵐ est de puris denoiatiuis. ut omne necessarium est ēnum. ds est huiusmõi ergo ꝛc ¶ 3ᵐ est de puris idempticis. ut hic. hec sapia est hec scia. hec iusticia ē hec sapiẽtia. g̃ hec iustitia ē hec scientia. ¶ 4ª forma est de puris eēntialibus. ut hic filiꝰ est illud quod pī. spũs scũs est illud quod filiꝰ. ergo spũs scũs est illud quod pī. ¶ Et est notandũ q̃ sic in q̃busdaz generibus ppõnum formatis in creaturis fit mixtio. ita in istis. p quam mixtionẽ solumuntur multe diffi. que sunt ꝗ theologos. sicut eniz ex duabꝰ qtungentibꝰ pōt sequi qclusio necessaria ita ex duabus idẽpticis sequitur qcl'o eēntialis ¶ Et p hoc rndetur ad primuz argumentũ. qz utraqz pmissaꝝ est ꝓbabilis idemptice. qclusio aũt est simpl'r uera scilicz eēntialiter. non eniz oz q̃ qcl'o sit eodẽ mõ uera sicut pmisse sed sufficit q̃ simpl'r sit ꝓba q̃tumcũqz alio ⁊ alio mõ ¶ 3ᵐ difficile ē de sill'o pticulari formantur eniz quatuor sillogismi pticulares qui afferũt diffi. in expo sito Primꝰ sic Omnis paternitas filii est eēntia quedã. ppietas filii repugnat pī ergo essentia repugnat pī ¶ 2º sic nulla relatio

Et hec est ista qz in ea sillo expositorio oz tres dicos ex ibi positos ea singularia. et p qz nulla illorꝝ pōt accipi ut qualeq̃ ꝑ omis sumitur. ut ꝑ ab ipsis

filii est spūs sancti sed diuina eēntia ē relatio filii. ergo diuina eēntia non est. s. s. ¶ 3ª sic Omnis ppietas psonalis ē ad aliud in diuinis. sed diuia eēntia est ppietas psonalis. ḡ eēntia diuia est ad aliud. ¶ 4ª sic. nulla ppietas psonalis ē cōicabilis. diuina essentia ē ppietas psonalis. ergo non ē cōicabilis. ¶ Ad primū dico q̄ ex maiori idēptica ⁊ minori formali, sicut erāt ille seqtur ꝛclusio formalis uel denoiatiua. nam hec ē uera q̄ eēntia nec formal'r nec denoiatie est pr̄. ¶ Ad 2ᵐ dico q̄ ex duobus idempticis seqtur ꝛcl'o q̄ditatiua. Nam eēntia diuina quiditatiue non ē nec pōt eē spūs scūs. Ad 3ᵐ dico q̄ ex maiori q̄ditatiua. ⁊ minori idēptica seqtur ista ꝛclusio que est eēntialis. s. q̄ eēntia diuina est oīno id qō est ad aliud. ¶ Ad 4ᵐ ꝛceditur ꝛcl'o sic. s. q̄ eēntia non ē quiditatiue cōicabilis. Ex maiori eni denoiatiua ⁊ ex minori idemptica affirmatia seqtur ꝛcl'o q̄ditatiua negatiue sumen° ¶ 4ᵐ difficile est de sillogismo ul'i formo autē duos tales Primo sic, oīs natura ē cōicabilis. nullus suppositū est cōicabile. nullum suppositū est natura. ⁊ tūc tria suppositā ñ essent una natura. ¶ 2ª est talis. nullū suppositū realit' est cōicabile. omnis natura realit' est cōicabilis. ergo nullum suppositū est natura. ¶ Ad primū dico q̄ ex duob° denominatis sequitur concl'o q̄ditatiua q̄ q̄ditatiue nullus suppositū diuinus est natura. natura eni in abstracto. non ōr nisi idēptice de supposito ¶ Ad 2ᵐ dico q̄ mod° realitatis aduenīens forme silogistice corrūpit eā Ubi grā Omne corpus imediate est sba. oē corp° aiatum ē immediate corpus, ergo oē corp° aiatum immediate ē sba. ꝛclusio ē falsa. ¶ Item omis hō q̄ditatiue est aial. omis homo q̄ditatiue ē rationalis. ergo omne rōnale q̄ditatiue ē aial. ꝛclusio est falsa ¶ Similr Omnis hō ꝛtingent' est uirtuosus oīs homo ꝛtingent' est iustus non tñ seqtur q̄ omnis hō iustus ꝛtingēter sit uirtuosus. ¶ Similr celum ē uolubile in 2° mō dicendi p se. celum ē mobile in 2° mō dicendi p se. non tñ seqtur ergo uolubile ē mobile in 2° mō sed in p° mō. ¶ Ex omib° istis apparet illud qō subi° ducebat q̄ licet forma silogisti ca teneat in ūinis simplicib° non tñ tenet cū omni modo apposito. Cōtra. q̄ si mod° uariatur pōt illi ibi assignari fallatia accidētis ex alteritate medii uel alicui° termi. ¶ Dico q̄ ex alia hitudie medii ad premissas non sit fallatia accñtis. q̄ tunc in oī mixtione esset fallatia accñtis. ⁊ etiam in demonstratione eēt fallatia. q̄ maior extremitas ⁊ mediū ꝛiungunt in 2° mō Medius aūt ⁊ minor extremitas in p° mō Ex diuersitate ergo medii ꝑ aliaz rōez formalem sūpti fit fallatia accidētis. ⁊ non ex diuersitate hitudinis medii ad extrēa. Patet ergo ad omnes istas difficultates de sillogismo expo/ ⁊ de pm̄ et sitorio ⁊ ul'i ⁊ pticulari. ¶ Ad auctoritatē dico q̄ loq̄tur de solitudine nature non psone. ¶ Sequitur distinctio 3ª

¶ Distinctio tertia. ¶

Circa distinctionē tertiā queritur Utr. ōs sit cognoscibilis a creatura. Et uidetur q̄ nō Jo. 1. ōr. ōm nemo uidit unq̄ Omis aūt intellectiualis notitia ōr uisio ꝑ augus. de trini. ḡ ꝛc. ¶ Contra xp̄s loquens de notitia pr̄is dicit. Et uidistis eum. Jo. 4°. ¶ Circa istam qō nem p̄termissa una distinctiōe damas. in. p° sēntiarū. s. q̄ de deo ꝛgnoscere possumus q̄ ē ⁊ nō q̄d ē ꝗ rō autē p̄termissiōis est p eo q̄ nullus pōt affirmare eē de aliquo nisi prius cōcipiat illud ⁊ ille ꝛceptus ē q̄d ē cū psuppōatur a q̄ ē. Et p̄termissa 1ª distinctiōe quā ponit Dyo° de ag̃elica ierar. q̄ de deo possumus ꝛgnoscere q̄d nō ē negatiue ⁊ ñ q̄d ē affirmatiue. ⁊ rō p̄termissiōis ē q̄ oīs ꝛceptus negatius qui attribuitur alicui p̄suppōit affirmationē. alioq̄n nō plus ꝛgnoscerem° de deo p eius ifinitatē ⁊ īmūbilitatē q̄ de nihilo ¶ Iste eiz due distinctiōes itelligūtur de ꝛceptu ultimato diuie eēntie ¶ Istis autē p̄miss̄ ponūt 4ᵒʳ dicta moderno. ¶ Primū est q̄ deus ñ ꝛgnoscitur a nobis distincte sed idistincte. ¶ 2ᵐ ē q̄ ꝛgnoscit a nobis obscure ⁊ ñ clare. ¶ 3ᵐ q̄ ꝛgnoscitur a nobis i ꝛceptu cōi ⁊ non pprio ¶ 4ᵐ q̄ ꝛgnoscit a nobis in conceptu

attributali ⁊ non ꝗditatiuo seu speciali.
¶ Prima non ualet q̃ quecunq̃ rō formalis habens ꝓceptū simpl'r simplicē necessario si cognoscitur distincte cognoscit. sz rō deitatis hz ꝓceptū simpl'r simplicez. ergo ñ pōt cognosci indistincte. sed si cognoscitur distincte cognoscit. ¶ p̄ ꝓceptus diffiniti ē indistinct⁹. ꝓceptus diffinitōis distinct⁹. habemus aūt p̄ te ꝓceptum diffiniti. q̃ indistinctum. ergo possum⁹ hāe ꝓceptum diffinitionis. pbatio ꝓñe Omnis cognoscens ꝓceptū sbiecti in ppōne p̄ se nota pōt cognoscere p̄dicatum. q̃ hñs ꝓceptum ꝓtinentez formaliter aliuz pōt hāe alium. sed ꝓceptus diffiniti ꝓtinet formalit̄ ꝓceptum diffinitōis ⁊c
¶ p̄ de⁹ non est diffinibilis q̃ simpl'r simplex. ergo non ē sic cognoscibilis. ¶ z.m eciam non ualet. Nulla eni notitia scientifica ōz obscura sed euidens. sz de deo hēmus notitiam scientificā. q̃ de deo aliquid demonstramus. ⁊ p̄ ꝓñs aliquā notitiam euidentē hēmus de aliqua ppōne sic de creaturis.
¶ p̄ qñcunq̃ euidenē cognoscim⁹ aliquid inesse alicui non hēmus de eo solum notitiam obscuraz. sz de deo cognoscim⁹ ineē pfectiones simpl'r. ergo de deo nō habem⁹ pci/se notitiam obscuram. ¶ 3.m nō ualet q̃ de illo hēmus ꝓceptum ꝓprius ⁊ non solus cōmunē de quo habemus ꝓceptus omibus aliis ab eo repugnātes. sed multos tales hēmus de deo. q̃ quod ē ens infinitū. prima causa. ⁊ multos tales. ergo ⁊c ¶ 4.m non ualet. q̃ qñcunq̃ intellect⁹ attribuit aliq̃d alicui cognoscit illud cui attribuit. sed oēs ꝓceptus attributales deo attribuimus. ergo cognoscim⁹ ⁊ preintelligim⁹ deuz. ¶ Et p̄. cognoscens passionē ut passio ē cognitōem hz aliquā de sbiecto ut sbiectū est ¶ Hic sūt quatuor ostendēda ¶ Primū est Si sit aliqua rō formalis in deo ad quaz attingere possum⁹ natural'r. ¶ z.m est que sunt illa que sūt nobis ō ōo cognoscibilia. 3.m est que sunt incognoscibilia. ¶ 4.m quō deuenim⁹ in notitiam diuinorz. ¶ Quantū ad primū dicunt aliq̃ q̃ non. ōs eni a nobis nō est cognoscibilis q̃tum ad aliq̃d qd̄ sit formalit̄ in eo natural'r. sed tm̄ ut relucet in creatura. in se aūt sicut est sbm supnaturale. ita nō potest cognosci nisi supnatural'r tm̄. ¶ Contra istud arguo 4.o. prio sic. q̃cunq̃ intellectus cognoscit ex uno obiecto aliud. necessario cognoscit utrūq̃. sed ex creatura cognoscim⁹ ōm sicut obiectū ex obiecto p̄ te. ergo cognoscim⁹ utrūq̃. g̃ cognoscim⁹ aliq̃d qd̄ est formaliter i deo. ¶ z.o sic. De⁹ ut relucet in creatura. uel illa entitas ad quā termiatur intellect⁹ nō est creata uel increata ¶ Si dicas q̃ est entitas creata. ergo tm̄ creatura cognoscit. Si increata hētur ꝓpositū ¶ Confirmat. ⁊ oñdo illud non eē ens creatū sed increatum. q̃ intellectus hñs ꝓceptū cui attribuit incōpossibilia enti creato. nō hz illū ꝓceptum de ente creato. sed ꝓceptui quē habemus de deo attribuim⁹ multa repugnātia toti enti creato. q̃ infinitatē. ⁊ primitatem ergo ⁊c ¶ 3.o sic Nulla ppō uera potest formari de eo quod includit icompossibilia ꝗdictoria. sz si cognitio tm̄ termiat ad creaturā. ⁊ oīs talis entitas finaīs intellectū nostz eēt formal'r in creatura. oēs ppōnes in quib⁹ ponam p̄ sbiecto ens primus. ens necessariū. ens infinitū. omnes erūt false ⁊ ꝗdictiones icludentes. Nam Xitas ppositiōis p̄supponit finos. fini aūt istaz ppōnum hñt inter se repugnantiā. creatura enim omnis hz oppositas ꝗditiōes. ¶ Cōfirmat enim ꝓclusionē istaz rōnum magis ¶ Prio sic Qñcunq̃ sunt aliqui ordines eēntial'r ordinati p̄ magis nobile ⁊ min⁹ nobile ordo nobilior pfect⁹ respicit primū illi⁹ ordinis q̃ ordo ignobilior. sed ordo attingētie ⁊ ordo dependētie sunt taliter ordinati. q̃ ordo attingentie p̄ opationē est nobilior q̃ ordo dependētie Patet q̃ p̄ attingētiaz beatificamur. cū ergo ordo min⁹ nobilis finetur ad illud qd̄ formal'r est in prio. s. in ōo ⁊ ordo magis nobilis. s. attingētie finabit ad ōm imediate uel ad aliquid qd̄ est formaliter in ōo. ¶ z.o sic Nullum obiectum potest esse obiectum fruitionis ordinate nisi illud sit deus uel formaliter in deo. sed illo eodem quod intelligimus de deo ordinate fruunt. ergo illud saltē formaliter ē in ōo. Nam magnū inōueniens uidetur eē q̃ nos ponam⁹ nihil cognosci natural'r in uia quo frui possim⁹ ¶ Ex istis

/ p de hac mgl. g. q. 1. ⁊c. 2. 2. g. 2.

/ Sēt thomas in prmo sēpto. d. 3.

/ ista maior pōt q̃ oppōs pōt mutat oppō/ sibi. des in/ q̃ d̄ēp ñ cognosc ⁊c ⁊c no cognōscit ⁊c

/ cognoscit

/ sēt mthi. ad. de sēto

/ Nā ad d̄ens infinitū sēt ē ens mthi ad creatū dicēt ipsū ē infinitū mgis ⁊c

/ sed ad primū et ad ⁊c ⁊c et ad infinitū

apparet euidenter q̃ aliqualis distinctio ex natura rei est inter pfectões diuinas. et hoc ondo sic Idem non pōt ee cognitū p naturā ⁊ incognitū p naturā. sed aliquas pfcōnes diuinas p naturam cognoscim⁹. ⁊stat autē q̃ non oēs ergo aliqua distinctio ex natu/ra rei ē inter eas ¶ 2° sic intellcūs ex puris naturalib⁹ saltem gnaliter pōt cognoscere depēdentiā creature ad ōm. s3 oīs cognoscēs relatōem cognoscit finum illi⁹ relatiōis ¶ Tunc arguo. aut dependētia 1ª cognita terminat ad oia que sunt in deo. ⁊ sic oia erit cognita. aut ad nihil. ⁊ tunc non depende/bit a ōo aut ad aliquā pfectionē ⁊ aliq̃ nō Tunc sic Impossibile ē q̃ si aliqua sunt oi/bus modis idē. unum illoꝝ termiare rela/tionē aliquam ⁊ reliquū non. ergo inter ista est aliqua distinctio uel non idemptitas ¶ Circa 2.m quesitū est sciendū q̃ cū diuina essentia non possit a nobis cognosci sb rōne ppria ⁊ q̃ditatiua. ꝛcipim⁹ tñ de deo pfcōes p quadruplicē diuisiōem collocatas / Prio q̃dem q̃ non solum positiuas. s3 etiaꝫ pri/uatiuas. sicut immortalitatē ⁊ sil'ia. ¶ 2° ñ sol' absolutas qual' ē infitas s3 ēt relatias qualis ē causalitas que q̃dem nō est respe/ctus formalis s3 fūdamentalis. ¶ 3° non solum primarias quales sūt intellcūs ⁊ uo luntas. sed etiam p̄arias ut ē intelligere ⁊ uelle. ¶ 4° non solum cōes sibi ⁊ creaturis sicut sapia ⁊ bonitas. s3 etiam ppias passi ones. sic eēnitas ⁊ necessitas. ¶ Sed tunc oritur diffi. q̃ cum oia 1ª intellect⁹ alicui at tribuatur. illud p̄intelligere. cum intellcūs nunq̃ attribuat aliq̃d alicui q̃n illud prius cognoscat. ¶ Idcirco dico q̃ oꝝ hīe pri⁹ ali quē ꝛceptū quiditatim. cum oia ista attribu antur sibi sicut fundamēto. ¶ Ad itelligen duꝫ tñ quē ꝛceptum q̃ditatim de deo habe mus est sciendū q̃ in creaturis quatuor ꝛce ptus q̃ditatiuos hēmus de re. ¶ Prim⁹ est tñscendentis. sicut ꝛcept⁹ entis. ¶ 2° est ꝛce ptus gnalissimi. ¶ 3° est ꝛcept⁹ generis sb/alterni. ¶ 4° est ꝛceptus speciei spēalissime ¶ Simli mō habemus de deo quatuor cō ceptus q̃ditatiuos. ¶ Prio enim ꝛcipim⁹ q̃ est ens. ⁊ iste ꝛcept⁹ se hꝫ p modum tñscendē tis. ¶ 2° ꝛcipimus q̃ ē sba. ⁊ iste se habꝫ p modū generis gnlissimi. ¶ 3° q̃ est spūs. ⁊ iste se hꝫ ad modū generis sbalterni. spirit⁹ eni est quid infer⁹ ad sbam. ¶ 4.m ꝛceptuꝫ qui est specific⁹ hīe non possum⁹ q̃ rō ppa deitatis a nobis non pōt attingi. si. n. specificas differētias creaturaꝝ non possum⁹ cognoscere. multo min⁹ rōnem ppriā deitatis ¶ Intelligenō tñ ulteri⁹ q̃ p istos quatuor ꝛceptus q̃ditatiuos bitos de deo demōstra/mus de deo quatuor gna passionū. Per ēs q̃ sit bonus. p sbam q̃ sit sbsistens uel pso na. p spm q̃ sit incorporē⁹. p 4.m aūt nullaꝫ possum⁹ demonstrare cū sit ignot⁹. ¶ Sed tunc occurrūt duo dubia. Primū est cū in/finitas ⁊ necessitas sint passiones ꝛsequen tes istum 4.m ꝛceptum. s. specificum quō de ōo possum⁹ cognoscere ipsas cum istuꝫ ꝛce ptum non possum⁹ hīe. Dico q̃ huiusmōi passiōes non sūt note ꝓpter quid sed q̃. ⁊ ita pōt cognosci q̃ tale sbm sbicitur q̃ tal passio p̄tur. ¶ Sed tūc stat dubiuꝫ q̃ diui na eēntia p ppriam rōnem est sbm eaꝝ. ⁊ p ꝛñs attribuēs illas sibi cognoscit illud. cui attribuit. ¶ Posset dici ad hoc q̃ intelle/ctus nī non itelligit ista sbo ineē p modum passionū. sed aducire alicui ꝓi p modū oiffe rentiaꝝ. sicut si cognoscerem⁹ aial ⁊ non rō nale. cognoscen⁹ risibile non cognoscerem⁹ nisi sic quoddā definans aial. ¶ Eodē mō nihil precognoscim⁹ infinitati q̃ sit ei⁹ sb iectuꝫ nisi arguitie. de quo mō non loquor s3 tñ modo cognoscim⁹ ipsā infinitatē ad/di spūi. ⁊ sic fit unū cui cetera attribuimus ¶ Ex istis oibus pōt euidenē patere quez ꝛceptum hēmus de deo. ⁊ q̃s est pfectior cō ceptus. q̃ spūs infinit⁹. uel ens infinitū. si cut supra dictū est. ¶ 2.m dubiuꝫ ē q̃ dictū est nunc q̃ istos ꝛceptus q̃ditatiuos hēmus de deo. dictum aūt fuit sup q̃ nihil q̃dita/tiuꝫ cognoscerem⁹ de diuina eēntia. ¶ Di co sicut sepe dictū est q̃ accipio hic q̃ditati/uum nō ppie. s3 reductiue eo mō quo dici mus q̃ genus q̃ditatiue p̄tur de differētia. non ppie sed p reductōem. Eo mō dicim⁹ q̃ p̄tur ens ⁊ sba ⁊ spūs ⁊ oia superora. ⁊ ñ aliter. ¶ Circa 3.m apparet que sunt nobis ī cognoscibilia. s. rō deitatis ppria ⁊ ei⁹ passi ones ut sunt eius licet a posteriori. ⁊ q̃a eas

Ab re vnū fiat ad aliud nō

2m

Sic exemplat

13m

// scoty. dñ. 3. cap.

cognoscimus saltem aliquas ¶ Sed est sciendum q̃ aliq̃ dicere voluerũt q̃ de ꝺo possum⁹ hꝛe ꝓceptuꝫ quiditatim ꝓpꝛie dictuꝫ Nam ꝓceptus q̃ditatiuus est pꝛioꝛ aliis. ꝓceptus autẽ posteriores ꝑsupponunt pꝛiores. multos aũt posteriores hẽmus. g̃ ⁊ priorẽ. scilꝫ q̃ditatim. ¶ Sed ꝗ hoc arguit tripl'r. p° sic De nullo simpl'r simplici pot hꝛi nisi ꝓceptus ꝓpri⁹ ⁊ adequatus. sed supius ostẽsum ẽ q̃ diuina eẽntia est simpl'r simplex. g̃ non pot haberi nisi ꝓcept⁹ ꝓpꝛius. iste nõ habetur. ergo ꝛc. ¶ 2° sic. de nullo p° diuerso pot haberi ꝓceptus qui nõ sit idem qõ ipm. sed eẽntia diuina ẽ primo diuersa ab aliis. ergo ꝛc. ¶ 3° sic Quod ꝺꝛ in q̃d de aliquo est pꝛ⁹oꝛdine eẽntiali illo. nõ. n. possumus imaginari q̃ aliquid dicat in q̃d de aliquo uel q̃ditatiue q̃n sit ꝑs ei⁹ eẽntialis. ꝑs autẽ eẽntialis ẽ pꝛioꝛ toto eẽntial'r; sed nihil nec aliqua ratio formalis ẽ pꝛioꝛ deitate. g̃ sibi repugnat hꝛe ꝓceptuꝫ q̃ditatim aliuꝫ a suo ꝓpꝛio adequato. ¶ Sꝫ ꝓtra. cognoscẽs posteriorẽ ꝓceptum eẽntial'r cognoscit pꝛioꝛem ex quo cognoscit illum eẽ posteriorẽ q̃ posteri⁹ ut posteri⁹ non pot cognosci sn̄ pꝛioꝛi sed multos ꝓceptus posterioꝛes hẽmus. ergo ꝛc. ¶ Rn̄deo ⁊ dico q̃ cognoscẽs posteriꝰ ꝓceptuꝫ posteri⁹ est bn̄ cognoscit pꝛi⁹. sꝫ nego sic intelligendo minoꝛẽ. non. n. est notus oꝛdo rõnum formaliuꝫ ad diuinã eẽntiam naturaliẽ nisi indistincte ⁊ ꝓfuse. ¶ Circa 4ᵐ sciendũ est q̃ dyoñ. docet quatuoꝛ uias deuenendi in cognitõem dei. s. p uiaꝫ cãlitatis effectiue. p uiam finis. p uiã eminẽtie. ⁊ p uiam remotõis. ¶ Sed ẽ sciendũ q̃ quatuoꝛ mõis deuenim⁹ ꝗ cognitiõem alic⁹ aut immediate p se ipm sicut actum intelligẽdi exprimur p se ipm nos cognoscere. aut p spẽm ꝓpꝛiam sic quiditates rerꝫ sensibiliũ. quarꝫ spẽs imprimunt in aia. ut docet au⁹ pꝛi. de tri. Aut arguitie per rõem cognoscẽdi sicut p spẽm accidẽtũ augumẽtamur sb̃stantiã. Aut arguitie p obiectuꝫ cognitũ. sicut arguim⁹ p actum intelligendi cognituꝫ nobis ineẽ potentiã intellectiuã ¶ Pꝛio mõ a nobis ꝺꝛ. p statu isto non cognoscit. q̃ ẽ ut supꝛa patuit ẽ notitia intuitiua. ¶ Nec 2ᵒᵒ de cõi lege. q̃ spẽm nullam hẽmus natura

// ꝓ plog. q. 2. ꝛ.

set angelꝰ pot ꝺꝛ q̃ intellꝰ g̃ spẽm g̃ ꝺꝛ

liter nisi a sensib̃ cãtam. a sensib̃ aut non imprimit nobis aliqua spẽs que sic posset ꝺm repñtare; Sed 3° mõ q̃ p actum cognoscendi arguim⁹ potentiam. ⁊ p potentiã arguim⁹ eẽntiam. ⁊ p istam cognoscim⁹ ueraꝫ exñtiam. ⁊ isto mõ incipit ⁊ ꝓcedit uia efficiẽtis q̃ finis ꝗ dyo. ¶ 4° mõ etiaꝫ cognoscim⁹. q̃ p q̃ditates uel spẽs sensibiles cognoscimus sbam corꝑalem ⁊ p istam spꝛiãlem. ⁊ sic summã uel primã cãm. Tenẽt g̃ uie dionisi p istos duos ultimos mõs. q̃ q̃n aliqõ cãtum cognosim⁹ querim⁹ de cã efficiente ⁊ finali usqꝫ ad pꝛimã in utroqꝫ gñe ¶ Simil'r ꝗ uiam eminẽtie. q̃ uidem⁹ has res deficientes. iõ arguim⁹ aliqõ indeficiens.

¶ Ex ista seqtur uia remotõis. q̃ pᵐ efficiens ⁊ ultimus finis eminẽs est Jõ ab eo remouem⁹ omẽs impfcõnes. ¶ Sꝫ quis istorum mõꝝ. dionisii est pꝛioꝛ simpl'r diẽ doc q̃ uia efficiẽtie. q̃ enim uidem⁹ aliqd mouere ⁊ cãri arguimus pᵐ. ⁊ in isto fundat uia finis. nunq̃ enim finis cognosceret nisi p effectũ efficiẽtis. ⁊ i istis fundat uia eminẽtie. q̃ finis necessario nobilioꝛ ẽ hiis que sunt ad finem. ⁊ sic arguim⁹ ipm eẽ nobilissimũ Et exinde amouemus ab eo oẽm impfectionẽ. ¶ Sed hic occurrit difficultas. q̃ p istum modũ possumus arguere dũinã eẽntiam inferendo q̃ oẽs ꝓceptus quos de deo hẽmus alicui p° attribuim⁹ tanq̃ radicali fundam̃to. ¶ Pot dici q̃ cognoscit sb̃ rõe primi fundamenti ꝓiungen⁰ rõnem primitatis cum fundamẽto. ⁊ p istam circuloquimur diuinã eẽntiam ¶ Sed ꝗ q̃ eque arguimẽtamur rõem fundamẽtalitatis ⁊ primitatis ineẽ alicui. sic de aliis rõnibus formalibus attributalibus. Et sic semp attribuendo ⁊ arguitie ꝓcedendo ꝓcedemus in infinituꝫ ¶ Aut deueniẽmus ad illud qõ in se ẽ primũ. ⁊ illud est deitas. ¶ Posset aliqs dicere q̃ rõem ꝓpꝛiam diuie eẽntie arguitiue possumus cognoscẽ. ⁊ etiaꝫ cuiuslibet creature multo magis. ¶ Ad auctoꝛitatem in pricipio dico q̃ loqtur de notitia intuitiua.

Ꝛx ꝺꝛ sit a nobis p° cognitus q̃ sic q̃a est illud p quod cetera

(Q° 2)

cognoscuntur ergo ꝛc ¶ Ans p3. quia ipsa est lux uera ⁊ eterna ꝯ augus. de uera religione. ¶ Contra Nihil possumus cognoscere nisi ea que sensu discernimus. ¶ Circa istam q̃onem supposito q̃ ois est p^m obiectum itellectus nostri p̃ximitate pfcõnis cum in ipo fluetur pfecte rõ obiectiua intellect^ nõ. hic in sole uel in aliquo alio pfecto uisibili rõ obiectiua uisus. Hoc inquã supposito duo sunt in q̃one ista principal'r inq̃renda. de q̃bus est dubiũ. ¶ Primũ est q̃d est primus obiectũ intellect^ nostri. ordine g̃nationis l' executõis. 2^m. q̃d ordine uel p̃ximitate ad equatõis. ¶ Ad uidendũ aũt p^m quatuor p̃ambula oꝫ uidere p̃ri. ¶ Primũ est q̃ nõ est idem ꝯceptus simplex. ⁊ simplicit' simplex. ⁊ oĩmode simplex. Ille. n. ds simplex qui ꝫ posset attingi uno actu simplicue est tñ resolubilis in plures p̃riales ꝯceptus. sicut ẽ ꝯceptus speciei. ⁊ iste ds simplex ut distinguitur ꝯ ꝯplexum. ¶ Simplicit' simplex ds ille qui non pot resolui ꝫ ad ipm stat ultimata resolutio sicut ꝯcept^ primi ul'is. Nam tale primũ oꝫ necessario dare ad q̃ tal' resolutio stet. aliodq̃ eet pcessus in infinitum in eential'r ordinatis. Omnimode aũt simplex est q̃ non ẽ resolubile actu nec potẽtia nec cũ aliquo alio compõibile. sicut est diuina entia. ¶ 2^m p̃ambulũ est q̃ aliud ẽ ꝯcipe: q̃fuse sine indistincte ⁊ aliud ꝯcipe discrete ⁊ distincte. ¶ Cõfusus eni ꝯceptus ẽ ille q̃ est resolubilis in ptes eentiales sicut ꝯceptus diffiniti. sed ꝯceptus distinct^ est ille q̃ resolutus e^ ꝯceptum in ptes eentiales ⁊ iste explicatur noie diffinitõis. ¶ 3^m p̃ambulũ est q̃ nullus simpl'r simplex pot cognosci indistincte. imo si cognoscat distincte cognoscat q̃ ad ipm stat ultimata resolutio p quã fit distincta cognitio. ¶ 4^m p̃ambulus est q̃ simpl'r simplex non pot cognosci nisi totaliter cũ non hẽat in se aliud ⁊ aliud. tunc ei esset resolubile in plures ꝯcept^ simpl'r. ¶ Ex isto seq̃tur unus p modũ corelarii. s. q̃ q̃ñ de uno obiecto unus intellect^ ꝯcipit q̃ non ali^. impossibile ẽ q̃ illud obiectus sit simpl'r simplex. ¶ Istis p̃missis pono duo dicta scoti. Primũ est q̃ inter ꝯceptus indistinctos quos hẽmus. p̃m^ est ꝯcept^ spẽi spãlissime. ¶ Et pbatur sic. Q̃ncunq̃ fuerint aliqua natural'r agẽtia approximata eque alicui passo illud q̃ ds est pfect^ ⁊ efficatius q̃ uenit aliud in mouendo. ꝫ inter oẽs rõnes formales repñtatas itellectui pfectior ⁊ efficatior est rõ speciei specialissime. ¶ Hanc probo q̃ q̃ñcunq̃ aliqua ordinant' in aliquo g̃ne ꝯ sb ⁊ tup̃ illud quod est posteri^ semp est pfect^. q̃ oia alia aliquo mõ includit ⁊ ultra addit. ⁊ iõ cum rõ specifica sit talis erit pfectior. ⁊ eque approxiata cti^ aget et p̃ius. ¶ 2^m dictũ est q̃ in ordine distinctorum ꝯceptuũ ꝯcept^ entis ẽ p̃m^. Et hoc p̃batur sic. Illud ẽ p^o cognitum distincte ad quod ultimate stat resolutio oĩm resolubiliuꝫ. sed ens est huiusmõi. nam incipiens resoluere a spẽ spãlissima ult^m ad q̃ terminatur resolutio est ꝯcept^ entis. q̃ ꝯceptus entis est p̃mus in ordine distincte cognitorꝫ. ¶ 3° uidendũ est de ordine istorꝫ ad inuicem. Et dico q̃ ordo indistincte cognoscẽdi uia generatõis est simpl'r prior. q̃a intellectus nõ p̃cedit ab impfecto ad pfectus. cognitio autẽ indistincta est impfectior cognitõe distincta. ergo ꝛc. sed p̃mũ in ordine p^o est simplicit' p^m. in ordine aũt isto spẽs est p^m cognitum. q̃ simpl'r spẽs est p^m cognitum. ¶ Sed ꝯtra utã instatur 4^r. p^o sic. q̃ talis ordo uidetur eẽ cognitorꝫ apud intellectum qualis est apud sensum. q̃ cognitio nrã oꝫtus hꝫ a sensu. ꝫ. ds tri. sed in cognitõe sensitiua p^o cognoscitur rõ generis sbalterni q̃ rõ spẽi sicut pꝫ in uidente a remotis. p̃ri^. n. dicit eẽ aial q̃ hoiem ergo sic erit in cognitõe itellectiua. ¶ 2° q̃ pueri natural'r p^o cognoscunt uniuersaliora. q̃ appellãt oẽs mulieres matres ⁊ oẽs homies p̃res. postea determinãt unũquodq̃. tanq̃ uia g̃nationis a cõmũibus ad pp̃ria p̃cedẽtes. ¶ 3° qualemcũq̃ ꝫ ordinem hñt aliqua in eẽndo talem uidẽtur hẽe in mouendo. ꝫ in eẽndo rõ generis sbalterni p̃cedit rõem spẽi. ergo etiã in mouendo q̃tum ad cognitõem. q̃ sic res se hꝫ ad eẽ ita ad cognosci. ¶ Minor pꝫ q̃ talem ordinem hñt rõ generis ⁊ spẽi in hituali cognitione uel in spẽ qualem hñt in natura. natural'r aũt cõia p̃cedũt pp̃ria. ¶ 4° q̃ qui cognoscit inferi^ cognoscit superi^. per

e

locum a pte ſbiectiua. ⁊ non ecouerſo ꝓpter
ꝓñs. ſed illud a quo non ꝓuertitur ꝓña eſt
prⁿ in ordine illo. ergo ꝛc. ¶ Ad iſta; Ad
primū dico q̃ ideo ſenſus cognoſcit pⁿ ma
gis ꝓfuſe aliⁿ. q̃ ñ ē obiectū debite appro/
xiatū. ⁊ tunc rō ſpēi ꝓuenitur a rōne gene/
ris in mouendo. quod non cōtingēt ſi eſſet
debita approxiatio. ¶ Cōtra q̃ q̃to agens
eſt pfectⁿ tanto a remotiori pōt agere. ſz rō
ſpecifica p te ē pfectior. ergo ꝛc. ¶ Rñdeo
q̃ ppō accepta uera eſt in agentib⁹ eiuſdem
rōnis. ut ſi calidū in tanta diſtātia calefacit
magis calidū in maiori. ſz in agentib⁹ alte
rius rōnis non ē uera. ſic ratio qua ignis
ignit ē pfectior q̃ illa rō qua ignis calefa/
cit. q̃ illa ſba ⁊ iſta accñs. ⁊ tñ calefacere po
teſt in illa diſtātia in qua non pōt ignire.
¶ Ad 2ᵐ dico q̃ eſt ad oppoſitū. nā ibi eſt p
ceſſus a ſpē ad indiuiduuz. ⁊ ſic ſpēs pⁿ cog
ſcitur. q̃ forte indiuiduuz ut indiuiduum
nō mouet ſenſū. ¶ Ad 3ᵐ dico q̃ in bituali
cognitiōe prⁿ cognoſcit uⁿe q̃ pticulare; tñ
non ſequtur q̃ in actuali qñ dicis q̃ illa ſūt
prior a. dico q̃ non eſt neceſſe q̃ illa que pri
us inſunt prⁿ agant. alteratio enim ꝓuenit
formā ſbalem in agen°. ⁊ tñ forma ſbalis
prior eſt. ¶ Ad 4ᵐ dico q̃ in ptis ꝛcerneti/
bus actū intelligendi nō tenet locⁿ a pte ſb
iectiua. ⁊ ubi grā Sortes ē indiuiduuz ergo
hō. uel homo non ē ſingularis q̃ nec ſortes
In exñtia aūt bñ tenet. nam bñ ſequtur hō
eſt q̃ aial eſt. ſed non ſequtur intelligit hō q̃
intelligitur aimal. ¶ Sed hic occurrit una
diffi. diffinitiuⁿ eni ꝛceptus uidet ē diſtin
ctⁿ ergo oportebit oēm diffinientē reſoluere
uſq̃z ad ens. ¶ Dico q̃ aliq̃s ꝛceptⁿ eſt qui
totaⁿr eſt indiſtinctⁿ ⁊ ꝓfuſus. ⁊ hic ē ꝛceptⁿ
ſpēi. aliq̃s eiz tñ eſt diſtinctⁿ. ⁊ hic ē ꝛceptⁿ
entis qñ fit reſolutio uſq̃z ad ens. ⁊ huiuſ
mōi ſunt omnes ꝛceptⁿ drāz. ultimaz quia
ſunt ſimpⁿr ſimplices. Quidaz aūt eſt mi/
xtus q̃ non ē totaⁿr indiſtinctⁿ nec diſtin/
ctus totaⁿr. reſoluitur eni in aliquos ⁊ i a/
liquos non. Et iſti ſunt ꝛceptus diffinitiui
ſpēz. ſic ꝛiter diffiniunt. ¶ Circa ſam pte
eſt intelligendū. ſ. de adequatiōe q̃ ē obie
ctum adequatū poteſt itelligi 4°. Primo ō
adequatiōe formali uel eēntiali. ſic paſſio

adequatur ſbo. ita q̃ ubi, ſit potētia ibi ſit
obiectū ⁊ ecouerſo. ſic poſuerunt phi diui/
nam eēntiam eē obiectū adequatuz itellcūſ
diui. ut nihil aliud poſſit intelligere. ne fo
te uileſcat eiⁿ intellectuſ. ⁊ forte iſto modo
credo q̃ nulla potentia opatiua hēat obiec
tum adequatū. ¶ 2ᵒ mō accipit obiectū ad
equatū p2o adequatiōe uirtuali. ſic dicit the
ologi q̃ diuia eēntia ē ſic obiectū adequatū
intelleciⁿ diuini uirtualⁿr ut non poſſit itel
ligere niſi illam aut ea que repñtantur i ea
ſupeminēter ꝓtenta. ¶ 3ᵒ mō p adequatiōe
q̃ditatiua. ſicut ō2 de potentia uiſiua q̃ eiⁿ
obiectū adequatum ſic ō2 eē colo2 ut nō poſ
ſit niſi ad illa attingere (in quibⁿ colo2 iclu/
ditur q̃ditatiue) pⁿ attingētia. ¶ 4° pro ade
quatione denoiatiua eo mō quo dicimuſ q̃
corpus ē obiectū adequatuz uiſus. q̃z omē
colorātū eſt corpus. ⁊ omne corpⁿ eſt colora
tum. ⁊ p ꝓñs uiſibile. Scōm igit iſtam qua
druplicem acceptōem obiectu adequati ē in
quiſitio facienda. ¶ Quantū ad pᵐ modū
pz de ſe q̃ nulluz pōt poni obiectū adequa
tum intellectus nīi. aia enim nīa prⁿ intel
ligit alia q̃ ſe ipſam. Augⁿ eni naturā aime
p naturam ſenſibiliū rez in liᵒ de tri. inue/
ſtigat. ¶ Quantū ad 2ᵐ pz etiā q̃ intellcūſ
nī nullum hz obiectū adequatū. non. n. in/
telligit ſaltē in uia aliq̃d in cuiⁿ uirtute om
nia alia intelligat. non ſe ipam. q̃z ſe p alia
intelligit. hzet etiā unum actuz reſpcū oīm
intelligibiliū ſi huiuſmōi obiectum hzet.
¶ Quantū ad 3ᵐ ⁊ 4ᵐ mod̄ eſt di. De 3ᵒ
dico q̃ impoſtibile ē q̃ intellcūſ nī aliquod
obiectū adequatum hēat. q̃z de ſimpⁿr ſim
plici ⁊ pⁿ diuerſo nihil ō2 uel in eis includit
q̃ditatiue. multa aūt talia intelligit intelle
ctus nī ¶ Quantū ad quartū moduz dico
q̃ ens ē obiectū adequatum intellcūs nī.
accipienⁿ ens p totam latitudinē ſue denoia
tiōis. Nam ad oia que ſunt ens denoiatiue
pōt attingere intellcūs nī. ⁊ non niſi ad il/
la ergo eſt obiectū adequatuz. q̃tumcunqz
eni ſimpⁿr ſimplicia ⁊ pⁿ diuerſa ens q̃dita
tiue non includāt. recipiunt tñ denoiationē
entis. Omne. n. quod ē citra nihil ens ō2. ſz
aliq̃d ō2 q̃ditatie ens. aliq̃d aūt denoiatiue
¶ Sed ꝗ iſtud inſtatur 4ᵐ. primo ſic. illud

Aſſerma. ãtis

Ad qnó, 4ᵐ

mutlg

uidetur esse obiectum uirtualiter adequatum eo mo quo theologi ponunt essentiam diuinam obiectum intellectus sui quod pertinet omia formaliter uel uirtualiter. sic ens est huiusmodi. quia ditatiue pertinet omia uel uirtualiter. sic passiones et ordinias et p diuersa. ¶ 2° sic Non uidetur ro quare no posset dari aliqd qd ditatiue predicetur de omnib intelligibilibus ab intellectu nostro sic uidem in sensibilib. qa datur unum qd ditatiue pitur siue iclauditur in omibus p se uisibilib ¶ 3° sic Illud non e obiectu adequatum denoiatiue illi potentie que pot attrigere aliqua ut precidunt ab illo et distinguunt. sed intellectus pot intelligere simpliciter simplicia et p diuersa ut precidunt ab ente. ergo ꝛc. ¶ 4° sic Illo non e obiectu adequatu denomiatie qd non dr de oibus itelligibilibus. uel non denoiat omia alia intelligibilia. sed ens est huiusmodi. ergo ꝛc. Maior pz. Minor pbatur. Nam figmeta et phita et entia rois sut intelligibilia. g ꝛc. ¶ Ad ista. Ad p dico q ꝛcesso q uerum sit de passiobus q pertinent uirtualiter in ente. et quantum ad illa currit argumentu. tn quantu ad ultias ordinias speciales que sunt simpliciter simplices non est uerum. Qd pbo qa intellect hns pfectam notitia alic quiditatis pot cognoscere uirtualiter oia pitenta in ea. cu g intellectus nt habeat pfectam et distincta notitiam entis posset p rnem entis oes ordinias cognoscere qd est falsum. ¶ Ad 2m dico q non e sile ppter immia latitudine potetie intellectie. et propter hoc n pot sibi dari aliqd obiectum qd ita adequat q potetia non possit in alia. sens aut pticularis no est tante latitudis. ¶ Dico etiam aliter q illud qd accipit de sensu est falsu. s. q color includatur ditatiue in oibus que uisus pot uidere. Et hoc pbo sic. Certu est q in ordinis coloris non includitur ditatiue color. sed uisus pot in eas. g in aliquid pot in quo no includit ditatie color. q aut uisus possit in ordinias coloris pbo Dis potentia distinguens int a et b cognoscit illud i quo a differt a b qa aliter no distinguet. sed uisus distinguit int albedinem et nigredine. ergo attingit ad illa quib distinguitur albedo et nigredo. he sunt differentie dun sine color. ergo color no iclauditur ditatiue in oib uisibilib ¶ Ad 3m dico q no pot simpliter simplex. nec aliqd aliud ita pscidi ab ente qn de eo dicat ens denoiatiue. Et hoc sufficit ad illa adequatoes. ¶ Ad 4m dico q i non sut p se intelligibilia ergo ꝛc. ¶ Sed hic e una diffi. de intellectu et uolutate. si heant diuersa obiecta cu sint diuerse potentie. distinctaꝝ. aut potentiarum distincta sunt obiecta. ¶ Dico ad hoc q distinctaꝝ potentiaꝝ. dispataꝝ. sunt hn distincta obiecta. s distinctaꝝ sordinataꝝ. non e ueꝝ. imo hnt idem obiectu sb ea de ratione formali. sb ead enis rone qua se sus sentit obiectu suum. intellectus intelligere pot ipm. intelligen de rone se tenete ex pte obiecti. Isto mo se hnt intellectus et uolutas potentie. n. sordinate sunt. et sic hnt idem obiectu et sb ead ratione formali. qd pbo. qada oppositu tunc sequeret q uoluntas posset hre actus circa aliquid sb roe aliqua formali sb qua intellect non intelliget. et sic ignota diligeret qd est impossible Dico g q idem obiectus hnt ¶ Sz quo distinguuntur potetie hntes id obiectum. dico q distinguitur suis roibus formalib ¶ Ex dictis excludunt quatuor opiones circa obiectu adequatu intellect nri. Prima e que dicit q ro entis e sic obiectum adequatum q nihil pot cognosce itellect nr nisi pri roe entis intellta que pria impssione imprimit in aia nostra. Sz istud non pot stare qa expientia docet oppositu. Nam tuc oporteret nos per oia discurre et oes ordinias que sunt int ens et spem spalissimas cognoscere anteq eam cognoscemus cui oppositu expimur. ¶ 2° excluditur illa que dicit q Xm est obiectu adequatum itellect nri. qa sic bonus ad uolutate ita Xm ad intellcm. pstat aut q bonum est obiectu adequatu uoluntatis. igit et Xm erit obiectum adequatu intellectus nri ¶ Sz illud non pot stare qa sbm semp pri cognoscitur suis passionib. Xm aut et bonus sut passiones entis. g ens pri cognoscit. g cuz in illo priori non cognoscat ueꝝ. Xm no erit obiectum adequatu. ¶ Sz hic e dubiu. qa coiter dr q Xm est obiectu adequatu intellectus nostri. dico q Xm est passio pfequens

Augustinus

Enrico de gandano

sz

obiectum intellectus nostri.s.ipsa intelligibilitas que est naturalis aptitudo in obiecto ut dic aug° de xitate.ubi ponit xitatem ee rectitudine obiecti ad intellectu.eod mo de bono respcu uolutatis. ¶ 3° excluditur opio que ponit obiectum intellect° ee ens in actu q̃ obiectu mouet potetiam.nihil aute pot mouere nisi sit ens in actu.g obiectum adequatu intellect° nzi e ens in actu. ¶ Sz illud non pot stare.q̃ multa in potetia itelligimus ergo ens i actu non est obiectu adequatum. Siml'r ro eorum non mouet q̃ multa intelligim° que non mouet.s. sbas separatas.sufficit.n.q̃ tinet ¶ 4° excluditur opio que dicit q̃ qditas rei materialis e obiectu adequatu intellect° nzi.q̃ omis nra cognitio oritur a sensu.nihil aut est ppie sensibile nisi talis qditas.ergo ipsa e obiectum adequatu intellect° nzi. ¶ Sz istud no potest stare.p° q̃ multa arguitie cognoscum° ex ipsis sensibilib° que tn non ptinent sub qditate tali. ¶ 2° q̃ nulla potetia quocuqz supnaturali sibi dato pot excede suum obiectum adequatu.necessario.n.illud in qo fertur potetia uel e obiectu adequatum uel ptinetur sb eo. Si eni ista negaret non uideo quare uisus sonum pceptare non posset.q̃ non ptinetur sb colore ¶ Intelligendo tam ppter istas tres opiones ultie improbatas q̃ magna drña est inter rõem mouetis ⁊ rõnem termiantis. Nam aliqua se bnt ad potentiã in rõne mouetis tm.⁊ non tinantis. sicut spes intelligibilis q̃ quis ipsa moueat itellectu nzm ad itelligendo obiec'm abstractie ipsa tn non itelligit a nobis nisi arguitie. post actum ab ea catum ¶ Alia aut sut que se bnt ad potentiã in rõne mouetis ⁊ tinantis.sic in notitia intuitia obiectu pns cat et termiat. ¶ Alia sut que tn tinant nec mouet pnt.sicut entia in potetia obiectiua ⁊ p' materia. ¶ Alia sunt que nec mouet nec tinant sic entia phita. Et ita pz q̃ cum multa sunt tinantia que non pnt mouere ratio mouetis distinguit a rõne tinantis in quocuqz sint. ¶ Ad argumentu in pricipio dr q̃ ro cognoscendi non semp pri° cognoscit sicut pz de spe intelligibili ex dictis.

Albertus magnus

Sctus thomas

Q. 3

Vestigium e p qd veig in cognoscenda ppt.

Vtr in creaturis sit uestigium trinitatis. ¶ Rndeo. uestigiu ponit diuersimode a multis. ponitur.n ab aliqbus in triplici bitudine.s.efficientis finalis ⁊ exemplaris. ¶ Sed si hoc est xm ostendo manifeste distinctõem int pfcones attributales aliqualem ¶ Et hoc sic. Dis relatio distinguit ab alia relatione uel a fundamẽto uel a fino uel ab extremis.sed iste tres bitudines no pnt ab invicem distingui ex extremis. q̃ eadem sut scilz ds ⁊ creatura.nec p fundamẽta . q̃ in quocuqz qd e i creatura fundat ista 3ª dependentia.ergo dz q̃ a finis distinguatur. ¶ Lo firmatur.q̃ ubicuqz e tetrm° ⁊ fundamentu eiusdem rõis ut eiusdem sunt nunq̃ innascit nisi relatio eiusdem rõis. sz fundamtum est eiusdem rõnis.ergo nisi fini distinguatur dz q̃ sint eiusdem rõnis.sz hoc est falsum ergo ꝛc ¶ Dependetia g efficietis ad uoluntate termiatur. Exemplaris ad intellectum. sz finalis ad eentiam.g ista tria ex natura rei distinguunt. ~~[illegible]~~ pt

Q. 47

Vtr imago trinitatis sit in aia Qd non.q̃ quod e ppriu uerbi non petit creature.sed esse imagine est ppriu xbi.g ꝛc.

Imago e p qd veig in cognoscenda rong.

¶ Dic dr iter q̃ p tres potetias que sunt in anima nra intelligitur imago trinitatis origo eni est inter ista.nam meoria e intellect° agens cui spe que sil' iuncta pducut xbum.⁊ hec.s. meoria approprat pri. Intelligetia aut que approprat filio dic actu intelligendi in itellectu possibili.non q̃ itellect° sic pductus sz intellcus ut sb actu.uel le aut in uolutate e ab utroqz.sic spus scus. ¶ Notando aut q̃ Aug° p quatuor uocabula istas potetias noiat. Prio q̃ sunt una eentia. 2° q̃ sunt ppietates aie. 3° q̃ sut inseparabiles. 4° q̃ sunt in meliori qd est in nobis. ¶ Ex istis excludunt opiones diuerse que bntur de istis potetiis. Per p'm eniz pz q̃ non sut accna.nam qd est eentialr sb stantia non pot esse accns.sed ex p° dicto habem° q̃ sunt eentia ¶ Per 2'm pz q̃ non sunt idem oibus modis cum eentia.q̃ quod dr de eentia in 2° dicendi p se no est qditatiue

Sctus thomas

f. orbas

idem cũ eẽntia. sed potentie sunt huiusmõi
q2 ꝑ augus. sunt ꝓpꝛietates. ¶ Per 3.m ꝑ3q
non sunt realiꝗ distincte. q2 que realꝗ disti
guunꝗ uidenꝗ posse separi. s3 potẽtie ñ pñt
separi ab iuce ꝑ aug.m ¶ Ꝑ 4.m apparet q sũt
idem cũ eẽntia q2 omni eo qõ est in aia dis
tinctũ ab ea est aliq̃d in aia meli.o. s3 poten
tiis nihil ẽ in aia meli.o. ꝑ augus. ergo ꝛc ¶
Sed sunt ne idem cũ eẽntia oino ¶ Dico q
non. q2 ꝑ eadem argumẽta ꝑ que ꝓbaꝗ dis
tinctio intellect.o a uolũtate in diuio. s. ꝑ ꝗ/
dictões. sic patebit dq. 8. potest ꝓbari distin
ctio intellectus in anima a uoluntate. et ꝑ
ꝓns utriusq3 ab eẽntia. ¶ S3 dices suffi/
cit q dicant respcũs diuersos. ¶ Cõtra q2
maiorẽ entitatẽ reqrit principũ actõis q
termi.o. sed ꝓpter entitatẽ modicã respectũ
um negaꝗ ab eis q possunt tĩnare actõem.
ergo nec poterũt principiare ¶ Nec ualẽ sal/
uare ꝗdictões ꝛ oia talia ꝑ ꝓnotatões. cum
ꝑ istum modũ nihil posset ꝓbari. diceres ei
q eẽntia lactis ut ꝓnotat disgregare ẽ albe
do. ꝛ sic de aliis. ¶ Ex dictis aũt põt accipi
una rõ q non sunt accña nec eẽ pñt. qñcunq3
aũt sunt alique due imitatões eẽntialꝗ or/
dinate ꝑ magis ꝛ min.o nobile. si i.e que est
min.o nobilis est imitatio ꝑ sbam. ꝛ nobili/
or erit ꝑ sbam. s3 imitatio ꝑ imaginẽ est no
bilior q imitatio ꝑ uestigiũ. imitatio aũt ꝑ
uestigiũ est ꝑ sbam ꝑ aug.m qui dicẽ sup ge/
neꝗ. q uestigiũ est sba. ergo ꝛ imago erit in
sba. ꝗstat aũt q est in potẽtiis. ergo potentie
sunt sbe. ¶ Potest etiã ex dictis ꝓbari eui
dẽter aliqualꝗ distinctio inꝗ pfcões attribu
tales. supposito q in quolibet ente creato ꝑ
augus. sit rõ uestigii. tũc accipio rõem uesti/
gii que fundatur i illo eoõ in quo imago.
Et quero. Aut tĩnantur iste due imitatões
ad oino idem in deo. aut nõ. si non. tunc in
deo aliqua erunt non iõ quoꝛ uruꝛ tĩnat
relatõem uestigii ꝛ aliud relatõem imagis
qõ est ꝓpositũ. Si aũt ducaꝗ q ad oino iõ
tunc nulla oꝛña est inꝗ uestigii ꝛ imaginẽ
nec una ẽ pfectior alia. ꝓña ꝑ3 q2 fundamẽ
tum idem ꝛ tĩnus idem.

Tꝛ lux eẽna sit intellectui no
stro rõ cognoscẽdi q sic. q2 au/
gus. adducit ad hoc illud Jo. i. Erat lux ue
ra que illumiat ꝛc ¶ Cõtra aug.m dicit q te
nebre. i. infideles eam nõ ꝓprehenderũt. ¶
Hic introducunꝗ quatuoꝛ rões augus. quas
idem aug.o adducit ad ꝓclõem affirmatiũ
ex q̃bus opiati sunt aliq̃ q opio eẽt augus.
¶ Prima rõ est ista Impossibile est q ali/
qua uirtus uirtute ꝓpria attingat ad na/
turas uel uirtutẽ prestantiorẽ se. s3 si attin/
gat hoc ẽ in uirtute ꝑstantioris se. s3 intelle
ctus nõ attingit ad aliqua ꝑstantiora se. q2
ad eẽnas regulas. g hoc erit in uirtute alicꝰ
ꝑstantioris se. ¶ 2.a rõ est iꝰ Omne iudicãs
de aliquo ꝑest illi de quo iudicat. sed intelle
ctꝰ nõ iudicat de supnaturalibꝰ ꝛ incõmuta
bilibus. ergo eis ꝑsidet. non a se. g a luce in
creata. hec augꝰ de uera religiõe. ¶ 3.a sic. im
possibile est q in luce ꝓmutabili iudicet q̃s
ꝛ̃ de re incõmutabili. sed intellectꝰ nõ iudi
cat uere de re incõmutabili. g incõmutabili
luce ꝛ ꝑ ꝓns eẽna. ¶ 2.a sic Impossibile ẽ q
idem uno reꝑitur in pluribus sine aliquo
cõi repto in illis. s3 plures intellectꝰ uerita
tem eam intelligunt. ꝛ ꝑ ꝓns eadem ꝛitas
in pluribꝰ est. g ꝑ aliq̃d cõe. h est lux. ¶ Istũ
cõiter non tenet. maxie ꝓpter regulam au/
gus. Sic õs res quas ꝓdidit administrat ut e
as agere ꝓprios motꝰ sinat. cum g õs dede
rit intellectui sicut aliis entibꝰ inferioribus
sufficientia principia respectu opatõis sue in
detur q intellcũs põt in ꝓpriam opationẽ
sine tali luce. Introducunꝗ tũ aliqua dicta
antiquoꝛ doctoꝛ. ad que dicenda moti sũt
ꝓpter ꝛba augus. ¶ Primũ est q augus.
ponit istam lucẽ eẽnam intellectu agentẽ.
Intellectꝰ eni agens ẽ quedã lux in qua ꝑ/
spicimus ꝛitates cognoscibiles in nobis.
¶ 2.m dictus est q in luce creata intellcũs nõ
possumꝰ cernere quod ꝛm est sed non ipas
ꝛitatem q ꝑ se ẽ incõmutabilis. ¶ 3.m est q
ꝗ. in nobis luce creata possumꝰ ꝓcipere eẽnos
regulas incõmutabiliũ. uerorũ ꝛ ptes que
sunt mutabilia. non tũ illoꝛ hitudines. q̃a
illa ẽ incõmutabilis. ¶ 4.m dictum augꝰ ui
det expsse ꝓcedere ꝓclõem illaꝛ rõnum. est
ei tale q. s. sñ speciali illustratõe diuia nul
lum principũ incõmutabile cognoscẽ possu
mus. q2 nulla potẽtia ꝓmutabilis ad talia

A Comentator. averroys

p se attingit. ¶ Sed ut mihi apparet ista dicta stare non pnt. Primū non. nō enim uerisimile est q tantꝰ doctor uellet ponē unus intellectū agentem in omibus. sicē ille sarracenꝰ fecit. posito aūt illo dicto illud sequitur. nā augꝰ illam lucē unam nūero in omibus ponit ut uidet. idem igr intellcūs. ¶ 2m nō. qr nulla rlo pōt intelligi incōmutabilior suo fundamēto. ipsa aūt Xitas fundat in eo qō est Xm ¶ 3m etiā non. qr nulla bitudo inē extrema pōt eē notior ipis extremis cū ea presupponat Et siml'r tu dicis q ē necessaria Nullum aūt necessariū aliq̄ ptingens psupponit ¶ 4m etiā non ualet qr tunc omis nēa scia esset ex ēinis uel regul' incōmutabilib' quod eēt mirabil'r dictum ¶ Tenendo igr ptem cōiorem prior ē os respōdere ad argumēta que uidētur eē augus ad que dicē scorꝰ uolendo saluare opionem augus. q augꝰ intelligit q ōs q est lux pcurrit ut cā ul'is ad causandō actū cognoscēdi i intellcū cūs itellectū ut cā priqlari. ¶ Sed istud p meum iudicū non sufficit. Nam ipe non uidetur ponē q ia irradiatio reqratur in uisu sed solū in itellectu. ⁊ nn eque pcurrit ōs ut cā ul'is ad actū uidēdi sic ad actū intelligendi ¶ Pōt ergo dici ad mentē augus. q ipse loqtur inqrendo non aūt determinado. ⁊ tunc os soluē rōnes suas ¶ Ad primā uer. est loquendo de potētia pducti ua q nulla talis attigit ad nobilius se. sed oratiua potentia potest in nōbilius se sicut possum uidere solez qui forte ē nobilior tamē potentia mea uisiua non pōt eus pducere ¶ Ad 2m de psidētia dico q maior ē uera qn obiectū iudicii dependet a iudicāte. sz qn non dependet non ē uera. sic est in pposito. Iste. n. Xitates non dependēt ab intellectu nrō. sed magis ecōuerso ¶ Ad 3m dico q euidentia Xitatis ē ab obiecto. s. a rōib' formalib' ēinor effectie ⁊ ab intellectu. nō aūt a luce q̄uis lucem reqrat. ⁊ non forte nisi i rōne cāntis ¶ Ad 4m dico q si maior hēat ueritatē os intelligi q illud cōe sit formal'r in plurib'. sed intelligēdo obiectie non os. qr oēs homies in oculis suis pnt unicū solem bre ¶ Sed his ē una diffi. de incōmutabilitate illar. Xitatū. ⁊ de regulis incommutabilib' de q̄bus loqtur augꝰ. qual'r eorum incōmutabilitas saluari pōt p detinatione augusti. ¶ Ad istā diffi. soluendā sūt quatuor mōi dicendi. Primꝰ est. istā incommutabilitatē hnt iste ueritates ex natura ē mior necessaria. ⁊ iō tales regle non possūt formari nisi de obiecto icommutabili. s. de deo. ⁊ iō omnis ueritas circa creata est nō necessaria. unde dicit q omibus hoibus ad nihilatis ista eēt falsa Omnis hō est aial. sz iste modꝰ ex se ⁊ ex dictis appareat incōuenies ¶ Induco tn augm pctra eū. Arguo ei sic. supposito dicto tuo seqtur q ois scia p ter theologiā est de pctingētib' nec aliqua p ter theologiā erit scia. huius oppositū dicit augꝰ ¶ p si ita est tunc ipossibile ē accipere aliquod principiū necessariū qō uerificē in deo ⁊ in creatura. sz augꝰ est in oppositū Augus. n. pꝰ de trin. dicit q hoc principiū nl' la res se ipsam gignit uerificat necessario tam in deo q̄ in creatura. g̅ non solū de ōo ergo ꝛc. ¶ 2ꝰ modus dicendi ē q iste regle dicunt in creaturis incōmutabiles qr suppositis ēinis impossibile ē qn bitudo psurgat p q̄cunqz potentiā. Iste modꝰ non ualz qr tunc sequeret q nulla ueritas in creaturis eēt absoluta. sz ois eēt pditionata. ⁊ cuz ista non sufficiat ad scie certitudinē sequeretur q nulla scia eēt de creaturis. Nā destructis ēinis ppō scita eēt falsa. ⁊ sic scia eēt de falso ¶ p nm posteriꝰ pōt eē magis ncca q̄ priꝰ. sed bitudo ē posterior extremis. extrema aūt sunt ptingētia. ergo ⁊ bitudo erit ptingens. et sic non erit illa bitudo incōmutabilis. ¶ 3ꝰ modꝰ dicendi ē q iste regule nō sunt incōmutabiles q̄tum ad eē quod hnt res in se. sed quantū ad eē quod hnt in itellectu nrō obiectiue ⁊ in eē diminuto. Nā ō qditatib' ut pcipiunt a nobis formant iste pplexiōes. ¶ Sed nec iste modus stare pōt. nam accidit qditatib' q a nobis pcipiant. ⁊ tunc sblato tali eē non maneret Xitas incōmutabiliū regulax. ¶ p non magis ē incōmutabile aliqō ens in eē diminuto q̄ sit illud eē reale ⁊ simplex ad qō reducit. sed tam cōceptio siue actꝰ pcipiendi q̄ etiā intellectus sunt incōmutabiles. g̅ ⁊ eē pceptum ēinor. ergo ꝛc. ¶ 4ꝰ modus dicēdi est q iste regu

Synonyma

le sunt incōmutabiles quantū ad eē qd̄ hūt
in itellectu diuio tm̄. q2 eax. extrēa sp sūt
incōmutabilia ibi. nusq̄ aūt sūt ꝓmutabi
lia ꝑter q̄ ibi. ¶ Sed ꝗ. euidētia est forma/
liter ex termis. g̃ ubi non sūt formal'r ter/
mi ibi non pōt eē euidētia formal'r siue ha
bitudo. s3 termi isti' ppōnis Omne totū est
maius sua pte non sunt formal'r in intelle
ctu diuio. ergo nec bitudo. ¶ Uidetur g̃ a/
liq̄bus dicēnd̄ q incōmutabilitas istax re
gulax uidetur p̄cedere ex incōmutabilitate
termiox in esse quiditatio qual'rcunq3 po
nant. Nam q̄ditates ⁊ eē quiditatim ab oi
eē in aia ⁊ reali sunt absolute. alique. n. hi/ absolute
tudines ꝓuenunt termis ex rōib' formali
bus termiox sicut hō est aial. alique aūt nō
sic q̄ hō sit alb'. prime aūt ꝓsequūtur esse
q̄ditatiū. ꝑe aūt non. s3 forte eē reale ul' in
aia. ¶ Sed ꝗ. Nam tini adhuc uidētur esse
ꝓtingētes. pūt eni adnihilari uel creari. ¶ p̄
uel illa bitudo ꝓuenit eis ut sunt in aia. uel
ut sunt ex aiam. quocūq3 dato sequtur q sit
ꝓtingens. ¶ Rūdeo ad p'm q rēnes forma
les tinox abstrahūt ab istis p̄tis. s. ab eē cre/ eē
ari et adnihilari. Et ideo q2 ut sic abstra/
hunt. ut sic ꝗ tale eē potest eē incōmutabilis
bitudo ipsi termios. ¶ Ad aliud dico q evi
dentia uel bitudo non ꝓpetit eis ut sunt in
aia nec ut sūt ex aiam. sed ꝗ eē quiditatiū.
qd̄ absit ab eē in aia ⁊ ex aiam. sic dicimus absit
q ēnitas non ē in aia nec ex aiam. ¶ Ad
ratiōem p3.

11 Qeo

Uerus lux creata sit intellectui
nrō rō cognoscēdi. q non Au'
de tri. ꝓpicim' ueritates in lu/
ce incōmutabili. ¶ S3 ꝗ. idem
aug'. p lucē sui generis cognoscunt res.
¶ Dic scienō q eē rōēs cognoscendi pōt in
telligi multipl'r. Prio sic principiū actiuū
ōz eē ratio cognoscēdi. uel ut passiuū. uel ut
definans. uel ut repūtans. quodcūq3 istox.
ōz lux ⁊ rō cognoscendi. Nam intellect' a/
gens ōz rō cognoscēdi ⁊ lux. q2 actiue prici
piat cognitiōes. intellect' aūt possibilis q2
eam recipit. spēs q2 repūtat. bitus aūt q2 ō
termiat. magis aūt intelligit ⁊ ōz lux de i/ ꝓpe
tellectu agēte quaz de aliquo istox. ¶ S3
ad uidenō quare lux magis appropriatur
sibi oz uidere quare ponit in aia. ¶ Et cir
ca hoc ocurrit 4m mod' dicendi. Prim' est q
necessitas ponendi intellectū agentē fuit p
ter quiditatē in fantasia relucentē abstra
bendā a ꝓditōib' materialib' que impedūt
ei' intelligibilitatē. Ulū dicunt aliq q si qd̄
ditates eēnt abstracte sicut ponit plato. nō
indigerem' intellectu agēte. ¶ 2' mod' di
cendi ē q necessitas ponēdi istuz intellectū
est ut sequestraret quiditatē a ꝓditionibus
materialib' quib' est ꝓiūcta impediēt' ei'
intelligibilitatē. ⁊ hoc facit nihil in fantas/ intelligibile
matib' imprimēdo. s3 solum sequestrando
hoc ab h. ꝑter enuz immersiōem cuz mate/
ria mouē non pūt intellectū. intellect' aūt
agens sequestrat eā a ꝓditōe materiali. ¶
3' mod' q ponit talis intellect' ad ingorā/
dū fantasmata. ipsa eni non sūt sufficiēta
sua uirtute ad mouendū intellectū possibi
lem nisi uirtute intellect' agētis. ¶ 4' mo
dus ē q potentia ad assistendū ipsis fanta
smatib'. ⁊ p solam ei' assistētiam mouet in
tellectū possibilem. sic color ad assistentiam
lucis mouet uisū. ¶ Isti mōi non apparent ꝓpig solus
mihi sufficiētes. Ideo arguo ꝗ eos. Et p' cō
tra p'm Nam omis quiditas ē sufficiens ab
stracta a ꝓditōibus materialib'. sine ulteri
ori abstractiōe. nam quecūq3 quiditas p̄scin
dit ab hecceitate ⁊ ē prior natural'r illa. p il
lo ergo priori. p quo natural'r p̄cedit ipsas
hecceitate pōt mouere intellectū. ¶ Confir
matur in ex'. nam non magis requirit ab/
stractio ad mouenō intellectū q̄ in actōe a/
lia que ita attribuit quditati q nō ꝓditōni
indiuiduali s3. ꝑter p̄cessionē nature respe
ctu ꝓprietatis dicim' q natura caliditatis i
igne cit aliam caliditatē ⁊ non hecceitas. g
ꝛc. ¶ Cōfirmatur 2' q2 p te ph̄ non posu
issent intellectū agentē si inuenissent q̄dita
tes sufficiēt abstractas ex se. cū ergo ita sit
nō erit necessariū ponē intellectū agentez.
¶ Cōtra 2'm arguo sic. nulluz agēs natura
le pōt aliqua actōe inducere aliquā priua/
tionē nisi introducat aliquā formā positi/
uā. Ista uidet de se nota. nam actio real' re
quirit finum realē. priuatio aūt. non ē quid
reale. ¶ 2' p̄z q2 agens corrūpit formā p
c4

Conclusio Albertus magnus. Sēt thomas egidius de roma

ꝓpe modū dicit esse ꝓductorū. ꝗ sed dicunt eos de ut doctor dicit ꝓ ꝓmio sēpto. dist. 2. q. 2. cad.

ꝓpter sequestrando

Aliqbus de rōēs cognoscendi est 4'
pot priuatiū
pot priuatiū
ut repūtans
ut definans

accēs. omne aūt p̄ accēs reducitur ad aliq̄d p se. ergo si corrūpit necessario aliq̄d positiuū ꝓducit. cum ḡ sequestratio sit solus p̄uatio ꝓiunctōis. non solum erit necesse ponere intellectū agentē ꝓpter h. sz ꝓpter aliq̄d aliud positum. ¶ Lotra 3m Omnis effectus cātus i fantasmate ē eque materiale ⁊ corruptibilis sic fantasma. sz tu ponis intellectum agentē necessariū ꝓpter materialitatem fantasmatis ut caulet in eo istum effectum quo uigorē. ḡ non plus erūt figurata q̄ an ꝓpter materialitatē equalem illius effcūs cum fantasmate. ¶ Lōtra 4m qz ia assistētia non ē nisi respcūs ⁊ p ꝓnās non erit principiū actōis. ¶ Et p̄. ad q̄d necessario ponit assistētia illi⁹ q̄ nunq̄ cāt sicut ē intellect⁹ agens. ¶ Ideo alii uidētes q̄ nulla istarū cārū est sufficiens ⁊ maxie qz non uident q̄ in aia separata aliquā istarū actōnū hīet intellect⁹ agens nec debet poni frustra in aia separata. ¶ Dicūt q̄ sic uidem⁹ q̄ lux corpalis hz duos effcūs. i. illustrare obiectū ⁊ oculum. sic intellect⁹ agens illustrat fantasmata ⁊ intellectū possibilē. sed in aia separata non hz effectū pm sed pcise 2m. ¶ Nec ista cā 2a ualet. Prio non ꝓpter fantasmatū illustratōem. qz intellect⁹ agens est lux spūalis. fantasmata aūt alicui⁹ spūalis nō sunt capacia. Uel sic Intellect⁹ agens ē lux spūalis. fantasma ē quoddā corpale. corpale aūt alicui⁹ spūalis non ē capax. Nec ꝓpē intellcm possibilē. qz non ē potentia ceca sz est quedam lux in gne suo. ¶ Ideo apparz mihi dicenō q̄ ponitur ad ꝓcausādū multa quę cāsātur in itellcū possibili. ¶ Jō sciēdum q̄ intellect⁹ agens ꝓtinet i se quatuor effcūs eēntialr ordinatos. p̄. n. ꝓcausat cuz fantasmate spēm intelligibilē in intellectu possibili quā non pōt fantasma soluz cāre. qz omnis cā equoca totalis ē nobilior suo effcū. sed ꝓstat q̄ fantasma respcū spēi ē aliqua equiuoca ḡ si eēt totalis cā eēt nobilior. quod falsū est. Lōcurrit igit intellcūs agens sicut cā ulris. ¶ 2⁹ effcūs ē ipse act⁹ intelligendi quē tāt cum spē intelligibili. species enim itelligibil non pōt eē causa total qz est equoca. ⁊ sic eēt nobilior q̄ ō est falsū. Lōcurrit ergo itellect⁹ agēs sicut cā ulris. species uero sic pticularis. ¶ 3⁹ effectus ē dispositio ad hitum quā cāt. ñ tn cū actu. qz act⁹ imanētes sūt fines. iō non sūt ꝓductiui. ꝓcāt aūt cum spē que non pōt eē causa totalis ꝓpter rōem iam sepe dictā. ¶ 4⁹ effectus est hītus quem etiaz cāt cum spē ꝓpter idem q̄ pr⁹ sic dictū est de intellcū agente i causalitate effectiā. eodem mō de intellcū possibili in cālitate receptiua. qz eō ordine recipit predrā omia sicut cā totalis in suo ordine. ¶ Sed ꝓ hoc 4r. p⁹ sic Omne agēs est p̄stanti⁹ paciente. sz potētia que itelligit est p̄stantissima ḡ ipsa ē actiua. ¶ 2⁹ sic Actio i manens ē in agēte. sed intellectio est actio i manēs. ⁊ est i intellcū possibili. ergo erit actiua. ¶ 3⁹ sic Actio uitalis ñ uidetur eē nisi ab agēte uitali. sz intellectio ē actio uitalis ergo non pōt eē a spē. qz non ē agens uitale. ¶ Quarto sic Act⁹ uolūtatis ē act⁹ elicitus. ⁊ ē formalr in uolūtate. sed act⁹ intelligēdi formalr est i intellctu possibili. ḡ est effectie ab intellcū possibili. ¶ Ad pm dicē scotus q̄ omē agens ꝓ q̄ tale bñ est nobilius passo. sed simplr non uidet ista ꝓpōlr eē uera. intelligēdo de tino ꝓducto. nec etiā de passiuo. qz sol est cā homis ⁊ agens respcū homis. ⁊ tn homo est simplr nobilior. dicit ergo q̄ agens ꝓ rōem formalem ꝓductiuā est nobilior termio formali ꝓducto. ¶ Sed tūc stat difficultas. si intellcūs possibilis est potētia passiua tūc seq̄tur q̄ oīs potētia actiua ē nobilior potētia intellectiua. Et hoc ꝓbo sic. q̄ñcunq̄z aliq̄ō cōediuiditur p oppōnas oppositas. q̄cquid cadit sub uno mēbro nobilioris ē nobilior quocūq̄z cadente sb ignobilioris. sed cā diuidit p actiuā ⁊ passiuā. ergo omne q̄ cadit sb actiuo est nobilior quocūq̄z cadēte sb passiuo. cum ḡ intellect⁹ possibilis cadat sb passiuo necessario erit ignobilior quocūz cadente sb actio ¶ Dico q̄ si diuisio pricipii p actim ⁊ passiuuz eēt q̄ditatiua nescirē bene saluare q̄n omne actim eēt nobilior potētia intellectiua Sed dico q̄ non ē diuisio quiditatia. sūt. n. multe potentie passiue nobiliores potētiis actiuis multis. Forte. n. nobilius est intellectionē recipe q̄ causare calorē. ⁊ multa alia non ergo ē diuisio quiditatia. ¶ Ad scōm

dico q intellcō dicitur actio immanens qz non termiatur ad ēnum ꝓductū p eam in rē simpl'r lz in rē ꝑ quid. non ōz aūt immanens q sit in agēte. qz ois actio est in agente. ¶ Ad 3m dico q actio uitalis sufficit q sit a principio uitali principal'r uel total'r q̄tumcūqz aliud ꝯcurrit tanq̄ minus principale. ita est hic qz intellectus agens qō est principium uitale principal'r ꝯcurrit. aliud aūt non. s. spēs. ¶ Ad quartū dico q intelligere est elicitū ab intellectu possibili tn̄ elicitē ꝯuenit tam actiuo q̄ passiuo. actiue autē elicitur ab agente. sed passiue a possibili elicitur. ⁊ iō solum ē uis in uocabulo. ¶ Sz hic est diffi. quid. s. sit intelligere. Et dicunt aliq̄ q intelligere ē agere. ¶ Sed ꝯ: si intelligere sit agere intellcōnem. tunc obiectus intelligeret. quod est fm qz aliqn̄ est lapis. ¶ Alii dicunt q intelligere ē pati. sed illud ñ pōt eē ꝓm. qz formaliter intelligē est in deo ⁊ uere. ⁊ tn̄ in ēo non ē pati. nec ꝓe nec formal'r. ¶ Dico igi' q intelligere nō est aliud nisi in se hēre formal'r actū intelligendi. ⁊ illud cōe est deo ⁊ creature. ⁊ abstrahit ab actiuo ⁊ passiuo. ¶ Dico ꝗ resumen' q intellectus agens est rō intelligendi intellectui nrō sic principium actim. ⁊ ē lux. ⁊ ponit ꝓpter fantasmata. s. ad ꝯcausanō cū eis spēs intelligibiles. fantasmata aūt non sufficiūt p se ad causanō aliq̄d in intellcū possibili. reqritur etiā ꝓpter intellectū possibilē ad mouenō ipm eo q ipse non sit nat' moueri a re corpali total'r sic deducit au' sup geñ. ad lrām. ¶ Ad auctoritatē dico q itelligit q lux requirit in rōne regl'antis.

Qz actus cognoscendi causet total'r a potētia intellectiua. et uidetur q sic. Memoria fecunda ē parens notitie genite ꝑ augus. sed mēoria fecunda p̄ se est potētia intellectiua. ergo ꝛc. ¶ Sz ꝯ. qz idem aug'. 4° de tri. dicit q ex cognoscēte ⁊ cogito pitur notitia. ¶ Hic introducunt quatuor ꝯclusiones. ¶ Prima est q potētia intellectiua ñ ē tōtis cā act' intelligendi. ¶ Et hāc ꝓbo 4ꝯ. p° sic. Posito sufficiēti actiuo ⁊ passiuo debite approxiatis ⁊ non impeditis pōt sequi effect' ⁊ necessario sequitur si sint agētia naturalia quocūqz alio circūscripto. qz ab alio non uidet effect' dependē. sed intellect' p te ē totale principiū actim. ꝯstat autem q est sufficiens passiuū. ⁊ sunt debite approxiata ⁊ non ipedita. ergo obiectio nō pnte. nec i se nec in spē posset act' sufficienē causari. cui' oppositu expunur. ¶ 2° sic nulla cā finita ꝯtinet infinitos effcūs ⁊ spē distinctos total'r. nam cuz ꝯtinere plures sit maioris pfcōis q̄ ꝯtinere paucioreſ ꝯtinere infinitos effcūs eēt infinite pfcōis. ubi enī pluralitas arguit maiorē pfectōez ⁊ infinitas infinitā. intellect' aūt posset intellegere obiecta ifinita spē distincta si eēnt. ergo eēt uirtutis ifinite. ¶ Sed ista rō ita ꝯcludit de ptiali cā sicut de totali. iō isti argumento non innitor. ¶ 3° sic. qñcunz ē aliqō medium sufficiens ad pbandū aliquā ueritatē ubicūqz inuenitur illud medū poterit eadem ueritas pbari. sed medium sufficiens ad pbandū q aliq̄d sit cā est q ipso pnte sit effectus. ⁊ eo non pnte non sit. ergo sic in ppositio. cum pnte obiecto fiat act' intelligēdi ⁊ eo non pnte nō fit. seqtur q necessario obiectū se hēat in aliquo gne cause respcū act' in itellectu. ⁊ non nisi in gne cāe efficiētis. pbo aūt minorē. qz maior ē nota. quō possum pbare q sol sit cā radii uel ignis causa caloris. cū non uideā cālitates coꝯ nisi q eis positis ponūtur tales effcūs. ⁊ eis nō positis non. g ꝛc. ¶ Sed qz forte ad istas rōnes posset dici q lz obiectū non sit cā effectiua tn̄ necessario reqritur sicut cā sine qua non. ¶ Iō 4° arguo ad principales ꝯclusionē. ⁊ ultra. hoc ē ꝯtra hoc. qz illud nō ōz poni quo posito soluitur omis rō probās oēm causationē naturalē. s. z posito h° de cā sine qua non solut' omnis talis rō. ergo ꝛc. Probo maiorem. nam si dicas q ignis causat ignem. ego nego. ⁊ qñ dicis ad pnt̄iam ignis fit ignis. ꝓm est dicā ego q est cā sine qua non. Maior de se nota ē. Naz si negaretur tolleret omis uia inuestigādi cālitatē naturalem. ¶ 2ª ꝯclusio est q iste act' nō cātur total'r ab obiecto. hoc ꝓbo 4ꝯ. Primo sic. Nulla cā totalis equoca pōt eē impfectior suo cāto. hoc pz qz ea negata ñ possum'

Actus intelligendi sic multis possibilis

/ Enrico de Gandavo

aliquam pfectõem pbare uel nobilitatem
causę ppter effectuũ cãlitatem. sz obiectum
aliqñ est impfectiꝰ q̃ actus cognoscẽdi. p/
bo. ꝓtingit eni aliqñ nos intelligẽ accñs sẽ
sibile. actꝰ aũt intelligendi est accñs spũale
sed nullũ ens sensibile ẽ eque pfectũ sic ac
cidens spũale. ergo aliqñ actꝰ excedit obie/
ctũ i nobilitate ¶ 2° sic Ille actus q̃ non ẽ
nisi receptiue in intellcñ non est actꝰ impa/
tus. sed actus intelligendi ẽ actus impatus
ergo ꝛc ¶ Maior pz qz non ẽ in ptãte paci
entis pati. minor etiã patet. ergo actꝰ impa
tus est ab intellectu. Nec ualet fugere ad p̃
sentiã obiecti quã uoluntas impat potẽtie
inferiori. utpote fantasie ⁊ sic solum actus
intelligendi eo mediãte est in libertate uo/
lũtatis. qz lz hoc eẽt ꝗm p statu isto. nõ tñ
ualet in intellcũ sepato. ¶ 3° sic qñcunz ac/
tiuũ naturale eiusdez rõnis applicatur pas
siuo eiusdem rõnis. semp cãtur effectꝰ eius/
dez rõis. sz obiectũ est actũ eiusdẽ ratõnis
⁊ intellcũs passiuũ eiusdem rõis. g̃ obiectũ
non poterit cãre nisi effectũ eiusdẽ ratõis. ⁊
sic cũ obiectum causet de se actũ affirmati/
uuz alicui ꝓplexiõis nunq̃ poterit cãre ne
gatiũ. Cõstat aũt q̃ actus negatiꝰ est actꝰ
intelligendi ⁊ respcũ eiusdẽ obiecti. g̃ obie
ctum non erit totalis cã omnis actꝰ. ¶ 4°
sic Obiectũ non ẽ natũ desse ꝓceptuz aliquẽ
cãre nisi ꝓ q̃ in se est. cum g̃ aliqñ bẽatur cõ
ceptus falsus. ille nõ poterit ab aliquo cã/
ri obiecto total'r. sz aliunde quaz ab obie/
cto puenit q̃ nunc istũ nunc illũ habemꝰ.

3/9 ¶ 5° ꝓclusio est q̃ ista duo. s. intellcũs ⁊ ob
iectũ ꝓcurrunt ad actum cãndum sic due cẽ
ptiales. Hec ꝓclusio pz ex ꝓcedentibꝰ. Naz
oñsum est q̃ utrũqz eoꝝ ꝓcurrit ⁊ neutruz
eoꝝ sufficit. g̃ utrũz ptial'r ꝓcurrit. Itẽ actꝰ
intelligendi uitalis nõ ꝓcedit total'r a non
uitali. actꝰ intelligẽdi ẽ huiusmõi. g̃ poten
tia uitalis ꝓcurrit. s. intellectꝰ. ⁊ etiaz actus
specifica' ab obiecto. g̃ ⁊ cãtur. qz ex quo est
specificatũ hz ⁊ eẽ. ergo euz neutꝝ sufficiat
utrũqz causat. ¶ 4/9 6° ꝓclusio ẽ q̃ inter istas
duas cãs principalior ẽ intellectꝰ. qz sp ubi
cã ul'ior ⁊ minus ul'is ꝓcurrũt causa ul'ior
est principalior. Hoc ptz qz ds est ul'issima
cã ⁊ iõ principalissima. sz intellectꝰ est cã ul'is
obiectum est cã ꝑticularis. nam determinatum
obiectũ in spẽ cãt actum determinatuz in spẽ. in
tellectꝰ aũt ad omẽs actus oim spẽꝝ ꝓcur/
rit ⁊ omnes ꝓcãt. ergo intellectꝰ est cã ul'is
⁊ obiectũ est cã ꝑticularis. ⁊ p ꝓñs principali
or cã est intellectꝰ. ¶ 7° sic Qñcunqz due
cẽ eq̃uoce ꝓcurrũt ad unuz effectũ principa
lior semp nobilior est effcũ. sed aliqñ ꝓtin/
git q̃ obiectũ non sit nobilꝰ actu intelligẽ
di. ⁊ ꝓstat q̃ sunt cẽ eq̃uoce. ergo intellcũs ẽ
principalior. ¶ minor pz ex supdictis. ¶ Sz
pbo maior ẽ qz q̃cquid est pfectꝰ a. est pfe/
ctꝰ omni impfectiori a. si ergo actꝰ intelli/
gendi ẽ pfectior quaz sit cã principalior. icũ cau
sa principalior sit pfectior reliqua effectus
erit pfectior ambabꝰ quod ẽ falsũ. ¶ 3° quẽ
cũqz ordinẽ hñt aliqua in eẽndo eunõ orꝰ
retinẽt in cãndo. sed intellcũs in essendo est
principalior quaz obiectũ. ergo in cãndo e
rit principalior cã. ¶ Sed ꝗ istas ꝓclones in
statur 4°. Primo sic q̃cquid pfcõnis attri/
buit inferioribꝰ ⁊ impfectis non debet ne/
gari a superiori ⁊ pfecto. sed total' actuitas
suoꝝ actuũ que est pfcõnis attribuit infi/
mis formis. s. formis elemẽtoꝝ. g̃ ⁊ intel/
lectui attribuetur. ¶ 2° sic ubicũqz est idẽ
mediũ ibi eadem ꝓclusio uideẽ posse infer
ri. sed p idem mediũ pbatum ẽ obiectũ pos
se agere ⁊ ignem. p idem aũt medium pbat
ignem eẽ totalem cãm. ergo eadem ꝓcl'o in
ferr de obiecto. ¶ 3° sic. ubi ꝓcurrũt due cẽ
una ul'is ⁊ alia ꝑticularis. ꝑticularis reci/
pit uim cãtiam ab ul'i. sed obiectũ nullam
uim cãtiuam recipit a potẽtia. ergo ꝛc. ma
ior patet in oibus nisi tu uelis introducere
in obiecto singularẽ modũ ⁊ anormalum ⁊
fictim. ¶ 4° sic Causa ul'is p te sp est nobi
lior ꝑticulari. sol est cã ul'is hois ⁊ homo p
ꝑticularis. ergo sol erit pfectius homie. qõ ẽ
falsũ. uel saltẽ regula illa nõ est uera. ¶ Ad
ista Ad pm dico negãdo q̃ inferiora sunt to
talis cã suoꝝ effectuũ. In omi creatõe infe
riorꝝ semp ꝓcurrũt superiores cẽ. ⁊ si de alis
sit dubiũ. de deo tñ nulli theologo ẽ dubiũ
¶ Uel aliter põt dici q̃ opatões agentium
inferiorꝝ sunt infime. opatiões aũt intelle
ctus sunt nobilissime. iõ non seq̃tur ibi nõ
req̃ritur aliqua cã. ergo nec hic. sed qz iste

vide aliqd de hac materia ut videtur pceddat et oz. de ota. aiata. nõ aiata pfectiũ

facultatē intellcūs excedunt ideo aliqd ali
ud requirit ¶ Sed ꝗ.q2 ſba pfectior ē quo
cūq3 accñte.ſed ignis igne causat q̄ est ſba.
⁊ intellcūs actum qui ē accñs.ergo aliq̄s ef
fect⁹ iferioris ordis excedit effcm intellcūs
Uel dr tenere primā uiam dcām in soluen⁰
ſcilz ꝙ nec ignis nec aliqua inferior cā ē to
talis causa.uel dicē ꝙ iō actus intellcūs ex
igit aliam cām ab itellectu.q2 actus itellcūs
se extendit ad omne ens.⁊ si eēnt infita en
tia ſpē distincta intellcūs posset hīe actū cir
ca oia.⁊ act⁹ circa illa eēnt distincti ſpē. q2 er
go intellect⁹ non est ex se cert⁹ ⁊ determinat⁹ ad
certam opatōem determinate ſpēi.hic est ꝙ coex
igit alias ꝛcausas.entia autē inferiora sūt
determiata ad certas opatōes ⁊ determiate
ſpēi.Ideo ñ est sic necesse ꝙ requirāt aliam
ꝛcausam. ¶ Sed dices quare nō poterit in
tellect⁹ i aliquā opatōem totalr ſaltē unaz
sine alia ꝛcausa sic alia iferiora. ¶ Ad istō
lz posset dici p⁹ rño tñ dico ꝙ itellectui pos
set assignari aliqua operatio ad quaz ali/
qua alia cā non ꝛcurrat uniformit sicut de
aliis.sic intellcūs sui ipsi⁹. ¶ Ad 2ᵐ dico ꝙ
per idem mediū nunꝗ pbatur ꝙ ignis sit
totalis cā sic nec hic. sed alio assumpto.q2
ignis est perfcē ꝛtentiu⁹ alicui⁹ effcūs.quia
nobilior. hoc aūt deficit in obiecto. q2 ali/
qñ est ignobili⁹. ¶ Ad 3ᵐ dico ꝙ multa ex
empla introducunt.p⁰ de duob⁹ trahenti/
b⁹ nauē.hoc deficit.q2 unuz pōt tñ intendi
ꝙ totum cāret. Aliud est de pīe ⁊ matre re/
ſpcū prolis.sed deficit q2 sunt eiusdē rōnis
Aliud ponit de homīe ⁊ sole.sed hoc defic.
q2 hic est influxus um⁹ cē in aliam.in ppo
sito aūt nō. Aliud ponit de medicina ⁊ na/
tura respectu sanitatis.sed illud deficit. q2
uirtus nature tñ posset intēdi.ꝙ totā sani
tatē induceret Aliud ponitur de ḡui in pul
so ab aliquo extriseco deorsū.sed deficit ꝑ/
pter idem. ¶ Ideo dico ꝙ nō est mirz si in
pductōe cui non inueitur sil'is in natura i
ueniatur mod⁹ cātiōis cui nō inueitur simi
lis in natura. Et si sil'is pductio uel effcūs
inueniat inueniam tibi ꝛcursū sil'em duaꝛ.
cārum.hic autē est pductio obiectia.alibi nō
Hic ē effect⁹ ab intellectu pduct⁹ ut rōnes
ꝛuicunt.⁊ tñ ab alio specificat.s.ab obiecto
ergo uidetur ꝙ non ē mirz. si talis ꝛcursus
dissil'is detur ¶ Si dicas inueniaz oia simi
lia i sensu ⁊ uoluntate.⁊ pductōes obiecti/
uas ⁊ effcūs pductos ⁊ specificos. ¶ Dico
ꝙ eodem mō sic teneo hic teneo ibi: ꝙ a po
tentia ⁊ obiecto actus causet. ¶ Ad 4ᵐ di/
co ꝙ si hō ꝑ animaz rōnalem gñaret.curret
argumentū ¶ Sed dico ꝙ sol est principalior
⁊ pfectior cā oi principio quo hō pducit ho/
minē.⁊ omne illud est corruptibile.⁊ forte
solu spūs tñsfusi in semie sunt cā. ¶ Sz oc
currūt difficultates.p⁰ est q2 intellect⁹ agens
est nobilior toto effcū pducto sicut pbatus
est supr⁹.ergo ꝛtinet omēs effcūs illos emi
nēter.lz actus intelligēdi uadunt in infini
tū.ergo ꝛtinet infinita. ¶ Rño.dico ꝙ ta/
les effcūs hñt talem ppoꝛtionē de qua dcm
est supr⁹ de 2ᵒ.⁊ iō sicut ibi patuit dato ꝙ
tales intendent in infinitū adhuc illud ꝛti
nens non eēt pfcōis infinite. ¶ Simlr qñ
una natura specifica ex rōe sua formali a/
liam excedit si illa alia crescēt i infinitū dū
mō semp staret intra rōem sue ſpēi: sp alia
eam excederet stans etiā finita.sic ē in ppo
sito. ¶ 2ᵃ diffi.est de affirmatōe ⁊ negatōe.
quō obiectū ista pōt cāre. Dico ꝙ obiectū
ꝛtinet ista duo uirtualr. Xm est tñ ꝙ ita q̄
tum ē ex se determiatur ad unū.s. ad illud
quod Xm est ꝙ nunq̄ nisi ab alio mouere
tur cāret nisi illud.quod aūt est ꝙ dat obie
cto ut causet actuz q̄ est falsus. Dico ꝙ illō
est potentia ultiata.q2 uel mouet obiectuz
uel saltē causat in intellcū possibili dispōez
ad hoc ¶ 3ᵃ diffi.est.qualiter lapis posset af
firmare ⁊ negare ⁊ sillogizare. Dico ꝙ nul/
luz istoꝝ facit obiectū.nec negat. nec affir/
mat.nec sillogizat.q2 oia ista sunt quedam
opatōes intellectiie.obiectum aūt non itel/
ligit ergo ꝛc ¶ Sed q̄d. Dico ꝙ obiectū bñ
cāt istos act⁹.sed cāre affirmatōez nō est af/
firmare.lz recipe actum affirmādi ē potius
affirmare ¶ 4ᵃ difficultas.quō obiectū po
test cāre actum itelligendi. q2 act⁹ intelligē
di cātur p dicere.obiecto aūt non ꝛuenit di
cere ¶ Dico ꝙ aliqñ obiectū ⁊ intellect⁹ sūt
distincta realr. Et tunc dico ꝙ relatōes dis
tinctas realr fundat. ¶ Sz tunc act⁹ intel
ligendi precise non dr.sed etiaz generat.dr

F29 ar 4

autem a potentia. q2 dicere non ē nisi natu re intellectiue. s3 gnatur ab obiecto eo mō quo aliquod aliud accnis ōr a cā sua gnari. ⁊ eodē modo in actu intelligendi sunt due relatōes fundate respcū ēinoz diuersoz. a q̄bus cātur: una ōr dictio respectu potentie dicentis. Alia ōr gnatio respcū obiecti gig nētis. ⁊ sic pz ad illud. ¶ Sed tūc remanet alia diffi. de obiectis nō actis sicut de q̄tita te ⁊ relatōe ⁊ ppietate indiuiduali. que ñ uidētur fōme actiue. Simlr de materia a qua uidet amoueri ois actiuitas. ¶ Dicūt aliq̄ q̄ ab istis non negat actiuitas tal. s. i/ muriandi intellectū. s. cālitas obiectia. s3 ac/ tiuitas realis qua aliqd realr alterat ⁊ rea lit abicitur: talis cālitas bñ remouerē a ta libus. ¶ S3 ꝓ q2 illud ōz magis dici acti/ uuz respcū alteri quod ē pductiū nobilio ris fōme ⁊ pfcōris. s3 calor ōr actiu q2 cāt calorem q̄ est ipfectior ipso intelligere. g̃ i multo magis dicent actia que cānt intellcō nem. ¶ Pōt ergo dici de relatōe q̄ ei cog/ nio cātur ab extremis. cognitio aut indiui/ dualis ppietatis a natura. ⁊ q̄titatis a sba ⁊ materie a forma. s3 q2 ista duo pñt a pdi ctis separi: hinc ē q̄ remanet difficultas de q̄titate separata ⁊ materia. sed de hoc alias.

¶ Sed adhuc remanet difficultas magna. de uolūtate utr̄ sit pductia intellectiōis p modū obiecti naturalis. ¶ Si dicatur q̄ bet duplicē uim pductiam. unam p mōd obie/ cti. ⁊ illa ē natural. aliam p mōd potentie ⁊ illa ē libera. Tūc remanet diffi. q2 si ois p/ ductio obiectia non ē libera s3 natural. tūc pductio. s. s. que ē obiectia erit natural. ¶ Dico ergo altero duoz mōr. uel q̄ intelle ctio uoluntatis nō cātur a uolūtate. s3 a na tura aie in qua ē uoluntas. Uel dicerem q̄ uolūtas cāt libere ⁊ bus suū. ⁊ hoc nō est in cōueniēs. q2 act impatus est uere ⁊ bum ⁊ tñ liberr est q2 a potētia libera impatum ¶ Alia dif. est de sba angeli q2 ꝑ aug nul la formam absolutā pōt pducere. g̃ nec in tellectōem. ¶ Dico q̄ in pductōib obiecti uis nō negat aug uim pductiaz eēntie an/ geli. ⁊ sic eēntia angeli pōt aliquā formam absolutā pducē. s. obiectie. s3 in aliis pdu/ ctōibus ⁊ formis negat. ¶ Sed ꝓtra. p te

qualem ordinez hñt aliqua in eēndo: talem hñt in cāndo. sed eēntia aie ē nobilior potē tia. ergo principalior cā erit eēntia que cau sat p modū obiecti q̄ potētia ¶ Dico ergo q̄ nō semp est uera ppō assumpta. s. maior. ¶ Ad auctoritatē in principio dico q̄ mēo ria secunda includit potentiaz intellectiuā cū obiecto apud ipsā. sicut ꝑ aug intelligē tia includit ipam potētiaz intellectiaz eam dem cū actu intelligendi.

Tr̄ omnis act intelligēdi cau sat ab istis duobus. s. potētia ⁊ obiecto. q̄ sic. q2 cē eēntialr or/ dinate ōes necessario reqrūtur ad effectū cōem. sed iste sunt eēntialr ordi/ nate. ergo ꝛc. ¶ Cōtra. q2 intellectus aliquando intelligit se ipm. ¶ Dic di/ co brcuit q̄ aliqñ non requirit nisi una cā. sic qñ intellect intelligit se ipm. aliqñ due sicut qñ intellect nudus intelligit alia. ali qñ tres. sic qñ intellcūs est bituatus. bitus ei tunc ꝛcurrit cū obiecto ⁊ potētia ¶ Aliqñ quatuor. s. qñ potentia uolitia ꝛcurrit im/ pando. mouet. n. tunc potentiā intellectiuā. quod ñ posset fieri sine impssione alicuius. Istud aut impssum non uidetur aliud esse nisi act intelligēdi. ⁊ isto mō uerificat uer buz augus. qd dicit de ⁊bo impato q̄ uolū tas ꝛcurrit ad impandū siue pducendū uer bum qd ex amore pcedit ¶ Sed tūc est di. qñ idem intelligit se. uidet eniz tūc idem re ferri ad se relatōe reali dispantie. s. mouen tis ad motuz. ¶ Dicunt aliq̄ q̄ qñ intelli/ gēs ⁊ intellectū sunt iō non est mouens ⁊ motū. ¶ S3 adhuc isto posito uidet intelli/ gētis ad intellectū respcūs realis ē. q2 itel lect ōr alicui intelligēs. Nec pōt dici q̄ ꝑ non repugnat ppter actum nouuz q̄ ibi est q2 obiectū intelligibile refert ad principiū intellectim antequaz intelligat non mediā/ te actu intelligēdi. Pōt dici q̄ nō est relatō formalis s3 fundamtalis uel si ponat re/ spect formalr ⁊ realis pōt dici q̄ ꝑ nō est i cōueniens ppter diuersas rōes reales inē tas. que sūt intellcūalitas ⁊ itelligibilitas. uel sūt passiōes uel rōes formales i intelle ctu.

Q. 9.

Sed Thomas

de bonatg

Tertio in una p intellectuꝫ possumus cognoscere aliqꝗ singulare q̃ non aug° de ci. x. sensibilia p sensũ. intelligibilia p intellectũ non itelligibilia p sensũ nec sensibilia p intellectũ. sed singulare ē sensibile g̃ non intelligibile. ¶ Cõtra itellect° negociat circa etna p portionē supiorē ꝗ augus. 4° de trinita. Circa aũt tẗpalia p portionē inferiorē. ergo ꝑ q̃ ista distincte cognoscat. ⁊ sic cum etna sint singularia. ergo ꝛc. ¶ Hic dicũt aliq̃ q̃ solum singularia itelligim°. q2 illa pcise intelligim° que mouent ad intellectõꝫ sui. sed pcise singularia mouẽt ad intellectõem sui. q2 actões sunt singulariũ. ergo ꝛc ¶ Cõtra istud arguo 4° p° sic Intelligẽs q̃ditatem pot demõstrare passionē de sbo. ergo itelligẽs singulare potest aliqua passionē de ipso ꝛmõstrare. ⁊ tunc erit scia ꝗ singularibus. quod ē falsuꝫ. ¶ Cõfirmatur. q2 intelligens singulare ut singulare ē potest cognoscere ⁊ demõstrare de eo id q̃ cõuenit sibi ut singulare est. sꝫ distinctio sui ab alio indiuiduo ꝓpetit sibi inq̃tum singulare est. ergo talis distinctio potest de eo ꝗ monstrari. ¶ 2° sic Intelligẽs p repñtatiuuꝫ q̃ indifferent repñtat ⁊ uniformiter sive res existat siue nõ. nõ intelligit rem existente esse. sꝫ intelligẽs rem ē singularē intelligit eam existē. Probo minorem. nam q̃ intelligit rem in ultia ei° actualitate intelligit rem exñtem. q2 si non adhuc nõ eēt i ultimata actualitate. sꝫ itelligens rez ē singularem itelligit eam i ultiata ei° actualitate. g̃ intelligit eam exñtem. Tũc ultra. sꝫ intellect° nõ precise p statu isto intelligit p tale repñtatim. ergo itellect° nõ non potest intelligere singulare ut singulare ē. ¶ 3° sic. illud q̃ itelligit p repñtatim uniformiter repñtãs non itelligit aliq̃d de his que insũt sibi p accñs. sꝫ ꝓprietates indiuiduales insunt p accñs ei q̃ repñtatur p repñtatiuũ ergo p repñtatim p quod itelligim°. eas ñ cognoscim°. ¶ 4° sic Omne q̃ intelligit aliqua distincta ut distincta non decipit circa distinctõꝫ eorꝫ. sed itellcũs decipit circa distinctõem singulariũ. ergo intellcũs nõ nõ cognoscit ea ut distincta. ¶ Ideo dico q̃ in una nõ possum° cognoscẽ singulare ut singulare. ita q̃ intelligat singularitas ul' ei° heceitas. s. ōza indiuidualis qua natura sit hec. ¶ Sed ꝗ hoc arguit sic Quicũq̃ cog̃scit relatõem ut relatio ē cognoscit tinuꝫ. sꝫ intellcũs nõ cognosit ulte ut ulte quod ōz relatiue ad priculare. ergo cognoscit pticulare. q2 correlatia sunt. g̃ simul cognoscunt ¶ 2° sic Illud q̃ abstrahit aliq̃d ab aliq° necessario cognoscit illud. q2 abstractio fiet non pot ab ignoto. sꝫ intellcũs nõ abstrahit ul'ia a pticularibus. g̃ necessario cognoscit pticularia. al'r. n. non abstraheret. ¶ 3° sic Omne intelligẽs aliq̃d exñs inq̃tuꝫ existens cognoscit pticulare ⁊ singulare. q2 ñ pot existere nisi singulare. sꝫ itellect° nõ aliqua sic cognoscit. pbo Nam de p° ente probat demõstratie exñtiam. ¶ 4° sic Omne cognoscẽs ꝓtingẽtia inquantũ ꝓtingẽtia sunt necessario cognoscit singularia. q2 nullum nõ singulare ē ꝓtingẽs. sed itellect° nõ cog̃scit ꝓtingẽtia q2 distinguit ea a necessario. ergo ꝛc. ¶ Ad p^m dico q̃ ꝛoꝫ necessario p̃pter argumentũ dicẽ q̃ rõem pticularis cognoscim° saltem i gñali. ⁊ talis cognitio p ticularis sufficit ad cognitõem ul'is ut ulte est ꝓpter relatõem. ¶ Ad 2^m dico q̃ abstractio debet sic intelligi q̃ singulare mouet non p rõem singularis sꝫ nature. ⁊ sic ite° itelligit nãꝫ que ē in sin^m. ñ ut i sigulari. sꝫ ut una natura. ⁊ ista est abstractio ul'is ¶ ¶ Ad 3^m dico q̃ eo mõ quo cognoscitur aliq̃d ut exñs pot dici q̃ cognoscit ut singulare. sed non cognosco p^m ut exñs est nisi in gñali ꝓcipien° exñtiam. ⁊ isto mõ intelligo singulare. s. in gñali. ¶ Ad 4^m dico eod mõ q̃ iste cognoscit singulare sic ꝓtingẽs. sꝫ nõ cognoscit nisi in gñali ꝓtingentiã alicui°. ⁊ sic nec ei° singularitatē Non eiꝫ intellectus pot iudicare de quolibet ꝓtingẽti in pticulari. ¶ Sed adhuc remanẽt due diffi. satis magne. Prima ē de actu cognoscẽdi. q̃ intuitiue cognoscitur cognoscit ut exñs. ⁊ sic ut singulare sed act° intelligẽdi intuitie cognoscitur. g̃ ꝛc ¶ Dico ad h q̃ cognitio intuitia pot eē etiã quodammõ ꝓfusa ido pot tinari ad aliq̃d quod ē exñs. ⁊ tñ non ad heceitatē. q2 si oppositũ esset tunc possemus

cognoscere differentiā ⁊ distinctiōem actuū
¶ 2ª diffi. est de sensu utr. ferat sup singu
lare. Et ꝺr cōiter ꝙ sic. ¶ Sz ꝗ hoc arguo.
quicūq; cognoscit pricipia distinctia cogno/
scit eorꝫ distinctōem. sed sensus nr̄ ñ cogno
scit distinctōem singularium. Nā positis du
obus singularib⁹ cū oibus accētibus suis
uniformib⁹ ⁊ eiusdē speciei sensus ñ discer
neret int̄ ea. Ybi grā de duob⁹ ouis sil'ib⁹
quantū ad oia ⁊ tñ distingūtur nūalit̄. uñ
bñ ꝓcedo ꝙ semp sensus cognoscit singula
re. sz tñ non ut singulare. nec fertur sup rō
nem singularitatis. qr sic semp distinguēt
int̄ quecūq; singularia. quod fm est. ¶ Sz
tunc remanet una diffi. qūo. s. poterim⁹ dis/
cernē inter duo indiuidua euidē spēi. ex q°
eorꝫ pricipia distinctia non cognoscim⁹ nec
ea distincta cognoscem⁹. ¶ Dico ꝙ nunq̄
hoc possem⁹ nisi p distinctōem specifica in
accētibus. sic de duob⁹ stellis ꝓpter situm
diuersū uel qualitatē uel figuram. ⁊ ꝓpter
ħ si eēnt oia sil'ia non discernerem⁹. ¶ Ad
rōnem in oppositū dico ꝙ aug⁹ non intelli/
git q̄n sensibilia ⁊ singularia intelligātur
ħ q̄ditates eorꝫ ab intellcū. sz tñ uult ꝙ nō
intelligant ħ hecceitates. ꝓprias.

Q. 17.

Vtr. ad actus intelligendi req
ratur spēs intelligibilis. ꝙ sic.
Aug⁹. xi. de tri. quatuor sunt
spēs in aia altera ex altera na/
ta. ex spē in sensu nata in fantasmate ⁊ ex
ipsa est nata spēs quē ē in mēoria. ⁊ ex illa
quē mēoria act⁹ intelligēdi. ¶ Cōtra. ipe
uocat spēm actum intelligendi in eōd. xi. s.
de trini. ¶ Dic ꝺr ꝙ non req̄ritur spēs sed
sufficiūt fantasmata. quod ꝓbatur sic. omē
pfectibile respiciens pfcōem suā immedia/
tam p° pficitur illa. sz intellect⁹ respicit ac^m
intelligendi ut primā impfcōem ḡ immedi
ate recipitur in eo. ¶ Cōtra rōem isti⁹ opi/
mōis arguo p° Nam materia respicit for/
mas sbalem ut pfcōem ꝓpriā suam. ⁊ tam
prior est alteratio p quā introducit forma
accētalis. ¶ p. calefactibile p° est in potētia
ad calorem. ⁊ tñ p° reducit ad unū respectū
extrisecus aduenientē. qr pri⁹ in eo recipit
respcūs approxiationis agētis ad passum.
uel ecōuerso q̄ recipiat calorem. ¶ p sensus
p° est in potētia ad uisionē. ⁊ tñ. pri⁹ ħ ꝗiter
loquētes recipit spēm Eodem mō imagina
tio pri⁹ est in potētia ad actus q̄ ad spēm. ⁊
tñ pri⁹ recipit spēm q̄ actum ergo ꝛc. ¶
Alii dicūt ꝙ non est ponenda spēs eo ꝙ nō
apparet euidēs necessitas. pluralitas autem
est semp uitanda ubi euidēs necessitas non
apparet. ¶ Cōtra istam opionem or onde/
re necessitatē. quidā enī dicunt ꝙ necessario
req̄ritur spēs ꝓpter cātionem act⁹ intelligē
di. qr nullum corporale sufficit ad cāndus
actum intelligendi. fantasma aūt corpora
le est. ergo non sufficit. or ergo ponē spēm
in intellcū que causet. ¶ Alii. n. ponūt ꝓpt̄
ꝓportionē mouētis ⁊ moti. fantasma autē
non ē ꝓportionatū motuuus intellect⁹ nr̄i.
⁊ ꝓpter materialitatē. ⁊ ꝓpter singularita/
tem. ⁊ ꝓpter hoc req̄ritur spēs necessario.
¶ Sed mihi uidet ꝙ iste rōnes non cogūt.
Prima non. s. ꝙ nullum corpale sufficit ad
agendū in spm. qr p te fantasma cāt spēm
in intellcū possibili. ergo uidet ꝙ sibi non
repugnat cāre actū intelligēdi. ¶ 2ª nō ui
detur ualere. qr nō uidet mior ꝓportio fā/
tasmatis ad actus intelligēdi quas obiecti
materialit̄. sz in intellectu separato materiale
obiectū ⁊ sensibile pōt agere ⁊ cāre. ergo ea
dem ħ fantasma. Nec ualet dicē ꝙ hoc sit p
pter materialitatē. qr materialia intellcus
separatum pñt mouē. nec singularitas pōt ī/
pedire. qr ipsamet spēs quā tu ponis singu
laris ē. sicut fantasma. ¶ Dico ergo ꝙ se/
quendo naturalē rōem nulla apparet neces
sitas. sed sūt due rōes que mouēt me. tñ p
cedunt ex creditis. una earꝫ est separatio intel
lect⁹. qñ enīs aliqua sunt eiusdem rōis for/
malis illud qō ꝗueniūt uni pōt alteri ꝗueni
re. sz intellcūs separatus ⁊ ꝗunct⁹ sunt eiusdē
rōnis. imo ꝗtingit ꝙ sunt iō nūero aliq̄n. ḡ
ꝛc. Cōstat autē ꝙ intellcūs separatus recipit
spēs ḡ ⁊ intellcūs ꝗunct⁹ pōt recipe. ꝙ autē
intellect⁹ separatus recipiat spēs ꝓbo p° de no
titia uespina angelorꝫ. fuerūt. n. eis infu/
se scie rerꝫ. non nouerūt aūt intuitie. qr res
eis pñtes non fuerūt. ergo abstractie. ⁊ per
ꝗns spēs habuerūt. ¶ 2° hoc iō pz de aima
xpi que nouit multa quorꝫ pñtiam ñ hēbat

Et non solum in uerbo sed etiam in gene
re ppio. ¶ Simil'r primus hō nouit mlta ergo hēbat spēs. ¶ 2° necessitas ē qrāia
separata uidet de his que uidit hic recordari
sed non p fantasmata. g̃ p repñtatia. ⁊ p cō
sequēs p spēs. ¶ Simil'r paulus recorda/
bat de aliq̄bus que uidebat in raptu. nō p
fātasmata. qr talia non erāt fantasiabilia.
Eodem mō de beato iohāne. ⁊ de diuite ⁊ ō
multis aliis. ¶ Hic ōr q̄ hoc ē p hitus. nā
p hitus adgñatos pōt quis recordari. ¶ ꝯ.
qr repñtatim obiecti in cāndo non se tenet
a pte potētie. sz ex pte obiecti. hitus se tenet
ex pte potentie. ¶ 2° dicūt isti q̄ si poneret
spēs frustra fieret recursus ad fantasmata
Eodem mō si ponant hitus repñtatiui fru
stra fieret recursus ad fantasmata. quod ē
directe ꝯ eos. ¶ 3° sic. non ex quolibet actu
gñatur hitus. sed de omi actu quez hēmus
possum⁹ recordari. cū ergo hitus illi⁹ umⁿ
actus non sit: oportebit eē aliqō repñtatim
⁊ hoc non pōt eē nisi spēs. ¶ 4° sic Dis ac/
tus intellect⁹ pōt esse obiectū recordatōnis
g̃ oportebit ponē tot hitus quot recordabi
lia cum sint ꝯ recorrelatia. ¶ p. si ponas hi
tum repñtare non uideo ordñam nisi id qō
uocō spēm tu uocas hitum. ¶ Sed uisō
q̄ req̄ritur spēs in intellcū separato. nunc ui
denō est quare req̄ritur p statu isto. s. ꝯiun
ctio/ Non pōt dici q̄ total'r causet/ qr pba/
tum est sup q̄ intellect⁹ necessario ꝯcurrit.
Nec pōt dici q̄ est cā sine qua non. qr oēm
cāz sine qua non ōz resoluē i positiaz aliq̄
¶ p Nulla cā sine qua nō specificat actuz.
sed a spē specificat actus sic ab obiecto. qa
spēs tenet uicem obiecti. g̃ non erit cā sine
qua non. Nec ualet dicē q̄ mouet sicut in
strumentū obiecti/ qr nullū instrumentū a
git uel agere pōt destructo pricipali agēte.
sz obiecto destructo spēs adhuc pōt cāre ac/
tum. g̃ non req̄ritur ut instrumentū/ Nec
ualet dicere q̄ req̄ritur ut principiū eliciti/
uuz totale quo hito potētia pōt elicere actū.
¶ Cōtra. qr totale principiū eliciti^m ꝯtinet
uel uir tual'r uel formal'r principiatū. sed
spēs non ꝯtinet formalit uel uirtual'r actū
intelligendi. ergo nō est totale principium
respcū illi⁹. ¶ p. qñcunqz aliquid formali
ter est principium alicui⁹ electōis in sbiecto
si esset separatum eliceret: maxime si esset to
talis cā. sz spēs separata non pōt elicē. g̃ ꝛc.
¶ Ideo dico q̄ req̄ritur ptial'r ad cānduz
cum intellectu agēte determinatie sic cā pticu/
laris ōr determinare ul'em. accidit aūt sibi ad/
herere. qr si eēt separata adhuc posset mouere
ad intellectōem. ¶ Sz hic sunt octo dubia
Primū est qūo cum spēs sit singl'aris pos
set repñtare q̄dutez ul'em. ⁊ mouere ad cō
ceptuz ei⁹. ¶ Hic dico q̄ in spē sunt duo cō
siderare. sic in hoie. s. natura ⁊ hecceitas quā
una spēs ab alia distinguit. ¶ Dico ergo q̄
rō agendi ē q̄ditas spēi. sz hecceitas ē ꝯditio
illi⁹. si enī hecceitas ⁊ singularitas eēt rō a/
gendi igni. g̃ eunō calorez cāret in aqua ⁊
in ligno. qñ aqua ageret in aquā uel lignū
in lignuz. mouet igi' rōne q̄ditatis: non rō
ne ppetatis seu hecceitatis. eoō mō sic s̄ fuit
dictū de sēsu q̄ singulare mouet tñ mouet
p naturā: non p rōnem singularitatis. ¶
2^m dubū. utz. i^l spēs sit/ quo/ uel/ qō/ Si sit
/quo/ quid ē suuz/ qō/ Dicunt aliq̄ q̄ ipsa est
/quo/ suum aūt/ qō/ est obiectuz. ¶ Sz illud
non pōt stare. qr/ quo/ nunq̄ pōt cāre nisi ex
istēte ei⁹/ quod/ sz spēs cāt non ex ñte suo ob
iecto. ergo ꝛc. Dnor pz. nam/ quo sit necē
sario respcū alicu⁹/ quod. si ē quo in actu. ne
cessario ē quod in actu. ¶ p illud qō est/ qō/
debet hīe in se illud qō est/ quo/ sz spēs non
est in obiecto. ergo obiectū non ē/ quod/ re^u
spēi. ¶ Alii dicūt q̄ intellcūs possibil' ē/ qō/
qr in eo recipit spēs sicut in sbiecto. ¶ Sz
ꝯ illud non pōt eē quod/ respcū alicui⁹ actio
nis qō nullam actiuitatē habz. sz intellect⁹
possibilis ē huiusmodi. qr nihil pōt pducē
re. ergo ꝛc. ¶ Dico tñ hoc non obstāte q̄ in
telleci⁹ est/ quod/ ¶ Sed ad uidendū modū
est sciendō q̄ lz sit eaō realitas intellect⁹ pos
sibilis ⁊ agētis. nō est tñ quod rōne intelle
ct⁹ possibilis. sz rōne intellect⁹ agētis. ¶ Iō
in sūma ē intelligendō q̄ spēs est i realitate e
adez inquantū receptia. non inquantū acti
ua. sz illa realitas ē/ quod/ inquantū actiua.
Idem enī suppositū hūanuz ē quod patit ⁊
qō agit. sz est qō patitur rōne intellect⁹ pos
sibilis. Est qō agit rōne intellcūs agentis.
¶ Posset tñ dici ad argumentū aliter q̄

intellect⁹ possibilis est qd̄.nō aūt ois q̄ hēat actuitatē.sed sufficit q̄ ex illo,cū quo fiat, unum.qd̄ est quod uerissime. ¶ 3ª diffi.est. si spēs eēt sufficiēt mouēs, quare una mouet plus q̄ alia,⁊ quare non oēs simul. ¶ Pōt dici q̄ est q̄ una est fortior q̄ alia. nō possunt aūt tot actⁿ simul eē. ¶ Sz hoc nō placet. ¶ Dico ergo q̄ oz recurrē ad fantasmata.Ordo eni eēntialis ē inter istas potētias.non pōt enīz ulte intellect⁹ intelligere nisi eⁿ singulare fantasma fantasiet.fit ḡ uariatio ꝑ q̄ fantasma uariatur.mouet eni spēs ad motionē fantasmatis. ¶ Sz quare uariant fantasmata ¶ Dico q̄ hoc ē ppt dispōem spūum mobiliū p quos fantasmata discurrūt ⁊ in q̄bus sunt sbiectiue.qñ ḡ deferunt usqz ad organū defunatū cerebri p spūs ubi ē organuz fantasiētūc fit fantasiatio. ¶ Sz quare oz intellectuz recurrē ad fantasmata. ¶ Dico q̄ ppter ordinē potentiarz. Talis eni ordo est p statu isto q̄ intellect⁹ non pōt exire in actū suuz si fantasia sit non sit in actu suo. ¶ Sed unde est talis ordo cum nō sit in beatis nec in intellectibus separatis. ¶ Dico q̄ aug⁹ dicit q̄ ꝑ est in penaz peccati.nec apparet bñ rō naturalis ad hoc.tñ de hoc certi sumus saltē per expientiaz. ¶ 4ª diffi.est.si spēs tinat actū intelligēdi. ¶ Dicūt aliqui q̄ actⁿ intelligēdi termiatur ad obiectū ut relucet in spē.

¶ Sed hoc non itelligo.qz aut obiectū relucens in spē est aliq̄d aliud ab ea.aut non si sic erit eⁿ passio.⁊ tunc necessario spēs intelligit.si aūt est oino idem.tūc certum ē q̄ spēs intelligerē.simlr si eēt aliud a spē cū non sit obiectum ex̄.qz illud nō est in rerū natura.seq̄tur q̄ obiectū ex̄ non intelligeretur. ¶ Dico ḡ q̄ actus itelligendi terminat ad q̄ditatez ut pscindit ab eē extra ⁊ ab eē intra.⁊ ab oi loco.⁊ ab oibus que sibi nō queniunt ex rōne sua formali. uel in pmo mō uel saltē in pⁿ ⁊ in 2ⁿ. ¶ Sed nunq̄d spēs intelligit a nobis. ¶ Dico q̄ non intuitiue qz nō exprimur.nec abstractie.qz tunc eēt p aliam spēm,⁊ sic pcessⁿ in infinitū.Logno scitur ḡ arguitie.ex quo de re absente iudicam⁹.hoc est p spēm. ¶ 5ª diffi.est.si spēs p manentes sūt. ¶ Dicūt aliqui q̄ non mīi manente actu. ¶ Sed illud non placet ꝗ nō apparet mihi q̄ cessaret cā potissima ppter quam pōnt spēs. ¶ Ideo dico q̄ est pmanens tñ eunte actu sic bitus. ¶ 6ª difficultas est Posito q̄ sit pmanēs utrz possit corrumpi ⁊ destrui.Et uidet q̄ sic.p obliuionē eni uidetur deleri. ¶ Dico tñ q̄ mihi apparet q̄ non posset corrūpi.Ratio ē ista.quia qñ sbiectū est in naturali potētia ad aliquā formā pmanentē illa forma non uidet posse corrupi nisi p ꝓrium uel p agēs potēs inducere ꝓrium.sed spēs nullus ꝓrium hz nec aliquod qd̄ sit sibi incōpossibile.Nam oēs spēs quorūcūz sine cōpossibiliū sue icōpossibilium sūt cōpossibiles.iō nihil bēt incōpossibile.imo cum oibus stare pōt.habitus aūt lz sit forma pmanēs ⁊ sbiectū sit in potentia naturali ad ipm, tñ bene uidetur q̄ posset corrūpi.qz hz aliquo mō ꝓtrariū.nō dico de oibus hīibus.de hⁿ erit ꝑmo inferius. ¶ Sed tūc ḡ rndere qūo fit obliuio ¶ Dico q̄ tota obliuio oz referri ad sensum. ⁊ non ad intellectū.spēs eni in sensu bñ potest deleri ppter alteratōez organi. ⁊ sic fit obliuio. ¶ Alia diffi.est.si spēs pōt augeri. ¶ Dico q̄ sic ppter frequētatōem actuum fantasiandi aliq̄d gñatur uel aliq̄d cātur.non aūt semp alteriⁿ ⁊ alteriⁿ rōnis.ḡ eiusdem rōnis.⁊ non cātur alia nūaliter.ḡ prior intenditur. sic ignis in aqua calida semp aliquid causat.non tñ nouū calorem sed prior ē intendit. ¶ 8ª diffi.⁊ ultia est. si sint alique spēs incōpossibiles uel ꝓrie que non pnt simul eē. ¶ Dico q̄ nō.qz oēs spēs q̄tumcūqz sint obiectorz incōpossibiliū sūt ꝓpossibiles. ¶ Sed quare ꝓriorz nō sunt ꝓrie. ¶ Dico q̄ similitudines obiectorz sunt alteriⁿ rōnis ab eis aliqñ, Ideo si sunt ꝓrie nō oz hec eē ꝓtraria,

Vtrz plures actus intelligendi sint ꝓpossibiles in eadē potētia Qd̄ non,augⁿ xi.de trini.uoluntas qñ ꝓuertit intellectū ad unum obiectū eum auertit ab alio. ¶ Cōtra augⁿ sup luc.dicit Circa multa pōt itellectⁿ occupari ¶ Dic dixerūt aliqui q̄ plres actⁿ intelligēdi non sūt ꝓpossibiles in eadē

Aug⁹ 8° spēs forag monet multg/ mag fantasma forag monet ffb

ꝑmo

potentia q2 potēcia naturalis ꝑ totum su/
um conatum agēs ⁊ ꝓducens unuz nō ui/
de' q aliud possit ꝓducere q2 uidetur ēinuz
adequatum bīe Nam ex quo aliud ꝓducit
uel posset ꝓducere iam pri° non cēt adequa
tus. ¶ Sed ꝗ hoc arguit unus ali° doctor
sic. ali° est act° quo apꝛehendunt simplices
q̄dditates. ⁊ actus ꝓponēdi eas. q2 prim° a
2° separatur. sz isti duo sunt sil'. impossibile ē
ei ꝓponere simplices quidditates ⁊ ꝓpōnem
intelligē sine intellectōe simplici termioꝝ.
ergo sil' stant. ¶ 2° sic Act° cognitōis pri/
cipi est alius ab intellectu ꝓl'onis ⁊ sz itel/
lectōe sillogistica cognitio utraqz hētur q2
cognoscutur tā principiū q̄ ꝓclusio. ergo ui
detur q act° plures sil' stent. ¶ 3° sic q̄cun
qz unum coꝛrelatioꝝ ꝓcipitur ⁊ reliquū. sz
alius act° est respectu um° ⁊ alius respectū al
teri°. g duo act° simul. q2 act° relatōis ⁊ ab
soluti non uidetur eē unus act°. termi° aūt
illi° respectūs aliqñ est absolut°. ¶ 4° sic. cō
cipiens hitudinem ꝓzietatis necessario ꝓci/ // d. 29. q. 3.
pit extrema. sicut ꝓcipiens ꝓzietatē albedīs
⁊ nigredinis necessario ꝓcipit albedinem ⁊
nigredinē. sz p alium ⁊ aliū actū. g ꝛc. ¶
Sed ad ista rndebat unus ali° doc. ⁊ ꝓba/
bl'r. Ad p^m ōz q q̄ quidditates simplices
p se ꝓcipiunt tunc ē ali° actus. sz eodez actu
quo itelligo ꝓplexiōem. intelligo extrema.
⁊ non alioꝛ alio. ⁊ sic pz ad illud. ¶ Ad 2^m
ōz eoō mō de sillogismo q eoō actu ꝓcipio
p̄missas ⁊ ꝓclusionē. uerꝛ est q alio actu pos
sum utrūqz cognoscē. ⁊ tūc sine dubio sil'ñ
cognosco. sz qñ simul cognosco tūc semp ē
unicus act°. ¶ Ad 3^m ōz q eoō actu itelli/
go relatiua. Et hoc ꝓbatur. q2 si diuerso cū
isti sint act° absoluti ⁊ real'r distincti tūc un°
ab alio poterit separari. ⁊ sic aliqs intelligēt
piem filiū non intelligen°. quod ē impossi
bile. ¶ Ad 4^m dico q si ꝓzia ꝓcipiant sñ ha
bitudine ꝓzietatis tūc unū obiectuz pōt in/
telligi sine alio. ⁊ diuerꝗ actib° ⁊ non simul
sed si cum hitudine tūc dico q eodez actu oi
no ꝓcipiunt. Probo aūt q plures act° in/ // Oppio ꝓpa
telligendi possint eē simul aliis rōnibus.
Primo sic Act° beatific° ⁊ non beatific° nō
pñt eē unus act°. sz cognitio matutina ē be
atifica. ⁊ uesptina nō. ꝓstat aūt q fuerūt sil'
in angelis. ergo duo actus fuerunt simul ⁊
¶ Sz dices non uz. q2 una ē naturalis ⁊ a
lia supnaturalis. ¶ Cōtra. q̄cunqz est re
pugnātia sil'tatis uel ex sbo uel ex formis
a quocūz agente cāntur semp sunt incōpos
sibiles. Ita enizodium ē ꝓzium caritati sic
amicitie naturali. si g ista simul stant. nec e
rit repugnātia ex sbo nec ex actib°. ¶ p 2°
arguo sic. stante actu uisiōis diuie in angl'i
co intellcū. s. in Gabriele Michael pōt sibi
aliquid reuelare ⁊ eum illūinare ⁊ sibi loq
cum g hoc non sit nisi nouā cognitōem cā/
re. stante p^o ista cābitur. ⁊ sic duas hēbit. s.
illam diuie eēntie. ⁊ aliaz illi° rei de qua mi
chael sibi loqtur. ¶ p 3° arguo sic. una ⁊ ea
dem notitia non pōt eē intuitia ⁊ abstracti
ua. sed simul hēmus utrūqz. ergo sil' hēm°
diuersos act° intelligēdi ⁊ plures. Maioꝛ
uidetur manifesta. Mi. pbatur. intelligi/
mus eni rosam nō expimental'r. q2 non est
pñs. ⁊ tñ expimur intellectōem rose nos ha
bere. prim° eni. s. intellcūs rose ē astractiuus
q2 p spēm. 2°. s. expientia itellcōnis intuiti
u°. q2 p se ipm. ¶ p actus ītuitiu° ⁊ arguiti
uus non pñt eē idem. sed ex actu quē expe/
rioꝛ argumētoꝛ hitum ergo utrūz siml' co
gnosco. unum scilz actū intuitie. aliuz scilz
hitum arguitie. ergo duos act° simul hēo.
¶ Sed hic ē diffi. de actu recto ⁊ actu refle
xo. utꝝ sint iō actus. ¶ Dicūt illi de p^o opi
nione q sic Et pbant efficacit p° sic Certuz
est q beati hñt certitudinē de uisiōe sua. et
ita sil' cognoscūt directe ōm. ⁊ reflexie actuz
suum. ¶ Alias rōes adduco foꝛtioꝛes sup
ponendo q nos possum° recoꝛdari de omni
actu nrō quē ante habuim° Hoc supposito
suppono ēt aliud tanq̄ uerꝛ q de nullo pos
sumus recoꝛdari qō añ non itellexim° ¶
Istis p̄suppositis format sic rō Nulli° pos/
sumus recoꝛdari qō non p̄fuit in intellcū.
sz nos possum° recoꝛdari de omi actu quez
añ habuim°. ergo omis quē ante habuim°
p̄fuit intellcūs. ¶ Tūc arguo sic Aut ergo
oēs se ipsis fuerīt intellecti aut aliis ⁊ aliis
actibus. Si se ipsis tūc idem actus erit in/
telligēs ⁊ intellcūs. ⁊ p ꝓns iō erit rectus ⁊
reflexus. si aliis ⁊ aliis tūc l' dabis mhi ul
timū ⁊ tunc ille nō erit intellectus uel non

dabis mihi ultimũ. ⁊ tunc multiplicat in i/
finitũ. quod apparet satis incõueniens. ¶ Ista
rõ declaratur i ex⁹ qñ intelligim⁹ solez: cer
tum ē q̃ nos intelligim⁹ nos intelligere. et
sic actus quo itelligo solem ē intellect⁹. ¶
Quero q̃ de illo quo itelligo illũ actũ aut
idem ē cum p⁰. ⁊ sic hētur ꝓpositũ. aut aliud
⁊ tunc ꝓ suppositũ. cum omis act⁹ quē habui/
mus possum⁹ recordari. igit isti⁹ possum⁹
recordari. sed nulli⁹ possum⁹ recordari q̃ ñ
ꝑfuit intellect⁹. ergo ille act⁹ 2⁹ fuit intelle
ctus. Tũc ultra aut se ipso aut alio. si se ipso
hēo ꝓpositũ q̃ idem erit act⁹ rect⁹ ⁊ reflexus
Si alio tunc erit ꝓcessus in infinitũ semp
uniformit arguen⁰ ¶ 2⁰ sic actus quo itel
ligo rosam non exñtem ñ est expimentalis
Act⁹ aũt quo itelligo ipm actũ est expimẽ/
talis. q̃ dum itelligo rosam expior me in
telligere rosã. aut ergo sunt idem act⁹ ⁊ sic
hētur ꝓpositũ. aut ali⁹ ⁊ ali⁹. ⁊ tunc arguo
ꝛ firmãdo totum ꝓpositũ sic. Actus quo ex
perior actũ est eque pfect⁹ sicẽ prim⁹ ⁊ forte
pfectior. cũ q̃ ille pmus intelligat a potẽtia
in qua est. igit ⁊ 2⁹. ⁊ sic de 3⁹ ⁊ 4⁰. ⁊ sic in in
finitũ. erunt q̃ uel infite expientie simul ⁊
forte diuerse quaꝛ. una est pfectior alia. et
oẽs cãte ab una potẽtia. ex q̃bus incõuem/
entia mlta sequunt. ul erit deuenire ad una
que erit recta ⁊ reflexa. ¶ Aliqui aũt argu
unt ad oppositũ. sic p⁰. q̃ obiectus nõ est idem
actui. sz obiectũ act⁹ reflexi est act⁹ rectus. q̃
non sũt idem. ¶ 2⁰ sic Euisdez ad se nõ est
ordo eẽntialis. sz act⁹ rectus ē prior eẽntia/
liter actu reflexo. ¶ 3⁰ sic Aug⁹ uidet ponẽ
possibilitatez ꝓcessus in infinitũ in actib⁹
reflexis. qõ nihil eẽt dictuz si act⁹ rect⁹ ⁊ re/
flexus eẽnt idem. ¶ 4⁰ qõ magis mouet ē.
q̃ actus expimentalis ⁊ non expimental
non pñt eẽ idem. actũ aũt rectũ ꝓtingit eẽ ñ
expimentalem. reflexus aũt est expimental
ergo nõ sunt idẽ act⁹. q̃ unus ē intuitiu⁹ ⁊
alius abstractiuus. ¶ Sed dubiũ est que ē
causa reflexiõis. dicunt aliq̃ q̃ imaterialitas
¶ Sed ꝛ. tunc. n. omis imaterialitas in potẽ
tia eẽt sup se ꝓuersiua. sz hoc ē falsũ. Nam
potẽtia ōi. pductia/ ⁊ motiua angeli sũt ima
teriales. ⁊ non ꝓuersiue uel reflexiue. q̃ ꝛc.
¶ Dico ergo q̃ cã reflexiõis est q̃ in actu
recto inuenit rõ. sui ꝓpriũ obiecti adequati.
Et dico adequati non solũ in mouendo sed
etiã in tinando. Iõ potest moueri ab actu
recto ⁊ tinari ad aliuz actũ eius. ¶ Et sic ad
questionẽ patet.

Tꝛ in actibus intelligendi fit
ꝓcessus in ifinitũ Dico breuit
q̃ sic. tripl'r. s. ascendẽdo. descẽ
dendo. ⁊ in latus ꝓceden⁰. Hoc
oñdo ꝑ ex⁹ manifesta. p⁰ in sursũ ascẽden⁰
Accipio. n. actũ quo itelligo albedinẽ. ⁊ ita
bz nobilius obiectũ. Nam itellectio albedi
nis ē nobilius ens q̃ albedo. ⁊ ꝑ ꝓñs unus
act⁹ ē nobilior alio. ⁊ sic de 3⁰. ⁊ sic in infi/
nitũ ascenden⁰ semp ad nobilius. semp eni
posterius erit nobilius. ¶ Item oñdo i de
scenden⁰. Accipio. n. intellectõem qua itelli
gim⁹ angelũ. intellectõem istã possum⁹ itel
ligere: ⁊ illa ē min⁹ nobilis: q̃ ē ignobilio/
ris obiecti ⁊ ipfectioris. ⁊ sic accipiã tertiã
⁊ quartã: semp ulterior erit ipfectior q̃ im
pfectioris obiecti: ⁊ descenden⁰ erit ꝓcessus
in infinitũ. ¶ 3⁰ oñdo idez in lat⁹ ꝓceden⁰.
Nam intellcũs pōt infinities intelligẽ ob/
iectũ eiusdem rõnis ⁊ reflexionẽ sup actuz
quo intelligit illud obiectũ infinities. ⁊ sic
est ꝓcessus i infinitũ. ym est q̃ isti eẽt eius
dem rõnis. tñ alii sunt diuerse rõis. ¶ Sz
occurrit diffi. quo potẽtia intellectiua pōt ꝓti
nere uirtualr infinitos act⁹ eiusdez rõnis.
multomagis diuerse rõnis: qõ ponit tenẽ
do ꝑdicta. ¶ Circa quod est aduertendũ q̃
q̃ncunqz sunt due coordinatões in ordine
eminẽtie ⁊ est ordo eẽntialis inẽ illas. si fi/
at ꝓcessus in infinituz in inferiori ordine
nunq̃ attinget ad aliq̃d superioris ordinis.
sicẽ pz de rõnali et irrõnali. q̃ eniz rõnale ē
ordinis superioris nunq̃ si infinita bruta cã
rent attingerẽt ad pfcõem hoīs. q̃ sunt or
dinis inferioris. Siml'r si infinita aqua cã
retur nunq̃ ad pfcõem scintille ignis atti/
geret. Siml'r de his que nõ sũt eiusdẽ spẽi
Ñ q̃ natura ignis excedit in pfcõne na/
turã specificã aque: et iõ quantũcunz multi
plicant q̃dus indiuiduales aqua nunquaz
attingẽt ad naturã ignis Hoc qõ dictũ est
ꝓbo necessaria rõne sic Q̃ncunqz aliq̃d ex

Q. 12

Sed thomas in ꝑ. pte. q. 87. ar. 2⁰ ad 3⁰ sic q̃ ꝑ ꝓ scientie fit mutatione. malo organo sensibili exteriori. nõ aũt ē possibile q̃ ad male mutet semp q̃ mu m mutat ab alio. et iõ actus intellectus qui pri ꝑt q̃ sensus cez/ q̃ multo ꝛc nõ intelligur q̃ male ꝓ mutationez organi q̃ ꝑ multo ꝑt q̃ multiplice se intelligere. et q̃ nõ ꝑt sentire se sentire.

ex rationibus formalib⁹ aliquorꝫ ꝓuenit a liquibus: ꝗcquid addatur uel aduenia t eis quod non tollit rōnes formales eorꝫ ex q/ bus ꝓpetebat illud: semp illud eis ꝓueniet ſz una ſpēs. ſ. ignis ſit pfectior alia. ſ. aqua hoc eis ꝓpetit rōne formali utriusq3. ergo quantūcunq3 aduenia t maior quātitas uir/ tutis uel moliſ cū talia non uarient rōnem formalem eorꝫ ſed dimittāt. ſemp unū erit nobili⁹ alio. Ex hoc ſoluūtur difficultates. Primo ad primā de infinitate eiuſdem rōis dico q̄ ſi itellect⁹ ꝓtineat uirtual'r ⁊ eminē/ ter naturā ſpecificā talis actus q̄ natura ſpecifica ē nobilior omibuſ ḡdibus indiui dualib⁹ nunq̄ ꝓtinue creſcēdo ḡdus indiui duales adequarent naturā ſpecificā. ⁊ p cō ſequēs nec intellellectū qui eā uirtual'r ꝓti net. ¶ Ad aliam dico eōd mō q̄ homo ut homo ē. eſt pfectior ꝗditionis q̄ aſinus l' aliud brutū. Hinc ē q̄ ſi multiplicant brū/ ta in infinitum nunquam attingēt ad pfe/ ctōem hominis. Eodem mō dico q̄ intellect⁹ eſt nobilior entitatis ⁊ pfectōris quam itel lectio. Hinc ē q̄ ſi multiplicāt in infinitum intellectiōes etiā ſpē diuerſe nūquam attin/ gent ad pfcōnem intellect⁹.

¶ Diſtinctio 4ª

GENERATIO. ¶ Circa diſtinctōem quartā Quero primo utrꝫ in diuis ſit gñatio q̄ non. q̄ idē nō pōt gigne re ſeipſū. ſz pr ⁊ filius ſunt unum. Ego inquit ⁊ pr unū ſumus. io. x. ⁊ hii tres unū ſunt. ¶ Cōtra ꝓſa. 53. Gñatio nem ei⁹ quis enarrabit. ¶ Circa iſtam q̄ōem eſt uidendū p⁰ q̄d eſt gñatio. 2⁰ utrꝫ ſit gña/ tio in diuis. ¶ Quantū ad p^m dicūt aliq̄ q̄ gñatio formaliter ⁊ pſe ē mutatio. ſic enim al teratio ē mutatio de qualitate in qualitatē ita gñatio ē mutatio de ſba in ſbam. ad mi nus in creaturis. ¶ Sz ꝗ hoc arguo 4ª. p⁰ mo ſic. Generatio ē formaliter ꝓductio. ſz mu tatio non eſt formaliter ꝓductio. Maior p3. Minor ꝓbatur. q̄ ſi ꝓductio ⁊ muta/ tio eēnt idem. uel mutatio eēt formal'r pro ductio. tunc q̄cquid mutaret formal'r ꝓdu ceret. ergo cū ipſa materia ꝓtinue mutaret tūc ꝓtinue ꝓduceret quod ē falſū. q̄ ipſa ē ingenerabilis ⁊ incorruptibilis. ¶ Cōfirma tur. q̄ ſi mutatio eēt formal'r ꝓductio tūc in cuiuſcūq3 ptāte eēt mutatio cēt ⁊ ꝓdu ctio. ſz mutatio materie ē in poteſtate agen tis naturalis. ergo ⁊ ꝓductio materie ē in ptāte agētis naturalis. quod ē falſū. ¶ 2⁰ ſic mutari ē al'r ſe hābe nunc q̄ pri⁰. ſz gña/ tio non ē huiuſmōi. q̄ illud qd gñatur pri⁰ non exiſtebat. ⁊ p ꝓns aliq̄ ſe non hābat. a/ liter. n. ſe hābe pſupponit eē quod non ꝓpetit generato. ¶ 3⁰ ſic In gñatōe lucis lux non mutatur ſz aer. ⁊ tñ lux gñatur ⁊ nō aer. q̄ ꝛc. ¶ 4⁰ ſic Illud qd nullam includit im pfectōem neceſſario diſtinguit ab eo qd inclu dit impfcōem. ſz gñatio nō includit impfe/ ctōem. q̄ ipſa attribuit enti pfectiſſimō. mu tatio aūt includit. Nam ipſa repugt enti p/ fectiſſimo. potētialitatē. n. includit que ōo repugnat oino. ¶ Ideo dicūt alii q̄ ge neratio ē actio de gñe actōis. q̄ ois actio tñſiens ⁊ ēnata ad aliqd ꝓductū uidetur actio de gñe actōis. gñatio ē huiuſmōi ergo ꝛc. ¶ Sed ꝗ hoc arguo 4ª. p⁰ ſic. nunquam inuenit actio ſine paſſiōe. q̄ paſſio ē illatō actōis. cum igit in diuis non iueniat paſ ſio ad intra nec p ꝓns erit actio ad intra. ¶ 2⁰ ſic. ſi generare eēt agere tūc ſol gene/ rans lucem ageret in eā quod falſū eſt. q̄a gignens lucē non agit in lucem. ſz ſolus in aerem. ¶ 3⁰ ſic Si generare eēt agere. ⁊ ge/ nerari eēt pati. tūc aqua qñ pateret ab igne generaret. ¶ 4⁰ ſic Ad diuerſos tīnos ne/ ceſſario ſunt diuerſi reſpectūs. ſz actōis tīn⁰ eſt paſſum. generatōis aūt eſt actū uel ꝓdu ctū. cum ḡ iſti ſint diuerſi tīni neceſſario re ſpectūs generatōis ⁊ actōis erit ali⁰ ⁊ ali⁰. ¶ Cōfirmatur. q̄ reſpectūs agētis ad paſſum eſt reſpectūs trāſmutantis ad trāſmutatum. reſpectūs generātis ad genitū non ē reſpectūs trāſmutantis ad trāſmutatū. q̄ pōt eē ſine trāſmutatōe ſic in diuis. ¶ Ideo dico q̄ ñ ſolum formal'r ſed etiā real'r iſta duo ſcilz generatio ⁊ actio ubi iueniunt diſtinguntur. generatio. n. ē reſpect⁹ intrinſec⁹ adueniens ter miatus ad ꝓductū. generās enim ⁊ generatū

Alia oppio

Ima oppio

Oppio ꝓxa

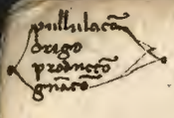

pducens ⁊ pductũ ab inuicez distinguunt.
¶ Secnõ tñ ad declaratõem ppositi q̃ 4er
sunt rões formales incipiẽtes a generatio
ne ab ipsa abstrahẽtes. int̃ quas est infima
ipsa generatio ⁊ pa in ipso ordine. ¶ 2a ẽ p
ductio. ois enim generatio pductio quedam
est. sz non ecõtra. nam multa pducunt que
non generãtur. unõ spũisco ꝓuenit pductõ
sz tñ sibi repugt generatio. Simil'r creatu
re a deo pducunt. sz tñ non gñantur ¶ 3a
rõ est origo que abstrahit a gñatiõe ⁊ pdu
ctiõe. Nam omẽ qõ pducit originat. non tñ
ecõuerso. Nam materia ỏr quodãmodo ori
ginare formã. non tñ pducere. unde forma
originat a materia. non tñ pducit. Simil'r
passio ỏr originari a sbo. ⁊ tñ non pducit.
Simil'r ꝓpositũ ỏr originari a ptibus non
tñ pducit. ¶ 4a est que abstrahit a 3a. ⁊ 1a
ỏr pullulatio. qz omne qõ ab aliquo origi
natur pullulat ab eo. ut pz inductie. nõ tñ
ecõuerso. attributa. n. ⁊ relatões dicunt pul
lulari ab eẽntia diuia. non tñ originari. nã
origo ẽ nõ distinctõis realis Nam dꝯñ.
de unica ⁊ discreta theologia dic̃ psonas eẽ
pullulatões eẽntie diuie. pullulare. n. ỏr qñ
aliquid est in aliquo quasi fundamentali
ter ⁊ radical'r ab eo. ¶ Item intelligendõ q̃
sunt quatuor rõnes formales a q̃bus ab/
strahit gñatio. int̃ quas ipsa gñatio ẽ supp̃
ma. infima est ditio a qua abstrahit imedi/
ate natiuitas. qz omne qõ ỏr. i. p modũ in/
tellect' pducit. nascitur. non tñ omẽ qõ na/
scitur ỏr. qz in oibus aialib' est natiuitas.
sicut pinitas ⁊ maternitas. Ut̃ exodi. 33. ñ
coques hedũ in lacte mtis sue. non tñ aia/
lia dicunt. ¶ 3a est germiatio. que nõ solũ
aialib' sz etiam oibus uiuẽtib' ꝓpetit. ⁊ iõ
sicut uuũ abstrahit ab aiali. ita germiatio
abstrahit a natiuitate. arbores. n. dicuntur
germiare non tñ dicunt nasci. ¶ Quarta
est gñatio que abstrahit a germiatõe. ois. n.
germiatio est generatio. sic pz inductie. nõ
tñ ecõuerso. qz ignis generat ab igne. inter
que tñ non est germiatio. Omne g qõ ger
miatur generat. non tñ ecõuerso. ¶ Sz di
ces. quo in diuis pnt eẽ tot superiora ⁊ infe/
riora. cum oia que sunt in ỏo sint simplici
ter simplicia. ¶ Dico sic supr' dictũ est de
ente q̃ hec se non hnt sicut superiora. ⁊ inferi
ora quorũ unum ẽ de q̃dditate alterius. qz
talia inferiora non sũt simpl'r simplicia. sz
ista ꝓpantur sic̃ differẽtie sbalternatiz posite
sic̃ dicim' q̃ rõnale ẽ inferi' ad sensibile. et
illud non ipedit simplicitatẽ. ¶ Ex dictis
aũt elicunt quatuor xl'ones ex q̃bus ema
nifestant illatões possibiles fieri in istis.
¶ Prima est q̃ aliqua repugnãt filio in/
quantũ est xbum que nõ repugnãt sibi in
quantũ est natus. sic̃ natiuitas que abstra/
hit a ditione. ¶ 2a q̃ aliqua repugnãt sibi
inquantũ est nat' que non repugnãt sibi in
quantũ est genit'. sic̃ generatio que abstra
hit a natiuitate. ¶ 3a q̃ aliqua repugnant
sibi inquantũ est genit' que non repugnãt
sibi inquantũ est pduct'. sic̃ pductio abstra
hit a generatõne. ¶ 4a q̃ aliqua sibi repu/
gnãt inquantũ est pduct' que non repugnt
sibi inquantũ est originat'. ¶ Ista oia pa/
tent ex una regula. s. q̃ omi inferiori repu
gnat aliquid qõ non suo superiori. ⁊ hoc ẽ rõ
ne additi qõ. s. inferi' addit ad supr' ¶ Ex
istis põt inuestigari distinctio formal' uer
bi. nati. unigeniti. ⁊ pducti. ¶ Circa hanc
ptem qõnis dicũt aliq̃ q̃ in diuis nõ est ge/
neratio eiusdẽ ratõis quẽ in creaturis. licet
aliqua generatio ibi fide teneat. qz omnis
generatio multas [illegible] includit. ¶
Sed ꝗ istud arguo. qz sic̃ generatio in crea
turis est pductio distinctie. sic in diuis. ¶
Item 2o. q̃quid ꝓpetit generatõi diuine in/
quantũ generatio ẽ ꝓuenit generatõi crea/
te inquantũ generatio ẽ ⁊ ecõuerso. ⁊ sicut
dico de ꝓuenientia ita dico de repugnãtia.
Si aũt detur aliq̃d ꝓuenire uni qõ non al
teri hoc ꝗ oẽs erit non inquantũ generatio
in cõi sz inquantũ hoc uel talis generatio.
¶ Ideo dico q̃ uera est generatio i diuis. qõ
probo auctoritate ⁊ rõne Auctoritate sic. i
ps. Tecũ principiũ. ⁊ post. añ lucifer genui
te ¶ Rõne sic Ubi ẽ potentia eiusdem rõnis
põt eẽ act' eiusdem rõnis. sz in deo ꝗa fecun/
da cuz dicat pfectem simpl'r est ibi eiusdẽ ra
tõis. sed ipsa ꝗ augus. est potẽtia xbi gene
ratia. xi. de trini. g̃ uidet cũ ibi non sit potẽ
tia sine actu q̃ ibi generatio erit. ¶ Sz ꝗ p
dicta instat quadrupl'r. p2o sic Ubicunq;

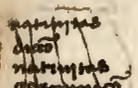

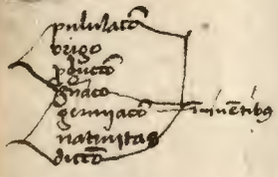

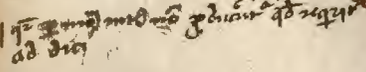

generatio est ubi est pductio huius ab hoc. Tunc sic. magis est necesse eē a se q̃ necesse eē ab alio Si igit filius sit ab alio erit necesse eē ab alio. ⁊ sic min⁹ necesse q̃ pī quod est incōueniēs. g ⁊ illud ex quo seqtur .s. q sit ab alio. ¶ 2° sic. qō accipit eē ab alio nō hz eē a se. sz filius hz eē a generāte. ergo nō hēt eē de se. Tūc ultra. qō non hz eē de se. hz de se ñ eē. g trāsit de nō esse ad eē quod ē incōueniens. ¶ 3° sic. si filius est gnātus uel pductus ergo ē generabilis uel pducibilis. tūc sic Omne pducibile ē in potētia obiectiua. sz nihil ē in diuis quod sit in potētia obiectiua. g nihil ē in diuis quod ē gnābile. Dicunt pz. qz nihil ē in diuis qn sit pur⁹ actus ¶ 4° sic. quod accipit eē ab alio dependet ab ipso. sz dependētia non ē in diuis. g ꝛc. ¶ Ad ista Ad p^m dico q si illud qō accipit eē necesse ab alio est aliud ab illo. ppō acceptā hz ueritatē. sz ubi ē cōicatio eiusdē entitatis ⁊ dans ⁊ accipiens sunt necesse eē. ⁊ ñ sunt aliud ⁊ aliud non hz ueritatē. ita est in ppposito. qz. n. unica necessitas est pīs ⁊ filii. iō una psona nō est magis necessāria q̃ alia. sed eque necesse eē est in utroq̃ ¶ Ad 2^m dico q aliud ē de se non hīe eē. ⁊ aliud a se non hīe esse. Creature q̃dem non hnt q̃ se eē. ⁊ ideo pōt ꝓcedi q de se hnt non eē. nō sic ē de uerbo. nam lz non hēat a se eē. tñ de se non ꝓpetit ei non eē. qz ex natura sua hz eē. lz eam accipiat ab alio. ¶ Ad 3^m dico q possibile uno mō accipit ut distinguit ꝓtra necessariū. Et isto mō dico q nec filius nec aliquid qō est in diuis ē possibile ¶ Alio mō accipitur ut distinguit ꝓtra impossibile. Et isto mō non soluz filius. sz oia que sunt i diuinis sunt possibilia. ⁊ isto mō uidet posse ꝓcedi q pductim ē possibile. ¶ Ad 4^m dico q sic origo declarat distinctōem realem. sic dependētia diuersitatē eēntialem. ubi g nulla ē distinctio nec eēntialis. nec uirtualis ibi nec dependētia ita ē in ppposito. ¶ Sz hic remanet difficultas qz illud quod de se nihil hz nec aliquā pfcōez hz nisi ab alio sibi ꝓceditur ⁊ de se uidet eē impfectū. sz ⁊bum diuinū est huiusmōi. ergo ꝛc. ¶ Dico q habēs naturā que de se ē pfectibilis tale ē impfectum. natura aūt que cōicatur filio ñ est pfectibilis sz de se ē sūmē pfecta. ⁊ iō summe est pfect⁹. ¶ Ad argumentū pz.

Tertia gnātio ⁊ eandem rōez formalem dicta sit in deo ⁊ in creatura. q non. qz si ita eēt tūc sicut una est intelligibilis p natura ita ⁊ alia. sz de diuia gnātione ōz. gnātione eius q̃s enarrabit. ¶ Lōtra Dis pīnitas in celo ⁊ in ēra noiatur ab illa diuia ergo ꝛc. ¶ Dic sic dictū est in pcedēti qōne in 2° articulo dicunt aliq q non. qz i creaturis dicit impfcōem uel includit ¶ Lōtra sicut pbatū est arguo 4^r. p° p regulā declaratā supr⁹ in isto pmo li°. q. 2^a plogi sic. ois intellect⁹ cert⁹ de uno ꝓceptu ⁊ dubi⁹ de duobus hz ꝓceptū de quo est cert⁹ aliuz ab illis de q̃bus ē dubi⁹. Sz multi certi erāt de relatōe ⁊ gnātione. ⁊ dubitabāt utꝛ eēt creata uel icreata. sic Arriani certi erāt q gnātio erat. ⁊ dubitabāt utꝛ pductū esset deus uel non. ¶ 2° sic ubicunq̃z est multitudo ⁊ aliquā rōem eanō. illa est cōis ⁊ aug. 7° de trinitate. sz filius hz duas gnātiōes. ergo rō generatōis ē cōis. ¶ 3° sic. qñcunz aliqua duo sic se hnt q q̃cquid ꝓuenit uni in q̃tum tale ꝓuenit similr alteri. ⁊ q̃cquid repugnat uni in q̃tum tale repugnat alteri. illa duo uidentur una rationē cōez hīe sup quā cadit rēduplicatio. sed q̃cquid ꝓpetit gnātioni create in q̃tum est gnātio ꝓuenit diuie in q̃tum ē generatio. ⁊ q̃cquid uni repugnat in q̃tuz generatio ē. repugnat alteri. g ꝛc ¶ 4° sic. in pcedenti qōne arguebat de mēoria secunda q est eiusdem rōnis ꝛc ¶ Sed ꝓtra illud instatur 4^r. Primo sic In creaturis gnātō unius est corruptio alteri⁹. ergo sic erit i diuinis. quod ē falsū. ¶ 2° sic. si sunt eiusdē rōnis formalis q̃cquid ōz in p° mō de una ⁊ de alia. sed creatio ōz de gnātōne creata in p° mō. ergo ꝛc. ¶ 3° sic. accepta eaō maiore. sed factio ōz de gnātione creata. g ⁊ de diuina. omis. n. gnātio creata ē quedā factio. ¶ Quarto sic. qz tūc hīent eanō diffinitōnem quod falsū est. qz diffinitio gnātōnis in creaturis ē q sit pcessus a non eē in eē ¶ Ad ista. Ad p^m dico q in creaturis i^a nō est uera formalr. gnātio uni⁹ est corruptio

Qo. 2^m

Sig thomas 2 enrrig grandā

Sorig

alterius. qz unum est priuatim ⁊ reliquum positim. sz hec ē uera solum ꝛcomitāter. sic ōz q̄ dies ē solis latio sup terrā. cum tñ dies formal'r non sit mot⁹ localis. sic ē in ꝓposito. qz in creaturis cōiter ꝛcomitat corruptio gñatiōis ⁊ ecōuerso. non tñ inq̄tum generatio ē. sz inq̄tum talis gñatio ē puta creata. ¶ Ad 2^m dico q̄ sic sapia est cōis ⁊ ꝗ eandem rōnem formalem ōz de deo ⁊ creaturis. tñ in creaturis dicim⁹ q̄ sapia est qualitas in p⁹mō dicendi p se. qō tñ non ē uez accipien⁹ rōem formalez sapie quē est pfcō simpl'r qz ipsa ē trāscendēs. sz tñ cum dicimus sapia est qualitas circūloq̄mur q̄dam qualitatē p eam que insepabil'r i creaturis ꝛcōitatur eam inq̄tuz creata est. ⁊ illa qualitas ē accñs in p⁹mō. ita suo mō p gñatōez que trāscendēs est circūloq̄mur creatōnem ⁊ factionem ⁊ ita de gñatione predicantur p ꝛcomitantiā istaꝝ rōnuz ad gñationē in creatis. formal'r tñ nec factio nec creatio ō generatōe dicūtur. ⁊ sic p hoc pz rñio ad 2^m ⁊ 3^m. ¶ Ad 4^m dico q̄ processus a nō esse accidit generatōi. nam si mūdus fuisset ab eē/no sol generasset radiū sicut mō generat. ⁊ tñ non fuisset ibi talis pgressus a nō eē ad eē. Dico ergo q̄ hoc accidit generatōi ut generatio ē. ¶ Intelligendō tñ q̄ aliqua repugnant generatiōi diuie que non repugnāt isti. ⁊ aliqua ꝛueniūt illi que nō ꝛueniūt isti ⁊ ecōuerso. non tñ inq̄tum generatio ē. sed inq̄tū gñatio talis. Ut ñ sz gñatio sit eis ꝛia tñ adhuc p aliq̄d additū distiguitur specifice uel quasi specifice illa ab ista. ¶ Ad rōnez in oppositū dico q̄ pr ⁊ filius sunt unū non tñ unus.

Q°.3.

Vtꝛ eēntia diuina sit principiuz quo in generatōe uel pductōe que in diuis ponitur. q̄ non. Dyla. de trin. dicit q̄ sola natiuitas pōt generato pstare equalitatē naturē. ¶ Cōtra. 5° de trin. natiuitas non potest eā ex qua pducta ē non tenere naturaz. ¶ Hic primo insistendō est circa suppositū. 2° circa quesitū. ¶ Suppositū est q̄ in diuis sit principiū quo pductiuū. Hoc ego pro 4. auctoritatib⁹. Prima ē Augus. x. de trin. Principium pductiuuz uerbi est memoria fecunda. ¶ Item. i5. filius nascitur de oibus que sunt in memoria pris. ¶ 2ª est Dyla. Ex ptāte nature filius est equalis pri. q̄ natura ē principiū quo pductiuuz ipsius filii. ¶ 3ª est. qz in eōd lib⁰ dicit q̄ uirtute naturē pris filius sbsistit in eadē natura. uirt⁹ aūt et principiū pductiuuz sūt idem. ¶ 4ª est Athanasii qui dicit q̄ filius est ex sba pris genitus. non aūt ut quod. ergo a sba pris genitus ē ut quo. ¶ Hoc aūt ꝛfirmo rōne sic. q̄ñcunq̄z sunt aliqua eēntial'r ordinata sb lato prior aufertur posterius. sed quo ⁊ qō in omni pductōne sunt eēntial'r ordinata. ita q̄ quo ē prius ipso quod. igit si non sit in pre principiuz quo. etiā in eo non erit principiū quod. qō est falsū. q̄ aūt quo ⁊ quod sint eēntialiter ordinata pbatur. q̄ñ aliq̄d ꝛueniat alicui p aliud in ordine hñdi. prius est illud p qō sibi ꝛpetit q̄ quod sibi ꝛpetit p aliud. sicut homi ꝛueniat rōcinari p aiam. ⁊ ideo pri⁹ ꝛpetit aie. ergo in ordine rōcinādi uel hñdi illum actū est prior aima q̄ hō eēntialiter. sz quo ē illud p qō alicui ꝛpetit quod. qō aūt ē illud cui ꝛpetit aliq̄d p quo ergo necessario quod ē posteri⁹ ipso quo.

¶ Nunc 2° est uidendū de his que ꝗ hoc obiciuntur. Instatur aūt quadrupl'r. Primo sic. Ubicūz est potētia ad aliquē actum ibi est impfectio. qz potētia ut distinguit ꝛtra actum dicit impfcōnem. sz p te in diuinis ē potētia ad actum q̄ ꝛc. ¶ 2° sic Omē principiuz qō expectat actū 2^m dicit impfcōnem eo q̄ suo actui ultiate non ꝛiungitur. sed i diuis ita uidetur eē. ergo ꝛc. ¶ 3° sic Nullū principiuz pductiuū est nisi respcū act⁹ eliciti. sz in deo nō est actus talis. ergo ꝛc. ¶ 4° sic Posse generare nō est nisi posse esse prem cum generatio ⁊ prinitas sint idez. ad posse aūt eē patrem non est principiū pductiuū. ergo ꝛc. ¶ Ad p^m dico q̄ sz potentia passiua uel obiectiua forte dicat impfcōnem non tñ pductiua. sz puenit ex plenitudine pfcōnis. ¶ Ad 2^m dico q̄ cū actus non differat real'r a potentia sz est idem. non ē talis expectatio que dicit impfectōem. naz sola illa expectatio dicit impfcōnem que ē in ordine successiuo. sed illa que est in ordine

pmanenti non dicit impfectōem. ¶ Ad 3m dico q principiū semp est respectu alicui⁹ p ducti. non tñ respicit actū pductōis elicitū. ¶ Ad 4m dico q principiū pductiuum nō ōr principiū respectu pductōis. sz solus respectu pducti. Ideo potēta generādi ñ est plus respcū gnationis q respcū pnitatis. sz solum ē respcū pducti. iō non ualz argumentū. ¶ Circa quesitum. s. utrz eēntia sit principiuz quo in gnatione. sunt quatuor opiniones. Dicunt. n. aliq q eēntia ē totale principiū quo in gnatione. qz in gnatione unuoca semp principiū est eiusdē rationis cum termio formali. sz eēntia pcise ē termi⁹ formalis gnationis. ergo erit principiū tōtale. ¶ Alii dicunt q relatio ē principium quo. qz ppri⁹ actus nō est nisi a ppria forma. cū actus 2⁹ primū necessario sequatur Generatio ē actus 2⁹ solius pris. ergo forma ppria pris est illa qua gnatio sibi cōpetit. relatio ē huiusmōi. ergo rc. ¶ Alii dicunt q eēntia sb relatōe est principiū gnandi. qz eēntie ut ē cōis trib⁹ psonis non ꝓpetit gnatio actiua. sed eēntia diuia simplicē sumpta est cōis trib⁹. ōr ergo q sibi queiat gnatio ut ē sb ppietate. ¶ Alii dicūt q potentia intellectiua ē precise totale principiū Nam illud qd ex naturali sua pfcōne ē principium pductiū uerbi si ponat in deo erit principiū pductiuuz Xbi. sz intellect⁹ est huiusmōi. g intellect⁹ erit principiū pductiū uerbi in deo. ita q non eēntia. nec eēntia z relatio. nec relatio precise. sz tñ intellectus. ¶ Sed nullus istorz mōrz pōt stare. pmus non. ppter duo Primū. qz cā uniuersal' ñ pōt determinari ad aliquā ōtermiatam pductōnem nisi determietur pcām pticularē aliq. uel saltē p aliqd determinatiū. sicut ps de sole qui non pōt exire in aliquē effectū pticularem. nisi determietur p aliq cām pticularē. ¶ 2m est q Xbum diuinū non solū generatur sed etiam ōr. ōr igit q ad sui pductōez ꝓcurrat potētia pductiua. alioqn nunq dicerē. sz nulli⁹ nature ē dicere ut pscindit ab intellectiua potētia ꝗ augus. de doc. xpi. ubi cūqz ergo ē dicere ibi ꝓcurrit intellect⁹ ¶ Cōtra 2m. qz illud quod de se nullā dicit pfectōem ñ pōt eē principiū pductiuuz respectu termi qui est infinite pfcōnis. cum ex pfectione termi pducti arguatur pfcō principii pductiui. sicut ex creatōe mundi pfcōnem arguim⁹ diuie uoluntatis. relatio aūt de se nullam pfcōem dicit. ¶ Item maior pfectio reqritur in pricipio pductiuo filii dei q mundi. sz uolūtas uel aliqd absolutū ponitur principiū pductiuuz mundi. ergo eēntia uel aliqd absolutū erit principiū pductiuū uerbi. ¶ Item oē principiuz pductiuuz ꝓtinet tūnum pductōis formal'r uel uirtual'r. sed relatio nō ꝓtinet eēntiam nec formal'r nec uirtual'r. ergo rc. ¶ p. principiuz gnationis uniuoce semp est eiusdē rationis cum tūno pducto. sz relatio que ē pritas non ē eiusdē ratōis cum eēntia uel relatōe que est filiatio. quorz altez necessario ē termin⁹ formalis gnationis. nec hēt aliqd in tūno totali qd sit eiusdem rōis cum pritate. g uidetur ex oibus istis q relatio non possit eē principiū quo. ¶ 3o ꝓtra tertiaz ostendo q non possit stare. Nam impossibile ē q pricipiū quo ibi sit pricipium quod ꝗ oēs. sz eēntia cuz relatōe p te est principiū quo. psona aūt que est pricipium qd nihil aliud est nisi eēntia cū relatōe. ¶ Item eēntia sb paternitate nō dicit nisi eēntiam cū habitudine ad paternitatē. sed talis hitudo non pōt eē nisi rōnis. Cum igit p te eēntia sb pritate sit principiū quo. z non absolute. sequitur q erit principiū quo sb hitudine rōnis. ¶ 4o ꝗ quartā ondo q non possit stare. Prio qz principiū ꝓtinet tūnum formaliter uel uirtual'r. sz intellect⁹ non ꝓtinet eēntiam que ē tūnus nec formal'r nec uirtualiter. g intellect⁹ non erit pricipium quo. ¶ Preterea tūc gnatio non eēt uniuoca. qz intellect⁹ non ē eiusdem rōnis cuz eēntia que est tūnus. imo sunt p⁹ diuersa i ratiōib⁹ formalib⁹ z in nulla ꝓueientia. igitur itellcūs non est pricipium. ¶ Ad rōnes istarz opinionū ¶ Ad primā dico q non ē necesse totale principiū quo eē eiusdem rōnis cū termio in gnatione unuoca. sic sol ꝓcurrit cū asino ad generatōnem asini. z tñ generatio uniuoca est. ¶ Ad 2m pro 2a opione potest dici ad oppositū sic. naz ipossibile ē q ppri⁹ actus fit a ppria forma. qñ actus z forma

sunt oino idem. sz generare ⁊ ꝓprietas pa/
tris sunt oino idem. ergo nō erit principiū
¶ Dico ergo ad rōnem q̃ omis actⁿ ꝓpriⁿ
uel ē a forma ꝓpria uel a forma cōi. ꝓpro
mō bita. sz n. aia nostra sit cōis ad mouen/
dū nunc ⁊ post resurrectōem. tñ qz erit ha/
bita speciali mō mouebit nō organice tūc.
⁊ non ita nunc. ¶ Ad 3m pro tertia opione
dico q̃ non uz. qz eēntia simpl'r sumpta fū/
dat relatōem ꝑnitatis. non tñ ut in trib⁹.
Dico tñ q̃ qz eēntia in pⁿ supposito non in
telligitur hīe terminū adequatum. in aliis
aūt sic. hinc ē q̃ sic pōt eē principiuz. ¶ Ad
quartā pro 4a dico q̃ nec in deo nec in crea
tura ꝟbum total'r ꝑducitur a potētia itel/
lectiua. sz solum ꝑducitur ab ea ut a princi
pio ꝑtiali ⁊ ab obiecto. que duo ꝯplent rō/
nem mēozie fecunde ¶ Istis ꝑmissis pono
quatuoz ꝯcl'ones ad ꝓpositū ꝑtinētes. Pri
ma ē q̃ eēntia diuia in rōe obiecti nō est to
tale principiū quo ꝑductiuuz ꝟbi diuini.
qz ubicūqz est totale principiū ꝑductiuum
eiusdem rōis mere naturale. semp q̃tuz est
de se ꝑducit effectuz eiusdem rōis nisi sit
diffozmitas in positiuo. si aūt non sit pas/
siuū seq̃tur semp idem. cū igitur in diuis ñ
sit passiuuz diuia eēntia non posset eē pri
cipiuz nisi filii. ⁊ p ꝯns nunq̃ spiraret.
¶ Preterea Ubicūz sunt extrema penitⁿ eius
dem rōis non pōt eē relatio nisi unius rō
nis. cum q̃ eēntia sit ēinus utriusqz emana
tionis. si ipsa eēt totale principiū emanatio
nis: emanatōes eēnt necessario eiusdez rōis
⁊ eēnt etiā solum relatōes eq̃parātie ¶ Cō
firmatur. qz relatōes non uidētur posse di
stingui nisi uel a termis uel a fundamētis.
cum ergo hic sit eēntia oino eadem que est
ēinus. si ipsa eēt fundamentū. seq̃tur q̃ nō
eēnt distincte relatiōes. ¶ 2a ꝯclusio est q̃
solus itellectus in rōne potētie non ē totale
principiuz ꝑductiuū uerbi diuini. Hec ꝯcl'o
pz ex supdictis. qz principiū ꝑductiuuz pri
net uel formal'r uel uirtual'r ēinum. qd nō
ꝯuenit intellectui. ergo ꝛc. ¶ p. principiuz
ꝑductiuū totale non uidetur eē posteriⁿ il/
lo ēino formali qui accipit aliqd eē p ipm.
sed itellectⁿ uidetur eē posterioz eēntia que
est terminⁿ formalis. ergo non erit princi/
piuz totale quo. ¶ 3a ꝯclusio est q̃ eēntia in
rōne obiecti. ⁊ intellectⁿ in rōne potētie cō/
currūt ad ꝑductōem ꝟbi quasi duo princi
pia ꝑtialia ⁊ unum totale. qz q̃ncunqz ali/
qua ꝯcurrūt ad ꝑductōem aliqua quozum
neutz. sufficit ꝯcurrūt omia. quodlibet p se
ut ꝑtiale. omnia aūt sit ut totale principiū.
sed eēntia ⁊ intellectⁿ ꝯcurrūt. qz nulluz ali
ud uidetur posse poni. ⁊ neutz. p se sufficit
ergo quodlibet p se erit ꝑtiale principium.
⁊ ambo erūt unum totale. ¶ Preterea me
mozia fecunda ꝑ Augus. 5o de trini. ē ꝑdu/
ctiuuz principiū uerbi. in mēozia aūt ut pa
tuit includit potentia ⁊ obiectū. ergo ꝛc
¶ 4a ꝯcl'o. est q̃ diuia eēntia est principalius
principiuz q̃ intellectus. Hoc ꝑbo sic Q̃ncun
qz ad unum effectū ꝯcurrūt duo principia
quozz unuz ē uniuersale magis. ⁊ reliquum
minⁿ ul'e. uniuersalⁿ est principalⁿ. qz illi/
mitatⁿ. eēntia aūt diuia est uniuersalⁿ. ⁊ p
ꝯns principalⁿ principiū. qz ꝯcurrit in utra
qz emanatōe. intellectus uero nō. igitur prici
palius principiuz est. ¶ p. q̃ncunqz aliqua
ꝯcurrūt ad aliquē effectuz ꝑ ultimū sue uir
tutis ⁊ pfectōis. principalⁿ in eēndo ē prin/
cipalⁿ in principiando. sed eēntia ⁊ intellectus
sunt huiusmōi. qz eēntia est principalⁿ i es
sendo. ergo ꝛc. ¶ Cōtra istas ꝯcl'ones ista
tur 4s. Primo sic. qz in creaturis non req/
runt plura principia ad ꝑducendū effectum
unum nisi ꝑpter impfectōem alterⁿ. sed in
diuis nihil ē impfectū. ergo ista pluralitas
principiozz non ē ponenda. ¶ 2o ꝑ Iam Il
lud qd ꝑducitur ꝑcise p actuz dicendi. ꝑdu
ctur ꝑcise a potētia intellectiua. qz nullⁿ al/
terius potentie est dicere nisi itellectus. sed
uerbum diuinū ꝑcise ꝑducit p actū dicendi
ergo ꝛc. ¶ 3a ꝯtra tertiā Q̃ncunqz aliqua
uirtⁿ prehēt ēinum adequatū ipsa non pōt
plus ꝑducere. si igit eēntia diuina ꝯcurrat
ad ꝑductōem ꝟbi. ipsa i illa ꝑductōe hēbit
ēinum adequatū. ⁊ sic non poterit in aliam
s. inspiratōem. ¶ 4o ꝑ quartā Q̃ncunqz
aliqua duo equalis pfectōis i eēndo ꝯcur/
runt ad unum effectū ꝑ ultimū sue uirtutis
nullum eozz est principalius altero. sed hu/
iusmōi sunt eēntia ⁊ itellectus cum utriqz
sit infinitū. ergo eque principaliter ꝯcurrūt.

Ad ista Ad primū dico q̃ non semp po
nitur principiū aliud ꝓpter impfectōem al/
teriūs. sed aliqñ ꝓpter determinatōem. qñ ingit
eni aliqñ cām ee indeterminatam que nō ex
ret i actu nisi p aliq̃ ꝑticularē cāz ⁊ determinatā
illa indeterminata determinaretur. sic intelligim⁹
solem ꝛcurrere ad cāndum calorē cuz igne.
non q̃ sol p se ñ possit cāre. sz q̃ indetermina/
tus ē ad istum effectū ⁊ ad alios. oz q̃ deter
minetur si debeat cāre. Ad 2m dico q̃ i cre
aturis ubi potētia ⁊ obiectū distinguūtur.
in eis fundant distincti respcūs. Idco ꝓbuz
in creaturis ab itellectū solum ōz. sed in di
uinis ubi obiectū ⁊ potētia sunt oino idez
real'r. ibi pōt idez respcūs oino fundari su
per potentiā ⁊ obiectū. q̃ est dicere. ⁊ sic uer
bum diuinū solum p dicere ꝓducetur. naz
actus dicendi q̃ est quidā respcūs poterit iō
oino in utroqz fundari. Ad 3m dico q̃ q̃
uis cā ul'is habeat ēnuz adequatū. tñ q̃ il
limitata pōt in alium. non aūt ꝑticularis
q̃ limitata. sic se hz intellect⁹ hic. Cōtra.
q̃ tunc ille non erit termin⁹ limitatus.
Dici pōt q̃ est illimitata ad utrāqz emana/
nōem. ⁊ iō adequat simpl'r. tñ quantū ad
modum utraqz dici pōt adequata. qñcun/
qz enīz aliqua cā potest diuerso mō ꝓducē/
di. ꝓducere diuersa. tunc lz unuz eorꝓ possit
dici termin⁹ adequat⁹ cause q̃tum ad unuz
modū. non tñ simpl'r. ita in ꝓposito eēntia di
uina ē principiū ꝓductiuū natural'r ⁊ libe
re. ⁊ ideo lz ꝓbum sit ei⁹ termin⁹ adequat⁹
q̃tum ad ꝓductōem naturalē. non tñ q̃tuz
ad liberā. Ad 4m dico q̃ ubi unuz princi
piū est pfect⁹ ⁊ aliud impfect⁹ bñ ꝓcludit
argumentū. mō in ꝓposito non dico q̃ eēn
tia ⁊ intellect⁹ ita se hēant. imo dico q̃ oia
sunt equalis pfectōis. sed tñ inter illa que
sūt equalis pfcōis pōt ee ordo principalis. ⁊
min⁹ principalis. sic lz pī ⁊ filius sint equa
liter pfecti. tñ in ꝓductōe spiꝛssancti pī prī
cipali⁹ ꝓcurrit q̃ fili⁹. non tñ pfecti⁹. q̃ nō
est pfectior. est tñ principalior. ita dico in p/
posito q̃ lz intellcūs ⁊ eēntia sint equalis p
fectōis. tñ q̃ infinitas que ē ꝓditio utriusq̃
principali⁹ ꝓpetit eēntie ⁊ ipsa eēntia est
principalior. ipsa dicetur principali⁹ principi/
um. Sed hic sūt aliqui diffi. Prima est.

qualem ordinez hñt aliqua ubi distinguū
tur real'r. talem hñt ubi sunt distincta for
maliter uel p rōem. in creaturis aūt ubi po
tentia ⁊ obiectū distinguūtur real'r. potē/
tia principali⁹ cōcurrit q̃ obiectū. ergo ꝛc.
Dic dico q̃ tota cā in creatis quare intellē/
ctus ē principalior cā est. q̃ intellect⁹ ē uni
uersalior. in diuinis aūt obiectū est principa
li⁹. q̃ uniuersali⁹. Iō dico q̃ ordo quez hñt
in creatis non ē eēntialis eis. sed solum inue
nitur in eis talis ordo ꝓpter aliqua que cō
sequūtur ea non p rōes suas formales. sz
ꝓpter aliqd aliud ab eis. nō inq̃tum tales
rōnes sunt eis cōes. Ad 2m diffi. q̃ qñcunqz
aliqd ꝓuenit alicui quod repugnat alteri.
oz q̃ sibi ꝓuenat p illud in quo illa distin/
guunt. ⁊ impossibile ē q̃ ei ꝓuenat p illud
in quo ꝓueniunt. posse aūt gñare ita ꝓueit
pī q̃ repugnat filio. ergo p aliqd ꝓpriuz
nihil ē ꝓprium pī nisi relatio. ergo relatio
est illud quo sibi ꝓuenit gñare. Dic di/
co q̃ aliqñ p unum oino ⁊ idem principiuz
pōt aliqua opatio alicui ꝓuenire ⁊ alteri re
pugnare. ꝓpter diuersā dispōem illi⁹ prin
cipii. ⁊ non ꝓpter diuersam ꝓprietatē prin
cipiatorꝓ. Ubi grā Igni. n. in inferiori par
te ꝓuenit calefacere. in superiori aūt nō. q̃ h⁹
non ē ꝓpter aliud ⁊ aliud principium. sed p
pter dispōem diuersam illi⁹ principii. Ita di
co in ꝓposito q̃ eadem eēntia que ē in pīe ñ
bet terminū adequatū. ⁊ pōt esse principiuz
ꝓducendi ipsi pī. ipsa aūt eadem lz sit in fi
lio. tñ q̃ intelligit terminū adequatuz hīc
non erit principiū ꝓductiuum in filio.
3a diffi. q̃ duo principia formal'r distincta
non uident sufficere ad ꝓductōem duaꝓ. p
sonaꝓ. Intellectus eni ⁊ uoluntas tñ for
maliter distinguunt. que tñ duaꝓ pſonaꝓ.
sunt principia ꝓductiua. Dic dico q̃ qñ
duo principia cū hoc q̃ sint formaliē disti
cta coincidunt in eundō modū principiandi
tūc solum idem ꝓducūt. Intellect⁹ aūt ⁊ el
sentia sicle hñt q̃ principiant p modū natu
re. sed non intellect⁹ ⁊ uolūtas. ergo ꝛc.
Quarta diffi. quō eēntia que principiat per
modū nature pōt principiare cū uoluntate
libere. Hoc inferi⁹ declarabitur. Nam qñ
duo principia ꝓcurzūt ad unum effectuz. si

unum eorꝫ est libeꝫ ⁊ totum. ¶ 5ª diffi. est
quo eadem relatio pōt fūdari in illis duobꝰ
principiis distictis formalr. Nec pōt dici q̃
fundetur in eis inq̃tum sunt idē realiter.
q̃ ut sic non principiāt. ¶ Dic dico q̃ qñ/
cunqꝫ aliqua distinguunt formalr ⁊ sunt
idem realr unum ⁊ idem oino pōt eis ꝓpe/
tere. aliqñ a priori. aliqñ a posteriori. A pri
ori sicut nos dicimꝰ q̃ intellectui ⁊ uolūtati
que sunt formalr distincta ꝓuenit eadem om
nino ⁊ simplex deitas. Aliqñ a posteriori si
cut itellectui ⁊ uolūtati ꝓuenit oino eadē in/
finitas. eadem realitas. ⁊ eadē existētia. ⁊ eo
dem mō pōt eis ꝓuenire eadē relatio simplr
⁊ oino. ¶ Sexta diffi. Non. n. uidet q̃ ali
quod principiū in diuis sit indeterminatū ⁊ p/
ductiuuꝫ. q̃ illud non ē ponendō in deo qō
impfectōem includit. sꝫ potentia dicit impfe
ctōem. ⁊ p ꝓñs principiū. q̃ principium ⁊ po
tentia sunt idem. ¶ 2º sic Distātia potētie
a suo actu dicit impfcōnem. sꝫ tale principi
um ē potētia distans a suo actu. g̃ non ē po
nendū in diuis. Minor pꝫ. q̃ illud qō dif
fert ab aliquo distat ab eo. sꝫ hec est ꝛña.
¶ Rño. primo ducendo pm argumētuꝫ ad
oppositū. q̃ qñcunqꝫ aliqō cōe diuiditur p
duas differētias oppositas. si unum illoꝝ
diuidentiū dicit pfectōem simplr. ⁊ diuisū
dicit pfcōem simplicit. sꝫ potētia diuiditur
p actiuū ⁊ passiuū. ⁊ actiuuꝫ dicit pfcōnem
simplr. ergo ⁊ potētia. sꝫ omne quod dicit p
fectōem simplr est ponendō in diuis. ergo ē
potentia ponenda in diuis. ¶ Confirmat
q̃ ubicunqꝫ ponit diuidēs. ⁊ diuisū neces/
sario ponitur. sed actiuuꝫ qō est diuidēs po
tentiam ponit in diuis q̃ dicit pfectōēꝫ. g̃
⁊ potētia diuisa p actiuū ⁊ in eo inclusa po
netur in diuis. ¶ Ad 2m dico q̃ distare ab
actu potest duplr itelligi. Uel ab actu pfi/
ciente. ⁊ sic ē impfectōis. Uel sic ab actu e/
gredīte. ⁊ sic non ē impfectōis. sicut poten
tia creatia dei. ex hoc non ē impfecta q̃ di/
stat ab actu egredīte. s. a creatōe. ¶ Si di/
cas q̃ gñatio nō est actꝰ egredīēs. ¶ Dico
duplr. primo q̃ non ē actꝰ pficiens. q̃ nul
lam pfcōem dicit. ¶ 2º dico q̃ potētia non
distat ab actu tali q̃ ē idem sibi. ¶ 7ª diffi
cultas. q̃ non uidetur q̃ i deo sit potētia p
ductia. q̃ potētia semp recipit respcū actus.
Sꝫ generare uel pducere ad intra nō est a/
liqua potētia. q̃ non ē elicitꝰ ab eo. ergo in
deo non ē potentia talis. ¶ 2º sic. qñcunqꝫ
actꝰ sunt indifferētes ⁊ potētie ad illos actꝰ
sed eē pzem ⁊ gñare sūt oino idem. g̃ ⁊ potē
tie. sꝫ nulla ē potētia pductia ad eē pzem.
g̃ nulla erit potētia respcū gñare. ¶ Dic di/
co q̃ nec in deo nec in creatura pductia po
tētia ut pductia est respicit pductōēꝫ. sꝫ ter
minū pductōis. q̃ aūt pductōem respiciat
in creaturis hoc accidit sibi inq̃tuꝫ pducti
ua potētia est. ¶ Ex hoc pꝫ solutio ad rela
tōem primā illiꝰ difficultatis q̃ potētia ge/
neratiua ex eo q̃ talis non respicit genera/
tōem. Quod pꝫ manifeste ex hoc q̃ ipsa ñ
respicit nisi illud qō capit eē ab ea. ⁊ illud ē
genitū. ¶ Ad aliud dico q̃ aliam hitudin ē
hꝫ relatio ut ad fundamentuꝫ. aliam ut ad
terminū. Potētia ergo gñatiua ñ est respe
ctu relatōis ut ē ad fundamentū. sꝫ ē respe
ctu relatōnis magis ut est ad ēinum. eē aūt
pzem dicit relatōem ut est ad fundamentū
⁊ posse eē gñantem. ⁊ iō potentia gñatiua
non ponit respcū alicuꝰ eorꝫ. sed accipiendo
relatōēꝫ cum hitudine qua respicit extremū
uel ēinuꝫ. quod pōt accipi sic Patrizare uel
gñare. Tūc dico q̃ est potētia pductiua. q̃
ut sic ꝛ potētia respcū termi. s. filii. Posse
aūt pātizare non ē aliud q̃ posse hze uel p
ducere filium. ⁊ posse gñare posse pducere
genitū. uel posse hze terminū pductuꝫ.
¶ Ad auctoritatē in principio dico q̃ ipsa na
tiuitas pstat filio equalitatē sicut pductio.
non aūt sicut principium pductiuum. sed
memoria.

Tertia ēntia diuina sit terminus
formalis gñationis diuie. Et
uidet q̃ non. q̃ dicit Augº. x. de
trini. q̃quid habꝫ filiꝰ habet a
a pzē. ꝓpzietatē aūt habet. ergo ꝛc. ¶ Lō
tra idem 3º de tri. sicut eēntiam pstat filio
generatio. ita ꝛc. ¶ Circa istam qōnem pri
mo uidendum est de supposito. Utꝫ sit ibi
terminꝰ quo. ¶ 2º circa quesituꝫ. ¶ Circa
primū insistendo pbatur 4º q̃ in diuis sit
tinus formalis quo ipsiꝰ gñationis. quod ē
suppositum in qōne. ¶ Primo sic Omnis

relatio hēt ꝓprium ēinum cū eius q̄ddītas ad aliud sit. ⁊ hoc aliud sit ēinus eius. sed generatio diuia est relatio. g̃ necessario hz terminū. ¶ 2° sic. Omis relatio necessario exigit extrema. q2 est hitudo inter extrema. sz altex extremox est termin⁹. ergo gn̄atio necessario hz terminū. ¶ 5° sic. Illud q̄ non hz terminū necessario ē ad se. q2 ēin⁹ est ad quem ē relatio. sz gn̄atio non est ad se. g̃ necessario hz ēinum. ¶ 4° sic. Nihil hētur formalē p gn̄ationem nisi illud ad q̄ aliquo mō generatio terminat. sz filiⁿ hēt multa p generatōem. g̃ ad ea gn̄atio aliquo mō termiatur. ¶ Et p. ꝓductio ē semp necessario respcū alicui⁹. ⁊ illud necessario ē ēinus

¶ Sz dices. tu semp ꝓbas q̄ gn̄atio ⁊ relatio hz terminū q̄. sz non ēinuz quo. mō ab oibus ꝓceditur q̄ gn̄atio hz filiuz ꝓ termio q̄. pba mihi q̄ aliq̄d sit quo ⁊ non q̄. sic̄ querit q̄. Hoc ꝓbo dupl'r. Prio sic. nulla relatio pōt eē prior suo prio ēino. q2 si sic. i allo prior esset sm̄ ēino. sz totū suppositus filii ē posteri⁹ gn̄atione actiua. ergo non potest eē ei⁹ prim⁹ ēinus. Odinor ꝓbat. q2 qm̄ cūqz aliqua sunt simul natura. q̄cquid est posteri⁹ natura uno ⁊ reliquo. sz filiⁿ est posteri⁹ natura gn̄atione passiua. q2 ꝓstituit ex ea. ergo ⁊ gn̄atione actiua que ē filii natura cum passiua gn̄atione. ¶ 2° sic. ois hitudo ē posterior suis extremis. sz filiⁿ est posterior passiua gn̄atione. ⁊ p ꝓns actiua. ergo non ē termin⁹ prim⁹ gn̄ationis actiue

¶ Iste rōnes ꝓstrmant sic. q̄ est prior natura pre ⁊ filio. q2 quod ē prior natura priori uel saltem eo q̄ est simul cū illo. est prior natura posteriori uel eo q̄ est simul cū eo. generatio aūt actiua ē prior natura patre. q2 ipm ꝓstituit. ergo ꝛc. ¶ Ideo uidet mihi necessariū ponere formalez terminū ipsi⁹ generatōis. priorez ipsa gn̄atione que ē prior quodammō ipso totali ēino quod. s. filio.

¶ Quo aūt totalis termin⁹ capiat eē dicet postea. ¶ Circa 2m de quesito. s. utrz eēntia sit formalis ēinus. Circa hⁿ sunt quatuor opiones. ¶ Prima ē q̄ relatio ē termin⁹ formalis. q2 illud ē formalis ēinus q̄ solus accipit eē. sola aūt relatio accipit simpl'r eē.

¶ 2ª opio est q̄ potentia intellectiua ē formalis ēinus. q2 q̄ncunq3 in aliqua ꝓductione uniuoca ꝓcurrūt causa ul'is ⁊ ꝓticularis cā ꝓticularis ē eiusdez rōnis cum ēino formali. potētia intellectiua est cā ꝓticularis g̃ ꝛc. ¶ 3ª opio est q̄ solus act⁹ intelligendi. q2 in ꝓductōe intellectiua semp primus termin⁹ est noticia genita siue act⁹ intelligēdi. sz generatio in dinis est ꝓductio intellectiua. ergo prim⁹ termin⁹ est noticia. alia autē eēntialia erunt p ꝓcomitantiā. ¶ 4ª opio ē q̄ mēoria fecunda. q2 illud est termin⁹ formalis in sūma uniuoca ꝓductōe q̄ ē principium. sz principiū in ista ꝓductōe est memoria fecūda. ergo ēinus formalis erit essentia ⁊ intellcūs que faciunt mēoriam. ¶ Sed nullam istaz o pionuz intelligo. Prima non. q2 ꝓductio denoiatur a ēino. gn̄atio aūt ꝑ hyla. est in naturā. ⁊ ideo ōr generatio naturalis uel nature. diceret aūt adaequatio ⁊ non generatio si eēt ad relatōem.

¶ Cōtra ꝑam. q2 nulla passio pōt eē principiuz cōicandi sbam. sed intellect⁹ est quasi passio diuine eēntie. q2 2ª eius pfectio. ergo intellect⁹ non erit illud quo natura cōicat. sz oportebit dare eēntiaz ipsā ut ēinuz. ¶ Cōtra tertiā. q2 act⁹ 2⁹ non pōt eē ratio cōicandi actū primū. sed intelligētia siue noticia ē act⁹ 2⁹ respectu eēntie uel intellcūs. igitur nō erit rō qua eēntia uel intellect⁹ diuinus cōicatur. ¶ Contra quartā. q2 uniuse ꝓductiōis ē p se un⁹ termin⁹ formalis primus. mēoria aūt ista sic sumpta nō est una formalē. ergo ut ꝓplectit eēntiam ut obiectū. ⁊ intellectū ut potentiā non erit ēin⁹.

¶ Ad rōnes factas p istis opiomb⁹. ¶ Ad primā pro prima dico q̄ mihi hz filius nisi natū ꝑ hyla. de trinit. ⁊ iō habet eēntiaz p natiuitatē. ⁊ sic lz ipsa simpl'r nō accipiat esse trīn in hoc accipit eē. ¶ Ad ꝑam pro 2ª dico q̄ hic ē uera uniuocatio. q2 uniuocatio sūitur a natura in qua ꝓducens ⁊ ꝓductum sunt sil'ia ⁊ sbsistunt. ⁊ q2 natura est una iō est uniuocatio. non sumit aūt uniuocatio a passione ei⁹que est intellect⁹. ¶ Ad tertiā pro 3ª dicenō q̄ lz act⁹ intelligendi ubi est acqsitus sicut in nobis pōt eē noticia genita. tm̄ alibi ubi non acqritur. s. in diuis nō est noticia genita. ¶ Ad quartā ꝓ quarta

opinione dico ꝙ ad summā uniuocationem
nun. ꝗ oz omnes cās eē eiusdē rōnis cū ēino
Et ideo dico. dato ꝙ intellect⁹ sit ptiale pri
cipium non impedit sūma uniuocatio. ¶
Dico igitur ꝙ eēntia diuia est termin⁹ for
malis gnationis diuie. Et hoc pbo quadru
plicit. Primo sic. qncunqz. n. pducit suppo
situ de gne sbe ibi sba est termin⁹ formal'.
sed suppositū diuinū est de gne sbe. ergo ꝛc.
¶ 2° sic. qncunqz ordinē hnt aliqua in eē
eundem hnt in pduci. sed inter ea que sunt
in supposito in ordine eēndi primū est eēn/
tia. ergo ⁊ in pduci prim⁹ termin⁹ formal'
erit eēntia. ¶ 3° sic. illud ē prim⁹ termin⁹ ge
neratōis actiue in quo pmo fundat generatio
passiua, sed gnatio passiua prio fundat
in eēntia diuina. ergo ipsa erit prim⁹ termi
nus quo gnationis actiue. ¶ Quarto sic.
qualem ordinē hnt aliqua in forma sepata
talem hnt in suppoto illi⁹ forme. sz in eēn/
tia ut intelligit non ut in supposito ipsa est
prima. qz radical'r ptinet oēs alias pfectō/
nes. ergo ꝛc. ¶ Hoc etiaz pfirmo quadru/
plici auctoritate. Prima est Io. xi qō dedit
mihi pz maiⁿ oibus est. qō exponēs augus.
dicit ꝙ saluator itellexit de diuia eēntia re
cte rōnem trahēs ad ppositū. ¶ 2ª auctori
tas ē hyla. de trini. ꝙ pz nullo mō esset nisi
qō in se ē nature ⁊ sbe. in filio genuisset ¶
3ª est eiusdem 5°. de trini. pz eēntiaz suā pre
stat filio sine suo detrimēto aliquo. ¶ 4ª ē
eiusdem ibiō. ꝙ dei filⁿ non ē de nihilo p/
ductus. sed natiuitatis sue uiuentē accepit
sbam uel naturā. Propt ista dico ꝙ diuina
eēntia est formalis ēinus. alia aūt pcomitā/
tur ipsā eēntiam diuinā. ¶ Sz ꝗ istaz pclu
sionē instatur 4ª. primo sic. oīs termin⁹ ge/
neratōis uel productōis accipit eē p eaz. nā
pductio nihil aliud est ꝙ termi ad eē dedu/
ctio. sed eēntia diuina nō capit eē p genera
tionē. ergo ꝛc. ¶ 2° sic. null⁹ termin⁹ for/
malis ē prior sua pductōe. cuz p ipsā educa
tur ad eē. sed eēntia diuina pcedit rōem p
ductōem diuinam ut hētur a dyo. in ca⁹ de
unica ⁊ discreta theologia. ¶ 3° sic. qncunz
aliqd ex aliquo generatur illud qō est cōe
utriqz ēino non ē termin⁹ generatōis. sz po
tius uidetur eē obiectū. ut pz inductiue. sed
filius generat' de eēntia que est cōis utriqz
termio. ergo ꝛc. ¶ Quarto sic. qncunz ali
qō suppositū generatur. formale pstitutum
suppositi uidet esse ēinus formalis genera
tōis. cum idē sit eēndi ⁊ pducendi ordo. sed
eēntia non ē formale pstitutū filii. sz relatō
ergo ꝛc. ¶ Ad primū dico ꝙ aliqn termi⁹
formalis accipit eē simpl'r. s. qn n pri⁹ fuit
Aliqn aūt solū ꝗ qd. utpote i supposito. ut
p resurrectōem aīa non accipit eē simpl'r. sz
in ppositio. Sic dico de diuia eēntia in ppo
sito. ¶ Ad 2ᵐ dico ꝙ semp termin⁹ forma/
lis in deo ⁊ in creaturis est prior ipsa pdu/
ctōe. qz pductio ē resptūs q necessario psup
ponit extrema. quorz unum ē termin⁹ for/
malis. non ē ergo incōueniēs ꝙ ipsa pductō
sit posterior termio. ¶ Probo aūt ꝙ neces/
sario termin⁹ precedat ipsā pductōem acti/
uā. qz qquid est cum eo qō est sil' cuz a. est
prius ipso a. sed termin⁹ est prior pductōe
passiua qz ei⁹ fundamentū. que ē simul na
tura cū actiua. ergo ꝛc. ¶ Ad 3ᵐ dico ꝙ qn
aliqd gignit ex aliquo sic ex materia tran
seunte. ꝛm est ꝙ accipit. sz qn gignit ex alio
sicut ex eo qō est formale principiuz ⁊ uni/
uocū non oz. ⁊ ita est hic. qa gignit ex natu
ra. ¶ Ad 4ᵐ dico ꝙ nunq pstitutiuū idiui
dui. s. hecceitas ē formal' termin⁹ sz natura.
uel pstitutiuū ei⁹ ut forma. In ppositio aūt
locum forme tenet eēntia. locū aūt pprieta
tis indiuidualis tenet rela⁹ ¶ Sed ad hoc
remanet difficultas. qz generatio uidet esse
pgressus ad eē simpl'r. sic alteratio uidet
eē progressus ad esse ꝗ qd. non uidet ergo
hn intelligibile qūo eēntia que non accipit
eē possit generationē terminare. ¶ Dico ꝙ
ꝛm est ꝙ generatio ē pgressus ad eē sim/
pliciter. non tn cuiuscūqz termi. Qn dico ꝙ
filⁿ simpl'r accipit eē. eēntia aūt que est for
mal' termin⁹ n accipit eē nisi i supposito. ¶
Cōtra. qa ideo uidetur suppositū accipe eē.
termin⁹ formalis accipit eē. nam terminus
formalis uidet ratio eēndi ipsi supposito.
Si igit termin⁹ totalis accipit eē. ml'toma
gis termin⁹ formal'. ¶ Dico ꝙ sz in ppositis
ubi formale principiū est corruptibile
totū ppositū accipiat eē p hⁿ ꝙ ei⁹ formale
principiū accipit esse. ⁊ sic de factione. tn in

incorruptibilibus uel in illis in q̃bus for
male principiũ est incorruptibile.totum est
oppositũ.Ex^m.in morte homis corrũpitur
ꝓpositũ formali pricipio remanẽte incorru
pto.s.aia que incorruptibilis ẽ. ¶ q̃ aũt for
male principiũ possit p̃existere 4° oñdo. p/
mo sic.nam in gñatione uniuoca creatura
rũ eadem natura in spẽ preexñs in generã
te ẽ termin^s formalis in genito.hecitas au
tẽ idiuina eẽntia tm̃ ẽ illimitata sic natura
specifica in creaturis. ¶ 2° sic.in augmẽta
tione unigena sic est augmẽtatio caritatis
tota rõ formal' cuiuslibet g̃dus p̃existebat
in p°.ꝛ tm̃ hoc nõ obstãte uere q̃libet ꝓdu
citur simpl'r. ¶ 3° sic.nam in hois genera/
tione pri^s aia creatur q̃ corpi infundat. cũ
pri^s sit eẽ q̃ inesse.ꝛ tm̃ non est termin^s for
malis generatõis hũane nisi inq̃tum inest.
sic eni homiem ꝓstituit in eẽ specifico. ¶ 4°
sic.nam in homis augmentatõe est uera ge
neratõ ꝛ tm̃ termin^s formalis a generatõis
non põt poni nisi aia. potissie ꝓ illos q̃ po
nũt unicam formã. ¶ Ad auctoritatẽ posi
tam in pricipio q̃onis patet.

Q°. 5°

UTꝛ generatio uniuoca sit i di
uinis. q̃ non.in generatõe uni
uoca ꝓducens ꝛ ꝓductum sũt
equalis pfcõnis.sed h° non ẽ in
ꝓposito.q̃a pẽ est maior filio 3 fili^s ñ mi/
nor pẽe.ꝓ Hyla. ¶ Lõtra, idem Hylari^s 7°
de trini.dicit de gñatione diuia.hẽe hoc so/
lum sacramentũ natiuitatis ut nomẽ ꝛ na
turã retineat.quod est ꝓpriuz uniuocatiõi.
Circa istã q̃onem primo uidendũ est.quid sit
uniuoca ꝓductio ¶ 2°.si est in diuinis. ¶
Quantũ ad primũ dicũt aliq̃.q̃ uniuoca ꝓ
ductio est q̃n producẽs ꝛ productũ indistin
cte ꝓueniunt in una rõe formali.q̃ uniuo/
ca sunt quoꝝ nomẽ est cõe.ꝛ rõ sbe est eadẽ.
¶ Lõtra. õs ꝛ creatura ꝓueiunt in aliqua
formali rõne.ut supra in ꝓlogo fuit decla
ratuz.ꝓstat aũt q̃ õs respcũ alicui^s creature
non ẽ causa uniuoca. ¶ p̃celum ꝛ sol ꝛ cor
pora supiora ꝓueniunt non solũ in una rõ
ne formali.s.entis.sz i una rõe generis.q̃
generis sbe sunt. ꝛ tm̃ hoc non obstãte dicũ
tur cause equoce inferiorꝝ. Iõ dicunt alii q̃
gñatio uniuoca est ubi principiuz ꝛ tinus
sunt unius rõnis specifice.sic ꝓductio calo
ris ab igne ẽ uniuoca. ꝛ ñ ꝓductio caloris
a sole uel a motu. ¶ Lõtra hoc arguo qua
drupl'r. Primo sic.omnes ꝓcedunt gñatio/
nez uniuocam eẽ in diuis.ꝛ tm̃ non oẽs po/
nunt principiũ ꝛ tinuz eẽ eiusdez rõnis for
malis. Nam multi ponũt relatõem eẽ prin
cipiuz.ꝛ eẽntiam tinuz. ¶ 2° sic.ꝓ omẽs ge
neratio homis est uniuoca. ꝛ tm̃ principiuz
ꝛ termin^s non uident esse eiusdez rõis for
malis Nam principiũ in generatõe uidet eẽ
uis quedam siue uirt^s in semie. termin^s aũt
est ipsa aia. ¶ 3° sic.nam in aliis ab homiẽ
potẽtia generatia ponit principiuz forma
le in generatõe.ꝓstat aũt q̃ ipa in multis ñ
est termin^s formalis sicut i asino. imo ipa
sensitiua nõ uegetatia. ¶ 4° sic.ubicũz ẽ ter
min^s ꝛ principiũ eiusdẽ rõnis.non potest
eẽ uel oriri relatio nisi eiusdẽ ratõis. si er/
go principiũ ꝛ termin^s sunt oino eiusdez rõ
nis.non poterit inẽ ea oriri relatio disq̃pa
rãtie cuiusmõi est gñatio actiua ꝛ passiua.
¶ Probo aũt q̃ relatio disparãtie nõ possit
eẽ inter i^a extrema que sunt eiusdẽ rõis om
nino.inẽ extrẽa que sunt unũ ut sic nõ põt
esse diffoꝛmitas.extrema aũt eiusdẽ ratõis
ut sic fundantur sup unuz.ergo ꝛc. ¶ Itẽ
omis relatio que ẽ inter extrema eiusdez rõ
nis ut sic fundat sup unum.sz sup unuz ut
sic nulla põt eẽ diffoꝛmitas. ergo relinqui
tur q̃ nec relatio dispantie.cuiusmõi sũt ge
neratio actiua ꝛ passiua. ¶ Dico tm̃ cuz sco
to.q̃ tunc est gñatio uniuoca q̃n generãs et
gñatum hñt eandem naturã specificam.da
to q̃ principiuz ꝓductiuuz differat in rõne
formali a termio ꝓducto.sicut pz in beata
uirgine. ¶ Sz tm̃ hic ẽ sciendũ.q̃ aliqua ge
neratio est uniuoca que hz pricipiũ forma
le quod ẽ eiusdẽ ratõis cuz tino.sic in ꝓdu
ctione calorꝝ ab igne. Alia ẽ ubi solum hz
eandẽ naturã specificã. Prima ẽ maior.q̃a
q̃quid hẽt 2^a hz prima.non tm̃ ecõuerso.
¶ Confirmat.q̃ q̃ncunqz ẽ uniuocatio i/
ter illa que principal'r respicit gñatio.ibi ẽ
uerior uniuocatio in generatõe q̃ ubi non.
sz gñatio principali^s respicit fundamentuz
ꝛ tinum.ergo ibi erit maior uniuocatõ.

an sõele pri^m posit ꝓexistẽe ꝓdumo

ꝓdi 179 2^a/

¶ Scdo est sciendū q̃ possit esse dubium. dictum ē enim q̃ ubi est principiū eiusdem rōis & finus. non pōt ēē relatio dispantie. ¶ Sed ⁊. q2 calor ignis ē eiusdē ratōnis cum calore aque. unus tm̄ est ꝓducens & alī ꝓducī?. ¶ Ideo notandū q̃ in quacūq3 natura ē relatio ꝓducentis & ꝓducī. in illa oportet distinguere rōnem ꝓductiui & ꝓducibilis. hō aūt declaro sic. non magis distinguūt ratio actiui & passiui q̃ rō ꝓductiui & ꝓducibilis. sed qñ aliqua res ē actiua & passiua. rō actiuitatis distinguit a rōne passiuitatis. ergo eodem mō ratio ꝓductiui distinguit a rōne ꝓducibilis. ¶ Cōfirmatur. qñcunq3 due rōnes sic se hūt q̃ una ex rōne sua formali repugnat alicui cui alia nō repugnat. ille rōnes distinguuūt ex natura rei. sed ꝓducibilitas repugnat deo. ꝓductiuitas non. ergo ⁊c. ¶ Nunc circa hō. sunt in diuinis sit gnatio uniuoca est insistendū. ¶ Dicit cōiter ab omibus q̃ sic. & hoc uidetur Hyla. ex intentōe oōdere. q. li° de trini. ¶ Confirmat aūt quatuor rōnib°. Primo sic. ubicūq3 enī ꝓducens & ꝓductū hūt naturā eandem specificam uel quasi specificā. ꝓductio inter illa est uniuoca. Et hō ꝑ supr° ex dictis de uniuocatōe ꝓductōis. sed ita ē in diuis. ergo ⁊c. ¶ 2° sic. ubicūq3 principium ꝓductiuum & formalis finus sunt eiusdem rōis. ibi est ꝓductio uniuoca. ita ē in diuis. Nam ēentia que ponit formalis finus posita ē supius ēē principiū ꝓductiuū. ergo ⁊c. ¶ 3° sic. ubicunq3 est ꝓductio eq̃uoca. semp ꝓductū est impfectī° ꝓducente. nam cā eq̃uoca totalis semp est nobilior & pfectior suo effectu. sed ꝓducens in diuis non ē pfectī°. nec ꝓductū est impfectī°. ergo ⁊c. ¶ 4° sic. omis causa ꝓcise equiuoca ē defectuose fecūditatis. qa non equalis pfcōnis sibi ꝓductū gnare uel cāre. sed certus ē q̃ in diuis null° defectus fecunditatis ē. ergo ⁊c. ¶ Sed instat 4°. Prio sic. inter uniuoca ut uniuoca sūt necessario est distinctio. sed inter ꝑem & filiū ut uniuoca sunt non pōt ēē distinctio. q2 ut uniuoca sunt. sunt unus ōs sine distinctōe ¶ 2° sic. que sunt ultimate uniuoca nō sunt formaliter & q̃dditatie distincta. hoc ꝑ in sorte & platone. qui formal'r & q̃dditatiue non distinguuūt. sed ꝑ & filius formal'r & q̃dditatiue distinguuūt. ergo iter eos non ē summa uniuocatio. ¶ 3° sic. nullus uniuocū ut uniuocū potest plura ꝓducere plurib° ꝓductōibus alterī° & alterī° rōnis. hoc ꝑ. q2 sunt eiusdem rōis. & p ꝓns non erit inter ea relatō dispantie. sed ꝑ generat & spirat. ergo ⁊c. ¶ 4° sic. impossibile ē q̃ distincta principia formal'r aliqō agens uniuoce ꝓducat plura. q2 ex quo illa non sunt uniuoca iter se. nec in 3°. sed p aliud & aliud principiū ꝓducitur filius & spūsanctus. ergo ⁊c. ¶ Ad primū dico q̃ oz uniuoca distingui. non tm̄ inq̃tū uniuoca sunt. q2 sortes & plato distinguuntur non inq̃tus homines. sic dico in ꝓposito q̃ ꝑ & filius distinguūtur p relatōes. non tm̄ in q̃tum uniuoca. ¶ Ad 2m dico q̃ si ponerentur indiuidua distingui formal'r. faciliter euaderē. Sed hō non dico. ut eni apparet. p/sone diuīe magis formal'r distinguunt q̃ duo indiuidua eiusdē spēi. ¶ Ad argumētum dico q̃ maior & minor uniuocatio nō attendit penes maiorē uel minorem distinctōem uniuocatorū. sed penes maiorē uel minorē distinctōem siue idētitatē nature in qua ꝓueniunt uel uniuocātur. & q2 est in diuinis maxia unitas. s. nature. q2 imaterialis. hinc ē q̃ maxia uniuocatio inter omēs uniuocatōes ē ista uniuocatio. ¶ Ad 5m dico. ꝓcedendo q̃ uniuocū ut sic non pōt pla ꝓducere plurib° ꝓductōib° q̃ alterius rōnis. sed qñ ꝓductiua principia ꝑticularia uariant stante uniuoco uniuersali cui° natura cōicatur. tūc non ē uex. q2 rōne principiorū ꝑticularium uariatorū. poterūt uariari ꝓductōnes. Hic mod° nō inuenit in creaturis. forte ad hoc dicā in materia de ꝓcess. spūsancti. In diuis aūt inuenitur. q2 eadē natura cōicatur. & eadem natura est ꝓcurrens ꝑticulariter ut cā uniuersalis. ꝑticularia aūt uariant. s. intellect° & uolūtas. rōne cui° uarietatis sequitur uarietas ꝓductōnum ¶ Ad 4m dico. q̃ si illa duo principia uel'e & ꝑticulare eidem suppositō ꝓueniret. tūc uniuoce ꝓducerēt. sicut si sol oriet uim solis & homis uniuoce ꝓducerēt hominē. in creaturis aūt non inuenitur cursus cāꝝ. uel'is & ꝑticularis in eodē suppositō. sed in eodē suppositō ꝑis est utrumq3

22 arti?

principiuz pductiuū.ſ.eēntia ⁊ intellectus.
¶ Sz hic adhuc remanet difficultas.q2 nō
uidetur itelligibile q̃ ſumma uniuocatio
ſit ibi.ubi principiū ⁊ terminꝰ ſunt alteriuſ
rōis.ſic eſt in ꝓpoſito.q2 mēozia ē principi
um ⁊ eēntia ēinus. ¶ Dico q̃ ad uniuoca/
tōem pfectā ſufficit in principio principali
ꝓuenientia cum ēino.ſicut ē hic.q2 eēntia eſt
principiū principale.⁊ ipſa eſt oino eadem
cuz ēino.q̃ etiaz ē eēntia p̄ciſe. ¶ Cōtra.pri
mo.q2 tunc nō erit tāta uniuocatio ſicut in
creatis.q2 totale principiū caloziꝰ ē caloz.
¶ 2°.q2 in creaturis uidetur q̃ a p̄ticulari
cā ſumat uniuocatio.cū ergo hoc hic nō ſit
non ē uniuocatio. ¶ Ad p^m dico q̃ falſum
ſupponit.ſ.q̃ principiuz totale in creatis ſit
eiuſdē ratōis cum ēino. non eniz aliqua cā
p̄ticularis ⁊ creata ē que ſit tota cā ſui eſſe/
ci^ꝰ q̃n ibi ꝓcurrat ſaltē de^ꝰ. ¶ Ad 2^m dico q̃
ſi cā uniuerſalis aſſimilaret ſibi effectum . eēt
maioz uniuocatio q̃ q̃ p̄ticularis aſſimilet
ſibi ⁊ non uniuerſal'.ex defectu.n. fecundi
tatis ē in creaturiſ q̃ cā uniuerſal' non ſibi
aſſimilet pductū. ſz in diuis eſt ex plenitu
dine pfēctis.⁊ iō eſt maioz uniuocatio.Nā
ſi ſol ⁊ aſin^ꝰ pducerēt ſolem.maioz uniuo/
catio eēt q̃ q̃n pducūt aſinuz. ¶ Sz dices.
q̃ in creatiſ inueniſ uel pōt inueniri maioz
uniuocatio. Primo q2 lumē lume a lumine
ſolis cātum eſt total'r.⁊ ē eiſdem rōis.ergo
ꝛc. ¶ 2°.q2 ſi uolūtas diuia cāret aliaz uo
luntatē.cum uolūtas ſit totalis cā effectuū
ad ex̄.tunc eēt maioz uniuocatio.q2 eēt idē
titas rōnis formalis in totali principio.p/
ductiuo.⁊ in ēino formali. ¶ Ad p^m dico
ſic dixi.q̃ nec lumen a lūine. nec aliqd crea
tum ab aliquo creato cātur totaliter.q̃n ne
ceſſario ibi ꝓcurrat ſaltē uolūtas diuina
¶ Ad 2^m dico q̃ ſi uoluntas eēt accīs ſepabl'e
tunc eēt difficile.tū dico uolūtas eſt p ſe paſ
ſio angeli uel aie rōnalis.⁊ ul'iter oīs natu
re ſpūalis.nulla aūt p ſe paſſio pōt eē ēinuſ
prim^ꝰ alicui^ꝰ pfectōis.ſz ſbiectū.Cū dico q̃
creatio illa p^ꝰ terminatur ad eēntiam angeli
uel aie. ¶ 3^a diffi.pōt eē de iſta uniuocatōe
Nam ſi ſit pfecta ꝓditio cālitatis q̃ uniuo
ce pducat.tunc cā magis uniuoce pducens
eēt magis pfecta.cui^ꝰ ꝓtium nos uidemus
in creaturis.imo ſemp oppoſitū. ¶ Dico q̃
pfectiſſima cālitas non ē pfectiſſima pdu/
ctio.ſic nec pfectiſſim^ꝰ hō eſt pfectiſſima ſb
ſtātia.ſz aūt cālitas ſit pfectiſſima ſine uni
uocatōe.non tū pductio.Et rō pōt eē.q2 cā
litas pfectioz uidet precise ipm cauſās l' p
ducens reſpicere.pductio aūt tam principi
um q̃ terminū.Ideo cū ūmpfcōe ēini ſtabit
pfectiſſima cālitas.non tū ſtabit pfectiſſia
pductio.ſic in diuis. ¶ 3^a diffi.eſt. q2 non
uidetur q̃ iſta pductio ſit uniuoca.q2 natu
ra rōe cui^ꝰ deberet eē uniuoca.non uidet di
ci uniuoce de gnante ⁊ gnato.q2 ſic eēt ſpēs
ſz ſolum idemtice ōz ⁊ non formal'r. ¶ Di
co q̃ natura diuina ōz uniuoce de gnante ⁊
gnato.⁊ cuz hoc etiam ōz idemtice, ⁊ ꝓpter
iſtaz idemtica predicatōez forte amouetur
ab ea q̃ ipſa non ſit ſpēs. ¶ 4^a diffi.eſt.Se
ōs gnat ōm uniuoce.utꝯ aliuz ōm uel ſe.
iſta.n.ſunt imediate ꝓtia.ſ.ſe l' aliuz.q̃ uel
ſe ōm uel alium ōm.non ſe ōm. q2 nihil ſe
ipm gnat.nec aliuz ōm.q2 tunc eēt duo dii.
¶ Dico loc^ꝰ a ꝓtis tenet ſimpl'r.⁊ iō ꝓcedo
q̃ ſi genuit.genuit ſe uel alium.Sz dico tū
q̃ loc^ꝰ a ꝓtis non tenet.ſi ſūatur non ſim/
plicit.ſz cum determinato p̄dicato.Ex^m. homo
pducit.ſequitur uel q̃ ſe.uel aliud, ſz ſic dicē
do hō pducit.non ſequitur uel ſe hoiem. uel
alium homiez. q2 pōt pducere aliqd aliud
ab homie. Eodem mō in ꝓpoſito.de^ꝰ pdu
cit.ergo ſe uel aliū. ¶ Sz ꝓ.uidet q̃ loc^ꝰ te/
neat cum ꝓſtātia ſbiecti.Ex^m.hō pducit ho
minē.unde ſequitur.aut ſe uel aliuz.in ꝓpo/
ſito aūt additur.ꝓſtātia ſbi.q2 dico q̃ ōs p/
ducit ōm. ¶ Dico ꝑ auguſ. ꝓcēden^ꝰ ꝓnam.
q̃ genuit ſe ōm ⁊ alium ōm. Genuit q̃dem
ſe ōm.h^ꝰ eſt indiſtinctū in deitate ab illo. ſz
diſtinctū in pſona. Genuit etiam aliuz.ſ.in
pſona.qui etiā eſt ōs.hoc etiā uidetur ſuffi
cere q̃tum ad rem.ſz forte in noie ſit diffi.
¶ Ad auctoritatē in principio dico q̃ Hy
lari^ꝰ ⁊ Aug^ꝰ accipiūt maioritatē in diuiniſ
ſolum p̄ principalitate.

Tꝯ in diuis ſit gnatio obiecti
ua.q̃ ſic.q2 gnatio eſt obiectiua
que pcedit a pricipio reſpicēte
obiectū. talis ē iſta que pcedit

a memoria. ¶ Cõtra. q2 est nature uiuẽtis
⁊ de natura uiuẽte. ¶ Dic scienõ q potẽtia
obiectiua põt accipi dupl'r. Uno mõ ut ipa
distinguit ꝓtra potentiã sbiectiuam ¶ Alio
mõ p eẽ obiectali. uel eẽ cognito ¶ Primo
uidendũ est. si ꝏbum sit in potẽtia obiecti
ua accepta p° mõ. Dicũt aliqui q ꝏbuz isto
mõ obiectiue generat. ⁊ etiaz prehabz eẽ in
tali potẽtia. Nam ꝗ eos potẽtia talis non
est nisi ñ repugnãtia ẽ inoꝛ. q2 igit ꝏbum
nullam talem repugnãtiam ꝑhabet. iõo est
in tali potentia. nam si non hẽt talem non
repugnantiã. ⁊ p ꝗns talem potẽtiam nisi
ꝑhẽt. eẽt impossibile produci ¶ Cõfirma/
tur. q2 omẽ possibile ẽ possibile possibilita
te opposita impossibili. sz talis ẽ ista non re
pugnãtia. ergo ꝛc ¶ Cõtra ista instat qua
oꝛupl'r. Prio sic. qñcunqz aliq̃d repugnat
alicui principio ꝓstitutiuo: repugnat etiã ipi
ꝓstituto p illud principium. hoc ẽ manifestũ.
sed eẽ in potẽtia tali repugt principio foꝛ/
mali ꝓstitutiuo ꝏbi. qõ est ꝓductio actual'
ergo ⁊ ipsi ꝓstituto repugnat. Maioꝛ pz.
q2 actuali productõi repugnat eẽ in poten
tia. nam si eẽt in potẽtia iam non eẽt actua
lis. ⁊ sic eẽt actualis ⁊ non actualis ¶ 2° sic. qñcunz aliq̃d repugnat ꝓnti. necessario
repugnat añti. ꝓductio actualis ẽ añs ad
exñtiam. q2 q̃cquid actual'r ꝓducit necessa
rio existit. sz eẽ in tali potentia repugt actu
ali existẽtie. ergo ꝛc. Probat minoꝛ. q2 in
quocũz est actualis exñtia illud actualiter
existit. sz eẽ in potẽtia obiectiua p te ẽ actu
alis exñtia. ergo potẽtia obiectiua actual'r
existit ¶ Si dicas. q non seq̃tur. q2 ibi est
solum mõ potẽtiali. ⁊ non mõ actuali. Cõ
tra. q2 ille mod° actualis aut ẽ idem cũ ipsa
exñtia. ⁊ tunc erit ibi. aut aliud. ⁊ tunc ali/
q̃d est in actu cui non repugt eẽ. qõ tñ non
fuit in potẽtia obiectiua. Arguit. n. sic. cui/
cũz p te non repugnat eẽ in potẽtia tali ob
iectiua. sz isti mõ non repugnat eẽ. q2 ẽ. igit
ille mod° fuit in potẽtia obiectiua ¶ 3° sic
Impossibile ẽ q aliq̃d sit in potẽtia ad sui
ꝓstitutiuũ. sz ponẽdo ꝏbum in potentia ob
iectiua. erit i potẽtia ad sui ꝓstitutiuũ. ergo
ꝛc. Maioꝛ pz. Minoꝛ pbat. q2 in ꝏbo est
eẽntia ⁊ ꝓprietas. rõe aũt eẽntie ñ põt sibi
ꝓpetẽre eẽ i potẽtia tali. q2 eẽntia diuina ẽ
actualis exñtia. ⁊ sic actual'r existeret ⁊ nõ
actualiter existeret. ergo hoc erit p suũ ꝓsti
tutiuuz. sz qñcunqz aliq̃d est in potẽtia ad
b. qõ ꝓuenit sibi p a. est i potẽtia ad a. q2 si
non eẽt in potẽtia ad a. iam non eẽt in po/
tẽtia ad b. sed p te ẽ in potentia ad eẽ qõ si/
bi ꝓpetit p ꝓstitutiũ. ergo necessario erit in
potẽtia ad ꝓstitutiuũ. quod ẽ falsum ¶ 4°
sic. impossibile ẽ aliq̃d trãsire de ꝗdictoꝛio i
ꝗdictoꝛium. nisi aliquid acq̃rat qõ priꝰ nõ
habuit. sed ꝏbum tñsit de potentia tali ad
actũ. ergo aliquid acquirit qõ priꝰ non ha/
buit. ⁊ hoc ẽ actualis exñtia. ¶ Dico ergo
q uerbũ non ẽ in potẽtia obiectiua. q2 ꝓsti/
tuitur p actualem gñationez cui repugt eẽ
in tali potentia. sic etiam repugnat actuali
exñtie esse in tali potẽtia. que necessario ꝓse
quit ad illam. ¶ Sz ꝗ ista instatur 4°. pri/
mo sic. qñcunqz sunt duo signa oꝛdinata i
quoꝛ. p° non hz aliquid eẽ ꝓductũ. ⁊ in 2°
hz uel est ꝓductũ. in prio signo uidetur eẽ
in potẽtia tali. q2 si non. in prio signo esset
ens ꝑhitum. sz filiꝰ in p° signo oꝛigis non
est ꝓductꝰ. in 2° est ꝓductꝰ. ergo necessario
si non fuit ens ꝑhitum in prio signo: fuit
ens in tali potentia ¶ 2° sic. p quocũz sigꝰ
aliquid non ẽ ens ꝑhitum ⁊ non est ens in
actu. est ens in tali potẽtia. sz filiꝰ in primo
signo ẽ huiusmõi. ergo ꝛc ¶ 3° sic. pro quo
cũz signo ꝏbo non repugnat ꝓduci. p illo
signo est possibile ꝓduci. sz pro p° signo ꝏ/
bo non repugt ꝓduci. nam ipm est ꝓducibi
le. In 2° uero signo ꝓducit. ergo fuit priusꝰ
in tali potẽtia ¶ 4° sic. omis passio alicui
sbiecti ẽ demonstrabil' de sbo p suam q̃ddi
tatem. sz ꝓducibilitas ẽ passio ꝏbi p se. g
de eo põt demonstrari. ⁊ p ꝗns non repugt
aliquid sibi ꝓduci. sz non hẽt talẽ repugnã
tiam est eẽ in potẽtia obiectiua ergo ꝛc ¶
Ad primũ istoꝛ dico. q ꝏm est q in primo
signo non fuit ꝏbum ꝓductuz. sz qñ dicit
q prio p° signo fuit ꝓducibile. nego. q2 i il/
lo signo non fuit ꝓducibile. nec improdu/
cibile. q2 si in p° signo hẽt ꝓductõem quõ
cũqz accipiendo. cum ꝓductõi repugt esse i
potẽtia. eo q est pura actualitas ⁊ ꝓductõ
actual'. quicquid aũt est ibi possibile. ẽ actu

necessario.sequeret q̃ in primo signo pdu/
ceretur filius.qd includit ꝯdictõem. ¶ Ad
2m dico q̃ p primo signo nec ē ens phitum nec
ens improbitus.sic si quidditati repugnet
ēe quidditatē sine actuali existentia.non esset
prior quidditas non phita q̃ eēt actualis
quidditas p existiam ¶ Ad 3m p idem. ¶
Ad 4m.in quocũq; includitur pductio sic
constitutiuũ.pductio non ē taliꝰ passio. sed
quidditas.Dõ ita ē q̃ pductio ē constitutiua
filii.ꝛ iõ est eiꝰ quidditas.sed si quis ponet
psonas constitui p absoluta. diceret q̃ rõnes
iste demonstrarēt.s.q̃ filiꝰ eēt in potētia ob
iectiua.nam filiꝰ natura pcederet originem.
sic dicimꝰ de spiratõe actiua.ꝛ p cõns in illo
prior eēt pducibilis.uel eēt prior q̃ditas
non phita q̃ eēt actualis q̃ditas p existē/
tiam ꝛ in potētia obiectiua.sic p3. ¶ Eo
mõ quicũq; ponũt q̃ relatõ constituit ut pprie
tas.non aut ut origo. hnt eodem mõ dicere
q̃ filiꝰ est in potētia obiectiua eo q̃ pductõ
ut pprietas intelligit etiam ꝓ eos prior q̃
pductio ut origo. ¶ Sz hic ē diffi.de Xbo
rrõ.q̃.s.non posset eē in potētia obiectiua.
q̃ in uerbo ut uerbũ est includitur dictio l'
pductio actualis.ergo p rões tuas non po
terit eē in potētia obiectiua. ¶ Dico q̃ uer
bo ut uerbuz ē in q̃tum includit talez pdu
ctõem repugt eē in potētia obiectiua.sz acci
pien° abstractiue.pro noticia qua aliq̃d est
cui non repugt esse in tali potētia . ꝛ de hoc
alias. ¶ Circa 2m modũ accipiendi pductõ
nem uel potētiam obiectiuã dicit unꝰ doc.
scilz Petrꝰ aure.q̃ uerbũ pducit p talē mo
dum.imo nihil aliud ē uerbum nisi eēntiã
diuinam pductaz in esse cognito. ¶ Istud
aut declaratur sic.q̃ncunq; aliq̃d attribuit
deo ex creaturis.illud oi imperfectõe amota
cũ pfectõe remanēte debet attribui. sz pfectõ
nis ē in potētia cognitiua q̃ ipsa pducat ob
iectũ suum in eē cognito.Imperfectõis aut in
creatura.q̃ pducat in esse ꝓ q̃d. ergo attri
buendo deo primũ.qd est pfectõis.amouebi
tur 2m. quod ē imperfectõis.s.n.non pōt amo
ueri a pductõe ꝓ quid q̃n remaneat pductõ
in eē reali.ergo pductõ obiectiua i diuinis
erit ꝓ eē reale.ꝛ sic uerbũ nihil aliud ē nisi
obiectũ diuinum intellectꝰ cum pductõe passi
ua in eē cognito.qd ibi est esse reale.ꝛ hec p
ductio passiua non ē nisi ipm ꝛcipi. ¶ Sz
ꝯ hoc arguo 4r. Primo sic. Omē pductus
necessario differt a producẽte.sed eēntia di
uina ē pductiua in tali eē.q̃ ipa est obiectũ
diuini intellectꝰ ꝛ cognita ab eo.ergo ē pro
ducta.ꝛ p cõns differt realr a pte. ¶ Cõfir
matur.q̃ncunq; sunt aliqua quoꝝ uni re/
pugnat ponere effectũ suum formalē circa
aliquid.ꝛ alteri nõ repugnat.illa non sunt
penitꝰ.sz pduci repugnat ponē effectuz su
um formalē circa eēntiã que eēntia nõ pdu
citur.ꝛcipi aut uel cognosci uel intelligi nõ
repugnat.q̃ ipsa uere ꝛcipitur.uere itelli/
gitur.uere cognoscit.ergo pductio obiecti
ua ꝛ cognitio nõ sunt penitꝰ idez. ¶ 2° pri
cipalr arguo sic.si eē cognitũ est eē pductũ
formalr.ꝛ eē cognoscẽs est eē formalr pro
ducẽs.sz pri p mere absolutũ est cognoscẽs.
ergo p mere absolutũ est pducens.quod ē
manifeste falsũ. ¶ 3° sic.eēntialia aliquo or
dine pcedunt notionalia.actꝰ aut intelligẽ/
di est eēntialis. actꝰ pducendi est notionalis.
q̃ intelligẽ est priꝰ q̃ pducere.ꝛ p cõns itelli
gi erit prius q̃ pduci.Sic ergo ꝯ te. Tune
eni si intelligi pcedit pduci.ꝛ p intelligi p/
ducitur uerbũ.similr p produci pducetur.
ꝛ sic idez bis pducetur.qd est manifeste fal
sum.seqtur etiaz q̃ sicut tres psone intelli/
gũt.ita producent. ¶ 4° arguo sic.obiectũ
pductum in eē cognito a diuio intellcõ est
uerbum.sz creature producunt a diuio in/
tellectu in eē cognito.q̃ ab eo sunt cogni/
te.q̃ creature sunt ipm diuinũ uerbũ.qd est
falsum. ¶ Ideo teneo oppositũ illꝰ opionis
q̃ eam non intelligo.nec rõ mouet.ꝛclude
ret eni infinita incõueniẽtia. Nam ꝛclude
ret q̃ pris psona eēt pducta in eē reali.ꝛ q̃
omes psone eēnt Xbum.Similr q̃ oes cre
ature eēnt uerbuz.q̃ eēnt pducte in eē rea
li.quod ē manifeste falsũ. ¶ Ad argumen
tũ dico q̃ p memoriã pducitur uerbũ non
tñ isto mõ memoria est potentia obiectiua.
sed alio modo.

Vtꝛ gnatio diuina sit actꝰ elicitꝰ.
Et uidetur q̃ sic. q̃ Hyla. de tri.
4° dic.q̃ pri est actor filii.omis aut

11 Q° 7.

actor p actum elicitū agit. ¶ Cōtra. Hyla. In pze non sunt nisi ingenita. ¶ Hic prio uidendū est, quid est eē elicitum. 2° ad qōnes. ¶ Quantū ad p^m. dicunt aliqui q̃ elicitio nō ē nisi pductio. ⁊ iō actum eē elicitū non ē nisi actum eē pductus. ¶ Sz ꝗ hanc opinionē arguo 4° ¶ Primo sic. omis forma gñabilis ē elicita a materia. sed ꝓstat q̃ ipsa non ē producta ab ipsa. ergo elicitio n est pductio ¶ 2° sic Omis act^o in uolūtate est ab ea elicit^o. ⁊ tñ ꝗ multos non omis ab ea ē product^o. ergo ꝛc. ¶ 3° sic Dēs ꝓcedunt actū intelligendi eē elicitum ab itellectu. ⁊ tñ multi negāt ipm eē productus.

Dpiō ꝓpa

4° sic. qz ꝓclusiōes eliciunt a pricipiis. ⁊ tñ non pducūtur ab ipsis. sz sunt effcūs essentialr ordiati. ¶ Ideo dico q̃ elicitio ē ratio formalis quedā abstrahēs ab omi cātione. sic pductio ab omni factōe. qz sic oē quod fit producit ⁊ nō ecōuerso. ita omne qō cātur elicitur ⁊ ñ ecōuerso. ita q̃ oīs cāns elicit. sed non oē eliciens cāt. ¶ Quantus ad qōnem pono quatuor ꝓclōes. Prima est q̃ gñatio actiua in creatis ē act^o elicitus. qz omne qō cātur elicitur. ut pz p predcā. sz generatio actiua cātur a suo fundamēto i genere cause material. ergo ꝛc. ¶ p̄ quod cātur effectiue elicit. sed huiusmōi est gñatio actiua. ut nunc suppono. qz cātur uel pducit a suo tino. ergo elicitur. ¶ 2ª ꝓclusio est q̃ gñatio passiua in creatis ē elicita. non accñs elicitur a suo sbo. sic material'r cātur ab eo sed gñatio passiua in creaturis materialit cātur a suo sbiecto. ergo elicit. Nam ipa est accñs. qz posset eē ⁊ fieri sbm sine ea. quia posset total'r fieri a ꝏ. ¶ p̄ certum ē q̃ illud qō cātur effectiue elicit. sz pductio passiua in creaturis cātur effectiue a suo principio pductiuo. ergo ꝛc. ¶ 3ª ꝓclo est q̃ illō quod querit qō. s. q̃ gñatio in diuis non ē act^o elicit^o. gñatio dico actiua. ¶ Hāc ꝓclusionē pbo 4° ¶ Primo sic. Impossibile ē q̃ principiū ꝓstitutiū alicui^o suppositi eliciat ab illo supposito. sz gñatio actiua ē ꝓstitutiua pzis. ergo ꝛc ¶ Probo maiorē. omē eliciens uel pducens formale ꝓstitutiuū alic^o suppositi. elicit uel pducit totum suppositū ꝓstitutū. si igit gñatio eēt elicita a pze. pz eliceret uel pducēt se ipm. qō est manifeste falsum. ¶ Cōfirmat. qz si aliq̃d eliceret ipam gñationez. illud uideret eē psona pzis. cum ipsa sit simpl'r p^m eliciens. sz hoc ē impossibile. qz nullum posteri^o elicit prius. gñatio aūt actiua ē prior ipso pze. qz ipm ꝓstituit.

¶ 2° sic. nihil qō est elicitus i aliquo supposito diuio est in eoō supposito diuio. qz suppositū est omne illud qō hz. sed gñatio est p te elicita. ⁊ ē in pze qz ei^o ꝓstitutim. ergo ab alia psona ē elicita. qō est falsum. ¶ Cōfirmatur. oīa enīz que sunt in psona pzis sūt idem realr. ⁊ p ꝓns int ipsa non pōt eē ordo. cuz p origines uestiget aug^o p^o de trini. realem dictōez psonarz. ¶ 3°. Omē qō est i pze a se ē ⁊ ingenitū. sed nullus act^o elicitus est a se ⁊ ingenit^o. ergo nullus actus elicitus ē in pze. ⁊ p ꝓns gñatio actiua nō est elicita.

¶ 4° sic. primū eliciens ipossibile est eē elicitum. qz p aliud eēt elicitū. ⁊ sic non eēt primū. g̃ primū elicitōem impossibile est eē elicitam. qz p aliaz eēt elicita. sz gñatio ē simplicit p^a elicitio. ergo ipossibile ē gñatiōem actiuā esse elicitam ¶ Sz hic ē una diffi. qz si generatio non ē act^o elicit^o. nec potētia generatiua dicetur potētia elicitiua. ¶ Dico q̃ potētia generādi nec in diuis nec in creaturis ut talis potētia est elicit generatōez. nec ōr potētia elicitiua qz pōt elicere gñationem. sic ignis generās ignē ōr gñare ignē. ⁊ non gñationez. qz nihil ꝓpzie generat nisi ipsa sba. ¶ Ideo dico q̃ generatiuū non ōr generatiuū respcū generatōis dato q̃ sit elicibilis. sz solum respcū generabil'. ¶ Et pz q̃ potētia gñatiua non respicit nisi genitum uel generabile. quod ē precise sba ⁊ nō generatio ipsa. ¶ Sz ꝗ. qñcunqz potētia respicit aliquid mediāte alio. non pōt in ultimū nisi p primū. sz generās non pōt in genitū nisi mediāte generatōe. ergo si non elicit generatōem nō elicit genitus. ¶ Rño. dico q̃ illa ꝓpō non est uera qñ illa duo que ordinate respicit potētia sunt alteri^o ⁊ alterius rōis. sic pz de effectib^o ordinatis. uolūtas enīz non pōt impare aliquē actum nisi mediante elicito. ⁊ tñ elicitum elicit. ⁊ imparum nō. Et sic dico in ꝓposito q̃ potētia generatiua respicit generationē sic fundamtū

respicit respectum fundatum in eo. sz respicit terminum ut elicitum mediante generatione ¶ 4a conclusio ē. q generatio passiua non est aliquid elicitum in diuis. Et hoc pbo dupl'r. ¶ Primo sic. generatois non ē gnatio. ⁊ elicitois nō est elicitio. sz ꝓductio passiua ē generatio ⁊ elicitio. ergo ipsi⁹ non ē generatio nec elicitio. maior ē manifesta. alioqn esset processus in infinitū. ¶ 2o sit. nulla origo p̄mi simpl'r originati est originata. sz generatio passiua ē origo primi simpl'r originati. q uerbi qd est primū simpl'r originatū. ergo ipsa non ē originata. Maior pz. naz si origo tal' eēt originata. cū ipsa ut sic p̄cedat originatum p ea. q ei⁹ constitutiua. tunc ipsa eēt pri⁹ originata. ¶ Cōtra istas conclusiōes instatur 4 ¶ Primo sic ꝗ primā. si generatio actiua in creatis eēt elicita. cū ipsa sit elicitio. elicitois eēt elicitio. ⁊ gnationis eēt generatio. qō adduxisti tanq̄ incōuenens i ꝓbatōe 4e conclois. ¶ 2o sic ꝗ scdāz. nullla res elicitur nisi p elicitōez formal'r in ea existēte. sic nihil mouet nisi p motum in eo existente formal'r. sz generatio passiua in creaturis non hz in se formal'r generatōez nec elicitōem. ergo nō elicit. ⁊ siml'r elicitois esset elicitio. ¶ 3o contra tertiā. Dis actus 2o uidetur a p⁹ eē elicit⁹. sz generatio in diuis est actus 2o. ergo a p⁹ erit elicita. ¶ 4o ꝗ quartā sic. ꝓ Augus. ⁊ Hyla. de trini. in plurib⁹ locis. q̄cquid hz fili⁹ hz natum. sed fili⁹ hz generatōem passiuā. ergo hēt ipam natam. sed oē qd hz natum ē natum. q nihil hz tale nisi illud sit tale. ergo generatio passiua erit nata. ¶ Ad primū dico q h⁹ speciale est in relatōib⁹ ⁊ respectib⁹. q lz sint ab alio in aliquo genere cālitatis. nō tm mediāte alio respectu cālitatis. ⁊ iō dico q generatō actiua elicitur ⁊ originat. non ulteriori origiatiōe. sed se ipsa. ¶ Ad 2m dico q ipsa generatio passiua seipsa ē elicita a fino seu a fūdamēto generatois actiue. ⁊ forte possz poni q hz respectū elicibil' passiue ad fundamentū. Vel dicat q seipsa elicit. ⁊ non alia ¶ Ad 3m dico q q̄ncunz 2o actus differt re aliter a prio. tunc ē uera ꝓpō. q originat a primo. q aūt generare qui ē actus 2o ñ differt real'r a meori. qui ē act⁹ prim⁹. iō non originatur ab ea. ¶ Ad 4m dico q sicut in creaturis omia sunt p creatiōem in eis formalit' existēte. ita q ipsa creatio non ē isto⁹ creata. sz ē illud quo alia creant. ita pōt dici q quicūqz est in filio est natū aliquo mō p̄ter ipsam natiuitatē. ¶ Sz ꝗ. q ipsa generatio que ē in filio est a pre. cū nihil filius hēat a se. ⁊ sic aliq⁹ mō nata et elicita. ¶ Dico q solus fili⁹ est a pre natus ut qd. Alia aūt sunt a pre in filio ut quo. s. eēntia ⁊ relatio. Essentia. n. est in filio ut quo. ⁊ rō essendi simpl'r. sz filiatio ē i filio. non rō eēndi simpl'r. sed eēndi filium. ⁊ iō utrūqz ē q⁹ solus aūt fili⁹ est quod. ¶ Ad auctoritatē in principio dico. q pz ē actor. quia actoritatem habet.

Qo. 8

Vtz in diuis sit aliqd elicitum ¶ Dico q null⁹ actus eēntialis nec etiā notionalis act⁹. cuiusmōi sunt generare ⁊ spirare. intelligere ⁊ uelle sunt elicita. q sunt idez cū principiis. ergo rc. ¶ Sunt tñ ibi duo supposita elicita Hoc pbo sic. Vbicūqz est aliqd uere ꝓductū. ibi est aliqd uere elicitum. h⁹ tenet p locum a pte sbiectiua. sed in diuis sūt duo ꝓducta. s. fili⁹ ⁊ spūssanct⁹. ergo rc. ¶ Hoc supposito tanq̄ noto. pbo q sint ibi necessario duo principia elicitiua. ¶ Prio sic. Omis ordo pmanēs presupponit extrema pmanētia. sed elicitio vbi est q̄dam ordo pmanēs. q est origo uel saltē in ea fundatur ordo origis. qui est ordo pmanēs. q̄ illa supponit extrēa. extrēa aūt sunt principium ⁊ finus. ergo necessario ubi ē talis ordo originis q non est aliud ab eaipsa origine. ibi est principiū ⁊ terminus. quod est ꝓpositū. ¶ Si dicas. p̄cedo ibi sunt extrema totalia. s. pz ⁊ fili⁹. pater aūt est principiuz ⁊ fili⁹ principiatū. sed isto⁹ p̄cedo tibi q ibi ē principiū non elicitim. sed eliciens. ¶ Sed ꝗ. nullus ordo pslupponit extrema que constituunt p illum ordinez. sed extrema que sūt totalia constituunt p ordinē origis. q p relationes originis. ergo illa non pslupponit. sed aliqua pslupponit. ergo principiū origis erit elicitiuū. ¶ 2o sic. spūssanct⁹ ē nex⁹ formalis p elicitiōem. Tunc sic. omnis nexus

necessario presupponit extrema ꝓnexionis. sz illa extrea non pnt ee extrema spirãtia ⁊ spirata. qz spiratuz. s. spũsanct⁹ ꝓstituit p talem originé. ergo necessario psupponit extrema elicitiua. ⁊ hoc ē principiũ quo. ¶ Dico ergo ppter ista tanꝗ ꝓuincetia q ī diuinis ē necessario principiũ elicitiuũ. quod tñ ōz principiuz non respcũ elicitōis. sz respectu eliciti. sic dictum ē supius de potetia ¶ Sed hic ē diffi. qđo pōt aliqd elici ab eo qō ꝓstituitur p elicitōem. cuius nōi sunt filius ⁊ spũsanct⁹. ¶ Dico ad h⁹ q quatuoz mōis ōz aliqd ee elicitũ. aut quidditatie. sic dici/m⁹ q creatio qua dicunt cuncta ee creata dicimus in qua seipsa ipsaz ee creata. qz ei ꝓuenit in quid. ¶ 2⁰ ōz aliquid ee elicitũ denominatie. sic act⁹ intelligendi ōz ee elicit⁹ p elicitōem in eo formal'r exñtem. sic ei⁹ accñs. ¶ 3⁰ ꝓstitutiue. sic dicim⁹ q Xbum nostr. ī q̃tum Xbuz ē elicitũ. naz elicitio ipm in ee Xbi ꝓstituit. ꝓstituit. n. ex actu intelligēdi et elicitōe passiua. ¶ 4⁰ ꝓsecutie. sic passio dicitur elicita a sbo. qz ꝓsequitur necessario ei⁹ originé. ¶ Ad ꝓposituz aut applicando dico q nihil elicitum ē in diuis nisi fili⁹ ⁊ spũsanct⁹. ista aut sunt elicita 3⁰. s. ꝓstitutiue. ipsa ē. n. elicito siue pductō passiua. ⁊ ē illō quo fili⁹ ꝓstituit in ee psonali. ⁊ sim'l'r spũsanct⁹ in ee psonali.

Elicitũ
- q̃dita ne
- denom ne
- cõstituti ne
- consecuti ne

Distinctio quinta.

Q⁰ p⁰

GENERARE. Circa distinctōez quintã pmo Queroꝝ. utꝝ eentia diuina gñet. q sic. Ric. 5⁰ de trini. ex intẽtione ꝗ magzm dic. q gñat cũ Joachiz. Cõtra. ex de sũ. trinitate ⁊ fi de catholica: ex ppse snia magzi affirmat ¶ Huc pomẽ p⁰ una regula Jo. sco. Q ñcunqz sbiectũ est abstractũ ultimata abstractõe. ⁊ ptuz non pōt pdicare nisi formal'r. i⁰ ptio non ē uera nisi p⁰ dicendi p se de illo. hec regula ptz ex duab⁹ aliis. Prima est. q illud quod ē ultiate precisũ. nihil sibi ꝓuenit nisi intrinsecũ. ¶ 2⁰ q nihil ptur de sic abstractõ nisi p identitatẽ ¶ Ex his duab⁹ ptz manifeste regula doc. Omẽ. n. ultimate absolutũ est ultimate precisũ. sz ultimate pciso non ꝓuenit aliquid nisi intrinsece ⁊ idemti/ce. Ideo seqtur q nihil ptur de tali. uere nisi in p⁰ mõ dicendi pse. ¶ Sz ꝗ istam regu/lam instat 4⁰ p quatuoz posita in ipsa regula. Primo ō sbo absoluto ultimate abstracto. Nam eqnitas est tale sbm sic abstractũ ⁊ pcisum. ⁊ tñ ista dicunt de eqnitate uere. s. q est pase ⁊ ultimate abstracta. ergo nõ uidetur ppõ uera. sim'l'r distinctio que ē aliqd respectiuuz ōz de eqnitate. s. q ipsa sit distincta ab omni eo qō non ē ipsa. ¶ 2⁰ ꝗ 2m. qz uidetur q supfluat h⁰ additio ultimate. qz uidetur sufficere abstractũ. Nam albedo ñ est absoluta ultimate. qz q̃ditas albedis est plus abstracta. ⁊ tñ non uerificat de ea in abstracto qō uerificat de ea in ꝓcreto. nã album est frigiduz. tñ albedo non ē frigida ¶ Cõtra 3m. s. ptum non predicare uidetur q supfluat. qz omne ptum siue forma/le siue non uidet excludi. qō non ē in p⁰ mõ a sũme precisio ⁊ ultimate absoluto. ¶ 4⁰ ꝗ 4m. qz ista. s. in p⁰ mõ dicẽdi p se. omib⁹ alis suppositis adhuc non uidetur Xa. Nam humanitas ē isto⁰ abstracta. ⁊ tñ aialitas que ōz in p⁰ mõ dicendi p se non ptur de ea qz hec ē falsa: humanitas ē aimalitas. ¶ Ad p⁰ dicunt aliqui q precisio ⁊ abstractio sunt respcũs rõnis. ⁊ de talib⁹ non intelligi/tur regula. ¶ Sz h⁰ nihil ē. qz p rõnem su/am formalē ꝓuenit sibi distinctio. ergo nõ est respect⁹ rõnis. sim'l'r precisio ⁊ abstractõ ¶ Dico ergo al'r. sz ē intelligendũ q sic ex noie negatōis alic⁹ intelligit affirmatio. sic aliqñ ex noie affirmatōis itelligit negatio Ad ꝓposituz dico q p precisiōez ⁊ abstra/ctōem ⁊ distinctōez nihil aliud intelligit nisi q equinitas est tm ipsa. ⁊ nihil aliud ab ipsa ⁊ iõ sz in uoce uideatur ꝑta affirmatia in re tñ sunt negatiua. ⁊ de negatiuis ñ intelligitur regula q̃n aliqua possint dici de sbiecto sic ultimate precisio. ⁊ abstracto. ¶ Sz dices eqnitas sic abstahit. ita ꝓcipitur a nobis. ꝓceptio non ōz in p⁰ mõ. nec est ptuz negatiuuz. ¶ Hec bona est rñsio. prima dicendo q ꝓceptio nõ est nisi respect⁹ ratõis.

//ꝑdẽ. ꝑe ip. q. 3. a. 1. p⁰

ꝛ de talibus non intelligitur regula. ¶ Ad 2m dico ꝙ ls albedo sit qualitas aliqualiter abstracta. ꝛ rōne istꝰ abstractiōis aliqua ñ dicant de ea que dicunt sine illa abstractōe q2 tñ non ē ultimate abstracta. iō de eo mlta uerificant que non sūt ipsa. hec. n. ē uera albedo ē inherēs. ꝛ tñ non ē in pmō. Unde in pmō non uerificat inherētia de albedine uel quidditate albedis Nam forte ista est falsa albedineitas uel quidditas albedis inheret. ¶ Ad 3m dico ꝙ est quedaz predicatio idētica que etiā uerificat ī abstracto sic eēntia est pñitas. Idēo additū est formalr q2 si idemtice eēt natum pdicari tunc nō eēt uera. adiectiuuz autē non ē natuz pdicari nisi formalr. ¶ Ad 4m dico ꝙ aliqui ꝛcedūt istam. hūanitas ē aimalitas. Uel ꝑ ꝙ aliis posset uideri ꝙ aialitas diceret de humanitate sicut genus de differētia. ¶ Sz neutra placet. Prima non. q2 ps diceret de toto. 2a non. q2 genus non diceret in quid pmō

¶ Dico ergo. ꝙ regula est uera ubi non ē addito aliqua formalis. uel dñā inter ptum ꝛ sbm. hūanitas aūt addit rōnem formalē ad aialitatem. ¶ Sz ꝗ. tunc ista esset uera. humanitas ē aialitas ꝛ rōnabilitas. ¶ Dico igit sicut supꝰ dictū est. ꝙ diffinitus addit aliqd ad diffinitōez. iō hec adequate nō est uera. homo ē aimal rōnale. q2 hō dicit aliquid ultra aial ꝛ rōnale. s. resultās ex his Sic dico de hūanitate ꝛ aialitate ꝛ rōnalitate. ¶ Sed hic ē diffi. q2 ꝑ illam regulam uidetur excludi ptio idemtica. Hoc aūt probo. s. ꝙ stante ista regula excludat q2 qñcuz aliquod ptum negat de aliquo sbo inter mis ē ratio negatōis p aliquā affirmatōez. q2 omis negatio reducit ad aliquā affirmationē. cum ergo ꝛ. eēntia non ē formaliter pñitas. quero. quid ē illud p quod pñitas negatur de eēntia. sed nihil pōt dari nisi rō formalis tm. Tūc arguo sic. qñcunz ratio formalis est rō negandi. ipsa eadē non pōt eē ratio affirmandi. sz ita ē hic. q2 rōnes formales sunt cā negandi. ergo pprie non eēt cā affirmādi. Sed qūo uerificat illud dcm ꝙ ꝙtumcūz abstrahit unū ab alio ptur: sic dic scotꝰ. Dico ꝙ duplex est abstractō. una que est in noibus primaz intentionū. ꝛ de ista dico ꝙ non pōt fieri tāta abstractio dūmō non excedat nominū limites primaz intentionuz qn sp uerificatur in illa abstractiōe ptio idemtica. Uñ ista ē uera. eēntia ē sapia. eēntia est pñitas. ¶ Sz alia abstractio ē que fit p nomia scdaz intentionū. sic rō quidditatiua. ꝛ rō formalis. Et tunc dico ꝙ pdicatio idemtica in talib̄ non tenet. Idēo nego istam. rō formalis eēntie est ratio formalis pñitatis. ¶ Tunc supposita ista regula tanꝙ uera. accipitur p maiori. sic. qñcunz aliquod sbm ē abstractuz ꝛc. Minor que accipitur sb ea est ista. sz diuia eēntia est ultiate abstracta q2 in sbalib̄ nō fit nisi una abstractio. ꝛ gñare non pōt pdicari nisi formalr. cū adiectie predicet. ergo gñare si dicatur de eēntia sic abstracta. dicetur de ea in pmō dicendi pse. sz hoc falsū. ergo ꝛc ¶ Minor pz. pꝰ ꝙ tum ad primā partez. s. ꝙ eēntia est ultiate abstracta. nāz ꝙto aliqd paucioza ꝛcernit. tanto ad hoc ut ultiate sit abstractū paucioribꝰ indiget. ista declarat. nam q2 relatio plura ꝛcernit ꝙ absolutū. iō pluribus indiget abstractōibꝰ. indiget. n. abstrahi a tribꝰ. s. a sbo. fundamēto. ꝛ a ppio supposito. ꝛ sic p ꝛñs est ultimate abstracta. accñs aūt absolutū plurib̄ indiget ꝙ sba. q2 abstrahit a sbiecto. ut albedo a ppio supposito ut albedineitas. ī sba autem nō uidet eē nisi unica. q2 nō ꝛcernit nisi ppiuz suppositū. ꝛ iō facta illa tunc statim est ultimate abstracta. eēntia aūt sic accipiendo est abstracta a ppio supposito. ꝛ sic p ꝛñs ē ultimate abstracta ¶ 2a ps minoris pz sic. s. ꝙ gñare non ē natum pdicari nisi formalr. sicut non. n. accipit hic formalr. i. qd ditatiue. sic homo ē aial. sed denoiatiue. sic homo ē albus. gñare aūt nō pōt predicari. nisi denoiatiue. sic nec aliqd adiectiuū. talis aūt pdicaꝰ denoiatiua nō ē qdditatiua. reliquit ergo ꝛclo sufficiēter pbata. ¶ Sz ꝛtra istaz rōnem instatur. 4. ut melꝰ appareat. ꝛ primo de respectib̄ formalib̄. accipio. n. respectū pñitatis ꝛ sūmitatis. ista est uera eēntia diuia eē est summa res ꝛ pa. ꝑ illud cam ex de sū. trini. ꝛ fi. ca. sz pñitas ꝛ sūmitas non pñt predicari nisi formalr. q2 sūt adiectiua. s. primū ꝛ summū. ergo ꝛc. ¶ 2o de

Affirm. qd ditatiue qz hō ē aial denomina ut hō ē alb

respectibus fundamentalibus.ueritas eni dicit hitudinem ad intellectū.⁊ bonitas ad appetitū.Tunc sic.diuina eēntia ē bona.diuina eēntia ē uera.ista aūt non pñt pdicari nisi formal'r.q2 sunt adiectiua ⁊ passiōes.nā Xitas nihil dicit nisi aptitudinē naturalē, non aūt actualem.ergo ꝛc. ¶ 3° de rōnibus puatiuis.s.de unitate Nam ista ē uera.diuina eēntia ē una.⁊ tñ non ē in p°mō dicendi p se. ¶ Sz dices forte q̄ rō unitatis nō est priuatiua.lz aliq̄bus uideat h°eē falsuz. arguo de incomp̄hensibilitate.Nam ista ē Xba diuina eēntia est incōpr2ehensibil'.⁊ sim'r i°. diuina eēntia est incōmutabilis.ita nihil positiuū dicunt.⁊ tñ sunt adiectiua.non pdicant aūt in p°°.q2 nulla negatio ōr in p°mo mō de aliquo positio.⁊ tñ predicat denominatiue soluz. ¶ 4° arguo de mōis intrisecis.Nam ista ē uera.eēntia ē infinita. nō tñ in p°mō.Si aūt dicas q̄ infinitas p̄tur q̄dditatiue.arguo de eēnitate de qua certū est q̄ non p̄tur q̄dditatiue. ¶ Ad ista. Ad p^m dico q̄ qñ ōr in ppōne q̄ p̄tur in p°mō ul'non p̄tur de isto sbo ultimate abstracto. ōz intelligi q̄ illud sit distinctū formaliter Uñ si sit aliq̄d quod sit aptū formal'r distingui.tūc tenet regula.si aūt non. tūc non tenet.primitas aūt ⁊ summitas sūt precise respect° rōnis.⁊ talia non sunt apta nata distingui formal'r.nec ē idem. ¶ Ad 2^m dico. q̄ tales respcūs fundamētales non dicunt aliq̄d qō est ex rōnem fundaméti. Et iō de eis non tenet regula.Isti aūt respcūs.s.ueritas ⁊ bonitas sunt respect° fundamentales.non formales nec accñtales. ¶ Ad 3^m dico eodem mō.nam priuatio non hz rōem formalem.⁊ iō non pōt distingui formal'r a sbiecto.nec eē idem. Ad 4^m dico de mōis intrinsecis.de infinitate.eēnitate.exñtia.⁊ realitate.q̄ lz isti mōi ñ sint ꝓpe ō q̄dditate ⁊ rōe formali illi° cui° sunt mōi.tñ dico.q̄ nō sunt ex rōnem formalē total'r Et uoco q̄tum ad intellectuz regule supius declarate esse ex rōnem formalē. total'r dicere aliam rōnem formalē distinctaz formal'r a sbo.⁊ ideo qñ arguit de istis mōis intrinsecis.dico q̄ non sunt ex rōnem sic.q2 non dicūt aliquaz rōnem formalē aliaz ab illa cui° sūt modi. ¶ Sz tunc occurrit una difficultas. q2 dato q̄ regula sic hēat intelligi.adhuc ñ uidetur ul'r uera. nam ista est uera natura hūana est unita uerbo.unio dicit rōem formalē positiuā ⁊ distinctā. ¶ Forte dices q̄ obiectum nō est ultiate abstractū. ¶ Contra.p te sufficit una abstractio in sbstanciis scilz a supposito.⁊ ita est hic. nam ꝛcernēdo suppositū dicendo.hō est unit° Xbo · hec eēt falsa. Cōstat aūt q̄ unitū ē adiectiuuz.⁊ nō est natum predicari nisi formal'r ꝗ te.ergo ꝛc. ¶ Rñdeo ⁊ dico q̄ natura hūana non est ultimate abstracta.ꝛcernit.n.supposituz. sed illud qō dico eēntiam magis abstrahit. Uñ ista ꝛceditur uera.ignis gñat ignez. ⁊ tñ ista non ē uera.eēntia ignis gñat ignem Ita forte ista non ꝛceditur.eēntia hois ul' humanitatis ē unita Xbo ¶ Cōtra p te sic dictum est sufficit una abstractio in sbstantiis.s.a ppr2io supposito ¶ 2°. q2 nō magis humanitas uel natura hūana ꝛcernit suppositū q̄ deitas uel natura diuia. sz ibi ꝛceditur ultimata abstractio.ergo ⁊ hic. ¶ Rñdeo. ⁊ dico q̄ lz in sba non sit nisi una abstractio.s.q̄dditatis a supposito ppr2io.tñ abstractio hz multos gādus sic maifeste uidemus.Nam ista non ꝛceditur.igneitas generat.⁊ ista ꝛceditur.natura ignis generat Licet ergo humanitas hēat illā abstractōez que ꝛpetit sbstantiis in aliquo gādu.tñ non est ultimate abstracta.q2 non hz illā abstractōem in summo. ⁊ ita forte ista eēt falsa. quidditas homis gñat.quidditas hois est unita uel assumpta.Sz de diuitate dico. q̄ nō est abstracta ultiate sic essentia. ¶ Sed nunq̄d ista debet ꝛcedi.deitas gñat. ¶ Dico q̄ non ppr2ie ppter aliqua que dicētur.sz tñ non ita impr2opr2ie ōr.sic dicendo. eēntia gñat. Hoc autē totuz ꝛceedit ex ōrña abstractionum.uel graduuz eiusdē abstractiōis.

¶ Ex istis declaratis patēt quatuor ordines ꝛclusionum. Prim° est.q̄ eēntia diuina nō generat nec gñatur. nec spirat nec spiratur. Et gñaliter de oibus actib° notionalibus. Rō autē isti° ꝛcl'onis est que dicta ē.s. sm regulam.q2 talia p̄ta notionalia distinguunt formal'r.⁊ pdicantur adiectiue. ¶ Et eēntia est ultiate abstracta.ergo uidetur q̄

(ennasto)

non possint ut sic predicari. ¶ 2° gradus
exclusionū accipitur ex actib° eēntialibus in
respectu ad ex̄. s. q eēntia diuina nec conser
uat. nec cāt. nec est creans nec gubernās ppt
eandem rōnem ¶ 3° ordo accipitur ex actī/
bus notionalib° ad ex̄. Ūn eēntia diuina
nec incarnat nec mittit. ⁊ sic ō aliis loquor
de uirtute ꝑmonis. ls alique opposite istar
exclusionus aliqn̄ cedant ¶ 4° ordo accipit
ex actib° eēntialib°. s. q eēntia diuia non in
telligit nec uult. ls idemtice sit idem cū omi
intellectōe. Ratio ē. qz intelligere ptur ad /
nectiue. ⁊ est distinctū formalr. hinc ē q nō
conceditur. ¶ Sz hic ē una diffi. Utr regula
sup quā fundat totus iste processus rōnuz te
neat in his que se hnt p modū hitus ⁊ quie
tis. ¶ Dico q non. Nam iste sunt xe eēn/
tia diuina ē pulcra. libera. intelligibilis. sa
piens. ⁊ similia. sz solus tenet regula in his
que se hnt p modū fluxū ⁊ fieri. sic sunt isti
actus. amare. intelligere. creare. conseruare.
¶ Sz ꝛ. nam ista conceditur ee uera. eēntia di/
uina ē uisa ⁊ amata. ergo uidere ⁊ amare at
tribūtur sibi. ¶ Dico q huiusmōi actus ⁊
opatōes immanētes ex pte opantis inclu/
dunt distinctōes necessariā inter qō ⁊ quo.
⁊ ideo tales opatōes non pntur adiectiue sp
sumendo de p° quo. sz solū de quod itelligē
do ex pte opantis. sz ex pte tini. s. obiecti ñ.
Nam illud idem qō est p^m uel ultimū quo
pōt ee quod. qō. s. diligit ⁊ amat. ⁊ iō in ope
rationib° immanētib° ex pte tini non tenet
regula. Et qz iste opationes nullaz rōnem
formalē ponūt in tino. ex eo q dicūt respe
ctum rōnis. ergo ꝛc ¶ Sed ꝛ ista instatur
quadruplici auctoritate. Prima ē Augus.
7° de trini. qui dicit q ōs pī genuit eēntiaz
suā qua est q̄cquid ē. sic. n. non ē magn° ni
si illa magnitudine qua genuit. ita non est
nisi illa eēntia qua genuit. Z^a ē ibiō. q ōs
pī genuit eēntiam qua ē q̄cquid ē. ¶ 3^a est
Hyla. 4° de trini. nos pdicam° eiusdē ratōis
genitam naturā naturalr in se gignentez
habuisse. s. diuinā. ¶ 4^a est eiusdez in eodē.
Natuitas unigenita in naturā unigenitā
sbstat. qz unigenit° nascendo accipit naturā
qua sbstat. ¶ Dico ad oia ista ⁊ sil'ia sicut
dicit mgī. q natura sue eēntia in trib° sup
positis supponit. p plona. ppter summā idē
titatem int eēntiam ⁊ plonā. ⁊ hinc est q in
talib° locutōib° pōt pro ea supponere. sicut
exponit magī. ¶ Sz adhuc stat una diffi.
de silogismo expositorio. q̄ formalr conclu/
dit duplr contra predcā. ¶ Primo sic. hic pī ge
nerat. hec eēntia est pī. ergo hec eēntia gnat.
¶ 2° sic. hec eēntia non gnatur. hic filī° est
hec eēntia. ergo hic filī° non gnatur. ¶ Nec
pōt dici q hic sit fallacia accntis nec figure
dictōis. uel aliqua alia. qz tales sūt uariatō
ne medii. hic aūt mediū uniformiē accipit.
¶ Dico ergo sic. sicī° dictuz fuit. q ex alte
ra de contingenti. ⁊ ex altero de necessario ñ
seqtur conclo nisi de contingēti. uel exponen/
da p illam de contingēti. Ita dico q ex altera
idemtica ⁊ ex altera formali nō seqtur conclu
sio nisi idemtica. uel exponēda p idemticā.
¶ Et ex hoc rndeo ad primā. Prima. s. ma
ior ē formalis. ⁊ minor idemtica. ⁊ iō hec cō
clusio. hec eēntia generat. est solum idētica.
¶ Sz ꝛ. tu dicis q adiectiuū nō pōt pī idē/
tice. Dico q uel sequtur idētica. s. exponēda p
idētica. si enī talis eēt q ñ posset ee nisi for
malis. uel non posset exponi p aliam nisi p
formalez. tunc non sequeret ex pmissis. nec
unq̄ talis conclo eēt concedenda mti idemtice.
¶ Ad 2^m dico eōdē mō q maior ē uera for/
malr. minor idētice. ⁊ io seqtur conclusio idē
tica. ¶ Postq̄ uisum ē de ppōne q̄tum
ad uirtutē ꝑmonis. Nunc uidenō est q̄tuz
ad rem. Unde ē b° q eēntia diuina nō gnat
sic tenet eccl'ia. ¶ Circa hoc sūt sex mod di
cendi. ¶ Prim° est q iō eēntia diuia non ge/
nerat. qz actōes formalr sunt suppositorz.
eēntia aūt diuina non ē formalr suppositū
ergo ꝛc. ¶ Sz ꝛ. Nam aia separata agit. que
tñ nō est supposituz. ¶ Pb. te eēntia diuina
est sbsistēs magis q accna separata in altaris
cum g illa hēant aliquas opatōes ⁊ actōes
seqtur q eēntia diuina etiā tales hēbit opa
tiones uel hīe poterit. ¶ 2° est. q ideo eēntia
non gnat. qz pari rōne gnaret. ⁊ sic idez ge
neraret se. Sed istud nō ualet. Nam sic est
una eēntia in trib° plonis. ita idem itellcit
⁊ tñ conceditur q intellect° gnat ⁊ gnatur. ñ
aūt conceditur q idem gnet seipm. Eodez mō
in ppositio poterit dici de essentia. ¶ Item

gz

2ª mod

p^m mod

2ª mod

3 mod

ꝓceditur ista. spūs gignit spm̄. ⁊ tñ non idē
spūs gignit seipm̄. ergo eōd mō poterit di/
ci de eēntia. ¶ 3° mod° est q̄ iō eēntia nō ge
nerat. q̄z est ad se. si enī gñaret referret ad
aliud p̄ gñationē. ⁊ p ꝓns non eēt eēntia. si
eēt ad aliud. ¶ Contra. ꝛ repugnet diuie
eēntie eē ad aliud ꝓdditatiue. q̄z sic non eēt
eēntia. tñ non repugt sibi eē ad aliud deno
miatiue. sic de qualibet sba creata pōt dici
q̄ sibi repugnat eē ad aliud p°°. non tñ 2°°.
¶ p̄ de eēntia ꝓcedunt multa p̄ta respectia.
Nam de ipsa ōz q̄ ē summa res ⁊ p°. ⁊ etiā
q̄ ipsa ē p° diuersa. Hec aūt oia hñt ꝓceptuz
respectuū. ¶ 4° mod° dicendi est. q̄ iō eēn/
tia diuina non gñat. q̄z ipsa est cōis trib°. ⁊
sic quelibet psona gñaret ¶ Cōtra. nā dici
mus q̄ pfectū gñat pfectum. ⁊ tñ eaō pfe/
ctio ē in trib°. ¶ Item ōz q̄ ē unus eēnus
⁊ unus immensus. ⁊ tñ de istis ōz genera/
re. ¶ Item si ista eēt rō. q̄z cōis trib° nō ge
nerat. eodem mō non eēt principiū gñandi
q̄z sic est in trib°. ¶ 5° mod° dicendi ē. q̄ iō
eēntia ñ gñat. q̄z alio p̄ est p̄. ⁊ alio deus.
Nam gñatione est p̄. ⁊ eēntia ōs. ¶ Con/
tra. istud ꝓbaret q̄ eēntia non eēt principiū
ꝓductiuuz. Vbi. q̄z alio ōs. ⁊ alio gñans ¶
Ideo dicit scor°. q̄ q̄z quod ⁊ quo ex oppo/
sito distinguūtur. hinc ē q̄ illud cui ꝓuenit
eē quo. non ꝓpetit eē qō. sed diuia eēntia est
quo respectu gñationis. ergo non pōt esse
qō. ⁊ p ꝓns nec gñare. ¶ Cōtra. nam aima
rōnalis ē quo in opib° suis. s. intellectuali
b°. ⁊ tñ non negat esse qō. si sepetur ¶ Itez
eodē modo pōt argui de accntibus sepatis
in eucharistia. ¶ Rndeo. q̄ istud non pōt
ꝓtingere in ꝓposito. eo q̄ diuia eēntia non
pōt separi a suo ꝓprio supposito. ⁊ ideo non
est simile de ea ⁊ de aliis sepatōibus istis.
¶ Sz istud nō satisfacit. q̄z qñ aia est ꝓnū/
cta corpi. de ea ꝓceditur q̄ intelligit ⁊ q̄ dic
Vbum. q̄ mouet corp°. ⁊ iō non apparet int
istos mōs aliquis sufficiens ¶ Videtur ḡ
mihi dicendō eē sic dicit fz Io. adden° soluz
unum Vbum. s. q̄ iō eēntia diuina non pōt
eē quod. q̄z ipsa ē principiū quo. ¶ Et hoc
declaro sic. qñcunq̄z ē aliquod mediū ꝓposi
tum ex extremis. illud oz resoluere usz ad
simplicia. sic homo itelligit sic quod. aia au

4 mod

5 mod

6 mod

7 mod

tē sicut quo. Nec adhuc aia ē principiū quo
q̄z intelligit intellcū. ⁊ est ꝓcedere donec ue
matur ad aliq̄d quod ē ita quo. q̄ nullomō
quod. suppositū aūt est qō generat. ⁊ resolu
bile usz ad ultimū quod ē simplr simplex.
ad qō deuenit. ⁊ illud est eēntia. ergo sibi cō
ueniet ita eē quo q̄ non qō. ¶ Confirmat.
q̄z qñcunz aliquod mediū ꝓponitur ex ex
tremis. si unum illoꝝ pōt inueniri sñ alio ⁊
ecōuerso aliud sine eo. sed inueniūtur aliqua
media que includūt quod ⁊ quo. pōt autez
inueniri aliq̄d quod est ita qō. q̄ sibi repu/
gnat eē q̄uo. ergo ⁊ eōd mō est deuenire ad
aliq̄d quod ē ita quo q̄ non qō. Istud i di/
uinis ē eēntia diuia. ¶ Et ista rō declarat ⁊
ꝓfirmatur 4r. Primo sic. In cauſ ⁊ cātis ē
deuenire ad cām primā ⁊ cātum ultimum.
sz omne qō est quod. ē quodāmodo cātum
ab eo quod ē quo. Nam quo est rō eēndi ⁊
qō est quod. sic ergo ē deuenire ad primaz
cām. que nullo mō est cāta. ita erit deuenire
ad aliq̄d quod ē ita quo. q̄ nullo mō posit
eē quod. ¶ Confirmat. q̄z qua rōe ē deuei
re in descēdendo ad aliq̄d quod ē ita cātuz
q̄ non cā. s. ultimū. eadē ratōe est deuenire
ad aliq̄d quod ē ita cā q̄ non cātum. Eadez
rōne arguēdo in quo ⁊ qō. q̄ est deueire ad
aliquid qō est ita quod q̄ repugnat sibi eē
quo. s. ultimū suppositū. ergo erit deuenire
ad aliq̄d quod ē quo. q̄ sibi repugnabit eē
quod. Et illud ē pria forma. ¶ 2° sic. sic ef
fect° ultim° nihil hz de cālitate. ita p° cā ni
hil hz de effectualitate. ergo eodez mō sic ul
timū in descendēdo est ita quod q̄ nō quo.
ita p° forma erit ita quo q̄ non quod. ma/
xime cum eē quod dicat aliq̄d de effectuali
tate. ⁊ prime eē repugnat simplr rō effectu
alitatis. ¶ 3° eodem mō arguit de pricipiis
⁊ principiatis. Aliquid ē ita principiatū q̄
non ē principiū. ergo aliquid ita ē principi
um q̄ non principiatū. sz quo ē principium
⁊ quod est principiatum. ⁊ sic ita erit quo.
q̄ nunq̄ quod. Nam ipm quo est rō princi
piandi ipm quod. ¶ 4° sic. In pticipatibus
⁊ pticipatis non ē ꝓcessus in infinitū plus
q̄ in cauſ ⁊ cātis. sed quod pticipat quo. ḡ
primū quod ē p'm pticipans. ⁊ primū quo ē
primū pticipatū. repugnat aūt participare

essentie diuine. sz solum ꝓuenit sibi pticipari. ergo ita ꝓuenit sibi eē principiū quo. qō est illud quod pticipatur. ꝙ sibi repugbit esse quod. qō est illud quod pticipat. patet ḡ rō. ⁊ causa quare eēntia diuina nō gnat. ¶ Sz ꝓtra instatur 4ᵗ. Primo sic. Nam mēoria fecunda est primum quo respectu Xbi Xbi. ⁊ tn ipsa ꝓceditur dicē. ergo pᵒ quo nō repugnat eē quod. ¶ 2ᵒ. Nam uolūtas diuina ē primū quo in creatōe. ⁊ tn uere ōz dea ꝙ ipsa creat ¶ 3ᵒ. qz albedo est pᵐ quo respectu disgregatōis. ⁊ tn ꝓceditur ꝙ ipa disgregat. ¶ 4ᵒ. calor est principiū quo calidū calefacit. ⁊ tn calor ōz uere calefacere. ¶ Ad oia ista oz recurrere ad supius dicta. Nam illud qō est ultimate abstractū. rōe illiᵒ qō ꝓcernit pōt recipe ptionez alicuᵒ pti quam non reciper si eēt abstractū ulteriozi abstractōe. qz illud non ꝓcernit. ¶ Hoc supposito dico ad primū. ꝙ mēoria fecunda non ē pᵐ quo. qz ꝓcernit aliq̄d quod nō est ultimate abstractū. ⁊ iō potest dici ꝙ ipsa dicit. sz accipiendo rōnez formalem mēorie tūc ipsa est ita quo ꝙ non qō. qz tunc ipsa nihil ꝓcernit ꝓpter ultimata abstractōez. ¶ Eodemᵒ dico ad illud de uolūtate diuina. Nam uoluntas diuina non est ultīate abstracta. qō ptz ex hᵒ. Nā hec ē Xba. uolūtas diuina est itellectᵒ. eēntia est pīnitas. ⁊ tn ista non est uera rō formal' uolūtatis ē ratio formalis itellectᵒ. ⁊ sic de aliis. Et tota rō est ꝓpter alium ⁊ alium ḡdum in abstractione ¶ Ad 3ᵐ ⁊ ad 4ᵐ eodemᵒ. Nam nec albedo nec calor est pᵐ quo ꝓpter abstractōez diminutā. Et huiᵒ rei signū est. qz multi non ꝓcedunt ꝙ q̄dditas albedis disgreget. uel q̄dditas caloris calefaciat. ¶ Sz est ne ꝓcedendū ꝙ diuina eēntia generet ut quo. Dico ꝙ uirtute ꝕmonis nō est nisi implicatio opionis in adiecto. qz nihil aliud est dicere. eēntia diuina ut quo gnat. nisi ꝙ eēntia diuia ut quo est quod. qz solum illud qō est quod gnat. Uerūtamen talibᵒ locucōibᵒ utimur lz im proprie. ¶ Ad auctoritatē Ric. dico ꝙ nō admittit. qz eccia tenet oppositū. nec potest bene glosari

Q°. 2ᵐ

Tꝛ eēntia diuina generetur.

ꝙ sic. ecclīastici 24. Ex oze altissimi pdii pᵐ genita añ oēm creaturam. ¶ Cōtra. Augᵒ dicit ꝗ epl'am fundamēti ꝙ est eccl'ie credendū que dicit ꝙ non gnatur. ¶ Circa istam qōnem sunt duo facienda. Primū est inq̄rere. si eēntia diuina gnatur. ¶ 2ᵐ est suppositio ꝙ non. que sit rō. ¶ Quantū ad pᵐ introducunt quatuoꝛ ꝓcl'ones ex q̄bus patebit primū ¶ Prima est ꝙ eēntia diuia simplicit sumpta non gnatur sic. nec gnat. Et pbo sic sup. qz sbm istiᵒ ꝓpōnis ē ultimate abstractuz. ⁊ ptum non pōt nisi foꝛmaliter pīt. ergo eēt in pᵒᵒ dicendi p se. qō ē impossibile. ¶ Item pᵒ quo repugnat esse qō. sed eēntia est pᵐ quo filius gnatur. ergo non pōt eē quod. ¶ 2ᵃ ꝓclusio est. ꝙ eēntia diuia nō gnatur ut quo. qz sic ꝓpatur quo ad qō. sic principiuz formale gnationis ad gnans. Naz eē gnans est sic eē agens. Tūc arguo sic. Omne cui ꝓpetit gnare. ꝓuenit sibi p aliq̄d quod ē in ipso formal'r. sic dcm est de gnare. Ista pz. qz qō reducit ad quo. sz eēntie diuie nihil pōt ꝓpetere quo ipa generet. cū ipsa sit pᵐ quo ⁊ primᵒ ēmin' formalis. ergo ipsa non gnatur etiā ut quo. ¶ 3ᵃ ꝓcl'o est. ꝙ eēntia diuia ut in filio non gnatur. qz cui ꝓpetit eē quo sb aliqua ōtermiatōne. nullo alio addito non ꝓuenit ei eē quod. sz eēntie ut in filio ꝓpetit eē terminū formalē gnationis. ergo ꝛc ¶ p. eēntia quacūqz reduplicatōe addita ē ultimate abstracta sic simpl'r sumpta. sed ut simpl'r sūpta non gnatur. ergo nec ut in filio. ¶ 4ᵃ ꝓcl'o est. ꝙ eēntia diuia nō gnatur sbiectie. qz terminᵒ formalis gnationis nō est eiᵒ sbm. sz eēntia est huiusmōi. ergo ꝛc. ¶ Sz ꝗ istud instatur 4ᵗ. Primo sic. Nam ꝕ scōs doc. eēntia diuina cōicatur ⁊ datur. ⁊ ista cōicatio ī filio non uidet nisi generatio passiua. ḡ si cut ꝓceditur ꝙ cōicatur. ita poterit generari ¶ 2ᵒ sic. Augᵒ. 15. de trinī. q̄cquid hz filius hz a pte. sz eēntiam hz. ergo a pte hz. sed habere a. dicit originē. ¶ Confirmat. qz eēntia est formalis ēinus. ergo saltē ut quo poterit dici generari. ¶ 3ᵒ sic. nam filiᵒ ōz eēntia de eēntia. istud aūt nihil absolutū dicit. ergo respectū. sz non nisi originis. ergo ꝛc. ¶ 4ᵒ sic. in Jo. 5ᵒ pz quod dedit maꝛᵒ oibᵒ

est. sed hoc non est nisi eēntia. ergo essentia datur. sz dari non ē aliud q̄ pduci. ergo essentia pducit. ¶ Ad ista. Ad p^m dicit fr Io. pcedendo q eēntia cōicatur. dicit q alia est relatio qua principiū quod dicit ad pductum. ⁊ alia qua principiuz formale ōr ad terminū quo. ⁊ hoc tm̄modo ē in creaturis. qz principiū formale in creaturis ōr realr a termio quo. Ideo bitudo utraqz taz agēntis totalis ad productuz. q̄ etiā principii pductiui ad ēinum est realis in creaturis. qz aūt in diuis non distinguit principiū quo. ⁊ termin^ quo. int ea non poterit eē relatio realis. sz solummō erit relatio rōis. q̄z autē totale principiū quod est distinctuz a totali ēino quo. hinc ē q̄ illa bitudo est realis. ¶ Sz qz istud nō uidet satisfacere. eēntia enī realr cōicat ⁊ realr cōicatur. lz realiē non gignatur. Ideo ōr aliē q cōicare abstrahit a generare sic supi^ ab inferiori. non. n. seq̄tur. eēntia cōicatur ⁊ g generat. qz loq^ a toto ulr non est ꝓstructiu^. ¶ Sz nec istud satisfacit. Iō ꝓtra h^ arguo sic. qñcunz ab aliquo negant oēs spēs alicui^ gñis. to^m gen^ pōt negari ab eoō. sic a q^ negat hō. asi^. ⁊ cē ab eo negat omne aial. sz cōicare in diuinis est supi^ ad generare ⁊ spirare. ⁊ ibi nullas alias spēs hz. ergo si generare ⁊ spirare removent ab eēntia diuina. ergo ⁊ genus scilz cōicare. et tunc sic nec generat nec spiratur. ita nec cōicatur. ¶ Dico ergo aliē q generatio ⁊ cōicatio sunt relationes dispate. Naz generatio ē relatio origis. cōicatio aūt est relatio cōis. sic idemtitas uel equalitas. uel silitudo. Nō est aūt incōueniēs q eēntia diuina talibus relationib^ referat. sic eēntia diuina dicitur eē eadē. ⁊ q̄titas equalis. ⁊ qualitas silitudinis attributū siue pfectio ōr eē simil. sz relationes cōes dicunt eē equipantie. cōicatio autē dispantie. ¶ Dico igit q cōicatio dicit relationē pēm pcernendo relationem origis. pcare enī dicit idemtitatē pcernendo generare. ⁊ cōicari idem dicit pcernendo generari. Et rōne isti^ pcernētie est diffōrmitas. ¶ Ad 2^m dico eodē^. s. de a. p a. dicit relationē pēm cōcernendo originē. ¶ Ad pfirmationem dico q lz ei queniat eē principiū quo. uel t̄minus quo. sibi tm̄ repugnat eē principiū quod ulr termin^ qō. ⁊ iō non generat. ¶ Ad 3^m ⁊ 4^m ō de. ⁊ dedit. dico q taz. de q̄ dedit. dicūt relationes cōes pcernētes ordinē origis. Potest tm̄ dici de de. q pcernit q̄dam originē. sz totum redit in idem. ¶ Nunc 2° uidendū est. quare eēntia non generat. Ad intelligēdum aūt hoc ōz aliqua pri^ notare. ¶ Pri^m est q in creaturis ē inuenire principia. opationū ꝗ quadruplicē ordinē. Primus est q alia qua principia aliquaz opationum sunt ita principia quo. q nullomō qō. Ex^m. qñ intellect^ intelligit. rō formalis aūt intellect^ est ita quo. quo intelligit. q nullo^ pōt eē qō^. Uñ null^ dicē q rō formal intellect^ intelligat. ¶ 2° modus ē ecōuerso. q aliqō principium ē ita qō. q nullomō quo. ut suppositum ꝗbi intelligit ut qō. ⁊ est ita ultim^ qō. q nullomō quo eē pōt respectu alteri^. ¶ 3° modus ē. q aliqd est ita principiuz quod uni. q plurib^ aliis pōt eē quo. sic potentia intellectiua est qō. tm̄ rōne sue q̄ditatis uel rōnis formalis est quo tam aia q̄ suppositum hōis intelligit. ¶ 4° modus est ecōuerso. q. s. aliqd est ita principiū quo uni. q pluribus pōt eē quod. Ex^m. aia enīz ē tm̄ quo intelligit hō uel suppositū. uerūtamen ipa ē quod respectu itellect^. ⁊ respectu rōis formalis intellect^. ¶ Ex oibus istis hētur q illud qō est simplr p^m quo. sibi repugnat eē quod. sz eēntia diuina est primū quo aliquid. s. fili^ generat. ergo sibi repugnat eē qō. Ex hoc etiā declarat rō precedētis questiōis. ¶ Sed ulteri^ notanō q quatuor genera relationū inueniūtur in creaturis que attribuūtur diuis. ¶ Primū gen^ relationis ē referentiū ⁊ denoiantium p° fundamentū 2° sbm. ⁊ 3° suppositū. Ex^m. nam silitudine fundata in duab^ albedinib^ prio referuntur fundamēta. qz albedines sunt siles. 2° sba. qz corpa dicūt silia. 3° supposita. qz homines ipsi dicunt similes. sic de equalitate. ¶ Alie scōi generis sūt que referūt tm̄ fūdamētum. non tamē sbm neqz suppositum Ex^m. inherētia albedis refert albedinē sic fundamētum. non tm̄ sbm scilz corpus. nec suppositum. s. sortem. ¶ Alie tertii generis sunt que denoiant p° fundamentū. 2° sbm. non tm̄ 3° suppositū. Ex^m. creatio passiua in

anima xpi refert aiam sicut fundamentū. ⁊ humanitate sicut sbm. non tn suppositū. q2 est diuinus. ¶ Alie quarti generis sunt que nominat pcise suppositū. ⁊ non p° fundamentū nec 2° sbm. Ex^m. pznitas solū de nomiat suppositū. Nam potetia generatia non ē pz que est fundamentū. nec aia que est sbm. sz solus hō uel suppositū est pz. Isti aūt gradus inueniunt in diuis. nec excellētia uel summitas ē in infinitate sic in fundamēto. ⁊ in eēntia sic in sbiecto. ⁊ in psona sicut in supposito. ⁊ oia denominant suum modū. ¶ 2° gradus ē ordo posteriozitatis uel distinctōis que ē in una pfectione respcū alteri°. ita q denoiat fundamentū. s. illam pfectōem. non eēntiam nec psonaz. q2 neutz. istoz. ōz posteri°. ¶ 3° gradus ē in diuinis. Ex^m. eē principiū pductiuū quo. hec hitudo refert uim pductiua que ei° est fundamentū. ⁊ eēntiam que ei° sbm est. ⁊ nō suppositū. q2 non pōt eē quo. ¶ 4° gradus est in relatōibus origis. Nam gnare fundat in mēoria fecunda quā non denoiat. nec refert sbiectū. s. eēntiam. sz tn suppositum. s. psonam. ¶ Hoc uiso pz quare eēntia nō generatur. ¶ Sz ꝗ ista instat 4^r. Prio sic. ubi est cā formalis ibi pōt eē suus effectus formalis. gnatio aūt est prior gnare; sic effectū suo formali. sz gnatio ōz de eēntia. ergo et gnare. 2°. mirabile uidet q alicubi sit forma que non det eē. cum ꝗ gnatio sit in eēntia. uidetur q gnabit. Nam oīs forma uidetur suum effectū formalē ponere. uel in fūdamento. uel in sbo. ergo ita hic. ¶ 3°. q2 sicut filio est sapiens sapia genita. ita pōt esse ōs eēntia genita. Uel si non. quare nō. ¶ 4°. xceditur a sctis q filio sit noticia genita. ergo eodem° eēntia. ¶ Ad primū xcedo q cuicūz xuenit forma xueniat sibi effect° formalis. sz tn dico q non de quocūqz dicitur forma ōz effect° formalis. sic ubi ē albedo ibi est album. sz tn aliqd est albuz qō non est albedo. ¶ Ad 2^m dico q alique sūt forme que cōicant tale eē quale hnt. sic albedo supficiei. alique autē non. sic materie nō dat aima eē intellectuale. sz expectat totum xstitutū. sic ē in pposito. ¶ Ad 3^m ⁊ 4^m dico. q nec sapia nec noticia sunt ultiate abstracta. Et ideo aliqd xcernūt quod non cōcernunt rōnes formales eoz. ⁊ ppter h° dicunt generari. ⁊ non qdditates eoz. Silr nec eēntia. ¶ Sz hic est unum du^m. Utz sit ista xcedenda. sba gnat. Et uidet q nō. supponō n. sicut dictū est pri°. q de deo hntur quatuor xceptus qdditatiui ordinati ꝗ sb ⁊ sup. s. specific°. qui ē de qdditate. ppria. sb alteri° qui ē spūs. Hnalissim° q est sba. tn scendens qui ē ens. ¶ Tunc arguo sic. qncū qz aliqd remouet ⁊ negatur a superiori. negatur ab omi xtento sb eo. sz si gnare negatur a sba cum sba sit superior ad spūm. ⁊ ad deitatem ⁊ ad ōm. seqtur si neget ab ea q ab omni xtento sb ea negabit. ergo negat a spū ⁊ a deo. Un arguo sic. substātia i diuinis non gnat. spūs ⁊ ōs sunt substātia. g nec spūs nec ōs gnat. ¶ In oppositum. de° gnat. sz ōs ē substantia. ergo substātia generat. ¶ Dico g ad h°. q sustātia pōt accipi dupl'r. Unomō in ul'i. ⁊ sic xcedendus est q gnat. q2 aliqua ps ei° subiectia gnat. Alio mō. p quadam rōne priculari pcisa. sic deitas. Et isto° non gnat. nec xcludit argumētum. quare ꝛc.

Utz pprietas pzis generet. // Q°. 3.

¶ Dico q non. q2 nullus effect° formalis pōt pri de sua cā. qa hec ē falsa. albedo est alba. uel impropria. sz gnare est effect° formalis. p pprietatis. ergo ꝛc. ¶ Item sic. tunc eēt aliquid pri° generās q pz. quod ē falsus. pbatō xne. pprietas aliquo mō prior est pze. q2 ei° xstitutiua. ergo si gnaret eēt pri° q pat. sic ipsa est prior. ¶ 2° dico q eēntia ut i patre non generat. q2 a determiabili sumpto cum determinatōe non distrahente pōt fieri bona xna ad determiabile p se sumptū. sz ut in pze non diminuit. ergo ꝛc. ¶ p nihil generat nisi psona. sz eēntia ut in pze non ē p sona. ergo ꝛc. ¶ Et sic ad istā questiuncolā.

Utz pprietas filii generetur. // Q°. 4.

¶ Dico eodem° duo. Primus q non generat. q2 generari est effect° formalis ei°. ergo non denomiat ipm. ¶ p aliqd pri° eēt genitum

q̃ filius. q2 ipsa filiatio est prior filio ¶ 2° dico q eēntia ut in filio non gnatur. q2 ut i filio nō diminuit. ergo pōt inferri absolute. ¶ 2° sic eēntia ut in filio nō est filius, sed solus filius generat. ergo eēntia ut in filio ñ generat. ergo ꝛc.

Q°. 6.

Vtrum filius sit de sba pris eternaliter genitus. q̃ non. q2 ꝑ Ric. ex hoc seqtur q eēntia diuia generet uel generetur. ¶ Lōtra Athanasius in simbolo dicit. q xps est ōs ex sba pris añ secula genitus. ¶ Circa istā questionē tria sunt facienda. Primū est. quō se hz eēntia in generatōe. ¶ Et circa hoc sūt quatuor opiones. ꝑ quatuor que inueniunt in gnatōe creata. s. materia. forma. ꝓpositū. ⁊ qualitas simbola. ¶ Dicūt ergo aliq q essentia diuia hēt modū materie. Et pbant. nam illud qō est cōe utriqz tino generatōis hz modū materie. sz eēntia est huiusmodi. Nam ipsa eadē stat sb pznitate ⁊ filiatōne que sunt ꝓstitutiua psonarꝫ ⁊ tminorꝫ. ¶ Alii dicūt q se hz sic forma. q2 illud qō formaliter terminat generatōez illud se hz ut forma in illa generatōe. sz eēntia diuia est formalis tminus generatōis diuine. ergo ꝛc. Maior pz i gnatōe creata. Minor patuit supꝫ. ¶ Alii dicūt q se hz quasi ad modū ꝓpositi. Nam sicut materia ⁊ forma ꝓstituunt unam totā naturā. ⁊ illa est ꝓpositū. ita tota natura que cōicatur in diuis est eēntia diuina. ⁊ ideo hz modum ꝓpositi. ¶ Alii dicūt q se hz p modū qualitatis simbolice. q2 sic qualitas illa eadē manet in generato ⁊ corrupto in illo de quo gignit. ita eēntia est sic cōis pri ⁊ filio. non est aūt nec tinus nec principium generatiōis. ¶ Sz ꝗ istos modos arguo prio ꝗ primū sic. Ubicūqz est aliqd se hns p modum materie que est cōis utriqz tino. ibi oz imaginari generatū ⁊ corruptū ⁊ tunc rō illa bñ ualet. non tñ tenet in generante ⁊ genito. ¶ Confirmat. q2 termini generatōis sb quib⁹ stat illud cōe. non sunt generās ⁊ genitū. sz genitum ⁊ corruptuz. ¶ 2° sic. in generatōe ubi ē materia, materia est ꝓpter forma. eēntia aūt diuina non est ꝓpter respectū. ¶ Contra 2m primo sic. Omne illud qō se hz sicut forma ꝑsupponit aliquid in quo fundetur. sz diuia eēntia nihil ꝑsupponit. ergo ꝛc. ¶ 2° sic. forma ordinatur ad ꝓstitutu. ⁊ accipit simplr eē. sz eēntia diuina ad nihil ordinat. nec accipit simplicit eē. ergo ꝛc. ¶ Lōtra 3m sic. impossibile est ꝓpositū uel hns modū ꝓpositi in gnatione eē terminū formalem in illa generatiōe. sz eēntia est tinus formalis illi⁹ generationis diuine. q̃ ipsa non hēbit modum ꝓpositi. ¶ Lōtra 4m prio sic. Illud qō ꝓstituit quidditatiue totalem tinuz generatōis non se hz sic qualitas simbolica. q2 ipsa hz modū adiacētis. sz eēntia diuina ꝓstituit qd ditatiue totale tinuz generatōis. s. filiuz. q̃ ꝛc. ¶ 2° sic. qualitas non ōz simbolica nisi q2 eadem ē in genito ⁊ corrupto. Hoc pz. q2 sol pōt aliquid generare ubi ē qualitas simbolica. ergo nō respicit generās ⁊ genituz. sz in diuis non sūt nisi isti termini generatōis. ergo ꝛc. ¶ 5°. q2 illa nō est cōis p° ⁊ p se. sed rōne sbi. eēntia aūt diuina p se ⁊ p° est cōis. ergo ꝛc. ¶ 4°. q2 qualitas simbolica ordinatur ad formā. eēntia aūt diuia nō ordinat ad aliqd aliud. ergo ꝛc. ¶ Iō dico q imaginandū est. q eēntia diuina se hz ad modū simplicis nature. que hz modum cōicandi respectu sui ipsi⁹. sz non inueniam⁹ i creaturis simile. sic dicit dyoñ. q eēntie rerū creatarꝫ excedunt incōpabilr a diuinis.

¶ Lōtra hoc arguo 4r. Primo sic. nam cuius act⁹ est generatio. illud se hz p modum potentie. sed generatio in diuis est act⁹ eēntie diuie. ergo ꝛc. ¶ 2° sic. nam generatōis actus uidetur eēntiaz actuare. ergo eēntia se hz p modū potentie. ¶ 2° sic. illud qō determinat aliud se hz ad illud sic forma ad materiā. sed relatio uel generatio in diuis determinat eēntiam. q̃ eēntia se hēt sic materia respectu generatōis. ¶ 4° sic. q2 prior ē cōparatio principiorꝫ int se q̃ eorꝫ ad principiatū. sz eēntia ⁊ relatio sunt principia p se. ergo pri⁹ ꝓpabunt inter se. ⁊ relatio prius suum effectū formalem dabit eēntie q̃ supposito ex his ꝓstituto. ⁊ sic pri⁹ referet q̃ p sona. quod ē falsū. ¶ Ad ista. ad primū negānō est fundamentū absolute. s. q act⁹ essentie sit generatō. q2 ex se eēntia est actū/

alizata. ⁊ omnis actualitatis fundamentū
Ad hec dicunt aliqui q̃ non est incōueniēs
q̃ eēntia in potentia sit ad gnationem. ¶ Cōtra. dimitto potentiā logisticā de qua certū
est. arguo de potētia naturali. qz si eēntia ē
in potētia ad relatōem. cū ex eis fiat unuz
necessario illud erit ꝓpositū. ⁊ sic psona di/
uina erit ꝓposita ex actu ⁊ potentia. ¶ Jō
dico q̃ eēntia diuina est actualissima. ⁊ iōo
sibi repugnat eē in potētia. ¶ Sz adhuc ꝗ.
qz qñcunqz aliq̃d pro aliquo signo non hz
a. ⁊ postea hz a. est in potētia ad a. sz saltem
ꝑ ordinē rōis eēntia sic fundamentū est pri
us relatōne. ⁊ non hz pro aliquo sig°. ergo
ꝛc. ¶ Ad istud non faciendo difficultatē ō
signis. qz de h° dicam distinctōe 13. Dico ad
argumentū. q̃ ꝓcludit q̃ non ē repugnātia
inē eēntiam ⁊ relatōem. ⁊ ista ē potētia logi
stica ⁊ non natural'. cuz eo aūt q̃ non sit p/
fectibile aliquid p aliud. sz q̃ ipm sit actua
lissimū stat q̃ ipm sit in potētia tali. s. logi
stica. non naturali. ¶ Ad 2m dico q̃ ex du/
obus pōt ꝓcedere q̃ aliq̃d aduenienś alicui
non actuet ipm. primo si ipm sit actualis/
simuz. sic aqua calidissima dato q̃ sibi ap/
proximet ignis. non actuabit a caliditate
ulteriori. qz ē summe actuata. ⁊ sic repugt
eēntie a relatōe actuari. eo q̃ ipsa est actua/
ta ultimata actualitate. ¶ Aliomō qñ ex p
te aduenientis est repugnātia ad actuanduz
sic ignis approximatus lune nō calefacit. q̃a
tali sbo repugnat actuari a calore ignis. ⁊
isto mō etiam eēntia non pōt actuari a rela
tōe. qz ipsa non ē apta eē actus alicui° eo q̃
ipa est sbsistens. ⁊ nullū sbsistens actuat a/
liquid. eo q̃ nihil tale cōicatur. ¶ Ad 3m di
co q̃ relatō ꝑ damas. non definat eēntiaz. sz
ꝓpostases. nec etiā oz q̃ ois forma definet il
lud cui aduenit. si sibi repugnat. sic dictuz
est in precedēti solutōe. Nūc aūt eēntie repu
gnat definari. sed q̃cquid facit relatio facit
circa psonam. ¶ Ad 4m dico. q̃ aliqua fōr
malia ꝓstitutiua sūt que p°dant suum eē cir
ca fundamentū. uel circa aliq̃d ꝓposituz. sic
albedo pri° dat actum suū formalez supfi/
ciei q̃ ꝓstituto. aliqua aūt non. sed expectāt
ꝓstitutū ad dandū suum eē. Ex m de ai itel
lectiua. que nō dat eē rōnale materie nec cor
pori. ⁊ tñ dat toti ꝓstituto ex anima ⁊ tor/
pore. s. homi. Quedam alie forme sūt que
hñt aliquod eē q̃ repugnat suo susceptiuo
Ex m. aia intellectiua ē incorruptibil'. non
dat aūt corpi eē incorruptibile qz sibi repu
gnat. ppter ista duo relatio non dat effectū
suum formalem eēntie. sed expectat ꝓsti/
tutū. non. n. refert eēntiam sed psonā. ⁊ hu
ius potissima cā pōt eē ꝑ sāctos. qz repugt
eēntie tale eē. s. referri. iōo sibi non dat uel
ꝓuenit talis forma. ¶ Sed hic remanz du
biū. qz aliq̃ non pñt cape q̃n eēntia sit sbm
relationū. cum sit fundamentū earz. ⁊ ppē
hoc dixerūt aliq̃ q̃ relatio diuina non indi
get fundamēto. cū sit sbsistens sic psona.
¶ Cōtra hoc. qz non min° sbsistētes sūt p
fectōes diuie q̃ relatōes diuine. ⁊ tñ ponū/
tur in eēntia formal'r. Simil'r passio uidet
ineē sbo. sz eque ē passio eēntie relatio sicut
attributū. ¶ Ideo dico q̃ ignorātia abstra/
ctōnū multos errores fecit. sic ꝑbi nesciēt
abstrahere ꝓductōem a ꝓductōe tñ mutā/
tua. Ideo dixerūt q̃ creatio erat ipossibil'.
qz nihil erat tñ mutabile ¶ Simil'r Arriani
nesciērūt abstrahere ꝓductōem a factōe. iō
qz uiderūt Xbum eē ꝓductū dixerūt ipsuz
eē factū ¶ Simil'r posset poni ex m de mul
tis aliis errorib° ex hoc ꝓuenientibus. ¶
Ideo dico ista quatuor sunt ordinata eēn/
tial'r. s. sbm. receptiuū. fundamentū. ⁊ radix
siue principium radicale. Inter ista sbm po
sterio° est ⁊ infimū. a sbo abstrahit rō recepti
ui. Nam oē sbm recipit. non tñ omē quod
recipit ē sbm. qz corpus recipit aiam intel/
lectiuā. non tñ est ei° sbm. qz sic dependeret
ab eo. Fundamentuz aūt abstrahit a sbo ⁊
receptiuo. Nam oē quod recipit fundat. nō
tñ ecōuerso. Nam passiones non sūt in sb
iecto sic in receptiuo. ppter indistinctōem
realem. bñ tñ sunt sicut in fundamēto. ra
dix aūt abstrahit a fundamēto. qz diuia es
sentia ōr radix diuinarz psonarz. ꝑ dion. i
ca° de unica ⁊ discreta theologia. ⁊ tñ non ē
ꝓprie fundamentū. cum suppsita nō isint
Et ideo sic ꝓductio sine factione pōt intel/
ligi. ita fundamentū sine subiecto siue rece
ptiuo. ¶ Intelligendū tñ ad euidentiam
istorz a se inuicē abstrahentiū. q̃ subiectum

nō q̃ ignorancia abstracōnū multos errores fecit

Radix
fundamētū
Receptiuū
sbm

sic recipit q̃ etiam cāt. receptiuuz aūt recipit sed non cāt. sicut aia intellectiua recipitur i corpe. ⁊ tñ non creat ab eo ⁊ distinguit a recepto. sed non oportet q̃ fundamentū distinguatur realit a fundato. ⁊ ita se hēt eēntia respectu pprietatū. ¶ Nunc uiso qūo se habet respectu pprietatū eēntia. uidendum est qūo se habet relatio siue pprietas respectu eēntie. ¶ Dicunt aliq̃ q̃ se hēt p modū sbe. Aliqui p moduz accntis. Aliq̃ p modū sbsistētis. Aliqui q̃ se hz p modum ratiōis formalis ⁊ diffinitie respcū ipsi⁹ eēntie. ¶ Null⁹ istorū mōrū apparet mihi ꝓueniens. Ideo arguo ꝗ eos. ¶ Primo ꝗ primū qui dicit de sba. quecūz distinguunt p rōnes sbstantiales diuerse rōnis. illa sunt suppositā alteri⁹ ⁊ alteri⁹ nature. psone aūt diuine nō sunt suppositā alteri⁹ nature. Cōstat autez q̃ distinguunt p relatōez. ergo non se hūt p modum sbe. ¶ Cōtra 2ᵐ sic. Illud qd̄ est accns uel hz modū accntis non ꝓstituit suppositū de gne substātie. sed relatōes ꝓstituunt suppositū de gne sbe. ergo non hūt modum accntis. ¶ Cōtra 3ᵐ. qz q̃tumcūqz relatio hz modū subsistētis. qz ꝓstituit suppositū. uel qz est ꝓstitutiua suppositi. tñ qz ois relatio necesse ē ut hēat aliquod fundamētum in quo sit. oz assignare qūo ista se hēat ad eēntiam sic ad fundamentū. ¶ Cōtra 4ᵐ. qui uidet quasi absurdus. Naz diffinitio uel rō diffinitiua ꝑtur in p⁹mō dicendi p se de diffinito. si ergo relatio sit rō diffinitiua substātie uel eēntie. ipsa dicetur de ea in p⁹mō. quod est falsū ⁊ ꝗ Augus. ¶ p. ubi cūqz est diffinitio ⁊ diffinitū. ⁊ ecōuerso. sz eēntia est in filio. ergo ⁊ pīnitas. ¶ Similr eēntia opponeret relatōi sic relatio. Simlr tūc eēntia eēt incōicabil sic rlo. Silr eēntia distingueret sic relatio. Hec oia sunt falsa. ¶ Ideo dicit scot⁹ q̃ relatio ꝓpatur ad eēntiam p modū pprietatis indiuidualis. ⁊ hc pbatur dupl'r ¶ Primo sic. illud quo distinguunt supposita eiusdē nature sūt pprietates indiuiduales. sz relatōes respcū eēntie sic se hūt. ergo ꝛc. ¶ 2° sic. illa q̃bus pducens ⁊ pductū in generatōne uniuoca distinguunt se hūt sic pprietates indiuidua les. qz si non. pductio non eēt uniuoca. sed relatōes istorū se hūt. ergo ꝛc ¶ Sz ꝗ istud arguit 4ᵐ. Primo sic. nulla pprietas indiuidualis est principiū distinctōis formalis. sz psone diuine formalr distinguūtur. q̃ relatōes quib⁹ distinguunt non se hūt sic p pprietates indiuiduales. ¶ 2° sic. omis pprietas indiuidualis ē eiusdem rōnis seu generis cū natura cui⁹ est pprietas. pprietas autē diuia est alteri⁹ generis a diuina eēntia. qz pprietas est relatio. eēntia aūt ē substātia. ergo ꝛc. ¶ 3° sic. omis pprietas indiuidualis cum natura cui⁹ est facit unū ꝓceptū formalem. sz relatio cū eēntia non facit. q̃ relatio non ē pprietas indiuidualis. Minor pz. qz illi ꝓcept⁹ eēt aut absolut⁹. aut respectiu⁹. ¶ 4° sic. ois pprietas indiuidual' est incōicabilis. sz pīnitas est cōicabilis. Nā pīnitas ē eiusdem rōnis in deo ⁊ in creaturis. ꝓ ens ap'm Illa in diuis est a qua ois alia pīnitas denoiatur. ergo ꝛc. ¶ Propt ista ⁊ multa alia posset dici sic credo eē ꝟm q̃ ista ꝓpatio non est ppria. sz quodammō metaphorica. licz aūt ppter aliquā similitudinē liceret dicere sic. tñ in plurib⁹ est dissimile q̃ simile. ¶ Sed q̃tum ad quartaz obiectōem. qūo pōt pīnitas dare eē incōicabile. cū ipsa sit cōicabilis. ¶ Si dicat q̃ iōo dat eē incōicabile qz diuina. ¶ Cōtra. quia tunc omne diuinū esset tale. quod ē falsuz. Nec ualet dicere qz inq̃tum hec pīnitas. s. rōne beceitatis. qz si solū istorū. non eēnt suppositā diuia inq̃tum talia distincta formaliter. Naz diuersitas beceitatū non facit distinctōem formalē. ¶ Dico q̃ q̃ pīnitas hz unam rōnem cōem. que est rō cōis pīnitati diuie ⁊ create. ⁊ hz aliam pprias specificam. ⁊ illa est pppria pīnitati diuie. ⁊ illa ex se est hec. ⁊ ꝗ istam ꝓstituit. Eodem⁹ de aliis. ¶ Dis uisis rndeo ad qōez. ⁊ pono quatuor ꝛclones. Prima ē q̃ eē de substātia pīs nō dicit solam originē. qz cum creatura ꝓcigi netur a deo. creatura eēt de substātia pīis. uel dei. qd̄ est falsū. ¶ 2ª ꝛclo est q̃ de non dicit solam ꝓsubstātialitatem. qz tūc pī pōt dici eque de substātia filii. sic ecōuerso. ¶ 3ª ꝛclusio ē. q̃ utrūqz dicit. ⁊ ꝓsubstantialitatem ⁊ originē. Ūn qz filio hz eandē substantiā cum pīe ⁊ est ab eo. ōz de substātia

patris. ¶ 4ª ꝛclusio est. ꝙ principali⁹ dicit ꝗ aliquos originē ꝙ ꝛsbalitatem. q2 rō con sbalitatis est respctus ꝛnis distinctiōem pso nar. sic respect⁹ sl'ritudinis. equalitatis. et idemtitatis. psonalis aūt distictio fit p ori gines. ergo ꝛc. ¶ Confirmat. q2 in eēntia liter ordinatis pri⁹ est semp principali⁹. sed distinctio pcedit ꝛsbalitatē sic alias relatōes cōes. s. sil'ritudinis. idētitatis. ⁊ equalitatis. ergo de dicit pri⁹ originez ꝙ ꝛsubstantiali/ tatē. ¶ Sed oppositū apparet mihi. Jōo sit 4ª ꝛclusio. ꝙ de pricipali⁹ dicit siue significat ꝛsubstātialitatē ꝙ originem. Nam si di ceret pri⁹ originē· tunc non repugnaret sbe eē genitam. sic sibi non repugt eē de. ¶ p̄ si cut assil'are dicit relatōem pri⁹ sil'ritudis. cō cernit aūt originem. ita cōicare ut dictū est supius. Et eodem⁹ de hac ppositione de. pri us. n. dicit ꝛsubstātialitatez. postea originē. ¶ Sz tunc ad argumenta in ꝛriuz dico. ꝙ lz distictio ⁊ origo p quā fit distinctio ⁊ cō/ substātialitas sint eēntial'r ordinata. ita ꝙ distinctio siue origo sit prior. ⁊ ꝛsbalitas sit posterior. tn aliquod nomē potest iponi qd̄ significabit unum. s. illud qd̄ posteri⁹ est ꝙ illud quod est pri⁹. sicut album dr de albe/ dine que est posterior ꝙ de sbo qd̄ est pri⁹. ita in ppposito. ¶ Ad Ric. dico ꝙ negatur ab omnibus.

Qe5.

Tz filius semp gnetur de sba priis. ꝙ non. q2 ꝗ Greg. magis debet dici eē genitus ꝙ semper generari. ¶ Cōtra. nam aug⁹ ꝛpat eū splendori q̄ ꝛtinue gignit ab igne. ¶ Hic scienō. ꝙ lz in sensibilib⁹ inueniant gnationes multe dissimiles gnatione Xbi. tn accipien⁹ de oibus ꝙ non est in eis aliqd impfectōis poterim⁹ eam aliqual'r inuesti/ gare. ¶ Quedaz. n. est gnatio que est sil' p ficiens ⁊ deficiens. sic gnatio mot⁹ ⁊ oium successiuorz. ¶ Alia est pficiens ⁊ nō defi/ ciēs. sic in gnatione accntis pmanēt s. quia ibi ē augmētatio ⁊ non corruptio. ¶ Alia ē neutra. nec est deficiens. nec pficiēs. sed ra/ ptim trāsiens tam gnatum ꝙ gnatio. sic ge neratio radii a sole. q2 non manet nisi p in stans. ¶ Alia ē cui⁹ genitū est in istanti. et illud non raptim trāsit sz pmanet. trāseunte tn nunc gnationis nō remanet gnatio. sic est in gnatione forme sbalis. manet. n. for ma ⁊ non gnatio. ¶ Iste quatuor gnatōes remouent a diuis. pz eniz de tribus primis q2 nihil est ibi pficiēs ⁊ deficiens sil'. sic in primis. Nec est ibi pfectio sic in 2ª. Nec ra ptim trāsit generatio ⁊ genitū. sic in 3ª. Nec etiā 4ª manet. q2 non trāsit generatio diui na. imo est coētna genito. q2 p ipsā ꝛstituī tur in eē psonali. Sic ergo ei⁹ psonalitas sp stat. ita ei⁹ generatio. ¶ Alia aūt inuenitur que est sil'ima. s. generatio act⁹ intelligendi. scilz Xbi nostri. caret eni impfectōibus pdi ctis. ꝛpter quas pdicte gnationes amouen tur a diuis. Ipsa eni est pmanēs ⁊ non de/ ficiens. sic p̄ª. nec pficiens sicut 2ª. sz instā/ tanea ē. ꝛtra tertis non raptim trāsit. sicut generatio radii. sed pmanet cū genito. Nec raptim trāsit sicut generatio forme sbalis. tam diu. n. durat generatio act⁹ intelligen/ di ꝙ diu durat ipe act⁹. Et h⁰ magis appa/ ret de Xbo. q2 Xbum in eē uerbi ꝛstituitur p generationē passiuā. ⁊ iō stante Xbo. pdi ctōem includit ꝙ non fit generatio. ¶ Sed hic est una diffi. Utz act⁹ intelligendi sem per generet. sicut nūc dictū ē. Et uidet ꝙ ñ Quāto forma pfectior est tanto min⁹ de/ pendet. forma aūt pfectissima in intellectu est act⁹ intelligēdi. hitus aūt ⁊ spēs que sūt impfectōres non semp dependēt. ergo ꝛc. ¶ Ad istud dicenō est ꝙ ppō assumpta nō est uera. s. ꝙ res ꝙto pfectior. tanto minus uel a pauriorib⁹ dependet. Nam certū est ꝙ ꝛpositū est nobili⁹ ipsa materia. ⁊ tn a plu rib⁹ dependet ꝙ ipsa materia. Eodem mō ō actu intelligēdi dico. ꝙ lz sit nobilior. tn a pluribus dependet ꝙ spēs uel hitus. q2 ali qñ ultra illa a q̄bus dependēt ista a quib⁹ etiaz dependet act⁹. actus adhuc dependet ab istismet. s. a spē ⁊ hitu. Plus etiā depen det. q2 post ꝙ illa sunt in eē posita. nam non dependēt nisi forte a ꝛseruante. tn eorz ge neratio non stat. Actus aūt intelligendi ita ꝛtinue ꝙ diu est generat. sic in p⁰ nunc qñ incipit eē. ¶ 2ª diffi. cum ois actio hēat ter minū capientē eē p ipsam. cū p generatōem actus intelligēdi in primo instanti act⁹ ipse

intelligendi capiat eē. quid in 2° instanti capiet eē. q2 uel idem capiet bis eē. q2 iam habuit eē. uel aliud nouuz. ¶ Dico q̃ hic non est difficile rñdere. si ponat productio pmanens sicut pductū. Et tunc eēt dicendū q̃ difficultas eēt. si eēt in 2° instanti noua productio. sed quia nō est noua productio. sed eadem que prius. ideo non accipit esse nisi eadem acceptione qua añ. Ex^m. cā materialis semp cāt materialiter suum effectū. q2 suum creare est recipe. ⁊ effect^ dependet ab ea. semp aūt eadem cālitate cāt. ⁊ eadem receptione recipit. ¶ 3ª diffi. est de agentib^ naturalibus qñ approximātur passiuo q̃to ibi plus manent tantomagis intendūt suos effect^. Non nūt expimur hoc de actu intelligendi. Uñ ergo hoc. ¶ Dic ego dico. q̃ aliqua agētia sunt que ꝓtinuāt actōes istas innouando ipsas. Aliqua non. sic si sol staret ⁊ non moueret. semp eundē radius cauſaret. nec ille radi^ intenderet. s3 in p° instāti eēt eque pfect^ sicut i ultimo. Et tota rō est q2 eadem actōe nūo cāret. non sic aūt agētia phica. sic ignis qui p modus ꝓrii agit. Habet. n. ꝓrium. ⁊ iō alia ⁊ alia actōe. ⁊ alio ⁊ alio influxu cāt ꝓtinue. ⁊ semp aliqd nouū pducit. ⁊ etiam augmētat. ¶ 4ª difficultas est. Utꝛ posset demōstrari q̃ talis actus intelligendi sic ꝓtinue dependeat. ¶ Ad h° dico q̃ dependētia alicui^ ad a. pbat pcise p hoc. q2 ad pñtiaz a. seqtur b. ⁊ absētiā a. seqt definitio b. Nunq̃ aliā uiā habem^ ad pbanō sue oñendū aliqd eē cām alicui^. Eodem^ dico de ꝓtinue cāre. q2 enī uidem^ q̃ aliq effect^ postq̃ positi sūt in esse q̃tumcūz deficiat cā illuz effectum ponens in eē. non ppter h° deficit ille effect^. dicim^ q̃ ille ꝓtinue non cātur. Ex^m de calore cāto a sole. recedēte. n. sole remanet calor. iō ꝛc. Quicunz. n. ex absentia cē seqtur corruptō effect^. tunc dicim^ q̃ ille effect^ ꝓtinue dependet. ⁊ est i ꝓtinuo cāri. Ex^m de luce cāta a sole. recedente. n. sole iam ampli^ non remanz ergo ꝛc. ¶ Ad ppositū applican^. q̃tuz ad ea que sunt in aia. q2 uidem^ q̃ ls pñte obiecto uel spē cētur bitus. tñ postq̃ cātus est abeūte obiecto adhuc remanet bitus. Probam^ enī bitum ex h° non ꝓtinue dependere nec ꝓtinuē cāri. q2 aūt uidem^ q̃ pñte obiecto act^ ponitur in eē. absente aūt non stat actus. iō arguo euident q̃ actus ꝓtinue cātur. ⁊ dependet eque euident. sicut de radio respectu solis. ¶ 5ª diffi. quō corrūpuntur ⁊ pmanent ea que sunt in aia nostra ¶ Ad hoc dico q̃ aliqua corrūpunt precise ex defectu agētis. Ex^m de luce in aere que ñ corrumpit ppter aduentū ꝓtrarii. nec ppter i naturalem potētiam sbiecti. s3 pcise ex defectu agētis. huius mōi est in aia actus intelligendi. non. n. ppter ꝓrium corrumpit. nec ppter innaturalitatē sbi. s3 pcise ppter defectū agentis. Intellellect^. n. agens pōt occupari circa aliud obiectuz. ⁊ sic nō occupabit se circa istud. ⁊ p ꝓñs ex tali defectu seqtur desitio act^ intelligendi. Aliqua aūt sunt i sensibilib^. que corrūpunt ex defectu pricipii paciētis. s. sbiecti. ⁊ hoc fit qñ sbm desinit materialr cāre ppter aduentū alicuius ꝓrii. Et isto mō albedo in supficie eē desinit nigredine aduenēte. Huiusmōi in aia nrā sunt bitus aliq qui hñt ꝓtrariū. Naz ipsi ñ corrumpunt ppter primū. q2 postq̃ positi sunt in eē non ampli^ dependēt a cauſ suis. s3 q2 omne inherēs dependet a sbo. cessante sbo cāre in gne sue cālitatis. stati desinūt isti habit^. Hoc aūt fit qñ alii bitus istis incōpossibiles inducunt. q2 tunc sbm desinit cāre respectu istoꝛ. ⁊ incipit respectu illoꝛ. Isti aūt bitus sunt impfecti. ut in sequēti bus apparebit. ¶ Sz tunc ex istis pōt elici una ꝓclusio. q̃ pfecti bitus non pñt corrūpi. Nam de impfectis sic de opione uera et falsa ⁊ fide p opositū. s3 de scia ⁊ sapientia que sunt uere ⁊ pfecte uidetur q̃ sunt i corruptibiles. Probo. nam oē quod corrūpitur. uel corrumpitur ppter defectū agentis. sic de luce. uel ppter defectū sbi. q2 desinit cāre. Uel ppt aliqō incōpossibile inductū in sbo. ex q° seqtur 2^m. s. q̃ sbm ñ possit cāre. Propt primū non corrūpunt isti habituſ. q2 postq̃ positi sunt in eē abeunte cā sua adhucnō remanēt. Nec ppter scias falsā sibi incōpossibiles. uel ppter sapiam falsaz. q2 iste non sūt. Includit. n. ꝓtradictōem q̃ aliqua scia sit falsa. uel etiam sapia. sicut q̃ hō sit irrōnalis. Scia enuz ē bitus ueridic^.

¶ Sz dicet. q̃ lz non possit corrupi p̃ scia falsam. eo q̃ non sit. tñ ad corruptionem sufficit opinio falsa. que bñ est possibilis. ⁊ ista ita est incōpossibilis scie. sicut albedo nigredini. ¶ Sed hoc est incōpossibile. q̃a qñ alique due cause sunt eque approxima te respectu alicui⁹ passiui. si una ē potētior alia. ⁊ effect⁹ eorz. sunt simpl'r incōpossibi/les. qz nunq̃ impotētior poterit effectū su/um in passiuo cāre. nec p̃ ꝓ̃ns effectū poten tioris destruere. Hoc pz. maxie si utraqz ꝑ ultimū sue potētie agit. Mō ita est q̃ opio falsa que ē incōpossibilis scie ñ pōt cāri i in tellectu nisi mediante actu circa obiectū il/lud quod est ficitum. Cōstat aūt q̃ illud ob iectuz scitum pronūc erit p̃ns intellectui. ⁊ sic premisse respectu demonstratōis. sz de/monstratōe eque approxiata potētie cū silo gismo pbabili. demōstratio ē potentior. cū ergo effect⁹ demonstratōis qui ē scia sit in/compossibilis opiom false. seqtur q̃ sillus pbabilis nunq̃ poterit effectū suum cāre i potentia. ⁊ per ꝓ̃ns nec sciam destruere. ¶ Ex his pōt alicui uideri q̃ ueri ⁊ pfecti ha bitus intellectuales non p̃nt corrupi. ¶ Ad Gregō. dico. q̃ ideo est qz generatio est coeua genito.

Vtrum eēntia diuia sit cā eorz que sunt ex in gne cause final. q̃ non. Dyon. dicit q̃ est supsb stantial'r ab omib⁹ segregata effectib⁹. ¶ Cōtra idem ⁊ est 4ª ca⁹. omnia desiderant summū bonū. ¶ Ad istaz qōez dico. q̃ sic. Et pbo 4ª. Primo sic. cālitas pa ⁊ pfectissima est attribuenda prime ⁊ pfe/fectissime pfectōi. sz cālitas finalis ē pfectis sima. eēntia aūt diuia ē pfectissima pfectio ergo ꝛc. z⁹ sic. nulla pfectio hz rōnem sum mi boni nisi eēntia diuina. sed rō finis est rō summi boni. ergo rō finis ꝓpetit eēntie diuine ꝓpie. ¶ 3⁹ sic. Illud qō est summe appetibile ab oibus hz rōnem finis oim. sz diuina eēntia est summe appetibilis ab om nib⁹. ergo ipsa est finis oim. Maior pz. qz oia bonum appetūt. rō aūt finis ⁊ boni ea dem. ergo uidetur q̃ summū bonuz ē sum me appetibile. ¶ 4⁹ sic. obiectū beatificū sb eadem rōne hz cālitatem cause finalis sub qua quietat appetitū beati. sz eēntia diuina sb rōne qua est eēntia diuia quietat intelle/ctum beati. ergo sb illa rōne est cā finalis. ¶ Sed hic quatuor sunt diffi. Prima. q̃a uidet q̃ hoc non possit stare. Nam diuia es sentia q̃cquid cāt natural'r cāt ut prescidit ab attributis. sz istud est ipossibile. q̃ ipsa aliq̃d causet natural'r in creaturis extra. ¶ 2ª diffi. qz omne natural'r cāns necessa rio cāt. sed eēntia ut pscindit a uolūtate cāt natural'r. ergo necessario cābit ad ex quo est impossibile. ¶ 3ª difficultas. qz pa cāli/tas ad ex attribuit uoluntati. sz si diuia es sentia cāret. non cāret nisi p modū agentis primi. ergo p uoluntatē. ¶ 4ª diffi. qz cāli/tas cause finalis est prior aliis cālitatibus. cum q̃ diuina eēntia necessario causet. ipsa in suo gnere causabit necessario in illo pri ori. Et sic sequūtur duo. Primū est q̃ uolū tas necessario causabit. ex quo eēntia que puenit in causando necessario causat. ¶ 2m q̃ uoluntas nihil cābit. qz ex quo i illo pri ori res causate sunt. q̃d cāret. ¶ Ad ista Ad pm dico. q̃ ꝓnexio rez ad eēntiam ut ad finem necessaria ē. ⁊ eēntie ad res ut finis ad finibilia. sz n. res sint ꝓtingētes. tñ eis positis necessaria ē ꝓnexio. ordo. n. ꝗ bitudi nem cause finalis naturalis ē natural'r. ñ. asin⁹ est ꝓpter hoiem. ⁊ corp⁹ ꝓpter aiam. et oia ꝓpter diuinam eēntiam. Jo ꝓcedo q̃ ordo iste ex se necessari⁹ est. ¶ Ad 2m dico q̃ es sentia ut finis mere natural'r cāt. Sz qz ef fect⁹ non solum dependet a fine. ꝝm etiaz ab efficiente. efficiens aūt libez est ⁊ ꝓtigēs sz uolūtas diuia. ideo sequit q̃ erūt ꝓtin gētes. ⁊ h⁹ ꝓpter istam rōnem. qz q̃ncunqz plures cause natural'r agētes ⁊ necessario ꝓcurrūt ad unum effectū. si una sola ꝓtigēs eēt. effect⁹ erit ꝓtingēs. ⁊ sic ē hic. ¶ Ad ter/tiū dico. q̃ agere ⁊ mouē ⁊ alia ꝓueiunt p/cise efficiēti ⁊ ꝓprie. ideo ꝓcedo q̃ uolūtas ē primū mouēs ⁊ agēs. sed cāre abstrahit ab istis. Jōo non seqtur q̃ pm cāns sit primū mouēs. nec q̃ pm mouēs sit pm causans. sic primū aial non ē prim⁹ asin⁹. nec ecōuerso. eēntia ergo hēt cālitatem alteri⁹ rōnis a uo luntate. Et iō in illo ordine ē primū cāns

¶ Ad quartū dico. q̃ l3 cā finalis sit total' in ponendo effectū ex in gñe cause finalis. tñ non est totalis simpl'r. q2 deficit cālitas efficientis. ⁊ iō l3 ex se omia causet ⁊ necessario in isto gñe. tñ q2 necessario exigit uolūtas. non ponit effectū nisi ꝓcurrente uoluntate que ꝓtingēter cāt. ¶ Ad dyoñ. dico. q̃ est segregata ab effectibus in gñe cause efficientis.

Q.° 8.

Utrum eentia ut pscindit a uoluntate sit principiu3 pductiu3 alicui° ad extra in rōne efficientis. ¶ Dico q̃ non. Hoc pbatur ab aliq̃bus. ¶ Primo sic. impossibile ē q̃ aliquid necessario pducatur ad ex. eentia aūt ut sic est principiu3 necessariū. ergo non est principiu3 pducendi ad ex. ¶ 2° sic. Nihil ad extra pducitur a deo necessario. sed eentia diuina necessario pducit q̃cquid pducit ergo ꝛc. ¶ Iste rōnes ꝓ q̃ aliq̃s posset dicere non ꝓcludūt. pbarent. n. q̃ necessario cāret beatitudinē. ¶ Ideo pono alias. Prima sit ista. q̃ncunq3 sunt aliq̃ due cause p/tiales respectu alicuius effect°. una ul'is ⁊ alia pticularis. ul'io2 est pfectio2. Pt3 i omnibus. posito ergo q̃ ꝓcurrat cu3 etiā uolūtas ꝓcurrat. tunc uoluntas cū sit ul'io2 eēt pfectio2. q̃ aūt uolūtas sit ul'io2 pt3. q2 eentia non ponet nisi in pductōib° obiectiuis cāre. uoluntas uero in oibus. ergo ꝛc. Maio2 p3. q2 qualem ordinē hñt aliqua in cando. talem hñt in eendo. ¶ 2° sic. ois cā que non est p^a dependet a p^a in cando. uolūtas est p^a causa in cando. ꝓ augus. l3 q̃ aliquid dependet ab alio in opando ē impfect° illo ⁊ sic eentia erit impfectio2 uolūtate. quod est falsu3. ergo ꝛc. ¶ 3° sic. q̃ncunq3 ad aliquem effectū ꝓcurrūt due cause eential'r ordinate. cā min° principalis non pōt tm intēdi q̃n sit inferio2. l3 obiectū respectu actus intelligendi est min° principalis cā. ergo si eentia diuina ꝓcurrat cū potentia. ipsa erit minus principalis cā in eendo. q2 min° principalis in opando. ¶ 4° sic. nam tunc uidetur intellect° nī agens eē pfectō2. q2 ad omnes act° ꝓcurrit. non sic aūt eentia diuina. ¶ 5° sic. q̃ncunq3 aliqua res cōis diuidit p duas differētias oppositas. impossibile est unam earū in aliam coincidere. l3 cā effectiua ⁊ finalis diuidūt cām ex opposito. essentia auté diuia ut sic accepta ē finalis oium ut patuit i pcedēti qōne. ergo ipsa non erit cā efficiēs. l3 uoluntati attribuit causalitas effectiua. ¶ 6° sic. impossibile ē int̄ fundamentū ⁊ terminū eiusdem rōnis eē relatōes nisi eiusdem rōis. l3 eadem forma simplex refertur ad ōm sb rōne finis ⁊ efficiētis. fūdamentū aūt est idem ex pte cāti. ergo o3 q̃ sit o2ñs ex pte termi. q2 aliq̃ relatōes essent eiusdem rōnis. quod ē falsū. eentia aūt diuia est termin° relatōis p modū finis. q̃ non erit p modū efficiētis. ¶ Ideo ad qōem qua quer̄it Utꝛ eentia ut pscindit a uoluntate sit principium productiuu3 ad extra. Dico q̃ non potest esse.

Distinctio 6ª.

QIRLA distinctōem sextaꝫ Queritur p° Utrum ōs pī genuit filiu3 uolūtate. q̃ sic Hylari° de trini. dicit. q̃ ōs pat̄ caritate ⁊ natura coicat oia filio. caritas est pfectio uolūtiua. ergo si caritate ⁊ uolūtate. ¶ Lōtra aug°. 15. ō trini. dicit. q̃ ualō repellenda ē here⁹ Eunomij q2 dicit filium dei non nature l3 uolūtatis. ¶ Dic p° uidenō est si pduxit filiū uoluntate que est potētia. ¶ 2°. si pduxit eū uolitione. ¶ Quantū ad p^m est intelligendū q̃ quatuo2 mōis pōt intelligi pduci filiu3 uoluntate pīna. s. uolūtate ānecedente. qua uoluntate q̃s desiderat ēpatum quē nō hēt in sua potestate. ¶ 2° uoluntate ꝓcōitante. sic postq̃ h3 ēpatum iam amat eū. ¶ 3° uolūtate sbsequēte. sic act° fortitudinis cū tm sierit delectat. ¶ 4° uolūtate eliciente. sicut urt° executiua ad impium uolūtatis opatur. ꝓ hec quatuo2 dico quatuo2 ꝓclones. ¶ Prima ē. q̃ pī pducit filiū uoluntate ānecedente. Hoc pbo sic. q̃ncunq3 aliqua ordinata sunt ordine nature. qualem ordinē hñt inter se. talem hñt in supposito. l3 uoluntas

ordine nature uel saltem naturalis intelli
gentie est prior ppietate psonali. cū sit actus
essentialis. ergo est prior in supposito pris.
¶ Confirmatur. qz ꝓ Dyon. in diuis ordi
ne nature preuenūt essentialia psonalia. uo/
luntas aūt est essentialis. pductio psonalis.
ergo ꝛc. ¶ 2a ꝛclusio ꝙ pr̄ producit filium
uoluntate ꝛcoitate. qz quecūq; sunt simul in
eodem instanti essentiatis. unum aliud neces
sario ꝛcomitatur. sic est in ꝓposito. ergo ꝛc.
¶ 3a ꝛclusio ꝙ pr̄ non pducit filiū uolū
tate sbsequēte. qd̄ pbatur. ꝗnis ut ꝗnis neces
sario est posterius aliquo ordine illo qd̄ ꝗse/
quitur. sz uolūtas nec ordine nature. nec o/
riginis est posterior pductione. ergo ꝛc ¶
4a ꝛclusio ꝙ non uoluntate eliciēte. Et pbo
dupl'r. Primo sic. qñcunq; principiū habz
terminū adequatū. non pōt in alium eliciti
ue. sz uoluntas intelligitur hāe terminum
adequatū. s. spm̄ scm̄. ergo ipsa non poterit
ee principium filii. ¶ 2o sic. unius pducti ñ
pōt esse nisi unum totale principiū pducti
uum. sz sufficiens pductiuū ⁊ totale filii. ē
meoria fecunda que non includit uoluntā
tem. ergo ipsa nō erit principium pductiuū
uerbi. ¶ Confirmat dupl'r. Primo sic. qa
intellect⁹ uidetur ee sufficiens principiū re
spectu filii in ordine determinati principii. g̃
uoluntas cū non possit ꝛcurrē nisi in ordine
illo. si ꝛcurreret superflueret. ¶ 2o. qz cā pti/
cularis nō extenditur ad pductōem alteri⁹
rōnis. ¶ Contra ista instatur 4. ¶ Primo
sic ꝗ primā ꝛclusionē. Illud quod ꝛueit ali/
cui in p⁹mō dicendi pse. ꝓcedit illud qd̄ cō/
uenit in 2⁹mō. sz uoluntas ꝛuenit pr̄i in 2⁹
mō sicut ⁊ nature. pductio aūt in p⁹mō. qa
ipm̄ ꝗstituit. ergo ꝛc. ¶ 2o sic ꝗ scōam ꝛclu
sionē arguo sicut tu. quecūq; sunt simul in
eodem instāti essentiatis. illa seinuicem ꝛco/
mitant. sed generatio ⁊ spiratio sunt huius
mōi. ergo si ꝓpter h⁹ dicat pduci filiū uolū
tate ꝛcomitante. eodem⁹ spiratōe ꝛcomitā/
te. ¶ 3o ꝛtra tertiā sic. in illo instāti in quo
pr̄ pducit filium. aut placet sibi in produ/
ctione aut displicet. non 2m. qz h⁹ eet impfe
ctionis. ergo placet. Hoc aūt uoco pduci uo
luntate sbsequēte. ¶ 4o ꝗ quartā sic. Habz
eiusdem rōis uidetur in nobis ⁊ in deo. sz
in nobis uolūtas ꝛcurrit ꝙ ꝗ dicit aug⁹ 4o
de tri. ergo eodem⁹ ꝛcurret in diuis. alioqn
non eent eiusdem rōnis. ¶ Ad pm dico ꝙ
aliquid ꝛuenire supposito in 2⁹mō potest i/
telligi dupl'r. Unomō p rōnem formalem
suppositi. ⁊ isto⁹ maior uniuersal'r est uera.
Nam que ꝛueniūt in p⁹mō istomō sunt pri
ora bis de 2⁹mō. Aliomō pōt intelligi ꝙ si/
bi ꝛueniat p rōnem cōem. ⁊ de isto non ē ue
ra. Nam bonuz ōr de homie in 2⁹mō. ⁊ tñ
bonuz in hoie est pr⁹ rōnali. qz sibi ꝛueit p
rōem cōem superioris. s. entis ¶ Ad ꝓpositū
tunc dico. ꝙ uoluntas in 2⁹mō dicendi p se
inest pr̄i non p rōnem pr̄is. sz precise p rō/
nem cōem. s. p eentiam uel naturaz. ⁊ iō in
pr̄e prior est uolūtas ꝙ ꝗ producto que ē de
p⁹mō. ¶ Ad 2m dico ꝙ eodem⁹ de omnibus
que sūt in pr̄e. potest ꝛcedi ꝙ pducitur cum
eis. ⁊ ita de spiratōe ⁊ de omibus aliis. non
tamen ita ꝓprie de uno sicut de alio. ⁊ iō
non est ita in usu cōi. ¶ Ad 3m dico. ꝙ nō ē
imaginandū ꝙ successio sit int̄ pductōem ⁊
ꝛplacentiam. nec ꝙ pductio transeat in pte
ritum. stantib⁹ aūt simul. necessario uolun
tas prior est pductōne. ergo non pōt ee sub
sequens. ¶ Ad quartū dico ꝙ impfectōnis
est in uerbo mrō ꝙ sit impatum. ⁊ p ꝗnis ꝙ
ibi ꝛcurrat uolūtas copulās parentē cuz p
le. Illo ergo mō non est ponendū in diuis.
⁊ ideo non ponit ibi uolūtas ꝛcurrere. ¶
¶ Quantū ad 2m. s. utꝛ pr̄ pducat filiuz uo
litione. supposita uniformi distinctōe. Hic
sicut dictū est de uolūtate. pono quatuor cō
clusiones ꝓformes ¶ Prima est. ꝙ pr̄ pdu
ducit filium uolitōe ãcedente. ⁊ pbatur.
qz eentiale precedit notionale. sz uolitio est
eentialis. ⁊ pductio notionalis ¶ 2a. ꝙ uo
litione ꝛcomitāte. qz in eodem instāti essenti/
atis sunt. ¶ 3a. ꝙ non uolitōe ꝗnte. qz uo
litio in diuis prior est pductōe. ¶ Quar/
ta ꝙ non uolitōe eliciente. qz actio nulla im
manens est principiū pductiuū alterius. co
ꝙ ipsa sit finis. sz uelle diuinū est actio im
manēs. g̃ ꝛc ¶ p. ñ pertinet ad memoriā fecū
dam. ¶ Contra ista quadr'pl'r. Primo sic.
sicut agēs psupponit ee. ita psupponit illud
quo agens ꝗstituitur in ee. sz uelle est age/
re. qz operari. pductō aūt est illud quo pater

2 dicta
4 est ꝛclusio
ans
gentiam
sbsequens
eliciens

ꝓstituitur in eē. ergo uelle patris ꝑsupponit
ꝓductōem. ¶ 2° sic. actꝰ 2° semp ꝑsupponit
actum primū. sz uelle est actus 2° patris. ge
neratō aūt actua est actꝰ primꝰ. sicut aia i/
tellectua est primꝰ actꝰ hois. ergo uelle pa/
tris ꝑsupponit ꝓductionez. ¶ 3° sic. actꝰ uo
lendi non est nisi uolētis. si aūt uolitio ꝑce
dit gnationem. tunc quero. cuꝰ uoluntatis
erit pro illo signo. non pris. qz p illo signo
pi non est. ergo erit uolitio nullꝰ uolentis.
¶ 4° sic. actus uolendi necessario ꝑsuppoit
obiectum. si ergo filiꝰ est obiectū uolitionis
necessario uolitio ꝑsupponit filiuz. ⁊ p ꝓns
gnationem actiuā. que ē prior filio. ¶ Ad
ista p ordinē. Ad pm dico. q nō semp agere
ꝑsuppoit suppositū. sed tn bn ꝑsupponit pri
cipium actōis. Exm. si aia xpi in pō instanti
sue creatōis fuisset beata. in illo instanti qꝰ
non fuit suppositō xbi unita ꝓpria opatio
beatifica fuisset prior suppositō. Hoc etiaz
apparet de aiabus sāctoꝝ beatis. que nunc
bnt actum beatificū. ⁊ tn non in suppositō
In resurrectōe aūt hēbunt suppositā ⁊ erūt
in suppositis. Ut ñ ꝓcedo q agere ꝑsupponit
eē sui principii. sz tn non oz q presupponat
eē suppositi. In ꝓpositō aūt presupponit eēn
tiam cū uoluntate. ¶ Ad 2m dico eodemꝰ q
actus 2° presupponit pm sui principii for/
malis. non aūt suppositi. sicut si xps fuisz
purus homo. in morte non fuisset supposi
tū. ⁊ tn remansisset actꝰ beatificus. ¶ Ad
3m dico. q uolitio est prior q̄ sua inherētia
ad uolūtatē uel quasi inherētia. sic ē priꝰ
uolitio in se q̄ sit actus uolētis. Nam omē
qd est ad aliud priꝰ est ad se. sic uolitio pri/
or est ad se q̄ referat ad sbm. ¶ Ad 4m di/
co q actꝰ presupponit obiectū saltem prima
riū. non est aūt necesse q ꝑsuppōat scōdariū.
eēntia aūt est obiectū primariū uolitōis. fi
liꝰ aūt scōdariū. Et iō sz presuppōat eēntiaz.
non tn filium. ¶ Sz adhuc anim̄ non qe
scit ꝓpter diffi. occurrētes. Arguo ergo 4°.
Primo sic. quis uolitio ut cōis possit ꝑce/
dere ꝓductōem. tn uoluntas pū appropria
ta non. qz illud cui aliqd ꝓuenit uel appro/
priatur ē priꝰ illo. ¶ 2° sic. nam intellectꝰ
non capit q aliqs opetur anteq̄ sit. ⁊ ita pa
ruz capit intellectꝰ q sit uelle patris anteq̄
pater intelligatur eē. ⁊ p ꝓns ante genera/
tionē. ¶ 3° sic. omis hitudo presupponit ex
trema. sz uelle patris ut patris dicit hitudi
nem uolitōis ad patrē. sic eē in quocūqz uel
cuiuscūqz. ergo ꝑsupponit patrē. ⁊ sic pater
ꝑcedit. ¶ Quarto sic. omne totū est poste/
riꝰ suis ptibus. sed uelle patris dicit quod/
dam qd ꝓstituitur ex ꝑte ⁊ uelle. ergo pater
qui est quasi ꝑs hui totiꝰ erit prior q̄ uelle
patris. qd est quasi totū. ¶ Ad primū ⁊ ad
alia oia. dico q quinque ⁊ demonstrant. si
bn intelligatur ꝓcꝰ quā ꝓbant. Iō discur
rendo p singula. Ad pm dico. q aliud est di
cere in supposito patris eē aliquā opatiōem
ꝑcedentem patrē. ⁊ aliud est dicere opatiōez
patris ut patris ꝑcedere ꝑtem. Primū. n. ē
necessariū. ⁊ 2m impossibile. Exm. materia i
ꝓposito ꝑcedit formā. sed non ut in ꝓposito
qa ut sic ꝓpositū non est nisi p formā. Ita
dico in ꝓposito. Nam uelle patris ē priꝰ pa
tre. sz tn uelle patris ut patris est posteriꝰ
patre. Eodemꝰ dicimꝰ q uelle patris est in
filio. sz non uelle patris ut patris. ¶ Sed
ꝗ. qualem ordinē bnt aliqua inē se. eundez i
suppositō bnt. sz uelle ꝗ se ꝑcedit ꝓductōem
ergo in patre uolitio ꝑcedit ꝓductōem. ¶
Rndeo q uez. est q in patre uelle ꝑcedit p/
ductionem. sed tn non uelle ut in patre. nisi
utrūqz reduplicetur. dicendo sic. q uolitio
ut in patre sit prior ꝓductōe ut in patre. et
tunc ꝓcedo. tn uolitio ut in patre nō est pri
or ꝓductōe simplr sine reduplicatiōe. quia
tunc ut in patre eēt prior patre. qd est ꝗdi/
ctio. ¶ Ad alia tria eodemꝰ dicendū est. ¶
Ad auctoritatē in pricipio dico. q itelligit
idemtice. i. caritate que est eēntia.

Utꝝ pater ꝓducat filiuz itelle
ctu. Et dicit q non. qa mēoria
ꝓducit xbuz. sz memoria disti
guitur ab intellcū. ergo ꝛc. ¶
Contra. qa uerbum ꝓducitur ꝗ Augus. per
actū dicendi. sz dicere non ē nisi potētie in/
tellectiue. ergo ꝛc. ¶ Dic ꝓcedendū est. sic
in ꝑcedenti qōne. Primo de potētia. 2° de
actu. ¶ Quantū ad pm suppositā applica/
tione ꝑdicte distinctōis de uoluntate ad in
tellectū. Dico ꝓformit quatuor ꝓclusiones.

Ut. 2.

quadruplex ꝓclusio

per ordinē. ꝑ illa quatuor membra distinctionis. ¶ Prima est. ꝙ ds pr̄ gnat filium in intellectu p̄cedente. ꝓbatur. qr eēntialia p̄cedunt notōnalia. qr natura pfecta incipit a pfectioribus. eēntialia sunt pfectiora notionalibus. sz intellect⁹ eēntialis ē. pductio notionalis. ergo ꝛc ¶ 2ª ꝛclusio est ꝙ in intellectu ꝛcōitāte. qr intellect⁹ ⊽ gnatio sunt coeterna. ⊽ p ꝗns unum aliud ꝛcomitat.

¶ 3ª ꝛcl'o est. ꝙ non intellectu ꝗnte. quia nullo ordine potentia intellectiua sequitur actus gnandi simpl'r. sz cum declinatōe sic.

¶ 4ª est ꝙ gnat ipm intellectu eliciente. qa ꝑ august. Xbum nunq̄ est nisi a dicente. sed nulla alia potentia in deo ē dictiua nisi intellect⁹. ergo intellect⁹ elicit Xbum. ¶ Sed sunt alique difficultates. ¶ Prima est. Utꝛ oēs pfectiōes que sunt in intellectu formaliter ꝛcurrant ad pducendū uerbuz. uidetur ꝙ sic. qr intellect⁹ pfectus multis uirtutib⁹ in nobis simul cū omib⁹ elicit actum. g⁷ in deo. Sunt aūt ibi sapia. scia. ars. ⊽ prudentia. ¶ Dico ꝙ sola sapia ꝛcurrit elicitie i pductione Xbi. Ratio hui⁹ est. qr ois pfectio hitualis coopatur sue potētie ad actū de obiecto. qui. s. act⁹ est de tali obiecto. Xbuz aūt diuinum ē de diuia eēntia respectu cui⁹ est uera sapia. ergo sapia ꝛcurrit. Scia autē nō ꝛcurrit. qr Xbum nō est illi⁹ obiecti. respectu cui⁹ est scia. qr scia ē ꝓprie de creaturis. Nec prudētia. qr est ō ꝛtingētib⁹. Nec ars. qr est de factibilibus. ergo sola sapia. ¶ Cōtra. Aug⁹ dicit ꝙ fili⁹ est ars pr̄is plena oium rōnum uiuentiū. ¶ Et simil'r dicit ꝙ Xbum est scia de scia. ⊽ ꝗsiluz de ꝗsilio. Et sic uidetur p modū artis p̄cedere ⊽ scie ⊽ prudentie. ¶ p̄. August. xii. de trini. dicit ꝙ uerbum p̄cedit de oibus que sunt in memoria pr̄is. sunt aūt in mēoria isti hitus. ergo ꝛc. ¶ Ad pm dico. ꝙ uerbū est ars ⊽ scia. ꝗsiliū idemtice ⊽ appropriate. qr p modū intellectus. ¶ Ad 2m dico. ꝙ ad memoriā ut memoria est nihil ptinet nisi diuinus intellect⁹ in rōne actiui ⊽ obiectū. sapia aūt quasi p modū hitus pficientis. alia aūt magis ptinent ad intelligentiaz q̄ ad memoriā. ¶ 2ª diffi. ē. si ex parte obiecti ꝛcurrāt ad productōnem Xbi pfcōnes eēntiales. que se tenent ex pte eēntie sic ifinitas necessitas ⊽ talia. Dico ꝙ sola eēntia ꝛcurrit in rōe principii elicitiui. Alia aūt sunt que non ꝛcurrūt isto mō. sed ut ꝛditiones agētis. sic necessitas in hoie generante ē solum ꝛditio agētis. ⊽ istomō cōcurrunt necessitas ⊽ infinitas. ⊽ huiusmōi. ⊽ non alio mō. ¶ Quantū ad 2m principale. s. de actu itelligendi iducunt quatuor ꝛclusiones ꝛformes aliis de intellectu. ¶ Prima est ꝙ pr̄ pducit filiū intellectiōe precedente. qr intellectio ē eēntialis. pductō notionalis. ¶ 2ª est. ꝙ pducit intellectiōe ꝛcomitante. qr sunt coetna. ¶ 3ª est. ꝙ non producit intellectione ꝗsequēte. qr nullo ordine intellectio pductiōem seqtur. ¶ 4ª est. ꝙ non intellectōe eliciente. Et hoc probo 4ᵗ. Primo. qr intellectio est finis. ⊽ p ꝗns nō ulterioris finim pductiua. ¶ 2°. eadez itellectione oia intelligunt. sic eadem uolitōne oia diligunt. sz uolitio non ē pductiua. ergo ꝛc. ¶ 3°. qr non ptinet ad mēoriam. ¶ 4°. qr appropriatur filio. ¶ Sz ꝛtra 4ᵗ. Prio sic. non uidetur ꝙ act⁹ intelligēdi possit precedere actū gnandi. qr actio suppositi semp ꝑsupponit suppositū cui⁹ est. sz intellectio est opatio pr̄is. ergo ꝑsupponit pr̄em. ⊽ p ꝗns pr̄initatem. ¶ 2° sic. eadem intellectio est respectu eēntie ⊽ respectu Xbi. ꝑ august. 15°. de trini. sz actio intelligendi Xbum non uidetur posse p̄cedere Xbuz ut itelligit uerbuz. plusq̄ pōt precedere eēntiaz ut intelligit eā. ¶ 3° sic. Omnis cognitio uisiua ē tm̄ existētis. nam qō non ē uidere non pōt. ergo si intellectio precedit Xbum cognosceret Xbuz anteq̄ sit. quod ē impossibile. ¶ Quarto sic. sic sup̄ fuit declaratū. cognitio intuitiua est exñtis ut exñs est. ⊽ ita in illo prior q⁹ intelligit Xbum non exñs. uel non erit cognitio intuitiua. uel erit intuitiua nō exñtis. ¶ Ad pm dico. ꝙ opatōes elicite in supposito a rōne formali non possunt illam p̄cedere. sic rōnale oia hoīs que est ab aia nō pōt p̄cedere aiam rōnalem. sz opatio est elicita a principio fundamētali pōt p̄cedere suppositum ꝗstitutū. sicc or p⁹ mortuū immutat sensum. qr uidetur ⊽ tangit. ⊽ sic de aliis. Si autē infundatur sibi aia ista opatio p̄cedit suppositū. Sic in ꝓposito act⁹ intelligendi

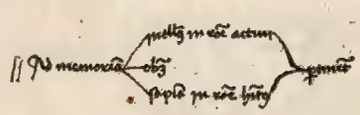

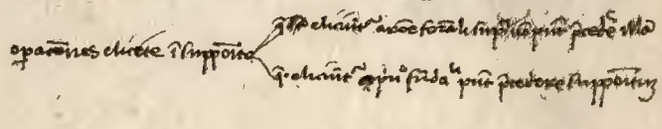

Signor quedã pmanẽtia sicẽ pq ꝓ ꝓ ꝓ ꝓ
quedã successiua sicẽ pq ꝓ ꝓ ꝓ ꝓ

elicitur ab eẽntia ut a principio fundamentali. ⁊ ideo pōt pcedere suppositum. ¶ Ad 2ᵐ. ꝛcedo ꝙ est idem actꝰ intelligendi. bñs tñ duo obiecta ordinata. ſ. eẽntiam ut pmariuz obiectũ. ⁊ ꝓbum ut ſcõariuz. pri⁹ ergo ꝑ ordinem aliquẽ terminatur ad eẽntiam ꝙ ad ꝓpꝛietatẽ. Non reqꝛitur aũt ꝙ actꝰ pre supponat obiectũ ſcõarium. ſz neceſſario p/exigat obiectũ primariũ. ¶ Ad 3ᵐ ⁊ ad 4ᵐ ſimul qꝛ idem ſũt õꝛ ꝙ aliq̃d pōt uideri et cognoſci intuitiue dato ꝙ non exiſtat. ſicut in rephenſiuo ſupeminẽte. ſic futura ꝛtin/gẽtia repñtantur que non ſunt. De hꝰ aliaſ

ꝓñ illud aqꝛisti ſup geneſ ad hũg deg ñ aliũ nouꝝ facta ꝙ fiendã

¶ Difficultas ergo eſt qũo notitia qua co/gnoſcitur uerbuz ẽ intuitiua. ¶ Si dicatur ꝙ eſt intuitiua eẽntie, non ut uerbi. ¶ Sz diffi. eſt de cognitione uerbi ut uerbum eſt que uidetur intuitiua. ¶ Ad cuꝰ euiden/tiam notanõ. ꝙ duo aſſignant ordinata ex pte obiecti. ⁊ duo ex pte opantiſ. Ex pte obiecti aſſignatur eẽntia. que pꝰ terminat in pꝰ ſigno ut obiectũ primũ. aſſignatur aũt in 2ꝰ ſigno ꝓpꝛietas ſiue gñatio ut obiectũ ſecundariũ. Ex pte aũt opantiſ ſunt alia duo Primo eſt. n. actꝰ intelligendi. 2ꝰ actꝰ pdu/cendi. ¶ Iſtis aũt ſuppoſitis pōt ſic declarari ꝓpoſitũ. qñcunqz duo ordines ita ſe hñt ꝙ uniformiť currũt. ⁊ primũ unꝰ eſt ſimul cũ pꝰ alteriꝰ. uidetur ꝙ 2ᵐ eſt ſimul cũ 2ꝰ. ſed ordo actꝰ intelligendi ad ꝓductiõem ex pte opantis ⁊ ex pte obiecti, ordo eẽntie ⁊ ꝓpꝛietatis ita ſe hñt. uniformiť. n. currere uidẽtur. ⁊ pᵐ unꝰ eſt ſimul cũ pꝰ alteriꝰ. uideť ꝙ 2ᵐ erit ſimul cum 2ꝰ. ſz actus intelligendi ⁊ eẽntia ut obiectũ ſimul ſunt. ergo 2ᵐ erit cũ 2ꝰ. ſ. actus ꝓducendi. ⁊ ipſemet in. rõne obiecti erunt ſimul. ¶ Sz adhuc remanet diffi cultas. puncꝰ. n. difficultatis in iſta qõne ñ eſt utꝛ pẽ priꝰ intelligat eẽntiam ꝙ ꝓdu/cit filium. ſz eſt. Utꝛ pẽ intelligat filiuz. ⁊ ꝑintelligens filium ꝓducat ipm. ¶ Dico. ꝙ pẽ priꝰ non intelligit filiuz ꝙ ipm ꝓdu/cat. qꝛ ſic intelligeret pẽ anteq̃ eẽt pater qꝛ ꝑ gñationem ꝛſtituitur pẽ. ſed bñ ꝛcedo ꝙ pẽ priꝰ origine filium intelligit ꝙ filiꝰ ꝓducatur. qꝛ pẽ hz a ſe filiuz cognoſcere. ⁊ iõ cognitio filii ineſt pẽi ordine origis anteq̃ filiꝰ ꝓducatur. qꝛ ſoluz ꝓducitur in 2ꝰ ſigꝰ

pren

originis. qꝛ ꝓducitur ab alio ⁊ non a ſe. et hoc eſt eẽ poſteriꝰ. ¶ Sz ſi dicatur. tunc redit diffi. apparẽter ſic. Tu pons ꝙ pẽ pꝛecedit uerbũ pro aliquo ſigno. ⁊ ꝑ illo ſigno non ẽ uerbũ. ſz pro illo ſigno cognitio patris eſt intuitiua. ⁊ ſic ipſa erit non exñtis.

¶ Dic eſt intelligendũ ꝙ duo gña ſignorꝛ ſunt. Quedã ſunt pmanentia. ⁊ quedã ſuc/ceſſiua. Succeſſiua ſicut eſt priꝰ ⁊ poſteriꝰ ẽ tempe. ⁊ in iſtis eſt regula gñalis. cũ priꝰ eſt poſteriꝰ non eſt. Permanentia aũt ſunt ſicẽ priꝰ ⁊ poſteriꝰ in ordine pfectõis uel ſituatõis. ſicẽ dicimus ꝙ ſol ẽ pꝛior luna. qꝛ pfectior. ſimlꝛ ſaturnꝰ eſt pꝛior ſole. qꝛ in ſitu pꝛiori ⁊ eminẽtiori. ¶ Prima dicunť ſuc/ceſſiua. q̃a non pmanẽt ſimul. ſcõa aũt dicunť pmanentia. quia ſimul pmanẽt ⁊ exiſtunt. In iſtis aũt ſignis ſucceſſiuis ultra hꝰ ꝙ qñ unuz eſt alterꝛ non eſt. hñt aliud ꝙ qñ unuz eſt. ſ. priꝰ. poſteriꝰ nec ſimplꝛ nec ꝑ q̃d eſt. niſi in potentia. ¶ In aliis aũt pmanentibus quocũz unuz eſt aliud ſimplꝛ ẽ. ſed tñ ꝑ q̃d non ẽ. q̃a. ſ. non ꝓ eodem ſigno ſicẽ qñ celuz empireũ eſt. tũc firmamẽtũ eſt ſz non eſt ꝓ eodem ſigno pfectõis. Eodem mõ dico in ꝓpoſito. pẽ pꝛecedit filiuz ꝓ tali ſigno pmanẽte. prius. n. ⁊ poſteriꝰ originis ſunt pmanẽtia. ⁊ ideo qñcunqz pẽ ẽ. filius ſimplꝛ eſt. ⁊ tñ non ẽ ꝑ illo ſigno. qõ ẽ non eẽ ꝑ quid. filium. n. eẽ ꝓ pꝰ ſigno originis nihil aliud eſt ꝙ filiũ eẽ a ſe. Filiuz aũt eẽ a ſe eſt filiũ non eẽ ab alio. ⁊ ſic eẽ filium ⁊ non eẽ filium. ¶ Tũc ad argumentũ. qõ non eſt non pōt uideri. ꝛcedo qõ ſimplꝛ nõ eſt non pōt uideri. filiꝰ non ẽ qñ pater. Dico ꝙ iſta eſt falſa. quia ſemp filiꝰ eſt qñ pater ẽ ſimplꝛ. ſed tñ non eſt ꝓ illo ſigno. ¶ Tu dices. hoc ſufficit ad impediendũ. quia ſi non eſt ꝓ illo ſigno pro quo intelligitur tũc impedietur rõ notitie intuitie. ¶ Dico ꝙ ſufficit ad notitiam intuitiuã ꝙ obiectuz hẽat eẽ ſimplꝛ qñ notitia eſt. ſz non reqꝛitur ꝙ hẽat eẽ quo ad oẽm ꝛditionem. Exᵐ manifeſtũ. actus itelligendi quo albedo intuitiue cognoſcitur ꝑor eſt ordine nobilitatis ⁊ pfectõis ipſo obiecto. ſ. albedine. quia acctõs ſpũale. illud aũt corpale. Ex hoc arguo ſicut tu. obiectũ notitie ituitiue eſt pro

Nõ. de ſignis

eẽ ſimplꝛ

quocũq; signo noticia est. sz noticia est prius pfectione q̃ tale obiectũ. ergo p illo prior obiectũ est. sed albedinẽ eẽ prior illo sig. p quo est intellectio. est eã esse eque pfectaz sicut intellectio est. que sunt ꝯdictoria. Hoc aũt non seqtur ex hoc q̃ noticia est prior pfectione q̃ albedo. ergo ex alio. s. q̃ p quocũq; signo noticia est obiectũ est. ergo ꝛc. ¶ Dico ergo. q̃ pcem eẽ priorem filio origine. ẽ pcem eẽ a se. ⁊ filium nõ esse a se. sz ergo sp qñ pater est filius simpl'r est. ex hoc sufficit ad intuitiuã noticiã. tñ filio non ẽ prior quocũq; signo p quo pat est. q̃ non ẽ a se. ¶ Ad auctoritatẽ in principio dico. q̃ aug⁹ accipit memoriã secundam que est principiũ uerbi. p potentia intellectiua cũ obiecto aut spẽ intelligibili. Intelligentiã aũt cũ actu.

Utrum pater pducat filiũ necessitate. q̃ non. q̃ necessitas ⁊ tristicia ꝓsequũtur se ꝑ apl'um. ad corꝛ. 9°. ⁊ distinguitur ꝓtra bnplacitũ. ¶ Cõtra. aug⁹ ꝓtra Maximinũ dicit q̃ eo mõ quo pater ẽ de⁹ genuit. sed necessario ds est. ergo ꝛc. ¶ Hic primo uidendũ est. quid sit necessitas. 2° de quesito. ¶ Quantũ ad primũ quatuor sunt modi dicendi. Quidam. n. dicũt q̃ necessitas in deo nihil aliud est nisi rõ diuine eẽntie. ¶ Alii dicunt q̃ est spãle attributuz quod demonstrat de deo. ¶ Alii dicũt q̃ non specale attributũ. sz idem cũ omnib⁹. ¶ Alii dicunt q̃ est rõ priuatiua. s. incõmũbilitatis. ¶ Nullum istorꝛ mõꝛ intelligere possuz. Ideo arguo ꝯ quelibet. ¶ Primo ꝯ primuz sic. qñcunq; aliqua sũt oino idem q̃dditatiue. qcquid ꝓpetit uni ⁊ alteri. ⁊ q̃cquid rẽouetur ab uno. ⁊ ab alio. sz rõ diuinitatis ẽ incognoscibilis p naturã. ratio necessitatis ẽ cognoscibilis p naturã. ut oñsum est. ergo ꝛc. ¶ Contra 2ᵐ sic. illud qõ ꝓpetit eẽntie ut pscindit ab omnib⁹ attributis nõ est attributũ. sz eẽntia diuina ẽ necessaria ut prescindit ab omib⁹ attributis. ergo ꝛc ¶ Similr. nullum attributũ ds de relatione. necessitas aũt ds de ppietate siue relatiõe. g̃ ꝛc. ¶ Cõtra 3ᵐ sic. quecũq; sunt eiusdẽ rõnis formalis bñt eadem ptã q̃dditatiua. sz sapia in deo ⁊ in creatura sunt eiusdẽ rõnis formalis. ergo ꝛc. Si ergo necessitas ẽ oio idem ⁊ q̃dditatie cũ sapia diuia. eodem mõ cum creata. ¶ Cõtra 4ᵐ sic. illa non sunt eadem quorꝛ unũ ꝓpetit alicui cui aliud repugnat. sz incõmutabilitas ⁊ necessitas sũt huiusmõi. q̃ incõmutabilitas ꝓuenit oib⁹ obiectis sciaꝛ. ⁊ non necessitas. ¶ Item ꝗ phos materia ẽ necessaria. ⁊ tñ commũbil'. ꝗ phos. intelligẽtie sunt necessarie. q̃ necessrie. pducte. ⁊ tñ ꝓmũbiles Eodẽ⁹ de celo. Itẽ ĩ diuis sunt tres relatiões incõmutabiles. et p ꝓns in deo eẽnt tria necesse eẽ. ¶ Ideo dico. q̃ sicut infinitas est ḡdus intrinsicus. ita ⁊ necessitas ẽ mod⁹ intrinsic⁹ diuie eẽntie. ⁊ oium diuinorꝛ. ¶ Et pbo sic. q̃ illõ dicit modum intrinsicũ qõ non uariat rõez formalem. necessitas aũt ⁊ ꝓtingẽtia non uariant rõnem formalẽ. sic nec finitas ⁊ infinitas. Hoc ptz. nam creatura in potẽtia obiectiua. ⁊ creature in actu sunt eiusdez rõis formalis. ⁊ tñ creature in potẽtia obiectiua sunt necessarie. in actu aũt sunt ꝓtingentes. Simlr lux lune ⁊ lux solis sunt eiusdem rõnis formalis. tñ una ꝗ phos est necesse eẽ. alia non. q̃ lux lune ꝗ eos est deficiẽs. ¶ Circa tñ ista sunt aliqua dubia. Primũ est. si necessitas que ẽ mod⁹ intrinsic⁹ distinguitur ab infinitate añ actum intellect⁹ nostri. ¶ Dico q̃ ꝗ principia quib⁹ utor ds dicere. q̃ sic. q̃ illud necessario distinguit ab alio qõ ex se uni repugnat. cui aliud nõ repugnat. Cõstat aũt q̃ infinitas repugnat relationi in diuis. necessitas aũt non repugnat. ergo ꝛc ¶ 2ᵐ dubiũ est. si distinguitur ab exñtia ¶ Et hic dico q̃ sic. q̃ accepta eaõ maiore. accipio minorẽ. sz exñtia nõ repugt creature sz sibi cõicatur. necessitas aũt sibi repugnat. ergo ꝛc ¶ 3ᵐ duᵐ est. si distinguit ab eternitate. Dico eodem⁹ q̃ sic. q̃ eternitas ꝗ phos ⁊ theologos non repugnat creature sic motui. necessitas aũt ei repugnat. ¶ 4ᵃ diffi. est. qõ in diuis possit eẽ oio una necessitas. cũ sint ibi plres entitates relatiue quaꝛ una non ẽ alia. ⁊ quelibet p se ẽ necessaria. ¶ Dico q̃ sic non ponitur ĩ diuis nisi una exñtia qua omia diuina formaliter existunt. ita non ponit nisi unica ne

Q prio pta

/ idẽ bñ de infinit. 1ᵒ 3ᵒ 2ᵒ. q̃ 5ᵒ. in fine

cessitas qua oia dicunt necessaria. sic in creaturis non ponit nisi una ꝗtitas qua multa dicuntur ꝗta. ¶ Ex hoc ptz q necessitas distinguit a realitate. q̃a realitas in diuis multiplicatur cum sint ibi tres res, ⁊ tam̃ non tres necessitates. sic nec tres exñtie, sz tm̃ unica. ¶ Videtur tm̃ non obstante illo qd̃ dictu est ad 2m dubiu q necessitas nihil aliud est ꝗ exñtia, ut. s. omne illud cui exñtia ꝓpenit p se. illud sit necesse eē. ⁊ cui p acciꝰ ꝓtingens eē. qz illa de 2mo mō sunt inseparabilia. illa autē de p acciꝰ separabilia. ¶ Sz tūc qūo q̃ditas abstrahit ab existētia ¶ Dico q hoc ē uerꝝ in pmo mō. aliqua aūt q̃ditas determiat sibi existētiaz in 2o ¶ Ad cui° intellectū est sciendū q imaginamur quattuor gñia q̃ditatū. ¶ Quedam. n. sunt necesse eē. sicut oia diuia. qz impossibile ē ea non esse. ¶ Quedā sunt necesse non esse. sic chimera ⁊ oia entia ꝓhita ¶ Quedā sunt possibilia eē qz eis non repugnat eē. sic sunt oia creabilia. ¶ Quedā aūt sunt possibilia non eē. sicut oia entia creata. que sunt aduibilabilia ¶ Quantū ad quesitū quod ē 2m declarandū. Primo excludam necessitates que non sunt ad ꝓpositū. ¶ Circa qd̃ est sciendum. q est quadruplex necessitas. Una que opponitur ꝓtingētie. ⁊ de ista tractabitur. Alia est necessitas que uocat uiolentia. ista non ē in diuis. 3a indigētie. etiam ista nō ē ibi. 4a exigentie. ⁊ ista ponit ibi bñ. qz ex pfecta ⁊ abundante fecūditate pz coexigu filium. ¶ Quantū ad pm de qua querit principalr. dico quatuor ꝓclusiōes. sicut dixi in duab° precedentib° qōmbus ¶ Prima ē. q pz pducit filiuz necessitate ancedente. cōcomitante. ⁊ non ꝓnte. nec eliciēte ¶ Sz tm̃ hic sunt aliqua dubia. Primū est q tūc filius non uidet necesse eē sicut pz. cum filio non sit necesse a se. sed ab alio. pater autem a se. ergo ꝛc ¶ Dico. q ideo non sunt equalr necesse eē. qz ꝓstituunt p relatōes oppositas. sicut dicūt quidā. qz spūs sanctus est necesse eē. ⁊ tm̃ non ꝓstituūtur p relatōez oppositam ꝓstituentē pzem ⁊ filiū ⁊ pducentem spm̃ sanctū. ¶ Ideo dico. q iō sūt equaliter necesse eē. qz eandem necessitatē quam bz pz cōicat filio. ⁊ pz ⁊ filio eandez cōicant spūi sancto. ¶ 2m dubiū est ad hoc idem. qz illud quod nō est ex se necesse eē sz ab alio. uidetur eē ꝓtingens ex se. filio est huiusmōi ¶ Dico q filio est ex se necesse eē. sz non tm̃ a se originaliter. ⁊ sz ꝓtingens ⁊ necessarium sunt immediate opposita. non tm̃ cū determiatione. s. a se uel ab alio. qz sz pz non sit ꝓtingens ab alio. non tm̃ est necesse eē ab alio. ¶ 3m est adhuc. qz quod bz necessitatē p modum fontis uidet eē magis necessarium. pz est huiusmōi. ¶ Dico q ubi equalitas ꝓceditur. principalitas non negat. Vñ August. 15. de trinit. ꝓcessit principalr spūs sanctū a pzē predere. qz filio hoc bz a pzē. ¶ 4m ad hoc idem. qz ꝓpter qd̃ unūquod qz tale ⁊ illud magis. filio est necessario ꝓpter pzem. ergo ꝛc ¶ Dico q nō tenet regula nisi ubi est cā ⁊ cātum. in diuis hec nō sūt filio. n. non ē effecto pzis. ¶ Cōtra. qz ueritas ꝓmissaz. ex pte obiecti nō ē cā ꝓclusiōis cum oino sint idez realitē. ⁊ tm̃ ibi inducit 1a regula. ꝓpter ꝛc ¶ Dico q ubi adducitur non ē eadem cālitas. sic hic est eadem necessitas. si enīz totū euidentie qd̃ est in premissis cōicaretur ꝓclōni. tunc principia non eēnt euidētioza ꝓclusione. hic autem tota necessitas ꝓcatur. ¶ Si quera ultertius. qūo se bz necitas in pductōe uel in pzē respcū pro ductōis ⁊bi. ¶ Dico q se bet nō eliciue. sed sic ꝓditio eliciētis ⁊ pducētis. sic existētia ē ꝓditio pzis. qz nō pduceret nisi existeret. sic necessitas non ē rō agendi. sed ꝓditio agētis. ⁊ etiaz actōis. ¶ Ad auctoritatē in principio dico. q apls loqtur de necessitate uiolentie.

Truz pz genuerit filiuz natura. qz gñatio diuia est supra naturam. sic pz p Dyla. ergo eī° principiū non est natura. ¶ Cōtra qz b damas. in suis sentētiis gñatio ē opus nature. ergo ꝛc ¶ Hic primo uidendū est. quid est natura. ¶ 2o. utꝝ gñatio sit ꝓprie naturalis. ¶ Quantū ad pm sciendum. q Boeci° de duab° naturis ⁊ una pson xpi. accipit ⁊ distinguit naturā 4r. Primo cōissime pro omni eo qd̃ intelligi pōt. ¶ 2o p illo quod agere uel pati pōt. ⁊ ista ē magis ꝓpria. ¶ 3a acceptio ē b q natura ē principiū

quidditas
essentia
natura
substantia

mos p se. ¶ 4a est q natura ē unūquodq3 informans specifica dīa. Sed magis arti/ficiose iuestigando dicūt aliq q natura ē illud quod pōt ēe principiū natiuitatis. quia omne qd nasci dicit. iō ppie nasci dr. q2 est a principio naturali. ⊓ hec uidet acceptio Hyla. 6° de trinit. Ad cui° euidentiā sciendum q quatuor sunt rōnes formales que a se inui cem abstrahūt. Prima ⊓ infima est rō sbe. a qua abstrahit rō nature. Nā omnis sba ē natura ⊓ non ecōuerso. nam qualitas ē na tura non tn sba. ¶ 2a est rō nature a qua abstrahit rō eēntie. ⊓ ptinetur sb rōne eēn. ¶ 3a est rō eēntie. Naz oīs natura ē eēntia. sic patet inductiue in oibus. non tn ecōuer so. Naz illud est eēntia qd distinct. ⊓ iō oīs spēs cuiuscūq3 generis pōt dici eēntia. non tn natura. q2 multa sunt que non pnt esse principiū pductiuū alicui°. sic forte sūt re/spectus ⊓ materia. ⊓ talia. ¶ 4a est q̄dditas Nam omnis eēntia ē quidditas. ⊓ non ecō/uerso. Ab omnibus enim ponūtur mul/te q̄dditates in diuis. non tn nisi una eēn. Un eēntia ⊓ q̄dditas non dicūtur cōiter na ture. eo q ab eis nihil nascitur. ¶ Ex hoc arguitur q nomē nature solus quemat sbe ⊓ qualitati. excepta 4a spē que est pcise re/spect°. q2 ul'r omne qd est principiū alicui° quod dr natum. pōt dici natura. Ista autē sunt huiusmōi. ergo ꝛc. ¶ Sz hic instatur. Primo. q2 cum intellect° p se non sit natu ra ut distinguit ꝗ eēntiam. q2 sic in deo es/sent plures nature. quare in diuis pductio intellectiua dr naturalis. Nec ualet dicere q rōne eēntie. q2 etiaz eēntia ꝓcurrit in alia que non dr naturalis. ¶ Dico q naturalis pductio non solū est a natura. sz etiā a na/turali ei° pfectione cui° est intellectus. ¶ Sz nunc stat dubiū. q2 uoluntas est ita na/turalis pfectio sic intellect°. quare ergo nō dr ita naturalis ei° pductio sic intellectus. ¶ Dico q lz uoluntas in pficiēdo sit eque naturalis sic intellect°. non tn in pncipiā/do. q2 intellect° coincidit in modō pnālem ēe. ¶ Aliud dubiū est. quō iste pfcōnes sb or/dinate. s. sba. natura. eēntia. q̄dditas pnt esse in eēntia. cum sit simpl'r simplex. ¶ Di/co q lz simpl'r simplex nullū quidditatiuū supius admittat. bene tn admittit tale pdi catū sic dīa sbalē nata dīam sbalē nantes. sicut supi° dictum ē de ente. ¶ Tunc restat dubiū. si ista quattuor in dō distinguūtur formalit. ¶ Dico q sic. q2 aliq̄d repugnat deitati inq̄tum sba. quod non inq̄tum na tura. ⊓ aliq̄d in inq̄tum natura qd non in q̄tum eēntia. Simil'r repugnat ei aliq̄d in q̄tuz eēntia. qd non inq̄tum q̄dditas. uide licet q distinguitur in pslonis. Nam p q̄ddi tates relationū distinguunt diuine pslone

¶ Sz adhuc uidet remanere duibius. utz oē naturale possit dici natura. Dico q na turale in plus se hz. q2 in deo sūt plura na turalia. non tn nisi una natura. q2 intelle/ctus ē naturalis. sed pcise nō est natura. uo luntas aūt sicut dictū est lz sit pfectio sim/plicit. non tn dr naturalis inq̄tum ē prin cipiatiua alicui°. eo q non hz modum natu ralem. unde ei° principiatū non pōt dici na tum. ¶ Quantū ad 2m. s. utz gnatio diui na possit dici naturalis. ¶ Dico q sic natu rale pōt dici quattuor mōis. ita oz rndere. Accipitur ⊓ naturale ut distinguitur ꝗ sup naturale. ¶ Et istomō gnatio diuia non ē naturalis. lz supnaturalis. p dyōn. ¶ Alio mō accipitur ut distinguit ꝓtra uiolentum Et isto° est naturalis. q2 nullū uiolentum ppie est in diuis eo mō quo nullū est ppe tuum. ¶ 3° mō ut distinguit ꝓtra artificia le. ⊓ isto° etiam ē naturalis. q2 lz ℣bum sit ars p̄ris p Augus. non tn pducitur p ārtē. q2 ars non respicit eternū sed factibile. ¶ 4° mō ut distinguitur ꝗ libeꝛ. Et isto° intel ligitur qō. ¶ Et dico q sic. q2 sola pductio spūssancti in diuis dr libera. p Augus. Ue rum ē q aliq uolunt dicere. q pductio spi/tussancti est eque naturalis sic filii. ¶ Con tra hoc ē Augus. Nam p eum filius procedit quō natus. non quō dat°. ⊓ spūssancti° quō datus. non quō natus. ¶ Hyla. etiaz dic q natura ē principiū generādi. Nam Jero. si spūssancti° procederet p modō nature. spūssan ci° eēt uere gnatus. ¶ p. natura ē principiū natiuitatis. ergo si procederet p modū nature eēt ⊓ diceret natus. tn non est h° tutū dicere q2 admin° uidetur eē ꝗ auctoritates sctōꝝ. ¶ Ideo alii tenentes q sit natural' ponūt

causam naturalitatis. q2 productio filii est p^a. sicut in naturalib^9 illa est natural' que est p^a. Et q2 dicere pcedit spirare. dicere erit naturale. ¶ Cōtra hoc arguo 4° ¶ Primo. q2 creatio in creaturis est p^a pductio. ⁊ gnatio nō est p^a. g̃ creatio erit naturalis. ⁊ gnatio non erit naturalis. ¶ 2°. act^9 impat^9 in potentia itellectiua ōr naturalē gign. cuz psupponat actū libex uoluntatis. ¶ 3° sic. q̃cunqz est aliquod suppositum qō p idem principiū ⁊ eiusdem rōnis formalis pducit duo suppositā. pductōes sunt eiusdē rōnis formalis. sic pducens unum filiū post alium. sed sic est in ppositio p te. q2 nō est ōza ex pte principii. g̃ erunt in diuīs due pductōes eiusdem rōnis. ¶ 4^a sic. Omnē negationē oportet resoluere in affirmatōem. q2 ppōnes affirmatiue sūt priores ordine eentiali negatiuis. ⁊ affirmatōes negatōib^9. ⁊ ꝓtinent cām negatiōis. sic homo nō est asin^9 resoluitur i istas. hō est rōnalis. ⁊ asin^9 ē irrōnalis. Sic relatōem oz in absoluta resoluere. s. in fundamentū ⁊ tinuz. q2 ista sunt priora. Ex^m q2 isti sunt sil'es. statim fit resolutio ad absoluta. q2 sunt albi. cū g̃ prior'tas ⁊ posteritas sint rōes relatiue oz eas resoluere in aliqd absolutū ⁊ aliqd distinctum. eo q relatoes dispantie sunt. non ad ipsas pductōes. q2 respcūs sūt. ergo ad ipa principia pductiua. ergo oz dicere q ppter principia pductiua alia ⁊ alia. hec sit prior ⁊ alia posterior. ⁊ hec sit naturalis ⁊ alia libera. quod ē ppositū. ¶ Alii dicūt q ideo pductio filii est natural'. q2 ab uno. sz pductio spūssancti iōo non ē naturalis. q2 a duobus. ¶ Sz ꝗ. ubicūz principiū pducti uuz est eiusdem rōis. pluralitas suppositorū non uariat rōnem formalez. ¶ Ex^m. ca lor exñs in duob^9 suppositis pduceret eosdē mō sicut tm in uno. ¶ p. unitas ⁊ pl'alitas non uariant rōnem formalē. sicut unus hō ⁊ multi homies sunt eiusdē rōnis formal'. ¶ Alii dicunt q iō pductio filii est naturalis. q2 ipsa refert ꝓbum in eē cognito per actū intelligendi seipm. ¶ Cōtra. spūsscūs pducitur in eē cognito p actū intelligendi termiatuz ad ipm ¶ p. intellect^9 diuin^9 cognoscit intra se ꝓtingētia post dēnatiōez uoluntatis diuīe. ⁊ sic pducit ea in eē cognito. Cōstat aūt q non natural'r. q2 sic necessario euenirēt. ¶ Ideo dico. q iōo pductio ꝓbi est naturalis. q2 a principio naturali ē scilz a mēoria fecunda que ꝓtinet eēntiam cum intellectu. quoꝝ utrūqz principiat natural'r. ¶ Sz hic sunt difficul. Prima est. cum p te eēntia ꝓcurrat cū uoluntate cuz pductione spūssancti que est libera. qūo potest eē principiū naturale. ⁊ si sic. quare non ita bn pductio spūssancti ōr ē natural'. ¶ Dico q modus agendi dēnatur a cā pticulari. licz. n. uoluntas diuina ꝓcurrrat ad actum gnatōis creature ⁊ libere. tn gnatio ōr naturalis ppter principiū dēnatiuuz. ¶ Aliter dico ⁊ melius. q2 q̃cunqz duo principia ꝓcurrūt ad aliqd pducendū. si unum eoꝝ ꝓtingēs est. tota pductio simul ⁊ pductum erit ꝓtingēs. sic ex altera ꝓtingenti ⁊ altera necessaria est ꝓclusio ꝓtingēs. Similiter in ꝓposito materia ē incoꝝruptibilis. forma aūt est coꝝruptibilis. totum ꝓpositū est coꝝruptibile. Nam sic ē in omnib^9 q tam pductio q̃ pductiuū semp seqtur debiliorē ptem. Libex autē ⁊ naturale sic se bnt q si mille necessarie cause ꝓcurrāt ad unuz effectum. ⁊ una sit libera. totū pductuz erit libex. Licet ergo eēntia cum pductiōe spūssancti ꝓcurrat. tamē quia uolūtas que ꝓcurrit est libera. hinc est q totum habet esse libex. ¶ Sed tūc remanet dubiū. qūo uolūtas aduenens eēntie facit ipsā principiare libere. cū ipsa ex se sit principiū naturale. Dico q sicut in creatis aliquid qō ex se ē principium pductiuū necessariū pōt tn principiare ꝓtingent. ppter aliud ⁊ aliud principium ꝓtingens cū eo ꝓcurrēs. sic principiū necessariū ⁊ naturale cuiusmōi est eēntia. ppē ꝓcursum principii liberi. cuiusmōi est uoluntas. poterit principiare libere. ¶ Sed aliud dubiū est. quare uolūtas ⁊ intellect^9 non cōcurrūt ad aliqd principiatū sicut duo pticularia ⁊ sufficiētia. sic quodlibet eoꝝ cū eēntia ¶ Dico q q̃uis cum principio uel pticulare principiū possit ꝓcurrere. uel ecōuerso. tn duo principia pticularia ⁊ sufficiētia qō libet in suo gne non pnt ꝓcurrere. sic duo homies pticulares non pnt ꝓcurrere ad ge/

neratione hois. ſz ſol ⁊ homo. ¶ Sz quare uolūtas non hz unum principiū ⁊ intelle/ ctus aliud. ⁊ eēntia aliud. ¶ Dico q̃ ſi qd̄/ libet iſtorꝝ eēt principiuz ſimplicit. tunc bñ eēt dubium. ſed dico q̃ duo illorꝝ coincidūt in idem principium. ⁊ facunt unum pncipi/ um. ſ. intellect⁹ cum eēntia. ⁊ uoluntas cum eēntia. ⁊ in pductōib⁹ obiectiuis obiectum ſine potētia non pōt aliquid pducere. Et iō oz ſemp potentia ꝓcurrere. Nunc aūt ille pr/ ductōes diuie ſunt obiectiue. ⁊ iōo eēntia non pōt niſi cum potētia. ¶ Aliud dubiū quare ꝓbum noſtꝝ eſt libeꝝ. cū pducatur a potētia intellectiua cū obiecto. ¶ Dico q̃ ꝓbum noſtꝝ nunq̃ eſt libeꝝ niſi ſit impa/ tum a uoluntate. ⁊ tunc fit libeꝝ altero pn cipio ab illis duob⁹ ꝓcurrēte. ¶ Aliud du⁹ eſt. q̃ ſi ppter ꝓcurſuz uni⁹ cauſe libere totū eſt libeꝝ. ſequtur q̃ pductio nulla erit in cre atura niſi libera. q̃ in omni effcū ꝓcurrit uoluntas diuia. que mere libere pricipiat. ¶ Dico q̃ oēs effect⁹ naturales creaturaꝝ ſunt ſ qd̄ neceſſarii. ſunt tñ ꝓtingētes ſim/ plicit. ppter ꝓcurſum uolūtatis diuie ꝓtin/ gent cāntis. ¶ Eodem⁹ dico de libertate ſim plicit. ſz effect⁹ pticulares in ꝓpatōe ad cās pticulares ſint ꝓtingētes uel naturales. nō tñ poſſunt eē mere naturales. q̃ ab aliq⁹ cā libera ꝓcāntur. Et ſic pz q̃ non ē incōue/ niens q̃ unus ⁊ idez effect⁹ reſpcū um⁹ cau ſe poſſit eē naturalis. ⁊ reſpectu alteri⁹ poſ ſit eē liber. ¶ Sz tūc queritur quare ſpūſ/ ſanct⁹ non pōt dici natural'r pduct⁹ reſpe ctu eēntie. ⁊ libere reſpectu uolūtatis. ¶ Di co q̃ q̃ in creaturis duo pricipia ꝓcurrunt ſimpl'r. hinc ē q̃ due actōes ꝓcurrūt ſimpli cit. tunc una erit libera. ⁊ altera naturalis. nec eſt repugnātia. ⁊ p ꝓñs effect⁹ utrāqz ō nomiatione recipiet. In deō aūt q̃ illa pri cipia identice ſūt eadem. hinc ē q̃ eadē nūo relatio. ⁊ idem nūo reſpect⁹ pductionis pōt fundari ⁊ fundat in eis. non pōt aūt idem reſpect⁹ uel eaō pductio dici libera ⁊ natu ralis. q̃ ꝓdictio eſt. ¶ Alia diffi. quare in/ tellect⁹ non determinat eēntiam ad pducen/ dum p modū intellectus ſicut uolūtas. ¶ Dico q̃ intellect⁹ ut diſtinguit ab eēntia ſo lum hz modum nature ſicut eēntia. ¶ Ad auctoritatem in principio pz p iam dicta.

¶ Diſtinctio 7ª.

POTENTIA. ¶ Circa di ſtinctiōem ſeptimā Quero utꝝ in diuinis ſit potentia gñandi. q̃ non. q̃ Hylari⁹ 4° de trini. dicit q̃ in gñatio ne ꝓbi non eſt intelligenda coherētia. ſz in/ differētia. Nihil aūt eſt in potētia ad ſeipm. ergo ibi erit coherētia. ¶ Sz ꝓtra. ibiō 4° de tri. q̃ ad ampliandaz poteſtatē gñantis ponit uingenti⁹ coequalis. ¶ Hic p⁹ uiden/ dum ē. quid ſit potētia ¶ 2°. utꝝ ſit in diui nis. ¶ Quantū ad p⁹ quattuor ſunt faci/ enda ¶ Primo uidendū eſt q̃d ſit potētiali tas. 2°. quid ſit potētia. 3°. quid potētia gñandi in patre. ⁊ 4° quid potētia gñandi in filio. ¶ Quantū ad p⁹. quid ſit poten/ tialitas dicit Doc. ſcot⁹. q̃ eſt reſpect⁹ funda mentalis uel aptitudinal'. non formal'. Re/ ſpect⁹ aūt quidam dicūtur formales ul' ac/ tuales. q̃ actualit' ſunt in fundamto. ⁊ actu alit' informāt. ⁊ actualit' hñt ēminuz. Alii dicunt aptitudinales. qñ fundamentū ꝓci/ pit ut aptum natū recipe uel fundare rela tionē realem actualem. q̃ aūt potētialitas ſit reſpect⁹. pz. q̃ nō pōt ꝓcipi niſi ad aliq̃d reſpectu cui⁹ hñs illam potentialitatē dicat potens. q̃ aūt ſit aptitudinalis uel fūda/ mental'. non actualis. pz. q̃ eſt ſine ēmino. Nam multa hñt potētiam ad aliq̃d qd̄ nō eſt actu. Null⁹ aūt eſt reſpect⁹ actualis uel formalis niſi reſpectu alicui⁹ quod eſt actu exñs. ſic ē reſpect⁹. ¶ Quantū ad 2ᵐ. quid ſit potētia. Dico q̃ potētia eſt ꝓcetū poten tialitatis. aliq̃d. ſ. ꝓpoſituz ex fundamento potētialitatis ⁊ ipſa potētialitate. ¶ Uel po teſt dici q̃ potētia ē illa natural' pfectio in qua fundat illa potentialitas. Naz ſic unū quodqz ōz pfectum a pfectōe ſibi inſiſten/ te. ſic quelibet potētia ōz potēs a potētiali/ tate in ipſa fundata. ſic paſſio in ſbio. Naz oīs naturalis hitudo ōz paſſio reſpectu ſbi aptnati. ſic riſibilitas reſpectu homis.

¶ Quantus ad 3m. quid sit potentia generandi in patre. Dico q̃ est pfectio naturalis in qua fundatur potentialitas ad gñabile i/ q̃tum gñabile est. q2 sic generãs inq̃tus tale refertur ad genitũ. sic gñatiuus inq̃tum tale ad gñabile. ¶ Quantũ ad 4m. qd est potentia generãdi in filio. dico q̃ est illud in quo fũdatur potẽtialitas ad gñari passiue respectu gñantis. Nam cõiter ꝺ̃ q̃ relatiua p se inuicẽ diffiniunt. ⁊ sic dicit Augus. 5° de trini. ¶ Sz hic sunt alique diffi. Prima ẽ. q2 1° respect⁹ fũdamẽtalis ẽ aliqd absolutũ. aut respectiuũ. ¶ Dico q̃ non respectiuũ. q2 sic eẽt ꝓcessus in infinitum. q2 ad illum respectũ eẽt aptitudo. Nec pot̃ dici q̃ sit absolutũ. q2 illa inuenit in eo quod abstrahit ab absoluto ⁊ respectiuo. s. in ente. utpote ueritas ⁊ bonitas que non dicũt nisi respect⁹ aptitudinales ad mouendũ intellectũ ⁊ uoluntatẽ. ¶ 2a diffi. est. si respectus ille ẽ idem cũ fundamẽto uel nõ. Dico. q̃ ille respect⁹ est passio pfectõis fundãtis. ⁊ ꝓpetit ei in 2mõ dicendi p se. q2 ẽ naturalis aptitudo. omis aũt naturalis aptitudo siue ad accñs siue ad aliud quodcũq3. est p se passio illi⁹ cui ꝓpetit. Cũ aptitudo ad rõcinari est p se passio homis. sic aptitudo ad ridendõ. Cũ homo nõ est hõ q2 aptus natus ad rõcinari. nisi a posteriori. sz a priori iõ est aptus nat⁹ rõcinari. q2 est homo. ¶ 3a diffi. est. si oz ponere ex pte filii ul' p ducti potentiã gñandi. ¶ Dico q̃ sic. Nam sic omi potẽtie actiue corrñdet potẽtia passiua. ita omni potẽtie ꝓductiue corrñdet potentia ꝓducẽdi passiue. s. ꝓducibilitas. Nõ est aũt ꝓprie potẽtia passiua sic nos accipimus in creaturis. q2 illa dicit impfectõem. ⁊ talis non ẽ in diuis. sic ergo mẽoria i patre ẽ potentia generatiua. ita eẽntia in filio pot̃ dici potẽtia generabil'. ¶ 4a diffi. ẽ qd est huiusmõi potẽtia in pte ⁊ filio. ¶ Dico q̃ sic mẽoria fecunda ẽ potẽtia gñandi i patre. ita eẽntia in filio ẽ potẽtia gñandi passiue. ¶ Sz q̃tum ad 1m dicit unus Doc. q̃ huiusmõi potẽtia in pte est ipsamet gñaco. q2 pr̃ quo gñat illo pot̃ gñare. sz gñatione gñat. ¶ Lõtra. q2 ꝑ te posse õm generare dicit infinitã pfectiõem. sz generatio nõ est infinita pfectio. ¶ 2°. q2 omis pfectio infinita est cõis pri ⁊ filio. sz generatio actiua non. ergo ꝛc. ¶ Et iõ dico sic dixi. ¶ Cũ hic sunt duo dubia Primũ est. quõ diuia eẽntia pot̃ eẽ talis potẽtia gñandi. cuꝰ sit absolutissima ⁊ talis potẽtialitas sit respect⁹. ¶ Dico q̃ sic. calor ꝺ̃ potẽtia calefactiua fundamẽtal'r q2 fũdat respcm̃ aptitudinalẽ potẽtialitatis. Ita diuia eẽntia hz respectũ ist⁹ potẽtialitatis fundamẽtalem. ꝑ quẽ respcm̃ forte ꝺ̃ ꝓcabilis. ¶ 3m dubiũ est. qual'r essentia diuia ex pte ꝓducti pot̃ fundare istã potentialitatẽ. s. ꝓducibilitatẽ quin ipa sit ꝓducibilis. ¶ Dico q̃ ille respect⁹ non ẽ natus denoiare nisi suppositũ. sic natura hũana non ꝺ̃ fili⁹ sz fundamentũ filiatõis. q2 fundat respectũ filiatõis. Nec potẽtia generatiua in pte est pri. sz fundet respcm̃ paternitatis. ¶ Nunc 2° uidendõ est. si in diuis sit potẽtia generandi. Et hic dico duas ꝓclusiões. Prima est de potẽtia ut se tenet ex pte ꝓducentis. 2a ut se tenet ex pte ꝓducti. ¶ Prima ꝓclo. q̃ in diuis est potẽtia generandi ut qua pri pot̃ generare. Istam ꝓclusionẽ ꝓbo euidẽter. ꝑmo supponẽdo unam regulam satis euidentẽ. s. q̃ omis relatio posterior est suo tẽno. Hanc ꝓbo sic. omẽ diffinitũ p aliqd necessario ẽ posteri⁹ illo. hoc pz. q2 ois diffinitõ uel ẽ eẽntialis. ⁊ tũc diffinientia sunt gen⁹ ⁊ ꝺ̃a. de quib⁹ ꝓstat q̃ sũt priora ꝑ naturã diffinito. Uel est p additamentũ. ⁊ tunc est certũ q̃ diffiniens ipm. s. additamentũ est pri⁹ diffinito. sic pz de ꝑba que ponitur ut additamentũ in diffinitõne accñtis. sz relatio diffinit̃ p tẽnum. ergo est posterior eo. ¶ Ex ista regula supposita et ꝓbata. arguo sic. generatio passiua in filio ẽ relatõ. ergo hz terminũ in pte. sz tẽnus nõ est nisi eẽntia. ergo eẽntia erit quo respectu generatõis. Nam illud q̃ terminat generationẽ passiuã est ꝓprie quo respcũ ei⁹. Probo aũt q̃ nihil in pte poterit t̃miare generatõem passiuã nisi eẽntia. uel aliqd eẽntiale. s. ipsa mẽoria. q2 in pte non ẽ nisi generatio actiua. ⁊ illa non pot̃ eẽ t̃min⁹. q2 est fil' natura cũ generatõe passiua. t̃min⁹ aũt est prior. Nec etiã pater. s. ipsamet ꝑsona ꝓstituta pot̃ eẽ termin⁹. q2 relatio est posterior

q̃ mẽoria fecunda est potẽtia gñandi in patre et eẽntia in filio

Sz. Th. q. 2. a. 6. ad 2

1129 a. 25

Ad 2ndū q gnā passiā sit prior pōe est intelligenda. ita et
q est similiter prior est q posterior. nō q pōe generatio su-
posita est et actui gnāe. tūc generatio sūt generantis
3° nō gnā passiā sit sibi nātā ad actū gnāe. q eam pōe pōt gnāt

termino. sed generatio passiua est prior pōe
constituto. q2 est simul natura cum gnatione
actiua. que est prior natura ipso pōe. q2 eius
formale principiū constitutiuū. Relinq̄tur ḡ
q sit aliquid eēntiale. ⁊ non est nisi mēoria
¶ 2° sic. In eēntialiē ordinatis ubi est po-
steri°. ibi ē pri°. s3 quo ⁊ quod sūt eēntialr
ordinata. ⁊ quo est pri°. q2 actio ꝓpetit per
quo ipsi quod. ¶ Ex hoc arguo sic. qñcuⁿ3
aliquid ꝓpetit alicui p aliud. illud p qd ꝓpe-
tit sibi ē pri°. s3 p quo ꝓpetit ipsi quod q agat. ergo illud quo agēs agit est pri° essen-
tialiē. Cum ḡ in diuinis sit qd agit. oz sibi
dare potentiaⁿ gnandi quo. q2 nihil aliud
uoco quo nisi potentiā generandi. ¶ Sed
hic instatur 4°. ⁊ primo sic. sicē se hēt poten-
tia intellectiua ad actū intelligendi ⁊ intel-
ligibile. ita uidet se hēre potētia generatiua
ad actū generandi ⁊ generabile. s3 intelle-
ctus non respicit intelligibile nisi p actum
intelligendi quē pri° respicit. ergo nec potē-
tia gnandi gnabile nisi p actū gnandi. sed
respectu act° generandi non ē quo. ergo nec
respectu generabilis erit quo. ¶ 2° sic po-
tentia uisiua primo oz respectu act°. ergo a
simili potētia gnatiua p° dicetur potētia ge-
neratiua respcū act° generādi. ¶ 3° sic. Cu-
ius est potētia ei° est act°. nam in eodez hnt
eē. si ergo eēntia uel mēoria ē potentia gene-
randi. ei° postea erit act° generādi. ⁊ sic erit
generās. ¶ 4° sic. omne generatiuū pōt fū-
dare respcū generatiōis. s3 pz non pōt fū-
dare respectū generatiōis. iō non ē genera-
tiu°. Mino2 pz3. q2 sic fundamentū psup-
ponitur a respcū. ita generatio psupponeret
pzem. ⁊ sic non ꝓstitueret, qd est falsum. ¶
¶ Ad ista. Ad p^m ꝓcessa maiore. negat mi-
nor. Nam potētia intellectiua pri° respicit in
telligibile q actū intelligendi. inq̄tum in-
tellectiua est. sicut calefactiua calefactibile.
Act° aūt intelligēdi non ē primo itelligibi-
lis nisi p actuⁿ reflexū. nec ꝓpatur potentia
intellectiua ad actū intelligendi ut ad intel-
ligibile. Primū ergo respicit itelligibile an
teq̄ respiciat actū intelligendi. ¶ Et simlr
dico de potētia generatia. q pri° respicit ge-
nerabile q actum gēnerādi. ¶ Simlr di-
co ad 2^m de potētia uisiua. Nam ipsa p° re-
spicit uisibile pcise. ⁊ non actuⁿ uidendi. qa
ipse non ē uisibilis. Ut ñ dico q potētia uisi-
ua inq̄tum uisiua est. pcise respicit uisibile.
¶ S3 3. sicē risibilitas oz eē naturalis apti-
tudo ad actum ridēdi qui ē in ridente fo2-
maliē. ita generatiuitas ⁊ potētia generati-
ua. uisiua. intellectiua. respcū suoⁿ actuⁿ q
in eis recipiunt formalr sūt naturales ap-
titudines. Respiciūt ergo suos act° ⁊ non
suos tminos. ¶ Ad hoc dico q risibilitas
inq̄tum talis non ē nisi potētia receptiua.
non ē aūt sic de istis aliis potētiis. q2 plus
dicūt q receptiuⁿ. Ut ñ hec inq̄tum recepti-
ue sunt posset ꝓcedi ꝓclusio argumēti. quia
nō sunt nisi naturales aptitudines ad re-
cipiendō tales act° ¶ Ad 3^m dico ⁊ ꝓcedo q
in eēntia fundat generatio. non tñ denoiat
sic priuū deductū fuit. q2 quedā relatiōes
sunt que non denoiant nisi suppositū. non
aūt fundamentū. ¶ Ad 4^m dico. q illō ge-
neratiuū qd non ꝓstituit in eē psonali p re-
spectū generatiōis. illud inquā potest bene
fundare. sed in ꝓposito nō est sic. q2 pater
ꝓstituit p relationē. ¶ S3 posito q potētia
sit sic in deo ⁊ ipsa nō sit relatio. tūc ipsa ui-
detur eē aliqua pfectio. potētia aūt nō dicit
aliquid p se unum. ¶ Dico q potētia acci-
pitur ut supponit p fundamēto. ⁊ sic ē una
nō autem ut supponit p toto. ¶ Cōtra. mē
tiplicato fundamēto multiplicat potētia.
accipiendo potētiam etiā ut tu dicis. s3 fun-
damentuⁿ multiplicat in pzē. q2 mēoria fe-
cunda ꝓtinet duo. s. eēntiam ⁊ intellectū. ¶
Dico ergo ad hoc. q qñ sunt duo principia
ptialia nō totalia. quoⁿ unum ē idem idē-
tice alteri. tūc unus respect° principali° po-
test in eis fundare. ⁊ sic nō erit nisi una actō
⁊ una totalis potētia. ¶ 2° ꝓclusio est. q po-
tētia generādi passiue est in filio. Et hoc p
bo sic. Omnis bitudo que est inf extrema
psupponit ea. s3 actiua generatio ē quedam
bitudo que ē in patre. ergo oz q in filio coz
rñdeat sibi tmin°. non pōt aūt esse genera-
tio passiua in filio. q2 illa est sil natura cū
ea. tmin° aūt pri° est natura relatōe. nec pōt
eē filius. q2 posterius est relatione ⁊ gene-
ratōe passiua. q2 ꝓstituit ex ea. ⁊ p ꝓns ē po-
sterior generatōe actiua. Relinq̄tur ergo

112^a. g°

B. D. L. U. L. D. Z.

q̃ sit eēntia. ēmīn⁹ autē qui ēminat ut quo generationē actiuam, illum uoco quo respectu generacōis, ergo ꝛc ¶ 2°. q2 ubicūq; est posse generari, ibi est potētia generādi. sed in filio est posse generari. ergo ⁊ in filio est potentia generādi. Maior p3. q2 ubi ē effectus formalis, ibi est forma cui⁹ est effectūs. posse aūt generari ē effect⁹ potētie generandi. ergo ubi ē posse generari ibi ē potentia generandi. ¶ Sz ꝗ primā ꝓclōnem arguit un⁹ Doc. s. Pe. oñdens q̃ i diuis non ē potētia gñandi que sit elicitiua act⁹ generādi. ⁊ ex ꝓnti nō erit ibi poñ gñandi, si. n. nō ē respcū act⁹, nec p ꝓnīs respcū ēmini erit. Probat ergo h⁹ añs 4ª q̃ nō sit in ōo potētia respcū act⁹. ⁊ arguit sic. potētia que ē ad actū q̃ non ē elicit⁹, non ē potētia elicitia. sz act⁹ gñandi in supposito pzis nō est elicit⁹ cū pz hēat oīa a se. ergo ꝛc ¶ 2° sic posse gñare. ⁊ posse eē pzem ē idē. cuz iō sit pzinitas ⁊ gñatio. sz potētia eēndi pzem nō est elicitiua q2 tunc pz posset se ꝓducere. qō est absurdū. ¶ 3° sic. pmi suppositi ad suū ꝓstitutiuū nō est elicitia potētia. q2 tūc hēet potentiā ꝓducendi seipm. ¶ 4° sic. potētia gñatiua uel ꝓductiua non recipit itra se actū suū. sz pz hz ītra se formal'r actū generādi. ¶ Cōclusionē quā ꝓbant iste rōnes reputo uerissiē demōstratā. ⁊ demōstrabilē cuicūq; catholico. s. q̃ psona pzis nihil pōt eē formal'r qō sit elicitū. ꝓnīs tñ qō uidet inferre ex h⁹. s. q̃ q2 nō est potētia respcū act⁹ nō est simplicit potētia generādi in diuis. Doc reputo falsū Et fallitatē ei⁹ pbo p rōes ꝓpriās quas adducit ad añs ¶ Prio sic. oīs potētia que ē ad aliquid elicitum p ipsam. ipsa ē elicitiua. sz potētia pzis ē ad aliqd elicitū. s. ad 2ᵐ suppositū qō ē uere elicitū. q̃ ipsa ē elicitia. ⁊ p ꝓnīs uere gñatiua ¶ 2° sic. si posse gñare ē posse eē pzes. respcū cuiuscūq; erit pz. respcū eius dē erit potēs gñare. sz ille est pz respcū suppositi elicitī. s. filii. q̃ hz potentiā elicitiuā. ¶ 3° sic. oē suppositū aliud suppositū ꝓducēs hz potentiaz elicitiuā re⁹ suppositi ꝓducti. sz pz est ꝓducēs filiū. ergo ꝛc ¶ 4° sic. omis potētia gñatiua ē elicitia ei⁹ qō est ex se. sed Xbuz ē ex pzem. q̃ ꝛc. ¶ Sz dices. est ne potētia creādi potētia eliciti⁹. Dico q̃ nō est simile de potētia creatia ⁊ gñatia. q2 potētia creatia nō est ad aliquē ac⁹ qui fit i ōo formalit. potētia aūt gñatiua sic. Dico tñ q̃ potētia creatia est Xbe elicitia. q2. s. ē ꝓductiua respcū creature. oē aūt ꝓductiuū ⁊ sil'r omē cātum ē elicitiuū ¶ Sz ad huc ē du⁹. utz potētia gñatiua in creaturis ē elicitiua act⁹ generādi. Dico q̃ nō est elicitia ipsi⁹ gñatiōis que ē accīs ei⁹ cōe. cū nō ꝓducit ab ea i gñe cāe efficiētis. sz solū in gñe cāe material cātur. q2 ē accīs ei⁹ cōe. Hic aūt accipit elicitio p ꝓductiōe. hec aūt potētia solū recipit actū illū. ⁊ itez potētia ꝓductia inq̃tuz talis nō ē nisi r⁹ ꝓducti. ⁊ gñatiua r⁹ geniti ¶ Confirmat. q2 gñans nō dicit gñationez gñare. sz genitū. Dico q̃ q̃ ubicūq; ē potēs ꝓduc⁹ inq̃tū tal' sp ēspicit ꝓductū ¶ Cōtra 2ᵃᵐ cōclusiōez istat 4ᵃ. Priⁿ sic. q2 sz potē⁹ actia dicat pfectiōez. pō tñ pa⁹ dicit ipfectiōem. q̃ nō ē ponēda i filio ¶ 2° sic. creatūa idcirco ē i pō obiec⁹ q2 creabil'. q̃ eodem⁹ Xbū erit i pō obiectia. q2 gñabile ¶ 3° sic. Dis natalis aptitudo ꝓus ꝓcipit suo actu. sz Xbū nō pōt ꝓus ꝓcipi sue gñatiōi cū sit ei⁹ ꝓstitu⁹ i esse Xbi ¶ 4° sic. Sicī gñatio fūdat gr̄ a⁹ ac⁹ ita i gñabili fūdat gñā⁹ pa⁹. sz ipa non pōt fūdari i filio. q2 ipm ꝓstituit. ⁊ p ꝓnīs ē porro. q̃ filiⁿ nō erit gñabil' ¶ Ad pmum istoz dico q̃ ꝓpe accipiēdo pō ꝓduc⁹ nō ē actiua n⁹ sua corrūdēs ex pte ꝓducti ē pa⁹. ꝓducti eiz nō ē pati. ⁊ ideo dico q̃ nulla ip fectiōem dicit ¶ Ad 2ᵐ dico q̃ Xbū nō ē i pō. q2 ex sua q̃dditate ē ꝓstitutū p ꝓductiōez. ⁊ ita icludit i rōe sua formali q̃ddi⁹ actualē gñatiōem. ut q̃ dictū ē. nullū aūt tale pōt eē in potētia obiectia ¶ Verūtñ pōt dici q̃ eēn⁹ possz dici i potētia ⁊ i i⁹ pori. p q⁹ itelligit nō hēe generōez passiuā. possz ꝓcedi. sz tñ nō ꝓpe. ipm aūt qō ē ꝓstitutū p actualē ꝓductiōez nullo⁹ pōt dici eē i potētia obiectia. creatura autem pōt dici eē i potētia obiectia. q2 nō ꝓstituit in eē p actualez ꝓductiōez. ⁊ pri⁹ ē ꝓducibil' q̃ ꝓducat tā nata q̃ tēpore. ⁊ p h⁹ ad a⁹ ¶ Ad auctoritatē i pricipio patz.

STRUD Potētia gñandi i diuinis dicat q̃d uel adaliqd. q̃ ad aliquid. q2 Aug dicit q̃ illa que

Q° 2ª

hēet

p formali rōe
absoluta rōe

dicunt ꝓprīa. ad se intuicē ōnīr. ¶ 3. hyla. p
pter pfcōes filii ꝓbat i mīsitatē. ⁊ etiā ifita
tē i gnante. ⁊ dic pfcōes simplr. g rō ¶ Hic
sūt 4. pambula pmittenda. p. est. q ꝗd ñ
ds accipi. p rōne formali ꝗdditatīa. q. utsic
ñ distinguit ꝗ adaliqd. q. rlones bnt uerā
rōem formalē. Accipit g ꝗd ⁊ adaliqd. p ab
soluto ⁊ respectio ¶ 2m pambulus ē. q oia
que sūt in diuis sūt ꝗd ul' adaliqd. accipiē
denoiatiue. s. accipien. ꝗdditatie ñ est p ime
diata. q. mlta sūt in diuis que ñ sūt ꝗd nc
adaliqd. s. abstrahūt ab utroqs. sic rō enti
tatis ñ est ꝗd ꝗddi ue. q. sic ñ includerē i re
spcū. nc adaliqd ꝗddi ue q. tūc ñ includerē
i absoluto. eoō ō ꝗitate ⁊ bōitate. Sil'r sūt
ibi plura p. diuersa. ⁊ talia ñ pnt quiddi ue
dici ꝗd. q. nihil ē eis cōe. si. n. diceret ꝗd. rō
ꝗd eēt eis ꝓis. ⁊ sic i aliq. ꝓuenirēt. Dico tñ
q oē qō est in diuis ē ꝗd l' adaliqd denoia/
tie. sic oīs sba uel ē corporea l' incorporea ō
noiatiue. ꝗddita ue tñ abstrahit ab utroqs.
¶ 3m pambulū est. q alia ē disio respcūs i
actualē ⁊ potētialē. ⁊ a. i aptitudialē ⁊ for
malē. Nas i deo pnt eē respcūs fundamēta
les. sic potētia gnandi ⁊ spirādi. ñ tñ respe
ct. potētiales. q. diuia ñ pnt eē in potē. ad
illa que ñ bnt. q. eis adueientib. mūrent.
¶ Ꝑ respcūs aptitudial' pōt dici quodā. actu
alis. sic dicim. q pō actual' gnandi i deo ē. ⁊
ñ formal'. ¶ Breuit g istos respcūs distin
guen. dico. q respcūs ille potētial' est q ōno
miat fūdamēta que pnt recipe respcū actu
alē ⁊ ñ recipe. sic albe. bs respcū pōlem ad
aliā albedinē que ñ est. tñ si fiat alia albe.
tūc p. albedini ierit respcūs actual'. respcūs
aūt fundamtalis ē q denoiat extrēa qb. in
eēt formal' respcūs nisi eēt aliq. repugntia
ut i ōo infitas. necitas ⁊ talia. Ex. de cāli/
tate ōi ad ex. nā in ōo ñ est nisi respcūs fū/
damtalis. ⁊ ñ pōlis. q. actualē nō pōt recipe
q. sibi repugt referri ad creatura. uidet mi
hi tñ q ubi est pōlis. ibi ē fundamtal'. exce
pto qñ actual' inest. ñ tñ ecōuerso. ¶ 4m p/
ambulū est q adaliqd 3r sūitur. p. p ru pci/
se. sic qñ dicim. pzes in gne rlonis ¶ A. p
fūdamto. sic qñ dic. q pz est i pnto sbe. 3. p
utroqs ꝓstituto. sic qñ dicim. q pznitas ē
pzi rō referēdi. relatm ē solū illō qō refert.
⁊ ista acceptio qm ad ꝓpositū ē magis ꝓprīa

g. dat.

est. qō dicim. ad adaliqd. ¶ Istis pmissis ꝑdu
cunt. 4. ꝓclones ptinētes ad ꝓpositū. P. est
q potētia gnandi ñ dic puz. ꝗd sic eēn. rō
aūt ē q. eēn. sp ꝓcipit ad se. potē. aūt ñ pōt
ꝓcipi nisi ad aliud ¶ 2. ꝓclo ē. q pō gnandi
ñ dic puz adaliqd sic. ꝓprietas. q. sic ps ex
intentōe Hyla. 4. de trini. potētia gnandi
icludit infitā pfcōes. qō ñ pōt ꝓueire alicui
pure relatōi ¶ 3. ꝓclo ē. q pō gnandi ñ dic
aliqd ꝓstitutū ex absoluto ⁊ ru formali sic
psōa. Lui. rō est 2. p. q. tale ꝓstitutū est qō
gnat. pō aūt est solū q. ¶ 2. q pznitas ē p.
rlo formal' que ꝓstituit psōa ¶ 4. ꝓclo est
q pō dic ꝓstitutū ex ꝗd. s. ex eēn. ul' mēoria
⁊ reū nō formali s. fūdamtali. s. ex pōlitate
⁊ fūdamto. ñ tñ dico q ꝓprie sit reus pōlis.
s. solū fūdamētal'. sic dic. q ōs ē cā creatu
re ¶ Ds occurrūt alique diffi. p. ē q sup
posito q illud absolutū qō dic pō sit mēo/
ria. cū mēoria duo i se icludat. s. pōm itelle
ctiuā ⁊ eēntiā. quare ñ dicunt due potētie.
¶ Rño q sic aduenies reus formal' ñ est nisi
un. nūo. s. pznitas. ppt idēticas idēitatē que
ē int fūdamēta. sic respcūs aptitudial' l' fū
damētal' quasi pcedēs ñ est nisi un. nūo. ¶
2. dif. utz quid ⁊ adaliqd dato q ꝗdditati
ue ñ pnt in una rōes ꝓcurreze. utz denoiati
ue possint. s. q eaō rō formal' possit dici de
noiatie absoluta ⁊ ōnoiatie respectiā. Dico
q sic. nā entitas ut abstrahit ab absoluto ⁊
respectio. p ista rōem formalē est in ōo. oīs
tal' rō abstrahēs qm est de se nihil ē eoz. a q
b. abstrahit. s. tñ diuisa p illa. cū una illaz
est denomiatiue talis cum alia denomina
tiue talis. Exemplus. sba pm se abstrahit a
corporeo ⁊ incorporeo. ⁊ diuidit p ea. tñ cū
corporeo ōs denoiatiue corporea. ⁊ cū incor
poreo ōs denoiatie incorporea. entitas aūt
p illā rōem pcilas i ōo ē tal'. q ipsa unica ex
istēs ōs de diuia eēntia. ⁊ sic ē absoluta. ⁊ ō
relatōe mō supdicto itelligen. ⁊ sic ē respe
ctiā ¶ 3. dif. ē de supposito in pcedenti diffi.
utz uiso q eaō rō denoiaue possit eē quid ⁊
adaliqd. utz eaō rō ꝗddita ue possit eē quid
⁊ adaliquid. sic uidet de psōa. Dico q ñ. nā
ex dispatis ⁊ oppositis ñ fit una rō formal'
ꝗd aūt ⁊ adaliqd sūt rōnes formales oppo
site. Maior ps. q. tūc illa rō eēt resolubil'.
¶ De psōa aūt dico q ñ dicit una ⁊ eaō rō

1129 aab

dicē q ꝑmtas sit absoluta nō est ꝓgnatus

nē formalē. ¶ 4ª dif. ē. utꝝ. rō absoluti dicat
umā rōēz formalē precisā ⁊ distinctā ab oi/
bᵒ aliis de q̄bus ōr i deo. ¶ Et eōᵒ quero ō
rōe adaliq̄d l' respecti ꝑ respcm ad illa que
sūt ibi respectia. Dico q i diuis ē rō absolu
ti distincta ab oibᵒ aliis que ōnoiatie ōnr ab
soluta ꝑ eā. Dᵒ ꝑz 2ᵒ. pᵒ qz iō itellectᵒ pōt eē
certᵒ q in ōo ē rō absoluta l' absoluti. ⁊ du
bitare utꝝ iª sit fita l' infita. g̃ ncēaᵒ ipa di
stiguit a g̃du fitatis ⁊ infitatis. ¶ 2ᵒ. illud
qō denoiat oia attributa ncēaᵒ distinguit a
quolibet attributo. ꝛz absoluti rō est huius/
mōi. g̃ ꝛc. Sil'r dico q rō respecti est rō pci
sa ⁊ distincta ab oibᵒ respectibᵒ de quibᵒ ōr. ⁊
bᵒ ppt easdē rōes. Nā oibᵒ rl'oibᵒ hᵒ cōe est
q respectie sūt. ñ pnt aūt illō includere for/
mal'r. qz sūt simpl'r simplices. g̃ oꝛ q in eis
sit aliqua rō formal' pcisa a qua ōnr reluē
rōes. ⁊ ita sil'r de rōe absoluti. Nā quelibet
rl'o ē eque simpl'r simplex sic eēnᵗ. ¶ Sꝛ hic
itelligenō ē q aliq̄d ōr absolutū i diuis ml'
tipl'r. 1ᵒ qdditatie sumenᵒ. ⁊ istoᵒ nō est ali
q̄d qō dicat absoᵐ i diuis nisi ipa rō forall'
absoluti que q̄ddiuē ē absoluta. 2ᵒ qddiuē
magis large. sic dictū ē sepe q ens ōr q̄ddi
tatie ō diuia eēnª. ⁊ istoᵒ ōr diuia eēnª q̄ddi
tatie absoluta. Rō. n. absoluta iª ōr ō ea eo
demᵒ sic ens. 3ᵒ denoiatie. ⁊ istoᵒ rō entis.
ꝑfitatis ⁊ bōitatis. ⁊ oēs rōnes tñscendētes
que diuidunt ꝑ absolutū ⁊ respectiuū tales
i deo ōnr denoiatie absolute. ¶ 4ᵒ idētice ōr
aliq̄d absolutū. sic pnitas diuia ē aliq̄d qō
ē absolutū. Nā absolutū diuie eēnᵗ est iō ei
⁊ intimū. ꝛz pnitas idētice ē iō diuie eēnᵗ. g̃
⁊ absoluto. ⁊ ita erit absoluta. ¶ p. de qᵒ cūꝛ
ōr iferiᵒ ⁊ supiᵒ. ꝛz eēnª ē quodamᵒ iferiᵒ ad
absolutū. ꝑtur aūt de pnitate. qz pnitas ē
eēnª. g̃ absolutū qō ē supiᵒ ꝑtur ō pnitate.
¶ Pōt aūt addi 5ᵒ modᵒ q aliq̄d ōr absolu
tū ꝓstituē. sic psōa que ꝑ augus. ōr ad se. qz
fūdamtal'r ꝓstituit ꝑ aliq̄d absolutū. ꝛz. p es
sentiā. ē tñ simpl'r adaliq̄d. ¶ Sil'r dico de
adaliq̄d q pōt accipi q̄ddiuē. ppie sic illa re
spectia. Alia q̄ddiuē mō dicto. sic pnitas ē
adaliq̄d ōnoiatie. sic entitas que ōr de rela
tōe ōr denoiaᵗ. aliq̄d idētice. sic eēnª diuia.
aliq̄d ꝓstiuē sic psōa. ¶ Sꝛ quare rl'ones nō
ōnr ita ad se sic absoluta ad aliq̄d ōnoiaᵗ
Dico q rō hujᵒ pōt eē q rl'ones fūdant sup

absoluta. absoluta aūt ñ fūdant sup rl'oes
tñ ñ eēt magᵐ icōueniēs ꝓcedere q pnitas
ē illud qō ē ad se. ¶ Ad auctoritatē dico q
Augᵒ nō negat potētiaꝛ.

Utꝝ pō gnandi sit i filio. q ñ. qz
hyla. dic q auctoritas gnandi ē sa
cramentū pnuꝛ. qō filio ñ ꝓicat. ¶
Cōtra ipe dicᵒ q filio ꝓicat quicq̄d ptatis ⁊
eēntialitatis ē in pze. ¶ Hic pᵒ uidendō ē si pō
gnandi ē in filio. 2ᵒ. dato q sic. quare filiᵒ
ñ pōt gnare. ¶ Quantū ad pᵐ dicit aliq̄ q ꝗ
dictio uidet eē q beat pōꝛ gnandi ⁊ ñ gnet
ul' q ñ possꝛ gnare. ¶ Sꝛ ꝗ hᵒ arguo 4ᵗ. pᵒ
sic. q̄cq̄d pfectiᵒ ē in pze tomᵐ est i filio. hᵒ ptꝛ
qz alioq̄n pz eēt pfectōꝛ filio. ꝛz pō gnandi
ē infite pfcōis. pbo. qz creatio l' pō creatia
ē infite pfcōnis. multo magis ista. ¶ 2ᵒ sic.
ubicūꝛ ē ibm ibi ē. ppria passio ipꝛ ꝓcōitant
ꝛz mēoria ē sbm potēᵗ gnatie. ⁊ ipa ē eiᵒ pas
sio. cū g̃ mēoria sit formal'r in filio. erit ibi
ncēaᵒ pō gnandi. 3ᵒ sic. oia respcūs fūdam
tal' q ē i pze ē ⁊ i filio. qz solū ꝑ respcūs fo
males distiguūt. ꝛz pō gnandi ē respcūs fū
damtal' ut pz ex supdictis. g̃ ipsa ē in filio
¶ 4ᵒ sic. oē qō pcedit actualē gnationē ncēaᵒ
est i filio. ꝛz pō gnandi ē huiusmōi. g̃ ꝛc. ¶
Dico g̃ q pō gnandi ē i filio sic. pbat iᵗ rō/
nes. ¶ Intelligenō tñ q pō gnandi. 4ᵗ acci
pit. pᵒ ꝑ forma absoluta que ē pnᵐ gnan/
di. sic caliditas ōr pnᵐ calefaciēdi. 2ᵒ. ꝑ ipa
forma cū pōlitate accepta. que ē reᵗᵗ apntu
dinal'. sic calor cū rōe potēᵗ calefactie. 3ᵒ. ꝑ
illo toto aggregato sil' cū oibᵒ que reqrunt
ad agendō. ⁊ istoᵒ ōr pōꝛ pfcā qñ hꝛ oia talia.
sic approxiationē ⁊ dispōēz i sbo. amocōēz i/
pedimtoꝝ. ⁊ istoᵒ sepe dicᵒ q sol ñ hꝛ pōm
i nocte illūinādi emisperiū nem. ¶ 4ᵒ. ꝑ ipa
forma cū oibus pdictis ⁊ ultra cū suo actu
ꝓiūcta. ⁊ sic flāma ignis habuit pōm ꝓburē
di caldeos. ñ tñ. 3ª pueros in fornace. cū tñ
respcū utroꝝūqꝝ hꝛet oia nccaria reqsita ad
actōēz. ¶ Applicanᵒ ad ppositū dico. q pᵒ ac/
cipienᵒ pōm ipa ē in filio. nā ibi ē mēoria fe
cūda. ipa. n. ꝑ augus. ē in qualibꝛ triū psōa
rū. qz dic pfcōēz. ¶ Sil'r ex hᵒ pbo q 2ᵒ pō
gnandi sit in filio. qz ubi sbm ibi passio. ꝛz
mēoria ē sbm pōlitatis. g̃ pōlitas ē in filio.
⁊ sic pō. 3ᵒ ñ iueniē i filio. qz ut ē in filio
pintelligiē hꝛe tinū adequatū. cuiᵒ oppositū

pō pt sim
- ꝑ forma absoluta
- ꝑ forma cū pōlitate
- ꝑ aggregato cū oibꝰ reqsitis
- oibꝰ simpliciꝰ sitt ad actu

reqritur ad rōes potētie 3.° dicit. 4.° ñ est
q2 si sic tūc gnaret. qd sibi repugt. Sz ꝗ h°
arguit 4.r. p° sic. sic nec i deo n' in creatura ē
aliqd ponendo frustra. ita nec i aliqua psōa
diuina. sz pō gnandi ubicūz ponit. ⁊ ñ pōt ex
ire i actū ipsa ponit frustra. sic aūt ponit in
filio. g pō gnandi ñ est i filio. Z.° sic. nll'a
p se passio pōt separari a suo sbo. q2 tūc scia
eēt ō ꝓtingētib°. ⁊ pēa ipsa sūt real'r iō. sz
act° gnacōis actual' ē p se passio potētie gna
tie. g si ipsa ē i filio nccā° gnatio erit. 3.° sic
ī possibile ē eē trāsitū de ꝗdictorio i ꝗdicto/
riū sn mūtōe circa sbm sic trāsiēs. sz pō ge
nerādi i pēe hz actū. in filio aūt ñ hz. g trāsi
t°. ⁊ p ꝗns mūtio. 4.° sic. qñcūz ē aliq' r'lo
intrisic° adueiens alicui fūdamto. ubicūz i/
uenit illō fūdamtū nccā° iuenit r'lo. sz méo
ria ē fundamtū r'onis. s. pēnitatis. ⁊ iueni
tur i filio. g ⁊ pēnitas. Ad p.m dico q2 si
poneret aliq' pō que simpl'r ñ posset exire
i actū. tūc illa eēt frustra. tn dato ꝗ simpl'r
posset trāsire in actū. ñ tn in quocūz ul' ubi
cūz ñ diceret frustra. Ex.m. aīa sēsitia i hoie
hz actū imaginādi ut est i capite. i pede aūt
ñ hz actū illū. n' ppē h° ō2 frustra. ⁊ hz actū
sensiēdi i carne. ⁊ ñ i osse. ꝗuis g aīa sēsitia
ñ debeat ꝑuari simpl'r sua pfcōne ppria et
opacōe. ñ tn oz ꝗ i quacūz pte sit hēat eā. n'
ppē h° est frustra. sic dico i pposito. dato ꝗ
gnatio sit ꝗiūcta potē' gnandi i filio. ppter
h° ipsa ñ ponit frustra. q2 simpl'r ipa que ē
i filio hz actū gnandi. sz ñ in filio. Ad 2.m
dico ꝗ al'r nā est iō cū ppetate iduiduali. ⁊
al'r cū ppria passiōe sbm. q2 sbm ē adequa
te iō pprie passiōi. Nll'a aūt nā ꝗicabil' plu
rib° ididuis ē adequate iō cū ppetate idiui
duali. sic nā hūana ñ ē adequate iō cū aliq'
ppetate idiuiduali. Sz istud sz sit uerz. ñ tn
uidet sufficere. q2 si eēt aliq' nā singularis
que eēt iō cū ppetate idiuiduali. ubicūz eēt
i' nā indiuisibil'. ibi eēt ppria iduidua
lis. sic in pposito. q2 méoria ē una nūo. g si
pēnitas ē eā sibi. ubi iuenit méoria ibi pē
nitas. ⁊ sic eēt i filio. Dico g ꝗ sz sbm sp
hēat passionē. ñ tn cū reduplicacōe l' detina
tōe signi. Ex.m. hō est risibil' sp. sz determina
hoiez l' reduplica aliqō sig.m tūc uerz ē dicere
ꝗ hō accept° sb illo signo ñ ē risibil'. h'. n. ē
ꝓa. hō qddi.ue ñ est risibil. Ad ppositū di
co ꝗ eēntia l' méoria. ubicūz sit ⁊ i quocūqz
sit. hz sp gnationē actiuā. ⁊ ē ꝗiūcta cū gna/
tiōe actia. q2 ubicūqz hz pōm. ⁊ p ꝗns actū.
q2 i ppetuus ñ differt eē ⁊ posse. tn cū redu/
plicacōe l' detinatiōe signi ñ ē incōueiens di
cere ꝗ sit tn ea. Un méoria i filio ē bn ꝗiū/
cta gnatōi. sz tn ut i filio pōt dici ꝗ ñ ē ꝗiū
cta gnatiōi. q2 ñ ē aliud dicē nisi ꝗ méoria
ut ē ab alio ē a q° ali°. qd falsū eēt dicere.
Ad 3.m dico ꝗ sic supr° fuit declaratū sig ori
gis ñ sūt successiua sz pmanētia. iō ibi ñ oz
eē trāsitū. q2 trāsit° nccā° dic successionē ꝗdā
Sz ñ curan° nūc de trāsitu rēanet du.m quō
itelligit ꝗ eēn' hz ꝑuacōez i filio illi° qd hz
i pēe. Dico ꝗ sic ead pō uisia ē in duob° ocu
lis quoz uno clauso adhuc i' pō uisia que ē
i oculo clauso uidet. al'r eēt ꝗdictio. q2 i alio
oculo apto ipsa simpl'r uidet. g isto stāte q°
cūz alio posito ñ pōt ñ uidere. tn ista ē uera
ꝗ ipa ut ē in oc'o clauso ñ uidet. ꝗtūcunz i
oculo clauso ñ hēat ꝑuatiōez act° uidēdi. sic
si diceret i ppposito ꝗ eēn' que ē in filio ñ hz
actū gnandi eēt simpl'r ꝗdictio. cū sit ead in
pēe ⁊ filio. sz ñ est ꝗdcō ꝗ sz ipa simpl'r hēat
gnationē. ipa tn ut i filio sb ipa reduplica/
tiōe pōt dici ñ hēe. Ad 4.m de r'one itrisic°
aduemēte. dico ꝗ diuia eēn' que ē i trib° fū
dat actū gnandi. sz ñ ut i psōa filii. sic coz/
pus xpi i celo ē uisibile. sil'r i sacro ē uisibile
q2 iō ē h ⁊ ibu. Uerūtn in sacro ñ ē uisibile.
sz totā uisibilitatē hēat utrobiqz. Ista g est
Ya. sp eēn' hz actū gnandi. Ista aūt ñ ē ꝗdi
ctoria ei°. eēn' ut i filio ñ hēt actū gnandi.
sz ista simpl'r sn detinatōe accepta. diuia es
sētia ñ hz actū gnandi ē ei ꝗdictoria. ⁊ sic i'
sp ē Ya. ita i' sp ē falsa. sic h hō est iust°. hō
ñ est iust° qddtatīe ñ sūt ꝗdictoria. ⁊ iō am
be pnt eē uere ul' false sil'. Sz h remanēt
aliq' dubia. p.m est. si pō gnandi passiua sit
i pēe. Dico ꝗ sic. sz q2 ñ hz suppositū aīā se.
iō ñ pōt gnari. Nā sic méoria fecūda ē pō
gnandi actie. ⁊ iō tal' pō est i filio. q2 ibi est
méoria. sic eēn' est pō passiua gnandi. ⁊ q2 ē
i pēe. iō in eo ē tal' pō. Z.m du.m est. si eēn' di
uia ē fundamtū tal' potētie gnandi passiue
cū ipa sit i pēe. quare i eo ñ est passiua gna
tio. cū eque eēn' sit fūdamtuz actual' gna/
tiōis passiue. sic potētie gnandi. Dicit ꝗ sic
unū corp° p diuina pōz exīs i diuers loco

Nō ipsud eē pnta pōz

bz hic unũ ubi qõ ñ bz alibi. sic eẽn diuia
p suã infitatẽ exñs i trib pslõis. unũ respe
ctũ bz i una pslõa quã ñ bz i alia ¶ Sz z. ille
res ñ est itrisic adueiens. s. ubi. rl'o aũt di
uia ẽ itrisic adueiens. Dico g q una albe
ad aliã albedinẽ triplicẽ gñe rl'onis referr.
scz idẽtitate. sil'ituoie. eẽntialitate. ⁊ ab istis
ubicũz sit uel quocũz uadat nõ põt fugere.
sic eẽn diuia bz istas rl'ones. s. pẽnitatis et
filiacõis. ⁊ sil'es. nec ab istis põt fugere. Ue
rũtam sic albe ut ẽ sb sil'ituoie ñ ẽ sb equa
litate. qz sic ut sb sil'ituoie eẽt equalis. sic es
sentia diuia ut sb pẽnitate ñ põt ẽe sb filia
tiõe. lz ipa que ẽ sb pẽnitate sit simpl'r sb fi
liacõe. Sic dico g q respcũs sũt ifepabiles
ab eẽn simpl'r. tñ ut accepta sb aliq sig. s. ut
in pẽe l' ut i filio ñ est icõueniẽs negare ab
ea illos res que sibi ꝓueniũt simpl'r. sic di
ctũ fuit de põ gñandi passiua ⁊ gñacõe su/
peri. ¶ Quantũ ad 2m uidendũ ẽ. quare fi/
li ex q bz põm gñandi actie ñ põt gñare.
Et ad hassignt a diuerb 4. rões. Pma sũitur
ex dcõ augus. q dicẽ q iõ nõ gñat fili. ñ qz
ñ potuit. lz qz ñ oportuit. imoderata ei eẽt
dei gñatio. qz si nepos pnepotẽ ñ gñet ipo
tẽs diceret ¶ Alii dicẽt q idcirco repugt filio
qz ẽ sb opposita rl'one que ẽ passiua gñatio
Opposite aũt nocões sũt incõpossibiles. ne
forte iõ gñaret seipm ¶ Alii dicẽt q iõ ẽ. qz
i suppolito pẽis tota uirt est exhausta i uni
us filii pductiõe. ⁊ iõ ñ pot i pl'es. ¶ Alii di
cũt q hc iõ est. qz fili ali ñ est gñabilis. iõ
ñ illũ põt gñare. ¶ Null istoꝝ mõꝝ appa
ret mihi ꝓueiens nec sufficiẽs. Idõ arguo ꝛ
oẽs ¶ Lõtra pm sic. i ppetuis nõ differt eẽ ⁊
posse. hc pz. qz si eẽ nõ eẽt posse. tũc adaliqd
eẽnt i põ qõ ñ eẽt. ⁊ sic eẽnt mũbilia. si g po
tuit sic tu pomis. sequit ncca q oportuit.
Intẽtio augus. ẽ oñdere q fili ñ caret ali/
qua ptãte simplicit ¶ Lõtra 2m. nã lz oppo/
site origies sũt icõpossibiles res suipi. tñ
res diuersoꝝ ñ. Exm i creaturis ipossibile ẽ
q iõ sit pẽ res suipsi ⁊ fili. lz pẽ sortis ⁊
fili plõis ñ est ipossibile. Eodẽ dicat i ppo
sito. q lz ipossibile sit q fili gñet seipm. tñ
ppt h. s. ppt incõpossibilitatẽ pẽnitatis et
filiatiõis ñ tollit qn fili posset gñare ñ se
lz aliũ. ⁊ sic eẽt pẽ ⁊ fili res diuersoꝝ ¶ Lõ
tra 3m. lz possit hẽe bom itellectũ. tñ arguo
b q sonat uocabulũ. põ que g tũcũz bz unũ
pductũ ñ est diminuta. ipa ñ est sic exhau/
sta qn posset i aliũ. talis ẽ põ gñandi. g ꝛc.
¶ Lõtra 4m. nulla põ ẽ respcũ ipossibilis.
lz tu põis põm i filio. g erit aliqd respcũ il
li potẽtie possibile. lz ñ nisi fili. g ꝛc. p.
nũq ẽ põ pductia respcũ phiti. lz p te ali
fili ẽ phit. g respcũ ei ñ erit põ ¶ Dico g
q iõ fili non põt gñare. qz pẽ p eanõ põm
nũo quã fili hẽt. phẽt adequatũ tinũ Uñ
põ que bz adequatũ tinũ ñ põt i aliũ. lz me
moria in pẽe pintelligit hẽe adequatũ tinũ
mõ illo q phi poluẽt motũ celi sic eẽ ade/
quatũ potẽtie l' uirtuti ãgeli monẽtis. q si
põeret una musca sup orbẽ. ia angel ñ pos
set mouere celũ ppt inadequacõez. ⁊ im
giatio fuit satis rõnabil' supposito uno fal
so qõ apõ eos reputabat uex. s. q uirt mo
tia angeli oridiabat ad mouenõ orbẽ. Si g
angel potuiss pl habuiss excessũ Xtutis
re mobil'. tũc g i uirt b illũ graõ eẽt fru
stra. qõ fuisset eis mag incõueiens. Et pte
rea i ppetuis ñ differt eẽ ⁊ posse. si g bz põz
bz actũ. Nõ g põt uirt itelligẽtie i plus. qz
hẽt tinũ adequatũ. Eoõ dico de mẽoria pẽ/
na q bz tinũ adequatuz. iõ nõ põt i aliũ. qz
tũc pm ñ eẽt sibi adequat ¶ Sz z istud i/
stat 4. Nã sol bz p tino adequato unũ ra
diũ tõlez. ⁊ tñ h ñ obstãte ⁊ ipo radio stãte
põt i aliũ effcm. s. calorẽ intẽdere ¶ 2. quia
ignis igniẽs ferꝝ bz tinuz adequatũ. ⁊ tñ
põt aliud ignire ¶ 3. um hõ portãs unũ ta
lentũ adequatũ sue Xruti. lz actual'r ñ pos
set pl portare. tñ põt aliud portare postea.
¶ 4. sic. ds põt facere unũ corp i diuerb lo
cis. ⁊ tñ qlibz loc est adequat locato ¶ Ad
ista. Ad pm dico q istud ẽ uex q sol põt aliũ
effectũ cãre ⁊ pducere. qz bz duo pncipia p
ductia. unũ. s. p qõ pducit radiũ. aliud p qõ
pducit calorẽ. ⁊ sic ꝛ aliis. si tñ hẽt unũ so
lũ pricipiũ pductiuũ. ⁊ illõ hẽt tinũ stantẽ
⁊ ncariũ nõ possz aliud pducere. sic ẽ in p
posito. Nã in diuis nõ ẽ nisi unũ pnci uer
bu. s. una mẽoria pfcã. ⁊ bz tinuz adequatũ.
⁊ sp stantẽ. ⁊ iõ nõ põt duo pducere. lz unũ
tñ ¶ Ad 2m dico bñ q ignis bz tinũ adeq
tũ. ⁊ iõ si gñatio ignis geniti i ferꝝ staret
cũ ferꝝ igmto. nunq pm ignis posset ali
um gñare. lz ñ stat. qz nõ depẽdet ignis ab

Q 2 a 2 q

Q de sacra ample. q. 27. a 2. 2

/ Q 2 a 2 q

/ ceuaag

// Oppõ ipa

Q 2m apd ptõ

ignē nisi ī fieri. ⁊ nō in eē. ⁊ iō postq̄ ignis
posit⁹ est ī eē. tā nō manet gnatio. ⁊ sic pm⁹
ignis pōt aliū gnare. sz ñ ē sic ī ppositō. nā
q̄diu stat pductū ⁊ pductio. ⁊ q2 pductū ē
necariū. pductio ē necaria. iō nō pōt ī aliuz
tnū ¶ Ad 3m dico. q̄ si hō tāta necitate poz
taret h⁹ talentū sibi pnūc adequatū q̄ta ne
cessitate hō ē hō. nunq̄ posset nisi h⁹ poz ta
re. ñ aūt necā⁹ sp pozrat h⁹ talentū. ⁊ iō pōt
post illō aliud pozrare. pz aūt tāta necitate
q̄ta ē pz hūc filiū pducit. ⁊ iō sic sibi repu/
gnat ñ eē pzez. ita sibi repugt ñ pducere eū
dē filiū. q̄ est tīn⁹ adequat⁹ sue potētie/ Ad
4m dico. q̄ si loc⁹ depēderet a locato eēntial'r
ul' ecōuerso. īpossibile eēt simpl'r q̄ p pōm
dei fieret iō coz p⁹ ī diuerſ locis. sz q2 unuz
respicit aliud ꝓtigent pōt bñ. Sic g̃ pz eui/
dent q̄ stātib⁹ istis 4o q̄ Xbuz sit a pze ozi
gial'r. ⁊ q̄ ñ sit nisi unū pzici⁹ tōle. ⁊ q̄ stet
eadē gnatio. ⁊ q̄ ipsa sit necaria gnatio. Pz
q̄ rō hz euidētiaz ¶ Sz h̄ sūt aliqua du⁹.
Primū ē. q2 adhuc uidet q̄ rō petat pnci⁹.
q2 qñ dicis hz tīminū adequatuz. tūc quero
aut itelligis ītēsiue aut extēsiue. si extēsiue
petit pzici⁹. si ītēsiue ñ hētur ppositū ¶ Di
co. q̄ rō accidit ītēsiue. qñcūz ei aliq⁹ pō hz. p
ductū adequatū intēsiue. ita q̄ nō pōt pfe/
ctī⁹. ⁊ gnatio l' pductio illi⁹ adequati ē necā
ria ⁊ sp stat. seq̄tur q̄ 1a pō nō possit ī aliud
Ista. n. tria sufficūt ad h⁹ q̄ ñ possit ali⁹ fri
pduci ¶ 2a dif. quō p negacōez adequatōis
ī tīno l' negacōem tīni adequati pōt pz gna
re filiū infite pfcōnis. Dico q̄ adequatio
passiua ē cā repugntie. sic rōnale ī aiali ē cā
repugntie ad irrōnale. sz negatio rōnalis fa
cit aial eē aptū ad recipiend irrōnale. Eodē⁹
dicend ē ī ppositō ¶ 3a dif. ē utz rō adiec
cta possit hze efficatiā nulla posita pozitate
inf pzem ⁊ filiū. s. oziginis. Dico q̄ ñ apparet
q2 sit' eēnt pz ⁊ filio⁹ stāte g̃ tīno adequato
meozie fecūde ī filio. stare ī pze. ⁊ tūc h̄ idē
sig⁹ repugret pzi gignere. ⁊ filio sit'r ¶ Ad
hyla. auctozitas accipit p actu gnacōis sl' in
telligit de pōs. 5o ⁊ 4o dicta.

Tz ī diuis sunt pl'es filii. q̄ sic. q2
xps ē primogenit⁹ añ oēm creaturā
h̄ apl'm ad col'. si p⁹. g̃ alii scōario
Lōtra. uidim⁹ eni gloziā ei⁹ quasi unigeiti
a pze. g̃ ipse ē sol⁹ ¶ Hec pcl'o ē certa. tñ a di
uerſ diuerſimode declarat. Vñ aliq̄ decla/
rāt eā sic. Plurificatio eiusdē rōnis ñ pōt
eē nisi p materiā. sz ī diuis ñ est materia. g̃
ibi ñ pñt eē plures filii Lōtra istā rōnem
arguo 4s. P⁹. q2 ista rō pbat magis notuz
p min⁹ notū. ⁊ sic petit. nā oib⁹ fidēlib⁹ notū
ē q̄ ñ ē ibi nisi un⁹ filio⁹. multi aūt negāt q̄
mltitudo hz fieri p materiā. mltitudo. s. e/
iusdē rōis. imo quasi oibus ē du⁹ ¶ 2o fac
fallaciā accntis. q2 arguit sic. nō pōt eē ali⁹
filio⁹ eiusdē rōnis cū isto. g̃ null⁹. ꝓnam sup
ponit manifestā. ⁊ solū pbat añs. q2 ī diuis
ñ est materia ¶ Aliq̄ eni ponerēt aliū filiuz
eē ꝓstitutū p filiacōez alteri⁹ rōis a p⁹. pone
rēt eni q̄ primo⁹ pducit p itellectū. 2o p nām
3o. rō ista pbat si aliq̄d ualet q̄ ī diuis nō
ē trinitas pſonaz. q2 rō formal' pſōe ē cōis
trib⁹ pſōis. ⁊ plurificat. qō pz. q2 sibi addi
tur nūs. tūc arguo sic tu. plurificatio eiusdē
rōnis ñ ē nisi p materiā. sz ī diuis ñ est ma
teria. g̃ ñ pōt ibi eē plurificatio eiusdē rōis
⁊ p ꝓns rō formal' pſōe ñ mltiplicat in di/
uis. qō ñ est aliud nisi destruere ūnitatez.
¶ 4o. rō ista pbat q̄ ñ pñt eē plura suppositā
ī diuis. nec nā immālis potit cōicari pl'ib⁹.
Et arguo sic. mltiplicatio eiusdē rōnis ñ est
nisi p materiā. sz mltitudo suppositoz ī diuis
ē eiusdē rōnis. g̃ ꝛc. ¶ Si dicat q̄ suppositā
sūt alteri⁹ rōis Lōtra quecūz ꝓuenūt ī na
tura specifica. q̄tūcunz ī aliis distinguūtur
sūt eiusdē rōis ⁊ spēi. sz suppositā diuia sūt
huiusmōi. g̃ ꝛc. Dnatoz pz. q2 dza īdiuidu
alis ñ uariat spēm. ¶ Al'r aūt aliq̄ pbant
istā ueritatē sic. illa q̄dditas que h̄ se abstra
hit ab oī singularitate ⁊ hecceitate. 1a ñ pōt
plurificari. sz filiacō in diuis ē huiusmōi. ⁊
oia alia que sūt ibi. g̃ ꝛc. Ista rō demōstrat
si filiacō ī diuis ñ sit singularis ⁊ si a diuis
excludit oīs singularitas. sz tñ nō apparet
mihi q̄ singularitas sit a diuis auferenda.
imo oimode attribuēda ¶ Iō arguo 4z h⁹
Prio sic. oīs q̄dditas que h̄ se abstrahit ab
oī singularitate ñ pōt plurificari. sed q̄ddi
tas pſōe ī diuis sic oīs alia q̄dditas que est
ibi abstrahit. g̃ ipa ñ pōt pl'ificari. qō falsū
est. Si aūt dicas q̄ una pſōa distinguit ab
alia rōne ⁊ quasi ipē in rōe pſōalitatis. Ita
dicā q̄ un⁹ filio⁹ distinguit ab alio q̄dditate
etiā in rōe filiacōis. 2o sic. q̄cq̄d repugnat

Ad 1o dicō nes. fingit

filiacō diuie inq̃tuz filiatio ē pcisa rō formalis. repugt oi filiatiōi. sz plurificari nō repugt oi filiacōi. g̃ sibi ñ repugt inq̃m filiatio. sz inq̃m hec filiatio ē. 3° sic. q̃cq̃d ꝓpetit filiacōi inq̃tuz filiatio. ꝓpetit oi filiacōi. sz p te ꝓstituere pſonā ꝓueit sibi ut filiatio ē ꝑ suā q̃dditatē. g̃ oi filiacōi ꝓueit ꝓstituere filiū qd ē icōueniēs. ñ g̃ sibi ꝓueit iq̃m filia° ē. sz inq̃m hc filiatio ¶ 4° sic. q̃cq̃d ē in diuis ē singularissimū. q̃ oia ibi sūt actualissia. singularitas aūt ē actualitas ultiata. ⁊ iōo ñ intelligo q̃ filiatio i diuis ñ sit singularis. ¶ Alii uolūt dicere. q̃ q̃ oē qd est i diuis ē ō se hc. iō filiatio ñ pōt plurificari. sz ista rō pbaret q̃ pſōa ñ posset plificari. z° nullꝰ ponit q̃n multa q̃ddi^ua in diuis plurificent. s. relacōes. cū g̃ qlibet qd ē i diuis sit i sua spē de se hc. poterit stare distincte filiacōes. quaz quelibz erit de se hec ¶ Pareat etiā mihi dm q̃ oē qd est i deo sit bonum. iō Jō oz alr dicere. Prio g̃ pbo ꝛclonē intētā sz q̃ i diuis ñ sit nisi unicꝰ filiꝰ. 2° assignabo cām istiꝰ ꝛclōis ¶ Primū pbo sic. q̃ncūz aliq̃d de se ñ est determinatū ad unū umꝰ rōis ipm ñ est determinatū ad certū nūez idiuiduorū illiꝰ rōis. sz q̃tuz ē ex se pōt eē in ifinitis Si g̃ filiatio ñ sit ōtinata ad unū nūo. tūc ipsa ex se ñ determinabit sive ñ determinabit sibi certū nūez. ⁊ p ꝓns ipa potest q̃m est ex se eē in ifinitis. ⁊ sic poterūt eē infiti filii. sz q̃cq̃d est possibile ē ibi necario de facto. g̃ ꝛc. Maior fuit declarata ō 2ª qōne de unitate dei. ꝛclo ē manifeste falsa. g̃ ꝛc ¶ Ista rō pbat q̃ ita ē ō facto. ⁊ solū a posteriori. sz sequitur uidere cām hujꝰ repugnātie ¶ Rō ⁊ cā pōt eē ista que fuit i pcedēti qōne adducta. q̃ filiꝰ ñ pōt gñare. Arguo sic. ubicūz ē unicū principiū bns unā pductōez sibi adequatā. necessariā ⁊ sp stantē. ibi ñ pōt eē nisi illa pductio. Ista de se pz ⁊ fuit supꝰ declarata Sz i diuis ñ est nisi unicū principium gñandi. s. mēoria fecūda. ⁊ istud principiū hz unā pductionē sibi adequatā ⁊ necessariā ⁊ sp stantē g̃ ñ poterit i aliaz ¶ Sz dices pō que ipedit pcise p posteriꝰ q̃m est ex se pōt i aliud. sz pnciplū illud solū p te nō pōt i aliud. q̃ pductio ē adequata ⁊ necaria ⁊ sp stans. hꝰ aūt est posteriꝰ ad principiū. g̃ principiuz q̃m ē ex se pōt in aliud ¶ Dico g̃ ad hꝰ. q̃ adequatio nō est pcisa cā. nec gñatio sp stās. sz p istas deueniunꝰ i aliaz. s. in istā q̃ ñ est pnm in diuis nisi respcū gñationis istiꝰ pcise. hito aūt ñ est principiū nisi respcū istiꝰ gñationis. seq̃t q̃ nulla alia erit possibil'. Naz sic gñatio ē necaria ita principiū est necariū. ⁊ tāta necessitate q̃ta ē necessariū. tāta ē ꝓunctū istiꝰ pductionis. nec aliā respicit nisi illaz. Et sic ego ñ dicerē. q̃ principiū q̃tuz eēt ex se possz i aliam. sz si ex se posset. dicerē q̃ aliā eliceret. q̃ eēt in pō. ⁊ p ꝓns in actu. q̃ i ppetuis ñ differt ꝛc ¶ Sz hē unū dm. q̃ forte dicet. uerū est q̃ principiū pductiuū determinatuz est ad unū ¶ Dices etiā q̃ filiatio ñ pōt plurificari ⁊ ex hꝰ bñ sequtur q̃ ñ pōt eē nisi unicꝰ filiꝰ tñ stat dubiū. unō hꝰ est q̃ filiatio determinat sibi unū indiuiduū umꝰ spēi ¶ Si dicas q̃ q̃ ē de se hec. incidis i opionez 3ª^m reprobatā. ¶ Dico. q̃ rō quare nō pōt eē nisi unica filiatio ē rō intrinsica filiationis ⁊ specifica.

¶ Ad cuiꝰ euidētiaz sciendū. q̃ 4. modis pōt sūi filiatio. Prio ut filiatio. ⁊ istoꝰ dico q̃ ñ cōstituit. nec utsic ē incōicabil' creature. nec de se hec. q̃ filiatio ꝑ suā rationē formaleꝫ est ꝓicabilis creature. ⁊ p ꝓns ipsa ex sua racōe formali ñ est icōicabil'. nec de se ē hec ¶ z° pōt accipi ut diuia. ⁊ istoꝰ dico etiā q̃ non ē ꝓstitutiua pſone. q̃ si ut diuia eēt ꝓstitutiua oē diuinū ꝓstitueret. ⁊ sic eēntialia que sunt cōicabilia ꝓstitueret. qd est ꝯdictio. repugnātia enimz includit q̃ aliq̃d qd ē. de se cōicabile dat alteri formal'r eē incōicabile. qd aūt cōstituit pſonā dat eē incōicabile. ¶ 3° pōt accipi filiatio ut hec. ⁊ sic ego dico q̃ hz ipa sit incōicabil'. tñ sb ista rōne ñ ꝓstituit. hecceitas enim nō est rō ꝓstituendi. eēntia enim diuina sūme est hec. ⁊ tñ nō ꝓstituit. q̃ hz cū hecceitate nō stet cōicabilitas ad plura idiuidua. stat tñ cōicabilitas ad plura supposita. sic ponentes spirationē actiuā eē de se hanc. ponunt eam cōicari. Hec aūt cōicabilitas repugnat rationi formali suppositi. ¶ Aliomō potest accipi ꝑm rōnem formalē specificaz que est nobis ignota. ⁊ ꝑm illam rōnem ꝓstituit. ⁊ est incōmunicabilis. Et hec ratio est dicti.

¶ Ad auctoritatem patet.

filiacō ut filiacō
ut diuina
ut hec
ꝑ ꝓ g̃ spē

¶ Distinctio .8a.

QVRLA Octauã distinctionem quero Utrũ in dinis possit esse distictio. ꝙ nõ q2 Hylari⁹ 8°.ō trin. dicit ꝙ in dinis nõ ē itelligẽda coherẽtia sed indẽtia. sed indẽtia ⁊ indistinctio sunt idẽ/ergo ⁊c ¶ Lõtra Dyo⁹ de diuĩs noib⁹ dicit ꝙ in dinis ē diuersitas et alteritas ¶ Hic sunt 4or uidẽda p ordinẽ Primũ ē q̃d ē distinctio. 2° quot modis capitur distictio. 3° qũo iuestigari põt distic° 4° utrũ in dinis sit distictio ¶ Quantum ad pmũ sunt 4or ꝛclusiões ¶ Pri^a ꝙ distinctio non ē aliq̃d absolutũ sed reuum. Hoc pbo dupl'r ¶ Primo sic Illud quod p suam rõem formalẽ ē ad aliq̃d ē relat° sed distictio ē hui⁹. nam omne distictũ ab aliquo nec° ē distictum ¶ 2° sic Quecũq3 oppõita que pñt eidẽ inesse simul p ꝛpatiõem ad diuersa sunt reua sed idẽ ⁊ diuersu sunt hui⁹. potest eiꝫ aliq̃d esse idẽ/a/⁊ distictum a/b/sicut aliq̃d ōr magnũ p respectũ ad ḡnum ⁊ puum p respectum ad montẽ ergo distictio ē necessario quid respectiuũ. ¶ 2^a 2° ē ꝙ respect⁹ quem dicit distictio non ē in gñe sed transcendens. Ubi sciẽdum ꝙ sicut dicit⁹ ꝙ quedã ē ꝓtitas trãscendẽs ⁊ de multis aliis. ita dicit⁹ ꝙ aliq respect⁹ sunt trãscẽdentes sicut sunt intẽtiones 2^e ⁊ hui⁹. ¶ Hãc ꝛclusionẽ pbo tripl'r. Primo sic Quecũq3 ꝛuenũt enti añq̃ descendat in .x. gña necessario sunt trãscẽdẽtia sed distictio ꝛuenit ẽti ⁊ suis passioib⁹ añq̃ descẽdat in .x. gña q2 .s. unũ ⁊ ẽs distiguũt a suis passioib⁹ ⁊ una ab alia ⁊ sic distinctio p̃ intelligitur añq̃ descẽsus fiat ergo ⁊c ¶ 2° sic Quicq̃d circuit omne gen⁹ ē trãscendens q2 illud q̃ ē in aliquo determinato genere nõ põt omne gen⁹ circuire. sed distictio circuit omne gen⁹. nam in quolibꝫ gñe una spẽs ab a^a distiguitur ⁊ etiã in pnto r'onis una ab alia distiguitur ergo ⁊c ¶ 3° sic Nullum existẽs in determinato gñe põt deo formaliẽ ꝛuenire sed distictio ꝛuenit deo formaliter ergo distictio nõ ē in aliquo determinato gñe Ma. est manifesta q2 hoc deo repugt. Mi. patꝫ ¶ 3ª ꝛclu° ē ꝙ respect⁹ quẽ dicit distinctio ē intrisec⁹ aduenies sed nõ extrinsecus.

Ubi sciẽdum ꝙ respect⁹ iutrisec⁹ aduenienꝫ ē ille q̃ oritur põito ẽmino ⁊ fundamẽto in quacũq3 dispõne uel distãtia. Respect⁹ aũt extrisec⁹ ē aduenies qui inascitur aliq° alẽo aduenięte sicut posito igne ⁊ ligno ñ inascitur actio nisi facta approximatiõe. ⁊ ex hoc patꝫ ꝛclu° q2 posita rone formali hominis ⁊ posita rõne formali asini necessario una distiguitur ab alia. ⁊ hoc uidetur posse probari q2 ex quiete homis habita põt demonstratiue pbari ꝙ distiguit ab asino ¶ 4^a 2° ē ꝙ respectus distictionis ē respect⁹ disquiparãtie. hoc pbatur sic q2 relatio eq̃pantie nũq̃ habꝫ extrema nisi unũ rõnis omnis q̃ relatio que ē inter extrema alteri⁹ ⁊ alteriusꝫ rõnis necessario ē relatio disquipantie. sed distinctio ē hui⁹ ergo ⁊c. Ma. ē manifesta Nam sicut inter extrema eadẽ inq̃tũ eadem nũq̃ inascitur mlti idẽ. ita inter alia inq̃tuꝫ alia semp inascitur aliud ⁊ aliud. Mi. patꝫ Nam que sunt eiusdẽ rõnis inq̃tum eiusdẽ rõnis nõ distinguũtur ¶ Lõtra istas conclusiones arguo 4^a ¶ Primo ꝛtra pmaꝫ sic Omnis relatio pslupõit distinctiõem extremorum sed distinctio nõ pslupõit aliã distictionem q2 sic ãte distictiõem esset distinctio ⁊ sic esset ꝓcessus in infinitũ ¶ Contra 2^am arguo sic Nullũ accñs ē trãscẽdens sed distictio ē accñs ergo ⁊c ¶ Ma. patꝫ q2 accñs limitatur ad .9. gña ¶ Minor patet quia ego distiguor a te te manẽte sed te destructo nõ. ¶ Lõtra 3^am Ad oẽm relationẽm sufficiũt fundamẽtum ⁊ terminũ q2 nullũ respect⁹ indeꝫ ab alio depẽdere sed hoc ꝛuenit relationibus aduenięntib⁹ tã extrisice ꝙ itrisece ergo ex hꝰ ꝙ oritur positis ẽminis nõ seqtur ꝙ sit r'o intrisece aduenies ¶ Lõtra 4^am Indidua eiusdẽ rõnis sunt distincta sed nõ sunt distincta nisi distictione ergo distinctio est iter ea que sunt eiusdẽ rõnis formalis. sed omnis talis relatio ē eq̃pantie ergo distinctio erit relat° eq̃pantie ¶ Ad pmũ istoꝫ dico ꝙ omis relatio pslupponat distictiõem uel formalem uel fundamẽtalẽ. Unde distinctio actualis aduenies itellectui ⁊ uolũtati/homini ⁊ asino pslupõit in eis fundamẽtalẽ tm̃ non aliam. ¶ Ad 2^m dico ꝙ licꝫ aliqua distictio sit ac non tamẽ distictio in cõi imo abstrahit a sba

Respectus ꝙ ꝛ dnc. 28 ꝙ ꝛ dnc. 28

D. 33. 4. 2. a. 1. 2. 2. in fine

D. 29. 4. 8. per totũ

q accñte ut patz q2 licz relatio in cõmum sit
trãscẽdens tamẽ põt eẽ aliqua que potest esse
accñs. s. illa que ẽ inter ens ꝓtractũ q passio
nes. simil'r dico de distictione ¶ Ex^m Enti/
tas in cõi ẽ trãscẽdens tamẽ aliqua ẽtitas est
accñs ¶ Ad 3^m dico ꝙ relaº intrinsecº ad/
uenẽs non dependet nisi ex duabus causis
s. ex fundamẽto q ẽmino sed relaº extrinsecº
a duenẽs depẽdet ex fundamẽto q ẽmino et
ab alio aliqñ sicut ab agente. nam positis
duabº albedinibº sine aliquo agẽte ponitur
similitudo. sed posito corpore q loco ñ oritur
ubi nisi aduenẽte uirtute agẽtis mouentis
corpº ad locũ ex quo oritur ubi ¶ Ad 4^m
dico ꝙ iter illa que sunt eiusdez rõnis ut sic
nũq̃ põt eẽ aliqua distinctio uel relatio dis/
paritie sed distinctio põt bene eẽ iter aliqua
que sunt eiusdẽ spẽi. nõ inq̃tum spẽi sunt sz
inq̃tũ aliqua icludũt que non sunt eiusdem
spẽi sicut Thomas q Petrus includũt ali/
qua in q̃bus p̃cise distiguntur que p̃ciº accep
ta nõ sunt eiusdẽ spẽi. s. dzias induiduales
¶ Sed ḣ ẽ unũ dubiũ Utrũ dzia q diuersitas
sit eadẽ relatio. Et uidetur ꝙ nõ q2 dzia ali
q̃bus attribuitur a q̃bus diuersitas amoue
tur sicut duobº indiduis eiusdẽ spẽi ¶ Dico
ꝙ sunt idẽ respectº reales q2 quecũq3 rl'ones
fundãtur in codẽ fundamẽto respectu eiusdẽ
ẽmini sunt eedẽ sed idẽ ẽ fundamẽtũ diuersi
tatis q dzie ergo ꝛc ¶ Dico tamẽ ꝙ cuz hoc
etiã differunt rõne ꝑ ꝙ ꝓpantur ad diuersa.
nam respectus ille si ꝓpetur p̃cise ad ẽminuz
q ad fundamẽtum sic dicitur diuersitas q2
rõnale q irrõnale que sunt dzie ultime sunt
diuerse. si autẽ ille respectus ꝓpetur ad illa
que p fundamẽta q ẽminos istius respectus
differũt sic dicitur dzia sicut si respectº fun
datus in rõnali q irrõnali ꝓpetur ad hoiem
q asinũ sic dicitur dzia nõ diuersitas ꝓpter
ꝓueniẽtiã ¶ Zº uidẽdum ẽ quot sunt modi
distinctionũ quod fuit 2^m declarãdum ¶
Ad quod dico ꝙ sunt 4^or gẽdus distinctionũ
nõ fabricati ab intellectu siue ab aia ¶ Pri
ma est distictio essentialis eo mõ qº distiguu
tur deº a creatura q ista ꝓprie accipiendo est
qñ q̃dditas sua extrema ẽ distincta ab alia
q̃dditate cũ sua existẽtia ¶ Zª ẽ realis eo mõ
quo ẽ distinctio iter patrez q filium. Unde

cũ sua exstia

distictio realis ẽ illa que ẽ inter rem et rem.
¶ 3ª ẽ formalis q ista ẽ inter q̃dditatẽ q q̃ddi
tatẽ sic dicimº ꝙ homo q asinº in poª obiecti
ua distiguũtur. q ista distictio ꝓprie ẽ rõnũ
distictaz ¶ 4ª ẽ distictio nõ q̃dditatis q q̃d
ditatis sed q̃dditatis q modi intrinseci sicut ẽ
inter q̃dditatẽ hominis q eiº finitatẽ q q̃ddita
tem albedinis q eiº remissionẽ q intensiõem
Iste distinctiões sunt essentialiter ordinate
q2 maxima ẽ essentialis q ideo que eẽntial'r
distiguũtur omnibº aliis distinctiõibº distin
guũtur ¶ Zª post essentialẽ maior est realis
¶ Post illã ẽ 3ª. s. q̃dditatia uel formalis.
¶ 4ª ẽ minor omnibº. s. q̃dditatis q modi
trinseci. Nam minor ẽ distictio ubi staturi
intra eandẽ rõem specifica q formalẽ q̃ ubi
ẽ exitº. Non ẽ autẽ exitus a rõne formali p
modũ eiº q2 ad rõem formalẽ q nõ ad aliaz
reducitur q3 modº aduenies nõ uariat rõez
formalez ¶ Sed contra hec instatur 4^e ¶
Primo sic. Nulla dio sbalterna est bona sed
hec dio ẽ sbalterna. pbatur Qualẽ ordiem
habẽt sbiectu talẽ habẽt passiões sed essentia
q q̃dditas se habẽt sicut sbalterna q2 omnis
essentia ẽ q̃dditas q nõ. eꝛuerso. q̃ distinctio
essentialis est sbalterna respectu q̃dditatiue
ita ꝙ oiꝭ essentialis ẽ q̃dditatia q nõ eꝛuerº
¶ Zº sic Non sunt ponẽda plura gña passio
num q̃ sboꝛ. sed nõ ponũtur nisi duo gña
distictoꝛ. q2 omne qõ distinguitur uel ẽ q̃d
ditas uel modº q̃dditatis ergo nõ erit nisi
duplex genº distictionũ. s. q̃dditatis q modi
intrinseci ¶ 3º ostẽdo ꝙ nõ sit ordo essentialis
inter ista q2 3ª. s. formalis ẽ maior 2ª ¶ pmo
q2 q̃cq̃d distiguitur p priora magis distin/
guitur q̃ illud quod distiguit p posteriora.
q2 distiguũtur p ea que sunt de pmo mõ q sic
magis. sed que distiguũtur formal'r distin
guũtur p priora q2 p diffinitia. s3 que reaª
p posteriora q2 p modũ realitatis que ẽ pos
terior q̃dditate ergo distictio formal' ẽ maº
q̃ distictio realis ¶ 4º sic Omnis distinctio
uel ẽ q̃dditatia uel nõ q̃dditatia sed q̃ddi^ua
ipsa excedit nõ q̃dditatiaz. oiꝭ ergo talis ẽ
maior nõ q̃dditatia. sed cũ realis sit nõ q̃d
ditatiua q formalis q̃dditatiua sequitur ꝙ
formalis ẽ maior q̃ realis ¶ Si dicas ꝙ ñ
quidditatiua excedit quidditatiuã cũ distic^

Nota dm

Nota dm

8° de uno distinguendo
- quidam distinguunt formaliter et realiter sicut homo erasibilis in actuali existentia
- quidam formaliter et non realiter sicut homo erasibilis in potentia
- quidam realiter et non formaliter sicut humanitas eiusdem speciei
- quidam nec realiter nec formaliter sicut quidditas et modus quidditatis

Ista distinguitur
Ista distinguitur
descriptionis
drauns

modi intrinseci sit nō quidditatiua sequitur q̄ ipsa erit maior q̄dditatiua cui⁹ oppositum dicebatur ¶ Ad ꝑmuz dico q̄ licz facere cō ꝓtionē iferioris ad supius ꝑ illō qō addit iferi⁹ sup̄ supius. ꝑ eiz hoc ꝑscindit iferius supiori. cū ergo essentia addat aliquid sup̄ q̄dditatē ⁊ p ꝓns distinctio essentialis s̄ distinctionē q̄dditatiuam. ꝑ illud qō additur pōt fieri aliqua ꝓpatio sicut homo penes illud qō addit ad aial poterit ꝓpari ad animal. sic distinctio ad distinctiōem ¶ Ad 2ᵐ dico q̄ i⁹ dio que fieret p q̄dditates ⁊ modos eēt formalior ⁊ tūc opz aliud mēbruz didi sic dicendo Omnis distinctio aut ē q̄dditatiua aut mōi intrinseci. si q̄dditatiua aut essentialis aut realis ⁊ sic de aliis. sed istū modū in dicendo sic posui ꝓter difficultates ammouendas. magis eiz sic explicātur modi distinctionis q̄ alio mō ⁊ magis declarātur ¶ Ad 3ᵐ d⁰ q̄ pricipalior ē illa que fit p priora q̄ est illa que p posteriora ⁊ quasi p accns. Illa autez que ē p priora ē p se sed nō sequit q̄ sit maior si ē pricipalior ¶ Maioritas eiz distinctionis ⁊ minoritas ē ꝓter maiorē distantiam ⁊ minorē. Distātia autē maior ē iter iᵃ que essentialiter distinguūtur ⁊ etiaz realiter q̄ iter illa que distiguūtur q̄dditatiue solū fit eiz magis separabilia ¶ Ad 4ᵐ ꝓcedo q̄ q̄dditatiua iter oēs ē ꝑma ⁊ pricipalior. nō tamē sequitur ex hoc q̄ sit maior ¶ Sed ꝑ remanz dubiū utrū si oia realiter distincta sint formaliter distincta ¶ Ad quod itelligēdū sciēduz ē q̄ quedā distiguūtur formaliter ⁊ realiter sicut homo ⁊ asin⁹ in actuali exn̄tia distinguūtur formaliter p suas rōnes q̄dditatias ⁊ realiter p diuersas exn̄tias ⁊ realitaᵗ reales. Quedā eiz sunt que distiguūtur formaliter tm̄ sicut homo in potētia ⁊ asin⁹ i poᵗ. Homo eiz in potētia ē homo q̄ sibi cōuenit diffi⁰ hois. sil'r ō asino. hec autē ē una regl'a generalis de istis que sic formal'r distiguūt q̄ ex rōnib⁹ eoz formalib⁹ pōt ꝓbari demōstratiue p eoz diffinitiōes q̄ distinguūtur. Cum ergo homo in potētia habeat diffinitionē homis ⁊ sil'r asin⁹ q̄ act⁹ ⁊ potētia formalem rōem nō uariāt. sequitur q̄ in potētia adhuc formaliter distiguūtur. Ista autem realiter nō distiguūtur q̄ in potētia nullaz realitatē hnt. Alia autē sunt que distiguūt realiter ⁊ nō formaliter sicut indidua eiⁿdē spēi. si eiz formaliter distiguerētur distinguerētur q̄dditatiue. Quidditas autē non est alia ⁊ alia iter indidua eiusdē spēi. Alia sunt que nec realiter nec formal'r distiguūt sicut quidditas ⁊ modus quidditatis. Finitas eiz ⁊ ifinitas hecceitas ⁊ existētia ul' realitas. ista eiz nullā quidditatē dicūt ergo zē

¶ 3° uidēdum ē quō iste distictiones possūt iuestigari ⁊ circa hoc sunt 4ᵒʳ faciēda. Primuz est ostēdere modū inuestigādi distictionem formalē. Et q̄tū ad hoc dico q̄ 4ᵒʳ sunt modi euidētes p quos iuestigatur formalis siue quidditatiua distinctio. Prima est uia diffinitiōis. 2ᵃ uia diuisiōis. 3ᵃ uia descriptionis. ⁊ 4ᵃ uia demōstratiōis. ⁊ ō qualibz istaz dicēdum ē in spāli ¶ Prⁿ sic Q̄ncūz aliqua sic se habēt q̄ aliquid pōnitur in diffinitiōe uniⁿ ⁊ nō al'ius illa differūt formaliter. que eiz diffiᵘᵉ differūt quidditatie differūt ⁊ formaliter. sed talia quoz unū nō recipit aliud in sua diffinitiōe sic se habēt. s. q̄ differūt diffinitiue ergo quidditatiue et formal'r ¶ 2° p uiā diuisiōis Quādocūqz aliquid diuiditur p dziias oppositas quicqd cadit sb uno didentiū differt formal'r a quocūqz cadēte sb alio q̄ cadūt sb mēbris oppositis. Nam ex didente ⁊ diso ꝓstituitur illō quod habet quidditatē ¶ Licz ergo diuisum utriqz ꝓtento sb eo ꝓueniat q̄dditatiue tamē i possibile ē q̄ unū didentiū coicidat cū alio ad ꝓstituēdum 3ᵐ ¶ 3° p uiā descriptionis sic Quorūcunqz descriptiones sunt diuerse eoz diffinitiōes sunt diuerse ¶ Hāc ꝓbo q̄z quecūqz habēt eandē diffinitiōem habēt idē genⁿ hoc patz ⁊ p ꝓns eandē passionem uel aptitudiem ꝓntem ipsam q̄z ex diffinitione passio siue aptitudo ōmonstratur: sed descriptio ꝓstat ex genere ⁊ passiōe siue aptitudine ergo quorūcūqz ōscriptiōes sūt diuerse eoz diffinitiōes sunt diuerse. ¶ 4° p uiam ōmonstratiōis sic Quādo aliqd ē ōmōstrabile ꝓter q̄d ō uno ⁊ nō de alio illa de q̄bⁿ alia ⁊ alia ōmonstrātur habent aliam ⁊ aliā diffinitiōem q̄z cū diffi⁰ sit mediū si oio eādē diffinitiōem haberēt oio eadē paⁿ p eā ōmonstraretur. si ergo ōmonstratur alia ⁊ aᵗ paᵗ

d⁰ q̄ ꝓ ꝓns

d⁰ ꝓ ꝓns

d⁰ ꝓ ꝓns

d⁰

necessario habet aliã ⁊ aliã diffinitiõem ⁊ p
ñs formal'r distiguũtur ¶ Istis 4ᵒʳ uiis
satis euidẽtib⁹ addit̃ur una satis peregrina
sed tamẽ necessaria, ſ. una reduplicationis et
hec deducitur sic Quãdocũq3 aliq̃d cõuenit
alicui inp̃tum tale quod nõ ꝗuenit alẽi nec⁰
illa formal'r distiguũtur q2 reduplica⁰ cadit
sup rõem formalẽ. si ergo ẽ eadẽ rõ formal'
necessario idẽ p̃tum p̃bitur appõita eadẽ re/
duplicatione. Ex⁰ si homini inp̃tuz homo
ꝗuenit ridere ⁊ lapidi inp̃tũ lapis ẽ nõ. nec⁰
homo formal'r a lapide distiguitur q2 dato
q nõ tũc utriq3 ſb eadẽ rõne ꝗueniret ¶ 2ᵒ
uidẽdum ẽ quo possit realis distictio inuesti
gari. ⁊ dico hic sil'r q 4ᵒ inuestigatur. Priᵒ
p uiam originis ⁊ hoc modo inuestigat Aug.
prio de tni. distictiõem p̃sonaꝝ p hᵒ q mhil
gignit se. ops ergo q gignẽs sit reaᵒ distin/
ctum a genito. ubicũq3 eiz ẽ hoc ab hᵒ ibi ẽ
realis distictio / 2ᵃ uia ẽ uia generationis.
Quãdocũq3 aliqua res põt generari alia ñ
gẽita illa necessario distiguũtur real'r. isto⁰
pbatur q materia ⁊ forma distiguũt real'r,
q2 forma gñatur materia exñte ingenerabi
li ⁊ icorruptibili. ¶ 3ᵒ p uiam corruptionis
q2 quãdocũq3 unũ nõ corrũpitur alio, cor/
rupto iter illa ẽ realis distictio. Isto modo
iuestigatur q relaᵒ distinguit a fundamẽto
q2 fundamẽtũ manet r'lone corrupta ¶ 4ᵒ
p uiã sepatiõis q2 quecunq3 sepata possunt
manere illa distiguũtur real'r. Isto eiz mõ
pbãtur accũtia distigui i altari a sacramẽto
⁊ aia a corpe q2 unum ab alio separatur.
¶ Quãtum ad distictiõem modi intrinseci
Sciẽdum q quadruplex distictio p istos mo
dos repitur. Quedã qua distiguitur moꝝ
a q̃dditate cuiᵒ ẽ modᵒ sicut hũanitas ⁊ fini
tas hũanitatis ¶ Alia ẽ que ẽ mõꝝ oppõito/
rum sicut finitũ ⁊ infinitũ in deo ⁊ creatura
Alia p modos eiusdẽ rõnis sicut beceitas et
dzia que ẽ nũalis p dzias indiuiduales ¶ 4ᵒ
p modos alteriᵒ rõnis sic necessitas ⁊ ifinitas
que sunt modi intrinseci essentie diuine.
¶ Nũc ad ꝓpositũ de inuestigatiõe distictionis
istoꝝ mõꝝ dico q eodẽ mõ inuestigat distinc⁰
quo ⁊ modi, ⁊ de hõc iferiᵒ ¶ Quãtuz ad
essentialẽ distictiõem dico q 4ᵒʳ modis iues
tigatur ¶ Primo per uiam generationis et
corruptiõis. quecũq3 n. sic se habẽt q uno
genito uel corrupto aliud nõ generatur nec
corrũpitur distiguũtur essentialiter / 2ᵒ per
uiam sepatiõis. quecũq3 sic se habẽt q unũ
sepatur ab alio essentialiter distinguũtur.
¶ 3ᵒ modᵒ ẽ magis ꝓpriᵒ. ſ. p uiã dependẽtie
Nam uia ꝓma nõ ualet sine ista q2 generaᵒ
ẽ in dĩnis nõ tamẽ distinctio essencialis. ¶
Unde p uiã depẽdẽtie ꝓbatur sic. quecunq3
se habẽt sic q unũ depẽdet ab alio nec⁰ unũ
ab alio distinguitur essential'r. Infra enim
eãdem essentiã nõ potest eẽ ꝓprie depẽdẽtia
que in essentia fundatur q2 nihil referr̃ ad
se ¶ 4ᵒ modᵒ in creaturis p uiã geneꝝ ⁊ spẽ//
rum. q2 quecũq3 sunt diuersoꝝ generum ⁊
spẽꝝ necessario essential'r distinguũtur ¶
Sed adhuc ẽ dubiũ Utrũ distictio ex nata
rei possit abstrahi ab istis ¶ Dico q itelligẽ
do distictiõem ex nata rei nõ ab aia fabrica
tam ipsa ẽ cõis istis. Nam quelibz istaꝝ est
distictio ex nata rei q2 nulla ẽ ab aia fabri/
cata ¶ Sed põt ne ista inuestigari ¶ Dico q
sic: 4ᵒ ꝑ quatuor uias oppõnum ¶ Primo
p uiã relatie oppõitoꝝ q2 ipossibile est idem
referri ad se. ⁊ p istã uiã que ifra ẽclarabit̃
magis. ꝓbatur q itellectᵒ agẽs distiguitur
a possibili q2 agẽs ẽ mouẽs ⁊ possibilis est
motᵒ ¶ 2ᵒ p oppõem ẽrioꝝ sic Impossibile
ẽ ẽria eidẽ ꝑ idẽ ꝗuenire. diuersitas ⁊ idẽti/
tas sunt ẽria. ꝗuenĩũt alicui eidẽ ergo ops
q nõ ꝑ idẽ. Isto. n. mõ inuestigat distinctio
gñis ⁊ dzie in simplicib⁹ q2 simplicia spẽ di
stincta ꝗueniũt ⁊ differũt. nõ autẽ oio ꝑ idẽ
¶ 3ᵒ p uiã oppõnis ꝑuatie oppõitoꝝ Impos/
sibile. n. ẽ ꝑuatie oppositã eidẽm. conuenire.
Isto modo iuestigam⁹ distictiõem iter eẽn/
tiam ⁊ ꝓprietatẽ q2 essentia ẽ ꝗicabilis. pa/
ternitas incõicabilis ¶ 4ᵒ p uiã ẽdictionis
sic Impossibile ẽ q extrema ẽdictiõis uerifi
centur de eodẽ oino ¶ Isto modo iuestigaᵒ
distictiõez attributoꝝ ut statiiferiᵒ patebit
Isti ergo sunt modi iuestigãdi oẽm distincti
onem ¶ Nũc 4ᵒ uidẽdum ẽ Utrũ distictio
sit in dĩnis, ⁊ dico hic quatuor ꝗclusiones.
Prima q in dĩnis ẽ distictio essentialis res/
pectu creaturaꝝ. Ista inuestigat p omneꝝ
uias istas. ſ. p generationem corruptionem
sepatiõem depẽdentiã ⁊ diuersitatez gñis et

spē. ¶ 2m 2o ē q̃ in diuinis ē distinctio realis ad intra q2 ibi ē origo p quā Aug. eandem distinctiōē pbat iter pſōas q2 nihil gignit se ¶ 3a 2o ē q̃ in dinis ī eadē pſona ē distinctio formalis. ſ. iter essentiā ⁊ relationem. ⁊ hoc pbatur p uias ſupi⁹ dictas. diffinitio/nis diſionis descriptiōis demōſtratiōis. Et p iſtas uias p quas iuestigam⁹ distinctiōem ex nata rei. ſ. p uiā oppōnis puatiue ¶ 4a 2o ē q̃ in dinis ē distinctio q̃ddītatis ⁊ mōi eⁿdem qualis ē essentie ⁊ mōꝛ. intrinsecoꝛ. quā pbatur uiis q̃bus modi iuestigātur ¶ Sed ꝛtra p̃dicta iſtatur 4a ¶ Primo sic q̃ncunqꝫ aliq̃d distinguitur ab aliquo ex eo q̃ distin/guitur distat ab eo. sed distare a pfectiſſimo ē ipfectiōis ergo differre ab essentia diuina erit ipfectiōis. nihil tale debet pōi in dinis. ¶ 2o sic q̃cq̃d pōitur in deo pōitur ī summo si ergo distinctio ē in deo erit ī sūmo/ergo ibi erit maior uel eque magna sicut dei a crea/tura. hoc ē impossibile q2 illa ē eēntiāl' que repugnat deo ¶ 3o sic Inter quecūqꝫ ē distinctio iter ea ē ordo q2 alioq̃n eēt ibi confusio sed ordo nō pōt iteliqi sine g̃du eminētie et pfectiōis. ⁊ sic unū erit alio pfecti⁹ ⁊ p ꝛ̃ns aliud erit ipfectū quod ē absurdum ¶ 4o sic quādocūqꝫ aliq̃ cōe diditur p dīias oppo/ſitas illa que ponitur ad ſinistrā dicit ipfec/tionem. ens autē diditur p idē ⁊ diuersum ⁊ idē pōitur ad dexterā ergo si distinctio erit ī deo erit ipfectio. ¶ Ad p̃mu3 dico q̃ quādo distātia ē sine idētitate a pfectiſſimo tē talis esset ipfectiōis. sed talis nō ē in dinis. sed q̃n ē distātia uel mo⁹ distātie cū ꝗa idētitate sicut ē in deo. non ¶ Ad 2m dico q̃ q̃cquid pōitur in deo q̃ ē natū habere q̃ntitatē uir/tutis illud pōitur in sūmo. sed distinctio nec aliqua relaⁿ habet q̃ntitatem uirtutis ergo si talia ibi ponūtur nō op3 poni ea in summo Ex^m Si ī deo pōitur sapia q2 ipsa est apta habere q̃ntitatē uirtutis op3 q̃ ponat ī sūmo q2 alioq̃n nō icluderet ꝗdictiōem aliq̃d esse sapiētⁿ deo; sed nō ē sic de distinctiōe q2 non habet q̃ntitatē uirtutis. ⁊ ideo dato q̃ ꝗ quē libꝫ catholicū distinctio sit iter pſonas. nō tñ seq̃tur q̃ sūma q2 tūc esset essentialis quod ē falsu3. patꝫ ergo q̃d debet pōi in sūmo et q̃d nō ¶ Ad 3m dico q̃ ibi ē ordo non tamē magis ⁊ unⁿ pfecti sed magis p̃ncipal' et unⁿ p̃ncipalis q2 eis eadē ē q̃ntitas uirtutis omniū dinoꝛ que apta nata sunt eā habere ideo nō possunt p ipam ꝗpari sicut excedens ⁊ excessum q2 hec ꝗpatio seq̃tur q̃ntitatē uir/tutis. q2 tamē ordo magis p̃ncipal' ⁊ unⁿ p̃ncipal' seq̃tur rōes formales que ibi ſaluāt ideo ibi pōitur sine tamē omni ipfectione'. ¶ Ad 4m dico q̃ q̃n illud quod ē ad dexterā nō dicit pfectiōem nec illud q̃ ē ad ſinistra3 dicit ipfectiōem. idētitas que ē ad dexterā3 nō dicit pfectiōem sicut nec aliqua relaⁿ ergo nec diuersitas que pōitur ad ſinistram dicit ipfectiōem ¶ Ad auctoritatē Hylarii que ponitur in p̃ncipio patet

Ordo ſ. ꝗ pfectionē ſ. ꝗ p̃ncipalitatē

Dē 3ē. a 2o. g. ad 4m.

Q. 2m

TRUD. In dinis sit aliqua ī idētitas añ oēm distinctiōem. q̃ sic q2 sicut oīs negatio resoluit ī affir/matiōem ita distinctio i nō idētitatē ¶ Cōtra Negaⁿ nō pſuppōit affirmatiōem oppositam ¶ Dic ōꝛ q̃ añ distinctiōem oēm nulla ñ idēti/tas debet poni ī dinis nec ē itelligibile q̃ nō idētitas sit sine aliqua distinctiōe. si eis sunt nō idē necessario sunt distincta. reducūtur ⁊ ad extrema ꝗdictiōis. ¶ Cōtra iſtā opinōem oſtēdo q̃ añ oēm distinctiōem sit aliqua non idētitas arguo 4a ¶ Primo ꝗ Aug. sic Omne quod ē ad aliud nec⁰ prⁿ ē ad se; ſ3 omne quod distinguitur ab alio p distinctiōem nec⁰ ē ad aliud q2 p distinctiōem sicut p respectum refertur ergo nec⁰ prⁿ ē ad se. tūc accipio il/lud prⁿ in quo homo prius ē ad se q̃ sit ad aſinū p distinctiōem. in illo pori aut ē idē aſⁿ ⁊ tūc postea nō possit aduenire distinctio. aut ē nō idē. cū ergo in illo pori nō sit distinctio nō idētitas p̃cedit distinctiōem ¶ 2o sic q̃ncūqꝫ sunt aliqua oppōita circa idē. illud quod non pōt separi ab illo. inest prⁿ. Nam pora ge/neratiōe sunt posteriora resolutiōe. sed ꝗrie oppōsita ⁊ ꝗdictorie oppōita circa illō in quo sunt sic se habēt q̃ ꝗrie opposita pñt separi. ñ autē ꝗdictorie opposita ergo ꝗdictorie oppo/sita sunt pora ¶ pbatio mioris. Nam deus pōt facere ſbm sine ꝗriis imediatis q2 sunt rea'r distincta ab eo ⁊ posteriora. nō potest autē facere ſbm sine ꝗdictorie oppositis q̃n sit album uel nō albū ergo illa sunt priora.

tūc ultra idētitas ⁊ nō idētitas fūt ꝯdictoria
⁊ idētitas ⁊ diuersitas sunt ꝯria q̄ añ diuer
sitatē ⁊ distictiōem nec° erit nō idētitas ¶ 3°
sic qñcūqꝫ aliqua oppōes sunt eēntialr ordi
nate talē ordiem retinēt in sbo qualē habēt
iter se sed ꝯrietas ⁊ ꝯdic° ita sunt ordinata
iter se q̄ ꝯdictio ē por nata ipsa ꝯrietate. h°
patꝫ q2 nulla ꝯrietas potest eē sine ꝯdictione
ꝯdictio autē pōt bene eē sine ꝯrietate q̄ por
erit oppō ꝯdictiōis in sbo q̄ ꝯrietatis ¶ 4° sic
Omnis passio p̄ta de sbo in 2°° pus inest sbo
q̄ dīte disiue illi° sbiecti/sed idē ⁊ non idem
sicut affirma° ⁊ negatio sunt passiones ētis
⁊ idem ⁊ diuersum sunt dīte disiue q̄ prius
ista q̄ illa ¶ Ad eudētiā isti° ꝓclusiōis quā
argumēta facta ꝓcludūt ē sciēdum q̄ i q̄ddi
tatibus creaturaꝝ ē iuenire 4°r signa natē
que possunt applicari ad omne ens ¶ Accipi/
amus ergo q̄ddītates albedinis ⁊ nigredis
in eis ē repire quatuor signa natē. Primuꝫ
est in eis in quo ꝓueniūt eis illa que sunt de
pmo° dicēdi p se. ꝓstat autē q̄ talia p̄ta p̄ue
niūt illa que nō sunt q̄ddītatia ¶ 2m signuꝫ
nature ē in quo ꝓueniūt eis p̄ta negatiua et
negatiōes in eoꝝ rōnib° formalib° fundate
¶ q̄ autē illa de pmo mō adueniāt pri° ⁊ in
pmo signo patꝫ q2 omnis nega° ē posterior
affirmatiōe i qua fundatur ¶ In isto.n.sig°
icipit ꝓbificari pmū pncipiū ꝓplexū De uno
quoqꝫ affirma° uel negatio uera ¶ In pmo
q̄dem signo albedo nec ē q̄ta nec nō q̄ta sꝫ
albedo tm q2 nulla negatio ꝓuenit ei q̄ddi/
tatiue ⁊ ideo nō ē q̄ta nec non q̄ta ¶ In 2°
autē signo necessario uel affirmatio uel ne
gatio inest. Et patꝫ q̄ nec° ē uera i negādo
sciꝫ p̄tiōem aliorꝫ pñtiū albediem q̄tum ad
pmum signum.s.ista ne° albedo non est q̄ta
ut est in p° signo nō tm ē uera simplr sꝫ tatū
p pmo signo. q̄ autē talis negatio sit por
sua affirmatiōe ⁊ posterior quidditate ꝓbat
sic Omne quod demōstratur de aliquo ē eo
posteri° nata de quo demōstratur q2 ē in 2°o
sed hec negatia albedo nō ē quāta i p° signo
ōmonstrat de albedine ergo albedo prior ē
negatiōe. q̄ autē sit por tali affirmatione
sibi oppōita patꝫ q2 magis imediate seq̄tur
negatio p pmo signo p quo talia p̄ta non
ꝓueniūt q̄ affirmatio eorūdē p signo p quo
ꝓueniūt. but° autē ē talis nega° ⁊ isto° pri°
est homo nō risibilis q̄ risibilis ⁊ nō albus
q̄ albus. Si dicat q̄ pus homo uidetur eē
risibilis q̄ nō asin° ⁊ tamē p^m p̄tum ē affir
matuū de 2° modo ⁊ 2^m negatiuū ¶ Dico q̄ ¶
si itelligatur p nō idē distinctum sic dico q̄
hoc p̄tum esse distictum posteri° inest q̄ ri/
sibile q2 unuꝫ inest p accñs ⁊ aliud p se. Si
autē itelligas p ista negatiōem homo nō est
asin°. solūmō negatiōem idētitatis asini ad
hoiem uel eqiuersio ¶ Dico q̄ illa negatia est
prior quacūqꝫ affirmatiua de 2°o ¶ 3^m sig^m
natē ē in quo ꝓueniūt eis passiōes p se po^ue
q2 quādocūqꝫ aliqua passio positia q̄ sequit
ipum sbm p aliquo signo posteriori illud
sbm p intelligit i signo pori fuisse sb nega/
tione illi° ¶ Nam si nō tunc sb affirmatione
q̄ sibi ifuisset p°o cui° oppo^m suppōitur. sup
ponitur.n.q̄ pa° in 2° signo aduenat sicut
oia p̄ta affirmatia ul' saltē in 3° signo ꝓpter
pcessiōem p̄toꝝ negatiuoꝝ ¶ 4^m signū est i
quo sibi ꝓueniūt ea que p accñs insunt sicut
patꝫ de multis modis intrisecis qui p ōmō/
stratiōem de q̄dditate nō pñt ꝓcludi. sicut
q̄ albedo existat ⁊ q̄ albedo sit h ⁊ q̄ albe/
do sit intēsa ⁊ ō multis aliis ꝓbatur q̄ ista
sibi insunt post oia p̄dicta q2 quecūqꝫ insūt
alicui sbo p se ⁊ necessario sibi pri° ꝓueniūt
q̄ que p accñs insūt. sed illa de trib° signis
pcedētib° ꝓueniūt sbo p se ⁊ necessario. illa
autē de 4° signo p accñs ⁊ ꝓtigēter ergo ne/
cessario ꝓueniūt eis poste° etiā in posteriori
signo q̄ alia p̄dicta ¶ Istis pmissis ad pro
positū applicādo patꝫ q̄ albedo ⁊ nigredo in
p° signo nec sunt idē nec nō idē q2 idētitas ñ
ꝓuenit sibi nec nō idētitas p p° signo sꝫ tm
albedo ⁊ nigredo sunt sicut eqnitas ē tantū
eqnitas ¶ In 2° signo autē albedo ⁊ nigre/
do sunt nō idē. Nam ex rōne formali uni°
ōmonstrat q̄ sit alīum ¶ In 3° autēꝫ signo
albedo ⁊ nigredo sunt distincta q2 distictio
est passio p se positiua accipiēdo distictiōem
in cōi q2 distictio realis ē p accñs inter ea ¶
q̄ autē nō idētitas sit prior distinctiōe suffi/
cienter ꝓbatū ē ꝯ opi.primā ¶ In 4° autem
signo insūt sibi exntia ⁊ inherētia ⁊ talia.
Ex ē q̄ qōlibꝫ istoꝝ signoꝝ diuisibile ē.
Nam in p° signo aliqua sunt priora aliis.

vnū nō

ea sg 3° q° p. nlo p

Nõ q illorꝫ que ãcũ gnemur in ꝑmo sig° est ordo q ꝑdã
in gnemendo. Sed q ꝑmo q ꝑdã ordinũ in ꝑdendo et p gnẽ
in eẽndo. Nã ꝓprietate nã ꝓg mest ens in ꝑmo signo
2° ens limitatũ 3° sbã ꝓnculẽ. et sic p ordinẽ usq ad nfimũ
et ꝑ ista possũ q dicũ gnemur in ꝑmo sig° gnemur diuersũ
de 2° sig° idẽ est dicũ. Nã q ordinẽ hꝑarchicũ est ordo negnacõnũ
2° ordinatũ hũ nel dispositũ. est de ercitus. de 3° sig° idẽ dicũ
Nã q ordinẽ sibi est ordo ꝑsonũ cũ eis sic p q ꝑsonũ post. ꝑ et eis
ꝑsonẽs. 2° ꝑsonẽs ordinẽ limitati. 3° ꝑsonẽs sibi. de 4° sig° idẽ
Nã cũ poꝫ est suo effectu in 4° sonũ sit cũ omnẽ gnigenitũ. 4° is

in negatis etiã de 2° signo forte ita ẽ sed i illis affirmatiuis etiã de 3° signo. In illis autẽ de 4° signo nõ ẽ dubiũ. Nam pri° albedo exiliit q̃ inhereat ꝛc ¶ Sed ꝓtra ista istaf 4° ¶ Primo sic Quãdocũq; aliq̃d distincte diditur q̃cq̃d cadit sb illo cadit sb alto didẽtium. hoc ꝑs q2 nũq; diditur p par ꝛ ipar sic p dãias distictas. Ideo q̃cq̃d cadit sub nũo necessario cadit sb pari uel ipari sed ẽs diuiditur p idẽ ꝛ diuersũ sicut p distincta ergo ẽs necessario ẽ idẽ uel diuersum ¶ 2° sic Posito uno ꝓrioꝫ imediatoꝫ cũ ꝓstãtia sbi necessaria aliud remouetur sed idẽ ꝛ diuersum uidentur ꝓria imediata circa quodcũq; ens ergo si aliq̃ ẽs nõ sit idẽ necessario p locũ a ꝓtrariis imediatis erit diuersũ ¶ 3° sic Sicut se hnt idẽ ꝛ diuersũ essentialr circa eẽntias ita idẽ ꝛ diuersum formalr circa formalitates. sz seq̃tur nõ sunt idẽ essentialr ergo sũt distincta essentialr ergo eodẽ modo seq̃tur nõ sũt idẽ formalr ergo sunt distincta formaliẽ q̃ ō est ꝓpo ¶ 4° sic quãdocũq; aliq̃ ꝓtuꝫ dicit de aliquo sbo simplr accepto eodẽ mõ dicetur de eo cũ determinatiõe accepta nõ diminuente sed li formalr nõ est dictio diminuens. Cũ ergo dicatur q omne ẽs uel ẽ idẽ uel diuersum seq̃tur q omne ẽs uel ẽ formaliter idẽ uel diuersum formaliter. eodẽ mõ seq̃t hoc nõ est idẽ ergo diuersum seq̃tur hoc nõ ẽ formalr idẽ ergo distictum formalr ꝓpter eandẽ rõem ¶ Ad ꝑmuꝫ ꝓcedo maiorem q nec° omne q̃ cadit sb ẽte uel ẽ idẽ ul diꝗtũ. ꝛ ideo talia que dicũtur nõ idẽ formalr dico q cadũt sb mẽbrõ alto. s. sb idẽtitate. uerum ẽ n. q sunt idẽ simplr licz nõ p p° sig° ꝛ bene stat q sunt nõ idẽ p aliquo sig° ꝛ tũ simplr idẽ ¶ Dico ergo q itellect° ꝛ uoluntas in deo sunt una res ꝛ idẽ simplr loquẽdo; non autẽ diuersum. ¶ Ad 2m dico q si diceret de istis de q̃bus ẽ ꝓmo q eẽnt nõ idẽ simplr bene sequeret p locũ a ꝓrius imediatis q essent distincta simplr sed nõ ꝓcedit p° s. q nõ sunt idẽ simplr ¶ Si ꝗo dicas q nõ sunt idẽ formalr ergo sunt distincta ¶ Dico q addito tali mõ nõ seq̃tur p locũ a ꝓriis imediatis q2 talis mod° destruit ꝓrietatem. Ideo dico q sicut iste nõ sunt ꝓrie homo est q̃dditatiue sanus ꝛ hõ ẽ q̃dditatiue eger. sz iste sunt ꝓrie homo ẽ eger homo ẽ sanus. sic nec hic ista sunt idẽ formalr ista nõ sũt idem formalr ita q addito mõ ñ tenet sz simplr loquẽdo tenet ¶ Ad 3m dico q hõ ꝛ asinus nõ sunt idẽ essentialr nec sunt distincta essentialiter q2 neutrũ hoꝫ ẽ de eoꝫ essentia. ¶ Sed ꝓtra hoc accipiam° distictiõem eẽntialẽ p illa distictiõe que fundatur i essentiis. ꝛ ita dicã de distinctis formalr ¶ Dico q licet ꝓntia illa posset tenere in creatis ubi sunt 4os signa de q̃bus supr° ẽ aliqualiter tactũ. tñ i diuinis nõ q2 nõ sunt nisi duo ¶ Ad cui° euidẽtiam ẽ sciẽdum q sicut dicebatur supius de illis 4os signis que ꝓueniunt albedini et nigredini. s. q in ꝑmo signo albedo ꝛ nigredo sunt tñ ipe. in 2° ꝑnt itelligi nõ idẽ. in 5° itelligũtur distincta. in 4° aduenunt eis aliqua p accñs sicẽ imaginãdum in diuinis de intellectu ꝛ uolũtate. ꝛ etiã de aliis attributis quãtum ad ꝑmũ signũ ꝛ quãtum ad 2m sed q2 habẽt aliq̃d quod uidetur repugnare distinctiõi que sibi deberet ꝓpetere p 3° sig° s. infinitas que excludit oẽm distictiõem. ꝛ etiã repugt eis aduenire aliqua p accñs. hic est q licz simili modo ꝓcedatur q̃tũ ad ꝑm signũ ꝛ 2m. nõ tamẽ quãtũ ad 3m ꝛ 4m que eis nõ ꝓpetũt ¶ Primũ ergo eis conuenit ut natura eoꝫ ꝛ q̃ditas saluetur ꝛ 2m ut saluetur in eis ueritas ꝑmi ꝑncipii ꝓplexi. Cũ ergo ꝑori nõ repugnat itelligi sine posteriori. ꝛ 2m signũ in quo sunt nõ idẽ sit pri° 3° in quo deberẽt esse distincta. nulla repugnãtia uidetur sbtiliter itelligẽti q dicãt aliqualiter nõ idẽ ꝛ tamẽ nõ sunt distincta. nec repugnat ulr nõ idẽtitati eẽ sine distinctione ꝓpter ꝑoritatẽ ¶ Ex hoc patꝫ ad argumẽtũ In creaturis eiz inuenũtur nõ solũ duo ꝑma signa sed etiã 3m ꝛ 4m eo q nihil i eis est q̃ repugnet distictioni ꝛ hiis que ꝓueniũt p accidẽs. ꝛ ꝑpter hoc bene tenet sunt nõ idem ergo distiguũtur. sed in diuinis q2 nõ est ibi 3m signũ p quo eis deberet inesse distinctio nec etiã 4m p quo deberẽt inesse que insunt p accñs nõ tenet ¶ Ad 4m dico q ꝑci° dẽio diuinẽs uel distrahẽs nõ destruit ꝓpõem. sed etiã dẽio ꝑscindẽs. multe eiz ꝓpõnes sunt simplr uere que tamẽ false sunt addita precisione tali ¶ Ista eiz ẽ simplr uera hõ aut est

san⁹ aut eger ⁊ tamē ista ē fl'a homo q̄ddi^ne est sanus uel eger. p̄ci⁹ eiz addita fundamē to sicut p̄scindit fundamētū quod abstrahit ab omni passiōe ⁊ p̄rietate. nec aliq̄ ē p̄tuz ē de 2° gō possit ipum attigere sb tali p̄cisi one ¶ Sed quō in affirmatiōem resoluitur negatio ¶ Dico q licz nō sit ibi distic⁹ realis .s. que ē relatio realis tamē bene ē ibi distin ctio fundamētalis iter illa attributa. sic q uolūtas non ē formal'r itellect⁹ ⁊ fundamē taliter distiguitur. nec rō q̄dditatia uolun tatis ē rō q̄dditatia intellectus ¶ Ad argu mentū patet ergo ꝛc.

Q. 3.

UTRUM Due pfectiōes distigūt ex natura rei. .s. distictiōe ab aia nō fabricata. q nō ⁊ Aug. Nihil dif fert dicere unū istoz. aut multa ¶ Contra Dyo⁹ attribuit diuersitatē ⁊ idētitatē pfecti ombus dīis ¶ Hic dico q dīne pfectiōes ex natura rei ⁊ nō p opus ab aia fabricatū distiguūtur ab iuicez. que q̄dem distinctio stat cū pfecta idētitate eoz inter se ⁊ respēu essentie diuie ⁊ pprietatū ¶ Ad hoc autem ōclarādum adduco. xii. ꝗdictiones uq uariis diuis pfectiōibus fundatas. ex q̄bus sup/ posita ꝓitate p̄mi p̄ncipii cōplexi deducitur euidēter distictio pfectionū ¶ Pri^a fundat in itellectu ⁊ uolūtate ⁊ ē Jo. sco. .s. q itellect⁹ ē pricipiū pductiuū ꝓbi ⁊ nō uolūtas ⁊ uo luntas ē p̄ncipiū pductiuū. .s. sc^i ⁊ ñ itellectus Arguo ergo sic ad declaratiōem isti⁹ ꝗdicti/ onis Ubicūq ē iuenire emanatiōes alteri⁹ ⁊ alteri⁹ rōis ex natura rei ē inuenire ibi p̄n cipia distincta illaz. ex natura rei sz in dīis iuenūtur emanatiōes alteri⁹ ⁊ alteri⁹ rōnis ex natura rei ergo ibi erūt p̄ncipia distincta ex natura rei. ⁊ sic p̄ncipiū pductiuū unius necessario ex natura rei distiguitur ab alio hui⁹ autē p̄ncipia sunt itellect⁹ ⁊ uolūtas q̄ ex natura rei distiguūtur ¶ Sed ꝓtra istaz rōem ut meli⁹ declaret istat 4^r ¶ Primo sic Accepta eadē ma^ne accipio quatuor mi. ꝓbas Prima ē ista. spiratio ⁊ creatio sunt ema/ natiōes alteri⁹ ⁊ alteri⁹ rōnis ergo habent p̄ncipia ex natura rei aliqual'r distincta. Cū ergo p̄ncipiū spirōis sit uolūtas ñ poterit esse pricipiū creationis. uel si sic. uoluntas distigueret ex nata rei a se ipsa ¶ 2ª mior ē ista Intellect⁹ noster p actum dicēdi pducit ꝓbum ⁊ p actū gnandi habitū. Dicere aūt ⁊ gnare sunt emanatiōes alteri⁹ ⁊ alterius rōnis ergo itelect⁹ qui est p̄ncipiū unius est distinct⁹ a se ipso qui ē pruncipiuz alterius. ¶ 3^a mior est ista Producere eliciūr ⁊ pduc tio impatia sunt alteri⁹ ⁊ alteri⁹ rōnis. sed iste pductiones sunt a uoluntate ergo ꝛc. ¶ 4^a ē ista Desiccatio luti ⁊ resolutio glaciei sunt alteri⁹ ⁊ alteri⁹ rōnis ergo pricipia in sole erūt distincta ¶ Ad ista Ad pmū ꝓcedo q eadē uolūtas spirat ⁊ creat ⁊ iste pductio nes sunt alteri⁹ ⁊ alteri⁹ rōnis ⁊ hoc non est incōueniēs q sunt ab eodē pricipio oino q̄ sunt respectu diuersoz t̄minoz q̄ spiratio respectu eēntie diuie ⁊ creatio respectu crea/ ture ¶ Ad 2^m dico q idem pricipium dicit uerbum ⁊ generat habitū non ē incōueniēs ⁊ simil'r q uolūtas eliciat unā opationem ⁊ impet aliā ¶ Eodē modo dicit ad 4^m ō sole. Nam respectu eiusdē. .s. lun ipossibile esset q eandē actiōem eliceret. .s. q desiccaret ⁊ resol/ ueret. sed respectu diuersoz nō ē icōueniēs ¶ Resumēdo ergo sic rōem arguo Ubicunq̄z est iuenire emanatiōes alteri⁹ ⁊ alteri⁹ rōnis ex natura rei que habēt oino eūdem t̄minū formalē q̄ distiguūtur p̄ p̄ncipia pductiua fundamētalia sed in dīis iuenūtur ge/ neratio ⁊ spiratio que sunt alteri⁹ ⁊ alteri⁹ rōnis ⁊ habēt oino eūdem t̄minū formales .s. essentiā diuiam ergo relinqtur q p p̄ncipia pductiua fundamētalia distiguuntur. hui⁹ sunt itellect⁹ ⁊ uolūtas ergo ꝛc ¶ Ad ōcla ratiōem autē isti⁹ ē notādum q aliqe rl'o/ nes sunt que distiguūtur a solis t̄minis sic. q̄ ñ ē aliqua q̄ntitas bicubitl'is 1ª bēt ꝗspēz dimidii ad quadripedalē ⁊ dupli ad mono/ pedalē. iste rl'ones dimidii ⁊ dupli ñ distin guūtur ex fundamēto q̄ fundamētū ē idē. Distiguūtur ergo ex solis t̄minis qui sunt alii ¶ Alie sunt que distiguūtur ex funda/ mentis tm̄ sicut ignis ē simil' soli i luce ⁊ ñ in caliditate ¶ Iste rl'ones fundātur i distin ctis q̄ sil'itudo fundatur in luce dissil'itudo fundatur in caliditate. ⁊ iste rl'ones ad eūō tmīnū t̄mināt̄ur ¶ De pma certū q t̄miatur ad lucez que est formal'r in sole. 2ª etiam

¶ Alie rones distin guntur

ĕminat ad lucē.ſ.diſſimilitudo q̃ lux ñ ē ſimilis
caliditati. patz ergo q̃ iſte rlones preciſe di
ſtinguūtur a fundamētis ¶ Alie uero ſunt
que diſtiguūtur a fundamētis ⁊ ĕminis .ſ.
rlones mouētis ⁊ moti q̃ fundamentū ne/
ceſſario diſtiguitur a ĕmino ut iferi⁹ ōclara
bitur. aiatum eiz ꝑ aiam mouet ⁊ ꝑ corpus
mouetur ita q̃ corp⁹ ⁊ aia fundamēta ſunt
⁊ ĕmini formales iſtarū rlonum ¶ Alie aūt
ſunt rlones que a ſolis extremis diſtiguūt
⁊ iſte ſunt rlones eq̃pantie ſicut ſimilitudo
⁊ equalitas ⁊ talia. Applicādo iſta ad omnia
in dīns ē ꝓmum gen⁹.ſ.gn̄a⁹ paſſiua ⁊ ſpi/
ratio paſſiua. habēt eiz oīno idē fundamen
tum.ſ.eēntiā dīnam ⁊ p ꝓns abea uel p eam
nō diſtiguūtur ergo opz q̃ a tinis diſtiguūt
ĕmin⁹ gn̄atiōis ē intellect⁹ ⁊ ſpirationis eſt
uolūtas. Z^m gen⁹ eſt ibi iuentū.ſ.generatio
actia ⁊ ſpira⁹. habēt eiz eūdem ĕminū.ſ.eēn
tiam diuiam que ē fundamētū paſſiuarū. p
ductionū ergo opz q̃ diſtiguūtur ex funda/
mentis ⁊ hu⁹ ſunt itellect⁹ ⁊ uolūtas qui
ſunt ĕmini paſſiuarū ¶ 5^m gen⁹ ē in diuinis
ſed genera⁹ actia ⁊ ſpira⁹ paſſiua ꝑ ſūt diſti/
cta fundamēta q̃ gn̄atiōis actie ē intellect⁹
ſpirationis paſſiue eſſentia p̄cſe. habēt eriaz
diſtictos ĕminos gn̄atiōis actie. ĕminus ē
eſſentia ſed ſpirōnis paſſiue ĕmin⁹ ē uolun
tas. ſimilr de gn̄atiōe paſſiua ⁊ ſpirōe ac^ua
Alie autē de 4° genere ibi repiūtur que non
diſtiguūtur ex ĕminis formalr nec ex fun/
dametis ſed ex extremis ſicut rlones cōes.ſ.
ſimilitudo patris ⁊ filii que habēt oīno idē
fundamētum ⁊ eūdem ĕminū ſed hnt diſtin
cta extrema.ſ.pſonas dimittendo 4^m genus
uolo agere de trib⁹ pſonis ⁊ oſtēdere pmuz
ꝓpositū ⁊ arguo ſic Inter ĕmios ⁊ extrema
eiuſdē rōnis inq̃tum eiuſdē rōnis ſunt non
p̄ōt inaſci niſi relatio eq̃pantie ⁊ ei⁹ demon/
itratiōis ⁊ nō diſpantie nec alteri⁹ ⁊ alterius
rōnis ſed in dīnis ſunt gn̄atio actia ⁊ ſpirō
actiua que ſunt alteri⁹ rōnis ergo extrema
erūt alteri⁹ rōnis. nō ĕmin q̃ ſunt idē.ſ.eē
diuia ergo fundamēta hu⁹ ſunt itellectus ⁊
uolūtas ⁊ ſic habetur ꝓpositū Silr gn̄a⁹
paſſiua ⁊ ſpira⁹ paſſiua ſunt diſpantie ⁊ nō
diſtiguūtur ex fundamētis q̃ idē.ſ.eſſentia
dīna ergo ex ĕminis hu⁹ ſunt itellectus et
uolūtas. Et ꝑ eodem mō de aliis arguitur.

Ad iſtū modū arguēdi reſpōdet multiplr
Primo dicēdo q̃ rlones ⁊ emanatiōes diſti
guūtur ſeipſis formalr ⁊ ideo nō oportz q̃
aliqua diſticta p̄exigātur q̃b⁹ diſtinguūtur
Sed ꝓtra Nō quērit hic ō diſtictiōe formali
ſed originali q̃ opz q̃ originalia diſtiguant
Cp̄ Idē inq̃tū idē nō ē natū facere niſi idē
Cp̄ rlones que fundātur ſup unū nō p̄nt
eſſe rlones que fundātur ſup multa ſed re/
latiōes que ſunt iter extrema eiuſdē rōnis
inq̃tum eiuſdē rōnis fundātur ſup unuz g̃
relatiōes que fundātur ſup multa que ſunt
diſq̃pantie nō poſſunt eſſe iter extrēa eiuſdē
rōnis. Cp̄ Non uideo cām quare duo al/
ba nō p̄nt dici diſſimilia ut duo etiam alba
ſunt Nam nō repugnat huic albo inq̃tum
albū eſt uel inq̃tum hoc album ē ĕminare
⁊ fundare rlonem ſilitudinis q̃ exñte uno
nigro ꝑ facit nec eriā alti albo inq̃tū albuz
uel inq̃tum tale albū ĕmiare talē rlonem p
eandē rōem quare nō poterūt illa duo alba
eſſe diſſilia opz q̃ dicas q̃ ſunt eiuſdē rōis
et nūc habetur ꝓpositū ¶ Alio mō ſoluitur
.ſ.q̃ gn̄atio paſſiua ⁊ ſpira⁹ paſſiua ex ſuis
formalib⁹ ĕminis diſtiguūtur Nā ĕminus
gn̄atiōis ē eſſentia cū intellectu ⁊ ſpirōnis uo
luntas cū eſſentia uel eqꝫerſo eſſentia cum
uolūtate ¶ Sed ꝓtra hoc quia p hoc idē ha
betur ꝓpositū Nam itellect⁹ dīn⁹ ĕmiat ge/
neratioem paſſiuā nō uolūtas. uolūtas Xo
ſpirōem paſſiuā ⁊ nō intellect⁹/ g̃ aliqualiē
diſtiguūtur ¶ Aliter ō q̃ diſtiguūtur ex ter
minis totalib⁹.ſ.ex extremis ¶ Cōtra Nul
lum pri⁹ diſtiguūt origialiter a ſuo poſterio
ri ſed gn̄atio paſſiua ē prior ſuppōito patris
ergo ꝛc ¶ Pbo miorem Quicq̃d ē ſimul cū
formali ꝓſtitutio alicui⁹ ſuppōiti ſiue ꝓſti/
tuti ē neceſſario pri⁹ toto ꝓſtituto. hoc pātz
q̃ q̃cq̃d ē ſimul cū pore ē pri⁹ poſteriore ſed
ꝓſtitutiuū ē pri⁹ natura ꝓſtituto g̃ genera⁹
paſſiua ē ſimul natura cū generatiōe actiua
ex natura relatiuarū ⁊ genera⁹ actia ē cōſti/
tutiua patris ⁊ p ꝓns por ergo gn̄a⁹ pa^ua ē
por patre ¶ Aliter dicit q̃ diſtiguuntur ex
ſuis oppositis.ſ.a rlonib⁹ ¶ paternitas eiz ꝑ
iſtū modū dicēdi diſtiguitur a filiatiōe ⁊ ſpi
ratiōe actiua a ſpiratiōe paſſiua ⁊ ſic ō alius

Rſponeo ad 2^m ſcoti

Rſponeo 2^m ad 2^m ſcoti

Rſponeo 3^m ad ſcotū

Rſponeo 4^m ſi tpōe ad 2^m ſcoti

¶ Cõtra. In ẽcntialr ordiatis ñ põt cẽ ẽcula°. sed distictũ ab alio ẽ essentialr ordinatũ ad illud & posterꝰ eo. cũ ergo rlones p te distinguãtur p oppositas sicut gñatio actia distinguitur a gñatiõe passiua. sic eꝑuerso paua ab actia/ ⁊ p ꝓñs sicut actia qꝛ distinguitur a paua ẽ posterior ea. sic passiua qꝛ distinguitur ab actia erit posterior ea/ ⁊ sic ẽ ẽcula tio in distictis ⁊ distictiuis ¶ Confirmat rõ rõ qꝛ ꝗ cõiter loquẽtes distictio rlonũ ⁊ emationũ aliquã aliã pſuppõit distictiõem in pncipius. si ex natura rei habetur ppositus/ si rõnis. ꝓtra. qꝛ nulla distictio realis necꝰ pſuppõit distictiõem rõnis ¶ Addit aũt huic ꝓdictiõi que ẽ circa itellectũ ⁊ uolũtatẽ una aũt tlis realis. intellectꝰ diuinꝰ intelligit. uolũtas aũt dina nõ intelligit. similr uolũtas dina uult. intellectꝰ diuinꝰ nõ uult ergo aliqualis distictio /si dicatur ꝙ uolũtas dina ĩtelligit ⁊ itellectꝰ uult ¶ Istud ẽ absurdum Nam ꝗ dicere nõ ẽ nisi ꝓfundere opationes dinas /si dicat ꝙ hoc ꝓpetit itellectui ⁊ uolũtati dine ppter ifinitatẽ ¶ Contra hꝰ arguo Suppõito ꝙ itellectꝰ dinꝰ necessario itelligat oia ⁊ ex hoc ꝙ necꝰ opatur circa qõcũq; obiectũ suũ/ ⁊ hꝰ satis/ Nam opatio pcedẽs omnez actũ uolũtatis necessaria est et opans eã necꝰ opatur circa obiectũ illꝰ opationis. Actꝰ autẽ itellectꝰ circa qõcũq; obiectum pintelligitur actui uolũtatis ẽca qõcũq; obiectũ qꝛ alias uolũtas esset circa ĩpgnitũ quod flm eẽt ¶ Hoc ergo supposito arguo sic Quãdocunq; aliqua poa necessario opat circa qõcũq; obiectũ suũ sibi repugnat actꝰ ⁊ opatio ꝓtingẽs qꝛ potẽtia iꝰ hꝰ opatiõem ꝓtigenter circa illud obiectũ opatur. sz itellectꝰ dinus necꝰ opatur circa qõcũq; obiectus p suppom. uolitio aũt ẽ opatio p quã cõtingẽter attigitur obiectũ/ ergo uolitio repugt itellectui. Eodẽ modo arguo de uolũtate. Nam potẽtia que ꝓtigenter fert i obiectum nõ põt opari illa opatiõe qua potẽtia necessario opans fert in obiectũ. sed uolũtas diuina fertur ꝓtigẽter i omne creatũ. itellecꝰ autẽ ẽ talis opatio quã habẽs necꝰ fertur in obiectum/ ergo itellectio repugt uolũtati ¶ Cõfirmat qꝛ ipossibile est eãdem potẽtiam opari ꝓtingẽter ⁊ nõ ꝓtingẽter necessario et nõ necꝰ sed uolũtas circa oia obiecta creata ꝓtingẽter opatur. si autẽ necꝰ oparetur ⁊ p ꝓñs nõ ꝓtingẽter ergo ꝛc ¶ Deducẽdo ꝗ istã pmam ꝓdictiõem que spectat ad itellectum ⁊ uolũtatẽ ad formã debitã ut magis appareat formo i pmis duobus modis ꝛc figurẽ 4ꝰ sillos expositorios ¶ Primꝰ ẽ iste Omnis itellectꝰ ẽ pncipiũ genite notitie nulla uoluntas est pncipiũ notitie genite ergo nulla uoluntas ẽ itellectꝰ ¶ Vel sic Hic intellectus ẽ pncipiũ uolũtatis notitie genite/ hec uolũtas non ẽ pncipiũ notitie genite ꝗ nulla uoluntas ẽ itellectꝰ ¶ 2ꝰ est iste Omnis uoluntas est pncipiũ pductiuũ amoris spiratis/ sz nullus itellectꝰ est pncipiũ amoris spiratis/ ergo nullꝰ inteꝰ ẽ uolũtas ¶ Vel sic uolũtas ẽ pncipiũ. a. s. hic inteꝰ non ẽ pncipiũ. a. s. ergo ꝛc ¶ 3ꝰ ẽ iste Omnis inteꝰ necessario itelligit et necessario opatur. nulla uolũtas necessario itelligit ul opatur/ ergo nulla uoluntas est inteꝰ ¶ Vel sic Hic inteꝰ necꝰ itelligit ⁊ opat circa. a/ hec uolũtas nõ necꝰ opatur circa. a/ ꝗ ꝛc ¶ 4ꝰ ẽ iste Omnis uolũtas ꝓtigent uult ⁊ opatur circa/ a/ nullꝰ inteꝰ uult ⁊ opat ꝓtingenter circa/ a/ ergo nullꝰ inteꝰ ẽ uoluntas. Vel sic Hec uoluntas ꝓtingẽter uult ⁊ opat circa/ a/ hic inteꝰ nõ ꝓtigẽter uult ⁊ opatur/ ergo ꝛc ¶ Ad istos sillos respõdetur duplr ¶ Primo dicitur sic ꝙ pmisse oẽs sunt uere ex natura rei circũscripta opatiõe inteꝰ sed ꝓclusiones solũ sunt uere p actũ inteꝰ distinctis negatis ⁊ p ꝓñs negatis unũ de alio ¶ Cõtra qꝛ qñ nõ est uera rõ nisi p rõem ſblata rõne nõ ꝗa est/ sed p te ꝓclusio nõ ẽ uera nisi p rõẽs/ ergo ſblata rõne nõ ẽ uera. Cum ergo pmisse sunt uere ex natura rei ⁊ ex eis seqtur ꝓclusio tẽ ſblata rõne cũ ꝓclusio non sit uera seqtur ex eis flm uel nõ uez quod flm ẽ ¶ 2ꝰ dicit respõdendo ad pmum sillm ꝙ uolũtas ẽ pncipiũ notitie genite ¶ Et ad 2ꝰ ꝙ inteꝰ ẽ pncipiũ amoris spirati ¶ Cõtra Aug. i5. õ tri. dicit pductiõem spũs. s. esse liberã qꝛ pcedit quo datus ¶ Productiõem autẽ uerbi dicit nõ liberã sed naturalẽ qꝛ pcedit quo natus Et ex hoc arguo sic Nihil dicitur esse liberꝛ nisi p potẽtiã a qua est. si ergo uolũtas sit pncipiũ uerbi cum uoluntas sit poa libera necessario pductio uerbi erit libera ⁊ sic nõ

/ Addicõ ista est ficansꝰ de mathu in suo reportatorio. Bꝰ.

/ Suppõo ista de multũ est necaꝰ. 3ꝰ. q. 2. p tonꝰ et Bꝰ

/ mellingat

/ sillos. et alios. 4ꝰ

/ pn campeses

/ pn campeses

/ cra ya/

/ pmisse

distinguetur a pductione.s.l.que est libera.

12m. ꝓdicto

¶ 2a ꝓdictio fundatur in actu itelligēdi et uolēdi Nam actꝰ itelligēdi diuus ēminat ad omnia tā bona q̄ mala ¶ Actꝰ autē uolendi ēminatur tātum ad bona ita q̄ nō ad mala. Ex hoc formātur duo sill'i tales ¶ Primus qz omnis actꝰ intelligēdi ē respectu bonoꝝ ⁊ maloꝝ. nullꝰ actꝰ uolēdi ē respectu malorum ergo ꝛc ¶ Vl' sic. hic actꝰ itelligēdi tinat ad omnia. hic actꝰ uolūtatis nō ēminat ad oia ergo ꝛc ¶ 2a ē talis Nullꝰ actꝰ uolēdi ē circa mala. omnis actꝰ itelligēdi potest esse circa bona ergo ꝛc ¶ Vel sic Hic actꝰ uolēdi non est maloꝝ. hic actꝰ itelligēdi ē maloꝝ ḡ ꝛc

/ 15. est quod ad qz dicunt ... bona ... dele

/ Cambestres

/ Cesare

13m. ꝓdicto

¶ 3a ꝓdictio fundatur in actu uolēdi ⁊ nolendi Deꝰ eiz habet actū nolēdi respcu oiuz peccatoꝝ ⁊ nō habet actū uolēdi respectu eorum. simil'r habet actū uolēdi respcu beatorum nullꝰ actꝰ uolēdi ē beatoꝝ ergo nullꝰ actꝰ uolēdi ē actꝰ nolēdi ¶ Vel sic hic omnis actꝰ uolēdi ē beatoꝝ nullꝰ actꝰ nolēdi ē beatoꝝ ergo ꝛc ¶ 2a tl'is Nullꝰ actꝰ uolēdi ē maloꝝ/omnis actꝰ nolēdi ē maloꝝ/ergo nullꝰ actꝰ uolēdi ē maloꝝ ¶ Vel sic Hic actus uolendi est maloꝝ/hic actꝰ uolēdi nō est maloꝝ ergo ꝛc ¶ Dicitur ad istas duas ad. 2am et 3am sic ¶ Primo ad primam q̄ ꝓdictio in actu itelligēdi ⁊ uolēdi non ēcludit distinctionem a.m qz extrema ꝓdictōis insunt ei p ꝓnōta ⁊ qz aliqd ꝓnotat intel' qd nō ꝓnotat diuina uolitio ¶ Cōtra hoc Hic actꝰ itelligēdi ꝓnōta. hic actꝰ uolēdi nō ꝓnotat a. ergo hic actus itelligēdi non ē hic actꝰ uolēdi. ꝓnotare eiz ⁊ nō ꝓnotare ꝓdicūt ¶ Ad 3am dz q̄ extrēa ꝓdictōis que dicūtur de uelle ⁊ nolle ñ fundantur in actu qui est in deo formal'r sed in re uolita ⁊ nolita ¶ Cōtra Deꝰ ab eterno bet nolitiōem de peccatis ⁊ tamē ab eterno non ponitur aliqd ex deū. omnis autem ꝓdictio que pōitur ad sua extrema ex natura rei. requirit fundamētum ex natura rei ¶ Tūc sic Actꝰ hic nolēdi respectu peccatoꝝ siue malorum fuit ab eterno hic actꝰ uolendi nō ḡ ꝛc

Okam

14m. ꝓdicto

¶ 4a ꝓdicto fundatur in uolūtate signi ⁊ beneplaciti sic. Deus uoluit omnia que facta sunt ab eterno uolūtate beneplaciti. alioqn nūq̄ fuissent facta ⁊ nō uoluit oia uolūtate signi eo q̄ mlta fuerūt ab ipso ꝓhibita ⁊ tā facta. Unde in ꝓmo sentētiaꝝ scribitur q̄ uolūtas beneplaciti semp impletur nō autē uolūtas signi. Tūc sic hec uolūtas bñplaciti impletur hec uolūtas signi non impletur ergo ꝛc ¶ Dicitur q̄ extrema istꝰ ꝓdictōis formal'r nō sunt in deo/sed in creatura ¶ Cōtra Creatura adnihilata adhuc uolūtas beneplaciti non ē ipedibl'is. uolūtas autē signi ē ipedibl'is/ergo aliqua distinctio ē iter eas ¶ 5a ꝓdicto fundatur in potētia ordiata ⁊ nō ordiata siue absoluta ¶ Nam uulgo dz ⁊ est uez q̄ pt̄a pōt deꝰ de potētia absoluta que nō pōt de ordiata ut beatos dāpnare ⁊ dāpnatos saluare ¶ Tūc sic Hec potꝰ ordiata nō pōt dāpnare beatos ⁊ saluare dāpnatos/hec potētia absoluta pōt dāpnare beatos ⁊ saluare dāpnatos/ergo ꝛc ¶ Dicit q̄ potē ordinata ⁊ absoluta sūt in deo una simplex potētia cū ipsa sumpta cū possibilib' absolute dicitur absoluta. sumpta autē cū possibilibus ordinate accepta dicitur ordinata ⁊ sic differūt tātum p extrinseca ¶ Cōtra Impossibile est eādem affirmatiōez ⁊ negatiōez nūo fundari in deo ⁊ in creatura sil' sūptis quādo ꝓueniūt soli deo; Solus autē deꝰ habet utraqz potētiā in se. s. absoluta ⁊ ordinata de qua fuit sermo ⁊ nō creatura ḡ deus ⁊ creatura non erūt fundamētum istꝰ ꝓdictionis/sed potētia absoluta ⁊ ordinata sunt formal'r in deo ⁊ sic affirmatio ⁊ negaꝰ dicentur de deo ¶ 6a ꝓdicto est ⁊ fundatur in noticia uisiōis ⁊ simplicis noticie ul' itelligētie. Aia xpi noticia simplicis uisiōis nouit omnia que nouit uerbū nō autē noticia simplicis intelligētie. ⁊ hoc ideo est quia noticia simplicis itelligētie uerbū nouit tā possibl'ia q̄ ipossibl'ia quod nō ꝓpetit aie xpi. Notia autē uisiōis uerbi nō ēminatur nisi ad possibl'ia ergo uidetur q̄ aliqualis distinctio.

¶ 7a ꝓdicto fundatur in diuina sapia ⁊ scia accipiēdo eas ꝓprie sicut distinguit eas Aug 14o. de trin. dicēs q̄ sapia ē de solis eternis. scia autē de solis tēpalib' ⁊ p hoc formant due ꝓdictōes ¶ Nā deus habet sapiam ō sua eēn. nō habz autē sciaz ¶ Sil'r deus habet sciam de tēporalib' non habet aūt sapiam ḡ scia non ē sapia ¶ Dicitur autē ad hoc q̄ eadē rōne ꝓcluderetur q̄ deꝰ aliqua scia ꝓgnoscēt

/ 8. q. 3. ... de hac uolūtate dupha

/ 16. ... ꝓdicto

/ de sua pō hēr. 8. q. 5. ...

Nō q̄ notam ... in deo dē cogēdo omnē eorū quē deꝰ fecit et ꝓmp fare ut cogēdo pet/et indem ... et q̄ nō simplicē ... dē cogere eorū que deꝰ pt̄ q̄ ea facere nō ꝓpter/ut alim mūdū posse facere

nūos ⁊ alia lineas q̃ solū arismetrica est de
nūero. geometria autem est de lineis. ⁊ eo
dem modo de omnibus sciētiis / hoc ñ ualz
nō eiz adducis aliqō incōueniēs. Nam aris
metrica ⁊ geometria distinguūtur ex rōnib⁹
suis formalib⁹ ubicūqz poneretur ⁊ iueni/
rentur distinguerētur. ¶ 8ª ꝑdictio fundat
in iusticia ⁊ misericordia. Naz iusticie diuie
aliqd ꝗuenit qō nō misericordie ¶ Nam nō
repugnat iusticie q̄ oēs hoies dāpnētur. re
pugnat autē misericordie/ergo ꝛc. Unde i
Job scribitur Corripe me domie i misericor
dia ⁊ nō in furore tuo / nam i furore iusti⁹
pderet ⁊ dāpnaret qō tñ nō faceret i begni/
tate misericordie ¶ Dicitur aūt ad b⁹ q̄ iusti
cia ⁊ misericordia nō distinguūtur in se. sed i
habitudie ad extra ¶ Cōtra. Misericordia
habet ad extra habitudiem quā nō hz iusti⁹
⁊ iusticia quā nō habet misericordia ḡ eodē
modo ꝗtradictio ¶ Nona contradictio fun
datur in actib⁹ fruēdi ⁊ utēdi nam utrūqz ē
in deo formaliter. deus autez ex natura rei
utitur omnibus ⁊ nō fruitur. deus aūt ex
natura rei fruitur se ⁊ nō utitur se ergo ꝛc.
Dicitur ad hoc q̄ sicut nos eadē pō⁹ uolum⁹
⁊ nolum⁹ plura ⁊ eadem potēcia utimur et
fruimur. sic de⁹ unico actu pōt frui se ipso
⁊ uti creatura ¶ Cōtra. Licet eadem potēcia
fruimur ⁊ utimur. tamē diuersis actib⁹. et
ita deus eodē actu intrinseco ꝶm diuersas rōes
formales uti poterit ⁊ frui. alioqn extrema
ꝑdictiōis dicerētur de eodē ¶ 10ª ꝗtradictio
fundatur in ifinitate ⁊ necessitate. Nā infi/
nitas repugnat relatiōi diuie cū omne infini
tum sit pfectio simpliciter. ⁊ tamē necessitas
nō repugt ei ¶ Naz relatiōes sunt necessarie
sicut essentia. utriqz eiz emanatio ē necessa
ria. alioqn psōis p eadē ꝗstitutis nō ꝛpugret
nō esse q̄ ꝗstituerētur aliquo qō non eēt nec⁹
Necessitas ergo ⁊ infinitas fundāt extrema
ꝑdictiōis ¶ Dicit q̄ pdicata ꝑdictoria possūt
alicui ꝗpetere ex natura rei ꝓpter solā distin
ctionē rōis sicut exēplificatū ē de deo ⁊ dei/
tate. De⁹ eiz gnat. deitas nō. ⁊ nō differūt
nisi rōne. Cōtra. Quia circūscripta omni
opatiōe itellect⁹ ⁊ omni actu rōis manet illa
que insūt ex natura rei. Nam talis datur
diffinitio ex omnib⁹ eoꝝ que sūt ex natura
rei q̄z si illa nō esset iam non essent ꝓprie ex
natura rei. q̄z depēderet ab opatiōib⁹ intel/
lect⁹. circūscripta ergo rōne manerēt extrēa
ꝑdictiōis ꝶm idē omnib⁹ modis ⁊ idistinctuz
etiā rōne ¶ Ad ex⁷ dico q̄ de⁹ ut supponit p
psona distinguitur a deitate. ¶ 11ª ꝑdictio
fundatur in sba ⁊ spūalitate. Nam non re/
pugnat rōnī sbe que ē in deo cōicari lapidi.
repugnat autē rōni spūs. ergo iste rōnes in
deo aliqualiter distinguūtur ¶ Dicitur q̄ cōi/
cabilitas rōnū formaliū dei ad ex ē tantū ꝶm
rōem ¶ Cōtra. Intellect⁹ noster non potest
ꝗpe cōem rōem spūs eē in deo ⁊ lapidi. cō/
cipit autē rōem sbe et⁹ esse cōem. Et quero
unde/si pcise ex pte intellect⁹ cur non potest
fingere ꝶ sicut ibi. si ex pte rei habet ꝓpo⁷
q̄ saltē ꝶ ꝓpt⁹ uni ꝗuenit ⁊ nō alteri ¶ 12ª
ꝑdictio fundatur i cālitate ⁊ eternitate. Nā
demōstrabile ē ⁊ certū multis deum habere
eternitatē. multis autē dubiū ⁊ forte nō na
turaliter demōstrabile deū eē cāz efficientem
¶ Similiter de essentia ⁊ attributis. Naz di/
uina essentia nō ē ꝗgnoscibilis p naturam.
attributa diuia autem sunt cognoscibilia p
naturā. ⁊ tā illa q̄ ista sūt extrēa ꝗtradictio
nis / Dicitur ad primum de cālitate ⁊ eterni/
tate q̄ demōstratio ē act⁹ rōis. ⁊ ideo cōtra
dictio que formatur ꝶm demōstrabile ⁊ non
demōstrabile saluatur p solam distinctionem
rōnis. ⁊ ideo nō ualet ¶ Cōtra. Quia prius
ꝗuenit alicui esse demōstrabile q̄ actu demō
stretur. ⁊ sic p tale actum rōis nō saluatur
ꝗtradictio q̄ prius inerat ¶ p. Si esse demō
strabile p actū rōis ieēt. tūc unitas ꝗmūbil⁹ depēderet ab intelligētia nostra ꝗtingente.
/ Ad 2ᵐ de essentia ⁊ attributis dicit q̄ eēntia
diuia ⁊ attributa eque sūt incognoscitiua p
naturā ¶ Cōtra. Nā possum⁹ illā ꝗplexiōez
ꝗponere. s. aliqua scia ē infinita. uel scia dei
ē causa rez. hec scia aut in deo ē formaliter
⁊ tūc habetur ꝓpositū. aut in creatura. ⁊ tē
est ꝓpō falsa. nam nulla scia in creatura est
infinita nec cā rez. Cōstat autē q̄ itellect⁹
nō pōt formare ꝗclusionē nisi ꝗgnoscat ter/
minos ¶ Hic sunt octo modi soluendi ad
pdictas difficultates ¶ Prim⁹ ē q̄ regula ō
ꝗtradictiōe nō tenet in diuis ¶ Contra istum
modū nō est disputandus. q̄z negat primum

principiū cōplexū De quolibz affirmatio uel negatio uera ⁊ nō de eodem ambo simul ¶ p. dico ego q̄ de⁹ non est termin⁹. si dicas q̄ ē termin⁹ ꝶ fidē. uer. ē. sed utrūq; uerū q̄ ē termin⁹ ⁊ nō termin⁹. ⁊ ista regula non habet ibi locū ¶ 2º mod⁹ est p intellectū deficientē. q; intellect⁹ nō pōt plenarie cape deū s. sicut ē. fabricat ibi relationes rōnis. ⁊ per istas fabricatas relationes saluat ꝯdictiones que de deo dicūtur ¶ Cōtra. Quia q̄ncūq; aliqua ꝯdictio p̄cedit oēm intellectū deficientem nō pōt saluari p intellectū deficientem uel fabricationem intellect⁹ deficientis. sed oēs iste ꝯdictiones p̄cedūt intellectū deficientem. nam ab eterno intellect⁹ deficiēs nō erat. ⁊ tñ de⁹ ab eterno p̄destinat electos ⁊ nō p̄destinat dāpnatos. ⁊ intellect⁹ fuit p̄ncipiū noticie genite ⁊ nō uolūtas ⁊ sic de aliis similib⁹ q̄ ꝛc ¶ p. Illa ꝯdictio que remanet destructa. nō saluatur p̄cise p a. sed omnes tales ꝯdictiones remanēt omni intellectu deficiēte destructo ⁊ adnihilato. ergo intellect⁹ deficiēs nō saluat eas ¶ 3º mod⁹ ē p intellectū supueniente qui tales relationes causat. rōne quarū saluatur talis ꝯdictio ¶ Cōtra. Quicquid intelligit intellect⁹ diuin⁹ intuitiue itelligit sed isti respect⁹ nō sunt ibi. ergo nō possunt intuitiue intelligi. Nam respect⁹ rōnis non sunt in re ibi. ⁊ p ꝯns non possunt intuitiue ꝯgnosci. 2º sic Intellect⁹ intuitiu⁹ ē exñtis ut existēs ē. sed tales respect⁹ existere non possunt. ergo ꝛc ¶ 4º modus saluatur p distictiones potēciales. habet eis ꝶ istos diuina essentia potēcialiter q̄ moueat intellectū ad ista itelligēdum. p que saluātur tales ꝯtradictiones ¶ Cōtra dupl'r ¶ Prio sic. Omnis ꝯdictio actual' psuppōit actualitatē i fundamēto. sed actualiter itellect⁹ diuin⁹ itelligit omnia. uolūtas uero nō. ⁊ uolūtas actualiē uult. ⁊ intellect⁹ nō uult. ergo ista uel sūt contradictoria actualiter. uel nō. si sic. tūc quero de fundamēto si sit omnib⁹ modis idem si nō habetur ꝓpositū. si sic. ergo etiā ō eodē oino ꝯdictoria. si dicas q̄ nō sunt ꝯdictoria hoc nihil est ¶ 2º sic Ubi ē ꝯdictio simpl'r est ibi fundamētum simpl'r ⁊ nō ꝶ quid. sed ibi est ꝯdictio simpl'r ⁊ nō ꝶ quid. q̄ ⁊ fundamētum simpl'r. sed qō est in potēcia solū est ꝶ quid ⁊ nō simpl'r. ergo oportz ponere fundamētum in actu. ¶ 5º mod⁹ saluatur q̄ essentia diuina continet uirtualiter multos ꝯcept⁹. ⁊ ꝶ hoc pōt saluari ꝯdictio. unū eiz extremū saluatur de essentia sb uno ꝯceptu ⁊ aliud sb alio. ⁊ ita nō est ꝯtradictio ¶ Contra istud arguo. 4º. Ubicūqz sunt extrēa cōtradictiōis formal'r ibi sunt fundamēta ꝯtradictiōis formal'r. sed in diuinis ponuntur extrema ꝯdictiōis formal'r q̄ ⁊ fundamēta Tunc arguitur sic ¶ Illud fundamētuz qō est formal'r in deo. aut est penitus idē. aut non. si nō habetur ꝓpositū. si sic q̄ i eodez formal'r oio indisticto fundabuntur extrēa ꝯdictiōis formal'r quod ē ipossibile ¶ 2º sic Quādocūqz aliqua ꝯtradic⁰ saluatur i alia natura ꝶ aliquē modū fūdamēti. quo ponit ibi fundamētum ⁊ ꝯtradic⁰ ibi ponetur. sed fundamētum istī ꝯtradictiōis nō est ibi nisi uirtual'r. ergo ⁊ ꝯtradic⁰ nisi uirtual'r ¶ 3º sic Quod inest uirtual'r alicui ē tale ꝶ quid. ⁊ qō iest formal'r ē tale simpl'r. Tūc arguo sic. Illud quod inest alicui formaliter simpliciter nō pōt inesse p illud quod inest illi ꝶ quid. sed affirmatio ⁊ negatio ⁊ extrēa multaꝯ ꝯtradictionū sunt in deo formaliē ⁊ p ꝯns simpl'r. ergo nō possunt sibi inesse p illud quod ꝯuenit deo uirtual'r quod ē solū ꝶ quid. ergo ista distinc⁰ ē ibi formaliter ⁊ simpl'r ¶ 4º sic. Ubicūqz ē inuēire formal'r terminos p̄mi p̄ncipii ibi ē iuenire unitatem ei⁹. sed in deo formaliter iuenitur ens ⁊ affirmatio ⁊ negatio que sunt hui⁹ termini. q̄ ⁊ unitas ei⁹ que ē q̄ nō ꝯuenit oio idē affirmare ⁊ negare de eodē ꝶ idē ¶ 6º modus saluatur p denomiatiōem extrīsecā. sic deus nō fuit creator ab eterno ⁊ fuit ex tempore ppter denomiatiōem extrīsecā a creatura acceptam ¶ Cōtra istud dupl'r. Uel eiz ista denominatio inest ex natura rei. aut nō. si nō tūc arguā ꝯtra eos sicut cōtra illos de respectu rōnis ⁊ de itellectu deficiēte. Si autē dicas q̄ ex natura rei. tūc arguo. Quandocunqz aliqua sunt oio idē ex natura rei. si unū denominatur denomiatione extrīseca ex natura rei. ⁊ alterꝯ. ergo si intellect⁹ denominat ōnominatiōe extrīseca ex natura rei. ⁊ uolūtas nō. q̄ intellect⁹ ⁊ uolūtas aliqual'r distinguent

129 modg

13º modg

1m glos. q. 4. ⁊ 5.

14º modg

129 modg

Ista opinio est ennecij de gradaue

16º modg

q. cadē. mo. 3º

Item q̃ ds̃ creatura creauit a uolũtate dina
nõ ab intellectu : ex hoc eque euidẽter ꝓclu/
ditur distictio sicut ex aliqua alia ꝓdictione
ꝛ tamẽ nõ ẽ sola denoiatio extriseca. q̃ simil'r
in ꝓposito illa formal'r distiguerẽtur ¶ 2°
sic. Nam ex hoc denoiatur aliq̃d denoiatiõe
extriseca q̃ uel ipsum habet habitudinez ad
aliud uel aliud ad ipsum ¶ Impossibile est
autẽ q̃ ad eãdem pfectionem oĩno creatura
habeat habitudiem ꝛ nõ habeat. uel e querso
ergo ꝛc ¶ 7° mod° saluatur p hoc q̃ omia
que sunt in diuis sunt idez in recto non tm̃ i
obliquo. ¶ Sed ꝓtra Quãdo dico sic Intel
lect° diuin° est oĩs obiecti creati ꝛ uolũtas
nõ. quero de ista obliq̃tate uel ẽ aliq̃d fabri
catũ ab intellectu uel nõ. si sic. arguo contra
eos sicut argutũ ẽ ꝓtra intellectũ deficientez
si nõ. tunc arguo sic Esse oĩs obiecti creati
ꝛ nõ esse omnis obiecti creati sunt uere ꝓtra
dictoria Nã ita põt esse ꝓtradic° in obliquo
sicut in recto. sed unũ extremũ isti° ꝓdictiõis
ꝓuenit intellectui ex natura rei. ꝛ aliq̃d uo/
luntati ¶ Simil'r terminari ab aliquo alio ꝛ
nõ ab eodẽ ꝓuenit itellectui ꝛ uolũtati. q̃ ꝛc
¶ 8° mod° saluatur p ꝓnõta. q̃ eiz itellect°
aliquid ꝓnotat quod nõ uolũtas. Ideo ali/
quid põt dici de intellectu ꝛ non de uolũtate
ꝛ e querso. ꝛ sic ẽ de intellectu ꝛ uoluntate.
sic dico de omnib° aliis ¶ Cõtra. Cõnotare
a. ꝛ nõ ꝓnotare uel sunt idem ex natura rei
uel nõ. si nõ sicut argutum ẽ supius ꝗ alios/
arguo ꝓtra istos. si sic tm̃ ualet ista ꝓdictio
ꝓnotare ꝛ nõ ꝓnotare sicut alia ¶ p arguo sic
Aut ꝓnotare dicit pcise intellectum diuinuz
ꝛ nõ ꝓnotare pcise uolũtatẽ. aut ꝓnõre dicit
itellectũ ꝛ obiectũ simul. uel tm̃ obiectũ. uel
intellectũ simul cũ habitudine ad obiectum
si ꝓmo modo cũ intellect° ꝛ uolũtas sint for
maliter in deo. unũ ẽ pcise unũ extremũ ꝓtra
dictiõis ꝛ aliud ẽ aliud extremũ. ꝛ sicut ex/
trema ꝓdictiõis necessario distiguũtur. seq̃t
q̃ intellect° ꝛ uolũtas distiguũtur. si 2°. s.
intellect° ꝛ obiectũ simul. tũc nihil aliud est
ꝓnotare nisi diuin° intellect° ꝛ obiectũ. ꝛ sic
diuin° intellect° ꝛ obiectũ simul ꝓnotat dinũ
intellectũ ꝛ obiectũ. ꝛ sic idẽ ꝓnotat se quod
est incõueniẽs. si 3°. s. q̃ dicat ordinẽ ad ob
iectũ ꝛ ꝓnexiõem. tũc sicut ipossibile est idem
habere ordinẽ ad obiectũ ꝛ nõ habere ¶ sed
intellect° habet ordiem ab a. q̃ cõnotat a. et
nõ uolũtas. ergo ꝛc ¶ Cõfirmatur ¶ Omia
aut extrema ꝓdict oĩs sunt formal'r in deo
s. utrũq̃z extremũ. ꝛ tũc habetur ꝓpositum
q̃z ubicũq̃z sũt extrema ꝓdictiõis necessario
iter fundamẽta eoꝝ ẽ aliqua distinctio. Si
dicas q̃ nõ sunt ãbo in deo. sed unũ in deo ꝛ
aliud in creatura ¶ Cõtra. Uelle intelligere
ifinito actu omnia bona ꝛ mala. ꝛ nõ uelle
actu ifinito oĩa mala itelligẽ. itelligẽ ifini
to actu oĩa bona ꝛ mala. ꝛ nõ itelligere oĩa
bona ifinito actu ꝛ mala nullũ istoꝝ ẽ for/
maliter in creatura. nõ illud. uelle tantum
omnia bona in actu infinito. q̃z null° actus
ifinit° põt esse in creatura. ꝛ p ꝗns nec aliud
sciz itelligere omnia bona ꝛ mala Si dicas
q̃ utrũq̃z extremũ põitur in deo ꝛ i creatura
hoc nihil ẽ. q̃z ifinitũ uelle uel ifinitũ itelli/
gere nõ est in creatura ꝓpter rõem dictã. nec
est possibile hoc imaginari. ergo habet ꝓpo
situm ¶ Cõfirmatur ista rõ tota sic. Ubi ẽ
formal'r affirmatio ꝛ formal'r fundamẽtũ
negatiõis oppõite ibi est formal'r ꝓtradictio
sed ista affirmatio intelligere oĩa itellectione
ifinita ẽ formal'r in deo. ꝛ fundamẽtum ne
gatiõis oppositie quod ẽ uelle uel nõ itelligẽ
p uolũtatẽ est etiã formal'r in deo. nã uelle
est fundamẽtum isti° negatiõis nõ itelligere
oĩa uelle ifinito. ergo necessario erũt ꝓdic° in
deo ꝛ p ꝗns distictio ¶ Sed dicitur ad b° q̃
nõ ẽ ꝓtradic° nisi respectu eiusdẽ. sicut de po
tẽtia ordiata ꝛ inordiata. dicitur q̃ ꝓtradic/
toria uidẽtur dici. sed q̃z nõ est respectu eius
dem. ideo nõ seq̃tur ꝓtradic° eodẽ modo in
ꝓposito ¶ Cõtra. Accipio uiculũ icarnatio/
nis oĩno idẽ de potẽtia ordiata de° nõ potest
dissoluere. sed de potẽtia absoluta id idem
põt. ergo ꝓtradictio respectu eiusdẽ. ꝛ p ꝗns
distictio quod ẽ ꝓpositũ ¶ Uidetur ergo q̃
ꝓpter istas ꝓtradictiões que in diuinis ponũ
tur ꝛ de eis dicũtur. q̃ necesse sit ponere ali/
qua ex natura rei distincta q̃bus applicentur
aliqua extrema i ¶ Sed hic sunt multe in/
stantie ¶ Primo. s. ꝓtra modũ ꝓbandi istam
distictiõem sciz p uiã ꝓtradictiõis. Non eiz
uidetur ubicũq̃z ꝓtradictio sit q̃ distictiõem
icludat ¶ Hoc patet in quatuor exemplis.

117 7 modg

11 8. modg edm ofam

nõ hmõ ꝗns solutio has q̃ dicodẽ 33. d. questiõe primo et subtilis pstatur q̃ ꝗns

113 2 modg

Primũ est de sole. Nam sol habet uirtutẽ desiccatiam ⁊ humectatiuã, ꝑ desiccatiuam pōt desiccare. ꝑ humectatiōem nō ¶ 2m ex 3m est de angelo qui habet in se uirtutẽ q̃etatiuam celi. ⁊ uirtutẽ motiuã. ⁊ ꝑ q̃eratiuã nō mouet. ꝑ motiuã autẽ mouet. ergo distinctio ¶ 3m de albedine que uirtutẽ habz assil'atiaz ⁊ dissil'atiam ¶ 4m qz eadez dza uidetur eẽ diuisiua generis ⁊ ꝓstitu^ua spẽi. sed inq̃tuz est diuisiua nō ꝓstituit. ⁊ inq̃tum ꝓstituit nō diuidit. ⁊ tamẽ ex istis uidetur ꝓbari distinctio. ⁊ ibi tamẽ negatur ¶ Ad ista. Ad primam de sole dico q̃ eadem uirtute desiccat ⁊ humectat. ⁊ ꝑ humectatiuãz desiccat. ⁊ ꝑ desiccatiam humectat. nec est distinctio ¶ Sed ꝗ Inq̃tum humectat nō desiccat. qz sic desiccaret ceram ¶ Dico q̃ li iq̃tum potest redu^ci uirtutẽ uel ꝓncipiũ. si ꝓncipium. sic ꝓcedo q̃ nō sequtur incōueniẽs. sed tamẽ hoc non ẽ de uirtute ꝓmonis. h^m oẽs ¶ Alio^o ptō redu^ci relatiōem uel actiōem que est ibi. s. actio humectādi ⁊ desiccādi. ⁊ isto modo nego. ⁊ sic sequtur incōueniẽs ¶ Intelligẽdum tamẽ ad euidẽtiã isti^o ⁊ omniũ alioꝝ exẽplorum. q̃ si haberet aliquã auctoritatẽ dicẽtem q̃ alia ⁊ alia uirtute ꝑ sol i^a faceret. ⁊ illa auctoritas cogeret. diceres q̃ ibi esset distinctio. sed quia nulla est. ideo uitādo pl'alitatẽ. qz nō apparz necessitas eã ponẽdi ¶ Dico q̃ eadẽ potẽtia sol desiccat ⁊ humectat. sed q̃z habemus ꝑ fidẽ cogẽtem q̃ de^o itelligit oia. ⁊ non uult oia. ⁊ ideo est ibi ponẽda distinctio ¶ Simil'r dico ad aliud de angelo. ⁊ de albedine. ⁊ ō dza q̃ est ꝓncipiũ idẽ oino quo angelus mouet ⁊ q̃etat. quo albedo sil'at ⁊ diss il'at. ⁊ quo dza diuidit ⁊ ꝓstituit ¶ Sed ꝓtra dicim^o. q̃ iq̃tũ dza diuidit nō ꝓstituit. ⁊ inq̃tum albedo similat nō dissil'at posito eodẽ ꝓncipio. quare ita nō possum^o dicere de deo q̃ inq̃tũ intelligit nō uult ¶ Dico q̃ ideo sic ꝓceditur i istis ꝓpter diuersas actiōes fundatas in eodem ꝓncipio. uel ꝓpter diuersas relatiōes. i deo autẽ respectu eusdẽ pricipii nō sunt diuerse actiōes. ¶ 2o. mouetur instãtie ꝓtra ꝓbationes ꝗlucionũ. qz ꝗmꝗs uidentur cōcludere Primo q̃ Aug. dicit. 15o. de trini. q̃ de^o una simplici uisiōe nouit oia. sed tñ tu ꝓbas q̃ notica simplicis uisiōis ⁊ simplicis itelligẽ^ie distinguũtur necessario ¶ 2o qz unicus actus uolẽdi pōitur in diuinis. ⁊ tamen oportebit ponere. quod uidetur fl'm ¶ Ad intellectũ istoꝝ ⁊ multoꝝ alioꝝ. ẽ sciẽdum q̃ idẽ act^o aliq̃d ꝓcernẽs pōt dici nolle ⁊ uelle ¶ Exemplum. In deo est habit^o amicitie ⁊ iimicitie qui distinguũtur ex rōnib^o suis formalibus Et ideo dico. q̃ idẽ act^o nūo qui ẽ uolũtatis existẽs unica ꝑfectio. dicitur dilectio ut concernit habitũ qui ẽ amicitia. ⁊ dicitur odiuz ut ꝓcernit iimicitiam ¶ Sil'r de misericordia ⁊ de iustitia. eodẽ modo pōt dici ad multa alia ¶ In deo eiz ẽ prudentia ⁊ scia actuum. ideo act^o itelligẽdi cũ habitu ꝓuidẽtie potest dici simplex uisio. ⁊ cũ habitu scie simplex itelligẽtia. / simil'r de potentia ordiata ⁊ absoluta ¶ In deo eiz uolũtas que est in omni potẽtia factia cũ habitu ꝓuidẽtie dicitur potentia ordiata. ⁊ cũ habitu scie dicit potẽtia absoluta ¶ sil'r de uoluntate signi ⁊ beneplaciti. eodẽ modo de multis aliis ¶ Sed restat dubiũ de scia. sunt ne omnes scie in deo formaliter distincte. sicut geometria. arismetrica. ⁊ sic de omnib^o aliis ¶ Dico q̃ possit faciliter sustineri q̃ idẽ habit^o formalitẽ sufficeret qui ꝑ respectus fundamẽtales ad diuersa diceretur habẽs illũ habitũ. scẽs illa diuersa ¶ Ꝗz. qz eodẽ modo posset dici de sapia que est de eternis. ⁊ de scia que ẽ de temporalib^o ¶ Aug. autẽ uidetur distinguere ea ⁊ dictũ ẽ supi^o q̃ sapia ẽ ꝓncipiũ ꝓductiuz uerbi. ⁊ nō scia ¶ Ideo uidetur posse dici de istis ⁊ de omnib^o aliis scientiis q̃ sunt ibi formaliter. ⁊ formaliter distincte. ⁊ etiam de uirtutib^o moralib^o que ꝑfectionem dicunt. Sed dices. tu ponis multas ꝑfectiōes nimis ⁊ ifinitas ¶ Dico q̃ ꝑfectiōes in deo nō sũt ifinite qz iter eas ẽ ordo ¶ Multi tñ antiq̃ausi sunt ponere ifinitas. sed multas hic pono ¶ Sed qz aliq̃s diceret q̃ oẽs ꝗdictiones iste ꝑ quas ꝓbata ẽ illa distinctio sumũtur ꝑ ꝓpatiōem ad aliud. uel saltẽ plures eaꝝ. et ideo nō est ita euidẽs ꝗdictio. sicut si sumeretur sine respectu ¶ Ideo adduco 4^or ꝓtra / dictiōes que sumũtur sine aliquo respectu. uel ꝓpatiōe ad ex̃ ¶ Prima fundatur i attributo realitatis ⁊ absoluti essentie. quia ex natura rei repugt rōi formali absoluti que

est diuina essentia cõcari relationi. tunc eiz
relatio esset ad se. ⁊ tamẽ nõ repugt relationi
realitatis. quia relatio est realis eadẽ reali/
tate qua essentia cũ sit idẽ realiter ⁊ b iferi⁹
ostẽderetur. ergo realitas essentie ⁊ ei⁹ ab/
solutũ distinguũtur ex natura rei. Et p idem
medũ pbatur distingui essentia ⁊ relatio.
¶ 2ª fundatur in rõne formali radicabili
tatis que ꝓpetit diuie essentie put ẽ funda/
mẽtale ꝓstitutiuũ cuiuscũqz dini suppositi ⁊
in rõne necessitatis ¶ Nam pma pductio. s.
esse radicabile pncipiũ ꝓstitutiuũz ⁊ funda/
mẽtale non cõcatur relationi. qz b sibi repu
gnat. ⁊ tamẽ cõcatur ei necessitas. quia ita
necessaria est diuia pductio sicut eẽn⁹ diuia
sic p idẽ mediũ ¶ 3ª fundatur i dina cõca
bilitate ⁊ exñtia. qz eadẽ exñtia qua diuina
essentia existit ⁊ relatio. ⁊ tamẽ non eadem
ꝓcabilitate cõcatur qua essentia. ⁊ sic extre
ma ꝯdictiõis ducũtur de dina cõcabilitate ⁊
exñtia ¶ 4ª fundatur in ifinitate itensiua
⁊ eternitate. qz generatio dina ẽ eterna for
maliter. ⁊ ipla non ẽ formal'r ifinita itẽsiue
cũ nõ dicat pfectiõem simpl'r. qz q̃cq̃d pfe/
ctiõis ẽ in patre ⁊ in filio ¶ Sed ut melius
b distictio uideat. moueo alias istãtias nẽ.
alias mouebo alias ¶ Prima ꝗtũ ad ꝑsens
sit ista. Quia de⁹ est quo magis nihil cogi
tari pot b^m Anſ. Nonol'. Si autez in deo
essent plures pfectiões ifinite. tũc pl'es ipaz.
essent maiores una. ⁊ sic illa nõ esset diuina
Dico ad hoc ꝙ oia attributa habẽt eandem
ifinitatẽ nũo sicut ostẽsum fuit supius. d. 2ª. q. 7.
patz. ⁊ qz magis ⁊ min⁹ ⁊ iequalitas respi
cunt ꝗtitatẽ uirtutis ubi nõ ẽ ꝗtitas molis
Dũ ẽ ꝙ ubi ẽ eadẽ ꝗtitas. ibi oino nõ pot eẽ
nec magis nec min⁹ nec iequalitas. ifinitas
autẽ est eadẽ in omnib⁹ ⁊ locũ tenz ꝗtitatis
talia eiz semp reqrũt distictam ꝗtitatem ¶
p ¶ Equale. ⁊ iequale sunt passiões ꝗtita
tis finite. in deo autẽ nõ ẽ ꝗtitas finita. et
ideo iequalitas ibi nõ ẽ. nec plura infinita
essent maiora uno ¶ 2º instatur Sicut sũ
ma simplicitas excludit oẽm ꝓpositiõez. ita
sũma umtas oẽz pl'alitatẽ. sz sũma idẽtitas
oẽm distictiõem excludit. in diuinis autem
pfectiõib⁹ est sũma umitas ⁊ idẽtitas rõe es/
sentie. ergo nulla distinctio aut pluralitas.

Dicõ ꝙ sicut inter plonas dinas est summa
unitas ⁊ idẽtitas rõne essentie cũ distictione
plonarũz uera ⁊ reali ¶ pl'alitas eriã ibi est
inter fundamẽta in pprietatib⁹ ¶ Ita dico i
ppsito. summa eiz idẽtitas ⁊ unitas est in
ifinitate. pl'alitas autẽ sup distictiõe forma
li attributoꝝ. nõ eiz unũ oppositoꝝ exclu/
dit reliquũ nisi respectu eusdẽ fundamẽti.
¶ Cõtra. Magis sunt illa idẽ que sũt de pmo
modo ꝙ illa que sunt de 2º. attributa aũt
sunt idẽ in 2º. non in pmo. ergo nõ summe
idem ¶ Dico ꝙ attributa. in rõnib⁹ suis for
malib⁹ nec sunt idẽ nec unũ. ⁊ sic ꝓpantur
illis de 2º ¶ put autẽ ꝓpãtur ad essentiã bnt
per illã unitatẽ ⁊ reducũtur ad pmuz modũ
qz habẽt eãdem ifinitatẽ ⁊ eãdem realitatez
sicut suos modos intrinsecos qui uidẽtur ad
eas reduci sicut ad pmum modũ. ⁊ isto mõ
sunt sũme idẽ sicut plone diuie sũt idẽ ⁊ sum
me unũ. ⁊ nõ nisi isto modo. s. unitate ⁊ idẽ/
titate que est p essentiã licz distinguantur et
plurificẽtur uꝗtum sunt plone ¶ Pot tñ
breuiter dici ꝙ illa de pmo nõ sunt magis
idẽ. sed plurib⁹ modis idẽ ¶ 3º istatur Naz
p rõnes p quas tu ꝓcludis pfectiões eẽ disti/
ctas formal'r. p easdẽ potest iter eas pbarę
distictio realis quã null⁹ ꝓcedit. qz q̃cunqz
aliqua sic se habẽt ꝙ q̃cq̃d ꝓuenit uni real'r
nõ ꝓuenit alti. talia uidẽtur real'r distingui
sicut ex ꝓueniẽtia alicui⁹ ⁊ discõueniẽtia eius
dem ex natura rei alicui arguitur distinctio
ex natura rei iter ea ¶ Dico ꝙ mod⁹ realita
tis supueniẽs ibi regẽ destruit eã. lz. n. eẽn⁹
⁊ relatio in diuinis sunt unũ suppositum. tñ
relationi ꝓuenit distinguere ⁊ nõ essentie. ⁊ licz
natura diuina ⁊ humana in xpo sint unum
suppositũ. tamẽ sola natura diuina sustentat
⁊ suppositat humanã. ⁊ quẽadmodũ natura
⁊ beceitas sunt unũ indiuiduũ. ⁊ tñ natura
idiuidualiter nõ distinguit ⁊ beceitas distin/
guit. ⁊ ideo licet ista sint certissima q̃ñ sunt
idem omnib⁹ modis. ⁊ q̃cq̃d cõuenit uni et
alti ⁊ eodẽ mõ. sz tñ q̃ñ aliqual'r distinguũt
⁊ sunt idẽ aliquo mõ. non opz ꝙ illo modo
quo ꝓuenit uni conuenit alti ¶ 4º instat sic
Quicq̃d ponitur i diuis oportz ꝙ ponatur
summe. ⁊ sic cũ ponũtur ibi distictiões ponẽt
ibi summe ¶ Dico ꝙ licz illa que dicunt ibi

pfectiones sint ibi sūmè ⁊ sūma .non tñ
que dicūt sūmā ⁊ oēm habitudinem. quia
sūma distinctio nō est inter psonas. ¶ Cō
tra distinctio p priora est maior q̄ p poste
riora. sz distinctio quā ponis inter attribu
ta est quidditatiua. ⁊ p ꝓns p priora. s. per
illa de primo mō. ergo ꝛc. ¶ Pri⁹ distinc
tio essentialis ē maxime quidditatiua. Est
essētialis .q2 quidditas ⁊ essētia sūt idem
¶ Ad ista dico. Ad pri⁹ q̄ ꝓtingit inter/
dum p posteriora maiorē distinctōēz fieri
Nam soz ⁊ plato qui pcise distinguūtur p
posteriora. magis distinguūt q̄ aial ⁊ ra
tionale que percise distinguuntur p priora
q̄ aial ⁊ rōnale que distinguuntur precise
¶ Ad 2⁹ dico q̄ quidditas abstrahit ab
essentia sicut pductio a factione. ⁊ p ꝓns
distinctio q̄dditatiua ab essentiali. ¶ In
statur sic. Melius ē habē oēm pfectōnem
in se q̄dditatiue ⁊ formal'r ⁊ simpl'r. q̄ a/
liquo alio mō. cū iste modus sit primus ⁊
principalissim⁹. Cū ergo oia eēntialia di
cant pfectiōes simpl'r. melius ē q̄ attribu
ant eēntie diuine in pri⁹ mō q̄ in 2⁹. Et si
in primo mō. tunt arguo sic. quecūqz sunt
in p⁹ mō idē nō distinguūt formal'r. sz p
fectiōes cū eēntia sunt huiusmōi. ergo ꝛc
¶ Dico q̄ illud nō ē melius filiū esse per
fectiorē pze. q̄ esse equalē. q̄a hoc sue dig/
nitati repugnaret. ita nō ē meli⁹ diuie sa
pientie eē in pmo mō diuīa eēntia. q2 tunc
nō eēt sapientia. ¶ Cōtra illud qō est tale
quo nihil cogitari ma(ius) pōt. includit oēz
pfectiōē simpl'r. alioqn nō eēt pfectissimū
i sua q̄dditate que pscindere uidet ab illis
pfectionibus. ¶ Dico q̄ sufficit q̄ pfectis
simū includat idemtice oēm pfectionē sim⁹
Et tunc ad illud qō dicit. q̄ tunc nō esset p
fectissimū ut pscindit q̄dditatiue ab istis
pfectōnibus. Dico q̄ imo. nā ipsū solum
est pfectissimum p suam infinitatē ⁊ ea/
dem est infinitas eius ⁊ oium talū pfecti
onum essentialū. ut aūt ab illa infinitate
prescindit non est pfectius nec impfectius
¶ Sexto instat sic. nā ut dicūt aliqui. hic
uidet ꝓfirmare errorē arrii .q2 una illaz
pfōnū ut prescindit ab alia cū nō sit cre
atura. oz q̄ sit deus. ⁊ sic erunt plures dii
sicut plures pfectiōes ¶ Dico q̄ eodēmō
arguitur de psonis q̄ essent plures dii. cū
tñ quelz ut prescindit ab alia nō sit creatu
ra. sed sit deus ⁊ erūt plures dii sicut plu/
res pfectōnes ¶ Dicūt tamē aliqui q̄ po
nere oppositū istius distinctōis inducit er/
rorē Sabellii. ¶ Cōtra distinctiōem diui
naz psonaz. nam oēs rōnes quibus mili
tant cōtra formalitates ut supra patuit ⁊
infra patebit. pōt militare ab finitatibus
cōtra distinctiōem diuinaz psonaz. ¶ Di
co ergo q̄ oē qō est. uel ē essentia creata uł
diuina. sed tñ nō quidditatiue. sic oē qō ē
est sba. uel accidens. ⁊ tñ multa sunt que
neutrū sunt quidditatiue. Ideo dico q̄ te/
merarium ē dicere aliquā opinionez illaz
esse hereticam. quia uarii ⁊ sollēnes docto
res opinati sunt sic oppositū. ⁊ ideo posi/
ta distinctione tali oia soluuntur.
¶ Ad argumentum in principio patet.

Trum pfectiones in deo distin
guantur ꝶ⁹ rōem ab aia fabrica/
tam. q̄ sic. quia ꝶ⁹ dicit. Scriptu
ra multa deo attribuit ꝓpter impfectionē
intellectus nostri. ¶ Contra. tale ē ficti⁹
⁊ nullū tale debet poni in deo ¶ Hic in/
troducitur cōis opinio q̄ sic. q2 intellectus
noster uario mō operans circa suū obiectū
p ꝓceptiones quas facit circa obiectū. pōt
distinctiōez rōnis fabricare. ¶ Sed cōtra
hoc arguitur. 4⁹ ¶ Primo sic. qñ aliqua
duo sunt penitus indistincta. si unum nō
distinguitur rōne nec reliquū. sed pfectōes
diuine sūt penitus eedem. in se ⁊ in nobis
sz in intellectu nō obiectiue. sed ut in se
ipsis nō distinguūtur rōne. ergo nec in in
tellectu. Probatio minoris quātū ad istā
partem .s. q̄ sūt eedem in se ⁊ in nobis. s.
in intellectu. quia uel sunt idem totaliter
⁊ sic habetur ꝓpositū. uel nō. ⁊ tunc nō in
telligimus eas ¶ Si dicatur q̄ possunt
p tāto distingui rōne i intellectu ⁊ nō in se
licet sint eedem. quia ut in intellectu habē
quendā respectū rōnis. quia in mente sunt
quē nō habent ut in se. ⁊ ꝓpter hoc possūt
distingui. ¶ Contra diuina pfectio ut in
se ē. non habet talem respectū rōis. sz diuia

q̃st pm not est oēs dīe pfectōes

pfectio que in se ē. ergo diuina pfectō que in nobis ē non habet illū respectū ratōnis

¶ Pri^a pbatur. respect^o ē posterior fūdamēto. ⁊ p ꝓ̃ns multomagis de illo respectu intellectus. q̃ prius intelligit diuinā pfectionem in se q̃ habeat talē respectū. uel q̃ fabricet. ⁊ in illo priori sunt in intellectu. ⁊ tñ indistincte. ¶ 2° sic. nullus effectus formalis est ubi non est forma. respectus aūt rōnis dat referri ⁊ distingui ... sed respectus rōis nō est in illis pfectōibus. q̃a si sic eēt realis. q̃ nō dat distingui. ¶ Tertio sic oīs intellect^o aliter intelligens rem q̃ sit in se est falsus. sz intelligēs diuinas pfectiones distingui rōe. intelligit eas aliter q̃ sint in se. q̃ intelligit eas referri respectu rōnis scz distinctōe que non est ibi

¶ Dicit q̃ si intellectus intelligēt res i se ⁊ aliter intelligēt q̃ in se essent. eēt falsus sz itellect^o nō itelligit eas ut i se sūt. sz itelligit eas ut sūt i eē ꝓgnito. idcirco nō ē falsus. ¶ Cōtra q̃ itellect^o intelligēs aut ē falsus. quia intelligit res aliter q̃ sit in se ⁊ tūc habet ꝓpositū. aut quia precise intelligit eam aliter q̃ sit in esse cognito. ⁊ sic sequit q̃ nulla cognitio eēt falsa. quia oīa sibi conueniūt in eē cognito uel intellecto

¶ Quarto sic. q̃cuq̃z unū ꝓdictoriorum uerificat de aliquo. aliud tūc nō pōt uerificari de eodem. sed istud ē uerū. q̃ diuīe pfectiones in se nō distinguūtur rōne. q̃ p quā cūq̃z potentiā nō poterit uerificari q̃ distinguūt rōe. fuidet ergo imaginatio falsa. nec debet hoc attribui rōni in itellectu. q̃ ꝓdictionē indet icludere. quia tñ cōis opio est in opositū ideo istud non asfero. soluat rationes qui uult.

Q. G.

Vtrum oēs ille pfectōes que sūt in deo possūt esse una res. suppo/sita aliqua nō idēntate ul' distinctione ex natura rei inter illas. q̃ nō Aug. 5° de trin. q̃ oio nulla res est. nihil est. sed ille pfectiones nō sūt nihil. ergo sunt res

¶ Cōtra hīa. aliud est psona. ⁊ aliud est realitas eius. q̃ nō esset nisi realitas aliq̃ nō distingueret a formali rōne. Hoc antiquitus. ⁊ cōiter dicebat q̃ oīs distinctō nō facta ab aīa est realis. q̃ sicut ens diuidit in ens in aīa. ⁊ extra animā. ita distinctio que ꝓsequit ens. ¶ Constat autez q̃ illud ens q̃ō est extra aiaz est res. q̃ ꝛc. ¶ 2° ad questionē rñdendo dicebat. q̃ quia ille diuine pfectiones nō distinguūtur realiter sicut certū est cuilibz. ⁊ aliqualr distinguūt Relinquit q̃ distinguūtur solum ratione.

¶ Cōtra hoc arguo duplr. ¶ Primo sic q̃cūq̃z aliq̃ ꝓpositio ē demōstrata ex duab^o ꝑmissis quaz una ē demōstrata ⁊ alia credita. illa necessario est credita. sed distinctio ex natura rei non realis demōstrat ex duabus ꝑmissis talib^o. q̃ ꝛc. Probatō minoris. que sunt in psona ꝑis sunt una res solum. ⁊ p ꝓ̃ns nō distinguūtur realr quia sic esset in diuinis plus q̃ tres psone uel tres res. sed aliqua que sūt in psona patris distinguūtur ex natura rei. ergo ꝛc.

¶ Prima ꝓpositio est credita. 2^a demōstrata ē satis euidenter. si homo non uelit pteruire. oz quelibet ꝓcedere ex ui demōstrationis. ¶ 2° arguo sic. ubicūq̃z est pluralitas alterius ⁊ alterius rōnis ibi necessario est distinctio. sed i diuinis ē trinitas rerum ⁊ nō ē quaternitas. ē aūt ibi ſ^m oēs quaternitas relationū nō fabricata ab aīa. q̃ distinctio ex natura rei iter quattuor relationes que nō est realis. q̃a si esset realis tūc essent ibi tot res quot concedūtur ibi relationes quod est falsum. ergo ꝛc. ¶ Dico ergo q̃ inter perfectiones diuinas est distinctio non fabricata ab aīa. nec distinguūt tñ realiter. Sed ad declarandū istud q̃ nō uidetur diffinibile. diuersi diuersimode dicunt ¶ Aliqui uolunt saluare ⁊ dicere q̃ omēs pfectiones diuine sunt una formalitas solum. ⁊ solum una realitas. quia cuius realitas ⁊ formalitas sunt ad ipsum multiplicata formalitate. multiplicatur ⁊ res

¶ Dicunt tñ q̃ una illaz pfectionū nō ē. ul' erit aūt formaliter. ⁊ p ꝓ̃ns dicūt q̃ formaliter distinguūt. ⁊ sic saluāt logicalit.

¶ Contra ubicūq̃z est inuenire distinctiones diuersaz rōnum. ibi ē inuenire extrēa diuersaz rōnū. sed distinctio formalis ⁊ realis sunt diuersaz rōnuz. ergo ⁊ extrēa

scz formalitas ⁊ realitas. Maior est manifesta. quia eadem sūt principia essendi ⁊ distinguendi. ergo sicut principia essendi si sunt eiusdē rōnis nō dant esse nisi eiusdē rōnis. sic nec dabūt nisi distinctōes eiusdē rōis. ¶ Confirmatur quia inter extrema eiusdem rōnis inquātū eiusdē rōis sūt. nō innastitur nisi respectu eiusdē rōis. distinctio est relatio. ḡ si extrema sūt eiusdē rōis ⁊ distinctio nō poterit esse nisi eiusdē rōis ⁊ si alterius necessario mutabit alterum extremoꝝ. ¶ Confirmat 2° qꝰ sicut sba distinguit ab accidēte. sic distinctio sbalis ab accidētali. solū ꝓpter distinctiōes extremoꝝ. ¶ Cōfirmat 3° sic. distinctō generis distinguit a distinctōe specifica. qꝰ genus distinguit a specie. ⁊ si idez eēt gen⁹ ⁊ spēs ⁊ distinctio utraqz eēt eadez ¶ Tertio arguitur sic. qñcūqz una distinctio ꝓuēit nmpse ⁊ alēi p accidēs. extrēa nō pñt eē eadē Hoc ꝓbat. qꝰ nō pñt eē extrēa formalia nisi distinctō formalis sit ꝓñs talia extrema. si ergo extrema eadez essent distinctiōis formal' ⁊ realis. posita formali ⁊ necessario ponentur extrema ⁊ p ꝓñs realis. ḡ si distinctio ꝓuenit aliquib⁹ p accidens ⁊ extrema illius distinctiōis ꝓueniūt p accidēs ⁊ si p se. p se. sed distinctio formalis ꝓuenit entibus oibus creatis p se. distinctio real' p accidēs. ḡ necessario extrēa ꝗdictiōis bui⁹ ⁊ illius sūt alteri⁹ ⁊ alteri⁹ rōis. Minor quātū ad utrāqz sui partē ꝓbat ¶ Primo quātū ad ꝑmā partē. s. ꝙ distinctō formal' ꝓuēit entibus. p se. qꝰ distinctio formalis quidditatiua. ⁊ p ꝓñs cōsequēs q̄dditatem sed oē ꝓñs q̄dditatē est p se. quia p quidditatem demōstrabile est de deo ¶ Quātū ad sedūdam partem. s. ꝙ distinctio realis sit p accidens. ꝓbat sic. Illud qd nō est realiter uel ꝙ non est res. nō pōt distingui realiter. sed nihil ē res nisi ut existit. quelibz aūt res creata existit p accidens. ḡ distinguitur realiter p accidens ¶ Confirmat. necessariū ⁊ ꝓtingēs necessario sūt alteri⁹ ⁊ alterius rōnis. sz extrema distinctionis formalis sūt necessaria. ⁊ extrema distinctionis realis sūt ꝓtingentia. ḡ ꝛc ¶ 2° sic quecūqz sunt idem oibus modis. si unuz distinguit ⁊ reliquū. sz formalitas ⁊ realitas sunt idem oibus mōis. ergo si formalitas uel rō formalis distinguit ab alia ratione formali. ⁊ realitas distinguit a realitate ¶ Confirmat p silogismuz expositoriuz. hic intellectus est omnibus modis hec realitas. hec uolūtas ē oibus mōis hec realitas. ergo hec uoluntas ē oibus mōis hic intellectus ¶ Quarto ꝓbat ꝓpositū p quadruplicem oppositōem. Pri° p oppōz relatiuā sic. ubicūqz est ꝓmune ⁊ ꝓpriū. necessario est aliqua distinctio. quia nihil est ꝓmune sibi ipsi. sz realitas ē ꝓmuns oib⁹ formalitatibus. nō ecōuerso. ꝛc ¶ 2° p oppōem ꝗriam. Contraria nō possūt eidez in esse ꝑ⁹ idem. sed idemtitas ⁊ diuersitas sunt ꝓtraria. ḡ ꝛc. Perfectiones aūt diuie sunt idem realiter. ⁊ distinguūtur formaliter. ergo p aliud ⁊ aliud ¶ Tertio p oppositiōem priuatiuā sic. pfectiones diuine inquātum sunt res sunt unū. rōnes autēz formales sūt in eis plures. ḡ unitas ⁊ pluralitas necessario eis ꝓuenunt p aliud ⁊ aliud ¶ Quarto p ꝓtradictōez sic. qñcūqz aliqua duo sunt penitus idē multiplicato uno. ⁊ aliud non pōt non multiplicari. si ergo formalitas ⁊ realitas sūt penit⁹ idez sicut multiplicātur rōnes formales. ita ⁊ reales. qd ē falsuz. ¶ Si dicit ꝙ res pōt accipi dupl'r Uno modo ꝓmunissime ⁊ isto mō dicitur de oibus que sunt extra aiam ⁊ tunc tot sunt res quot sūt formalitates ¶ Alio mō pōt accipi ꝓprie ⁊ tunc dicitur ꝙ in diuinis pfectionibus ē solū una res cum distinctione rōnis formalis. si autem dicitur sic. sic habetur ꝓpositū. quia necessario sequit distinctio inter realitatez propriam ⁊ ꝓmunē. sed ꝓis p te est oib⁹ mōis idem cū formalitatibus. ḡ realitas ꝓprie sumpta necessario distinguitur aliqual'r a rōnibus formalibus. Ideo dico ꝙ necessario est ponēda aliqua distinctio inter rationes formales siue formalitates ⁊ realitates. ⁊ nō sicut inter formalitatez ⁊ formalitatem. sed sicut inter formalitatem ⁊ modū intrinsecū ¶ Ad cuius euidentiā ē sciendum. Primo quid sit formalitas. 2° quid sit modus intrinsecus. ⁊ sic quid sit

Res sunt communissime propie

1129 arc 9

// p̄ oppio

realitas. ¶ Quātum ad pri^m quid sit formalitas dicunt aliqui q̄ formalitas dicit a forma. sicut materialitas a materia. Et ideo dicunt aliqui q̄ plures formalitates sine pluribus formis esse non pñt. sicut plures materialitates sine materiis. ¶ Cōtra ista ē nimis grossa ⁊ asinina imaginatio q̄ patet ex duobus. Primo sic. quia sic formalitas dicitur a forma. ita essentiale ab esse. Nos aūt ponim^o i diuinis multa essentialia. ⁊ tñ non sunt ibi multe eēntie ut patet expresse p beatum dioni. in .c^o. de unica ⁊ discreta theologia. ergo nec ad positionem multaꝝ rōnum formaliū sequit multitudo formaꝝ. qō tu dicis ¶ z^o. qa i psona patris in diuinis ponuntur multa psonalia. s. ingenitum, paternitas. spiratio actiua que oia sunt psonalia. ⁊ tñ persona patris nō est nisi unica. ꝯ ꝛc. ¶ Preterea multa materialia p^m ꝯiter loquentes ponuntur in uno ꝯposito. s. multa accidentia materialia. ⁊ tñ non ponuntur ibi multe materie. ita in homine multa humana. nō tñ nisi unus homo. // 2^m oppio // Ideo dicunt aliqui q̄ formalitates sūt rōes reales que ponunt in eadem re simplici. ¶ Cōtra pri^o. quia formalitates nō solum ponuntur in simplicibus sed etiā i ꝯpositis p^m ponētes formalitates. ideo ista nō est bona descriptio. ¶ z^o quia non oēs formalitates sūt reales. nam hō in potentia bēt formalitatem ⁊ tñ non realitatem. sic eēntia rōnis habz formalitates ⁊ non realitates. // 3^m oppio // Ideo dicūt alii q̄ iste formalitates nō sūt nisi quedā modalitates. ¶ Contra. naz ponētes eas diuidunt eas cōtra modos. ¶ z^o qz modi non possunt esse primi in entibus qz modus semper est posterior eo cui^o modus ē sed formalitates ponūtur simpl'r primo in entibus. nā rō entitatis est quedam formalitas. ⁊ rō deitatis que simpl'r sūt prior oibus. // 4^m oppio // Ideo dicūt alii q̄ formalitates sunt rōnes diffinitiue uniuscuiusqz. ¶ Ratio enī diffinitiua dicit formalis. ⁊ cōstat q̄ est formalitas. ¶ Contra dupl'r. Pri^o quia p̄dicamēta nō sūt diffinibilia qz sim^a simplitia. ⁊ tñ habēt formalitates p quas formaliter distinguūtur. ¶ z^o quia ratō entis ⁊ rō deitatis ponūt formalitates ⁊ tñ non possūt diffiniri eo q̄ oīs diffinitio datur per priora. sed his nihil est prius. ¶ Dico ergo q̄ formalitas est quidditas uniuscuiusqz habētis quidditatem siue diffinibile sit siue non. quia ratō formalis uniuscuiusqz est illud qō inest sibi in pri^o modo dicendi p se. talia aūt sunt oīa quidditatiua. // 1^m oppio // ¶ Sed cōtra istam declaratōem occurrūt 4^or dubia. Primū est. Si ista q̄ditas que ponit formalitas est aliqua realitas. ¶ Dico ad istud q̄ oīs quidditas existens in rerum natura necessario est realitas. ⁊ p ꝯñs denominatiue realis. quia p^m Augus. ꝑmo de trini. qō nulla res est. oio nihil est. ideo oz q̄ oīs formalitas existēs in rerum natura necessario sit aliqua realitas. ⁊ p ꝯñs realis denoiatiue cū non sit nihil. ¶ z^m dubiū est. si formalitas ē realitas. quō potest intelligi q̄ in aliquo sint plures formalitates q̄n sunt plures realitates uel res. ¶ Dico q̄ pz duplici exem^o in diuinis. pri^o quia quelibz psona ē diui^a essentia. ⁊ tñ tres psone nō sūt tres eēntie. ¶ z^o 4 relationes sunt uere essentia diuina. ⁊ tñ nō sunt in diuinis 4 essentie. eodemmō in ꝯposito. ¶ z^m dubiū est. quia idem non pōt esse multiplicatū ⁊ nō multiplicatum p extrema cōtradictiōis. ⁊ ideo quia psone sunt plures ⁊ non eēntia. ponit aliqua non idemtitas inter ea. tunc eadem rōne oportebit dicere de formalitate ⁊ realitate. Concedo. ⁊ hoc superius ꝓbau. nec uideo oppositum qō possit teneri. sed qūo hoc sit inferius declarabitur. Ideo dico q̄ formalitas est realitas idemtice. ⁊ simpl'r sunt idem. non tñ quidditatiue. quecunqz autem se sic habent q̄ unum pōt multiplicari alio non multiplicato. sicut patet de essentia ⁊ relationibus. ⁊ psonis. non potest esse unum omnibus modis idem alteri. ¶ Quartum dubiū est. q̄ si formalitas ē quidditas sicut in diffinitione dictum est. tunc distinctio formalis erit quidditatiua quia quidditas ⁊ essentia sunt idem. ꝯ sequit q̄ distinctio formalis erit essentialis ⁊ sic in diuis eēnt multe essentie. ¶ Dico q̄ q̄ditas abstrahit ab essēta. sicut entitas

nō ꝓ q̄ ē formalitas

a sba ⁊ p ꝓns distinctio q̃ditatiua abstra
hit ab essentiali. ⁊ sic multe quidditates
stant cum unitate essētie. Ex his p modū
correlarii sequitur illud quod supra dictū
est. s. q̃ quattuor gna ppositionū forman
tur in diuinis. s. denominatiua ⁊. quiddi/
tatiua ⁊. essentialium. ⁊ identica ⁊. Quae
re de illis distinctione. 2ª ⁊ de similibus.
Nunc autem ad ppositum. qñ nos ꝓcedi/
mus in diuinis formalitates esse realitatē
in abstracto illa ppositio est identica. sic
ista patet ē essentia. ⁊ nō plures formalitates
sunt una realitas. sicut plures psone sunt
una essentia suo mō. Attendendū est tñ
q̃ pdicatio identica ꝓuenit duob⁹ modis
Uno modo ppter infinitates utriusq̃ ex
tremi. ul' saltem alterius. sicut patet in di
uinis. qñ aliqua attributa pdicant de se in
uicem. uel qñ attributa pdicant in abstrac
to de relatione. ⁊ ortum illud est ppter in
finitatem utriusq̃ uel alterius extremi.
Alio mō ꝓuenit ppter ꝓitatem unius
uel amboꝝ extremoꝝ. qñ. s. sunt transcen
dentia. ⁊ hoc qñ alterū uel utrumq̃. ⁊ isto
modo ꝓceditur in creatuis pdicatio idem
tica. ⁊ unus abstracti de alio. cōcedit enim
q̃ unitas est entitas. nūq̃ autē inuenitur
pdicatio identica que sit in abstracto in
creaturis nisi 2º mō. Primo nō inuenitur
sine infinitate que repugnat creaturis
Isto 2º mō ꝓceditur q̃ formalitas est reali
tas in abstracto ppter ꝓunitatem ⁊ tran
scendentiam utriusq̃ uel saltem alterius
scz realitatis. uel p̄m aliquos formalitatis
Ulso quid sit formalitas. uidendum
erit quid sit modus intrinsecus. Dicūt
aliqui q̃ modus est ille qui ingredit q̃ddi
tatem alicuius. ⁊ p ꝓns ptinet ad primuz
modū dicendi pse. quia oia alia ab illis de
primo mō sunt cuilibet extranea ⁊ extrin
seca. Contra istud arguitur 4ᵗ. Primo
sic. Modus cuiuslibet rei intelligit poste
rior eo cuius est modus. quia fundatur in
re cuius est modus. sed oia quidditatiua
⁊ ptinentia ad priⁿ modū sunt priora. ul'
saltez nullū est posterius. g̃ modus nō pti
net ad primū modū. ⁊ p ꝓns nō est de q̃ddi
tate rei cuius est modus. 2º sic. nullum
pprium est de quidditate alicuⁿ ꝓis. max
ime si illud ꝓmune posset stare cū opposito
illiⁿ pprii. sz rō entis ē ꝓis respectu ifinita
tis que ē modus intrinsecus entis. ⁊ etiaz
eadem rō formalis entis stat cuz opposito
infinitatis. s. cū finitate. ergo nec ifinitū
nec finitū qui sunt modi intrinseci entis
sunt de quidditate entis. Tertio sic. ni/
hil diuiditur ꝓtra rōem formales simplicē
que est inter eam. ⁊ est de priⁿ mō respectu
illius. sed ifinitas diuidit ꝓtra illud cuiⁿ
est infinitas. nam ⁊ ipsa est modus diuīe
essentie ⁊ non ratō formalis. Quarto
sic ablato aliquo q̃ō est de q̃ddtate alicuⁿ
aufertur eius quidditas ablato. ergo gra
du albedinis qui est modus ītrinsecus eiⁿ
non aufertur albedo. uel rō formalis eiⁿ
ergo modus nō est de q̃ddtate. Ideo dico
q̃ modus intrinsecus est qui aduenīēs ali
cui non uariat rōnem formalem eius. uel
recedens ab eo nō uariatur rō. sicut patet
de albedine ⁊ eius gradibus. Sed ꝓtra
hoc instatur quadrupl'. Primo sic. nam
dīa aduenīens generi nō uariat rōes for
malē eius ⁊ nō ponit modus intrinsecus
2º quia accidens aduenīens sbe nō ua
riat rōem formalem eius ⁊ tñ non dicit eē
modus intrinsecus sbe. Tertio licet fi
nitum ⁊ infinitū nō uariāt rōem entis cui
aduenīūt. tñ uariant rōem formales quan
titatis ꝗtutis quā diuidūt p se. Quar
to sic quia oē q̃ō est extra rōem formales
alicuius uidetur esse ei extrinsecū. sed iste
modus ponit p̄ter rōem formalē quiddi
tatis. ergo ꝛc. Ad priⁿ dico q̃ licet dīa
non uariet rōem formalē generis. uariat
tñ formaliter rōem ꝓstituti ex genē ⁊ dīa
⁊ ideo ponitur formalitas. quia nō facēt
differre nisi esset formalitas. Ad 2ᵐ di
co q̃ licet albedo nō uariet rōem formales
sbe. tñ rōem ꝓstituti p ipsam bene uariat
nam albū ⁊ nigrū bene distinguūtur for
maliter quātū ad genus secūdaꝝ pfectio
num. Ad 3ᵐ dico q̃ sicut finituz ⁊ infi
nitum dicūt nullam rōnem formalem ita
nec quātitas ꝗtutis que p ea diuiditur. ⁊
ideo dico q̃ finitum ⁊ infinitum nō dānt
nisi sicut modi oppositi. Ad 4ᵐ dico q̃

modus intrinsecus nõ ponitur infra qd/
ditates ita q̃ intret primũ modũ. Sed dz
modus intrinsecus, quia reducit ad idem
genus ad quod reducit rõ formalis cuius
est modus. ¶ Ex pmissis declaratis ad
ppositum descendendo introducuntur 4or
modi intrinseci ex quibus declarat q̃ plu
res formalitates possunt esse cũ una rea/
litate. qõ ē ppositũ. ¶ Primus est hecceitas
uel pprietas indiuidualis. nam hecceitas ē
modus intrinsecus quia nõ uariat rõnem
formalem. nam indiuidua sub eadem spē
differũt p̃ hecceitates. ⁊ tñ eiusdem ratiõis
formalis sunt. albedo ergo indiuiduatur
p̃ unam pprietatem. ⁊ nõ soluz albedo. sz
etiam oia uniuersalia que abstrahũtur ab
ea. si dza ⁊ formaliter in easunt hec una
simplici hecceitate. nec eis nõ rñdet nisi una
hecceitas totalis. ¶ Eodemmõ dico de rea/
litate que ut pbabitur est modus intrinse
cus. ⁊ potest esse illud q̃ multe rõnes for/
males dicũtur reales ⁊ nullatenus uariata
nec multiplicata. ¶ 2us est existentia. nam
ꝓsueuit dici q̃ relatio ⁊ existentia sũt idez
ꝓm esse. sed differunt ꝓm diffinitionem. nõ
accipiebãt esse p̃ essentia sed pro existẽtia
Similiter una existentia est in aia nostra
⁊ in omnibus potentiis. ⁊ tñ multe quid
ditates. ¶ Eodemmõ poterit dici de for
malitatib⁹ ⁊ realitate. quia multe possũt
esse formalitates ⁊ unica realitate nõ mul
tiplicata sed simplici. ¶ Tertius est eter
nitas. sicut in motu multe sunt rõnes for
males ⁊ tñ non nisi unum tempus mensu
rans oẽs. sic in diuinis sũt multe rões for
males ⁊ tñ nõ nisi una eternitas. sic pate
bit clarius distinc. sequenti. Luz ḡ multa
dicantur eterna uniuoca ẽternitate. ita ui/
detur uniuoca simplici realitate mlta pñt
dici realia. ¶ Quartus modus est infini
tas. non enī intelligo q̃ in deo sũt multe
infinitates sicut fuit declaratũ distinctiõe
secũda, unde sicut una simplex infinitas ē
in deo quia oia eẽntialia dicuntur infinita
sic uidetur q̃ una simplici realitate. multa
imo oẽs rõnes formales in una psona ex/
istentes possunt dici reales sine plalitate
realitatum. ¶ His uisis manifeste ondit

q̃ realitas est modus intrinsecus. nã illud
quod aduenit alicui ⁊ nõ uariat eius rões
formalem illud est modus itrinsec⁹ et⁹. sz
realitas est huiusmõi. ergo ꝛc. Maior pz
ex dictis superius. Minorẽ ondo duplr
quia hõ in aia ⁊ extra aiam habet eandez
rõem formalem. tñ sub alio ⁊ alio modo
cum ḡ hoiem esse extra aiam sit hoiem esse
realez. sequitur q̃ realitas nõ uariat. ¶ 2a
quia hõ in actu ⁊ homo in potentia habẽt
eandem rõem formalẽ. quia eandẽ diffini
tionem. in potentia autez nõ habet ueram
realitatem. nã homo in potentia nõ est res
⁊ postea in actu est res. relinquit ergo q̃
sit modus. ¶ Dico ḡ q̃ minor distinctio
est inter realitatem ⁊ rõnem formalem q̃
inter unam rõnem formalez ⁊ aliam. ⁊ sic
de oi mõ intrinseco. ¶ Ex hoc patet quõ
rõ formalis põt plurificari sine plurifica
tiõe realitatis. ⁊ sic posita unitate reali sũ/
ma inter pfectiões diuinas poterit stare dis
tinctio rõnuz formaliũ. que quidẽ distinc
tio est ex natura rei. non ab aia fabricata
¶ Sed hic occurrũt multe diffi. Prima
est ista quia ꝓm dicti. de diui. no. Nõ ē au
dendũ dicere uel cogitare de supsubstanti
ali ⁊ occulta diuinitate p̃ter ea que nobis
p̃ sacras scripturas de deo diuinitus sunt
expressa. Ista positio formalitatũ non po
nitur p̃ sacram scripturã. ergo ipsa nõ est
ponenda ¶ Ista autem diffi. soluit qua/
druplici auctoritate sacre scripture. quaz
prima ē ad Ro. i. inuisibilia dei p̃ ea que
facta sunt intellecta ꝓspicũtur. ¶ Ista au
tem inuisibilia. aut sunt essentialia ⁊ tunc
habent mlta essentialia ꝓspecta ⁊ nõ ficta
Aut sunt psonalia. Ista autem ꝓm Aug. ⁊
Dila. non ꝓcedũtur plura in ne utro genẽ
psone enī sunt plures ⁊ nõ plura ¶ 2us ad
Ro. 11. O altitudo diuitiaz sapientie ⁊ sci
entie. ꝛc. Aut idem intelligit p̃ sapientiaz
⁊ scientiaz. ⁊ tunc inutilis ē repetiõ. Aut
aliquo mõ idem. ⁊ sic ppoziuz. ¶ Tertia
est p̃terea ad cor. 2°. Ea que sunt dei nullus
nouit nisi spũs sctũs. ¶ Ex quo habetur q̃
spiritussanctus plura cognoscit intuitiue
in deo. ⁊ omnia talia sunt ex natura rei.
¶ Quarta est ad Ro. 5°. ubi dicit q̃ be/

Quare dz modo p̃m. q. e. q. q. p. 2. l. o. et p̃dē. q. 2. q. q. 2. l. a. 2. l. o. p. p. l. 2. p. 2. p. p. l. 2. p. p.

Modos p̃m. 4or
- 1mus est hecceitas
- 2us est ynitas
- 3us est eternitas
- 4us est infinitas

q. 7.

11 4 d 2 d

nignitas dei ad petrū. adducit ī lum qui in futurum iram eius thezaurisat. ⁊ sic respectu eiusdem deus nunc habet benignitatem. respectu cuius postea habet iraz. ḡ necessario oz ista ī deo aliqualiter distinguī ex natura rei. ⁊ sic ꝓpositū. ¶ Zᵃ diff. si circa diuina misteria non sunt plura q̄ sancti posuerunt asserenda sic dicit dionis. de diuis noibus. 3°. cᵒ ¶ Ista diffi. soluit 4° auctoritatibus scōz. Prima ē dionisii de diui. no. c. 9°. ubi dicit loquens de diuina alteritate. nunc aūt ipsam diuinam alteritatem non uariatōem quādam sup in conuersibilis identitatis suspicemur. sz unituā. i. multiplicem formationez. ⁊ uniformes multe fecunditatis oio processiones. ¶ Zᵒ est anꝫ. in mono. prᵒ cᵒ. sic dicentis. Planum est rōnem certe habenti sūmum spiritum. non idcirco sui memor est. aut se intelligere. quia se amat. sed ideo se amare quia sui meminit ⁊ se intelligit. ¶ Tertia est hila. de trini. 8. s. sic scribētis Nō efficit inquit creaturam uolūtas sed potestas. ⁊ seqtur q̄ uelle nō est idē q̄ posse ¶ Quarta est dionisii de deo. ubi loquēs de diuis pfectiōibus dicit Deo attribuitur multiplex simplicitas. simplex multiplicitas Et similiter p ista quattuor patet ad diffi cultatem secūdam ¶ Tertia diffi. ē q̄ oīs scola doctoz non uidetur ponē istas formalitates isto mō. ut aliqua ex natura rei nō esse idez ¶ Dicto q̄ licet oēs nō ponāt tñ forte oēs intendunt implicite. licet explicite non dicant. Hoc autem declaratur quadruplici exemplo ¶ Priᵐ ē q̄ semp doctores conati sūt unū attributū p aliud de deo demōstrare tanq̄ p notiᵒ. unde aut ipsi intendunt idem p idem demonstrare totaliter qō ē absurdum. aut si fugiūt ad essentiā rōnis tunc ipsi negotiantur circa ꝯtractus ꝓprios. non circa deum ¶ Zᵐ ē q̄ antiqui doctores impugnāt phōs. quia posuerūt deum esse principiū creaturarū p intellectum solum. ⁊ tñ si nihil est ī deo nisi intellectus ipsi coincidūt cum phis. aut si aliquid aliud ab intellectu ipsi ꝓcedunt ꝓpositū. ¶ Tertium est q̄ ipi disputantes utrum essētia diuina sit principiᵐ ꝓductiuuz uerbi sub aliqua rōne attributali. Dicunt q̄ ipsa sola sine aliquo attributo nō est principiū ꝓductiuū. qō nihil esset dictu si nulla esset non identitas ex parte rei inter ea. ¶ Quartū exemplū est q̄ oēs tales ꝓcedunt q̄ demōstrabilis ē diuina necessitas ⁊ eternitas. ⁊ tñ circa infinitatem laborant multū. qui labor esset inanis nisi aliqua distinctio esset. ul' si ēnt penitus idez. ponūt ergo ipsimet implicite ¶ Quarta dubitatio est q̄ licz beatus aug. posuerit distinctionem inter essentiam ⁊ relationem quā intelligimus esse formalem. tñ eo modo ipse negauit distinctionē inter essentialia. 7° libᵒ de trinitate. dicēs sic. Si filius inquit non est eo uerbū quo sapientia. sed eo sapientia quo essentia. ⁊ in eodem libro alibi dicit q̄ non est aliud deo esse ⁊ subsistere. sed bene est aliud deo deum esse ⁊ patrem esse ¶ Dico q̄ quia ens prima sui diuisione diuiditur in absolutū ⁊ respectiuū sicut sba. in corporeaz ⁊ in incorpoream. Intentio beati Augus. fuit dicere. q̄ filius non est eo uerbū quo sapientia. quia uerbū est p respectum. sapientia p absolutum. sed eo sapientia quo essentia quia utrumqz p absolutū. Et ita dicit in sequenti auctoritate q̄ homo eo intelligens quo uolens. quia p sbam spūalē sed non eo sapiens quo colorat ¶ Quinta diffi. est quia ꝑᵐ augᵐ. 15. de trini. uidet dicere pfectiones diuinas eē easdem omnibus modis. dicens q̄ bonitas ⁊ sapientia ⁊ cetera attributa non distant in natura diuina sicut in creatura. sed que est bonitas ipsa est beatitudo. ⁊ idem loquēs de attributis dicit sic q̄ sicut non differt dicē multa attributa aut tria. ita nec tria aut unū ¶ Dico aūt q̄ nō differūt sicī creatura. qz sūt ī deo unū idētice ꝓpter infinitatē non autem in creatura. Et quantū ad hoc non differunt dicere unum nec plura. quia omnia habent eandem infinitatez. ⁊ ideo tantam pfectionem habet unum sicut plura. ⁊ unum sicut omnia. ⁊ p hoc uult aug. pluralitatem excludere. nec inequalitatez inducat. ¶ Sexta diffi. est quia ens ꝑma sui diuisione diuiditur in ens in animam

⁊ extra animam. ⁊ ens extra est reale. ⁊ iõ
oz q̃ omnis distinctio extra aiam sit real'
qualis pone distinctio istaꝝ formalitatũ
¶ Ad intelligendum solutionem istius
diffi. ⁊ sequẽtiuz. oz quattuor uidere que
ualent ad sequentia ¶ Primũ est q̃ de om
nibus que actualiter existunt dicitur res
suo modo .s. ꝑm q̃ existunt. nam coiter di
citur q̃ ens ⁊ res conuertũtur. non est aũt
intelligendum q̃ illa sit ꝓuertibilitas dif
finitionis. quia rõ entis in uenitur ubi nõ
in uenitur realitas. est ergo ꝓuertibilitas
passionis. Tunc sic. Qñ aliqua passio di
citur in 2° mõ dicendi ꝑse de aliquo superi
ori. dicitur 2° modo de omni contento ꝑ se
primo modo sub illo superiori. sed res di
citur in 2° mõ de ente. ergo de quolibet i
feriori ad ens. sicut ergo ista est uera. hõ ẽ
ens primo mõ. ita ista est uera. homo ẽ res
2° modo. ⁊ ita de oibus aliis ¶ Z° notan
dum est q̃ de oibus que existunt. dicitur
res idemtice ⁊ in abstracto. nam sicut uide
mus in diuinis q̃ ꝓpter infinitatez uni°
extremi uel ambozz uerificatur idemtica
predicatio in abstracto. Ita sicut superius
dictum est ꝓpter ꝓmunitatem alterius uel
utriusqz extremorum uerificari põt etiam
idemtica p̃dicatio. ⁊ ideo sicut ista est uera
humanitas est entitas. ita ista est uera hu
manitas est realitas. ¶ Tertio est notan/
dum q̃ illud quod est reale dicetur dupl'r
quidditatiue .s. ⁊ de noiatiue. Primo mõ
scz quidditatiue nihil est qõ sit res nisi rea
litas tantũ ¶ Z° autem modo .s. denomi
natiue dicitur de omnibus. Exemplũ sic
pfectiones. quedam sunt essentiales. que/
dam notionales. Ita aliqua dicunt essenti
alia. alia notionalia. sed tñ essentiale dicet
in primo mõ dicẽdi ꝑse ⁊ quidditatiue de
essentia/ denominatiue aut dicit de aliis
attributis. Eodemmõ dico q̃ homo dicet
realis ꝓpter realitatem denõinatiue sicut
existens dicit denoiatiue. ¶ Quarto no
tandum est q̃ aliquid dicitur formaliter
reale. ⁊ aliquid fundamental'r. Formal'r
autem ꝑm q̃ tale habet realitatem. Fun/
damental'r autem qñ habet solum q̃ sit
reale ꝓpter fundamentum reale in quo ẽ

Reale ꝓprie sentit.

Reale fundamentalit. fundamentaliter

sicut dicimus de relationibus ¶ His ui
sis dico ad difficultatem q̃ ens in pri° sui
diuisione. diuidit in ens in aia ⁊ extra ani
mam. Et qñ dicit q̃ oẽ quod est extra a/
nimam est reale. Dico q̃ falsum est. nam
quidditates in potentia obiectiua sunt ex
animã ⁊ nõ sunt fabricate ab aia. alioqn
cum sint eiusdem rõis in potẽtia ⁊ in actu.
quidditates in actu for ẽt entia rõis qõ
est falsum. constat autem q̃ tales quiddita
tes nõ sunt reales. Ideo dico q̃ nõ oẽ ens
extra animam est reale. sed dico q̃ ens
extra animam diuiditur in quidditatem
⁊ modum quidditatis. ꝑm autem q̃ patuit
superius realitas est modus quidditatis
⁊ nõ formalitatis. ⁊ ideo formalis distinc
tio que fundatur super quidditatem nõ
est de se realis. sed illa que fundatur sup
modum realitatis rectitudinis. hoc patet
ex hoc quia que formaliter. ⁊ cum hoc rea
liter distinguũt ut homo ⁊ asinus. si amit
tant modum suuz realitatis ꝑ admbilatio
nem uel corruptionem non distinguũtur
ultra realiter. ñ bene distinguũtur forma
liter sicut prius. quia easdem diffinitõnes
habent in potẽtia ⁊ in actu. in potentia di
co obiectiua. ¶ Sed dices hec formalitas
aut est res aut est nihil. nam ꝑm aug^m de
trinitate qõ nulla res ẽ. nihil est. si autem
sit res ꝑ ꝓns uidetur dicendum. q̃ plures
formalitates sũt plures res. Dico q̃ que
libet formalitas est res sicut quelibet per
sona est essentia. ⁊ tñ sicut plures pson nõ
sunt plures essentie. sic nec plures forma
litates non obstante q̃ sint res. erunt plu
res res. sicut eni una essentia numero cor/
respondet distinctis psonis quarum que
libet ẽ essentia. sic suo modo una simplex
realitas pluribus formalitatibus corre/
spondet. ¶ Sed ꝓtra. accipiendo ipsaz for
malitatez in ipsa ultimata p̃cisione ut for
maliter est ab alia distincta. ⁊ si tunc res ẽ
ergo res distincta ab alia que ut sic ẽ p̃cisa
¶ Dico q̃ formalitas p̃cise est sumpta so
luz quidditatiue. ¶ Et tunc ad argumẽtũ
dico q̃ formalitas quidditatiue. nec ẽ res
nec nihil. Dõ autem aug^m. non ẽ quiddi
tatiua. sed sic omne qõ est simpliciter. aut

Q° eadẽ. q. p.

est unum aut multa. ⁊ tamē cū hoc stat ꝙ multa sunt que q̄ditatiue nec sunt unus nec multa. sicomne quod ē. uel est res. uel nihil. tñ quidditatiue nō ē aliquid istorum Similiter argumētum nō ualet sicut patet in aliis. Nam ueritas est entitas. Et bonitas ē entitas. bonitas ⁊ ueritas distinguūtur ergo bonitas ⁊ ueritas sunt distincte entitates. non sequitur. Eodemmodo in ꝓposito dico ꝙ non sequit sapiēcia est res. bonitas est res. ⁊ ista distinguūtur. ergo sūt distincte res. quia res nō dicitur de eis q̄ditatiue. sed denominatiue. si enī res dicerentur quidditatiue. argumentū esset difficile ¶ Septima diffi. est quia idem ⁊ diuersum sunt passiones entis. ⁊ uniformiter accipiendo sicut idem ⁊ diuersum realiter sunt passiones entis realis. ita idem ⁊ diuersum formaliter sūt passiones entis formalis. cum ergo sbm non excedat propriam passionem. nec ecōuerso. sic nō poterit ens reale inueniri sine distinctōe ⁊ identitate reali. cuius ergo ille formalitates sint uere entia realia. earum distinctio erit uere realis. ¶ Dico dupliciter. Primo ꝙ idem ⁊ diuersum sunt passiones distincte. ⁊ iō ad ꝓsaluādum ꝓuertibilitatem. sufficit ꝙ sbm nō inueniatur sine altera parte ¶ Ad ꝓpositū. dico ꝙ ille formalitates sūt idem uere realiter. ⁊ iō pars passiōis disiūctiue uere ꝓuenit eis ¶ Sed ꝓtra. res ꝓuertitur cum ente. ergo distinctio realis ꝓuertit cū distinctione entium. cum ergo hec sint plures entitates. erunt plures res. ¶ Dico ꝙ aliqua passiones entis sunt que ꝓueniunt cum ente in tota sua latitudine. ⁊ huiꝰmōi sunt uerum bonum ⁊ unum. ¶ Alia sunt que ꝓuertuntur cum ente solum cōtracto ꝑ aliquem modū. ⁊ ista sunt aliquid ⁊ res aliquitas enī distinguntur ꝓtra nihil. ⁊ iō si actu est. aliquid ē. si actu aliquid nō est. ⁊ uere non est. nihil est. ⁊ ꝑ ꝓns nō ē aliq̄d ¶ Eodemmodo dico de re. ens ergo existens est solum sbm adequatū istiꝰ passionis que est esse rem. ubi ergo plura entia existētia sūt. ibi plures res ¶ Si dicas formalitates sūt plures ⁊ existunt. ⁊ uidenē plura entia. q̄ ibi erunt plures res ¶ Dico ꝙ ubicūqz sunt plures rōnes formales non ꝓmo diuerse ⁊ existentes sic sunt hō ⁊ asinus. in talibus quot sūt formales rationes tot sūt entitates existentes. ⁊ ꝑ ꝓns tot res. sed ubi sunt rōnes plures formales primo diuerse. non oz ꝙ ibi sint plures entitates sed eadem res. plures. n. rōnes formales ꝓmo diuerse dicunē entia plura quelibet enī rō formalis. uel formalitas est entitas. sed non alia entitas sed eadem ⁊ ꝑ ꝓns eadem realitas qua omnes dicunē reales. ⁊ sic eis correspondet una simplex realitas sicut existentia. nec sunt ibi duo realiter. quia hec formalitas licet nō distinguatur ab illa realiter in deo. tñ in creatuis sic. ¶ Octaua diffi. est quia formalitas uidetur esse inferior ad realitatem. realitas est enī ꝓis transcendētibus. cuius ergo multiplicato inferiori multiplicat supius sequitur ꝙ si sunt plures formales ratōes uel formalitates. erunt plures res uel realitates ꝑ locum a ꝑte subiectiua ¶ Dico ꝙ suppoⁿ ē falsum. s. ꝙ realitas sit ꝓmuior ꝓmunitate ulis q̄ sit ratio formalis. nam ratio formalis inuenitur sine realitate in quidditatibus. s. in entibus in potentia obiectiua tantum. nūq̄ tñ realitas inuentur sine rōne formali. ¶ Tunc ad argumentum. realitas ꝓuertitur cum ente Dico ꝙ non ꝓuertitur cum ente ſ̄m suā latitudinem. sed cum ente in actu solū. ¶ Sed ꝓtra. hec distinctō formalis ē in actu. ergo erit realis ¶ Dico ꝙ licet risibile ⁊ homo ꝓuertantur. tñ homo inuenitur quidditatiue. ubi non inuenitur risibile puta infra quidditatem sor. infra quam non inuenitē risibile. Ita dico ꝙ licet existētia ⁊ realitas ꝓuertuntur. tñ existētia pōt dici denominatiue. ꝓpter aliquē modū quem non denominabit realitas ¶ Sed adhuc stat dubium quia multe rationes formales uidētur cōuenire in unica realitate. ⁊ sic realitas erit ꝓmunis respectu rōnis formalis ¶ Dico ꝙ duplex ꝓmunitas inuenitur. Una uniuersalis ⁊ illa non ē hic. Alia pōt dici fundamentalis. uel radicalis eo mō quo unus sbm ē ꝓmune multis passiōibus. ¶ Hec uiso. dico ꝙ primo mō tenet argumentū

¶ Ad

¶ Ad

¶ Ad

¶ Cōtra actu — actualitate essentie — actualitate existē

¶ Cōtra — realitas — fundamentalitate

quia realitas nō est uniuersalis. sed dico
q̃ magis ē ꝓis rō formalis q̃ ipsa realitas
¶ Z° autē modo sicut dicimus q̃ multa
unica existentia existunt sicut aia ⁊ sue po
tentie. sic possumus dicere de realitate suo
modo ¶ Nona diffi. q2 uidet formalitas
dicere totū illud qd̄ est unūquodq3 quod
est extra aiam. q2 tota rō diffinitiua ꝓpre
hendit totam essentiam diffiniti. ⁊ sic cuꝰ
realitas sit illud idem. si multe sūt forma
litates. multe sūt realitates. Dicit q̃ nulla
posita distinctione inter formalitatē ⁊ rea
litatē adhuc pnt saluari multe formalita
tes cuꝰ una realitate ¶ Sꝫ ꝗ. quādocūq3
aliqua sunt oibus modis idem. multipli/
cato uno necessario multiplicat ⁊ reliquā
Et si detur oppo'. extrema ꝓtradictionis
inerunt eidem. s. multiplicare ⁊ nō multi
plicare. qd̄ ē icōueniēs. ¶ Pretēa distinctio
realis ⁊ formalis sūt habitudines diuerse
cum una in ꝓposito affirmat ⁊ alia negat
sed disperatarꝫ habitudinū sūt disperata
extrema. cuꝰ ḡ realis habitudo fundetur
sup realitatem. ⁊ formalis sup formalita
tem. ergo oꝫ formale ⁊ reale distinctionem
aliquā habere ¶ Ideo dico q̃ ponētes plu
res formalitates in unica realitate. habēs
necessario ponere distinctiōem aliquā inter
reale ⁊ formale. ⁊ illam esse ex natura rei
⁊ etiam esse minorem distinctōne formali
¶ Ad cuius intellectū est sciendū q̃ qua/
druplex distinctio siue nō idemtitas inue
nitur sine ope intellectus. ¶ Prima ē for
malitatū adinuicem sicut est intellectus ⁊
uoluntas. quoꝫ quodlibet dicit quiddita
tem aliquā. ¶ Z° est diuersoꝫ mōꝫ uni°
rōnis. sicut duo indundua differūt p reali
tates. quia tales realitates nō dicunt p se
quidditates ¶ Tertia est diuersoꝫ mōꝫ
alterius ⁊ alterius rōnis. sicut sūt existen
tia ⁊ realitas que dicūt ut patuit. diuersos
modos intrinsecos. ¶ Quarta mōi intrin
seci a quidditate qualis ponit inter diui/
nam essentiam ⁊ infinitatem. aut inter in
finitatem ⁊ quodlibet attributū. ⁊ ista est
minima. ⁊ talis est in ꝓposito inter reali/
tatem ⁊ formalitatē cuius est. ¶ Decima
diffi. est ista. nam quicquid est in deo ē rea
lissimū ⁊ pfectissimū. sꝫ distinctiō ē in deo
ergo realissima ⁊ pfectissima. sic dicim°
q̃ quicqd est ibi existens. est necessarium
p summā necessitatē ⁊ existentiā. ¶ Dico
q̃ sicut nos dicim° q̃ diuina relatio ē exis/
tens p diuinā essentiā ⁊ necessaria ⁊ realis
ꝓpter necessitatē diuinā ⁊ realitatē. nō tn̄
infinita ꝓpter infinitatē. Sic possum° di
cere q̃ distinctio est ibi existēs ⁊ necessaria
non tn̄ realis eo mō. quia sicut diuina rō
habꝫ modos aliquos sibi nō repugnātes.
infinitatem aūt sibi repugnantem habet.
Sic distinctio hēt mōs sibi nō repugnātes
sꝫ realitas sibi repugnatiō eam nō habet
sed quia hic nō uidet bene quietare. q2 nō
uidetur rō quare realitas repugnat distin
ctōni ¶ Ad euidentiā istius difficultatis
intelligēdꝫ est. q̃ quedā distinctio reperit
que ē realis ex natura extremoꝫ. uel fun
dameti sic ē distinctio inter asinū ⁊ hoies
in accidētali existentia. quia ibi ē res ⁊ res
⁊ fundamentū reale ¶ Alia ē que ē real
ex natura extremoꝫ ⁊ nō fundameti. sic
est relatio distinctiōis inter deum ⁊ creatu
ram. nam ibi est res ⁊ res. quia tn̄ deo re/
pugnat aliquem realem respectum ad cre
ationem fundare. ideo dei ad creaturā nō
est distinctio realis ¶ Alia ē realis nō ex
natura extremoꝫ. sed ex natura fūdameti
sicut in ꝓposito. non enī in ista distinctiōe
inuenitur res ⁊ res que se habeāt ut extre
ma. fundamētum tn̄ est reale. ⁊ isto modo
forte nō eēt incōueniēs dicere illā relatōnē
esse realem distinctōem. maxime nō ualen
tes intelligere quin oē qd̄ est in re sit reale
¶ Sed istud tn̄ non deberet apparere ita
difficile. In essentia enī diuina sūt relatiōes
⁊ pprietates relatiue que fundātur i essen
tia. nō tn̄ dicūtur eēntiales. ita ualde bene
posset intelligi distinctio esse in re que nō
esset realis. ⁊ sic est distinctio proposita.
¶ Alia est que nō est realis ex natura ex
tremoꝫ. nec ex natura fūdameti sicut est
distinctio inter hominē ⁊ asinū in potētia
obiectiua. quia ibi non est res ⁊ res que se
habent sicut extrema. nec est realitas fun
dameti. ¶ Undecima diffi. ē q2. b. de trin.
ex intentione Dila. concludit q̃ in diuinis

119. di.

Nō singlē. oz. ad ꝗ mf. sūt unus et eadem

Nota ꝗ. ꝗ. ꝗ.

pfectēib⁹ nulla est diuersitas. q⁹ quelib et pfectionū diuiaz. est alia. ⁊ sic nulla ē distinctio ¶ Dico q̄ nulla est ibi diuersitas simpliciter cū sunt unuz idemtice ppter infinitatem ꝑ⁷ quaz hec formalitas est alia ¶ Cōtra. qñ aliqua sic se habēt q̄ unum ē reliquū illa sūt unum. sed p te hec formalitas ē illa. ergo una simplex formalitas ¶ Dicūt quidā q̄ due formalitates sunt una formalitas. ſz nō formaliter ¶ Contra. nā nulla formalitas ꝓstat nisi ex illis que sunt in primo mō dicendi p se. ⁊ una illarum non dicitur de alia quidditatiue. ¶ Itez q̄ sint plures formalitates ⁊ una formalitas resolubilis non se ꝓpatiť. Uel sic q̄ sint plures formalitates irresolubiles non se ꝓpaciuntur. ¶ Cōtra hec tñ diffusius arguetur quādo fiet mentio de relatōne ⁊ eēntia dis. 34. Ideo dico q̄ nō sūt una formalitas. licet hec sit illa. quia hec non ē illa rōne sue formalitatis. ſz ratōne sue infinitatis. ¶ Contra si hec formalitas est illa idemtice. saltem erit una formalitas idemtice ¶ Dico q̄ ista ꝓña nō est bona. quia licet hic pater sit hic filius eēntialiter. ita q̄ hec pſona sit illa eēntialiter. nō tñ una pſona est alia essentialiter. ⁊ hoc ꝑ⁸ doctrinam Hilarii. ⁊ Aug. de trini. q̄a hec pſona nō est illa inquātū pſona. ⁊ ita in proposito ¶ Intelligendum tñ q̄ quattuor modis possunt aliqua distingui. Quedāeni distinguūtur realiter ⁊ formaliter. sic homo ⁊ asinus in accidētali existentia. naz ibi est res ⁊ res. ⁊ due rationes diffinitiue ¶ Aliqua distinguūtur formaliter ⁊ non realiter. sicut homo ⁊ asinus in potētia obiectiua. Actus enī ⁊ potentia nō diuersificant essentiam uel rōnem formalē. ¶ Aliqua distinguūtur realiter ⁊ nō formaliter sicut indiuidua eiusdem speciei. habēt enīz eandem rōnem diffinitiuam. ⁊ tñ ibi ē res ⁊ res cū possint ab inuicez separari. ¶ Aliaque nec distinguūť formaliter nec realiter sicut quidditas uniuscuiusqz a sua existētia que cum nō sit de sua rōne diffinitiua non est idem formaliter. nec etiam distinguuntur formaliter cum eiusdem rōnis sit quidditas existens ⁊ non existens. ⁊ etiam non est ibi res ⁊ res quia quidditas p̄cisa ab existentia non habet realitatem aliquā ⁊ p ꝓñs nec realiter distinguūtur ¶ Duodecima diffi. ē. quia uidetur q̄ si intellectus ⁊ uoluntas ⁊ sic de aliis formalitatibus non sunt unum realiter q̄ oporteat dicere necessario q̄ distinguūtur realiter ¶ Ad istud dico q̄ sicut patet ex p̄cedēti solutiōe non uelet ꝓña. quāuis. n. ꝓña sit bona simpliciter. ⁊ diffinitio sit bona. tñ modus appositus totum destruit ¶ Exemplū pī ⁊ filius uel sunt una. uel plures ista est uera Sz si additur sic. pater ⁊ filius uel sūt una essentia pſonaliter uel plures eēntie pſonaliter. hec est falsa. uerum est tamē q̄ sūt plures formalitates si sunt plures ratōes reales realitate fūdamētali ¶ Et si dicas ubicūqz est distinctio ibi est ordo. ⁊ si sunt ex natura rei distincta. ordo ē inter illa ex natura rei. Ordo aūt cū sit habitudo presupponit distinctōnem extremoz ¶ Dico q̄ ibi est ordo non factus ab aia. ⁊ realis ex natura fundamenti. non aūt extremoruz ut dictum est prius. ¶ Si dicatur aut distinguūtur formaliť ⁊ realiter. aut formaliter non realiter ¶ Dico q̄ distinguūtur realiter ex natura fundamenti. q⁹ fundamētum istius distinctionis est reale. sed nō distinguūtur realiter ex natura extremorū quia non est ibi res ⁊ res. sed formalitas solum. ¶ Restat autem nūc respōdere ad duo sophistica que fiunt contra predicta. ¶ Primū est istud. Negato superiori negatur ⁊ inferius. hoc patet p locum a toto in quātitate. q̄ tenet destructiue ⁊ negatiue Sed ex natura rei ē superius ad formaliter ⁊ realiter. quia sequitur. hoc formaliter distinguitur. ergo ex natura rei. Similiter hoc realiter distinguiť. ergo ex natura rei ⁊ non ēcōuerso. Non enī sequiť hec ex natura rei distinguitur. ergo formaliter uel realiter. ergo negata idemtitate ex natura rei necessario sequiť negatio idemtitatis tam realis quam formalis. sequitur ergo non sunt idem ex natura rei. ergo nec formaliter nec realiter idem. ¶ Zᵐ est istud quādocūqz aliqua distinguūtur in superiori ⁊ inferiori. sed ex natura rei est supius

ad reale ⁊ formale. ergo que distinguuntur ex natura rei distinguuntur realiter ⁊ formaliter. ⁊ sic habetur ꝓtra te. ¶ Ad primū dico ꝙ negatiōem ponere ⁊ postponere magnam differentiam facit. Negatio enī antepositа facit equipollere suo ꝓtradictorio. sed postposita suo ꝓtrario. Differt aūt dicere. non sunt idem ex natura rei. ⁊ sunt non idem ex natura rei. ex prima non uidetur aliud sequi p equipollentiā nisi sua ꝓtradictoria. ſ. non sūt idem tali modo ex natura rei. ⁊ ista forte habet ueritatem. sed ad secūdam. ſ. nō sunt idem ex natura rei sequitur ut uidetur p equipollentiā nullo modo sūt idē ex natura rei. qd ē oio falsū ¶ Sed adhuc uidetur dubū stare. sequit enī non sunt idem ex natura rei. ergo sūt non idem realiter. Nam ex opposito ꝓnis sequitur oppositū antecedētis. sequit enim sunt idem realiter. ergo sunt idem ex natura rei. ergo prima ꝓnia est bona. ¶ Dico ꝙ nec illa. non sunt idem ex natura rei. debet ꝓcedi sine additōne. plus q̄ ista. sūt nō idem ex natura rei. ſz ubi est dīa. dico ꝙ uno mō addita una est ꝓcedenda. alia negāda. Ista enī. nō sunt idem oibus modis ex natura rei. ꝓcedenda est. nam equipollet suo ꝓtradictorio qd est istud. sunt nō idem aliquo modo ex natura rei. ⁊ ista ē uera. Alia aūt. sunt nō idem oibus modis. est negāda qz equipollet suo ꝓtrario qd est istud. nullo° sunt idem ex natura rei. ⁊ ista ē falsa ⁊ oio repellenda. ¶ Ad z^m dico ꝙ ista regula. quecūqz distinguūtur in superiori ꝛc. nō pōt tenere p aliquem locum. nam locus a toto uli. nec locus a toto i quāntate tenet nisi negatiue ⁊ non affirmatiue. nec ꝓstructiue in modus arguendi deficiens in forma tenet ratione materie. Sic dico in proposito. nam distinctio addita termino superiori additur inferiori necessario. si processus fiat in secūdis intentionibus uel in primis respectu secūdarū. ¶ Exemplum. bene sequitur. distinguit genere ergo spē. sed in ꝑmis intentionibus nō ualet. nō sequitur. sūt distincta animalia. g̃ distincti homines. uel sunt distincta in animalitate ergo in humanitate. ¶ Ad argumentum in oppositū. dico ꝙ illud dicit nihil quod non est in existentia actuali. sic essentia in potentia obiectiua. ⁊ ista dicuntur nihil denominatiue ¶ Iste aūt formalitates sūt existentes. ⁊ per consequens reales.

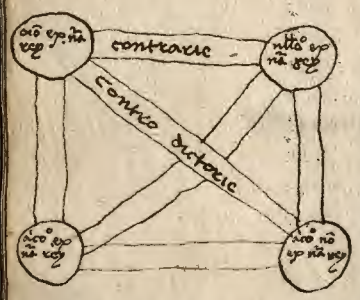

Utrū unitas entis possit saluari in deo cum distinctione formali istarū pfectionū ¶ Dico sine argumentis ꝙ sic. quia nō uidetur repugnātia ꝙ aliqua rō sit ꝓis nō quidditatiue ſz identice ⁊ denoiatiue. ⁊ ꝙ plurib° identificetur ⁊ ꝙ plura denomiet. ⁊ sic p ꝓnis de ente. Ipsa enī unica ratio formalis i se existens rōne pfecte identitatis quam habet ad oēs istas pfectiones. poterit eas denominare. dato ꝙ quidditatiue in eis nō ēcludatur ¶ Exemplū de eēntia diuina unica in se existens ꝓpter identitatem pfectam quaz habet ad rationes. oēs denominat nō obstāte distinctione formali ⁊ q̄dditatiua eodem mō in ꝓposito ¶ Sed notandū ꝙ ens aliter cōparatur ad partes distinctas. ⁊ aliter ad passiones adequatas. Ad partes enī subiectiuas. ⁊ ad dīas diuisiuas sic cōperatur ꝙ diuiditur in eis. ⁊ etiā ad passiones distinctas. sed ad passiones adequatas nō sic. non enī plurificat in eis. ¶ Exemplum de uero ⁊ bono. ⁊ sic in ꝓposito.

Utrum ista distinctio attributorū possit stare cum sūma simplicitate. ꝙ nō quia ubi ē multitudo ibi non est simplicitas. ¶ Cōtra dio. dicit ꝙ multiplex forma° diuinarū pfectōnū ē unica. ubi autē unicū ibi simplex. ¶ In ista questione primo inuestigabitur. Utrū ista distinctio possit stare cum simplicitate ¶ z° si cum sūma identitate ¶ Tertio si cū summa unitate ¶ Quarto si cum summa infinitate. ¶ Quātum ad pri^m ¶ Primo ponētur quattuor preambula ¶ z° declarabitur quid sit simplicitas. Deinde ad argumenta ¶ Primū pambulū est. ꝙ ratio simplicitatis nō est rō positiua. ſz priuatiua ¶ Et hoc pbatur pri°. quia cui° diffinitio est priuatiua. ipm est priuatiuū. diffinitio aūt simplicitatis est huiusmōi. qz diffinit

//Q. 6.

//Q. 7.

p eius irresolubilitatem que ē priuatiua. ¶ 2° sic. illud qō fundat in priuatiuo nō
pōt esse priuatiuū. sed simplicitas videtur
posse fundari in unitate que est rō pōtiua.
ergo ꝛc. ¶ 2m preambulū est. q̄ est rō
respectiua. Et hoc pbat pri° sic. qz 6m aug.
Negatio est eiusdem generis cū sua affir/
matione. sed simplicitas priuat ꝓpositōes
que est rō respectiua. ergo necessario ⁊ sim
plicitas dicit respectum. Probo minorem
nam ꝓpositio est ꝓiunctio duoꝝ. quorum
unum est in potentia respectu alterius. sic
materia respectu forme. aut ab o respectu
tertii, sicut relatio in partibus continui re
spectu ꝓtinuitatis. Carentia aūt istius est
simplicitas. ¶ 2° quia nullus absolutum
fundatur in respectiuo. simplicitas aūt in
multis respectibus inuenit. q̄ ꝛc. ¶ Ter/
tium pambulū est q̄ ratio simplicitatis ⁊
idemtitatis nō sunt idem. nec unitatis. hoc
pbat. nam angeli distincti sūt ⁊ nō ꝓpositi
⁊ similiter plures sūt. nec tñ unus aliū cō/
ponit. ergo ꝛc. ¶ Quartū preambulū est
q̄ nō est idem simpl'r simplex. ⁊ sūme sim
plex. Simpliciter simplex est quādo est nō
resolubile in aliqua ipm ꝓpōētia uel ꝓsti
tutiua. sed resolutio ultima stat ad ipsuꝝ.
summe aūt simplex ē qō nō ē in se aliquo
mō ꝓpositū. nec aliquid sibi ꝓponibile. nec
ipm alicui. ⁊ istud est actus purus. ¶ Ex
istis duobus hic in isto ultimo pambulo
dictis sequūtur duo. ¶ Primum est. q̄ in crea
turis inuenit aliquid simpl'r simplex. qa i
resolutionibus ꝓpositoꝝ aut est ꝓcedere i
infinitum. sicut in diuisione ꝓtinui q̄ non
pōt esse in essential'r ordinatis. uel est de
uenire ad aliqō irresolubile. ¶ 2m est q̄ i
creaturis non inuenit aliquid qō est sūme
simplex. oia eni simpl'r simplicia que sūt
in creaturis sunt aliis cōponibilia. ⁊ alia
ipsis. Alia non simpl'r simplicia sunt in se
ipsis uere ꝓposita. ¶ His pmissis quātuꝝ
ad 1m. dicūt aliqui q̄ simplicitas summa ē
ꝓprietas rei que nullā secum ꝓpatitur di
stinctionē/nā ubi ē distinctio ibi necessario
est pluralitas. que sine ꝓpositione intelligi
non pōt. ¶ Consequēter isti dicunt ad 3m
articulum q̄ diuine ēntie rōne sūme sim/
plicitatis repugnat huiusmōi distinctio. ⁊
quecūqz alia que se tenet ex parte obiecti.

¶ Primū ipsi pbant 4°. ¶ Pri° sic. ꝓpo
sitio 6m expositionē grāmaticalē dicit ali/
quoꝝ simul positionē. illa eni que uniunt
simul ponūtur. ⁊ ideo necessario ē ibi com
positio. ¶ 2° sic 6m logicalem deductionē
Omnis numerus ꝓponitur ex unitatib⁹
cum sint partes in quibus resoluitur. ubi
autem est pluralitas ibi est numerus. ⁊ ubi
est diuisio ibi est pluralitas. ergo ubi ē di
uisio ibi est numerus. ⁊ p ꝓns compositio
¶ Tertio sic. naz Dioni. de diui. no. c°. 4°.
uocat unionem nature hūane ad uerbi cō
positionem. Dicens q̄ ꝓpositio iesu ē in/
effabilis omni uerbo. ⁊ ignota oi mēti. Et
sic uidetur q̄ unio distinctoꝝ non posset
esse sine ꝓpositione. quia ab ea nō abstrahit
¶ Quarto sic. oē ꝓtinens in se plura di/
stincta. est resolubile. sed oē resolubile in
plura est ꝓpositum ex illis. ergo oē ꝓtinēs
plura distincta est ꝓpositus ex illis. hoc p
bato patet 2m. s. q̄ hec distinctio nō stat cū
summa simplicitate. ¶ Sed ꝓra istam ar
guo. ⁊ ostendo ex opposito secundi opposi
tum primi. ostenso eni q̄ distinctio stat cuꝝ
summa simplicitate. patebit pri'm. s. q̄ sim/
plicitas licet excludat ꝓpositionem non tñ
oēm distinctōes. hoc aūt oēndo 4°. ¶ Pri°
sic. nam nullus debet negare quin in deo
sit summa simplicitas. Constat aūt q̄ ibi
sunt quattor r'ones distincte. ergo distin
ctio stat cum summa simplicitate. ¶ 2° sic
ꝑsona in diuina est summe simplex. ⁊ tñ
in unica ꝑsona sunt due r'ones. s. pducti
ones realiter distincte. Nam in patre sunt
generatio actiua ⁊ spiratio actiua que ne
cessario distinguūtur. ¶ Tertio qz in per
sona filii est generatio passiua. ⁊ spiratio
actiua que necessario distinguūt. ¶ Quar/
to quia in tota trinitate tanta est simplic
tas quanta est in essentia solum. ⁊ tñ in tri
nitate est realis distinctio trium ꝑsonaruꝝ
Hec oia ꝓfirmātur. quia natura humana
⁊ diuina i supposito uerbi uniuntur. ⁊ tñ
sine aliqua ꝓpositione. ¶ Inducūtur aūt
quattuor dicta ad infirmandū istas rōes
¶ Primū est istud. q̄ nō sufficit ad hoc q̄

aliqua unita faciāt ꝓpositi ꝓnem q̃ uniant in una natura. sed ꝯ q̃ uniant in uno supposito. ⁊ p hoc infirmatur ꝑma rō. ¶ 2m dictum ē q̃ nō sufficit q̃ uniantur in uno supposito. sed ꝯ q̃ unum eoꝝ sit in alio ⁊ p hoc ifirmat 2a ⁊ 3a. quia licet ꝓductōes due uniantur ī uno supposito. tñ una nō ē in alia. paternitas. n. nō ē in spiratione nec ecōuerso. ¶ Tertiū dictum ē q̃ nō sufficit q̃ in supposito uniantur nec ī natura. sed ꝯ q̃ sunt eiusdem nature. ⁊ ideo hūanitas ⁊ deitas nō possūt ꝓponi in filio. ⁊ etiā qꝛ nō est hūanitas in supposito ꝓprio. ⁊ p hoc infirmatur ꝓfirmatio. ¶ Quartū dictuꝫ est q̃ quātumcūqꝫ sūt distincta. ⁊ unuꝫ sit in alio si sunt subsistentia. sic̄ ꝑsone diuine nullam faciūt ꝓpositionem. p hoc ifirmat quarta ratio ¶ Cōtra ista. contra primū Nam si aliqua ex hoc q̃ uniūtur maioreꝫ faciūt ꝓpositionem. si magis uniātur maiorem facient ꝓpositiōem. sed magis uniuntur quē uniūtur in eadē natura. q̃ que uniūtur in supposito. nam unitas diuine nature nō ꝓpatitur secum quācūqꝫ pluralitatem nisi trinitatem in diuinis. suppositum autem diuinū quātum ex se ē non repugnat sibi q̃ ī eo sint ifinite nature. ergo si relatiōes unite ī supposito diuino facent ꝓpositōnem. multomagis si uniantur in natura. ¶ 2a sic. maior ē unio ꝓstituens q̃ unio constituti. essentia diuina ꝓstituit p sonam. ergo uidetur maior unitas eēntie ⁊ nature q̃ ꝑsone. ¶ Preterea si una sola facit ꝓpositōem. quare nō tria si ponantur ¶ 2o ꝓtra 2m. Nam nullus negare debet quin partes cōstituti uere ꝓponāt. ⁊ tamē una nō ē in alia ¶ Cōtra 3m q̃a accidens ꝓpōit cū sbia. ⁊ hoc supposito alieno. ¶ Cōtra 4m quia q̃ncūqꝫ aliqua apta nata sūt facere ꝓpositum. si unum sit in alio ⁊ non p se subsistens. si talia ponantur simul ⁊ subsistentia facient aceruuꝫ. ⁊ sic trinitas erit aceruus ¶ Ideo dico q̃ distinctio ut distinctio nō repugnat sūme simplicitati. ⁊ maxime distinctio istaꝝ. pfectionū potest stare cum summa simplicitate diuina sine aliqua ꝓpositione. ¶ Ad cuius euidentiaꝫ sciēdum est q̃ quattuor sunt habitudines essentialiter ordinate ab inuicem abstrahentes ¶ Prima ē ratō distinctionis. ita q̃ ordine essentiali rō distinctionis est prior ⁊ magis abstracta. 2a uniōnis ¶ Tertia compositionis ¶ Quarta resolutionis. q̃ aūt distinctio p̄cedit unionē. patet qꝛ multa sunt distincta que non sunt unita. sicut duo anguli. ⁊ tñ oia unita. necessario sunt distincta. nihil enī pōt uniri sibi ipsi. ¶ Ratio aūt unionis est 2a. Nam multa sūt uniita que nō sūt ꝓpositā. sicut patet in ī carnatione ubi deitas ⁊ hūanitas uniuntur. ⁊ tñ nō ꝓponūtur. quia sic deitas esset pars qō ē ꝓtra Dioni. quecūqꝫ aūt sunt ꝓpositā sūt unita. nulla enī ꝓpositō accidentalis pōt esse sine unione ꝓponentiuꝫ. alioquin aia separata ꝓponeret. qō ē falsuꝫ manifeste. ¶ Tertia ratio est ꝓpositio. Omne enī qō resoluitur ꝓponitur ex illis in quibus resoluitur. ⁊ ideo nūquā fit resolutio nisi p̄ una ꝓpositione. ꝓpositio aūt bene ponitur sine resolutione. sicut in corporibus sup̄celestibus que sunt ꝓpositā non tñ resolubilia. ⁊ quia primo nō repugnat esse sine 2o ⁊ 2a sine 3o. nec 3o sine 4a. ⁊ uniuersaliter priori in essentialiter ordinatis nō repugnat esse sine posteriori. hinc est q̃ nulla repugnantia apparet q̃ sit distinctio sine unione. ⁊ p ꝓns sine ꝓpositione. Inaduertētia autē istaꝝ abstractionū multoꝝ errorum fuit occasio. Sabellianī enī quia nesciērūt abstrahere rōnem ꝑsone a rōne indiuidui signati. dixerūt unā ꝑsonā in diuia eēntia sicut est ibi unū soluꝫ indiuiduū substātiē Similiter Arriani nescientes abstrahē ꝓductionem a factione. ⁊ quia uiderūt uerbum ī diuinis esse ꝓductū ꝓpter defectuꝫ abstractionis. dixerūt uerbum esse factuꝫ ¶ Nunc ad rōnes opiniōis Dico ad primū q̃ illa ratio de simul positōe ꝓtestat ꝓpositōeꝫ trinitatis. ⁊ ideo dico cū btō Diero. q̃ theologia nō subicitur regulis donati. ¶ Ad 2m dico q̃ pluralitas transcendēs abstrahit a numero ꝓprie dicto. ⁊ iō ꝑsona nō ꝓponitur ex unitatibus sicut numerus licet cōstet ex eis. sic̄ nec ꝑsona ex esse ⁊ relatione ꝓponitur. licet constet ex eis ¶ Ad 3m dico q̃ Dioni. large accipit ꝓpositiōem

Ergo nec est ergo nōq̃ sua hēc ē
Pr. ergo nec est sic tūc q̃ m ēro nō hēre
subsistere est magnum mirabile se hēre

Dē. 27. q. 1. ar. 2o

p ꝓiunctiõe. s. sicut Io. baptista factiõem p productione. qñ dicebat. Xpm ante ipm factum. ¶ Ad 4m dico q licet oē ꝓpositus posset p intellectum resolui in illis ex quibus ꝓstat. nõ tñ realiter resoluitur. sic patuit in ultima rẽne a qua oēs alie abstrahuntur. corpora eni celestia regularit sũt irresolubilia. ¶ Confirmãtur oia dicta p hoc. quia qualis est ordo oppositi ad oppositum. talis ꝓpositi ad ꝓpositũ. ¶ Exempluz. sicut albedo ad disgregare. ita nigredo ad cõgregare. hoc ergo patet. sed simplicitas ꝛ ꝓpositõ opponũt. unitas ꝛ distinctio opponũtur. ergo qualis est ordo simplicitatis ad unitatez. talis erit ꝓpositõis ad distinctionem. Cõstat aũt q talis ordo ē simplicitatis ad unitatem q simplicitas non põt esse sine unitate. unitas bene põt esse sine simplicitate ut patet in perse compositis. ubi ē uere unitas ꝛ nõ simplicitas ergo eodem mõ se habebit pluralitas opposita unitati ad ꝓpositionem oppositam simplicitati. quia licet ꝓpositio nõ põt esse sine distinctione ꝛ pluralitate. tñ distinctio ꝛ pluralitas bene possũt esse sine ꝓpõne.

¶ Sz hic occurrũt quattuor diffi. ¶ Primꝰ. Utrum ista simplicitas possit stare cũ ꝓpositõe rõnis ¶ Dico q nõ intelligo q ratio mea possit facere ꝓpositõem i diuinis nec etiã itelligo quõ rõ mea possit i se ipso obiectiue hãc facere ꝓpositionẽ. qz impossibile est q iuellectus aliquid fabricet. cui oppositũ demonstret. sed nos demõstramꝰ q deus est summe simplex. g̃ ꝛc ¶ Sed uerum est q imaginatio sepe decipit nos imaginamur eni deuz ex multis componi ꝛ esse lõgum ꝛ latum. sicut dicit Aug. sup geñ. ad lẗam. qñ inquit Augus. imaginor usqz sextarium. imaginor sex corpora rotunda. sed intellectus ꝑualet qui ꝓbat q omne ꝓtinuũ est diuisibile in infinitum. ꝛ sex corpora illa nõ possunt esse sex unitates indiuisibiles. ¶ Simil'r quãtũcunqz intellectus noster procedit a magis notis ad minus nota. ꝛ hoc p talia imaginabilia sed tñ ꝑualet in fine semp. ꝛ dicit q nõ est ibi talis diuersitas nec ꝓpõ. ¶ Zꝰ diffi. ē Si inter talia esset distinctio realis. Utrũ sit in eis ꝓpositio. nam uidetur q sic. quia summa unitas est cum sũma simplicitate. ergo cum sũma unitas excludat pluralitatem realem. summa simplicitas similiter ꝛ oēm. ¶ Dico q licet unitas sũma sit cum sũma simplicitate. non tñ respectu oium Et ideo dico q quia simplicitas nõ opponitur pluralitati. sed cõpositũ poterit stare cum pluralitate ꝛ unitate. ¶ Tertia diffi. est ex quo ista non ꝓponũt. sed tñ faciunt aceruum ¶ Dico q nõ ꝓpter sũmã unitatem realem quam habent inter se. ¶ Sz re diffi. qd dicat plus ꝓpositio q̃ multa eē simul ꝛ unita. ¶ Dico q dicit mlta unita ꝛ tñ hoc q unum sit in potẽtia respectu alterius. in diuinis aũt oia sunt purus actꝰ.

¶ Dico ergo cum summa simplicitate diuina põt stare distinctio ex natura rei attributorum indiuinis. attributoruz dico inter se. ꝛ attributoꝝ. ab essentia sine aliqua ꝓpositione ꝛ aceruo. ¶ Nec uideo rationes que non ita militent cõtra trinitatem ꝑsonarum. sicut ꝓtra distinctionẽ istã Et hoc quia rões ꝓbantes ꝓtra distictõem ꝛ ꝓcludunt cõpositõem. ita arguũt contra distinctionem ꝑsonaꝝ. ¶ Sed tamẽ aliter instatur. 4. ꝓtra dictam ꝓpositionẽ ¶ Nã ipsa diuina essentia si distinguitur ab attributis precedere uidet attributa ꝛ quasi es spectare tãquã sui ꝑfectiones. ꝛ sic erit in potentia ad ipsa. ꝛ p ꝓ ñs faciens cõpositionem cum ipsis. ¶ Zꝰ sic. quia ipsa attributa ꝓpantur ad essẽtiam. sicut plures ꝑfectiones insistẽtes. Et ideo si diuerse forme faciunt compositõem eo q sunt i actu respectu eius. eodem modo attributa cum essentia. ¶ Tertio sic. Nam potentia intellectiua ponitur in deo ꝛ etiam actus eius. si autem sunt attributa distincta. stat tũc compositio ex actu ꝛ potentia. ¶ Eodem modo de potẽtia uolitiua ꝛ eiꝰ actu. ¶ 4° qz cum tanta simplicitas ponitur in essentia ꝛ in oibus attributis simul sic i sola essentia. non uidetur bene intelligibile q possit stare distinctio. ꝛ dato q sit tanta simplicitas. utrum respectu cuiuslibet attributi ē una ꝓpria simplicitas. ꝛ etiã cuiuslibet personꝰ uel' sint plures ¶ Ad ista. Ad primꝰ

1 Zde.

quia q ad 3m de ibo ꝓsonis q̃ realit' ut omne distinguũtur // dic q simu actus ꝑemptiuus 1° ꝓhibet // 2° ad faciendũ aceruũ ꝓpto ceq 3° realis 2° aiẗ et sine ꝓte nõ faciũt aceruũ // 2° ceq 3° ẗalis ꝑsone indiuinis nõ faciũt ꝛ aceruũ // 3° ceq q̃ omnũ unitorũ nõ sit sz alterꝰ et sit sz et aceruũ nõ faciũt aceruũ

// ydemptitatis — rōis — q est pma ḋms — fundamētalis — formalis

// Dē. 6. q. 2. a. 2. 2°

dico q licet essentia intelligatur prior omnibus attributis. tamē ista signa. s. prius ⁊ posterius sunt signa pmanētia ⁊ nō successiua. Expectatio eni tantum ē in priori ꝯm Aug'. ꝯm signum successiuum. ⁊ ideo essentia non est in potentia nisi forte logicali. ⁊ ideo nō actuatur. ⁊ ideo ipa est sūme actuata ⁊ non actualis ¶ Ad 2.m dico q attributa nō actuant diuinam essentiam. sicut accidentia sbm. nec eam pficiant. sed nec ei inherent ꝯ insunt sibi quasi ad modum subsistentium ꝓpter sūmā idētitatē ¶ Ad tertium dico q sola potēta ad esse est que facit ꝓpositionem. sed potentia ad opatōē nō. Eodē mō dico de actu uolūtatis ⁊ potētia. nō eni isti pficiūt potentias actq q sunt actualitates ifinite. ¶ Ad 4.m dico q cum aliquali distinctione pōt ēē summa simplicitas. eo q pluralitas simplicitati non opponitur sed ꝓpositio ¶ Sed ē ne alia simplicitas in pſonis diuinis ⁊ attributis. ¶ Dico q sic dictus fuit in principio q simplicitas dicit rōnem negatiuā ⁊ priuatiuam. ⁊ quia priuatiōes numerātur ex fundamētis. hinc ē q oꝫ necessario dicē q tot sunt ibi simplicitates quot sunt ibi distincta. Nec ē illud incōueniens / nec oia simul maiorem uel minorem simplicitatē habent q̃ quodlibet in se ipso. eo q eque excluditur ꝓpositio ab oibus sic a quolibet

// Qdo. 1.

¶ Nunc secūdo uidendū est. si cum sūma idemtitate essētie cū attributis potest stare aliqua distinctio inter ipsa. Et hic oꝫ procedere sicut in pcedenti articulo ¶ Primo. s. uidere quid sit idemtitas. Ad qō īducunt quattuor pambula pbabilia. ¶ Primū ē q idemtitas eiusdem ad se non est relatio realis. cum talis respectus presupponat extrema. nec rō rōnis cum sit realis idemtitas ante oēm actū rōnis. Sꝫ dico q idemtitas est carentia distinctōnis. sicut unitas est carentia pluralitatis. nō eni uidetur q possit aliqd aliud dari. ¶ 2.m est q idemtitas que diuidit ens qō diuiditur p idem ⁊ diuersum. non est relatio rōnis. cum ens extra aiam non diuidatur in entia ratōis nec etiam est relatio realis. cum eadem res ad se ipsam non pōt habere relationē talē

// Dē. 37. q. 2. a. 2. 2°

// ad esse — ad opaēm

// pambla pmo

realē. nec idemtitatis nec diuersitatis sibi opposite. ⁊ tñ iste sunt dē entis immediate opposite. ¶ Quid ergo est? dico q nihil aliud est nisi negatio diuersitatis sibi opposite. // Qd ē ydemptitas ¶ Tertiū est q idemtitas que ē inter extrema transcendentia que nō sunt idem oibus mōis. sicut ratio entis ⁊ boni. ut abstrahunt ab oi diuiso. non est nisi relatio fundamētalis. q̃ nullus respectus formalis ꝓpetit enti antequā diuidatur p absolutum ⁊ respectiuū ¶ Quartū dictū ē q illa idemtitas que est inter extrema distincta habentia unitatē aliquā realem. sicut inter potentias anime ē relatio realis formalis ⁊ accidentalis. in his que non sunt transcendentia. ut forte sunt inter genus ⁊ dīam. in talibus eni inueniūtur oia que requirūtur ad relationem realē ¶ Istis p̃missis ad inuestigandam summā idemtitatem. colligūtur quattuor modi idemtitatis. ¶ Primus est idemtitatis qui ē inter respectus rōnis. s. qñ intellectus ꝓpat idem ad se ipsum. ¶ 2° est idemtitatis qui est priuatio distinctionis. sic ante oēꝫ comparationem intellectus nostri aliquid est idem sibi realiter ¶ Tertiꝰ modus idemtitatis est qñ est relatio fundamētalis inter extrema quibus repugnat formaliter referri ¶ Quartꝰ modus est relatio formalis realis ⁊ accidentalis inter extrema quibus referri sic non repugnat. ¶ Priā idemtitas nō est summa. quia oē ens rōis est diminutū. Nec tertia quia cōpatitur secum distinctionem fundamētalē. Nec 4ª quia compatitur secum distinctionem formalem. qui est respectus realis. ⁊ unus cōtrarioꝫ. in summo nō admittit reliquum ¶ Ideō uidetur q secūdus mōus idētitatis ē sūmus. q̃ ibi nulla est distinctio ¶ Sꝫ hic occurrūt diffi ¶ Priā est qualiter priuatiuū pōt esse prestantius positiuo. Ista aūt idētitas nō est nisi priuatiua ¶ Rōnē dico q in talibus precellentia attendit rōne fundamēti. sicut dicimus q in dependentia dei est pferenda ⁊ prefertur dependentie creature. ¶ 2ª diffi. est qualiter in rōnibus respectiuis pōt accipi sūmitas cū non habeat graduꝫ pfectionis. nec quātī /

⁊ actualis

⁊ ut enti et bono ec dis transcendentibus

⁊ actualis

tatem uirtutis. Dico q̃ sic ꝓprie loquẽdo nõ est ibi gradus. ita nec pfectio. nec summitas. tñ ita oꝫ loqui ꝓpter ꝯmunẽ modũ loquendi. ¶ Quãtum ad principalẕ partẕ istius articuli dicũt aliqui. q̃ cum summa idemtitate non põt stare distinctio istoruꝫ modoꝫ. in deo. quia quicquid ponit̃ i deo rõne pfectionis debet pom in summo. sed idemtitas ⁊ distinctio nõ ponũtur in deo nisi rõne pfectionis. ergo ⁊ in summo. ⁊ sic ois idemtitas que est ibi est summa. ⁊ ois distinctio que est ibi erit etiam summa.

¶ Contra quia nõ uidetur q̃ sit ponẕda tanta distinctio inter uerbum ⁊ filiuꝫ. sic̃ inter patrem ⁊ filium. sic nec inter deum ⁊ patrem. ⁊ deũ ⁊ filũ. quãta est inter hoẽm ⁊ angelum. nam illa plus ꝓueniũt ¶ Ideo dico q̃ cum idemtitas que pomk inter eẽntiam ⁊ attributa cũ aliqua distinctiõe non sit idemtitas que dicit respectũ rõnis eo q̃ sunt idem realiter. nec etiã idemtitas que dicit negationem distinctõnis cũ oppositũ ibi ponatur. nec idemtitas que dicit respectum realem ne forte aliqua relatio realis formalis precedat in diuinis paternitatẕ Sꝫ solũ sit ibi idẽtitas que est rl'o fundamẽtal' taliũ extrẽoꝫ. sic distictiõ ponit̃ ibi. ¶ Ista aũt idẽtitas ut patuit nõ ẽ sũma. ideo uidet̃ q̃ cũ distinctiõe attributoꝫ nõ põt stare sũma idẽtitas ¶ Ista aũt idẽtitas summa dupl'r ꝓfirmatur ¶ Primo q̃a uidet̃ maior idemtitas de ꝑmo° pfeitatis q̃ aliqua alia cum sit prima ⁊ q̃dditatiua sed attributa non sunt idem i ꝑmo modo dicendi pfe cum diuina essentia. intelligunt̃ eni posteriora essentia. ¶ 2° quia maior uidetur idemtitas illius cui extrema contradictionis nequeũt applicari q̃ eius cui applicantur. sed attributis applicantur extrema ꝓtradictionis. ut patuit supra. ergo nõ sũt sũme idem ¶ Ad rõnes alterius opinionis. Dico q̃ maior eoꝫ. s. q̃ illa que attestãtur pfectõnem. ⁊ ꝓpter hoc ponunt̃ in deo debent poni in summo. ¶ Dico q̃ uerũ est in illis que sic attestantur pfectionem quia eoꝫ maioritas arguit maiorem pfectionem. idemtitas aũt licet attestetur pfectõnem in pfectis. tñ maior idemtitas non attestatur maiorẽm pfectõnẽ. aliõq̃n magis essent pfecti duo hoies q̃ angelus ⁊ homo. eo q̃ magis sunt idem. unde apparet mihi q̃ diuine pſone nõ sunt summe idem ¶ Contra tamẽ istam ꝛclusionẽ instatur quadrupl'r. ¶ Primo q2 tunc non esset tanta idemtitas inter diuinã essentiã ⁊ attributa. quãta inter essentiã angeli cuꝫ se ipsa. ¶ 2° q2 maior est idemtitas inter naturam generis. ⁊ naturaꝫ specificam q̃ inter diuinitatem ⁊ sapientiã ꝓpter pri^m modu^ꝫ pfeitatis ¶ Dico ad ista q̃ si esset inconueniẽs idemtitatem diuinã ab aliqua creatura excedi tunc pſone diuine eẽnt oio indistincte. q̃d est falsuꝫ. ¶ Intelligendu^ꝫ tamen ꝑ^m ꝑdicta q̃ in diuinis sunt septem decẕ genera idemtitatis siue g̃dus ¶ Primus ⁊ infimus est inter ꝓprietates ꝓstitutiuas que sunt idem essentialiter p attributiõẕ ad naturam ¶ 2° est pſonaꝫ adinuicem que sunt idem essentialiter. non tñ p attributionem sed p inclusionẽ eẽntie. ¶ Tertius est inspiratõnis actiue cuꝫ generatiõe actiua in patre. ⁊ cuꝫ passiua in filio que sunt idẽ realiter. ⁊ tñ pſone realiter distincte sunt. ⁊ nõ solum ista sunt idẕ eẽntial'r sicut pſone. sed etiam realiter ¶ Quart° modus ẽ inter eẽntiam ⁊ relationem que non solum sunt idem realiter sed idemtice ꝓpter ifinitatem alterius extremi q̃d nõ ꝓpent gñationi ⁊ spiratõi actiue ¶ Quintus est inter attributa. q2 ibi non solũ est idemtitas rõne unius extremi sꝫ amboꝫ ¶ Sextus ẽ attributoꝫ cum eẽntia. quia magis uidentur passiones cũ sbo cõnecti q̃ ad inuicẽ. cũ uariantur solũ rõe sbiecti ¶ Septim° ẽ essentie cum sba u'l entitate uel spiritu. q2 ista uidetur ptinere ad pri^m modũ ꝑ^m Aug. 15. de trin. ⁊ ita põt esse separata. Et maxime saltem eẽntie cũ se ipa ⁊ ista est adhuc maior. ⁊ põt tenere locum octauũ. ¶ Nonus põt addi. s. uniuscui° qꝫ istoꝫ cum suo mõ intrinseco. sicut essentie cum infinitate. ⁊ x° modorũ adinuicẽ. sed inter oẽs maxima est essentie ad se. ¶ Ex his potest patere q̃ quicũq̃ uellet ponere summã idemtitatem inter attributa non obstante distinctione aliqua. posset dicere

q ideo rō maxima est. s. eēntie ad se quia
idemtica ppter infinitatem que est ratio
istius idemtitatis. qui etiaz uellet omnes
idemtitates diuinas dicē. sūmas semp di/
cēt. q est ibi idemtitas rōne unius quod ē
summe idem. sicut idemtitas pſonaz est
ratōne essentie. que est summe eadem sibi.
7 sic forte oz ponē in oibus que sunt idez
in creatura. etiam quia sicut oīs dīa redu
citur ad primo diuersa. ita oīs idemtitas
forte reducitur ad aliquā pſonā 7 sūmam
idemtitatem ¶ Nunc tertio uidendū est
de terminis. Utrū cū sūma unitate possit
stare ista distinctio. ¶ Primo uidendū est
de terminis. Et primo quid ē unitas ¶ Di
citur ꝗiter q rō unitatis cōsistit in duob⁹
scilicet i induisione in se. 7 diuisione a quo
cumqz alio. illud ergo ē uere unuz quod ē
indiuisum in se 7 a quocūqz alio diuisum
¶ Sed licet istud quātū ad primā partez
sit bene dictum. tamē ꝗtra secūdam partē
arguo 4ᵒ. ¶ Primo sic. quia deleta omni
multitudine posset adhuc saluari unitas
quia ipsa ē prior. diuisio aūt sine multitu/
dine saluari nō pōt. ergo diuisio nō pōt
esse de ratione unitatis ¶ 2° sic. quilibet
pōt concipere rem unam 7 unā absolutā
nullo alio concepto. 7 tamē diuisio nō pōt
concipi nisi ad aliud. ¶ Tertio sic. q̄z cum
diuisio sit ab alio. sic relatio disperatie ad
ipm. 7 habitudines ꝯm terminos uariantē
tot erunt unitates i aliquo quot erunt di
uisiones sui ab aliis. ¶ Quarto sic. si di/
uisio ab alio eēt de rōne unitatis. ubi ma
ior est unitas ibi maior esset diuisio. 7 tñ
uidemus oppositū. nam licet maior sit uni
tas anime q̄ corporis. uidem⁹ tñ q tanta
est diuisio corporis ab aīa q̄ta ecōuerso.
¶ Ideo dico q rō unitatis ꝗsistit i sola in
diuisione alicuius in se. sicut ratio multitu
dinis ex sola diuisione causat ¶ Contra
istam positionē arguit 4ᵒ ¶ Priᵒ sic. oīs
pfectio simplr est positiua. ratio unitatis
est pfectio simplr. ergo ꝛc. Maior patet
quia ppter hoc ponit in diuinis. ¶ 2° sic.
ꝯm diom. Ratio unitatis ē saluatiua om/
nium. talis aūt non pōt esse rō negatiua
¶ Tertio sic. unūqq̄z distinguit ab alio
p hoc qd̄ est in se unū. 7 sic rō unitatis 7 di
uisionis nō sunt extranee. ¶ Quarto sic.
q̄z oīs unitas ē melior pluralitate. nulla
negatio est melior positōne uel positiuo.
ergo rō unitatis non est priuatiua. ¶ Ad
ista. Ad primū dico q sicut independentia
dicit de se impfectionem. similiter nō dicit
priᵒ. sed ratione fundamēti cui applicatur
sic ratio unitatis. naz utraqz illaz. s. inde
pendentia 7 unitas sunt rōnes priuatiue.
¶ Ad 2ᵐ dico. q ē saluatiua rōne funda/
mēti. sicut incorporeitas ¶ Ad 3ᵐ dico
q p idem principiū positiuū ignis agit 7
pducit. cum tñ actio nō ē pductio. Ita di
co q p idem est res una 7 diuersa. 7 tamē
unitas nō est diuisio ¶ Ad 4ᵐ dico q sicē
idiuisibilitas diuia ē maior q̄ cūqz diuisi/
one nō nisi rōe fūdamēti. 7 quia priuat im
pfectionem. dico q sicut unitas ē idiuisio
sic summa unitas est sūma indiuisio nec ē
ratio eadem idemtitatis sūme que ē nega
tiua 7 unitatis. quia unitas ē priuatio di/
uisionis. idemtitas aūt carētia distinctōis
distinguitur ḡ unitas ab idemtitate. sicut
distinctio a diuisione. nam oē diuisum est
distinctum. sed non oē distinctū ē diuisuz
sicut patet in multis. ¶ Sed notandū q
quattuor inueniūtur unitates sub ordina
te. ¶ Prima ē unitas entis que ē eius pa
ssio. accipiendo ens ꝯm latitudinem sue de
nominationis. 7 ista cōpetit oībus priᵒ di/
uersis in quibus q̄dditatiue non includit
ratio entis sed denominatiue ¶ 2ª ē pa/
ssio entis quidditatiue accepte. 7 ista ē sub
unitate bonitatis 7 ueritatis. q̄z eadē pri/
matio in disperatis fundamētis eē nō pōt.
Ratio aūt entitatis nō ē illud q̄dditatiue
¶ Tertia ē que ē diuisiua entis q̄ diui/
ditur p unum 7 multa. nulla eni alia diui
sio est adequata ¶ Quarta unitas ē que
est principium numeri. 7 ista est de genere
quantitatis discrete. sed diuisiua entis. cir
cuit oē genus. q̄z est transcēdens. ¶ Nunc
uidendū est quid sit attributuz. Dicendū
q attributum 4ᵒ modis pōt accipi ¶ Uno
modo p oī pdicato q̄ pōt ꝗuenit. 7 isto mō in
telligitur illa regula uulgata. quādocūqz
aliqua sunt idem. quicquid attribuit uni

11 3ª a2 l9

11 Oppō sic tyōē

11 Oppō gpa

Domitas 4ᵒ

et reliquo. et isto mō oia quidditatiua. s. ipsa substantia et ens pñt dici attributa q̃ddi/tatiua. ¶ Alio modo accipitur attributū ꝓprie. et tunc accipitur ꝑ oi secūda pfectiōe que non est quidditatiua. sicut infinitas necessitas. ista enī oia tam q̃ddi tatiua q̃ ꝑ se passiones attribuūtur sbo. s. essentie diuine de qua dicuntur. et sunt demōstrabilia ¶ Tertio modo accipit adhuc magis ꝓprie. et tunc accipitur attributum non ꝑ quacūqz pfectione secūdaria sed pro illis tantū que ex creaturis deo attribuuntur aut motus oibus impfectōibus quas habet in nobis. nullam autem inuenimꝰ in nobis. uel in quibuscūqz creaturis pfectionem quidditatiuam. et isto mō infinitas et necessitas nō sunt attributa ¶ Quarto modo nō ꝓprie sed appriate. et isto mō attribuitur patri eternitas. filio pulchritudo. spiritusancto clementia ꝑm Augm. nec ꝑm primū modū. nec 2m. nec 4m intelliguntur iste questiōes sed precise ꝑm tertiū modū ¶ Nunc secūdo uidendū est de articulo principali. An cū sūma unitate possit stare pluralitas uel distinctio aliqua eoꝝ ¶ Ad cuius euidentiā est sciendū q̃ quatuor ponūtur gradus unitatis ¶ Primꝰ gradus unitatis est ꝑ aggregationeꝫ sicut aceruus ¶ 2ꝰ est unitatis ordinis qui ē ꝑ se. Alius aūt aggregatiōis qui est ꝑ accidens. ¶ Tertius est unitatis ꝯpositionis nō enī ꝯponūt alia nisi sunt ordinata. ita q̃ ista est unitas intrinseca. ¶ Quartus ē unitatis indiuisiōis. et ista sola est unitas uera. q̃a ratio formalis unitatis sibi soli ꝯuenit. aggregata i quātū aggregata sūt nō sūt indiuisa. nec etiā ordinata inquātū habent ordinē. nec ꝯponentia iquātū ꝯponunt. oia ergo sunt unum ꝑm quid preter illa que sūt unum in 4o mō/patet ergo q̃ est sūma unitas ubi nulla diuisio. Nec uaret si dicatur q̃ rō formalis specifica ē. Xe una quātūcūqz ꝯponatur ex genere et dīa quia tertia entitas que resultat ex genē et dīa ut pscindit ab eis est uere una in se et indiuisa ¶ Eodem mō dico de cōpolito ex materia et forma. quia 5a entitas est uere indiuisa ¶ Istis pmissis pono quatuor ꝯclusiōes ¶ Prima ē q̃ attributa nullā habent unitatem in rōnibus suis formalibus ultimate precisis. eoꝝ enim ratiōes formales cū sint simpliciter simplices. sūt primo diuerse. ¶ 2a ꝯclusio est q̃ attributa habent ueram unitatē in sua infinitate quia eis omnibus correspondet una infinitas indiuisa ꝑm quā sunt unū identice et etiam in abstractō. ¶ Tertia ꝯclusio est q̃ attributa habent unam unitatē in sua realitate qz oibus ꝯuenit una realitas pcisa ꝑm quam sunt idem realiter ¶ Quarta ꝯclusio est q̃ attributa habent ueram unitatem in essentia. quia in una natura indiuisa radicant cuius habent unitatē uerā cum sint in se. inuicē inexplicite intimata ¶ Tunc ad propositum magis descēdendo. inferuntur due illationes ex pmissis ꝯclusiōnibus. ¶ Prima ē q̃ cū distinctiōe attributoꝝ ꝯstat q̃ ipsa habent sūmā unitatem. habent enī unitatem essentie que ē sūma. et infinitatis et realitatis que sūt penitus indiuisa. ¶ 2a illatio ē q̃ stante illa distinctione attributa nō sunt sūme unū qz quādocūqz aliqua passio inest alicui ꝑ aliquod sbm ꝯmune. principaliꝰ in est illi primo cōi. sz unitas sūma inest attributis ꝑ diuinaꝫ essentiam. et ꝯpter unūqōqz. 2e sequitur q̃ ipsa illa unitate sit magis una q̃ sint attributa ¶ Item illa nō uidētur summe unuꝫ que ex suis rōnibus formalibus nullam unitatem habent ul' indiuisionem sed aliunde eis ꝯuenit. huius sūt attributa. Ista aūt rō tangit difficultateꝫ q̃ magis uidetur angelus et aia esse idem in sba. quia in ea ꝯueniūt ex rōne sua formali q̃ attributa cū essentia que nō ꝯueniunt in sua rōne formali ¶ Et ideo uidetur posse dici q̃ primꝰ modus pfectatis. cuꝫ sit potissimus. nō uidetur ita ꝑ se attributum in esse diuine essentie. sicut animalitas hōi et asino. et ꝑ ꝯs ita de unitate. quia tñ hoc est difficile credē. pōt poni q̃ unitas et pfectas ne se ꝯsequātur ꝑm oia. licet enī ꝑmus modus dicendi ꝑ se sit principalior q̃a ab oibus pſupponitur. tamen pōt dici q̃ unitas ꝑm istum modū non est maior. imo ita pfecta unitas ē unitas identica. sicut for/

In isto modo sicut in modi metre

// ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ

Nō ꝑ q̃ ē Attributū

malis ⁊ sicut una est summa ita ⁊ alia. Et ideo nulla maior est in creaturis. ¶ Quantum ad 4m principale. s. Utrum hec distinctio attributorum possit stare cum diuina infinitate. ¶ Dicit aliqui q̃ nõ. q̃ 6m doctrina bti dioni. de diui. no. Diuina infinitas est oia accipiens ⁊ p̃accipiens ⁊ coaccipiens in unitatem sumam, unde sicut infinitũ corpus non p̃patitur iuxta se aliud corpus, ita infinita entitas nulla alia a se distincta. ¶ Contra nam si p̃patio esset bona tunc deberes p̃cludẽ plus. sic enim corpus infinitum nõ p̃patitur secũ aliquod aliud corpus in uniuerso extra se. sic nec diuina entitas aliquã creaturã. ¶ Item licet diuina entitas oia coaccipiat, idemtice que. s. i deo sũt. nõ tñ infertur ex hoc q̃ formaliter. ¶ Ideo dico q̃ talis distinctio nõ repugnat infinitati diuine. sicut nec distinctio p̃sonarũ. q̃a sicut in tribus p̃sonis ponẽ una numero deitas. ita in attributis una numero infinitas. ¶ Sed p̃tra istud instat 4r ¶ Pri° sic. nam 6m anb. in p̃so m. Deus est quo nihil magis cogitari pot. Et ex hoc demonstramus unum esse deum. q̃ si eẽnt plures magis dicẽnt de pfectione. q̃ a simili in p̃posito. nõ ponãtur distincte pfectiones in deo. ¶ 2° sic. Omne illud qõ ẽ pfectũ simpliciter includit oẽm pfectionẽ simpl'r nõ pfectissimo. sed deus est ens pfectissimum ⁊ attributa dicunt pfectiones q̃ essentia diuina p̃tinebat attributa nõ pfectissimo. s. cum eo nõ stat formalis distinctio ¶ 3° sic Nam diuina essentia est pfectissima i sua rõne quidditatiua. ⁊ tamẽ pot intelligi aliquid pfectius ea. si ut sic accepta nõ includat oẽm pfectionẽ simpl'r. sicut suppositum nõ includens oẽm pfectionem 6m illam nõ est pfectissimũ. ¶ 4° sic. quia oia creatura ẽ impfecta cõ q̃ caret aliqua pfectiõe. ergo diuina essentia si caret aliqua pfectõne in sua quidditate. erit impfecta. ¶ Ad pmum dico q̃ si eẽnt ifiniti dii nõ eẽnt unico deo pfectiores eo q̃ equale ⁊ inequale sunt passiones quãtitatis finite. Cum q̃ rõ p̃bat p̃tra pluralitatem deorũ. nõ p̃bat p̃tra pluralitatem p̃sonarũ habentiũ eãdẽ diuinitatẽ Sic etiam nec p̃tra attributorũ pluralitatẽ cum habeant eandem infinitatem numero ¶ Ad 2m dico q̃ licet pmus modus pfectionis sit principalior nõ tñ maior. q̃ non solum pmus sed etiam secũdus stat cum infinitate ⁊ sũma pfectione. sicut primũ signum originis est quoddam principalius sed non pfectius 6m Dila. de trini. Attributa autẽ quãuis sint ita pfecta sic eẽntia ut p̃cisa ab omnibus attributis sicut cum eis sũpta simul. ⁊ hoc est p̃pter unicã q̃ntitatem uirtutis. s. infinitatem. tamen ois q̃ in pfectissimo sit aliquo mõ oia pfectio simpliciter. sed nõ quidditatiue. ¶ Ad 3m dico q̃ idem q̃ essentia est pfectissima in sua ratione formali. quia oẽm pfectionẽ includit eo modo q̃ aliquid aptum natũ ẽ includere nõ aũt quidditatiue. q̃ hoc sibi repugnat sed tantũ idemtice. ¶ Ad 4m dico q̃ essentia diuina simpl'r nõ caret aliqua pfectiõe simpl'r. sed tamen cum p̃cisione. s. q̃ddita/tiue caret. que carentia est solum 6m quid. nec ẽ ibi p̃prie carentia. q̃ carentia p̃prie nunquã est ibi nisi p̃ illo signo p̃ quo natum est sibi inesse oppositum carentie. sicut cattulus ante nonum diem nõ est cecus q̃a uiso nullo modo nata est sibi inesse ¶ Ad argumentum in oppositum patet.

Distinctio Nona.

Generatio ¶ Circa distinctionem nonam. quero Utrum generatio filii sit eterna. q̃ non in psal°. Ante luciferũ genui te. q̃ est ante genitum est in tempore genitum quia ante est dã temporis ¶ Cõtra in lib° sap. Ab eterno preordinata sunt. Dicunt duo facienda. Pri° quid sit eternitas. 2° de quesito. ¶ Quãtum ad pri^m dicũt aliqui q̃ diuina eternitas nõ sit aliud nisi diuina existentia. nam p̃ hoc q̃ ẽ eternus semper existit. ¶ Alii dicũt q̃ ẽ quoddam attributum spãle ⁊ diuisum ab aliis sicut bonitas ⁊ iustitia. q̃ demõstratur de diuina essentia. ¶ Alii dicũt q̃ dicit negatiõem principii in duratione. ¶ Alii q̃ dicit habitudinem ad tempus. ita q̃ eternitas est

illud quo deus pōt coexistere toti tēpori.
¶ Contra primū modū arguo sic. quecūq; sunt idem formaliter. si unum ꝓicatur ⁊ reliquū. sed eternitas ⁊ existentia sunt idem p̄te formaliter. ꝓstat aūt q̄ essentia ꝓicatur creature. g̃ ⁊ eternitas ꝓicabit creature. qd̄ est falsum. Minor patet p aug^{m}. qui dicit q̄ oīs creatura sub pticipatōe diuine essentie subsistit. Sequitur ergo q̄ si creatura pticipat diuiaz essentiā q̄ pticipabit diuinā eternitatem. qd̄ falsū ē. ¶ Contra 2^{m} qa illud qd̄ cuilibet attributo ꝓuenit seorsū. illud nō est spāle attributū. sed eternitas est huiusmōi. nam intellectus ē eternus. ⁊ etiam uolūtas. ⁊ sic de aliis.
¶ Contra 3^{m}. qz si creatura esset ab eterno. eternitas dei adhuc esset alterius rōis ab eternitate creature. ⁊ tñ creatura ita careret principio duratiōis sicut deus ¶ Cōtra. 4^{m} quia illud qd̄ absolute ꝓuenit deo omni alio circūscripto ⁊ remoto. nō ꝓuenit sibi in habitudine ad aliud. sed eternitas ꝓuenit deo oī alio circūscripto ⁊ tempore. igitur deus nō dicit eternus in habitudine ad tempus. ¶ Dico ergo q̄ eternitas est modus intrinsecus essentie diuīe ⁊ aliorꝫ diuinorꝫ. sicut existentia ⁊ infinitas attributorū. ¶ Et hoc pbo 4^{r}. ¶ Primo sic. Omne illud a quo abstrahit oīs q̄ditas est p̄cise modus. sed tam essentia quā attributa ⁊ oīa alia diuīa abstrahūt ab eternitate. qz oīs quidditas abstrahit ab omī duratiōe. g̃ ꝛc. ¶ 2° sic. illud qd̄ aduēiens alicui nō uariat eius rōnem formalem. est modus intrinsecus eius. hoc patet disti. 8. sed eternitas est huiusmōi. qz sicut finitū ul' infinitū nō uariat rōem formalē sapiēta eternum uel temporale. ¶ 3° sic. naz si mūdus esset creatus ab eterno adhuc eēt eiusdem rōnis formalis cum eo qui nūc ē ergo nō uariat rōnem formalem eius cui aduenit. ⁊ p ꝓsequēs ē modus intrinsecus
¶ Quarto sic. quia qd̄ est ꝓmune oībus a posteriori oībus dico diuinis. illud ē modus intrinsecus ⁊ nō aliqua quidditas. qz nulla quidditas est sic cōis. sed eternitas ē huiusmōi. ergo ꝛc. ¶ Dico q̄ eternitas est modus intrinsecus oīuz diuinorꝫ. nō solū absolutorum sed etiam relatiuorū. ⁊ in hoc differt a diuina infinitate que precise ꝓuenit absolutis ⁊ nō relatōnibus. ¶ Ex hoc patet q̄ quattuor ponūtur mōi intrinseci. s. existentia que est oībus ꝓis. necessitas ⁊ eternitas isti enīz oībus ꝓuenīūt. sed quart^{o} nō. s. infinitas. qz relatio diuīa nō est infinita ¶ Sed hic sunt due difficul.
¶ Prima est quomō aliquid pōt esse modus intrinsecus cum nō sit de quidditate eius. sed sit extra rōez diffinitiuā ¶ Dico q̄ non ideo dicitur modus intrinsecus. qz sit de quidditate eius cui^{s} est modus. uel de rōne formali. sed quia nō exit sic rōem formalem q̄ ad aliquā aliā reducatur nisi ad illam. nec facit nec habet aliquā rōnem formalē distinctaz. sicut intēsio ⁊ remissio in albedine que reducitur ad rōnem formalem albedinis. ⁊ ad genus eius. ¶ 2^{a} diffi. est quomō pōt p accidens ꝓuenire.
¶ Dico q̄ ꝓuenire p accidens potest intelligi dupl'r. Uel sicut accidens accidit sbo. Uel sic inferius accidit superiori. modus iste licet nō accidit uel p accidens ꝓueniat ꝑmo modo. quia sibi magis intrinsece cōuenit. s. ei cui ꝓuenit ¶ 2° mdo possum^{o} imaginari ꝓuenire sicut inferi^{o} accidit suo superiori. illa que sic accidunt multociens magis sunt intrinseca q̄ passio de. 2° mō. est itrinseca sbo. Ex^{m} dza ul' speties generi
¶ Quātum ad. 2^{m} principale. s. de quesito. Cōclusio est certa. s. q̄ generatio filii sit eterna. Sed quomō ꝓbatur difficile est. ꝓbatur autem a diuersis. 4^{r} ¶ Primo sic. illud qd̄ agit naturali necessitate q̄cito est necessario pducit. sed deus naturali necessitate pducit. ergo q̄ cito est producit. sed fuit ab eterno. ergo ab eterno producit. ¶ 2° sic. Agens nullo indigēs in actiōe sua q̄ cito est potest pducere. ⁊ si est necessariū pducens. q̄cito est necessario pducit. sed deus nihil aliud a se requirit in agendo ⁊ pducendo filium. ⁊ est necessarium pducens. g̃ q̄cito fuit necessario pduxerit. fuit autez ab eterno. ergo ab eterno produxit filiuz ¶ 3° sic. qd̄ producit sine puia transmutatione cōfestim pōt sine tempore pducere.

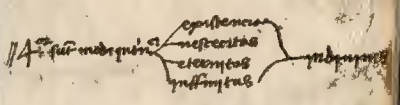

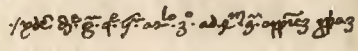

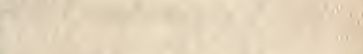

UNIVERSIDAD DE ZARAGOZA BIBLIOTECA

Ideo statim pducit. sed deus pducit filiū sine puia transmutatōne. g confestim pōt pducere. ¶ Ex^m^ pfirmans. qr. n. ignis generat ignem cū transmutatione puia. ideo si fuisset ignis ab eterno nō potuisset generare. sed qr illumiat sine puia transmutatione ideo si fuisset ab eterno potuisset illuminare ab eterno p^m^ Aug^m^ ¶ 4° sic, illa pductio pōt esse eterna. ⁊ p ons ē eterna si est necessaria. quia ē respectu pducti cui nō repugnat esse eternaliter. hoc patet in opposito. ideo enī actio mouētis nō pōt esse eterna quia motui repugnat esse eternū sed filio in diuis nō repugnat esse eternus ergo pductio eius pōt esse eterna. ⁊ p ons est. ¶ Sed apparet mihi q oēs iste rōes cōcludunt eque q mūdus fuisset eternus. uel potuisset esse ab eterno. sicut de pductōne filii diuinis. Suppono enī unam regulā manifestam. Quicquid dicitur de agentibus naturalibus de facto. totum est uerū de agentibus uolūtariis de possibili. Et isto supposito arguo sic ꝓtra pma. qr eodē mō quo deus quia est pductiu^s^ filii de necessitate. ab eterno pduxit. simil^r^ ab eterno habuit uim creatiuam. ergo ab eterno potuit creare. pertim cū mūdo non repugnet. ¶ 2° nō plus indiget deus ad pdu/ rendum creatura alio a se q ad pducendū uerbum. g potuit ab eterno. ¶ Cōtra 3^m^. Non plus agit deus ad extra pma transmutatiōe q ad intra. ¶ Cōtra 4^m^. Alicui creature nō repugnat plus fuisse ab eterno q filio. g si ex hoc filii pductio potuit esse ab eterno. creature creatio poterit esse eterna. ¶ Ideo arguo ad ppositā ꝓclusionem. sicut quādocūq; aliqō suppositū agit actione aliqua ꝓstitutiua i esse suppositali si suppositū est eternū. ⁊ pductio est eterna uel actio. sed in diuis pater eternaliter cōstituitur p generatōem. ergo ꝛc. ¶ Sed ꝗ hoc arguo 4°. ¶ Primo sic. quicqd attribuitur inferiori ⁊ superiori. sed factio est inferior q sit pductio. repugnātia aūt ad eternitatem attribuit factioni. g eodē mō attribuit pductōi ¶ 2° sic. quicqd remouetur a superiori ⁊ iferiori. sed repugnantia eternitatis remouet a superiori. s. a productione. g a factione. ergo aliquid factū potuit cē ab eterno. ¶ 3° sic. Nulla pfectō simpl^r^ potest dici de eo q nullā pfectionē dicit. eternitas dicit pfectōem simpl^r^. pductio aūt sicut ⁊ quelibet relatio nullā pfectōnē dicit. g eternitas nō dicet de pductōe ¶ 4° sic. nulla rō absoluta pōt fundari i relatiua. sed eternitas dicit rōem absolutā pductio aūt rōem relatiuā. g eternitas nō pōt fundari in pductione. ⁊ p ons nec erit eterna ¶ Ad ista ad p^m^ū. dico q in pdicamētis negatiuis. nec relatiuis eqpollētib^s^ negatiuis. nō tenet locus a parte sbiectiua huiusmōi ē repugnātia ꝓtrarietatis. unde nō sequit rudibilitas repugnat bōi. ergo aīali. Et sic dico ad 2^m^ argumē^m^ ¶ Ad 3^m^ dico q pfectio simpl^r^ nō pōt ꝓpetere q̄ddītatiue alicui nō dicenti pfectionē. sed bene denoiatiue. licet aūt eternitas nō includat quidditatiue in pductione. pōt tn eam denominare. ¶ Ad 4^m^ dico eodē mō. licet. n. absolutū q̄ddītatiue nō possit includi in respectu. tn denoiatiue bn pōt dici. sicut dicimus q pductione diuina denoiatiue bn pōt dici ⁊ nō q̄ddītatiue ¶ Ad argumentum in oppositum patet.

Q. 2^m^

Q. 2^m^ Ut rus deus sit simpliciter immutabilis q non. quia in deo ē transitus. ergo ꝛc. Probatio huius. quia in geñ scribit. Tactus dolore cordis intrinsecus. g ꝛc. ¶ Cōtra alibi. Ego dominus ⁊ nō mutor. g deus ē inmutabilis ¶ Hec ē ueritas certa ⁊ determinata. sed tota difficultas est in pbando. Probat autē a diuersis 4°. ¶ Primo sic. Nullū ens pfectissimū pōt transmutari. s3 de^o^ ē huiusmōi ergo ꝛc ¶ Maior pbatur. quia illud qō est ens pfectissimū nō pōt recipere aliquid quia oia habet. illud aūt qō ē mutabile bn pōt recipere aliqd. ¶ 2° sic. nullus ens qō est purus act^s^ pōt mutari. sed deus ē huiusmōi. g ꝛc. Minor patet. quia illud quod est mutabile ut sic. illud est in potentia. et autem qō ē in potētia repugnat q sit act^s^ purus. ¶ 3° sic. nullū sūme simplex ē mutabile. de^o^ est huiusmōi. g ꝛc. Maior pbatur. quia illud qō mutat necessario pōt

Dō regtā singulare

Rō ypothetica

recipere minū. ⁊ sic ꝓpositōem. Sūme aūt simplex nō pōt cuz aliquo ꝓponi. ¶ 4° sic Nullus necesse esse est mutabile. deus est huiusmōi. ergo ꝛc. Maior ꝓbat q2 illud qō est necesse esse nō pōt aliqd i se hīe qō non habeat. Illud aūt qō mutat ex eo q̄ mutatur necessario aliquid recipit qō non habebat. ⁊ illud etiā acceptum est ꝓtingēs ergo ꝛc. ¶ Iste rōnes uidentur militare ꝓtra aliqua que sunt uera de deo. nā ꝑma rō uidetur tollere ordinē essentialē essen/tialiuz a notionalibus. sic ens pfectissimū nō pōt aliquā pfectionē uel aliquid aliud recipere. sz in ꝑmo signo in qua eēntia ꝓce dit relationē est ens pfectissimū. quia p re latōnē nihil sibi accrescit de pfectiōe ex ad uentu relationis quia nulla pfectio est. g ipsam relationem nō poterit recipere uel fundare. Si dicatur ꝓcedo q̄ nō pōt recipe quia tunc nō esset ens pfectissimū. sz bene fundare. ¶ Contra tunc arguo, ratio nō ostenderet qn deus posset mutari ad rela/tionem sui ad creaturam q2 p te hoc non ē impfectionis. ⁊ hoc posito necessario ē mu tabilis. quia oē illud qō habet i se aliquaz formā uel rem qua denominat tale. ⁊ eam prius nō habebat necessario ē mutatum. ¶ Cōtra 2.m eodēmodo arguo. nam i illo priori quo eēntia ꝓcedit relationē ipsa est purus act°. ergo ut sibi repugnat recipe relationem ad intra. uel si nō repugnabit sibi recipe relatōem ab extra. ¶ Cōtra 3.m nam pfectiones diuine ut dictū est distingūtur ab essentia. ⁊ tñ hoc nō obstāte etiā q̄ ipsa sit pur° actus ⁊ simpl'r simplex. ad huc illa distinctio stat. ergo eodē mō de ter mino motus. ¶ Contra 4.m. licet enim re pugnet necesse eē recipe ꝓtingens. nō tñ re pugnat respectus ad extra. exquo sibi nō repugnet creatio. ¶ Ideo arguo aliter ex infinitate est quicquid habet ⁊ quicqd est est deus. si ergo mutaret termin° mutati onis habet a deo. ⁊ sic esset de nouo de°. sz hoc repugnat deo. g ꝛc. ¶ Sed ꝫ istud ar guo 4'. ¶ Pri° sic. omne qō se habet nūc aliter q̄ prius mutat. sz posito aliq° ordi ne in diuinis. hoc accidit. g ꝛc. Minor ꝫ nā si intellectus ē prior uolūtate. in priori signo intellectus hētur ⁊ uolūtas in 2°. h° ergo aliter in 2° q̄ in pri°. ¶ 2° sic. accepta eadem maiore accipio aliam minorē. sz in tellectus in pri° signo originis nō ē alter tus. similiter pater in ꝑmo signo nō habet filiū uel filius non est. in 2° aūt hēt filiū ⁊ fili° est. ergo ꝛc. ¶ 3° sic. omne qō trāsit de otio in opatōem necessario mutat. de° ē huiusmōi. g ꝛc. Maior uidet manifesta. Minor ꝓbat quia deus nūc creat ⁊ pri° non creauit. hic est talis transitus. ergo ꝛc. ¶ 4° sic. impossibile ē esse transitū de con tradictorio in ꝓtradictoriū sine mutatiōe sed deus fit de nō uolente uolens. uel ecō/uerso. hoc aūt mutatio nō est in obiecto. q2 ipsm ꝓtingit nihil esse. hoc ergo est in deo. ⁊ sic ꝓpositū. ¶ Ad pri'm istoꝝ dico q̄ mu/tatio nō est nisi i signis successiuis. nō aūt in ꝑmanētibus. cuiusmōi sūt signa origis ⁊ nature. Ex'm sbm ē prius natura passiōe nūq̄ tñ mutat ad eam. quia prius ⁊ poste rius ꝑmanētia sunt. Eodē modo dicit ad 2'm. ¶ Ad 3.m dico q̄ non fit mutatio i deo sed in creatura. nō. n. dicit deus nunc creat ⁊ prius nō ꝓpter aliquid qō sit in deo qō prius nō erat. sed ꝓpter nouitatē in termi no. quia creatura nūc incipit. ¶ Ad 4'm di co eodem mō 5'm Scotū. q̄ sit aliqua mu/tatio ex pte obiecti. ideo nūc dicitur deus uolens ⁊ prius nō. uel ecōuerso. ꝓducitur eni obiectū in esse uolito q̄ prius non. de hoc alias dicet. Ad argumentū patet.

Vtrum aliqua creatura sit muta/bilis. dico sicut Scot°. q̄ aliqua creatura est que est immutabilis nam ponēda est ultima forma i uniuerso sed tali repugnat mutari. quia si mutaret ad aliam que esset ulterior mutaret. Hoc autem ꝓbo sic. nam sicut in mouentibus ⁊ motis est dare statū primo in mobilib° q̄ ē deuenire ad aliqō mouens immobile. ita est deuenire ad aliqō motū nō mouens sicut forte prima materia. Aliud autē qō utrūqz ⁊ mouens ⁊ motum est. Et sic ap/paret q̄ sit uel esse debet in formis. nā ali qua est forma informata. simul ergo erit deuenire ad aliquid qō erit ita iformatū

Non deq; ad ut est in deo et sic est necē ut respicit ꝛtingentia et ē ꝛtingens

Pondere formaliter et denominatione, mēn denominatione denominatione, ꝛo cīn

ꝗ non erit informās. etiam ē deuenire ad aliquid qō ita erit informans ꝗ nō informatum. ⁊ est hec illa ultima forma ¶ Cōtra illud quo aliquid mutatur ē mutabile ¶ Dico ꝗ esse mutabile pōt intelligi. uel ꝗ sit rō immutandi aliud. ⁊ sic illa ultima forma est mutabilis. qz est illud quo ſm eam recipiens mutatur. uel pōt dici mutabile. quia recipit in se aliquid aliud real'r ab ea. sic est mutabilis.

Mutabile ut quod est impman ne ut quod est stūe

Q°. 4°

Vtrū deus ꝓducat res naturali necessitate. ꝗ nō. quia tunc aeterno ꝓduceret ¶ Cōtra dioni. de diui. no. c°. 4°. sicut sol non ꝓmissa deliberatione radios diffundit. sic deus bonitatem suam ꝓmunicat ¶ Dic est ꝗuersia in theologos ⁊ phōs. Primo ergo ꝓbo rationes phōꝝ. ꝗ deus naturali necessitate oia ꝓducit. 2° soluam. 3° pono rationes uarias theologoꝝ ¶ Preterea rō phōrū est ista. pfectissime cause debet attribui ꝓ fectissima causalitas. ⁊ p ꝓns pfectissim⁹ modus causandi. sed necessaria causalitas ⁊ causare necessario. sunt pfectiora ꝗ ꝗtingens. quia necessariuz nobilius ē. ergo ꝛc

Pma

Pma

Cause

¶ 2° sic. oīs ꝓditio pfectionē dicens ꝓpossibilem causalitati prim efficientis ē sibi attribuenda. sed necessitas est huiusmodi ponitur eni in diuisione entis ad dextraz ⁊ est ꝓpōibilis causalitati primi entis. qa oia ad dextrā posita sunt possibilia. g ꝛc. ¶ 3ª ratio est ista. in quocūqz agente idē est esse ⁊ agere. si eē est necessariū ⁊ agere. ꝓstat aūt ꝗ ēdiui⁹ ē necessariū. g ⁊ agere ¶ 4ª ratio est. sūmo enti necessario nihil pōt p accidens ꝓpetere. sed de⁹ ē huiusmōi ꝓpteret aūt sibi agere p accidēs si ꝗtingēter ageret. quia illud qō ꝗtingenter agit. p accidens agit ⁊ non p se. ¶ Ad primuz istoꝝ. dico ꝗ si talis ꝓditio eēt ꝓpossibilis debet sibi attribui. sed necessitas nō ē sibi ꝓpossibilis. Et⁹. omis pfectio debet attribui xpo. sed pfectior esset sibi humanitas si eēt natura spūalis. ergo debet sibi attribui. nō ualet ꝓpter ꝓpossibilitatez. ¶ Ad 2⁹ dico ꝗ licet necessitas sit ꝓpōibilis pme cause ꝗtum ad illud ꝗ est. quia ut sic ē necessaria. tamē si ꝓsiderek uirtualiter qa ut sic respicit ꝓtingentia. ideo necessitas ut sic est sibi icōpossibilis ¶ Ad 3⁹ dico ꝗ actio que est formaliter i deo est necessaria. qz ē deus. Si aūt ꝓsiderak ꝗtum ad illud ꝗ respicit uirtual'r. quia illud ē ꝗtingens impossibile est ꝗ actio sit mli ꝗtingēs ¶ Ad 4⁹ dico ꝗ accidere pōt intelligi dupl'r. uel formaliter ⁊ sic maior est uera qz summo enti ꝛc. uel pōt itelligi accidere denoiatiue sc3 extrinsica denoiatione. ⁊ ut sic dico ꝗ maior est falsa. ⁊ aliquid ꝓuenit deo p accidens ¶ Sed rema. diffi. deus eni agit ex plenitudine bonitatis. ꝓstat aūt ꝗ necessario est bon⁹. ergo ꝛc ¶ 2° p te. deus agit ex liberalitate ⁊ libere sicut dictū est de plenitudine. sed ē necessario liberalis ⁊ libe raliter. eēt inuidus ¶ Ad primū dico ꝗ ex plenitudine pfectōnis habet deus ꝗ sit p ductiuus. ul' ꝗ possit ꝓducere. sed ꝗ ꝓducat nō est necessariū. nec sequit necessario plenitudinē pfectionis. quia si nō actu p ducere adhuc esset ꝓductiuus ¶ Ad 2⁹ dico ꝗ licet eodē mō posset dici de liberalitate sicut dictū est de plenitudine. tñ aliter pōt dici ꝗ liberalitas sua ꝗtuz ad necessariam ꝓductionē solum saluak ad necessaria ubi se ꝓmūicat p amorez ¶ Sz adhuc rema. diffi. qz oī potētie passiue uidek tanta necessitate correspōdere actiua ꝗta ipsa est passiua. sed creature sūt necessario ꝓducibiles. ergo ꝛc ¶ Dico ꝗ necessario ipsa potentia est ꝓductiua. non ꝓducēs ¶ Sz ꝗtra. frustra est potentia que nō reducitur ad actum. ¶ Rño ⁊ dico ꝗ in deo ē necessario potentia ꝓductiua. sed non sequitur ꝗ eēt frustra. si nō ꝓduceret. quia sufficit ad hoc ꝗ nō sit frustra ꝗ posset reduci. ul' possit reducere. ⁊ maxime qñ est pfectio agentis ¶ Nunc 2° uidendum est de rōnibus theologoꝝ. ꝓbantium ꝓtem oppositā Et breuiter reduuntur ad quattuor uias Aliqui eniz ꝓbāt sic. omne agēs naturale per naturam agit propter perfectionem sui. deus eniz nō pōt agere ꝓpter pfectōez sui. quia ipse est pfectissimus. ergo si agit ꝓpter pfectionē. agit ꝓpter pfectionē alterius. sed ꝓpter aliud non pōt necessario

Non ex ꝓ

Ꝓnagendis ex

Natura formalis materialis

agere. g̃ libere agit. ¶ 2° sic. agens ꝓpter finem ⁊ p ꝓñs diligens finẽ. ⁊ alia ꝓpter finem: nõ necessario diligit ea que nõ habent necessariam ꝓnexionem ad finẽ. sed creature non habent ꝓnexionẽ ad finem: ergo respectu illoꝝ nõ se habet necessario ¶ Ad primã istaꝝ. q̃ deus ꝓpter infinitatem pfectionis sue necessario agit. ⁊ nõ ꝓpter acquisitionẽ pfectionis alteri ¶ Et ꝓpterea ꝓcluderet q̃ pater nõ natural'r produceret filiũ. quia nihil sibi aduenit. ¶ 2ª etiaꝝ ratio supponit unũ qõ oꝝ pbare. s. q̃ creature nõ habent necessariã ꝓnexionem ad deũ. quo negato nihil ualet ¶ Pono ergo rões Scoti. ⁊ arguo sic. oẽ ens qõ ẽ sũme necesse esse simpl'r põt eẽ oi alio nõ posito qõ est min⁹ necesse eẽ. Hoc ꝓbo du⁹ Primo ex rõne magis ⁊ min⁹ ipossibilis 2° ex uero ⁊ falso. Primo sic. Naꝝ si unũ ipossibile habeat duas rões ipossibilitatis ⁊ aliud unã tm. sublata una rõe ipossibilitatis ab utroqꝝ unuꝝ remanebit possibile quia non hẽbat nisi unam rõnẽꝝ ipossibilitatis. ⁊ illa intelligitur iam abstracta. aliud aũt quia hẽbat duas ⁊ nõ est abstracta nisi una intelligitur ipossibile ꝓpter aliam remanẽtẽꝝ. si ergo ex min⁹ ipossibili seq̃t maius ipossibile. poterit ex possibili sequi ipossibile ¶ Ex hoc patet ꝓpositio Illud ẽ magis necesse eẽ cuius oppositũ ẽ maius ipossibile. ⁊ illud minus necesse eẽ cuius oppositũ ẽ min⁹ ipossibile. si ergo ex remotione min⁹ necessarii sequit remotio magis necessarii. ex possibili sequit ipossibile. qõ est manifeste falsũ ¶ 2° sic. si magis uerũ habeat duas rões ueritatis. ⁊ minus unam tantuꝝ. sublata una ab utroqꝝ unuꝝ remanebit falsũ. ⁊ aliud uerũ. Si g̃ ex min⁹ falso sequit magis falsũ. resoluẽdo erit dare q̃ ex ꝛo seq̃t falsũ. magis. n. necesse ẽ maius uerũ. ⁊ min⁹ necesse min⁹ uerũ. Si ergo remoto min⁹ remouet mai⁹ sequit ex uero falsũ. qõ ẽ incõuenẽs. Accipio ergo maiorẽ ꝓpõnis sic pbatã. quãdo aliquid ẽ sũme necesse eẽ. illud põt eẽ omni alio nõ posito qõ nõ est ita necesse eẽ. sed si necessario pduceret. ablato pductio qõ est min⁹ necesse eẽ ipsum nõ posset eẽ. ergo sequitur necessario q̃ deus est sic sũme necesse eẽ q̃ nihil aliud eẽt necessario extra se.

¶ Confirmat quia si necessario pducẽt referretur relatõne que ita est necesse esse sicut deus. ipossibile ẽ aũt aliq̃ relatõnem simpl'r necessariã eẽ ad terminũ ꝓtingentẽ creature aũt ꝓtingentes sũt. ergo non põt referri nec p ꝓñs creare. ¶ Postea arguit supposito q̃ deus coagat cause 2ᵉ. Et pri⁹ sic. quãdocũq̃ aliqua agẽtia ordinata sũt si primũ mouet necessario ⁊ 2ᵐ necessario mouebit. maxime si 2ᵐ nõ mouet ubi quia motuꝝ tanta necessitate mouebit q̃ta movetur. cum ergo deus sit primũ agens oia in Xtate sua ꝓtinẽs. ⁊ causãs oẽs effect⁹ si ipse necessario ageret. oẽs cause necessario agẽnt. ⁊ p ꝓñs oia erũt de equali necessitate. ¶ 2° sic. cum ois causa 2ª dependeat a ꝓma ⁊ in eẽ ⁊ in fieri. ⁊ p ꝓñs i actõe. si p⁹ necessario causet. oẽs necessario causabunt ⁊ sic oia de necessitate euenirent. qõ est manifeste falsum ¶ Sed oẽs iste rõnes supponũt unũ qõ ẽ dubiũ qõ. s. negat a multis fidelibus. ⁊ tenẽtibus ꝓclusionẽ q̃ de⁹ ꝓcat oia. Dicũt enim aliqui q̃ de⁹ dat uim causatiuã alis ⁊ ꝓseruat. ⁊ nõ plus. Ideo pbat aliter. Pri⁹ sic. deus ꝓtinet Xtual'r causas secũdas. g̃ ⁊ effect⁹ eaꝝ Xtual'r ⁊ i mediate ꝓtinebit. Tunc arguo sic. omne necessario agens ꝓtinens Xtualiter aliquẽꝝ effectũ sicut agens. tale prius agit q̃ aliud ita effectus ticius ponẽt p istud q̃ p aliud sed deus est agens de necessitate ⁊ cõtinet effectus oiuꝝ causaꝝ secũdaꝝ. ⁊ prius causat ordine nature q̃ cause secũde. g̃ necessario pducet oẽs effect⁹ eaꝝ ¶ 2° sic. causa agẽs de necessitate ꝓtinẽs effectũ 1ᵐ oẽꝝ pfectõẽꝝ effectus. necessario pducet effectũ ita pfectũ sicut potest pduci effect⁹. sꝫ de⁹ est huiusmõi. g̃ quicquid erit in uniuerso erit pfectissimũ ¶ 3° sic. causa agẽs de necessitate nõ ipedibilis pducit oia que põt ⁊ sic cum deus oẽs effectus possibiles contineat. erunt tot pducti quot pductibiles similiter non dimitteret malũ in uniuerso quia infinitũ causabit bonũ ¶ Nunc pono rõnes alias que possũt moueri. suppono eui unum qõ fuit ⁊ est satis ꝓbat⁹

phōz.s.q elemēta nō sunt disposita (sicut
patet) ut apta nata sunt disponi grauiora
enim debent eē deorsū. Aqua eni ē grauī
inter alia preter terrā. ⁊ ita aqua debet co
operire terram. Ad quod dicūt phi uiden
tes hoc q natura naturans sic puidit pro
salute aliquoz. aialiuz que nō pōt uiuere
in aqua. Hoc ergo supposito arguitur sic.
Omne agens de necessitate pducit effectū
ꝑm q effectus natus est pduci. uel agi ꝑm
naturaz suā ppriam. sed ꝑm naturā ppriā
elemētoz. aqua debuisset cooperire terraz
ex omni pte. ergo si de natural'r ageret
sic aquā necessario pduxisset. Maior pz
quia si ars nauifactiua eēt in lignis sic fa
ceret nauem. ⁊z° sic. quādocūqz aliquod
agens pretermittit aliqd a suo effectu qō
sibi aptū est ꝓuenire. illud nō agit de neces
sitate. hoc patet nam tale non pmittit ali
quid quod nō est i potestate sua pmittere
hoc autez non est in potestate sua pmittere
si agat de necessitate. hoc pbo. necessario
quia non pōt pducere nisi ꝑm q continet.
non autē ꝓtinet effectuz nisi ꝑm q effectus
naturaliter natus est eē. ergo sic producit.
ppter ergo ineliorem finez nihil dimittit
de eo qō natum est naturaliter ꝓuenire ef
fectui. cuz ergo aqua sit naturaliter nata
cooperire terram undiqz. necessario eā sic
pduxisset non obstante salute animaliuz
⁊3° sic. nullum uiolentū pōt esse ppetuū
nisi a causa libere detinēte. sed aer uiolen
ter est immediate super terram. uidetur q
tractus a uacuo ne sit uacuū. ergo necessa
rio hoc erit ab aliquo agente libere illud i
mediate super terram detinente. similiter
uiolentū est aquam esse extra suū ppriuz
locum. cum ergo uidem q ita sit. erit ab a
liqua causa libere detinēte. ⁊4° sic. omne
agens naturali necessitate semper agit idē
in passo eodem mō dispositio. sed oēs par
tes terre sunt eiusdē rōnis. ⁊ uniformiter
respectu talis agentis disposite ⁊ partes
aque similiter. si ergo deus necessario agit
debuisset in oibus partibus causare idem
sicut cooperuit aquas. ita oēs. similiter
sicut aliquas ptes aque posuit nō in terra
sic oēs. simil'r de aere hoc ꝓuenit. ⁊5° con
firmatur ista rō dupl'r. Primo ex motu
terre. eiusdē eni rōnis est tota terra ⁊ una
globa. ergo illud qō ꝓuenit uni globe pōt
ꝓuenire toti terre. sed uni ꝓuenit interdum
motus circularis. ergo toti terre poterit cō
petere motus circularis. sed cuilibet poten
tie passiue correspondet actiua potentia.
isti potentie passiue nō pōt correspondere
nisi actiua que est in deo. ergo deus poterit
terram circulariter mouere. sed quicquid
potest p te necessario agit saltē aliquando
ergo aliquādo mouetur tota terra circula
riter. ⁊z° cōfirmat ex motu circulari celi.
Et primo sic. quādocūqz aliqua forma est
ꝓossibilis alicui sbo p uno instanti ⁊ erit
p toto tempore. ista patet. quia si est ꝓpo
ssibilis p uno instanti sbo non repugnat.
⁊ sic semper ꝓossibilis. sed celo est ꝓossi
bile unū ubi p aliquo uno instanti. ergo
nō repugnat q̄tū est ex natura celi p toto
tempore. pōt q celuz p toto tempore stare
cum isto ubi. sed potentie passiue corrīdet
actiua. ergo oz q huic correspōdeat i pri
mo agente necessaria potētia qua celū poterit
quiescere. sed si ita est cum necessario agat
p te celum semper quiescit. ⁊z° sic. quādo
cunqz aliqua sunt eiusdē rōnis formalis
si unum nō repugnat alicui nec reliquum
sed motus celi circularis ad dextram ⁊ ad
sinistram sunt eiusdem rōnis. motus aūt
celi est ad dextram. q si sibi nō repugnat
moueri ad sinistram poterit idem moueri
⁊ nō nisi a deo. ergo deus poterit mouere
ad sinistram. ⁊ si potest. q necessario moue
bit. quia agit de necessitate. ⁊ sic celū mo
uebitur oppositis motibus. ⁊ Sed dices
nō est eiusdem rōnis. sed oppositi ꝓossi
bilis. ⁊ Contra non pōt dici q sit alteri
rōnis. quia terminus acquisitus p utrūqz
est eiusdem rōnis. Si aūt dicas q ē incom
possibilis habetur ꝓpositum. quia agens
ꝓtinens in sua uirtute duos effectus incō
possibiles in eodem passo neutrū poterit
causare. si naturaliter agat. cum ergo de
p te naturaliter agat neutrū poterit causa
re. qō est falsum. ⁊3° sic. quādocūqz sub
iecta eiusdem rōnis sunt nata recipere for
mas eiusdem rōnis ad quēcūqz gradum.

unum illoꝝ ē natū ⁊ aliud. ex quo tā subiecta q̄ forme sunt eiusdem rōnis. non uidetur causa oppositi. sed duo orbes sūt hō genii ⁊ subiecta eiusdem rōnis. ḡ eque uelociter mouebitur corpus iferioris orbis sicut superioris. ḡ aliqua causa actiua erit que poterit facere. sed hec nō est nisi ꝑma. cum ergo de necessitate agat ꝓducet uel causabit motum in inferiori orbe eque uelocez sicut ē motus superioris orbis. ⁊ ita eque uelociter mouebuntur. qō est falsū. ¶ Si dicatur q̄ corpora orbiū nō sunt eiusdem rōnis. ¶ Tunc arguo sic. Omnes ptes. sūt eiusdem rōnis. hoc nullus debet negare. ſz partes que appropinquāt ad polum tardiꝰ mouētur. ḡ possūt eque uelociter moueri ⁊ p ꝓns a deo. ⁊ sic cum deus de necessitate agat mouebit eque uelociter oēs ptes eiusdem orbis. ⁊ sic p̄ minus a polo distantes mouebūtur eque uelociter cum magis distantibus. ¶ 4° sic. quandocūqz aliqua loca sunt eiusdem rōnis. quicqd ē natum quiescere in uno ⁊ in alio. sed hemisperium superius ⁊ inferius sūt eiusdem rōis. ergo stella que q̄escit i hemisperio superiori poterit quiscere in inferiori. ⁊ sic erit dare potentiam potentem illud ducere ad actum. nūc illud nō pōt eē nisi deus. ⁊ p ꝓns deꝰ de necessitate faciet. cuius oppositū est manifestum. ¶ Confirmātur iste rōnes multipliciter. ¶ Primo sic. Accidentalis ordo non pōt reduci in causaz naturalr agentē Loco accidentalē ordinē qui est inter oia que pnt stantibus naturis eoꝝ aliter ordinari. sed iter radios causatos a sole unū in mane. ⁊ alium in meridie est accidentalr ordo. oz ergo q̄ reducatur in aliquam causam liberam q̄ hic sit in mane causatus ⁊ prior. ⁊ alius in meridie ⁊ posterior. ¶ 2° sic. ptes i aliquo toto accidētalr ordinate possunt alio mō ordinari. sed sol hēt multas ptes que quidem sunt eiusdem rōnis ⁊ possunt aliter ordinari. nō enī repugnat uni parti esse in situ alteriꝰ. q̄ ḡ sint sic disposite ⁊ ordinate cū eēnt aliter disponibiles ⁊ ordinabiles. oz in causam liberā reducere. quia si in causam naturalē qua rōe essent sic ordinate eadez rōe aliter ¶ 3° sic. p rōem Scoti. quādo agens naturale non est terminatū ad unū eiusdem rōnis. nō determinat ex se ad certū numerū. cum ergo stelle sint eiusdem rōnis. nec determinant se ad certū numerū. infinitas eis nō repugnabit. ⁊ nō pnt ꝓduci nisi a deo. ergo deus cū naturali necessitate ꝓducit. tot ꝓducet quot sūt ꝓducibiles. ⁊ sic ꝓduceret infinitas. q̄ō est falsum. Si dicatur q̄ nō sunt stelle eiusdem rōnis saltē non pōt negari quin ptes solis sūt eiusdem rationis Et tunc arguo sic. quādocūqz natura nō ē determinata ad certū numerū partiū ex se si determinet oz q̄ hoc sit ab aliquo agēte libere. sed natura solis est huiusmōi. qz nō determinat sibi unam ptem utpote unus miliaris. nec p ꝓns tot quin plures possit in se habere. determinat ḡ ab aliquo libere agente. Simlr pōt argui de aiabus. quia deus nō est determinatꝰ ad ꝓducendū unā. ergo nō determinat sibi certū numerū. ⁊ p ꝓns poterit ⁊ causabit infinitas ¶ Ad arm factum in principio p dicta patet.

¶ Distinctio decima.

Spiritus ¶ Circa distinctōez decimā queritur Utrū diuina uoluntas sit principiū ꝓductiuuz spiritussancti. q̄ nō. aug. 15. de trini. Spiritussāctꝰ ꝓcedit necessario ¶ Contra idem aug. dicit q̄ spūssanctus ꝓcedit p modū amoris ¶ Hic itroducūt quattuor opiones. quidā dicūt q̄ spiratio actiua solum est principiū spūssancti. q̄a quādo aliqua actio ꝓuenit alicui ⁊ repugnat alteri. sibi ꝓpetit p illud i quo distinguūtur. sed spiratio ꝓuenit patri ⁊ filio repugnat spūssancto. spiratiōe autē ꝑise distinguit ab eo. ergo spiratio est principiuz spūssancti ¶ Alii dicūt q̄ essentia ē principium ipsius totale. quia in oi ꝓductōne uniuoca terminus debet esse eiusdez rōis cum principio ꝓductiuo. sed diuina eēntia est terminus productionis spūssancti ꝗm Augm. 15. de trinitate. diuina essentia prestat sine principio spūssācti de patre ⁊ filio

eterna ꝓcessio. g̃ eẽntia ẽ principiũ totale
in utraq3 emanatione. ¶ Alii dicũt q̃ eẽn
tia cum actiua spiratõne quasi determina
ta. quia causa ul'is non determinat ad ali
quid ꝓducendũ nisi p causam ꝑticularem
sed eẽntia diuina est principiũ ul'e in utra
q3 emanatione. ergo o3 q̃ ad illã determi
natam determinet p aliquid ꝓpriũ. illud
nõ est nisi spiratio actiua ergo ꝛc. ¶ Alii
dicũt q̃ sola uolũtas spirat. ¶ Opinio 5ª
est q̃ nec eẽntia nec spiratio actiua sz actª
amoris mutui quo se diligũt pater ⁊ filiª
quia sicut intellectus p actuz simplicis no
ticie est principiuz noticie declaratiue que
dicitur uerbum. ita uolũtas p actum sim
plicis ꝓplacentie est ꝓductiua amoris in
centiui. qui dicitur amor spiratus. Ista ui
detur intentio Aug. xi. de trini. ubi oñdit
ex intentione q̃ pater ⁊ filius spirant spm
sanctũ amore ꝛcordi. Sed nullus istorum
modoꝝ põt stare. Primª nõ tum. quia nõ
tõtinet spiratio actiua essentiã que ẽ termi
nus. nec formal'r nec ꝑtual'r. Tũ quia nõ
põt esse principiũ agendi q2 relatio, ⁊ ꝗa
non dicit pfectionẽ simpl'r. g̃ ꝛc. ¶ 2ª etiã
nõ põt stare. tuz quia in utraq3 emanatõe
si eẽntia esset principiũ ⁊ terminª. tunc p
ductiones essent eiusdem rõnis. Tum q2
determinata ꝓductio est a principio deter
minato. essentie aũt principiũ est determina
tum. ergo ipsa non erit principium totale
¶ 3ª etiam stare nõ põt. quia qõ est ratio
determinãdi principiũ ad ꝓducendũ non
põt esse ꝓductio ipsa. Tuz quia relatio nõ
se habet ad modũ forme specifice. sed for
me indiuidualis. ergo ipsa nõ erit determi
nans. ¶ Nec 4ª stare põt. quia uoluntas
nõ ꝛtinet formal'r nec uirtual'r terminuz
spiratõnis qui est eẽntia. tum etiam q2 ipsa
spiratio nõ esset uniuoca ꝓductio. Nec ra
tiones ualent ꝓsta prima opione. q2 licet
pater ⁊ filius ut distinguuntur a spiritu
sãcto nõ hẽant formã ꝓmunẽ qua disting
uũtur a spũsancto nisi spiratione. habent
tamẽ principiũ ꝓductiuuz sine termino. ⁊
spũssanctus habet cum termino. ⁊ hoc suf
ficit. ¶ 2ª ꝓ 2ª opione nõ ualet. q2 ad p
ductionem uniuocaz sufficit q̃ ẽminus sit
eiusdem rõnis cũ principio saltez parciali
⁊ ita est hic sicut dicetur. ¶ 3ª nõ ualet. q2
ipsa ꝓductio nõ põt esse determinãs ad se
sed sufficit uolũtas. ¶ 4ª etiam non ualet
quia ipsa uolũtas licet sibi ꝓueniat spirare
ideo ꝛcluditur q̃ ipsa ꝛcurrit. tamen nõ cõ
cluditur totaliter. non enim o3 q̃ oẽ ꝛcurrẽs
spiret. sed sufficit q̃ unũ libere. ⁊ hoc est uo
luntas. Ideo ad questionẽ respondeo. ⁊ di
co quatuor ꝛclusiões. ¶ Prima est q̃ di
uina eẽntia est parciale principiũ ꝛcurrẽs
in rõne obiecti. Et hoc ꝓbatur. quia si nõ
tunc ꝓductio nõ esset uniuoca. Tum quia
nihil ꝛtinet terminũ nec formal'r nec uir
tualiter nisi eẽntia. ¶ 2ª ꝛclusio est. q̃ uo
luntas est principiũ ꝑciale ꝛcurrens in rõe
potentie. q2 impossibile est actum spirãdi
esse nisi ꝛcurrente uolũtate. sicut nec actª
dicendi. nisi ꝛcurrente intellectu. sed p spi
ratõem ꝓducit spiritussanctus. ¶ 3ª con
clusio est. q̃ ista duo sunt unũ principium
totale. hoc sequit ex ꝓmissis. quia utrũq3
ꝛcurrit ⁊ neutrũ sufficit. Naz impossibile
est respectu eiusdem ꝓducti duas causas
uel duo principia totalia esse. ¶ 4ª cõclu
sio est q̃ essentia principalius cõcurrit ꝗa
illud qõ ꝛcurrit in aliqua ꝓductione sicut
principiũ uniuersale. principalius ꝛcurrit
q̃ illud qõ ꝛcurrit ut principiuz ꝑticulare
eẽntia diuina ꝛcurrit ut principiũ uniuer
sale. uoluntas uero ut ꝑticulare. ¶ Sz in
statur ꝛtra istas ꝛclusiones p ordinẽ. Prª
ꝛtra primã sic. nullus actus est liber nisi
a libera potentia elicitus. actª g̃ a natura
elicitus ⁊ a uoluntate licet posset dici liber
rõne uõluntatis. tñ poterit dici naturalis
rõne nature. ¶ Contra secũdam ꝛclusiõez
quia principiũ ꝓbabens ẽminũ adequatũ
nõ põt ulterius ꝓducere. sed eẽntia diuina
in ꝓductione uerbi. eque habet terminum
adequatũ sicut intellectus. ergo sicut intel
lectus nõ potest in aliud. ergo nec essentia
¶ Contra tertiã ꝛclusionẽ. principiuz ha
bens ẽminũ adequatũ nõ põt ultra ꝓducẽ
sed uolũtas diuina in spũsancto habet ter
minũ adequatũ. ergo nõ poterit ꝓducere
creaturam. ¶ Preterea, quia ipsa diuina
uolũtas sola est tantcuel equalis pfectõia

Ad primo

Ad 2ª

Ad 3ª

quāte pfectionis est eēntia simul cū uolun
tate cum in infinitis nō sit inequalitas. ⁊
ideo ipsa sufficiens est ad pducendum p se
sicut cum cēntia ¶ Contra quartā ꝓclusi
onem. tum quia pductio magis specificat
a uolūtate q̄ ab essentia. ergo est a uolun
tate principalius. tum quia principia eiusdem rōnis eodem ordine semper ꝓcurrūt.
sed quādo pducitur amor spiratus in cre
aturis semp obiectum est minus principa
le. ⁊ uolūtas magis. ⁊ tñ uolūtas in deo ⁊
in creatura pōnt eiusdem rōnis. ⁊ in crea
turis est minus principale obiectū. cum g̃
sint eiusdem rōnis eodē mō erit ī diuinis
¶ Ad primū istorum dico. q̄ quādocūq3
multe cause ꝓcurrūt ad unum effectum. si
una est libera totus effectus ē liber. bene
ergo sequit q2 actus est a potentia libera
ergo liber. sed nō sequit est actus a poten
tia naturali. ergo nō est liber. q2 potentia
libera poterit ꝓcurrere. Exemplū de necel
sario ⁊ ꝓtingēti. quia ex altera de ꝓtingēti
⁊ altera de necessario. sequit ꝓclusio de cō
tingenti ⁊ nūquā de necessario. Eodem mō
ex altero princi° libero ⁊ altero naturali.
sequit q̄ actus semper sit liber ¶ Ad 2m
dico q̄ essentia diuina habet in seipsa uir/
tutem ꝓcurrendi cū intellectu ⁊ ut sic habet
in filio terminū adequatū. nec p istuz mo/
dum pōt aliquid ulterius pducere. habet
etiam uirtutem ꝓcurrendi cum uoluntate
ad spirandū. ⁊ ut sic non habet terminum
adequatuz in filio. licet ergo habeat termi
num adequatū in filio sub uno mō ⁊ una
uirtute. nō sequit q̄ simpliciter habeat. q2
non ꝑm uirtutem spiratuā. sicut ignis po
test habere ēminū adequatū ꝑm uim illu/
minatiuam. licet nō habeat ꝑm uim calefa
ctiuaz ¶ Ad 3m dico eodē mō. q̄ uolūtas
habet duplicem modū pducendi. unū ne/
cessarium. ⁊ aliū cōtingentem. licet g̃ hēat
terminū adequatū in spūsancto p quāto ē
principiū necessariū. nō tñ ut contingens
Et quando dicit de infinitate. dico q̄ licet
infinitas eque ꝓuenat essentie sicut uolū
tati ⁊ ecōuerso. tamē principalius cōuenit
eēntie. quia primo essentia intelligit infi/
nita. licet ergo primo ipsa sit ⁊ principali°
infinita nō tamē pfectius ¶ Ad 4m dico
q̄ magis specificat originaliter ab eēntia
quia magis habet esse ab ea. tamē quātū
ad denominatōem pōt plus specificari ab
eo a quo habet minus esse. sic actus intel/
ligendi in creaturis specificat ab obiecto
licet principalius habeat esse a potentia q̄
ab obiecto. Et quādo dicit q̄ in creaturis
obiectū minus principaliter ꝓcurrit. Dico
q̄ ordo ille est accidentalis. ⁊ ideo nō oz q̄
ita sit ubiqz. in creaturis enim interdū in
uenimus q̄ principalius ē ab obiecto. sic
in beatitudie. ergo ordo iste q̄ principali°
ꝓcurrat nō est essentialis. regula tamē est
uera. q̄ maius ul'e principalius concurrit
¶ Sed hic sunt aliqe difficultates speci
ales. ¶ Prima est. cum pductio spiritus
sancti dicatur eque necessaria sicut pductō
filii. quare dicit magis libera q̄ pductio
filii. uel minus naturalis. ¶ Dico q̄ liber
tas accipitur multipl'r ¶ Aliquādo enī su
mitur ut distinguitur ꝓtra necessariū. ⁊ sic
nulla libertas ē in diuinis. eo q̄ necessitas
est modus intrinsecus cūm diuino ꝓ. Alī
quādo sumitur ut distinguitur ꝗ coactōez
sic oēs potētie aie libere dicūtur. eo q̄ nulla
ad actionem suam cogitur. Aliqñ accipit
ut distinguit ꝗ seruitutem. ⁊ sic potētie aie
rōnalis sunt libere. Aliqñ ut distinguitur
contra subordinatū. sicut una scia alteri
subordinat. ⁊ illa cui alia subordinat di/
citur libera respectu alterius. Et ideo me/
thaphisica dicitur libera respectu aliarum
sciaꝝ. Nullo istoꝝ modoꝝ sumitur hic li
bertas. de primo mō patz ⁊ de oibus aliis
quia oia que sunt in diuinis sunt libera
eo q̄ nō est ibi coactio. quo ad primū. nec
seruitus quo ad 2m. nec subordinatio quo
ad 3m ¶ Accipitur aūt alio mō ut distin
guitur ꝓtra naturā ⁊ naturale. Accipiendo
autez isto mō. dico primo quid ē naturale
uel liberū. accipiendo regulā generalez q̄
oē pductiuū principiū cuius effectus pōt
duci natus. est principiū naturale. unde na
tura est principium natiuitatis. cīs aūt po
tentia ꝓter uolūtatem est huiusmōi. q̄a. si
eius effectus posset dici nat° ⁊ p ꝓñs que
libet potentia cuius actus uel effectus nō

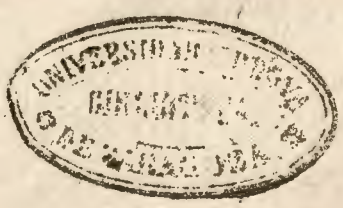

pōt dici natus est libera. ⁊ nulla potentia est talis nisi pcise uolūtas. hinc est q̄ pcise uoluntas est libera. Si dicas unde est hoc q̄ solum pductū a uolūtate nō pōt dici natum. ¶ Dico q̄ nō est dare aliquā causam nisi q̄ est a tali potētia. Et si dicas. quare potentia est talis. hic est status. sicut ul'r ē status in causis formalibus. Si querat a me quare albedo disgregat. dicam quia albedo ē talis forma. s. albedo. nec est dare aliam causam. sic est in ꝓposito. ¶ Dico ꝗ q̄ ideo pductio spūssancti libera est. quia a tali principio. s. potentia ultimata que libera ē. pductio aūt filii. q̄ est a principio totali naturali. ideo ipsa ē mere naturalis ⁊ nō libera. ¶ 2ª diffi. est. si libertas simpliciter. ⁊ libertas arbitrii sunt idem. ¶ Dico q̄ libertas abstrahit a libertate arbitrii sicut ratio pductionis a rōne factōnis. ita q̄ liberū se habet ī plus q̄ liberū arbitriū liberū enim arbitriū est pcise circa illa circa que uolūtas ⁊ pōt aliter se habere. s. circa cōtingentia. liberū aūt simpl'r circa necessaria. nam libertas stat cū necessitate ut abstrahit a libero arbitrio. ⁊ isto mō abstrahendo dicim⁹ q̄ spūssanct⁹ libere pducit. licet necessario. creatura aūt nō libere absolute. sed libere libertate arbitrii. ¶ 3ª difficul. est q̄ liberum nō uidetur aliud esse nisi actū suū hīe in sua potestate. ¶ Dico q̄ potentia ex hoc q̄ libera. nō se hēt ad cōtraria uel ꝓtradictoria. sed stante determinatione ad actum suum sufficit q̄ nō producat p modū naturalitatis. ⁊ hoc ubicūq̄ saluatur) sufficit ad rōem liberi. habere aūt se ad opposita est conditio liberi arbitrii ut addit supra libertatem. ¶ 4ª diffi. est. Utrum uolitio qua deus suam essentiam diligit sit libera. ¶ Dico q̄ actus diligendi diuinus respectu eēntie sue est mere naturalis. quia nō est principiatus sed innascitur mere natural'r. uolitio ergo nō producitur a uolūtate. sed est in uolūtate. hec aūt nō ē in libertate uoluntatis. sic nec receptio uolitiōis. uolūtas enim nza ut actiua libera dicit. nō tm ut receptiua. sic est in ꝓposito. ¶ Quinta diffi. est. quomō uoluntas pōt necessaria se habere respectu spūs sancti cum ipsa de se sit potentia libera ⁊ contingens. ¶ Scotus uidet dicere q̄ licet uoluntas sit ꝓtingens respectu eorum que sunt ad finem. necessario tm respicit finem. Sed hoc nō sufficit. nam 5ᵐ eum uolūtas nostra non solum circa ea que sunt ad finem se habet ꝓtingenter. sed etiam ex eo q̄ talis potentia se habet ꝓtingēter respectu finis. Eodem modo dico de uoluntate dei. Ideo potest dici aliter. q̄ uolūtas circa cōtingentia ꝓtingenter se habet. tamē hoc nō potest. ⁊ ratio est quia actus spirationis est idem realiter cum suo principio. est enim spirare in diuinis indistinctū realiter a suo principio. s. ab essentia. spirari aūt qd̄ est pduci passiue est idem cū suo ēmino. ⁊ q̄ tam essentia que est terminus q̄ essentia que est principiū. sunt necesse esse. hinc ē q̄ spiratio est necessaria. Potest tm dici q̄ dubium accipit falsū. q̄ uoluntas ex eo q̄ est libera sit ꝓtingēs. quia hec pprietas liberi arbitrii. ⁊ addit supra libertatem. uoluntas ergo ex eo q̄ est libera abstrahit a contingentia. ¶ Sexta diffi. est. quomō uolūtas pōt habere illū duplicē modū principiandi oppositū. s. necessario ⁊ contingenter ¶ Dico q̄ sicut nos uidemus q̄ eadem rō formal' pōt habere oppositos mōs eēndi sic uoluntas siue entitas diuina habet in deo infinitū esse. ⁊ eedem rōnes formales in creaturis habent esse finitum ⁊ limitatū sic nō est incōueniens q̄ idem principium habeat distinctos ⁊ oppositos mōs principiandi. poterit ergo uolūtas diuina principiare necessario ⁊ ꝓtingenter ¶ Sz ꝓtra uerum est q̄ eadē rō formalis identitate specifica aliquando pōt habere oppositos modos essendi. sed nō eadem rō identitate numerali. nunc aūt entitas eadem numeraliter intelligitur in deo. ⁊ tamē est necessaria ⁊ ꝓtingēs respectu spūssancti ⁊ creature ¶ Dico q̄ oppositi modi intrinseci sūt impossibiles simul. ideo uolūtas que est in deo habet illum modum qui est necessitas. Ideo nō pōt habere ꝓtingētiā formaliter Unde dico q̄ uoluntas diuina ita est necessaria q̄ non ꝓtingens loquendo formaliter. sed tm nō est incōueniens q̄ habens

unum modum uno mõ. habeat oppositus alio mõ. licet enim uoluntas formaliter sit necessaria pōt tñ cuz hoc uirtualiter eē contingens. ¶ Sed ẋ. licet modi oppositi sint ꝓpossibiles eidem. diuersimode tñ uniformiter uidentur incōpossibiles. hic aūt ponitur necessitas ⁊ cōtingens uniformiter scz uirtualr. quia respectu ꝓductoꝝ. spūs sancti ⁊ creature. ¶ Ideo ultimate dico ꝙ oppositi modi sūt incōpossibiles. sed hic in ꝓposito isti modi nō sūt ꝓprie oppositi. qz sunt respectu diuersorum. quia necessitas respectu spūssancti. ⁊ ꝓtingentia respectu creature. Exm. color immutat sensualiter ⁊ intentionaliter respectu diuersorū quia uno mō sensū. alio mō intellectū. ¶ Septima diffi. est. ꝙ ex his dictis nō uidetur ꝙ rō ꝓbans intellectū distingui a uoluntate ꝓcludat. Probamus enim istas potentias distingui. qz una libere agit. alia naturaliter. cū ḡ tantū distinguūtur necessarium ⁊ ꝓtingens q̄tum naturale ⁊ liberū uidetur ꝙ sicut prima duo possunt potentie eidem in esse ita ⁊ alia duo. ¶ Dico ꝙ sicut patuit distin. 8. dza est inter modos intrinsecos ⁊ q̄dditates. quia modi intrinseci aduenientes nō uariant rōem formalē sed quidditates bene uariant. sic patet ꝙ dza aduenēs generi uariat rōem formalē Modo ad ꝓpositū. necessitas ⁊ ꝓtingentia nō sunt rōes formales. sed sunt modi intrinseci. ⁊ ideo aduenientes non uariant sed dimittunt. liberuz aūt ⁊ naturale sunt rōnes formales. ⁊ ideo uariant. Et sic pz quare arguum' ex naturali ⁊ libero rōes distantes. ⁊ nō ex necessario ⁊ cōtingenti. quia duo ꝑma sūt rōes formales. alia sūt modi. ¶ Octaua diffi. ē. si alia debet poni potentia spiratiua. ⁊ alia creatiua ¶ Dico ꝙ sine distinctione potentie. actus isti eidē ꝓuenire pōt. Tunc pōt dici ꝙ eidez ꝓpetūt distincte aptitudines. sicut enim eadē potentia creat ⁊ spirat. ita ista in eadez potentia est aptitudo naturalis ad creandū. ⁊ alia aptitudo ad spirandū. quia sunt distincte potentialitates ⁊ nō potentie. ⁊ ꝓpter hoc dicūtur distincte. ¶ Nona diffi. ē. Utrum essentia ꝓcurrat ad ꝓducendū uerbum ⁊ spiritūsanctū. utrū ipsa habeat in se duplicem aptitudinē. Dico ꝙ sic. stante enim identitate oīoda eēntie. ipsa habet aliam ⁊ aliā aptitudinē. ⁊ ista nō sunt nisi respectus fundamētales uel aptitudinales. ⁊ nō potētie diuerse. ¶ Sed quare intellectus non hēt istas diuersas aptitudines. ¶ Dico ꝙ nō pritiāt nisi uno mō. ⁊ ideo tantū unuz hēt nō sic aūt eēntia. ¶ Xa diffi. quomō inuenitur ista distinctio uirtuz ¶ Dico ꝙ aīa distinguitur 4or. Aliqñ enim distinguit per partes eēntiales. sic qñ diuidit p uegetatiuum sensitiū ⁊ intellectiū. Aliqñ distinguitur ꝑ potentias. sicut qñ diuiditur p intellectum ⁊ uolūtatem ⁊ memoriā. Aliqñ in uires. sicut qñ diuidit per irascibilem ⁊ cōcupiscibiles. Aliqñ i portiōes. sicut in inferiorem ⁊ superiorem. Et iste est ordo. qz secundum ꝙ essentia distinguit in plures partes. ita una pars in plures potentias. ⁊ similiter una potentia in plures uires. ⁊ eodem modo una uis in plures portiones. Cōcupiscibilis enim pōt negotiari circa temporalia. ⁊ sic dicit portio iferior. uel pōt negotiari circa eterna. ⁊ sic dz portio supior. ḡ diuisio uolūtatis in creatiua ⁊ spiratiuas est ꝑ uires. intellectus aūt nō pōt sic distinguī. sz ꝑ portiones. ¶ Sed ē ne uolūtas ꝓductiua spūssancti in q̄tum uolūtas. uel in q̄tum infinita ¶ Dico ꝙ nec in q̄tū uoluntas quia sic oīs. nec in q̄tū infinita quia sic intellectus. qz infinitus. sed q̄tuz uolūtas infinita simil' ¶ Ad auctoritatē in principio Dico ꝙ Aug. accipit necessarium ꝓ ꝑsona nō ꝓ principio quo.

Utrum essencia diuina sic formalis terminus spirationis actiue Arguo ꝙ nō. quia tūc eēt filius hoc est ꝙ filius eēt formalis terminus. cū essentia sit formalis terminus in ꝓductione filii. Contra essentiam de spūsancto prestat de utroqz processio Augus. ¶ Hic introducūtur 4or modi dicendi. ¶ Prim' est ꝙ uolūtas diuina est. quia est ꝓductio uniuoca ⁊ eius principiū est diuina uoluntas. qz in ꝓductione uniuoca formalis terminus uel ratō termini ꝑhabetur in ꝓdu/

ente. idem de essentia. ¶ 2° modus est q̃ actus uolendi. quia 6m Aug. spūs sanctus est amor. quia spūs sanctus p modū amoris ꝓducitur. ¶ 3° modus est eēntia cum relatione. quia eēntia ut precindit a relatōne ē cōis tribus. ⁊ sic nō terminat aliquā productionem. ¶ 4° modus est. spiratio passiua. quia illud ē formalis terminus quo ꝓductū distinguitur a quocūq; alio. ⁊ huiusmōi est spiratio passiua. ¶ Cōtra primū quia nulla passio ē ratio cōitandi sbm. sed uolūtas ē passio diuine essentie. g ⁊c. Nec ualet ratio. quia sufficit q̃ principium principale sit eiusdem rationis in productione uniuoca cum termino. ¶ Cōtra 2m quia ꝓductio sbalis nō pōt hīe p termino aliqō accidētale uel quasi accidentale. sed talis est ꝓductio spūs sancti. g ⁊c ¶ Nec ualet ratio. q̃ spūs sanctus ē amor solum a ꝓprietate quia a uolūtate ꝓducit. ¶ Contra 3m. quia unius ꝓductiōis est unus terminus formalis p se. relatio aūt ⁊ eēntia non sunt sic unū. Preterea. tunc. n. relatio ꝓcederet suū terminum. nec ualet rō. q̃ eēntia ut sic nude accepta bñ fundat. ¶ Contra 4m. quia tunc nō esset ꝓductio forme sbalis sed relatiōis. ⁊ tūc eēt adaliquatio. Preterea ꝓprietas inditiuidualis nō ē formalis terminus. sed natura ē formalis terminus. nec ualet rō. q̃ ꝓprietas inditiuidualis distinguit ⁊ nō determinat ¶ Dico g q̃ essentia est formalis ēminus spirationis actiue ¶ Intelligendū tn q̃ quia spūs sanctus oia que habet. hēt p ꝓductionē hinc est q̃ oia terminat p ꝓductionē suo modo cum quodā ordine. Primo enim ꝓductio terminat ad eēntiam sicut ipsa oia alia naturali ordine antecedit. 2° terminat ad attributa. quia passiones adequate imediate ipsum sbm ꝓsequūtur. 3° ad ꝓprietates respectiuā. sicut ꝓductio in creaturis ēminatur ad beceitatem. 4° ad relationes ꝓis sicut quasi ad accidēta. sicut ꝓductio caloris. Primo ad calorem. 2° ad ꝓprietatem uel passionē caloris. 3° ad beceitates. 4°. ad similitudinē quā habet cum alio. ¶ Hoc ꝓbatur p rōnes. quia quales ordinē habēt aliqua in eēndo talem habent in ꝓducēdo. uel ꝓduci. sed in eēndo ista talem ordinem habent. q̃ primo eēntia est. 2° attributa. 3° relationes originis. 4° ꝓclusiones. ergo talem ordinē habent in ꝓducendo. ⁊ sic spiratio actiua ēminat primo ad eēntiam tali ordine sicut ista ꝓducūtur ¶ Sed ꝗ istud instatur 4°. Primo sic. Nam unius rōnis nō debet esse nisi unicus ēminus. spiratio aūt nō est nisi una relatio siue productio. Hic aūt ponūtur plures ēmini. s. essentia attributa. ⁊c ¶ 2° sic. Idem nō pōt duabus ꝓductiōibus ꝓicari. sicut nec ꝓduci. sed eēntia diuina ꝓicatur p generatiōem totaliter ergo uidetur q̃ sit impossibile q̃ ꝓicetur p spirationem. ergo nō est terminus ¶ 3° sic. impossibile est idem ꝓicatū pfecte p unam ꝓductionem q̃ possit p aliam ꝓductiōem ꝓicari. sed eēntia diuina intelligitur pfecte ꝓicata p generationē. ergo nō ꝓicabitur p spiratiōem ¶ 4° sic. Essentia diuina nō terminat spiratiōem nisi ut prior relatōne sed ut est prior. est ꝓis tribus. ⁊ ergo ut est ꝓis tribus terminat. qō est falsus ¶ Ad ista. Ad primū duo q̃ in his que sūt idem identice. duo possunt fūdare unicā rōnem. Ita etiam terminare poterūt duo. sic idem eandem relationem. ¶ Contra. relatio distinguit p terminū. ergo unius relationis erit pōse unus ēminus formalis. ꝓna patet quia sūt distincte rōnes diffinitiue terminorum diffiniendum rōnem. Dico q̃ distinguitur p utrūq; sic p terminū totales ⁊ ideo stat unitas relationis ¶ Ad 2m dico q̃ quādo natura accipit esse simplr. impossibile est q̃ duabus ꝓductiōibus ꝓducitur. sed quādo nō accipit esse simplr. sed in aliquo pōt bene terminare distinctas ꝓductiones. Exem. certum ē q̃ nutritio ⁊ augmētatio sunt distincte mutatōnes ⁊ ꝓductiones alterius ⁊ alterius rōnis. Constat aūt q̃ tam ēminus nutritionis q̃ augmentationis est aīa rōnalis. terminus dico formalis ⁊ ultimatus. si ergo aīa eē simpr recuperet hoc esset impossibile. sed quia nō capit eē simplr sed precise in hac parte uel in illa. hinc est q̃ nō est ipossibile. ¶ Eodē modo dico in ꝓposito. quia nec p generationem nec p spirationem eēntia capit esse

esse simpte ut pr isto

simpliciter. quia ex seipsa intelligitur esse simpl'r in priori signo. tamen accipit ee in hoc p istam pductionem. ⁊ p illam. s. spiration/ onem in illo. ¶ Ad 3m dico q eodem mo est dicendu. qz si p pcationem no accipiat esse simpl'r sz pcise in hoc no est incouenies q postq intelligitur pfecta uni picata q al teri picetur. s. spiritusatio. ¶ Ad 4m dico q eentia diuina ut est prior r'lone. s. spira tione passiua. terminat spiratiem actiuam quia terminu est prior relatione ad ipsum terminata. sed relatio scz spiratio passiua est simul cum spiratione actiua. ergo essen tia terminat ut est prior spiratone passiua ¶ Sz dices ut e prior est in tribus. ergo essentia in tribus terminat spiratiem actiua ¶ Sed z. essentia ut est i patre no pot ter minare. ergo eentia ut e in tribus no pot terminare. ¶ Dico q eentia que e i patre terminat. ⁊ eentia que est i tribus eminet ut tame i tribus uel i patre reduplicatiue accipiendo sicut dictum fuit distin. 5. no ter minat. ¶ Sed tuc est dubium auerrois q natura una existes no pot pluribus mois picari. qd pbat quadruplici rone. ¶ Pri° sic. Generatio eiusde nature psuppoit idem titatem materie. sed pductum p putrifac/ tionem ⁊ ppagationem no habet eandem materiam. g no sut eiusdem ronis. Minor patet. quia semp qd est materia in uno no est eiusdem ronis cu materia generati uel pducti p putrefactionem ¶ 2° sic. impos sibile est eandem naturam pduci a casu ⁊ naturaliter. ergo impossibile est duabus pductionibus diuersaz ronum produci Antecedes pz. pbo pclusione. qz accipien° unam istaz. aut eni est uniuoca ⁊ isto mo natura nata est generari. aut equoca a casu si uniuoca est naturalis. ergo equoca est a casu. ⁊ sic semp una erit naturalis. ⁊ alia a casu. ¶ 3° accipio unam ppagationem. aut p istam hec natura pducitur in pluribus. ⁊ sic alia erit in pauioribus. ⁊ p pns a casu aut econuerso. ⁊ sic ppagatio erit a casu qd est incouenies. ¶ 4° sic. ubicuqz sunt mu tationes alterius ronis. ibi necessario ter/ mum sut alterius ronis. sz necessario hui° modi sunt mutationes alterius ⁊ alterius ronis. ergo nature que sunt pducte erunt alterius ronis. Hec pclusio est ptra Xitate non solum catholicam uerum etiam naturale Qd pot patere p multa exempla. nam caro hominis est eiusdem ronis que tamen di/ uersis mutationibus ⁊ pductionibus al/ terius ronis pducitur. s. p generationem ⁊ augmentationem. ¶ Similiter apes ge nerate ex putrefactione eodem mo mellifi cant sicut alie. Similiter in plantis semen alicuius herbe generabit picetur in terra illa aut herba destructa adhuc terra sine se mine poterit tales generare. Similiter de lapidibus. aliqui etiam sunt eiusdem ronis i aqua ⁊ uisceribus terre. ⁊ hoc diuersis p ductionibus. Similiter ignis eiusdez ra/ tionis generatur equiuoce ex concussione lapidis. ⁊ uniuoce ab alio igne. Similiter sol ⁊ ignis calorem eiusdez ronis generat ⁊ tamen sol equiuoce pducit. ⁊ ignis uni/ uoce ¶ Respodendu est ergo ad istas. Ad prima dico q fallit 5m equiuocationez de hoc dictione materia. Accipitur eni mate/ ria dupl'r. uel p altera parte ppositi. ⁊ ista e materia pmanes ⁊ existens. de ista mate ria uera est maior. qua ad mutatione eius dem ronis in natura. oz q materia isto mo accepta sit eiusdez ronis. Isto mo accipien do materiam minor est falsa. in eo enim q generatur ex putrefactione est eiusdez ra tionis cum materia que est in eo qd fit ex ppagatione ¶ Alio mo accipit materia p eo ex quo aliquid generatur sicut ex ter mino. sic nos dicimus q aqua fit ex aere. ⁊ isto mo accipiedo materia maior e falsa Naz ex aere ⁊ terra pot fieri aqua eiusde ronis. Ista eni materia est trasiens. Et sic dico q generatum ex putrefactone ⁊ ex p pagatione habent aliam ⁊ aliam materia quia hoc e semi. aliud putrefactu. que non sunt eiusdez ronis omnio. g zc. ¶ Ad 2m dico q sicut ostensu est in exemplis. genera tio uniuoca ⁊ generatio equiuoca possunt esse respectu eiusdem pducti. eiusde ronis nullus eni pot negare quin ignis genitus ab igne. ⁊ ex cocussione lapidis sit eiusdez ronis ¶ Ad 3m dico q pna non est bona. hoc fit i pauioribus. ergo fit a casu. dato

Materia

Et ista est de qua loqmur phi° hic primo phi. 7 dicens q est domu de ilo principio nate

enim q̃ pauciores homines sunt nigri i q̃ albi. illi tamē nō sunt nigri a casu. Eodem modo dico in ꝓposito ¶ Ad 4m dico q̃ trāsmutationes specificātur ex termino ad quem. non a quo. quia a terminis itrinsecis non extrinsecis. mō ad ꝓpositū. quia in genito ex putrefactione ⁊ ꝓpagatione termin⁹ intrinsecus ⁊ ad quem est eiusdē rōnis. hinc est q̃ transmutationes uel po/ eius generationes sūt eiusdē rōnis. nō ob stante q̃ ēminī a quo ⁊ extrinseci sint alte rius rōnis ¶ Si dicatur q̃ saltem ad ꝓ/ positum. in diuinis uidetur ꝛcludere. quia sunt ꝓductiones diuersarum rōnum. ergo ⁊ terminī erunt alterius ratōnis ¶ Di/ co q̃ licet mutationes uarientur. ⁊ sint idē ꝓpter idemtitatem ul' diuersitatem termi nor. ⁊ hoc tangūt solum rōnes. tamen ab strahendo ꝓductionem a mutatione. dico q̃ ꝓductiones diuerse possunt esse eiusdē terminī. Et rō est. quia possunt distingui nō solum a termino sed a principiis ⁊ sic ē in diuinis ¶ Ad argumentū patet ꝑ ea que dicta sunt.

Q° 3°

UTrum diuina essentia spiret uel spiret. Dico sine argumentis q̃ nō. ⁊ tñ nō ꝓpter hoc ꝛceditur q̃ distinguitur a se. quia ꝛceditur q̃ deus spa rat ⁊ spirat. ⁊ tñ nō ꝛcedit q̃ deus distingu atur a deo ¶ Dico q̃ istius ueritatis sūt due rōnes. una logica ⁊ sermocinalis. alia realis. ¶ Prima est ista. Quandocūqz a/ liquis termin⁹ est ultimate p̄cisus nō pōt recipe denominatōnes alicuius extranei a sua rōne q̄ddītatiua. sed diuina ēntia est ēminus ultimate p̄cisus sicut equinitas. ⁊ ideo sicut equinitas ut sic non generat nec generat. sic nec ēntia diuīa generat nec gnatur. qz nō includit in rōne sua. Ma/ ior declaratur dupliciter ¶ Primo. quia quādo aliquid est summe precisum ipsum est solum. si enim aliquid ipm denomina/ ret iam nō esset ab illo precisum. ¶ 2° q̄a quātomagis termin⁹ p̄cindit tanto pau/ tiora de ipso dicūtur. ⁊ ideo quādo ultima te est p̄cisus. paucissima de ipso dicuntur ⁊ illa p̄cise sunt rōni sue intranea. Minor patet. q̃ sez essentia est ultimate abstracta quia ipa ut sic ē primo diuersa a quocūqz alio ¶ Contra istam rōnem instatur 4r. ¶ Primo sic. nam uidetur ēntia diuina p̄cisa a generatione ⁊ spiratione q̃ a gene/ rare ⁊ spirare. qz sba magis distat a quali tate q̃ a quali. Ista aūt ꝛceditur. Essentia diuina est spiratio. ergo ꝛc. ¶ 2° sic. Ab stractione ⁊ p̄cisione facta a q̄ddītate ēn/ tie uel sapientie. adhuc ista est uera. quanti tas sapie distinguit a iustitia ul' ab ēntia ergo eodem mō in ꝓposito ¶ 3° sic. nam essentia nō uidetur ultimate p̄cisa. Ista. n. ꝛceditur. essentia ē paternitas. ⁊ tñ ista nō ꝛceditur Ratio formalis essentie. est ratio formalis paternitatis. ergo formalis rō est magis precisa. ¶ 4° sic. diuina essentia principiat ⁊ terminat diuinā ꝓductionem diuina ēntia ꝛicatur ⁊ datur. Ista omnia uidetur ita extranea a rōne sua q̄ddītati/ ua sicut generare ⁊ spirare. ergo ꝛc ¶ Ad ista. Ad primū dico. q̃ licet essentia sit ma gis precisa a generatione q̃ a generare ul' generante. quia tñ in abstracto cōceditur idemtica p̄dicatio. ideo ista ꝛceditur idem/ tice. essentia diuina est generatio uel patet nitas. sed formalis uel denoiatiua habet solum fieri in concreto. ideo ꝛceditur illa. ⁊ illa negatur. naz istud p̄dicatū generare non ē aptum natum predicari nisi forma liter ¶ Ad 2m dico q̃ distinctio essentie ul' cuiuscūqz ultimate precisi. non est aliquid extra rōnem formalem nisi respect⁹ fun/ damentalis qui nihil pōt ultra fūdamētū Uel pōt dici q̃ talis distinctio ē ꝑ se ꝓpria passio demonstrabilis de essentia p rōnez formalem eius in abstracto ¶ Ad 3m di/ co q̃ essentia est ultimate precisa. ⁊ etiā ulti mate abstracta intelligendo de abstracti/ one que fit p noia prime intentionis. ratō autē formalis fit p noia secūde intentiōis ideo nō est simile ¶ Ad 4m dico q̃ in illis respectibus nō uidetur uerificari qui nō requirunt distinctū quod ⁊ quo. sicut ꝛica tio ⁊ terminatio. priuatio ⁊ datio. sed pro/ ductio. generatio. spiratio. distincta quo ⁊ quod requirūt ¶ Ratio aūt realis hui⁹ ueritatis est ista q̃ pricipio quo repugnat

magis

quiditas

principiō

pōt

esse quod, sed essentia diuina est principiū quo respectu spirationis actiue ⁊ passiue, ergo ipsa nō pōt esse quod. ¶ Sed ꝗ istā regulam instatur 4ᵒ. ¶ Primo q2 ēntia diuina est principium quo in beatificatē ēe anime. ⁊ tamē ē uel pōt ēe obiectū qō beatificat. ¶ 2° quia diuina uolūtas est principium quo in creatione angeli. ⁊ tñ idem ꝓceditur ꝓ creat. ¶ 3° quia principiū quo est diuina essentia in costitutione pſone. ⁊ tamē ipsa est que ꝓstituit pſonam. ¶ 4° q2 primum quo, quo distinguitur pſona est relatio diuina. ⁊ tñ de ipsa ꝓcedit ꝙ distinguit ⁊ distinguitur. ¶ Ad primū dico ꝙ actiones immanētes nō requirūt distinctionem in quo ⁊ quod. sicut origines que sunt quasi trāseūtes. ¶ Ad 2ᵐ dico ꝙ uoluntas non est ultimate precisa. sed rō formalis uolūtatis que non creat. ¶ Ad 3ᵐ dico ꝙ in ꝓstitutione general'r loquendo quo ⁊ quod coincidunt. ¶ Ad 4ᵐ dico ꝙ o3 ibi tñ ꝓcedere pcindēdo ꝙ deuenitur ad rōnem formalem distinctionis que nō est distincta. ¶ Sed hic est una difficultas quare ꝓceditur plus i creaturis ꝙ natura sit quod ꝙ in diuinis. Dicitur ꝙ nulla natura est quod in creaturis. ¶ Contra ꝗa aia separata intelligit uere accidentia in altari quia immutant sensus. ideo sunt uere quod. ¶ Dico ꝙ hoc est ideo q2 nulla natura creata est principiū quo respectu sue operationis uel pductionis. sed semp cōcurrit uolūtas (in omni pductione) diuina uel uirtus eius tanq̄ principium quo, ⁊ ideo sibi pōt ꝓpetere esse quod.

Q. 4ᵒ. Vtrū Spūsanctus sit amor spiratus. ¶ Hic aliqua pmittūtur. ¶ Primū est ꝙ noticia genita i creaturis est actus intelligendi cū dictione passiua que dicitur uerbū. actus aūt amoris cū spiratione passiua est amor spiratus. ¶ 2ᵐ ꝙ noticia genita in diuinis non est actus intelligendi qui uere est ibi cū dcōe passiua. ⁊ simil'r amor spiratus i diuinis nō est actus amoris cū spiratione passiua. ¶ His uisis dico duas ꝓclusiōes. ¶ Priᵐ est ꝙ nō obstante ꝙ in creaturis sit noticia genita quia ibi est actus intelligendi per actū dicendi uere pductus. In diuinis tñ nō ē noticia genita, qō pbo 4ᵒ. ¶ Primo sic. Illud qō est in diuinis ante suppositū patris nō est pductum a patre nec ab aliquo, sed in diuinis actus intelligendi pcedit suppositum patris. sicut ēntialia precedunt pſonalia. ergo ꝛc. ¶ 2° Omne pductum est uere elicitum. sed actus intelligendi nō est elicitus sed innatus. ꝗ ꝛc. ¶ 3° sic. Omne pductum est a pducente natural'r distinctum. sed actus intelligendi a nullo realiter in diuinis distinguitur. ¶ 4° sic. si actus intelligendi esset pductus in diuinis. tūc ex eo ⁊ dictione passiua ꝓstitueret uerbum. hoc est falsum. nam tunc ex essentia ⁊ dictione nō ꝓstitueretur. qō est incōueniens. ¶ 2ᵃ ꝓclusio est. ꝙ non obstante ꝙ i creaturis sit amor spiratus quia est uerus actus amoris pductus uere p actum spirandi. In diuinis tñ nō ē amor spiratus. Qō pbo 4ᵒ. ¶ Primo sic. omne pductū a pducente distinguitur realiter. sz amor in diuinis nō distinguit realiter ab aliq°. ergo ꝛc. ¶ 2° sic. quia tūc non ꝓstitueret ex essentia ⁊ relatione spūsanctū. sed ex amore ⁊ spiratione passiua. qō est falsum. ¶ 3° sic. Oia essentialia in diuinis sunt impducta. amor in diuinis est ēntiale quodda ergo impductus. ¶ 4° sic. q2 passio essz rō ꝓcedendi sibi. sed hoc falsum est. cia ista argumēta eque pbant utrāqz ꝓclusionez. Sed hic ē diffi. uidetur enim ꝙ deuiatio fiat a fratre iohāne Scoto qui i plerisqz locis in def oppositū totaliter dicere. Dicit enim ꝙ uerbum est noticia genita. ⁊ spūsanctus est amor spiratus. ¶ Dico ꝙ nunq̄ de intentione sua fuit ponere in diuinis actus intelligendi uel uolendi esse elicitos sz innatos. nec actum amādi spiratum. Ideo ipse negat in diuinis uerbū essentiale. ¶ Sed instatur 4ᵒ. ¶ Primo sic. Omne genitū ē elicitum. sed ipse ponit notitiam genitam ergo elicitam. ¶ 2ᵃ sic. omne spiratū ē elicitum quia est pductū. sed ꝓstat ꝙ ipse ponit amorem spiratū. ¶ 3° sic. ipse pōit uerbum in diuinis esse eiusdem rōnis cū uerbo in creaturis. sz uerbū in nobis ꝓstituit

Vide ꝓdē 8ᵃ. 27. q. 2. arto. 2°

ex actu intelligēdi ⁊ dictiōe passiua. sil'r g
in diuinis. ¶ 4° sic. ipse hēt ponere amorē
spiratum in diuinis ⁊ in creaturis eē eiusdem rōnis. sed in creaturis ꝓstat ex actu amandi ⁊ spiratione passiua. ergo eodē mō in diuinis erit. ¶ Ad primū ⁊ ad 2ᵐ simul dico q̄ filiꝰ ē idemtice notitia. ⁊ spūsanctꝰ est amor idemtice. ⁊ ppter hoc sic loquitur ¶ Sz ꝓtra. quia eodem mō filius est amor idemtice sicut spūsanctus. ⁊ spūsanctus notitia sic filius. g ꝛc ¶ Dico q̄ licet ad uerificandum istam pdicationē. necesse sit assignare causam idemtitatis filii ad notitiam. ⁊ spūsancti ad amorem. Tūm quia oia alia attributa sūt eque eis idem. Qpz aliud dicere ad rem ut uideat causa quare concedit q̄ filius sit notitia genita. ⁊ non amor. spiratus. uel bonitas. ⁊ sic de aliis. Eodem mō de spūsancto. quare nō sit eque bene notitia genita sicut amor ⁊ bonitas ¶ Ad cuius intellectū sciendū q̄ in diuis aliqua uerificantur pprie ⁊ nō appriate. sicut hic pater generat. Aliqua uerificant appriate ⁊ nō pprie. sicut filius est sapia dei. ars pīis ꝛc Alti nec appriate nec proprie. sic hic pater est eēntia. eēntia enī nullī est appriata nec ppria. Alia aūt uerificat utroqz mō. sicut hic in pposito. filius est notitia genita. ⁊ spūsanctus est amor spiratus. Ista euī pdicata ꝓstant ex aliquib⁹ appriatis. s. ex notitia. quē licet sit ꝓis. appriatur tñ filiō. quia pcedit ab intellectu. ⁊ ex pte spūsancti ex amore. qui licz sit ꝓia appriatur tñ spūsancto. qui pcedit p modum uolūtatis. ꝓstituitur inq̄ ex istis sic appriatis ⁊ etiam ex istis sic ppriis. s. gnatione passiua. ⁊ spiratione passiua. quarū una ē ppria filio. ⁊ alia spūsancto ¶ Sed q̄. qz ex diuersis nō licet inferre ꝓiunctū. licet ergo pcedatur q̄ filius sit notitia. ⁊ sit genitus nō tamē sequit. ergo notitia genita. simil'r de spūsancto ¶ Dico q̄ licet ex diuersis nō licet inferre ꝓiunctim in sensu ꝓpositōnis tamē bñ licet in sensu diuisiōis. ⁊ ideo licz bene inferre. spūsanctꝰ ē amor ⁊ ē spiratꝰ. ergo est amor qui est spiratus in sensu diuisionis. nō tamē amor spiratus absolute ¶ Sed ꝓtra. in diuinis amor spiratꝰ nō est. cum non sit nisi unus amor in tribus ¶ Dico q̄ pprie loquendo amor spiratꝰ si intelligitur simpl'r sic nos intelligimus in creaturis amorem spiratū esse pductū sic mq̄ intelligendo. Dico q̄ includit impossibile illud pdicatum. amor spiratus. ⁊ ideo uere nō pōt pdicari de aliquo. nam nullus amor in diuinis ē spiratꝰ. isto mō intelligendo. sicut nec aliqō pductus. Si autē intelligatur alio modo. s. denoiatiue. sic pōt pcedi q̄ spūsanctꝰ est amor spiratꝰ hoc est spūsanctus est ille qui est amor spiratus. Eodem mō dico de notitia ex parte filii ¶ Sed quare ista nō pceditur. spiritꝰ sanctus est eēntia spirata. ⁊ filius ē eēntia genita. sicut de amore ⁊ notitia. ¶ Dico q̄ hoc ideo ē. quia eēntia est abstracta ultimata abstractione. ⁊ ideo nō possunt de ea ista pdicata. s. genitū ⁊ spiratum dici. amor aūt ⁊ notitia nō sūt ultimate abstracta. iō nō est simile. ¶ 2ª quia amor ⁊ notitia nō sunt ultimū. quo respectu istarū pductionum siue actiuarū siue passiuarum. ⁊ ideo forte sicut nō repugnat eis esse qō. tot rationibus quot eēntie. ⁊ ppter hoc pōt magis pcedi ¶ 3ª pōt dici q̄ ista sunt appriata. ⁊ ideo a ppriis possūt denominari. eēntia aūt nō est appriata. ideo nō sic potest. ¶ Ad 3ᵐ ⁊ ad 4ᵐ simul. quia eandē tangum difficultatem ¶ Dico q̄ uerbum ⁊ amor spiratꝰ in diuinis ⁊ in creaturis sūt eiusdem rōnis q̄tum ad sua formalia constitutiua. quia raz in deo q̄ in creatura uerbum q̄tum ad suum formale ꝓstitutiuum ꝓstituitur p dictionem passiuā. ⁊ amor spiratus utrobiqz p spirationem passiuam. ⁊ ideo q̄tum ad hoc sunt eiusdem rōnis. sed nō q̄tuz ad fundamentale suū ꝓstitutiuū quia in diuinis ē natura. in creaturis autē actus intelligendi. ⁊ in diuis respectu spiritussancti est natura ex parte una. ⁊ i creaturis actus amoris ex pte altera ¶ Sed ꝓtra. naz respectus uidētur uariari ex fundamentis ꝑᵐ rōnes suas formales. g cum fundamenta sint alterius rōnis. ergo ⁊ pductiones sunt alterius rōnis ¶ Dico q̄ dictio passiua ⁊ spiratio passiua in deo ⁊ in creaturis. licet cōueniant in aliqua ratione.

Nō singlare dictū

Ⅱ 2ª quaestio

Ⅱ 2ª dē 8ª 27. q. 3.

formali. nō tñ ꝓueniūt in rationē specifica ultimata. sicut in creaturis spiratōnes magis inter se ꝓueniūt q̃ cuz diuinis. ⁊ tñ nō oēs spiratōnes sunt eiusdem rōnis. sicut nec oēs amores ¶ Sed cum in diuinis sit noticia ⁊ amor ⁊ dictō ⁊ spiratō. quare nō ꝓstituūt uerbum ⁊ spūmsanctuz ¶ Dico q̃ ideo spiratio actiua nō ꝓstituit. quia ad uenit supposito ꝓstituto. Eodem mō. quia relatio prius aduenit essentie q̃ noticie. uel amori prius cum essentia ꝓstituit. ideo non pōt cum illis.

¶ Distinctio undecima.

Qo. p.

Spiritussanctus. ¶ Circa distinctionem undecimaz quero utrum spūssanctus ꝓcedat a patre ⁊ filio. q̃ nō Jo. 15. Luz uenerit spūssanctus qui a patre procedit. Dic nulla mentio fit de filio q̃ ab eo ꝓcedat. ergo ꝛc. ¶ Cōtra Ziba'. in simbolo fidei xpiane dicit sic. Spūssanctus a pre ⁊ filio nō factus nec creatus nec genitus. sed ꝓcedens. ergo uidetur q̃ ab utroqz ꝓcedat ¶ Circa istam questionē quatuor sunt inquirenda. ¶ Primū est. Utrū spiritussanctus ꝓcedat a patre ⁊ filio ¶ 2° si ꝓcedat a patre p filium ¶ 3° si ꝓcedat in filium ¶ 4° si a filio in pzem procedit ¶ Quantū ad primū dicūt greci q̃ spūs sanctus ꝓcedit a patre ⁊ nō a filio. q̃ nihil est tenendū nisi q̃ determinate habetur in scriptura. sed nō habet q̃ ꝓcedat a filio. g̃ hoc nō ē tenēdū sicut aliquid fidei ¶ Sz ꝛtra hoc arguitur p scripturam sacram 4° ¶ Primo sic. p scripturam Jo. 3°. Luz uenerit spūs quem mittaz uobis a pre. ⁊ Jo. 16. Ego mittā uobis eum. ⁊ tñ nō pōt mittere nisi psona originās. g̃ ꝛc ¶ 2ª ē Jo. 16. Ipse de meo accipiet. si autē accipiet de eo q̃ est filii. ergo ꝛc. Ex quo colligitur q̃ ex quo spūssanctus accipit aliquid a filio totus est a filio. quia deus est quicqd hēt 6ᵐ Hilari. de trin. g̃ ꝛc ¶ 3ª ē Jo. 20. ubi xps insufflauit in apl'os dicens. Accipite spūmsanctum quoꝝ re. ꝛc. ¶ 4ª est paulo qui appellat spūmsanctū spūm xpi. qō nō fecisset nisi significare uoluisset spūmsanctum xpi esse. ergo ad ipm refertur. ⁊ non nisi relatione originis. g̃ ꝛc ¶ 2ª arguo 4ᵐ p rōnem. Prima sumitur ex psonarum germanitate ¶ 2ª ex sūma identitate ¶ 3ª ex summa equalitate. ¶ 4ª ex fecunditate. ¶ Ex prima arguit sic. Inter psonas diuinas ē summa germanitas ⁊ excellentissima. sed si spūssanctus non ꝓcederet a filio nō esset inter eos sūma germanitas ⁊ excellentissima. quia maior germanitas ē inter psonas qñ una originatur ab alia. q̃ qñ utraqz pōse a tertia. sicut filii ad pzem q̃ fratris ad fratrem. hec ē rō Hugo. de sacramētis. ¶ Ex 2ª sic. quādocūqz aliq̃ habent eandem uim ꝓductiuaz equaliter ꝓducunt. sed filius ⁊ pater habent eandē uim ꝓductiuam respectu spūssancti. ergo filius eque ꝓducit sicut pater. Minor pz quia uoluntas ⁊ obiectū est pfectissimuz principium spūssancti. sed ꝓstat q̃ pfecte ē in eis ¶ 3° sic. 6ᵐ Hila. Pater ꝓducit sibi filium equalem. ergo ꝓicat sibi oēm uim ꝓductiuam que sibi nō repugnat. sed uis ꝓductiua respectu spūssancti non repugnat filio. ergo sibi eam ꝓicat. Alioqn eum sibi equalem nō genuisset. quia ipse pater uim ꝓductiuam pfecte habet. ¶ 4° sic. qñ principium ꝓductiū nō ꝓhabens terminum adequatum ꝓicatur alicui supposito illud pōt ꝓducere. sed principium ꝓductiuum spūssancti non ꝓhabens terminum adequatum ꝓicatur filio. g̃ ꝛc ¶ Preterea pfecta caritas ⁊ amicitia hoc ꝓlaudit. quia naturalis inclinatio est ꝓduxentis ad ꝓductum. ⁊ ecōuerso. ⁊ ideo naturalior esset inclinatio ⁊ amicitia inter pzem ⁊ psonas ⁊ ecōuerso. q̃ aliaꝝ duarum psonarum que nullam inter se habent ꝓicationē adinuicē ¶ Sz ꝛtra istud instatur 4ᵐ ¶ Primo sic Nam maior germanitas ponit inter patrem ⁊ filium q̃ inter eos ⁊ spūmsāctuz. quia ꝓueniūt in spiratione actiua. ergo ex summa germanitate ita fortiter arguit z̄ nos sicut ꝛtra grecos ¶ 2° ꝛtra secūdam uiam. quia illud qō habet principiū ꝓductiuū ꝓducendi illud pōt ꝓducere. sed

eque habet. filius principiū generandi sic habet principium spirandi. quia habet memoriam pfectam. ergo eque p illud ꝓcludi tur ꝙ filius pōt generare sic ꝙ pōt spirare

¶ 3° ꝓ tertia. q2 pater spirat sibi spi. ſ. equalem. ergo si ex equalitate ꝓcludit ꝙ filius pōt spirare. ergo ex equalitate spūssancti ad patrem eque ꝓcluditur. ꝙ spūssanctus poterit generare filium. pſertim cum sibi non repugnat. ¶ 4° ꝓtra quartam. Nam ppositiones accepte uidentur supponere 5m prius ⁊ posteri° in diuinis. qō a nil'tis negatur. nō est ergo ibi ꝑhabere ꝙ necessario includit prius. qō in diuinis negatur

¶ Ad primū dico. ꝙ germanitas cōsistit in ꝓsubstancialitate ⁊ origine. non autem in pprietate supuenientē. quia ipsa eis sc̄z suppositis ꝓpatur sicut quasi accidēs. tres ergo pſone sūmam germanitatem habent quia eandem sbam. ⁊ una ab alia originatur. nō est ergo maior germanitas patris ad filium ppter spiratōem actiuam ī qua pueniūt q2 eis ꝓpatur quasi accidens eis aduenien̄s. Exemplū. si duo fratres sunt albi ⁊ tertius niger. nō ppter hoc ē maior germanitas inter duos albos ppter ꝓuenientiam in albedine q̄ eorꝫ ad tertius. q2 equaliter est in oibus rō germanitatis sc̄z ꝓsubstāialitas ⁊ origo ¶ Ad 2m dico ꝙ ops addere nisi illi supposito repugnet producere. filio aūt nō repugnat spirare spūs sanctum. qō ꝓcludebat ratio. sz tñ filio repugnat generare. quia generaret se ipsum ideo instantia non ualet ¶ Ad 3m dico ꝙ habens uim pductiuam siue principium pductiuū pōt p illud pducere si nō repugnat supposito pduci ⁊ pductio. licet ergo ꝓicetur spūisancto principium pductiuus filii. ⁊ licet spūi nō repugnet ex se filius pducere tamē filio repugnat. eo ꝙ iam pre intelligitur pductus. naz pducto ⁊ habēti esse simplr repugnat pduci siue cape esse. spūssanctus aūt nō pintelligitur in diuis pduct° anteq̄ filius habet uim spiratiuā

¶ Ad 4m dico ꝙ sicut nihil uidet nisi ponatur ordo. ꝙ rōnes sunt insolubiles que pbant filium pcedere a spūsancto. ⁊ filiū ata a spūsancto sicut spūssanctus a filio. nō uidetur mihi necesse ponere ordinem ⁊ p/ ꝓns prius. ¶ Sed hic remanent due diffi. //ꝑdē. d°. 13. p totā

¶ Prima est ꝙ nō uidetur ꝙ illud qō est prius productum totaliter ab aliquo ꝙ aliquo mō ab alio pduci posset. sed prius origine pater pducit spūmsanctū q̄ filius hoc patet. quia sicut pater prius origine ē filio. ita pater prius spirat origine filio. quia a se. si ergo pater in primo signo originis pducit spūmsanctū. nō pōt spūssanctus in 2° signo pduci a filio ¶ 2a diffi. est. quia non uidetur ꝙ due cause totales possunt cocurrere ad causandum aliquem effectum. qua tunc effectus ab aliquo dependeret. quo nō existente. nihil min° eēt Sed hic ponūtur duo principia totalia respectu spūssancti. Nam pater totale principium est spūssancti. quia si nō esset filius adhuc uim pductiuā haberet pater respectu spūssancti. Eodem mō dico de filio. q̄ uidetur ꝙ pater ⁊ filius pducere nō pōt

¶ Ad primā dico ꝙ nō alia pductione pō pducit spūmsanctū ⁊ filius. sed oio eadē pductōne. Nō est aūt incōueniens ꝙ illud quod pductum est una pductione in pri° signo. eadem pductione pducatur ab alio in 2° signo. Exemplū in creaturis. Anima beati petri nūc agit opationē beatificam ⁊ eam elicit 5m multos. in resurrectiōe aūt totum suppositū eliciet eandem opatōnem eadem electione ꝓicata supposito quā pri° aia eliciebat. Ista ergo opatio post rōnem erit ⁊ incipiet accipe esse ab aliquo. a quo prius non accipiebat. ⁊ tñ prius habebat esse. hoc aūt ideo est quia eadem pductiōe ꝓicata. Sic dico in ppposito. Licet enīz spūssanctus prius origine spiretur a patre q̄ a filio. nō tamē sibi repugnat spirari a filio eo ꝙ filius eadem spiratōne spirat qua pō prius spirabat. sibi a patre ꝓicata ¶ Ad 2m dico ꝙ idē esse a duobus totaliter pro duobus. pōt intelligi dupliciter. uel a duobus totalibus ⁊ cū hoc diuersis principiis pductiuis. siue p duobus. ⁊ sic erit impossibile. quia sic sequerent multa incōuenientia. ¶ Primo ꝙ aliquid dependeret ab aliquo. quo non existente nihil minus esset. ¶ 2° cum pductiōes distinguūtur penes

//ꝑdē. d°. 7. q. 3. ar. 1°. 2°

principia. tūc sicut esset distincta principia totalia. sic essent distincte pductiones totales. idem autem pduci diuersis pductionibus totalibus est oio impossibile. Si aūt intelligatur idē esse a duobus ⁊ p duob⁹ idem principium pductiuū ⁊ eandē uim pductiuam habentibus. hoc nō est impossibile. sicut si duo homines unam aiam haberent. oio unum actū intelligendi causarent. ⁊ quilibet esset totale pducens. nec esset inconueniens q̃ eadem uis productiua actū intelligendi ambo pduceret. ¶ Aliud exemplū multū accōmodatū. unū enī actū uidendi habēt duo oculi. ⁊ totaliter ab utroq̃ causatur. naq̃ uno clauso alius pducit. qd patet. quia uno clauso ⁊ nihil uidente alius uidet. tota aūt causa quare sic est. est quia habent unam potentiam. Nō ē ergo inconueniens q̃ duo principia totaliter habentia idem principiū pductiuū causent eundem effectum. ⁊ quilibet eorū totaliter ⁊ sic est in ppositio. quia pater ⁊ filius idem principium pductiuū habent. ¶ Ad illud qd̃ greci adducūt q̃ nihil est traditum in scriptura. potest esse falsum. sicut ōnsum ē quadruplicr. ¶ 2° etiā nō ꝛcludit locus ab auctoritate negatiue. non enīq̃ habetur in scriptura q̃ Christus descēdit ad inferos. ¶ Quātum ad 2m. Utrū pater pducat spūmsanctū p filium. Sciendū q̃ 4r mōis pōt intelligi aliquid agere p aliud. Aut p principium pductiuū. sicut ignis calefacit p calorem qui est in eo formaliter. Aut sic p instrumētū. sic faber fabricat p martellū. ¶ 3° mō. sicut p causam secūdā. sicut de° mouet celū p intelligentiā. Aut sicut p illud cui ꝛicat equales Xtutē pductiuā quomō deus pater p uerbum fecit oia. ut habetur Io. i. ¶ Primo ergo mō deus pater nō p ducit spūmsanctū p filiū. quia filius nō ē eius pductiua patris. nec principiū in pōe formaliter existens. Nec 2° mō. q̃ instrumentum est minus pfectū q̃ sit principale agens. filius aūt tam in entitate q̃ in perfectione necnon in ui pductiua p omia est patri equalis. Nec 3° mō. quia ois causa primaria plus influit in causatū q̃ secundaria. ⁊ p ꝛñs 2a deficit a prima. In filio autē nullus defectus est. Remanet ergo quartus modus. q̃ pducit siue spirat per filium. q̃ ꝛicat sibi eandē uim pductiuā sicut oia causat p uerbū quia ei ꝛicat uim pductiuā eandem. qua ipse pater causat. ¶ Sed hic re. dissi. Si pducitur spūssanctus a patre mediante filio. beatus Aug. 15. de trin. uidet dicere q̃ non. sed q̃ pater ⁊ filius eque immediate pducant. nō aūt sicut stagnum a fonte mediante riuo. sed eque imediate ad utroq̃. sic ꝛcludio eque immediate a duabus pmissis. ꝓ m beatum Clementē. Accōmodū exemplū in grāmatica adhuc inuenīt de tribus pōnis. Est enī in grāmatica prima pōna que loquit de se ipsa. 2a ad quem prima loquit. Et 3a de qua fit sermo inter illas. ⁊ ita est in locutione naturali. ille enim ordo nō est ad placitum sed ex natura rei. Et sic etiam est ordo in diuinis pōnis. pater enī est tenēs locum prime pōne que loquit a se. 2a est ad quem terminatur locutio prime pōne. 3a de qua fit sermo inter primā ⁊ secūdā. Producitur ergo spūssanctus de cōi ꝛcordia ⁊ cōi collocutiōe a patre ⁊ a filio. ⁊ nō ab uno mediante alio. g ꝛc ¶ Quantuq̃ ad tertium. s. Utrum spūssanctus pcedat a patre in filiū. Dico q̃ sic. Nam ꝓ m Aug. Quicquid habet spūssanctus hēt a patre ⁊ filio. sed spūssanctus p circūcessionē hēt esse in filio. ergo hoc habet a patre. ¶ Similiter dico q̃ filius habet a patre q̃ sit i spūsancto. sed talis inexistentia est realiter in utroq̃ relatio equipante. si ergo filius a patre habet q̃ sit in spūsancto. ⁊ spūssanctus habet a patre q̃ sit in filio. Xtus aūt Andree sic debet exponi. ¶ Quātū ad 4m scz Utrum spūssanctus pcedat a filio in patrem. Dico q̃ sic. Et ad hoc inducuntur quattuor auctoritates. ¶ Prima est Clementis in libro de articulis fidei. qui dicit monas gigni monadē. ⁊ in seipsum suuq̃ reflectit ardorē. ¶ 2a est Richar. de trini. qui dicit q̃ non est amor iocundus nisi sit mutuus. ita q̃ eundem amorem quem hēt pater ad filium rependat filius ipsi patri. ¶ 3a est Aug. 5. de trini. Spūssanctus est conexio patris ⁊ filii. ¶ 4a est Vla. 12. de

trim. Spūssanctus est cōnexus mutuus. g̃ unus ꝓcedit in alium ¶ Patet hoc idem ratione. Nam quicquid habet spūssāctus habet a filio. sed spūssanctus est in patre per circūincessionē. ergo hoc hēt a filio. ¶ Sz ꝓtra istud arguit 4r ¶ Primo sic. pater nihil habet a filio. ⁊ p ꝗns nō habet ita se spūssāctus a filio. ¶ 2° sic. quia filius non habet a se ipso in se q̃ ꝓducat spūmsanctū sed hēt a patre. ¶ 3° sic. qz filius nihil hēt nisi a patre ¶ 4° sic. quia pater nihil originaliter hēt nisi a se. ¶ Ad ista posset dici q̃ forsan isti respectus insistentie non sunt nisi fundamētales. ⁊ ideo nihil addunt ad ꝑsonas insistentes. ⁊ ideo q̃ pater sit in filio a nullo hēt. uel q̃ sit in spūsanctō. sed q̃ ipsi sint in seinuicem. uel in eo hoc habent a patre. ¶ Uel pōt dici q̃ aliud est habere spūmsanctuz a se in se. ⁊ aliud est dicere q̃ spūssanctus habeat patrem in se. uel q̃ hēat esse in patre. Primū enim ꝑcise ꝓpetit ꝑti. Nulla enī ꝑsona in diuinis hēt aliquod a se nisi ꝑcise pater. sed filius hēt spūmsāctū a patre. sic enī filius ⁊ spūssāctus ꝓcedūt a patre. itaquicquid hēnt a patre habent. ⁊ sic esse in quocūqz hēnt a patre. spūssanctus aūt habet oia a patre ⁊ a filio ¶ Ex istis sequūtur multe ꝓpritates theologice ¶ Pri^a est q̃ pater hēt esse in filio a se. 2^a q̃ hēt esse in spūsancto a se. 3^a q̃ pater ꝓducit filiuz in se. 4^a q̃ ꝓducit filiū in spūmsctm̄. 5^a q̃ ꝓducit spūmsanctū in se. 6^a q̃ producit spūmsanctum in filio. 7^a q̃ filius ꝓducit spūmsanctū in se licet nō a se ¶ 8^a q̃ filius ꝓducit spūmsanctū in patre ⁊ sic de aliis ¶ De istis aūt resolutōibus circūincessionis est dubium qō ꝑ nūc transeo. qz alias uidebitur in loco suo ¶ Ad argu^m in oppositū dictum est q̃ locus ab auctoritate nō tenet negatiue.

Q. 2.

Utrum spūssanctus si nō ꝓcedēt a filio distingueret ab eo. q̃ non quia p^m Aug^m. Deus est quicqd habet. excepto eo q̃ relatiue dicit ¶ Cōtra Spūssanctus ꝓcedit quō datus nō quomō natus. ¶ Aliqui dicūt q̃ questio ista nō ē admittenda. qz includit ipossibile. ¶ Sz ꝓtra istud arguit duplici testimonio scōz ¶ Primū est Aug. 5. de trin. ubi sic dicit Si pater nō eēt innascibilis. nihil ꝓhiberet eum filium genuisse. ⁊ tñ ita impossibile est patrem nō esse innascibilem sicut filiū non spirare ¶ 2^m testimonū est Richar. de trini. 3. dicit sic. Si in diuis non eēt nisi una ꝑsona. nihil ꝓhiberet eam habere plenitudinem sapientie ⁊ potentie. Aūs sit̄r uidetur ꝓcludere impossibile. g̃ ꝛc ¶ Idcirco ad p̄missam questionem dicūt aliqui duas ꝓclusiōes ¶ Prima est q̃ filius nō distinguitur a patre nisi per filiatiōem. q̃a ꝑ ipsam ad nullu aliud se habet. ¶ 2^a cōclusio est q̃ filius nō distinguitur a spūsācto nisi ꝑ spiratōem actiuam. quia ꝑ nullā aliam habitudinem respicit ipsum. Quo habito patet. q̃ si filius nō haberet spirationem actiuaz. nō distingueret a spūsācto Ratio utriusqz ꝓclusionis est. quia relatō nō distinguitur nisi ab opposito. eo q̃ tota quidditas relatōnis ꝑcise oppositū respicit cum ergo filius ꝑ filiationē non respiciat nisi solum patrem. ergo ꝑ ipsam nō distinguitur nisi a patre. ⁊ similiter cū filiatōne spūmsanctū nō respiciat. sed ꝑ spiratōnem actiuaz. precise distinguitur per eam ab eo ¶ Contra primā de filiatione. ⁊ ꝓtra ꝓclusionem ambaz rōnum arguo sic. ¶ Pri° Sicut relatio p^m totam suam quidditatez est ad aliud. s. ad terminū. ita eēntia ē ad se. si ergo relatio a nullo pōt distinguī nisi ab illo ad qō est. cum p^m Aug^m. Essentia p^m totam rōnem suam sit ad se. a nullo distinguerer. eo q̃ nihil extra se respiciat ut terminū. illud est impossibile. ergo ꝛc ¶ 2° sic. Si filiatio nō distinguit nisi ab opposito. cuz in filio nō respiciat oppo^m aliquod a nullo qō est in filio distingueret. ⁊ sic in filio nō erūt due emanationes. sed tantuz una. Et ꝓpterea. si sint una. quicquid una respicit ut terminū ⁊ alia ¶ 3° sic. nō solū in deo sed etam in creaturis equalitas est relatō distuncta a paternitate. ⁊ tamē equalitas nō est ad paternitatez ut ad terminū ¶ 4° filiatio diuina distinguit a filiatiōe in creaturis. ⁊ tñ nō respicit eaz ut terminuz ¶ Dico g̃ q̃ filius ꝑ filiatiōem distinguit

Bto thomas

ꝑdē in glos. q̃ ꝑ

S. g̃ nō sp̄ nō poterit affho ēt alig qz nr nō hēret ad qno relatiue dicitur ad eū g̃ si vera ē ista ꝓ sp̄ sp̄ nō ē alig nō alia ioē in qz relatiue ad eū dē sp̄ sp̄ nō refert ad aliū ⁊ ꝑ spiratē g̃ si nō ꝓ hēret nō distingu

Aūt emerius de guardano

a quocũq; nõ filio.qõ patet p principium
pplexum. Quecũq; nõ sũt distincta ꝓ.a.
necessario uidentur esse idez ꝓ.a.si.a.for
maliter in eis existat. Ista patent.q; distin
ctum ⁊ idem sunt immediata circa qõcũq;
ens.uel saltẽ idem ⁊ nõ idem. Si ꝗ filius
filiatione nõ sit nõ idem spũisco.uel distin
ctus.necessario sequit ꝙ idem erit. ¶ Lõ
formatur.quia extrema ꝓtradictõnis non
possunt ꝓuenire aliq̃bus nisi ꝓpter aliud
⁊ aliud.⁊ ꝓ.ꝙ sunt distincta.sed filius nõ
est idem cũ spũsco p spiratõem.⁊ est nõ idẽ
p filiationem.ergo ꝛc ¶ Ad rõem p con
clusione quãdo ipsi dicũt ꝙ tota q̃ditas
relationis est ad aliud.uerum est.sic tota
quidditas homis est ad se. Est eni animal
ronale. hoc aũt nõ obstãt. homini possũt
ꝓuenire adhuc ꝓprie passiões.s.idem ⁊ di/
uersum que sunt passiões entis. q̃uis eni
albedo sit aliquid ad se.tñ distinctio a ni/
gredine sibi aduenit. Eodem mõ dico de re
latione. que licet sit ad aliud.tñ põt sibi cõ
petere passio entis ¶ Contra secũdam cõ
clusionem de spiratõne arguo 4°. ¶ Pri°
sic.quãdocũq; aliqua distinguuntur p prio
ra.ammoto quocunq; posteriori adhuc di
stinguũtur.sed filius ⁊ spũsanctus distin
guuntur p sua priora.quia p sua ꝓstitutiua
Spiratio aut actiua est posterior filio.ut
patebit iferius.ergo ea ammota adhuc re/
maneret distinctio filii a spũsco ¶ 2° sic.
quãdocũq; aliqua distinguũtur ex rõib°
suis formalibus.remanentibus illis rati
ombus formalibus remanerẽt adhuc illa
distincta. sed filius a spũsco distinguit ex
sua rõne formali que ꝓstat ex eẽntia ⁊ rela
tione.⁊ similit spũsanct° a filio.ꝓstat.n.
ratõ formalis spũsanct° ex essentia ⁊ spi
ratione passiua.ergo cũ spiratio actiua nõ
sit de rõne filii.ea ammota adhuc remanet
rõ filii. ⁊ p ꝓnãs eius distinctio formalis a
spũsco ¶ 3° sic.quãdocũq; aliqua relatio
ponit effectum suum formale non solum
circa fundamentũ. sed etiam circa suppo^m
illa necessario refert suppositum in quo est
Exem^m de similitudine que ponit effectũ
suum nõ solum circa albedinem. sed circa
sbm.ideo nõ solũ refert fundamentum.s.

sbm

albedinem.sed etiam suppo^m.sbm eni dicit
simile.sz distinctio ẽ talis relatõ. Duo aũt
sunt huc fundamẽta distinctõnis.s.filiatio
⁊ spiratio.que ꝓ.ꝓ oẽs sunt emanatões di/
stincte. Distinctio aũt fundatur in istis.cũ
ergo si nõ esset spiratio in filio.⁊ spiratio
in spũsancto.ipse eẽnt in spũsãcto.⁊ adhuc
eẽnt distincte emanatões necessario.distin
ctõ.n.in eis fũdata nõ soluz denoiaret eas
sed etiaz supposita.⁊ sic plona filii ⁊ spũs
sancti adhuc distinguerent. ¶ 4° sic. Eadẽ // scotus
principia sunt eẽndi ⁊ distinguendi. Nam
per idem unumquodq; p qõ est ens etiam
est unum.⁊ p ꝓnãs distinctũ.sed plona filii
habet esse plonale. ⁊ ꝓstituitur p gnãtiõez
passiuam.⁊ spũsanctus p spiratõem pas/
siuam.ꝗ ꝛc ¶ Sed hic occurrũt 4° diffi. // 29 ax. 9
¶ Prima.si filius nõ pduceretur a patre
utrum eẽt distinct° ab eo. Dico ꝙ nõ.quia
distinctio pssupõit eẽ.filius aũt si nõ eẽt a
patre.simpliciter nõ eẽt.ꝗ ꝛc ¶ 2ª diffi.
si spũsanctus nõ pcederet a patre .utrum ⁊ spiratione
distingueret ab eo ¶ Dico ꝓpter eandez
rõnem ꝙ nõ.tunc eni nõ esset.quia p spira
tionem ꝓstituit in esse cui repugnat esse in
primo mõ.nisi a spiratione.sic ergo homo
si nõ esset a nullo distingueretur.sic dico ⁊
ꝓposito.sequit eni p locũ a parte in mõ.si
filius est distinctus.uel spũsanctus.ꝗ est
q si nõ est.nõ est distinctus. p locũ a toto ⁊
mõ destructiue. unde quicũq; ponit ꝙ spi
ratio actiua ꝓstituat filium.ꝓnter debet di
cere ꝙ si nõ spiraret nõ distingueretur ab
aliquo alio. ¶ 3ª diffi.est.Utrum spiratõ
⁊ generatio passiue possũt se ꝓpati.⁊ uidet
ꝙ sic.nam in creaturis unus ⁊ idem actus
amandi est gnãtus q; ab oppo°. ⁊ est spira // pdẽ 3ª 3. q. 7. ax. 6. 22. de q.
tus.quia a potentia uolitiua/ Similiter si obõ
actiue se ꝓpacũtur.s. paternitas ⁊ spiratõ
quare nõ passiua ¶ Dico ꝙ impossibile ẽ ⁊ pdnctr pma 46
idem pductum pduci duabus pductõib°
totalibus. in actu aũt uolẽdi in creaturis
gnãtio ⁊ spiratio se ꝓpacuntur. q; neutra
est totalis pductio. in diuinis aũt gnãtio
est totalis.⁊ spiratio est totalis.ideo nõ sũt
ibi diuerse pductiones partiales. sed una
est ibi totalis. ¶ 4ª diffi. ẽ.q; magis acti/ ⁊ pdnctr 5ª. q. 9. de
ue fiant ꝓpossibiles ꝙ passiue. ¶ Dico hic

m

q̃ licet idem ꝓducens ꝓducat plura plurib̃ ꝓductoribus totalibus, sicut sol plures radios quia nõ accipit eē ꝑtias ꝓductiones. tamẽ q̃ idem ꝓducatur totalibus duab̃ ꝓductoribus incõueniẽs ē. quia productum capit eē ꝑ ꝓductiõem. repugnans autem ē q̃ idem capiat eē totaliter duab̃ ꝓductoribus. suppositus ergo patris ꝓdurit duo suppositi duabus totalibus ꝓductoribus. quia nõ accipit eē ab illis. ideo sibi simul nõ repugnat. sed spũsanct̃ totaliter a spiratione passiua accipit eē. ideo nõ pōt habere aliam ꝓductõnem qua accipiat eē ¶ Sz adhuc remanet unũ dubiũ Duo enim signa nature ponũtur in diuinis ¶ Primũ est fecũditas intellectiue. i quo est ordo orginis inter patrem ⁊ filiũ totuz q̃tum ad eē. ¶ 2m signum est fecunditas uolitiue potẽtie. ¶ Donat ḡ q̃ pri̅m signũ sit 2m. ⁊ ecõuerso. Qtz esset ne incõueniens ¶ Dico q̃ ista hypothesi posita. sequũtur 4ᵒ mirabilia magna. ¶ Pri̅m ē q̃ prima ꝑsona ꝓstituetur actiua spiratione. sic nunc actiua generatione. spiratio enim tunc precederet generationem ꝓpter transpositõem fecũditatum ⁊ signoz̃ correspondentium illis fecunditatibus ¶ Constat aũt q̃ ꝑma relatio primũ suppositũ ꝓstitueret. ⁊ 2ᵃ 2m. spiratio aũt passiua eēt 2ᵃ. ita q̃ 2ᵃ ꝑsona ꝓstitueretur spiratione passiua. ⁊ ita 3ᵃ ꝑsona filiatione ¶ 3m mirabile ē q̃ relatõ paternitatis eēt ꝓis duabus ꝑsonis sicut nunc ē spiratio actiua. nam eodem modo ꝓicaretur 2ᵉ ꝑsone fecunditas intellectiua sicut nũc ꝓicatur fecũditas uolitiua. ꝓpter autẽ ꝓicatõem fecũditatis uolitiue. sequtur ꝓicabilitas spiratõis actiue. ḡ tũc ꝓpter ꝓicationem fecũditatis intellectiue ꝓsequeretur ꝓicabilitas generatiõis actiue ¶ 4m mirabile est. q̃ sicut nũc pater est ꝑma ꝑsona. filiᵒ 2ᵃ. spũsanctᵒ 3ᵃ. ita tunc spirator esset ꝑma ꝑsona. quia ꝑ spiratiõem actiuã ꝓstitueretur. spũsanctus eēt 2ᵃ ꝑsona. qz ꝑ secũda relationem ꝓstitueretur. s. ꝑ spira passiuam. 3ᵃ ꝑsona eēt filius. quia licet paternitas ꝑcederet filiationem. sicut nũc spiratio actiua spirationem passiuã. tñ paternitas non ꝓstitueret. sed esset ꝓis ꝓstituta patris ⁊ cõicabilis. qõ repugnat. Filiatio aũt 3ᵒ loco tertiã ꝑsonam ꝓstitueret. sic nũc ꝓstituit spiratio passiua ¶ 4m mirabile ē q̃ spũsanctus tunc ab una ꝑsona sola ꝑcederet. quia a spiratore que eēt ꝑma ꝑsona Filius aũt a duabus. s. a spirãte ⁊ spirato quibus ꝓis eēt paternitas. Ista aũt mirabilia ⁊ multa alia sequũtur ꝓpter illud falsum suppositum. ¶ Sed ꝓtra ista sũt duo dubia. ¶ Primũ est. q̃ illud cui quocũqz posito. aliquid nõ repugnat habet uim ⁊ aptitudinẽ illius. sed hoc posito nõ repugnaret predicte spirationi actiue ꝓstituere. ḡ spiratio actiua habet uim ꝓstituendi. ⁊ tũc sequit q̃ ꝓstituet. qz in diuinis nõ differt esse ⁊ posse. ¶ 2m dubiuz. qa illis positis nõ repugnat paternitati ꝓicabilitas. nam saluata rõne formali paternitatis uariato solum ordine tu dicis q̃ ipsa eēt ꝓis. ⁊ per ꝓñs ꝓicabilis. oē autẽ ibi ꝓicabile. necessario ꝓicatur. ergo paternitas in diuinis necessaria est ꝓis. ⁊ ꝑ ꝓñs nõ ꝓstituit ¶ Iste aũt rõnes me ꝓuincũt ad tenendũ. q̃ si uarientur. ista signa. ita q̃ ꝑmum fieret 2m. ⁊ ecõuerso. dummõ saluarentur rõnes formales paternitatis. ⁊ aliarũ ꝓprietatum que nunc sunt. eodem mõ ꝓstituerent sicut nunc. Et rõne enim paternitatis que ē i deo sibi ꝓpetit ꝓstituẽ. ⁊ incõicabilitas. ⁊ opposita ꝓuenũt spirationi actiue. ⁊ sic ꝓueirẽt tunc. ¶ Sz dices q̃ nõ est intelligibile. qz prima relatio esset spiratio. ḡ constitueret ¶ Dico q̃ oppositũ est eque male intelligibile. ⁊ melius ē dicere q̃ ista hypothesi posita. sic mirabilia multa sequũtur. ita istud inter alia. quia paternitas non eēt eiusdez rõnis cum ista. ⁊ sic de aliis. uariato ordine uariantur rõnes formales eoz̃. ¶ Ad argumẽtũ dico. q̃ spũsanctus hẽt respectũ distinctionis ad filium ꝛc. nõ oportet probare

Vtrum spiratio actiua differat realiter a paternitate. q̃ sic. qa qõ est elicitum a supposito differt realiter a ꝓstitutiuo suppositi. sz spiratio actiua est elicita a patre. ḡ ꝛc. ¶ Cõtra. tantũ tres res ponũtur. ¶ Dic ponũtur duo declarada. ¶ Pri̅m est de eo q̃ tãgit argu̅m.

Utrum actus spirandi sit elicitus. ¶ 2m ē de quesito. ¶ Quantū ad primū pono 4 conclusiones de actu spirandi diuino. ¶ Pri est ista. q spiratio actiua in pte a nl'o pōt elici. uel ē elicita. pbo. Quādocūqz aliqua sunt idez realiter. si unū sit elicitū. reliquū nō pōt esse eliciens. sed spiratio in patre. si eliciatur nō pōt elici nisi a patre. uel ab eo qō est formaliter in patre. sed sicut declarabitur. illa est eadem cuz oibus que sūt idē realiter. g ꝛc. ¶ 2a est q spiratō i filio nō est elicita ab eo. qz inter ꝓducens ⁊ eliciens ⁊ elicitum semp ē realis distinctio. spiratio actiua nō differt realiter ab aliquo qō sit formaliter in filio. ergo ꝛc. ¶ 3a est q spiratio in filio nō est elicita a pte. qz eadē res numero. uel ōtitas nō pōt esse elicita ⁊ nō elicita. sed in filio spiratio est eadez res cū spiratione que ē in patre. g ꝛc. ¶ 4a est q spiratio passiua in spūscō non est elicita. qz sola psona spiratur. ⁊ psona causa formalis abstrahit a suo effectu. spiratio aūt formaliter est elicio alterius. ergo ut ipsa nō pōt eē elicita. ¶ Nunc pono 4 alias ꝓpositōnes de ui spiratiua. ¶ Prima est q potentia spiratiua siue uis nō ē in deo elicitiua spiratōis actiue i patre. ¶ 2a est q nō est elicitiua spiratōis actiue in filio. ¶ 3a est q nō est elicitiua spiratōis passiue i spūsancto. ¶ Iste ꝓpositōnes unico uerbo ꝓbantur. quia qō nō elicitur respectu eiꝰ nō est uis elicitiua. sed nulla ista. ꝓpriatuz est elicibilis. cuilibet enī repugnat eē elicitum. ergo ꝛc. ¶ 4a ꝓpositio est. q uirtus spiratiua in deo ē elicitiua psone spūsāctī quia spūsancꝰ est suppositū uere eliciuz ⁊ ꝓ ꝓns elicibile. sz oē elicibile ē ab aliquo eliciuo. sicē oē calefactibile ab aliquo calefactiuo. nō pōt aūt dici q illud eliciuum sit spiratio actiua. quia tunc passiua esset elicibilis. cuius oppositū est oñsum. Erit g uolūtas secūda. s. uolūtas ifinita cū opposito in infinitum diligibili sibi ꝓsentato. ¶ Utis aliquibus de spiratōe ⁊ ui spiratiua in deo. Dico duas ꝓpositōes de spiratione i creaturis. ¶ Prima est. q spiratio actiua in creaturis que fundat in potentia uolitiua nō est elicita. quia elitionis nō est elitio. sicut nec actionis est actio ut uitetur ꝓcessus in infinitū. ¶ 2a ē q spiratio passiua que fūdatur in amore spirato nō est elicita. quia tūc haberet in se formaliter elitionem. qō est impossibile. ¶ De ui autez spiratiua pono tres ꝓpositōes i creaturis. ¶ Prima est q uirtus spiratiua in creaturis nō est elicitiua actiue spiratiōis. sed tm fundamētum. ¶ 2a est q ipsa nō est elicitiua spiratiōis passiue que fūdat in amore. ¶ Iste due ꝓbant unico uerbo. qz nihil ē elicitiuū respectu illius qō nō est elicibile. spirato actiua ⁊ passiua nō sūt elicibiles. ¶ 3a ꝓpositio ē. q ipa ē uere elicitiua amoris spirati qui est actus uolendi. quia sicut potētia motiua est respectu moti. ⁊ actiua respectu passi. nō aūt actionis ⁊ passionis sic spiratiua respectu spirati nō spiratiōis. ¶ Sed ꝓtra ꝑdicta instat 4a. ¶ Primo. quia quicquid hēt spūssanctus. habet sibi datuz a patre ⁊ filio. 6m Aug. ¶ Istud aūt dare est elicere. cum ergo spiratio passiua sit ei data. sequitur q necessario erit elicita in eo. ¶ 2o sic. potentia ꝓductiua respicit oia ad que sua ꝓductio terminat. sed spiratio actiua terminatur ad oia que sūt in spūscō uel primo. uel secūdario. g ꝛc. ¶ 3o sic. oia relatio in creaturis causatur a suo termio effectiue. spirationis aūt passiue terminus est potentia spiratiua. g ꝛc. ¶ 4o sic. nihil i creaturis est inelicitum. quia oia creata sūt ꝓducta. oē aūt ꝓductū est elicituz. ergo oē creatum est elicitus. ⁊ p ꝓns spiratio actiua ul' passiua. ¶ Ad primū dico q illud dari non est spirari. cū enī essentia diuina detur tunc p ꝓns spiraretur. dari ergo est ꝓicari ⁊ ita spūssancto ꝓicatur ꝓprietas. s. spira passiua que in ui spiratiua quasi ꝓtualr ꝓtinetur. ¶ Ad 2m dico q assumptum est uerum. qn quicqd est in termino totali. accipit simplr esse. ⁊ ꝓducitur. sed in diuinis nō sic est. quia terminus formalis nō producitur. ⁊ p ꝓns nihil eminat ꝓprie ut qō nisi ipsa psona ut terminus totalis. ¶ Ad 3m dico q si efficiat spiratio passiua a suo termino. illa ꝓductio uel factio nō ē spiratio. sed creatio naturalis. Melius tm uidetur dicendū q nulla factio ab aliquo fiat

quia ipsa est quo aliud fit ¶ Ad 4m dico
q̃ non negatur spiratiõem actiuã esse elici
tam in creaturis saltez a creante. Negatur
autem q̃ sit elicita a uolũtate spirãte. quia
ipsa est qua uoluntas creata est spirans.
¶ Nunc 2° uidendũ est q̃ spiratio actiua
est distincta a generatõne actiua. ¶ Dicũt
aliqui q̃ distinguit sola rõne. ¶ Contra
istos nõ oz alia argumẽta habere. nisi illa
q̃ que pbatur distinctio eẽntie ⁊ relatõnis
¶ Dicũt autẽ alii q̃ distinguit realiter. tñ
nõ ponũt. qz una nõ est in alia. sz utraqz
in eẽntia cui sũt ambe realiter idem ⁊ oib⁹
modis ¶ Cõtra hoc arguit sic. quecũqz
uni ⁊ eidẽ sũt eadem. ipsa inter se sũt eadẽ
sed paternitas ⁊ spiratio sunt idem real'r i
essentia. g̃ inter se. ¶ Preterea. hec pnitas ẽ
hec eẽntia. sed spiratio est hec eẽntia. g̃ hec
spiratõ ẽ hec pnitas. ¶ Preterea hoc suppo
sito destruitur forma silogismi perfecti
que ꝓsistit in unione duoꝝ que uniuntur
in 3°. ¶ 4° est ꝗ primũ principiũ ꝓplexum
quia si nihil aliud est spiratio q̃ essentia. ⁊
spiratio distinguit realiter a paternitate. g̃
sequitur ꝓtradictio. s. affirmatio ⁊ negatõ
de eodem. qõ est ꝓtra pri⁹ prin⁹ ꝓplexum
¶ Ideo dico q̃ spiratõ actiua in patre nõ
distinguitur a paternitate realiter. nec ipa
in filio distinguitur realiter a filiatõne.
Hoc pbo 4r. ¶ Primo sic. sicut pri⁹ um/
tas in eẽntia ꝓsistit. ita pma simplex diuer
sitas. s. realis stat inter psonas. sed si spira
tio actiua ⁊ gnatio eẽnt realiter distincte.
pri⁹ realis distinctio nõ esset inter psonas
sed pma simpl'r eẽt in una psona. ¶ 2° sic
magis uidẽtur idem que sunt in una pso/
na. ⁊ min⁹ distingui q̃ que sũt in diuersis
sed que sũt in diuersis tm. realiter ⁊ pcise
distinguũtur. ergo que sũt in una min⁹ q̃
realiter ¶ 3° sic. una psona non est magis
una in se q̃ in alia. sz si ille due pductões
realiter distinguerent. psona spũsãcti eẽt
magis una in se q̃ alie. qz nõ haberẽt mul
titudiez rez quã alie hẽnt. g̃ ꝛc. ¶ 4° sic. ⁊
hec ẽ fundamẽtalis. ubicũqz enim sunt 4or.
⁊ realiter distincta. ibi sunt 4or res. sed i di
uinis sũt 4or distincte r'ones. ⁊ p te distin/
cte realiter. g̃ 4or res. qõ est ꝗ determinatiõez
ecclesie. que ibi determiat esse tãtũ tres res
¶ Istud nõ põt euadi nisi dicat uno duo/
rum modoꝝ. uel q̃ sunt idem in eẽntia. uel
dicere q̃ nõ est incõueniens ponere 4or res
reales eiusdem eẽntie. ¶ Cõtra primũ in/
statur. nam psone sũt distincte realiter. ro
dicũtur tres psone. simil'r tres res. nõ ob/
stante identitate pfecta eaꝝ cum essentia.
ergo a simili. nõ obstãte pfecta identitate
relationũ distinctaꝝ cũ eẽntia. si sint real'r
distincte. sic sũt 4or. ita erũt quattuor res.
¶ Nec sufficit 2m. qz illo mõ quo ecclesia
ꝓcedit tres res ul' plures in diuinis. negat
quattuor. sed nõ ꝓcedit trinitatem ⁊ plura
litatem rerum nisi relatiuaꝝ. ergo illo mõ
negat quaternitatem. Sed quare non ita
distinguitur spiratio actiua ab aliis real'r
sic spira⁹ passiua ¶ Dico q̃ nõ est incõue
mens duas ꝓductõnes totales actiuas eẽ
in una psona. que aũt sũt in una psona. in
una realitate ꝓueniũt. ⁊ p ꝓñs non disting
uũtur realiter. sed impossibile ẽ plures p
ductiones passiuas totales eẽ in eadẽ pso
na. ⁊ p ꝓñs sũt necessario i duabus. sz due
psone hñt diuersas realitates. g̃ ille due p
ductiões real'r distinguũtur ¶ Sz tũc est
dubiũ. qz uidet q̃ spiratio actiua a seipsa i
patre real'r differat ut ẽ filio. qa pz ⁊ fili⁹
diuersas realitates hẽnt ¶ Dico ad hoc q̃
sic una eẽntia ẽ in tribus real'r distinctis.
una tñ real'r. ita dico de spiratõe actiua qõ
est in duobus. unde ad distinctiõem reales
nõ sufficit hze aliam ⁊ aliã realitatẽ. sed re
quirit q̃ unũ distinctoꝝ real'r nõ hẽat rea
litatẽ quaz aliud hẽt. uel eõuerso. sicut nõ
sufficit q̃ aliqua dicãtur distincta psonal'r
q̃ habeant in se diuersas psonalitates. qa
cũ eẽntia diuina hẽat distinctas psonalita/
tes diceret distincta psonal'r. requirit g̃ ad
hoc q̃ aliqua dicent psonal'r distingui. q̃
psonalitatẽ quã hẽt unũ nõ hẽat aliud. uel
eõuerso. qõ nõ ꝓtingit in essentia diuina.
¶ Ad argumẽtum in oppositũ patet. dc q̃
spira⁹ actiua nõ ẽ diuina g̃ sps sp̃ dc diuina

Trũ spiratio actiua sit ꝓstitutiua
psone. Dic pri° uidẽdũ ẽ. si spira⁹
actiua ꝓstituit. 2° dato q̃ ñ. qua
re nõ ꝓstituit. ¶ Quãtũ ad pri⁹ dicit un⁹

nõ de di. ꝛeal. d. 33. q. 4

reuerẽdus doctor. P. aureo. q̃ spira° actiua
ꝛcurrit ad ꝓstitutõem Xbi cũ eẽntia ⁊ filia
tione. ⁊ ad ꝓstitutiõem psone pẕis cũ eẽn°
⁊ pẕnitate. Et hui° rõ ẽ. quia quecũq; sunt
indiuisa in se ⁊ nullatenus admuicez diui
sa. ꝛcurrũt ad eandẽ unitatem. sz ille r'ões
⁊ eẽntia sũt talia. g̃ ꝛcurrunt ad unitatem
eiusdem psone. Sed ꝗ istã opiõez argu°
quadrupl'r. Pri° sic. quãdocũq; aliqua
duo ꝛcurrũt in ultimato ꝓstitutiuo. ipa cõ/
ueniũt in rõe toti° ꝓstituti. sic̃ si aliqua con
ueniũt in una ꝓprietate indiuidiali sunt
unum numero. sed pẕ ⁊ filius ꝛueniunt in
ultiato ꝓstitutiuo psone. s. in spiratiõe acti
ua. q; spira° ẽ ultimate ꝓstitutiuũ. ergo cõ/
ueniũt in unitate psone. 2° sic. Ordo ⁊
ꝓcessus ĩ ꝓstitutiuis ẽ ꝓcedẽ a magis ꝓfu/
so. ⁊ minus distincto ad magis distinctũ ⁊
ad magis ꝓpriũ. ergo illud ꝓstitutiuũ q̃d
ultimate aduenit ẽ magis ꝓpriũ. sed in ꝓ
cessu ꝓstitutiuo ꝛ psone pẕis ultima'' ẽ spi
ratio actiua. Prius enĩ intelligit pẕnitas
q̃ spira° actiua intelligat aduenire. g̃ ipsa
erit magis ꝓpria. ⁊ p ꝓns erit min° pẕis. ul'
incõmũicabilis. sed hoc est falsũ. q; pẕis est
duabus psonis. 3° sic. nullũ ꝓicabile cõ/
stituit ultiate suppo'' in esse incõmũicabili
quia impossibile est q̃ forma det opposi''
effectũ. uel esse sibi. sed spiratio actiua ulti
mate aduenit. ⁊ ipa ẽ ꝓicabilis. g̃ non dat
supposito esse incõmũicabile. 4° sic. quã
docũq; est aliq̃ suppositũ in ultiato eẽ cõ/
stitutiuũ. impossibile est q̃ aliq̃d aduenies
ipm ꝓstituat. sed pẕ est ꝓstitutus in ultiato
esse p gnãtõem actiuã. ⁊ filius p passiuam
ergo spiratio actiua aduẽiens utriq; iam
ꝓstituto. ipm nõ ꝓstituet. Cõfirmat. q̃a
nõ uidetur q̃ spiratio actiua aliquid hẽat
unde sibi ꝓueiat ultiate ꝓstituere ⁊ pẕcise. q̃d
nõ hẽat paternitas in pẕe. uel filiatio in fi
lio. q; utraq; istaꝝ ẽ eque incõmũicabilis
sicut est illa. sed p signo p quo essentia in
telligit aduẽire eẽntie. cõstituit psonã spũs
sancti sine q°cũq; alio excepta eẽntia. g̃ sic
pẕnitas ⁊ filiatio. si in aliq° signo ꝓcedunt
spiratõem actiuã. ergo ꝓstituende erũt p
sone. Ideo dicit q̃ spiratõ actiua nõ ẽ Xbi
uel patris ꝓstitutiua cũ tota fecũditas in/

t ellectiua pintelligat uolitiue fecũditati. ⁊
p ꝓns psone intelligũtur pcõstitute. Sz
ꝗ illud istat 4°. Pri° sic. q̃d aduenit põt
ꝓpletũ esse rei. illud est accns p aduentõem
sed si spiratio actiua nõ ꝓstituat ⁊ aduenit
psonis iam ꝓplete ꝓstitutis. ergo ẽ accidẽs
⁊ aduenticium deo. q̃d ẽ impossibile. 2°
sic. quod est in aliquo ⁊ est sibi extraneuz.
non uidet q̃ possit stare cũ ipo sine aliqua
ꝓpositõe. sz spiratio actiua est in istis duo/
bus suppositis ⁊ ẽ eis extranea. ergo uidet
necessario q̃ ipa cũ eis ꝓponat. 3° sic. nul
luz suppositũ. est unũ formal'r q̃d hẽt in se
aliquã rõem. uel aliq̃d ad suam rõem for/
malem nõ ingredit. sed p te spiratio actia
rõem formalẽ pẕis nõ ingreditur. ergo pẕ
nõ est unum formal'r. 4° sic. non enĩ ui
det q̃ spiratio actiua sit minoris efficacie
q̃ passiua. sed passiua spiratio ꝓstituit per
sonam spũssancti. ergo eodem mõ actiua
ꝓstituit psonã pẕis ⁊ filii ul' alteri°. Ad
ista p ordinẽ. Ad primũ dico q̃ si intelli
gatur accidens uel aduenticiũ. uel aliquid
quasi extraneũ. hoc est nõ intrans rõnem
formalem. sic ꝓcedo q̃ spiratio actiua ẽ ac/
cidens ⁊ aduentitia. sed hoc nõ est impossi
bile in diuis. ut patet in attributis ⁊ eẽn°
⁊ multis aliis. Si aũt intelligat ꝓprie ac/
cidens. sic dico q̃ spiratõ actia nõ est ꝓprie
accidens. ⁊ hoc ꝓpter duo. Cunm ẽ idemtũ
tas realis sui ad suppo'' cui aduẽit. 2''
est. q; est subsistens ⁊ non inherens. Ad
2'' dico q̃ eodem mõ posset dici de similitu
dine ⁊ equalitate. quia aduenũt psonis iã
ꝓstitutis. ⁊ ñ faciũt ꝓpositõez ꝓpter idistin
ctionem realem que est inter ipas. ⁊ alia
in quibus est. s. psonaz pẕis ⁊ psonã filii.
Ad 3'' dico q̃ ꝗ'' istos psona diuia nõ ẽ
aliqua una rõ formalis formal'r una. sed
solũ est una res simplex ꝓstituta ex duab°
rõnibus formalibus. quaꝝ quelibet pdi/
catur de ipsa idemtice. Ad 4'' dico q̃ li
cet maioris efficatie nõ sit passiua spiratõ
q̃ actiua q̃tũ ad multa. tñ q̃tũ ad hoc põt
dici q̃ spiratio passiua ẽ talis q; ẽ incõmu
nicabilis. g̃ sibi debet ꝓstituere. sz actia nõ
est huiusmõi. g̃ sibi non debet. Hoc aũt sta
tim declarabit. Sz fugiendo difficultates

posset hoc dicere. q spiratio actiua ideo nō
ꝓstituit. q2 aduenit iā pri° ꝓstituto. sed spi/
ratio passiua nō. ideo ꝓstituit. ¶ Quantū
ad 2m uidendū ē de causa istius negatiue.
quare. s. spiratio nō ꝓstituit sic cerere origi
nes tam actiue q̄ passiue que sunt in deo.
¶ Dicitur sicut iam dictuz est. q2 aduenit
p̄cōstitutis. s. p̄ꝛi iam ꝓstituto p gnātōnem
actiuā. ⁊ aduenit filio iam precōstituto per
gnationem passiuā. ⁊ licet habeat uim ꝓsti
tuiuam. tn ꝓstituere. nō pōt. q2 nō est ꝓsti/
tubile respectu ei°. sicut calor lignū sūme
calefactū calefacere nō pōt. ¶ Sed ꝗ istud
arguitur quadruplr. ¶ Pri° sic. licet enīz
bona rō sit ad pbandū q nō ꝓstituat tn
nō oñdit ppter quid. nec pbat a priori.
¶ Et ideo arguit ꝗ ¶ Primo sic. oē ꝓstituti
uum necessario est alicui° ꝓstituibilis. sed
p te spiratio actiua ē ꝓstitutiua. ergo alicui°
ꝓstituibilis. nō aūt alicuius illoꝝ truz. qa
ipsa sūt ꝓstituibilia p̄cise p tria ipsa ꝓstituē
tia. ergo erit dare aliud ꝓstituibile p ipsuz
nihil est ibi impotentia. ergo erit dare 4m
ꝓstitutū. ¶ 2° nulla ꝓtus realis siue actiua
siue passiua ē respectu entis p̄hibiti. tunc
enīz eēt uere potētia ad impossibile. sed oē
aliud suppo^m ꝑter tria est p̄hibitū. g spira
tio actiua nō ē ꝓstitutiua alicuius. ¶ 3° sic.
in incōmucabili natura ē idem esse ⁊ posse
si ergo actiua spiratio hēt de se uim ꝓstitu
tiuam suppositi. necessario ibi eēt tale sup/
politū ꝓstitutū. uel si nō aliquid posset esse
deus qō nō est. ¶ 4° sic. min° est ponendū
in deo aliquid frustra q̄ in creatura. tunc
aūt esset in deo ita potentia frustra. s. spi/
rationis actiue ad actū q nō posset reduci
nec p se nec p aliquid aliud. ¶ Ideo uidet
mihi dicendū q spiratōm actiue ex se intrin
sece repugnat ꝓstituere p̄sonā ⁊ nil'am hēt
de se uim ꝓstitutiuā. quātūcūqz eni aduenīt
ent supposito nō p̄cōstituto. ¶ Ad hōc dico
q repugnat sibi ꝓstituere. licet ēni filiatiōi
inq̄tum filiatio est. nō ꝓpetat ꝓstituere. sed
rōni specifice filiatōis qua ꝓtrahit ad diui
na. Sic ergo dico in ppositio. q nō solum
spirationi in gnali nō ꝓpetit hēe uim ꝓsti/
tuendi. ipsi formali ⁊ specifice hui° spira/
tionis repugnat ꝓstituere. Et ideo non est
assignāda alia rō. stante ēni rōne formali
istius spiratōis a quocūqz aduenente. uel
recedente nō ꝓstitueret. ¶ Sed ꝗ hoc instat
quadruplr. ¶ Pri° sic. non enim uidet q
rōnes hoc pbātes necesse sint. uaz entitati
que ē in deo uel rōni formali entitatis nō
repugnat ab eterno ꝓicare. s. inquātū enti/
tas ē. cum ergo nō fuerit ꝓicata nō ꝓicabit
ergo poneret frustra. non sequit ergo. nec
illud simile de spiratōe. ¶ 2° sic. nā quot
tidie querit quare filius nō pōt gnare cuz
habeat potentiam generandi. nō oz autez
querē hic si rō sufficeret assignata. posset
enim sic dici q filius ē filius. g frustra ta/
lis inquisitio fit. ¶ Ideo dico eodē modo
de multiplicatōe filioꝝ in deo. ¶ 4° quia
nō uidet rō quare magis repugnat actiue
inspiratiōi ꝓstituere ex sua rōe formali q̄
passiue. ¶ Ad primū istoꝝ dico q ad hoc
qō aliquid nō sit frustra non oz q ponat
actu. sed q ipsum sit ponibile. ita q nihil
sibi repugnat sicut potentia creatiua alte/
rius mundi non ponitur frustra quia pōt
fieri. dato q nūq̄ fiat. ¶ Ad 2m dico q rō
quare filius non pōt generare est ignota
nobis quecūqz sit illa. Ideo fit questio ut
aliqualiter saltē a posteriori possemus red
dere caulam aliq̄ istius ꝓtitatis. ¶ Ad 3m
eodem mō. nam causa intrinseca quare nō
posset eē plures filii. ē nobis ignota. Ideo
p extrinseca inquiremus. nō ēni cognosci/
mus rōem formalem ppter quid forte h°
est. ¶ Ad 4m dico q si spiratio actiua ⁊ pas
siua esset nobis pfecte note sicut ē beatis
uiderem° causam intrinsecam repugnare
actiue que mō nos latet. Et ideo quo ad
nos prima rō alioꝝ ad pbandū. quia ista
ita est. satis uidetur sufficiens. sed p illam
nō redditur prima rō. quia aduenit suppo
sito p̄cōstituto ppter aliam causam. s. quia
spiratio est spiratio.

¶ Distinctio duodecima.

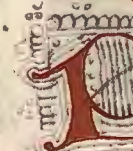

Principuz. ¶ Circa distinctiones duodecimā querit. Utz
pater ⁊ filij° sint unū princi^m

spūssancti. Uidet q nō. 6m Aug. Spūs sanctus pcedit a patre ⁊ filio, sic a gignante ⁊ genito. sed ut sic sūt distincta. ¶ Cōtra 6m Aug. 3. sunt unum principiū creature ergo ꝛc. ¶ Hic sūt tria facienda. ¶ Primū est principale quesitū. s. Utꝛ pater ⁊ filius sunt unū principiū spūssancti. ¶ 2m Utꝛ pater ⁊ filius sunt unus spirator uel duo spiratores. ¶ 3m Utꝛ sit unus spirans.

¶ Quantū ad primuꝫ premittūtur 4or ambula. ¶ Primū ē q pr ⁊ filius ⁊ spūs sanctus nō sūt unū principiū creature. qa suppositū est qō creat. sꝫ pater ⁊ filius ⁊ spiritussanctus nō sūt unū suppositū. sꝫ tria ergo nō sūt unum principium. qō. ¶ 2m est q pater ⁊ filius ⁊ spūssanctus non sūt unū principium quo formal'r creature. quia cū diuina essentia ul' uolūtas sit aliquid quo creant. ⁊ diuina essentia uel uoluntas non predicē formal'r de pre ⁊ filio ⁊ spūscō. sequitur ppositū. ¶ 3m ambulū est q pr ⁊ filius nō sūt unū principiū qō spūssāctū quia cū spirare formal'r spūmsāctū ut qō nō queniat nisi supposito. qꝫ essentia non spirat. sed plona. pater aūt ⁊ filius nō sūt una plona aliquo mō sequitur ppositum. ¶ 4m ambulū est q pr ⁊ filius non sunt unum principiū quo formal'r spūssancti. Nam uis spiratiua ē quo, que nō ponitur formal'r de pre ⁊ filio. ¶ Et ꝛfirmat quia repugnat supposito factū cē aliq mō quo. ¶ Istis premissis pono duas ꝛclusiones. ¶ Prima ē. q pater ⁊ filius sūt idemtice unum principiū quo spūssancti. nam uolūtas ꝛuenit cū essentia que ē primū pductiuum quo spūssancti. pbat idemtice de pre ⁊ filio ⁊ spūsancto. nam pater ē uoluntas filius est uolūtas. ⁊ spūssāctus ē uolūtas. ¶ 2a ꝛclusio ē. q pater ⁊ filius ⁊ spūssāctus sunt idemtice unum principiū creature quo quia uolūtas est principium quo creature ipsa eni dicit idemtice de pre ⁊ filio ⁊ spūsancto. nam pater est uolūtas. filius ē uoluntas ⁊ simil'r spūssāctus ē uolūtas. Sꝫ dices q rō que assignatur p istis duabus ꝛclusionibus nō ꝛcludit. quia cū etiā spūsanctus eque idemtice sit idem cū ui pductiua filii sicut pr. ⁊ cū ui pductiua sui sicut pr ⁊ filius posset dici principiū filii ⁊ suipsi. ¶ Dico q ad 6o. q rō nō sufficit nisi aliud addatur. s. q p illud princi'm quo ipsi principiant. Unde sic pōt dici q quecūqꝫ idemtice sunt unum principium creature. ⁊ 6m illud principiū principiāt. sūt simpl'r unū principium creature. sicut etiā in ppposito. ¶ Sꝫ quomō pōt dare ītelligi q duo suppositā sunt unū principiū. ¶ Dico q si deus unam aiam corpꝭ beati separet ⁊ poneret in corpe alterius. tunc quidem essent duo suppositā ⁊ tn unū principiū opans ppter idemtitatem aie. ¶ Sed hic sunt quattuor difficilia. ¶ Primū est. si pr ⁊ filius equaliter sunt unuꝫ principiuꝫ. Dico q sic. quia quecūqꝫ hēnt eandem uirtutem ⁊ equalem si ꝛcurrant p illam ad pducendū aliquid. necessario equal'r ⁊ indifferenter pducunt sed pr ⁊ filius hēnt equalē virtutem ⁊ eadē ⁊ necessario p illam pducūt spūmsanctum ergo ꝛc. ¶ Cōfirmat qꝫ ex quo necessario agunt 6m ultimuꝫ sue uirtutis pducunt. ¶ Sed ꝗ hoc instatur 4r. ¶ Primo sic. qꝫ 6m Dila. pater primo spirat. ¶ 2o sic. quia 6m Aug. pater principal'r spirat. ¶ 3o sic quia 6m ꝛiter dicta pr magis spirat. ¶ 4o quia 6m doctrinā Aug. pater a se spirat. filius nō. ergo ꝛc. ¶ Ad primū dico q pr̄initas originis nō impedit equalitatē in producendo. sicut nec in essendo. ¶ Ad 2m dico q pr̄initas nō aufert equalitatem. sed addit auctoritatem. ¶ Ad 3m. qn̄ dicitur pr magis spirat. exponendū est principalius. ¶ Ad 4m dico q a se pducere non aufert equalitatē in spiratōe. sicut nec in pductōe nec etiā eē a se impedit equalitatē. unde de celesti hierarchia. pr dicit princeps in supcelesti hierarchia tn tn ponit principalitatē. ¶ 2m difficile est. utrum pater ⁊ filius spirent ꝛformiter. ¶ Dico q multiplex ꝛformitas inuenit in ista pductōe. ¶ Prima est ꝛformitas nature. quia p eandē naturā pducunt numero spūmsanctū. s. p eēntiaꝫ. ¶ 2a ꝛformitas est potentie. qꝫ p eandem potentiam uolitiuā pducūt spūmsanctum sic eni ꝛformiter se diligūt. ita cōformiter spirant. ¶ 3a est ꝛformitas caritatis infi/use. quia sic in nobis sapia concurrit ad

m 4

Q. 10 contra denoiatg actiuē

pductiōem xbi. ⁊ ita caritas ad amorē spiratum nobilissimū. Ita in deo sunt sicē superius de sapia declaratū fuit. ¶ 4ª est conformitas spiratōis actiue. quia sicut idem principium spiratiuuz numero ē in duobᵗ suppositis. ita eadem spiratio actiua nūero ¶ Sed hic oritur difficultas. quia singla eorum que dicta sunt. alr habet pz. alr filius. eo q̄ pater a se. filius ab alio. ⁊ iō nō uidetur pfecta conformitas ¶ Dico q̄ aliquid habere a se. ⁊ habere ab alio nihil auferūt de ꝓformitate. sicut imaginantur q̄ dēe idiuiduales q̄tūcūqz sint primo diuerse. nō auferūt eaꝝ veram similitudinē. Sicrlones originis ita modicū. ⁊ sic ad illud. ¶ 3ᵐ difficile ē. si pater ⁊ filius ꝓcorditer spirant spūmsanctū. ppter uerba Richar. de trinitate ¶ Dico q̄ 4ᵒʳ modis pōt intelligi patrem ⁊ filium ꝓcorditer spirare spiritumsanctum. Aut. s. actu ꝓcordie quo se mutuo diligūt elicitiue. sicut uidet sentire Richar. ⁊ sic nō pōt. quia talis actus ē immanens. ⁊ ideo est finis. ⁊ p ꝓns non ē pductiuus nec pductus. Aut actu cōcordie quo pz ⁊ filius diligunt spiritumsanctuz pductōe. ⁊ hoc nō. quia actus uolēdi quo diligunt diuinā ēntiā ut sic ē pfectissimᵗ ⁊ beatissimus. Aut actu ꝓcordie quo se diligunt inuicem pcedente. ⁊ hoc ē uez. quia cum talis actus sit essentialis. pcedit actuz spirandi qui est notionalis. Aut actu ꝓcordie quo se diligunt. spūmsanctū ancedēte. ⁊ sic uez pōt esse. qz eodez actu diligunt suam ēntiam ⁊ seipsos ¶ Sed tunc stat diffi. quomō spūssanctᵗ dicitur amor pzis ⁊ filii. ¶ Dicitur q̄ est amor idemtice quo diligunt se ⁊ a pprietate. eo q̄ procedit ab utroqz. quia p modum amoris ¶ 4ª dubitat quomō dicit nexᵗ pzis ⁊ filii. ⁊ quare ¶ Dico q̄ ē idemtice spiratō passiua in euiᵗ correlatiuo nectuntur pater ⁊ filius i spiratione actiua que est correlatiuū spirationis passiue. Illa ēni oino una est in pze ⁊ filio. ideo isto mō dicit spūssanctᵗ nexus ¶ Nunc 2ᵒ uidēdum est de isto principali Utrum. s. pater ⁊ filius pūt dici unus spirator. uel duo spiratores ¶ Dico q̄ sāctu ⁊ doct. ꝓcedunt q̄ pater ⁊ filius sunt duo causantes. ⁊ non duo creatores. Similiter q̄ sunt duo spirantes ⁊ nō duo spiratores ergo oz assignare causam istius diuersitatis. ¶ Frater Io. dicit q̄ huiᵗ ratō est. quia quādocūqz sunt aliqua duo dependentia. dependentia unius non pōt pfecte ad aliud terminare. sed oz q̄ ambo terminentur ad tertium independens. uel ad aliquē terminum independentem. Exemplū sicut sunt duo accidentia respectu eiusdem sbi. qñ ē sunt duo adiectiua ut adiectiua sunt. neutrus aliquid terminat eo q̄ adiectiua ut sic dependentia sūt. oz ergo q̄ terminētur ad aliqō tertium. s. substantiuū. quia ut sic hēt rōnem independentis. Quando tñ unum adiectiuoꝝ substantiuat. statim illud qō sic substantiuatur terminat dependentiaz alterius. ⁊ p ꝓns alterū manens adiectiuū ponit suum significatū circa illud. Si aūt remanent adiectiua ut adiectiua. unum nō ponit significatum circa aliud ¶ Modo ad ppositum. qñ dicimus duo spirantes uterqz istoꝝ est adiectiuum ⁊ adiectiue acceptum. ⁊ sic neutrum terminat dependētiā alterius. sed utrumqz stat in suspenso ita unum sicut reliquū. Et ideo illud adiectiū qō est duo. nō ponit significatum suū circa reliquum. s. circa spirantes. ⁊ sic significatum spirationis uel spirantis non recipit significatum dualitatis. nec distinctionis sed utrumqz p se stat pcise. Quando autez dicitur duo spiratores cū spirator sit substantiuū. tunc duo qō est adiectiuum ponit significatuz circa illud. ⁊ dualitas denoiat significatum spiratōis. huiusmōi aūt est spiratio. ergo spiratio diuersificatur ⁊ plurificatur. qō est oio falsum ¶ Cōtra istud arguitur. 4ᵗ. ¶ Primo 5ᵐ Athanasium. non sunt tres oipotētes sed unus oipotēs ¶ 2ᵒ sic. idem non sunt tres eternis unᵗ eternus. ¶ 3ᵒ quia nō sūt tres immensi sz unus immēsus ¶ 4ᵒ sic. quia nō sūt tres increati sed unus increatus. hec oia habent in eodez symbolo. ⁊ tñ oia ista sūt adiectiua ¶ Dico q̄ forsan de ui sermonis ista nō essent neganda que negat Athanaᵗ. Sed ppter timorem erroris ne dicendo tres increati. uel tres immensi. uel tres oipotētes

Q. 5. q. 2.

Q. q̄ conformitas attendit primo duobus penes qualitates seu quasi qualitates. et iō penes agentia seu respectus illas qualitates. sz p se principaliter q̄ et duobus attendit penes albedinem et albedinem. et iō attendit penes causas albedinem et alias albedines

Q. q̄ nat dependēs alterius ē ma pi deus illa dependēta

Q. ita q̄ dicere fir iō q̄ dnor pnā sp̄ sp̄

Q. q̄ dnor ad nō d̄ aliq̄ pfectissimᵗ iō fir ato

et tres eterni, sicut dicimus tres personas, tres deos, suspiraremur ut patz. ¶ Nūc uidendum est de 3° principali. Utrum posset dici plures spirantes. ¶ Sed istud apparet ex 2° declarato. Dicimus enim duo creantes uel duo spirātes, sed nō duo creatores, uel spiratores, ppter ratōnem dictam. ¶ Sed unum dubiuz restat, quare nō dicimus duo spirantia, exquo dicuntur duo spirantes. ¶ Ad istud dico q̄ ista nō ꝓceditur, pater et filius sunt duo spirantia. Eiusdem ratio est que dicta est, nā adiectiuū in masculino et femio genere nō ita substantiat sicut i neutro, quia ergo hic spirātia accipit in neutro genere, hinc est q̄ intelligit p n. odū substantiui, et sic reliquū adiectiuum, s. duo ponit significatū circa significatū spirantiuz sicut dictum fuit de spiratore. Et ppter hoc concedimus q̄ pater et filius sunt duo in masculino genere, et tamē nō in neutro. ¶ Sed tunc est diffi., quia pater et filius sūt duo suppositi spirantia. ¶ Dico q̄ determiatio suppositi excludit sensum de multitudine actuum, duo enim determiat ly suppositi et non ly spirātia. ¶ Sed difficultas ē, utz posset ꝓcedi q̄ pater et filius sint due psone spirantes. ¶ Ad illud dico q̄ de ui sermonis uidetur eadem rō sicut de alio, ideo posset ꝓcedi. ¶ Ad argu^m i ꝓpo^m pz ex dictis.

Qq. 1 92

Utrum pater eternus prius origine pducat uel spiret spūsanctū q̄ filius q̄ non. In hac trinitate nihil prius aut posterius s^m Athanasiū.

¶ Contra Aug^m. de triplici habitaculo uidebimus in pzia q̄ pater pcedit filium origine. ¶ Hic primo uidendum est quid sit ordo originis. ¶ 2° Utrum in diuinis sit talis ordo originis. ¶ 3° de principali quesito. ¶ Quantū ad primū dicitur q̄ ordo originis nihil aliud est q̄ ipsa origo, p hoc enim solum dicit unum posterius origine alio quia est ab illo, et prius a quo ē aliud. Sed illud nō intelligo. Ideo arguo ꝓ ra hoc 4^r. ¶ Primo sic. Impossibile ē credi/tum et non creditum esse oio idem, sed creditum est ab omnibus catholicis eē in deo originem, sicut enim articulus fidei tenet multi autez uere fideles negant ordinem qualemcūqz etiam originis, ergo nō ē idez ipsa origo et ordo originis, sed aliqualiter differūt. ¶ 2° sic. Impossibile est idem eē medium demōstrationis et ꝓclusionis pdi/catum, sed p originem pbamus ordinem, ergo origo nō est idem q̄ ordo. Maior ē manifesta, quia nihil pbatur p se ipsum. Minor etiam patet, quia p hoc q̄ filius ē a patre, pbamus filiuz esse posteriorē pze ergo ꝛc. ¶ 3° sic, quādocūqz aliqd repugnat alicui in quātum a, qō non repugnat sibi inquātum b, necessario a et b nō sunt in eo idem, sed filio inq̄tuz genitus repugnat spirari, inq̄tum aūt posterior origine nō repugnat, ergo necessario esse posterio/rem et esse genitum non sunt oio idem et p ꝓnā nec ordo et origo. ¶ Confirmat, quia qnādocūqz aliquid est eiusdem rationis in aliquibus, impossibile est q̄ sit idem oino rum illis que rōne distinguūtur in eis, sed esse ab alio et esse posterius origine ut sic ē eiusdem rōis in filio et spūsancto, origines aūt istoz spē uel quasi spē distinguūtur, s. filiatio et spiratio passiua, ergo origo et ordo inter psonas duinas necessario distinguuntur. ¶ 4° sic, ꝓicabile et incōicabile ex natura rei distinguūtur, sed posterioritas originis ꝓicatur, quia est eiusdem rōnis in filio et spūsancto, filiatio aūt incōicabilis ē ergo distinguitur. ¶ Ideo uidetur mihi dicendum q̄ sicut ordo nature aut pfectiōis nō est ipsa natura, aut pfectio, sz habitudo inter talia extrema que talem ordinē hēnt ita ordo originis est habitudo inter ipsas origines, uel inter ea que ipsis originibus referūtur. ¶ Sed dubiū uidet, qz minis uidentur relationes multiplicari, si supra ipsas origines fundetur ordo qui ē habi/tudo, uel quidam respectus. ¶ Dico q̄ ne/cessario ponere cogimur aliquos respectus in istis relationibus, certū enim est q̄ filiatio distinguitur a spiratione spiratiua, que qdē distinctio non oio est ipsa filiatio, qz distinctio respicit p termino illud quo distinctū distinguit distinctione ipsa, sed filiatio nō respicit p termino ipam spirationē passiuā sed pcise ipsum pzem, ergo oz ponere tales

m 5

respectus. sed hoc nō est inconueniēs eo q nō
ponūtur actuales uel formales. sed solus
fundamētales. ¶ Sed dices quomō ꝓpat
ordo originis ad ipsas origines uel rela/
tiones. ¶ Dico q ordo originis ita ꝓpatur
ad ipsas origines. sicut passio ad ipm sbm
sicut enim ex rōne formali alicui⁹ sbiecti de
mōstratur ppria passio illius sbiecti de eo
sic ex rōne originis demōstratur ordo ori
ginis inter origines. ¶ Nunc 2° oz insistē
circa quesitū. Utrum. s. in diuinis sit talis
ordo originis sic expositus est. ¶ Et q̄tū
ad hoc sunt hic 4ᵒʳ inquirenda. ¶ Primū
est. si in diuinis est ordo originis. ¶ 2ᵐ si
in diuis pater est prior origine filio. ¶ 3ᵐ
si i illo priori originis quo pī pcedit filiū
ꝓpetit pīi aliqua opatio. ul' si pī prius ori
gine spirat spūmsanctū q̄ filius. ¶ 4ᵐ si
pater priⁿ origine pducit filiū q̄ spūscm
¶ Quātū ad primū dicat ꝓiter q i diuis
est uere ordo originis. nam ubicūqz sunt
aliqua distincta nisi sint ordinata necessa
rio. sūt ꝓfusa. sed pſone sunt distincte. g or
dinate. quia nō sunt ꝓfuse. ergo ꝛc. ¶ Isti
tamē cōi dicto applicant duo dicta ¶ Priᵐ
est q licet sit ordo. nō tn prius ⁊ posterius
¶ 2ᵐ q licet sit ordo. ⁊ cū hoc primū ⁊ 2ᵐ
⁊ tertiū. nō ē ibi prius ⁊ posterius. ¶ Sz ꝗ
primū dictū applicatuz arguo 4ᵒ. ¶ Priⁿ
sic. Quādocūqz est aliqua passio alicuius
sbiecti disiūcta. impossibile ē q inueniatur
sbiectū ul' pars sbiectiua illius sbiecti sine
altera parte illius passionis disiuncte. hoc
patz de sba respectu corporei ⁊ incorporei
⁊ de numero respectu paris ⁊ imparis. sed
prius ⁊ posterius est passio disiuncta ordi
uel rex ordinatax. g impossibile ē inuenire
ordinem uel ordinata sine altero illoꝝ. s.
uel priori uel posteriori. ¶ Cōfirmatur p
Augᵐ 18. de ciui. qui dicit q prius ⁊ poste
rius talem hēnt habitudinem ad ordinem
quale par ⁊ impar ad numerum. ¶ 2° sic.
nullū cōe diuisū p dīas pōt inueniri i rex
natura sine altera illax. Hoc ptz iductiue
in sba ⁊ in aliis. sed ordo diuidit p prius ⁊
posterius tanq̄ p dīas oppositas. pbo naz
certum est q prius ⁊ posterius ex opposito
distinguūtur. sz oia huⁿ opposita ad aliqō
rōē reducūtur. hᵒ nō ē aliud nisi ordo. g ꝛc
¶ 3° sic. ubicūqz nō est similitas oioda ibi
necessario est prius ⁊ posterius. sed ubi est
ordo ibi nō pōt esse similitas oioda. ergo
si in diuis est ordo. necessario ibi erit priⁿ
⁊ posteriⁿ. Maior est manifesta ꝓpter ra
tionē opionis. Minorē declaro. Ordo enim
est habitudo disquipantie que nō pōt esse
iter illa que sūt eiusdē rōis pᵐ q huⁿ mōi
Similitas aūt ē relatio equipantie que fū
datur super unum uel loco uel tempe. uel
natura. ⁊ sic de aliis. g cū relatio disquipā
tie nō possit eē inter extrema rl'onis equi/
pantie inq̄tuz talia. si ordo ē inter pſonas
istas diuinas. sequit necessario q ibi non
erit oioda similitas. ¶ 4° sic. in quocunqz
ordine eēntiali est inuenire primū. necessa
rio ibi ē inuenire ultimū. quia si nō. tūc eēt
pcessus in infinitū. sed in diuis ē inuenire
primā pſonam. ergo erit iuenire postremā
uel ibi erūt ifinite. ¶ Si dicas q ē deueni
re ad tertiā. ⁊ sic nō ē pcessus in infinitum
Illa aūt 3ª nō ē ultia. ¶ Cōtra negādo p
positū. pcedit ꝓpositū. si post tertiā nlla sit
ergo ipsa ē ultia. ⁊ cum 3ª sit. p ōīs ultima
¶ 2ᵐ dictum est q in diuis ē dare primū
2ᵐ ⁊ ultimū. sed tn non prius ⁊ posterius
Et si hoc eēt uex tunc rōnes facte licet cō/
cluderent q istud sic eēt. tamē nō ꝓcludunt
plus nisi q ibi ē primū ꝛc ¶ Sed ꝗ dictū
illud arguit 4ᵒ. ¶ Primo sic. quādocūqz
aliqui gradus sūt eēntialr ordinati. ubi in
uenitur posterior ⁊ prior. sed gradus ꝓpa
tiuus ⁊ suplatiuus sūt eēntialiter ordinati
Suplatiuus aūt ē posterior respectu ꝓpati
ergo ꝛc Cōstat aūt q priⁿ ē ꝓpatim. ⁊ pᵐ
suplatiuū. g ubicūqz erit primū necessario
erit priⁿ. Dic nulla ē euasio nisi dicat sicut
uidetur dicere unus doct. q priᵐ nō ē sup/
latiuū sed positiuū. prius aūt ꝓpatiuū. iō
nō sequit. ¶ Sz ꝗ hoc arguitur. 4ᵒ. ꝗ illud
dictum de significato uocabuli ¶ Primo
arguo grāmatical'r / 2° logical'r / 3° natu
ralr / 4° theologice. ¶ Primo grāmatica
liter. Naz grāmatica ꝓfuerunt sic declinare
pridez prior primū. ergo ꝛc. Unde gram
maticus dicit q quedā sūt noia que sūt in/
declinabilia in positiuo. sed in cōpatiuo ⁊

1. 8ᵒ 3ᵒ q. 1ᵒ ad 2ᵒ

29 ar. 1ᵒ

Thomas

ꝓlog. q. 1ᵒ

maior est nō pmp tho
prior arte dnp. nō ill
mnemt sb ado gne
mn mnemat sb ado
eq spe

Q. est ordo

suplatiuo declinabilia. sicut pridez. ⁊ prior primus. In quocũqz enim casu accipitur in uariabil'r pridez. prius ⁊ posterius uariat ergo ꝛc. ¶ 2° logice arguo sic. Logic° po mit. x. genera. s. x. ꝑdicamenta. cõstat aũt ꝙ nulla genera priora põit. qa cũ genera in ter media iter ꝑdicamẽta. ⁊ genera proxia spẽbus sunt priora simpl'r ¶ Tunc arguo sic. Maior est ml'titudo positiuoꝝ. q̃ ꝓpatiuoꝝ ⁊ suplatiuoꝝ. sed tm̃ sũt. x. gña ꝑma ⁊ tamẽ multa priora. ergo primũ nõ ē positiuum. quia oē prius esset primũ. ⁊ nõ ecõuerso. ¶ 3° natural'r arguo sic. Naturalis pbus docet ⁊ demonstrat ꝙ est dare unum primũ mouens. Constat ꝙ ꝑm̃ cum multa sũt priora. g̃ necessario primũ ē posterius ẽntial'r q̃ sit prim°. ⁊ sic ꝓpositũ. ¶ 4° sic theologice beatus Dionisius de angelica hierarchia. In quolibet ordine est ꝓcedere a posteriori ad prius ⁊ usqz ad unã hierarchiam. ⁊ final'r est dare unum seraph. qui simpl'r ē primus. ⁊ sup oẽs. Cõstat autẽ ꝙ ibi sũt priores multi. quia oẽs ꝑter ãfimus usqz ad primũ. hoc patet q̃ qõ ꝑsupbabũ dãtiam dicit uni soli ꝓuenit. Siml'r i uno quoqz genere est dare unũ primũ. ⁊ ml'ta priora. ¶ Ideo ꝓuictus rõne. Dico ꝙ cum in diuinis sit ordo. ⁊ ꝑm̃ illos est dare prim̃. 2m̃ ⁊ 3m̃. ibi erit prius ⁊ posterius. ¶ Et cõfirmat quia oẽs difficultates que fiunt in arguendo. assumendo prius eedem equẽ ꝓcludũt assumendo primũ. ¶ Istud cõfirmatur ꝑm̃ Augm̃ ꝑm̃ qõ sunt allegatum ad principale. quia de triplici habitaculo dicit ꝙ in patria uidemus. ꝙ pz̃ est prior origie filio. q̃ sbm̃ esse nequit sine passione. Ordo aũt orgis aut est hic ab hoc. aut ē passio istaꝝ. originũ. ¶ Quãtũ ad 2m̃ principaliter inquirẽdũ est. Utrz pater sit prior origine filio. ¶ Dico ad hoc sic dicit doctor noster ꝙ sic. ⁊ psuadet sic. ubicũqz ē hoc ab hoc. illud a quo est hoc. est prius origie. ⁊ illud qõ est ab eo est posterius. sed in diuis pater ⁊ filius sic se hẽnt ꝙ filius ē a patre ergo pz̃ prior. q̃ est a quo. ⁊ filius ē posterior origine. q̃ est ab alio. ¶ Ista ueritas ꝓfirmatur ꝑ beatum Augm̃ qui dicit prio de trin. ꝙ nulla res ē que seipsam gignat ⁊ nll'a rõ de mũdo põt assignari nisi ꝙ idẽ esset prius seipso. nam si illud nõ eẽt incõuemẽs. eẽt possibile ꝙ aliqd gigneret ꝓius existens seipsum posterius exãs. ¶ Sed tamẽ q̃ Augo nõ reddit explicite illã cãm adduco tibi Anſ. in mona. p°. Intellect° inquit Anſ. nõ capit. ꝙ idem det sibi eẽ. q̃ tunc idem esset prius seipso. pater aũt dat esse filio. nõ est aũt inconueniens ꝙ aliquid sit prius alio. ideo pz̃ distinguit a filio cui dat esse. ¶ Sed ꝗ ista ꝟitatem sic ꝓfirmatur. s. ꝙ pater sit prior origine instatur 4r. ¶ Primo sic. In isto priori origine in q°. pz̃ est prior filio. aut filius hẽt esse. aut nõ si sic cum illud qõ habet esse ꝑ aliquo prio signo in 2° signo posteriori nõ pducit. filio non pducetur. ⁊ psona filii esset prior tũc seipso. quia est posterior pz̃e. Si dicatur ꝙ non habet esse. ⁊ loquor de eẽ simpl'r. sequitur necessario ꝙ accipiet eẽ simpl'r post nõ esse simpl'r. qõ est ꝓpriũ creature. ¶ 2° sic si in illo priori origis filius non est. istud non esse nõ habet a patre. quia pz̃ nõ ē principium nõ essendi. oz ꝙ nõ esse istud hẽat a se. sed oẽ illud qõ a se habet nõ esse. est de se possibile nõ eẽ. q̃ sibi ex se nõ repugnat non esse. filius ergo erit ꝓtingens. ¶ 3° sic in quocũqz signo pater est. pater generat. sed pater est pz̃ in primo signo. g̃ pater generat. Tũc sic. aut generat aliqd. aut nihil non est dicẽdum ꝙ nihil. q̃ nihil generare. est nõ generare. ergo aliquid ⁊ illud ē filio ergo filius est ꝑ primo signo. ¶ 4° Illa signa originis sunt in eodem instanti eternitatis. sed in primo signo originis filio non est. in 2° filius est. ergo in eodez instãti eternitatis filius est ⁊ filius nõ est. ⁊ sic cõtradictoria simul. ¶ Ad primũ dicunt aliqui ꝙ filius est i primo signo originis. sz̃ hoc nõ intelligo. quia esse in primo signo originis est esse a se. sed filio repugnat eẽ a se. ergo filio repugnat eẽ in primo signo. ¶ Dico ergo ꝙ esse post nõ esse põt intelligi dupl'r. Primo ꝙ habeat eẽ simpliciter post nõ esse simpliciter. ⁊ hoc est falsum. q̃ hoc ꝓpriũ ē creature. 2° mõ põt intelligi post nõ esse accipe esse. hoc est post non esse ꝑm̃ quid accipe esse simpl'r. ⁊ isto mõ non

1 pmo

2 sub ad 4

nõ ꝙ

est inconueniens. ⁊ sic procedo q̃ filius habꝫ eē
simpl'r post nō esse p̃m quid. nam filius in
primo signo habet nō esse. Istud aūt nō eē
cum determinatōne signi est solum non eē
tale. ⁊ nō simpl'r nō esse. Exemplū in pri°
signo q̃titatis homo p̃m quid nō est risibi
lis. quia in 2° mō dicendi p se. debemus g̃
procedere q̃ fit de nō risibili p̃m quid risibile
simpl'r qꝫ nō esse quidditatiue risibile. nō
est simpl'r nō risibile. sed solum p̃m quid.
transit ergo homo de nō risibili p̃m q̃d. ad
risibile simpl'r. ¶ Sic dico i ppposito q̃ nō
esse in primo signo nō est aliud nisi non eē
a se. non esse aūt a se est nō esse p̃m quid. qꝫ
illud stat cum esse simpl'r. ¶ Sꝫ dices. sal
tem oꝫ procedere q̃ filius transit de non esse
tali ad eē simpl'r ¶ Potest dici magis sb
tiliter inuestigando q̃ qñ duo p̃dicata di/
cuntur de aliquo. unuꝫ affirmatiuū. aliud
negatiuū. p pri° pueniet sibi illud affirma/
tiuum. si q̃dditatiue dicitur de eo q̃ aliud
scꝫ negatiuū. quia negatiua p̃dicata semp
supponunt aliqua affirmatiua. plertiꝫ illa
que sunt q̃dditatiua. ⁊ in prino mō dicen
di p se. Sic est in ppposito. nam de filio di/
cuntur duo p̃dicata. unū affirmatiuū. filio
est filius. Aliud negatiuū. quia est nō a se
Tunc dico q̃ in 2° signo origis qñ utrūqꝫ
dicitur de eo. prius pueniet sibi esse filium
q̃ nō eē a se. Negatio enim fundatur sup
q̃dditatem termini. uel sup aliquo suppo/
nente q̃dditatem. Non esse aūt a se est pre
dicatum negatiuū. ergo nō debemus ima
ginari q̃ filius prius non sit a se. ⁊ postea
sit. sed totum oppositū q̃ prius est simpl'r
⁊ postea nō est a se ¶ Sed remanet diffi.
quia in illo priori. aut filio est a se. aut nō
Hoc est querere. filius aut est simpl'r a se
aut nō est simpl'r a se. Ista nō est ꝓximissima
Si dicas q̃ filius nō est simpl'r a se. g̃ ne/
cessario nō solum transit de nō eē p̃m quid
ad eē simpl'r. qō dicebas i pcedente solutōe
sed de non eē simpl'r ¶ Dico q̃ posset dici
q̃ filius transit de nō esse simpl'r cum de/
terminatione accepta ad esse simpl'r. nam
filius nō est. uł nō habet eē simpl'r a se. hēt
tñ esse simpl'r ab alio. ⁊ sic accipiendo non
esse simpliciter cum determinatōne ad esse
simpliciter sine ea est falsū ⁊ impossibile
Exemplū deus est prior creatura pfectiōe
deus ergo in illo priori habet eē simpl'r. in
posteriori aūt correspondente hēt non esse
simpl'r. quia deus nō habet esse simpl'r cū
omni gradu pfectionis qui est in creatura
non habet ergo deus esse simpliciter. ⁊ nō
esse simpliciter sine determinatōe. quia tūc
ꝓtradictio eēt. sed hēt eē simpliciter cum de/
terminatōne p posterius signū facta. ⁊ non
esse simpl'r. ⁊ sic ad illud ¶ Ad 2m dico q̃
filius illud nō eē p illo signo priori. s. nō
esse a se habet a pte. Et huius rō est ista. nā
quādocūqꝫ aliquod agēs dat eē alicui sbo
simpliciter ⁊ ipsuꝫ pducit. pcomitanter. p
ducit oēs passiones illius sbiecti uel positi
uas uel priuatiuas eo mō quo sibi pcerit
pducere. sed filio pater dat eē ⁊ ipm pdu/
cit ad eē. ⁊ p pñs oēs ꝓprias ⁊ p se passio/
nes filii tam positiuas q̃ priuatiuas. In/
ter alias passiones demōstrabiles de filio
est q̃ nō est a se. ergo hoc habet a pte. Da
tor patet quia deus pducendo celū pducit
eius mobilitatem ⁊ incorruptibilitatē. ⁊c.
¶ Et qñ dicis pater nō est principiuꝫ non
essendi. Dico q̃ pater nō est principiū non
eēndi simpl'r ⁊ sine determinatione. sed pte
bene pōt eē ⁊ est principiū nō eēndi p̃m q̃d
uel simpl'r cum determinatione. sicut in p
posito. ¶ Ad 3m dico a simili. Pri° q̃ de
pater intelligit creaturam a se. ⁊ p pñs in
illo priori quo pcedit alias pśonas q̃tum
ad operari. ⁊ tunc creatura nō ē in illo pri/
ori certum est. Arguitur ergo sic. deus pte
intelligit creaturā in illo priori. aut nihil
intelligit. nō est dicendum q̃ nihil. ergo ali
quid. sed tñ nō sequit q̃ licet intelligat pro
illo priori q̃ ppter hoc creatura sit obiectū
p illo priori. tamē sequit q̃ sit simpliciter
obiectum. nō tñ cum determinatōne signi
originis ¶ Eodem mō dico ad argumen
tum. pater in illo priori generat. pcedo. aut
aliquid. aut nihil simpl'r. Sic dicendo non
addita aliqua determinatōe. pcedendum ē
q̃ aliquid generat. Si aūt ponas in pmo
signo aliquid generat. aut aliquid generat
in primo signo. aut nihil. neutra pars tūc
temporis ē uera. sicut p illo signo pfectōnis

quo deus pcedit creaturā. deus nec aliquid
pducit nec nihil. quia tūc illud aliquid eēt
pfectum eque sicut deus. bene ergo dē p
ducit. sed nō p illo signo. quia non ita pfe
ctum sicut est ipse pater. sz. p 2°. q2 ipfecti°
¶ Recurrendū est ergo ad illud qō sepe
iam dictum est. q licet aliquid ⁊ nihil sint
ꝓtradictoria. uel ens ⁊ nihil. uel albū ⁊ nō
album. ⁊ ideo absolute dicendo de quoli/
bet ente est uez dicere q ens ul' nihil. ul' al
bum. uel nō album. tamē cuz determinatē
aliqua nō est uez. q2 multa sunt que non
sūt ꝓdditatiue ens nec nihil quidditatiue.
nec album ꝓdditatiue. nec nō albū. similr
licet pater generet necessario aliqd uel ni/
hil. tamē addita determinatōe signi nō est
uez. immo utrūqz ē falsum ¶ Sed dices
pater in quocūqz signo est pater in illo ge
nerat. sz in primo signo originis ē pz. quia
a se. g in pmo signo generat ¶ Sed tunc
arguitur sicut prius. pater in primo signo
generat. aut aliqd. aut nihil. ¶ Dico q in/
ter generare ⁊ generari necessario est ordo
originis. ⁊ ideo dato q pz generet i primo
signo. nō sequit q filius in illo signo gene
retur. q2 generari non pōt demōstrari nisi
p illo signo p quo ē. est aūt pro posteriori
signo. ⁊ qñ dicis si pz generat. aut aliquid
aut nihil ¶ Dico q si accipiatur generare
p illo signo p quo pcedit generari. sic dico
q nec aliquid. nec nihil. quia p illo signo
nō est aptum esse generare. nec est formalis
uel effectus. Exemplū p isto signo. Dicor
intelligere lapidem. ⁊ p illo lapide p quo
habeo intellectionem lapidis. ⁊ p illo sig°
intelligitur lapis p quo est intellectō lapi
dis. sed intellectus lapidis uel nigredinis
nō est prior in pfectione sua ipa nigredine
uel lapide. quia accidens spūale. illud autē
corporale. g nigredo intelligitur in eodez
signo pfectōnis cū intellectōne nō secūtur.
sic in ꝓposito licet pz in pmo signo genet
tn sibi nihil correspondet p primo signo.
¶ Ad 4m dico. q quādocūqz sūt extrema
ꝓtradictionis p alio ⁊ alio signo. illa talia
extrema nō sūt ꝓtradictoria. Exemplum
Esse ⁊ nō esse sūt extrema ꝓtradictōis. sed
tamē non esse in primo signo. hoc est a se. ⁊
esse in 2° signo. hoc ē ab alio. nō sūt ꝓdicto
ria ¶ Si dicas saltem pro eodem instanti
eternitatis. ⁊ in eodem erunt ꝓtradictoria.
¶ Dico q si poneretur q esse. a se. ⁊ nō eē
ab alio. uel nō esse in primo signo. ⁊ eē in
2° signo eēnt ꝓtradictoria. totus mundus
nō euaderet quin in instanti eternitatis ⁊
p ꝓñs etiam p tota eternitate essent ꝓtradi
ctoria. sed suppositum est trufaticū ⁊ dictū
nō intelligentie. nec est credendū q aliquis
hoc dicere uoluerit ¶ Dico ergo q esse p
primo signo. ⁊ nō esse p 2° signo. uel econ
uerso nō sūt plus ꝓtradicta q̄ homo ⁊ albe
do. uel q̄ esse nūc ⁊ nō fuisse ab eterno. q̄a
ammota unica modica ꝓditione ptinente
ad rōnez ꝓtradictōis destruitur ꝓtradictio
Ita est. hic q nō accipitur affirmatio ⁊ ne/
gatio 6m idem. ideo non sunt ꝓtradictoria
Exemplū homo nō ē quidditatiue albus.
⁊ est p accidens albus. esse album ⁊ nō esse
album sūt ꝓtradictoria. ergo simul ꝓtradi
ctoria. Dico q nō sunt ꝓtradictoria posita
ista additione quidditatiue ⁊ p accidens.
Eodem mō non esse a se ⁊ esse ab alio non
sūt ꝓtradictoria. quia nō 6m idem ¶ Sed
quomō fit transitus de nō esse a se ad esse
ab alio. ¶ Dico q nullus transitus est q2
illa signa sūt pmanētia. inter aūt talia nō
est trāsitus. sed pcise inter successiua cuius
modi sūt instantia temporis ¶ Sz hic ad
huc occurrūt alique diffi ¶ Prima est q̄a
illud quod est sūme necesse esse. habet esse
p quocūqz signo originis ⁊ nature. Illud
aūt qō p omni signo habet esse est magis
necesse esse q̄ illud qō p aliquo signo hēt
esse. sed filius est necesse eē sicut pz. alioq̄n
nō eēt summe necesse esse. ¶ 2m diffi. est q
quicquid est in diuinis est purus actus ⁊
p ꝓñs nihil est qō sit ibi quasi in potentia
⁊ aliqud expecter qō nō habet. si aūt filio
nō hēt esse p illo signo. certū est aūt q pōt
esse. ergo filius eēt in potentia ad eē. sz qō
est in potentia ad eē ⁊ nō habet illud expe/
ctat. ergo filius. ꝛc ¶ 3m diffi. quia semper
uideretur q esset ibi mutatio. quia aliter
se haberet in 2° q̄ in primo. In 2° aūt sig°
habet eē ⁊ nō in primo ¶ Et preterea tota
eternitas correspōdet utriqz signo origi

esse in primo signo ⁊ nō esse in 2° signo

⁊ utrũq; signũ toti eternitati coexistit. cuꝰ
ergo filius nõ habeat eẽ ꝑ primo signo ꝑ
tota eternitate nõ habebit esse. ⁊ cum hẽat
esse ꝑ signo 2°. ꝑ tota eternitate habet eẽ. ⁊
sic habebit eẽ ⁊ nõ eẽ ꝑ tota eternitate. ¶ 4°
diffi. quia relatiua ita uidentur se coexigẽ
q̃ ꝑ quocũq; signo est unum ⁊ reliquum
quia dato opposito. sequit q̃ pro illo signo
relatio erit sine termino. qõ est impossibile
⁊ sic pater nõ erit prior filio. ¶ Ad ꝑmaꝫ
arguo sicut tu. sũme necesse eẽ ꝑ quocũq;
signo habet eẽ. sed deus est summe necesse
esse. g̃ ꝑ quocũq; habet. Tunc ultra. deus
origine ꝓcedit creaturam. quia deus ẽ a se
⁊ creatura i 2° signo. quia ẽ ab alio. si ergo
deus est in quolibet signo. deus erit in 2°
signo originis correspondente creature. ⁊
sic deus erit ab alio. quia illud signũ nihil
aliud est nisi esse ab alio ⁊ nõ eẽ a se. Sil'r
deus est prior creatura pfectione. ⁊ creatu
ra posterior. creatura aũt esse posteriorem
q̃ deus pfectõne. nihil aliud est q̃ creaturã
deficere a pfectõe dei. Tunc ultra. deus hẽt
esse ꝑ quocũq; signo pfectõis. ergo ꝑ sig°
pfectõis creature. g̃ deus deficit a summa
pfectõe dei. quia hoc nihil est nisi in 2° sig°
pfectõis correspõdente creature. ¶ Dico g̃
q̃ ad sũmam necessitatem eẽndi requirit q̃
illud qõ est sũme necesse eẽ semp habeat eẽ
simpl'r. sed nõ requirit q̃ habeat semp esse
cuꝰ quacũq; determinatõe. sic dico de filio
q̃ semp habet eẽ. sed nõ semp habet eẽ a se.
¶ Ad 2m dico eodem mõ. nam actus pur°
semp habet eẽ simpl'r. nõ tñ cum quacũq;
determinatõe. filius g̃ semp hẽt eẽ. ⁊ semp
est filius. non tñ ꝑ primo signo originis
quia tũc filius eẽt pẑ. ⁊ nõ filio. ¶ Ad 3m
dico q̃ nũq̃ est transitus nisi inter nunc ⁊
signa successiua. inter aũt ꝑmanentia nõ ẽ
transitus. signa aũt originis sũt ꝑmanen
tia. ideo nullus trãsitus est inter illa. ¶ Et
si dicas q̃ filius se habet nũc aliter q̃ prio
ergo mutatur ¶ Dico q̃ si illud nũc esset
duratiõis. tunc eẽt mutatio. sed nõ est nunc
durationis nec successiuũ sed ꝑmanẽs. nec
ꝓtradictoriũ priori. Et ꝑ hoc patꝫ ad illud
de ꝓtradictoriis. nõ enim ẽ ꝓtradictio q̃ ego
sum albus ab alio ꝑ toto tempe. ⁊ nõ sum
alb° q̃dditatiue. Simil'r nõ sũt ꝓtradictõ
ria esse ⁊ nõ esse nisi ꝑ eodẽ signo accepta.
esse enim a se ⁊ nõ eẽ a se bene sũt ꝓtradictõ
ria. sed esse a se ⁊ nõ eẽ ab alio. uel eẽ ab alio
⁊ nõ esse a se. hec extrema nõ sũt ꝓtradictõ
ria. ⁊ talia semp ꝓueniũt pẑi ⁊ filio. ¶ Ad
4m dico de relatis. Dico q̃ relatiua ita sil'
sunt q̃ unũ nec esse nec itelligi põt sine alio
ita q̃ quãdocũq; unum est aliud est. ⁊ intel
ligendum est de signis successiuis. quia ꝑ
eodem nunc successiuo sunt uel habent eẽ
necessario. sed de ꝑmanentibus nõ ẽ necesl
sarium. immo impossibile ẽ in multis sic
patet in r'lonibus suppositionis. in talib°
enim semp dignitate unũ ꝓcedit aliud. uel
forte pfectõne. unde q̃tum ad hoc nõ plus
relatiua requirũtur q̃tũ ad coexistentiam
q̃ q̃ unum sit simul tempe aut natura cuꝰ
alio. sed q̃tũ ad multa alia signa. s. pfectõ
nis uel originis nõ oꝫ. nec oppositum eis
repugnat. ¶ Sed adhuc circa hoc remanẽt
duo dubia ¶ Primũ est de intellectione
intuitiua pẑis. Utrũ. s. pater in illo priori
filium intelligat intuitiue. Et uidet q̃ sic.
⁊ si sic. tũc filius est. si nõ. deficit tunc in p
fectione. ¶ 2m est si pater fruit in primo
signo. si sic. ergo filius est. si nõ. ergo nũq̃
fruetur. quia q̃ pẑ nõ habet in primo sig°
nõ põt amplius habere. eo q̃ quicquid hẽt
ꝑse habet a se. ¶ Ad pri^m dico q̃ ad cog
nitionem ⁊ uisionem intuitiuam requirit
coexistentia obiecti simpl'r. sed tñ nõ requ
ritur q̃ sint siml' oi similitate uel quocũq;
signo ꝑmanẽti si unũ habeat esse ⁊ aliud.
¶ Exemplũ. intuitiue uidemus colorem.
Licet g̃ ad uisionem intuitiuã coloris req̃
ratur existentia coloris. nõ tñ oꝫ q̃ ꝑ quo
cũq; signo sint simul color ⁊ uisio. Uisio
eni est prior pfectõe colore. sic oẽ accidens
spũale est nobilius ⁊ pfectius accidẽte cor
porali. nõ oꝫ ergo colorem in illo signo ui
sionis existere. immo nature sue omnio re
pugnat. Eodeꝫ mõ in ꝓposito. quia oꝫ qũ
pater intelligit filium intuitiue q̃ filio sit
sed tñ nõ oꝫ q̃ si pater itelligat filiũ intui
tiue ꝑ primo signo originis hoc est a se q̃
filius sit ꝑ illo signo hoc est a se. ¶ Ad 2m
dico eodem mõ q̃ obiectũ fruitõis semp ẽ

quãdo fruitio est. sed tñ nõ est cuz omi de
terminatõe ꝓposita. nõ eni si fruitio ē a se
oz q̃ obiectũ sit a se. sic declaratũ ē ¶ Ter
tia ꝑticula principalis ē. Utꝯ pater spiret
spũmsanctũ prius origine q̃ filius ¶ Di
co q̃ sic. quia quicquid habet pz̃ hēt a se. sz
habet spiratõem, g̃ a se. ⁊ prius a se spirat
⁊ sic semp filius ab alio ¶ Sed ꝗ hoc in/
statur 4° ¶ Primo sic, nam illa que sunt
unum in aliquo 6m q̃ sunt unũ, in illo nõ
possunt habere ordinem. naz ordo distin/
ctionem ꝑsupponit, sed pater ⁊ filius sunt
onio idem. ⁊ unum in ui spiratiua ⁊ in spi
ratõe. ergo i ea nõ possũt aliquem ordiem
habere ¶ 2° sic. si pater spirat spũmsãctũ
in illo ꝓori quo ꝑcedit filium. g̃ spũsãct⁹
spiratur i illo priori. ⁊ p ꝯñs prius ꝓducit
sed quicquid ꝓducitur i illo priori in quo
pater ꝑcedit filium prius ꝓducit q̃ filiꝰ. g̃
spũsãctus prius ꝓducitur q̃ filius ¶ 3°
sic. suppositum qõ accipit eē total'r ab aliq°
supposito stante illo esse. impossibile est q̃
accipiat esse ab alio. sed spũsãctus total'r
accipit eē a patre. ⁊ durat illud esse q2 semp
habet illud. ergo impossibile est q̃ habeat
eē a filio postq̃ ꝓducitur ¶ 4° sic. impos/
sibile est q̃ aliquid ꝓducatur ab aliq° quo
nõ existente nihil minus ꝓduceret. sed si fi
lius p impossibile nõ eēt in diuinis. adhuc
spũsãctus eēt ⁊ ꝓducẽtur. quia prius ē q̃
filius ꝓducit. ergo ꝛc ¶ Ad primũ conce
do ꝓpositum 6m q̃ sunt idem nullũ habēt
ordinem. unde in uolũtate absolute accep/
ta. uel spiratõne nõ habent aliquē ordiem
Sed accipiendo uolũtatem ul' spiratiõem
sub alio ⁊ alio mõ nõ oio sub talib⁹ mõis
ꝓuenunt. uel sunt idem in uolũtate ⁊ spira
tione sed differũt. ⁊ p ꝯñs 6m hoc ordinem
habent. huiusmõi ē uolũtas uel spiratio a
se. ⁊ uolũtas uel spiratio ab alio: que non
sunt oino idem. ⁊ ideo q2 pz̃ habet illã a se
⁊ filius ab alio. in istis ut sic possunt habē
ordinem. q2 in istis nõ sũt idem ut sic sed
distincta ¶ Ad 2m dico q̃ oz prim signuz
orginis in quo pz̃ est. diuidere i duo signa
⁊ simil'r signũ i quo filiꝰ ē diuidi. diuidũt
eni p esse ⁊ opari. pz̃ dupl'r ꝓpatur ad filiũ
idest 6m esse ⁊ operari que necessario sunt
ordinata 6m priꝰ ⁊ posteriꝰ. Ista aũt signa
diuidentia signũ originis. accipiũtur a du
plici fecũditate que est in pzē. s. a fecũditate
intellectiua ⁊ uolitiua que necessario hēnt
ordinẽ. In priꝰ aũt signo. s. fecũditatis in/
tellectiue sunt duo signa origis ꝑtinentia
ad esse. s. gñare p qõ pz̃ est. ⁊ gñari p quod
filius ē. ⁊ tunc seq̃tur signũ fecũditatis uo
litiue. ⁊ in illo sunt duo signa origis. prim
ꝑtinens ad opari. 2m ad esse. s. spirare q̃ nõ
ꝑtinet ad eē suppositoꝯ spiratum. sed
ad opari ⁊ spirari p quod spũsanctus est.
¶ Dico g̃ q̃ pz̃ est prior filio ꝑse existẽs
in signo fecunditatis intellectiue. ubi sunt
duo signa ꝑtinẽtia ad eē. sed nõ priꝰ spirat
q̃ filius sit. q2 in signo fecunditatis intel/
lectiue filius est p 2° signo origis. ⁊ tñ nõ
est adhuc opari pzis qõ est in 2° signo fecũ
ditatis uolitiue. ⁊ tunc sequitur illud sigm
⁊ in illo signo pz̃ opatur aut spirat prius
origine. nõ anteq̃ filius sit. q2 ꝑintelligit
esse in prori signo fecũditatis intellectiue
sed spirat prius q̃ filius spiret. q2 in illo
signo fecũditatis uolitiue est ordo origis
in opando. Exemplũ. si sol ꝓduceret lunã
tunc duo signa eēnt. unum in quo luna eē
simpl'r haberet a sole. ⁊ aliud in quo sol ⁊
luna haberent opari. s. illuminare. licet g̃
qõlibet istoꝯ eēt diuisuz. q2 qõlibet istoꝯ
diuiditur p signa originis. sol tñ nõ priꝰ
pōt illumiare q̃ luna sit. licet prius origie
sit q̃ luna. ⁊ prius ordine nature eēnt sol ⁊
luna q̃ oparentur ⁊ illumiraret. postea in
signo illumiatõis uel opationis sol prius
illumiaret q̃ luna. quia sol illumiat a se. lu
na aũt hoc habet a sole. ¶ Ad 3m dico q̃ p
positio accepta est uera in illis in quibus
ꝓductio transit ⁊ nõ remanet cuz reducta
⁊ cum principio reductiuo. Exemplũ. quia
gñatio hõis trãsit ⁊ nõ existit ipsi hõi. hinc
est q̃ postq̃ hõ accepit esse p gñationem im
possibile est stante illo eē q̃ accipiat esse ab
alio. sed si ꝓductio actiua alicui⁹ eēt coeua
principio ꝓductiuo. ⁊ ꝓductio passiua eēt
coeua termio ꝓducto. nõ eēt incõueniens q̃
stante esse eimm ꝓducti ab alio accepto q̃
acciperet eē idez ab alio si uis ꝓductiua. a
qua priꝰ accepit eē ab alio posset ꝓicari. b.

Solũtas sm̃ absolute
ab a° et a° mo°

Ad singlos eorũ p ꝑsone
persona q̃ est caꝯ p origie

¶ Exemplū si gnatio hōis staret cuz hoīe generante ⁊ genito. ⁊ uis pductiua gnationis esset ꝓcabilis. si ꝓcaretur .x. hōibus oēs eandem gnatōem fundarent. qz in eis oibus esset fundamētum gnatōis. ⁊ p ꝗns homo genitus ab oibus gnaretur. non obstante q̃ pri° accepissz eē ab uno. ¶ Aliud exemplū. posito q̃ unica uisio causetur in oculo meo a sole qua solem uideā tota die hac uisio nūc a sole causat in meridie. nūc in occidente. nunc ab oriente q̃ pri° fuissz total'r causata a sole ī oriente. ¶ Nunc ad ꝓpositum. si sol eadem uisio cāret in occidēte ⁊ oriēte. ⁊ ut sic essēt tria supposita. s. pri^m in oriente. z^m in meridie. 3^m ī occidente. uisio nō obstante q̃ accepisset esse a pri° supposito. s. a sole. in oriente adhuc accipet esse a 2° supposito. s. a sole in meridie. ⁊ tota rō est quia eadem pductio tam actiua q̃ passiua. stat actiua quidem cū principio actio passiua autē cum principio passiuo. ul' termino pducto. qz uis pductiua que fuit in supposito primo. s. in sole in oriēte. ꝓcatur supposito 2°. s. soli in meridie. ¶ Eodē mō dico de spiratōe spūssancti. q̃ pductiōe passiua spiritussāctus pduck in esse. ⁊ p ꝗns est sibi coeua. spiratio autē actiua qz ē idez real'r cuz principio spiratiuo. est sibi coeua. dato q̃ spiritussāctus esse prius origīe accipiat a pzē q̃ a filio. ñ repugnat sibi q̃ accipiat esse a filio. eo q̃ uis spiratia ꝓcatur filio in priori anteq̃ spiritussāct^s pducat scz in pri° signo fecunditatis intellectiue. Exemplum apcius ⁊ uez. Nam aīa beati francisci est nūc beata. ponam^s q̃ act^s beatificus eē habeat ab aīa. postea ī resurrectione habebit eē a supposito a quo prius nō habebat. ⁊ hoc totū ē. qz principiū pductiuum incepit esse in aliquo supposito in q° prius nō erat. ¶ Ad 4^m dico q̃ ista ꝓpositio habet ꝓxitatez de principiis pductiuis solum. Impossibile eni est q̃ aliquid accipiat esse ab aliquo pductio. quo nō exīte nihil min^s accipiat esse. sz ꝓpositio ē falsa de principiis pducētibus. pōt eni aliq̃d pduci ab aliquo. quo nō exīte nihil minus accipet esse. qz solū sufficit sibi principium pductiuū. ⁊ hoc in se uel in alio supposito

eē

supōnis
supōnis

taliter q̃ possit esse principiū qō. sicut patz in solutōe pcedēti ⁊ in tribus aliis exēplis maxime in ultimo. Naz actus beatificus post resurrectionē hābit esse ab aliquo supposito quo non existente actus beatificus nihil min^s hābit eē. quia pri^s supposito bti petri ante resurrectōem nō exīte. act^s beatificus nō minus hābat esse. ¶ Aliud exemplum. Si aliqs hēns duos ocl'os aptos uideat colorē. subito altero clauso manet adhuc uidens ⁊ eadem uisione. non tñ illa uisio hēt esse ab oculo clauso a quo prius habebat esse. sed remanet eadez qz hēt esse ab alio principio pductio. s. a potentia uisiua que total'r est in oculo apto. ¶ Eodez mō dico in ꝓposito. nam spūssāctus habet esse a pzē ⁊ filio. quo non existente. s. filio nihil min^s hāet eē. hoc posito. ⁊ hoc uez est quia tota ꝓxitas eēt in pzē que nūc ꝓcata est filio. ¶ Quātum ad 4^m principale inquirendum est. Utz pz prius origīe pducat filium q̃ spūssanctū. ¶ Dicit un^s doctor q̃ sic. quia gnare necessario pcedit spirare ⁊ nō nisi origine. ¶ Sed contra arguo 4^r. ¶ Primo sic. Opposita signa originis nō sunt ꝓpossibilia in eadem psona. quia que sūt in eadē psona sūt una res. nlla aūt res se ipsā gignit. gnatio actia ⁊ spiratio actia sunt simul in pzē. ergo una nō est pri^s origine q̃ alia. quia tūc prius ⁊ posterius origine in eadez psona eēnt simul ⁊ a se ⁊ ab alio. qō est impossibile. ¶ 2° sic. quia sicut primū signū origis formal'r est in pzē. ita 2^m est formal'r in filio. sz pz nō spirat nisi p illud qō formal'r est in eo. g̃ cū 2^m signū nō sit formal'r in pzē. pz nō possit spirare. ¶ 3° sic. quia pater a se ita spirat sic gnat sed esse a se ⁊ oparī a se est eē ⁊ oparī ī pri° signo originis. g̃ sicut pater ē ⁊ generat in primo signo origis. ita in eodez signo spirat. ¶ 4° sic. impossibile ē signa distingui realiter q̃n signoz extrema real'r distinguantur. sed primū signum originis real'r distinguitur a 2°. ergo ⁊ extrema signoz. Hoc aūt est impossibile. s. q̃ in eadem psona sint real'r distincta. ¶ Dico q̃ iste emanationes in pzē sūt inelicite. ideo inter eas nō est ordo originis. ¶ Sed tunc est diffi.

illo

q̃ sub ae^lo

14/3 Tnaē

Quomõ tunc pater prius generabit q̃ spiret ¶ Dico q̃ ꝑ fẽm Io. oz dicẽ q̃ pri⁹ natura generat q̃ spiret. quia in signo fecunditatis intellectiue generat. In signo autem fecũditatis uolitiue spirat. signum aũt fecũditatis intellectiue p̃cedit natura ⁊ nõ origine signũ fecũditatis uolitiue. ⁊ p ꝯns generare qõ est p pri⁹ signo p̃cedat spirare qõ ē in 2⁹ signo. ⁊ sic patz q̃ i eodez signo originis sunt duo signa nature. de hoc alias. ¶ Ad argumentũ patet ¶ Sed rema. diffi. Utrum sit dare signũ i quo pz prius origine spiret q̃ filius. Et dicit un⁹ subtilis doct. q̃ pater licet sit prior origine filio ꝑ Aug⁹ ꝯ Julianũ. tñ nulla opatio ꝯpetit patri in illo signo nec in aliquo sig⁹ uel priori originis. quia nõ est dare signũ in quo. sed tantũ a quo. ¶ Cõtra istud arguitur sic. ⁊ ostendo q̃ talis opatio debet attribui patri in illo priori in quo p̃cedit filium. quia qualẽcũqz ordinem habet aliqua in eẽndo talem habent in opando. sed pater ⁊ filius p te habent ordinẽ in eẽndo ergo ⁊ in opando. ¶ Sed dices ista rõ nõ ꝯcludit. quia forma sbalis ē prior i eẽndo forma accidentali. ⁊ tñ posterius opatur. alteratio enĩ p̃cedit generatõem ¶ Propter istam instantiam formo sic rõem. Quãdo cũqz suppositum ꝯstituitur in esse p agere quocũqz est prius ꝑ esse est etiam prius ꝑ agere. sed pater ꝯstituitur in esse p generare. ergo quocũqz pz est prior ꝑ eẽ eodez prior erit ꝑ gñare. p te autem est prior filio ꝑ esse. ergo ⁊ ꝑ agere ⁊ ꝑ generare ¶ 2ª sic. ideo pater est prior filio qz filiꝰ est ab eo sed spiratio est in filio a pẽte sicut ⁊ alia que habet ab eo ergo ⁊ i ista actõne erit prior. ⁊ sic pz pri⁹ origie spirat q̃ filiꝰ. ¶ Ideo dicitur q̃ ꝯcedendũ est q̃ sicut pater prius est q̃ filius ⁊ prius spirat q̃ filius. sed istud non est tale prius q̃ posset dici in quo. sed solũ est prius a quo. unde i nullo priori pz spirat. ¶ Contra. quia aut intelligis q̃ signũ origis nihil habebit fundamentũ in quo sit. ⁊ hoc ē falsũ. qz i quocũqz est formal'r origo ⁊ signũ origis. pbo quia signũ origis non est aliquid nisi hoc ab hoc. ⁊ hoc ē origo. g cũ i pẽte sit formal'r origo ꝑ fidem. necessario erit ibi signum originis ¶ Uel intelligis nõ q̃ signũ sit in aliquo. sed q̃ in signo non sit aliqd formaliter. ¶ Contra ois distinctio ē formaliter in suis distinctiuis principiis. sed pnci pia distinctiua psonaꝝ sun origines. ergo distinctio illa erit formal'r in originibus ⁊ sic cũ signa nõ sint aliud ab originibus aliqd erit in signis ¶ Uel 3⁹ pōt intelligi q̃ nihil ꝯuenit supposito i illo signo. ¶ Cõtra in quocũqz formal'r est fũdamẽtũ i ea ē formal'r quicqd est formal'r i fũdamẽto. qõ enĩz est in ꝯtento ē in ꝯtinente. sed ostensum est q̃ signũ ē in supposito ⁊ in signo ē aliquid p illo signo uel in signo ¶ Uel 4⁹ intelligis q̃ ita est ab hoc q̃ nihil aliud sibi ꝯuenit. qz tota q̃dditas eius est ab hoc uel a quo. qz relatio ponit totã suã q̃ddita tem ad aliud. Istud ꝯceditur q̃ q̃dditatiue nõ est aliquid. sed q̃ñ ex ꝯnti aliquid sibi ꝯueniat hoc nõ repugnat. qz ubi sunt aliq̃ eẽntial'r ordinata. pri⁹ nõ repugnat poste riori. sed prius ē origo in aliquo q̃ sit ad aliud. qõ pbo. qz prius pz ꝯstituitur p originem q̃ sit ad filium. g prius ꝯuenit origini esse in quo q̃ ad aliud. nõ enĩ pater ē prius ad filiũ q̃ sit origo. aut non ꝯstituit pẽtem nisi p hoc qõ est in pẽte. ¶ Cõfirmat quia ois effectꝰ formalis psupponit existẽtiam forme in eo q̃ habet talem effectũ. sz esse ad aliud est effectꝰ formalis quez dat origo suo fundamẽto. g relatio prius ē in fundamẽto q̃ dat eẽ ad aliud ¶ Ad argumentũ illud pater. Ideo dico q̃ nõ solũ eẽntia uez etiã ois opatio que inest pzi. inest sibi in illo signo priori originis. aut p illo aut cum illo. aut ꝑ illud. pater enim ⁊ oia que sunt in pẽte ut distinguũtur ꝯ filiũ nõ mensurantur aliquo signo. ¶ Sed hic est una difficul. qualiter in primo signo originis sunt oia que sũt in pẽte cũ ipm sig⁹ origis in eis sit formal'r ⁊ nõ econuerso. Relatio enĩ est in memoria fecũda. ⁊ nõ econuerso. ¶ Dico q̃ sicut tempus est formal'r in rebus tempalibus tanq̃ eoꝝ ppria q̃ntas. ⁊ ipse dicũtur in tempe. sicut in eoꝝ ppria mensura. ita est hic. q̃ oia sunt in pri⁹ signo sicut in mensura. licet ipsũ sit in eis

non in quo
p aquo

B. D. L. O. L. D. Z.

tanq̃ in fundamento ¶ Sed quomodo ipm primũ signũ est in prio signo. ¶ Dico q̃ oia alia a pmo signo. sunt in pmo signo denomiatiue. sed ipm si licet loqui est in se q̃ditatiue. ¶ Ad argumentum patet.

¶ Distinctio tredecima.

Ordo nature. ¶ Circa distinctionem xiii.m queritur. Utrũ sit ordo nature. q̃ nõ. Hila. 7° de trim. In diuinis nõ est nisi una natura in generante ⁊ genito. sed non pot esse ordo nature sine distinctõe nature. ¶ Sed Z. Dioni. ponit plura naturalia ergo ordinata ¶ Dic sunt duo facienda. ¶ Prim̃ e declarare q̃d sit ordo nature. /2° si sit i diuis. ¶ Quãtũ ad pmũ ptermissis multis descriptõibus que non uident utiles. Dico 6m fratres Jo. q̃ ordo nature est ille qui ꝓsequitur extrema ex rõibus suis formalibus. Et hoc declaro 4r. 6m 4r ordines qui inuenũtur. quibus non ꝓpetit ista diffinitio. ¶ Prim° est ordo durationis ⁊ /2° est ordo originis. /3° e ordo pfectõis ⁊ eminentie. /4° est ordo situatõis uel loci Nullus istoꝝ sequit extrema ex suis rõnibus formalibus. ¶ Probo primo de ordine duratõis. Naꝝ in his que se habẽt 6m ordinem duratõis nõ repugnat priori esse posterius rõne illius ordinis. sed si repugnat. hoc est rõne alteri° ãdũcti. Et tota rõ est quia nõ e ordo eẽntialis. ideo p accidẽs ordinat. ¶ Nec etiã 2°. s. ordo origis. naꝝ iste ordo qui inuenitur i his que sũt eusdẽ rõnis formalis. nõ pot esse talis q̃ ꝓsequat rõnes formales. Ordo enim qui ꝓsequitur rõnes formales semp est inter illa que sũt formal'r distincta. Hu° rõ pot esse ista. q̃ ordo ꝓñs rões formales sic ⁊ ois ordo. includit relatiões diuersaꝝ rõnum. Sꝝ relationes diuersaꝝ rõnũ nõ possunt ee inter ea que sunt eiusdẽ rõnis ut eiusdẽ rõnis ergo ꝛc. q̃ autem ordo originis possit esse inter ea que sũt eiusdẽ rõnis uidelicꝛ inter hoiem ⁊ hoiem pꝝ. ¶ Nec etiaꝝ 3° s. ordo eminentie uel pfectõis. nam infra eandem natura inuenitur talis ordo. s. in calore habente gdus diuersos maiores ⁊ minores Simil'r etiã pꝝ. q̃ nõ sequit rõnes formales in his que sũt spẽ diuersa. non enim una rõ formalis melior est altera uel pfectior nisi ꝓpter q̃titatem Ꝗtutis que e modus intrinsecus rõis formalis. unde abstracta rõe formali a mõ intrinseco. s. a finito uel infinito. ipsa cuicũq̃ ꝓpata nec est pfectior nec impfectior. ⁊ ex hoc patꝝ q̃ ei nõ ꝓpetit diffinitio data ordini nature. ¶ Nec etiaꝝ 4°. s. ordo situatiõis. nõ enim repugnat soli q̃ sit inferior luna q̃tumcũq̃ sit superior de facto. ¶ Et huius rõ est. q̃ ordinẽ illũ nõ hẽnt a se sed magis p accidens. patet q̃ q̃ in solo ordine nature e hoc qõ. s. ꝓsequit rõnes formales suoꝝ extremoꝝ. /ideo pot uocari p prie ordo diffinitõis. unde q̃cũq̃ cognoscẽt diffinitiones taliter ordinatoꝝ posset p tales diffinitões illũ ordinẽ nature demõstrare. q̃ tñ rõnes formales multoꝝ scire nõ possum°. hinc est q̃ p regulam datam a fre Jo. eum in mltis inuestigam° que e talis. q̃ quãdocũq̃ aliqua sic se hẽnt q̃ unũ nõ pot esse sine altero. ⁊ nõ ecõuerso talia hẽnt ordinẽ nature. ita q̃ separabile est prius. ⁊ reliquũ nõ. s. posterius ¶ Sed ꝗ istam rõem instatur 4° ¶ Primo q̃ ordie nature genus pcedit spẽm. nõ tñ pot gen° esse sine spẽ. simil'r pcedit dẽam. tñ impossibile e q̃ genus nõ inueniat sine dẽa ¶ 2°. ordine nature. natura specificata est prior heceitate uel ꝓprietate idiuiduali. ⁊ tñ nõ pot separi a ꝓprietatibus induiduali bus ¶ 3° sbm ordine nature e ꝓius ipsa passiõe ⁊ tñ sbm nõ pot ab ipsa passione separi. q̃ tunc ꝓclusio demonstrationis eet ꝓtingens ¶ 4°. sic. quia creatura e prior natura ipsa relatõe sui ad deum. ⁊ tñ creatura non pot ab ea separi. ¶ Ad ista dico q̃ illa regula tenet. ¶ Ad primũ dico q̃ natura a quacũq̃ dẽa indiuiduali ⁊ genus a quacũq̃ dẽa possunt separi. nam aial separatur a rõnali q̃ e cuꝝ irrõnali. sic natura separatur ab illa heceitate quia e sub alia. non tñ oꝝ q̃ sepet. ab oi. Et per idem ad 2m ¶ Ad 3m dico de sbo ⁊ passione q̃ nõ repugnat sbo ex rõne formali esse sine passione. sed solũ accidit

hoc ꝓpter idemtitatem realem ¶ Ad 4m patet ꝑ idem. Ideo eni creature repugnat separari a relatõe. q2 est sibi realr idem. non tñ hoc ex rõne formali ꝗdditatiua. ¶ Cõfirmo ergo regl'am datam. s. de diffinitõe ordinis nature. q2 si repugnaret prioritei sine posteriori tunc nõ eet prius. q2 in illo ꝓori nõ ē suꝑ posteri°. ꝗ sibi non repugnat ¶ Sed hic sũt duo dubia ¶ Pri° ē de ordine gñatõis. Priora eni gñatione ꝓsueuerunt dici posteriora pfectiõe. ¶ 2m ē de ordine executõnis que sũt priora. ¶ Dico q ꝓora gñatõe sic accipiendo gñatõem sũt ꝑm naturã. nõ eni repugnat ꝓori ordine gñationis eē sine posteriori. ⁊ sic ꝑ ꝓñs diffinitionē bẽns ordinatoꝝ. ꝑm naturã. Sed de ordine executõis põt dici. q ꝓora intentõe sunt ꝓora ꝑm naturã. q2 sanitas que ē ꝓor intentiõe. ⁊ posterior executiõe. põt esse sine aliis ad que ut sic ꝓpatur ¶ Nunc 2° principalr est videndũ de quesito. Utruꝫ in diuinis sit buꝰ ordo. s. nature. Et pri° videdum est si est ¶ 2° inter que est talis ordo. ¶ Quantum ad primũ dicunt aliqui q ordo nature non est in diuinis. quia in sic ordiatis ꝓori nõ repugnat esse sine posteriori. In diuinis aut oia sũt necessaria ⁊ inseparabilia. ⁊ ꝑ ꝓñs unũ nõ est prius natura reliquo. Et ꝓpterea talis ordo semp videt includere dependentiã ¶ Sed ꝗ istud instat 4° ¶ Primo sic ex ꝓpatõe relatõis ad fũdamentũ. ⁊ hoc sic. fundamẽtũ est prius ordine nature sua relatõe. sed in diuis sũt relatões ⁊ fundamẽtũ ex natura rei. ꝗ prius natura. ¶ 2° sic. Omne sbm est pri° natura passione. ꝗ ibi est aliꝗd prius natura ⁊ posteri°. ¶ 3° ex ꝓpatõe relatõis ad ĩminũ sic. diffinitio est naturalr prior diffinito. ⁊ ꝑ ꝓñs oē diffiniens pri° natura ē diffinito quia uel diffinitio est ꝗdditatiua. ⁊ tũc dat ꝑ genus ⁊ dẽas de ꝗbus ꝓstat q sunt ꝓora diffinito. ul' datur ꝑ additamẽtũ qõ ē pri° etiã natura diffinito. sed lreatões diffiniũt ꝑ ĩminũ. In diuis aut est relatio bẽns terminũ. ꝗ est ibi ordo nature q ibi ē termin° prior natura relatõe ¶ Quarto sic. ex ma demõstratõis. In oi demonstratõe ꝑmisse sunt natura prius ꝓclusione. sed in diuis sũt uere demõstrationes potissime ⁊ ꝓpter quid. ꝗ ibi est aliquid qõ est prius natura ⁊ ꝑ ꝓñs aliquid posterius. sed ubi prius ⁊ posterius natura. ibi est ordo nature. ꝗ ꝛc ¶ Ideo mihi uidet dicendũ q in diuinis sit ordo nature. Et mihi uidet q sit de intentione fratris Io. uerꝫ tñ discordia est inter eius sequaces. ¶ Aliqui eni dicẽ uident q in diuis nõ sit ordo nature ad itra. ¶ Alii aut dicũt q sic. Si aut uidemus dicta sua uidet q expsse affirmatiuã ptem sonet. nã dicit in primo suo q in uno signo nature ꝓpendũtur signa orginis. sicut i fecũditate intellect° ⁊ i suo signo nature cõplectũt signũ gñatõis actiue. ⁊ signũ gñationis passiue. ⁊ in signo fecũditatis uolitiue cõpendũtur duo signa originis. s. spiratio actiua ⁊ passiua. quicũqꝫ aut ponit signus nature prius. ⁊ signũ nature posteri°. necessario ponit ordinẽ nature. ¶ Simlr in 2°. suo questiõe ꝑma. ponit unũ signũ nature in quo deus intelligit oia adintra. uel que sũt intra. s. eẽntiã ⁊ essentialia ⁊ ꝑsonalia. ⁊ aliud signũ in quo intelligit oia que sũt extra. s. in creaturis. ⁊ talia patẽt ex dictis suis q põit ordinẽ nature ad intra. ¶ Intelligendũ tñ est sane. q̃a ordo nature põt intelligi dupl'r. aut ꝑ ordine nature qui ē inter naturã ⁊ naturã. ⁊ talis nullo mõ ponendus est in diuis eo q nõ sit ibi nisi unica natura. Alio mõ põt intelligi ꝑ ordine qui est inter naturales pfectiões. ⁊ talis ordo nature est ibi sicut ponit ibi ordo eẽntialis nõ inter eẽntiã ⁊ inter eẽntiã. q2 unica est. sed inter essentiales pfectiões. ⁊ talem ordinem sicut apparet mihi bẽnt ponere oẽs qui ponũt diuinas pfectiões que sũt naturales pfectiões distingui in deo. oia enim distincta uel necessario aliquem ordinem habent. uel sunt ꝓfusa. qõ est incõuenients in deo. Nõ põt aut poni inter pfectiões tales ordo originis. q2 inter quecũqꝫ ē ordo originis unũ est a se. ⁊ a quo. aliud ē ad aliud ⁊ ab alio. ⁊ sic originalr unũ ē ab alio ⁊ ꝑ ꝓñs distinctõ realis. debet ꝗ poni ordo nature ¶ Intelligendum tñ est q dupl'r põt intelligi ordo nature. Uno mõ ꝑm naturalem intelligentiam. qñ. s. unũ est natũ

Opiõ ꝓpria

de 12

di ꝑ q ꝑ ãte ⁊ expresse, ait, quod ordo natũ est primus simpliciter in diuinis.

ꝓcipi prius. ⁊ reliquū posteri⁹. Aut potest intelligi ꝑ⁷ existentiaꝫ rei. ſ. ex natura. qñ in re ipsa absolute ponitur talis ordo sine habitudine ad intellectū. ⁊ si iste 2⁹ modus nō ꝓcedit. saltem ꝑmus non debet negari. ¶ Probo aūt ꝙ in diuis est ordo nature qualitercūqꝫ acceptus. Et primo sic. quandocūqꝫ aliqui ordines adinuicem ꝓpantur ille qui inter sua extrema ponit distinctōem minorem. est magis ad diuina admittendus. ⁊ qui maiorem minus. sed ordo originis semper arguit distinctionem realem inter extrema. pꝫ primo de tri. Nihil se gignit. Ordo aūt nature nō arguit semper distinctionem realem. utpatet in passione ⁊ sbo. ⁊ multis aliis. ergo ꝛc. ¶ 2° sic ꝑ⁷ Dionisi⁷ de unica ⁊ discreta theologia ꝑ⁷ translatōem Io. sarraceni. dicit ꝙ post illa que ꝑtinent ad unicam theologiā. ſ. eēntialia sunt illa que ꝑtinent ad discretā scꝫ ꝓsonalia ¶ 3° sic qꝫ in eodē capl'o ꝑ⁷ editione ꝑ⁷ uiri excellentis. dicit ꝙ i diuis ad unuocationes natural'r ꝓueniunt distinctōes ⁊ per eas nō dissoluūtur. ¶ 4° quia quādocūqꝫ aliquis ordo ꝓsequit aliqua ꝑ⁷ suas rōnes formales. ubicūqꝫ illa inuenant ꝑ⁷ illas rōnes erit talis ordo. sed multa sunt i creaturis que ꝓsequit ordo ex suis rōibus formalibus. ⁊ talia sunt ꝑ⁷ easdem rōnes formales i deo. g̃ necessario inter illa ut i deo sunt. erit ⁊ talis ordo. Minor pꝫ de intelligere ⁊ uelle ⁊ itellectu ⁊ uolūtate ⁊ m'ltis talibus. ordo g̃ nature necessario erit i ꝯo ¶ Sed ꝗ hoc arguit 4°. ¶ Primo sic per unuꝫ sophisma. oē relatū est siml' natura cū relatio uel correlatiuo suo. sed eē prius natura refert ad posterius natura. g̃ pri⁹ natura erit siml' natura cū posteriori natura ¶ 2° sic. quādocūqꝫ est ordo ꝑfectionum in aliquo ꝑfectibili. si pri⁹ aduēit una ꝑfectio ipsi ꝑfectibili ꝙ reliqua. iꝑm est in potentia ad reliq̃. sed oē tale est imꝑfectuꝫ ergo diuina essentia erit imꝑfecta ¶ 3° sic. Impossibile est ponē priuatiōem alicui⁹ ꝑfectionis in aliquo cū potentia ad illam ꝑfectionē sine imꝑfectione. sed si eēntia pri⁹ recipiat unā ꝑfectionem ꝙ aliā. erit ꝑuata ⁊ in potentia. ergo ⁊ imꝑfecta ¶ 4° sic. oē qō transit de ꝗdictorio in ꝗdictoriū mutat sed si hoc ponat erit transitus talis in eēntia diuina ¶ Ulterius duo signa nature correspondent uni signo eternitatis. sed in signis nature sunt ꝗdictoria. g̃ in eternitate g̃ ꝛc ¶ Ad pri⁷ dico ꝙ relatū aliquando supponit ꝑ fundamēto. aliqñ ꝑ fundamēto cū relatōe. Quādo g̃ dicim⁹ pri⁹ natura ꝓcedit nō intelligim⁹ de relatōe addita. sed de absolato qō est fundamētum. qñ aūt dicim⁹ ꝙ relatiua sūt siml' natura. tūc relatū supponit ꝑ relatōe ꝑcise. Exemplū Absolutū intellectōis ꝓcedit absolutū uolitionis. sed tū intellectio cū relatōe ꝓoritatis est siml' cum relatōe posterioritatis uolitionis. ¶ Ad 2⁷ dico ꝙ illud est in potentia qō nō est actuatum ultimata actualitate. Essentia aūt diuia est ultimate actuata ⁊ sic nō pōt esse in potentia nisi forte logicali. quia sibi talis ꝑfectio non repugnat ¶ Ad 3⁷ dico ꝙ cōcesso ꝙ ꝑ aliquo signo essentia diuina haberet carentiā alicuius ꝑfectionis. hoc est si nō haberet tū nō sequit ꝙ hēt priuatōes. Et rō est ꝙ priuatio dicit carentiam in apto nato ꝑ tempe ꝑ quo est aptū natum esse. Sic aūt nō est hic. qꝫ eēntia nō est apta nata hēre. nec nūc nec unq̃ pro illo signo ꝑ quo nō habet. nō ē ergo dare aliqō signū in quo essentia careat aliqua ꝑfectōe ꝑ aliquo signo. uel in quo eēntia sit apta nata hēre illam ꝑfectionē. ⁊ illa ꝑfectō sit apta nata haberi ¶ Ad 4⁷ dico ꝙ passio negatiua 'prius' inest q̃ affirmatiua. Et rō sepe est dicta. quia indēa ad ꝗdictoria ē prior essential'r indēa ad ꝓtraria. hēt ergo essentia intellectū ⁊ uoluntatē. sed non hēt uoluntatē in tali signo utpote q̃ddictatiue ꝙ habeat eam denoiatiue. Sed tū sic habē affirmatōem ⁊ negatōem nō arguit transitum uel mutationem. qꝫ ubi transitus est uel mutatio. unuꝫ extremoꝝ mutationis accedit ⁊ aliud recedit. sicut nūc mensurās transit. nō sic est hic. Cōtraria eni illa semp stant. semp eni cuꝫ ista. homo nō est risibil' q̃ddictatiue stat' ista. hō est risibilis denoiatiue. Eodem mō in ꝓposito. ⁊ sic non est mutatio ¶ Sed ad illud qñ dicitur ꝙ sūt ꝗdictoria. Dico ꝙ illud est falsum. nō eniꝫ

Conclo doctoris g̃. quā arguit

r vide scotū in 4. d. 13. q. 1. §. ad arg. 1a ad 4m

sunt illa ꝯdictoria solum ꝓpter diuersita-
tem signoꝝ. Et ideo dico q̃ sic materia ex
se ñ formata. ⁊ ab alio formata nõ includit
ꝯdictionem. Sic dico in ꝓposito. nõ esse hic
in primo signo nature uel q̃dditatiue. ⁊ eẽ
hic simplr nõ sunt ꝯdictoria. ¶ Sz ꝓpter
illud dictum de ꝯdictoriis. restant duo du-
bia. ¶ Primũ est. quia extrema ꝯdictionis
uidẽtur poni in reꝝ natura. Et ꝓbo q̃ hic
oporteat ponẽ. quãdocũq̃z sunt aliq̃ duo
que ex suis rõnibus formalibus ꝯdicunt
⁊ repugnant ubicũq̃z ponãtur ⁊ ad quecũ-
q̃z extrema applicent semp remanẽt ꝯdicto-
ria ⁊ repugnantia. sed album ⁊ nõ album
ex suis rõnibus formalibus ꝓtradicunt ⁊
sunt in reꝝ natura. ergo ꝛc. ¶ 2° ꝓbo hoc
idem. Non magis bẽnt oppõem ꝓtraria q̃
ꝯdictoria. sz ꝓtrarietas remanet quãtũcũq̃z
applicent diuersis. Albũ enim ⁊ nigrũ quan-
tucũq̃z applicent diuersis semp remanẽt cõ-
traria. ergo albuz ⁊ nõ album ad q̃tucũq̃z
applicent semp ꝓtradicunt. ¶ Ex hoc ꝓbo
q̃ ꝓtradictoria sunt uera simul. Et hoc sic.
Quãdocũq̃z sunt aliq̃ extrema ex quibus
ꝓsurgit respectus intrinsecus aduciens po-
sitis extremis ponit habitudo. sed oppõ est
respectus intrinsecus aduueniens sic distin-
ctio uel diuersitas. ergo aliis positis qui-
bus applicãtur extrema necessario habitus
ꝓsequit ꝓtradictorie oppõis. tunc euidenter
sequit q̃ ꝓtradictoria erũt simul ꝟa. nam p
posito affirmatiua fũdatur in uno extre-
mo. s. in esse albũ. ⁊ ita est ista ꝟa. Albũ est
sicut si nõ esset q̃ nõ eẽt album posito uno
albo. negatiua aũt fũdat sup reliquo extre-
mo. s. in nõ albo. ⁊ posito uno nõ albo ista
est ꝟa. non albũ est. sicut si nihil eẽt albuz
ergo ille due que ꝟe sunt ꝓtradictoria que
simul sũt ꝟe. albũ est. nõ albũ est. q̃ ꝓtradi-
ctoria in reꝝ natura. ¶ Ad ista. Ad primũ
ꝓcedo q̃ extrema ꝓtradictiõis sunt in rerũ
natura. nec aliquis ꝓt hoc negare sicut ⁊
ꝓtradictoria sũt in reꝝ natura. sed ꝓtradi-
ctoria nõ sunt simul in reꝝ natura respectu
eiusdem sbiecti. sicut nec sunt ꝓtradictoria
in eodem sbo. ¶ Ad 2m ꝓcedo q̃ tam ꝓtra-
ria q̃ ꝓtradictoria sunt in reꝝ natura. Et
tunc ad istam de ꝓtradictoe q̃ ꝓtradictoria
erant simul uera. ¶ Rñ° ⁊ dico q̃ aliquę p
positões sunt que sunt de ꝓtradictoriis ex-
tremis ⁊ tñ nõ sũt ꝓtrarie. q̃z nõ sũt de cõ-
trario mõ. ⁊ de talibus nec magnũ nec mo-
dicum est inconueniens q̃ sint simul ꝟe. Ita
dico de ꝓpositõibus que sunt de extremis
ꝓtradictoriis que tñ mõ ꝓtradictorio non
sunt. ⁊ tales ꝓpões nõ sũt ꝓtradictorie. licz
sunt de extremis ꝯdictoriis ꝓpter defectus
modi. Modus autẽ tam ꝓtrariaꝝ ꝓpõuz
q̃ ꝓtradictoriaꝝ est. q̃ sint respectu eiusdẽ
sbiecti uel de eodem sbo. Nunc aũt est sic i
ꝓposito. ⁊ ideo ꝓpositões formate de illis
extremis que ꝟe sunt ꝓtradictoria q̃z defi-
cit idemtitas sbiecti non sunt ꝓtradictoria
Omnes enim ꝓtradictiões que ꝓponũtur in
diffinitõe ꝓtradictõis requirũtur ad hoc q̃
ꝓpositões sint ꝟe ꝓtradictoria. sed q̃tum
ad extrema affirmatio ⁊ negatio ⁊ nõ plus
omnes ꝓsone ꝓtinẽt ad modũ. ¶ 2° uiden-
dum est que sunt in diuinis que habẽt or-
dinem nature. ⁊ hic sunt 4ꝫ uidẽda. ¶ Primũ
est de ordine inter absoluta. ¶ 2m de ordie
inter ꝓprietates relatiuas. ¶ 3m de ordie in-
ter ꝓsonas. ¶ 4m inter respectũ generatos
¶ Quãtum ad primũ dico q̃ q̃tuz ad ab-
soluta sũt necessario ponẽda quattuor sig-
na. ¶ In pri° sũt ꝓfectões q̃dditatiue. ¶ In
2° sunt modi intrinseci. ¶ In 3° ꝓfectiones
attributales adintra. ¶ 4° ꝓfectiones attri-
butales ad extra. ¶ De prima ẽ intelligen-
dum q̃ q̃ddituas ꝓfectões uoco que ul' di-
recte sunt de pri° mõ sicut deitas. uel redu-
cibiles ad primũ sicut ꝓpũs sba ⁊ ens. que
reducũtur ad primũ modũ sicut ꝓdicatio
generis de dẽa. ⁊ ista diuina sũt priora. q̃z
sicut primꝰ modus oẽs precedit. ita illa de
primo mõ uident esse ꝓora omnibus aliis
que sunt de 2° uel quocũq̃z ducant. ¶ De
2° signo sunt modi intrinseci qui exprimũ-
tur ꝑ infinitatem necessitatem existentiam
realitatez ⁊ huiusmõi. q̃ aũt sint priora at-
tributis ꝓz. quia licet non sint oio idem cũ
rõne formali deitatis. nõ tñ distinguũtur
formalr a rõne deitatis. ⁊ ideo prius adue-
niunt diuine essentie q̃ intelligant aduenie-
re attributa que distinguũt formaliter a
diuina eẽntia ⁊ q̃ddituatiue. ¶ De 3° signo

sunt attributa aduntra que accipiūtur p cō
parationem ad diuinā essentiam cuiusmodi
sunt intellectus ⁊ uoluntas. sapientia ⁊ ca
ritas ¶ In 4° autē signo sunt attributa
que accipiūtur in ordine ad extra. sic iusti
tia misericordia ⁊ talia. que nō sunt respe/
ctu dei sed respectu alioꝝ. ꝙ aūt p̄edāt ista
patet. Quādocūq; eni alique potentie re/
spiciunt aliqua obiecta ordinata 6m prius
⁊ posterius. eo ordine respiciūt illa obiecta
quo illa inter se sunt ordinata. pfectiones
aliaꝝ potentiaꝝ que sunt respectu obiecti
primi. sunt priores pfectōes illis pfectōni
bus aliaꝝ potentiaꝝ que sūt obiecti secū/
darii. sed sapia ⁊ caritas sunt pfectiōes in
tellect⁹ ⁊ uolūtatis. inq̄tum respiciunt ob
iectum pri⁹. s. rōes deitatis. scientia ⁊ iusti
tia ⁊ misericordia inq̄tum respiciūt creatu
ras. ergo prima sūt pora ex natura rei se/
cundis ¶ Sed ꝗ ista arguo 4°. ¶ Primo
sic. impossibile est relatōnem in esse. uel pōt
dici de aliquo nisi prius in exñte fūdamē/
to. sed fundamentū equalitatis ⁊ inequali
tatis est q̄titas ꝗtutis. In pri° autē signo
nō intelligitur diuina exña. alias essentia
scz illa q̄titas ꝗtutis, ergo nec iequalitas
nec equalitas. ⁊ p ꝗñs erit dare aliqd sig⁹
in quo diuina eēntia nō erit pfectior crea/
tura. quia p illo signo supius dicto nō hēt
q̄titatez ꝗtutis ¶ z° sic. qualem ordinez
hēnt aliqua in eēndo talem hēnt in pducē
do. sz in essendo essentia ⁊ q̄dditas p̄cedūt
q̄dditatiue infinitatē. g ⁊ in pducēdo pri⁹
ꝗcat q̄dditas. ⁊ sic p aliq° sig° pz nō genuit
filū sibi equalē. qz p aliquo pori pri° fuit
filio ꝗcata eēntia q̄ infinitas. ⁊ p illo pri
ori nō erat equalis pzi. qz prius ꝗcat q̄ddi
tas q̄ attributū uel pfectio 2a. ⁊ tunc i illo
signo nō fuit filius equalis ¶ 3° eodē mō
arguendo. sequit ꝙ non genuit sibi filium
similē. qz prius ꝗcat q̄dditas q̄ attributū
uel pfectio 2a. ⁊ etiā in illo signo non fuit
filius similis. ¶ 4° nam incōueniēs uidet
dare signū aliqd in quo deus nō sit miseri
cors iustus. qd tñ sequitur ponēdo ordinē
supradictum. ¶ Ad ista rndeo p ordinem
¶ Ad primū eque cōcluderet in creaturis
ubi certū est ꝙ q̄dditas aliqua p̄cedit ordi/
nem nature, Aia eni p̄cedit suā q̄ddtatē
⁊ sic sequit ꝙ in illo signo nō erit aia pfecti
or corpe. ⁊ non est incōueniens illud ꝙ sit
dare signū in quo nec sit pfectior nec imp
fectior creatura. qz q̄dditatiue nec pfectior
est nec impfectior. sicut nec eq̄nitas in pri°
signo ē una uł plures. nec actu nec potētia
Non eni est magis dicē nisi ꝙ aia uel equi
nitas q̄dditatiue nō includit ista ¶ Eodē
mō dico i ꝓposito ꝙ ē dare signū in quo ē
essentia nec pfectior nec impfectior creatu
ra. quia q̄dditatiue nec pfectior nec impfe
ctior. nec deus in q̄ddtate ultimate abso/
luta est melior uel peior creatura. ut sic nec
ꝓpatur ad extra. talia aūt p̄dicata sūt ꝓpati
ua sui ad extra ¶ Ad 1m ⁊ 3m dico simul.
ꝙ idemtitas equalitas ⁊ similitudo necessa/
rio habēt ordinē 6m fūdamēta. naz idem
titas fundat in eēntia. equalitas i q̄titate.
similitudo in qualitate. Sicut ergo eēntia
oia illa p̄cedit. s. qualitatē ⁊ q̄titatem. sic ui
detur ꝓter ꝙ idemtitas p̄cedat oēs illas
rōnes alias. sicut ergo prius ꝗcatur filio
eēntia. ita ⁊ idemtitas. ⁊ 2° equalitas. quia
post eēntiam ꝗcat q̄titas. ⁊ sic de similitu/
dine. nō est g incōueniēs dare signū in quo
sit idem. ⁊ tñ nō equalis nec similis nec dis
similis. Eodem mō dico ad 3m ¶ Ad 4m
dico ꝙ ñ esse misericordē piū iustū. simpl'r
est impfectōis. ḡ esse simpl'r talis. nō tñ q̄d
ditatiue nō ē ipfectōis. Et ideo dico ꝙ nul
lum incōueniēs uidet esse dicere ꝙ de⁹ p
aliquo signo. nullū istoꝝ sit nec iustus nec
misericors nec etiā pius quia nō q̄dditatiu
e imo impfectōis est in deo ¶ Exemplū
impossibile est hoiem esse nisi sit sanus uł
eger. sed tñ impossibile est ꝙ hō q̄dditatiue
includat istas qualitates. s. sanitatez ⁊ egri
tudinē. De isto dictū est supius ¶ Sz hic
sūt multe adhuc diffi. ¶ Prima ē ista. de⁹
eni est 6m Anß. quo maius cogitari nō pōt
sed hoc nō posset esse i quocūq; sine infini
tate. Tunc sic. p quocūq; signo est hec diffi
nitio ⁊ diffinitū. sz hec diffinitio ē ifinitas
ergo ꝛc. ¶ z° est ista. pfectio simpl'r ē que
in quocūq; est melius ipm q̄ nō ipm. sed p
te oēs negatōes oium pfectionū attributa
lium primo insūt. g pfectōes attributales

nō sunt pfectōes simpl'r. eo q̃ eorū oppositā insunt. ¶ 5ª est ista. eque pfecta est diuina eēntia sicut psona. sed psona non eēt pfecta nisi haberet oēs illas pfectiones. ergo ꝛc

¶ Confirmat. q̃ psona bēt illas in pmo signo q̃ attributa pcedunt. uult ꝗ dicē q̃ sicut iste pfectōes i eēntia pcedūt relatiōes ita in psona. ⁊ p ꝯns psona habebit illas i pri° signo i eēntia añ relatōes. ꝗ pri° sūt in psona. ¶ 4ª est ista. melius ē habē formaliter oēs pfectiōes simpl'r q̃ solū radical'r sed in primo signo habet eas solū radical'r ergo non bēt eas mō pfectissimo. ⁊ p ꝯns nō ē simpl'r pfecta ¶ Ad pri^m istorū dico q̃ descriptōnes differūt a diffinitōibus. q̃ diffinitio datur p pora. s. diffinitō formalis ⁊ q̃dditatiua. Descriptio aūt datur per prius ⁊ posteri°. ut hō ē aial risibile. Deus aūt non est diffinibilis p priora. ⁊ iō Anſ. uolens mō quo poterat notificare. diffinit uel descriplit p eius passiones. Lōcedo ergo q̃ deus est quo maius nihil cogitare pōt. sed nō p quocūq3 signo. quia tūc esset maius q̃dditatiue. qō nō est uerū. q̃ maioritas sibi ꝯuenit pcise in ꝯpatōne ad extra. que ꝯpatio ad extra nō inest sibi q̃dditatiue. nō eni ex hoc q̃ maior est. deus est. sed poſ° ecōuerso ¶ Ad 2^m dico q̃ pfectio simpl'r est melior sua opposita uel sibi incōpossibili p illo signo p quo nata est in esse. ſ3 nō p oī signo. q̃ nō est melior q̃dditatiue quia illud destrueret circa qō eēt q̃dditatiue. ꝗ q̃dditatiue non est melior. ¶ Ad 3^m dico q̃ diuina eēntia eque pfecta est. sicut aliquid pōt esse pfectū. ⁊ sic habēs oēs pfectiones simpl'r. ⁊ hoc p illo signo p quo pōt sibi ꝯpetē gradus pfectōis. Et rō est. quia eadem est infinitas eēntie ⁊ aliorū oium. ⁊ ideo p quocūq3 signo ē infinita. ita ē pfecta sicut oēs pfectōes simpl' ꝓpter idemtitatem infinitatis. Et qñ dicit q̃ psona bēt oēs pfectōes simul ꝓpter idemtitatē infinitatis Et quādo dicit q̃ psona habet oēs attributales q̃dditatiue. ¶ Dico q̃ hoc est negandum. quia psona pcise ꝯstituitur ex eēntia ⁊ relatōe. ⁊ sic passiones eēntie licet pcedāt ꝯstitutiuū psone. tñ eodem mō insunt psone diuine quo eēntie. s. in 2° mō. sicut patet

/ q̃ si ſ.l. inest ipi hōi nr gstruitur inest sibi eo mō quo inest ati ipsig hōis gstruitur nd sīt ati nīc in 2°. dd p.e una d hōi

in creaturis. ¶ Ad 4^m dico q̃ essentia in primo signo bene cōtinet radical'r. ⁊ pcedo q̃ habē formal'r est nobilior modus hēndi simpl'r q̃ radical'r. sed tñ non p oī signo ſcz q̃dditatiue qō sibi repugnat. ¶ Sz hic sunt aliqua dubia ¶ Primū est q̃ cū sint assignata aliqua signa ¶ Pri^m est pfectionibus q̃dditatiuis. ſ 2^m modis. ſ 3^m attributis ad intra ¶ 4^m attributis ad extra. ¶ Dubiū est Utrū illa in eodem signo habeant ordinē. ¶ Dico q̃ in quolibet signo sunt multa signa nature. Nam in pri° sig° rō diuinitatis est prima. ſ rō ſpūs 2ª. ſ rō ſbe 3ª. ſ rō entis 4ª. uel ecōuerso de istis tribus posterioribus. sicut inferius apparebit ¶

¶ In 2° aūt signo correspondente modis est ordo mōr. naz infinitas uidet esse por exña ⁊ necessitate. quia si p impossibile diuina eēntia non existēt. adhuc ex rōne eius q̃dditatiue demōstraretur infinitas de eī° q̃dditate. sicut p rōem formalem creature. dato q̃ nō existēt possz demōstrari finitas Et sic patz quō est ordo nature in 2° signo correspōdente mōis intrinsecis. de quibus aliās. ¶ In 3° aūt signo sūt pri° pfectōes se habentes p modū potētiarū. ut intellect° ⁊ uolūtas. ¶ In 2° signo pfectiones se habentes p modū habituū ut sapia ⁊ caritas ¶ In 3° pfectōes se habētes p mōuz actuū ut intelligē ⁊ uelle ¶ Sed nūquid est hic status. ita q̃ sit prim° ordo. ¶ Dico q̃ nō sicut pz in 3° signo. s. de intelligere ⁊ uelle que necessario sūt ordinata. ¶ In 4° autē signo est etiaz ordo. s. inter attributa que accipiūtur p ꝯpatōez ad extra. sic forte inter diuinā sciam ⁊ ptinētia ad intellectū est aliquis ordo inter ea que ptinēt ad uoluntatez. ¶ Sed hic remanet dubiū 2^m de his que sunt in primo signo. Utrū magis ul'ia sint pora. uel ecōuerso. Si eni ponant ꝯiora priora. tūc sequit q̃ deitas non esset prima rō formalis. Si aūt dicatur q̃ ratō deitatis ē por. istō nō apparet uerū. q̃ ul'ia uidentur priora. nam ab eis non ꝯuertitur ꝯña. ⁊ p ꝯns priora sunt. ¶ Uidetur mihi dicendū q̃ ratō deitatis sit simpl'r pri°. Et ꝓpter unā regulā fāis Io. s. q̃ oppositus modus pcedendi est in natura creata. uel

/ s^m p^ō b^ōg p^ūtu

/ q̃ potest p^ō uno signo

/ s^m pcōē ad^o

/ s^m ēē. g^o

De Soc. uide Lichetū in q^to p^o q. ad aliam instantiā de Deo et ente.

Regula scotī

natura naturata. ⁊ natura creante uel na/
turante. In creatis enim ꝓiter ē ꝓcessus ab
impfecto ad pfectius. quia agēs naturale
nō pōt statim inducē illud qō pfectum est
Econuerso aūt in diuinis est. ppter pfectōes
deitatis priora sunt pfectiora. Licet ḡ ulia
sint priora in creaturis ppter dictā causam
tm in diuinis est oppm ppter oppositā cām
ꝓiora sunt posteriora. ⁊ minus ꝓia sūt pri
ora. q̄ pfectiora. ¶ Sed si dicat insurgit
una magna dubitatio de illo ordine. s. de
spūs ⁊ entis in deo. quia oīs ordo quicōse
quit rōes formales aliquoꝝ. ubicūq̄ po/
nantur rōnes ille formales semp ponitur
ibi talis ordo. si ḡ ordo quē habent ista in
deo. sit ex rōibus formalibus in creaturis
tenebūt illū ordinem cū habeat easdē rōes
formales ¶ Confirmat p illam ppōem
uulgatam. quales ordinē hēnt aliqua ubi
distinguūt ꝑm res. tales hēnt ubi distinguūt
ꝑm rōem. sed in creaturis hēnt illū ordiem
q̄ ꝓiora sunt priora. ergo eodem mō ī deo
¶ Hoc difficile ē oportet enim alterā duaꝝ
uiaꝝ tenere. uel diffinire ordinē simpl'r idē
esse in deo ⁊ i creaturis. qō nō bene intelli
gibile est. quia ordo ꝓnis rōnes formales ē
demōstrabilis de eis. sed quandocūq̄ aliq̄
sunt eusdem rōnis formalis. quicquid est
demōstrabile de uno ⁊ de reliquo. Uel ops
dicē q̄ sola deitas ē por. Alia aūt supiora
tenent ordinē in deo quem habent in crea
turis ¶ Si dicas rō generis est prior rōe
spēi spēalissime. uel quare ops negare i deo
quia rō deitatis ppter sui dignitatem est
simpl'r prior oi alia qualitercūq̄ se sic ha
bente ¶ Aliud dubius. si in primo signo
essentia nō est spūs nec sba nec ens. qd erit
¶ Dico q̄ nō est uncōuertens. a. esse simpl'r
b. ⁊ tm. a. nō ē q̄dditatiue. b. ¶ Dico ergo
q̄ essentia simpl'r est spūs. sba. ⁊ ens. Sed
ꝑ primo signo dico q̄ neutrum eorum est
quia nō q̄dditatiue. tm idemtice ⁊ real'r est
quodlibet illorū. ⁊ ideo essentia extra ista
nuq̄ uniuentur simpl'r. tm cū determinatōe
sic ¶ Aliud dubius qō uidetur simpl'r q̄
essentia diuina mutet de eē [illegible] tali ad eē ta
le ¶ Dico q̄ mutatio nūq̄ ē nisi qm ordie
ducatōis eē ꝓcedit esse. ⁊ i ordie successiuo
hoc aūt est pmanens. ¶ Quātus ad 2m est
uidendū. Utꝝ inter relatiōes diuias sit or
do nature. Et dico hic q̄ sic. quia 4or signa
nature ponūtur inter eas ¶ Primū sigm
est in quo ponūtur rl'ones fūdamētales. ⁊
ille relatōes sūt oio prime. licet nō sint rea
les nisi ꝑm quid. q̄ aūt ille sint p se. ps quia
ꝓcedūt rl'ones originis. nam in illo priori
quo pfectōes ꝓcedūt origines. intelligūtur
pfectōes diuie ī distincte ⁊ ordiate. ista aūt
distinctio ⁊ ille ordo nō sūt nisi rl'ones fū
damētales. ḡ ꝛc ¶ In 2° signo ponūtur
rl'ones originis ptinētes ad fecūditatē in
tellectiuaꝝ que sūt gnatio actiua ⁊ passiua
pprietates. s. pris ⁊ filii. Iste aūt ꝓcedunt
illas tertii signi. s. ptinētes ad fecūditatem
uolitiuā. Et hoc ps q̄ qualem ordinē hēnt
extrema talē hēnt rl'ones in ipis exntes.
sed intellectus est fūdamentū relationū secū
di signi. uolūtas aūt illaꝝ tertii signi. In
tellectus aūt ꝓcedit ordine nature uolūta/
tem. ḡ ⁊ rl'ones respicientes intellectū pori
tate nature ꝓcedūt rl'ones respicientes uolū
tatem ¶ In 3° signo ponūtur rl'ones fe
cunditatis uolitiue. s. spiratio actiua ⁊ pas
siua. Iste aūt ꝓcedūt rl'ones ꝓnes. q̄ iste sal/
tem altera est cōstitutiua p se. rel'ones aūt
ꝓnes ꝑsupponūt ꝑsonas. ⁊ sic sequunt illas
¶ In 4° aūt signo ponuntur ipse rl'ones
ꝓnes que sūt inter ꝑsonas diuias. s. similitū
⁊ qualitas ⁊ idemtitas ⁊ talia. ¶ Sz ꝓtra
istud instatur 4r. ¶ Primo sic. quicquid ē
in pre est prius q̄ aliqd qō sit in filio. sed
in pre est spiratio actiua. ⁊ in filio gnatio
passiua. ḡ spiratio actiua erit prior gnatōe
passiua. cuius oppm dicis ¶ 2° sic. ubicū
q̄ est hoc ab hoc. ibi est ordo originis. sed
q̄ filius spiret hēt a pre. ḡ posterius origie
habet spiratōes actiuā q̄ pr. ⁊ si sic. rl'ones
fecūditatis intellectiue nō ꝓcedunt illas fe
cunditatis uolitiue. ¶ 3° sic. nā ꝑ quecūq̄
signo pr ⁊ filius ꝓpantur. sūt idem in pfe/
ctionibus ⁊ hēnt infinitatem. sed pfectōes
essentie ⁊ infinitas sunt fundamēta rela
tionū ꝓium. ergo hēnt relatōes ꝓnes ꝑ illo
signo quo intelliguntur ꝓstitui. s. pater ⁊
filius p rl'ones fecunditatis intellectiue
anteqū aduenīāt rl'ones fecūditatis uolitie

tuius oppo^m dicebatur ¶ 4° sic. quales ordinem hent fundamēta tales ordinē hent r'ones in eis fundate. sed eēntia ⁊ infinitas que sunt fundamēta idemtitatis ⁊ eq̄litatis precedūt intellectum ⁊ uoluntatem que sunt fūdamēta r'onuz originis. ḡ ꝛc

¶ Ad primū istoꝝ. dico q̄ pz ordine natu re posterius spirat q̄ sit filius. hoc est pri^o natura filius est q̄ pater spirat ¶ Et ad hoc intelligēdū. est notandū q̄ pz ⁊ filius ꝓpantur adinuicē ⁊^m duplex signū. uel ⁊^m unum quo ꝓpantur in esse. uel ⁊^m aliud q° ꝓpantur in opari ¶ Conformiter aūt accipiendo ista signa. nihil est in filio prius eo qō est in pze. nam quicquid ptinet ad esse pzis est pri^o origie eo qō ptinet ad eē filii ⁊ nihil qō est in filio ē prius aliquo qō sit in patre qō ptineat ad esse pzis. Simil'r in opari. Nihil enī est in filio ptinens ad operari qō sit prius eo qō est in pze etiam ptinens ad opari. tn̄ difformiter ꝓpando oppositum est. naz si ꝓpemus illud qō ptinet ad esse in filio ad illud qō ptinet ad opari in patre. necessario illud qō est in filio ptinens ad esse. prius est eo qō ē in pze ptinēs ad opari. spirare aūt ptinet ad esse patris ⁊ gnare ad esse filii. ¶ Ad 2^m dico q̄ pater prius origie spirat q̄ sit filius. ⁊ tn̄ itat cū hoc ordine nature q̄ filius sit filius prius q̄ pater spiret. sic pater prius origie creat q̄ filius sit. ⁊ tn̄ filius prius natura est q̄ pater creat. Et rō est. quia eē prius origine est a se. In hoc aūt q̄ est esse a se sunt m'ta ordine nature ordinata que ad illa pñt cōuenire. ⁊ sic esse ab alio. ¶ Eodem mō ad 3^m ⁊ ad 4^m pōt'dici ¶ Uel pōt dici ad 4^m q̄ r'ones ꝓes nō solū exigūt fundamēta sed etiā extrema. nō pñt aūt r'ones ꝓes extreme ꝓstituē. r'ōes aūt originis sic. ideo ꝛc.

¶ Quātū ad 3^m uidendū est si inter psonas diuinas sit aliquis ordo nature. ⁊ dicitur ꝓiter q̄ inter psonas diuias nō ē aliquis ordo nisi originis. qz correlatiua sūt simul natura. psone aūt adinuicē sunt correlatiua. ḡ ꝛc ¶ Cōtra istō arguo sic. qualis est ordo inter ꝓstituta aliquoꝝ. talis uidetur esse inter ꝓstituta. sed ordine nature generatio actiua ⁊ gnatio passiua pcedūt spirationem actiuā ⁊ passiuaz. gnatio aūt actiua est ꝓstitutiua pzis. ⁊ passiua ꝓstitutiua filii. spiratio aūt passiua constitutiua spūsancti. ergo ꝓstituta talem ordinem hebunt q̄ pater ⁊ filius ordine nature pcedent spūmsanctū. ⁊ nō solū originis. Maior uidet manifesta. Minorē ḡ ꝓbo 4°. sic q̄ gnatio actiua ⁊ p ꝓnis passiua precedunt ordine nature spiratōem actiuā ⁊ passiuā ¶ Et primo sic. Omis pprietas que aduēit supposito pcōstituto intelligitur posterior ipso. ⁊ p ꝓnis pprietate ipm ꝓstituēte. sz spiratio actiua aduenit patri ⁊ filio pcōstitutis. ergo est posterior illis. ⁊ p ꝓnis pnitate ⁊ filiatōe ꝓstitutuis eoꝝ. ¶ 2° sic. quicqd est prius priore. est prius posteriore. sz generatio actiua ē prior pze. sicut ꝓstitutiuū prius ē ꝓstituto. ergo ⁊ pnitas erit prior spiratōe que est posterior. uel simil' cū pze ⁊ sic de filio. ¶ 3° sic. quādocūq3 aliq̄ sic sūt ordinata q̄ unum est in uno signo nature. ⁊ aliud in alio. talia hent ordinē nature q̄ p ꝓnis quicqd est in primo signo est prius natura quolibet qō est in 2°. sed fecūditas intellectiue pōt correspōdere pri^m signū uolitiue 2^m. ḡ cū gnatō tam actiua q̄ passiua hēant esse p primo signo fecunditatis intellectiue. necessario pcedent tam spirationem actiuā q̄ passiuā quā hent p 2° sig^m sc3 uolitiue fecunditatis. ¶ 4° sic. quando cūq3 aliqua sunt simul. quicqd est simil' natura cū uno. simil' est natura cū alio signo gnatio actiua ⁊ spiratio actiua sunt simul natura. ⁊ gnatio actiua ⁊ gnatio passiua sunt etiā simil' natura. ḡ oēs origines psonaz erunt simil'. ⁊ sic nō erit ordo fecūditatuz intellectiue ⁊ uolitiue. qō ē inconuēiens

¶ Nunc ꝓ firmo ꝓclusionē principales sic. Quādocūq3 aliquid ē prius natura aliq° est prius natura oi eo qō est simul natura cum illo. sed gnatio actiua ⁊ passiua ē prius natura spiratōe actiua. spiratio aūt actiua est simul natura cū spiratōe passiua. qz correlatiua. ḡ gnatio actiua ⁊ passiua ē prius natura spiratōe actiua ⁊ passiua ¶ Preterea filius prius est filius q̄ spirator. ⁊ h° ordine nature. sed pat est spirator. ē simil' natura cū spūsancto. spiratio ḡ pri^o ordie

nō ⁊ quō pnt opacones dīas sic ādē ordo nāe

nature filius precedit ſpūmſanctū. ¶ Et
firmatur, qꝛ in ſigno fecunditatis intelle/
ctiue intelligi pōt. ⁊ filius in eſſe cōſtituti
⁊ nō ſpūſſanctus in 2° ſigno. ſ. fecūditatis
uolitiue ſpūſſancti. ꝗ ſicut ſignū precedit
ſignatum. ita illa que ſunt in 2° ſigno pre
cedunt alia ¶ Dico ergo ꝙ pater ⁊ filius
ordine nature precedunt ſpūmſanctū. naꝫ
pater ⁊ filius poſſunt ꝛcipi ꝙtuꝫ ad illud
qō q̄ditatiue includunt ſine ſpūſancto. ꝗ
prius natura ſunt eo. ⁊ hoc ꝓpter ordinē
fecunditatum ¶ Quātū ad 4ᵐ uidendū
eſt. Utꝫ inter opatōes diuinas ſit aliquis
ordo nature ¶ Dico ꝙ eſt dare 4ᵒʳ ſigna
6ᵐ que opatōes diuie ordiant. in pri° ſig°
ſunt opatiōes imanentes ad intra ¶ In 2°
opatōes transeuntes ad intra ¶ In 3° opa/
tiones imanētes ad extra. In 4° opatōes
transeuntes ad extra ¶ Opatiōes aūt im
manentes ad intra ſunt intelligere ⁊ uelle
⁊ iſte total'r precedūt. qꝛ ſunt pfectōes ſim
pliciter ⁊ ꝛēs tribus ¶ Opatōes aūt trā
ſeuntes ad intra ſūt dicē ⁊ ſpirare. ¶ Ope
ratōes imanētes ad extra ſūt creaturas in
telligere ⁊ eas diligē ¶ Opatōes aūt trā/
ſeuntes ad extra ſunt creare ⁊ conſeruare
¶ Sed ꝗ iſtuꝫ ordinē inſtatur 4ʳ ¶ Pri°
ſic. Agere p̄ſupponit eſſe ⁊ nō ſolū agere ſ3
triā opari. ſed intelligē ⁊ uelle ſunt quedā
opatōes. p ꝗnatōeꝫ aūt pē ꝓſtituūt in eſſe
ergo ꝗnatio ⁊ actio ad intra p̄cedit actōem
imanētem ad intra ¶ 2° in ſigno primo
quo pē precedit filiū intelligūt creaturas
⁊ in 2° ſigno quo pater ⁊ filius precedunt
ſpūmſāctū diligūt creaturas. ergo opatio
immanens ad extra precedit opatōem trā/
ſeuntem ad extra ¶ 3° quia ſcientia cū ſit
pfectior ſimpl'r. uidetur p̄cedē pductōnem
ad intra que nō eſt ſcia. aut reſpicit extrin
ſeca. ¶ 4° ſic. in illo enīꝫ priori pē ⁊ filius
erit inſcius. ¶ Ad iſta ¶ Ad primum dico
ꝙ agere nō p̄ſupponit eſſe principii qō. ſic
fuit ſupius ſepe dictū ⁊ declaratū. ſed ſolū
p̄ſupponit eſſe principii quo. ⁊ iſtud eſt eſſe
uel memoria uel uolūtas fecūda ꝓprie lo/
quendo ¶ Ad 2ᵐ dico ꝙ accipiēdo prius
origine ut dicit ꝗnaliter ee a ſe. pater i illo
priori quo filiū intelligit ⁊ diligit creatu
ram. ⁊ diſtinctaꝫ habet ſciam. ſed tñ prius
natura filius eſt ꝙ iſta habeat. licet habeat
a ſe prius ordine originis qui diuiditur in
duo ſigna. ⁊ licet quicq̄d eſt in iſtis duob°
ſignis nature ex pte patris ſit pri° origie
tamē illud qō ē in filio correſpōdens pri°
ſigno nature in patre. prius natura eſt eo
qō eſt in patre in 2° ſigno nature. Iſta ſig°
nature nō accipiūtur ab eſſe ⁊ opari ſicut
ſepe dictū eſt ¶ Ad 3ᵐ dico ꝙ illud qō di
cit ſcientia formal'r. ſ. terminatōeꝫ ad crea
turam nō eſt pfectio ſimpl'r. ſed ſolū dicit
unum reſpectum fūdamētaleꝫ uel forma
lem rōnis. ut poſtea declarabit ¶ Ad 4ᵐ
dico ꝙ nullus dicitur inſcius niſi carens
ſciētia p illo ſigno p quo natus ē habere
ſic nō eſt hic. ¶ Ad argumentū patet. ⁊ ſic
equaliter reſpōſum eſt ad queſtionem.

Utrum ordo originis ſit prior or
dine nature. ¶ Dicunt aliqui ꝙ
quattuor ſūt genera ſignoꝝ eēn
tialiter ordinatoꝝ ¶ Primo ſūt ſigna du
rationis ¶ 2° ſigna nature ¶ 3° ſigna ori/
ginis ¶ Quarto ſigna rōnis. Et talem or
dinem hēnt ꝙ in uno ſigno duratōis ſunt
multa ſigna nature. quia in eodē inſtanti
quo ꝓpositū ꝗnatur. ipſum ꝓpositū ē pri°
ſua paſſione natura. ⁊ tñ ſimul' duratione.
In uno aūt ſigno nature ſūt multa origi/
nis. qꝛ in priori ſigno fecūditatis intelle/
ctiue qō eſt unum ſignū nature ſūt multa
ſigna originis. quia a ſe correſpōdens pē
⁊ ab alio correſpōdens filio. In uno autē
ſigno originis ſunt multa rōnis. quia de
bis que ſūt in eodem ſigno originis cuiuſ
modi ſūt filius ⁊ ꝓbum. pōt formare intel
lectus noſter ſbm ⁊ p̄dicatū. dicendo ꝓbū
eſt filius. ⁊ ſemp in tali actu rōnis ipſum
ſbm precedit p̄dicatū. nō ponit aūt ꝙ eco
uerſo poſſit eſſe. ⁊ in uno originis poſſunt
eſſe plura nature. nec originis plura dura
tionis in eodē nature. nec originis in eodē
rōnis ¶ Sed ꝗ iſtam opionem arguo 4ᵒ
¶ Primo ſic. Nam in oībus ſignis dura
tionis que ſunt in tota hōis duratōne. ſba
p̄cedit natura ſua accidētia. ⁊ tñ illi ſigno
nature coexiſtunt omnia ſigna duratōnis

¶ 2° sic. Nam in illo priori in quo pater precedit filium in diuinis, pater ꝓstituitur ex eentia ⁊ rl'one essentia aut ordine natu re intelligitur ꝑcedere filiũ sine ꝓprietate. ¶ 3° quia in illo priori signo quo sol pre/ cedit radium, qui ab eo signitur est ꝓpo⁻ ex materia ⁊ forma, inter que est ordo na/ ture. ¶ Quarto sic, qꝛ in illo signo rõnis quo intellectus ꝓcipit ul'e anteq̃ ꝑticulare ipm ul'e ꝓstat ex genere ⁊ dẽa, que inter se eential'r ⁊ natural'r ordinãtur. ¶ Ideo di co q̃ inter illa signa est ordo retrogradus Ita q̃ sicut uni signo uni⁰ ordinis pñt eẽ m'lta alteri⁰ ordinis corrñdẽtia, ita ecouer⁰ quia sunt alteri⁰ ⁊ alteri⁰ rõnis, sic pũctus ⁊ instans, ⁊ ideo sic mille puncta coexistũt eidẽ instanti, ⁊ mille instantia eidẽ pũcto Sic in ꝓposito de istis signis ẽ intelligẽdũ ⁊ sentiendũ. ¶ Sꝫ ꝗ hoc instat. 4°. Pri⁰ qꝛ in ordinatis eential'r nõ unde ẽ circulatio, sed ista signa ul' istri ordies uidẽtur eentia' ordinati, q̃ ꝛc. ¶ 2° sic, oẽ sig⁻ ex sua natu ra undẽ indiuisibile, sic instãs, sꝫ instãs po nit idiuisibile, q̃ ꝛc. ¶ 3° sic, na sig⁻ ista in aliq⁰ idiuisibili ñ accipiuntur nisi 6⁻ rõem ut instãs ingtũ principũ ẽ futuri, ⁊ finis ꝑ teriti, ⁊ pũcti⁰ finis uni⁰ linee ⁊ principũ al teri⁰, ⁊ sic talia diuidũtur. ¶ 4° sic, na ma/ ior distãtia ñ ꝛcludit i minori cu mai⁰ min⁰ excedat, sꝫ maior distãtia ẽ inter sig⁻ dura tois q̃ iter sig̃ nature uel origis. oes aũt g tes tpis dẽnt real'r ⁊ eential'r, ⁊ etiã maior origis q̃ nature. qꝛ ordo origis ꝛcludit di stinctiõem talẽ, non aũt ordo nature, q̃ ꝛc ¶ Ad pri⁻ dico q̃ sic inter sig⁻ tpis ⁊ loci nõ ẽ ordo eential' gñal'r loquendo, ita dico i ꝓposito q̃ gñal'r loquendo de istis signis ñ est inter ea eential' ordo, ꝛõ circulato nõ ẽ i possibil'. ¶ Ad 2⁻ dico q̃ nõ ẽ imaginãdũ q̃ signa cuiuslibet sint alio mõ distincta. sic ꝓpus diuidit in cui⁰ una ꝑte sit. a. ⁊ in alia sit. b. Sꝫ diuisio signoꝝ nihil aliud ẽ q̃ co exñia uni⁰ signi tal' ordis cũ m'ltis signis alteri⁰ ordis, sic instãs nõ diuidit in pũcta nec pũci⁰ in instãtia, sꝫ unũ instãs coexistit pluribus pũctis. ⁊ pluribus instantibus unus pũci⁰. ¶ Ad 3⁻ dico q̃ sig̃ origis ⁊ nature sunt ꝓa ⁊ realia, sic fortẽ fũt signa duratõis, nec sũt ficta ꝓcem. sꝫ ab ipa rõe inuenta sic alia realia. ¶ Ad 4⁻ dico q̃ ibi ꝓprie nõ ẽ inclusio nec ꝓtinẽtia ꝓtinua illa sꝫ q̃ plura sig̃ uni⁰ ordis ꝓtinẽtur ul' iclu dant ab alio sig⁻ alteri⁰, sꝫ tm̃ ẽ coexñia sic dictũ ẽ ad 2⁻. ¶ Ex istis pꝫ qõ sig̃ natu/ ture sũt diuisibilia i plura orgis. ⁊ ecouer⁰ ⁊ qualis ẽ ordo inter istos ordines. Et sic possũt patere multa que dubiũ facũt de istis ordinibus.

¶ Distinctio. 14ª. 15ª. ⁊ 16ª.

ORdo eentialis. ¶ Circa distin ctionem. 14⁻. 15⁻. ⁊ 16⁻. Quero Utrum in diuinis sit ordo essentialis. q̃ non, quia tunc esset ibi distinctio essen/ tialis. qõ est falsũ. Contra ubi distinctio ⁊ nõ ordo, ibi ꝓfusio. ¶ Circa istã questiõem Pri⁰ uidendũ ẽ q̃d sit ordo eentialis. 2° Utꝛ sit in deo. ¶ Quãtũ ad pri⁻ dico q̃ ordo eentialis ẽ ille q̃ ꝓpetit extremis illi⁰ ordis p se. ois eni ordo qui ꝓpetit extrẽis uel ꝓuenit eis p se, uel p accñs. Primi⁰ est or do eentialis. 2° accidẽtalis. qꝛ certũ ẽ q̃ nõ est eentialis. q̃ p ꝓnõ accidẽtalis. qꝛ p istos duos ordines sufficienter diuiditur ordo. ¶ Iste aũt ordo declarat quadruplici ex⁰ ⁊ postea regl'a quadruplici notificat. pri⁻ exem⁻ ẽ de sba ⁊ accñte, ꝓuenit eniꝫ sbm p se esse ꝓus accñte. qꝛ natural'r. Sil'r de fuda mẽto ⁊ rl'one. Fundamẽtũ ẽ ꝓus ipa rl'one ordine eential. Sil'r ordo materie ad for maꝫ, materia eni ꝑcedit formã ordie eentia li. Sil'r de cã ⁊ effectu, accipiendo p se cãm tũc cã ẽ ꝓor ordie eential' suo effectu i quo cũqꝫ gñe cause. ¶ 2° itroducũtur 4ª regl'e ¶ Pri⁻ ẽ q̃ in eential'r ordinatis ꝓori nõ repugnat eẽ sine posteriori ꝓtũ ẽ ex se ⁊ ex natura sua, licet nõ forte p natura h⁰ pos/ sit fieri, tñ si ñ repugnat, iꝫ ecouerso ẽ ꝓpos sibile. Repugt eni posteriori in ordine een tiali eẽ sine ꝓori. ¶ Dec regl'a declarat ꝑ⁰ sic. qñcũqꝫ aliq̃ sic se hẽnt q̃ unũ aliud pre supponit, ⁊ nõ ecouerso, licet ꝓpposito nõ repugt eẽ sine ꝓsupponẽte, ꝓsupponẽs tñ ñ

pōt eē sine pīsupposito. Si enī nō se ita hābent
tūc unū p se aliud ñ pīsupponēt. nec ecōuer°
Sic aūt ē in eēntialī ordinatis ordine eēn
tiali. g ꝛc. ¶ 2° sic. quandocūqꝫ aliqua sic
se habent q̃ unum p se dependet ab alio ⁊
nō econuerso. dependenti repugnat esse sine
termino ⁊ nō ecōuerso. sed prius essentia/
liter ⁊ posterius sic se habēt in ordine eēn/
tialī. ergo ꝛc. ¶ 3° sic. Quādocūqꝫ aliqua
sic se habent q̃ unū p aliquo signo priori
precedit aliud. sibi non repugnat esse sine
alio. qa si sic p illo signo sibi repugnaret
Sed ita se habent prius ⁊ posterius in or
dine essentiali. ergo ꝛc. ¶ Sed contra hoc
instatur quadrupliciter. ¶ Primo sic. Nā
per te subiectū prius est ꝓpria passione. g
poterit esse sine ꝓpria passione. qō est fal/
sum. quia tunc ꝯclusio demōstrationis eēt
ꝯtingens. quia eius oppositū esset uerum.
¶ 2° sic. Creatura essentialī est prior sua
dependētia ad deum. ergo poterit esse sine
ea. qō est impossibile. ¶ 3° instatur contra
secūdam ꝓticulam regule supradicte scꝫ q̃
posterius nō potest esse sine priori. ¶ Pri
mo sic. Nam accidens pōt esse sine sbiecto
sicut patet in sacramēto altaris. ⁊ tamē ac/
cidens essentialiter posterius est subiecto.
¶ Quarto ad idem. Materia siue corpus
precedit aiam rationalē. sed tn aia rōnalis
pōt esse sine corpore. ¶ Ad primū ⁊ ad 2m
istorum dico q̃ nec sba ex sua rōne formali
repugnat esse sine passione. s. sine accidēte
nec creatura sine dependentia eius ad deum
sed tota causa est ꝓpter identitatem realem
eorum inter se. ¶ Ad 3m dico q̃ duplex ē or/
do essentialis: Unus qui est necessari° ne/
cessitate simplī. ⁊ iste ita incōmutabilis ē
q̃ p q̃cūqꝫ potentiā ꝯmutari nō pōt. sicut
relatōis ad fūdamētum. naꝫ posita rīone
necessario ponitur sbiectū uel fundamētū
¶ Alius est ordo qui necessarius est neces/
sitate nō simplī. sed solū ex quid. qꝫ licet
deus istum ꝯmutare posset tn natura nō.
Isto mō dici pōt ordo inter sbam ⁊ accidēs
Exemplū ꝯueniēs p utroqꝫ. ¶ Alius est or
do inter actum intelligendi ⁊ actū fanta/
siandi. ⁊ alius inter actū intelligēdi ⁊ actū
uolendi. Primus enī solus est necessarius
p statu isto. ⁊ idēo ex quid est pcise necessa
rius. quia deus nō posset aliter facē. Eodē
mō de sbiecto ⁊ accidente. ¶ Alius ē neces/
sarius simplī. nam nō solū nature uerum
etiam deo impossibile est q̃ actus uolendi
sit sine actu intelligendi. ¶ Ad 4m dico q̃
materia non est prior ordine essentiali aia
itellectiua. Et si dicas de aliis formis. Di/
co q̃ dato q̃ sit talis ordo. nō est tn ita eēn
tialis q̃ sit necessarius simplī. sed solū ex
quid. ¶ 2a regula est q̃ in eēntialiter ordi
natis nō pōt eē circulatio. Hoc declaro du
pliciter. ¶ Primo sic. quia idem eēt prius
se ipso. Et ꝓbatur hoc sic. Quicquid p se ē
prius priore. est p se prius posteriore. Sed
ponamus. a. b. c. A. ē prius. b. ⁊ b. prius. c ⁊
si esset circulatio. tunc posito q̃. a. sit prius
b. ⁊ b. sit prius. c. Tūc sic. Omne qō ē pri°
b. est prius. a. sed. a. est pri°. b. ergo. a. ē pri°
a. ⁊ simlī de. c. ¶ 2° sequitur q̃ idem depē/
det a se ipo. quia. a. dependet a. b. ⁊ b. ab. a. g
a. dependet ab. a. Simlī posset dici q̃ idē
causaret se. qō est falsum ¶ Sed ꝯtra istā
regulam instatur 4r ¶ Primo sic. naꝫ in
partibus motus celi est circulatio. ⁊ tn ui/
detur esse ordo essentialis inter eas. quia
una uidetur esse prior essentialiter altera
¶ 2° quia in ipsis partibus temporis uidet
esse circulatio. ⁊ tn inter ea uidetur eē eēn/
tialis ordo. ¶ 3° quia inter elemēta uidet
esse eēntialis ordo. ⁊ tn inter eorum gnātōes
est circulatio. ¶ 4° quia inter mixta etiam
uidetur eēntialis ordo. ⁊ tn inter ea ē circu
latio. quia ex terra depluta fit uapor ⁊ ex
uapore pluuia. ⁊ ex pluuia iterato terra de
pluitur. ¶ Ad ista Ad primū de motu di/
co q̃ una pars motus nō est altera eēntia/
liter posterior nec prior. immo solū accidē/
taliter. Nam illa que nūc est prima posset
esse secūda. ⁊ ecōuerso. ¶ Ad 2m de tempe
Et quādo dico simplī q̃ nec inter quādo
nec ptes temporis pōt esse ordo essentialis.
Et sic dico gnāliter q̃ in ordine duratōnis
mūdi unum eēntialī est prius alio in ōtum
ordinata sunt ordine duratōis. Unde oīs
ordo duratōis ē pcise accidentalis. ¶ Ad
3m dico de elemēts. Et ad 4m de mixtis. q̃
licet iter elemēta ⁊ mixta sit ordo eminētie

Ordo eēlis ē duplex simplī nāq; ex quid nāq;

Nō ꝯueniēs

Quod ly q' pcedunt ordinatę nõ ē q'dd' pr' mfinitę ꝗ aprę

q 6m pfectionē. tñ 6m generationem nõ ē ibi ordo essentialis. immo ipsa ut sic sunt accidentaliter ordinata. ¶ 3a regula ē q in eẽntialiter ordinatis nõ pōt esse pcessus in infinitum a priori. a posteriori aūt nõ repugnat eis talis pcessus. ¶ Hec regula q̃tuꝫ ad ambas ptes pbatur p idem. nam in eẽntialiter ordiatis semper posterius ꝑexigit prius. si ergo uersus pri' esset pcessus in infinitũ. tunc posito aliquo posteriori necessario ibi eẽnt actu infinita qõ ē falsuꝫ. p oppositum. quia prius nõ necessario exigit posterius. possunt esse priora sine posteriori bus aliis. ⁊ sic nõ sequit pcessus in infinitum. ¶ Exemplũ q̃tũ ad utrũq; de numero. Eundo eni ꝓ uersus unitatem quia itur ad essentialiter prius. semp est status. Eũdo tamẽ uersus pluralitatem. quia itur ꝓ uersus posterius. nũq̃ est status sicut patet. quia diuisio ꝯtinui uadit i infinitum. sic p ꝯnã plurificatio numeroꝝ. ¶ Sed ꝯtra hoc instatur quadrupl'r. ¶ Primo sic. nam in p ductione mũdi eundo uersus principiũ nõ est dare aliqõ primũ instãs ante qõ nõ potuerit mũdus pduci. ergo ꝛc ¶ 2o simil'r de motu. ¶ 3o de gradibus forme augmẽtabilis. ¶ 4o de spẽbus ꝯtinui. ¶ Ad ista Ad primũ dico ⁊ ad 2m ⁊ ad 3m. q nõ ē ibi essentialis ordo in pductõne mũdi. nec in motu. nec in gradibus forme. sed ē precise accidentalis ordo ¶ Sed quarta instãtia fortior est de spẑbus ꝯtinui. bicubitũ eniꝫ ordine essentiali pẑsupponit monocubitum sicut dualitas unitatem. ⁊ tñ sicut p eandẑ pportionem est pcessus in infinitũ in spẑbus ꝯtinui eũdo ad pri'. uidetur q in eẽntialiter ordinatis sit pcessus in infinitum. semp eũdo ad prius. sic a bicubito ad monocubituꝫ. ⁊ sic pcedendo. ¶ Dicũt aliqui q nõ sunt spẑes distincte. sed solũ sunt gradus intrinseci. pcessus aūt in infinitũ est rõne numeri. Sed si ponat spẑes nõ sufficẽt hoc. Ideo uidetur dicẽdũ uno duoꝝ mõꝝ uel q nõ sunt spẑes distincte. uel si sũt non est ordo eẽntialis inter eas. de hoc tñ aliqũ quãdo agetur de diuisiõe ꝯtinui. ⁊ de spẑbus figurarum scz bicubiti ⁊ monocubiti ¶ Quarta regl'a ē. q eẽntialis ordo non pōt ēē inter illa q̃ sũt eiusdem rõnis. hãc pbo 4a. ¶ Primo sic. Quandocũq; aliq̃ sunt eiusdem rõnis quicq̃d cõpetit uni est natum ꝓuenire alteri. uel aliquid eiusdem rõnis. sed cũ priori ordine eẽntialiter hoc ꝓpetat qõ est uel possit esse sine posteriori. ⁊ si posterius est eiusdẑ rõnis cũ priori. posterius pōt ēē sine priori. sicut ecouerso si iter ea posset ēē ordo eẽntialis. qõ est ꝗ primaꝫ regulam. ¶ Cõfirmatur q posterioritas postq̃ ꝓuenit. a. nõ uidetur causa quare nõ possit ꝓuenire. b. cum. b. sit eiusdẽ rõnis cũ a. sed in. b. ponitur prioritas. ergo idem poterit ēē prius ⁊ posterius se ipso. q ꝗ regulam illam. ¶ 2o sic. Relatio dispantie nõ pōt ēē inter ea que sunt eiusdẽ rõnis inq̃m eiusdem rõis sunt. sed solũ in q̃tũ diuersa sed ordo ꝓplectitur relatões dispantie. q ꝛc ¶ Sed ꝯtra. p se causa uidetur ordine eẽntiali esse prior suo effectu. sed homo ē p se prior causa hõis. ergo ꝛc ¶ Similiter cã formalis ⁊ effectus sunt eiusdem rõnis. ⁊ simil'r eodẑ mõ de cã finali. ⁊ de cã materiali p illud idem. ¶ Primũ dico q in q̃busdẑ causis uniuocis q̃tũcũq; p se sunt cẽ deficit illa ꝓpositio. Nam sicut pater meus genuit me. ita si ego fuissem prior eo potuissem eum generare. ⁊ ideo homo nõ ē prior hõie. ¶ Ad 2m dico q cã formalis semp est alterius rõis ab effectu. sicut cã formalis humanitatis est aia rõnalis. ⁊ humanitas est alterius rõnis sicut patet ab aia rationali. ¶ Ad 3m dico q nõ est ordo inter cãm finalem ⁊ eius effectuꝫ. si sunt eiusdẑ rõis ex rõnibus formalib'. sed solũ ꝓpter alium ⁊ aliũ gradũ intrinsecum qui ut sic non sunt eiusdem rõnis. ¶ Ad 4m dico q causa materialis semp ē alterius rõnis ab effectu. sicut dictũ est de cã formali. nã materia nõ ē causa forme. nec forma materie. sed utraq; ꝓpositi. ⁊ ꝓpositũ est alterius rationis ab eis. ¶ Ultimo uidendũ est si in diuinis sit talis ordo. ¶ Et dico q ordines quattuor eẽntiales sũt in diuis ¶ Primus est inter relationes. s. inter dicere ⁊ spirare sicut inter actum intellectus ⁊ uoluntatis ¶ 2o est inter psonas. quia sicut inter ꝓstituentia ita inter ꝓstituta. ¶ Tertius ē inter

Quadruplex ordo eẽntialis ē pdis

attributa. quia intellectus essessentialiter prior uolũtate. ¶ Quartus inter modos intrinsecos. sicut inter infinitatem ⁊ existẽtiam. sicut dictuz est generaliter de ordine nature. ¶ Ad argumẽtum dico ꝙ sicut nõ sequitur sũt ordinata eẽntialiter distincta ergo distincte eẽntie. Eodem mõ de ordine ꝓpter identitatẽ realem nõ ponitur separabilitas inter ordinata in deo. pz quare ꝛc.

// ꝑdẽ. q°. 13

// Q°. 2°

Vtrum in diuinis sit ordo accidẽtalis. ꝙ non. quia in deo nullum est accidens. ergo nec ordo accidẽtalis. ¶ Contra Naz inter substantias inuenitur ordo accidẽtalis ut iam ostẽsuz ẽ. ergo deo nõ repugnat. ¶ Dic sicut in precedenti questione uidendum est primo q̃d sit ordo accidentalis. 2° si in diuinis sit. ¶ Quantuz ad primũ dico ꝙ sicut ꝓñs extrema ꝑ se est essentialis. ita ordo ꝓsequẽs extrema ꝑ accidẽs est accidentalis. sicut ordo localis est accidentalis. ⁊ sicut ordo rationis. nam nõ repugnat ordiato ut pri° ꝑm unum istorũ ordinũ. etiam ordinari ut posterius. ut qõ est prius ꝑm locũ uel tempus põt esse sine repugnantia posterius.

¶ Nunc uidende sũt quattuor regule declarantes istum ordinẽ opposite prioribus datis regulis de ordie eẽntiali ¶ Prima est. priori in ordine accidentali non repugnat esse sine posteriori. nec econuerso. quia quecũq̃z accidentalem cõnexionem habent ad inuicem. accidunt sibi ad inuicez. sed ordinata isto ordine sunt huiusmodi. scz habent accidentalem cõnexionem ad inuicem ergo sicut prius põt eẽ sine posteriori. ita econuerso. ¶ Secunda regula est ꝙ in isto ordine possibilis est circulatio. sicut patet de motu locali circulari cuius partes sunt eiusdem rõnis. ⁊ ꝑ accidens ordinate. Ille autẽ qui ẽ prior ꝓtingit eẽ. posterior. ⁊ posterior prior. quia pars que primo est prior postea est posterior. ⁊ ecõuerso propter circulum. ¶ Tertia regula est ꝙ in isto ordine põt esse processus in infinitum. quia unum aliud nõ presupponit. cuius oppositum est in ordine essentiali. ¶ Quarta regula est ꝙ inter illa que sunt eiusdez rationis est accidentalis ordo. quia negatur processus in infinitum. hoc nõ põt negari ut patet ¶ Contra primaz. quia prius ⁊ posterius sunt correlatiua ꝑm quecũq̃z ordinem. sed correlatiua posita se ponunt. ⁊ unum nõ põt esse sine alio. ergo sequitur ꝙ unum istorum ordinatorum non potest esse sine alio. ergo ꝛc ¶ Secundo sic ꝓtra secundam regulam. quia in quocũq̃z ordine impossibile est idem eẽ prius se ipso Sed si esset possibilis circulatio in accidẽtaliter ordinatis. ita sequeretur ꝙ idez eẽt prius se ipso. sicut in ordie essentiali. ꝗ ꝛc

¶ Tertio contra tertiam. posito processu in infinitum in accidentaliter ordinatis. sequitur illud idem qõ in essentialiter ordinatis. quia quocũq̃z addito fit noua ꝓs numeri inter quas ẽ essentialis ordo. sed inter illa essentialiter ordinata non ẽ. ergo nec est inter ista. ¶ Quarto cõtra quartaz inter illa que sunt eiusdem rõnis non põt esse relatio disparitie. sed prius ⁊ posterius que importat ordo accidentalis sunt relationes disquipãtie. ergo uidetur ꝙ nõ possit esse inter ea que sunt eiusdem rationis ordo accidentalis. ¶ Ad primũ dico ꝙ prius ⁊ posterius possunt accipi dupl'r. Uno modo formaliter ut. s. dicut relatões prioritatis ⁊ posterioritatis. uel ꝓposita ex fũdamento ⁊ respectu. ⁊ isto modo in quocũq̃z ordine prius nõ põt esse sine posteriori. ¶ Alio modo possunt accipi fũdamẽtal'r ut supponunt ꝑ fundamẽtis relationuz. ⁊ isto modo in accidẽtaliter ordinatis prius potest esse sine posteriori. ⁊ econuerso. In essentialiter aũt ordinatis licet prius possit esse sine posteriori. non tamẽ econuerso

¶ Ad 2ᵐ dico ꝙ sicut nõ est incõueniens ꝙ idem differat a se ipso ꝑ accidens. ita nõ est incõuenien ꝙ idem sit prius seipso per accidens. tamen essentialiter loquendo. scz ex rõne formali. nec unũ nec aliud ẽ possibile. ¶ Ad tertium dico de numeris ⁊ speciebus numerorũ. ⁊ ad posterius eundo in essentialiter ordinatis põt esse processus in infinitum ut ostensum est. nõ tamen ad prius. in ꝓposito aũt solũ uersus posteri°

ꝑdẽ. q°. ꝑdẽ. 2°. ad. ꝑm

¶ Ad quartū dico q̃ impossibile est prius
q̃ posterius esse inter indiuidua eiusdē ra
tionis precise. sed ubicūq̃ est ordo ꝓ̄ pri⁹
q̃ posterius siue accidētalis siue alius. sem/
per in ordinatis sunt aliqua alterius q̃ al/
terius rationis. quibus tamen indiuidua
eiusdem rationis per accidens cōiungūtur
¶ Exemplum de ordine ꝓ̄ locum qui est
inter patrem q̃ martinū quibus necessario
sunt annexa distincta ubi spē. ad hoc q̃ ipa
sunt ordinata ꝓ̄ locum. Unde dico q̃ conce
do generaliter loquēdo q̃ omnis ordo ac/
cidentalis reducitur ad essentialem. nec est
possibile inuenire ordines accidentalē sine
essentiali. ¶ Quantum ad secundū prin/
cipale. s. Utrum ordo accidentalis sit in di
uinis. Dico q̃ nō inter pfectiones quidda
tiuas. nec inter relationes de quibus dictū
est supius. Tamen inter relationes cōes nō
uidetur inconueniens ponere ¶ Similitudo
enim qua pater filio similis est. prior est si
militudine qua spiritussanctus similis est
patri. que tamen sunt uel possunt esse eius
dem rationis. q̃ sic uidetur q̃ talis acciden/
talis ordo est inter istas. ¶ Intelligendū
tamen est q̃ ordo accidētalis potest accipi
dupliciter. sicut q̃ accidens. Conuenit enis
aliquid alteri accidere sicut accidēs accidit
subiecto. Uel alio modo sicut inferius acci/
dit superiori. sicut dicimus q̃ accidit aiali
q̃ sit risibile. Isto secūdo modo pōt esse in
quidditatiuis pfectionibus ordo acciden/
talis. sicut potest patere p ea que dicta sūt
superius. q̃ sic declaratur. Nam spiritus
se habet ad rationem deitatis sicut qōdam
subalternū. Spiritus autem ex eo q̃ spūs
non est posterior deitate. subalternus semp
est posteri⁹ quocūq̃ alio specialissimo. qa
tamen in deo propter pfectōem priora sut
que sunt pfectiora. q̃ ratio deitatis est per
fectior. relinquitur q̃ sit prior. spūs poste
rior. In creaturis autem quia impfectiora
sunt priora propter impfectōem. q̃ subal/
terna sūt impfectiora specialissimis. hinc
est q̃ spiritus quia subalternū. est prior na
tura specifica angeli. non ordinatur ergo
deitas ad rationem spūs. eo modo quo nūc
ordinatur. sed ex alio. Eodem modo dico
de spiritu respectu entitatis. quia in creatu
ra entitas ē por q̃ i deo posterior ꝓ̄ unus
modum dicendi supius. ¶ Ad argumētū
in oppositum p iam dicta patet. q̃ [illegible]

Ordo. Queritur Utrum quales
ordines habent aliqua ubi distin
guūtur ꝓ̄ rem. tales habeāt ubi
distinguūtur ꝓ̄ rationem. Ista enim pro
positio multum cōiter conceditur. Ideo ad
uidendum de ueritate istius quero istam
questionem. ¶ Hic sunt duo difficilia.
¶ Primū est accipiendo rationem pro ra
tione fabricata ab anima. Utrus teneat re
gula. ¶ 2ᵐ difficile est. Utrus accipiendo
ratōem pro ratōne quidditatiua. ¶ Quā
tum ad primū supponendo distinctōem ra
tionis possibilem. Dico q̃ propositio ista
est uera. Quales ordinē habent aliqua. ꝛc
¶ Et probo quadrupliciter ¶ Primo sic
Quandocūq̃ ratio ex hoc qō concipit di
stinctōnes esse alicubi ponit alibi distincti
onem. oportet q̃ eo ordine eas ponat quo
ordine inuenit eam q̃ propter hoc pts. Nam
distinctionem quam facit intellectus. ois q̃
similem habeat in re. nō dico q̃ in re cui at/
tribuit. sed in re a qua accipit. alioquin eēt
illa distinctio ficta. sicut chimera. ois ergo
q̃ distinctio quas facit intellectus aliquo
modo sit a re. res autem nō mouēt nisi eo
ordine quem habent illa que sūt distincta
ergo cū intellectus eo modo attribuat quo
mouetur a re. talem ordinem habebunt in
intellectu qualem in re habent. ¶ Secūdo
sic. Quicūq̃ ponit intellectum q̃ uoluntā
tem distingui in deo ꝓ̄ rationem ponit ta
lem ordinem inter intellectum q̃ uoluntā
tem saltem rationis. qualem ponit realem
inter intellectum q̃ uoluntatem ubi realē
distinguūtur. hoc nō est nisi propter istam
regulam. ¶ Tertio sic. quia talē ponimus
ordinem inter uniuersalia. s. inter animal
q̃ hominē que non distinguūtur nisi ꝓ̄ ra
tionem. qualem ponimus inter sensibile q̃
rationale que quidditatiue distinguuntur

a quibus priora accipiuntur. ¶ Quarto sic. quia potentia intellectiua naturaliter ⁊ necessario opatur ꝓ ꝙ mouet ab opposito ob.
ꝗ eo ordine opatur quo mouet. sz mouet ab opposito tali ordine. s. ꝓ rationes formales. ergo uniformiter opatur. ¶ Sed z̄ Ordo simpliciter nō pōt esse talis qualis est ordo ꝓ quid. nec est ei similis. sed ordo inter res ⁊ res est simpl'r ordo. ordo autez rationis nō est ordo nisi ꝓ quid. ergo ꝛc
¶ Secūdo quia enti reali ⁊ enti rationis nihil est ꝙmune uniuocum. sed que non habent aliquod ꝙmune uniuocum nō possūt ordinem eiusdem ratōnis habere. ergo ordo iste ⁊ ille non erunt similes. ¶ Tertio sic. Nam priora quo ad naturam sunt nobis posteriora. sed ordo qui est in re est ordo nature. ergo nō semper talem ordinem habent in intellectu qualem habent in re.
¶ Quarto sic. demōstramus m'ta de deo a posteriori. ⁊ per cōsequēs aliqua demonstrata de deo sunt in intellectu posteriora quam aliqua in creaturis. sed in re cōstat ꝙ nihil in deo est posterius creatura. ꝗ ꝛc
¶ Ad primū non est intelligenda regula ꝙ sicut in re ē ordo realis. ita in intellectu sed ꝙ sicut intellectus in re ē prior naturaliter uolūtate. ita ꝓportionatur ⁊ suo mō essendi in intellectu est etiam prior uoluntate. ¶ Ad z^m dico eodem modo. nam nō est intelligendum ꝙ ordo rationis sit in re ⁊ in intellectu. sed ꝙ sicut in re est realiter ordo. ita ꝓportionatur i intellectu ⁊ erit talis uel cōsimilis ordo. ¶ Ad tertium dico ꝙ regula intelligenda est quādo intellect^ fabricat distinctionem ex distinctione quā uidet in re. ⁊ tūc qualis ordo offertur sibi in re talis erit in intellectu. nō est aūt intelligendum de ea quam facit intellectus ex imperfectōne sua. ¶ Ad quartū dico eodē modo. nam ꝙ a posteriori demonstramus priora. hoc est ex impfectione intellectus nostri. ⁊ ideo de talibus non tenet regula. sed de distinctione facta inter intellectuz ⁊ uoluntatem in deo ꝓ ꝙ inuentū est in creatura. de tali tenet regula. ¶ Quātum ad secūdum principale uidendum est. Utrum hec regula teneat accipiendo ratōnem pro ratione formali quidditatiua non fabricata ab anima. quia de nomibus ab anima fabricatis nō curo modo. de ratione autez quidditatiua nō fabricata ab anima ostendo ꝙ regula ualet. Et ostēdo quadruplici ratione. ¶ Primo sic. Quādocūqz aliqs ordo cōpetit extremis ex rationibus formalibus eorum. ubicūqz inueniātur tales rōnes formales inuenitur talis ordo. sed eedem rationes sunt ubi distinguūtur ꝓ rem. ⁊ ubi distinguūtur ꝓ rōnes formales eorum. ergo idem ordo erit utrobiqz accipiendo ordinez qui eis cōpetit ex rōnibus formalibus eorum. talis est ordo essentialis. Ad propositum. in deo uel in creatura intelligere ⁊ uelle sic se habent. ꝗ ꝛc. ¶ z^o sic. Quādocūqz aliqua sunt eiusdem rōnis formalis. quicqd est demōstrabile de uno ⁊ de reliquo. sed intelligere ⁊ uelle in creatura ubi distinguūtur real'r. ⁊ in deo ubi ratione distinguūtur. modo p̄dicto intelligendo rationez sunt eiusdem rationis formalis. potest autē demōstrari de intellectu creato ex ratione formali intellectionis ꝙ precedit uolitionem. ergo potent ⁊ in deo. ⁊ sic idem ordo erit ubi erunt distincta realiter ⁊ ratione. ¶ Tertio sic. ꝓ illud quod inest alicui per accidēs nō uariat illud qō inest per se. sed ordo ꝙsequens ratōnes formales in eis per se inest. Esse autem real'r idez uel realiter distinctū inest p accidens. ergo ordo nō uariatur ex isto. ¶ Quarto sic. Ordo ꝓ se cōsequitur distinctionez formalem que est ex rationibus formalibus eorum quidditatiuis. sed ubi sunt eedem rationes quidditatiue. eadem est distinctō quidditatiua ⁊ formalis. ergo ubi eedem rationes. ibi ⁊ idem ordo erit. ¶ Sed contra hoc instatur quadrupl'r. ¶ Primo sic. Actus ⁊ obiectū ubi distinguūtur ꝓ rem talem ordinem habent. ꝙ actus dependet ab obiecto. ⁊ hoc est essentialiter. ergo ubi nō distinguūtur realiter actus dependebit ab obiecto. ⁊ sic in deo. ¶ Secūdo sic. Ordo eminentie uidetur esse per se ⁊ cōsequit rationes formales. sed intelligere ⁊ uelle

sũt ordinata ubi distinguũtur realiter ꝑ ordines eminentie. ergo ⁊ in deo erunt ordinata ꝑ illum eundem ordinem. ¶ Tertio sic. nam ordo causalitatis uidetur esse ordo per se. sed actus ⁊ obiectum sic se habent q̃ actus causatur ab obiecto ubi distinguũtur realiter. ergo eodem modo in deo ubi distinguũtur formal'r. ¶ Quarto sic. Nam ordo durationis realiter est inter habitum principiorum ⁊ habitum cõclusionis. quia altera premissarũ est prius tempore nata quam cõclusio. ergo cum ita sit in creatura. ita eodem modo erit in deo ¶ Ad primũ istorum dico q̃ ordo dependentie est accidentalis ⁊ nõ essentialis. Eodem modo dico de ordine eminentie. ⁊ ordine causalitatis ⁊ etiam durationis. quia omnes isti sunt accidentales respectu rationum que sunt communes. ¶ Intelligendum tamen est q̃ actus intelligendi potest dupliciter accipi. ut' in q̃tum creatus est determinate speciei. ⁊ sic ordines isti tam dependentie respectu obiecti q̃ eminentie respectu uolitionis q̃ causalitatis respectu obiecti. omnes ut sic sibi sunt essentiales. ⁊ sequũtur rationẽ formalem eius p̃ quas respectu ponuntur in tali specie. sed nec sic est in deo ꝑ istam rõnem formalem. quia nec ut sic dicit perfectionem simpliciter. ¶ Alio modo potest accipi ut est transcendens. ⁊ ut dicit pfectionem simpl'r. Et isto modo dico q̃ nullus istorum ordinum est essentialis. sed omnes sũt accidentales. q̃a sibi cõueniũt precise ex cõiunctione sui ad actum primo modo dictũ. ⁊ quia talis cõiunctio sibi nõ cõuenit nisi per accidẽs. hoc est q̃ ordines illi non cõueniunt actui isto modo accepto nisi p̃ accidens. ⁊ isto modo precise est in deo ⁊ nõ primo modo. p̃ idem patet ad rõnes omnes. ⁊ instãtias ductas in oppositũ. s. de omnibus illis ordinibus quia ut est cõuenit sibi ordo. unde sequit rationem eius formalem ¶ Sed hic sunt aliqui difficultates. ¶ Prima est de ordine nature. Utrum sit per accidens uel p̃ se ¶ Dico q̃ ordo nature cõsequitur rationes formales ordinatorum. ⁊ per consequens ubi ipse sunt ibi erit. ⁊ quia sũt in deo ibi erit. ⁊c ¶ Secunda est. quia ordo nature uidetur esse in deo inter actũ intelligendi ⁊ uolendi. ⁊ tamen respectu contingentium actus uolendi precedit actum intelligẽdi. Nam prius uoluntas diuina determinat q̃ intellectus diuinus intelligat ¶ Dico q̃ inter istos actus q̃tus ad absoluta eorum est talis ordo. q̃ actus intelligẽdi precedit actum uolendi. sed ut terminantur ad extra nõ habent talem ordinem sed oppositũ. Primus est essentialis. Secundus accidẽtalis. non enim secũdus consequitur rationes formales intellectus ⁊ uoluntatis sed precedit. sed primus sic. ⁊ ideo primus est ordo nature. secũdus non. ¶ Tertia difficultas est. si actus dicendi sit prior ordine essentiali actu intelligẽdi in nobis. ¶ Dico q̃ tam in diuis q̃ in creaturis sicut postea declarabitur. actus intelligendi semp prior est actu dicendi. licet Scotus uideat hoc dicere in deo ⁊ non in creatura. tamen dico q̃ potest euidenter ostendi q̃ etiam in deo ⁊ in creatura.

Ordinata essentialiter ¶ Queritur Utrum i essentialiter ordinatis ⁊ realiter distinctis. prius possit p̃ diuinam potentiam fieri sine posteriori. q̃ non. quia prius est correlatiuũ ad posterius ergo non potest esse sine eo. ¶ Contra prius nõ dependet a posteriori ¶ Hic introducitur regula fratris Johannis que talis est. Quandocũq̃z est aliquod agens quod q̃tũ est ex se cõtingenter agit. nec potest necessitari ab aliquo extrinseco si producat duo realiter distincta. ⁊ unum prius producat q̃ aliud. priori producto pot nõ producere posterius. ⁊ sic a pductione posterioris cessare. sed deus est tale agens ⁊ non potest necessitari. ergo prior pductio potest cessare a productione posterioris. Maior dicitur manifesta. quia ex quo agens agit q̃tum est ex se contingenter. nec aliquid aliud potest eum necessitare. non uidetur q̃ productio priori nõ possit deus cessare a pductõe posterioris. ¶ Si dicas

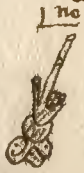

q̃ hoc impedit coexistentiam prioris respectu posterioris. hoc non ualet. quia cum p ducto priori ab eo non possit necessitari. ⁊ q̃tum est ex se cõtingenter agit. cessare poterit a productõne posterioris. ¶ Hec ratõ cõfirmatur quadrupliciter. ¶ Primo sic. Agens naturali necessitate circa aliquem effectum. eadem necessitate producit omne necessarium ad productiõem effectus. sed per te producto fundamento uel subiecto qõ est prius. necessitatur ad producendum actum uel respectus. uel illud quod est posterius. productio autez prioris est necessaria ad producendum posterius. ergo sequitur q̃ eadem necessitate producet prius q̃ producet posterius ꝑ te. ¶ Secundo sic. Quandocũqz aliquod agens naturali necessitate inclinatur in terminum. eadem necessitate determinat se in termino q̃tuz potest. sed per te deus necessitatur ad producendum respectũ: fundamento pducto ergo necessario conseruabit illum. ¶ Item sequeretur q̃ dum produceret aliquid ad extra de necessitate nõ posset nõ pducere. quod est falsum. ¶ Tertio sic. Quãdocũqz aliquod agens agit ex toto conatu pro ducit perfectiorem effectum q̃ potest pducere. Si ergo deus de necessitate producat b. ex a. producto produceret. b. ita perfectuz sicut posset. ⁊ sic posita albedine causaret similitudinez perfectiorem q̃ posset. quod est falsuz. ¶ Quarto sic. Necessario agẽs agit q̃cito potest. si ergo producto fundamendo produceret respectum necessario p duceret fundamentũ ⁊ respectũ ab eterno.

¶ Sed contra istud instatur quadrupl'r. Primo de cõposito ex materia ⁊ forma Nam materia ⁊ forma simul sumpta sunt priora cõposito. ergo poterit deus ea siml' facere. ⁊ tamen nõ erit cõpositum. quod uidetur absurdum. ¶ Secundo sic. Omnis causa uidetur esse prior ⁊ realiter distincta a suo effectu. sed deus nõ posset albedinez imprimere nisi sequeretur album. ergo nõ omne prius realiter distinctum potest esse sine posteriori. ¶ Tertio sic. impossibile ẽ aliquid esse uel fieri sine eo quod est eius diffinitiũ. sed quãtitas ingreditur ut diffinitum homis quia corpus organicũ. constat autez q̃ substantia est prior ⁊ realiter distincta ab accidẽte. ergo ꝛc. ¶ Quarto sic. Omnis effectus sicut in esse dependet a deo. ita in fieri ⁊ conseruari. cum ergo nõ solum in q̃tum in fieri paternitas dependeat a deo. sed etiam in conseruari. poterit deus pro primo instanti influere ⁊ postea nõ influere. ⁊ sic erit pater ⁊ filius sine paternitate. ⁊ sic pater ⁊ non pater. ex hoc q̃ hic homo genitus ab illo est filius illius. erit ergo fortes genitus a platone ⁊ tamẽ non erit filius. nec plato erit pater. ¶ Ad primũ si dicatur q̃ compositum nõ addit tertiam entitatem sic ut dicũt aliqui. facile est euadere. Tenendo autem oppositum oz dicere q̃ anima ⁊ corpus possunt simul eẽ ⁊ tamen cõpositum non resultabit. posset enim anima coniungi corpori ut motor. ⁊ tamen nõ resultabit aliquod tertium compositum. sicut nõ resultat ex angelo ⁊ corpore cui unitur aliquod tertium cõpositũ ex eis differens. ¶ Ad secũduz Si dicatur q̃ effectus formalis differt a forma. hẽnt dicere q̃ deus põt album facere sine albedine. si uolunt dicere cõuenienter. uel potest albedinem in subiecto sine effectu. s. sine albo. Sed ego dico q̃ esse albuz nihil aliud est q̃ albedo. ⁊ subiectum ⁊ unio albedinis ad subiectum. Et istus positis est impossibile quin illud ponatur. s. esse albuz quantumcũqz sint priora. quia nõ distinguũtur. ¶ Ad tertium dico q̃ deus omnẽ substãtiam priorẽ accidente potest sine illo accidẽte facere. Et ideo corpus quod dicitur organicuz quia est prius ⁊ realiter distinctũ a quantitate potest facere sine ea. sed hominem nõ potest. quia licet homo sit differẽs realiter a quantitate. tamẽ ꝑsupponit quãtitatem ⁊ est. quodammõ posterior quantitate. ⁊ sic deficit prioritas ⁊ per consequẽs nõ possunt seperari. ¶ Ad quartum dico q̃ nõ uidetur inconueniens q̃ deus influat in fundamentum relationis nõ influẽdo relationem. cum fundamẽtum sit prius ⁊ realiter distinctuz. ⁊ sic deus poterit facere

nõ b q̃ ẽ ẽ albu

quãtas ẽ p̃z ꝑ

q̃ petrus ⁊ martinus sint. ⁊ tamen paternitas non sit in petro nec filiatio in martino formalis ⁊ actualis sed tantum fundamentalis. quia illa nõ differt ab eis. s. a fũdamẽto. ⁊ sic patet ad illud. ¶ Sed hic adhuc remanent alique difficultates. ¶ Prima est Utrum deus possit facere materiã ⁊ formaꝫ unita sine unione. ¶ Dico q̃ nõ quia omne unitũ est effectus formalis unionis. materiam tamen ⁊ formam bene potest facere sine unione. ¶ Secũda difficultas est. Utrum deus possit facere corpus sine figura. Dico q̃ supposito q̃ deus possit facere corpus infinitum. tunc tale corpus erit sine figura. Si autem dicatur oppositum tunc erit difficile euadere. ¶ Dicunt tamen aliqui q̃ iste extremitates scilꝫ superficies ⁊ punctus nõ dicũt aliquid positiuum. sed nihil aliud est pũctus. nisi nihil plus de linea. ⁊ sic de alius. s. de linea respectu superficiei. ⁊ superficiei respectu corporis. hoc est difficile tenere ⁊ defendere. ¶ Ideo dico aliter q̃ illa omnia nihil absolutum dicunt. sed precise respectuꝫ. sunt enim extremitates aliorum sicut punctus est extremitas linee. ⁊ sic de alus. ¶ Et si dicas quomodo albedo que est ens positiuum ⁊ absolutum. potest fundari in superficie que est ens respectiuꝫ. ¶ Dico q̃ nec albedo fundatur in superficie. nec superficies in albedine. sed ambo in eodem subiecto. de hoc alias. ¶ Sed dices quomodo dicere debes de linea duꝫ est sine puncto ⁊ superficies sine linea. ⁊ sic de aliis. ¶ Dico q̃ omnia sunt finita fundamentaliter. nõ tamen formaliter actualiter. Et sic dicẽdũ est sic diceremus de duabus albedinibus sine similitudine. Esset enim inter eas similitudo fundamentalis. sed tamen nõ formalis nec accidẽtalis que est accidens ⁊ potest ab eis seperari. ¶ Tertia difficultas ẽ Utrum deus possit facere actionem sine termino. ¶ Dico q̃ sicut inferius declarabitur. aut actio respicit passum tanq̃ terminum ⁊ sicut nõ potest fieri respectus sine termino. ita nec actio sine passo. quia terminus est prior ipsa relatione naturaliter ⁊ ordine essentiali. ¶ Sed si fieret questio Utrum deus possit facere actionem sine termino scꝫ q̃ accipit esse per istam actionem. potest dici q̃ non. sicut enim declarabitur actio p̃ supponit productionem. productio autem tam actiua q̃ passiua presupponit terminũ quia actio uel productio actiua presupponit fundamentum ⁊ terminum. hoc enim est generale cuilibet respectui. Productio enim passiua fundatur in termino producto. ergo ipsuꝫ presupponit. ⁊ per cõsequẽs actiua. quia simul natura est cum passiua. ¶ Dico ergo q̃ deus seperare non posset actõnẽ a termino. licet distinguũtur realiter quia ordine essentiali ⁊ necessario actio p̃ supponit terminum. ⁊ sic patet ad illud. ¶ Quarta difficultas est. Si deus possit facere motum sine termino. quia uidetur esse prior realiter ⁊ essentialiter. ⁊ distinctus realiter. ¶ Dico q̃ accipiendo motum pro forma fluente que nõ est aliud a termino patet q̃ non potest. Sed accipiendo motum pro fluxu forme qui nihil aliud ẽ nisi ordo partium forme. et ordo sicut quilibet respectus presupponit terminum ⁊ fũdamentum. relinquitur dicendum q̃ motus non potest esse sine termino. quia posterior eo. ¶ Eodem modo dico de mutatione Ipsa enim est posterior termino. ¶ Quinta difficultas est. Utruꝫ deus possit facere animal quod non sit sanum uel egrum. ¶ Dico q̃ hic est imaginandum sicut superius dictum est de quantitate comperãdo sanum ad egrum. uel istas formas ad corpus qõ immediate respicit pro subiecto. quia ipsum est prius eis ⁊ distinctum realiter. potest deus corpus sine sanitate ⁊ egritudine facere. ¶ Sed loquendo de hoie qui presupponit in homine talem mixtionem que est sanitas uel egritudo. sicut dictum fuit de quantitate. sicut deus non potest facere hominem sine quantitate. sic non potest deus facere hominem sine qualitate. ita forte non potest facere hominem sine illis mixtionibus. ¶ Ideo dico q̃ sicut corpus potest fieri sine quantitate sed non homo. ita corp̃ põt fieri sine istis mixtionibus.

licet non homo uel humanitas ¶ Sexta difficultas de luce ⁊ tenebris respectu aeris Utrum aer possit fieri sine eis. ita q̃ aer eēt qui non esset nec lucidus nec tenebrosus ¶ Dico q̃ hec regula non tenet in priuatione ⁊ habitu. quia priuatio non producit sed ex sola ammotione habitus inducitur Et ideo non potest fieri q̃ subiectum non sit sub altero eorum. quia excludatur habitus in eo inducitur priuatio ¶ Ad argumentum ex dictis patet.

¶ Distinctio decimaseptima.

Karitas. Queritur Utrum necesse sit ponere caritatem creatam in anima nostra. q̃ non. Apostolus. Caritas dei diffusa est in cordibus uestris per spiritumsanctum. ¶ Contra idem Apostolus. Fruct? spiritussancti est caritas. ¶ Contra istam questionem opporet uidere de necessitate caritatis q̃tum ad potentiam ordinatam. Et secundo q̃tum ad potentiam absolutā ¶ Quantum ad primū fuerunt antiquitus quattuor opiniones. ¶ Prima fuit opinio pelagii. q̃ sez ad actum meritorium non requiritur caritas siue gratia. nec specialis influentia, sed q̃ ex puris naturalibus posset homo mereri uitam eternā. naz ea que nō sunt in potestate nostra meritoria esse nō possunt. ¶ Secūda opinio fuit q̃ requiritur caritas nec ipsa sufficit. sed oz q̃ sit ibi assistētia spiritussancti ⁊ influentia. quia cum omnia sint creata nō uidetur q̃ aliquod creatum possit actum dignum tanto premio meritare. ¶ Tertia opinio fuit magistri q̃. s. ad talem actum meritorium requiritur spiritussancti influentia. ⁊ non requiritur caritas nec aliqua creatura. q̃a persona diuina. s. spiritussancti potens est facere sine illa creatura quod posset facere cum illa. ¶ Quarta opinio q̃ ad talē actū sufficit sola caritas. nec requiritur assistentia spiritussancti specialis. eo q̃ dona supernaturalia uidētur sufficientia ad faciendū talem effectum deo acceptum p̄ ordinationem diuinam. ¶ Prima istarum opinionum stare non potest sed erronea reputat. Est enim opinio pelagii. Ipse enim posuit q̃ homo ex puris naturalibus potest mereri uitam eternā. quod est falsum ¶ Nec secūda potest stare. quia eodē actu numero aliquis p ipm meretur uitā eternā si habeat caritatem. per quem tamen non mereat uitam eternam si nō habet caritatem dato q̃ idem actus habeatur. Et hic ostenditur q̃ spiritus non concurrat. quia prius duz caritas non erat. actus erat positus in esse sine illo spetiali influxu. ergo postq̃ habet caritatē iam non amplius per quemcū qz influxum ponetur in esse. ¶ Si dicat q̃ non erit idem actus munero sed distinctus. ¶ Contra eodem modo arguitur de actu eiusdem rationis. quia actum eusdez rationis ⁊ eque intensum habet aliquādo in caritate existens ⁊ nō caritatem habēs. ergo non uidetur q̃ aliqua alia causa concurrat ad causandum eum que prius non concurrebat. ¶ Sed ista potest dici dupliciter. ¶ Uno modo q̃ spiritussanctus concurrat nunc ad unum ⁊ non pus sine uariatione illius actus saltē specifica. quia hoc nō est impossibile eo q̃ est agens liberum ⁊ non naturale. ¶ Secundo modo dicitur q̃ non est incōueniens ponere istos actus sez meritorium ⁊ non meritorium differre spetie. quia alie ⁊ alie cause concurrunt ad istum q̃ arguit distinctionem specificam. ¶ Contra primū nō sufficit. nam ceteris causis paribus uidetur ipossibile ulteriorē causam concurrere quin effectus uarietur aut intendatur. siue sit causa libera siue naturalis. alioquin nihil ibi faceret cum ipa non concurrente nihil minus causetur effectus. Alia autem omnia paria ponuntur. Nec secunda ualet. Nam tunc omnis actus boni hominis existentis in caritate differret specie ab omni actu eiusdem hominis caritatem non habentis. quod uidetur inconueniens ¶ Ideo nō uidetur necessaria influentia spetialis spūssancti cū equalcq

actus ⁊ eiusdem spei sint digni uita eterna
⁊ non digni. ⁊ etiaz in eodem. quod nō pos
set esse si esset supernaturalis influentia.
¶ Tertia opinio que est magistri nō tenet
cōmuniter. eo q̄ non uidetur bene consona
dictis sanctorum. Nec etiaz bene consona
dictis sacri canonis. Gratia enim ⁊ ueritas
per Jesum xpm facta est Jo. i°. ¶ Sed
mihi uidetur q̄ loquendo de potentia dei
absoluta. non est ista opinio absurda. Nā
quicquid potest deus facere mediante cau
sa secunda. potest sine ea in genere cause
efficientis. pōt autē per te mediāte carita/
te. ergo sine ea per se potest. nec etiam est ita
irrationabilis sicut dicitur. sed sicut secūda
opinio exaltat meritum p̄r singulares in
fluentiam spiritussancti. ita ista multoma
gis exaltat per totalem spiritussancti in/
fluentiaz respectu actus. ¶ Istis ergo tri
bus modis dicendi non probabilibus di/
missis ¶ Dico 6m quartam opinionem q̄
caritas sola cum aliis que dicentur sine spi
ritussancti influentia speciali requiritur.
¶ Requiruntur enim ad actum meritori
um. ipsa uoluntas. ipsa caritas. ipsa accep/
tatio diuina. ⁊ influētia generalis. nō aūt
spetialis eo q̄ talis actus eque intensi pos/
sunt haberi a non habente caritatem ⁊ ab
habente ¶ Sed tūc est una difficultas. Ui
detur enim sequi error pelagii. q̄a sine spe/
tiali influētia potest causari actus merito/
rius. ¶ Dico q̄ non est error pelagii. quia
ipse nihil aliud ponebat preter naturalia
⁊ influentiam generalem. Ego autē pono
preter influentiam generalem ipsam cari
tatem. quelicet dum est naturaliter operet
tamen supernaturaliter infūditur. ⁊ simul
cū hoc requiritur acceptatio diuia. ¶ Nec
ualent rationes pro aliis opinionibus in
ducte. Prima non. quia licet uoluntas di
uina coagat uoluntati nostre. tamen sic co
agit q̄ actus semper est in potestate nostra
⁊ similiter caritas cōcurrens ¶ Nec ratio
pro secūda ualet. quia licet caritas nec ali/
quid aliud possit actum dignuz tanto pre
mio causare q̄tum est ex se. tamē ex ordine
illius in cuius potestate est premiū cōferre
bene est possibile ¶ Nec ratio pro tertia.
quia licet probet q̄ deus posset aliter facē
tamen defacto non probat. habemus enim
gratiam esse factam. constat autem q̄ gra
tia que facta est non est spiritussancti.
¶ Quantum ad secūdam partem questi/
onis que est uidere de potentia dei absolu
ta. posset deus acceptare aliquem sine cari
tate. ita q̄ caritas non est necessaria q̄tum
ad potentiam absolutam. ¶ Dicūt aliqui
q̄ deus de potentia sua absoluta nō potest
de nouo aliquem acceptare nisi infūdat ei
caritatem. Et hoc probant sic. Impossibile
est esse transitum de contradictorio in con
tradictorium sine mutatione facta in alte
ro extremorum. sed hic fit mutatio de non
accepto ad acceptum ⁊ non est mutatio ex
parte dei. ergo erit ex parte creature accep
te. Sed nō potest intelligi mutatio nisi ali
quid habeat quod prius nō habuit. q̄ ꝛc
¶ Confirmatur quia nulla uoluntas ali
quid acceptat quod prius non habuit nisi
eius intellectus aliter iudicet de illo q̄ prius.
ergo si de nouo uoluntas diuina acceptat
sine mutatione in creatura. est mutatio in
eius intellectu ¶ Contra istam conclusio
nem arguitur quadruplicter ¶ Primo
sic. Non est magis libera uoluntas nostra
circa obiectum q̄ uoluntas diuina circa cō
tingenna. sed nulla mutatione facta circa
obiectum oditum. potest uolūtas illud di/
ligere sponte. ergo ꝛc ¶ Secūdo sic. Aut
potest deus non existentem in caritate ac/
ceptare. aut non. Si sic. ergo cum prius eū
acceptaret erit transitus de contradictorio
in contradictorium sine mutatione. Si nō
ergo aliquid de necessitate ult citra ultī/
muz finem. quod est falsum ¶ Tertio sic
Deus ab eterno uoluit solem pro tali die
creare ⁊ p illo die potuit nō creare. quero
in quo est mutatio quia est trāsitus. patet
q̄ non in deo. nec in sole. quia non erat ad/
huc. ergo ꝛc ¶ Quarto sic. Deus ab eter
no uoluit animam antixpi creare pro tali
die. ⁊ adhuc potest non creare eum. transi/
tus ergo fiet a contradictorio in contradi/
ctorium sine mutatione. non in deo per te

Lopiōqra

uecin anima. quia nondum est. ergo uidet
q̃ ratio non ualet ¶ Nec uidetur q̃ ratio
de mutatione quã isti ponderant plus pro
bet q̃ caritas sit necessaria q̃ castitas uel
quodcũq; aliud quod a deo infunderetur
quia tunc aliquid esset mutatum. nec hoc
etiam cõcludit ¶ Ideo est alia opinio que
dicit q̃ deus de potentia sua absoluta de
nouo potest acceptare. quaz prius nõ accep
tabat sine caritate. uel aliquo modo alio
infuso reali. nisi sola acceptatione passiua
que est ens rõnis. quod declaratur sic. Nã
circa operationes immanentes fieri potest
transitus de contradictorio in contradicto
riuz ex parte obiecti sine mutatione in ob
iecto per solum respectum rationis. sicut
deus de nõ dilecto a me fit dilectus a me.
Acceptare autem est operatio immanens
sicut uelle. potest ergo deus nunc aliquem
acceptare quem prius nõ acceptabat. nulla
facta mutatione circa obiectũ in esse reali
sed forte tantum in esse rationis. quia fit
in ea esset acceptatio passiua. ¶ Sed cõtra
hoc instatur quadrupliciter. ¶ Primo sic
Nam ideo creatura potest uelle quod pri
non uoluit nulla mutatõne facta circa ob
iectum. quia fit mutatio in uolũtate. quia
prius non habuit actum uolendi. nũc aũt
habet. sed si poneretur idem omnio actus
q̃ non mutaretur. uideretur q̃ oporteret
mutationem esse in obiecto si fieret de nõ
uolito uolitum. cum ergo in diuina uolun
tate non sit mutatio. habetur ꝓpositum.
¶ Secundo sic. Nulla contradictio realis
potest saluari per non reale. sed uelle q̃ nõ
uelle est contradictio realis. ergo nõ potest
saluari per istaz acceptatõez que nõ ẽ realis
¶ Tertio sic. Nullum ens simpliciter põt
saluari per ens ꝓ̃ quid. sed quãdo aliquid
fit de non uolito uolituz. illa uidetur esse
mutatio simpl'r. acceptatio est ens ꝓ̃ quid
ergo per eã non potest saluari. ¶ Quarto
sic. Nam uidetur eodez modo stare dubiũ
Utrũ de potentia dei absoluta possit deus
acceptare quod prius non acceptabat sine
illa acceptatione passiua. Ipsa enim accep
tatio pari modo uidetur donum quoddaz
sicut caritas. ¶ Ad primũ dico q̃ si creatu
ra eodem actu uellet oia libere sicut uult
deus. eodem modo posset fieri aliquid de
non uolito uolitum a creatura sine muta
tione. sicut de deo dicimus. sed quia nõ est
ita ¶ Ideo de deo dicimus q̃ sic potest fieri
de non acceptante hoc. acceptans hoc sine
mutatione. nõ autem de creatura. Hoc aũt
possumus dicere qz diuersis actibus uult
q̃ operatur circa diuersa obiecta ¶ Ad se
cundum q̃ ad tertuz simul dico. q̃ duplex
est mutatio. quedam est obiectiua. q̃ quedã
substantiua. Mutatio obiectiua solum re
quirit aliquid uolitum in esse obiectiuo. q̃
talis est quando aliquid de non uolito fit
uolitum. Sed quomodo per ens rationis
potest saluari esse reale ¶ Dico q̃ ens rati
onis q̃tuz ad presens spectat. est in duplici
differentia. quoddam enim est fabricatuz
a ratione sicut respectus ad se ipsum. q̃ per
tale ens rationis nunq̃ saluatur aliquid
reale. ¶ Aliud est ens rationis non a rati
one fabricatum. sed a ratione derelictum
q̃ huiusmodi sunt respectus intellectũ uo
liti dilecti q̃ huiusmodi. per talia autẽ rati
onis entia bene possunt saluari mutatões
q̃ contradictiones obiectiue. ¶ Sed dicẽs
si esse uolitũ dicit ens solum rationis. quo
modo saluabitur transitus realis qui est
quando de non uolente fit uolens per esse
uolitum. ¶ Dico q̃ quedaz sunt ita realia
q̃ circumscripto omni actu intelligendi q̃
uolendi permanent. q̃ talia per aliquid nõ
reale non possunt saluari. ¶ Aliqua sũt
que licet fabricentur ab actu intelligendi
q̃ uolẽdi. tñ istos actus cõsequũtur. sic esse
acceptũ q̃ nõ eẽ acceptũ. q̃ eẽ uolitũ q̃ nõ uo
litum. q̃ de talibus uerum est q̃ licet non
sint realia. tamen cõtradictiones que uiden
tur reales de actibus istis. s. intelligendi q̃
uolendi acceptandi saluantur. ¶ Si autẽ
queras Est ne iste transitus simpliciter. ut
ꝓ̃ quid quando aliquid fit de non accep
to acceptum. ¶ Dico q̃ ẽ ꝓ̃ quid. quia ni
hil nouuz est in termino transitus nisi ali
quod ens ꝓ̃ quid. ¶ Et si dicas hoc ẽ sim
pliciter acceptuz. ¶ Dico q̃ in diuinis hoc

d. 38. q. p. n. 4.

est simpliciter ens rationis uel f^m qd. Per hoc patet ad rationes prime opinionis. q̃ ad transitum istum ad saluandum inter contradictoria. non oportet q̃ aliquid fiat nouum habens plus de realitate q̃ unum istorum contradictoriorum. modo ita est q̃ esse acceptum ⁊ non esse acceptum sunt extrema cõtradictionis. solũ in esse obiectiuo uel uolito. ⁊ nõ in esse simpliciter reali. fit autem mutatio f^m tale esse. quia fit nouus respectus rationis. ¶ Ad quartum dico q̃ respectus ille. s. acceptationis siue acceptatio passiua non potest dici donum nec caritas. quia est solum ens rationis. ideo non pot creari. nec est in creatura que est in esse reali subiectiue. sed est in creatura que ē in esse obiectiuo. ¶ Sed posset ne plus deus de nouo acceptare sine acceptatione passiua. uel sine esse acceptato. Hoc est querere Utrum deus possit aliquid creare ⁊ nõ creare. Nam sicut creatio actiua infert necessario passiuam. sic acceptatio actiua infert necessario passiuam. non potest ergo deus acceptare nisi acceptetur aliquid. nec aliquid potest esse acceptum sine acceptatione passiua. sicut nec esse album sine albedine.

¶ Sed posset ne deus aliquem acceptare non imprimendo ei talem respectũ. ¶ Dico q̃ sic iane intelligendo. Non enim potest deus aliquem acceptare nisi acceptatio fuerit in eo formaliter. Sed tamẽ pōt deus bene de nouo acceptare ⁊ tamen acceptatio passiua nõ erit noua. sicut sepe fuit dictũ uno modo. Nam posita uisione circa accidẽtia seperata stante uisione. Si deus eã subiecto coiungeret nunc uideretur subiectum ⁊ nõ prius. nõ tamẽ uisione passiua noua sed eadem qua uideram prius accidentia.

¶ Eodem modo in ꝓposito. q̃ facta prio acceptatione circa aliquod obiectum utpote circa caritatẽ ex ifusione caritatis fiet anima accepta. non noua acceptatione sed eadem qua prius caritas erat accepta. ¶ Ad auctoritatem in principio. ⁊ ad omnes similes que adducuntur a magistro ⁊ ab aliis ¶ Dico q̃ maꝗ intelligitur q̃ caritas diffusa uel data sit spiritusanctio. sed intelligitur q̃ est data uel diffusa p spũsanctũ.

Q.2.

Cruz caritas infusa sit necessaria rõ acceptãdi id in quo est passiue q̃ sic. puer. 8. Diligentis me. ꝛc ¶ Cõtra Job. 22°. Quid pdest ꝯo si nõ iustus fuerit ꝛc ¶ Hic pmittũtur 4^or pambula. ¶ Pri^m est q̃ acceptatõ diuina actia que datur intelligi p acceptare. ē respectus fũdamẽtalis fũdatus in actu diuie uoluntatis. ⁊ terminat^o ad creaturã. q̃ deus nõ refertur ad creaturã nisi respectu fũdamẽtali. ¶ 2^m pambulũ est q̃ acceptatio diuina passiua est respect^o formalis fũdatus ī caritate creata. ⁊ ēminat^o ad actũ diuie uolũtatis. q̃ licet dei ad creaturam sit tm respectus fũdamẽtalis. tm creature ad deũ bene pōt esse respectus fũdamẽtalis formalis. ¶ 3^m pambulũ est q̃ iste respectus. s. acceptatio passiua nõ ē sic respectus rōnis q̃ sit ab aia fabricatus uel fict^o. s. sic est rōis q̃ ē ab actu uolũtatis ī obiecto derelict^o in eē obiectio. s. ēminãte talẽ acceptũ ¶ 4^m preambulũ ē q̃ iste respectus. s. acceptatõ passiua nõ ē sic realis q̃ ipe possit eē circũscripto oi actu intellect^o. q̃ nihil pōt esse acceptum nisi uolitũ. nec uolitũ nisi cognitũ. tm ipa aia dr̃ real^r accepta ¶ Intelligẽdũ tm q̃ in caritate itelligim^o fũdare 4^r acceptationes passiue ¶ Pri^a ē eodẽ mõ quo de^o acceptat q̃ditatẽ cuiuslibet creabilis relucentẽ ī sua eẽntia actu. s. simplicis ꝯplacẽtie ¶ 2ª estq̃ deus acceptat q̃cũq̃ rem creatã ī pstã efficaciter uolẽs p actuali exña. ¶ 3^a ē q̃ de^o acceptat eã ut ē quedã ꝗtus que f^m natutã suã est elicitiua actuũ laudabilium sicẽ iustitia. ¶ 4ª est qua de^o acceptat eã ut dignã uita eterna. ⁊ ista acceptatio nõ ē ex natura caritatis. sed ab ordiatõe diuina talẽ legem statuẽte. sicẽ si eẽt aliquis rex qui ordinaret q̃ ī regno suo quicũq̃ hẽt denariũ aureũ. haberet hereditatem ⁊ nullus alius. iste iniq̃ denarius acceptaret p hereditate ipm icõpabil^r excedẽte. ⁊ hoc etiã eẽt ꝓpter ordinatã legẽ statutã. ¶ His pmissis introducũtur q̃tum ad quesitũ due opiniões ꝯrarie. ¶ Prima dicit q̃ caritas ē simpl^r

rō necessaria acceptans hōiez ipsam hēntez ita q deus de potētia sua absoluta nō posset acceptare. ¶ Et pbat sic. nā deus necessario ꝓplacet i qdditatibus quarūcūqz creaturarū q̃ncūqz a deo remotarū. ¶ Videt igit q multo magis deus necessario acceptat caritatem que est excellentissimū donū inter cetera creata. ¶ Sed ꝗ istā opinionez arguo. 4°. ¶ Primo sic. quandocūqz aliqō agens uult aliqd obiectū necessario. eadez necessitate qua uult illud. uult ōne necessario requisitū ad tale obiectuz hēndum. sed deus p te necessario acceptat caritatez. exña aūt caritatis ꝑsupponitur eius acceptatiōi. ergo deus exñaz caritatis necessario uolet ⁊ similr necessario ꝓducet caritatē ⁊ eadē necessitate causabit. qd est falsū. ¶ 2° sic. Quādocūqz aliqua sūt eēntialr ordinata si posterius est necessariū ⁊ prius. posterius eēntialr necessario ꝑsupponit prius. sed existentia caritatis ⁊ acceptatio eius sūt eēntialiter ordinata. ita q talis ordinatio ad uitam eternā defacto est posterior eēntialr ipsa exña caritatis. g̃ si caritas ordinatur ad uitā eternā. ⁊ ipsa acceptatio sit necessaria. ipsa necessario erit. ⁊ p ꝗns necessario cābitur. ¶ 3° sic. illud magis necessario diligit a uolūtate recta qd est magis diligibile. sed natura angelica est obiectū magis diligibile q̃ sit caritas. nobilius enim ens ē ergo uolūtas diuia magis necessario diliget naturā angelicā q̃ caritatē. Cōstat aūt q nō necessario diligit naturā angelicā. g̃ nec necessario acceptabit caritatē. ¶ Cōfirmatur ista rō. qz diuina uolūtas non opat necessario inq̃tū uolūtas. nec inq̃tū infinita circa ea que sūt extra eam. sed ꝓtingēter quia si inq̃tū uolūtas infinita cāret necessario cāret. opatur ergo tantūmō necessario circa obiectū infinitū. ⁊ circa ea que sūt ad intra. sed caritas nō ē de numero taliū obiectorū. nec aliqō aliud creatum. g̃ ꝛc ¶ Quarto sic. Omne uolens rationabilr uult res quas uult ꝑm nobilitatē ipsaruz rerum. ⁊ plus ⁊ minus ꝑm q res magis ⁊ minus diligibiles sunt. sed multa sūt creata que sunt magis diligibilia q̃ caritas. s. natura angelica. ergo magis eaz uolet. ⁊ p cōsequēs magis necessario ¶ Si dicatur q natura angelica q̃tuz est in se est magis diligibilis q̃ caritas. sed q̃tum est in habitudine ad deum nō. ¶ Hoc dictū ꝓfirmat rōnem. Nā qd ē in se magis diligibile. est magis diligibile in habitudine ad deū. sed natura angelica p te est magis diligibilis in se. ergo ꝛc. Maior patz. quia diuia uoluntas diligit res diligentes eam. ¶ Cōfirmatur iste rōes 4°. ¶ Primo sic. Omne agens qd agit de necessitate. citius agit q̃ possit. ergo cū p te deus necessario acceptet habentem caritatem ad uitā eternā. q̃ cito posset daret sibi uitam eternā. ⁊ sic statim postq̃ homo esset in gratia haberet uitam eternam. ¶ 2° sic. Omne agens de necessitate agit inq̃tum pōt. sed deus pōt in infinitum diligere. ergo diliget habētem caritatem in infinituz. sed omne diligibile in infinituz est deus. ergo caritas eēt deus. ¶ Tertio sic. Omne agens de necessitate necessario eadez necessitate ꝓseruat effectū q̃tum pōt. sed pōt deus hēntem caritatem ineternū cōseruare. ergo necessario ꝓseruabit habentez caritatē ineternū. ¶ Quarto sic. Eodem mō deus necessario sicut diligit caritatē odit peccatum. si ergo odiret deus necessario exñtez in peccato nūq̃ posset eū diligere. ⁊ p ꝗns nunq̃ existens in peccato mortali resurgeret. nec existens in caritate nūq̃ caderet. que sūt mānifesta falsa. ¶ Et cōfirmatur. quia nullū obiectū creatuz est necessario diligibile. sed uolūtas diuia cuz sit recta non fertur in obiectum nisi ꝑm diligibilitatem obiecti. ergo nullū obiectum creatum a uolūtate diuina necessario diligetur. ¶ Est ergo opinio doctoris quam reputo ueraz. s. q caritas nō est simpliciter necessaria ratio acceptandi hominem. dico acceptatiōe tali q. s. sit dignus uita eterna quia nullum obiectum creatum est sufficiens principium uel ratio necessitandi infinitam uoluntatem. eo q nhil diligit necessario nisi finem uel habens necessario connexionem ad finem. sine qua finis nō poterit esse qui solus finis uel terminus. uel

q̃ qn deg ad q̃ n cāt nāo g̃ ꝑna bolūtate

ꝗ 57 diligibilitatis

Opio doctoris

ta que necessariam cōnexionem habent cū
eo mouent diuina uoluntate sed nullum
creatum habet necessariam cōnexionem ad
finem sine qua finis non posset. ergo ꝛc
¶ Sed contra istam opinionem instatur
quadrupliciter ¶ Primo sic. ꝑm Dionysi.
de diuis nomibus quarto. Natura boni
prestantior est q̄ natura mali. sed natura
mali necessitat deum ad odiēdum. ut patz
de peccato ex genere. quod non potest pla/
cere deo. ergo ꝛc ¶ Secundo sic. magis ne
cessitatur deus a caritate q̄ a quidditate
lapidis. quia caritas dicit perfectionē sim
pliciter. lapis autem non. sed deus necessa
rio complacet in natura lapidis. ergo mul
to magis in caritate. ¶ Tertio sic. Volun
tas que est uoluntas recta non potest non
diligere actum rectum moraliter ex natu
ra sua. sed uoluntas diuina est sūme recta
actus autem caritatis est rectus moraliter
ex natura sua. ⁊ necessario. ergo uoluntas
diuina necessario diliget. ¶ Quarto sic.
Effectus cause formalis non pōt esse sine
causa formali. sed esse carum est effectus for
malis caritatis. sicut esse gratū est effectus
formalis gratie. ergo impossibile ē in ali/
quo caritatem esse uel gratiam. quin il/
lud sit carum uel gratum. ¶ Ad primum
istorum dico q̄ licet malum ex se sit odi/
bile. non tm oportet q̄ deus actu possiuo odi
at illud in quo est malus. sicut potest quis
actu odire malas conditiones alicuius ho
minis. non tamen odire illum hominem.
¶ Simliter dato q̄ hoc concederetur q̄
deus nō diligeret. nec posset diligere illuz
in quo est malum. nō tamen sequitur q̄ ne
cessario odiat. quia potest actum suspende
re ⁊ sic non diliget nec odiet ¶ Simliter
dato q̄ maluz a deo odiatur necessario. nō
tamen necessitat deum ad odiendum tali
odio. qō sit in ordine ad penam eternam.
¶ Eodem modo dico de caritate. dato q̄
deus necessario eam diligeret. non tamen
sequitur q̄ necessario diligat eam in ordi
ne ad uitam eternam. Actus enim malus
est uolitus a deo q̄tum ad esse positiuum
sed pūse negatio oditur a deo ut priuatio
quedam. ¶ Ad secundum dico q̄ deus sic
acceptat simplices q̄dditates aliquas. ita
necessario caritatem. s. acceptatione simpli
cis complacentie. Sed nō loquimur hic de
illa. sed de ea que est de ordine ad tale pre/
mium. uel tale. ⁊ ista necessaria non est.
¶ Ad tertiuz dico q̄ actus caritatis. quia
bonus est ideo acceptabilis. sed non sequit
ideo acceptus necessario. sed solum contin/
genter. quia deus actuz potest suspendere
⁊ tunc actualiter. uel non actualiter ac/
ceptaretur ¶ Simliter dato q̄ deus non
posset non diligere actum caritatis. nō ta/
men sequitur q̄ hoc diligere esset in ordie
ad uitam eternam reddendam pro tali me
rito. quia hoc deus libere ordiauit ¶ Ad
quartum dico q̄ caritas ⁊ gratia possunt
accipi dupliciter ¶ Uno modo p illo ab/
soluto quod includunt. ⁊ de tali loquor.
quia deus non necessario acceptat. ¶ Uel
possunt accipi ut implicant acceptationem
passiuam. ⁊ isto modo bene dico q̄ contra
dictōnem includit. q̄ caritas uel gratia sit
in aliquo quin illud sit acceptum uel gra/
tū uel caz. ⁊ isto mō nō intelligit ¶ Dico
ergo q̄ deus de potentia sua absoluta po
test acceptare quemcunqz sine tali habitu
infuso. ⁊ postq̄ infusus est non acceptare.
sed hoc totum est in ordinatione diuina.
Sicut si rex ordinasset q̄ quicunqz habe/
ret robas suas reciperetur in cōuiuio suo.
⁊ qui non haberet repudiaretur. hoc esset
in beneplacito statutis. sic in proposito.
¶ Exemplum in uēste nuptiali ꝑm salua/
torem ¶ Sed hic occurrūt alique difficul/
tates. ¶ Prima est q̄ non uidetur ꝑm pre
dicta necessitas ponendi caritatem. Nam
deus ut dictum est posset aliquem accepta
re pro uita eterna sine caritate. sicut cuz ca
ritate. ¶ Dico q̄ si loquamur de potentia
dei absoluta. nulla necessitas apparet po/
nendi caritatem quin eque accepter sine
ea. sicut cum ea. tamen loquendo de poten
tia dei ordinata. Dico q̄ necesse est eam po
nere. ¶ Et si dicas quomodo fuit ordina
tum per eum exquo non fuit necessarium
ponere. ¶ Dico q̄ exquo constat nobis de

1 repsentata

1 Oppio ꝓn

1129 ave

diuina ordinatone presumendū est q̃ hoc fuit magis congruum. ⁊ ideo sic ordinatum est. ¶ Exemplum deus potuisset humanuz genus aliter redemisse q̃ per incarnationem. nec fuit necessarium sic redimere. ⁊ sic tamen redemit. quia magis fuit cōgruum. sic dico in proposito. ¶ Secunda difficultas est. Si istam acceptatōnem passiuam positam ⁊ appropriatā caritati. potuisset deus ponere in quacūqz alia qualitate uel uirtute. sicut in fide uel in spe. ⁊ sic de alis. ¶ Dico q̃ sic. non soluz infuse sed etiam acquisite. ⁊ non solum spirituali uerum etiam sensuali. ut scilicet q̃ omnis crispus acceptaretur ad uitam eternam. tamen magis congruum fuit sic. quia caritas est excellentissima uirtus. ¶ Exem^m^ Rex posset ordinare q̃ plus daretur pro moneta argenti q̃ auri. licet aurum melius sit in se q̃ argentum. Sic dico in proposito. ⁊ hoc tamen totum est. quia est ad placitum instituentis ¶ Tertia difficultas est Si istam acceptationem posset deus ponere uel fūdare in habitu uitioso. uel in actu uitioso. ¶ Dico q̃ loquēdo de potentia dei absoluta possz deus instituere. q̃ quicūqz blasphemaret deum acceptaretur ad uitaz eternam. uel poneretur in uita eterna. Et quicūqz laudaret deum in inferno. Sicut deus posset de potentia absoluta damnare omnes iustos. ⁊ saluare omnes peccatores si uellet. tamen hoc non congruit uolūtati sue ⁊ iustitie infinite. Et id circo de potentia ordinata nō posset predicta facere ¶ Quarta difficultas est. quia cuz potentia ista sit contingens in uoluntate diuina respectu bonorum ad odium. ⁊ malorum ad dilectionem. uidetur q̃ bona sint odibilia. ⁊ mala diligibilia exquo sunt apta nata ad talem actum. ¶ Dico q̃ sicut possemus diligere quos odimus. ⁊ odire quos diligimus ⁊ ex eadem causa. tamen illud esset uitiosum ⁊ male factum. sicut deus possit quos odit diligere. ⁊ econuerso. sed tamen hoc non esset male factum. Nam hoc est magis diligendum. quia a deo diligitur. ¶ Quinta difficultas est. quia ad hoc uidetur stare totus punctus questionis. Non enim dictum est adhuc nisi de acceptione ad uitaz eternam. Loquamur de acceptione hominis in se ut ē in deo carus non faciendo mentionem de ordinatione ad uitam eternaz. Utrū aliquis possit aliquem diligere dato q̃ ei non proponat bene facere ¶ Dico q̃ loquendo de illa acceptatione ⁊ dilectione hominis in se. non apparet aliqua necessitas propter quaz deus hominem habentem caritatez acceptet. nec etiam quare deus hominem habentem in se peccatum necessario odiat. cuz non min^us^ sit liber deus in sua dilectione ⁊ odio q̃ nos. Experimur autem in nobis q̃ libere odimus aliquem cui tamen uidemus aliquid inesse quod diligimus. sicut odimus inimicum in se cuius tamen fortitudinem pulchritudinem prudentiam diligimus. ¶ Et eodem modo diligimus multos in se. quorum tamen uitia odimus. sicut fratrem meum diligo cuius tamen turpitudinem odio. Utrum autem deus actum caritatis ⁊ uirtutis in se non loquendo de ordine possit odire. ⁊ actum cupiditatis ⁊ peccati diligere. hoc est ualde dubium. ¶ Ad auctoritatem dico q̃ loquitur de potentia ordinata.

Utrus caritas acquisita in nobis sit principium productiuum alicuius actus meritorii. ⁊ uidetur q̃ non. Apostolus primo ad corinthios tredecimo dicit q̃ nihil prodest sine caritate infusa. ¶ Contra actus caritatis acquisite laudantur in scriptura secūdi machabi. tredecimo ¶ Circa istam questionem introducūtur quattuor preambula. Deinde ad questionem. ¶ Primum preambulus est istud q̃ in anima nostra est necessarium ponere caritatem acquisitam. Et hoc probo sic. Nam in omni potentia operatiua ex actibus perfectis circa aliquod obiectū potest generari habitus conformis illis actibus ⁊ operationibus quas habet uel habere potest circa illud obiectum. Sed

potentia nostra uolitiua ex puris naturalibus potest habere actum dilectionis circa deum saltem posito quocũqz sine caritate infusa. ergo ex ipsis actibus frequentatis potent habitus generari. sicut ex actibus frequentatis iustitie. Illum autez habitum adgeneratum uoco caritatez acquisitam. ¶ Confirmatur dupliciter ¶ Primo. qz fides ponitur dupliciter. Quedaz infusa. ⁊ quedam acquisita. Et respectu eorundem credibilium. s. respectu trinitatis ⁊ aliorum supernaturalium ¶ Secundo per unicum peccatuz mortale tota caritas infusa corrumpitur. homo tamẽ remanet inclinatus ad actum diligendi deum faciliter. talis facilitas non potest esse ab aliquo habitu intrinseco. ergo relinquitur q̃ fit ab aliquo acquisito. ergo ꝛc ¶ Secundum preambulum est q̃ ista caritas non est eiusdem rationis cum illa caritate infusa. ¶ Et probo sic. Quandocunqz aliqua sunt eiusdem rationis. si unum est producibile per naturam ⁊ reliquum. Hoc probatur. quia respectu producibiliũ eiusdez rationis sufficiunt principia eiusdem rationis. cum ergo caritas acquisita possit p naturam induci. relinquitur q̃ caritas infusa possit per naturam induci si ponent eiusdem rationis cum ea. quod falsum est ¶ Tertium preambulum est q̃ actus caritatis acquisite est moralis. ⁊ magis meritorius ⁊ laudabilis q̃ omnes actus aliarum uirtutuz moralium. sicut iustitie castitatis ⁊ sic de aliis. Hoc enim probo sic. Actus moralis qui est circa suuz obiectum ⁊ optimum bonum. uidetur esse magis laudabilis q̃ actus qui sunt circa bona diminuta. hoc patet. quia inter actus aliarum uirtutum ille est magis laudabilis ⁊ meritorius moraliter qui est circa melior obiectuz sicut patet de actu iustitie. Constat autez q̃ actus caritatis acquisite ẽ circa optimũ ⁊ summũ bonum quia circa deum. ergo ꝛc ¶ Quartum preambulum est q̃ actus caritatis acquisite non est ꝑ se meritorius ut scilicet acceptetur pro uita eterna. quia cũ in puris naturalibus caritas acquisita maneat corrupto omni dono supernaturali. sequeretur q̃ ex puris naturalibus possemus mereri uitam eternam. quod est erroneum. sicut patuit in prima questione contra pelagium ¶ His premissis circa punctum questionis sunt quattuor modi ¶ Primus est q̃ talis habitus non ponitur nisi ad uigorandum potentiam. ut scz per ipsam potentiam fiat actiuior ad actũ perfectiorem eliciendum. Vel ꝑ istos dispositio se tenens ex parte principii actiui non cõcurrit ad actum causandum sed solum ad habilitandum potentiam. sicut ponunt exemplum de acutie in ferro que nõ ponitur ad causandũ. quia non est forma actiua. sed ad habilitandum. sicut dicunt in proposito ¶ Secundus modus dicẽdi est. q̃ talis habitus non datur nisi ad terminandus potentiam respectu talis actus quia potentia de se est indeterminata ad actum perfectum ⁊ imperfectum. habitus autem determinat potentiam ad actum perfectum ¶ Tertius modus dicendi est. q̃ non datur nisi ad modificandum actum. quia tota substantia actus est a potentia sed modus illius actus ꝑ quem ille actus dicitur bonus moraliter uel malus. est ab habitu semper sequente rectam rationem ¶ Quartus modus dicendi est. q̃ habitus datur ad intensionem actus. Imaginatur enim q̃ ab uno est substantia actus scilicet a potentia. ⁊ ab alio intensio illius actus scilicet ab habitu ¶ Sed nulla istarum opinionum potest prestare ut dicitur ¶ Prima non. Nam uigoratio solum ponitur in potentiis fatigabilibus ⁊ organicis que non distincte operantur sicut sũt potentie sensitiue. sed uoluntas non est potentia fatigabilis. nec de facili operatiua. ergo non ponitur habitus in ea ad uigorandum. ¶ Preterea de omni potentia actiua uigor potest demonstrari qui est uis actiua de ea demonstrabilis. ex eo q̃ est potentia actiua uigor ille. ergo uigor qui ponitur ẽ in habitu non põt esse ille

1129 ac 13

1 prog

Nõ bonũ sicut

29

113

a2

1 Conp

uigor qui est demonstrabilis. quia ille est per se potentie actiue. Oportet ergo q̃ iste uigor sit aliquod accidens adueniens potentie causatus ab habitu uel actu. ul' quocunqz alio. ¶ Et idem dubium stat quod prius erat de habitu. Utrum concurrat cum potentia ad uigorandum uel ad determinandum. ꝛc Uel erit processus in infinitum. ¶ Secunda opinio non stare potest. Nam determinato quaz tu ponis nõ potest habere bonum intellectum. Causa enim particularis determinat uniuersales ⁊ tamen propter hoc non aufertur causalitas ab ea uel excluditur. ergo nec hoc.

¶ Preterea quandocũqz per aliquaz formam uidemus alicui inesse potentiam ad operandum. cui tamen prius non inerat ante illam formam nisi illi forme aliunde repugnet. non uideturquin possit sibi attribui uis actiua. ita est hic. ꝗ ꝛc ¶ Preterea quando dicis de inclinatione. aut intelligis per eam quandam pronitatez ad operandum. ⁊ si sic non oportet ponere habitum. quia potentia quantum est ex se semper est prona. ergo oportet ponere q̃ propter aliquid aliud habitus ponatur q̃ propter hoc. ¶ Tertia opinio non ualet. quia a quocunqz causatur subiectum ab eodem causatur ⁊ passio consequens illud subiectum. ⁊ econuerso. sed bonitas moris uel malitia est passio actus moralis. ergo ꝛc ¶ Propterea actus caritatis non potest esse malus preterea idem actus potest esse bonus sine caritate. ¶ Quarta etiam uia non ualet. quia a quocunqz producitur forma. ab eo forma in certo gradu producitur. si sit apta nata esse in gradu. sed ex hoc q̃ in certo gradu est. necessario est intensa uel remissa. ergo ꝛc ¶ Exemplum de albedine. ¶ Ideo dico q̃ non apparent nisi duo modi ponendi istum habitum. q̃ scilicet ponitur in ratione principii concurrentis cum potentia. Uel in ratione principii concurrentis cum ea in quantum receptiua est. Uel in ratione principii concurrentis cum ea in quantuz actiua est. ¶ Dicunt enim aliqui q̃ habitus concurrit cũ potentia inquantuz receptiua est. ⁊ sic passiue ¶ Alii dicunt q̃ concurrit cum potentia inquantum actiua est. ⁊ ideo concurrit actiue ¶ Uidendum est ergo quis istorum modorum sit rationabilior.

¶ Quantum ad primum scilicet de passiuo est intelligendum. q̃ quattuor generа dispositionum ponuntur ex parte principii passiui. ¶ Quedam enim sunt dispositiones transeuntes. sicut in inductione forme substantialis requiruntur alique dispositiones in materia que forma inducta transeunt. sicut alterationes. ⁊ multa talia que adueniente forma substantiali recedunt. ¶ Alique autem sunt dispositiones permanentes. sicut respectu forme aeris in materia requiritur raritas. que etiam cuz forma aeris permanet. ¶ Quedam autem sunt que permanent. ⁊ ultra hoc sunt receptiue immediate ipsius forme. sicut quantitas in corpore respectu coloris que permanet cum corpore. ⁊ ipsum immediate recipit. ¶ Alie autem sunt que necessario requirũtur. quia forma in determinato subiecto non potest recipi nisi siẽ dispositiones tales simul in tali subiecto determinato. sicut diaffonitas in aere respectu lucis. que nõ recipitur nisi cum una diaffonitate. ⁊ hoc est quia aer simul cum diaffonitate sunt unum principium receptiuum. Discurrendo per singulas predictas dispositiones ⁊ applicando ad habitũ ¶ Primo de prima patet. quia nullus ponit habitum talem dispositionẽ esse. oportet ergo q̃ si ponatur. q̃ alter trium modorum ponatur ¶ Ostendendo ergo primo q̃ non eo modo concurrit ut dispositio sicut quantitas respectu coloris. scilicet ut immediate receptiuũ. ¶ Primo sic. Quãdocunqz aliquid est dispositio ad aliquaz formam ut immediate receptiuuz. illa forma non potest recipi in subiecto ultimato nisi illo mediante. Sed actus recipitur in potentia nullo habitu existẽte. quia actus precedit habitum. ergo. ꝛc ¶ Secũdo sic.

¶ 2° sic. qz oīs talis dispositio que immediate recipit formā. prio denoiatur a forma. caritas ergo prio denoiatur a forma. s. ab actu ⁊ sic caritas prius eēt amās q̄ uolūtas. ¶ 3° sic. qñcunq; aliqua talis dispō a sbo separat non repugnat forme i eo recepte sil separari sic patz de supficie ⁊ colore. Si g̃ caritas separetur. ipsa eēt amās ⁊ uolēs ꝛc. ¶ Si autē pōatur q̄ potenᵃ solū sit sic aliquid qd necessario coexigit ex pte receptiui. sic raritas respectu forme aeris. tūc seq̄tur q̄ hitus sit solum cā sīne qua nō. qd negatur ab eis ⁊ ab oībus. Probo ñaz. qz dato q̄ sit cā p quā hᵒ pbabl'r ipossibile est eē. sic illud ñ potest esse cā p quā. in gñe cause material'. que nō cāt ut total'r nec ut ptial'r i illo gñe. sz raritas respectu forme aeris. nec hitus respectu actus ē cā material'. nec totalis nec ptial'. nō totalis. qz cālitas cause materialis est recipe Cōstat aūt q̄ hitus nec total'r nꝰ ptial'r acᵗ recipit. ergo ꝛc. ¶ Si aūt ponat q̄ isto mō ꝓcurrit sic oyassonitas i aere respectu lucis ¶ Cōtra hᵒ arguo sic. qz aut lux recipitur in aere mediante oyassonitate. uel ecōuerso Aut total'r i utroqz. aut ptial'r in uno. ⁊ ptial'r i alio. Si primo detur. tūc redit pmᵒ modus iprobatus. q̄. s. actus non pōt recipi in potenᵃ mediante hitu eodemᵒ mediacōnis. Sim'l'r nec ecōuerso. ¶ Si aūt pōamᵒ 2ᵒ. q̄ in utroqz total'r recipiat. hᵒ est ipossibile. qz tūc eiusdē effectus eēnt due cause totales. ⁊ i eodez gñe cause. Nam recipe ē cālitas cause materialis ¶ Nec etiā 3ᵒ pōt itelligi. s. q̄ ptial'r in uno ⁊ ptial'r in alio. Naz actus non ē forma diuisibil' p istū moduz. q̄ posset poni ptim i una re ⁊ ptim i alia ¶ Ꝑ nulla uidetur diuisibilitas i actu. nisi uel i ptes eēntiales uel in g̃dus. Si fiat diuisibilitas in ptes eēntiales. tūc uel genus erit in potenᵃ. ⁊ dīa in hitu uel ecōuerso. quocūqz posito. manifestū est incōueiens ¶ Si aūt fiat diuisio i gradᵒ. cū in quocūqz g̃du saluetur rō forme. ⁊ ponit gradᵒ in hitu. tūc forma ponetur in hitu. ⁊ tūc erit uolēs ⁊ amās sic ꝛtra pᵐ modū argutū est. Si ponat cōcurrere ex pte principii ꝓductiui ⁊ actiui iste hitus. tūc est dubiū. utrz sit i uolūtate agente ⁊ itellectu agēte. uel i uolūtate ⁊ itellectu possibili. Prio mō non ē uerisīle. s. in uolūtate ⁊ intellectu agēte. qz non pñt hitum recipe nisi paciant. intellcūs aūt agēs ⁊ uolūtas agens ut sic non sunt passiua ¶ Si aūt dicat q̄ hitus ponitur i intellectu possibili ⁊ uolūtate possibili. isto non pōt ꝓcurrere cū illo i quo est a l agendō. qz intellectᵒ possibilis ⁊ uolūtas possibil' nihil cānt. Posset ergo poni in itellectu possibili ⁊ i uolūtate possibili. ⁊ tñ q̄ ꝓcurrant cū intellectu agēte ⁊ uolūtate agēte. ad cānduz actie ⁊ ad ꝓducendō actie ipm actū ¶ Exᵐ. appetitus eni sensitiuus ꝓcurrit cū uolūtate ad motū corporis. ⁊ tñ non ē in uolūtate. sz ꝑ multos ē in corpe moto. sic potest hitus ꝓcurrere cuz uoluntate agēte. q̄uis non sit in ea ¶ Pz. g̃ q̄ dubia est utraqz maior. siue pōatur ꝓcurrē ut actiuū siue ut passiuū. ¶ Sz que ē uia rōnabilior Dico q̄ mihi apparet q̄ rācōnabilius est ponē. q̄ ꝓcurrat ut principiuz actiuuz. q̄ ut passiuū. Et hanc pſuadeo sic. qñcūqz ē aliqua natura que pōt in duas operationes. i quarz una abūdat ⁊ in alia deficit si adiutoriū detur illi nature. rōnabilius ē q̄ detur sibi ex ea pte qua ōficit. q̄ ex ea qᵗ abūdat. sz natura i ꝓducendo deficit ⁊ in recipiendo abundat. ergo si hitus detur ei ad iutoriū. potius dz sibi dari ex pte qua deficit. s. ex pte qua ꝓducit q̄ ex ea qua abūdat. Maior istᵒ pſuasiōis uidet satis pbabilis ¶ Prio. qz natura non ōficit i necessariis. g̃ si sibi non daret. iam uideretur deficē in necessariis. Zᵒ. qz natura nihil facit frustra. frustra aūt faceret si daret adiutoriū ex ea pte qua abundat. qz sine illo adiutorio facē pōt illud qd pōt facere cuz illo. ergo erit frustra. 5ᵒ qz unūqq̄z sic agitur ꝑ naturā sic ageret si fieret ꝑm artem. sz artifex potius auxiliaret ubi magis deficet q̄ ubi superabūdaret. ergo eodemᵒ faceret natura. ¶ 4ᵒ. qz pcessus nature ē ordinatᵒ ꝑ rōnem. sz rō dictat. q̄ ibi debet magis poni adiutoriū ubi est maior defectᵒ. q̄ ubi ē superabūdantia. ergo eodemᵒ faciet natura Maior etiā pſuadet p. 4. exēpla. Primū est. q̄ natura ē potens ad recipiendō. ⁊ deficiēs ad ꝓducendū. p hoc pz q̄ optie corpus disponit ad recipiendō aiam. ⁊ tñ non pōt ꝓducē eaz. ¶

q̄ sīnbolūtas agens ¶ pōt hō dare de ee ē q̄ 93 ar 3

2m est de corpe bruti. Simlr 3°. nos sumus
receptiui diuiax reuelationū. ⁊ intellecti° est
capax eax. nx tñ pōt eas pducere. sic uolū
tas ⁊ oēs inspiracōes ⁊ caritatez ⁊ talia pōt
recipe. ⁊ tñ non pōt pducē ¶ Dz ergo ulr q
natura magis deficit i pducendo q̄ in reci
pien°. ergo cū bitus detur nature i adiuto/
riuz. magis dabitur ex ea pte qua est actiua
q̄ in illa deficit. q̄ ex ea qua ē passiua. quia
ibi non deficit. ¶ Ista opio ꝓfirmat p. 4. p
prietates que ꝓsueuerūt attribui habitui.
Prima ē. q bitus ē illud q° uelocē opamur
Voices enīz bituati dicūtur pmpti. 2°. q̄
p bitum facilr opamur. Nam uirtuosus cū
difficultate non opatur ¶ 3°. q̄ p ipm ope
ramur delectabilr. q̄ bituatus circa opera
sua non tristat ¶ 4°. q̄ p ipm opamur effi/
cacēr ⁊ firmiter. q̄ actus fortiores sūt ⁊ inte
tiores in hñtibus bitum. Discurrēdo ergo
p singulas. pz q magis ꝓpetit bitum inq̄tuz
est actiuus q̄ inq̄tuz se tenet ex pte principii
passiui ¶ De prima pz. s. de uelocitate. Sed
tñ aliq dicūt q h° pōt eē ex pte principii pas/
siui. sic ipsi exēplificant de motu gūis sursū
⁊ leuis deorsū ¶ Sz h° nihil ē. nam rō qua/
re graue nō uelocē mouetur sursū. ⁊ leue d
orsuz. ē ppter inclinationē oppositam ⁊ ꝓri
am. q̄ gūe inclinatur deorsū ⁊ leue sursuz.
uolūtas aūt nullam hz ꝓrietatem respectu
alicui° actus. ⁊ ideo q̄tum ē ex se. uelociter
opatur. q̄ nullam hz ꝓrietatem. si ergo fa/
cit facilr opari hoc erit. q̄ ad eliciendū opa
tionē datur sibi coadiutoriū. q̄ in ea adge
neratur ipe bitus ¶ De 2°. s. de facilitate pz
q̄ difficultas non pueit nisi ex aliqua ictl/
nacōe ad oppositū. Ipa aūt uolūtas nō incli
natur ad aliqd ꝓrium actui. facilitatur aūt
sibi ex collacōe adiutorii ¶ De 3°. s. de dele
ctatiōe eodem° ¶ De 4° etiā pz clarius. s. d
efficatia ⁊ firmitate. Nam intentio alicuius
actus ⁊ firmitas actus nō puenit ex princi/
pio passiuo. q̄ sicut supius ē ostensū. illō q̄
imprimit in susceptio corruptiuo nunq̄ rō
ne susceptiui corrūpitur. sz solū uidetur p/
pter inductōem ꝓrii si hēt ꝓrium. uel ppter
sbtractionē actōis. Simlr ꝑ augus. bitus ē
quo possum° i actum exire. q̄ uolum°. sed
pati non ē in potestate nra. ergo oz q̄ hoc p
ueniat ex eo q̄ bitus se tenet ex pte principii
actiui. Contra istam pōnem istatur 4° ¶ Dri
mo sic. O ñz principiū pductiuū actus uel
opationis ē potent°. sed bitus p te est huius/
mōi. siue sit totale siue partiale. ergo cōcē ⁊ per
ꝓns toterūt potētie quot bitus ¶ 2° sic. im
possibile ē in causis ⁊ cātis eē circulum. sed
actus sunt causa bitus. q̄ bitus gñatur ex
actibus. g bitus non pōt esse causa actus. ⁊
mixtim in equocis. ¶ 3° sic. ipossibile ē eē cir
culū in eēntialr ordinatis. sz actus ordine
eēntiali pcedit bitum. q̄ ex eo gñatur. ergo
bitus nō est cā actus. q̄ tunc eēt ordine eēn
tiali pōr. ¶ 4°. q̄cunq̄ alique cause equo/
ce ꝓcurrūt ad eundō effectuz causandō. nō pōt
tantū extendi uirt° unius q̄ sine altera pos
sit in effectū. sed non habituati cū maiori co
natu aliqñ eliciūt intentiorē actum. uel sal
tē eque intensū sicut habituati. ergo uidetur
q̄ iste due cause. s. bitus ⁊ potētia non ꝓcur/
rant in gñe principii actiui. q̄ ꝓstat q̄ sūt eq
uoce. ¶ Ad p°m dico. q̄ non omne pductiuuz
actus ē potētia. sicut est obiectū q̄tumcūq̄z sit
⁊ pōatur pductiuū actus. nō tñ est potētia
uirtualr. Simlr nec spēs intelligibilis. tñ si
uocares potētiaz. non ē cura ¶ Ad 2m di/
co. q̄ difficile ē uidere. posito q̄ actus pcedē
tes sunt eiusdē rōnis cū sequentib°. q̄ actus
pcedētes causent bitum. ⁊ sequētes causent
ab habitu. Nam i uariacōe alteri° cause ui/
detur effect° uariari. Videt etiaz multū mi
rabile ponere q̄ act° pcedentes respcū eius/
dē obiecti sunt differētes spē ab actib° sequē
tibus bitum. q̄ est respcū eiusdē obiecti ¶ Di
co q̄ actus pcedētes non sūt cā bitus. sz act°
⁊ bitus sūt sicut duo effectus eēntialr ordinati.
ita q̄ potē° ⁊ obiectū prio cānt actū. ulr actu
prio. 2° bitus ¶ Ad auctoritates que uident
sonare q̄ bitus gñatur ex actib° Dico q̄ ly
ex debet exponi p pri°. sicut dicim° q̄ ex aura
fit dies. ita ex actibus fit bitus. i. p° act°
fit bitus. actus enim sunt actōes imanētes. ⁊
iō non hñt pducere sz sūt fines. ⁊ p ꝓns ñ
pñt cāre bitum. nec aliqd aliud ¶ Ad 3m de
ordine eēntiali dico. q̄ si actus pcedētes ⁊ se/
quētes eēnt alterius rōis. pateret solucō. sz
posito q̄ sint eiusdē rōis apparet diffi. Iō di
co. q̄ actus sequētes bitum non sūt eēntiali

q̄ ē bitus

ide di. p. q̄ ultima ratio

q̄ actus ex hitu duo effectus eēntialr ordinati

q̄ intelligit illa q̄ ꝓ phi q̄ hitus gñatur ex actibus

ordine posteriores habitu. Ls habitus sit eorum cā.
Et hoc rō est. qz habitus nō est p se necessaria
cā eorum. eo q possūt eque cāri sīn habitu sicut cum
habitu. qz a potentia sīn maiori conatu effectus
g bñ est posterior essentialiter cā p se et necessa/
ria. ls non cā p accns. sicut q causet hō ab hoc
homine. non ē p se. iō non ē eo posterior. Si di
catur. q hō et hō sunt eiusdē spēi. et iō unus re
spectu alterius est cā univoca. et iō non ē mirū
si unus non ē prior ordine essentiali altero. hic
autem etiam ē alterius spēi. et est cā equoca. Dico
g q non solū in univocis. ueruntamen in equo
cis reperitur q cā p accns non ē prior ordine
essentiali suo effectu. Exempl. in disposito ad sa
nitatem. si detur medicina. eadē sanitas iducē
tur ab arte que fuisset iducta a natura et e/
iusdē spēi. Constat autem q tam nātura quam ars sūt cāe
equoce. Hoc ñ obstante sanitas iducta ab am
bab. ñ est posterior medicina. qz possūt tollī
a nātura induci et sīn arte. et p ordīnē accntalis ordo
ē sanitatis. ut effectus ad medicinā ut ad cāsam
que tūc est equoca. Eodem modo dico i ppposito.
dato q habitus sit cā actus et equoca. non tūc ē
essentialiter prior. ls solū p accns. Ad 4m di/
co. q si ponētur q actus precedētes et sequētes
essent alterius spēi. pateret solutio. tūc tenēdo
aliam viā dico. q si cause diuerse concurrūt ha
bētes diuersos mōs cāndi. tūc apparet bñ p
babile q effectus spēi debebant distingui. ergo
si concurrat ad unū effectū una cā. et ad alium
due que habeant mōs eundē. non os q effectus
differāt spēi. Ita dico i ppposito q habitus dat
in adiutorium potētie. Et iō in eundē modum
cāndi incidit cū potentia. et p ordīnē posset tūc pō
extendē conatū suum. q eque pfectū ac posset
cāre p se precise sicut cum habitu. iō non sequit.
Ex hoc occurrūt alique difficultates. Prima. quare
actus non pōt cāre aliquid. Dico q qz sūt fines
negatur ab eis cālitas que specialibus en/
tibus queritur. tūc cālitas obiectiua que nulli ne
gatur. pōt eis queri. Secunda difficultas. est. que istarum
cārum ē principalior respectu actus. uel potentia
uel habitus. Dico q pōtest quod qz ē causa prima et uniuersalis. habitus autem particularis. tūc etiam qz habitus ñ
necessitat potentiam ad operandū. potentia autem habitum
sic. Tertia difficultas. quō a uolūtate cāto actu. pōt cā
ri habitus. cū ipsa libē causet oia. cū habitus in/
detur necēario causari. necēitas autem repugnat li
bertati. qz libertas uidet respicere ptingēs.
Dico q uolūtas. dequid cāt libere cāt. ñ tūc
ptingens. Unde dico q solus actus q causatur
per habitum ptingens cātur et libere. alia libē ls
nō ptingens. Ad auctoritatem in principio di
co. q Apls intendit precise loq de merito p ui
ta eterna accepto. et istorum leges ordinatas nō
sufficit pō sine habitu caritatis. et ita intendit.

Utrum caritas infusa sit i nobis prin
cipium pductiuum alicui actus. Hic
introducunt. 4. preambula. Primum
est q habitus naturaliter acqsiti ñ cognoscūtur
a nobis nisi arguentes p suos actus. qz nullus
ē certus se habituatum ee circa aliquod obiectum agi/
bile uel speculabile nisi p sig habitus. que co
gnoscunt in actibus. s. facilīr delectabīle. uelo
cīter effectū opari. Tal autem deductio ps q ē ar
guitiua. Secundum est. q tales habitus sūt nobis de
cōi lege ignoti. qz si ipsos naturaliter cogno
scerem. possem ex eis fidē nātam demōstra
re. cum fides infusa oia a nobis credita pcipe
at. et sic oia a nobis scient demōstratiue. Tertium ē
q actus talium habituum non pōnt ee aie in q
sunt ignoti. qz impossibile ē intellectum aut uo
lūtatem ocurrere ad aliquē actum cāndum q
intellectus pcipiat. qz ē potentia reflexiua sup su
um actum. et etiam sup actum uolūtatis. et sic ex/
pitur se agē. et etiam potētiam uolitiuā que ē
experimentalis noticia et intuitiua. Et iō si talis
habitus aliquos actus hēret. statim cognoscerent.
Quartum est qd ex istis sequitur. q habitus infusi
non hnt ppios actus absolutos i nobis qui
sūt de gne qualitatis. qz tūc ex actibus illis
arguerem. i nobis tales habitus. s. supnatu/
ralis ineē. sicut ex motu celi intuitiue uso. argui
tur p mouens eē. Istud autem de lege pi non
est. sicut ps p preambulum 2m et p sapientē. qz nēo
scit utrum amore uel odio dignus sit. Istis p
missis sunt. 4. opiones circum ad principale
quesitum uidēde. que dicūt caritatem infusam eē
cāram. Aliqui dicunt caritatem infusam in no/
bis eē ad diligendum ōm sb rōne spāli. qz ex
puris naturalibus pōt diligi a quolibet sub
rōne summi boni. sed nō sb rōne alia spēali. sicut
forte dicēt aliqui sb rōne glorificacōis. Alii
dicūt. q ponit in aia nāta ad diligendum ōm
p se et supoia. qz istorum non pōt a nobis diligi

ex puris naturalibus. quis posset alto mõ diligi. ¶ Alii dicũt. q caritas ifusa ponitur in nobis ppter actũ supnaturalẽ alterius speciei. ad quez aia nza non põt ut sic attigere ex puris naturalib⁹. qz si sic ex puris naturalib⁹ posset hõ saluari. sequereꝯ error pelagii. ¶ Alii dicũt sicꝯ petrus. q caritas infusa ponitꝯ in nobis ad ꝯcurrendũ cum uolũtate in rõe principii. q sez ipa creatura bẽat ꝓncipia i fluxu. q quasi i fieri. q sic in fluxu. qz ei⁹ actus ipsi caritati. s. non attribuitꝯ sz superiori agẽti. s. spũsactõ. ¶ Lõtra istas uias arguo. Et prio z primã. ppter illud nõ ponitur caritas ifusa i nobis qõ põt inesse homi non hãti caritatẽ. sz ꝓ quacũqz rõne exñs i caritate diligit õm. qz exñs i caritate diligit õm. q exñs i pcto mortali etiã ꝓ rõe glorificacõis. ¶ Lõtra scõa z. quicũz diligit mortẽ. q accipit mortẽ ppter õm. ille uidetur diligere õm ppter se. q sup oia. sz sine caritate põt hõ tradere corpus suũ ita ut ardeat ppter õm ꝓ apl'uz ad coz. ergo ꝛc. ¶ Lõtra 3.ᵃᵐ. naz ex actibus distinctis spẽ arguimẽtamur hitus distictos spẽ. si ergo act⁹ distictos spẽ hẽamus. poterim⁹ cognoscere nobis inẽe hitus distictos spẽ. s. naturalem. q supnaturalẽ. ¶ Lõtra 4.ᵃᵐ. naz act⁹ elicitus a tali hitu eẽt supior omi actu ad quẽ possum⁹ p naturã attingẽ. q tũc pciperem⁹ talem hitum nobis ineẽ. cũ naturaliter cognoscam⁹ oẽm actum ad quẽ attingit potestas nature. ¶ Ideo dico. q caritas ñ reqritur ad ꝓbam alicui⁹ meritorii de facto. sz solus ad forale meriti supnatural'. qz nihil aliud ꝓ acceptatio diuia in actu elicito a uolũtate informata caritate. ¶ Lõtra b⁹ instatur 4'. Prio sic. qz tũc caritas uideretꝯ otiosa i uia si non eliciat aliquẽ actuz circa ꝓpriũ obiectũ. z⁹. qz potẽtia hãs hitum circa obiectũ aliqõ. non põt opari circa illud obiectũ nisi tali hitu ꝯcurrẽte. cuz hitus sit forma mere natural'. agens circa obiectum suũ. ¶ 3⁹. qz tũc ꝓba actus mere natural' eẽt accepta a deo p uita eterna. q sic ex puris naturalib⁹ hõ posset saluari. ¶ 4⁹. qz oẽs actus meritorii cõiter dicunt a caritate eliciti uel impari Et ꝓ pdicta a caritate nulli⁹ elicietur uel imparitur. ¶ Ad p.ᵐ dico. q non ẽ otiosa. cuz ex ordinacõe diuia actus elicitus a uolũtate caritate informata. eo ipso fit acceptⁿ p uita eterna. ¶ Et pterea in puulis ñ est otiosa. q ñ ꝓstat q ẽ sine actu. ¶ Ad z.ᵐ dico oupl'r. uel ꝓ q caritas respicit õm. ib rõne nobis ignota. qz ponit eiusdez rõis h q i pria. ubi dilgimus qõ nũc non cognoscim⁹ ꝓtuz ad rõnez formalẽ. Vel q nũc ipeditur a suo actu ppter peccatũ. sicꝯ plura alia. ¶ Ad 3.ᵐ dico q ꝓba alicui⁹ actus ẽ a deo accepta acceptatione ꝓtuita. q h⁹ ex ordinacõe diuia que statuit q actus eliciⁿ a uolũtate caritate informata. acceptẽ p uita eterna. ¶ Ad 4.ᵐ dico q actus meritorii dicũtur eliciti uel ipati a caritate ꝓtum ad forale quod ẽ in merito. sez ad acceptationẽ diuiaz. non autez ꝓtum ad ꝓbam actus que ẽ quedam qualitas. ¶ Sed hic sũt quedam difficultates. ¶ Prima ẽ. si distincta acceptatio sit in habitu q i actu. Dico q sic. cui⁹ signũ est. qz deus aliqñ plus acceptat actionem hãtis minus de caritate q ꝓ hãtis plus. q ecõuerso. ¶ 2ª est. si caritas infusa cõcurreret ad ꝓbam illius actus. utrum talis actus eẽt naturalis. ¶ Dico q sic. qz ois forma ꝓtum cũqz supnaturaliter infusa q supnaturaliter pducta. eque naturaliter opatur sicut alie. ¶ 3ª diffi. est. si actus meritorius ex ꝓmissa sit natural'is aut supnaturã sicut caritas. Dico q ꝓtum ad suuz materiale ẽ naturalis. qz naturaliter cãtus. sed ꝓtum ad suum formale. s. ꝓtum ad acceptatiõem diuinã est supnaturalis. ¶ 4ª diffi. est. si acceptatio ista diuia sit a caritate. uel pcise sit a uoluntate diuia. ¶ Dico q acceptatio pcise est a uoluntate diuina. acceptantẽ actualiter. sz a caritate sicut gꝛia a sacmentis. ¶ 5ª diffi. est. qualiter hitus causeretur ab actib⁹ elicitis a caritate ifusa si ipse actus eliceret. ¶ Dico q solus cãretur caritas acqsita. qz ipossibile est infusã esse nisi a deo. q tunc aliqs hitus non põt augeri ex suis actibus. ¶ Seqtur difficultas. 18ª.

Distinctio 18ª

QIRCA Distictionē 18ᵃᵐ continuando de caritate. Quero. Utrū caritas sit augmētabilis in sua natura ¶ q̄ nō q: pfectus nō augeꝯ sed caritas ꝶ. Jo: in canōica sua ē hunᵒ ḡ ⁊c. ¶ Contra Apoᵒ ad Philip. Ut caritas magis ac magis habūdꝫ ¶ Hoc supponito. s. q̄ caritas pōt augeri ꝶ augᵗ ¶ Si supponito q̄ indidua eiusdē spēi sunt eiusdē rōis formalis. credo q̄ nō solū pbabiliter sz etiā demōstratie ꝶ pcedaꝫ ¶ Introducūtur aūt ꝶ 4ᵒ pclōes ne ¶ Pria ē q̄ caritas nō augetur ꝶ eēntiā suā ¶ 2ᵒ q̄ nō ꝶz exñtiaꝫ ¶ 3ᵒ q̄ nᵒ ꝶ depurationē a suo ꝗrio ¶ 4ᵒ q̄ nō p pticipationē maiorē sui sbiecti ¶ Primā cōclusionē pbo 4ᵒ. pmo sic. qō pēstit i idāli bili nō pōt augeri qz. n. augetur pēsupponit habere ptes sed caritas ꝶ essentiā pēstit in indisibili qz rō diffinitia est idez q̄ essentia quē pēstit i athomo ḡ caritas ꝶ essentiam suā nō pōt augeri ¶ 2ᵒ sic Omne augmētuꝫ fit pptes sed tota rō forme ⁊ eēntia saluat in qualibꝫ pte. nā diffinitionē spēi quilibꝫ ḡdus accipit ⁊ quelibꝫ ps siue ḡdus caritas est caritas sicut tota sil ergo ⁊c ¶ 3ᵒ sic qō ꝓuenit alicui p accñs non ꝓuenit sibi ꝶ rōnem suā q̄dditariuam sed unicuiq̄ forme augmētabili accidit ꝶ rōez suā q̄dditatiaꝫ qō iteadat ḡ sibi non ꝓpetit ꝶ rōem suam diffinitiuā ¶ 4ᵒ sic Dis augmentatio fit ꝶ q̄ntarē uirtutis sed oio q̄dditas ⁊ essentia abstrahit a q̄ntitate uirtutis ergo augmētaᵒ nō pōt fieri ꝶ q̄dditatē uel. rōez eiᵒ q̄dditatuā ⁊ p ꝓns nec ꝶ essentiā ¶ Confirmat Si eiꝫ ꝶ rōem diffinitiuā augmentaretur tūc plᵒ eēt de forma ꝶ rōez diffinitiuā i. 4. ḡdibᵒ q̄ in uno ḡdu sed istud ē falsum qz ñ plᵒ ē de q̄dditate spēi in mille q̄ in uno. qz ut sic pēstit in indisibili ¶ 2ᵒ pclusionē q̄ caritas nō augeat ꝶ exñtiā quadrupl'r pbo. pmo sic Quod ꝓuenit caritati ut abstrahit ab exñtia nō cōuenit sibi p exñtiam sed augmentū ꝓuenit caritati ut sic abstrahit ab existētia qz caritas i potētia ē maior ⁊ mior sicut ēs i actu ergo ⁊c ¶ 2ᵒ sic nulla caritas in actu ē equalis caritati xpi qz nl'a caritas est in actu q̄ xpi caritas nō excedat sed quelibꝫ caritas alia a caritate xpi pōt ē equalis ei ut pcidit ab exñtia ergo ab exñ nō ꝓuenit sibi augmētuꝫ ¶ 3ᵒ sic Quod p se inest alicui nō inest sibi p illud qō p accidēs inest. hoc patꝫ sed caritati ꝓpetit p se excedē fidē ⁊ sic p se ꝓpetit qō ē demōstrabile de ea ergo nō ꝓpetit sibi hec q̄ntitas p exñtiā que p accñs inest ¶ Quarto sic. qō ē demōstrabile de aliquo nō ꝓuenit sibi p exñtiaꝫ que p accidēs inest sed esse augmētabile ē demōstrabile de caritate ut pcindit ab exñtia ḡ p rōem exñtie nō ꝓuenit augmētari ¶ Tertiam ꝓclusionē q̄. s. caritas nō augetur ꝶ depurationē sui ꝗrii pbo quadrupl'r. primo sic. Nam caritas nō habꝫ ꝗriū quia nullus habitᵒ uiciosus ē sibi ꝓpossibilis nec aliqō donū supnaturale. ꝓstat autē q̄ augetur ḡ ⁊c ¶ 2ᵒ sic Nam in sensibilibᵒ uideᵒ lucem intēdi p pēsentiaꝫ corpis magis luminosi 2ᵒ dyaphani ⁊ tñ lux nullū habꝫ ꝗriū pōitiuū nam tenebra nihil habet de positiuo ḡ ⁊c. ¶ Tertio sic. dato q̄ cupiditas uel aliqō malum uitiū esset ꝗriū caritati. adhuc certum est q̄ in beatis nullū uitiū ē. nec cupiditas ꝓstat aūt ibi q̄ caritas ē ꝶ magis ⁊ minᵒ. ¶ Quarto sic. Frigus nihil habet de calore ⁊ tñ ꝓstat q̄ in frigore ē inuenire magis et minus ¶ Confirmat qz depuratio nō ē nisi remotio. p remotionē aūt non inducit aliquid positiuū ergo ⁊c ¶ Quartā ꝓclusionem. s. q̄ caritas nō augetur p pticipationē sbiecti. pbo quadrupl'r. pmo sic Causa recipiēs ut sic causat ꝶ ultimū sue uirtutis ḡ uolūtas recipiēs recipit ꝶ ultᵐ sue uirtutis ⁊ sic caritas erit intensa ¶ 2ᵒ sic Omnis forma inherēs naturaliter iberet ⁊ ꝶ totaꝫ uirtutē suā ḡ caritas iberēs uolūtati iberet q̄tum ē possibile eā iberere sed q̄to magis iberet tāto magis sbm pticipat ergo quecuiq̄ caritas ē summa ¶ 3ᵒ sic Ista pticipatio aut est forma ⁊ sic habetur ꝓpositū q̄ forᵃ augetur sicut pticipatio. aut ē sbm ⁊ tūc sbm augetur qō ē fl'm. aut ē accñs ⁊ tunc illud augetur qō ē ꝓpositū. Et si dicas q̄ p aliā pticipationē tūc erit pcessus i infinitū. aut est stare ad aliqō accñs qō ꝶ se itendūtur ⁊ remittūtur ¶ 4ᵒ sic Magis pticipatur illa

Nō q̄ hoc caritate xpi passiua nō sit maior nec possit eē. caritate nō adqm statu apostō pōt dari maior. ut pg q̄ ista est ffmita. et eēt dando aliā cui adiung ung gradg posset eē maior caritate xpi. loquor de posse dei nō de facto eēg pdē. 8ᵒ 44ᵒ q̄ ip 12ᵒ 3ᵒ nd 4ᵒ maxime

qz nō est in potestate patientis nō pati

forma que magis intimatur sbo. si ergo p
ticipari dicatur forma magis ⁊ min⁹ sus
cipe. seqt̃ q̃ forme materiales que sũt itime
sbo siue suis materiis recipiẽt magis ⁊ mi⁹
potissime. ¶ Cõtra istas ꝛclusiões instatur
quadrupl'r. ꝑmo sic ꝛtra ꝑmã Nam quod
augetur in natura augeꝫ in essentia sed ca/
ritas augeꝫ in natura sua ergo augebitur ĩ
sua essentia. maior ꝑbaꝫ q̃ natura ⁊ eẽntia
sunt idem ¶ 2° ꝛtra 2.m Ad qõcũqz tmina
tur ꝓductio ad illud uideꝫ augmẽtaꝰ tĩnari
quia augmẽtatio non uidetur nisi ꝓductio
⁊ sic cũ ꝓductio tminetur ad exñtiam aug
mẽtatio tminabitur ad eã ¶ 3° sic ꝛtra 3.m
Quia motꝰ itensiõis uidetur sicut ⁊ alii mo
tus esse inter ꝛrios tminos. nõ põt autem
fieri augmẽtatio respectu umꝰ q̃n fit diminꝰ
respectu alteriꝰ qõ saltẽ in habẽtibꝰ ꝛrium
ẽ uerꝫ ¶ 4° sic ꝛtra 4.m Quia q̃to effectus
ẽ pfectior tanto eiꝰ receptio erit pfectior sed
caritas quatuor gdũ ẽ pfectior q̃ umꝰ gdꝰ
ergo eiꝰ receptio sed receptio ẽ ꝓticipatio et
causa sbi ergo ꝛc ¶ Ad ꝑmũz dico q̃ eẽnꝰ
ẽ magis abstracta q̃ natura. Natura.n. cõ
tinet oia que sunt in gñe ⁊ ꝓpriẽtates idiui
duales ⁊ modos itrinsecos ⁊ ideo põt auge
ri forma in natura. nõ in eẽn⁹ que abstra/
hit ab illis. ¶ Ad 2.m dico q̃ tiꝰ ꝓductiõis
non ẽ existẽtia sed formalis tmꝰ ẽ essentia
que p ꝓductionẽ trahitur ad existẽtiã. et de
hoc alias. Caritas aut ẽ augmẽtabilis in
aliquo ꝓori in quo ꝓcedit exñtiã. ¶ Ad 3.m
dico q̃ qñ habet ꝛriũ ⁊ fit augmentũ. bene
etiã fit depuratio ꝛriũ. sed ista amotio ꝛriũ
non ẽ augmentũ sed augmentũ ẽ appositio
noue realitatis sicut pz in nõ hñtibꝰ ꝛriuz.
¶ Ad 4.m dico q̃ ex hoc q̃ forma est pfectior
ex hoc bene recipitur pfectius sed suũ recipi
pfectiꝰ non ẽ suũ esse pfectiꝰ. unde bene cõ
cedo q̃ pfectiꝰ recipitur sed tamẽ priꝰ ẽ pfec
tior ¶ Ideo dico tenẽdo ꝛclusionẽ affirmati
uam intẽtam q̃ augmentum fit p modum
intrisecum forme que ẽ eiꝰ finitas itensiua
⁊ nullo alio modo põt intelligi augmentuz
⁊ hoc ꝓbo duplr ¶ ꝑmo sic Nam sicut tĩnꝰ
formalis gñatiõis ẽ sba ita tmĩnꝰ formalis
augmẽtatiõis ẽ q̃titas. sed intẽsio caritatis
ẽ augmetum eiꝰ ⁊ non habz q̃titatẽ molis
p tmino ergo habebit q̃titatem uirtutis q̃
pfectiõis ¶ 2° sic Intẽsio caritatis aut fit p
supiora ⁊ intrisecа ⁊ hoc nõ qꝛ oia 1.a ꝓtinẽt
ad rõem diffinitiuã. aut fit p extrinseca et
inferiora ⁊ huiusmõi sunt q̃titas uirtutis
⁊ hecitas ⁊ modi itrinseci ergo ꝛc ¶ Sed ꝛ
hoc instatur quadrupl'r. ꝑmo sic Qõ ꝛue/
nit alicui p accidẽs non ꝛuenit sibi p illõ qõ
ꝛuenit sibi p se. sed intẽsio ⁊ remissio ꝛuẽit
alicui p accidẽs. s. forme ergo nõ cõuenit eĩ
p q̃titatẽ uirtutis que ꝛuenit forme p se ita
q̃ ẽ demonstrabilis de ea ¶ 2° Quãdocũqz
sbm indifferenter se habet ad duo opposita
neutrũ illoꝝ ẽ modꝰ intrisecꝰ illiꝰ sbi. sed
forma indifferẽter se habet ad intensionẽ ⁊
remissionẽ ergo ꝛc. maior patz quia modꝰ
intrisecꝰ ꝛuenit ei p se ¶ 3° sic Quandocũqz
sbm ita respicit duo q̃ sine uno potest esse ⁊
sine alio non sed ẽ demonstrabile de eo. in
quocũqz gdu unũ illoꝝ non ẽ i sbo p aliud
sed forma põt esse sine augmẽtatione ⁊ nõ
põt esse sine quantitate uirtutis ergo ꝛc.
¶ Quarto sic In quocũqz gdu ẽ q̃titas uirtu
tis in forma. nõ aũt augmẽtatio q̃ ꝛc. ma/
iorꝫ pz tũ qꝛ demõstrabile ẽ de forma i quo/
cũqz gdu forme reperitur. tamen etiam quia
caritas in quocũqz gdu excedit albedinem.
¶ Ad ꝑmũ dico q̃ q̃titas uirtutis ⁊ modꝰ
intrisecꝰ insũt p accidẽs ipi forme. ⁊ ideo i/
tensio ⁊ remissio possunt inesse p eã. Intel
ligendũ tamẽ q̃ modꝰ intrisecꝰ non sic inest
p accidẽs sicut accidẽs p accidẽs uel sicut acꝰ
in est sbo sed sicut inferiꝰ supiori. ¶ Ad 2.m
dico q̃ forma se habet indifferẽter ad mõs
⁊ ad intẽtionẽ ⁊ remissionẽ sed nõ sicut sbm
se habet indifferẽter ad albedinẽ ⁊ nigredinẽ
qꝛ tali nõ repugt esse sine omnibꝰ talibus
sed sicut supiꝰ ẽ indifferẽs ad inferiora.
¶ Ad 3.m ⁊ quartũ rñdeo sed ãte opz itelligẽ
unũ qõ facit ad solutionẽ istoꝝ ⁊ omnium
ꝓdictoꝝ mãifestationẽ. Apparz eiz mihi q̃
opz ponere duos modos intrisecos i qua/
cũqz forma augmẽtabili ⁊ diuisibili. unꝰ
seqtur rõez specificam. aliꝰ seqtur gradus
indiuiduales. Primꝰ inest p se forme quia p
rõez specificã forme põt denõiari de ea sicut
p rõnem specificã caritatis i quocũqz gdu
q̃tũcũqz minor ipa excedit fidẽ in q̃tocunqz

Ad 3.m et 4.m

Ad 2.m

Ad 3.m

Ad 4.m

Ad 2.m

Ad 3.m

Ad 4.m

Ad 2.m

Ad 3.m

Ad

maxio gdu. ⁊ p̄m istuz gdū non est excessus inter earque sunt eiusdē rōnis formal'. sed oia eūdem modū ⁊ gduz ptcipāt sicut eādē formā. q̄tū tamē ad indidua aliaz. spēriuz bene ē excessus. Undeliez calidū unū q̄tuz ad istū modū aliud nō excedat tm̄ calor q̄lz frig⁹ q̄tū ad istū modū excedit q̄ demon/ strabile ē. Secūd⁹ autē mod⁹ ē q̄ ꝓsequtur gdus indiduales ⁊ p̄ istū modū unū indui duum um⁹ spēi excedit aliud eiusdē spēi. ⁊ isto⁹ non ē demōstrabilis de forma p rōem forme sed forma q̄tū de se ē. indifferēter se habet ad multa induidua uel ad multas beceitates. Et ex istis patz solutio ad m'ta scilz ad 3ᵐ de p accñs ⁊ ad 4ᵐ de iᵃ idifferen tia reddēdo singula singulis. Sed p̄ sunt due di. Pria ē si natura specifica differt re aliter a modo intrīseco ⁊ unⁿ mod⁹ ab alio. Dico q̄ loquēdo de modo demonstrabili de forma nūq̄ ille mod⁹ differt realiter. ⁊ de isto certū est sed de alio magis est dubium. Potest tamē dici q̄ sicut forma non differt realiter ab indiuiduis nec ab beceitatib⁹ ita nec a modo ꝓnte beceitates ⁊ gdus indiua les luz ex se sit indifferens ad multas. Zᵃ di. ē cuusmōi ptes sunt p quas fit itensio. Dico q̄ quedā ptes sunt in forma augmen tabili ⁊ in quacūqz alia que dicūtur essen/ tiales. s. partes diffinitiōis ⁊ p̄istas nō fit nec intēsio nec remissio. Alie aūt sunt ptes non essentiales nec formales sed magis ma teriales ⁊ indiduales sicut sunt modi intri/ seci ⁊ gdus indiduales ⁊ isti inuenīūtur tm̄ in forma augmētabili ⁊ p̄ istas fit augmē tum. Ad argumētum patz.

TRUD⁹ Augmētum caritatis fiat p gdus. q̄ nō. q̄ forma ha bens gdus non ē omnino ꝓpossi/ bilis cū suo ꝓrio sed caritas omnino est icō possibilis q̄ caritas foras mittit timorē.

Cōtra Augmētum caritatis ꝓpat augmēto corpis p̄ apl'm. Hic sunt 4ᵒʳ difficilia inq renda. Primū ē si augmētum caritatis fit p gdus qō ē pricipale quesitū. Zᵐ si illi gd⁹ sunt realiter disticti. 3ᵐ ē si aduenīēte gdu sequēte ꝓcedēs corrūpat sicut multi dicūt. 4ᵐ si ille gdus qui aduenit in augmento sit caritas sicut prior. Quantū ad primuz dicūt aliqui q̄ augmētum forme non fit p gdus sed p simplicē influxū a minus pfecto ad magis pfectū q̄ uel diuersitas gdū ibi diuersitas formarū sed diuerse forme non sunt eiusdē rōnis ⁊ tūc nō fieret p gradus eiusdez rōnis. Sil'r omne ꝓtinēs in se ali/ qua distincta opz q̄ illud ꝓpōatur ex eis ⁊ sic caritas erit ꝓpōita. Cōtra istud arguo 4ᵒ. Prio sic Sicut ipossibile ē fieri augmētuz extēsiuū nisi p ptes extēsiuas ita nec itensiuū cuiusmōi ē augmētuz caritatis nisi p ptes in tensiuas sed huiusmōi ptes sunt gradⁿ ergo augmētum caritatis fit p gdus. Zᵒ sic Ex illis necessario fit augmentū in quē necessa/ rio resolutur augmentatū sed in ptes ho mogeneas resolutur sicut patz i diuisione linee que ē quedā resolutio ergo eodē modo fiet augmentū itēsiuū p gdus. 3ᵒ sic Pro/ cessus a min⁹ pfecto ad magis pfectum est q̄dam ascensus sed ois ascensus necessario fit p gdus ergo ꝓcessus iste fiet p gradus. sed ꝓcessus iste non ē aliud q̄ augmentum ergo ꝛc. 4ᵒ sic Nulla eminētia pōt itelligi nisi p aliquē gduz q̄ eminētia entitatis ne cessario attēditur p gdus ētitatis i pfectiōi/ bus sed caritas post augmentū ē pfectior g opz q̄ hoc intelligatur eē p gduz. Ideo di/ co q̄ gdus sicut ⁊ ptes possunt intelligi ho/ mogenei uel etherogenei. si intelligātur 2ᵒ non fit augmentū p gdus q̄ tūc ultim⁹ nō eēt eiusdē rōnis cū priori. si aūt intelligat ꝓmo⁹ dico q̄ fit p gdus ⁊ p ptes. Et hoc cō/ firmatur Omne.n.qō ē disibile habet ptes sed forma que ē augmētabilis ē disibil' q̄ diditur p motū ergo necessario habz ptes. Sed ꝓtra hoc istatur. 4ᵒ. Prio sic Quicūq; ponit itensionē fieri p gdus necessa⁹ habet ponere ordinē essencialē iter eos q̄ pfectior necessario pſuppōit ipfectionē essential'r q̄ illum includit ⁊ āpl⁹. sicut calidum ordine essentiali pſuppōit tepidū. sed iter quecūqz ē ordo eēntialis illa non sunt eiusdem spēi ergo illi gdus nō sunt eiusdē spēi ⁊ sic fiet augmentū ex etherogeneis ⁊ nō ex hōgeneis. Zᵒ sic Ois gdus habz ptes q̄ qō iducitur successiue habz ptes sed ptes non sunt nisi gdus ergo gdus habet gd⁹ ⁊ alius gradus

Grados homogeneos etherogeneos

alios ⁊ sic in gradib⁹ erit ꝓcessus i ifinitū.
¶ 3° sic Omne disibile in ifinitū ē uere ꝓtⁿ.
sed caritas ē disibilis in ifinitū ergo ē uere
ꝓtinua. ma. patz ex diffinitiōe ꝓtinui. mi/
nor patz q2 in ḡdibus pōitur ꝓcessus i ifⁿ
¶ 4° sic Quēdocūqz aliqd est in potentia ad
aliud sicut pfectibile ad pfectionē ⁊ eiusdez
rōnis esse non possunt. sed si caritas au/
geatur p ḡdus unⁿ erit in potentia respectu
alterⁿ ⁊ pficietur p eum ergo diuerse rōnis
erūt. ¶ Ad ꝑmū dico ꝙ nullus essentialis
ordo ē iter istos ḡdus sed precise accētalis.
sicut nec iter ꝑtes linee. unde sicut ꝑma ꝑs
linee posset esse ultima ⁊ media. sic primⁿ
ḡdus posset esse ultimⁿ ¶ Ad illud autē de
tepiditate ē sciendū ꝙ sicut i ꝑtibⁿ linee ꝓsi
deramⁿ ꝑmo rōez linee inq̄tū ē talis species
q̄titatis. ⁊ ut sic oēs ꝑtes sunt eiusdē rōnis
⁊ ꝑter hoc ꝓsideramⁿ ꝑtes linee ut induunt
q̄dam rōez nūi.ſ.bicubitū uel tricubitū. et
ut sic non ē incōueniēs ꝙ sicut dualitas pre
cedit ordine eēntiali ēnitatem. ita ꝑs linee
ut accipit rōez dualitatis ⁊ dicitur bicubita
essentiali ordie ꝑcedit aliam ꝑtem ut induit
rōez ēnitatis ⁊ dicitur tricubita. Sic dico in
ꝓpōito Si eiz ꝓsiderem⁹ formā tepiditatis
inq̄tū ꝑcise est talis qualitas sic dico ꝙ non
ꝑsupōitur a calore inq̄tū calor talis forma
est. q2 tepiditas ut sic ⁊ calor ut sic sūt eius
dem rōnis oino ⁊ nō plⁿ unum ꝑcedit essen
tialiter aliud q̄ e⁹uerso. Si autē cōsideret
qualitas illa que ē tepiditas nō simplr sed
ut induit rōem nūi sic dicitur tepiditas illa
ꝑsupponi. hoc ē calor tot ḡduū ⁊ calor uel ca
liditas ō2 eadez forma ut induit rōem nea/
toris nūeri. ⁊ sic accipiēdo dico ꝙ sicut bicu
bitū ordie eēntiali ꝑceditur a monocubito
ita caliditas a tepiditate ⁊ non alio modo.
⁊ sic patz ad illud. ¶ Ad 2ᵐ dico ꝙ sicut in
sensibilib⁹ formis que inducūtur p motuz
est disibilitas modo illo quo ē in q̄titate. ita
eodē modo ē disibilitas in ꝑtibⁿ spūalibus
⁊ disibilitas etiā in infinitū q2 hoc cōuenit
q̄titati. ¶ Ad 3ᵐ dico ꝙ sicut in formis sen
sibilib⁹ imagiamur duplicem ꝓtinuationem
unā extēsiua ꝑ quā coextenditur suo sbiecto
ut si aqua addatur aque ⁊ ꝓtinuē oportet
imagiari ꝓtinuatiōez cuiuslibet qualitatis.
⁊ sic frigiditas ꝓtinuat frigiditati. ⁊ de ista
loquēdo non ē dubiū ꝙ talis ꝓtinuitas non
est in caritate nec in aliqua forma que habz
esse in sbo iextēso ⁊ spūali. Aliā aūt imagi
namur ꝓtinuationez in forma sensibili que
non ē ꝑ q̄titatē extensiuā ut.ſ.coextendatur
sbo. sed ꝑ appositionē ḡduū eiusdem rōnis
⁊ ista non ē ꝑma. ꝑbo q2 que distictis mo/
tibus acq̄rūtur illa sunt necessario distincta
huiusmōi sunt iste ꝓtinuitates. Nā ex mo/
tu additiōis qui fit qñ additur aqua aque
fit ⁊ acq̄ritur ꝓtinuitas frigiditatis extensi
ua ita ꝙ maior ē frigiditas.i.magis extēsa
sed non ē intēsior. si aūt circa eandem aquā
appōatur uel approximetur ignis fit diminⁿ
frigiditatis ꝓtⁿ non q̄tū ad ꝑmā ꝓtinuita/
tem sed q̄tū ad 2ᵐ. ⁊ silr si ponatur aliqd
qō pōt intēdere frigiditatē nūc ꝓtinuitas in
tensa que prⁿ non acq̄rebatur nūc acq̄ritur
⁊ q2 sic sunt in eadē forma distincte poterit
una.ſ.intēsiua inueniri in spūalibus ⁊ nō ex
tensiua. ⁊ istā dico inueniri ⁊ ē in caritate.
¶ Ad 4ᵐ dico ꝙ non ē imaginādus ꝙ unⁿ
ḡdus sit in potētia ad aliū ḡduz sed sicut qñ
linea ꝑtrahitur supficies habēs unaz ꝑtem
linee ē in potētia ad 2ᵐ ⁊ nō una ꝑs linee ē
in potētia ad aliā. ita eodē modo qñ caritas
augetur una ꝑs non ē in potētia ad aliam.
sed uoluntas totum recipiēs que iam habet
unā ꝑtē ē in potētia ad aliā ¶ Sed hic sunt
aliqui diffi. Prima ē q2 non uidetur ꝑpter
intēsionē forme necessariū tales ḡdus po/
nere q2 unⁿ āgelus in pfectiōe excedit aliuz
⁊ tales ꝑtes nō habz nec tales gradus ergo
eodē modo dicetur de caritate ¶ Dico ꝙ si
angelⁿ posset p motū augeri nec⁰ ꝓcluderet
ꝙ haberet ꝑtes ⁊ realiter distictas q2 ipossi
bile ē motum acq̄sitiōis ēminare ad aliquid
ꝑexistēs. augmētatio aūt ē talis motⁿ ¶ 2ª
diffi. Si isti ḡdus in forma sunt terminati
uel sīgti ꝑ aliquā certā q̄titatē ¶ dico ꝙ non
sed sicut in ꝑtibⁿ ꝓtinui nulla ē sīgtio i actu
sed in potētia. sed q2 sunt uniformes ⁊ eⁿdē
rōnis. Ad placitū ē talia ꝑ intellectū sīgre
ꝑ quātitatē quācūqz. Ita dico de gradibus
forme q2 ex se sīgtiui non sunt sed propter
uniformitatē in potestate nostri intellectus
ē sīgre ꝑ maiorē uel minorem quātitatem.

Ad 1m 1ae ecti ordinata { homogeneitas, successiua, ad sublimes, genitrices }

3a di. ē quare prior p̄ pducit q̄ posteriora. Dico q̄ essentialis ordo non ē inter ista sed solū accētalis. ⁊ ideo nō pl̄ repugt primo pduci ultio ⁊ ultimo pri⁹ q̄ eo⁹. ⁊ ad illud. 4a di. ē Si priores possunt destrui posteriorib⁹ remanentibus. Dico q̄ sic cū un⁹ ñ dependeat ab alio q̄ sunt eiusdē rōis ⁊ omnino uniformes. Ideo sicut primus sine aliis pōt esse ita alii sine primo. 5a di. Qualis est ista ꝯtinuitas q̄ ponis. Dico q̄ qui scit p̄cidere intēsionē ab extēsione facile ē uidere. nam ista ꝯtinuitas ē intēsiua ⁊ non extensiua.

Ad cui⁹ uellectū ē faciendū q̄ ista sunt essentialiter ordiata. s. homogeneitas. pcessus in infinitū. acq̄sibilitas p motū ⁊ continuitas. Ordo aūt istoꝝ pbat. Nam ex hoc pbatur q̄ aliq̄d homogeneū ē ex hoc q̄ ē diuisibile ī infinitū. unde Aug⁹ querit quare corpus ē disibile in ifinitū. ⁊ rñdet q̄ totū habet mediū ⁊ illud mediū habz aliud meduz. ⁊ hoc psuadetur demōstratie sic. quādo sunt aliqua eiusdē rōnis ⁊ hōgenea. q̄cq̄d est demonstrabile de uno ⁊ de alio sed in hōgeneis totū ⁊ ps sunt eiusdē rōnis ergo cū disibilitas sit demōstrabilis de toto seq̄tur q̄ ⁊ ō qualibz ei⁹ pte. ⁊ sic quelibz ps ē disibilis ⁊ hoc pbatur ex homogeneitate. Ex b⁹ autem q̄ homogeneū est disibile in infinitum seq̄tur q̄ illud ē acq̄sibile p motū q̄ ex quo in aliquo sunt ptes infinite ⁊ disibiles successiue seq̄tur q̄ illud ē acq̄sibile p motum. Ex hoc aūt q̄ ē acq̄sibile p motuz seq̄tur q̄ sit ꝯti⁹ q̄ si nō non esset acq̄sibile nisi per mutationes que non possunt cōtinuari. quia ergo mot⁹ non ē nisi aliq̄d ꝯtinuuz seq̄tur q̄ illa forma ad quā ē mot⁹ ē ꝯtinua. Ex istis omnib⁹ apparz q̄ oportz ponere istam formā ꝯtinuā nō autē ꝯtinuitate extēsiua eo q̄ sit in sbo inextēso ⁊ indisibili sed intēsiua p̄cise. 6a di. Quia ex omnib⁹ istis uidetur sequi q̄ caritas possit p motū acq̄ri cum sit disibilis in infinitū ⁊ cōtinua. Dico q̄ hoc ei non repugt ex sua natura ppter intēsiōez quam habet sicut ⁊ caliditas ⁊ ideo posset adeo successiue infundi q̄ tū de⁹ sbito creat de facto dico q̄ ē oppositū. Eodē modo dico de uirtute acquisita q̄ caūs sbito causat. ⁊ sic q̄tū ad p̄mū articulū. Quantū ad 2m

2ae 19

distincte uidendū ē utrū isti grad⁹ sint realiter distincti. ⁊ dicūt aliqui q̄ nō sed cadunt oēs in unā actualē realitatē q̄ ex distinctis ī actu nō pōt fieri unū nisi alterū sit in potentia et aliud in actu. Contra hoc arguo 4a. Prio sic Quādo aliqua sic se habēt q̄ unum pōt pduci de nouo reliquo non pducto ī⁹ sunt realiter distincta sed huiusmōi sunt grad⁹ isti quos ponim⁹ in forma ergo ꝛc. 2o sic qn̄ aliqua sic se habēt q̄ unū pōt destrui reliquo remanēte illa realiter distinguūtur. Hec est uia potissima ad pbandū distinctionē realez sed primo gradu remanēte destruūtur posteriores in diminutōe ergo ꝛc. 3o sic Ubicūqz manēt eadē pricipia distinctiua in actu remanet eadem distinctio. sed heceitates sunt pricipia distinctiua in actu oiuz graduū eiusdem spēi. Nam grad⁹ idē numero ē cōiūct⁹ cum aliis. qui si esset sepatus maneret idez quia manerz eadē heceitas ⁊ p ꝯns eadē distinctio. pbo miorē. nam unio supaddita cū sit quedam relatio nō uariat heceitatē. 4o sic Qn̄ cūqz aliqō totum causat ab aliq̄bus in actu oportz q̄ causantia sint in actu sed totum ī actu causat aptib⁹ sicut a causis materialibus qr ipsum cōstituit ex eis ⁊ ē ī actu ergo ptes sunt in eo ī actu. Ideo dico q̄ ptes in linea siue grad⁹ ī forma realiter distinguūt ⁊ actualr. Qd̄ ꝯfirmat dupl'r. Primo sic Quia illa realr ⁊ actualr distingui uidetur quib⁹ extrema ꝯtradictōis realiter cōpetūt. sed ptibus ⁊ gradib⁹ multa extrema ꝯtradictōis realr cōpetūt ergo ꝛc. 2o sic Impossibile ē esse respectum realez in actu nisi extrema sint ī actu ⁊ realr. ⁊ si sit talis respectus qui req̄rat distinctōem opz q̄ si sit in actu q̄ extrema sint in actu distincta. sed totuz est ex ptibus unitis. unio ergo quādo tot⁹ ē in actu ipsa ē in actu. est etiā unio tal' respectus q̄ ipsa non pōt esse nisi iter distincta. nā idez uniri sibi ipsi icludit ꝯdic⁹. g uidet q̄ exñte toto unio realiter ⁊ actualiter sit q̄ ptes erūt realiter ⁊ actualiter distincte. Sed ꝯtra hoc instatur 4o. Primo sic Quod nō ē in actu sed tantū in potētia nō distinguitur actu sed tantū in potētia. sed ⁊ ꝯiter loquē ptes ī ꝯti⁹ nō sunt nisi in potētia. eodē mō de gradib⁹ ergo ꝛc. 2o sic Sicut ī ꝯtinuo

sunt infinite ptesita i forma sūt ifiniti gd° si ergo ponūtur realiter ⁊ actualr distincti in ꝓtinuo quolibz ⁊ in qualibz forma. ꝑ te erūt infinita in actu. 3° sic Quilibz grad° caritatis ē caritas. si ergo infiniti gradus caritatis sunt in anima realiter ⁊ actualiter distincti. seqtur q ibi erūt infinite caritates realiter ⁊ actualiter distincte. 4° sic Illud ñ pōt haberi ātē disionē qō acqrit p disionem sed multitudo acqritur p disionē ergo ante in ꝓtinuo nō erat. ⁊ sic post disiōem nūera° distinguūtur ergo ātē disiōem minē. Ad ꝑmuz dico q multa pōt in ꝓtinuo pōt itelligi dupl'r. uno modo in actu existendi ⁊ sic simpl'r ꝓcedo q ibi sunt multa in actu. alio modo q in actu sbsistendi sic q unūquodqz p se ipsum sbsistat. ⁊ isto modo dico q i ꝓti° nō sunt multa nec infinita. sed sicut ē unū ꝓti^m ita unicū sbsistēs ⁊ non plura. Eodem modo dico de forma. Sic ergo dico q ptes sunt in potētia in ꝓtinuo nō qdē q̄tum ad existēdum sed q̄tū ad sbsistēdum solū ita q potētia ē ad plificationē suppōitoꝝ nō autē ad plificatiōem exñtium. Pōt tamē alit dici ⁊ in idem redit q licz ptes nō ponātur i ꝓtinuo actu dise qz sic esset ꝓtradic°. naz cōtinuū non ē nisi ex unione ptiū. dicere ergo ptes dis is in ꝓtinuo ē idem dicere q ptes nō unitas. ponūtur tamē in ꝓtinuo plēs ptes ac^u disticte. et hoc declaro faciliter. qz qñ sunt aliqua que iter se habēt ordiem cēntialem nō repugt pori esse sine posteriori. distinctio ⁊ disio sic se habēt. nam distinctio ordie essentiali ꝓcedit disiōem. oportz eiz omnia disibilia ab iuicez esse distincta qz nihil pōt diuidi a se ipso ergo cū distictione poterunt stare ptes ꝓtinui in ꝓtinuo unite ⁊ nō diuise ⁊ tamē erūt distincte. ⁊ sic dico q in ꝓtinuo sunt plura disticta sed non diuisa. Ad 2^m dico q ꝑ iam dicta ad ꝑmū dicitur q in ꝓti° sunt infinite ptes ⁊ in forma etiaz infiniti grad° in ac^u. ꝑmo qdez in ac^u existendi ⁊ ñ in ac^u sbsistēdi. 2° qz plura disticta et non plura diuisa. Ad 3^m dicitur q qñ forma cū hoc q ē forma ē ps alteri° forme ⁊ quasi ꝓcialis nō dicitur esse forma simpl'r nisi desineret esse ps. quilibz.n.grad° cū hoc q est forma ē etiā ps alteri° forme. Ad 4^m dico q ponitis extremis i esse ponitur rela° que ē intrisecus adueniēs. distictio autē ē huius modi. Ideo dico q nō pl° distinguūtur ptes post disiōem q̄ ātē sicut nec accipiūt esse. sed dico q p disiōem psupōita distictiōe acqrit respectus extrisecus adueniēs. ⁊ multitudo siue pl'alitas sbsistētium que non ē respect° intrisec° adueniēs sed solū extrisec°. Sed hic sunt di/ Prima ē qualis ē ueritas istorū graduū in forma. Dico q ē unitas ꝓtinuitatis que stat cū distictione nūali que fit p heceitates uel ꝓprietates indiuduales. ex^m i ptibus linee. cū hoc eiz q sunt realr disticte p suas heceitates stat ꝓtinuitas extensiua. eodē modo hic loquēdo de ꝓtinuitate itēsiua. 2ª di. ē de diffinitiōe ꝓtinui. qz dicitur c° ptes ad aliquē cōem ūminuz copulātur. qd ē hic ūmin° in caritate ad quē talia copulāt. Dico q dupl'r pōt rñderi. Prio q hec ē diffinitio ꝓtinui extēsiui ⁊ nō intēsiui. Sed ꝓtra hoc ē illud qō fuit dictū q licz caritas in istanti cāretur tamē de° posset eā p motū cāre. tūc sic Sicut mot° ad q̄titatē habz ꝑnciū rīnū ⁊ mediū i seipo. ita ē in forma qz cuilibz mutato esse corrñdet unū indisibile sicut pūctus ꝓtinuās ptes linee sic mutatuz esse ꝓtinuat ptes motus. ita in ꝓposito uidetur. Potest etiā dici q sicut in motu ad q̄titatē ptib° mot° corrñdēt ptes forme ⁊ indisibiles indisibili. ita in motu ad caritatē ps rñdet pti ⁊ indisibile indisibili suo mō. Prima resp̄sio ē facilior. 5ª difficultas ē q cū natura specifica sit idē realr cū quolz gradu. alioqn posset fieri caritas sine aliquo gradu qz semp esset prior posito q eēt realiter disticta. sed posita idētitate quomō distinguūtur isti gradus. Dico q sicut natā humana in diuersis indiuduis aut sicut essentia diuina in tribus psonis ꝑter h° q cēntia diuina ē eadē natura nūo in trib° suppōitis sed natura humana ē una nō tamē una numero in pl'ibus sic caritas ē una in plurib° gradibus. 4ª di. Si isti grad° differunt ab heceitatibus. Dico q illud qō addit gd° ad naturā specificā non ē nisi heceitas quia indiduū non addit ad naturā nisi heceitatē ⁊ ideo sicut heceitas differt ita ⁊ gradus. 5ª di. Cū multiplicato iferori multiplicet

Nb. quō mlta ē in ꝓtinuo multa

Nb. quō dō et dīō gnē

supue si isti grad⁹ quorum ꝗlibꝫ ē caritas
ꝗdūtatie ⁊ iter se sunt districti, erunt multe
caritates iter se districte. Dico ꝙ sūt multe
caritates pciales ⁊ ideo ñ possunt dici mlte
simpl'r. ē aūt so⁹ una tōlis ⁊ ideo solū una
simpl'r. Pōt aliter dici ꝙ districtio eqpollꝫ
pdicato negatio ⁊ tē arguēdo ē fall'a ꝓntia
a destructione añtis. Quātum ad 3⁹ p/
tractādum Utrū pexistēs caritas i augmen
to corrūpatur. Ducūt aliqui ꝙ sic ⁊ hᵒ ideo
quia ēmini motus incōpossibiles sunt. sed
caritas pexistēs ē ēminus a quo caritas que
acqritur ē ēminꝰ ad quē ergo aduenīte cari
tate acqsita tāq̄ ēmino ad quē caritas preex
istens corrūpitur tāq̄ ēminꝰ a quo. Sed
ꝓtra hoc instatur 4ᵗ. Primo ꝓpādo habitū
ad actum. ⁊ hoc sic Nam deᵒ pōt augere ca
ritatē in eodem instāti in quo quis meretur
augmētum caritatis. sed ꝙ quocūqꝫ instāti
est actᵒ meritoriᵒ ē caritas que ē pricipiū ac/
tus ergo in eodē instāti erit ḡdus qui datur
ꝓpter meritū ⁊ ḡdus ꝓpter quē ille actus ē
meritoriᵒ. ⁊ sic simul stabūt ēminꝰ a quo et
ēminꝰ ad quē. Zᵒ sic Naꝫ de facto uidetur
ꝙ deus auget caritatē in eodē instāti in quo
quis meretur sicut in eodē instāti in quo ꝗs
meretur caritatē de ꝓgruo in eodeꝫ instanti
infunditur ei ergo ⁊c. 3ᵒ sic Quecūꝫ pos/
sunt esse uel sunt simul pro eodem instanti
possunt esse simul ꝙ eodē tempe. sed loquē
do de uirtutib⁹ moralib⁹ pexistēs ⁊ aduenī
ens possunt esse ⁊ stant simul ꝙ aliquo in/
stāti ergo ⁊c. Ma. patꝫ qꝫ que sunt simul
ꝙ uno instāti ex suis rōnib⁹ formalib⁹ non
repugnāt. quecūqꝫ autem sunt talia que ex
suis rōnib⁹ formalib⁹ nō repugnāt simpl'r
sunt ꝓpossibilia. Mi. pbo Causa i actu est
simul cū effectu in actu modo actus ē causa
habitᵒ ⁊ augmēti habitᵒ ergo actᵒ ⁊ gradᵒ
habitᵒ aduenīs stāt simul. simil'r actus ē
ab habitu pexistēte causatᵒ ergo habitᵒ pex
istēs ⁊ actus ab eo causatᵒ simul stāt. Tūc
sic habitus pcedēs ⁊ actus sunt simul ⁊ ac
tus ⁊ habitᵒ aduenīs sunt simul ergo ⁊c.
4ᵒ sic. Nam uoluntas ꝙ actū suum potest
intēdere ⁊ remittere actuꝫ intelligendi sicut
impare ⁊ nō impare. cū aūt actᵒ iste ꝙ quem
intēditur sit simul cū gradu aduenīte. qꝫ ꝙ
euꝫ induceret ⁊ ꝓstat ꝙ aliqd ē cū illo gradū
uolūtatis qui inducit ꝙ eū. qꝫ si nō tūc actᵒ
uolūtatis esset circa ignotū ergo simul cum
actu uolūtatis stat actus primᵒ ⁊ sequens.
Zᵒ arguo ꝓpando actū ad habitū ⁊ hᵒ pbo
Nam si semp corrūperet pexistens sequeret
ꝙ magis meretur homo in actu remisso ꝙ
intenso. hoc ē fl'm ⁊ impossibile ergo illud
ex quo seqtur. pbatio ꝓntie Nam cuicūqꝫ
actui meritorio debetur augmētū caritatis
ponatur ergo caritas acqsita ꝙ mlt⁹ actus
intēsos ⁊ sequatur actus remissus ꝙ te cum
tota caritas pexistēs corrūpatur ⁊ nouᵒ ḡdᵒ
ēducitur qui excedit totā aliā. cuꝫ ꝙ multos
actus pcedētes intēsos non fuerit ille actus
intēsus acqsitᵒ. ⁊ ꝙ remissum sic seqtur er/
go ⁊c. Zᵒ sic Naꝫ in actib⁹ uirtutū mora/
lium ⁊ naturaliū ex qbus ipse uirtutēs au/
gentur prior pōt esse intensior ⁊ posterior
remissior. sed cū ꝙ posteriorē fiat augmētū
poris seqtur idē. 3ᵒ sic Nam uirtᵒ ē pncᵒ
actᵒ augmēti cū ergo effectᵒ nō possit excedē
causam suā nō poterit caritas 2ª aduenīens
esse pfectior caritate pexistēte que ē eiᵒ cā.
3ᵒ pncipal'r arᵗ ex ꝓriis. pᵒ sic nā calidū re
mittēs frigidū ꝙ te iducit calorē ⁊ corrūpit
frigᵒ ⁊ simul iducit Nam sicut i augmēta/
tione totū pexūs corrūpitur ⁊ nouū indiduū
fit sic erit in diminutiōe ꝙ totū pexūs corrūpi
tur ⁊ ab eodē agēte nouū indiduū gñabit.
⁊ sic caliduꝫ simul iducet frigᵒ ⁊ calidtatem
qd ē fl'm. Zᵒ sic Eodeꝫ modo quo ꝓcedit
magis ⁊ minᵒ in accūtib⁹ negare in sbiis. sꝫ
ille modᵒ nō negat in sbiis ꝙ aliqd minus
pfectus corrūpatur ⁊ pfectiᵒ inducat ḡ ⁊c.
3ᵒ sic Iplimꝫ ꝓcedunt ꝙ qꝫ ad appxiationē
a sequit b ꝓcludit euidēter ꝙ a ē causa b. cuꝫ
ergo ad appximationē calidi remittat fri/
giditas ⁊ hoc non fit sine noua frigiditate
inducta sequit ⁊c. 4ᵒ sic Inter iᵃ que sunt
eiusdeꝫ spēi ipossibile ē esse ordiem eminētie
sed si indiduuꝫ pexistēs sic se habeat ad idi/
uiduuꝫ sequēs seqtur simpl'r ꝙ iter illa est
ordo eminētie. Ultimo arguit pricipaliter
sic Naꝫ ipsimet ꝓcedunt ꝙ sicut preexistens
qualitas corrumpit in aduentu alteriᵒ. ita
ipsi ꝓcedunt ꝙ hoc etiā ē in aduentu ꝙtita/
tis molis. Ex hoc sequunt 4ᵒ cōueniētia.

¶ Primus ē q̃ oia accētia sensibilia continue variabūtur in hoīe. nas semp homo crescit ⁊ decrescit ⁊ p ꝓnꝰ ꝓtiᵉ mutat q̃titas ⁊ sic p ꝓnꝰ mutant oia accīa fundata in q̃titate. ¶ 2ᵐ ē q̃ ad additiōem unꝰ gutte aque i mari mutabitur tota q̃titas maris qz ē maior q̃ ante ⁊ sic addēs guttā ageret i q̃tācunqz distātiam qz in alia pte maris ¶ 3ᵐ ē istud q̃ in sacramēto eucharistie non remanebit corpꝰ xpi nisi p momētum nas spēs cōtinue ꝓdensant ppter euaporationē ꝓtinua sed cōdensatio ē minoratio q̃titatis. minoratio aūt q̃titatis necessario ē destructio uel prē/suppōit destructiōem q̃titatis preexistentis. sed qñcūqz q̃titas minoratur uel q̃titas ea/dem nūo mutatur nō remanet corpus xpi. seqtur ergo q̃ nō remanebit nisi p instanti. ¶ 4ᵐ ē istud. s. q̃ agēs ꝑticuz pduceret accīs sepatuz. Agēs eiz naturale pōt rarefacere species illas q̃tas tamē una nō pōt esse sūm maioris et minoris qz non manz eadē g̃ ꝛc. ¶ Sed hic ē diffi. si opz p istos ponere i quolz momēto nouā q̃titatē ¶ Dico q̃ sic qz i uno mutato esse uel habetur noua forma ⁊ existit p illo ⁊ p alio uel nō. si nō qua rōne in una habetur noua forma eadem ratione ⁊ in alia habetur alia forma ⁊ sic tot noue forme quot momēta. Si dicas q̃ noua existit plᵒ q̃ in momēto ergo p duo. cū g̃ inter quecunqz mutata esse sit motꝰ medꝰ ⁊ inter quecūqz medium sit duratio sequitur q̃ illa q̃titas manebit p tempꝰ ⁊ tamē ꝓtiᵉ augeē. qō ē ꝑ opinionē. uel si in 2ᵒ acq̃sita ē aᵒ porno que pꝰ nō erat g̃ illa que erat in pori momēto ⁊ illa que ē in posteriori erūt ꝓpossibi/les qō ē ꝑ opinōem ⁊ sequūt multa incōuenientia ¶ Primū ē q̃ ultia aduenīēs erit infinita. nā qñqz fit augmētum p ptes eiusdē q̃titatis si uadat tale augmētum in infinitū ultia erit infinita. sic in ꝓposito g̃ ultima erit infinita ¶ 2ᵐ qz ꝓtᵐ ꝓstabit ex indiui/bilibus. nā quātitatīa inouatio semp fit in instāti ⁊ in illo itermedio iter instās ⁊ istās pōt acq̃ri aliq̃d. sequūt q̃ quātitas erit ꝓpo sita ex indiuibilib⁹ ¶ Si dicas q̃ idē uidetur sequi de irradiatiōe istātanea solis ¶ Dico q̃ irraᵒ solis non est continua eodem mōdo quo intelligimꝰ qꝛ motꝰ ē ꝓtinuꝰ ergo non ualet

instātia de irraᵒne solis ¶ 3ᵐ erit q̃ augmē/tatio nō erit motꝰ sed mutatio qz motui sp corrūdet tmiꝰ intrinsecꝰ sed nulla quātitas ē q̃ que coexistat motui sed pōse mutato esse ⁊ in instāti ergo ꝛc ¶ 4ᵐ ē q̃ motꝰ ñ ꝓmensurabitur termio eo q̃ nō sunt i eadē mēsura motꝰ ē in tempe. tmiꝰ aūt siue ptes ti semp sunt in instāti ⁊ pōse ergo non ē ꝓmē/suratio. ¶ Ad rōem pōnis opposite dicitur q̃ ibi sunt duo tmini positiui quorū unus depditur ⁊ aliꝰ acq̃ritur nō tamē sunt isti ti aliqua forma minor ⁊ aliqua forma ma/ior sed actualitas quā pdit minor ē tminus a quo ⁊ actualitas alia acq̃sita cū aᵒ ē tinꝰ ad quē. Sed solutio nō satisfacit qz cū hec actualitas sit accīs quoddā. uidētur eedez difficultates remanere que priꝰ erāt de caritate ¶ Dicitur ab aliis q̃ tmini istiꝰ motus sunt pfectum ⁊ inpfectū. sed hoc non ualet qñ. nitur de ipfecto ad pfectū nihil pōitiuū depditur. Difficultas autē rōnis stat i hoc q̃ aliqō pōitiuū depditur ¶ Dico ergo ad rōem q̃ cū g̃du pexistēte stat priuatio g̃dus sequētis. ⁊ qz in omni p se mutatione tmi p se sunt puatio ⁊ forma. licz forte istis ali/qua p accīs ꝓnūgunt ¶ Dico q̃ puaᵒ ē tinꝰ a quo ⁊ g̃dus ē tminꝰ ad quē ⁊ ista sunt in ꝓpossibilia. sed tminꝰ a quo ⁊ ad quē posi/tiui ut duo g̃dus. s. pcedēs ⁊ sbsequens sunt ꝓpossibiles ¶ Quātum ad 4ᵐ difficile per tractādum. s. utrū illud qō aduenit ⁊ illud qō acq̃ritur p augmentum sit caritas sicut prior erat ita q̃ caritas ita uere de eo pdicet sicut de pmo ¶ Et quantum ad hoc dico 4ᵒʳ ꝓclusiōes. Prima ē ista q̃. s. in augmēto caritatis nouꝰ gradus acq̃ritur. qz ut deter/minatū ē Augmentū caritatis fit p gradus ad g̃dum aūt pexistētem nō pōt augmētum tminari ergo ad nouū tminabit ¶ 2ᵃ ē ista q̃ ibi rō formalis uere in isto g̃du aduēien/te reperta de nouo nō acq̃ritur. quia eadem q̃dditas pfuit tōtis in g̃dib⁹ pcedētibus. qz sunt eiusdē rōnis ⁊ q̃dditatis formalis. ¶ 3ᵃ ē ista q̃ heceitas talis gradus de nouo aduenīētis de nouo inducit. nam oēs g̃dus nūo distinguūtur p heceitates. heceitas autē istiꝰ g̃dus aduenētis non prefuit ergo ꝛc. ¶ 4ᵃ ē ista q̃. s. heceitas de nouo acquisita nō

maugmēto

1149 a2 b

Antto

ne

|| ꝓdc 85ᵉ 44 q 3 a2 b p.

est formaliter caritas q2 nullū diffū formaliter ꝛcluditur in ꝛdidente suo sed natura specifica p heceitates dicitur ad modū gñis i ꝛdiduū ergo in eis nō ꝛcluditur ¶ Sed ꝯtra istas ꝛclusiōes istatur. 4°. Primo sic q2 ꝓducto forte ꝓducit homo p locū a pte ꝛsbiectiua. cū ergo q̃libz grad⁹ adueniēs fit indiduuz caritatis seqtur eodē modo q ipso ꝓducto ꝓducatur caritas p locū a pte ꝛsbiectiua ¶ 2° sic ¶ Videtur. n. q nec ꝓmus nec 2° nec aliquis ḡdus caritatis ꝓducat ꝗ rōem formalez uel ꝓduct⁹ fuerit post Abel. q2 rō formal' fuit in eo ꝓducta ⁊ stetit. ergo impossibile ē q postea fuerit ꝓducta ¶ 3° sic q2 uidetur q non ē h ꝗ ꝓdicta augmentū caritatis. quia posito ḡdu ꝓmo nulla caritas acquirit. sed sola heceitas. cuz ergo ex apōne heceitatis sola heceitas augeatur ⁊ nō caritas uidetur sequi incōueniēs ¶ 4° sic Nā i homogeneis ꝗ dicta supius quelibz p se ps habz rōez forme sicut totū q2 ps ⁊ totū sunt eiusdē rōnis sed si totū ꝓducat caritas ꝓducitur ḡ eodez modo si q̃cūqz ḡdus ꝓducat. ¶ Ad ꝓmuz dico q homo non ē ultimate abstractuz ⁊ iō multa possunt dici de eo que nō dicerentur de eiusdē q̃dditate sicut ꝓduci ⁊ talia. similiter dico de caritate. unde caritas in 2° ḡdu ꝓducitur nō tamē ei⁹ q̃dditas. ¶ Ad 2.m 3° uniformiter loquēdo q sicut caritas utrobiqz ꝓducit ita eodē modo negādū ē posita i Abel q q̃dditas āpli⁹ non ꝓducit. tamē bene pōt ꝓcedi q q̃dditas caritatis ꝓducit ut i h⁹ ¶ Ad 3.m dico q multa ꝯta attribuit nate que nō ꝓuenūt ei p solā q̃dditatē sed p suas heceitates sicut distingui nūeral'r ⁊ ita ō multis aliis. Eodē modo pōt dici de augmentatione. ¶ Ad 4.m dico q heceitas formal'r non ē formal'r caritas. sed ḡdus cōstās ex heceitate ⁊ ḡdu uel forma illō totū ē ꝓdiduū caritatis ⁊ hoc totū est ꝓcise qō gñatur et de nouo acq̃ritur. Idco dico q qñ caritas augetur nō acq̃rit natura specifica que ꝓerat. sed tot⁹ ḡdus acq̃ritur rōne ꝓprietatis. ¶ Sed dicis q etiā caritas augetur nō p caritatē sed p ꝓcaritatē ¶ Dico q dicitur illi⁹ doc. s. Aureoli si sic itelligat q ḡd⁹ i⁹ adueniēs ē caritas. nō tamē rōne illi⁹ qō ꝓcise de nouo uenit qō ē heceitas sed ē solū ꝓcaritas et nō caritas ¶ Dico q p istū modum pōt bene itelligi q heceitas non ē formal'r caritas sz tamē bene pōt dici satis ꝓprie ꝓcaritas eo q ad idem genus ⁊ ad eandē spēm ad quā pertinet caritas ⁊ ipsa ptinet. reductiue tamen. ¶ Sed h occurrit aliqua du⁹. Primum est Qūo pōt stare ḡdus ꝓexistēs cū ꝓuatiōe op pōita ḡdui alēi adueniēti cū ꝓuatio respiciat forma ⁊ forma ḡdus adueniētis ia habetur ¶ Dico q habēs unū ḡdum iam nō hz ꝓuationem nature specifice q2 naturā specificam in se habz. sed ꝓcise habz ꝓuationē illi⁹ quod aduenit ⁊ nō habuit. ⁊ illa ē ꝓuatio heceitatum q2 ille ꝓcise nō habētur ¶ 2° dicē Si in quolibz mutato esse augmēti acq̃rit aliqua portio forme augmētabilis ¶ Dico q nō q2 quelibz portio forme ē forma ⁊ si i mutato esse acq̃ritur i instāti forma acq̃reretur. dico ergo q non ē imaginādum q aliqs ḡd⁹ caloris acq̃ratur in aliquo mutato esse seu momēto q2 sic tot⁹ calor ꝓstās ex talib⁹ nō induceretur in tempe sed ꝓcise calor uel eius ḡdus p motū acq̃ritur ¶ Intelligēdum tñ q isti ḡdus in forma habet quadruplicē unitatem q̃uis ipsi essent separati ab omni ꝛsbiecto ita q nullā illaꝝ unitatū hñt a ꝛsbio i augmēto. Prima unitas ē idēntis. licz eim sint distincti nō tamē disi sicut sunt caritates duarum aiaꝝ. 2ª ē unitas ꝓpōnis Nā omnis forma ꝓpōitur ex suis ḡdib⁹ sicut omne cōtinuū ex suis ptib⁹ licz nō sit talis ꝓpō qual' ē iter ēs actu ⁊ ēs in potētia. 3ª unitas est ꝓtinuitatis q2 licz nō habeat unitatē extensiuā que debetur q̃ntati molis. habent tñ ꝓtinuitatē intēsiuā naz extrema sunt unum ⁊ non nisi rōne talis ꝓtinuitatis. 4ª ē unitas hōgeneitatis q2 sunt eiusdē rōis formalis. Nam q̃libz ḡdus caritatis est caritas ñ caritas que ē totū sed caritas que unuoce dicitur de eis ⁊ de toto sicut patz de aqua. ¶ Ad argumētū in pricipio patz. nōē

Distinctio 19ª.

QVRLA. 19.m distinctiōez ꝓtinuādo quero Vtrū caritas sit augmētabilis in infinitum. q sic Caritas nunq̃ excidit ꝗ ap. sed omne quod finitur

//podarek

recedit ergo ꝛc ¶ Lōtra ꝑ Jo. Caritas dei
pfecta ē in nobis ¶ Dic itrodueūtur 4ᵒʳ dēa
pbabilia. Primū est ꝙ caritas ꝙ aia nostra
licꝫ nō sit augmētabilis in infinitum ꝑ ptes
equales q̄titatis. est tamē augmētabilis i
ifinitū ꝑ ptes eiusdē ꝓportiōis ¶ 2ᵐ dictuꝫ
ē ꝙ caritas separata ē augmētabilis i infinitū
ꝑ ptes eiusdē q̄titatis eo.ſ.mō quo repugt
caritati ꝓiūcte ¶ 3ᵐ dictū ē ꝙ caritas potest
augeri illo modo in infinitū .ſ.ꝑ ptes eius/
dem q̄titatis ꝙ ipsa pōt causari ⁊ ē ifinita
¶ 4ᵐ dictū ē simile huic ꝙ caritas separata pōt
esse de potētia dei absoluta infinita actu.
¶ Quantū ad ꝑmuꝫ dictū aūq̄ ꝓbetur p/
mitto unū ꝙ omne ꝓtinuū licꝫ ꝑ ptes equa/
les possit ꝓsumi sicut celū ⁊ qōcunqꝫ contᵐ
q̄tūcunqꝫ magnū ꝑ ptē q̄tūcūqꝫ minimam
aliquociēs disum ꝓsumi pōt tamē hoc nō ob
stāte ipsuꝫ ꝓtᵐ ꝑ ptes eiusdē ꝓportiōis nō
pōt ꝓsumi. qꝫ si sint duo monocubita acci/
piaꝫ mediā ptē.ſ.monocubitatē ⁊ postea me
diam medii nūq̄ uenies ad finē. Ita dico ꝙ
augmēto ꝙ si fiat augmentū ꝑ ptes eiusdeꝫ
q̄titatis q̄cūqꝫ minimas. pōt tamē augmēta
ri ꝙ excedet q̄titas aucta oēm aliā q̄titatē.
sed loquēdo de augmēto ꝑ ptes eiusdē ꝓpor
tionis non ē sic. exᵐ Accipiāt duo monocu
bita q̄cūd diditur de uno pōt alteri addi. cū
ergo disio uniᵒ uadat in ifinitū ꝑ ptes eiᵒdē
ꝓportiōis ⁊ tamē nūq̄ ꝓsumitur. Eodē mō
augmētatio alteriᵒ ibit in ifinitū ꝑ appōem
eaꝫ ptū diuersaꝫ ab alio ⁊ tamē nūq̄ attī
geret ad q̄titatē duoꝫ monocubitoꝫ sicut
patꝫ. Hoc uiso ꝓbo ꝑmū dictū ⁊ ꝑmo quo
ad ꝑmam ptē sic Omnis nata finita habet
capacitatē finitā sed uolūtas ē natura finita
ergo eiᵒ capacitas ē finita sed omnis capaca
tas finita pōt adequari ꝑ ptes finitas quia
capacitas finita pōt mensurari ꝑ aliquā quāti
tatē aliquotiēs sumptā igit poterit adequa
ri ꝑ ptes eiusdē quāritatis ꝓporcionabiliter
sumptas. Exᵐ uas ē determinate capacitatis
⁊ finite corpal'r loquēdo ⁊ ideo replet aliq/
bus ptibᵒ determinatis. ꝙ autē uoluntas et
quelibꝫ alia potētia sint finite capacitatis ō
se patꝫ ergo augmētando caritatē ꝑ partem
eiusdē quātitatis erit deuenire ad aliqd ul/
tra quod ipsa uolūtas nō poterit recipere.

Nūc ꝓbo 2ᵐ ptē illiᵒ dicti.ſ.ꝙ ꝑ ptes eiusdē
ꝓportiōis poterit caritas cōtīcta augeri in
infinitū ⁊ hoc euidēter ꝓbo sic Supposito ꝙ
uolūtas poterit recipe caritatē .x.gdū diui
datur illa caritas ⁊ ponatur in illa uolūtate
soluꝫ caritas .5.gdū Arguo sic Quicquid
aufert ꝑ disionē a caritate .5.gdum poterit
addi alteri caritati .5.gdum que ē in uolū/
tate nam hoc nō repugt uolūtati qꝫ totā eaꝫ
poterit recipe ergo ⁊ quod libet sui. nec re/
pugt ipsi caritati in se. patꝫ ꝗ illa ꝓposiᵒ.
sed possint infinite ptes auferri ab 1ᵒ carita
te .5.gdū semp accipiēdo ptes eiusdē ꝓpor
tionis ergo ifinite ptes eiusdē possunt addi
caritati que ē in aia uel in uolūtate ⁊ sic eius
augmētum erit isto modo ad infinitum.
Ha.satis nota ē. Hi.ꝓbo ꝙ.ſ.caritas .5.
gdū sit distibilis in infinitū. qꝫ qñ aliqua
sunt eiusdē rōnis formalis q̄cūd ꝓpetit ꝑ se
uni inest ⁊ altri sed tota ista caritas ⁊ quelꝫ
ꝑs eiusdeꝫ sunt eiusdē rōnis formalis ergo
cū distibilitas ꝓpetat ꝑ se in 2ᵒ mō ipi carita
ti toti sicut naturalis eiᵒ aptitudo. seqtur
etiā ꝙ ꝓueniat cuilibꝫ eiᵒ pti ⁊ sic quelibꝫ eᵒ
ꝑs erit distibilis sicut eiᵒ totū ergo ꝛc ¶ 2ᵒ
ꝓbatur illud sic Omne homōgeneū ex eo ꝙ
tale ē distibile in infinitū sed caritas .5.gdū
est q̄d homogeneū ergo ipsa erit distibilis in
infinitū ⁊ sic habetur ꝓpositū ¶ 2ᵐ ꝓnci/
pale ꝓbatur sic.ſ.ꝙ caritas nō possit augeri
in infinitū ꝑ ptes eiusdē quātitatis. Quia
omnis causa finita pōt habere effectum ita
adequatū ꝙ ultra illū non pōt ꝓcedere sed
uolūtas que ē causa ē finita ergo cū ipsa sit
causa caritatis in gne cause materialis nec
sequit ꝙ ipsa poterit habere caritatē aliquā
sibi adequatā in rōne effectus. Hoc aūt nō
obstante dico ꝙ caritas separata pōt augeri in
infinitū qꝫ caritas pōt multiplicari i ifinitū
ita ꝙ sint indidua infinita caritatis ⁊ 1ᵒ oia
uniūbilia sunt. sed indidua infinita unius
forme si uniātur faciunt infinituꝫ ergo il/
la caritas ē infinita. Ha.ꝓbo quātum ad
utrāqꝫ ptē sui. Primo qꝫ indidua ifinita
caritatis possunt a deo creari. Nā cōstat ꝙ
deᵒ infinitas aias pōt creare sicut si ponēt
mōdum durare in infinitū sed cuicunqꝫ aie
pōt deᵒ infundere caritatē ergo pōt ifinita

indidua caritatis care. hec oia sūt euidētia? sed ꝓstat q̃ de⁹ illas caritates pōt separe q̃ separat accna sensibilia ergo ꝛc. Nūc probo 2.m ptem. s. q̃ sint unibilia sic Quecūq̃ sunt eiusdē rōnis formalis q̃cūq̃ ē demōstrabile de uno ut sic ē demōstrabile de alio. sed oia illa indidua sunt eiusdē rōnis formalis. nā sunt eiusdē spēi. cum ergo unibilitas pōt ō uno demōstrari potest de quolibz illorum demōstrari. Ma. patz. Mi. declaro. nam quelibz ꝓpria passio pōt uniri ei cui⁹ ē ꝓpa passio sed aptitudo naturalis est ꝓpria passio illi⁹ cui ꝓuenit ergo aptitudo naturalis ad uniōem ē ꝓpria passio cuiuslibz illoꝝ idiui duorū ⁊ hoc pōt sic argui Quecūq̃ caritates pōt de⁹ ꝓducere pōt unire sed infinitas pōt ꝓducere ergo ifinitas pōt unire sed infinite si uniātur faciūt unā ifinitā ergo pōt deus facere unā ifinitā 3.m dictum principale. s. q̃ posito q̃ de⁹ pōt caritatē illā in uoluntate i infinitū augere p istum modū qui dictus ē seqtur q̃ de⁹ unā caritatē infinitā actu pōt causare ⁊ ꝓbo sic ꝑmo Quecūq̃ sunt a deo ꝓducibilia sunt simul ꝓducibilia ubi eis ñ repugt sil'litas. cum g̃ gdib⁹ caritatis non repugt sil'litas ⁊ ipsi infiniti possunt a deo ꝓduci seqtur q̃ infiniti possunt a deo simul ꝓduci sed quoscūq̃ pōt simul ꝓducere pōt unire ergo de⁹ pōt unire ifinitos ⁊ sic erit infinita caritas in actu ⁊ hoc totum seqtur q̃ de⁹ pōt infinitos ꝓducere si ē augmētabilis in ifinitū ⁊ ipsi insil' nō repugnt esse g̃ ꝛc'. 2.o sic Si uolūtas pōt caritatem recipe que existēs in uolūtate posset in infinitū augeri posset de⁹ caritatē actu ifinitā in ea causare ꝓbatio q̃ cuicūq̃ cause create potest effect⁹ adequat⁹ dari. cū ergo effect⁹ adequat⁹ uoluntati sit caritas augmentabilis in ifinitū ⁊ ipsa ē causa materialis respectu caritatis si ipsa posset recipe in ifinitū seqtur q̃ deus caritatē infinitā poterit causare. Cōfirmat eadē ꝓnūtia q̃ q̃tum ꝓuenit in talib⁹ esse in potētia tantū ꝓtingit esse in actu q̃ unū nō necessario ꝑcedit aliud sicut ē in diuisione ꝓti' in qua semp una dio stat cū potētia necessa⁹ ad ulteriorē. sic non ē hic 4.m dictū ꝑncipale. s. q̃ caritas separata pōt augeri i ifinitū q̃ ipsa posset esse de potentia dei absoluta infinita. ꝓbatur q̃ quot pōt ꝓducere pōt actu unire sed infinitas pōt ꝓducere actu g̃ ꝛ unire actu. Tūc sic Omne illud qō cōstat ex ptib⁹ q̃tūtiuis infinitis siue q̃tūtate molis siue uirtutis omne tale ē infinitū sz ista caritas ꝓstaret ex ifinitis g̃dib⁹ g̃ ipsa esset actu infinita Sed cōtra hoc ūstatur 4.r ꝓ⁹ z primuz sic Impossibile uidet q̃ alicui creato limitato fiat appō ifinitaꝝ entitatū quarum quelibz dicat pfectionē simpl'r q̃n excedat duplū suū uel triplū ⁊ sic cū p augmētum p ptes eiusdē ꝓportionis fiat appositio ifinitoꝝ ētiuz q̃ infinitoꝝ g̃duū quorum q̃libz dicit pfectionē simpl'r impossibile uidetur q̃ illud cui fit talis additio sic stet citra duplum uel triplum q̃n illud necessario excedat i pfectione 2.o ꝓtra 2.m sic. Nam si caritas separata augmētatur aut i⁹ augmentatio ē motus aut muta⁹. non ē motus q̃a sine mobili esset quod ē falsum. nec mutatio q̃ muta⁹ diffinitur p sīm. hic nullū sīs est ergo ꝛc 3.o ꝓtra 3.m q̃ non uidetur q̃n forma i uolūtate fit augmētabilis i ifinitū q̃ non rōne forme q̃ separata pōt. nec rōne agētis eodē modo. nec rōne capacitatis uoluntatis q̃ ipsa augetur ex augmēto caritatis ergo nulla causa uidetur 4.o cōtra 4.m sic Nam omnis pfectio simpl'r ē de⁹ si ipsa sit ifinita sed ipsa caritas ē pfectio simpl'r ⁊ p te pōt esse ifinita ergo ista caritas erit de⁹ ⁊ sic aliquod creatū ē deus. Ad ꝑmuz 1.o q̃ sicut in ꝓtinuo patz q̃ si fiat appō ꝑ ptes eiusdem ꝓportionis in ifinitus nun q̃ pōt illud cui apponitur excedere duplum suum Simil'r dico de pfectionib⁹ simpl'r q̃ nunq̃ q̃tūcunq̃z ꝓcedat pōt excedere. Nam a 4.or palmis auferas ꝑ ptes eiusdē ꝓportionis ⁊ apponas aliis 4.or non poterunt i⁹ 4.or q̃b⁹ fit additio attigere ad q̃tūtatem ēcio quod duplum ē ad 4.or. sic dico in ꝓpōito de additione ista. Ad 2.m dico q̃ illa additio uel augmētatio quātitatis pōt esse mot⁹ quādo. s. fit in tempe uel mutatio quādo. s. fit i instanti. deus autē pōt ⁊ in tēpe ⁊ in instanti ꝓducere talia ꝑmanētia sicut ult. Ad illud quod dicit q̃ tunc esset mot⁹ sine mobili Dico q̃ hoc non apparz mihi incomueniens siue enim accipiatur motus ꝑ forma fluente

1 Phys. 16. 9. 4.m. 2.m 4.m

siue p fluxu forme. semp sicut deus potest facere formā sine sbo ita fluxum eius. Si dicatur q mot° ē flux° ergo opz assignare isti fluxui sbm. Dico q ille flux° pōt pōi in forma sine ulteriori sbo ita q forma sit illud quod fuit. sicut dictū ē de motu ita d° de mutatione q pōt esse sine sbo. Ad 3m dico q ex pte potētie ē ipedimētum q.s. non possit in ifinitū procedere qz.s. limita° capacitatis. nec pōt fingi q capacitas augeat nisi sba augeatur qz uel ē sba uel ppria passio. sed pbabile alias q sba nō suscipit mai° uel min°. Ad 4m dico q caritas ē pfec° simpliciter. dato q esset ifinita ī infinitas nō ē nisi ⸗ qd. nō simplr. nam si ifinitas sit si nplr ē trāscēdens nec ē alicui° gēris. ⸗ quid tamē ifinitas nō opz q excedat suū gen° uel excedat sicut ifinita aqua si esset nō eēt ifinita simplr nam adhuc una scintilla ignis excederet suā pfectiōem q̄tūcunqz infinitā. Similiter uolūtas ipsa que ē sbm caritatis tō ifinita caritate est melior. deus aūt ⸗ oīs pfectio que de° ē tali ifinitate ē ifinita q excedit omne aliud ⸗ illa ifinitas non ē ⸗ quid sed simplr. Sed ⸗ sunt aliqui diffi. Pri° Utrū caritas separata possit esse alicui° actū elicitiū uel alicui° opatiōis. Dico q non qz quīdo ē alī ⸗ essentialis ordo iter aliquas causas in causādo ipossibile ē aliam tātum augeri q possit in effectū sine alia. caritas autē sicut ⸗ q̄libz habit° ē causa essentialiter ordinata ad potētiam in qua sine ifinita esse nō pōt. ⸗ sic q̄tūcunqz sit ifinita cāre non pōt. Ez° di. qz naturalis aptitudo uidet necessario sequi illud cui° ē cū ⸗ pdicta supi° ipsa sit ppria passio ei° cui ꝓperit sed ī hērētia ē aptitudinalis passio caritatis uel c° cūqz accidētis ergo cū illa caritas ifinita sit accns sibi ꝓpetit ī hērētia sed ⸗ pdicta hoc ē ipossibile quia repugnat cuicūqz susceptio ea recipere eo q omne receptiuū ē finite capacitatis. si autez esset receptibilis necessario aliquid esset respectu ei° receptiuum ⸗ nullum ē ergo ꝛc.

Dico q i° caritas habz naturalē aptitudinem ad iherendū. nam sicut pri° dictū fuit ipsa posset diuidi in ifinitas siue ifinitas ptes ⸗ quelibz illaꝝ ptiū posset iherere cuilibz aie. Si dicat q̄ tota simul non potest inherere. Dico q oīnō absolutus qō ē in illa caritate pōt iherere ⸗ talis aptitudo pci° ē pa° absoluti illius qō. est in caritate ⸗ ideo sufficit q q̄tum ad totū absolutū q talē hz aptitudinem ad iherēdum saltē plib°. Illud aūt q ē supra omne absolutū rōne cui° sue ptes dicūtur una caritas nō oportz q aptitudo ad iherēdum sibi ꝓueniat qz ipse ē solū quidam respect° unōis ptis ad ptē ⸗ de isto mō nō ē curādum. 5a di. Si ex hoc q pōitur q pōt augeri in ifinitū Utrū deus uideat quēlibz q̄dum ī ifinitū. Doctor noster uidet dicere q sic. unde ipse dicit q si deus posset multiplicare spēs in ifinitū de° uidz spēs ifinitas. Non apparz mihi q ꝓnītia sit bona. nā nūi possunt augeri in ifinitū ⸗ tamē deus non uidet aliquā spēm nūi ifinitā qz oīs species numeri determinate distat ab unitate. qō non esset de spē ifinita. Sed sequitur 4a di. de ꝓnītia que cōiter fit.s. si aliqua forma potest augeri in ifinitum Utrū ipsa posset ē act° ifinita. Dico q ad uidendū hoc opz reducē ad formā sillogisticā. nūq̄ eiz enthimema ē bonū nisi possz ad formā sillogisticā reduci. Reducit ergo sic Omnis forma que potest augeri in ifinitum pōt esse ifinita sed caritas uel quecūqz alia forma accepta ē hui° ergo ꝛc. Ma. uidetur falsa sicut patet de numero qui pōt augeri in ifinitū ⸗ tamē nō pōt esse actu ifinit°. simil'r de figuris que i multitudie angulorꝝ uadūt i infinitū. ⸗ tū nulla pōt esse figura que ifinitos angulos habeat actu. Ideo dico q ꝓnītia ex for° nō est bona sed materialr.s. alīs materiis appositis pōt esse bona sicut ista nō ē bōa ex for° sortes currit ergo nō sortes nō currit. tamē aliis appōitis uidelz p ꝓdictoria necessario ñ sunt simul tūc uera ⸗ bona ē ista ꝓnītia sor. currit ergo non sortes nō currit. Eodē mō dico in ꝓpōito qz ꝓpter i° appōita utpote qz in tali sbo ē pōt esse bona ꝓnītia materialiter.

Sed restat dubium unū qz uidetur q caritas illa separata excederet caritatem cristi. Dico q caritas xpi fuit summa de facto. Tamē multi dicūt q maior potuit causari ī uoluntate xpi sicut si caritati xpi adderetur illa beate Marie esset maior. Ad argumentum patet.

f. pr. 2°. mag. q. 4°. ag.

1129 ax. 19

Arist. q. 8 ne dicē opp. 8°. 32. q. p. 2°. ar. 2°

cāre

pdē q. 47. q. 1. ar. 3. ad 4m in fine

Q. 3.

Utrum Caritas possit diminui in infinitum. Q. 3. Q. 1. Q. 2. Q. 3. Q. 4. Q. 5. Q. 6. Q. 7. Q. 8. Q. 9. Q. 10. Q. 11. Q. 12. Q. 13. Q. 14. Q. 15. Q. 16. Q. 17. Q. 18. Q. 19. Q. 20. Q.

hm⁹ tō ē ista q2 ipossibile ē actū ꝓtū ēati⁹ opiniōis meē nisi obiecti spēi ꝓcurrēte. ⁊ qa ꝑ quocūqz instāti ꝓcurrit spēs obiecti opiniōis false occurrit ⁊ spēs obiecti stie uel necessario utrūqz aget coagēdo utriqz spēi ⁊ hoc ē ipossibile quia oppositi act⁹ sunt uel neutrū aget. ⁊ si nō agat uel coagat species obiectiopiniōis false non habebit actum ad generatiuū opiniōis sed nō habito illo ipossibile ē habere opiniōem falsam ergo a pri⁹ ad ultimū habito habitu sapiēcie ipossibile ē ipsuz corrūpi q2 ipossibile ē in illo itellēu opiniōem fl'am naēal'r gnari. sed ō uoluntate non ē sic ꝓpter ei⁹ libertatem q̄tūcunqz occurrāt sibi oppōita ipsa coagere potest cui uult ⁊ p ꝓnis pōt in ea q̄cunqz habit⁹ gnari ⁊ al⁹ sibi oppōit⁹ corrūpi. Dico ḡ q̄ caritas est infinitū diuuibilis in naēa sua sicut in ifinitū augmētabilis. Ad argumētū patet ꝑ superius iam dicta.

Distinctio .20.

Q. p.

QUARTA Distinctionem .20.mam quero Utrū iter psonas dinas sit summa equalitas. q̄ non q2 ꝑ hyl. pater ē maior filio. Lōtra i sibolo Athanasii In hac trinitate nihil maius aut min⁹ ergo ꝛc. Hic itelligēdum ē q2 querit de equalitate ⁊ ꝓpriū fundamētum eius ē q̄titas. q̄ 4⁰r. sunt modi accipiēdi q̄titatem ⁊ ꝑ istū quadruplicē modū accipiēdi q̄titatē accipit quadruplex equalitas in reb⁹. pm⁹ mod⁹ q̄titatis ē ꝑ uirtutē ꝑ quā inuenit ḡdus uirtutis i multis pfectiōib⁹. ⁊ ꝑ istā q̄tita/tem uirtutis attēditur una equalitas que ē iter pfectiōes que sunt in eodez gradu. z⁰ mod⁹ q̄titatis ē ꝑ dimēsiōem ⁊ extēsionem ⁊ ꝑ hec ē equalitas que ē ꝑ idētitatē q̄titatiuam ptiū itegraliū. 3⁰ mod⁹ ē ꝑ durationē ⁊ ꝑ hoc attēdit equalitas eoꝝ que eandem ꝓdū habēt. 4⁰ mod⁹ q̄titatis ē ꝑ nūalez discretiōem ⁊ ꝑ hoc attēditur equalitas que ē ꝑ idētitatē unitatū nūalis distinctionis. Nūc autē op3 uidere qūo psone diuine sunt equales Utrū ꝑ oēs istos modos. Et dico q̄ sic. Nā prio modo sunt summe equales

Quia q̄cq̄d pfectiōis est in una est ⁊ in alia ⁊ in eodem ḡdu. naz quelibz psona hz oēs pfectiōes ⁊ habz eas ifinitas ⁊ eadē ifinitate una ē ifinita qua ⁊ alia. z⁰ etiā modo psōe diuine sunt equales ꝑ q̄ conuenit eis q̄titas que est fundamētum isti⁹ equalitatis. Ad omnia.n. ad que se extēdit una psona ⁊ alia ⁊ cui ē pnis una ⁊ alia. ⁊ q̄cq̄d una excedit ⁊ alia sed oia excedit una psona ⁊ omnibus est psens ⁊ ad oia se extēdit ergo ꝛc. 3⁰ etiam modo dico q̄ psone diuine sunt sūme equales. ⁊ sicut pmo modo sunt equales quia i eis ē una ifinitas. ita isto 3⁰ sūt equales q2 in eis ē oio una eternitas que fundat istam equalitatē. 4⁰ etiā modo psone diuine sunt equales q2 q̄cq̄d pfectiōis ē in una to⁹ illō ⁊ omnia numera⁹ accepta sunt ⁊ in alia. liz in numero relationū se excedāt tamē iste nō dicūt pfectiōem simpl'r. Sed ꝓtra hoc ostatur 4⁰ ⁊ Primo sic Equalitas.n. ⁊ iequalitas dicūt passiōes finite q̄titatis. sz in deo q̄titas uirtutis ē ifinita q2 quelibz pfectio est ītensiue ifinita ergo ꝛc. z⁰ sic In i⁰ nō est equalitas ꝑ extēsiōem in quo nō ē q̄titas extēsiua sed in deo ꝑ Aug. non ē quantitas extēsiua q2 ē sine quātitate magn⁹ ergo in deo non ē illa equalitas. 3⁰ sic Non uidet q̄ eiusdē ad se ipsum possit esse rela⁹ equalitatis sed eternitas ꝑ se ē omnino eadem in tribus psonis ergo ipsa nō pōt esse in una psona etiaz altēri equalis in alia psona. 4⁰ sic Illa nō sunt equalia ꝑ equalitatē discretē uel numeralē in quoꝝ uno pl'es sunt entitates numera⁹ q̄ in alio sed in una psona nō ē nisi una relatio ⁊ in alia sunt due ergo ipse nō sunt equales. Ad pmū dico q̄ equalitas que ē passio q̄titatis ut ē pntū nō ē i deo Ubi sciēdum q̄ quedā q̄titas ē homogeneitatis ⁊ ista ē disibilis. naz ei⁹ pa⁹ ē disibilitas. Alia ē quātitas cui⁹ pa⁹ ñ ē disibilitas sicut ē quātitas pfectiōis in sba ⁊ tal ponit in deo Ex hoc dico q̄ equalitas pōt repiri in quātitate indisibili ifinita sed i quātitate ifinita disibili nō pōt iueniri. pma est i deo ergo ꝛc. Ad 2⁰m dico q̄ sicut ibi ē equalitas ita fundamētum. modo equalitas illa nō uidetur ꝓprie accipi sz solū metbaforice ⁊ hinc ē q̄ nec equalitas extēsiōis sicut nec

Modi q̄titatis: ꝑ mtutē / ꝑ extensionē / ꝑ durationē / ꝑ nūalē discretionē

Quātitas homogeneitatis pfectionis | Equitas sūt metbaforice

q̃titas ē ibi nisi metaforice. ¶ Ad 3m dico q̃ nō opz fundamētum nec formale ēminū distigui si relatio debeat esse realis sed sufficit distictio extremoz. Ita dico i ppōito q̃ sufficit distictio psonaz. ¶ Ad 4m dico q̃ iste due relatiōes que sunt in alta psona habent uerā idētitatē realem. tamē argumentum uidetur etiā arguere de inequalitate rōnum formaliū qz ille relatiōes habent distinctas rōnes formales. Ideo dico q̃ difficile ē saluare istā equalitatē ~~distictiōis~~ inter psonas diuinas posita distictione formali; tamen istud non ē incōueniēs eo q̃ nulla illaz dicit aliquid pfectiōis. ¶ Adhuc tamē remanet dis. ē alia ⁊ a ē equalitas iter attributa dina. ¶ Dico q̃ nō qz eandē habēt q̃titates ⁊ p ōnes eādem fundāt equalitatē. ⁊ c breuiter ōz ꝛc

Vel cum: psone dine eqles nā si una psona habet multe rationes unites in hac q̃titate ē eales set alia psona nō habet a hac cum possent dia equales equalitate, s. realitatis & nō formalitatis

Ps. 39. q. 1. ad. 8.

TRUM Persone diuine sunt equales in potētia. q̃ nō qz ut testatur a se ipso filius non pōt facere q̃cq̃. ¶ Cōtra in Io. Quicq̃d pater potest ⁊ filius fit. ¶ Dic itroducūtur 4or pambula. Primū ē q̃ omnipotētia ē respectu alicuius possibilis. Et possibile dupl'r accipit. aut p ut distiguit ꝑtra impossibile ⁊ isto omne necessariū ē possibile; aut p ut distiguitur ꝑtra necessariū eo mō quo ꝓuertitur cū ꝓtingente ⁊ isto modo sola cābilia sunt ꝓtigētia ⁊ possibilia. Si autē loquamur de potētia pmo dicta ut respicit possibile p ut distinguitur ꝑtra ipossibile. sic dico q̃ psone diuine sunt equales in potētia ⁊ eque necessarie sed sic nō itelligit questio sed 2o ut patz p dicta sanctoz. ⁊ sic dicit Athanasius Omnipotēs pater omnipotēs filius omnipotens spūs sanctus. ¶ 2m pambulū ē q̃ ē quedā potētia logicalis que dicit nō repugnātiaz tioz ⁊ alia naturalis que dicit rōem pricipii pductiui. Si autē loquamur de potētia primo sic nulli debet esse dubiū q̃n psone dine sint equales in potētia qz multa um psone ꝓueniunt que alti repugnāt ⁊ p ōnes ñ possunt ꝓuenire. isto nō itelligit questio sed de potentia 2o dicta. ¶ 3m pambulum ē q̃ cum sit quedā potētia ad esse quedam ad opari. si loquamur de potētia ad esse non ē dubium q̃ psone diuine nō sunt equales in potentia qz pater multa pōt esse ⁊ ē que nō pōt ēe nec filius nec spūs sanctus. sed isto non intelligit questio. Si autez loquamur de opari tunc questio habet dubiū. ¶ 4m pambulum est q̃ quedā sunt potētie opatiue ad intra ⁊ quedam ad extra. ⁊ si loquamur de pmis psōe diuine sunt equales qz q̃cq̃d itelligit ⁊ uult una psona uult ⁊ alia. Alie sunt pot opatie p actiōes trāseuntes ut potētia executiua et multe alie ⁊ de istis ē questio ⁊ dubium.

Ps. 29 ad 9

Istis pmissis qz maiuo pondo ⁊ dubium ē Utrū potētia gnandi cadat sub omnipo. Introducūtur h 4or opiniones. ¶ Prima est Petri q̃ i diuinis non ē potetia generandi elicitiua ⁊ sic nō opz q̃ cadat sub omnipotē. Ratio autē isti ē qz ēmin isti potētie essz pater cū tmin potētie pductiue sit quod reducitur ad actū p eā. sed si potentia patris eliceret actuz generādi cū p ipsuz ꝓstituatur pater. pater reduceret eum ad actum. ¶ 2a opio ē q̃ potētia generādi dicit duo. s. aliquid absolutū ⁊ hoc ē ipsa memoria ⁊ ō ista ꝓstat q̃ ē in filio ⁊ dicit ordinē ad actū ⁊ ita non ē in filio qz tūc filius posset gnare qō ē fl'm. ¶ 3a opinio ē q̃ potētia generādi ut ē i patre cadit sub omnipotētia ⁊ nō ut in filio. ⁊ sic filius ē omnipotēs licz non possit generare. posse.n. quod sibi repugt nō ē simpl'r posse ideo nō min dicitur omnipotēs. ¶ 4a opio ē q̃ potētia generādi de uirtute sermonis cadit sub omnipotētia qz pticularis affirmatiua cadit sub ul'li si sit eiusdē sbi ⁊ eiusdem pti. tamē hoc non ē h cōem modū loquendi sanctoz qz psonas diuinas ponūt equales in potētia. ¶ Prima opinio nō pōt stare qz ꝓdictio ē mānifesta q̃ pater posset generare ⁊ elicere filiū q̃n habeat respectu filii potētiā idest uirtutē elicitiuā. Ad rōem dico q̃ potē generādi nō pōitur elicitia act generatiōis sed suppōiti gnati. ¶ 2a opinio nō ualz quia omnis potētia diffinitur p actū ⁊ ideo ordo ad actū inest ei p se. impossibile autem ē q̃ aliquid sequatur ab illo quod inest ei p se. ⁊ p ōnes nec potētia ab ordine illo q̃ est respectus fundamētalis nō formalis. ¶ 3a opinio nō ualet qz eadē potētia numero ē in patre ⁊ in filio. ⁊ ideo opz q̃ i utroqz eidē sbalternet nec rō ualet qz tūc sequeretur q̃ creatiua po

Ps. 2. q. 7. p totā

Q. 2.

possibile — ut ad q̃ impossibile; ut ad q̃ nam

ꝓōez — quedā logicalis; quedā realis

ꝓōez — quedā ad eē; quedā ad opare — quedā ad pmē; quedā ad ex̄

nō esset simplr potētia qz certus ē q̃ repugt
creature ¶ 4ª opinio non satisfacit quia
querim⁹ de re nō de sigtione gmaticali nois
Ideo pōitur alia opio q.s.si accipiatur po⁹
ꝓmunissime respectu ois possibilis ut disti
guitur cōtra ipossibile. sic potētia gñandi
cadit sub omnipotētia. si autem accipiatur
possibile ut distiguitur ꝓtra necessariuz sic
nō cadit ⁊ istō utūtur sancti ⁊ cōiter theolo
gi ¶ Sed ē ne potētia generādi in filio.

Dico q potētia generādi pōt itelligi duplr.
uel p pricipio ꝓductiuo uel p eo ⁊ omnibus
que requirūtur ad ꝓductionē. si primo mō
accipiatur sic dico q potētia generādi est in
filio qz in eo ē memoria fecūda. Si autem
accipiatur 2ᵒ sic nō dicitur ee in filio quia
ad hoc q debēt ꝓducere opz q non haberēt
ēminū adequatū. ipsa autē ut in filio habz
ēminū adequatū ⁊ ideo filiꝰ nō pōt gñare.
Ex⁷ in cauo orbis lune ignis habet uim
ꝓductiuā caloris qz tamē nō habet oia reqsi
ta utpote passuz non pōt ꝓducere calorem.
ppe autē aquā habet oia ideo pōt ꝓducere.
Sic dico in ppositoq filiꝰ habz uiz ꝓducti
uam qz ipsa ē pfectio que nō deest filio. sed
non habet eā sine ēmino. Aliq tamē uolūt
dicere q hoc ideo ē qz ē uel habz eā sb uocōe
oppōita sed hoc nō ualz qz posset aliū filiuz
generare. Dico ergo q itelligitur i filio ha
bere ēminū adequatū ⁊ actum ꝓductiuum
semp manere. hinc ē q filiꝰ nō pōt ꝓducere
p istam uiz ꝓductiuā habitā ¶ Sed cōtra
ista arguitur 4ᵒ. Primo sic qz sequitur q pz
in diuinis sit potētior filio qz habēs poten
tiam ⁊ potēs illa opari ē potētior q̃ ille qui
habet potētiam ⁊ nō pōt illa uti. sic ē de po
tentia in filio ergo ꝛc ¶ 2ᵒ sic quia habere
potētiam generādi ⁊ non posse gñare uid
ꝛdictio cū omnis potētia sit respectu possi
bilis ⁊ nō ipossibilis ¶ 3ᵒ qz tūc potētia ge
nerādi in filio esset ipedita cū ñ possz exire
in actū sibi ꝓuenietem ¶ 4ᵒ qz i ppetuis nō
differt esse ⁊ posse ⁊ ideo si filiꝰ habz po⁹
gñandi ipse necessario gignit. Ad primuz
dcio q ucruz assumit si habēs potētiam ex
aliquo defectu suo uel potētie nō pōt i actū.
sed ita non ē hic sed hoc ꝓuenit ex plēitudie
potētie que nō distat ab actu i suppōito pri⁹
sicut beatꝰ nō pōt elicere aliū actū beatificū
ex eo q iam habz unū. Ad 2ᵐ dᵒ q uerz
assumit si habeat potētiam cū omnib⁹ que
reqrūtur ad illā p eligēdo actu sicut ñ suffi
cit potētia calefactiua nisi sit approximata ⁊
nō adequata. Ad 3ᵐ dico q nullū ē impe
dimentū nec uirtꝰ ē ꝓsumata. sed ē exigētia
potētie que sic ē determinata ad hoc ⁊ ultra ñ
possit sicut sancti nō expectāt ulteriorē pfec
tionē. Ad 4ᵐ dico q potētie diuine semp
sunt necessario in actib⁹ suis. ⁊ ideo poten
tie generādi semp habz actū suū licz nō ut i
isto suppōito sicut aia que ē in oculo intelli
git sed nō tamē ut ē in oculo ¶ Sed h sūt
alique di. Prima ē Si posse generare Xb cū
infinitū sit ifinite pfectiōis uidetur q non
posse ipsum ꝓducere uel generare actualiter
sit infinita pfectione carere. Dico q sim
pliciter potētia generatia filii ē pfecꝰ simpli
citer ⁊ ista ē in filio. sed potētia generandi
cū omnib⁹ que reqrūtur nō opz sicud potē
tia calefactiua dicit pfectiōem nō tamen ap
proximatio que requiritur ¶ 2ª di. quia
uidetur q saltē talis potētia sit pfectior mō
in patre q̃ in filio qz in patre pōt exire i ac
tum in filio aut nō. Dico q potētia in filio
exit in actū tamē nō ut in filio. nec ꝓpter hᵒ
in filio ē modo ipfectiori. sicut auditus nō
est ipfectiori modo in oculo q̃ i aure licz ut
in oculo nō poterit elicere actū audiendi sed
ut in aure ¶ 3ᵐ dubiū ē si ut in filio est po⁹
generādi respectu eusdē filii uel alterius.
Dico q nō respectu alterꝰ qz nulla potētia
ē ad ipossibile. reliqtur ergo q respectu sui
sed tamē nō pōt se generare qz non ē i eo po
tētia cū omnib⁹ reqsitis ¶ 4ª di. Quō una
sola negatio .s. nō habere ēminū adequatuz
in patre facit patrē posse generare ⁊ qz nō
est in filio filiꝰ nō pōt generare. Dico q si
cut in materia sola carētia forme stantibus
aliis causis dat ut in ea pōt induci forma
que nō posset nisi eiꝰ carētia pexistēte. Ita
dico in ppōito respectu pricipii ꝓductiui.
¶ Sed adhuc remanet di. qz in isto priꝰ signo
originis quo pater spirat spuz sanctū ātequ
filiꝰ licz inq̃ in isto priori uis spiratia habe
at ēminū adequatū. adhuc tamē hoc nō ob
stāte filiꝰ habēs tandē uiz spiratiuaz spirat

Ita in ppōito poterit esse. Dico q̃ ordo q̃ est iter patrē ⁊ filiū in generādo ē ordo in essendo q̃ p gnātiōem ꝓstituitur in esse. sz ordo in spirādo iter eos non est ordo nisi in opari q̃ spirōne actia nō ꝓstituit i esse. Dico ergo ad questiōem q̃ si omnipo⁹ accipiat respectu omnis possibilis ut distinguit ꝓtra possibile sic potētia generādi cadit sub omnipotētia ⁊ psone in ista sunt equales q̃tuz ad ipsam uim habitā q̃ q̃cūq̃z uiz ꝓducti/ uam habet una ⁊ alia sed non q̃tū ad posse ꝓducere. ⁊ ideo magis ꝓprie omnipotētia accipitur ut respicit omne possibile ꝗ q̃ dis/ tinguitur ꝓtra necessariuz ⁊ ut sic psone sunt equales in potētia. Ad argumentū i principio patet.

Distī 27.

UTRUM Persone sint i se iuicez q̃ nō. Quia filⁿ exiuit a patre in Io. Cōtra Ego i patre ⁊ pater i me ē. Hic itroducūtur 4ᵒʳ negaᵘᵉ conclusiones. Prima q̃ ista circū incessio non est formal'r ꝓpter diuie essentie unitatez ita q̃ una psona sit in alia p eēntiam que est i illa que ē ps eⁿ sicut auis ē in laqueo p pedem. ⁊ rō hujⁿ ꝓclusiōis ē q̃z ē in patre ē totⁿ filiⁿ ⁊ totⁿ i uerbo pater ut dicit Ambrosius in hymno. ⁊ ꝓpter hoc si p essentiā una psōa ē in alia uniformiter esset psona i psona sicut essentia in psona ⁊ sic formaⁿ qd̄ est falsuz. Zᵃ ꝓclusio ē q̃ illa circūincessio nō ē formaliter p psonaꝝ diuinaꝝ idētitatē q̃z nō hūt idētitatē nisi i essentia ⁊ tamē sunt i se iuicez se totis. Preterea iter eēntialia nō pōitur circūincessio ⁊ tamē ponūtur esse idē. 3ᵃ conclusio q̃ non ē formal'r ꝓpter diuinaꝝ psonaꝝ itimitatē q̃z magis itima sunt eēntialia sibi iuicez q̃ psone ut uidetur ⁊ tū circūincessio nō pōitur in eis. Preterea Deus est in ommbⁿ creaturis ⁊ e⁹uerso ⁊ tū nō ponitur in eis circūincessio. 4ᵃ ꝓclusio ē q̃ ista circūincessio non ē formaliter p diuinaꝝ psonarum mutuā originē q̃z dato q̃ spūs sanctus nō ꝓcederet a filio adhuc nō minⁿ esset circūincessio i filio sic nūc ē ⁊ tamē nō eēt origo. Preterea Ad hoc q̃ aliquid sit i aᵒ opz q̃ sit p̄distictⁿ ab eo q̃z idē in se ipso non potest ergo eē istoⁿ in aᵒ ꝓsuppōit distictiōez. Sed distictio fit p origines ergo ⁊c. Istis pre/ missis pōitur ꝓclusio affirᵗᵒ q̃z. una psona ē in alia p circūincessiōem sicut sbsistēs i subsistēte real'r distictio p mutuā psentialitatis assistētiā sicut i iuicē itimitate. Sed ḃ sūt di. Prima si talis modⁿ essendi in. repitur in creaturis. Dico q̃ nō tōliter tamē modⁿ quo ꝗ.3ᵒ. potētie aie sunt in se iuicem ⁊ i una essentia radicātur uidetur multuz eēformis isti modo essendi in. Et istū moduz applicat Augⁿ ad ꝓpōitum. i 4. de trini. capᵒ. iᵒ. ibi trī nō sunt plura sbsistētia ideo ex ēpluz deficit Ex ⁊ magis accomodū ē modⁿ eēndi i duoꝝ corporaꝝ in eodē loco si nō distiguerētur essential'r. Zᵃ di. si ad istū modū requiritur ꝓsbalitas. Dico q̃ dato q̃ ꝓsbalitas reqrat nō tamē illa circūincessio ē ipsa ꝓsbalitas sz sunt distincte habitudines. tamē bene potest una ex alia deduci. 3ᵃ di. ē q̃z uidet q̃ pat sit in se q̃z pater ē in filio filⁿ ē in patre q̃ pater ē in se q̃z q̃cq̃d ē in ꝓtēto ē i ꝓtinente. Dico q̃ illa regula cōiter accepta nō tenet in relatiōibⁿ eq̃pantie q̃z licz plato sit similis sorti sortes ē similis platoni nō tū plato sibi. illa autē inexistētia ē relatio eq̃pātie. tū in relatiōibⁿ disq̃pantie sicut in cā ⁊ causato patre ⁊ filio sequi uidetur. 4ᵃ di. sed illa relatio cōis ē posterior similitudie ⁊ equalitate ⁊ idētitate. Dico q̃ illa relatio ē cōis ⁊ ꝓsequtur origines distiguētes. uidet tamen aliis relationibus cōibus posterior q̃z alie cōes fundātur in extremis ut sunt unum. sed ista fundatur i extremis ut sūt distincta. iⁿ aūt que sūt unita ꝓcedūt iⁿ que sūt distincta. Sed ē ne realis uel rēnis. Dico q̃ ē realis sicut alie relationes cōes. s. similitudo ⁊ equalitas. ⁊ p idem ꝓbatur. Dico ergo q̃ psōa non ē in psona formal'r q̃z sic filⁿ eēt formaliter pater nec uirtualiter nec eminenter q̃z tūc una esset ꝓfectior alia. est q̃ ie xistētes sicut sbsistēs in subsistente. Ad argumētum in oppositū patet.

UTRUM Dictio exclusiua repugnet diuinis. q̃ nō ḃ Aug. Solⁿ pater ē tātⁿ q̃tū sunt pater ⁊ filius ergo ⁊c. Cōtra Solitudo non ponitur i diuinis sed talis dictio hoc dicit ergo ⁊c.

Ex ista affirmatiā g̃ne dicto⁹ ꝓt hēy descrīpto cōmunicessionis. 9ᵒ dicto
cōmunicessio est sbsistentis in sbsistēte realē distincto ꝓsentialitatis atq̃ mutuam ꝓmutatis mutua sbsistentie

p. d.

Q̃ multi in relātare et relātas in multi et multi et relātas ꝓ ēē aūt

ꝓ ꝓprie aūt

multi ꝓ, et relātas nō sūt subsistentes ḃ ēē aūt ꝓprietates formaliter

2. d.

3. d.

4. d.

¶ Hic itroducitur unũ pambulũ q̃.s.dictio exclusiua sumpta sigtiue nõ admittitur in diuinis qz sigt solitudiez. sicut cuz dicitur deus ẽ solꝰ pater ẽ solꝰ ꝗ hyl'. Si accipiatur nõ sig'ue sed ꝓsigtiue bene admittitur idiuis ut cũ dicitur solus spũs sanctꝰ sufficeret ad beatitudinem nostrã ut scribit beatꝰ Aug. pꝰ de tri ¶ Hoc pmisso pono 4ᵒʳ ꝓclusiões. Prima ẽ q̃ dictio exclusiua addita ex parte sbi respectu pti cõis essential' nõ determinat sbm sed facit ppõem fl'am sicut hic solꝰ pat ẽ deꝰ solꝰ pater creat qz denotatur qz nullꝰ alꝰ a patre sit deꝰ uel creet ¶ 2ª conclusio q̃ dictio exclusiua addita ex pte sbi respectu p̃dicati pprii ⁊ pſonalis sbm determinat ⁊ dimittit ppõem uerã sicut ꝗ solꝰ pater gñat. solꝰ filiꝰ generatur qz talia ꝓueniũt alicui soli nõ alꝰi ¶ 3ª ꝓclusio ẽ q̃ dictio exclusiua addita p̃to eẽntiali ⁊ cõi determinat p̃dicatuz respectu pſone ⁊ dimittit ppõem uerã. sicut pater ẽ solꝰ deꝰ qz in rõn: sbi deitatis nl'la est pl'alitas ¶ 4ª ꝓclusio q̃ dictio exclusiua addita ex pte pti uel p̃to pſonali nõ uidetur admitti in diuinis. sicut ꝗ pater ẽ generãs solꝰ de uirtute pmonis uidetur iportare q̃ ille qui generat ẽ simpl'r solꝰ / Sed qz scriptura uidetur tribuere solitudiem diuinis dicendo tu es deꝰ solꝰ / Ideo itelligẽduz q̃ dictio exclusiua nõ tãtum repugnat p̃to essentiali sicut pſonali eo q̃ pſonalia sũt multa ⁊ essentialia autẽ nõ multiplicãtur. ⁊ ideo rõnabilꝰ ẽ dicere deũ solũ q̃ patrẽ ¶ Sed di. ẽ si determinatio facta p dictiõem exclusiuam aduerbial'r sumptã equal'r respiciat tres pſonas / Dico q̃ nõ qz pater ẽ tm uel solum deꝰ ⁊ similiter spũs sanctꝰ ẽ tãtum uel solũ deꝰ. sed ista ẽ falsa q̃ filiꝰ ẽ tãtũ ⁊ solũ deus qz nõ solũ deꝰ ẽ sed etiã homo ¶ Sed cõtra Aug. Non eo deꝰ quo pater ergo pater nõ ẽ tãtuz deꝰ sed ẽ aliquid quo nõ ẽ deꝰ. s. illõ quo pater ẽ / Dico q̃ hac ꝓclusiõe ꝓcessa ad huc nõ uniformiter respicit pſonas qz distinctio iter illud quo quelibz pſona ẽ deꝰ ⁊ illud quo quelibet pſona ẽ talis pſona. s. pater et filiꝰ ⁊ spũs sanctꝰ ẽ in omni pſona ⁊ adhuc filiꝰ pter totũ hoc ẽ homo qõ nõ ꝓpetit alicui alꝰi pſone ¶ 2ª di. si dictio exclusiua põita in pprio sbo magis determiet pſonã respectu pti essentialis q̃ pſonalis / Dico q̃ pſonalia ꝓueniũt uni ⁊ soli qñ sunt ppria sed eẽntialiez ꝓueniãt uni nõ tamẽ soli sed omnibus / ¶ 3ª di. Quare dictio exclusiua magis uitatur in p̃to pſonali respectu pſone q̃ in p̃to essentiali / Dico q̃ hui' rõ ẽ qz solitudo addita essentie tolleratur magis q̃ addita pſone ut patuit supꝰ / tamẽ de pmõibꝰ non est curãdum qñ res ẽ mãifesta ut dicit Aug. de q̃titate aie ¶ Ad argumẽtum in oppositũ. s. ad auctoritatẽ qñ negatur exclusiua tunc tenetur uel accipitur significatiue.

¶ Distinctio .22ª.

QIRCA Distinctiõem .22ᵐ. quaro Utruz plura noia deo sunt attribuenda / q̃ non Dominꝰ deꝰ tuꝰ umꝰ ⁊ nomẽ eius unum ꝓzach. 14ª / Cõtra Deꝰ reuelauit moysi unuz nomẽ suũ qõ p̃ziarchis non reuelauit. exo. 6ª. ¶ Hic pmo ifistẽdum ẽ circa ista nomia in gñali ⁊ 2º circa diuina nomia in speciali / ¶ Quãtuz ad pmuz iducũtur 4ᵒʳ. ꝓclusiones. Prima q̃ nomia sigficãt ꝓceptꝰ q̃ nõ sunt in aia formal'r quia cũ p nomia docti ina fiat nullꝰ posset aliũ docere nisi de hiis que sũt in aia eiꝰ formal'r cũ tamẽ ilitates ipmutabiles de pma causa q̃ docẽtur non sunt in aia nostra formaliter sicut nᵒ aliquid quod sit dei ¶ 2º arguo sic Illud qõ p potentiam rõnalem itelligitur p nomẽ sigficatur. nazuolũtas ipõnt nomia ad placitũ obiectis p̃ itellectis / sed potẽtia rõnalis nõ soluz itelligit ea que sunt formaliter in aia sed multa alia ergo ꝛc ¶ 2ª ꝓclusio ẽ q̃ nomia sigficãt ꝓceptꝰ qui sunt in aia obiectiue / qz respectu eiusdẽ ẽ sigficatio ⁊ itellecto ut dicit Aug. de q̃titate aie / sed itellectio non ẽ nisi obiectoz potẽtie itellectiue / ergo nec sigficatio / Itez Aug. ad Paulinũ Qõ melius itelligimus meliꝰ etiã pferimꝰ. unde datur intelligi q̃ simpl'r plata sunt simpl'r itellecta / ergo ꝛc. ¶ 3ª ꝓclusio q̃ noia nõ sigficãt tãtuz ẽtia ab aia fabricata / qz itellectꝰ impõit noia rebus a se ꝓceptis. pmũ autẽ ꝓceptũ non põt eẽ ab aia fabricatũ / cũ ãte oẽm opatiõem itellectus illud moueat intellectũ / Itez tũc sequitur q̃

Vide pm. 2ª. 9ᵐᵉ

m. pma. diffᵗᵉ

de ētib⁹ realib⁹ nullⁿ posset loqui ¶ 4ᵒ. con
clusio ē q̄ nomia nō sig̃nt ētia tm̄ actualiter
existētia/q̄ sicut ꝓuenit itelligere conuenit ⁊
sig̃ficare/sed possum⁹ in hyeme rosā itellig̃
que non ē nisi in potētia/ergo ei poterimus
nomē iponere ⁊ p ꝓñs sig̃ficare ¶ Itez omne
genus diuiditur p actū ⁊ potētiā sicut p ētis
modales dīas/sed rō formalis gñis saluat
in utriusq̄z natura una/ergo ⁊ unū nomen
gñis ¶ Lotra istas ꝓclusiōes instatur. 4ᵒ.
Primo sic. Nā ea que sunt in uoce sunt no
te .i. sig̃ passionū que sunt in aia. Ad hᵒ.n.
ꝑmones inuenti sunt ut p eos ꝓceptus expri/
mamus ut dicit plato ¶ 2ᵒ Quia eē obiecti
uum ē eē ꝑ q̄d ⁊ tūc locutio nostra nō possz
eē nisi de ētib⁹ ꝑ q̄d ¶ 3ᵒ Quia omne obiec/
tum uidetur eē ab aia cātum in eē cognito.
⁊ sic nomia nō sig̃ficabūt nisi ab aia fabri/
cata ¶ 4ᵒ Quia omne signū ē sig̃ᵗᵐ i habitu
dine ad sig̃tum ⁊ sub tali ratione dependet
ab ipso sed nulla depēdentia pōt eē respectu
illius quod actu nō ē. ¶ Ad ꝑmum dico q̄
passiōes ⁊ mētis ꝓceptⁿ nō accipūt ibi p hiis
ꝑcise que sunt in aia formaliter. sed p hiis
que sunt in anima obiectiue ⁊ huⁿmōi sunt
omnia ētia tā realia q̄ rōnis. ¶ Ad 2ᵐ dico
q̄ ꝓceptⁿ qui sunt in anima obiectiue.s.ipse
q̄dditates possunt habere in se uerū eē simi/
pliciter ⁊ istud eē nō tollit hoc quod dico esse
obiectuz aduenīēs illⁿ sicut eē albū aduenēs
hōi nō tollit eē hoiem ¶ Ad 3ᵐ dico q̄ illud
eē itellectū non ē ab aia fabricatū sicut ētia
ficta sed forte ē quoddā derelictū. ⁊ dato q̄
essent ab aia fabricata ꝑ illud eē quod dicit
eē itellectū. nō tamē ꝑ uerū eoꝝ eē simplⁿ.
¶ Ad 4ᵐ dico q̄ ille respectⁿ ē ad placitum
⁊ nō iportat sig̃tum suū actualⁿ. sz sufficit
q̄ habeat eē in aia q̄z talis eiⁿ respectⁿ cuius
modi ē sig̃tio ipsa non ē nisi i aia ⁊ ab aia.
¶ Intelligēdum tamē q̄ res sig̃ta ꝓsideraf 4ᵒ.
ꝑ 4ᵒ signa ordinis eēntialis ¶ Primo i suo
esse q̄dditatio in quo abstrahit ab omni eo
quod non ē de q̄dditate sua ⁊ ista ē pᵒ accepⁿ
q̄z rō q̄dditatia ē in omni pᵒ ¶ 2ᵒ ꝓsideraf
in suo eē itelligibili. nam eē itelligibile con
uenit ei ab intrinseco. sicut naēalis aptitudo
pullulās a fundamēto ¶ 3ᵒ ꝓsideratur i suo
eē itellecto q̄ habz ab extrinseco.s.ab actu
itelligēdi ¶ 4ᵒ ꝓsideratur in suo eē sig̃ficato
quod habz ab actu uolēdi ad placitū statuē
te talia signa uocalia respectu taliū sig̃torū
licz istud eē sit posteriⁿ oībus p̄dictis ordine
ēntiali tm̄ nomia sig̃ficāt q̄dditatē nō solum
in esse itellecto uel itelligibili sed i eē q̄ddi/
tatiuo q̄ ab istis abstrahit. Nomē.n. equi
nitatis uel humanitatis sic abstrahit ab om
ni alio ut nullū aliud uerificetur de eo cum
eq̄nitas sit tātum eq̄nitas ¶ Sed tūc apparz
di. cū esse sig̃tū sit postremū ⁊ nomē sig̃ficās
nō sig̃ficet p illo signo p quo ē sig̃tū obiec
tiūm qualⁿ tūc sig̃ficatio attigere pōt ad sig̃
pora sicut dicis ¶ Dico q̄ sicut itellectⁿ cum
ꝓcipit obiectū abstrahit ab eē cognito. tamē
ut sic demīat de eo eē ꝓgnoscibile. sic uoꝝ at
tingit illud ut sit ꝓceptū in sig̃ndo cū dispu
tamⁿ de hiis ꝑmocinalⁿ nō q̄ uoꝝ ulⁿ ꝓceptⁿ
attigat āte eē sig̃tum uel ꝓceptū. sed quādo
ē ꝓceptū uel sig̃tuz pcipimⁿ ipsuz p̄cedere cui
talia attribuūtur. sicut itelligēdo hūanitatē
ōmonstramⁿ q̄ ipsa p̄cedit tale eē itellectum
¶ Quātuz ad 2ᵐ principalem ptem q̄ōnis
dicūt aliq̄ q̄ i uia plⁿibⁿ nōibⁿ sig̃tur ut patz
p dyo. i li° de di.no.p to tū q̄z uno pfecto cō
cepto adequato ipsum apprehēdere nō uale/
mus sed in p̄ima erit tātuz unicum nomen
sicut unⁿ pfectⁿ ꝓceptus ¶ Sed contra istud
arguo 4ᵒ. Primo sic Remanētibus eisdem
obiectis ⁊ ꝓceptib⁹ remanēt eadē nomia ipsa
sig̃ficātia sed illa que nūc itelligimⁿ de deo
uera remanebūt i.s.in patria alioquin nō
sig̃ficaremus nec recte frui possemⁿ ergo ⁊c
¶ 2ᵒ sic Nomia ꝓpria a nobis deo ipōita ut
pma cā ens ifinitū nō sig̃ficāt aliquid quod
sit formalⁿ in creatura. tūc.n.creatura ōno
minaretur ab eis sed illa que sunt i deo for
maliter uidētur in p̄ria a sanctis. ⁊ ideo cū
eadē possint a nobis ꝓcipi illa eadē poterunt
eisdez nōibus appellari ¶ 3ᵒ sic Quicq̄d itel
ligit de deo uiator ⁊ ꝓphēsor ⁊ plⁿ q̄z hoc p
speculū. illi autem facie ad faciez sicut dicit
Apⁿ. sed uiator nūc itelligit ꝓceptⁿ plⁿes de
deo se tenētes ex pte obiecti q̄bus intelligit
plⁿa nomia sine figmēto ergo ⁊c ¶ 4ᵒ sic
Quia deus nomiauit se plⁿibus nōibus in
sacra scriptura ut p3 in geñ.exo.leuit. ⁊ tñ
iuuiūue ipse nouit se ipsum. ¶ Ad oia ista

Res ꝓsideratur
- in suo eē q̄dⁿo
- in suo eē itelligⁿ
- in suo eē itellecto
- in suo eē sig̃ficato

qz istoꝝ nominũ sigficata nõ se tenet ex pte obiecti sed ex pte ꝛcipiẽtis ¶ 2° dato q̃ se teneat ex pte obiecti tamẽ apud beatꝰ coincidunt in una sigficatiõem ¶ Primũ nõ sufficit nec stare pot qz illa noia nõ sunt impõita ad sigficãdum aliquid qõ sit in creatura nec alicui enti creato. omnia autẽ nõ uidetur eẽ in itelligẽte sed potiꝰ in itellecto ¶ 2m non ualꝰ qz cũ diuersa sunt sigta apõ uiatorem qz ista noia iposita sunt sicut distincta ꝛcepta eisdẽ. beatꝰ eadẽ noia iponit ⁊ nũc seqtur q̃ beatꝰ utetur eis eq̃uoce ¶ Ideo dico q̃ ꝛprehendẽtes utuntur ꝑtibꝰ nomibꝰ q̃ uiatores circa diuina cũ ueros actꝰ habeãt de deo ⁊ ultra oẽs nostros q̃ nõ sunt ficticii. Unde sãp querit nomẽ filii eiꝰ aut nomẽ eius ¶ Hic ẽ una di. qz ꝑ Aug. de unicꝰ ⁊ eternꝰ ⁊ incõmutabili uisione ꝛplectitur cũcta que uidꝰ .15. de trini. Et idꝰ dicit q̃ in ꝑtia nõ erunt uolubiles cogitatiões ab alto in aliud transcurretes. sed oẽm nostrã sciam unico intuitu uidebimꝰ ⁊ sic cũ unitas actꝰ maneat tamẽ in deo q̃ in beatis uidetur q̃ unicũ nomen eis sufficiat ¶ Dico q̃ eodẽ actu aliqñ multa ꝛcipiũtur. nõ tamẽ ꝛpter hoc seqtur quin sint multa ꝛcepta. ꝑ autẽ hãc multitudinẽ ꝛcep/torũ noia sigficatia impõnũtur. ¶ Ad argumẽtum dico q̃ nomẽ ẽ unũ ipõitũ ꝑncipale ex di. 8°.

Contra ꝛpa

Argumẽtũ ꝑ homo

ꝛcipiẽtes de qua hẽtur ꝑtes

Utrud omnia nomia diuina sint synonima ¶ q̃ sic quia ꝑꝰ dyo. nomia que deo attribuimus idem sigficãt sed talia sunt synonima. ¶ Cõtra ꝑ dyo. nomiamꝰ diuinas pfectiões g̃ pꝛalitas ¶ Hic ẽ itelligẽdꝰ q̃ sicut docet hugo de ãgelica gerarchia 4°r sunt nomia dinoꝝ noiꝰ Quedã eiꝰ dicuntur multiuoca que sub multiplicatione uocis unũ habẽt sigtꝰ sicut theos in greco ẽ deus in latino ¶ Alia sunt diuersiuoca que diuersificãt idem tñ sub alia ⁊ alia diffinitiõe uel descriptiõe sicut in deo bõitas ⁊ ueritas ⁊ talia ¶ Alia sunt symboca sicut ꝑ que ex uisibilibꝰ deo quasi trãssumptie attribuimꝰ sicut dicitur lux ẽ ardor ¶ est enim symbolꝰ collectio uisibiliũ formaꝝ ad inuisibiles ¶ Alia sunt noia analoca sicut illa que sibi attribuũtur in excessu ut supꝑbalitas cũ tamẽ sit uera ꝑba ⁊ supnaturalitas cũ sit X natura ¶ Dicũtur aũt analoca ꝑ ꝑtum actio ⁊ iter illa ꝛnũant alia nomia que ibi sunt posita. ex q̃bus patꝰ q̃ nõ oia noia dina sunt synonima ¶ Istis ꝑmissis pono. 4or. ꝛclusiones. Prima ẽ q̃ sola nomia multica ñ hãt in deo distincta sibi correspõdẽtia qz omnia illa nomia que sigficãt sunt synonima. hoc patꝰ ꝑ diffinitiõem synonimoꝝ quoꝝ. s. res ẽ una nomia uero plura. multiuoca sũt hoca ¶ 2a ꝛclusio ẽ q̃ nomia diuersiuoca habens in deo sibi correspõdẽtia aliquo mõ distincta qz nõ eadẽ rõ istoꝝ nominũ aliud assigtur cuiuslibꝰ dio eoꝝ sicut patet ex ꝛcessu dyo. de di. no. ꝑ totũ ut i talibꝰ nõibꝰ diuersas rõnes assignat quare deo attribuũtur alioqn frustra diuersos tractatꝰ siue distinctos fecisset de eis ¶ 3a ꝛclusio ẽ q̃ nõibꝰ symbolicis ꝛuenũt distincta ex pte obiecti qz illa nomia reducũtur ad diuersiuoca utpote lux ad unitatẽ ardor ad bõitatẽ ⁊ sic de oibꝰ aliis. ⁊ ꝑ istũ modũ reducẽdo tractat dyo. i codẽ libro de ipsis ¶ 4a ꝛclusio ẽ q̃ nõibꝰ analogicis ꝛrespõdent distincta ex pte dei qz excessus ⁊ diminuto circa idẽ nõ uariãt rõẽ formalem sicut nec ꝛtentio ⁊ remissio ¶ Sed ꝛtra istas ꝛclusiões istatur 4r ¶ Prio sic qz Aug. .15. de trini. dicit q̃ nõ differt de talibꝰ nõibꝰ qualia sunt attributa dicere unũ aut multa que tamẽ nõ sunt multiuoca ¶ 2° dicit dyo. de di. no. 9°. ca°. q̃ ista omnia noia sigficant unitiuã rõem ¶ 3° qz ad soluẽdꝰ nomia diuersiuoca sufficit ponere distinctiõem rõnis i sigficato ut uulgo dicitur ¶ 4° qz ad uitãdũ synõimitatẽ dinoꝝ nominũ sufficit ponere uarietatẽ ex pte ꝛcipiẽtis ⁊ nõ ex pte rei concepte. ¶ Ad ꝑmꝰ dico q̃ nõ differt dicere unũ aut multa q̃tũ ad cõualẽtiaꝰ qz tãtum pfectiõis exꝑmitur ex uno q̃tum ex multis qz ifinita. si tamẽ nõ differrẽt simplr q̃tũ ad omnẽ modũ fuisset ualde uanus labor ⁊ iutilis Aug. Ansel. Dyo. ⁊ alioꝝ doctorum isudãtiũ ad diuinas pfectiões docẽdas cum eoꝝ inq̃sitio nõ ꝑficeret nisi i uocabulo aut in modo ꝛcipiẽdi. ¶ Ad 2m dico q̃ ꝑ istam regulã itendit afferre Dyo. unitatẽ idẽticaꝰ que ẽ in omnibꝰ diuinis ꝑsonis ¶ Ad 3m o° q̃ error uidet dicere esse in uulgo Naꝰ biis

Nõiꝰ dioꝝ
- quedã multiuoca
- quedã diuersiuoca
- quedã symbolica
- quedã anagogica

Q̃ est symbolꝰ

que de deo itelligim⁹ nomia iponi⁹ i⁷ autem que de deo itellgim⁹ sunt in eo ex nata rei formal'r. Et ideo si eis nomia iponantur et sunt penit⁹ distincta remanet realiter synoia cū talib⁹ nōibus nō nominem⁹ nīos ꝛcepi⁹ sed deū. Ad 4.m dico ꝙ illud qd nō sufficit q̄ q̄cq̄d formaliter ē in ꝛcipiēte habz repugnatiam ad illud uel cū illis q̄bus talia nomina iponūtur ut ifinitū necessitatē pminēti quoꝛ sīgta eis repugnāt formaliter ⁊ non solū eis que sunt formaliter i ꝛcipiēte sz etiā omnib⁹ creatis ul'r. Circa istā materiā cōcurrūt duo dubia ualde difficilia. Primuz si diuersitas modorū sīgndi iferat distinctiōez ex pte rei sīgte. Et dicit un⁹ doc. ꝙ nō. licet eiz attribuātur extrema ꝯdictiōis ꝑ aliū modum sīgndi ⁊ aliū eidē penit⁹ nō ꝓpter hoc debet dici ꝙ sit dīa ex pte rei in isto sicut de homie ⁊ humanitate que licz sint formaliter idē tamē dicim⁹ ꝙ homo currit uel ē albus ⁊ nō hūanitas. eodē modo de⁹ generat ⁊ nō deitas. Istud ꝑ ꝙ mihi apparz non pōt stare q: sicut gnare nō ꝓuenit nomini sed rei. ita generare repugnat rei ⁊ ñ nomīm ⁊ sic eidē rei penit⁹ dabūtur duo extrema ꝯdictionis. Cōfirmatur q: extrema ꝯdictionū istaꝝ nō possunt applicari ad noia. tūc eiz istō nomē homo uel de⁹ gnarz. Ideo dico ꝙ de⁹ aliq̄d creauit ꝙ nō deitas ⁊ aliq̄d hō ꝙ nō hūanitas ex natura rei ⁊ ideo tales modi sīgficādi arguūt distinctiōem sicut ista eē deuz repugt formal'r creature sed nō esse dei ⁊ sic ō oib⁹ talib⁹. Ex.m difficile ē si nomina diuersuoca quoꝛ rō sumt in habitudie ad extra sicut sunt iustitia ⁊ misericordia arguūt distinctionem ex pte sīgti. Dicit q̄dz doctor ꝙ talia noia arguūt distinctiōem in eo a quo iponūt ut iustitia ē reddere unicuiq̄z quod suū est ⁊ misericordia ēdebitū ꝛdōare. a q̄b⁹ diuersis actib⁹ deo attribuūt misericordia ⁊ iustitia nō tamē arguūt distinctiōem i deo cui ponūt inesse. Istud non pōt stare. Illud eiz quod sīgficat istud nomē iustitia ē i deo formal'r ⁊ ita misericordia ⁊ hec actua' ab eterno et tamē sic accipiēdo repugnat iustitie eē ꝓnci⁹ ꝛdōandi aliq̄d quod nō repugnat misericordie. Omne ergo illud quod sīgt utrūq̄z opz esse distinctum. Sed remanet diffi. si talia noia ꝙtū ad eoꝛ sīgta dicūt aliquam unam rōem deēminatā. Dicūt aliqui ꝙ nō sz rōez indeēminatā deitatis cū ꝓnotato i creatura talia eiz attributa nō possunt diffiniri nisi i habitudie ad creatura. Istud stare non pōt q: essentia ⁊ cōnotatū in creatura non sunt formaliter in diuina essentia ⁊ tamē scientia ⁊ sapiētia ⁊ essentia sunt formal'r in diuina essentia. Nec ualet dicere ꝙ scia ē in deo ꝙtū ad altum istoꝛ q: nullo modo de⁹ ⁊ creatura sunt in deo. Nec ualz rō ꝙ licz uirt⁹ creatiua diffuniat in habitudie ad ex⁹ ⁊ ad creatura tamē illa habitudo ⁊ illa uis ē formal'r in deo. Cōfirmatur q: cū creatura ⁊ q̄cq̄d ē in ea sit ꝓtigēs dina iustitia ñ eēt necessaria. Sed aliud dubiū ē si sīgficata talium nominū sint in deo ⁊ in creatura eiusdē rōia. Dicit q̄dā doc. ꝙ sic ꝙtum ad ꝓnotatū quia utrobiq̄z iustitia est reddere unicuiq̄z quod suum ē sed nō ꝙtum ad sīgficatū intrinsecum sed istud stare nō pōt q: ꝙtum ad ꝓsīgficatū non ē in deo formaliter cū cōsīgficatum sit formaliter in creatura q: cōnotatū. Ad Oponisiū patet p iam dicta.

Distinctio. 23.a

QVRLA Distinctionem .23.am. quero Utrū psona sit nomē p⁹ intētiōis. ꝙ sic q: quod pōt ad sensum demōstrari ē nomē pme intētiōis huiusmōi ē psona quia tu es filius meus. Cōtra indiduū dicit nomē 2.e intentionis ergo ⁊ psona. Dic pmo sciēdum ē q̄d sit nomē pme intētiōis uel pria intētio ⁊ 2.a de quesito. Quātum ad pmum introducūtur 4.or ꝛclusiōes. Prima ē ꝙ p.a iten⁹ non ē act⁹ itelligēdi. Hāc pbo dupl'r Pri⁹ sic Omnis act⁹ intelligēdi uere ⁊ real'r ē in genere qualitatis. pma intētio non ē semp in gne qualitatis ergo ꝛc. Ma. ē cōiter cōcessa. Mi. de se patet q: homo ⁊ aial ponūt pme intētiōes ergo ꝛc. 2.a sic Unus actus intelligēdi nō ptur de alio q: sunt idiuidua diuersaꝝ spēz uel eiusdem. act⁹. n. quo intelligo aial nō pdicatur de actu quo itelligo homiem. sed pma intētio ptur de p.a itētiōe sicut ꝑ homo ē aial. 2.a ꝛclusio ē ꝙ prima

intētio non ē spēs itelligibilis ⁊ hoc pbatur
p cadē media p que ⁊ pma / tū q2 spēs itelli
gibilis ē in determinato gne qualitatis. pma
intētio nō. tū q2 spēs nō ptur de spē g ꝛc.
59 ¶ 3a ꝛclusio ē q̄ pma intētio non est q̄dditas
obiecti in eē cognito. Hāc pbo dupl'r. pri°
sic Nullū p se reducitur ad p accns. sed p se
homo ē aial ut sunt pme intētiones. Accidit
autē q̄ homo uel aial sit in itellectu ergo ꝛc
¶ 2° sic Aut itelligis q̄ sunt pducte a nobis
in tali eē ⁊ hoc nō dat sibi eē pmas intētiones
q2 ab eterno homo fuit aial ut p^e intētiones
sunt. aut p intellectū diuinū ⁊ hoc nō quia
ut prēdūt suū eē itellectum homo uere ē aial
¶ 4a ꝛclusio ē q̄ pma intētio non ē q̄dditas
in eē itelligibili. tū q2 ppō uera i pmo mō
nō uerificatur p aliquid ptinēs ad 2^m modū
sed ista homo ē aial ē uera de pri° mō ut fūt
intētiones prie ⁊ nō p eē itelligibile quod ē ō
2° modo ¶ 2° Quod ꝛuenit alicui ex se ⁊ p
se nō ꝛuenit sibi p respectū ad aliq̄d aliud.
sed hōi p° ⁊ ex se ⁊ a se ⁊ q̄dditatie cōpetit q̄
sit aial. q̄ autē sit itelligibilis habz p respec
tum ad itellectū ergo non ē animal ex eo q̄
i telligibilis ¶ Cōtra istas ꝛclusiones istatur
4°. Primo quia intētio ē itus tētio sed nulli
ꝛpetit itus tēdere nisi actui itellect° uel uo/
luntatis ergo pma intētio erit uel uterqz i° p
actuū uel alter ⁊ hoc uidetur eē de intētione
magzi ¶ 2° q2 q̄dditas in spē repsentata ui/
detur eē p^a intētio ex eo q̄ q̄dditas i^a psen/
tata pdicatur ⁊ q̄dditas illa sbicitur sed q̄d/
ditas nō aliquid aliud ē q̄ spēs i qua reluez
ergo spēs ē p^a intētio ¶ 3° q2 posteri° ñ ua/
riat rōem ptiōis sed esse cognitū ē posterius
ipsa q̄dditate ergo q̄dditas sic pducta in eē
cognito nō aufert q̄n ipsa ut sic possit eē p^a
intētio q2 nō diminuit ¶ 4° q2 esse essentie ui
detur eē pma intētio sed esse itelligibile non
uidetur aliud q̄ esse essentie ergo essentialr
in eē itelligibili uidetur eē pma intētio ¶ Cō
firmatur dupl'r / Primo q2 i tali eē q̄ddita
tes nō sunt ab aia fabricate / 2° q2 eē itelli/
gibile ē habere eē obiectiuū i potentia sed ex
hoc q̄ aliquid habz esse obiectiuū in re dicit
prima intētio ergo q̄dditas in eē itelligibili
ē pma itētio ⁊ nihil aliud. ¶ Ad ista rndeo
p ordiem / Ad primā dico q̄ ē equiuocatio de
intētione. Loquor.ñ. de intentionibus illis p
quas fit pdicatio ⁊ de q̄bus fit ptio. Acti°
autē intelligēdi uel uolēdi nō sunt tales in/
tentiones q2 licz homo sit aial tñ actus itelli/
gendi hoiem non ē actus itelligēdi animal.
¶ Ad 2^m dico q̄ nō ē itelligibile q̄ q̄dditas
in spē sit aliud a spē. nec ē aliud dicere q̄ddi
tatem repntatam reducere in spē nisi q̄ spēs
repsentat quod nihil aliud ē q̄ itellectū cāre
intellectiōem illi° q̄dditatis ¶ Ad 3^m dico
q̄ nolo negare q̄n homo postq̄ uere itellec/
tus est sit uere prima intētio. sed uolo dicē
q̄ eē itellectū ñ sibi dat hoc. Ex^m homo al/
bus ē aial ⁊ tamē albedo nō dat sibi eē aial.
¶ Ad 4^m dico q̄ esse intelligibile nō dat
ipsi eēnie eē essentie q2 esse essentie habz ex
seipsa in pmo modo dicēdi p se. esse autem
itelligibile ꝛuenit sibi in 2° modo dicēdi p se.
p hoc autē q̄ ē eē essentie ꝛuenit sibi q̄ sit p^a
intētio ⁊ q̄ pdicetur ¶ Ad ꝛfirmationes.
Ad pmaz dico q̄ sicut dicetur iferi° licz nō
sunt tales q̄dditates ñ eē existētie tamē non
sunt p anima. sunt eiz in esse q̄dditatiuo.
¶ Ad 2^am dico q̄ eē q̄dditatiuū ē pri° esse
obiectiuo q2 unū ē de pmo modo aliud ō 2°.
Nūc pono ꝛclusiōem affirmatiuā. s. q̄ pma
intētio ē q̄dditas i eē q̄dditatiuo. Intelligo
autē p q̄dditatē in esse q̄dditatiuo q̄dditatē
pcisam ab omni alio q̄d nō ē de prio modo
dicēdi p se / Hāc ꝛclusiōem declaro 4^r. p° p
uiaz abstractiōis. Naz abstractiones quib°
abstrahūt ul'ia a sinzularib° fiūt p primas
intētiones sicut homo ab hoc homie ⁊ animal
ab homie sed tales abstractiones nō fiūt nisi
p q̄dditates i esse obiectiuo ergo p^e intētiones
sic accipiūtur ¶ 2° p uiā diffinitiōis. Nam
diffinitiones nō dātur de diffinitis nisi p p^as
intētiones sed diffinitiones nō ꝛueniūt diffini
tis nisi in esso q̄dditatiuo. Diffinitio eiz ⁊
quelibz pars diffinitiōis dicitur in primo
modo ergo ꝛc ¶ 3° p uiā diuisionis. Naz
diuisiones formales nō fiūt nisi in eē q̄ddita
tiuo sed diuisiones formales dātur ⁊ fiunt p
pmas intētiones sicut patz q2 aial diuiditur
p rōnale ⁊ irrōnale que sunt p^e intentiones
ergo ꝛc ¶ 4° p uiaz ōmonstratiōis. Nam
ōmonstrationes pcise fiūt p p^as itētiones saltē
que fiūt in scientiis realib° seo ōmōstrationes

fiūt p ꝑmas rōes formales ⁊ q̄ddi^{tatis} g ꝛc

¶ Sed hē diffi. f. q̄cq̄d itelligitur pē q̄ddi/tatiuū ¶ Dico q̄ sicut dictū ē ⁊ dicetur magis ēiferi^{o} nihil aliud itelligo p eē q̄dditatiuum nisi q̄dditatē i illo eē i quo abstrahit ab omni duratiōe/necessitate/ꝓtigentia/eē i anima/ ⁊ ex ⁊ ab oibus talib^{o} ¶ Quātum ad 2^{m} ptractādum. s. de quesito Utrū ꝑsona sit nomen ꝑme intētiōis ¶ Introducūtur h 4^{or}. regule p quas euidēter pōt cognosci ꝑma ⁊ 2^{a} intētio ⁊ quō ꝑme intētiōes distiguūt a 2ta. Prima ē ista ⁊ accipitur a nata ſbalt̄natiōis sic Q̄ncūqz aliq̄d ē cōe ⁊ supius assignatur multis ⁊ nō est eis essentiale illud ē 2^{a} iten^{o} sicut genus assigtur ⁊ dicitur de aiali ⁊ lapide ⁊ spēs de hōmie ⁊ asino ⁊ nō eēntial'r Hec regula nō habz instātiam nisi de denominatiua p̄dicatiōe ¶ 2ª regula accipitur ex nata p̄dicatiōis ⁊ ē ista Quicq̄d p̄dicatur ō supiori ⁊ de iferiori affirmatie ⁊ eꝛuerso negatiue illud ē ꝑma intentio q2 qñ alt'um de alto p̄dicatur ꝛc ¶ Ista ꝓpō habz solū istātiaz in 2^{ls} intētiōibus ⁊ nō alibi quia dato q̄ hō sit spēs ⁊ h̄ homo sit homo nō tamē h homo est spēs. unde p hoc cognoscitur 2ª intentio quādo hec ꝓpō fallit ¶ 3ª regula accipit ex nata diffinitiōis ⁊ ē ista Ubi loc^{o} a diffinitione tenet ibi accipiūtur ꝑme itētiōes sicut h aial rōnale ē ergo homo ē sed iste locus a diffinitō: nec a descriptiōe nō tenz in 2^{ls} intentiōibus sicut h aial rōnale ē diffi^{o} g hō ē diffi^{o} nō seq̄tur ¶ 4ª regula accipit ex syllogizatiōibus Nā qñ fit argumētum ex inferioribꝰ ad supiora semp ꝓntia ē realis ⁊ bo^{a} nisi i 2^{ls} intētiōibus sicut aial ē gen^{o} homo ē aial ergo homo ē gen^{o} nō seq̄tur sed cōiter ibi assigtur falla accntis ¶ Istis regl'is premissis patere pōt q̄ ꝑsona ē nomē 2^{e} intentionis ⁊ nō ꝑme ¶ Ex p^{a} regula patz q̄ ꝑsōa ē supi^{o} ad omne idiuiduū uere itellectuale ⁊ ⁊ tamē nō essentiale q2 separatur idiuiduuz a ꝑsonalitate sicut i ꝓxo fuit ¶ Ex 2^{a} regula patz sic Quicq̄d ō2 de supiori ⁊ de inferiori sed ꝑsona ē quid cōe ad patrē ⁊ filiū. dicitur autē ꝑsona ad se ergo pater ⁊ filius. simil'r pater non ē ad se ergo ⁊ ꝑsona non est ad se ꝑsona ergo nō ē ꝑma intētio ¶ Ex 3ª reg'la sic patz. p^{o} q2 ꝑsona diffinitur p idiuiduuz quod ē 2ª intētio ergo ipsa ē 2ª intētio. 2° q2 pater diffinit p filiū ⁊ dicitur pater filii ⁊ diffinitur pē ad aliud. ꝑsone ista nō ꝓueniūt q2 ꝑsone nō ē ꝑsone ꝑsona. Ex p^{a} re^{a} patz Nam pater ē ꝑsona sed nō ē ꝑsona filii ergo ñ ē pater filii. Si autē esset ꝑsona p^{a} intētio esset bōa deductio. certū aūt ē q̄ 2° ñ seq̄tur ꝓpz ergo q̄ sic sit: s. q̄ ꝑsona sit 2ª intētio ¶ Sed ꝓtra istud istatur 4^{a}. Prio sic Cuicūqz ꝓuenit actio ⁊ opa^{o} realis ipum ē pria iten^{o} sed ꝑsone attribuit actio ⁊ opa^{o} realis ergo ꝛc. Dia. patz. Mi. pbat Naz ista ē uera ꝑsona creauit mūdum ¶ 2° sic. 2ª iten^{o} ñ est adorāda ꝑsona adoratur ¶ 3ª sic Nulla 2ª iten^{o} ꝓstituitur ex duob^{o} realitatibus sed ꝑsona sicut cōiter dicitur ꝓstituitur ex essentia ⁊ relatiōe que sunt ētia realia ergo ꝛc ¶ 4° sic Nulla pria iten^{o} dicitur p se de 2ª sed de^{o} qui ē pria iten^{o} de ꝑsona dicit p se ergo ꝛc ¶ Ad ista rñdeo sed ē itelligēdum q̄ 2ª iten^{o} aliqñ suppōit p se ipsa aliqñ p ꝑma. isto suppōito patz ad omnia ¶ Ad primū dico q̄ qñ opatiōes reales attribuūt 2^{ls} intētiōib^{o} tūc semp supponūt p primis. sicut quādo dicitur hoc idiuiduū g̃nat supponit eiz p sorte uel platōe sic dico i ꝓposito

Ad 2^{m} dico q̄ ꝑsona ñ ē adorāda nisi ut supponit p patre ⁊ filio ⁊ spū sancto ¶ Ad 3^{m} dico q̄ sicut dicū^{o} q̄ spēs ꝓstat ex g̃ne et dīa ita i ꝓposito spēs eiz ⁊ dīa supponūt p p^{ls} itentiōib^{o}. sic i ꝓposito ¶ Ad 4^{m} dico q̄ deus quiē p^{a} iten^{o} nūq̄ p̄dicatur ō ꝑsona nisi ut ꝑsona suppōit p patre ⁊ filio ⁊ spū. s. ⁊ sic dico q̄ ꝑsona ⁊ ois 2ª iten^{o} pōt recipere ptiōem primaz itentionum ¶ Intelligēdū tamē q̄ 4^{or} sunt ꝓceptus essential'r ordiati. s. pticulare. idiuiduum. suppo^{m}. ⁊ ꝑsona. Naz omnis ꝑsona ē suppositū ut patz iductie. ñ tamē eꝛuerso q2 sol ē suppōitū nō tamen est ꝑsona q2 ꝑsona nō habet esse nisi i g̃ne natūre rōnalis. suppositū autē i hoc ⁊ i aliis. nam asinus uere est suppositū simil'r omne suppositū uere ē indiduum nō tamē eꝛuerso q2 albedo separata uere ē singularis ⁊ ididuū nō tamē est suppositū. suppositū eiz pprie ñ est nisi in g̃ne sbe. indiduū autē ul' singl'e in omni genere. sil'r omne indiduū est pti^{cu} nō tamē eꝛuerso q2 spēs q̄dāmō ō2 pti^{cu}

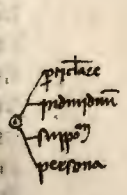

respectu generis eo q̃ gnis sit ps sbiectiua i
nõ tamẽ ꝺ̃ indidua eo q̃ semp disibilis est
eo modo quo ul'e diditur i ptes sbiectiuas.
Ex istis patz q̃ psona ẽ 2ª iten⁹ qua ei⁹ su/
periora sunt 2ᵉ itentiões ¶ Ad primuz ar
gumẽtum patz ex dictis.

Q. 27

CTRUD⁹ Persona sit 2ª iten⁹ q̃ nõ q̃ diffinitur p sbsistẽtiam ¶ Ric. sbsistẽtia autez uidetur dicere nomẽ pme intẽtiõis ergo ꝛc ¶ Contra per Boeciũ diffinitur p indiduum ergo ꝛc.

Dic p⁹ uidẽdum ẽ q̃d ẽ 2ª iten⁹ 2⁹ ad quesitũ Quãtum ad primũ dicũt aliq q̃ 2ᵉ itentiões nõ sunt nisi respectus rõis fabricati ab itellectu nostro circa pmas intẽtiões ⁊ sunt tm̃ in aia. ¶ Cõtra istud istatur. 4ᵒ. Prio sic Nam ul'e ẽ quod ẽ aptũ natũ eẽ in pl'ibus. cõstat autẽ q̃ ul'e ẽ 2ª iten⁹ sed in re inuenit tota ista diffi⁹. natura eiz spe⁹ ẽ que habet aptitudiem naturalẽ ad cõicari pl'ib⁹ indi/ uiduis ¶ 2⁹ sic Indiduũ ẽ 2ª iten⁹ sed ipuz est in re ⁊ nõ ab aia fabricatũ. Indiuiduuz eiz ẽ quod nõ põt eẽ i pl'ibus sed hoc cõpetit ipsimet for. circũscripto omni intellectu. intellectus eiz nõ dat istã repugnãtiam g̃ ꝛc. ¶ 3⁹ sic Totũ ⁊ ps iuenitur i rez natura sed ista sunt 2ᵉ itentiões ergo ꝛc. Ma. ẽ manifesta. Mi. pbo q̃z cuiuscũq̃z ps sbiectiua ẽ 2ª inten⁹ ei⁹ totũ ul'e ẽ 2ª iten⁹ sed totũ ul'e ẽ 2ª iten⁹ ⁊ ẽ ps sbiectiua toti⁹ ergo ꝛc ¶ 4ᵒ sic Prioritas ⁊ posterioritas sunt nomina 2ᵒꝝ itentionũ q̃z dicũtur de 2ᵒᵒ itentiõibus utpote de añte ⁊ añte de sbiecto ⁊ pdicato ꝺ̃ ul'i ⁊ pti⁹. Cõstat autẽ q̃ prioritas ⁊ posteioritas sunt in rez natura ergo ꝛc ¶ Ideo dico q̃ 2ᵉ itentiões sunt aptitudines que cõueniũt ipsis q̃dditatib⁹ uel pmis itentiõib⁹ i eẽ q̃dditatio. sic aptitudo cõicata pluribꝰ indiuis aduenies humãitati ẽ rõ spi'i. ⁊ sic dico de gne respectu spei. uis autẽ pstitutiua siue diffi⁹ aduenies rõnali dat sibi eẽ dẽz ⁊ sic de aliis. ¶ Sed hic sunt multe di. pma E quõ 2ᵉ itentiões pueniũt pmis. ¶ Dico q̃ 2ᵉ intẽtiões nõ pueniũt pmis i p⁹ modo q̃z respectus fundamẽtales sunt g̃ i 2ᵒᵒ ita q̃ per q̃dditatẽ põt demõstrari q̃ sit spes hoc ẽ aptitudo ad existẽdum i pluribus indiuiduis

¶ 2ª di. q̃z null⁹ usq̃z nũc posuit 2ᵒᵒ intẽtiones i rez natura. ¶ Dico q̃ si uelles accipere 2ᵒᵒ intẽtiões p actu itellectus sic nõ est dubiũ q̃z iste actus ẽ i itellectu ⁊ isto⁹ forte multi acceperũt. Sed hoc non ẽ loq̃ de 2ᵒᵒ intẽtiõibus pprie sicut accipe ul'e p actu itellectus sed opz accipe p eo quod ẽ aptũ esse i plurib⁹ ⁊ isto modo dico q̃ nõ sunt fabricata ab itellectu ipsa ul'a sed sicut q̃dditas i esse q̃dditatio abstrahit ab eẽ in re ⁊ in eẽ i itellectu. Ita iste aptitudies quas uoco 2ᵒᵒ intẽtiões abstrahũt ⁊ i tali esse q̃dditatibus pueniũt ¶ 3ª di. si sint alicui⁹ pti. ¶ Dico q̃ si i aliquo gne ponãtur i gne relationis debent pom eo q̃ in pceptu suo sunt ad aliud ⁊ una p aliam diffinitur. Tamẽ põt dici q̃ circũũt omne gen⁹ ⁊ sic meli⁹ apparet q̃d sit dicẽdum q̃ sunt trãscẽdẽtes q̃z quidditates q̃ ercũcũq̃z pntoꝝ psequũtur ¶ Sed adhꝰ remanet 4ª di. Utrũ fiat pẽtio pmarum de pmis uel 2ᵒꝝ de 2ᵒᵒ. ¶ Dico q̃ 2ª inten⁹ non pdicatur quãdo gen⁹ ptur de spẽ quia tunc spes esset gen⁹. nec pma iten⁹ de 2ª. Et rõ istoꝝ duoꝝ ẽ quia habitudo que ẽ iter gen⁹ ⁊ spẽm ẽ habitudo essentialis ⁊ habitudo essentialis pueniũt oẽm pceptũ nõ q̃dditatiuũ. Prima ergo iten⁹ tãtum ptur de pri⁹ sicut animal de homine tamẽ dicitur gen⁹ de spẽ pri q̃z genus supponit p animali quod ẽ p⁹ intẽtio ⁊ spẽs p homie qui ẽ p⁹ iten⁹ ¶ Sed adhuc sunt aliqua dubia. Primũ si ẽ ẽcũlatio in 2ᵒᵒ itentiõibus. uidetur q̃ sic. Naz ul'e uidetur esse cõe. 5. pbilib⁹. s. generi spẽi ꝛc sed nõ ẽ cõe nisi p modũ gnis g̃ generis erit aliud gen⁹ ¶ Dico q̃ ul'e uel pbile ut abstrahit ab illis. 5. nec ẽ gen⁹ nec spẽs ⁊ sic de aliis. Et si dicatur q̃ omne cõe ul'e ẽ h⁹ l'illõ sicut de sba q̃ ẽ corpea uel icorporea. Dico q̃ omnis sba uel ẽ corporea uel incorporea non tamẽ ipsa sba ẽ q̃dditatiue alicuũ ¶ 2ª di Si in 2ᵒᵒ intẽtiõibus erit pcessus in infinitum ¶ Dico q̃ non ẽ incõueniens aliquem ponere pcessuz in infinitũ in sis intẽtiõib⁹ si autẽ uideatur incõueniẽs ponatur stat⁹ in 2⁹ uel in 5⁹ ¶ 5ª diffi. Si omnis habitudo attributa q̃dditatib⁹ ẽ 2ª intẽtio. tũc enim totũ gen⁹ relatiõis erit 2ª intẽtio ¶ Dico ad hoc q̃ nõ sed pcise ille que circũũt oẽ genus

2m intentio simpl. — aut a parte rei quidditatis sic ute — aut a re actuali sic spiritus — aut a re aptitudinali sic aeternus — aut a solo negatione sic primus

iste sunt fundamentales. isse aut que sunt de gne relationis saltem multe sunt actuales. ¶ Circa 2am gtem qonis uidendum est. Utrum psona sit nomen 2e intentionis. ¶ Dico ad hoc q cu sit onsum i pcedenti qone q psona non e nomen pme intentionis. omne nomen est pme uel 2e intentionis. reliquitur q sit 2e intentionis. ¶ Intelligendum tamen q alique 2e intentiones sumuntur a passione quidditatis sicut ule a natali aptitudine nate que e pa nature. ipsa coicabilitas. Ex hoc eiz q natura est coicabilis pl'ibus indiuiduis dicitur uniuersal. Aliqn sumitur a respectu actuali sicut proprium. accipitur eiz i 2a intentio ab actuali conuertente que e iter aliqua extrema. Aliqn sumitur a respectu aptitudiali sicut intentio 1a que e accns ab accntali iberentia. Aliquado sumitur 2a intentio a sola negatione sicut idiota. Accipitur eiz 1a 2a intentio a repugntia essendi i multis. Simil'r genus gnalissimum a negatione supuenientis gnis. et ita o multis aliis. ¶ Dico ergo q isto modo ultio psona est nomen 2e intentionis. Accipitur eiz a repugntia coicabilitatis cuiuscuqz i mta intellectuali huiusmodi aute repugntia e ratio negatiua. ¶ Ad argumentum in oppositum dico q te suppoit p prima.

Q.5

UTRUM persona dicatur uniuoce de tribus suppositis diuinis.

Et uidetur q no. Nam nullu ule e in diuinis p Aug. de tri. psona aut est ul'is si dicatur uniuoce ergo ꝛc. ¶ Cetra 3o. sut psone ergo psona e cois p Aug. 8o. de trini. ¶ Dic sunt duo facienda. Primu e si psona dicatur uniuoce de tribus suppositis diuinis. et 2o si dicatur uniuoce de suppositis diuinis et creatis. ¶ Quatum ad pm dico q sic et hoc p 4or regulas. Prima e ista Quicqz aliqd prum dicitur de aliqbus p idem nomen et pm eadem roem diffinitiam dicitur uniuoce de illis sed ita e h. nam pater e psona et filius psona g idem nomen. Simil'r pater e intellectualis nate incoicabilis sbsistentia et eodem modo filius. et h aut p Ricar. e diffio et r psone g ꝛc. ¶ 2a re e hec Qn intellectus e certus de uno conceptu et dubius de duobus ille e uniuocus illis h patz sed aliqs posset e certus q aliqua psona esset icarnata et dubitare utru pz uel filius ergo ꝛc. ¶ 3a e ista Quado aliqd conuenit alicui ingtum tale hoc e p una roez. et qcqd conuenit uni p illa roem conuenit alti p eadem 1a ro e cois et uniuoca sed qcqd conuenit patri p q e psona conuenit filio p q e psona ergo ꝛc. ¶ 4a e ista Quecuqz nuantur p aliqo nomen conuenit formal'r in rone illius nomis p qua numeratur. Hec e rea Aug. 7. de trini. et ostendit ista regl'am ee pex manifesta. primo de lauro et mirto que no dicuntur duo ingtu laurus et mirtus. no eiz sunt duo lauri et sic de aliis sed pse ingtu arbores. Sil'r exemplificat de abrahaz ysac et iacob. no eiz dicuntur tres abrahe nec tres ysac nec tres iacob sed tres homines. hec ergo rea pz. sed pater et filius et spus sanctus dicuntur tres psone et tn n tres patres nec tres filii g psona que e emi natiua isti emini numeralis conuenit eis uniuoce. ¶ Sed ptra ista conclusioem istatur 4r. Primo sic Quicqd coicatur in diuinis e perfectio simpl'r sed p te psona i diuinis coicat qz e cois pl'ibus ergo erit pfectio simplicit qo est fl'm. ¶ 2o sic Quecuqz sunt eiusdem ronis n multiplicatur in diuinis sed sunt o se hec sed psona e eiusde rois ergo de se e hec et p ons no multiplicatur. ¶ 3o sic Nullum incoicabile pot esse coe uniuocu. ro psone est ro incoicabilis sicut patz ex sua diffinitione ergo ꝛc. ¶ 4o sic Nam omne coe uniuocum pbile in qd opz q sit uel genus uel spes sz hoc e impossibile i diuinis ergo ꝛc. ¶ Ad primum dico q omne coicabile uel coe i unitate nuerali e pfectio simpl'r sed tamen qo est coe uel coicabile no i unitate nuerali sz i unitate pis ut ul'is ronis no opz q sit pfectio simplicit sicut patz de sil'itudine et equalitate ergo ꝛc. ¶ Ad 2m dico q illa que sunt eiusde ronis in diuinis no possunt multiplicari i diuinis. Primo. qz si sic ex se no detiaret sibi certu numer. nec etia ex aliquo pori sed tamen bn possunt multiplicari 2rio de aliis suppositis que sunt alteri ronis sicut sunt similitudo et cetere relationes coes que psupponut rl'ones originis. Ita dici pot de psona licz eiz psona sit eiusdez ronis tamen pl'ificatur p alia que sunt alteri ronis ut pote p pstitutiua psona et que sunt relationes originis. ¶ Ad 3m dico

q̃ rō incōicabilitatis ē cōicabilis denoiatiue
nō tamē q̃dditatiue accipiēdo tamē ratiōem
determinati quā denomiat qōlibz illoz. est in
cōicabile tamē illa negatio pōt eē cōis. sicut
oia indidua habēt eandē rōem indiduatiōis
Ad 4m dico q̃ nō omne p̃bile ē aliquod
istoz. nam ens p̃tur uniuoce ⁊ tamē nullū
illoz p̃biliū ē. Eodē modo dico de oibus
trāscēdētib⁹ cuiusmōi sunt oia ul'ia dicta ō
deo Sed circa ista adhuc sunt alique di.
Prima ē Utrū a principis ꝓstitutiuis possit
aliq̃ō cōe abstrahi Dico q̃ sic Nam ista cō
stitutiua sunt tres relatiōes ergo rō relatio/
nis in eis numeratur ⁊ p ꝓ̃ns ē eis ꝓis uni
Et ꝓfirmatur q̃ eadē rō diffinitiua rl'onis
ꝓuenit patermitati inq̃tum rela° ē que etiaz
ꝓuenit filiatiōi inq̃tum rela° ē.s.eē ad aliud
ergo rela° ē eis cōis Si dicatur q̃ ultima
ꝓsti^ua sūt p° diuersa. p° autē diuersa i n° cō
ueniūt Pōt dici q̃ in creatuis licz ultime
dīie sunt p̃mo diuerse tamē eis.q.denoiatiue
ꝓuenit ꝑ una rōem rō p̃me diuersitatis q̃ō ñ
est aliud nisi ñ habere q̃ddtatē. ita pōt dici
in ꝓposito q̃ rō relatiōis licz dicatur ꝑ una
rōem de ꝓstitutis p̃sonaz nō tamē dicitur i
q̃d eo modo quo gen⁹ dicitur in q̃d de spē.
q̃ tūc essent ꝓpositē uel saltem resolubiles.
dicitur tamē de eis eo modo quo gen⁹ ō dif
ferētiis dicitur sicut dictū ē supius q̃ ēs ōz
de p̃tis que ꝓueniūt deo ⁊ creature
2a di
Utrū diuinis attributis sit aliq̃ō cōe uniuo
cum Dico q̃ sic q̃ oibus cōuenit unū no/
men ⁊ una rō diffinitia eiusdē quod ō° pfec
tio simpl'r q̃ sapia ⁊ iustitia quelibz ē pfec°
simpl'r nam quelibz ē melior ipsa q̃ nō ipsa
Si dicatur q̃ diuina attributa sunt simpliciē
simpli^ter ergo ꝛc Dico q̃ nūq̃ a simpliciter
simplicib⁹ pōt abstrahi aliquis ꝓcept⁹ q̃ddi
tatiuus sed tamē bene pōt abstrahi ꝓceptus
nūs qui dicitur de eis ad modū dīie sbalter
nātis de sbalternata ⁊ talis pfectio ē simpl'r
cui⁹ nomē dicit 2am intētiōem
3a di. Utrū
in diuis ydeis sit aliq̃d cōe uniuocū Dico
q̃ sic si ponātur i deo formal'r quia nomen
ydee est eis cōe ⁊ qualitercūqz diffiniat ydea
diffi° ydee ē eis cōis Et ꝓfirmatur q̃ si nō
ꝓueniūt i aliquo uniuoco tūc sunt p° diuerse
⁊ sic ꝓueniūt i rōe p° diuersitatis Si dicas
q̃ p istū modū ñ inuenitur aliq̃d p° diuersus
aut simpl'r simplex q̃ oia talia ꝓuenunt i
rōne diffinitia p̃mo diuersoz ⁊ simpl'r sim
plitiū Dico q̃ lz ñ sit inuenire aliquod tale
q̃ ñ ꝓueniat cū aliquo i aliquo p̃to denoia^ue
tamē q̃ddi^ue i sua ultima p̃cisiōe nihil iclu/
dunt tamē denomiatiue icludūt multa que
inueniūtur i resolutiōe ⁊ ad que ē stat° ⁊ hoc
sufficit ad saluādum p̃mo diuersa ⁊ simpl'r
simpli^ter
4a di. Si dina essentia ōz uni^ce
de tribus p̃sonis Dico q̃ si accipiatur rō
p̃cise uniuoci que data ē.s.cui⁹ ē idē nomē et
eadem rō cū idē nomē sit dine essentie dicte
de trib⁹ p̃sonis ⁊ eadem rō uidetur posse di
ci uniuoce de eis. q̃ tamē uniuocū ceter ac
cipitur ꝑ q̃ idē nomē ōz de diuers numero ⁊
essentia dina numero nō distiguitur ideo ñ
p̃ōitur ꝓter uniuocū. Unde opz dicere q̃ rō
essentie ⁊ etiā ipsa essentia ñ tantum ē cōis ꝑ
rōem formalē sicut ē p̃sona sed etiā ꝑ unita/
tem numeralē que tamē ñ ꝓuenit p̃sone que
distiguitur numero i patre ⁊ filio
Quā
tum ad 2am ptem ē uidēdum utrū p̃sona di
uina dicatur uniuoce de trib⁹ p̃sonis dīnis
⁊ p̃sonis creatis Dico q̃ sic Et ad b° pbā
dum ualet regule quas adduxi p p° ꝓ̃sone
i pricipio q̃ōnis Primo q̃ p̃sona ꝑz idem
nomē ⁊ ꝑ eadem rōem p̃tur de p̃sona creata
⁊ icreata. 2° q̃ aliq̃s pōt esse cert⁹ q̃ i pas
sione xp̃i aliqua p̃sona patiebatur. dubitā
do etiam utrū p̃sona creata uel icreata sicut
aliq̃s ifidelis 3° q̃ q̃cq̃d ꝓuenit p̃sone di/
uine inq̃tum p̃sona ē ꝓuenit create p̃sone pz
discurrēdo p oia 4° q̃ dina p̃sona ⁊ p̃sona
creata sunt due p̃sone sicut duo homies sunt
fortes ⁊ plato ergo ꝛc Sed ꝗ b° istatur
4z Primo sic Ab affirma^ua ⁊ ne^ua ñ pōt
abstrahi aliq̃s ꝓceptus ꝓis q̃ tē a p̃dictorus
abstrahi posset aliq̃s ꝓceptus sed p̃sona di/
uina ē affir^ua q̃ ꝓstituitur p aliq̃d positiuū
p̃sona autē creata ē negatiua q̃ cōstituitur
p negatiōem ergo ꝛc 2° sic Persona ab/
soluta ⁊ relatia nō uidetur esse eiusdē rōnis
nam absolutū ⁊ relatiuum distiguuntur ⁊
differūt q̃ddtatiē sed p̃sona diuina ē relatia
p̃sona autē creata absoluta ergo ꝛc 3° sic
Sicut suppositū ē incōicabile sil'r ⁊ p̃sona q̃

psona nō poterit esse cōis ¶ 4° q2 idiuiduum
pōitur in diffinitiō: psone ⁊ tamē ōz ō uno
solo. ¶ Ad ista. Ad pmum dico q psona
pōt ꝓsiderari inquātū psona ⁊ ut suppōit p
se uel nō inq̄tum psona sed ut talis psona
⁊ suppōit tūc p sbstracto. Dico tūc q psona
inq̄tum psona ita ē negatia i dinis sicut in
creaturis. ꝗcqd eiz negatiōis iuenies i diffi
nitiōe psone create inq̄tum psona iuenies in
diffinitiōe psone dine inq̄tum psona. s. incōi
cabilitas ⁊ oia talia. Si autē accipiat psona
ut suppōit p sbstracto ⁊ p pⁿ itentiōe tūc ñ
ōpz q sit eiusdē rōis sicut pater i dinis ⁊ hic
homo in creaturis. pater eiz in dinis ē illud
p quo suppōit psona i dinis. simil'r ꝗ homo
ē illud p quo suppōit psona i creaturis.
Exⁿ gen° gnalissimū ꝗ q accipit formalit
p ista intētiōe 2ⁿ ē eiusdē rōis tamē p ut sup
pōit p pma itentiōe q2 pōt suppon:re p sba
⁊ q̄titate ⁊ habitu. patz q nō. ¶ Ad 2ⁿ ō°
simil'r. Rō eiz psone ut psōa ē abstrahit ab
absoluto ⁊ relatiuo sicut rō ētia. ⁊ ideo pōt
dici uniuoce de eo qō ē absolutū ⁊ relatiuū.
Si autē accipiat psona ñ ut psona sed p sb/
stracto sic dico q lz accidat psone inq̄tū pso
na ē tamē ut psona suppōit p abstractis nō
est eiusdē rōis. Exⁿ gen° inq̄tū gen° ē ab
strahit a sba ⁊ accīte ⁊ ideo unⁿ rōnis ē. ut
suppōit tamē p pmis intētiōib° nō. ¶ Ad 3ⁿ
dico sicut dictū fuit supⁿ ⁊ nē rō eiz forma
lis psone ē incōicabilis ut ipsa suppōit p sb/
stracto. ut autē suppōit p se sibi nō repugt
ꝗcabilitas sicut patz de indiuo p omnia.
¶ Ad 4ⁿ dico sil'r q q̄tūcūqz indiuū di/
cātur de uno solo ut suppōit p pma itētione
q2 sortes nō ōz nisi de uno solo tamē rō in/
diuidui ut sic cōior ē ⁊ ad plura se extendit
q̄ spēs ergo nō ualet. Si dicas quō rō psō:
uel indiui pōt esse cōis q̄cunqz diuersis.
Dico q nō ē incōueniēs q q̄cūqz diuerꝗ ali
qua rō negatiua sit cōis sicut patz de simpli
citate. ¶ Ad argumētum patet. q illud posuit
sub condicōne postea expresse determinat

TRUM. Persona sit ad se uel
ad aliud. q ad se ꝗ Aug. 7°. de tri.
Persona ita ē ad se sicut deⁿ. Cō/
tra illud Aug. Trinitas dina ē psonarum
iuicez relatiua. ¶ Diz introducit 4ᵒʳ 2ᵒ nec

Prima ē q rō psone non ē pōse relatiua q
ubiqz esset relatiua. ¶ 2ⁿ 2° ē q rō psone ñ
est pōse absoluta ut dicit ꝓceptū absolutuz
q2 tūc omnis psona esset absoluta. 2ñe ista
rum duaz ꝓpōnum p pⁿ pte ⁊ 2ᵉ 2ñe pbāt
sic Quādocūqz aliqd ꝓuenit alicui ex sua ra
tione formali siue p se pmoⁿ siue 2° nō illō
sibi ꝓuenit ubiqz inueniatur hoc pz. si ergo
psona ex sua rōne formali esset absoluta ut
relatia tūc psona dina esset absoluta ⁊ crea
ta relatia quod ē falsum. ¶ 3ⁿ 2° ē q rō psōe
non ē sil' absoluta ⁊ reⁿ nec includit sil' esse
ad se ⁊ ad aliud. probatur ista 2° sicut alie
due. Quia ex sua rōne formali iq̄tū psona
esset absoluta ⁊ reⁿ oīs psona dina ⁊ crea/
ta sic esset. ¶ 4ⁿ 2° est q rō psone abstrahit
ab absoluto ⁊ reⁿ q2 omne disum p aliqua
duo oppōita necessario abstrahit ab utroqz.
sed psona diditur p absolutū ⁊ reⁿ ergo ipsa
ut sic abstrahit ab absoluto ⁊ reⁿ. ¶ Cōtra
istas ꝓclusiōes instatur 4ᵗ. Prⁿ sic Quic/
qd ex rōne sua formali ꝓpetit supiori illud
etiā ꝓuenit iferiori sed psone ex sua rōe for
mali ꝓuenit sic abstrahere ergo ⁊ hunc psōe
⁊ sic psona in dinis abstrahit. ¶ Confirmat
q2 ꝗ Aug. psona ē ad se ergo hec psona ē ad
se. ¶ 2° sic Quicqd denominatiue dicitur de
iferiori uidetur dici de supiori sed referri ⁊
ꝓstitui ex absoluto ⁊ reⁿ dicitur de hac psōa
in dinis ergo dicetur ⁊ de psona. ¶ 3° sic qc/
quid ē in gne sbe siue pntalis siue trāsb. est
absolutū sed psona ē huiusmōi q2 psona diff
finitur p indiduam sbam. Et ꝓfirmat q2
nata itellectual' ē aliqd absolutū. diffinitur
autē p natura itellectualez. ¶ 4° sic Omne
illud quod ex diffinitiōe sua est alteriⁿ illud
uidetur esse reⁿ ⁊ nō absolutū nec neutrū
sed psona ē alteriⁿ ꝗ diffinitiōem nūc datazz.
Est eiz itellectualis nature ididua sba ergo
erit reⁿ. ¶ Ad pmuz dico q licz psona que
libz inq̄tum addit ad rōem psone in ꝓmūi
sit absoluta uel reⁿ sicut homo rōne additi
ē rōnalis. tamē inq̄tum psona semp abstra
hit sicut homo inquātum aial ē rōnalis. λ nō
Uel pōt dici q a supiori ad iferiⁿ nūquā tez
ꝓnna in 2ᵒ intētiōib°. abstrahere aūt ⁊ pre
cindere ⁊ talia uidētur ee 2ᵉ intētiōes uel sal
tem attribuuntur alicui ꝗ illud ꝗ quod sibi

ad se dupl. — primo / negative

attribuitur 2ª intentio. Ad cōfirmationem dico q̃ ad se dupl'r intelligitur. 1º positiue ⁊ sic accipitur p absoluto sicut icorporeū accipitur positie ⁊ constituit spēm ex opposito distictam ⁊tra spēm ⁊stitutam p corporeū. 2º accipitur negatie sicut dicimus q̃ ad se pōt dici qd nō ē ad aliud sicut dicim⁹ q̃ sba ut sba non ē corporea hoc est nō icludit in se corporeitatē nec seqtur q̃ sit icorporea nam icorporeū ē dzia dicens sbam. Sic dico in ppposito de psona. Persona eiz ut psona ñ ē ad aliud ⁊ isto modo negatie accipiēdo ē ad se sed ñ seqtur ergo absoluta q̃ reqritur q̃ sit ad se positie ⁊ ut sic nō ē ad se. primo mō intelligit Aug. Ad 2ᵐ pōt dici q̃ qñ arguit a psona patris inq̃tum suppōit p patre ⁊ p pma intētiōe ad psonā in cōi ut suppōit p se q̃ ppie nō arguitur ab iferiori ad superius q̃ iferius h ē pma iten⁹ superius autem 2ª sic ē in ppposito referri ⁊ ⁊stitui dicuntur de psona patris inq̃tum psona suppōit p patre ⁊ p pma itētiōe ⁊ p ⁊ñs psona in cōi ad quā fit argumēta⁹ ē 2ª itentio ⁊ ideo non valet. Aliter pōt dici q̃ loc⁹ a pte sbiectiua ōficit in duobus. Primo in 2ᵒ itentiōib⁹ ⁊ ideo q̃ ⁊stitui ē 2ª iten⁹ nō tenet ibi deficit etiā in relatis q̃ si spēs ē ad aliqd non seqtur q̃ gen⁹ sit ad aliqd. huiusmōi ē referri ut pz. Ad 3ᵐ dico q̃ sicut gña⁹ diffinitur p natura sicut p aliqd circa quod habz fieri ñ tamē q̃ sit formaliter natura. sic dico q̃ psona sicut p circūstātiam sbiecti uel alterius circa quod habet fieri diffinitur p sbam et natura intellectualē nō tamē ē qddita⁷ aliqō istoz. Ad 4ᵐ dico q̃ illa diffi⁹ ē circūlocutiua sicut quādo dicim⁹ albedo ē mēsura coloris. Et ptēra illud quod ē alicuius ut sbiecti nō opz q̃ sit relatiuū. Persona autē ē natē intellectualis sicut sbiecti circa qō habet fieri sicut color supficiei. Sed hic est dubium utrū psona sit nomē dignitatis ul' pfectionis. Dico q̃ sicut eē papā ē nomē dignitatis nō tamē pfectiōis q̃ ē 2ª iten⁹ ⁊ respectum quēdam dicit. sic dico de psona q̃ est nomē dignitatis nō tamē pfectiōis q̃ est 2ª intentio. Intelligēdum tamē ad euidētiam multorū h dictoz q̃ supiora aliqñ dicūtur ad aliqd ⁊ etiā iferiora sicut similitudo ⁊ ⁊formitas. ⁊formitas eiz dicitur de similitudine ⁊ utrūqz ē ad aliqd aliquādo nec supi⁹ nec iferi⁹ sicut albedo ⁊ color aliquādo supi⁹ ⁊ nō iferius sicut scia ōz ad aliqd nō tamen gramatica. aliquādo iferi⁹ ⁊ nō superi⁹ sicut scia est ad aliqd ⁊ tamē qualitas que ē gen⁹ non est ad aliqd. Sed qūo ē hoc possibile. Dico q̃ si aliqd qō ē in una coordiatiōe ē absolutum uel relatiuū oia illi⁹ coordiatiōis erūt ⁊ ⁊ scia autē q̃dditatie nō ē ad aliqd ⁊ ideo non opz q̃ gma⁷ uel qualitas sit ad aliquid. Sz suppōito q̃ solū denoiatiue ē ad aliqd quare suū gen⁹ non ē ad aliud uel sua spēs. Dico q̃ sicut superi⁹ dictū ē q̃ loc⁹ a pte sbiectiua nō tenet i 2ª itentiōib⁹ nec in relatiuis. Ad argumētum patet.

Distictio 24ª. ⁊ 25ª.

QURLA Distictionem 24ᵐ. ⁊ 25ᵐ. primo queritur Utrum in deo sit formal'r nūer⁹ q̃ nō q̃ scriptura pōit i do solitudiez q̃ tu es de⁹ sol⁹ ⁊c. Cōtra q̃ ubicūqz ē ēnitas ibi ē numer⁹ in deo ē ēnitas ergo ⁊c. Dic duo sunt facienda. primo insistēdum ē circa numerz in se. 2º ut applicatur ad deum. Quātum ad primum. circa numeri naturam in se itroducūtur 4ᵒʳ ⁊clusiones. Prima ē ista q̃ numer⁹ non ē ēs rōnis uel ens i anima sed extra aiam ⁊ reale. Hāc aūt ⁊clusionē pbo 4ʳ. Primo sic Quod p se ē i aliquo pnto ē ens reale sed numer⁹ est in pnto q̃titatis ergo ⁊c. Ma. ē mānifesta q̃ ēs primo diditur a metha⁷ p ens reale ⁊ rationis anteq̃ dividatur in .x. gña. Mi. ē concessa ab omnib⁹. 2º sic Illud qō ē obiectū scie real' ē reale sed numer⁹ ē huiusmōi q̃ ē obiectū arismetrice. Ma. ē cōiter concessa ergo ⁊c. Item nullū p se notū depēdet ab intellectu nec i se nec in ēis sed ista est p se nota duo et tria sunt q̃nqz ergo ēi nō depēdēt i eē ab itellectu. Cōfirmatur Nullū eternū in aliquo depēdet ab itellectu nec in se nec in suis ēis sed ista ueritas duo ⁊ tria sunt q̃nqz ē ueritas eterna ⁊ necessaria ⁊ Aug. ergo ⁊c.

A Confirm q2 duo nel. 3. nel. 4 ff ccalit. 4 ff 3 ens rōis nō denomnnt rcalit. 8 etc

4° sic Illud qō cadit sub sensu q ē obiectus sensus illud uidetur eē reale sed nūer° ē h°. q2 ē

A 2° ē q numer° non habz esse puatiuz

Hanc pbo dupl'r. Primo sic Omne illud quod ē de pnto positiuo est positiuū p se qz aliter positiuū includeretur in negatiuo sed numer° ē huiusmōi qz ē in pnto qtitatis.

2° sic Omne illud quod est ēmin° actionis positie q realis ē aliquid reale q positiuum sed actio realis terminatur ad disionē q diu° ad numerz uel multitudiem ergo numerus ē aliqd positiuū

3° 2° ē q numerus non ē forma sbalis sed accnalis qz forma que pōt destrui manēte sbo ē accntalis huiusmōi est numer° qz si de° de.x. canibus admbilaret unū desineret numer° qui erat in.x. statib° ipsis .ix. q nō destructis. Eodē mō itelligē/dum ē de itelligētiis. destructa eiz una itelligētia de.x. destruitur forma numeri que erat in .x. q tamē remanēt.ix. itelligen° g ꝛc.

4° 2° ē q forma numeri nō ē rō absoluta sed reua. Hāc pbo 4'. Primo sic Nullus absolutū fundatur i reuc sed numer° fundatur in 2u ergo ꝛc. pbatio minoris quia si ptinuū albū didatur nō solū cātur numer° in sbo albedis nec solū in albedie utpote q sint pl'a alba uel plures albedies sed etiā in similitudibus q sil'ib° qz pl'a sil'ia sunt post disiōem q añ q pl'es sil'itudies qz certū est q illa pl'alitas cātur ex disione ptinui g nūer° Cōstat autē q ipsa nō pōt eē absoluta eo q i respectu fundatur ergo forma numeri ut sic nō erit forma absoluta sed reua

2° sic In formis reuis nō ē icōueniēs q agēs agit in qtūcunqz distātia sed in formis absolutis ē incōueniēs qz in illis pfecti° agēs agit in magis distās. Ex hoc arguo sic Illud ē reum q nō absolutū quod pōt ab agēte de/ēminate uirtutis pduci in quacūqz distātia sed forma numeri ē huiusmōi nam cāto uel gento uno mure cātur numer° in omnib° qui sunt huiusmōi

3° sic Nulla forma absoluta pduci pōt ab āgelo ut uult Aug. sup genē. q in libro de trī. sed numer° pōt pduci ab āgelo ergo ꝛc. Mi. patz qz pōt ptinuū didere ex quo cātur numer° ergo ꝛc.

4° sic Omnē forma accntalē absolutā pōt deus q sbo separe sed nō capit itellectus q nūerus potēriā sbo separi q rēpōdētia eiz uidetur q sit dualitas q nō aliqua duo

Sed ꝛtra istas ꝛclusiōes istatur 4°. Primo ꝑ pmā sic Dicitur eiz q numer° qtū ad suū eē materiale habz eē in rez natura q in gne q oia ista q hoc ꝛdicūt rōes iducte. sed qtū ad ei° eē formale ē in aia tātum

2° ꝛtra 2am sic Nulla rō positiua uidetur posse fundari in puatuis pl° q absoluta in reua sed rō nūeri fundatur in puatuis. dicim° eiz 4er priuationes sicut 4or canes ergo ꝛc

3° ꝛtra 3am sic Forma que ꝛuenit trāscēdētib° ut trāscēdentia sunt non ē forma accntalis sed nūera ꝛuenit trāscēdētib° ut sic. dicim° eiz q transcendētia sunt ānqz ergo nō ē accns

4° ꝑ 4am Nulla forma reua ē de gne absoluto p se q directe sed numer° pse q directe eiz pnto qtitatis. cōstat autē sicut ꝛiter dicit q pntū qtitatis ē absolutū ergo ꝛc

Ad pmum dico q illud dictū nō ualet Intellectus eiz ñ pōt cape q aliqua forma uel qdditas p se in gne aliquo exns ꝛpōatur ex ente reali q rōis q2 omne ꝛstitutū ex ēte reali q rōis totū ꝛstitutū ē ens rōnis. si ergo numerus ex istis duob° ꝛstituitur totū erit ens rōnis. Dna. sepe tacta uera ē qz ꝛstitutū semp sequit ptē iferiorē. Ista autē p° 2° confirmatur Nam quaternari° uidet realiter excedere binariū q realiter eē duplū ad binariū quod nō eēt nisi qtitas discreta que ē fundamētum ess ad reale. Preterea i ānā° ꝑ q ānari° fundatur ista ueritas iꝛmutabil' duo q tria sūt ānqz que excedūt 4or. Simil'r i' idigz sensu q ituitie nō pcipit q ānari° ē numer° ipaz q binari° par g cū nullū ēs rōnis poterit intuitiue cognosci seqtur q sit reale.

Ad 2m dico q puatiōes nō habēt multitudiem p se q simpl'r sed solū p aliud q ꝑ qd. s. p sbiecta q fundamēta. Ad numerōem eiz sbiectorum q fundamētorz sequit multitudo q nūera puationū que sunt in eis

Ad 3m dico q opz de necessitate ponere duos nūeros. unū trāscēdētem qui nō ē in gne q aliū q ē i gne Nam numer° quo numerātur .x. pnta non uidetur esse in gne nec numer° dinaꝛ psonaꝛ ergo numer° q ē in gne ē accntal q pōt adesse q ab esse sbiecto. q iste ita inuenitur in angelis sicut in hōibus. ali° autē nō ē ex se

hōre multitudinē q sic ut posimus p aliud ut pnacz

Numerez ēnstendens pntalis

accntalis sed potiꝰ essentialis sicut numerꝰ
pntoꝝ ⁊ dinaꝝ psonaꝝ. ¶ Ad 4m dico q
si qtas ponatur pntum absolutũ hoc de/
mostrat q numerꝰ necessario ē forma ab/
luta ¶ Sed hic ē dubiũ Utrum qtitas sit
forma absoluta. Ideo dimittatur declaraꝰ
istius dicti usqz ad quartũ ¶ Sed hic sunt
multe di. Prima est si numerꝰ ponat rela/
opz q dek sibi fundamẽtum ⁊ ẽminꝰ. qd g
ē fundamẽtum ⁊ ẽminꝰ ¶ Dico q ꝓ Augu.
Omnis multitudo ē alicui multitudo. oē
autē qd ē alicui dicit ad ipsũ ut ad ẽminum
¶ Dico ergo q qlicũqz ē distictio siue plralitas
cũ numero opz ibi duo itelligere. s. rõem de
ẽminatiam numeri ⁊ illud ē tale i quo que
niũt numerata. aliud ē rõ puatia distictiõis
scilz illud a quo fundamẽtalr distiguũtur.
Ex. sint plres homies. s. tres homies hic eiz
homo deẽminat rõem numeri. s. ẽnitatē. di/
cimus. n. tres homines ⁊ nihil aliud dicimꝰ
nisi tres realiter ꝓ illã formã i qua ꝓueniũt
⁊ etiã ꝓ nõ solũ illud qd deẽminat rõez nũ ri
scilz illud in quo ꝓueniũt sed illud etiã i quo
distiguũtur sicut sunt in tribꝰ hõibꝰ pprie/
tates indiuduales ⁊ iste nõ deẽminat rõez nũi
¶ Dico ergo q fundamẽtum illiꝰ respectꝰ q
ē numerꝰ semp sunt pricipia distictiua. ẽnꝰ
uero ē rõ formalis in qua numerãtur ¶ Ex
hoc etiã patz q numerꝰ nũq pprie ē nisi iter
illa que in aliquo uniuocãtur ¶ Sed ꝓtra
dicimꝰ q i tribꝰ hõibꝰ sunt tres pprietates
indiuduales que tamẽ i nullo uniuocantur.
¶ Dico q nũq dicerẽtur tres nisi i aliquo ꝓue
nirẽt. s. in illo qd numeꝝ deẽminat. in hoc
scilz qd ē eē pprietatē indiuduale quãdam. ñ
eiz dicerem deũ ⁊ creaturã eē duos deos aut
duas creaturas. illud autē qd manuducit
ad hoc itelligẽdum ē respectꝰ distiõis q acq
tur i distiõe ꝓtinui. habet. n. p fundamento
pprietatē indiuduale qua distinguit hec ps ab
illa. p ẽmino autē hz rõem formalē li. sic ē
de numero ¶ Sed tũc ē du de nũero se/
pato utpote de numero nõ ꝓcernẽte mam in
qua sit qd erit ẽnꝰ illiꝰ respectꝰ qz ubi poni
tur respectꝰ nec ē ponere uel saltez coitelligi
ẽminũ ¶ Dico q ē ipossibile respectũ sic ab/
strahi q̃n semp ꝓcernat ẽminũ ⁊ p ꝓns cũ ẽnꝰ
illiꝰ respectꝰ q ē numerꝰ teneat locũ materie
circa quã habz eē mulierꝰ. ipossibile ē mũez
sic abstrahi q̃n necessario ꝓcernat aliquã ma
teriam. numerꝰ tamẽ mathematicꝰ q dicit
abstractꝰ. ideo ꝓz abstractꝰ nõ qz aliquam
materiã nõ ꝓcernat sed qz materiã deẽmina
tam ⁊ sensibilẽ nõ ꝓcernit tamẽ ipossibile est
q̃n semp itelligẽdo dualitatē itelligam duo
ẽtia ita q qtũcunqz fiat abstractio a maria
nũq poterit tãtum abstrahi q̃n saltē i eis ẽs
p materia numerꝰ ꝓcernat ¶ Dicto de ẽmio
dubiũ ē de fundamẽto. sicut eiz respectꝰ mul
tiplicat ex ẽminis ita ex fundamẽtis ¶ Cum
ergo una dualitas numero sit unꝰ respectꝰ
nõ poterit in duobꝰ fundamentis fundari.
¶ Dico q aliqua sunt que habẽt unitatē ite/ Omnis simplicitas integritas
gritatis. alia que habẽt unitatē simplicitatis
Illa autē que habẽt unitatem simplicitatis
habẽt unitatē sbi. Illa eiz que habẽt unita/
tem itegritatis habẽt unitatē cuiusdã ordis
⁊ hꝰ ē numerꝰ ⁊ de talibꝰ nõ ē incõueniẽs q
sint in diuersis sbis sicut patz de uniuerso
quod habet unitatē itegritatis solũ ⁊ sil'r ō
habitũ uno sciali. s. metha ca ¶ 2a di. est qd
uidetur q possunt remanere. 5. homies sine
numero q̃nario qz i q̃buscũqz essentialr or
dinatis ⁊ realiter distictis deꝰ põt facere p
sine posteriori sic ē hic g ꝛc ¶ Dico sequen
dicta supꝰ q sicut deꝰ duo alba sine sil'itudi
ne formali ⁊ accntali põt facere remanẽtibꝰ actuali
illis sil'itudinibꝰ fundamẽtalr. sic dico ō. 5.
hõibus q nõ habebũt numerũ formalem.
sed solũ fundamẽtalẽ ¶ 3a di. Si numerꝰ
est forma realis tũc deꝰ uideretur numera/
ri. deus eiz ⁊ creatura uidẽtur duo entia g
ambobꝰ remanẽtibꝰ ē illa dualitas sed dei/
tructo altro iã ãplisꝰ nõ uidetur remanere. ⁊
sic creatura destructa deꝰ ãplisꝰ numeꝝ illũ
in se formalr nõ hẽbit ⁊ sic erit numerus.
¶ Dico q ia dualitas ex pte dei solũ ē funda
mẽtalis; ex pte creature ē formalis sicut di
cetur iferꝰ de aliis ¶ 4a di. ē Si numerꝰ ē
formalr realis tũc i realibꝰ formis spẽ dif
ferẽtibꝰ ē ꝓcessus i ifinitũ ascendẽdo ¶ Dico
q in his que pfectiõem simplr nõ dnt non
uidetur incõueniẽs dici sicut dicũt multi de
relatiõibus saltē hoc uidek uez de spẽbꝰ nu
meroꝝ que uadũt i ifinitũ ⁊ etiã de spẽbus
qtitatis ꝓtinue sicut bicubitũ tricubitũ ⁊ sic

quõ ꝓ entibꝰ realibꝰ ⁊ ꝓ ꝓ mfinitꝰ

de aliis : Eodem modo de numero ¶ Sed adhuc stat di. una posito q̃ numer⁹ sit res/pect⁹ Utrũ sit intrisec⁹ uel extrisec⁹ aduenienS ¶ Dico q̃ ē respectus itrisec⁹ aduenienS q̃ positis extremis semp resultat . sicut positis q̃nq̃z homib⁹ stati resultat q̃nari⁹ nũerus sine aliquo alio acq̃sito : simil'r numer⁹ nõ põt destrui p naturã q̃n aliq̃ numeratũ necessario destruat ⁊ hec ē natura respectuũ intrisec⁹ aduenientiũ . ¶ Sed ꝓtra tũc erit de gñe r'onis q̃ p hoc differt respect⁹ relaticis ab aliis respectib⁹ ¶ Dico q̃ uer. est ꝓpando gen⁹ r'ois ad alia sex gña sed ꝓpando ad q̃ritatē de hoc in 4°. ¶ Quãtum ad ⁊ⁿ principale uidẽdum ē q̃ũ numer⁹ deo applicatur ⁊ itroducũtur 4°ᵗ p̃ambula ¶ Primuz ē q̃ numer⁹ cãtur ex gñatiõe ꝓtinui q̃ generãs ꝓtinuũ necessario causat numer. ⁊ ptes distictas . pbatũ eiz ē sup q̃ ꝓtinuũ necessario includit ptes distictas . sed ubi pl'alitas ul' distinctio ibi numer⁹ q̃ seq̃tur distictionem g̃ generãs ꝓti⁹ causat numer. necessario .

¶ 2ᵐ principale p̃ambulũ ē q̃ numerus causat ex disione ꝓtinui . licz. n. ptes añ disionē sint distincte ⁊ p ꝓñs multe ⁊ sic numer⁹ q̃ seq̃tur distictiõem tamẽ q̃ p disiõem fiũt sb posita⁹ distincte ideo cãtur numer⁹ sb põita⁹ p disiõez distictoz. ¶ 3ᵐ p̃ambulũ ē q̃ numer⁹ cãtur ex cuiuscũq̃z uniuoci formali diuisione sicut numer⁹ cãtur p disiõem sbe in corporeũ ⁊ in icorporeũ . hoc pbatur Nam ubicũz ē nũer⁹ uel pl'alitas ibi nec⁹ ē distic⁹ ⁊ ubi ē distictio ibi uidetur nec⁹ numer⁹ eē sed oiz distic⁹ formalis uidetur cãri p diuisionem formalē . p hoc eiz uidentur aliqua differre formal'r q̃ cadũt sb mẽbris didẽtib⁹ aliq̃ cõe ⁊ licz nõ oia tamẽ multa .l. que p se sunt in gñe ⁊ differe ¶ 4ᵐ p̃ambulũ ē q̃ numer⁹ nõ solum istis modis cãtur sed ul'r accipiẽdo causatur ex cuiuslibz unigenei diuisione siue formali siue nõ . unde cãtur ex disiõe nature speciᵉ p pprietates indiuiduales que non ē dio forma lis unde p istũ modũ põt itelligi dictũ cõe scilz q̃ numer⁹ cãtur ex disiõe ꝓtinui nõ sic i telligẽdo q̃ semp q̃ñ numer⁹ cãtur q̃titas cõtinua didatur sed p disionem alic⁹ unigenei q̃ sicut ꝓti⁹ ē homogeneũ uel unigeneuz sic aliud ex cui⁹ disione numer⁹ cãtur ē unige⁹ ⁊ hoc uidetur dicere Aug. 7°. de tri. q̃ ĩmin⁹ numeralis sit ꝑ aliquã unaz rõem ¶ Istis p̃missis ponũtur 4ᵒʳ ꝛclusiões . Prima ē q̃ numer⁹ eiusdẽ rõis ē in disibilib⁹ ⁊ in indiuisibilib⁹ .l. q̃ i q̃nq̃z lineis ⁊ q̃nq̃z punctis. Hec ꝓ⁹ patz p hoc q̃ q̃cq̃d conuenit. 5. lineis inq̃tum. 5. ꝛuenit. 5. pũctis inq̃tũ. 5. ⁊ ex⁹ sz que sic se habẽt sunt eiusdẽ rõis inq̃tũ talia ergo ꝛc ¶ Cõfirmat Quecũq̃z pa⁹ demonstrari põt de q̃nario lineaꝛ põt demõstrari ꝑ q̃nario pũctoꝛ. ¶ 2ª ꝓ⁹ ē q̃ numer⁹ eiusdẽ rõis ē in corruptibilib⁹ ⁊ in icorruptibilibus q̃ eadẽ diffi⁹ ē binarii stellaꝛ ⁊ biarii lapidũ quecũq̃z diffi⁹ assignet inq̃tũ biari⁹ ē. ¶ 3ª ꝓ⁹ ē q̃ numer⁹ eiusdẽ rõis ē in ãgelis ⁊ hõibus q̃ quãcũq̃z ꝓsideratiõem facit arismetricus circa .x. homies inq̃tũ .x. facit circa .x. ãgelos inq̃tum .x. sunt ¶ 4ª ꝓ⁹ ē q̃ nũerus ē eiusdẽ rõis in deo ⁊ in creatura q̃ q̃cq̃d ꝑ de numero ĩnario in creaturis ꝑ de ĩnario ĩ deo utpote q̃ sit numer⁹ p̃m⁹ ipar ⁊ q̃ excedat binariũ i uno . Cõfirmatur q̃ Arriani fuerũt certi de ĩnitate dubitãdo de creata uel increata ergo numer⁹ dicit cõem ꝛceptũ deo ⁊ creature ¶ Dico ergo q̃ nũer⁹ ē eiusdẽ rõis in deo ⁊ in creatura ¶ Intelligendum tamẽ q̃ respectu diuersoꝛ . 4ᵒʳ species numeri ponũtur in diuinis ¶ põitur p⁹ dualitas emanationũ quaꝛ una ē p modũ intellectus ⁊ al⁹ p modũ uolũtatis ¶ 2⁹ ponitur ĩnitas psonaꝛ real'r distictaꝛ ut patet ¶ 3⁹ põitur quaternitas pprietatuz relatiuaruz .l. gña⁹ actiua ⁊ spi⁹ actiua gña⁹ passiua et spi⁹ passiua . ¶ 4⁹ põitur ibi q̃nari⁹ notionum cõiter ꝑ doc. hoc patet in libro sñiaꝛ .

¶ Sed ꝓtra ista istatur. 4ᵒ . ¶ Primo sic Ubicũq̃z ē numer⁹ ibi ē ꝓpõ sed in deo nulla est ꝓpõ g̃ ꝛc . Mi ē nota . Ma. pbat duplicit⁹ Primo q̃ ut dictũ ē numer⁹ ē forma accidentalis ¶ 2⁹ sic Numer⁹ ꝓpõit ex unitatibus tãq̃ totum ex ptib⁹ . in deo nõ ē tõlitas neq̃z ptialitas ergo ꝛc . Maior patet quia numer⁹ constat ex unitatib⁹ sicut ex ptibus suis itegralib⁹ . Mi. patz q̃ ptialitas dicat ipfectiõem ¶ 5⁹ Ubicunq̃z est numer⁹ op̃z q̃ sit finit⁹ uel infinit⁹ hoc patet sed si numer⁹ põitur finit⁹ cum finitas dicat ipfectionem ergo in deo nõ ponetur . si ponatur

nūerus infinit⁹ tūc numerata erūt infinita
⁊ sic pſone erūt ifinite ¶ 4° sic Omne qd ē
trāſb ē alter⁹ rōis ab eo quod ē in gne. hoc
de se patz sed omne quod ē in deo ē trāſb. g
cū numer⁹ qui ē in deo sit trāſb nō erit eiusd
rōis cū numero qui ē in nobis cū sit i gene.
¶ Ad pmuz dico q̄ pl'alitas nō semp facit
ꝓpositiōem nisi una illoꝝ sit in potētia ref/
pectu alter⁹ ¶ Dico ergo q̄ licz numer⁹ sit i
deo ⁊ p ꝓnā, fit ibi pl'alitas tamē qz i⁹ plura
sint ibi disticta i ultimata actualitate hinc ē
q̄ nō ꝓponūt ¶ nam sicut rela° ⁊ essentia cō/
stituūt pſonā ⁊ nō ꝓponūt ita unitates nūi.
¶ Ad pbatiōem maioris dico q̄ numer⁹ qui ē
in deo non ē formal'r accētalis qz nō ē nūe
rus qui ē in gne sed trāſb ¶ Ad 2.m dico q̄
totū ⁊ ps ꝓprie sunt solū passiōes q̄ntitatis
ꝓntalis ⁊ finite sicut equalitas ⁊ iequalitas
in deo autē nō ē h⁹ quātitas ⁊ ideo ꝓprie
nec totalitas ergo nec iequalitas ul' ptialitas
¶ Ad 3.m dico q̄ pcise illa finitas dicit ipfe
ctiōem cui⁹ opponitū dicit pfectiōem. s. ifinitas
nūc autē ita ē q̄ ifinit⁹ numer⁹ nō dicit ma/
iorē pfectiōem q̄tū ē de se q̄ tnar⁹ qz ifinitas
illa ē solū extēsiua. sola aut intēsiua dicūt p/
fectiōem ¶ Et pterea habere ifinitas rl'ones
nō dicit pfectiōem eo q̄ rela° ñ dicit pfectio
nem ergo habere finitas nō dicit ipfectiōem
numre⁹ autē respect⁹ q̄dam ē. ¶ Ad 4.m d°
q̄ numer⁹ ut numer⁹ ē trāſb. s. b rōem suam
formalē sicut sapia ut sapia. sed sicut p sa/
piētiam circūloqmur aliquā qualitatē que ē
in gne que q̄ddi.ue distiguitur ab ista ita eo
dem mō p numerꝝ. ⁊ ideo sicut illud quod
circūloqmur p sapiam nō ē ꝓprie sapiētia b
rōem formalē sapie ⁊ p ꝓnā nō est i deo. sic
illud qd p numerꝝ circūloqmur non ē ꝓprie
numer⁹ ⁊ p ꝓnā nō ē in deo formal'r ¶ Sed
adhuc remanēt duo dubia ¶ Primū ē quia
dicebatur supi⁹ q̄ numer⁹ cātur p'diſiōem.
sed in deo nulla ē diſio ergo ⁊c ¶ Dico q̄ ad
numerꝝ sufficit distictio ⁊ ꝓuenētia i aliquo
unūoco ⁊ si talē uocas diſiōem. in deo ꝓce°
diſiōem ¶ 2.m difficile ē si oīs numer⁹ qui
ē pter istū ē accēs ¶ Dico q̄ oīs numer⁹ ē ac
cidēs illi⁹ quoꝝ unū pōt ēe sine alto. ⁊ ideo
qz ageli ⁊c se habēt ⁊ stelle q̄ unū pōt sine a.
ēe hinc ē q̄ numer⁹ eoꝝ ē accēs. sed ubicūqz
ita ē q̄ numerata ita seruicez exigūt q̄ unuz
eoꝝ sine alto non pōt repiri uidetur q̄ talis
numer⁹ nō esset accēs sed trāſb. ali⁹ autē est
de gne q̄ntitatis discrete ¶ 3.a di. si numer⁹
ꝓcedēdus ē in duis simpl'r ¶ Dico q̄ sicut
ibi nō ꝓcedim⁹ pl'a ētia simpl'r sed semp cuz
determinatiōe sicut pl'es pſonas ⁊ plures rl'o
nes ita forte dicēdum ē de numero qz semp
ꝓcedēdus ē cū determinatiōe ¶ 4.a di. Utruz
ille numer⁹ poterit attēdi in duis b distincti
onem uniuocā pmaꝝ itentionū. ¶ Patz q̄ i
aliqbus non sicut in pſonis ⁊ in aliqbus sic
sicut dicim⁹ q̄ sūt ibi pl'es relatiōes ⁊ equa
litates ⁊c ¶ Ad ar.m in pricipio patet.

Ad alia pbationē d° q̄ oīs nūerus gnerat° ex unitatibus, g in nō ꝓponitur sic de pſona et ēe et ēlōgs

Ad ēē q̄ ē q̄ 7. ar. 1. p. pambl. 2.

Ad ēē q̄. pambl. 4.

Q. 2.

VTRUM In deo sit formaliter
unitas ¶ q̄ nō qz nulla rō ꝓuatiua
uidetur posse in deo unitas ē h⁹ ¶
Cōtra hii tres unū sunt ¶ Dic pmo dicēduz
ē de unitate in se ¶ 2° de unitate ꝓpando ad
deū. ¶ Quātum ad pmum pmittūtur 4.or
pambula. Primū ē q̄ rō formalis unius
unitate simplicitatis ꝓsistit in distinctione ⁊
nō in diſione tātum. nam ptes ꝓtinui ñ sūt
unū unitate simplicitatis cū tamē sint idūle
in actu. ¶ 2.m pambulū ē q̄ rō formal' uni⁹
quod ē unū unitate ꝓpōnis nō ꝓsistit i distin
ctione sed in idisione qz materia ⁊ for.a que
faciūt unū unitate ꝓpōnis q̄uis sint indisa
nō tamē actua.r idisticta ut pz in aia ⁊ corpe.
¶ 3.m ē q̄ de rōe unitatis simplicitatis ñ re/
quiritur esse distictum ab alio cū distictio sit
respect⁹ qz cū omne distictū sit ab alio distic
tum tūc cessāte altero extremoꝝ cessaret esse
unum quod ē falsum. ¶ 4.m ē q̄ in rōne uni
tatis ꝓpōnis nō ꝓcurrit ēe diuiuz ab alio. nā
si nō esset nisi unū ꝓtinuz in uniuerso nl'a
esset diſio cum ipsa dicat respectum inter di/
uersa diuisa ⁊ tamē illud ꝓtinuz esset uere
unum unitate sibi cōueniēte ¶ His uisis
pono 4.or ꝓclusiōes. ¶ Prima ē q̄ rō unitatis
nō ē ab aia sed extra. hoc probo sic Nulla
passio alicui⁹ realis pōt ēe ab aia fabricata
sed unitas ē passio alicui⁹ existētis i rerum
natura. s. entis de quo null⁹ negat q̄n sit in
rerꝝ natura ergo rō unitatis no erit ab aia
fabricata ¶ 2.a ꝓclu° ē q̄ rō unitatis est rō
ꝓuatiua ⁊ nō positiua ¶ Dicunt tamen aliq̄ q̄

ratio unitatis ē positia q̃ negatio negationis uidetur aliquid positiuū eē. modo disio est negatio ꝓtinuitatis. ꝑuat eiz integritatez ergo indisio ei oppōita erit positia. unitas aūt ē quedā indisio ergo ꝛc ¶ Sed istud stare nō pōt ideo arguo ꝓtra hoc ꝑbādo ꝓclusionem oppositā: ¶ Primo sic Quādo sunt aliqua duo ꝑuatiue opposita si pōt demonstrari q̃ unū sit positiuū euidēter pōt demōstrari alterz eē ꝑuatiuū sed multitudo ꝑuatie opposita unitati. multitudo aūt ē q̃d positiuū hō ꝑbo q̃ multitudo icludit distinctiōem ⁊ distinct̄ dicit respectū positiuū ergo ꝛc ¶ Preterea Actio realis habet ēminū realē sed diuisio ē uere actio realis ⁊ ēminat ad multitudiez ergo ꝛc ¶ 2° Nullū positiuū fundatur i ꝑuatio sed unitas fundatur in ꝑuatiuo. ꝑbo quia ubi oppō ibi dualitas ⁊ ꝑ ꝓñs unitas. nam unū uni oppōitur ergo in utroqz extremoz ꝓdictiōis ē unitas ¶ 3° Quodcūqz denoiatiue ōz de omni positio nō ē positiuuz. unitas ē hō q̃ nō ē dare aliq̃d qō nō sit indisiuz Maior pz q̃ si esset positiuū tunc diceretur de seipso quod ē ft'm ergo ꝛc ¶ 4° Quādo aliqs sbm se habz ad duo ꝓtia positia ime diata deō pōt facere sbm sine alto illoz. sed deō nō pōt facere q̃n sit unū uel ml'ta ⁊ tamen succedūt sibi iuicez in eodē sbo. quero q̃ unde ē q̃ deō separe nō possit nō ꝑpter idēn tamē ad altū q̃ sine alto pōt esse. nō ꝑpter illud q̃ utrūqz ē positiuū q̃ in aliis positis pōt hoc ergo hoc erit q̃ ꝑuatie oppōita sunt Nec argumētum eoz ualet. nō eiz negatur q̃n ꝑ disiōem aliq̃d corrūpatur sed opz cum hoc q̃ aliq̃d fiat ¶ Ex ꝑ elōgationē. n. igs ab aqua cāliditas corrūpitur. ipsa tñ elōgatio ē distātia uel respectō positiuō ¶ 3° 2° q̃ rō unitatis ex se ⁊ ex rōne sua nec sbalis est nec accñtalis q̃ ꝓtinuū habēs unitatez sine illa pōt eē ergo nō ē sbalis. Sil'r habēs ens habz unitatē ut passiōem ꝑpriam ergo nō est accñtalis ¶ 4° 2° ē q̃ rō unitatis nō est absoluta nec reū q̃ illud qō ꝓperit tā absoluto q̃ reō nō pōt ex se ⁊ ex rōne sua eē absolutū uel reum sed unitas ē hō sicut ⁊ ꝓtas ⁊ bōitas ⁊ passiōes ētis ergo ꝛc ¶ Sed istas ꝓclusiōes instatur 4°. Primo sic ꝓtra ꝑmam. Si unitas ꝓperit ēti ex aiam sequitur q̃ sicut oia sunt ēs ex aiam ita oia erunt unū ēs ex aiam q̃ cuicūqz ꝓuenit sbm ⁊ propria passio denoians sbm illud ¶ 2° ꝓtra 2um sic Nulla pfectio simpl'r uidetur dicere aliquid ꝑuatiuū sed unitas ē pfec simplicit ergo ꝛc ¶ 3° ꝓ 3um sic Illud qō pōt abesse ꝑter sbiecti corruptiōem ē accñs. sed unitas ꝓtinui ē hō ergo ꝛc ¶ 4° ꝓtra 4um Nega Aug. ē in eodē gñe cū affirmatioe sibi opposita sed disio uel pl'alitas opposita unitati uidetur in gñe relatiōis sicut dictū fuit i ꝑncipio qōnis ergo ⁊ unitas que ē ꝑuatio eō.

¶ Ad ꝑmum dico q̃ nō ē qui poterit negare q̃n omnū creaturaz. ⁊ etiā omniū ēnum sit alica unitas ⁊ oia sunt unū iū unitate que etiā ē ex aiam tamē stāt diuersitates ⁊ dīie ⁊ oia que dicūtur de ētibus. ¶ Ad 2m dicit q̃ unitas ⁊ multe negatiōes sic īmortalitas licez ex se formal'r nō dicūt pfectiōem simpliciter tamē bene fundaū in rōe sbstracti. sed illud non uidetur sufficere q̃ sic paternitas diceret pfectiōem simpl'r. simil'r unitas albedinis rōe sbstracti nec dicit pfectiōez simpliciter ergo ipsa nō erit pfectio simpl'r. ¶ Dico ergo q̃ ñ ē inconueniēs dicere q̃ alique ꝑuatiōes que ꝑuāt īpfectiōes sint meliores in quolibz īpe q̃ nō īpe ⁊ sic diffinitiōez pfectionis simpl'r accipiūt. ¶ Ad 3m pōt dici q̃ unitas ꝓtinuitatis nō destruit nisi destructa forma ꝓtinuitatis. sicut si destrueret celum forma ⁊ mobilitas destrueretur. sic i ꝑposito ¶ Sed adhuc stat dī. q̃ unitas sola ē que abstrahit que. s. ē trās sed ūtas trās ē essentialis ergo unitas que abstrahit ē eēntialis ¶ Dico q̃ unitas que ē trās ꝓuenitur cū ente sed tamē ista nō ē illa de qua loquimur q̃ illa nō habz aliq̃d positiuū oppositū sed loq̃mur de unitate que habz multitudinem oppositā. de illa autē dico q̃ nō est sba nec accñs. nam in aliq̃bus est essentialis in aliq̃bus accñtalis. abstrahit eiz. sed q̃ sit accñs in isto hoc ē ꝑ accñs uel q̃ sit essential simil'r. ¶ Ad 4m dico q̃ unitas bñ reducit ad genō illiō q̃ ꝑuat ⁊ ideo q̃ ꝓ ꝑuat illud quod abstrahit ab omni gñe puta disionem que ē trāscendēs sic ipsa abstrahit ab oī gñe quādo autē ꝑuat multitudiem que ē i gñe tē reducitur ad illud genō ¶ 2° undēdum est

Unitas ⁊ q̃ sa et formalit̄ q̃ rōē sbstracti et fundat̄ ꝛc

ꝓ ꝛc. 2° 3ª. ar. 1° g.

1 ar 4

Ad unitas multiplex — quedã q est p̃ãõ omnis — qdã q gnitur cũ cõe ens — qdã q diuidit q multitudinẽ — quedã q est pri. mu. ens

de p̃ncipali quesito. s. utrũ unitas sit in deo.

¶ Circa quod sciẽdum q̃ quadruplex unitas inuenitur; quedã ẽ unitas que ẽ pa° ẽtis ꝗ tota ei° latitudiem ⁊ denomiatiõem, alia ẽ que ꝓuertitur cũ rõe ẽtis p̃cise ⁊ isto mõ nõ dicit de bono ⁊ uero sed de rõe ẽtis p̃cise ⁊ 1ª nõ ꝓpetit nisi rõi formali ẽtitatis ut distinguitur ꝓtra oẽm aliã que nõ ẽ ipsa. Pre/terea Istaꝝ unitatũ ꝗ latitudiem ẽtis accepta dicitur de oibus que sunt in deo tã diffe/rẽtibus sicut sunt pſone q̃ diuersis sicut sũt r'ones ultimate ꝓstitutiue sed 2ª umtas ꝓ̃ accepta nõ habz p̃cise denomiare nisi rõnem ẽtis ⁊ nihil aliud. 3ª accipitur unitas ut ẽ diſiua ipsi° ẽtis ut. s. diuidit ꝓtra m'titudi/nem ⁊ isto modo p̃batur unũ deũ eẽ ⁊ non pl'es q; talis pl'alitas deoꝝ uel multitudo multa incõpossibilia icludit. 4ª accipitur ꝗ ut ẽ p̃ncipiũ nũi trãscẽdentis ⁊ isto modo dicim° q̃ pſona ẽ una sicut t'nitas inuenitur i diuis ⁊ sicut numer° ita ẽ ibi unitas q; oĩs multitudo ꝗ rẽ uel rõem quoddãmõ respi/cit unitatẽ ¶ Sed hic est di. si iste unitates sunt diuersaꝝ rõnum. Dico q̃ nõ q; diffi° unitatis siue sit indiſio in se uel carẽtia pl'i/tatis oibus istis ꝓpetit nec fit istaꝝ unitatũ distinctio nisi penes subiecta sicut cecitas in oc'o leonis non ẽ alteri° rõis a cecitate bo/uis'. ¶ Sed aliud dubiũ ẽ Utruz diuisio et pl'alitas ⁊ distictio ex pte una sint idẽ ⁊ uni tas ⁊ indiſio ⁊ indistictio ex pte aª sint idez Dico q̃ nõ oibus modis. Põt eiz unitas eẽ aliq̃d formal'r qõ nõ ẽ indiſio nec indistinc° formal'r sicut uidem° in oppositis. s. i pl'ali/tate diſione ⁊ distictiõe q; unũ põt eẽ sine aª sicut distictio sine diſione ut patz in ptibus ꝓtinui ¶ Sed ẽ diffi. quõ unitas põt ꝓpetẽ multis que nihil habẽt cõe eo q̃ unitas pas/sionis uideatur exigere unitatẽ ſbiecti. Di co q̃ illa regula fallit in p̃dicatis negatiuis ⁊ in multis habitudinibus in q̃bus conue/niũt p° diuersa ¶ Ad argu^m patz. s. in p̃me p̃te

Q. 3.

UTRUM Unitas sit itranea numero, q̃ sic q; p̃ncipiũ ẽ itraneuz p̃ncipiato. Cõtra q; p̃uatio nõ ẽ itranea positio ¶ Hic dico 4ºr ꝛclusiones. Prima ẽ q̃ unitas nõ ẽ de essentia numeri. Hãc aũt ꝛclusiõem p̃bo 4ᵗ. 1° sic Sicut se habz p̃ũct° ad lineã istans ad tẽpus muta tum eẽ ad motũ sic unitas ad numerum sed p̃ũct° nõ ẽ de eẽntia linee nec istans de eẽ tẽ/poris nec mutatũ eẽ de eẽ mot° ergo ꝛc. ¶ 2° sic Quãdo aliq̃d diuiditur p duas d̃ãs una illaꝝ non ẽ de essentia altius sed ẽs di uiditur p unũ ⁊ multa ergo unitas nõ erit ꝗ essentia multitudis sed numer° uidetur esse quedã multitudo ergo ꝛc ¶ 3° Opposita quocũq; gñe oppõis nõ icludũt se iuicẽ i suis essentiis licz aliqñ unũ p aliud diffiniatur sed tãq̃ p additamẽtum sed unum ⁊ multa sunt oppõita ergo unitas non ẽ de essen^a nu meri ¶ 4° sic Impossibile ẽ q̃ rõ p̃uatiua sit de q̃ditate cuiuscũq; positiui ⁊ maꝝ ie sibi oppõiti sed unitas ut patz ex supradictis est rõ p̃uatiua, multitudo autẽ q̃d positiuuz ꝗ unũ essential'r nõ icludit aliud ¶ 2ª 2° ẽ q̃ unitas non ẽ ps itegralis numeri ⁊ b° p̃bo sic Oĩs ps itegralis uidetur de essentia sui toti° sed oñsum ẽ q̃ unitas non ẽ de essentia numeri ergo nec ps itegralis ¶ 3° sic Nullũ p̃uatiuũ uidetur posse eẽ ps itegralis alicui° positiui q; cũ oĩs denoiatio fiat a pte inpfe ctiori tũc totũ illud eẽt negatiuũ uel p̃uati uum sed unitas ẽ rõ p̃uatiua ergo ꝛc ¶ 3ª 2° ẽ q̃ unitas non ẽ fundamẽtale p̃ncipium numeri ⁊ hoc p; sic Nullũ positiuũ põt fun dari in p̃uatio q; tũc esset ipfecti° p̃uatiuo sed numer° ẽ q̃d positiuũ. unitas autẽ pri/uatiua ergo ꝛc ¶ 4° sic Quãdocũq; aliqª sunt formal'r incõpossibilia unũ non põt in alto fundari sed unũ ⁊ multa sunt duo icõ/possibilia sicut iter se ex oppõito ꝓdisa ergo numer° uel multitudo nõ fundatur i uno. al' unitate

¶ 4ª 2° ẽ q̃ unitas non ẽ formale ꝓstitutiuũ numeri q; nõ uidetur itelligibile q̃ forma le ꝓstitutiuũ alicui° positiui sit priuatiuum aliquod. Preterea unitas esset de eẽntia numeri q̃ ẽ falsum ¶ Cõtra primã 2°nez arguo sic Illud ẽ de eẽtia alicui° sine quo il lud nõ põt itelligi sed numerus non potest itelligi sine unitate ergo ꝛc ¶ Cõtra 2ªm q; illud ẽ ps itegralis alicui° in quod illud resoluitur sed numer° resoluitur i unitates ergo ꝛc ¶ Cõtra 3ªm Omnis numer° ra dicatur sup aliquã rõem formalẽ sed oĩs rõ

formalis que ē in rez natura necessario est una ergo ꝛc ¶ Lōtra 4.m q2 illō formal'r ꝓstituit aliq̄d p qō illud diffinitur s3 p unitatez nūerus diffinitur ergo ꝛc. ¶ Ad ꝑmum d° q̄ q̄ bene uult itelligere numez imagiatur ipum ēē abstractū ab unitate. unde quater/ nitas nō debet imagiari ac si eēnt 4°s unita tes sed ē una forma simplex unitates ñ iclu dens essential'r. sex.n.sunt solū semel sex. et nō bis ta

¶ Ad 2.m dico q̄ numerus sit aliqua forma simplex forma accipiēdo nō pōt resolui im mo sicut triāgul° uno destructo angulo de/ struitur tōliter ⁊ nō resoluitur. sic q̄narius uno destructo total'r destruit ⁊ ñ resoluit.

¶ Ad 3.m dico q̄ unū bene ē pricipiū nūeri. sed hoc ē unū nō unitas sed denoiatū ab uni tate ⁊ in illo fundatur rō nūeri ⁊ sicut uirt° moralis ē in prudēte nō in prudētia ita q̄ ē unū pricipiū fundamētale ipsi° numeri. ⁊ sicut rela° resoluitur in fundamētum sic numer° resoluitur in unum ¶ Ad 4.m dico q̄ quā/ do numer° diffinitur p unum illa nō ē diffi° essentialis ⁊ q̄dditatiua sed magis quedam descriptio circūlocutiua sicut cotidie dantur diffinitiones multe p circūlocutiōes que nō sunt q̄dditatiue. ¶ Dic tñ occurrunt diffi. ¶ Prima qūo unitas uel unū ē pricipiū nu meri ¶ Dico sicut dixi q̄ unitas i abstracto nullo modo ē pricipiū numeri sed unū sicut dicim° q̄ fundamētum ē pricipiū respectus fundati in eo ¶ 2.a di. qūo numer° mensur̄ p unuz ¶ Dico q̄ omnis respectus mēsurat p suuz fundamētum ⁊ ēminuz. mēsur° autē numeri fit p illa que sunt causa multitudis fundamētū non autē p illud in quo con/ ueniunt numerata. s. non p naturam sed per beceitates ¶ 3.a di. si p destructionē alicuius unitatis uel ꝓductionē nou° numer° causet uel destruatur ¶ Dico q̄ posito numero de/ nario unitate ablata totus numer° denari° destruitur sed tñ remanet nouenarius ⁊ alii ꝓres ¶ Sed tūc ē dubiū si nouenarius ⁊ alii ꝓres erant simul cū denario ¶ Dico q̄ binari° ⁊ ēnari° ⁊ sic de aliis usq3 ad .x. oēs sunt in eisdez unis. sunt.n.essentialē ordi nati. ideo posito denario omnes ꝓres po nūtur. hoc autē non cōiter inuenitur q̄ spēs multe eiusdez generis ꝓpinqui sunt simul. sed tñ in respectib° bene potest inueniri.

¶ Sed adhuc est dubiuz utrum plēs numeri eiusdē rōnis sint in eisdez unis ¶ Dico q̄ in quocunqz ſnario sunt tres dualitates ꝗz q̄ quelibz unitas potest alīi connūari ⁊ ex h° conuicitur satis euidenter q̄ ē forma respec/ tiua saltez apud aliquos qui dicunt hoc esse ipossibile in formis absolutis ¶ 2.a pa 3.a dubii ē utruz p ꝓductionem noue unitatis causaretur nou° numer° ¶ Dico q̄ numeri ꝓpantur formis specificis uel differentiis que sunt essential'r ordinate. ⁊ ideo una ad ueniente mutatur spēs. Eodē mō de nūo. ⁊ ideo addita unitate unitati uel numero sp causatur nou° numer°. ⁊ ex hoc satis euidē ter conuicitur q̄ ē forma re^ua. quia forma absoluta in q̄tacunqz distantia non potest causari ab agente limitato. sed a quocunqz agente q̄tūcunqz modice uirtutis causetur aliquod unuz in quacunqz distantia sit ali/ quid aliud cōuenēs in aliqua rōne determinata numeri cuz illo ꝓducto causatur nou° nūs. et determinatiua

Sed constituitur ne ille nou° nūs p ulti/ maz unitatē formal'r ¶ Dico q̄ nō q2 unita° sunt eiusdē rōis. ⁊ sic nūi cōstituti formal'r p eas essent eusdē rōis ¶ Preterea non est maior rō q̄ ultima ꝓstituat q̄ alie ¶ Ideo d° q̄ ꝑexigitur appō noue unitatis ad hoc q̄ sit nou° nūs q2 unitates ꝑcedētes nō sunt suf ficiēs pricipiū nūi illi° uel sbi de nouo adue niētis ex appōne noue unitatis ¶ Sed tūc occurrit di. utrū spēs nūi causet ex distātia ab unitate ꝑmo nūo appōita ¶ Dico q̄ bene fit uariatio nūi ex distātia nō tñ q̄ distātia sit illud i quo specifice nūi differūt s3 exigit ¶ 4.a di. utrū dato q̄ unitas nō sit de essentia nūi utrū nūs prior sit de essentia posterio/ ris ut binari de essentia ēnarii ¶ Dico q̄ nō q2 spēs que sunt eiusdē gēnis nūq̄ una est de essentia altīus ¶ Preterea Qñ aliq̄d iclu/ dit essential'r aliud pōt passio inclusi demō strari de includēte sicut passio animalis de homie. cū ergo passio nūi binarii sit paritas si binari° icluderet in ēnario parita s posset demōstrari de ēnario ¶ Dico ergo q̄ ꝓr nu mer° nō ē de essentia posterioris sed tñ uerū est q̄ sunt essentialiter ordiati ⁊ necessario habēt esse i eisdē sbis q2 posterior nō pōt esse

Dde q̄ quō Inter spō mny ē ordo cētis nō puelli° q̄ ēnij sit de eē alterig

qn sit i illo sbo i quo por licz nõ pcise i illo.
¶ Ad argumẽtum patz.

¶ TRUD. Numerus habeat aliq̃ unitatẽ. Dicit q̃dam doc. q̃ ñ q2 unũ ⁊ mlta ex oppõito distinguñt. Sed ꝓtra De quocũq3 ōr. sb3 ⁊ passio illi⁹ sed nũs ē uere ēs ⁊ unitas ē passio illi⁹. s. ētis ergo ꝛc ¶ 2° sic Omne qõ ē in gñe uel est unũ gñe uel spē uel nũo sed nũs pōitur in pnto ergo op3 q̃ hēat unã 1ã ꝛ. unitatũ ¶ Dico ergo q̃ nũs habz ppriã unitatē sicut passiones sicut ⁊ alia ētia ¶ Sed cõtra Que ex oppõito distiguñt unũ nõ pōt esse aliud. sed unũ ⁊ multa sunt h⁹. cõstat aũt q̃ nũs ē spēs que cadit sb multo ergo ꝛc ¶ Cõfirmatur q̃ plia inq̃tũ plia nõ sunt unũ sz nũs inq̃tũ nũs ē plia ergo nõ ē unũ. ¶ Dico ad 1m q̃ que ex oppõito distiguñt unũ nõ pōt esse aliud q̃ditatiue sed trñ denomiatiue non ē incõueniēs sicut ēs diditur p absolutum et respectiuũ. licz g̃ absolutũ q̃ditatie ñ possit esse respectiuuz tamẽ denoiatiue uidem⁹ q̃ absolutũ ē respectiuũ. sba. n. ē ad aliud denomiatiue. ⁊ q̃ntas ⁊ qualitas. eodẽ mõ de nũero. ¶ Posset tamẽ dici aliter q̃ unitas p quã numer⁹ ōr un⁹ nõ ē sibi oppõita sz numerus oppõitur unitati que ꝓuat eũ. nõ oppõitur autẽ unitati que denomiat eũ. patet igit q̃ op3 q̃ numer⁹ ponat aliquo mõ un⁹.
¶ Dic tamẽ sunt aliqua dubia. Primũ q° una forma pōt eẽ in distictis sbiectis plib⁹ numero ¶ Dico q̃ sicut unitas specie ⁊ formalis ē in nũeris ita op3 q̃ ibi ponatur ꝓa unitas nũeralis. sicut eiz dualitas ē una species nũeri ita hec dualitas ē unũ induiduuz dualitatis ¶ Dico ergo q̃ tali dualitati que est eadem numero nõ repugnat eẽ i duobus sbiectis. imo necessario ita definat sibi duo q̃ repugt sibi eẽ in uno sed op3 q̃ sit i duob⁹ sicut oēs ꝓcedũt q̃ dualitas ē duplũ ad unitatem. quero i quo sbiecto ē duplicitas. op3 dicere q̃ i duob⁹ nũero distictis. sic ḣ ¶ 2m dubiũ utrũ nũer⁹ sit essentialr multitudo. dico q̃ multitudo ē trãsb ⁊ ideo op3 dicere q̃ sicut multa trãscendẽtia includũtur in aliis trãscendẽtib⁹ ita multitudo i nũero nõ tamẽ ē gen⁹ nũeri. q̃ autẽ multitudo sit superior ad numeꝛ pbo primo q2 i diffinitiõe numeri pōitur multitudo. 2° q2 nũer⁹ ē mltitudo mẽsurata p unũ. 3° q2 nũer⁹ dicit multitudo ex unitatib⁹ aggregata. Et ꝓfirmatur q2 multitudo diditur p finitũ ⁊ infinitũ sz numer⁹ cadit sb finito ergo cadit sb mltitudie finitũ autẽ ē dzia didens multitudiez g̃ ꝛc.
¶ 3ª di. que ē spēs disa ꝓtra nũerũ ¶ dico q̃ quãdo gen⁹ diditur p dzias bñ op3 q̃ si una spēs sit sb una dzia q̃ iueniat spēs sub alia. sed nõ ē sic de disione trãscẽdẽtis cẽ ē multitudo ¶ 4ª di. Utrũ nũer⁹ sit sũma. ¶ dico q̃ si itelligatur p sũmaz aliq̃d factũ ab aia sic dico q̃ nõ ē sũma. si autẽ itelligatur per sũmam aliqua clausio sicut multitudo fita claudit sic dico q̃ ē sũma ⁊ sic patz.

¶ Distinctio 26ª.

¶ TRUD. In diuinis sit aliquod suppositũ absolutũ. q̃ sic Aug. p° de tri. dicit q̃ tres pſone sunt unus creator sed creare ē suppositi ergo sunt unuz suppositũ. nõ relatiuũ q2 sunt tria ergo absolutũ ¶ Cõtra q2 tẽ i dĩnis essent 4°r. suppositа ꝓtra definiatiõem ecclie ¶ Dic dicit un⁹ doc. q̃ sic q2 illud cui ꝓueniũt uel attribuũtur oēs opatiões essentiales. s. itelligẽ uelle creare ꝛc illõ ē absolutũ sed supposito attribuũtur ergo ꝛc ¶ Sed ꝓtra arguo 4ᵗ. Primo sic Nullũ absolutũ in dinis ē incõicabile sed omne suppositũ ex rõe qua ē suppositum ē incõicabile ergo nullũ suppo⁽⁾ ē absolutũ ¶ 2° sic Nullũ suppo⁽⁾ pōt eẽ quo alicui cum ipsuz sit ex rõe sua ultm⁽⁾ qõ. sed omne qõ ē cõicabile pōt eẽ quo ergo nm⁽⁾ ꝓicabile pōt eẽ suppo⁽⁾. cõstat autẽ q̃ istud suppositũ absolutũ esset ꝓicabile ergo nullũ suppositũ ē absolutũ ¶ 3° sic In diuis nõ sunt ꝑ fidẽ nisi tria suppõita eũ ergo sunt tria relatiua ñ erit aliq̃ absolutũ nisi dicas q̃ coincidit in idẽ cũ relatis qõ ē flm q2 de absoluto ⁊ relio dicunt extrema ꝗdictõis ergo nõ sunt idẽ.
¶ 4° sic Omne suppo⁽⁾ i natura itellectuali ē pſona ꝑ Ric. sed illud suppo⁽⁾ esset in nata itellectuali ergo esset pſona ⁊ sic i diuis eẽnt 4°r pſone. similr tũc i dĩnis eẽt una pſoa absoluta quod cõiter non concedit. ¶ Ideo Vopio q̃

dico q̃ in diuinis non ē aliq̃uod suppositum absolutum sicut nec aliqua psona absoluta q̃ utrũq̃z istorũ tam suppo^m q̃ psona ē incomunicabilis sbsistētia. nullũ autē absolutũ ē incomunicabile ergo ꝛc. ¶ Sed ꝗtra istud instatur 4^r. Primo sic Nam plri nõ errauerũt circa diuinitatē sicut circa psonarũ ēnitatē. ꝛ tamē ipi posuerunt i diuis unicum suppositum absolutum cui oēs act^s ꝛ opationes dinas attribuebāt ergo uidetur q̃ ita sit. ¶ 2° sic Actus semp sunt suppositorũ ut qd sed act^s eēntiales nõ pnt esse alicui^s ut qd nisi alicui^s absoluti q̃ ois act^s q̃ ꝗuenit plrib^s ꝗuenit eis p aliqd cōe. null^s autē respect^s ē cōis plonis ergo p aliqd absolutum. ¶ 3° Ratio subsistētis est tō psone sed dina essentia i sua ꝗsideratione pcisa habet rōem subsistentis g̃ ꝛ haberrōem psone. ꝗstat q̃ absolute ergo uidetur q̃ u^a psona absoluta sit cōis aliis sicut eē dicitur cōis. ¶ 4° sic Omnis indiuidua sba nature rōnalis ē suppositū uel psona ꝗ diffinitionem Boecii in libro de trin. sed essentia diuina ē indidua sba i natura rōnali g̃ ē psona. ꝗstat autē q̃ nõ re^ua ergo absoluta. ¶ Ad pmuz dico q̃ licz plri p rōem naturalem potuerunt inuestigare unitatē indidui absoluti cui attribuerēt act^s ꝛ opationes ꝛ ex hoc potuerũt demonstrare ēitatē suppositi ꝛ existētiā hoc ē q̃ opz dare suppo^m nõ tamē unum ul' plra uel utrũ suppo^m absolutũ uel re^uum. ¶ Dico g̃ q̃ in pmo nõ errauerũt. imo ad hoc deducit ō monstratio q̃ sit dare suppo^m. Si tñ dixissent q̃ illud erat absoluti erraſſent. simil'r si dixissent q̃ erat tm̄ umũ erraſſent. ¶ Ex quo colligitur q̃ rō suppositi' abstrahit ab absoluto ꝛ re^uo ex quo alique ꝗclusiones et ueritates possunt demōstrari de eo igno rā^o uel dubitādo utrũ sit absolutũ uel re^uum. ¶ Ad 2^m dico q̃ creare ꝛ ꝗsuare ꝛ alii act^s ꝛ opationes sunt dinarũ psonarũ ꝛ suppositorũ ut que uel qd. tamē pnt eē alicui^s indiuidui absoluti ut quo sicut hic hō gñat ut qd sed humanitas ē quo. ¶ Ad 3^m dico q̃ ñ sufficit ad rōem pfectā suppositi sbsistere nisi adiatur sbsistere incōicabil'r eo q̃ si cōicaretur iam posset eē quo. hoc autē repugt ultimo qd q̃ ipsum sit quo respectu alicuius. ¶ Ad 4^m dico q̃ Ric. corrigit diffinitionem Boecii ponēs incōicabile p indiduo ꝓpter animam rōnalē que ē indidua ꝛ tamē nõ est psona q̃z ipsa ē cōicabilis. ꝛ ideo tenēda ē diffi^o Ric.

¶ Sed hic ē di. si suppo^m diuinũ possit dici absolutũ. pbo euidēter q̃ sic Omne qd ꝑtur ō aliqua natura in pmo^o dicēdi p se ꝑtur nec^o de suppoito nē. hoc pz ex regl'a uulgata qñ altuz de alto ꝑtur ut de sbo q̃cqd dicitur de ꝑto ꝛ de sbo. ꝗstat autē q̃ nata ꝑtur i pmo modo dicēdi p se de suppoito. hec eiz ē uera in pmo modo pater ē deus ergo q̃cqd dicit de natura in pmo modo dicitur ꝛ ō suppōito .s. de patre sed ista ē uera in pmo mō de^o ē ēs absolutũ ergo ꝛ ista ē uera pater ē ēs absolutum'. ¶ Preterea In recta linea sunt i^a spēs ens absolutũ. Arguo tūc sic Omnis spūs ē ens absolutũ pater ē spūs ergo pater ē ens absolutũ. nec ualet fugere ad ꝑdicationem idētica q̃z quelibz pmissarũ ē q̃ddi^ua spūs ē ens absolutũ q̃ddi^tatis pater ē spūs q̃ddi^ua

Misuz fuit mihi aliq̃n ꝓpter istas rōnes q̃ ꝗ pater ē deus nõ esset uera i p^mo dicēdi p se. Et hoc ꝗfirmatur sic pmo auctoritate Aug 7° de tri. qui dicit q̃ non eo pater quo deus. Tūc sic Quādocũq̃z aliqd dicitur ō aliquo in pmo^o dicēdi p se ꝓpetit sibi cũ reduplicatione sbi q̃z homo inq̃tũ homo ē aīal sed ista ꝗ Aug. ꝛ ueritatē ē ꝗ'a pater inq̃tũ pater ē deus q̃z tūc omnis pater esset de^s ergo uidet q̃ pater non ē de^s in pmo^o dicēdi p se. ¶ 2° sic ꝗfirmatur q̃z eidē inq̃tũ idē nõ ꝓpetit ꝗdictoria uel saltē nõ ꝓpetit opposita i pmo^o p se sed pater inq̃tũ pater in pmo^o non ē ad aliqd ergo in pmo^o nõ ē ad se ꝛ absolutũ. ¶ Diuisis trabatur ista regula ad oppo^m Quādocũq̃z aliqua natura nõ suppoitat' in supposito ꝓprie rōnis formalis nõ dicitur de i^o in pmo^o. Exēplũ. albedo suppositatur i sba ideo nõ dicitur de sba in pmo^o sed eē dina ñ suppositat' i supposito ꝓprio ergo ꝛc. Minor patz q̃z suppōita' p aliqd alteri^s gñis .s. relationis g̃ ꝛc. ¶ Cōfirmatur q̃z qñ aliqua relatio aduenies alicui absoluto ꝗstituit relatiuum illud cui aduenit .s. absolutũ ñ dicitur i pmo mō dicēdi p se de isto ꝗstituto sicut pz q̃z similitudo aduenies qualitati constituit simile ꝛ tamē ista non ē uera in pmo^o simile ē quale sic ē hic ergo ꝛc. Si dicatur q̃ hoc ē

mex. in creaturis ppter distictionem realem relationis aduenientis ab eo cui aduenit relatio. nō sic autē in diuinis ppter summam idēitatē relatiōis ⁊ fundamēti. Si mq̄ sic dicat hoc ñ satisfacit q̄ ly ppte idēitate realem poterit pri. idēice uel realiter illō absolutū. nō tamē formal'r de ꝓstituto. tū quia idēitas realis nō uariat rōem formale. ideo nō pl' ppter eā uerificatur pdicatio in pmo mō q̄ si ita nō esset q̄ pdicatio pmi modi sequitur rōem formalē. Hoc tamē non dico nūc. sed dico q̄ hec pater ē de' ē uera ⁊ formalis. sed tamē q̄ erit uera in pmo dicendi p se sicut ista homo ē aial nō intelligo. sicut nec ista ē in pmo mō de' ē ens sicut ista hō ē aial q̄ ens nō includitur sicut ps ēntialis i deo. 2ª du. si suppositū diuinum debeat dici suppositū relatiuū. Videtur q̄ nō q̄ rōne essentie que ē principalis ⁊ absoluta debz ab ea denomiari. ⁊ sic nō debet dici relatiuum. Dico tamē q̄ ppter oppositā rōem debz dici respectiū q̄ q̄cūq̄z aliq̄d ꝓpōitur ex duob' semp ꝓpositū uel ꝓstitutū sequitur debiliorem seu infirmiorē ptē. psona diuina ꝓstituitur ex essentia ⁊ relatione ergo erit relatiua. Maior patz nam homo dicitur corpore' ppter ptē min' pricipalē ⁊ nō spūalē. sil'r ꝓpositū dicitur corruptibile ppter corruptiōez altius ptis. simil'r albū dicitur ēs p accēs q̄ ꝓdit aliquod accēs. sic dico q̄ psona debz dici relatiua. Ad argu^m patz.

Q. 2ª

TRUD. In diuinis sit aliquod absolutū indiuiduum q̄ non q̄ ibi nō est aliq̄ō suppositū absolutum. Cōtra ibi ē una natura nūo. Hic dicit un' magn' doc. q̄ licz in diuis nō sit aliq̄ō unū suppositū absolutū tamē ē ibi aliq̄ō indiuiduū absolutū. Nō ꝓfirmat quadruplici rōne. Primo^c. q̄ omne quod demōstrat ē singl'e. sed in pma demōstratur hic de' ad oculu q̄ ē ens absolutū ergo ⁊c. 2° sic Omne q̄ dicitur de uno solo ē indiuiduū sed h de' b Aug. de tri. dicitur de uno solo ergo ē indiuiduum. Ma. patz q̄ alioq̄n essent plures dii. 3° sic Natura cū singularitate ꝓstituit indiuiduum sicut gen' ⁊ dīa spēm sed in diuis nata dia ē cū singularitate absoluta ergo ibi ē indiuiduū absolutū. 4° sic Aug. 7°. de tri. deitas non dicitur de trib' psonis sicut ul'e de singl'ib' ergo ops q̄ essentia diuina sit una singularis in trib' ⁊ absoluta ergo ⁊c. Sed ꝓtra h' instatur 4^r. Primo sic Nullū absolutū in diuis ē incōicabile sed omne indiuiduū ut indiuiduū ē incōicabile ḡ nullū indiuiduū ē absolutū in diuis. Ma. uidetur de se manifesta Ma. patz q̄ p te ē uera. 2° sic Indiuiduū est q̄ dicitur de uno solo sed h de' dicitur ō tribus ergo hic de' ñ erit indiuiduū. 3° sic In ordine pntali nihil ē inferi' indiuiduo sed deo multa sunt inferiora. s. suppōita ō q̄b' b idē nomē ⁊ b eandem rōem dicitur. 4° sic Ita hec psona est indiuiduū psone sicut hic de' ē indiuiduū deitatis. si ergo hic de' fit indi^m tūc erūt 4^or indiuidua. s. tria indiuidua psone que sunt respectia ⁊ 4^m diuinitatis q̄ ē absolutū quod ē inꝑuenies. Ad pmū dico q̄ est incōicabile pōt intelligi duplicit uel sicut natura in pl'ibus indiuiduis ⁊ isto' indiuiduū ē incōicabile. uel sicut hec natura ē ꝓicabilis pl'ibus suppositis ⁊ isto' indiuiduo ut indiuiduum ē non repugnat ꝓicari. Ex hoc ad argumētum dico ad maiorē q̄ nullū absolutū incōicabile ē 2° sed pmo' omne absolutum ē incōicabile. ⁊ ad minorē dico q̄ omne indiuiduū ut indiuiduum ē incōicabile pmo modo sed tamē nō 2° ⁊ sic uariatur medū. Ad 2^m dico q̄ indiuiduum dicitur de uno solo sicut hic de' dicitur de uno solo deo. quando tamē natura indiua ē in pl'ib' suppositis unū indiuiduū pōt dici de pl'ib' suppositis. sicut si idē color esset in pl'ibus sbis diceretur de eis. sic in ꝓposito. Ad 3^m dico q̄ b de us nō dicitur de patre ⁊ filio ad modū quo ul'e dicitur de singularib' ⁊ supr' ō inferioribus cū ita singularis sit hic de' sicut hic pī. sed ad modū quo hec humanitas dicitur de hoc homie singulari. Ad 4^m dico q̄ sicut i nobis multe beceitates concurrūt ad unū hoc que tamē non faciunt distincta hec ppter coincidētiam in idē. sic beceitates deitatis et psone coincidūt i idē saltē i idem real'r ⁊ ideo non faciūt distincta indiua. Hoc uiso intelligēdum ē ad quid pōitur hoc indiuiduū absolutum in diuinis ⁊ dico hic 4^or ꝓclusiones. Prima ē q̄ huic indiuiduo attribuūt omnes

spatria

opatiões essentiales ad intra ⁊ ex. ¶ pbatur q2 h est bon⁹ pcessus. hic de⁹ intelligit. et pater ⁊ filiꝰ ⁊ spūs sanctꝰ sunt hic de⁹. ergo ꝛc. ⁊ sicut hic de⁹ ē quasi mediū hic ad ꝛcludendum de quolibꝫ supposito istas opatiões essentiales. q2 sibi adequate ꝛueniūt. ⁊ sic p ipsum de omnib⁹ suppositis possunt demonstrari. ¶ 2ª ꝛclusio ē. q opatiões notiões ad itra siue ad ex ñ ꝛueniūt p⁹ huic ôo. l'istiñ idiuiduo. sicut sūt gnare ⁊ spirare ⁊ icarnari. q2 si sic. tūc iste opatiões omnib⁹ ꝛueniens quod est fl'm. ¶ 3ª ꝛclusio est q hic deus ē cōis omnib⁹ psonis. Nam omnes psone sūt unus deus. ⁊ nō nisi unus de⁹ uūo. g̃ sunt h deus. ¶ 4ª ꝛclusio ē q lucꝫ indiuiduum sit idē real'r cū qualibꝫ psona. non tamē formaliē. q2 est absolutū. psona aūt relatiua. ¶ Sed ꝛtra hec istatur 4ᵗ. Primo sic. Si ille est bon⁹ pcessus qui ē facꝰ in pma cōclusione. iste erit bon⁹. hic de⁹ generat. hec essentia ē hic deus. ergo ꝛc. ¶ 2º. Quia cū hic de⁹ sit prior patre. hic de⁹ priꝰ creabit q̃ pater. qō ē fl'm. ¶ 3º. Quia q̃cq̃d attribuit inferiori uidetur ꝛpetere supiori. sed distictio attribuit patri. ergo huic deo. ergo sicut pater distinguitur a filio. ita hic de⁹ ab hoc deo. ¶ 4º. q2 tūc saltē erūt 4ᵒʳ supposita formal'r distincta. ¶ Ad pmum dico q deitas uel essentia sūt magis abstracta q̃ sit hic de⁹. ideo m'ta de hoc deo uerificari possunt. que nō uerificāt de essentia uel deitate. ¶ Si dicatur q h de⁹ nullo modo distiguitur ab essentia. ergo qō sibi ꝛuenit ⁊ eēntie ꝛuenit. ¶ Dico q ratione illiꝰ quod ꝛcernit hic de⁹ quod non ñ cōcernit deitas. pōt supponere p psonis p q̃bus nō supponit essentia uel deitas. ¶ Ad 2ᵐ dico q actio duob⁹ attribuitur ⁊ principio quo ⁊ pncipio quod. ⁊ semp priꝰ principio quo q̃ pncipio quod suo modo. Unde ꝛcedo q h deus prius creat eo modo quo tale pdicatuꝫ ꝛpetit pncipio quo q̃ crearet pater uel filiꝰ. Sed in gnatiōe ē ne hic deus quo uel quod. Dico q respectu psone ē quo. respectu auieꝫ essentie ē quod. ¶ Ad 3ᵐ dico q pdicatum negatiuū dictū de inferiori nō ꝓpter h⁰ dicitur de supiori uel ētiā equipollēs negatiuo cuiusmōi ē distictio. ¶ Ad 4ᵐ dico q nō est inconueniens formaliter loquendo. concedere multa indiuidua formaliter distincta. licet nō pl'a supposita. ¶ Ad argumētum patꝫ.

TRUDD Persona dina formaliter constituatur p absoluta. q sic q2 bᵐ Ricardū in diffinitiōe psone pōitur sbsistētia que uidetur dicere aliquid absolutū. ¶ Lōtra. bᵐ Boetiū. relaꝰ multiplicat trinitatē. Simil'r Aug. Quicquid est ad se ē omnib⁹ cōe. ¶ Hic uidēdū ē pmo de quesito. 2º. dato q nō. si positio ista poneretur quō posset intelligi q ꝛstitueretur p absoluta. ¶ Quātuꝫ ad pmum dicē uolūt aliqui. q psone diuīe ꝛstituūtur p absoluta. q pbāt 4ᵗ. Primo sic. Persona siue suppositū pfectissimū. habet ꝛstitutiū pfectissimum. sed psone diuīe sunt pfectissime. Lōstat autē q rō absoluti est pfectior rōe r'oīs. ergo ꝛstituᵘᵃ diuiaꝫ psōaꝫ erūt absoluta ⁊ nō reᵘᵃ. ¶ 2º. Quicq̃d attribuit sbe create rōne pfectiōis. debet attribui ⁊ diuīe cū ipsa sit pfectissima. sed sbe create attribuit supposita ri in supposito sui generis ratiōe sue pfectiōis. negatur autē ab accidente ꝓpter eiꝰ impfectiōēz. ergo ꝛc. ¶ 3º. Nullū suppositū sbale pōt ꝛstitui p aliquod qo nō sit sba. q̃a tūc nō diceretur sbale cuꝫ denomiatio fiat a principali ꝛstitutio. sed diuīe psone sūt suppositā sbalia. ergo opꝫ q ꝛstituātur p aliquod de genere sbe. ¶ 4º sic. Illud quod inuenitur in sba creata rōne ipfectiōis nō debet diuīis psonis attribui uel diuīe nature. sed ꝓpter impfectiōem inuenitur in omni sba creata q ipsa est suppositabil' i supposito alieno. sicut patꝫ in icarnatiōe. ergo ꝛc. ¶ Lōfirmat aūt ista opinio. Quia cuiꝰ pncipiū ꝛstitutiuum formale ē relaꝰ illud ꝛstitutū nō ē ad se. sed psona diuīa bᵐ Aug. ē ad se. ergo eiꝰ pncⁱᵐ formale nō ē relatio. sed omne quod ē uel ē reᵘᵐ uel absolutū. ergo ꝛstituit p absolutū. ¶ Sed ꝛtra istā opiniōem arguit ab aliis 4ᵗ. Primo sic. Illud non est ponēdum in deo quod simplicitati diuīe psone repugnat. sed ponere q ꝛstituatur p absoluta repugt simplicitati diuīe psone. q2 absolutuꝫ additum absoluto necessario facit ꝛpositiōem. ¶ 2º sic. Illud nō ē ponēdum in deo quo posito destruitur summa ꝛnexio ⁊ sūma cōexntia

p2

duniaz psonaz. sed hoc posito hoc accideret quia si una nō esset ab alia. nō esset summa pnexio. Similr si una posset intelligi sine alia. ergo ꝛc. ¶ 3°. Illud nō debet pōi quo posito natura diuia pōitur distigui ꝛ nuari eo q̄ ipsa una sit sūma res. sed si psone dine pstituerētur p absoluta. sic distigueretur natura diuia sicut natura humana p beceitatem ergo ꝛc ¶ 4° sic. Nihil ē assereduz quod repugre uidetur sacro canoni. sed in sacro canone semp psone nominātur nōib° relatiuis ꝛ nūq̄ p noia absoluta. ergo uidetur q̄ nullaten° potest pdicta opinio sustineri. ¶ Iste rōes nō pcludut ¶ Prima nō. q2 q̄ncūz pūcta habēt ultimā actualitatē ꝛ unuqōqz p se. illa ponere nō possunt siue sint absoluta siue rel̄ua. q2 unū pōnētū semp ē i potent. sed ista ponuntur ultimate actuata. ergo ꝛc ¶ 2ª magis ē ad oppositū. q2 cōstituta per pprietates absolutas eiusdē ipēi magis conuenūt q̄ p pprietates relatias oppositas ul' disparatas. ꝛ etiā rō pbaret q̄ non ē summa pnexio patris ad spūm sanctū. q2 p disparata pstituūtur ¶ 3ª nō pcludit. q2 p° eēn° dina esset de se hec una beceitate. ꝛ postea nō itelligitur nō aduenire alia beceitas. sed pprietates suppositales que q̄ncumqz essent absolute nō distiguerēt essentiā eo q̄ pri° eēt hec. ¶ 4ª nō ualz. q2 loc° ab auctoritate ñ tenz negatiue. ꝛ ideo dato q̄ scriptura non exprimat nisi sic. eo q̄ melī° itelligam°. nō tamen obstat q̄n adsit. sicē inuit sap. puer. 5°. dic nomen ei° si nosti. ¶ Ad rōnes etiā p° opinionis difficile est rnderē. maxie suppositio q̄ psona in creaturis pstituatur p aliquid de ḡne sbe ¶ Dico tamē q̄ psone dine nō pstituūtur p absoluta. magis puct° auctoritatib° q̄ rōnib° ¶ Intelligēdum tamē pter solutiōem istarū rōnum. q̄ nulla psona nec creata nec increata pstituitur p aliqō absolutū. quia tūc natura sumpta a uerbo pdidisset aliquid absolutuz ꝛ hoc ē fl'm. Cōstituitur autē psona creata p aliquod negatiuū ¶ Tūc ad pmam cōcedo maiorē. ꝛ ultra pcedo q̄ psona dina pstituit pfectiori pstitutuo. Sed ad minorem dico q̄ absoluto repugt pstituere psonam. ꝛ ideo nullū absolutū ē pfecti° pstitutiuū relatiōe ꝛ p pñs nō pcludit. ¶ Ad 1ᵐ dico q̄ totum illud pfectioris quod est in sba creata ꝛ plus debet attribui diuie. modo minor est falsa q̄ sba creata psonetur p aliquid sui generis q2 psonatur p negatiōes que p se nulli° generis sunt. ergo ꝛc ¶ Ad 3ᵐ dico q̄ suppositū magis denoiatur a sba i qua ē q̄ a suo pstitutiuo. sicut suppositū humanum dicitur suppositū sbe ꝛ nō negatiōis cū tamē constituatur p negatiōem. Eodē mō dico q̄ suppositum diuinū ē diuinū ꝛ nō relatiōis. ¶ Ad 4ᵐ dico q̄ nulli nature suppositali conuenit suppositari p aliquid sui generis. sed q̄ natura creata possit suppositari alio suppositō q̄ suo. hoc pōt sibi pptere rōne impfectiōis sed nec suū suppositū ᵐ est sui generis. ¶ Ad illud de psona q̄ est ad se sepe dictum est.

¶ Quātum ad 2ᵐ uidēdum ē p quā uiā posset pdicta opinio declarari ¶ Ad qō sciēdum est q̄ in supposito creato 4ᵒʳ p ordiez iueniuntur. Primū ē natura specifica ¶ 2ᵐ p prietas indiuidualis. ꝛ ista nō sunt adequate idē. q2 si deus crearet aliū solē. natura qdem specifica eadē esset. sed tñ pprietas idiual' nō esset eadē ¶ 3ᵐ est sua pprietas suppositabilis. nam pri° natura ē hec q̄ sit suppositum. hoc patz. q2 uerbū assumpsit naturam in athomo. nō tamē assūpsit eaz suppositam sed eā in suo supposito suppositauit ¶ 4ᵐ est respect° originis aduenīs si illud suppositum sit alteri° pductiuū in 4° signo aduēiz origo. Sic oportz imaginari tenendo opinionē istā q̄ pmo ñelligitur natura diuina 2° hec natura. 3° hec natura supposita. 4° suppositū originās. Ideo 6ᵐ alios alteri°. s. opinionis. pri° est pater pstitutus q̄ itelligat spirare spūm sanctū ¶ Sed ꝛtra. Naz ex h° uidētur sequi 4ᵒʳ impossibilia. Primū est q̄ fili° ꝛ spūs sanct° pri° essent q̄ essent pductī a patre. pbo. q2 6ᵐ pdicta p pprietas absolutas pstituūtur ꝛ habēt esse i 3° signo. in 4° autē pducūtur. ergo pmo habēt esse q̄ pducātur ¶ 2ᵐ impossibile ē q̄ pducētur ꝛ originarētur pductiōib° q̄b° no exñtibus nihil munus haberēt esse. q2 in 3° signo hñt esse. ꝛ in 2° signo nō sunt ille pductiōes. sed in 4° possunt eē sine illis ¶ 3ᵐ ipossibile ē q̄ pri° essent iste pductiōes in potentia q̄ in actu q2 in 3° signo nō habēt adhuc esse. ergo

Insupōto creato 4ᵒʳ p ordiez

possunt eē. ⁊ etiā prius psone eēnt i potētia q̄
in actu. quia nō habent esse nisi p origines.
que solū sunt in 4° signo ¶ 4.m ipossibile ē
q̄ filius ⁊ spūs sanctus essent necesse eē a se. q̄
in 3° signo nō essent ab alio. ⁊ eēnt. ⁊ nō ꝓtin
genter. ergo necessario. ⁊ sic prius eēnt ne/
cesse eē q̄ haberēt respectū ad inuicem. ¶ Ad
primum dico q̄ ul'r ⁊ semp p ductum ordine
nature p̄cedit p ductionem qua p ducit. sicut
radius qui p̄cedit a sole prius ē radius q̄
p ducatur. Sic dico de psonis q̄ non esset
incōueniēs q̄ ipse naturaliter p̄cedere tuam
p ductionem. sicut absolutū radii p̄cedit nata
p ductionem radii saltem q̄tum ad q̄ritatem
sed tamē q̄tū ad existētiā ñ sic. q̄ forte existētia
est in eodē signo cū p ductione. nec p̄cedit. sed
de hoc alias magis dicetur ⁊ declarabitur.
¶ Ad 2.m dico q̄ licet in 3° signo itelligeret
q̄ditas p se. nō tamē illo 3° signo existeret
sed p̄cise in 4°. eo q̄ sicut dictū est origines
⁊ existētia determinat sibi idē signū. ⁊ tunc. s.
in 4° signo primo essent. ¶ Ad 3.m dico q̄ nec
circē bene u.tare quando essent i potētia ob/
iectiua. ⁊ ideo supposito q̄ repugnat psonis
esse i potētia obiectiua. ¶ Dico q̄ eis repugt
ꝓstitui p pprietates relatiuas p ductiones
p̄cedētes. ¶ Ad 4.m dico q̄ impossibile ē ali
quid intelligi necesse eē nisi p illo signo p
quo itelligitur esse. Et q̄ dictū ē q̄ pro 4°
signo p̄cise psone itelligūtur esse. ⁊ p eodem
signo sunt ab alio in nullo essent necesse eē
a se. ¶ Sed ḃ ēdi. Quia si sunt tres ppetas
absolute erūt tres dii sicut tres homines dicunt
tres ppter tres pprietates indiuiduales.
Dico q̄ tres pprietates indiuiduales nō faci
unt tria indiuidua sicut tres homines. eo q̄
natura nūatur p ipsas pprietates idiuiduales
nō tamē tres pprietates suppositales faciūt
tria indiuidua. eo q̄ natura p̄intelligit adequa
ta sue hecceitati. sed solū faciūt tria suppos
ita in quibus natura non nūatur. ¶ Ad ar
gumētum patet.

QUARTUM persone diuine ꝓstitu/
ūtur p pprietates relatiuas. q̄ nō
Quia ḃ.m Aug. 5°. de tri. Idem est
in deo esse ⁊ sbsistere. sed esse ē absolutū. ḡ
⁊ subsistere. ¶ Contra. Damacen.° Solus
pprietatib.° relatiuis differūt dine ypostases.
¶ Dic p° dicā de pprietatib.° ꝓstitutiuis ḃ.m
earū natura. ⁊ 2° de eis in q̄tum cōstitutiue
sunt. ⁊ de earū ui ꝓstitutiua. ¶ Quātum ad
primum pono 4.or p̄ambula. ¶ Primus est q̄
paternitas ⁊ gnatio actiā in patre sunt una
relatio. q̄ in psona patris ḃ.m theologos nō
sunt nisi due relationes. tūc autē eēnt tres. s.
iste duē cū spiratione actiā ¶ 2.m p̄ambulū est
q̄ gnatio ⁊ paternitas in patre uidēt habere
aliquā distinctionem formalē. ⁊ hoc. q̄ quecūq̄
sunt eiusdē rōnis formalis ubicūq̄ inueniūt
fuat eādem rōem ⁊ distinctionē formalē. quā
scilicet habēt ex suis rōib.° formalib.° sed gna
tio ⁊ paternitas ponūtur eiusdē rōnis i deo
⁊ in creatura. ⁊ ideo cū hic distinguātur q̄ddi
tatiue. ⁊ ibi ¶ p. Quādo aliqua ita se habēt
q̄ aliquid repugnat uni ḃ.m suā rōem q̄ nō
repugt alti. illa uidētur aliquo mō distingui
sed ita se habet gnatio ⁊ paternitas. ergo ⁊c
Maior ē mānifesta. Minor declaratur sic.
Nam paternitati in q̄tum paternitas est. re
pugnat esse in natura nō uinēte. Nā ignis
nō est pater ignis. nec sol rane. gnatio aūt
in q̄tum gnatio ē nō repugt. nam ignis ge
nerat. ⁊ sol generat ¶ 3.m ē q̄ gnatio passiua
⁊ filiatio sunt una relatio. q̄ si nō. tūc eēnt
in filio tres. tū spiratio actiā sit ibi una rl'o.
¶ 4.m q̄ distinguūt formal'r. tū q̄ distinguūt
q̄ditatie in creaturis. tū etiā q̄ filiatio re
pugnat igni ⁊ nō gnatio passiua ¶ Et sic
sūt ne in spū sancto tales relationes distincte.
¶ Dico q̄ nobis ē magis manifesta p ductio p
modū nature q̄ p modū uolūtatis. ideo de
istis magis loquimur. tum q̄tū ad rē forte ibi
sunt. ¶ Istis p̄missis pono 4.or exclusiones
ad ꝓpositū. Prima ē q̄ rō formal' genera
tionis actie p̄intelligitur rōni formali pater/
nitatis. q̄ quale ordiem habet aliqua ubi
sunt realiter distincta. tale ordiem habent ubi
sunt distincta formal'r. gnatio autē i creatu
ris ē prior paternitate. imo ē dispositio p̄uia
ubi sunt distincta real'r. ergo gnatio ⁊ pater/
nitas in diuis ubi sunt distincta solū ḃ rōem
formale tale ordiem habebūt ¶ 2.a exclusio
est q̄ rō formalis gnationis passiue in filio
p̄intelligitur filiationi. q̄ ex rōib.° formalib.°
tale ordiem habet. ergo in diuis ubi fuant

furōnales formales tale ordiem habebunt
3ª ꝛclusio ē q̃ ꝓprietas patris uidet magis
ꝓstitutiua sb rōne gnātiōis actie q̃ sb ratione
paternitatis. q̃ rō ꝑme ꝓprietatis uidetur
ꝑme psone ꝓstitutiua; sed gnatio actia ē ꝑma
rō. ergo magis ꝓstituet 4ª ꝛclusio est q̃
ꝓprietas uerbi uidetur magis ꝓstitutiua sub
rōne gnātiōis passiue q̃ filiatiōis. quia sicut
spiratiō nō ꝓstituit q̃ posteriꝰ aduenīēs. ita
nec ꝓprietas sb rōne filiatiōis. q̃ posterius
aduenit Sed orīt diffi. quare paternitas
in diuis nō ita ꝑcedit gnationē sicut dicere in
creatis ꝑcedit actū intelligēdi Dico q̃ nec
in creatis dicere ꝑcedit t̃minū. tamē si pone/
retur paternitas gnatiōem ꝑcedere in diuis.
multe diffi. soluerētur de ꝓstitutis psonarū
Quātuz ad 2ᵃᵐ ptē questiōis ꝑmitto 4ᵒ
ꝓambula. Primū ē q̃ relatio ꝓpata ad suū
oppositū no ꝓstituit diuiam psonā. q̃ habi
tudo relatiōis ad t̃minū est habitudo ad ex/
trisecū. habitudo aūt ꝓstitutiua ē ad itrisecū
ergo ꝛc. Cōfirmatur. q̃ ꝓstitutio alicuius
psupponit unōem ꝓstituētiū. ⁊ sic ꝓstitutiuū
psupponitur. ergo habitudo uniꝰ cōstitutiui
ad aliud 2ᵐ ꝓambulū ē q̃ relaᵒ ꝓpata ad
suū fundamētuz ꝓstituit. q̃ nullū ꝓstituiᵗ
formale ꝓstituit nisi inq̃tuz respicit suū fun
dametale cū ex eoꝝ unōe ꝓstitutiō sequatur
⁊ sic relaᵒ ꝓpata ad ēntiam ꝓstituit psonam
3ᵐ est q̃ relatio dina sb suā rōem formalē
⁊ q̃ditatiam nō ꝓstituit psonā imediate. q̃
p suā q̃ditatē ē ad t̃minū cū eiꝰ q̃ditas sit
ad aliud 6ᵐ Aug. ut aūt est ad t̃minū nō cō
stituit 4ᵐ ꝓambulū ē q̃ relatio diuina p
suam passiōem ē ꝓstitutiua. naz uis ꝓstituᵗᵃ
est p se passio eiꝰ q̃ nō p accīs; sed p se sibi
ꝓpetit ꝓstituere. ⁊ ñ i ꝑᵒ ut patuit in ꝑᵒ ⁊ 3ᵒ
ꝓābulo. g̃ p se 2ᵒ. q̃ nec 3ᵒ modꝰ nec 4ᵒ di/
cendi p se sunt modo ad ꝓpositū 2ᵒ ꝓfir
matur. quia sicut potētia passiua est passio
materie que ē ꝓstitutiua fundamentaliter uel
materialr. ita potētia actia uel iformatiua
ē passio ipsiꝰ forme que ē ꝓstitutiua formalr
Eodē modo dico q̃ uis ꝓstitutiua est passio
relatiōis diuie qua formaliter constituit;
Istis ꝑmissis pono 4ᵒᵗ ꝛclusiōes. Prima
est q̃ relatio diuia nō ꝓstituit inq̃tū relaᵒ est
sb rōne generali relatiōis. q̃ tūc oīs relatio
ꝓstitueret. q̃cq̃d. n. ꝓuenit relatiōi iq̃tū relaᵒ
est. ꝓuenit omni relatiōi 2ᵒ ꝛclusio ē q̃ re
laᵒ dina nō ꝓstituit iq̃tū relatio sb rōe pnᵗ
utpote mq̃tū paternitas aut filiatio aut spi
ratio passiua. q̃ omnia ista sunt i creaturis
sine uiꝰ ꝓstituᵗᵃ. nam paternitas i creaturis
non ē ꝓstitutiua 3ª ꝛclusio ē q̃ relaᵒ diuia
ꝑcise nē ꝓstituit inq̃tuz diuia. q̃ tūc oēs re
latiōes que sunt in deo ꝓstitueret q̃ rlones
⁊ ultra hoc sunt diuie. hoc autē apparz flm
esse in spirōne actia 4ª ꝛclusio ē q̃ relaᵒ
diuia non ꝓstituit ꝑcise inq̃tum ꝓpria. quia
prioritas uel ꝑmitas originis que soli psōe
patris ꝓuenit 6ᵐ omnes. q̃cq̃d sit de ꝓoritate
nō ꝓstituit patrē. ergo nō eo q̃ relatio est et
ꝓpria ꝓstituit Iūs ꝑmissis pono 4ᵒᵗ cō
ditiōes necessarias ad hoc q̃ aliqua relatio
ꝓstituat psonā. Prima ꝓditio ē q̃ oportet
q̃ relatio sit formaliter insistēs. quia si esset
tm assistēs sicut ponit ꝓpositiuꝰ. nō ꝓstituet
eā. ⁊ ꝓbatur sic. Impossibile ē aliqua duo
unū ꝓstituere nisi unū sit i alio formaliter
assistēs autē ut sic nō est formalr in illo cui
assistit. ⁊ ideo seqtur q̃ si negētur diuie re/
latiōes fundari aut ponātur separi. nūq̃ cō
stituēt. 2ª ꝓditio ē q̃ oꝑ q̃ sit sbsistens.
q̃ nulla relatio inherēs pōt ꝓstituere suppoᵗᵃ
q̃ omne inherēs aduenit q̃dāmodo sbsistē
ti. ⁊ ꝑcise rlones diuie ꝓstituūt. quia ille sole
sunt sbsistētes 6ᵐ Hilariū de tri. 3ª ꝓditio
ē q̃ oꝑ q̃ relatio sit ꝓpria. relatiōes cōes nō
ꝓstituūt licz essent adhuc subsistentes. ut est
equalitas. silitudo. idētitas. q̃ sūt ꝓicabiles
⁊ p ꝓñs esse incōicabile dare nō possūt sicut
oꝑ in ꝓstitutio 4ª ꝓditio ē q̃ oꝑ q̃ relaᵒ
sit ꝓpria ⁊ ꝑma. q̃ si aliqua alia ipaz ꝑue/
niat que ꝓstituat psonā ipsa erit eductiua i
sicut patet in spirōne actia que ꝓuenit ꝑi
q̃ uis solꝰ pater spiraret. aut de ꝑmitate ori/
ginis que soli patri ꝓuenit. Sic g̃ dico ad
questiōem magis motus ex auctoritatibus
sanctoꝝ ⁊ sacri canonis q̃ ex rōnib⁹. q̃ psōe
diuie ꝓstituātur p relatiōes uel relatias pro
prietates eo modo quo dictū ē Sed cōtra
instatur 4ª. Primo sic. Omnis q̃ditas ō
se ē ꝓicabilis pluribꝰ ut cōiter cōceditur. sed
nullū cōicabile pōt dare eē incōicabile; cuiꝰ
ē esse supponibile. relatio aūt ut paternitas

est q̃ddítas. ergo paternitas non dabit esse incõcabile ¶ 2° sic. Impossibile ē q̃ aliqua diuersoꝝ generꝝ faciāt unū nisi p accidēs. Cõfirmatur. q̃ ex rõnib⁹ disparis ⁊ nõ sbalternis nõ fit unū formal'r. huiusmõi autem sunt ista. ergo ꝛc ¶ 3° sic. Suppo⁷ nature sbalis ē ꝑma sba. sed nulla ꝑma sba potest ꝓstitui ex aliqua relatiõe cũ sit absoluta. ergo ꝛc ¶ 4° sic. Ab ultimis ꝓstitutis nõ pōt abstrahi aliquod cõe. sed a relatiõib⁹ abstrahitur hoc quod ē relatio. ergo non ultimate ꝓstituūt. ¶ Ad ꝑmũ dicũt aliq̃ q̃ paternitas ut paternitas nõ ꝓstituit. sed ut h̄ ¶ Ad ōtra. Quero q̃d intelligis p li h̄. aut aliquaꝝ rõeꝝ formalē. ⁊ ista ē ita cõicabilis sicut alia. aut singularitatē ⁊ illa nõ ē de se rõ re⁷ ¶ Dico ergo q̃ nõ omnis q̃ddítas ē cõmunicabilis imo est aliqua cui repugnat cõicari ¶ Sed Querit. utruꝝ sit paternitas ¶ Dico q̃ nõ q̃ paternitas cõicatur creature. sed illa rõ quia circũloq̃mur p paternitatē ⁊ illa ē icõicabilis ⁊ illa ē quę ꝓstituit ¶ Intelligēdum ē tamē q̃ sicut p sbam trãscēdentē circũloq̃mur illud quod ē ꝑmum inter ꝑdicamēta. ita ⁊ p sapiam unā qualitatē quę ē in genere qualitatis. ita p paternitatē circũloquimur unā rõem specifica cui ex se repugt cõicari. ⁊ ista ꝓstituit. nõ autē paternitas ¶ Ad 2ᵐ dico q̃ ab illis quę sunt diuersoꝝ generꝝ ⁊ a disparis nõ sbalternis nõ cõstituitur aliquid unũ formal'r. q̃ddítatiue. sed bñ ꝓstituiē aliqõ unũ idētice ⁊ real'r. dũmodo sint idem real'r. sic ē in ꝓposito ¶ Ad ꝓfirmationem dico q̃ nõ facit essentia ⁊ relatio unũ formaliter. p̃sona eiꝝ nõ ē unũ formal'r. non eiꝝ est 3ª rõ resultās sed sunt rõnes formales disparē ⁊ ꝓstituūt unũ. q̃ sunt unũ idētice ⁊ real'r. Similiter p̃sona creata non est una formal'r. q̃ icludit negatiõem. ¶ Ad 3ᵐ dico q̃ indiduũ absolutu ē in diuis tenēs locũ ꝑme sbe. ⁊ illud nõ icludit aliq̃d nisi de q̃ne sbe: sicut etiā in creat uris sba singularis. sed tamē p̃sona creata q̃tum ad totum illõ quod diuinũ nõ ē ꝓprie in genere sbe. eodem modo in ꝓposito ¶ Ad 4ᵐ dico q̃ a primo diuersis nõ pōt abstrahi ꝓcept⁹ q̃ddítatiu⁹. ⁊ sic ab istis ꝓstitutis nõ abstrahitur. ⁊ pōt tñ bene ꝓcept⁹ denomiatiu⁹ uel aliqs ꝓcept⁹ cõis q̃ dicatur ita ō eis q̃ddítatie. sicut gen⁹ dicitur de dīa. nõ in ꝑmo modo ⁊ reductiue tātum ¶ Intelligēdum ē eiꝝ q̃ relatio quē dicitur de istis ꝓstitutiuis nõ dicitur i ꝑmo modo dicēdi p se sicut ps essentialis. q̃ tūc nõ essent ꝑmo diuerse. sed dicitur eo modo quo dictũ ē. q̃ ens dicitur de deitate. ⁊ gen⁹ de dīa. sic rela⁹ de paternitate ⁊ aliis ¶ Sed hic oriūtur aliq̃ diffi. Pria. q̃ ꝯ⁷ Aug. 7° de trini. Omne quod refertur ē aliquid excepta relatiõe. sed illud aliud nõ ē essentia q̃ illa nõ refertur relatiõe originis. q̃ p̃sona cũ non sit aliud dare. ⁊ sic p̃sona est aliquid excepta relatiõe ¶ 2ª diffi. quia ꝯ⁷ Aug. 7° de tri. Omne quod relatie dicitur ad aliquid pri⁹ ē ad se. ergo si pater nõ ē ad se ꝯ⁷ Aug. iam nõ erit ad aliud. ⁊ p̃ q̃ nõ iclud relatiõem ¶ 3ª diffi. ē quia omnis forma dat suũ esse formale illi cui ꝑmo inest. sed relatio nõ dat suũ esse formale essentie q̃ ipsa nõ ē relata. ergo dat supposito. sed omne cui dat forma suũ ē ꝓsupponitur ab ea. ergo ꝛc ¶ 4°. quia in omni ꝓstituto p⁹ ē aliq̃d denomiatiue tale q̃ ꝓstitutie. nam pri⁹ corp⁹ ē albũ q̃ totũ ꝓstitutũ. sic pri⁹ est aliquid denomiatie relatũ q̃ sit ꝓstitutũ. hoc autē nõ ē essentia. ergo est suppositũ ¶ Ad ꝑmum cũ dicitur q̃ omne quod refertur est aliquid excepta relatiõe ¶ Dico q̃ istā ꝓpo⁹ habet ueritatē aliquo modo. sed tamen non omni modo. pater autē idētice est aliquid ꝓter relatiõem. sed tamē non formal'r ⁊ hoc sufficit. ¶ Ad 2ᵐ dico q̃ pater ꝑius ē ad se q̃ ad aliud. hoc ē q̃ pri⁹ ē illud q̃ ō est ad se q̃ illud quod ē ad aliud. sicut h⁹ indiduũ p⁹ est aial q̃ homo. sicut aial pri⁹ ē nata homie. sed tamē nõ ē pri⁹ ad se formal'r ⁊ adequate ¶ Ad 3ᵐ dico q̃ sunt alique forme que nõ dāt suũ esse imediate fundamēto nec denominat fundamētum sed suppositũ. sicut paternitas nõ denomiat potētiā generatiuam sed suppositũ. Alique autē sunt que denomināt utrũq̃. ⁊ paternitas i ꝓposito solũ denomiat suppositũ. nõ fundamētũ. ¶ Ad 4ᵐ dico q̃ ista regula habz instātiaz quādo nõ ponit suũ actũ uel suũ effectũ formalem in fundamēto imediate sed ꝑse ē i supposito sicut patuit pri⁹ de paternitate. ⁊ i ꝓposito

fallit ꝓpter eandē causaz ¶ Adhuc remanēt aliqua dubia ¶ Primū ē. qz omnis relatio inter extrēa aliqua ꝑexigit distictiōem iter illa quā relatio ē quidditatie ad aliud. ⁊ p ꝑns nō pōt eam causare. opz ergo suppositā relata ꝑius esse disticta ¶ 2m dubiū ē. quia relatio non pōt ꝑmo ēminari ad relatiōez opposita qz tūc esset ut patuit circulatio i essentialiter ordiatis. nec pōt ēminari ad eēntiam qz tūc essentia posset referri. ⁊ similr illud quod ēminat gnatiōem generat. ⁊ sic nō eēntia ¶ 3m dubiū ē. qz originās semp prius itelligit originato cū p ipsum habeat esse. sz suppositū originās non pōt prius itelligi si ⁊ suppositā ꝓstituātur p relationes oppositas. qz naturali itelligētia relatiua sunt simul. nec unū pōt itelligi sine alio ¶ 4m dubium ē. q omnes relatiōes equalr respicūt suos ēminos. ⁊ sic spiratio erit ita naturalr sicut gnatio ⁊ ita naturalr pcederet spirit⁹ sāct⁹ sicut filius. ⁊ ulterius suppositi relatiui nō erit gnatio. sed tātum adaliquatio. ¶ Ad ꝑmū dico q relatio necessario preexigit ēminos aliquos dispatos ⁊ extrema formalia. tamen non semp suppositā sicut pīnitas ⁊ filiatio si eēnt i duabus aiabus sepatis. haberēt q̄dē extrema formalia distincta. sed ñ suppositā. Ad ꝓpositū dico q pīnitas bene eqrit terminum formalem distinctū a fundamento. nam essentia est ēminus formalis pīnitatis que distinguit a memoria que ē principiū uel fundamētum paternitatis ⁊ illō sufficit ad relatiōez. ¶ Ad 2m dico q illō pcise gnatur quod est terminus totalis gnatiōis ⁊ nō formalis. essentia autē in ꝓposito licz sit ēinus formalis. nō tamē ē totalis. ⁊ ideo non est terminus gnatiōis talis q denoietur ab ea. ¶ Ad 3m dico q ordie originis unū correlatiuum pcedit reliquuz. ista tamē poritas stat cū simultate nature naturalis itelligentie. ¶ Ad 4m dico q eque necessario ꝓducitur spūs sanctus sicut filius. nō tamē eque naturalr. qz hoc ē ꝓpter principia ¶ Sed cōtra adhuc litatur. qz omnis actus 2us ꝑsupponit ꝑmum ⁊ ideo cū gnare sit actus 2us patris. ꝑsupponit patrē tāq̄ ꝑmum actū. ⁊ sic seqtur q pater no ꝓstituitur ꝑmo in esse p gnare ¶ 2us sic. Agere ꝑsupponit esse. ⁊ sic pater prius erit q̄ agat ¶ 3us. Si gnare ꝓstituit ꝑsonā patris. ergo erit prius patre ꝓstituto. sed generare ⁊ gnari sunt simul. ergo gnari erit prius patre ⁊ sic uerbū prius patre ¶ 4us. Tota rō ⁊ q̄dditas relatiōis ē ad aliud. ⁊ illud nūq̄ ꝓstituit nisi in habitudine ad suū fundamētū ⁊ nō ad oppositū ⁊ sic nō erit 5m se ꝓstituta. cum omnis ꝓstitutio fiat p habitudiez principio ꝓstituto. ¶ Ad ꝑmum dico q actus primus supponitur ab actu 2o ubi sunt disticti actus realr primus ⁊ 2us. hic autē gnare ē actus p̄ q̄ est ꝓducere. sed tamē ꝓprie loquēdo nō est 2us actus. ¶ Ad 2m dico q agere ꝑsupponit eē principii actiui. nō tamē suppositi agētis. sicut in refrectiōe actus beatifici sanctoz ꝑsuppōit aias. sed ipsi actus pcedūt suppositā. Sil'r si deus crearet aiam sepatam beatā. ⁊ postea infunderet eā corpi. Ita dico in ꝓposito gnare ē prius suppositō gnato. ⁊ post principium gnandi. s. post memoriā fecundam. ⁊ prius patre qui est suppositū gnans. nec illud ē incōueniēs. ¶ Ad 3m dico q licz sit prius gnari i q̄ pater. nō tamē filius genit⁹ ē prior pre. erit g̃ iste ordo. q simul sunt gnari ⁊ generare. postea gnans ⁊ genitū. quod patz. qz filius uel genitū ꝓstitutū p gnari. ¶ Ad 4m dico q sicut tota q̄dditas aie ē ad se. ⁊ ipam cōsequitur habitudo ad corpus p se que est uis cōstitutiua hois totius. ita tota q̄dditas paternitatis ē ad filiū. se. illā q̄dditatē seqtur uis ꝓstitutiua suppositi in habitudie ad essentiaz. ⁊ sic relatio que q̄dditatie est ad aliud ⁊ ad ēminū. ꝓstituit roe habitudis eā pīnis. quia respicit essentiā ut alēum principiū ꝓstitutiuum ⁊ fundamētale ¶ Ad arm p3.

¶ Distinctio 27a.

QUERLA Distictiōez 27m. Quero Utrū uerbū nostrū sit actualr noticia q nō. Aug. Vox ē uehiculū uerbi materialis. nō autē ē signū actus intelligēdi. sed rei. ¶ Cōtra. Ibidez dicit Aug. q uerbū ē cogitacio ipsa. ergo ꝛc ¶ Dic prius uidēdum ē q̄d sit uerbū nostrū. 2o de quesito ¶ Quitum ad primū sunt 4or modi.

Q. p.

metrales

Aliqui dicunt q̃ uerbũ ē noticia ꝛclarativa sine diffinitia cuiuscũq; diffinibilis. q2 ꝑ Aug. uerbũ ē noticia pfecta. nulla aũt pfecta est nisi diffi.ta. ergo ꝛc. Alii dicunt q̃ uerbũ ē spēs itelligibilis repsentās obiectũ uel q̃dditatē obiecti. q2 ꝑ Aug. 8°. de trini. spēs cuiuslibꝫ rei ē uerbũ eius q̃ ꝛc. Alii dicũt q̃ Xbũ ē q̃dditas obiecti. q2 ꝑ Aug. diffinio Cartagiem. ⁊ hoc est uerbum eius.

Alii dicũt q̃ uerbũ ē ipsum obiectũ i esse cognito pductũ. q2 dicit Aug. q̃ uerbũ qd̃ foris sonat ē signũ uerbi quod intus latꝫ. nō est autē signũ nisi obiecti ꝛgniti ⁊ ut ꝛgniti. Et iterꝫ dicit Aug. q̃ uerbũ est qd̃ uolubili cogitatiōe iactam. Nulla istarꝫ uiarꝫ stare potest. Prima nō. q2 quādo dicit q̃ uerbum est noticia diffi.ta. Quero aut accipit diffinitiōem pprie. aut nō. sed solũ p noticia pfecta. Si primo modo. seqtur q̃ nūq̃ haberemus uerbũ nisi de diffinibilib⁹ qd̃ ē fl'm. Si itelligat p diffinitiōem cognitiōꝫ distinctam ⁊ pfectā. tūc cū pater i illo priori i quo pcedit filiũ itelligat distincte ⁊ pfecte seipsum ergo tunc habebit uerbũ. ⁊ sic uerbũ uerbi ⁊ uerbum ante uerbuꝫ. p. Aug. sepe distinguit iter uerbuꝫ pfectũ ⁊ impfectũ. ergo ꝛc.

Nec 2ª stare pōt. q2 in pfectissima noticia. s. intuitiua ut i patria nō ponitur spēs ⁊ tamē ꝑ multos. ⁊ uidetur de itētiōe Aug. 5°. de tri. ponitur uerbũ ⁊ hoc pfectissimũ. ergo ꝛc.

3ª etiā nō pōt stare. q2 omne uerbũ quod habem⁹ de quocũq; obiecto ē ꝛmutabile. sed q̃dditas obiecti diuini. s. q̃dditas dei ē incōmutabilis. 4ª etiā non ualet. quia omnis pductio in esse cognito ut sic est pductio ꝑ q̃d. si ergo uerbũ esset q̃dditas uel obiectuꝫ in esse cognito. ut sic omne uerbũ eēt solum ens ꝑ quid ⁊ ens rōnis. quod est fl'm. q̃a gnatio uerbi ē gnatio ⁊ pductio in esse simpliciter ⁊ nō in esse rōnis. Dico ꝑ doc. s. ꝑ Io. sco. q̃ uerbũ nostrũ gnal'r sumēdo ē actus itelligēdi nō q̃cũq;. sed pduct⁹ p actũ dicendi. Unde si itellectio aliqua eēt sba ul' cāretur total'r a deo illa nō esset uerbũ. q̃a q̃cq̃d causat de⁹ ad ex causat p uoluntatem. sed uerbũ cātur solũ p itellectũ. Hāc ꝛclusionē ꝛfirmo quadruplici auctoritate Aug.

Prima est 2° de tri. ubi dicit q̃ formata cogitatio ab ea rē quā scim⁹. ē uerbuꝫ quod in corde dicim⁹. 2ª est ibidē. ubi dicit q̃ cogita⁹ nostra ab obiecto formata ē Xbũ.

3ª. q̃ uerbũ nostrũ nascitur de memoria ⁊ de scia nostra. Lōstat autē q̃ de istis ꝑ eū non nascitur nisi noticia actualis. 4ª q2 ibidē dicit q̃ uerbũ est uisio de uisione habituali uisioni sil'ima. Sed hic ē diffi. q2 auctoritates nō uidetur cogere. q2 Aug. uidetur diuersimode loqui de uerbo. Quia aliqñ accipitur uerbũ p sil'itudine rei. aliqñ p spē. aliqñ p diffinitiōe ⁊ sic uidetur equiuocare. Dico q̃ Aug. loquēs de Xbo mentiones facit de hiis que ꝛcurrūt ad uerbum uel ut causa. ul' ut dispōnia. uel ꝛdi⁹ sequēs quēq; oia p quādam analogiā ad uerbũ. uocat uerbi nomie. Sed tamē pncipaliter et ex intētiōe uidetur determinare. q̃ act⁹ intelligendi pprie accept⁹ cū dictiōe passiua ē Xbũ. Quod etiā dicit Leo papa in smone ō sācto Johe bap. Uerbũ inq; Leo. ē ipa cogitatio.

Quātum ad 2ᵐ prē uidēdum ē. Utrum uerbũ nostruꝫ sit actualis noticia. ⁊ ad hoc introducūtur 4ᵒ ꝛclusiones. Prima ē q̃ Xbũ nostrũ nō ē pcise act⁹ itelligēdi. quod pbo sic. Omne quod ꝑ suā rōem formale ē ad aliud non est pcise aliquid absolutũ. uerbũ autē ꝑ Aug. co q̃ uerbũ est ad uerbātem ⁊ dicētem. ergo pcise acceptũ nō dicit aliquid absolutũ. Lōstat autē q̃ act⁹ intelligendi pcise accept⁹ ē aliquid absolutũ. ergo ꝛc.

p. Illud pcise acceptũ nō ē uerbũ. cū nō repugnat esse in pmo dicēte inascibili sciliꝫ in patre dicēte. sed act⁹ itelligēdi ꝑ illō totuꝫ absolutũ quod dicit est in patre in diuinis. q̃ act⁹ itelligēdi ut sic non est uerbũ. 2ª cōclusio ē q̃ uerbũ nostrũ non ē pcise act⁹ dicēdi. quia omne quod est ad aliud est aliquid excepta relatiōe. sed uerbuꝫ refertur. ergo in uerbo ē aliquid pter dicere quod pcise est respect⁹. p. Uerbũ ē genitũ. dicere pcise non est genitũ. ergo ꝛc. 3ª ꝛclusio q̃ uerbum nostrũ ꝛstituitur ex actu intelligēdi et actu dicēdi. quia omne ꝛcretũ ꝛstitutum ex sbiecto ⁊ forma denomiante. sed uerbum est quid ꝛcretũ. ergo icludit sbiectũ. ⁊ iste est act⁹ itelligēdi ad formā ⁊ illa ē act⁹ dicēdi.

4ª ꝛclusio ē. q̃ uerbũ nostrũ ꝛstituit tāq̃

[illegible]

[illegible]

[illegible]

et formali ꝓstitutiuo p actus dicendi, et etiam specifice. q2 quando totum p accñs cõstituit ex materiali ⁊ formali. specificatio ē a formali. uerbū est huiusmodi. dictio aut ē formale. ergo specificatio fiet ab ea. ¶ Cõtra istas ꝓclusiones istatur. Primo ꝓtra pmam sic. Totū nõ pdicatur de pte nec ecõuerso. sed dicim⁹ q actꝰ itelligẽdi ē uerbū ⁊ q uerbum est uisio de uisiõe. ergo ꝛc. ¶ 2° ꝓtra 2ᵃᵐ sic. Sicut se habet uerbū uocale ad locutiõem sensibilē ita uerbū itellectuale ad locutiõem itelligibilē. sed uerbū sensibile ñ est nisi ipsa locutio. ergo ꝛc. ¶ 3° ꝓtra 3ᵃᵐ. Aggregatū p accñs non est in aliquo pdicamẽto. sed uerbū p te est aggregatū p accñs q2 ex absoluto ⁊ respectio. ergo ꝛc. ¶ 4° cõtra 4ᵃᵐ. Productio totiꝰ magis ĩminatur ad formale q̃ ad materiale. sed p te formale est dictio. g̃ pducꝰ uerbi magis ĩmiabit ad dictiõem q̃ ad actũ itellecti qõ est falsus. ¶ p. A principaliori debet fieri denomiatio. sed principalior ē actꝰ itelligẽdi ipso respectu ergo ꝛc. ¶ Ad pmum dico q nõ ē icõueniens q pdicetur de toto i ꝛcreto sicut hic homo est pater. sed i abstracto hoc non est possibile sicut hic homo est paternitas. et q2 uerbū est ꝛcretū pōt pdicari de actu itelligendi ⁊ ecõuerso semp accipiẽdo in concreto. ¶ Sed ꝓtra. nũc ista non erit uera. uerbum est itellectꝰ. ¶ Dico q uerbū sicut alia relatiua ꝛcreta possunt accipi dupl'r. Unoꝰ formal'r Alioꝰ fundamẽtal'r. Si pmoꝰ accipiat illa est falsa uerbū est itellectio. si 2ᵒ sic ē uera. ¶ Ad 2ᵐ dico q i sensibilibꝰ aliud ē uerbū aliud pductio uerbi. Uerbū eiꝰ est sonus uel formata uox. Locutio autē est pductio ipsiꝰ uocis. uel sonus qui differt ab ea. sicut gñatio lucis a luce. sic dico i ponendo q uerbū est aliqd pter dictiõem. ¶ Ad 3ᵐ dico q nũq̃ ex absoluto ⁊ respectiuo cõstituitur p se unũ. nec ex eis una rõ formalis resultat nisi p accidẽs sicut ex sba a accidẽte. et ideo ꝛcedo ꝛclusiõem. q uerbū ut uerbū nõ ē ppe in aliquo pdicamẽto. ¶ Ad 4ᵐ dico q productio totiꝰ magis terminatur ad formale quãdo ē absolutũ. sed nõ semp q̃ formale est respectꝰ. maxie q̃ illud formale est talis respectꝰ q de ipso dicatur illud pductum.

Tũc ad ꝓfirmatiõem dico q est ad oppositũ quia denomiatio fit ab infirmiori. ¶ Sed hic oriũtur diffi. ¶ Prima ē. si uerbū debet dici q̃d absolutũ uel respectiu. ¶ Dico q resp⁰. q2 sicut q̃ aliq̃d ꝓstituitur ex absoluto ⁊ reᵒ totũ ē resp⁰. ¶ Cõfirmatur. quia pson⁹ uia simpl'r dicitur reᵒ. ¶ 2ª diffi. Utrũ dictio passiua dicatur in pmo modo dicẽdi p se de uerbo nostro. ¶ Dico q nõ proprie. q2 ēs p accñs unũ pprie nõ habꝰ diffinitiõem ⁊ p ꝓñs nõ est in ente p accñs pmus modꝰ psentatiꝰ. pōt tamẽ dici large loquendo sicut albedo dicitur de homie albo i priᵒ dicẽdi p se. ⁊ ita eodẽ modo rõ dictiõis passiue large loquẽdo dicitur in pmoꝰ q2 ex ea constituitur. ⁊ sic actus itelligẽdi q2 ex eo ꝓstituitur. ¶ 3ª diffi. Qualiter actꝰ dicẽdi ĩcluditur in actu itelligẽdi. ¶ Dico q nõ in pmoꝰ eo q nullꝰ respectꝰ ē de q̃dditate absoluti. sed nec in 2ᵒ. q2 cũ deus possit causare q̃cq̃d itellectꝰ noster pōt itelligẽ ⁊ gignere. tũc si deus causaret unũ actũ itelligẽdi non diceret uerbũ. seq̃tur ergo q dictio sibi conueniat p accñs sicut radio solis accidit sua gñatio cũ poterit cãri a deo. ⁊ tũc nõ erit i eo gñatio. ¶ 4ª diffi. Utrũ obiectũ cuꝰ sit cã uerbi dicatur uerbũ. ¶ Dico q nõ. naꝰ actꝰ itelligẽdi duplicẽ habꝰ pductiõem passiuaꝰ ⁊ duplicẽ respectũ. p unũ respectũ refertur ad obiectũ ut ad ptialẽ cãm. p aliũ ad intellectũ agẽtem ut ad aliã cãm ptialẽ. solũ respectꝰ 2ꝰ ē formalis dictio. q2 p dictiõem passiuam nihil refertur nisi ad id quod habet potẽtiã dictiuã. sola autē potẽtia itellectiua habet potẽtiã dictiuã. dicere eiꝰ ē actꝰ uuentis itellectual'r. 2ª autē pducꝰ est gñatio. Unde possumꝰ dicere q actꝰ itelligẽdi dicit ab itellectu sicut a causa ul'i. gñatur autem ab obiecto sicut a causa pti⁰. obiectum eiꝰ ĩq̃ptũ obiectũ non est nature intellectualis. ideo ꝛc. ¶ 5ª diffi. Utrũ noticia a deo cãta in reuelatiõe alicuꝰ ueritatis possit dici uerbum. ¶ Dico q si a deo total'r causetur non potest dici uerbũ. q2 deꝰ non dicit ad extra sicut nec gñat. ⁊ ideo quod causat nõ dicit. ¶ 6ª diffi. Utrũ noticia reuelata ab ãgelo alĩ angelo fit uerbũ. ¶ Dico q sic. q2 pncᵒ cãtiuuꝰ ⁊ effectiu reuelatiõis ab angelo fac

Scot. hic dist. q. 3. ad secũd. quest.

te ē memoria: sed omnē pducū a memoria
ut sic ē uerbū. 7ª diffi. Utrū actᵒ beatificᵒ
sit ꝓbū. Dico q̃ si potenᵃ itellectiā ꝓcurrat
est uerbū. tamē tenēdo q̃ causetur totaliter
a uolūtate diuia. sicut credo uertᵒ ⁊ nō a po
tentia itellectiā creata. debet dici ꝓnter q̃ nō
est uerbū. 8ª. diffi. Utrū deᵒ poterit ali
quod uerbū causare ad ex̄. ⁊ uidetur q̃ sic.
Quia q̃cq̃d pōt facere mediāte causa 2ª. pōt
⁊ p se. sed mediāte memoria potest pducere
ꝓbum. ergo p se pōt idē. Dico q̃ deᵒ non
pōt ꝓcreare ꝓbum. q̃ q̃cq̃d deᵒ causat ad ex̄
causat p uolūtatem. sed repugnat uolūtati
dicere. ergo deᵒ ad ex̄ nō pōt dicere ⁊ sic non
pōt totaliter ꝓcreare ꝓbum. ergo ꝛc. Cōfir/
matur. q̃ ꝓbum ut ꝓbum. potētiā intellec
tuam respicit ut principiū sue dictionis. sed
deᵒ p potētiam itellectiaz nihil causat ad ex̄.
ergo nihil causatū a deo poterit dici ꝓbum.
q̃cq̃d sit illud. Ad ronem dico q̃ fallit ⁊
habz istantias ifinitas in respectibᵒ pducti
onum. q̃ autē habeat istantiā i respectibᵒ
dictis pbo. Primo in motu itelligētie cer/
tum ē q̃ deᵒ sine itellectu posset mouere or/
bem. sed tamē q̃ causet motū cū tñ respectu
efficiētis ad itelligētiā illud est impossibile
nisi itelligētia causet. q̃ nō aliter terminat
illū respectū. 2º hoc patz in gnatiōe radii
genti a sole. Licz eiz posset deᵒ radiū abso
lute causare sine sole. tamē illud totū. s. illud
absolutū radii cū respectu effectualitatis ad
solē. posse causare sine sole ipossibile est.
Dico ergo q̃ oēm actū intelligēdi quē pōt
intellectᵒ causare pōt deus sine itellectu. sed
actū intelligēdi cū respectu dictiōis passiue
que duo ꝓstituūt uerbū nō pōt causare sine
itellectu. cū dictio sit ad dicentem. Ad ar
gumētum patet.

TRUTH Uerbum diuinum sit
actualis noticia. q̃ sic. q̃ Aug.
dicit q̃ ꝓbum diuinum est uisio de
uisione. Cōtra. Ibidē Aug. dicit q̃ ꝓbum
diuinū est sba de sba. Substātia autē non
est formaliter noticia actualis. Hic primo
uidēdum est q̃d sit uerbū diuinum. 2º de
questo. Quātum ad ꝑmum pono istam
regulā gnalem. q̃ omne ꝓstitutū diffinitur p
principia ꝓstitutiua. hoc patz 4º. Primo in
gmatica. ubi oio diffinitur q̃ ꝓstat ex nomie
⁊ ex uerbo. 2º in logica. spēs diffinitur q̃
ꝓstat ex genere ⁊ dīa. 3º in naturali phia cō
positū diffinitur p materiā ⁊ formā. 4º i
theologia xpus diffinitur p deitatē ⁊ huma
nitatē. deᵒ ⁊ homo unᵒ ē xpus ꝓ Athaᵐ.
Ista sic declarata accipio istā minorem. sed
uerbū diuinū ꝓstat ex absoluto ⁊ respectiuo
In diuinis autē absolutū est eēntia. ops̄ g̃
q̃ ꝓbum diuinū ꝓstituatur ex essentia ⁊ re/
latiōe. non quacūqz. sed dictione passiua.
ꝓbum ergo in diuinis est suppositū ꝓstitutū
ex essentia ⁊ relatiōe. que tamē eēntia accipit
dupliter. uno p natura diuia ut pcindit ab
omni pfectione eiᵒ 2ª ria qualia sūt attribu/
ta. alio p essentia put ꝓtinet in se eēntialia
put distinguitur a pōnalibᵒ. nō uidetur hic
accipi essentia 2º sed pº. ⁊ hoc probo 4º.
Primo sic. Nullū ꝓstitutū potest ꝓcipi sine
suis principiis ꝓstitutiuis. sed ꝓbum diuinū
potest ꝓcipi sine quacūqz pfectiōe attribuibili
⁊ nō pōt ꝓcipi sine essentia. ergo ꝛc.
2º. Quādocūqz aliq̃d ꝓueit alicui. pº. eodē
modo ꝓuenit omnibᵒ q̃bus ꝓuenit p illud.
sicut habere. 5. eodē modo p se ꝓueit ꝓscheli
⁊ triāgulo. sed attributa insunt p se 2º eēn
tie diuie ⁊ nō insunt p se suppositis nisi p es/
sentiā. ergo p se 2º insunt suppositis. 3º.
Sicut risibile ad sortē ita pfectio attribuibi
lis ad suppositū. sed risibilitas non ꝓstituit
sortē intrisice: ergo respicit obiectū ut ter/
minatiuū. 4º. Illud nō ꝓstituit supposi/
tum quod aduenit supposito constituto. sed
attributa sunt huiusmōi. pbo. p quocūqz
signo formale ꝓstitutiū est in aliquo quod
potest esse fundamētale ꝓstitutiuum. p illo
signo est suppositū ꝓstitutū. sed p aliqº sigᵒ
relatio priᵒ est in essentia q̃ itelligatur esse
in attributis. ergo priᵒ p aliquo signo sup
positū est ꝓstitutū q̃ attributa fundēt ipsus
formale ꝓstitutiuū. Cōstat autē q̃ eēntia
potest eē ꝓncipiū fundamētale ꝓstitutiuum.
Sed ꝓtra hoc instatur 4º. Prio sic. Eēn/
tia ꝓpatur ad ꝓbum ut generale ꝓncipium.
intellectᵒ autē ut ꝓpriū. Tunc sic. Illō q̃
est magis ꝓpriū ꝓbo. est magis de intrisica
rōne uerbi. sed itellectᵒ ē magis ꝓpriū ꝓbo

Nō debet negari q̃ nūq; actus 2ꝰ sit q̃ deo
Nūq; actus 2ꝰ elicitur a q̃ ab eliciente ē ꝓtꝰ

q̃ essentia. ergo ꝛc. ¶ 2ꝰ sic. Naꝫ nō inuenit Aug. sic dixisse q̃ ℣bum ē essentia genita. ⁊ tamē dicit q̃ ē sapiētia genita ¶ 3ꝰ. Etiaꝫ bene dicit Aug. q̃ est noticia genita. nō pōt autē dici q̃ sit essentia genita. ergo ꝓstituit ex attributis. ¶ 4ꝰ. Uerbum ꝓstituitur ex actu dicēdi ⁊ ſbstrato. sed oia attributa sūt abstrata. ꝓbo. q̃ omne absolutū q̃ cōcatur filio ē substratū dictiōi passiue. sed oia attributa cōcātur uerbo ⁊ sunt absoluta. ꝗ ꝛc. ¶ Ad ꝑmum dico q̃ quādo magis proprīū ⁊ minꝰ ꝓprīū sunt ābo de q̃dditate. magis ꝓprīū magis ꝓstituit. sicut aial ⁊ rōle rīū hominis. Sed quādo minꝰ ꝓprīū est ō q̃dditate ⁊ magis nō. tūc ē falsa illa ꝓpō sicut hic. aial ⁊ risibile respectu hominis. Ad ꝑ/positū dico q̃ licꝫ itellectꝰ sit magis a ꝓpriatus q̃dammō uerbo q̃ essentia. nō tamē est de q̃dditate suppositi uerbi. q̃ nō cōuenit uerbo nisi mediāte essentia. essentia autem ꝓuenit in 2ᵒ dicēdi ꝑ se. ergo ⁊ uerbo sic ꝓuenit. ¶ Ad 2ᵐ ⁊ 3ᵐ simul dico q̃ uere potest dici sapia genita ⁊ noticia genita ⁊ nō essentia Primo. q̃ ista nō sunt equē abstracta sicut essentia. ⁊ rōne illiꝰ quod ꝓcernūt quod non ꝓcernit essentia. genitum potest dici de eis. Alioꝰ. q̃ aliqua sunt cōia ⁊ nō ꝓpria nec appriata ⁊ de istis nō dicūtur ꝓpe loquendo ipsa ꝓpria. aliqua autē a ꝓpriata. sꝫ nō ꝓpa Aliqua autē sunt mixta ex ꝓprio ⁊ a ꝓpato huiusmōi autēꝫ sunt noticia genita ⁊ sapia genita. ⁊ huiꝰ possunt meliꝰ ⁊ rōbiliꝰ dici de ꝑsona q̃ illa de ꝑmoꝰ uel 2ꝰ. ¶ Ad 4ᵐ dico q̃ licꝫ attributa haberēt uiꝫ ꝓstitutiuā. q̃ tñ intelligitur dictio aduenire essentie q̃ at/tributis. hinc est q̃ attributa constituere non possunt. q̃ aduenīūt supposito iā ꝓstituto licut dictū fuit de spiratione actiua dato q̃ haberet uim ꝓstitutiuā nō ꝓstitueret. q̃ iaꝫ ꝓstitutū est ¶ Quātum ad. 2ᵐ ꝑticulam questiōis uidēduꝫ ē. Utrū uerbū diuinū sit itellectio actualis. et q̃tum dicūt aliq̃ q̃ nō. Distinguūt eiꝫ ꝑmo q̃ duplex ē noticia. s. habitualis ⁊ actualis. Habitualis ē illa que ꝓsistit in actu ꝑmo qui ē potētia habēs obiectum ꝑsens ⁊ habitū ꝑfectū. Actualis autē est illa que ꝓsistit in actu 2ᵒ sicut ꝑmus actus est scire. 2ꝰ uero considerare. ¶ Dicūt ergo isti q̃ ℣bum diuinū nō ē actualis noticia eo q̃ talis non sit in diuis. Actus autē 2ꝰ q̃ ē opari. i deo esse nō pōt primo. q̃ oīs actus 2ꝰ ē elicitꝰ a ꝑmo. in deo autē nulla ꝑfectio ē elicita. ergo ꝛc. ¶ 2ᵒ. q̃ omnis actꝰ 2ꝰ recipitur in aliquo. in deo autē nulla ē receptio. ꝗ ꝛc. ¶ Sed istud stare nō pōt. q̃ ꝓm suponit. s. q̃ actꝰ 2ꝰ non sit in deo. ¶ Primo. q̃ actus 1ꝰ trāseuntes non negātur a deo. mt/tomnꝰ imanētes. ꝓna patꝫ. q̃ imanentes ꝑfectiores sunt trāseuntibꝰ ¶ 2ᵒ. Felicitas omnis naē itellectualis ꝓsistit in actibꝰ 2ᵒ. sciꝫ itelligere ⁊ uelle. ergo sunt in deo. Et ꝓfirmatur. q̃ ꝑ istum modū possent negari a deo omnia attributa cū singula i creatura inueniātur cū aliqua ipfectione. sed q̃ hoc ē ꝑ accns. ideo non debet negari actꝰ 2ꝰ nec attributa. ¶ Rōnes etiā nō ꝓcludūt. Pria non. q̃ actꝰ 2ꝰ nūq̃ ē elicitꝰ nisi ubi realꝫ est distinctio q̃ non est in deo. ¶ Nec 2ᵃ. quia actus ⁊ attributa sunt in essentia sicut i fundamēto ⁊ non sicut in receptiuo ¶ Pono ꝗ 4ᵒʳ ꝓclusiōes. Prima ē q̃ ℣bū diuinuꝫ ē actus itelligēdi inatꝰ ⁊ nō elicitꝰ. hoc ꝑbo sic. q̃ ℣bum ē actus itelligēdi diuinꝰ. sꝫ oīs actꝰ itelligēdi diuinꝰ ē inatus ⁊ nō elicitus ergo ꝛc. Maior patebit iferiꝰ ⁊ patꝫ. q̃ omne essentiale ꝑdicatur de quacūqꝫ ꝑsona Minorē declaro primo q̃ nō sit elicitꝰ. Naꝫ omnis actus intelligēdi diuinꝰ est in patre. hoc patꝫ. q̃ unicꝰ actꝰ itelligēdi ē in diuinis ⁊ ille ē in patre. sed nihil ē in patre elicitum. ergo ꝛc. q̃ sit inatus patꝫ sic. oīs ꝑfectio simplꝫ est essentie diuine inata ¶ 2ᵒ ꝓclu. est. q̃ ℣bum diuinū non ē actꝰ talis itelligēdi formalꝫ sed idētice. quia quando aliqua ita se habēt q̃ unū ꝑdicatur de alio i abstracto ⁊ non in ꝑmoꝰ. illa sunt idē idētice ⁊ non formalꝫ. sed ostēsum ē prius q̃ actꝰ itelligēdi non dicitur de supposito in ꝑmoꝰ sicut nec uerbū est essentia. ergo cū ista sit uera ℣buꝫ est actus itelligēdi ⁊ nō in ꝑmoꝰ habet ꝓpositum ¶ 3ᵒ ꝓclusio ē q̃ ℣bum diuinū non ē actus itelligēdi ꝓprie sed appriate. ⁊ hoc ꝑbatur sic. Quod ꝓuenit omnibus ꝑsonis uniformiter non dicitur de aliqua ꝑsona ꝓprie. huiusmōi ē actus itelligēdi respꝰ uerbi sicut amor respectu spūsancti ¶ 4ᵒ ꝓclu.

Dand

est q̃ Xbum diuinũ ē actᵒ a ꝓpriate non ex ꝓprietate ꝓductiõis sed rõne sue emanationis passiue. Aliter eiz a ꝓpriatur Xbo sapiẽtia ⁊ aliter noticia itellectualis. Dicitur eiz a ꝓprietate sapia. qz sapia concurrit ad ꝓducẽdum ipm Xbum. sed dicitur actualis noticia rõne emanatiõis passiue. qz eo ꝓcedit sicut actualis noticia. s. ꝑ actum dicendi sicut patz in creaturis ubi nihil dicitur nisi actᵒ itelligẽdi. Sed hic oriuntur alique diffi. Prima est que sunt que a ꝓpriata sũt uerbo. Dico q̃ noticia. ars. sapiẽtia. ueritas ⁊ breuiter quecũqz analogiũ habẽt ad itellectum a ꝓpriãtur uerbo. sicut que ad uolũtatem a ꝓpriãtur ſpũsancto. 2ª diffi. est uidere que sunt uerbo ꝓpria. Dico q̃ gnatio. uerbũ uel uerbato passiua. natiuitas. ymago ꝑm Aug. 3ª diffi. Utrũ ista a ꝓpriᵒ ortũ habeat a natura rei. an solũ ab intellectu nostro fingatur uel fabricetur. Dico q̃ ex natura rei. Sapia eiz ex nata rei aliũ ordiem habet ad filiũ quẽ ñ habz ad alias ꝓsonas. Nullᵒ eiz est ꝓncipũ ꝓductiuum nisi uerbi ⁊ ideo sibi a ꝓpriatur. qz sic inuenit in re. eodemmodo de caritate respectu ſpũſsancti. 4ª diffi. Si omnia que sunt i uerbo ꝓpria ei sint idẽ. Dico q̃ si ponamᵒ generatiõem ⁊ filiatiõem eiusdẽ rõnis esse i deo ⁊ in creaturis opz dicere q̃ differũt i ẑo formalr sicut i creaturis. Ad argumentum patet.

UTRUM Uerbũ ꝑm eandẽ rõem formalẽ dicatur de deo ⁊ creatura. Hic introducitur una opinio. Dicitur eiz q̃ non. qz Xbum diuinũ ē de gne sbe. Xbum autẽ creatũ de gne qualitatis. g̃ non sunt eiusdẽ rõnis. Cõtra istã opioem arguo 4ᵒ. Primo sic. Aliqꝰ põtest certius q̃ omnia ꝑ Xbum facta sunt. qñ scilz recipit euãgeliũ ⁊ cũ hoc dubitare utrũ ꝑ Xbum creatũ uel increatũ. hoc de facto pz i Arriãis. 2ᵒ sic. Quicqd ꝓuenit uerbo creato inq̃tũ Xbum ē ꝓuenit ⁊ diuino. si eiz aliquid detur ꝓuenire uni quod nõ alri. hoc nõ erit inq̃tũ Xbum sed ꝓter aliã rõem. sed quecũqz ita se habẽt sunt eiusdẽ rõnis cũ ista reduplicatione. ergo. 3ᵒ. Quecunqz ita se habent q̃ qcqd repugt uni inq̃tum tale repugnat alri inq̃tum tale illa sunt idẽ in illa rõne super quã cadit reduplicatio ⁊ repugnãtia. sz bᵐ sunt Xbum diuinũ ⁊ creatum inq̃tũ Xbum sunt. ergo ꝛc. 4ᵒ sic. Ubi ꝓncipiũ eiusdẽ rõnis ⁊ ꝓductio eiusdem rõnis ubi ꝓducibile eiusdẽ rõnis. sed memoria secũda que est ꝓncipiũ ꝓductiũ uerbi est eiusdem rõnis in deo ⁊ in creaturis. ergo Xbum qõ utrobiqz ꝓducitur est eiusdẽ rõnis utrobiqz. Dico ergo q̃ uerbũ diuinũ ⁊ creatũ sunt aliqᵒ eiusdẽ rõnis formalis i deo ⁊ i creatura ut ꝓbant rõnes adducte. ⁊ breuiter oẽs que cõcludũt de ente. Sed ꝗtra hoc istatur. 4ᵒ. Primo. Quãdo aliqd itrinsice ꝗstituitur ex aliq̃bus. uariato alto ꝗstituẽtium uariatur totũ. sed Xbum creatũ ꝗstituitur ex actu intelligẽdi ⁊ dictiõe passiua. in deo autẽ ex essentia ⁊ dictiõe. ergo alta ꝑs uariatur. 2ᵒ. Respectᵒ non solũ uariantur ex ẽminis sed etiã ex fundamẽtis cũ ab utrisqz depẽdeãt. sed dictio passiua que est cõstitutiua uerbi habet fundamẽtum aliud i deo. qz ẽntiam aliud i creatura qz actũ itelligẽdi. g̃ uariat. 3ᵒ. Sicut actᵒ itelligẽdi diuersificantur ex diuersitate obiectorũ ita ⁊ uerba. sed obiectum uerbi diuini non est eiusdem rõis cũ obiecto uerbi creati. qz ibi essentia diuina ꝑ iterdum lapis. ergo nõ sunt eiusdem rõnis. 4ᵒ. Quãdo aliqua sunt eiusdem rõnis qcqd dicitur i qd de uno ut sic ⁊ de alio. sed actᵒ itelligẽdi dicitur in qd de Xbo creato ⁊ nõ de uerbo diuino ut patuit supꝛ. ergo non sunt eiusdem rõnis formalis. Ad ꝑmum dico q̃ illa ꝓpõ est uera ulr in ꝗstitutis ꝑ se sed ꝑ accns ꝗstitutis nõ ē uera. nam in illis que sunt paccns totũ stat eiusdẽ rõnis formalis. Exᵐ. Nam albũ est eiusdẽ rõnis formalis i lapide ⁊ i ligno. sed Xbum non est aliquod ꝗstitutũ ꝑ se. ideo nõ ualet. Ad 2ᵐ dico q̃ sicut i creaturis actᵒ itelligẽdi diuersificatur ſpe. ita ⁊ dictiões passiue que in eis fundãtur. tamẽ i rõne cõi ꝓuenũt licet ñ in rõne specifica. Eodemᵒ dico q̃ Xbũ diuinum ⁊ creatũ nõ sunt eiusdẽ rõnis specifice sed tm̃ ꝓuenũt i rõne cõi. Ad 3ᵒ dico per idẽ. Non n. uolo dicere q̃ Xbum diuinum sit eiusdẽ rõnis specifice sed tm̃ cõuenũt in

rōne gñali uerbi ⁊ hoc nō i,pbat argumētū, sed solū de idētitate specifica. ¶ Ad 4m dico q̄ i quē que sunt eiusdē rōnis specifice eadē p̄dicata q̄dditatia habēt. modo dico q̄ uerbum diuinū ⁊ creatū non sunt huiusmōi. ⁊ in ing̃tum sunt eiusdē rōnis illa ꝓpō ē uera. Dico eiz q̄ actꝰ itelligēdi nō dicitur de Xbo creato ing̃tum Xbum est sed ing̃tum tale. ¶ Sed hic est diffi. Que est illa rō gñalis uerbi in qua omnia ꝓueniūt ⁊ sb qua rōne actus itelligēdi ītrat rōem uerbi creati ⁊ nō uerbi ing̃tum Xbum est. hoc ē querere que est illa rō addita uerbo in gñe. ¶ Dico q̄ sicut rō formalis albi ing̃tum albū est est q̄ sit disgregatiuū. ⁊ illud nō uariatur siue albū sit in lapide siue in cigno. sed semp ē eiusdē rōis ing̃tum albū est. sic i ꝓposito esse ꝓductus denominatiue p actū dicēdi est rō cōis uerbi. ¶ Ad argumetum patet.

Q. 5

TRUDD In diuinis sit Xbum essentiale. Hic dicēdum esset 6m q̄ dictum fuit i p̄oribus q̄nibus de uerbo. Qui eiz dicūt Xbum esse notiā declaratiam habēt dicere q̄ sic. Nā quelibet ꝑsona habet notiā pfectā de essentia diuina. Similr q̄ ponūt Xbum esse spēm itelligibilem habēt idē dicere. q2 i qualibz ꝑsona est eadē exp̄sarītas. Eodē modo de q̄dditate. q2 i qualibz ꝑsona ē q̄dditas itelligibilis. Similr de esse cognito quod est in qualibz ꝑsona. ¶ Sed iste opiniōes stare nō possunt de uerbo sicut supius fuit ostēsum. nec etiā q̄tum ad illud quod ꝓsequitur. s. q̄ i diuis sit Xbum essentiale. nam illud uidet icōueniens. Primo. q2 6m Aug. eo Xbum quo filius. sed in diuis non ponitur filiꝰ eēntialr. ergo nec ponitur Xbum essentiale. ¶ 2o. Uerbū non dicitur nisi respectu memorie. memoria q̄ haberet ītinū adequatū i Xbo essentiali. ⁊ p ꝓns non posset ulteriꝰ ꝓducere Xbum notionale. Ideo dico q̄ i diuinis non ē uerbū essentiale. q2 Xbum est dictione passiua Xbum. sed dictio passiua ē ꝓprietas ꝑsonalis. ergo ꝛc. ¶ Sed oriūt aliqe diffi. circa Xbum. Prima. si Xbum nascit de omnibꝰ que sunt in memoria pēis. ¶ Dico q̄ pater ⁊ filiꝰ possunt ꝓpari 6m duplicem ordinem. s. 6m ordinem essendi ⁊ 6m ordinem opandi. ¶ Dico ergo q̄ p illo signo p quo ꝓpantur in esse de omnibꝰ que sunt in patre nascitur Xbum. p illo eiz signo nihil est in patre uel i memoria patris nisi illud quod ē deus formalr uel realiter. ¶ Sed ē ne Xbū creature. ¶ Dico q̄ aliq̄d pōt itelligi eē Xbus alicuiꝰ duplr. uel p̄ncipiatie sicut dicimꝰ q̄ Xbum est Xbum memorie. uel terminatiue sicut dicimꝰ q̄ Xbum est Xbum lapidis. Dico q̄ Xbum diuinū non ē creature p̄ncipiatiue. q2 creatura non ptinet ad memoriam patris p illo signo p quo ꝓducit uerbum. sed solū itellectꝰ ⁊ essentia. sed terminatiue. Dico q̄ est solꝰ essentie p̄ncipiatiue non termiatiue. ¶ sed est ne Xbum diuinū Xbum obiectiuū. Dico q̄ Xbm nostrum habet ꝓpatiōem duplicē ad obiectū. s. ad obiectum ut ad ꝓductiuū ⁊ ad obiectum ut ad t̄minatiuū. ⁊ hui rō est. q2 est essentialiter opatio quedam. Opatio autē ex eo q̄ ꝓducta respicit p̄ncipiū ꝓductiuū. ex eo autez q̄ opatio respicit obiectū ut t̄minatiuū. q2 respectu alicuiꝰ obiecti est opatio. sicut uisio 2m alicuiꝰ obiecti t̄minātis est uisio. ¶ Idcirco Xbum nostrū habz ipsum duplicē aspectū ad oppositū. Uerbū autē diuinū licz sit ens ꝓductum ⁊ ideo respicit p̄ncipiū ꝓductiuum. q2 tamē non est essentialr opatio sicut nec actus itelligēdi. sed solū essentia. hinc ē q̄ nō est obiectū rōne qua Xbum nec rōne ꝓpria. ergo ꝛc. ¶ 2m diffi. Utrū Xbum diuinum respiciat uolūtatē ut p̄ncipiū ꝓductiuum. ¶ Dico q̄ 4m gña Xbozꝝ inueniūtur i creaturis. Quoddam eiz est Xbum quod non habz nisi unū p̄ncipium ꝓductiuū sicut qñ potētia itellectiua cognoscit seipsam ituitiue ibi est eiz idē itellectꝰ ⁊ itellectū. Aliud ē Xbum quod habz duo tm p̄ncipia ꝓductiua sicut quādo itellectꝰ nudꝰ habitūꝰ itelligit obiecta extrinsica. q2 ibi ꝓcurrūt obiectum et potētia sicut p̄ncipia distincta. Aliud est Xbum ad quod ꝓcurrūt 3m. s. quādo potētia habituata elicit actū respectu obiecti extrinsici. q2 ibi potētia ⁊ habitꝰ sunt ⁊ obiectum que sunt tria distincta ꝓcurrētia. Aliud est Xbum ad quod concurrūt 4m. s. qn potētia habituata itellectiua itelligit obiectū extrinsicū

Nō singulare eorū q̃ sapiā et nō prīa generat ad verbū gnātū pn. 4. m.

Creature hīnt ōē { pn nolūtate dnpa eternalē / pn nullā exemplarē / pn essencia emnentē

ad impiuū uolūtatis. nam ibi concurrunt potētia ⁊ obiectū ⁊ habit⁹ sicut ad 3m. ⁊ ultra uolūtas in rōne itellectum mouētis ad actū ⁊ impantis ei. ⁊ illud Xbū est impatum ⁊ de isto dicit Aug. q̃ Xbū ē cū amore notī. Ad ppositū q̃tum ad Xbum diuinū ꝓcurrunt ista. s. itellect⁹ tāq̃ potentia dictiua. ⁊ a solo itellect⁹ ē dicere ¶ 2°. Essentia in rōne obiecti. q̃ licz obiectū nō dicat tū itellect⁹ dicere nō pōt nisi obiecto ꝓcurrēte ¶ 5° concurrit sapia. omnis eiz potētia habituata potēs pducere habz habitū ꝓpducētē. si 2u obiectū respectu cui⁹ est potētia pductiua habeat habitum sicut declaratū fuit. Sed 4m ibi nō ꝓcurrit. s. uolūtas. q̃ Xbum ibidē est naturale ⁊ p̃uenies oēm actū uolūtatis pductiuū. sicut eiz itelligere p̃cedit uelle ita pducere potētie itellectie p̃cedit pducere uolutiue. Sic ergo patz q̃ respectu uerbi diuini nō concurrit ibi uoluntas ut p̃ncipium pductiuū ¶ 3a diffi. Utrū Xbum diuinū habeat respectum ad creaturam. ¶ Dico q̃ creature itelligūtur habere quadruplex ēē. scilz actualis existētie. ⁊ b° i potētia obiectiua ⁊ isto⁹ Xbum diuinū nullū respectū actualē habz ad creaturā. q̃ cū habitudo actualis actualr dependeat a fmino nihil i Xbo diuino est quod actualr dependeat ab eo qd ē ex. Sed aliud esse habēt creature in intellectu diuino. s. exēplariter. ⁊ 4m i uolūtate diuina scilz uirtualr. ⁊ q̃ 6m illud esse sunt idē q̃ Xbum diuinū uel distincta. hinc ē q̃ respectū distinctiōis uel idētitatis habz Xbum diuinum ad ista. nec hoc est magnū incōuenies. sed ista nō sunt ppria uerbo ¶ 4a diffi. Utrū Xbum respiciat creaturas que sūt i deo sicut p̃ncipiū et⁹ pductiuū. ¶ Dico q̃ si uerbum respiceret creaturas que sunt in deo ut eius p̃ncipiū pductiuū. hoc esset uel ut sūt i dina uolūtate uirtualr. ⁊ hoc nō. q̃ ut dictum ē prius. uolūtas nō ꝓcurrit nec aliq̃d q̃ō sit i uolūtate uel 6m eē existē q̃ō habēt i itellectu ⁊ hoc nō. q̃ sic ptinēt ad scias. Scia autē nō est p̃ncipiū pductiuū Xbi diuini sz p̃ se sapientia. eo q̃ p̃ se pficit itellectū 2u obiecti illi⁹ respectu cui⁹ ⁊ a quo potest pducī Xbū ⁊ non scia. sed solū pficit itellectū ad extrinsica. Uel posset dici ut ꝓinēt supemnēter

1 exemplar

in essentia diuina. ⁊ hoc non. q̃ respect⁹ ad extrinsica est posterior omni habitudine ad intrinsica ⁊ pri⁹ pducitur Xbum q̃ aliqua habitudo intelligatur i eēntia 2u creature.

Distinctio 28a.

QUARTA Distinctionem 28am. quero Utrū igenitū aut inascibile sunt pprietates patris. q̃ non. q̃ ꝓueniūt spūsancto qui ē ingenit⁹ ⁊ inascibilis. ¶ Cōtra. Esse a se ē ppriū patri. sed eē ingenitū ē esse a se g̃ ꝛc. ¶ Dic 4or sunt uidēda. Primo q̃d ē igenitum ⁊ inascibile. 2°. utrū igenitū ⁊ inascibile habeāt distinctionem in plona patris. 3m est de ordine eorū adiuicem. 4m si sunt pprietates patris quod ē quesitū ¶ Quātum ad primū dicūt aliqui q̃ igenitum dicit plenitudiem fecūditatis ⁊ fontalitatis. ¶ Cōtra illud arguitur 4°. Primo. q̃ plenitudo fecūditatis ē pfectio simplicit ⁊ p ꝓnā omnib⁹ plonis cōis. sed igenitū non ē cōe. ergo ꝛc ¶ 2° sic. Omnis plenitudo est infinita. q̃ q̃d est in deo q̃tum ē ifinitum. sed omne ifinitum ē cōe trib⁹. ergo ꝛc ¶ 3°. fecūditas intellect⁹ nihil aliud ē nisi uis p̃ductiua ipsi⁹ intellect⁹. Uis aūt pductiua ē p se passio illi⁹ cui aduenit. Tūc sic. Ubi cūq̃ est iuenire sbiectū est iuenire p se passionem. sed in filio est iuenire intellectū. ergo ⁊ uiz pductiuā. ⁊ sic in filio erit igenitum si ingenitū dicat illā plenitudiem ¶ Similr 4° arguo eodem⁹ de fecūditate uolitiua. q̃ ipsa erit ubi uolūtas ⁊ sic erit in filio ⁊ spūsancto ⁊ sic igenituz ⁊ inascibile erūt i ut⁹q̃z ¶ Et ideo dico q̃ ingenitum ⁊ inascibile nihil ponituū dicūt in patre. Nam in patre non est nisi essentia ⁊ relatio. certū ē q̃ igenituz non est essentia. q̃ tūc esset in filio. nec relatio. q̃ non paternitas. q̃ 6m Aug. si pater non generasset nihil p̃hiberet ipsum esse ingenitū. nec ē spiratio actiua. q̃ illa ē i filio. ⁊ sic ingenituz esset in filio. relinq̃tur ergo q̃ sit rō negatiā. sicut icorruptibile dicit negatiōem corruptiōis. ita inascibile negatiōē

Ingenitū nō sit nō ē

Q. p̃

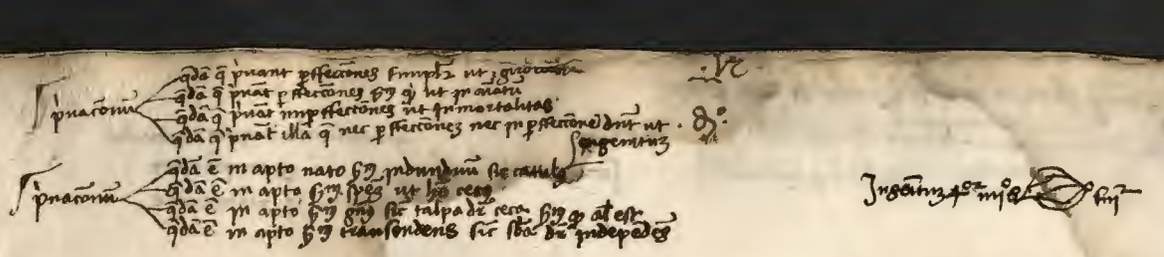

natuitatis ⁊ gñatiōis passiue. Sed ꝗra ista istatur. 4°. Primo sic. Nulla ipfectio debet poni in diuinis. sed omnis ꝑuatio dicit ipfectiōem. ergo nulla ꝑuatio debz poni in diuis. 2°. Priuatio ponitur ad sinistram ptem entis. positiuū ad dexteraz. ergo positiuū dicit pfectiōem. ꝑuatio uero impfectiōem. 3° sic. Priuatio dicit negationez in aptonato. sed deus negationem nullius habet quod sit aptūnatū haberi ab eo. ergo ꝑuatio aliqua non est in deo. 4°. Illud non est ponēdum in deo quod eque cōuenit nihilo. sed esse ingenitū ꝗuenit nihilo. ergo ingenitū non est ponēdum in deo. Ad primuz dico q̄ ꝑuatio que ꝓcise pfectiōez ꝑuat. illa est que impfectiōem dicit. Circa quod sciēdum q̄ ꝑuatiōes distiguūtur ꝑ distinctionem positionū ꝗbus opponūtur. Quedam eiz ꝑuatiōes sunt que ꝑuāt pfectiones sicut ignorātia ⁊ nesciā ⁊ ista dicūt ipfectionem. Alie sunt que ꝑuāt non pfectionem simpl'r sed pfectiōem ꝑ q̄d solū. sicut iaiatū. Esse. n. aiatum licz dicat pfectiōem tñ dicit pfectiōem ꝑ q̄d ⁊ ideo eiꝰ ꝑuatio dicit ipfectiōem talē. Alie autē sunt que ꝑuāt impfectiōem sicut icorruptibilitas quē corruptionē ꝑuat ⁊ iste dicūt pfectiōez ⁊ ponūt i deo eo q̄ dicitur imortalis ⁊ sil'ia. Alie sūt que priuāt illa que neqz pfectiōem neqz impfectionē dicūt. huiusmodi ē ingenitum qd̄ ꝑuat gñatiōem que nec pfectiōem nec ipfectiōem dicit. ⁊ talis bene potest poni in diuinis.

Eodemꝰ dico ad 2ᵐ. Ad 3ᵐ dico q̄ sūt 4ᵒʳ genera priuationū. Unde ꝑuatio est que est carētia in aptonato ꝑ idē indiduū. sicut caecus idē nūo cecꝰ est aptꝰ uidere. Alia aūt est que non ē ꝑ idē indiduū sed ꝑ eandem spēm. sicut homo cecꝰ ingnitum homo ē aptus uidere non ꝗtum hic homo. Alia est ꝑ genus. sicut talpa est apta uidere ingnitum aial non tñ ingnitum talpa. Alia est ꝑuatio que est carētia in apto nato ꝑ trāscendens sicut sba ē indepēdens ingnitum sba. sed tñ ingnitus eius est apta depēdere nec sic repugnat. quia accidēti ꝗuenit. Dico ergo q̄ loquēdo de ꝑuatiōe tribꝰ primis modis sic accipiendo priuatiōem ingnitum huiusmodi nō ponit in deo. Non primoꝰ. qz quod possibile ē i deo totū est ibi in actu. Nec aliis duobꝰ modis. qz deꝰ non ē in genere uel i spē. Sed 4°° bñ sibi ꝗuenit. Deꝰ eiz dicitur icorruptibil' nō q̄ p ꝑuatiōem gñis uel spēi hoc sibi ꝗueniat sed qz ingnitum ens. sibi nō repugnat ⁊ ita p suū trāscendēs. ⁊ sic dico in ꝓposito. Ad 4ᵐ dico q̄ ingenitū dicitur 4ᵒʳ modis. Aut qz nulloꝰ pōt ei ꝗuenire gñatio ꝑ aliq̄d qd̄ sit in eo. istoꝰ solū nihil dicitur ingenitum. qz omne aliquid habz in se aliquā rōez formalem cui gñato nō repugnat. Unde istom̄ chimera dicitur ingenita. Aut qz nullom̄ pōt sibi ꝗuenire gñatio ꝓprie sumpta licz bñ possit sibi ꝗuenire gñatio sumpta cōmūter scilz gñatio sumpta cōiter ꝓ pductiōe. ⁊ isto modo dicitur spūs sanctus ingenitꝰ. qz ꝓpe non est genitꝰ ꝑ Aug. de trini. ⁊ ita etiā angelus dicitur ingenitꝰ. qz nulloꝰ gñari pōt nec a deo nec a creatura accipiēdo ꝓprie generatiōem licz ꝓducatur a deo. 5°° dicitur ingenitum qz non pōt ꝗuenire gñatio simpl'r ut. s. genito quod sed cū determinatione bñ. ut scilz sibi ꝗueniat ut ēmio formali gñatiōis ⁊ istoꝰ essentia diuina dicitur ingenitū. quia simpl'r non gñatur. licz sit bene ēminꝰ formalis gñatiōis diuie. 4°° dicit ingenitū cui non potest ꝗuenire aliquoꝰ gñatio accepta general'r ꝓ omni ꝓductiōe. licet in eo sit aliqua ꝗ cui passiua generatio nō repugt. ⁊ istoꝰ sola ꝑsona patris dicitur ingenita. qz nulloꝰ ꝓducta. sed tamen ei repugt ingnitum ꝑsona uel ingnitum ens. ⁊ istoꝰ non conuenit ipsi nihilo esse ingenitū. ⁊ sic patz ad illud.

Quātum ad 2ᵐ ptem principalem istius qōnis opz uider utrū igenitum ⁊ inascibile habēt distictiōem i ꝑsona patris. Et si quaratur de idētitate reali eoꝰ quo ꝑuatiōit ua potest ꝗpetere. Dico q̄ sic. qz umꝰ positionis real'r est tñ una ꝑuatio real'r. sz gñatio ⁊ natiuitas est una ꝓprietas real'r. qz si nō. in filio essent diuerse res. ergo ⁊ ꝑuationes eaz sūt eedē. Si aūt querat questio de distictione aliquali ex natura rei licz nō reali. sz modo cōi formali. Hylariꝰ uidetur dicere q̄ sic. Ubi sciēdum q̄ iste rōnes abstrahunt a scientiez ⁊ se habēt ꝑ sub ⁊ supra. Prio. s. natura itellectualis. 2ᵒ natura uiuēs. 3ᵒ natura sbalis. 4ᵒ natura in ul'i. Omnia

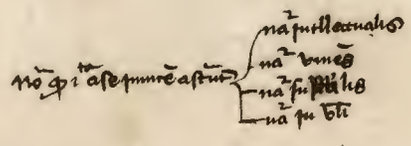

est natura itellectualis ē uiuēs. nō autem omnis natura uiuēs est intellectualis. sicut bos uiuēs natura est tamē nō itellectualis. Omnis autē natura uiuēs est sēsalis non tñ e ꝓuerso. q2 ignis est natura sēsalis non tamē uiuēs. Omnis natura sēsalis est natura accepta in ul'i non tamē e ꝓuerso. q2 accidēs est natura accepta in ul'i non tamē sēsalis. ⁊ sic ista abstrahūt a seiuicē sic ꝓductiones ꝓntes abstrahūt. Nam ꝓductio in natura itellectuali est dicere. in natura autem uiuēte est nasci. ⁊ sicut natura uiuēs abstrahit a natura itellectuali. ita natiuitas abstrahit a dictione. in natura autē ul'i ē ꝓductio uniuersaliter sumpta ⁊ sic abstrahūt a seipsis. ꝑm autē istū modū ꝑm quē abstrahūt iste ꝓductiones ⁊ una ab alia ꝓnditur. sic suo° negationes istaꝝ ꝓductionū. Sicut ergo gñatio ⁊ natiuitas sunt due rōnes formales ⁊ inter se diuerse. sic ingenitū qō ē priua° gñatiōis ⁊ inascibile quod ē priuatio natiuitatis. habent aliqualē diuersitatē uel differentiā eo° quo priuationes possunt habere. Sed ꝗ sunt diffi. Prima est. si sola ꝓsona patris habet priuationes. Dico ꝙ nō. q2 spiritus sanct° habet nō ꝓductiuitatem. est eim non ꝓducēs. sed filio° nullā ꝓpriam negationem habet. q2 omnis negatio que sibi ꝓpetit ul' ꝓuenit patri uel spūsancto. z° diffi. Quare negationes spūsancto nō sunt notiones. Dico ꝙ q2 ad dignitatē ptinet. nō dico ad pfectionē. q2 aliq° ad dignitatē ptinet que non ad pfectiōem. Quātum ad 3°m pticulam pricipalē ē undēdum quē ordinē hñt iste ꝓnationes adiuicē. Ad cui° euidētiam est sciēdum ꝙ qñcūq3 duo positia abstrahūt a seiuicem sicut supi° ⁊ inferi°. nega° inferioris abstrahit ⁊ ē prior ꝑm ꝓnam negationem supioris. cū ergo ꝑm ꝓdicta gñatio sit superior ad natiuitatē. negatio necessitatis que est inascibile erit prior ⁊ supior ad negationem gñatiōis que est ingenitū. Hoc ꝓbat dupl'r. Prio logice sic. Pri° ē ꝑm logicus a quo non ꝓuertit sēsistendi ꝓna. sz nō seqt̄ nonhomo. ergo non aial. e ꝓuerso aūt bene non aial ergo nō homo. ergo seqtur ꝙ nega inferioris cuiusmōi ē inascibile sit prior negatiōe supioris. s. ingenito. z° hoc idem ostēditur ꝓbilicē sic. Quādo sunt duo ꝓnatiue imediate opposita. q̄to positiuū pl° extēditur tāto ꝓnatiuū magis artatur. sic q̄to plures sunt homies uidētes tāto pauciores sunt cecitates. ⁊ q̄to illud min° tanto hoc magis dilatat. sz genitū ⁊ natū sūt positia quoꝝ unū magis extēditur q̄ aliud. s. genitum. ergo ei° ꝓnatio magis artatur. Natū aūt min° extēditur. ergo ei° ꝓnatio magis dilatatur. ergo ꝓnatio genitū que ē ingenitum magis artatur ⁊ min° extēditur q̄ inascibile quē est ꝓnatio natiuitatis. ergo inascibile in pl° se habet q̄ ingenitū. sic ꝓs manifeste in nōhomie ⁊ nōaiali. Quā°m ad 4°m pricipale uidēdus est. si ingenitum ⁊ inascibile sint ꝓprietates patris. hoc facit diffi. q2 essentia dicitur ingenita. ꝓsona spūs sancti dicitur ingenita. ꝓsona etiam patris dicitur igenita. ⁊ 4° tota trinitas. Dicit sicut dictū fuit supi° in prima pticula qōnis accipiēdo igenitū uel inascibile ꝑ cō cui non ꝓpetit ꝓduci aliqua ꝓductiōe. nec ut quo n° ut quod nec ꝑm aliquid sui. Sic inq̄ accipiendo sunt ꝓprietates patris. q2 isto° sibi cōuenīt. Nam pater a nullo ē ꝓducibil' aliqua ꝓductiōe. nec ut quo nec ut qō nec ꝑm aliquid sui. Alius aute nō cōuenīt ita oīa. nam spūsancto cōuenit ꝓduci aliq° ꝓductiōe essentie ꝓuenit ꝓduci ut quo. trinitati ꝓuenit ꝓduci ꝑm aliquid sui. Relinqtur ꝙ sint ꝓprietates patris. Sed hic oriunt diffi. Pria est. quō ꝓnatio pōt ē ꝓpria alicui quod sit in deo. Propterea h° dixerunt aliqui ꝙ ista non dicūt ꝓnationes sed positiua quedā. Sed illud nihil ualet ut patuit supi°. Primo. q2 si nō esse ab aliquo diceret aliquid positiuū in patre. illud necessario esset uel absolutū uel relatiuum. non potest esse nisi relatiuū. q2 ꝓpriū ē. sed oīs huiusmōi respect° in patre est respect° originis. ergo in patre ꝓter originē actiuā ē respect° originis qui nō posset ē nisi passiue. ⁊ sic pater diceretur esse originat° a se ul' ab alio. sz a se magis. q2 dicūt ꝙ a se ē positis. z°. q2 in diuinis non ponuntur nisi 4°r relationes ⁊ unū absolutū. tunc ēnt necessario qnqz. 3°. Quia ꝑm Aug. 5° de trinitū diuinus patre igenitū nō qd sit sed quid

Ra natus

1149 ax 1g

Ra ñ sibi est iuro

1143 ax 1g

1 meras

nō sit designat. ergo nō est positiuū. 4° sic
q2 tūc esset una inascibilitas positua p te ⁊
alia negatia in patre. Aliq̄ autē uolūt di-
cere q̄ non ē ponēda priuatio in deo. q2 apti
tudinē dicit in sbiecto. hoc autē dicit ipfectio
nem. Sed illud nō pōt stare. Prio. q2
in deo est carētia depēdentie ꝑm quā dicitur
indepēdens. cū ibi nō sit aliqua depēdentia.
⁊ tamē deo iēptum ens est. non repugnat de
pendere. 2°. q2 i deo est carētia finis ꝑm
quā accipitur rō infinitatis cū finitas nege
tur ab eo. tamē deo iēptum sba non repugt
finiri. 3°. q2 cū dicitur de⁹ incorporeus si
illa icorporeitas esset positiua. esset ibidem
duplex icorporeitas. una positua quā ponis
⁊ alia negatiua. Nam null⁹ potest negare
q̄n in deo sit uere negatio uel carētia forme
corpalis. nam rōm formali sbe que in deo
est ex se nō repugnat esse corporeū. 4°. q2
si p impossibile de⁹ esset colorat⁹ stantibus
omnib⁹ positiuis que sunt in eo formaliter
non esset inuisibilis oculis carnis. ergo p aliqd
positiuū non est nūc inuisibilis. sed p solam
carētiam coloris. Dico ergo q̄tū ad istas
diffi. q̄ in deo uere sunt priuationes multe
large sumendo. sicut accipitur priuatio que
dicit aptitudiem rōne trāscendentis ut dice-
batur supius in 4°. De⁹ tamē sub ratiōe
ppria non est apt⁹ nat⁹ ad aliqd quod non
habeat. Si dicas tu supponis q̄ infinitas di
cit negatiōem ⁊ tamē dicit modū extrinsicū.
simil⁹ incorporeū qd ē dīa de genere sbe.
Dico q̄ rā infinitas q̄ incorporeū q̄tū ad
rōnes formales eoꝝ dicūt priuationes que
uere sunt in deo suo modo essendi ⁊ dicunt
de deo. sed tamē p istas negatiōes uel priua
tiones bene circūloquimur aliqua positiua
utpote p infinitatē q̄tūtē uirtutis. p incorpo
reum dīam spūalitatis que est positia i deo
⁊ creatura. Si dicatur q̄ necessario in deo
erit aliqd impfectū. s. rō illa trāscēdētis que
habet aptitudiem ad habēdum quod nō ha
bet. Dico q̄ ibi nihil dicitur impfectum
ppter rōem deitatis adiūctam que oīa ꝓtuꝝ
supermineter. Nec etiā rō sbe in angelo dicitur
impfectior eo q̄ nō habz illud qd sibi ꝑm se
non repugt. q2 talis repugnātia est ratione
melioris adiuncti. Sed differunt ne iste
puationes a negationibus. Dico q̄ non
formaliter ut pīndūt ab omni fundamēto.
q2 ut sic utrūqz dicit sola carētiam. tm̄ pua
ꝓcernit fundamētum aptūnatū ⁊ nō nega⁰.
unde sub rōne trāscēdētis ponūtur iste nega
tiones in deo. 2ª diffi. Quod ē funda-
mentum hui⁹ negatiōis. s. ingenitū uel inas-
cibilis. Dico hic. 4° ꝓclusiōes negatias.
Prima ē q̄ inascibilitas nō fundatur super
essentiā. q2 in quocūqz ē fundamētum pua
tionis ⁊ ipsa puatio. sed in filio est eēntia.
ergo esset ibi inascibilitas. ⁊ sic duo opposi
ta in eodē supposito. 2ª ꝓclusio est q̄ nō
fundatur sup paternitatē. q2 paternitati ñ
repugnat ex se esse cū nascibilitate ex sua ra
tione formali. ut i creaturis patz. Et etiaz
ingenitū potest esse sine paternitate. quia si
pater nō genuisset nihil pbiberet ipsum esse
ingenitū ꝑm Aug. 3ª ꝓclusio q̄ nō fundat
imediate sup essentiā ⁊ paternitatem simul
sumptis. q2 distictoꝝ fundamētoꝝ forma-
liter sunt distincte puationes formal⁹. cū pua-
tiones distinguantur ex terminis ⁊ ex funda
mentis. 4ª conclusio q̄ inascibilitas non
fundatur pmo sup totā psonā. quia q̄cquid
attribuim⁹ psone patris attribuim⁹ ul rō
essentie uel rōni r'oms. Simil⁹ cōiter nō
dicitur q̄ psona sit aliud ab essentia ⁊ pro-
prietate simul sumptis. non g pōt fundari
in psona si in eis non pōt fundari. Dico
ergo q̄ ingenitū ⁊ inascibile fundantur sup
pmitatē originis que est in psona patris.
Et hoc pbo sic. Supra illud fundat pua⁰
quo posito ponitur ⁊ quo sblato aufertur.
sed isto⁰ ē hic. supposito eiz habēte pmitatē
originis ex hoc q̄ in tali signo est. sibi repu-
gnat esse ab alio. tūc eiz esset i 2°. Circūscrip
to autē signo. s. pmitate originis. sibi nō re
pugnat esse ab alio cū statim posituz in alio
signo sit ab alio. ergo ꝛē. Intelligendum
tamē est q̄ alique negatiōes ꝓueniūt p accīs
sbiecto sicut hic. homo non ē alb⁰. nam ab
eo pōt auferri ista nega⁰. Alio⁰ sicut iferi⁰
accidit supiori. sic aialitati in asino accidit ir
rōnabilitas. Alio⁰ p se sed nō ꝓuertibiliter
sicut incorporeū angelo. Alio⁰ p se ⁊ ꝓuerti
biliter. sicut incorporeitas spūi. Dico g
q̄ licz inascibilitas possit aliqb⁰ aliis ꝓpetē

Ad notiones requiri
1° quia sibi non determinet quia sit positiua nec priua
2° quia illud non sit rōd trib
3° quia sit appropriata omni soli psone
4° quia importet dignitatem

p mis trib modis. 4° tamē modo conuenit pcise pmitati originis. 3ª diffi. quare sola inascibilitas dicit notiōem cū i diuinis sint multe alie puatiōes. Dico q ad ratiōem ppriā notiōis 4ōr requrūtur. Primo q sibi non determiet q sit positiua nec puatiua. nam 4ōr rl'ones sunt que sunt positiue ⁊ tamen sunt de nūo notionū. 2° q illud non sit cōe trib. ⁊ ideo ifinitas ⁊ icorporeitas nō sunt notiōes eo q omnib ꝓuenīt. 3° q sit ppria uni soli psone ⁊ ideo spiratio actiua non est notio. 4° q importet dignitatem ⁊ ideo iproductiuitas que est ppria spiritus sancto accipiēdo eā ad intra nō pomit notio. ⁊ q2 inascibilitas omnia ista habz. hinc ē q ipsa pcise est notio. 4ª diffi. Si in psona patris sunt alie notiōes scilz ispiratiuitas ⁊c. Dico q sic. tū q2 ille omnes que ponūtur ptinere ad dignitatez reducuntur ad istas. hinc est q ponuntur nisi iste. Ad argumētum patet.

nō

Q° 2ª

UTRUM Ingenitū ⁊ inascibile sint ppriētates patris ꝓstitutiue. q sic. Omne quod dat eē incōcabile ꝓstituit. sed iste puatiōes dant eē incōcabile. ergo ⁊c. Cōtra. Quod non est ens non ꝓstituit ens. sed hec non sunt ēna. ergo ⁊c. Hic itroducitur una opinio que dicit q sic. q2 ppriētas incōcabilis que primo aduenit pmo supposito ipm ꝓstituit. sz inascibilitas est huiusmodi. ergo ⁊c. Ma. patet q2 omne quod est ad aliud pri ē aliud ad se q sit ad aliud. ingenitum autem est ad se. Hanc opiniōem ꝓfirmo 4ʳ. Primo sic. Illud cui nō repugnat esse sine altro ⁊ altri repugnat esse sine illo illud ē pri. sz ingenito non repugnat esse sine paternitate. tū paternitati repugnat esse sine ingenito. ergo ingenitū est pri. Minor patz. q2 essentia i illo priori p quo pcedit patrē est ingenita.

// pl. g. q. 2. a. 2. p.

2°. Quādo aliqd in differens ē ad opposita ꝑdictorie ⁊ ꝑrie. pri ē indifferens ad opposita ꝑdictorie q ꝑrie. sed essentia est indifferēs ad gnare ⁊ gnari que sunt ꝑtraria. ⁊ ad gentū ⁊ ingenitū que sunt ꝑdictoria. g prior ē habitudo ad ista. ⁊ p ꝓnā ingenitum est pma ppriētas simpliciter. 3°. Quādo aliquid ꝓpatur ad pri ⁊ posterius. prior est habitudo sui ad pri q habitudo ad posteri sed pater p hoc q est genitor ꝓpatur ad posterius. p hoc autē q ē igenitū ꝓpat ad pri scilz ad gnans quod non ē. ergo ingenitum prius est gnatiōe. 4° sic. Quādo prius inest alicui p illo signo sibi inest p quo habitus sibi oppositus aptusnat ē sibi inesse. sz si pater gnaretur pus inesset sibi generatio passiua q actiua. ergo negatio generatiōis passiue pus inest q gnatio passiua. De ratione autē ppriētatis primo incōcabilis est ꝓstituere. ergo ingenitū ꝓstituit. actiua

Sed cōtra istā opinionem arguo 4ʳ. Primo sic. Persona relatiua non pōt formaliter ꝓstitui p illud quod est ad se. sed igenitū p Aug. 5°. de trini. dicitur ad se. pater aūt est psona relatiua. ergo nō ꝓstituitur p ingenitum.

2°. Nullū positiuū suppositū ꝓstituit ex negatiuo uel puatiuo. q2 tūc totū eēt puatiz sed supposita diuia sunt positiua. 3°. Nullum suppositū reale potest cōstitui ex eo qd non est reale. suppositū diuinū ē reale. puatio autē non est res. ergo ⁊c. 4°. Illud quod non habet esse nō pōt dare esse. sed priuatio cū sit quedā negatio est huiusmodi. Dico ergo q ingenitū nō ꝓstituit patrez. Quod ꝓfirmatur 4ʳ. Primo sic. Omnis distinctio aliquoz fundat in principiis distinctis eoz. cū g eadē sint principia ꝓstitutiua ⁊ distinctiua. si ingenitū ꝓstitueret ingenitum esset fundamētū distinctiōis que ē patris ad filiū. Tūc sic. Nullū reale positiū pōt fundari in puatiōe uel negatiōe. sed distinctio patris a filio est realis ⁊ positiua. ergo ñ pōt fundari in igenito quod ē priuatiū. Vel da q sic. Sequit q distinctio patris a filio nō erit real nec positiua. hoc autē totū sequitur ex hoc q ingenitū ponitur ppriētas patris ꝓstitutiua. ergo hoc nō pōt stare. 2°. Illō qd ꝓstituit psonā fundatur imediate in diuina essentia. sed inascibilitas non fundatur imediate in diuina essentia. g nō ꝓstituit. Ma. ē manifesta. Minorē pbo. Sicut aptitudo naturalis est p se passio illi cui ꝓuenit. ut patz ex supradictis. ita repugnātia naturalis est p se passio illi cui ꝓuenit. Sicut eiz risibilitas est p se passio homis. ita repugnantia ad ridē

8°

cē ad p. positiue negatiue

scilz irrisibilitas est p se passio asini. cū ergo esse gñabile sit aptitudo naturalis ⁊ p ꝓñs ppria passio eiꝰ cui ꝓuenit. sic repugnantia ad gñari quā itelligo p inascibilitatem erit ppria passio illius cui ꝓuenit prio. sz si fingeretur uel inascibile ꝓstituat ipm primo conuenit essentie diuie. ergo ingenitus ⁊ inascibile erūt ppria passio essentie diuie. Tunc sic. Ubicūqz est inuenire sbiectū ē inuenire propriam passiōem. sed in filio est inuenire eēntiam. ergo in filio erit repire inascibilitatez ⁊ sic pprietas ꝓstitutiua prime psone eēt formaliter in tribus quod uidetur inconueniēs.

3° arguo sicut arguit doctor noster. Nulla negatio est primo icōicabilis, sz formale cōstitutiuū patris ē incōicabile primo. ergo igenitum nō ē formale ꝓstitutiuū. Ma. pz. Si eim negatio esset incōicabilis q̄tūcumqz fundaretur cōicaretur. seqtur ꝓtradictio, s. q̄ i eodē fundamēto essent affirmatio ⁊ negatio. Nam primo ē fundamentum cū negatiōe. negatio autē ponitur incōicabilis. fundamētum autē cōicabile. ergo erit fundamētum sine negatiōe. ⁊ p ꝓñs cū negatiōe ⁊ affirmatiōe. ⁊ sic ꝓdicꝰ. Innascibilitas aūt fundatur imediate i essentia que ē ꝓicabilis posito q̄ ipsa sit ꝓstitutiua. ⁊ p ꝓñs essentia ē incōicabil' sicut ipsa inascibilitas ē ꝓicabil'. uelsi non. ēntia erit cū affirmatiōe ⁊ negatione. Dico ergo q̄ inascibilitas non pōt esse pprietas ꝓstitutiua prime psone. qz nullomodo pōt esse pprietas prima. Sed ꝗ. Essentia diuia psone patris nō ꝓicat. diuina essentia psone filii ꝓicatur. g̃ idē ē ꝓicabile ⁊ incōicabile. ⁊ sic opposita priuatie dicūtur de essentia. 2°. Quia essentia diuina in psona patris ē principiū pductiū diuie psōe. in psona spūssancti nō. ergo affirmatio ⁊ negatio de eodē. Ad ista. Ad primū dico q̄ non cōicari nō ꝓuenit diuie essentie imediate sed mediante primitate originis i qua fundatur ista incōicabilitas. ⁊ ideo quādo dico essentia ut i patre. accipio eā cū pmitate originis que est fundamētum istiꝰ negationis. quādo autē dico essentia ut in filio. accipio eam sine fundamēto. ⁊ ideo affirmatio ⁊ negatio nō dicūtur imediate de eodē sz mediante alio. Ad 2ᵐ eodemꝰ. Nā eē pncipiū pductionis ꝓuenit essentie ut sub primitate origis. in spūsancto autē non est sb ista primitate. ⁊ ideo nō ꝓcludit distictiōem essentie sed pmitatis originis ab alio signo. Ad argumēta alteriꝰ opinionis. Ad pmū dico q̄ Aug. uocat ibi ad se omne illud quod nō est positiue ad aliud. ⁊ qz ingenitū non sic ē ad aliud. s. positie, dicit q̄ est ad se. tamen uidetur expresse ꝓcedere q̄ nō exit genꝰ relationis. Ad 2ᵐ dico q̄ bene pbat q̄ igenitum i pprie accipiēdo pcedit patrē. sed tamē illud cōuenit essentie ⁊ illud nō ē icōicabile. Sed accipiēdo pprie igenitū sicut ē dictum est. illud ē ppriū patri ⁊ seqtur paternitatez illud eiz ē incōicabile. sed quia fundatur in pmitate originis que pstupponit patrē. hinc est q̄ nō ꝓstituit. ⁊ de tali dico q̄ ipossibile ē esse sine patre. licz ingenitū quod cōuenit essentie possit. Ad 3ᵐ dico q̄ dupl'r deficit Primo qz nō est sūmile de positis ⁊ negatis. Negatia eiz nō possunt esse de intrinsico intellectu alicuꝰ positiui. Positiua autē sic ⁊ ideo licz si pater esset ab alio respectus ad pus pcederet respectū quo respicit illud qd ē ab eo. qz posset esse ꝓstitutiuū illiꝰ. negatio tamē respectꝰ ad priꝰ nō. qz illa negatio nō potest esse ꝓstitutiua psone positiue. 2°. qz respectꝰ ad pus licz pcedat respectū posteriorem ⁊ ad posteriꝰ. nō tamē pcedit respectum qui non ē posterior licz sit ad posteriꝰ. s. illū qui ē ꝓstitutiuꝰ. unaqueqz eim res respicit pus illa de pmoꝰ q̄ illa que sibi ꝓueniunt p accidēs. sicut homo pus itelligitur eē aiatꝰ q̄ itelligatur esse a deo. ⁊ deꝰ pus q̄ nō creatiuꝰ. pater g̃ respicit respectū paternitatis quo ꝓstituitur q̄ ingenitū. Ad 4ᵐ dico q̄ habitudo ad priora pōt ꝓcedi prior q̄ habitudo ad posteriora sz habitudo ad posteriora nō ꝓstituit fundamētum utriusqz. mō hec habitudo ad filiū ꝓstituit. habitudo aūt ad prius nō. ergo ꝛc. Simil'r dato q̄ esset uerꝗ adhuc tamē nō haberet ppositum. qz ingenitū non ē habitudo ad priꝰ. sz negatio habitudis ad priꝰ. ⁊ ideo nō ualz arᵐ nᵗ probat q̄ igenitū pcedat paternitatē. Ad 1ᵐ argumētum patet.

1 quo

ea dē 8° q° p° ad 10° primo p. affic

TRUD Ingenitum ⁊ inascibilitas sit extrea oppositiōis priuaue. Dic primo uidēdum ē si priuatio ē alia oppositio a ꝯdictiōe formaliter. ¶ 2° si priuatiue opposita sint incōpossibilia. ¶ 3° de quesito. utrū sint extrema talia ¶ Quātum ad primū dicūt aliq̄ ꝙ sic. q̄ oppositio ꝑm ꝙ genꝰ diuiditur in illas 4or oppositiōes tāq̄ in spēs diuersas. cum ergo priuatiue opposita ⁊ ꝯdictorie sint due spēs oppositionis. relinq̄tur ꝙ distinguūtur formaliter.

¶ Sed ꝓtra. Quādo sūt aliqua duo q̄rū unū non addit ad aliud nisi illud quod ē ex rōem formalē utriusq̄ illa formaliter non differūt. sed priuatio nō addit ad negatiōēz nisi uel sbiectū uel aptitudinem naturalem quoꝝ. neutrū ē de rōne formali eiꝰ. ergo ꝛc. Maior patet. ⁊ minor ꝙtū ad unā ptem. s. ꝙ puatio non addit ad negationēz nisi illa duo ¶ Nūc declaro ꝙ neutrū illorum est de rōne formali puatiōis uel negatiōis. hꝰ pz ex hoc. cecitas eiz ⁊ uisus ex rōne formali eoꝝ opponūtur. sed nec sbiectū nec habitudo naturalis sic opponitur uisui. q̄ uisꝰ stat cum utroq̄z. ergo non sunt de rōne formali puatiōis. ¶ Cōfirmatur. Nam extrema ꝯdictiōis dicūtur de extremis puatiōis i pⁿᵒ ducēdi pse. q̄ puatiuū ē formalr negatiū ⁊ positiuū ē affirmatiuū. ergo ꝛc ¶ Dico ergo ꝙ nō distinguūtur nisi extrinsice utpote p sbiectū ⁊ aptitudiem ¶ Quātum ad 2m uidēdum ē si priuatiue opposita sint incompossibilia. ¶ Dicūt aliqui ꝙ nō. q̄ stāt sīl. sicut patz in luna. Lux eiz in lune stat cū tenebra. ¶ Dicūt ḡ isti ꝙ nō sunt incōpossibilia ex rōnibꝰ formalibꝰ eoꝝ. q̄ tūc i quocūq̄z ḡdu repugnarēt. ⁊ sic ꝙtūcūq̄z minima lux non possit esse cū qualicūq̄z tenebra. non ḡ repugnāt ex rōnibꝰ formalibꝰ coꝝ. sz solū sunt incōpossibilia ex gradu. utpote lux ual de intēsa non stat cū tenebra ¶ Contra hꝰ arguo 4ᵗ. Primo sic. Cōtradictoria ex suis rōnibꝰ formalibꝰ repugnāt ⁊ sūt incōpossibilia. sed puatiue opposita ꝙtū ad rōēs formales nō differūt a ꝯdictoriis ut ostēsū est. ergo ꝛc. ¶ 2° sic. Quod ex sua ratiōe formali excludit aliq̄d illa sūt incōpossibilia. sed priuatio ex sua ratione formali excludit positiuū. sicut cecitas ex sua rōne formali excludit uisum. ergo ꝛc ¶ 3° sic. Contraria ex suis rōnibꝰ formalibꝰ repugnāt ⁊ ꝯriāt. ergo multomagis puatiue opposita. ꝓntia patz. q̄ magis sunt incōpossibilia priuatiue opposita ꝙ ꝯria. ⁊ ñs patet ex diffinitiōibꝰ ꝯrioꝝ. ¶ 4° Relatiue opposita ex suis relatiōibꝰ formalibꝰ opponūtur. ergo multo magis puatiue opposita. patz ꝓntia. q̄ illa magis opponūtur ꝙ ista ¶ Dico ergo ꝙ habent incōpossibilitatē ex rōnibꝰ formalibꝰ eoꝝ ¶ Sed ꝯ hoc arguo sic. Accipio habitum itelligibilē qui pōt augeri utpote sciaz uel sapiam ista non habēt ꝯrietatē. sed solū habēt puatiue oppositiōem. sicut habens .5. ḡdus scie pīse ⁊ sit aptusnatꝰ habere sextū. certū est ꝙ est puatꝰ sexto. habet ergo simlr sciam ⁊ puatiōem scie ¶ 2° hoc idē apparet in formis sensibilibꝰ. Quādo. s. aqua est frigida simplr nihil habet de caliditate. q̄ñ autē habet tm. 5. ḡdus caret alīs q̄nq̄z. ⁊ sic habet ḡdum aliquē forme ⁊ puationē alicꝰ ḡdus. ¶ Respōdetur ꝙ q̄libz ḡdus est inꝓpossibilis sue puatiōi. sicut tota forma priuationi totꝰ. ⁊ ita nō sunt simul ⁊ priuatio sibi opponitur. sed forma una stat cum priuatiōe non illꝰ forme quē est i sbiecto. sed alterꝰ ¶ Sed ꝯ hoc arguo 4ᵗ. Prio sic. Quādocūq̄z aliqua natura specifica saluat in aliquo ḡdu. q̄cq̄d repugnat sibi ꝑm suam rōnem formalē repugnat sibi in illo ḡdu. sed natura specifica ꝑm suā rōem formalem est incōpossibilis priuationi que opponitur nature. ergo in omni ḡdu nō poterit stare cū priuatiōe nature ¶ 2°. Quādo aliqua sūt eiusdem rōnis cuicūq̄z unū est incōpossibile ꝑm suā rōem formalē ⁊ altrū. sed isti ḡdus acq̄situs ⁊ acq̄sibiles sunt eiusdē rōis formalr. ergo priuatio que incōpossibilr ē ḡdui acq̄sibili. erit etiā incōpossibilis ḡdui acquisito. ¶ 3°. Quādo aliqua sunt eiusdē spēi si aliq̄d repugt uni q̄ nō altri hoc non ē p rōem specificam eis cōēz. sed tu dicis ꝙ unꝰ ḡdus. s. acq̄sitꝰ ē ꝓpossibilis priuatiōi alterius cui non est ꝓpossibilis ḡdus acq̄redꝰ. ergo nē erit ex rōne formali. sed aliūde ¶ 4°. Quē ꝓpent aliq̄bus eiusdē rōnis p posteriora natura specifica non conuenit eis p naturam

specifica. sed ista repugnantia petit eis ex posteriorib' ipsa natura specifica. utpote ex gdu intenso et remisso. intensio aut' et remissio sunt posteriora ipsa natura specifica. ergo ꝛc. Dico q̃ tãq̃ quid' p istas rones q̃ qñ cũq; habetur gdus alicui' forme itelligibil' non potest ibi haberi priuatio altius gdus f' rõem formale. qz illa priuatio eodẽmõ esset incõpossibilis priori gdui. non stat q̃ priuatio respectu nate specifice. sed respectu gdus pcise et hoc rõne beeitatis qua hic gd' distinguit ab alio gdu. et est priuatio quedam q̃titatis uirtutis que acquirit nõ nature.

Per hoc respondet ad rõem factã p alia opiniõe. q̃ priuatiue opposita nũq̃ sunt cõpossibilia. Unde priuatio respiciẽs nata; nũq̃ stat cũ nata in quocũq; gdu q̃tũcunq; minima ponat. nec etiã priuatio respiciens gdum rõne illius quod addit gd' s̃ naturã est illi ꝓpossibil'. tamẽ cum natura in 1° gdu bene stat priuatio ad aliũ gdum. qz cũ alio gdu aliqd est quo distinguitur a primo quod non pfuit cum primo. non opponit' ergo i' priuatio forme. Quod ꝓfirmatur dupl'r.

Primo sic. Mobile habens totã naturam specificã non potest moueri ad eam. qz nihil potest moueri ad illud quod iam habet. qz pslente habitu cessat mot'. sed habẽs unum gdum forme augmẽtabil' habz totã natam specificã forme illi'. qz tota diffini' forme illius uere saluatur i natura que est in uno gdu. ergo nõ potest moueri ad illã. et p ꝓñs priuatio existẽs cum uno gdu non oppõitur nature specifice. 2°. Impossibile est idez simul esse in actu et in potẽtia formali respu eusdẽ. sed habẽs unũ gdum forme ẽ i actu f' totã naturã specificã. q̃ nõ ẽ in potentia ad illã. esset autẽ in potẽtia si haberet priuationem illi'. ergo ꝛc. Sed remanet diffide nocte. qz in nocte ꝓceditur cõiter tenebra et tamẽ aliqua lux ẽ. Dico q̃ si tenebra sumat formal'r p carẽtia lucis uel for' lucis. Sic dico q̃ q̃tũcũq; lux i nocte ponat minima nihil erit de tenebra. qz i q̃tacũq; luce saluatur natura lucis que ẽ incõpossibil' sue ꝓuationi. Si autem accipiat tenebra pro ꝓuatione maioris gdus lucis. põt concedi q̃ ibi est tenebra. qz ꝓuatio maioris gdus lucis non tamẽ rõne lucis. sed rõne additi ad lucẽ quo distinguũtur illi gdus. et hoc p' respiciat ꝓuatio. Quãtum ad 3'm quod fuit quesitum. utrũ. s. ingenitum et inascibile sint extrema ꝓuatiue opposita. Patz quid dicẽdũ est. qz negationes sunt in aliquo in quo inuenitur aliq' rõ cui ex se nõ repugt oppo'.

Utrũ Ingenitũ et inascibile sint extrea ꝑdictiõis. Dic primo uidẽdum est si ꝑtradictio est prima oppositio iter alias spẽs oppositionis. 2° Utrũ maior uel minor. 3° de quesito.

Quãtum ad ꝑmum dicũt aliqui q̃ relatiua oppositio ẽ prima. et hoc pbãt sic. Illud ẽ pri' aliquo a q' nõ ꝓuertit sbsistẽdi ꝓña. sed omnis oppositio est relatio uel habitudo. Oppositio eiz ex suo ꝓceptu est ad aliud. et nõ ñ eꝓuerso q̃ omnis relatio sit oppositio relationis. ergo oppositio re'a est ꝑma. Sed istud stare nõ põt. Primo. qz illa oppositio est prior cui' extrema sunt priora. sed extrema ꝑdictiõis sunt ꝑora omnibus extremis aliaꝝ oppositionũ. qz affirmatio et negatio ens et nõ ens que sunt priora omnib' aliis. ergo ꝛc. 2° sic. Illa est prior oppositio que potest ab aliis separari et nõ econuerso. sz de' sbiectũ potest facere sine utroq; tã re'e oppositoꝝ q̃ ꝑrie oppositoꝝ. non autez põt facere sine alto ꝑdictorioꝝ. ergo ꝑdictio est ꝑor oppositio q̃ sit aliqua aliaꝝ. Maior et minor sunt de se manifeste. Dico ergo q̃ oppositio ꝑdictoria est simpliciter prima.

Nunc uidẽdum ẽ de 2°. Utrũ sit minima uel maxima. Dicũt aliq̃ q̃ ẽ minima. qz est habitudo cui' extremũ non est. Alie aut habẽt extrema. Cõtra. Quãdo aliquid ꝓtinue diuidẽtia q̃ ꝓtẽta sb altro diuidẽtiũ. ex ista sequitur q̃ magis opponit diuisum et suũ oppositũ q̃ diuidẽtia et diuisum iter se. sed ẽs et nõ ẽs imediate opponũtur. ergo pl' opponentur q̃ ꝓtẽta sb ente. s. ꝑria uel re'a. 3°. Que se totis opponũtur magis opponũtur q̃ que aliqbus eoꝝ. sicut que se totis differunt magis differũt q̃ diuersa que i aliquo ꝓuenũt. sed ꝑdictoria se totis opponuntur. nõ ꝑria nec relatiua. qz i aliq' ꝓuenũt. q̃ ꝛc.

Q°4.

Dico q̃ q̃ minima ē relatiua. 2° ꝓria q̃ habēt idē gen⁹. 3° ꝑuatiua. q̃ habēt idē sbiectū. Cōtradictoria autē ē maxima. quia nihil cōe habēt. quod pbat 4ᵗ. Prio. q̃ sola potētia diuina accipit p ꝓpatiōem ad cōtradictoria. q̃ pōt aliquid educere de nō ēte ad ens. ideo ꝓcludit ifinita. 2°. q̃ de⁹ pōt facere sbiectū sine utroq̃ extremoꝝ cōtrarietatis ⁊ relatiōis. nō aūt ꝑdictionis. q̃ est maior. nā nunq̃ sunt simul uera nec simul falsa. alie autē simul possunt admitt⁹ eē false. 3°. q̃ illud solū dicit impossibile qd ipli/cat ꝑdictiōem. 4°. q̃ termini oppositi prio principio sunt in ifinitū distātes ⁊ ppō ex ens formata ē falsissima sicut sua opposita ē uerissima. Cōtra 4ᵗ. Primo. q̃ ꝓtradictoria saluāt in minime distātibus. ergo ex se nō maxime distāt. 2°. q̃ p ꝓpationem ad diuersa possunt ꝑdictoria simul esse. nō aūt ꝓria. ergo ꝛc. 3°. q̃ sunt maxie imediata. q̃ min⁹ distātia. 4°. q̃ icludūt ī omnibus aliis oppositiōib⁹ que se habēt p additiōem ad illā. ergo ē minor. Ad primuz dico q̃ nō saluāt ī aliis q̃dditatie. sed solū denoiatiue. ⁊ ppter hoc non sequitur ppositum.

Ad 2ᵐ dico q̃ sil'e Petro ⁊ nō sil'e Martino non sunt ꝑdictoria. ideo nō ualz. Ad 3ᵐ dico q̃ est ad oppositū. In omnibus eīm oppositis imediatis unū semp ē ꝓiūctum cū non esse alterī⁹. in mediatis autē non sic. ⁊ ideo maximā distātiam habēt immediata et maximā iunctiam. Ad 4ᵐ dico sicut ad pmum q̃ ꝑdicto nō icluditur q̃dditatiue in aliis sed denoiatiue tātum. sicut hō denoiatiue ē non ās in⁹. nō autē q̃dditatie. ⁊ ideo nō ualz. Quātum ad 3ᵐ. s. de quesito patet quid dicēdum sit.

Distinctio. 29ª.

QRLA Distinctionem. 29ᵃᵐ. ubi magis tractat de relatione pncipii. Ad euidentiā istius materie quero m'tas qōnes. Primo. Utrū relatio sit aliquid. q̃ non. q̃ non est quid ꝓ⁹ Aug. 5°. de tri. ergo non est aliquid. Cōtra. In eodē. qn̄ dicimus patrē non genitū dicim⁹ q̃d non sit. p oppositum genitū dicit q̃d. Hic introducūtur 4ᵒʳ declarāda. Primū quid sit relatio in gnali. 2°. que sunt pprietates r'onis. 3°. quot sunt modi r'onum. 4°. si r'o est ens in aia uel ex aiam. Deinde ad quesitum.

Quātum ad pmum dico iux dictū beati Aug. 5. de trini. q̃ relatio est ens ad aliud. Ista autē diffinitio declaratur pmo p uiā diuisiōis sicut alie diffinitiōes. Nam p uiam diuisiōis diffinitiōes inq̃rūtur. ens autem diditur pma sui disione in ens ad se ⁊ in ens ad aliud. relat⁹ non est ens ad se. ergo ē ēs ad aliud. 2° hoc idē declaratur ex interpratiōe uocabuli ꝓ⁹ phos qui uocāt r'onem ad aliq̃d. illud aliq̃d nō est ipam̄ rela⁹. q̃ ē ad aliud hns modū termini et⁹. Contra istud istatur. 4ᵗ. Primo sic. Nam cālitas ē ad aliud. sed de⁹ est cā. ⁊ p ꝓns cālitas uera est in eo respectu omnū. ergo in deo ē aliq̃d ad aliud. sed quod est ad aliud est rela⁹ ꝓ⁹ dicta. ergo in deo est uera relatio ad ex. ⁊ sic ē cā realis ita erit relatio realis. 2°. Risibilitas uidetur esse ad aliud. s. ad actū ridendi. sed non est r'o. q̃ homo est risibil' dato q̃ non rideat nec sit act⁹ ridēdi. ⁊ tūc r'o eēt sine termino. quod est ꝑ rōem r'onis. cū ergo sit ad aliud ⁊ non ē r'o. diffinitio non erit bona. Eodem⁹ de materia. 5°. Impossibile ē q̃ ꝓcept? absolut⁹ icludatur in ratiōe relatiui. sed ēs habz ꝓceptum absolutū. q̃ non pōt includi in rōne re^ll. Maior ē nō. Minor pz. q̃ ens potest ꝓcipi nullo alio intellecto. ergo ē absolutū. ⁊ p ꝓns diffi⁹ r'onis p ens non erit bona. 4°. Rō formal' r'onis p te est ad aliud. rō formalis entis non ē ad aliud. ergo rō formalis r'onis nō est ens. Minor pbatur. q̃ dilum non est formal'r aliquod identū. sed ens dividit p absolutū ⁊ respectiuū. ergo non ē formalit respectiuū. Ad pmum uidetur dicēdum q̃ r'o potest esse sine termino. Dico ergo q̃ duplex ē r'o in ul'i. s. actualis ⁊ fundamentalis. cālitas que est in deo respectu illorum que sunt ex non est r'o actualis. sed solum fundamētalis. Sed ꝑ. Ista r'o fundamētalis aut est ad se. aut ad aliud. nō uidet

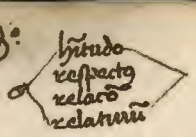

esse ad se. cālitas.n.ē respectu alicui⁹ cābil'; ergo uidet q̄ sit ad aliud. ¶ Dico q̄ ex sua q̄dditate est ad terminū.tñ q̄ fundamētal' non reqrit t̄minū nisi in poten^a ¶ Uel pōt dici q̄ abstrahit ab eē ad se ⁊ ab eē ad aliud. si accipiātur uniformiter ⁊ actualiter. quid tñ sit de hoc patebit ifer⁹ in qōne de respcu fundamētali. ¶ Ad 2^m de risibilitate dicendum est eodem⁰ q̄ non est respect⁹ actualis.

¶ Ad 3^m dico q̄ ens non habz ꝓceptū absolutum nec respectiuū.sed abstrahit ab ut⁰q̄z sicut diuisum a suis diuidētibus.sicut ſba a corporeo ⁊ incorporeo. ¶ Ad pbatiōem q̄ñ dicitur q̄ potest itelligi p se nullo intellecto alio. Dico q̄ illud non tātum ꝓpetit absoluto q̄ dādatur ex opposito ꝯ respectuz. sed etiā ꝓpetit illi quod 6^m suā rōem formalem non est ad aliud. sed abstrahit. sicut omne disu n a suis didentibus.ita q̄ illud indifferens potest itelligi nullo alio intellecto.

¶ Ad 4^m potest dici dupl'r. Uno⁰ q̄ ēs nō dicitur q̄dditatiē de r'one. sed solū eo⁰ quo supius fuit dictū sicut genus de dīa. quia dato q̄ sic.tē r'o nō eēt ad aliud 6^m se tota, sed 6^m rōem specificā tātum. ¶ Aliter aūt potest dici q̄ uult tenere illā uiā.q̄ sic homo ex rōne specifica ē homo ⁊ nō p m'ta ēclusa in eius q̄dditate.sic r'o 6^m suā rōez specificā est aliud ad aliud.licz omnia sua priora intrinsica non sint ad aliud. Ex ista diffinitione seqtur una regula ul'is.s.q̄nihil ad se ipm refertur. quod patz ex hoc. nam p dīa r'o est ad aliud. ergo illud ad qō refertur ē aliud ¶ Ex ista autē introducūtur 4^or ꝓclusiones determiate. Prima ē Aug.pmo de trini. Nulla res seipam gignit. q̄z oīs relat^o est ad aliud. pducēs refertur ad pductū. q̄ est aliud a pducēte ¶ 2^a q̄ idē nō pōt agere in seipm nec mouere seipm. q̄z tam agēs q̄ mouēs referūtur.unū ad passum.aliud ad motum.ergo cū r'o sit ad aliud distictū.ep̄z q̄ passum differat ab agēte ⁊ motū a mouēte ¶ 3ª ꝓclusio q̄ excedēs necessario distinguitur ab excesso.q̄z excedēs ⁊ excessuz referūtur rōne iequalitatis.⁊ p ꝓñs unuz ab a⁰ distinguitur.⁊ nō solū ē nō idētitas.sz aliqēas quedā ex quo rela^o reqrit t̄mini alietatem. Ex istis ꝓclusiōe seqtur euidēter q̄ essentia ⁊ pprietas aliquo⁰ distiguūtur. q̄z excedens distiguitur ab excesso. sed essentia diuia excedit pprietatē.ergo essentia diuia distiguit aliquo⁰ a pprietate ¶ 4^a ꝓclusio q̄ cōe distiguitur a pprio. Nam cōe refert ad ppriū. ergo distiguitur a pprio. Ex hoc formetur sil'is de essentia ⁊ r'one. Omne cōe distiguitur a pprio. sed essentia dīna ē cōis.⁊ rela^o ppria.ergo essentia diuia distiguit a r'one.

¶ Intelligēdum tamē ad euidētiā istoꝝ q̄ 4^or sunt rōnes a seiuicē abstrahētes. ¶ Prima rō est relatiua.a qua abstrahit rō r'onis. q̄z quod refert r'one refert.ergo causa formalis relatiui in q̄tum relatiuū ē relatio. sz oīa causa formalis abstrahit ab eo cui⁹ ē causa formalis.q̄ rō formalis relatiōis abstrahit a relatiuo. rō ergo relatiui ē pma rō r'onis ē 2^a. 3ª que abstrahit a rōne relatiōis ē ratio respect⁹ accipiendo pprie relatiōem p i^a que ē in gñe relatiōis. patz.q̄z respect⁹ inuenitur in deo.non tamē relatio ¶ 2° patz h⁰ idem. q̄z illud quod est cōe ad multa pdicamenta abstrahit ab illo quod est in uno illorū. sed respect⁹ est cōis ad multa pdicamenta.q̄z ad septez quod p nūc suppono. ⁊ patz satis ex rōnibus diffinitis eoꝝ. Relatio aūt pprie sumpta est pcise in uno illoꝝ septē. ergo rō respect⁹ abstrahit a relatiōe pprie sumpta.

¶ 4^a rō que abstrahit ē habitudo. Habitudo eiz abstrahit a respectu. habitudo eim est inter diffinitiōem ⁊ diffinitū.non tamen relatio ponitur iter ea. Simil'r ponimus multas habitudines inter pfectiōes diuias que non sunt relatiōes. Ex istis apparet q̄ licz sit habitudo inter essentiā ⁊ relatiōez alietatis ⁊ iequalitatis ⁊ multe tales. nō tñ est inter ea relatio. Sil'r de omnib⁹ aliis exceptis plonis que sunt in diuis ¶ 2° inquirēdum est de ppricatib⁹ relatiōis. ⁊ hic dico 6^m Aug.in suis cathegoriis q̄ 4^or sunt pprietates. Prima ē q̄ ppriū ē relatiōi q̄ cōitelligatur cū suo t̄mino. Omne eiz qō est ad se uel gñatur sumēdo quod nō est ad aliud. pōt itelligi nullo alio cōitellecto.rela^o autē si debeat itelligi necessario reqrit suuz t̄minū cōitelligi ¶ 2ª pprietas est q̄ omia relatiua dicūtur ad ꝓuertētiā. Hanc ponit Aug.5°.de trini.ubi declarat de plonis qūo

ꝓcē ad s/cr cē ad 2

5^m ꝓlog 4° 6^m a 2le 2°

nam

29 ad 4

licunt ad quertetia. ¶ 5m ē q̃ relaⁿ oppositā sunt in eodē susceptibili p̃ quationem ad diuersa. qz pōt a simile esse b. ⁊ diss̃ imile c. ⁊ idē fundamētum. non sic de aliis oppositis.

¶ 4a pprietas ē mod' p̃dicatiōis. Recipit enim p̃dicatiōem in obliquo. qz relatio hᵒ ipsi quod ē alioq̃ ē uel alteri. ⁊ sic p̃dicatū diffinitiuū relatiōis ē in obliquo. q̃ nō cōuenit aliis itelligēdo de p̃dicato ex genus rl'onis. non autē de p̃dicato in genere. ¶ Cōtra istas pprietates arguitur. 4a. Primo ꝗ p̃mas. Quicūqz intelligit actū uidendi necessario coitelligit obiectū. sed q̃stat q̃ actᵒ uidēdi nō ē relatio sed absolutū. ergo hoc nō ē pprium relationi q̃ non possit itelligi sine aᵒ coitellecto. ¶ 2o ꝗ 2am sic. Creatura referr̃ real'r ad deū ⁊ non ecōuerso. simil'r scia ad scibile ⁊ non ecōuerso. q̃ cum ista sint correlatiua. uidetur q̃ omnibᵒ relatiuis nō q̃ueniat dici ad q̃uertētia. ¶ 3o ꝗ 3am. qz tūc rō boni esset relatiua. Aliquid autē non pōt esse bonum uni ⁊ malū altri. sicut passio xpi fuit multis bona. aliq̃bus autē mala. ¶ 4o ꝗ 4am. quia de omni absoluto pōt fieri p̃dicatio i obliqᵒ qz anima ē hominis ⁊ albedo ē alicᵒ sbiecti.

¶ Ad p̃mum dico q̃ actᵒ itelligēdi ul' uidē di cū respectu ad obiectū nullᵒ pōt uidē nec itelligere sine obiecto. sed hoc non est ratiōe absoluti quod est i actu. sed rōne respectus fundati in illo absoluto non pōt intelligi sine obiecto coitellecto. qualitatē autē illaz que ē absoluta in actu ut p̃cindit a relatione que ē actᵒ ad obiectū. certe ista pōt intelligi sine quocūqz alio simul cointellecto sicut et alia absoluta. ¶ Ad 2m dico q̃ oia relatiua dicūtur ad q̃uertētiam. Quando aūt dicit de scibili ⁊ scia. Dico q̃ scibile 2u fūdamētl'i dicit ad sciaz. Unde ualde supficial'r q̃sderāt q̃ dicūt q̃ scibile nō referr̃ ad sciaz. ꝗ pōt ē sine scia. Licz .n. deᵒ de quo magis uideꝰ possit esse sine creatura. tamē nō ꝓpter hoc debz dici q̃n deᵒ respectū fundamentalem habeat ad creaturā. mediāte quo dicitur ad q̃uertētiaz. sicut creatura creatoris creatura.

¶ Ad 3m dico q̃ rō boni abstrahit ab absoluto ⁊ reⁿ. Aliqñ autē non accipit bonum absolute. ꝗ bonū p̃ q̃ueniēti. ⁊ bonū ꝗ tali rōne sumptū erit relatiuū. hoc ē bonū huic. i. conueniēs huic. ¶ Ad 4m dico q̃ ꝗ q̃ndo p̃dicatio fit in obliquo coitelligit respectus. Unde in tali p̃dicatiōe aia hois uel albedo sortis licz aia sit aliquid absolutū. tamē ꝗ coitelligitur respectᵒ quo aia ē ad hominem ⁊ quo albedo ad sortem. ¶ 3m inq̃rendum ē quot sunt modi relationū. ⁊ q̃tū ad hᵒ dico q̃ 4or distictiōes inuenūtur in cōi. ¶ Pria est diuisio qua diuiditur rl'o in relationem ⁊ ē ⁊ in relatiōem ⁊ dici. Intelligo aūt p relatiua ⁊ dici illa que sunt alioq̃ p̃dicamētoq̃ ⁊ ⁊ se sunt absoluta. intelliguntur tamē cū habitudine ad aliud. sicut aia, licet sit quid absolutū ⁊ ꝗba ipsa. tñ itelligit cuz habitudie ad hominem. ita q̃ non itelligo q̃ ista habitudo coitellecta cū aia ⁊ sic de aliis sit relatio rōnis. sed ē uere realis. Relaⁿ autē ⁊ esse sunt que ⁊ totā naturaz suam ⁊ totū illud quod sunt. sunt in p̃dicamento rl'onis. ⁊ sic itelligo ut paternitas. ¶ 2a diuisio rl'onum est in rl'ones rōnis que sunt ab aia fabricate ⁊ in aia obiectiue. ⁊ in relationes que nō sunt fabricate ab itellectu. ꝗ sunt in rerum natura circumscripto omni opatiōe intellectᵒ. ¶ 5a diuisio est in rl'ones disquipantie que sunt alteriᵒ spēi in utroqz extremoꝝ que necessario sunt inter extrema alteriᵒ ⁊ alteriᵒ rōnis. ⁊ in relatiōes eq̃pātie que sunt eusdē rōnis in utroqz extremo. ¶ 4a diuisio ē in rl'ones suppōnis que sūt principaliores. ⁊ in relatiōes suppositionis que sunt inferiores ⁊ minᵒ principales. Exēplū. dominus ⁊ seruᵒ. Sic ergo patet iste 4or diuisiōes relatiōis. ¶ Sed nūqd ē inēuenire diuisiōem ⁊ dici ⁊ ⁊ esse i aliis p̃dicamētis. Dico q̃ sic. sicut patz in gne sbe. Dza. n. sbalis q̃tum ad ē est in gne sbe. ⁊ tamē ⁊ dici est in genere qualitatis. Similiter figura que ponitur in genere qualitatis est solum ⁊ dici in genere qualitatis. ⁊ ⁊ esse i gne rl'onis. qz ē formalis respectᵒ. Sil'r scia ⁊ dici est in gne rl'onis. ⁊ ē i p̃dicamēto qualitatis. ¶ Ulteriᵒ ponitur alia distictio quā ponit doctor de rl'onibᵒ. quia quedam sunt trāscēdentes que non sunt alicuᵒ p̃dicamēti. Alie autē sunt que ponūtur i p̃dicamento. ¶ Sed notādum ē de istis rl'onibᵒ trāscēdentibᵒ q̃ sunt 4or genera relationum

trāscendētiū. ¶ Primū genus ē rlonū illaꝝ quē ꝓueniūt enti inq̃tum ens ut abstractū a p̃dicametis ⁊ a passionib⁹. ⁊ tales sunt habitudines ordinis ⁊ distinctiōis que sunt inter ens ⁊ ei⁹ passiōes. s. bonū uerū ⁊ huiusmōi. ¶ 2m genus ē rlonum q̃bus diditur ēs. sicut sunt rlones idētitatis ⁊ diuersitatis. Idem eim ⁊ diuersum diuidūt ens ¶ 3m genus ē rlonū que circuūt omne genus. sicut supra ⁊ infera. iste eim sunt in omni genere. ¶ 4m genus rlonum trāscēdentiū ē illaꝝ que sūt in deo. ⁊ breuiter de omnib⁹ talib⁹ rlonib⁹ talis regula datur. q̃ omnis relatio que nō est distincta realr a fundamēto uel sbiecto est ex se trāscēdens. Et huius rō est. qꝛ omnis relatio que ē distincta in gñe rlonis uel i aliquo alio genē p se ⁊ directe ē accidēs. rlo aūt que ē cum fundamēto eadē realr nō pōt esse accñs ¶ Alia diuisio relationū quā ponit doctor est. q̃ quedā sunt rlones extrinsicus adueniētes. ⁊ alique intrinsicus adueniētes. Relatiōes intrinsicus adueniētes sunt que positis extremis inascuntur. Extrinsic⁹ adueniētes nō nascūtur positis extremis absolute. imo stātib⁹ extremis in actu nō pōitur respect⁹ ille. sed ponitur respect⁹ ille p nouā actiōem posse acqri sine absoluto ¶ Sed ꝗ istam distinctiōem arguit 4r. ¶ Primo sic. Nam ubi ponitur respect⁹ extrinsec⁹ adueniens. ⁊ tamē posito corpe ⁊ loco necessario ponitur ubi ¶ 2o idē patꝛ de qñ. posito. n. tēporali ⁊ tēpore necessario ponitur qñ ¶ 3o pꝛ idē de situ. Nā posito corpore ⁊ ei⁹ pti bus ponitur situs ¶ 4o idē apparet de habitu. posito eiꝛ corpore ⁊ aliquo circa corpus statiꝛ inascitur habit⁹. ⁊ ita iste rlones erūt intrinsic⁹ adueniētes. ¶ Ad pmuꝛ dico q̃ ubi nō inascitur posito termino ⁊ fundamento. Nam si stante corpore ⁊ loco staret ubi. sequeretur q̃ nullū corp⁹ posset moueri. cuꝛ maneat idē corp⁹ ⁊ idē loc⁹. ⁊ sic semp maneret idē ubi. Mot⁹ autē non pōt fieri nisi ꝓpter uariatiōem ubi. ergo si stat semp idē ubi ⁊ nullū acquiritur. impossibile est q̃ motus fit. ¶ Similr dico ad 2m. Manēte eiꝛ eadē re tēporali ⁊ eodē tēpore. trāsit res ō qñ in qñ. ¶ Similr ad 3m dico q̃ manētib⁹ eisdē ptib⁹ in terra locāte ⁊ in lapide locato uariatur sit⁹ ¶ Similr si arma circa corp⁹ ponātur nō necessario ꝓsurgit habitus nisi sit ꝓscriptū armis ¶ Sed hic sunt diffi. Prima est. si omnis relatio intrinsic⁹ adueniens sit de genere rlonis ¶ Doctor uidetur dicere q̃ sic ponēs dīam inter respectus de gñe rlonis ⁊ alios respect⁹ ponit istā distinctiōem ¶ Cōtra hoc arguo 4o. Nam respect⁹ loci ad locatū ē respect⁹ extrinsicus adueniēs ⁊ tamē non est in gñe ubi. qꝛ ubi ē respect⁹ locati ad locū. Non uidetur autem posse reduci nisi ad gen⁹ rlonis. ergo ꝛc. ¶ 2o eodem⁰ pōt argui de quādo. Respect⁹ eim tēporis ad rē tēporalē non ē in gñe qñ. qꝛ respect⁹ ille qui ē de illo gñe qñ. est in re tēporali ad ipm tēpus. Cōstat autē q̃ non est intrinsicus adueniēs ¶ 3o sic. Unio aie ad corpus est respect⁹ extrinsic⁹ adueniēs. et tamē in nullo ponitur sex pricipiorꝛ ¶ 4o. Omne accidēs ut uidetur necessario pōitur in aliquo p̃dicamēto. sed non apparet i aliquo alio posse poni unio nature humāe ad ꝟbum. ergo in p̃dicamēto relatiōis ¶ Ad pmum dico q̃ licꝛ numer⁹ p̃dicamētorꝛ non possit demonstrari. tamē bonum est negare quod ab omnib⁹ supponitur. ⁊ maxime ab Aug. ⁊ ideo non negādo sed supponēdo dico q̃ omne relatiuū ⁊ omnis relatio talis de q̃bus ē facta mētio. ē in aliquo p̃dicamento q̃dditatie uel reductiue. ¶ Unde ad pmuꝛ dico q̃ licꝛ iste respect⁹ qui ē loci ad locatum non sit de p̃dicamēto ubi directe ⁊ q̃dditatiue. tamē reductiue est in p̃dicamēto ubi. ¶ Ad 2m eodem⁰ dico q̃ respect⁹ ille tēporis ad rē temporalē ē reductiue in p̃dicamento quādo. licꝛ non directe. ¶ Ad 3m de uniōe dico q̃ licꝛ sit diffinibile. tamē potest dici q̃ reducitur ad p̃dicamētum ubi ꝓpter p̃sentialitatē. ¶ Ad 4m dico de unione nature humane ad ꝟbum. licꝛ sit magnū dubiū oportꝛ uidere ⁊ dicere dubitādo. si dicatur q̃ reducitur ad ubi. non uidetur inconueniēs. tamē dico q̃ hoc est ualde metaforice dictum et impropprie ¶ 2a diffi. Generare ⁊ gñari dicere ⁊ dici sunt de genere rlonis. ⁊ tamē nō semp manēt manētib⁹ extremis. quod patꝛ maxime de gñatiōe. qꝛ genitū q̃ diu est. non semp gñatur. sed soluꝛ p illo signo p quo

directe

non

diffinibile

accipit ee. Dico q̃ 4.or sunt gd9 ī respectib9 intrinsicus aduenientib9. Prim9 ē illorū q̃ ꝓsurgūt positis extremis de necessitate simpliciter. ita q̃ p quācūqz potētiam oppositū non pōt fieri. sicut sunt respect9 creature ad deū. qz sic necessario ꝓsurgūt. Alie sunt relationes que exsurgūt necessario necessitate solū 6m quid. sicut similitudo. Potest eim de9 ut iferi9 patebit ꝛ sup̄ patuit facere duo alba sine similitudine. ꝛ ideo licz positis albis ꝓsurgat similitudo. tamē oppositum pōt esse. Alie sunt q̃que necessario ꝓsurgūt positis extremis. tamē non simpl'r. sed preuia aliqua dispōne. sicut paternitas ꝛ filiatio'. qz si de9 creasset me ꝛ patrē meū nō fuissent respect9 paternitatis ꝛ filiationis. sed tamē posito actu generādi. necessario insunt una uel alia necessitate. Alie sunt que necessario ꝓsurgūt positis extremis nō inesse p sp. sed in esse in fieri. sicut generatio que ē respect9 pducētis ad pductū in fieri. posito pducto in fieri necessario ꝓsurgit. sed in ee nō stant ille rationes. nō sic autē est de actione ī que ponitur respect9 extrinsic9 aduenies. qz q̃tūcūqz ponātur extrema ꝛ approximentur non sequitur necessario relatio. sed potest oppositū euenire. sicut patz in Daniele de tribus pueris. generare ergo ꝛ dicere sunt de genere rationis que ꝓsequūtur extrema solus in fieri. Quātum ad 4.m principale uidendum est si relatio sit ens in aia uel ex aiaz. Introducūtur hic 4.or dicta solēniuz doctorum. Primū ē q̃ omnis relatio ē ab aia fabricata. 2.m dictū ē q̃ rationes reales sunt ille ad quas fabricādas ꝓpellitur itellectus. Relationes autē rōnis sunt ad quas fabricādas nō ꝓpellitur itellect9. Extrema eiz relationis realis ꝓpellūt intellectū ad causandū ꝓceptū de rione illa. sicut duo alba de similitudine. non sic de aliis. 3.m dictū ē q̃ relationes sub rōne originū manēt i diuinis. non tamē sub rōne rionis. 4.m dictū ē q̃ relatio ꝓpletiue ē ab aia. materialr aut siue fundamētalr est in re ex. Sed ista non possunt stare. Ideo ꝗ pmum dictuz arguo 4. Primo sic logicalr. Sicut ēs didie in aia ꝛ ex aiam. ita rationes in reales ꝛ rōis. sed pma diuisio nō pōt stare si ponantur oia entia ab aia fabricata. ergo nec 2a. 2.e. qñ aliquod diuisum est reale ꝛ ex aiam didētia sunt ex aiam. sed ens diuiditur in .x. pdicamenta. ens dico reale ꝛ ex aiam. relatio autē est unū .x. pdicamētorū. ergo rio erit ens ex aiam. Cōfirmatur. quia .x. predicamenta sunt .x. rerū principia. 3o arguitur phisice sic. Illud quod cognoscitur p sensum ē reale. sed relatio ē huiusmodi. nam distātia solē a terra ē relatio quedā. Cōstat aut q̃ pc test cognosci p sensum. Cōfirmatur. qz omne intuitue cognitū est in re. sed ordo. distātia ꝛ huiusmodi sunt talia. 4.o metha'e. Ordinatio ꝛ decor ētiū non ē precise i anima. sed decor entium ordo est ꝛ relatio quedam. g ꝛc. Simil'r pductio rei uidetur realis. alioq̃n itellect9 oia pduceret. sed pductio rei ē relatio. suū eim esse est ad aliud. g ꝛc. Simil'r theolo'e. si repugnaret rionib9 ee reales tūc nulla relatio esset realis. cū ergo psone diuine ponātur ꝓstitui relationibus. ponerētur ꝓstitui p entia rōis quod uidetur fl'm. ergo ꝛc. Cōtra 2.m dictum quod est Petri arguo 4. Primo sic. Nullū obiectum ꝓpellit intellectū cognoscētem solū abstractiue ad cognoscēdum que sibi insunt p accns. sed multe rationes sunt reales que insunt fundamēto sine obiecto p accns. ergo ꝛ maior uidetur manifesta. qz qua rōne unū ꝛ aliud. ꝛ sic cū exnna ꝓueniat p accns. posset itellect9 abstractiue cognoscēs ꝓgnoscere utrū obiectū existat uel nō existat. Sil'r repsentatim repsentat uniformiter. cū ergo alia que sunt p accns uaziētur. repsentatiuū aliquādo fl'm representaret. Minor de se nota est. Nam colūpne p accns ꝓuenit esse sursum uel deorsum. ꝛ sic de multis aliis relationib9. ergo ꝛc. 2.o 6m illud dictū. Illa habitudo que cognoscatur llis extremis cognitis necessario ē realis. sed cognitis terminis ppōis p se note ꝓgnoscitur habitudo necessario ꝛ ꝓplexio. ergo inter eos erit relatio realis. Cōtra 3.m dictū iqō ē eusdē arguo sic. Omne illud cui ꝓpetit relationis diffinitio ꝛ rionis ꝓprietas est relatio. sed huiusmodi ē origo. patet de diffinitione superius data. patz etiā discurrēdo p ꝓpetas supius nūatas. ergo ē relatio. Si tamen

1. p̃ōis diū

1 4 a 2 b

ordo est

doctor iste solēpnis intendit dicere ꝙ relatio que sit de genē rl'onis non sit i diuis. crēdo ꝙ uerū dicit. qz nihil quod ē in genē ē i diuinis. tamē alicui quod ē in deo ꝓpetit diffi° rl'onis supius data ¶ Contra 4m dictum arguo quadrupl'r. Primo sic. Nullū absolutum pōt esse de rōne diffinitiā relatōis accipiēdo rōem diffinitiam non illā que dat p additamētum. sed illā ꝓprii generis. sed 5m istud dictū omne quod est ex ē absolutū. uel si non. habetur ꝓpositū. g nihil quod sit ex erit de rōne diffinitiua rl'onis. ⁊ p ꝓñs nō erit ꝓstitutiuuz rl'onis. qz ratio diffinitiua datur p ꝓstituēna ¶ 2° sic. Nullū absolutum pōt eē de q̄dditate rl'onis. sed omne qō est ex est absolutū. uel si nō. habet ꝓpositū. g si aliq̄d sit ex non poterit eē de q̄dditate rl'onis. Cōstat autē ꝙ si rl'o eēt ex ēte i aia ⁊ ente ex. q̄dditas rl'onis esset ex istis duobus sicut q̄dditas homis ex materia ⁊ forma. Maior ē de se nota. Primo. qz ex eo ꝙ ē ad se ⁊ ex eo ꝙ ē ad aliud non ꝓstituitur aliq̄d unū p se in aliquo genē. Sil'r relat° 5m totū illud quod ē. ē ad aliud. g nihil icludit de esse ad se ¶ 3° arguo p uiā diuisiōis sic. Quicq̄d est in rez natura. uel ē ad se. ul' ad aliud. sed 5m te q̄cq̄d ē ex ē ad se. g relat° non erit aliquid eorz que sunt ex. ⁊ cū talib° repugnat esse i rerū natura. rl'oni repugnit. ¶ 4°. Nam si hoc esset uez. tūc rl'o eēt ens phibitū. qz chimera ideo ē ens phibitū. qa est ex ptib° incōpossibilib°. sed magis sūt incōpossibilia ens reale ⁊ ens rōis ꝙ homo capra ⁊ 5pens. ergo magis erit phibitum. ¶ His uisis dico ad qōnem quādo queritur Utrū relatio sit quid. Dico ꝙ q̄d accipitur quadrupl'r. Primo ut distinguitur ꝛ adaliquid. 2° ut distinguitur ꝛ modū. 3° ut distinguitur ꝛ nihil uel ens phibitū. 4° ut distinguitur ꝛ ens in actu. Si ꝓmo° accipit dico ꝙ relat° non ē q̄d illo° accipiēdo q̄d. 2° dico ꝙ ē q̄d. qz q̄d dicit rōem formalem. 3° etiā modo ꝙ ē q̄d. qz non ē ens phibitum. sz pōt esse sicut q̄dditas absoluta. Si autez 4° accipitur ut distinguitur ꝛ ens in actu. Dico ꝙ sicut q̄dditas multorz absolutorum est aliqñ in potētia aliqñ in actu. nec alterum sibi determiat. ita q̄dditas rl'onis.

SECUNDO posito ꝙ relat° sit q̄d ⁊ in rez natura. quero de ea i compatiōe ad fundamētum. ⁊ pri° Quero Utrū relat° differat real'r a fundamento. ꝙ sic. Aug. de trini. Omne quod ē ad aliud ē aliud ab eo quod relatiue dicit. Cōtra p eūdem. Si ē aliq̄d pter illō. ergo differt a seipso ¶ Hic dicūt aliqui ꝓcedētes ꝙ relatio est ex ꝙ rl'o nō differt a suo fundamēto. qz duo alba sunt seipsis sil'ia nullo addito ⁊ hoc real'r ¶ Sed ꝛ istud arguo quadruplici uia. Primo p uiā originis ⁊ cālitatis sic. Omnis effect° differt realiter a sua causa. cū nulla res seipam cāre possit ex ꝓmo de trini. sed relatio cū aduenit de nouo fundamēto ⁊ nulla cā materialis possit sibi assignari nisi illud in quo ē. s. fundamētum. relinq̄tur ꝙ necessario distiguet a suo fundamēto ¶ Cōfirmatur. qz nihil origiatur a seipso. sed forma originatur a materia ⁊ relatio ut quedā forma. a fundamēto ut a materia. ergo distiguitur ¶ 2° p uiaz gñatiōis sic. Quādo aliqua ita se habēt ꝙ unū ꝓducitur alio nō ꝓducto illa differūt real'r. qz unū ē quādo altrū non ē. sed h° sunt fundamētum ⁊ rl'o. ergo fundamētum ꝓducitur ⁊ relatio non ¶ 3° p uiā corruptiōis sic. Quādo aliqua ita se habēt ꝙ unū corrūpitur alio non corrupto illa differunt realiter. sed huiusmodi sunt fundamētum ⁊ relatio. contigit eim rl'onem destrui totaliter remanēte fundamēto. ergo ꝛc ¶ 4° sic. p uiam separatōis. qz fundamēto nō repugt eē sinerl'one. sil'r omne accñs uidet real'r differre a sbiecto. cū ab eo depēdeat. sz rl'o est uere accñs. ergo non pōt esse idē cū fundamēto. ¶ Dicūt aliqui ad omia ista ꝙ qñ fundamētuz gñatur omnia ista gñantur. s. rl'ones ⁊ semp manēt cū fundamēto. Unde dicūt ꝙ rl'o similitudis que ē inter duas albedines dicit unā albediem aliā ꝓnotando. sed quādo extremū non ē. tūc ꝓnotatio nō ē. ideo non denomiat ¶ Contra hoc. qz ista ꝓnotatio aut ē eadē cū ipsa albedine totaliter. aut non. si non. habeo ꝓpositum. si sic. ergo stante albedine q̄tumcunqz alia albedo destruatur illō stabit. ⁊ sic extremo destructo stabit ꝓnotatio ¶ Ad h° dicūt aliq̄ ꝙ ꝓnōtio

//Q° 2m

//Oka3

ista non est nisi ille due albedines. ⁊ ideo dicit
q̃ ꝓnotatio differt ab hac albedine p aliquid
quod dicit utrũq;. Uel sic. licꝫ similitudo
differat realiter ab albedine una p aliã. non
tamẽ a duab⁹ albedinibꝰ simul sumptis.
Ideo dico de ꝓnotatiõe. ¶ Sed ꝗ hꝰ arguit
dupl'r. Primo sic. Quicq̃d absolutũ est
in duab⁹ albedinib⁹ simul exñtibus. totuꝫ
est in duab⁹ succedẽtib⁹ sibi iuicem. sed sil'i
tudo est in duab⁹ albedinib⁹ simul exñtib⁹.
ergo erit in duab⁹ succedẽtib⁹. sed hꝰ ẽ fl'm
g̃ similitudo dicet aliquid p̃ter duas albedi
nes simul sumptas. quia si nihil aliud dicẽt
nisi duas albedines. ⁊ due albedies ita fue/
runt q̃tum ad omnia absoluta que sunt in
duab⁹ albedinib⁹ successiuis sicut pmanen
tibus. ergo habetur ꝓpositum. ¶ 2ꝰ. q̃cq̃d
absolutũ p̃ot deꝰ facere i duobꝰ pmanẽtibꝰ
absolutis. p̃ot in duobꝰ absolutis successiue
se habẽtib⁹. q2 priꝰ non uariat p posterius.
Duratio aũt rei in potẽtia obiectiua poste
rior est ipsa re durãte. ⁊ ideo si aliqua sint
ꝓpossibilia ex se. tũc q̃tũcunq; uariet dura
tio que ẽ posterior poterit simul fieri. si g̃
fuit in eis relatio quãdo erũt duo alba siml
que relatio nihil dicit preter duo absoluta
duoꝝ albo ꝝ. Eodemꝰ poterit deꝰ facẽ q̃
r'o sit ĩter ea ut successiue se habẽtia. ⁊ sic al
bedo uere erit similis illi que nũc non ẽ. sed
eras erit quod ipsi negat. ¶ Si dicas nõ seq̃t
sed ibi requiritur simultas que non est.
¶ Cõtra. Aut simultas est aliquid p̃ter albe
dines. aut nõ. si non. ergo sicut priꝰ de simi
litudie. si sic. aut absolutũ ⁊ etiã ut priꝰ aut
respectiuũ. ⁊ tũc habetur ꝓpositũ. | Dico g̃
q̃ relatio actualis ⁊ formalis que ẽ de gene
r'onis est uera res real'r distincta a funda/
mento. Non eim pmum ꝓncipiũ ad sensuꝫ
debet negari ꝓpter quascũq; istãtias quas
facile est euadere. oppositũ autem repugnat
pmo ꝓncipio ad sensum. ¶ Sed ꝗ hꝰ istatur
quadrupl'r. ⁊ primo q2 seq̃tur ꝓcessus in
infinitũ. q2 due sil'itudines dicũtur similes
sicut due albedines dicũtur similes cũ equa/
liter sint eiusdẽ spẽi. ⁊ alie dicẽtur sil'es eodẽ
modo sicut pme. ergo ꝓcessus in infinitum.
¶ 2ꝰ seq̃tur q̃ in eadẽ re erũt ifinite r'ones.
Nam quecũq; res ad aliã ꝓpata. aut ẽ sil'is
uel dissil'is. euꝫ g̃ sint infinite res distinctẽ
quelibꝫ illaꝝ habebit ad omnes alias rela/
tiones sil'itudinis uel dissil'itudinis. ⁊ sic in
finitas. ¶ 3ꝰ sic. Non eim uidetur q̃n oẽm
rem ab alia realiter distictam deꝰ facere pos
set. cũ ergo relatio sit uera res distincta reali
ter a fundamẽto. uidetur q̃ deꝰ eã a funda/
mento poterit separe. ⁊ sic p seipsam facere.
¶ 4ꝰ. Prius p̃ot fieri sine posteriori real'r
distincto. sed due albedines real'r distiguũ
tur a similitudine que est inter eas. ⁊ sũt pri/
ores natural'r ea. ergo deꝰ p̃ot eas facere si/
ne sil'itudine. ⁊ sic non erunt similes. ¶ Ad
pmum dicit doctor q̃ in talibꝰ est ponẽdus
status in 2ꝰ. licꝫ eiꝫ alba quo ad se dicuntur
similia. non tamẽ sil'itudines. ⁊ ideo est statꝰ
in 2ꝰ. q2 uel sunt sil'es seipsis. uel non sunt
ꝓprie sil'es. q2 effectꝰ formalis nõ p̃dicatur
de sua causa formali ut albũ de albedine. ⁊
p ꝓñs nec sil'e de sil'itudine. ¶ Ad 2ᵐ dico
q̃ non apparet mihi magnũ onus portam
habere in se ifinitas r'ones. Nam quelibꝫ
res que est in uniuerso habet ordiẽ ad quã
cũq; aliã que ẽ i uniuerso. ⁊ cũ forte sint ifi
nita nũo i uiuerso quelibꝫ habebit ifinitas
relationes ad ifinita nũo. hoc apparꝫ i ptibꝰ
ꝓtinui que ut dictũ ẽ de ianua sunt ifinite ⁊
distincte ⁊ unite. in qualibꝫ ergo fundantur
respectꝰ ad quãlibꝫ aliã. ⁊ sic in qualibꝫ fun
dantur respectꝰ infiniti. nec est incõueniens
nec in habẽtibꝰ grossum intellectũ. ¶ Ad
3ᵐ dico q̃ oẽm rem distictam ab aᵃ ⁊ ꝓrem
deꝰ p̃ot separe. sed posteriorẽ non. hoc eim
req̃rit ordo essentialis ⁊ necessariꝰ si ẽ sim/
pliciter necessariꝰ. Relaꝰ aũt ẽ posterior fun
damẽto. ¶ Ad 4ᵐ dico q̃ deꝰ p̃ot facere si/
ne sil'itudie actuali ⁊ realiter distincta duo al
ba. tamẽ ipsa remanent similia similitudine
fundamẽtali que nõ distiguitur realiter ab
eis. tamẽ non sic ẽ de actuali. ¶ Sed ꝗ sunt
alique diffi. | Prima. q2 tũc si differret rea/
liter non esset ita simplex similis sicẽ albedo
albedo p se. cuiꝰ oppositũ cõiter dicitur.
¶ Dico q̃ demonstratie ꝓbatur q̃ ꝓclusio est
uera. q̃ non ẽ ita simplex res que ꝓstituitur
ex tribꝰ diuersoꝝ generꝝ ⁊ ex rebꝰ realiter
differẽtibꝰ quarũ una sit in potẽtia ad aliã.
sicut una illaꝝ. nec ꝓpter hoc debet negari

ꝓ̃ est protior q̃ obi est quod est quo standũ est in quo

Oppio ꝓpa

nec

sic

ꝓsa

oppositio si nō uideatur ad oculū hoc poni cū alio uel in alio ¶ 2a diffi. qz tūc uidetur q ad rlonem possit esse mutatio ¶ Dico q ad rlonem ē uera mutatio. sed tamen non p se 3o. qz nisi aliquid aliud prio termiet motuz ipsa non pōt terminare. ⁊ sic negāt auctores.

¶ 3a disti. si relatio pducitur pductione sibi ppria ¶ Dico q sic ⁊ uere cātur licz non p se modo pdicto 6m potētiā naturalē. tamē p potētiā diuiam posset p se terminare uerā ⁊ realē pductōem p se 3o. ¶ 4a diffi. qz si ponatur q pducitur tūc uidetur q agēs creatum poterit agere in qtūcunqz distās. quia albo exīte rome si fiat albū in anglia cātur ista similitudo in albo rome acsi nō distarz.

¶ Dico q sicut inferio ostēdetur in agētibus naturalibus ⁊ metaphoricis aliud ⁊ aliud est. Agētia eiz phisica ꝛcernūt situm. ⁊ ideo determinatam ppinqtatem. ⁊ talem q ultra illā non possent effectū suuz causare. In metaphoricis autē non ē sic. qz abstrahūt a situ. ⁊ ideo non reqrūt determinatā approximationē. ⁊ p ꝓns possunt agere in qtūcunqz distās de nūo taliū agētiū ē causans rlonem. ⁊ ideo nullū incōueniēs ē. ¶ Sed ex hoc sequitur q moto uno omnia mouebūtur. et sic moto digito mūdo causabūtur noui respectū in omnib' que sunt in uniuerso. ⁊ sic omnia erūt mūta quod uidetur satis magm incōueniēs. ¶ Dico ⁊ ꝛedo q si aliqd mutat ordiem omnia que sunt in uniuerso mutant ordiem ad ipsum. nec est hoc magnum incōueniēs cū omnia que sunt in uniuerso sint adiuicez ordiata ⁊ sic nouū ordiez hnt.

¶ Sed adhuc sunt aliqua dubia. ¶ Primum Utrū relatio possit esse eadē cū fundamēto suo. ¶ Dico q sic. qz in essentialr ordiatis ⁊ realr distictis deo pōt facere prio sine posteriori. cū ergo fundamētum sit prio eēntialr sua rlone. si omne fundamētum esset realr distictum a sua rlone. deo posset omne fundamētum a rlone separe. hoc autē ē inconueniens. ergo opz q aliquod fundamētum sit ⁊ possit esse idem cū rlone. ¶ Assumptū. s. q aliquod fundamētum est quod non possit separi a sua rlone patz in multis. sicut creatura non pōt separi a rlone ei' ad deum. nec oppositū a rlone quā habet ad materiam et formā licz ecōtrario. s. materia ⁊ forma pnt a oppositō separi. tamē oppositū nō. ¶ Similiter inherentia accntis non absoluti sed respectui non potest separi ab illo accnte. ⁊ ulr 6m doctore. omnis illa relatio ē inseparabilis a fundamēto. ⁊ p ꝓns eadē fundamento cui uidelz fundamēto repugt ex se esse sine termino. sicut in omnib' istis exēplis patet de creatura respectu dei. ⁊ sic de aliis ¶ 2m dubium dato q non omnis relatio differat a fundamēto realr Utrū formalr differat. ul' sit idem. ¶ Dico q ulr omnis relatio formaliter differt a suo fundamēto. qz si fundatur in absoluto patet q absolutū ⁊ respectiz cadūt sub oppositis differētiis dideētib' ens. sed in relatiōe. patz q fundamentū intelligitur esse in potētia ad rlones. ⁊ sic differt formalr ¶ Ad argumētum patet.

UTRUM Relatio poterit fundari in relatione. q non 6m Aug. Quod refertur prio est ad se. sed relatio non est ad se. ergo ꝛc. ¶ Cōtra. Relatio est oppositiua plone. omne aūt oppositiuū alicui' necessario dicitur ad aliud. ergo relatio dicitur ad aliud ¶ Dic ē itelligēdū q 4or sunt genera rlonum ¶ Quedaz nāqz sunt que fundātur sup unū in qtū unū est. Alie sup plura ut plura sunt. ¶ Alie sup potentiam actiam ⁊ passiuā ¶ Alie sup mēbaz ⁊ mēsuratū ¶ Prime sunt rlones eqpantie. ⁊ iste distīguuntur in tres relationes. que fundātur sup unū i sba dicūtur idētitates. Que fundātur sup unū in qtitate dicuntur equalitates. Que uero fundātur sup unū in qualitate dicūt similitudies. de omnibus infra ¶ Alie autē que fundātur sup plura ut plura sunt. ducūtur relationes dispantie. ⁊ iste distinguūtur p oppositum ad priores. Fundate eim in sba dicuntur diuersitates. Fundate in qtitate dicūtur inequalitates. sed fundate in qualitate dicūtur dissimilitudines ¶ Relationes autem que fundātur sup potētiam actiuam ⁊ passiuā sunt in duplici differētia. Quedā eim sunt intrinsic' adueniētes. s. rlones pducētis ⁊ pducti. cause ⁊ effect'. Quedā autē extrinsic' aduenien'. s. rlones actiui ad passiuū. moti ad mobile

Relationes uero mensure & mensurati sunt sicut sic ad scibile. & ad istum modum reducit ordo spez. tam ad primum perfectissimum generis illarum spez. In isto autem modo sunt rationes tantum in altero extremorum & non mutue. in aliis autem sunt mutue. Dis premissis sciendum quod in rationibus primi modi fundantur relationes 2i modi. nam rationes inter se distinguuntur & habent ordinem adinuicem. sic enim substantia prior est qualitate. ita relatio substantie prior est rationi in qualitate. ordo autem. s. prioritas & posteriorities & distinctio & tales rationes sunt rationes 2i modi. sunt enim disparate uite & fundantur in pluribus ut plura sunt. Similiter in his que sunt 2i modi fundantur ille que sunt primi. nam due dissimilitudines sunt similes. & due inequalitates & sic de aliis. Relationes autem 3i modi fundantur super rationes primi modi & 2i. quia producuntur & causantur. Similiter econuerso. quia rationes 3i modi aliquando inueniunt conformes & similes sicut due paternitates. aliquando autem disformes & dissimiles. sicut paternitas & filiatio. In quartis autem eodem modo est. quia due rationes mensurati inueniunt aliquando conformes & aliquando disformes. & sic de omnibus aliis. Istis uisis ad questionem introducuntur duo dicta negatiua aliquorum doctorum. Primum est quod relatio non potest fundari immediate in substantia. quia inter substantiam & rationem medium accidens absolutum. & sic propter imperfectionem sua non potest fundari in substantia. Sed istatur quadrupliciter. Primo sic. Materia cum forma sunt causa omnium accidentium. est ergo substantia causa & accidens effectus. sed causa dicitur ad aliquid maxime in creaturis. respectus autem causalitatis reducitur ad 2m modum. ergo uidetur quod substantia fundet rationem per se & immediate. 2o Omne constitutum intrinsice ex aliquibus refertur ad illa immediate ex quibus constituitur. sed compositum constituitur ex materia & forma & intrinsice editur. ergo refert immediate sine aliquo medio ad materiam & formam. 3o. Materia & forma immediate ununtur. quia si mediante aliquo accidente tunc non unirentur nisi per accidens. & sic non constituerent aliquid per se unum. sed unio est quidam respectus. ergo respectus unionis immediate in eis fundatur. 4o. Substantia prior est accidente. sed prioritas est uere relatio. ergo &c. Similiter

una substantia 5m ordinem eminentie est prior & superior alia. & alia in perfectione inequalis. ista autem omnia rationes importare uidentur. ergo &c. Dico ergo quod in substantia potest fundari aliquis respectus uere & aliqua relatio. Quod confirmo dupliciter. Primo sic. Nam irrationabile uidetur quod due albedines habeant inter se conformitatem. & quod non habeant due substantie eiusdem speciei. s. duo homines. 2o. quia si propter imperfectionem rationis non posset relatio fundari in substantia. multominus relatio fundaretur in essentia diuina. & cum concedatur quod rationes uere & rationes plures fundantur in essentia diuina. Sed hic est una difficultas. quia si substantia habet positiuitatem respectu accidentis absoluti qui sunt respectus. eadem ratione uidetur quod debeat habere positiuitatem ad istum respectum qui est uere accidens. & iterum ad aliam. & sic uidetur sequi processus in infinitum. Dico quod respectus actualitatis absoluti est positiuitas actualis et formalis. & respectu istius positiuitatis non est nisi positiuitas fundamentalis. ista autem est passio. & sic uidetur quod adhuc ad illam est positiuitas. Potest ergo dici quod positiuitatis non est positiuitas. 2m dictum aliquorum est. quod relatio non potest fundari in rationem. quia sicut materie non est materia. sed forme. sic rationis non est relatio. sed absoluti. non cum uidentur quia ibi sit processus in infinitum in rationibus. Sed contra hoc arguo quadrupliciter. Primo sic. Nam ita eiusdem rationis sunt due relationes eiusdem speciei. s. due paternitates sicut due albedines. sed ista identitas est quedam rationis in absolutis realiter distincta. ergo inter duas paternitates erit identitas. 2o. paternitas & filiatio uidetur differre specie. est quia inter eas disformitas. sicut ergo inter duas paternitates ponitur conformitas que est uera ratio ita uidetur quod inter paternitatem & filiationem erit disformitas que est relatio. 3o. Inter quecumque est ordo in eis fundatur relatio. sed inter identitatem & equalitatem est ordo sicut inter fundamenta. & sic inter rationes dispares erit fundare alias rationes quia prius & posterius. 4o. quecumque distinguuntur fundant distinctionem. distinctio enim est respectus. sed rationes adinuicem distinguuntur. ergo fundant distinctionem. & per consequens relatio fundatur in eis. Dico ergo quod relatio potest esse fundamentum rationis. quod confirmatur sic. Relatio accidentalis

29 ac 6

& quia ista est passio propter quam

actualis

realiter distincta a fundamēto ē uere accēs
Ne inheret fundamento. sed omne quod
inheret inheret p inherētiam que ē respectus
fundat in ipso. relatio g inherēs uere ē fun
damētum inherētie que sibi inest ¶ Sed ꝗ
hoc instatur. quia iter duas ꝓformitates est
ꝓformitas ⁊ sic ꝓcessus in infinitū. Simi
liter de disformitate arguit ꝓcessio i ifini
tum. similiter distinctiōis ē distictio i infi
nitum. Ad ista omnia dico q̄ status ē in
2°. qz ꝓformitates uel non sunt ꝓformes. ul
seipsis sunt ꝓformes. similiter disformita
tes seipsis disformes sunt. similiter pori
tas seipsa ē prior. similiter distictio seipsa est
distincta ⁊ sic de omnibus aliis ¶ Sed hic
oriūtur due diffi. Prima de inherētia albe
dinis. qz inheret albedini ⁊ pōt separi ab al
bedine. tūc accipio inherētiā inherentie ipsa
uidet inherē. ⁊ sic in talibus inherentiis erit
ꝓcessus in infinitū. quia ois talis inherētia
uidetur esse accēs. Si dicas sicut cōiter
dicitur q̄ seipsa inheret Contra. respectu
duoꝝ ēminoꝝ ⁊ duoꝝ fundamētoꝝ nō po
test esse idē respect. sed inherētia albedinis
fundatur in albedine ⁊ ēminat ad supficiez.
inherētia autē 2ª fundatur in iherētia pma
⁊ ēminatur ad albediem. ergo nō sūt eedez.
Dico sicut prius q̄ status est in 2°. et qñ
dicis q̄ distincti sunt terminis Dico q uerū ē
formal'r. sed tamē sunt unū real'r. nō ē aūt
inconueniēs q̄ duo ēmini formal'r distincti sint
eiusdem rōnis. sicut etiā sunt duo fundamē
ta formal'r distincta ¶ 2ª diffi. ē de iherētia
r'onis. p inherētiam eim ipsa rela° ꝓpatur
ad fundamētum. ⁊ p esse ꝓpatur ad ēmi^m.
Est ergo dubiū que istaꝝ habitudinū ē ma
gis intrifica r'om. aut ꝓpatio ad fundamen
tum uel ad terminū Dico q̄ habitudo ad
ēminū uel rō essendi ad aliud ē plus intima
r'om q̄ habitudo ad fundamētum que est
inherētia. ⁊ hoc ꝓbo sic. Quādoqz aliqō
cōe diditur p duas dīas formales p quocuz
signo una ꝓstituit ⁊ alia. sicut p quocuz sig°
corporeū ꝓstituit corp°. p eodē incorporeum
ꝓstituit spūm. diffinitio eim ꝓstituit ex genē
⁊ dīa didente. sed ens didit p absolutum ⁊
respectum. p eodē ergo signo p q° absolutū
est ad se. p eodē rela° siue re^ um ē ad aliud.
sed omne accēs absolutū pri° est naturaliter
ad se q̄ sit in sbiecto. ergo relatio prius erit
ad aliud q̄ sit in fundamēto ¶ 2° sic. Qd
ꝓpetit in pmo° r'oni uera° ⁊ pri° sibi ꝓpetit
q̄ illud quod ꝓpetit sibi in alto°. sed r'oni
ꝓpetit in pmo° respicē ēminū. ipsa eim i dif
finitiōe non ē nisi aspect° ēmini. inherentia
autē ad fundamētum ꝓpetit sibi in 2°°. ergo
prius cōcernit pmum q̄ 2^m ¶ Ad ar^m pz.

Quod de Relatiōe in cōpatiōe
ad suū fundamētum. uidendū ē de
relatiōe in ꝓpatiōe ad suū ēminū.
Et circa hoc quero primo Utrū rela° possit
ēminari ad r'onem. q̄ sic p^m Aug. Bene
rans refert ad genitū. Cōtra. Spūs sāct°
non refertur ad patrē ¶ Dicē una cōis sen
tētia q̄ omnis relatio ēminatur ad suū oppo
situm ⁊ hoc ꝓbatur sic. Ad illud ēminat
relatio ad quod ēmnaretur omni alio circū
scripto. sed circūscripto omni alio a patre
pter paternitatē adhuc filia° ēminaretur ad
paternitatē. ergo zē ¶ Contra hoc arguit
doctor 4ª. Primo sic. Omnis diffi° prior
est diffinito. sed relatio diffinit p terminū.
ergo ēmin° est prior ea. relatio aūt oppositi
ta simul ē cū ea. ergo non ē ēmin°. Maior
ē manifesta siue diffinitio fiat p intrisica pri
ora siue p additamētum ¶ 2°. In ēntnal'r
ordiatis non pōt esse circulatio. omne autē
diffinitū notificatur p diffinitiōem. si ergo
relatio esset ēmin° tūc esset prior ⁊ notior.
⁊ eadē rōne alia opposita. ⁊ sic eēt ēcula° ¶ 3°.
Omnis relatio depēdet a ēmino ⁊ a funda
mento. ⁊ p ꝓñs ē posterior eis. sed rela° op
posita non pōt eē prior hac r'one cū sit siml
natura cū ea. ergo non pōt eē ēmin°. qz non
pōt ab ea depēdere. esset eim circul° ¶ 4°.
Omnis habitudo iter extrema pīsupponit ex
trema illi° habitudis. sed omnis relatio est
habitudo iter fundamētum ⁊ ēminuz. ergo
pīsupponit ēminū. r'onem autez oppositam
sibi non pīsupponit. g non terminatur ad eā.
Ista ꝓclusio sic ꝓbata ꝓfirmatur sic quadru
plici signo. Primū est de r'one iter causaz
⁊ effectū. Effect° eim prime cause ad prima
cām ē relatio realis. Quero ad qd ēminat.
non ad r'onem realē. qz nō ē. nec ad r'onez

Qe 4ª

rōnis. ergo ad absolutus. ¶ 2m signum est q̃ scia t̃minatur ad scibile quod aliquando non est. Quero ad q̃d t̃minatur in scibili. non ad rl'onem realē. q2 non ē. nec ad rl'onem rōnis. q2 ens rōnis non ē t̃min° rl'onis realis. ergo op3 dicere q̃ ad absolutū i scibili. ¶ 3m signū ē. q̃ generatio in diuis t̃minatur ad essentiā. Sil'r generatio i creaturis ad naturā. ⁊ non pōt dici q̃ ad rl'onem oppositam. q2 illud ad quod t̃minatur generatio generatur. sed absolutū in t̃mio ꝓprie accipiēdo generatur ꝛc ¶ 4m signum est q̃ passiua spiratio in diuis t̃minatur non ad spirōnem oppositā actiam uel passiuaz. sed actiua ad essentiā pōse. passiua uero ad uoluntatem secūdam. Similr generaꝰ paꝰ ad memoriā secūdam. ergo ꝛc ¶ Intelligendum tamē q̃ relatio fundatur aliquādo in absoluto ⁊ t̃minatur ad absolutū. sic relaꝰ sil'itudinis iter duas albedines. Aliqñ fundatur in reꝰ ⁊ t̃miatur ad reꝰ. sic distinctiōnālis iter duas sil'itudines uel spēs. Aliqñ fundatur in absoluto ⁊ t̃minat ad relatiz. sicut ꝑoritas qua fundamētum dicit ēē priꝰ rl'one. fundat q̃dem in absoluto ⁊ t̃miatur ad reꝰ. Aliquādo cōuerso. sicut posteriorias eius ad fundamētum que t̃minat ad absolutum ¶ Sed hic sunt due diffi.

Prima. q2 omnes relatiua diffimētes semp ponūt unū oppositū in diffinitiōe alterius. ¶ Dico q̃ non ē intelligēdum ꝓpter hoc q̃ t̃minus relatiōis diffinite sit sua opposita relatio. sed p illam cōloquimur absolutū q̃d est ꝓpe t̃minus. sicut in diffinitiōe utimur loco dīe ꝓpria passione. circūloquētes p eā ꝓpriam dīam ⁊ essentialem. t̃minat q̃ relaꝰ ad fundamētum opposite. uel ad illud quod fundaret si esset opposita ¶ 2a diffi. quō relationes opposite sunt simul natura si una nō coexigit aliam sicut t̃minus t̃minum ¶ Dico q̃ relatio opposita est posterior fundamēto uno signo. ⁊ uno signo suo t̃mino. Tūc sic. Quecūqz equaliter distant ab aliqꝰ sūt q̃ hoc simul. ⁊ si sunt equaliter alicui posteriora sunt simul. sed relationes iste opposite equaliter distant a t̃mino uel fundamento. ⁊ equaliter sunt posteriores. q̃ sūt simul. ¶ Sed adhuc ut meliꝰ ꝓclusio declaret instas quadrupl'r. ¶ Primo sic. Terminꝰ p̃cedit relationem. sed diuina essentia in filio non p̃cedit p̃iem ut p̃ est. q̃ essentia diuina i filio non erit t̃minꝰ p̃initatis uel gnātiōis actiē. ¶ 2o. Essentia in spūsancto non p̃cedit spirōem actiam. q2 spūssancti° cōicatur essentia p spirōem actiam. ut habet. i5. de trini. cum q̃ non p̃cedit ipam t̃minare non poterit. cum t̃minus etiā p te semp ponatur por ¶ 3o argo de gnātiōe passiua. Tu dicis q̃ t̃minatur ad absolutū in patre s. ad memoriam. sed memoria fundamētum est paternitatis ⁊ ut sic p̃cedit. nihil autē t̃minat nisi quod est in patre. q̃ memoria ut in p̃ie p̃cedit patrem ¶ 4o. Impossibile est spūmsanctum intelligi spiratū antecq̃ pater ⁊ filiꝰ spirent. sed sic esset si ponit illud quod positū est. q2 ꝑius est spiratio passiua q̃ pater ⁊ filiꝰ spirent. quia ꝑius est t̃minus eius. ⁊ sic prius erit spūssancti°. ¶ Ad ꝑmum dico q̃ sicut forma in ꝓposito est terminꝰ gnātiōis. non tamē ut in ꝓposito. sic eim est posterior ipso cōposito. ita diuina essentia que est i filio ē terminꝰ gnātiōis actiue. ⁊ sic p̃cedit ipam generōem actiam. non tamē ut in filio. q2 ibi itelligitur essentia p gnātiōem actiuam.

¶ Sed ꝓtra. Illud quod ꝓpetit diuie essentie ut itelligitur p̃cedere pſonas. conuenit ei in trib° pſonis penitus indisticte cū in 1° ꝑori nulla sit in ea distictio. ⁊ tūc si essentia p̃cedens gnātiōem actiam terminat eā. tūc ꝓuenies ei talis terminatio ante ꝑmā pſonam. ⁊ p ꝑns in pſonis omnib° terminabit. ⁊ sic in pſona patris terminabit gnātiōem actiuaz quod uidetur incōueniēs. ¶ Dico ad hoc q̃ illud quod conuenit nature diuine p se uel alicui alti nature. ꝓuenit ei in illis omnib° q̃bus cōicatur. sicut diffinitio uel passio istū nature. una in ꝑmo°. altera in 2o. sed de his que ꝓuenūt alicui nature p accñs. sic hecei/tas. non est incōueniēs q̃ sibi nō ꝓuenāt in omnib° q̃bus cōicatur. sicut dato q̃ humanitas que est in Petro ꝓmunicet Martino non op3 q̃ hecceitas Petri cōicet Martino. ⁊ tamē diffinitio humanitatis ⁊ risibilitas cōicatur Martino. cui° rō est. quia hecceitas ꝓuenit humanitati p accñs. diffi° autē ⁊ passio ꝓuenūt p se ¶ Sic dico in ꝓposito. q̃cq̃d

ꝓuenit essentie ꝑ se cõicatur cũ essentia. sed tamẽ illud quod ꝓuenit essentie ꝑ accidens sicut ꝑprietates ꝑsonales. cuiusmodi ẽ terminare. que ꝓueniũt sibi ad modũ hecceitatũ non opꝫ omnibus cõicari. ¶ Ad 2ᵐ dico ꝙ sicut materia ĩ ꝓposito ꝑcedit formã quam causat ĩ suo genere. non tamẽ ĩ ꝓposito cũ nõ sit ĩ ꝓposito donec sit ꝓpositũ quod ẽ posterius forma. ita essentia in ꝑsũsancto ꝑcedit ꝑsirõem. non tamen ut in ꝑsũsancto est.

¶ Sed ꝫ. Impossibile ẽ ꝙ eidẽ oino indistincto ꝓpeat extrema cõtradictionis. sed essentie sine reduplicatiõe in filio ꝓuenit terminare. essentie ĩ patre sine reduplicatiõe nõ cõuenit terminare. ergo essentia ĩ patre distinguit ab essentia ĩ filio. ¶ Dico ꝙ ista rõ demõstrat ꝙ de eẽntia que ẽ ĩ patre uerificatur illõ ꝑdicatum terminare gnatiõem actiam. ⁊ simil'r de essentia que est in filio uerificatur illud ꝑdicatum terminare gnatiõem passiuaꝫ siue ꝑsirõem. non tamẽ ut ĩ filio. ¶ Ad 3ᵐ dico ꝙ essentia in ꝑẽ est ante ꝑnitatem. ⁊ ita anteqũ sit pater. accipiẽdo essentiã absolute. nõ tamẽ essentia uti ꝑẽ. s. sub reduplicatione. sicut corpus in homie est priꝰ q̃ aia. nõ tamẽ ut in homie. ¶ Ad 4ᵐ dico ꝙ licꝫ uolũtas sit ꝑor intellectu ⁊ forte ꝑor nãta ipsa ꝑsiratione actiua. tamẽ ꝑsiratio passiua non terminatur ad ipsam ꝑ illo priori. sed ꝑ 1ᵐ sig° quo est simul natura cũ ipsa. s. ꝑ 2° ĩ quo est sua opposita ¶ Sed ꝗ est diffi. quõ gnatio diuia terminatur ad essentiam ⁊ tamen non dicatur essentia gnari. qꝛ eiu ad ꝓpositꝫ ẽminatur gnatio ĩ creaturis. ideo ꝓpositũ dicitur gnari. | Et simil'r ẽ dubũ si gnatio passiua ẽminet ad memoriã. quare nõ dicat memoria ꝑducta ¶ Dico ꝙ ille ꝑductiones ⁊ rl'ones non referũt ẽminũ formalem. sed totale precise. sicut gnatio non refert potẽtiam gnatiam sed suppositꝫ. | Sic dico de essentia que est terminus formalis ¶ Ad argumentum patet.

Q°. g.

UTRUM Relatio includat ĩ suo ꝛceptu q̃dditatio ẽminum | ꝙ nõ. qꝛ unũ dispatoꝛ. non icluditur in altro q̃dditatiue. sed ẽminus ⁊ relatio sunt dispata. ḡ ꝛc ⁊ ¶ Cõtra. Relatio ꝑprie est ad aliud. ḡ q̃dditatie includit illud aliud.

¶ Dic sunt duo faciẽda. | Primo uidẽdus est q̃d sit rõ diffinitia rl'onis in genẽ ꝑprio. | 2° q̃d sit rõ diffinitia rl'onis ex ꝑprium genus. s. ꝑ additamẽtum ¶ Quantum ad ꝑmum dicũt aliq̃ ꝙ relatio non diffinitur in genẽ ꝑprio sicut accñtia absoluta. quia ab eisdem res formal'r ꝓstituitur distinguitur ⁊ diffinitur. sed distinctio rl'onis non est nisi ꝑ ẽminos ⁊ fundamẽtum. ergo diffiꝰ que cõstat ex ꝑncipiis ꝓstitutis ipliꝰ rl'onis nõ erit ex his que sunt in genẽ ꝑprio. cũ ẽminus ⁊ fundamẽtum sint alteriꝰ generis ¶ Sed ꝫ arguo 4ᵗ. Primo sic. Quãdo aliquod genus diuidit ꝑ dẽias oppositas. ꝑs sb illo genẽ ꝓstituitur ex eo ⁊ ex dẽiis oppositis diuidẽtibꝰ. s. una ꝑ unã ⁊ alia ꝑ aliã. sꝫ genus rl'onis diuiditur ꝑ dẽias oppositas sicut alia ꝑdicamẽta. alioq̃n omnia relatia eẽnt eiusdẽ ꝑsẽ. sequit ergo ꝙ ꝑs rl'onis poterit diffiniri ꝑ genus ⁊ dẽiam ¶ 2°. Omne ꝓstans ex ꝑtibus essentialibꝰ ꝓt ꝑ illas ꝑtes diffiniri. qꝛ diffinitio nihil aliud est nisi rei expressio ꝑ suas ꝑtes essentiales. sed species rl'onis ꝓstat ex genẽ ⁊ dẽia tãq̃ ex ꝑtibꝰ eẽntialibꝰ sicut omnis alia ꝑs. ḡ ꝛc ¶ Confirmatur. quia ex illo cõstat omne ꝑs in quod resoluitur. sed omnis ꝑs resoluit ĩ dẽiam qua ab omni alio specifice distinguitur ⁊ in genꝰ quo cũ aliis ꝓformitate habꝫ. ergo ex istis cõstat. ⁊ sic ꝑpositꝫ ¶ 3°. Diffinꝰ ꝓstat ex his que dicũtur in ꝑmoꝰ dicẽdi ꝑ se. quod ergo habꝫ ꝑdicata sufficiẽtia de ꝑmoꝰ ꝓt diffiniri. sed ꝑs rl'onis habet genus ⁊ dẽiam que sunt intrinsica ⁊ de ꝑmoꝰ. ḡ ꝓt diffiniri ¶ Cõfirmatur. qꝛ ꝑdicamẽtũ relationis dicitur in ꝑmoꝰ dicẽdi ꝑ se de oi specie rl'onis. ⁊ omne tale ẽ diffinitiꝫ. Et tunc sic. Aut illud ẽ tota diffinitio ⁊ habet ꝓpositũ. aut ꝑs. ⁊ tũc alia diffinitiua non essent extra genus suũ. cũ omnia diffinitia sint sbalternatim posita ¶ 4° sic. Predicamẽta sunt impmixta ita ut res nec aliq̃d umꝰ ꝑdicamẑti erit de essentia eius quod est in altro ꝑdicamẽto. diffinitio ergo essentialis non erit ꝑ aliquid quod ẽ alteriꝰ predicamẑti. sed precise ꝑ illa que sunt illiꝰ generis in quo ẽ diffinibile. ¶ Ideo dico ꝙ sicut omne aliud

//Oppõ ꝙ.

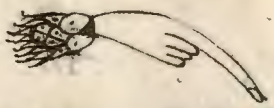

accidens preter diffinitionem que datur per additamētū habz diffinitiōem sui ꝓpriī generis ꝑ sua intrinsica ēssentialia. ita relatio preter suā diffinitionem que est ꝑ extrinsica pōt diffiniri ꝑ intrisica ⁊ essentialia sui generis. ¶ Nec ualet rō opinōis opposite. Relatio eim ꝑ suam ꝓpriā dīam distinguitur ⁊ differt a quacūqz alia rl'one que nō sit eiusdem spēi cū illa. ꝑ fundamētum aūt siue ꝑ terminum non distinguitur nisi originaliter.

¶ Contra istam conclusionem instatur 4r. Primo sic. Omne quod diffinit ad se habz entitatē ad se. sed quod diffinit in ꝓprio genere diffinietur ad se. ⁊ sic relatio erit ad se quod ē fl'm ¶ 2°. Nulla cōpatio diffiniti ad sua pricipia intrisica ⁊ diffinitiua est ꝓpa° ad aliud. alioqn omnia supposita omniū predicamentoꝝ essent ad aliud. sed ꝑ te relatio diffinitur ꝓprie ꝑ sua pricipia intrisica. ergo non diffinitur ꝑ aliqd aliud ¶ 3°. Habita ꝓpria ⁊ ꝯpleta diffinitiōe alicui°. illud pōt pfecte cōcipi circūscriptis omnib° aliis. sed itellectus non pōt pfecte ꝯcipere rl'onez ꝑ ea precise que sunt ꝓpriī generis. qz ipsa est ad aliud. ergo non diffinietur precise ꝑ illa.

¶ 4°. Quod aduenit alicui preter suā diffinitiōem ē ei aduēticiuz q̄tū ad suaz rōez formalē. sz ꝑter rl'onis diffinitiōez ꝑ ꝓpria ⁊ intrisica sui generis itelligitur ēminus aduenien. ergo habitudo eius ad terminuz erit aduēticia. ¶ Ad ista. Ad primū ꝯcedo maiorem. Sed quando dicitur in minore. relatio diffinitur ad se. nego. licz eim relatio diffiniatur ꝑ genus ꝓpriū ⁊ dīam. tñ utrūz est ad aliud. ita q̄ tota diffi° ⁊ quelibz eius ꝑs est ad aliud. ⁊ ꝑ ꝑs entitas eius erit ad aliud. ¶ Ad 2m dico q̄ cōpatio diffiniti ad diffinitiua que sunt sibi intrisica nō ē ꝓpa° ad aliud. sed ꝯpatio diffiniti quaz habet ex pricipiis suis, illa pōt esse ad aliud si i° diffinitiua sunt ad aliud. modo sic ē q̄ diffini°a rl'onis oia sunt ad aliud. ⁊ ideo rela° est ad aliud. ¶ Ad 3m dico q̄ maior ē uera i absolutis. concept° eim complet° habet de istis habita diffinitiōe. sed in relatuis non ē sic q̄tūcūqz habeatur ꝯcept° sui generis ⁊ diffinitiu°. non quietatur itellect° nisi i cōitelligendo ēminū. qui non ē de genē rl'onis. sed aliud. ¶ Ad 4m dico q̄ ex rōem formalem rl'onis ē ēmin°. sed cū dico ad aliud. ipm ad est intrisicum. ⁊ aliud ē extrisicum. tamē de cōitellectu ei° ē. non autē de itellectu ei° ꝑmo ⁊ ꝑncipali. de tali eim itellectu non sūt nisi illa de genē rl'onis ¶ Sed quare in diffinitiomb° semp ponitur fundamentum ita q̄ relatio semp diffinitur ꝑ fundamētuz ⁊ terminum. ¶ Dico q̄ quādo nobis ignota ē dīa ꝓpria ⁊ intrisica. debem° eā ꝑ mānifesta circūloqui. ⁊ ideo dīam ꝓpriam ꝑ fundamētum circūloqmur ¶ Quātum ad 2m ꝑncipale uidēdum est de diffinitiōe rl'onis que ē ꝑ extrisica. s. ꝑ terminū. Et q̄tum ad h° dicunt aliqui q̄ talis diffini° ē q̄dditatiua. ut cum dicitur pater est habēs filiū. qz rō relationis ē ad ēminum. ⁊ etiā eius quidditas.

¶ Sed ꝯtra hoc arguitur 4r. Primo sic. Quādocūqz aliquod cōe diditur ꝑ aliquas dīas oppositas. una illaꝝ non est de ratiōe ꝯstituti ex opposita. sed ens diditur ꝑ absolutum ⁊ respectim. termin° aūt ē absolutū. ergo non est de rōne q̄dditatiua relationis.

¶ 2°. Unū oppositoꝝ non est de rōne q̄dditatiua alterius. qz tūc esset sibipsi oppo° ꝑ q̄dditatē ꝓpriam. sed relatio est opposita suo termino. maxime autē si ipsa sit ad oppositum. sicut relatio ꝯrietatis uel aliq° huiusmodi. ergo ꝛc ¶ 3°. Nam si terminus ē de q̄dditate rl'onis seqtur q̄ creatio passiua erit pfectior actiua. qz ipsa icluderet deum in sua q̄dditate. sequitur etiā q̄ de° icludat in q̄dditate alicui° exñtis in creatura ¶ 4°. Omne illud quod ē de q̄dditate ⁊ intrinsica rōne alicui° illud est in eo formal'r. alioqn diffinitio esset extra diffinitū. sed cōstat q̄ termin° relatiōis non est in relatiōe formaliter nec intrisice. ergo non est de rōne ei°. ¶ Ideo dico q̄ termin° non ē de rōne intrisica rl'onis. et rō pōt esse. qz una spēs pfecta in aliquo genere non pōt esse de q̄dditate alic° alteri° spēi. sed ꝯtigit ēminū esse spēz ꝯpletaz in genere sbe. ergo ꝛc. ¶ Dico ergo q̄ terminus non ē de q̄dditate rl'onis licz nō poterit intelligi sine eo ¶ Sed ꝗ hoc arguo 4r. Primo. Quādo aliqd diffinit ꝑ additamētum illud pōt itelligi sine eo. sicut patet de actūte absoluto. relatio autem diffinitur ꝑ

nulla [illegible] ꝓpria diffinitio [illegible] ꝓpria [illegible] in [illegible]

29 ac 6

Oppo ꝓpa.

B. D. L. O. L. D. Z.

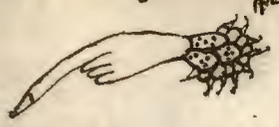

terminum sicut p additamentum. ergo ꝛc.
¶ 2°. Essentialior est ꝓpatio rl'onis ad suũ ẽminum q̃ ad fundamẽtum. ista patz. quia sine fundamẽto pōt itelligi. non sine ẽmio. sed relatio respicit fundamẽtum i 2°m. q̃ respicit ẽminum in ꝓmo°. q̃ nullª aliª intimior 2°. ¶ 3°. Quãdo sunt aliqua realr distincta si unũ non icluditur q̃dditatiue in alio. illa possunt iter se separari. sed relaª ⁊ ẽminª differũt realr. ⁊ ẽminus non est de q̃dditate relationis. igit unũ ab alio poterit separari. ⁊ sic relatio erit sine ẽmino ¶ 4°. Essentialior habitudo ẽ rl'onis ad suũ ẽminuz q̃ ad suũ supius. q̃ sine ẽmino non pōt ꝓcipi. ⁊ tamen sine supiori sic. sicut patz. q̃ dubium est de actiõe utrũ sit in genẽ rl'onis. sed rl'o respicit suũ supius q̃dditatie. q̃ ꝛc ¶ Ad ꝓmuz dico q̃ relaª diffinitur p duo additamenta. s. p fundamẽtum. ⁊ i hoc aliis accñtibª eq̃patz. ⁊ sine isto pōt itelligi. ⁊ p ẽmiᵐ. ⁊ sine illo nõ pōt itelligi. inter additamẽta eim potest eẽ q̃dus. ita q̃ ẽminus sit itimior ¶ Ad 2ᵐ dico q̃ habitudo rl'onis ad fundamẽtum ẽ de 2°. ⁊ ẽ eius passio fundata i eius q̃dditate. habitudo autẽ rl'onis ad ẽminum ẽ eiª q̃dditas. non tamẽ ẽminus eius est. de eiª q̃dditate. ⁊ sicut fundamẽtum non ẽ de 2°. ita nec ẽminus de ꝓmo. ¶ Ad 3ᵐ dico q̃ iª regula est uera de ꝓori p cõparatiõem ad posteriª. non tamẽ ecõuerso. licz igitur ẽminus possit eẽ sine rl'one. q̃ ꝓr est ea. ⁊ distinctus realr. nõ tamẽ ecõuerso. cũ relaª sit posterior ẽmino ⁊ eũ necessario ꝑsupponat. ¶ Ad. 4ᵐ dico q̃ eadẽ habitudo ẽ rl'onis ad supiª ⁊ ad ẽmiᵐ per supius eim relaª est ad ẽminum. dato q̃ p supius q̃dditatie diffiniatur ⁊ nõ p ẽmiᵐ. ⁊ si illa relaª distincte cognoscẽtur. ⁊ suũ superius cognoscẽtur. sz iterduz idistincte ꝓgnoscitur. ⁊ p ꝓñs suũ supius idistincte. ⁊ idcirco ꝓtingit dubitare de suo supiori q̃tum ad ea quæ solũ distincta cognitiõe cognoscũtur. Et sil'r potest dici de ẽmino q̃ idistincte ꝓgnoscit. ¶ Sed h̃ est unũ dubũ. quẽ. s. ẽminum hz relaª i generali. s. relaª ꝑdicamẽtal'. q̃ de relationibus specificis uel ꝓticularibus non est tãtum dubũ. q̃ paternitas habet p ẽmino aliq̃d quod de facili cognoscit. ⁊ sic de aliis. ¶ Dico q̃ oportz dicere q̃ habeat ẽminum. q̃ si non. tũc ꝓtigeret eã itelligi sine ẽmino. ⁊ ita ad se uel affirmatie. ⁊ sic eẽt absolutũ. uel negatie. ⁊ sic eq̃petur ꝓmo diso i ens ad se ⁊ ad aliud. s. enti. Sed istud non pōt eẽ relaª opposita. q̃ relaª ꝑdicamẽtal' nullaz hz talem. q̃ de oibus dicitur. illa autẽ nõ esset i ꝑdicamẽto rl'onis. nec potest dici q̃ sit fundamẽtum rl'onis opposite ꝓpter idẽ. q̃ nullam rl'onem opposita habet. ¶ Dico ergo q̃ relaª hᵐ suã cõitatem ꝑdicamentalẽ habet p termio illud quod dicitur de omnibus ẽminis tam absolutis q̃ relatis. Cõstat aũt q̃ relatiõem potest terminare relaª. pōt etiã terminare absolutũ. ⁊ de oibus istis rl'onibus dicitur ipsa relaª ꝑdicamẽtal'. Nebet q̃ sibi p ẽmino dari illud quod se extẽdit ad omnia ista. illud autẽ non potest esse ens absolutum nec ens respectim. ergo illud quod idifferenter se habet ad ens absolutum ⁊ respectiũ. ⁊ ita ens neutruz. q̃ non pōt esse ens respectim patz. q̃ quãdo relatio ꝓticularis ẽminatur ad absolutũ. tũc etiã relaª ꝑdicamẽtalis habz suũ ẽminum. q̃ uel absolutuz uel respectim. si respectim. igitur absolutũ icludit respectim. Eodemª arguitur de alio. et sic patet ad illud ¶ Ad rationem in oppositum patet.

¶ TRUDO Relatio aliqua possit esse sine termio. q̃ sic. Nam scia refertur ad scibile. ergo aliqua relatione refertur. Cõstat autez q̃ scia pōt eẽ scibili non exñte. ergo ⁊ relaª. ¶ Cõtra. Diffinitum non potest esse sine diffinitione. relatio diffinitur p ẽminum ¶ Hic itroducũtur dicta cuiusdã doctoris q̃ dicit q̃ respectª potest esse ad ẽminum non exñtem. licz non sine fundamẽto. Ratio autẽ sua ẽ ista. quia relaª que est ꝑdicamẽtum non habz ẽminuz. q̃ non oppositũ. ergo nõ repugnat relatiõi sine ẽmino esse ¶ Sed ꝗ illud arguo 4ᵗ. Primo sic. Relatio ẽ ad aliud necessario. q̃a de eiª q̃dditate ⁊ intrisice in ꝓmo°. Tũc sic. Quãdocũq̃z aliquod totũ cõstat ex aliq̃bus quoꝝ unũ ẽ reale ⁊ alẽum non reale. illud totũ non est reale. ꝓstitutũ eim semp seq̃tur debiliorẽ ꝑtem ꝓstituẽtem. sicut patet in sil'o. q̃a ex necessario ⁊ ꝓtingẽte totum

ꝓstitutū est ꝓtingēs. sed relaᵒ ē res ēntialr ad aliud. ergo si illud aliud non sit reale. tota relaᵒ non erit ens reale. sed de quocūqz dicitur non reale ipm est non reale. q̄ relatio erit non realr. hoc est falsum. ergo ꝛc ¶ 2ᵒ Quādo aliqua sūt ordiata respectu alicuⁿ 3ᵒ. illud quod ꝑus aduenit illi 3ᵒ ē magis intrinsicum illi q̄ quod posterius aduenit. sed habitudo ꝑus ordie essentiali est ad ēminū q̄ ad fundamētum. ergo magis intimum relatiōi ē eē ad terminuz q̄ ad fundamētuz. sed ꝑte impossibile est esse rlonem sine fundamento in actu. ergo multominus sine termino poterit esse in actu. ¶ Cōfirmatur. q̄a ideo relatio non pōt esse sine fundamento ꝑpter ĩherentiā accītalem que consequitur necessario rlonem realē que ē ad fundamentum. Tūc sic. Eque necessario respicit paternitas uel filitudo suū ēminum sic ĩherentia istaꝝ rlonum suū fundamētum. sz ista ĩherētia ita respicit suū fundamētum q̄ non pōt esse sine fundamēto. ergo nec sine termino filitudo ⁊ paternitas ¶ 3ᵒ. quando aliqua sic se habēt q̄ q̄cq̄o potest unū potest reliquū ⁊ plus. si illud quod pōt plus non pōt aliquid facere. nec aliud. sed itellectus ⁊ natura sic se habēt q̄ q̄cq̄o potest naꝛa pōt ⁊ itellectᵒ ⁊ plus itelligere. ⁊ non ecōuerso. q̄z multa itelligē possumⁿ que naꝛa facē nō potest. si ergo natura pōt separe rlonem a ēmino. ⁊ itellectᵒ potest eā itelligere sine termino. hoc est flm. ergo nec natura poterit eā facere sine ēmino. q̄z tūc itellectᵒ posset eam itelligere. ¶ Cōfirmatur. q̄z itellectᵒ ē magis sequestratiua potētia q̄ natura. distinguit eim itellectᵒ inter adunata in esse quod sepe natura facere non pōt. si ergo itellectᵒ itelligendo rlonem sequestrare non pōt eam a ēmino. multommᵒ nec natura ¶ 4ᵒ. Dis effectᵒ in actu est a causa in actu. sed relatio depēdet a ēmino effectiue. que depēdentia cū non poterit ad aliquod genᵒ cause reduci nisi ad cām efficiētez. oportz si ita relatio sit in actu q̄ eius ēminus sit in actu. ¶ Hec ꝓluᵒ ꝓfirmat 4ᵒ. ¶ Primo sic. quia sic iā ostēsuz est de diffinitiōe ⁊ q̄dditate rlonis ē q̄ sit ad aliq̄d. sed illud quod ē ad aliq̄d non est ad nihil. illud autē quod ē ad ēminū nō exītē est ad nihil. ergo relatio nō pōt eē sine ēmino existēte ¶ 2ᵒ. Relatio q̄dditatie ē ad aliud. ergo illud quod est ēminus rlonis necessario est aliud a rlone. sed quod ē nihil nō hz aliētatē ad aliq̄d. ergo relaᵒ non pōt esse ad nihil. sed quod nō ē existēs simplr ē nihil. ergo relatio non ē sine ēmino exīte ¶ 3ᵒ. cōfirmatur p ꝑprietates rlonis. Primo per ꝑmam que est. q̄ relatia dicūtur ad ꝓuertentiam. Tūc sic. Quādocūqz aliqⁿ ꝓuertunt opz q̄ simul coexistāt. nam aliter non pōt ꝓuerti ¶ 2ᵒ. quia Aug. primo de doctrina xpiana ponit locū a correlatis. s. posito uno correlatiuoꝝ ponitur ⁊ reliquū. ⁊ hᵒ ē uerū quādo istud ꝓbum est ponitur 2ᵒ adiacēs. sicut si pater ē filiᵒ ē. non autē quādo est 3ᵒ adiacēs. sicut si pater ē bonᵒ q̄ ⁊ filiᵒ. non seqtur. ergo reqritur mutua exītia āboꝝ. ¶ 4ᵒ ꝓfirmatur. Omnis habitudo necessario ꝑsupponit extrema illiᵒ habitudis. naz notissimum ē q̄ ꝓplexio ēminoꝝ ⁊ ꝓgnitio ꝓplexiōis eoꝝ ꝑsupponit ēminos ⁊ noticiam ēminoꝝ. nūq̄ eim pōt ꝓgnosci aliqⁿ ꝓplexᵒ esse uera nisi ꝑcognoscātur extrema illiᵒ cōplexiōis. aut si ita non eēt. cognoscēs ꝑpositiōem nō necessario cognosceret ēminos. ⁊ sic ꝑpō ꝑse nō non haberet noticiā ex ēmis. qd ē falsuz. Similr unio nature humane ad ꝓbum ꝑsupponit extrema illius uniōis. Silr unio materie ad formā uel ecōuerso ꝑsupponit extrema. ⁊ sic habetur intētum. ¶ Sed contra instatur 4ᵒ. Primo sic. In genere cause efficiētis uirtᵒ prim causantis ꝓtinet omnes formas generabiles ⁊ corruptibiles. ⁊ ex hoc seqtur q̄ sit ꝑductiz omniū eaꝝ. sed ꝑductim refertur ad ꝑducibile qd nōdum est. ergo ꝛc ¶ 2ᵒ Materia est in potētia ad oēs formas. iᵒ aūt potētia dicit respectū non ad formā quā habet. ergo ad illam que non est. ⁊ sic est respectus ad non existēs ¶ 3ᵒ. quia anima separata habz inclinatiōem ad corpᵒ. illa inclinatio ē respectus qui est ad non ens ¶ 4ᵒ. Omnis p se effectᵒ depēdet a sua p se causa. sed effectus cause finalis est a fine. ergo effectᵒ cause finalis depēdet a fine quādo causat. sz quādo finis causat tūc non est. ergo depēdentia erit ad non ens. ¶ Hec uidetur impossibil' euasio

actualez

nisi p respect⁹ fundamētales. nō habeo aūt p inconueniēti q respect⁹ fundamentalis sit ad nō exñs. Unde dico q rō pducti in deo est rō relatiua fundamētalis. sil'r respect⁹ materie ad formā. et sil'r anime ad corpus. ⁊ sic ad illa. ¶ Ad 4ᵐ de fine dico q potest pom dependentia actualis respectu finis ul/timi ⁊ ul'is. sed respectu finis ppinqui non exñtis illa non est nisi fundamētalis. ideo ordo medicine ad sanitatē nō ē nisi respect⁹ fundamētalis q̄ pōt esse sine termio. ¶ Sz adhuc est diffi. Primo de actu uolēdi qui habet rl'onem realē ad uolitū. quod quidez est nō ens. ¶ 2º de itellectu qui itelligit ali quod obiectū non exñs ⁊ tamē respect⁹ rea/liter est act⁹ ad obiectū. ¶ 3º. q2 motus est ens reale ⁊ habet prius ⁊ posteri⁹. sed qñ ē ps que dicitur por. non ē posterior que dicit ēminus. ergo ⁊c ¶ 4º simil'r dubitatur de tēpore. ¶ Ad pma duo de actu itelligēdi ⁊ uolēdi dico. q in eis respectu obiectoz non est necessario ponere respectū actualē ⁊ for/malem. sed sufficit fundamētalis loquendo de abstractiuis. ¶ Ad 3ᵐ ⁊ ad 4ᵐ ō tēpore ⁊ de motu dico. q nāq̄ poritas ⁊ posteriori/tas habēt esse pl⁹ in rez natura q̄ ptes mo tus uel tēporis. non uidetur aūt q aliq̄ ps mot⁹ uel tēporis sit in rez natura. sed fuge ad fundamētales. ¶ Ad arᵐ patz. m solutione ad mo ym fac de actibus

Quæstio de Relatione quo ad fundamētum eius ⁊ quo ad eⁿ ēmiⁿ.

Nūc uidēdum est de rl'one quo ad cām eⁿ effectiam. Utrū scilz rl'ones cēntur in creaturis. Et uidetur q nō. quia rl'onis esset relatio. ¶ Cōtra. Relatio pōt funda/ri in rl'one. ¶ Dic pmo uidēdum est si rela tiones in creaturis causentur. ⁊ 2º quō cau sentur. ¶ Quātum ad pmum sūt 4ᵒʳ modi dicēdi. Prim⁹ est q rl'ones nō causent. sed solū pcāntur. quia. s. a causante ēminuz relaⁿ itelligitur statiz cōn causata. ¶ 2º mod⁹ dicēdi est q pprie nō causatur. q2 ē sequela extre/morum. positis eīm duab⁹ albedinib⁹ stati pōnitur sil'itudo ut quedā sequela. ⁊ iāo nō est inq̄rēda ulterior cā. ¶ 3º mod⁹ dicēdi ē q posito q causet. dicit q cātur a causante fūdamētū l' ēmiⁿ. Aliq̄ n. dicit q a causāte fundamētum. causans eiz albediem causat omnes sil'itudines. sicut causās q̄ē causat iclinatiōem ad deorsuz. | Aliqui aūt dicūt q causatur a causante ēmiⁿ. q2 ad causatio nem ēmini stati seq̄tur causatio istiⁿ ul' illiⁿ effect⁹. non autē causato fundamēto. ¶ 4º modus ē q cātur a suo opposito. necessario eīm relatio dependet ab eo. sed ista dependētia non pōt esse nisi effectiua. ¶ Sed nullⁿ isto/rum modoz pōt stare. Prim⁹ nō. Nam ex ipso seq̄tur oppositū illiⁿ quod negāt. sic eīm quod coexistit uel simul existit simplici ter existit. ita quod cōcausatur uel siml' cātur seq̄tur q necessario cātur. p te relaⁿ pcātur. ergo relatio cātur. quod tu negas. nec ē in/tentiōis mee nec alicuius dicere q p se cētur p se 3ᵒᵒ natural'r loquēdo. Sed uolo solum dicere q causatur siue cū alio siue sine alio ⁊ tu pcedis q cū alio. ergo ⁊c ¶ 2º minⁿ ua let. s. q sit sequela. isto enim modo sequit q nullⁿ effect⁹ causetur. q2 causa est ad cuⁿ ee sequitur aliud. ergo omnis effect⁹ ē sequela cause. si ergo esse sequelam facit rl'onem nō esse causatā. nullⁿ effectⁿ causabitur. ¶ Non firmatur. q2 p istā uiam tollitur omnis uia pbandi aliquid esse causam in uniuerso. q2 dicam q ignis non causat calorē. sed calor ē sequela ignis. Simil'r pōpositum ē sequela materie ⁊ forme. simil'r uniuersuz sequela dei. ¶ 3º modus licz sit rōnabilior. tm̄ non potest stare q̄tum ad aliquā sui ptem. quo ad pmam. s. q causetur a causante fundamē tum. q2 omnis effect⁹ in actu requirit cām i actu. sed corrupto gñante albedinē ⁊ rema nente albedine. oritur noua relatio hui⁹ al/bedinis ad aliā. Quero a quo cātur. nō a gñante albedinē. q2 ipsum non ē. ergo opz aliā cām assignare q̄ sit causa causans ipsuz fundamētum. Nec etiā pōt stare q̄tū ad 2ᵃᵐ ptem. que apparuit mihi aliquādo eē de mente doctoris nostri. ⁊ que est inter istos modernos rōnabilior. s. q cātur a causante ēminum. nec uideo aliū pbabiliorē excepto uno. nec iste quidē potest stare. q2 cōuenit aliquādo esse ēminum incātum. sicut patet de ēmino relationis creature ad deuz. ¶ 4º mod⁹ non potest stare. quia in causis ⁊ cātis non est circulatio. si ergo opposita causaret

pdē cad ē. de q 2ᵒ ar 2ᵒ. 2º. dl. 27 at 3

pari rōne ecōuerso. ⁊ sic idē causaret seipsum
p illā regulā. quicquid ē causa cause ē causa
causati. Item effect⁹ non excedit causaz in
pfectione. relatiōes autē opposite cum sint
alteri⁹ ⁊ alteri⁹ rōnis una ē pfectior alia. ḡ
ꝛc. Dico ergo q̄ duo sunt modi ponēdi.
Unus q̄ causatur a causante terminum.
Alius q̄ causatur a ēmino. Prim⁹ modus
ponit q̄ ab uno agēte ꝓcedunt duo effectus
essencialiter ordinati. primus ē ēmin⁹. 2⁹ ē
relatio. fundamētum autē causat in genē
cause materialis. Alius qui apparet mihi
uerior ē q̄ relatio imediate causatur a ēmio
causalitate effectiua. causalitate autē mate
riali a fūdamēto. Naz si fieret una albedo
de nouo ⁊ alia esset impducta. tūc sil'itudo
in ipducta posset defendi esse a pducēte no
uam in esse. sed sil'itudo que ē noua nō pōt
poni causata a pducēte ēminū. qz non est.
ergo opz q̄ pducatur a ēmino. Sed hic
instatur. 4ᵃ. Primo. qz tūc agēs limitatū
posset causare infinitos effect⁹. pbo nam
si deus causaret infinitas albedines. ⁊ postea
fieret una. ista causaret in ommibus aliis si
militudiem. ⁊ sic causaret infinitas. 2⁹. qz
tūc agēs limitatū ageret ī quācūqz distātiā.
si. n. sit una albedo rome ⁊ ponat aᵃ. ubicū
qz fuerit albedo seqtur similitudo. ⁊ sic si
ipsa posita in grecia uel in india. ageret in
sbiectū quod ē rome. 3⁹. qz tūc posset esse
ēminus ⁊ fundamētum ⁊ tamē nō esset re/
latio. nam de⁹ coagit omni cause 2⁹ ⁊ ꝓtingē
ter. posset ergo deus non coagere ēmino. sz
deo non coagēte tūc ēmin⁹ nō pduceret. ḡ ꝛc.
4⁹. qz tūc de⁹ posset facere duas albedines
sine similitudine. qz similitudo non solus a
ēmino ⁊ a fundamēto depēdet. sed etiā a cā
ul'i ꝓtingēter agēte. ⁊ sic de⁹ possz nō agere.
ergo ꝛc. Ad ꝑmum dico q̄ si dicatur q̄
deus non posset infinita facere. argumētuz
non ualet. posito autē q̄ sic. nō ē incōueniēs
q̄ agēs limitatū posset causare infinitas re
latiōes. nec ꝓpter hoc argueretur infinite p
fectionis. Et rō pōt esse ista. qz ubi m'titu/
do non arguit maiorē pfectiōem. infinitas
non arguit ifinitā pfectiōem. Producere
autē multas relationes non arguit maiorē
pfectiōem. qz non dicūt pfectionem. ḡ ꝛc.

Ad. 2ᵐ dico q̄ duplex ē actio. s. quedā pbica
⁊ illa reqrit determinatum situm iter agens
⁊ patiens. Alia aūt ē methaforica que ab/
strahit ab omni situ. Si eim omnis locus ⁊
situs destrueretur. adhuc angelus se itellige
ret. Ista eim actio methaforica est ⁊ abstra/
hit a situ ⁊ a loco. talis ē ista ꝓductio qua
pducitur relatio. ⁊ de tali non ē incōueniēs
q̄ agēs limitatū possit in q̄cūqz distātiam.
Ad 3ᵐ ⁊ 4ᵐ dico q̄ oportz ꝓcedere q̄ de⁹
ꝓcurrat ut causa ul'is ⁊ q̄ ꝓtingēter ꝓcurrat.
⁊ p ꝓns opz ꝓcedere ꝓclusiōes de ommib⁹ re/
lationibus que differūt a fundamētis real'r.
quod ꝓcludūt rōnes. Quātum ad 1ᵐ pn
cipale opz uidere posito q̄ huiusmodi relati
ones causentur. ⁊ q̄ a ēmino quō causentur.
Et hic dico 4ᵒʳ ꝓclusiōes. Prima q̄ rl'ones
in creaturis causantur p actiōem ⁊ passiōes.
2ᵃ. q̄ causantur p realem mutationem.
3ᵃ. q̄ causantur p motum. 4ᵃ. q̄ cau/
santur p ḡdus. Prima pbo sic. Quācūqz
est aliquod agēs ipriméis aliquā formam in
aliquo passiuo. impmit eā p actiōes de genē
actiōis. sed ēminus causat sil'itudiez i fun/
damēto ⁊ in illud impmit eā. ergo hoc erit p
actiōem de genere actiōis. Maior uidetur
maifesta. qz res pect⁹ moueris ad illō q̄ mo
uetur ⁊ impmentis ad illud in q̄ impmit.
uidentur esse de genere actiōis. mouere. s. non est nisi motū impmere. Minor ē ma
nifesta. qz similitudo uere ē in fundamēto.
2ᵃᵐ ꝓclusiōem pbo p diffinitiōem muta
tionis. quādocūqz inducitur aliqua forma
p cui⁹ introductiōem sbiectū se bz aliter nē q̄
pri⁹. tale sbiectū necessario est mutatū. sz sic
est quādo similitudo creatur. ḡ ꝛc. 3ᵐ
ꝓclusiōem pbo. qz si color pōt induci ⁊ im/
primi p motū. ita etiam similitudo ipsius
coloris. sicut eim color est diuisibilis. ita ⁊
similitudo in eo fundata. in quocūqz eim
ḡdu signato uel signabili in colore ē aliquis
ḡdus sil'itudinis. ⁊ p ꝓns si albedo ul' color
est diuisibilis. ⁊ similitudo eius. sed ex b⁹ q̄
color habz ḡdus ⁊ ē diuisibilis. ꝓpter b⁹ po
test impmi ⁊ induci p motū. ergo eodem⁹ si
militudo ex quo ē diuisibilis ⁊ habet ḡdus.
erit inducibilis uere p motū. Cōfirmatur.
qz de quocūqz ḡdu sig̃to uel sig̃bili uerum ē

Actio pbica
Actio methaforica

Opinio ꝓpa

129 a b

Q. est mouere

dicere q̃ eo apposito uel sbtracto sil'itudo est maior uel minor. ¶ Istud declaratur. ponatur unũ pure albũ sine mixtione alterius qualitatis. si fiat aliquid aliud successiue album p quocũq3 instãtũ sig̃to uel signabili i motu. uez est dicẽ q̃ hoc ẽ magis sil'e p̃ori albo q̃ pri°. fuit. ⁊ uez ẽ dicẽ q̃ h°. est magis albũ q̃ pri°. sz nõ ẽ magis albũ nisi q2 habz g̃dum albedinis quẽ pri° non habebat. ergo a simili non erit magis simile. nisi quia g̃dum sil'itudinis habet quẽ pri° non habebat. Tũc ultra. Omne illud quod ẽ divisibile ⁊ acq̃ritur successiue ⁊ ꝓtinue acq̃rit̃ p motũ. sed sic ẽ hic. ergo ꝛc. ¶ Cõfirmatur etiam in ꝓtinuis. nam tres aque sũt similes quarte. sicut ergo si aqua una addat altri facit maiorem aquam. ita uidetur q̃ facit maiorem sil'itudiem saltẽ extẽsiue. ¶ 4ᵃᵐ. ꝛclusiõem pbo licz pateat ex p̃dictis. Omne q̃ acq̃rit̃ p motũ habz g̃dus. sed relatio ut p̃us dictũ est acq̃ritur p motũ. igitur habet gradus. ¶ Sed ꝓtra istas ꝛclusiões arguitur 4ᵗ. Primo sic. si relatio iducitur p actionem pari rõne ⁊ q̃libz respectus. ⁊ p ꝛñs ipamet actio ⁊ sic actiõis erit actio. ⁊ p ꝛñs ꝓcessus in infinitum. ¶ 2°. quia Aug. ⁊ Anb. ⁊ alii doctores dicũt q̃ r'ones iducũtur sine mutatione. ¶ 3°. quia si p motũ inducũtur seq̃tur q̃ moto uno moueretur omnia. q2 omne quod est in uniuerso ad omne aliud q̃ ibi ẽ habet sil'itudiem uel dissil'itudiem. cũ ergo p motũ aliquid successiue acq̃ritur. acq̃retur sil'itudo successiue uel dissimilitudo omniũ ad ipsum. ⁊ sic cũ acq̃sitio noue forme real' ⁊ successiue sit mot°. in omnib° erit motus. ¶ 4°. Omne quod habz g̃dus ẽ q̃tum. r'o 6ᵐ 4ᵃᵐ ꝛclusiõem habz g̃dus. ergo ꝛc. Tũc ultra. Omne q̃tum uel ẽ finitũ uel ifinitũ. ⁊ sic relatio necessario uel esset finita uel infinita. quod ẽ ꝓtra supius dicta. ¶ Ad pmũ rñdẽdo dico q̃ licz sil'itudo uere impmatur ⁊ sic de multis aliis r'onib°. tamẽ actio non impmitur. q2 ipsa est ipsarum impressio unde p̃ductio nũq̃ p̃ducitur. sicut similitudo nũq̃ assimulatur. sed bene ẽ in hoc. ⁊ sic cõcedõ q̃ bene causatur. tamẽ non impmitur. q2 est ipsa ꝛ impressio. sic nec relat° referr. sz ipsa ẽ rõ referẽdi. ¶ Ad auctores illos. ad Anb. ⁊ ad alios dico q̃ itelligũt de mutatione phisica. sed q̃n mutetur illud cui aduenit relatio realis saltem mutatiõe methaforica hoc negãt. sed de p̃ma. s. phica. ¶ Ad 3ᵐ dico q̃ sunt aliqui qui ita zelãt p̃ uniuerso q̃ nolũt nec audẽt dicere q̃ omnia ꝓtinue mouentur p̃ter p̃mum. ⁊ q̃ moto uno omnia moueãtur p̃ter p̃mum. Ego autẽ dico q̃ ponendo q̃ sit forma realis ⁊ differat real'r a fundamẽto ⁊ successiue acq̃ratur. q̃ necesse est dicere q̃ moto uno omnia mouetur saltẽ motiõe methaforica. sed ñon phica. ¶ Ad 4ᵐ dico q̃ duplex ẽ q̃titas uirtualis. una cõsequẽs forma ⁊ naturã specificã ⁊ ista dicit pfectiõem. ⁊ talẽ non habz relatio. Alia aũt est q̃titas ꝓñs g̃dus indiuiduales. ista nec dicit pfectiõem nec impfectiõem. ⁊ istam habz relatio. nec est incõueniẽs q̃ 6ᵐ ista fit infinita. ¶ Sed ẽ sunt diffr. Pri°. q2 mirabile uidetur q̃ ꝓtinue totũ uniuersuz sit i fluxu ⁊ in illo ꝓtinuo motu. ¶ Dico q̃ hoc non est incõueniẽs q̃tum ad r'ones uel ad respect° siue habitudines. imo hoc est necessariũ. In quolibz eim instãti quelibz res tẽporalis hz aliã ⁊ aliã habitudiem ad tempus ⁊ ad q̃ñ. ¶ 2ᵃ diffr. est de dicto cõi. s. q̃ relatio p se nõ acq̃ritur p motũ. ¶ Dico q̃ iellig̃do p se 3ᵐ q̃ ad relatiõem p se isto° non ẽ mot°. q2 non potest p̃duci nisi alio p̃ducto. habet tamen distictam p̃ductiõem p se. ¶ Ad 4ᵐ p3.

TRUD) Deus possit facere extrema r'onis sine ipsa r'one. Ex dictis distictione. 15. p3 quid debeat ẽ dici. accepta fuit. n. sepe supr° ⁊ declarata ista regula. q̃ in essentialr ordinatis ⁊ realiter distictis deus põt facere pri° sine posteriori. Sed ꝓstat q̃ due albedines sunt essentialiter priores sil'itudine ⁊ real'r distincte ab ea. ergo ꝛc. ¶ Cõtra hoc instatur 4ᵗ. Primo sic. quia idem ⁊ diuersuz sũt passiones entis trãseũtes. sed passio non põt separari a subiecto. Cõstat autẽ q̃ idẽ ⁊ diuersum dicũt r'ones. ergo ꝛc. ¶ 2°. quia ꝓpriũ ẽ q̃titati 6ᵐ eam equale uel inequale dici. g̃ equalitas uel inequalitas sunt passiões q̃titatis. ⁊ p ꝛñs non sunt sep̃abiles a q̃titate. constat autẽ q̃ sunt relatiões. ergo ꝛc. ¶ 3° q2 eodẽ

mō ꝓpriū ē qualitati ſm̃ eā ſil'e uł dissimile
dici. ergo ꝛc ¶ 4°. Illō qō pōt de aliquo
demōstrari non pōt ab illo separi. sed ordo
eminētie hominis ad asinū pōt de homie de
monstrari. ergo ꝛc. Minor pz. Ex rōe eiz
bofs patet q̃ possit demonstrari. nam omne
animal rōnale ē meliꝰ irrōnali. sed homo ē
animal rōnale. asinꝰ aūt irrōnale. ḡ homo est
melior. ¶ Dic opz dicere q̃ inter omnia ista
sunt r'ones fundamētales. sicut iter sortem
ꝛ platonem est idētitas. non que sit relatio
actualis ꝛ formalis. sed solū fundamētalis
ꝛ de ista non ē uez q̃ possit ab extremis se/
pari. q̃ ꝛ sequtur rōnes formales extrēorū.
ꝛ potest de eis demōstrari. ꝛ de istis accipiū
tur instātie. s. de eodē ꝛ diuerso. de equali ꝛc
Tamē inter m'ta inter que ponit respectus
talis fundamētalis ponitur ꝛ actualis. et
de isto uez est q̃ extrema possunt esse sine
tali. sicut due linee esse duoꝝ palmoꝝ sine
actuali equalitate ꝛ ñ sine fūdamētali ¶ Sz
adhuc ē dubiū. nam illud quod ē p se notū
non debz denegari. p se autē notū ē q̃ om/
ne totum maius est sua pte. ꝛ p ꝓns iequale
ꝛ p ꝓns inequalitas a toto nō pōt separi.
¶ 2°. q̃ illud si ab equalibus equalia de/
mas que remanēt sunt equalia ē p se notū.
ergo deus equalitatem non pōt destruere re
manētibus extremis. ¶ Dico ad oia ista q̃
intelligūtur ista p̄ncipia sine ꝛclusiōes de re
spectu fundamētali. s. de respectu quē habet
totum de sua natura ꝛ ex rōne sua. ꝛ hu us/
modi est respectꝰ aptitudinal' uel fundamē
talis. respectꝰ autē actualis ē accñs p accñs.
¶ Sed adhuc remanēt alique diffi/ 1ª
polito q̃ iste r'ones fundamētales ponātur
ꝛ q̃ ꝛsequātur rōnes formales extremorum.
Utrū actualis fundetur in fundamentali.
¶ Dico q̃ non. sed ambe in uno fundamēto.
est tamē ordo inter eos sicut ordo effectuum
essential'r ordinatoruz ¶ 2ª diffi. ad quid
ēminatur sil'itudo fundamentalis si non sit
nisi una albedo. ¶ Dico q̃ ēminatur ad q̃d/
ditates omniū albedinū possibiliū. nec talis
relatio requirit ēminum in actu. sed ēminat
ad ipsam q̃ditatē ¶ 3ª diffi. que necessitas ē
ponendi r'onē actualē distincta a fūdamētali
¶ Dico q̃ opz ponere r'onem de genē r'onis.
ꝛ illa necessario ē accñs. Sil'r cēs concedūt
q̃ destructa una albedine destruitur illa si/
militudo. hoc non potest intelligi de sil'itudi
ne fundamētali. q̃ illa necessario cōsequitur
fundamētum. Ex istis apparet q̃ oportet
ponere r'ones formales/ fundamētales aut
tem ponūtur ut saluātur multa p̄ncipia p se
nota. sicut illud. Omne totū ꝛc. ꝛ alia sil'ia
que non possent saluari p relatiōes forma/
les. q̃ accña sūt ꝛ ꝓnge ēter insunt.

UTRUM Semp̄ inascatur relaꝰ
eiusdem rōnis inter extrēa eiusdem
rōnis inq̃tum eiusdem rationis.
¶ Dic dico q̃ inter extrema eiusdem rōnis
inq̃tum eiusdem rōnis sunt. innascitur rela
tio eiusdē rōnis ¶ Hoc pbo. 4ᵗ. ꝛ primo sic.
Idem inq̃tum idem non est natū facere nisi
idem. illud eim p̄ncipiū tenet in necessario
agētibus. ergo cū illa que sunt eiusdē rōis
ut sic sunt eadē semp̄. semp̄ causabūt r'onem
eiusdē rōnis. cum sunt necessario agentia.
¶ 2°. Ubi agēs eiusdem rationis ꝛ passum
eiusdē rōnis. ut sic non causabitur effectus
nisi eiusdem rōnis. sed extrema p̄positū sūt
agēta respectu ipaꝝ r'onum eiusdē rōnis.
ꝛ simil'r susceptiua. ergo ꝛc ¶ 3°. Que fū
dantur sup unū oportz q̃ sunt eiusdez rōnis
ut sic. sed relatiōes que sunt inter extrema
eiusdem rōnis inq̃tum eiusdem rōnis sunt.
fundātur sup unū. ergo non poterunt esse
alteriꝰ ꝛ alteriꝰ rōnis ¶ 4°. Quecūqz sūt
eiusdem rōnis iq̃tum huiusmodi. non pñt
dicere difformitatē ꝛ ut sic sunt unū. sz que/
cūqz non habēt inter se aliquā difformitatē
non possunt respectꝰ fundare difformes. ḡ
fundabūt uniformes ¶ Ideo dico q̃ ipossi/
bile est q̃ inter extrema eiusdē rōnis ut eius
dem rōnis sunt. innascatur relaꝰ nisi eiusdē
rōnis ¶ Hoc confirmatur. 4ᵗ. ¶ Primo sic.
Quādocūqz aliquod agēs non hz uim p̄du
ctiuam nisi eiusdem rōnis. impossibile est q̃
effectꝰ p̄ducatur ab eo nisi eiusdem ra iōis.
hec est p se nota. q̃ nullꝰ effectꝰ pōt p̄duci
ab aliqua causa nisi respectu illiꝰ effectꝰ pro
ducti cā habeat uim causatiuam. ponit autē
uim habere eandē. ergo idē effectꝰ p̄cise po/
netur. sed extrema eiusdem rōis ut eiusdez

r

11 Q. 9

rōnis sūt. nō habēt nisi eandē uiz causatiaz. hoc pbo euidēter ⁊ credo demōstratie/ Quorūcunqz est eadē diffinitio·eadē passio poterit demonstrari. hᵒ p se patet. sed que sunt eiusdem rōnis ut sic habēt eandē diffinitionem. ergo eadem passio poterit de eis demōstrari. uis autē pductiua quedā passio est. ergo uis pductiua que uni istoz que sunt eiusdem rōnis ꝓpetit. ⁊ altri ꝓpetit. patet ꝗ maior. s. ꝙ ubi uis pductiua ē eiusdē rōnis ⁊ effectᵒ est eiusdē rōnis. Minor autem est euidēter deducta. s. ꝙ in his que sunt eiusdē rōnis ut sic ē eadem uis pductiua. ergo ꝛc. ¶ 2°. Quorūcunqz sunt eadem diffinitia illa uidētur esse eiusdē rōis. sed rlones que sunt inter extrema eiusdē rōnis habent eadē diffinitiua. qz fundamētum ⁊ ēminum idē. ⁊ utraqz sunt eiusdē rōnis. ergo ꝛc ¶ 3°. Relatio non uidetur distinguī a relatiōe nisi penes ēmiᵐ uel fundamētū. hec est ꝓcessa siue quo ad nos siue simplr eque ꝓcludit. p/ positum. sed hic est idem ēminus ⁊ idē fundamentū specifice. ergo rlones eiusdē rōis. ¶ 4°. Quācūqz rlonem potest fūdare unū indiduum eiusdē spēi respectu a. ⁊ aliud indiduum eiusdē spēi eādem respectu a. poterit fundare. hoc patet. qz potētia ⁊ naturalis aptitudo sunt cōia illis que sūt eiusdē rōis. sed posito fundamēto potēte fundare ⁊ termino si sit respectᵒ intrinsicus adueniēs. innascitur actualis relatio. ergo positis duobus indiduis ⁊ a. inascetur in quolibet relaᵒ ad ipsum eiusdē rōnis. Tunc ultra. Si in una albedine est potētia maior ad fundandum respectu alteriᵒ albedinis a se similitudinem ⁊ in quacūqz. si ergo tu ponas ī albedine a. fundari respectū similitudinis albedinē b. que est eiusdē rōnis. eadē rōne pones in albedine b. respectum similitudinis fundari ad albedinem a. ⁊ sic relationes eiusdem rōnis in utroqz. Si dicas eodemᵒ pbat ꝙ duoz hominū q̄libet erit pater ⁊ q̄libet filiᵒ. Dico ꝙ iste relatiōes nō precise oriuntur ex natura fundamēti. sed ꝑ uia alia relatione. s. pductiōe que ꝑsupponit actionē ⁊ passiōem. Si autem paternitas ⁊ filiatio orirentur ex natura fundamenti immediate. non posset euadi. Ex istis sequūtur due regle. Priᵐ est ꝙ quādo inuenīūtur relationes diuersarū rōnum fundari in eodem penitus fundamēto. oportet distinctiōem inuenire ex pte ēminoz. hoc patet ex dictis ¶ 2ª regula accipitur ecōuerso. ꝙ quādocūqz inuenīūtur relationes diuersaz rōnum ēminari ad eādem ēminū penitus indistinctum. opz distinctiōem inuenire ex pte fundamētoz. hoc etiā patz s. Exᵐ pme regule. qz agere ⁊ pducere sunt rlones diuersaz rōnum que fundant oino sup idem·oportet ergo inuenire distinctionem in ēmino·terminᵒ ergo pductᵒ erit ēminus pductiōis·⁊ passum erit terminᵒ actionis. Exᵐ 2ᵉ regule est de esse cognito ⁊ eē uolito ad idē omnino ēminātur. Quicqd. n. cognitum est sub rōne qua cognitum. potest esse uolitū. oportet ergo ꝙ ex pte actuū q̄ fundant habitudines istas sit distinctio. Ex istis ꝑ modum correlariū pbari pōt euidēter distinctio inter pprietates absolutas ⁊ eēntiam. ⁊ hoc 4°. ¶ Primo. qz anima nostra ē similis deo ⁊ dissimilis. sed bᵐ ꝙ cōiter dicūt sancti. similitudo ⁊ dissimilitudo sunt relationes alteriᵒ ⁊ alteriᵒ rōnis. ergo cū habeant idem fundamētum penitus ⁊ idistinctum. oportet ꝙ distinctio queratur ex pte termini. sed anima nostra dissimilis est deo respectu essentie. ⁊ similis respectu attributorū. ergo necessario aliqua distinctio est iter diuinam essentiā ⁊ attributa ex natura rei ¶ 2° sic ex pte eadē arguitur. Nam albedo hz respectū ad pmum sicut ad efficiēs ⁊ sicut ad finem ⁊ sicut ad exemplar. Cōstat autē ꝙ iste relationes sunt alterius rōnis. distinctio aūt nō potest accipi ex fundamēto. qz omnino idem fundamētum est. ergo respectu ēmini. ⁊ sicut rōne essentie sit finis. ⁊ rōne uolūtatis efficiens ista distinguūtur ¶ 3° arguo ex pte alia. Deus ad creaturas ꝓpatur ut creans ⁊ ut mensurās. illa non sunt idē. distinctio aūt non potest accipi a ēmino. qz idem mensurat ⁊ causatur. ergo ex pte fundamenti in deo erit distinctio. ¶ 4° ex eadē pte arguo. Aliud est continere uirtualiter ⁊ aliud eminēter ⁊ deus utroqz modo ꝓtinet. distinctio autē istarū non potest accipi a ēmino. qz idē utᵒqz modo ꝓtētum. ergo eēntia que ꝓtinet eminēter distinguit a pō excellentia que ꝓtinet uirtualiter.

8°·3·q·ē·pp fine

f. aliaz, mālz

f. ad deus

f. albedo

qz rōē eēᵗ est pūs ens
rōē uolūtatis de causans

Predicata dicta de deo ex tempore
- 1ᵐ de actionib⁹
- 2ᵐ de similitudib⁹
- 3ᵐ de inæqualitatib⁹
- 4ᵐ de distinctionib⁹

Distinctio. 50ª. de rationib⁹ dei ad creaturas

Q. ꝗ.

QVRLA Distinctionem 50ª. postq̃ uisum est de rationib⁹ que sunt in creaturis. uidendum ē de rationib⁹ que sunt in deo. Et q̃tum ad hoc quero ꝓmo Utrũ necessario sit ponere in deo rationes rõnis ad creaturã que ex tempore denominẽt ipsum deum. ¶ q̃ sic. Nam Aug. dicit q̃ necesse est ponere in deo respectu creature dñatiõem. dñatio autē est relatio rõnis. ergo ꝛc. ¶ Cõtra. Circũscripto omni actu intellect⁹ non est relatio rõnis. ¶ Dic introducũtur 4ᵒʳ pdicata que dicunt de deo. ¶ Primũ pdicatũ ē actionis. Deus eim dicitur agẽs respectu creature. ⁊ non ab eterno dicebatur agẽs. ¶ 2ᵐ est similitudo Ex tẽpore eim deus dicitur similis creature ⁊ creatura sibi assimulatur. ¶ 3ᵐ ē inequalitas. Ex tẽpore enim deus dicitur maior creatura ⁊ pfectior. ¶ 4ᵐ est distictio. quia deus actualiter distinguitur a creatura. ⁊ dicitur distingui ex tẽpore. ¶ Difficultas q̃ istius questiõis ē. qũo ista dicũtur de deo ex tempore. ⁊ ē quadruplex modus dicendi. Quidã eim saluãt p respectũ rõnis. non.n. aduenit deo aliquid absolutum de nouo nec aliquis respectus realis ut postea patebit. q̃ oportet q̃ hic sit respectus ⁊ non realis. sed rõnis. ¶ Cõtra. Illud nõ põt saluari pcise p actum rõnis mere quod est circũscripto oi actu rõnis. sed circũscripto omni actu rõnis deus est realiter agẽs ex tempore. deus est realiter similis creature. deus ē melior creatura realiter ⁊ distinctus realiter. ergo ꝛc. ¶ Alii dicũt q̃ oportꝫ hoc saluari p respectũ fabricatum ab intellectu diuino. non autem ab intellectu nostro. ¶ Sed ꝗ. Quod ē in re realr non inest p actum alicui⁹ rõnis uel intellect⁹. quia reale non inest p illud quod rõnis est. sed deus ita realiter agit ⁊ ita realiter habꝫ omnia ista sicut ego realiter sum homo. hoc ergo non est p actũ alicui⁹ rõnis. ¶ Alii autē dicũt q̃ creatio ⁊ oia ista sig̃ficãt aliquid quod est in deo. sed ꝓnotãt aliquid quod ē in creatura. ¶ Sed ꝗ. Nam q̃quid sit illud quod significãt in deo quod sit i eo, illud est eternum ⁊ non ex tempore. ista autē omnia. s. creatio ⁊ talia dicũtur de deo ex tempore. ¶ Ideo dicũt alii q̃ deᵒ dicit creare/distingui/⁊ assimilari. ⁊ omnia talia ex tem/pore. non ꝓpter aliquid quod deo aduenia ex tempore. nisi q̃ deus ex tempore terminat rationes que sunt in creatura. terminat eim creatiõem passiuã ideo dicitur creare. terminat assimilatiõem. ideo dicitur assimilare. ⁊ sic de omnibus aliis. ¶ Sed ꝗ hoc uidetur adhuc stare diffi. Nam hᵒ qõ dico ẽminare rationes aliquã in creatura ꝓuenit deo ex tempore. illud autē ẽminare non dicit aliqõ absolutũ. ergo respectũ aliquẽ. tũc uel realē ul rõnis. ⁊ tũc remanet diffi. sicut prᵒ de aliis erat. ¶ Dico ergo sicut uidetur mens doctoris nostri. q̃ omnia ista saluãtur p denoiatiõem extrinsicã. Unde cũ dico deus agit. nõ sig̃ficat aliquid formalr in deo. sed q̃ē est formaliter in creatura a quo deᵒ denominatur de nouo. utpote creator p creatiõem. ⁊ sic de aliis. ¶ Sciendũ tamẽ ad huius questiõis euidẽtiã. q̃ aliquãdo agere ⁊ pati codem noie significãtur. sicut est in uerbis cõibus. ut osculor te ⁊ osculor a te. in una ꝓpõne osculor habet sensum actiui. in alia sensum passiui. ¶ Aliquãdo autē actiũ ⁊ passiuum significãtur nominib⁹ ꝓprius. s. uno ꝓprio actio sicut cũ dico mouere. ⁊ alio ꝓprio passiuo. sicut cum dico moueri. ¶ Aliqñ autē actiuum pcise sine passiuo significatur noibus oppositis. sicut cum dico amare ⁊ amari. qñ.n. diligo uel amo diuiam essentiã idẽ actᵒ oio sig̃ficatur p hoc q̃ dico amo diuinã essentiam ⁊ diuina essentia amatur a me. nihil eim significat qõ sit in deo formaliter. sꝫ pcise illud quod ē in me formaliter. s. actus amoris. ¶ Aliquãdo autē eodemᵒ accidit de passione. q̃. s. ipsa denominatur nominib⁹ oppositis. sicut dicẽdo deus causat ⁊ creatura causat. causare enim ⁊ causari significãt idẽ omnino. sicut dicebatur de amare ⁊ amari. sed differẽtia est. qꝛ amare ⁊ amari significant illud quod de se ē actiuũ. creare aũt ⁊ creari significãt illud quod ē passiuũ. Unde qñ dicitur deus creat creaturã. nõ datur intelligi aliquid quod sit in deo formaliter. sed solũ creatio passiua que est in creatura qua

Q. ꝗ.

Q. ꝗ.

deus dicitur creās denominatiōe extrinsica i eodem dicitur cū dicit creatura creat a deo. ⁊ nihil aliud. ¶ Sed ꝗ ista instat 4°. Prio sic. Omnis denominatio ē ad placitū sicut etiam nominatio. sed deus non est ad placitum creator ex tempore. sz realiter ⁊ circumscripta omni denominatiōe ⁊ omni intellectu ḡ uidetur ꝙ illud non sufficiat. ¶ 2° sic. Aliqua sunt que dicuntur de deo uirtualr qz sunt in eo uirtualr ꝓtēta. sicut cū dicimus deus est lapis. aliqua sūt que de deo dicuntur formaliter. ergo opz ꝙ in eo sint formaliter. sed esse creatorē est huiusmodi. ḡ ⁊c. ¶ 3°. In quocunqz ē agere ipsum agit. si ḡ creare quod est agere dei esset formaliter in creatura. sequeret ꝙ creatura actione dei ageret. ¶ 4° sic. Aug. 4. de trini. dicit ꝙ deus facit mutabilia sine mutatione sui. difficile est uidē. si autē denomiatio sufficeret hoc est nalde facile. ¶ Ad ꝑmum ꝓcedo ꝙ nomina sunt ad placitū. nec etiam ꝑ denoiari extrinsicum saluat aliquid quod sit reale. Unde non curando de uocabulo. sed de re sīficata ꝑ uocabulū. Dico ꝙ ipsa tota est in re. Unde sīficatū istius ꝓpōis deus creat idez est cum significato istius creatura creat a ōo illud aūt significatū ē i creatura formalr. ⁊ ideo saluat res prem. ¶ Ad 2m ꝓcedo ꝙ deo est formaliter illud quod denominatur ista denominatiōe. quādo aūt dicis. deo ē formaliter creator. aut intelligis ꝙ creatio sit formaliter in deo. ⁊ isto nego. qz deus non ē formaliter creator. qz creatio nō est formaliter in eo. Si autē intelligas ꝙ deus ē formaliter creator. nō creatiōe que sit formalr in eo. sed creatione que ē i creatura formaliter. tamē denomiatiōe extrinsica formalit dicta de deo. ꝓcedo. ⁊ sic non habes ꝓpositū. ¶ Ad 3m dico ꝙ sicut in 2° ostendet creatio actio est in creatura. ⁊ non in deo formalit. non tamē ipsa creatura dicitur creatrix. qa creatio actio non ē sub nomie actionis apta denomiare nisi extrinsice. sicut opus dicitur humanū. ¶ Ad 4m dico ꝙ ponere quōcūqz modo. siue modo ꝓdicto siue alio ē difficile. tamē qz multa argumēta cogūt ad ponēdū deum sine mutatione agere. opz modū saluandi hoc adducere q ē difficilis sic ꝙ nullus tale in creatura ponitur. ¶ Sed hic oriunt alique diffi.. Pria est de relatie oppositis. qz 5m Aug. nulla res seipsam gignit ut sit. qz gnere ⁊ gnari sunt incōpossibilia. sed nō minus sunt incōpossibilia creare ⁊ creari. ḡ ñ poterūt esse i creatura. ¶ Dico ꝙ uerū est ꝙ opposite origines sunt incōpossibiles sic generare ⁊ gnari. sed creare ⁊ creari non sunt opposite origines. sed una origo. una autem origo oppositis tamē nominibus sīficata bene potest esse in eodē. ¶ 2a diffi. ē de ꝗrie oppositis quādo aliqua cadūt sub oppositis differētiis illa sunt opposita. sed creare ⁊ creari cadunt sub agere ⁊ pati. agē aūt ⁊ pati sunt opposita. ḡ creare ⁊ creari. ¶ Dico ꝙ quādo res sunt opposite ⁊ res cadētes sb eis sunt opposite. sed si res non sunt opposite dato ꝙ nomina uideātur opposita. similiter erit de cadētibus sub eis. Unde dico ꝙ licet aliquādo res actiōis ⁊ passiōis sint opposite tamē aliquādo eadez res erit que sīficatur utroqz nomie. isto est hic. qz eadē res ē sīficata ꝑ creare ⁊ creari. tamē nomina oppositionem quādam habēt. ¶ 3a diffi. ē quō deus potest exire de ocio in actū sine sui mūtione. ¶ Dici potest ꝙ deus non transit de ocio in actū. hoc est ꝙ acqrat aliquē actū quē prius ñ habebat. qz omnē actum quē habet nūc habuit ab eterno. sed dicit tamē nūc creās ⁊ ꝓpus non. non ꝓpter mutatiōem in seipso factam. sed ꝓpter nouitatē effectus qui nūc ē ⁊ prius non fuit. ⁊ ex hoc denomiatur de. ¶ 4a diffi. ē de ꝗdictorie oppositis. Impossibile eim uidet esse trāsitum de ꝗdictorio in ꝗdictorū nulla facta mutatiōe in illo quod trāsit. opz eim ꝙ tale sbiectum trāsiēs mutetur aliqualiter in se. qz in quocūqz ē aliqd nūc aliter q̄ ꝓpus in illo ē mutatio. in 4° aūt sic trāseūte est aliquid aliud aliter nūc q̄ prius. nam extrema ꝓtradictiōis sunt aliud et aliud. ⁊ ab uno extrēo ꝓz recedit. ⁊ ad aliud accedit. sed deus est nūc creator ⁊ ante non fuit. ergo ⁊c. ¶ Dico ꝙ extrema illius cōtradictiōis non sunt formalr in deo. sed formaliter in creatura. qz non sunt aliud deum creare ⁊ non creare q̄ creaturaz creari ⁊ non creari. ¶ Sed hic est unū dubiū. Utrū deo in se referat ad creaturā aliqā rlone rōnis.

Ponere in deo mutacōnē ꝑ ꝗ encia rōis nullz est in grecismus apd aros

Dico sicut dixi q relatio rōis nō sufficit ad saluādum ꝓdicata realia que dicunt de deo extēpore. tamē ōtum ad dubiū in se nō uidetur incōueniēs deū referri aliqua relatiōe rōnis ad creaturā. relatio eim rōnis non ponit effectum suum formalē nisi circa illud in quo est formaliter. sicut sibi conuenit esse in aliquo. sed referre est effectus rationis. cum ḡ suo modo essendi in. ipa sit i deo sicut patebit iferius. oportat dicē q de⁹ i se ferat ꝑ istā rationem rōnis. alioqn si aliqd creatū ꝑ istum respectum ferret. concipemus illud creatum esse creatorē. ⁊ sic de aliis rationib⁹ rōnis. Si dicas. tunc sequit mutatio in deo qua trālit de nouo ad talē respectū. Dico q nulla est mutatio ad ens rōnis. ⁊ si poratur. multi sunt qui habēt ꝑ nihilo dicē et concedē talem in deo. sicut ꝓpositiōem ꝗm rationem multi ponūt. Ad argumētum in oppositū patet. quia dnatio nō est respectus rōnis. sed significat q illud quod ē in creatura sit deo sbiectum.

mutacōnē

Instrud Necesse sit ponē i ōo rationes reales ⁊ actuales ad creaturam. q sic. qz creatura realiter originat a deo. ergo deus realiter originat creaturā. originatio autē est relatio. ḡ ꝛc.

Cōtra. quia tūc deus mutaret quod ē inconueniēs. Dic ꝓmo ad euidētiā questiōis ⁊ aliorꝝ que dicētur ifra. oportz uidere quid sit relatio realis. ⁊ deinde ad questiōem.

Quātum ad ꝓmum est intelligendum q 4or sunt ꝗm sentētiam doctoris que reqrunt ad hoc q aliqua relatio sit realis. Primū est q extrema sint exntia. qz cum relatio sit ad aliud non pōt esse ad nihil. ⁊ idcirco inter ens ⁊ non ens non pōt esse relatio realis. 2m est q extrema sint distincta. esse eim relationis est ad aliud ⁊ non ad se ꝗm Aug. ō trini. ⁊ ideo non est relatio realis eiusdē ad seipsum. 3m est. q tali sic exntiri ⁊ distincto non repugnet habē habitudiem ad alēum. qz nulla entitas potest fundari i aliquo sibi repugnāte. ⁊ ideo non ponim⁹ rationem realem necessarii ad ꝓtingēs. qz necessario repugnat aliquid in se habere qō dependeat a ꝓtingēte. 4m. q talis relatio innascitur de facto iter extrema talia. quia ad relationem formalē nō sufficit aptitudo nisi insit actu. ⁊ ideo non ponim⁹ in eucharistia inherētiā accidētiū ad sbiectum esse respectum realem. Et si dicatur. quare dextrū ⁊ sinistrum nō sunt respectus reales i colūpna sicut alii respectus. Dico q rō est. qz talis aptitudo ō sbiecto reali non inascitur. sed tm de intentionali. Sic ergo patz que sunt relationes reales. que. s. sunt iter realia ⁊ distincta extrema aptanata fundare tales rationes oriētes actualiter ex eis. Quātuz ad 2m ꝓncipale due opinōes sunt que ptem affirmatiam asserūt. Prima est ista q deus ferē ad creaturas relatiōe reali formaliter sibi ipsi stēte. qz nulla causa realiter causat nisi causalitate reali que formaliter est i ea. Et isti dicunt q Anb. 25. monolo. fuit istā opi. ubi distinguit inter accidētia que suo aduētu mutationem inferūt. qualia sunt accidētia absoluta. ⁊ aīa que non. que dicit esse respectiua. sic exēplificat de similitudie ⁊ qualitate. ⁊ dicit. q sicut diuina natura non illa admittit. ita ꝗm ista dici non respuit. Sed ista opinio cōiter non tenet a doctoribus. ⁊ ideo a diuersis diuersimōde arguit ꝗ eam. Aliqui. n. arguūt sic rōne infinitatis. Nullū ifinitū potest eē ꝑs uniuersi. sed quod non potest esse pars uniuersi non potest realiter referri ad aliquid ipsi⁹ uniuersi. ergo ꝛc. Minor patet. quia si non ꝓstitueret uniuersum iam nō haberet cōparationem ad aliquid constitutum uniuersi. Sed ista rō non multū ꝓbat. Cōstat enim q si deus non est p se ꝑs uniuersi. q ē distinctus ab uniuerso ⁊ excedēs uniuersum et seqūestratū. sed ista omnia dicūt relationes. ḡ rō uidetur ad oppositū. Similiter constat q deus pater non est totū respectu filii. nec cōstituit filiū nec est ꝑs filii. ⁊ tamē referē ad filiū ⁊ ecōuerso. non tamē referūtur adiuicem si rō ualēt. Aliq autē arguūt ex nata eternitatis sic. Deus ⁊ q̄cqd est i deo ē eternū. sed relatio illa non potest esse eterna. terminus eim esset ex tēpore. ⁊ p ꝓnā relatio nō esset eterna. ⁊ sic aliqua res aduenīret deo ex tēpore. Ista rō non facit euidētiā. nō est eiz illud inconueniēs notum q relatio noua deo aduenīat. Alii arguūt ex nata ꝓpositiōis.

m. p. l. 8. c. 31. a. 6. q. 1. a. 1. c. p. m. p. n.

Q. 2m

1129 ax 19

Sg thōas

Ricardg

Bonauētra

Nam deus est sume simplex. si aut aduenirет
sibi relatio noua. facet ꝓpositionem cum deo.
Ista ro non ꝓbat. q2 quado est aliquid i ul/
timata actualitate. qcquid sibi aduenat no
facit ꝓpositionem cu eo. quia illud qo ꝓponit
cum aliquo necessario est in potetia. ⁊ p ꝓns
non est i ultima actualitate. unde ⁊ si accns
absolutu deo aduenirет non componeret.

Aureolg

Aliarguut p uiam idetitatis sic. Quicqd
est in deo est idem quod ipse deus. sz illud
quod aduenit ex tempore non potest ee ide
qo deus, ergo ꝛc Ista aute ro no sufficit.
quia hoc e creditum q omne quod est in deo
est ide quod deus Arguut ergo alii effica
tius sic. Ens actualissimum non potest esse
in potetia ad aliquid. sed deus e ens actua/
lissimum. ergo non potest esse in potentia
ad aliquid. Si aute relatio aduenirет ex te
pore. fuisset ab eterno in potentia ad ipsam
rlonem. q2 illam ab eterno non habuisset.

Scotg

2° sic. In summe necesse esse. idem est ee
⁊ posse esse. sed deus e pur necesse ee. ergo
ad nihil est in potetia qo actu non habeat.
3° sic. Quicquid est in deo e indepedens
⁊ im,pductum. relatio aute pducit ⁊ etiam
dependet a eminio. ergo ꝛc 4°. Nullum
ꝓtigens potest esse in deo formaliter. sz ista
relatio est ꝓtingens. q2 eminius est ꝓtingens
⁊ admihilabilis. ergo non est ponenda i deo.

Oppio ꝓpa

Dico ergo ꝓpter istas rones. q nulla re/
latio realis potest esse dei ad creaturam que
sit in deo formalr Sed est diffi. Utruz
p uiam imutabilitatis diuine possit ꝓbari
sufficiete ista ꝓclusio. Dicut aliq q non.
q2 sine mutatione potest relatio aduenire.
Sed ꝛ istud arguo p diffinitionem mutionis.
⁊ credo q demonstratie sic Omne illud qo
se habet muc aliter q pri° est mutatu. hoc pz
p diffinitionem mutationis. sed suscipies rela
tionem noua se habz muc aliter q pri°. ibi e
eim alietas posterioris ad pri°. q2 pri° non
habebat imo hoc uidetur esse notius primo
principio. notius eim est q unu ꝛdictorioruz
non est aliud. q q duo non possunt siml in
esse eidem. ergo ꝛc 2ª opinio affirma/
tiua e. non q realis relatio sit in deo respcu
creature formaliter, sed q relatione reali que
formalr est in creatura, deus realr refert ad

Nota de primo pri°

Oppio

ipam creaturam. sicut cu dicitur de° est causa
respectus iste est formaliter in creatura.

Sed ꝛ istam opinionem arguo 4°. Primo
sic. Nulla causa formalis ponit suu effectu
formalr nisi in illo i quo e formaliter. q2
causa formalis est causa intrisica. sed ẑfer/
re e act° formalis rlonis. sicut eim effectus
formalis forme absolute e dare esse ad se.
ita forme respectie ad aliud. ergo relat° ubi
erit ibi ponet effectu suu formale. uel ubi po
net effectu suu formale ibi erit. ⁊ ita erit in
deo ubi p te ponit effectum suu formale. ul
ponet eum in creatura quod e ꝓtra te 2°.
Omne quod ẑferr ad aliud e relatiuu. sed
p te deus e huiusmodi. ergo ꝛc. Tunc ul/
tra. Omne relatim e ꝓstitutu ex relatione ut
principio formali. ⁊ ex fundamento sic pnci°
fundametali. ergo cui repugnat habere taz
fundametum q rlonem illud non potest ee
relatim. sed deo repugnat habere fundame
tum istius rlonis. q2 fundametum est ipsa
creatura. ⁊ etia sibi repugnat hze relationem
ipsam. ergo deo repugnabit ee relatiuum.
sed quod non e relatiuu non referr. ergo ꝛc
3°. Quado aliqua causa habet aliquem
effectu adequatuz stante illo nihil plus pot
care. si eim causa formalis hz unu effectum
adequatu q diu stabit nihil pl° poterit care.
sicut anima habet humanitatem qua stante
nihil plus pot. sed effectus formalr adequa
tus istius rlonis e ẑferre creatura ad deum.
ergo stante isto qui stat tam diu q diu ipsa
stat. aliu effectum deo dare non poterit ut. s.
p eam deus ẑferatur ad creatura 4° sic.
Impossibile e q forma ultimate pfectionis
accipiat aliquod esse formale. sed diuina na/
tura est forma ultimate pfectionis. esse rela/
tiuum est esse formale. ergo impossibile est
q deus accipiat esse p rlonem. s. ee relatim.

Dico ergo q de° dicitur creator. similis.
distictus. ⁊ omnia talia tatum denomiatione
extrisica. sicut dictu fuit pus i pedeti qone.

Sed ꝛ. Quicqd dicitur ad aliquid ẑfer
tur. sed deus p hoc q e creator dicit ad ali/
quid. ergo referr 2°. Quando aliquod
pdicatu dicitur de aliquo sbiecto ut accidens
dicitur de aliquo sbiecto. dimittit ipz sbiectu
tale quale ipsum est. sed istud predicatum

creator dicit de deo ⁊ est relatim. q̃ dimittit deum relatim. sed omne relatiuũ refertur. ergo ꝛc ¶ 5°. Omne quod ē creator necessario. ul' ē creator sui ul' alteri⁹. sed certus est q̃ deus non est creator sui. ergo est creator alterius. sed omne quod est alteri⁹ ut sic est relatim. ergo qui est creator ut creator erit relatim ¶ 4°. Nam omne quod ē ad aliq̃d est relatiuũ. sed de⁹ p ista ē adaliquid. ergo est relatim. Minor patet p Aug. de doctrina xp̃iana. q̃ dicit q̃ deus dicit p ista ad creaturam. q̃ est relatiuũ ad creaturam. sz omne relatim ēferk. q̃ ꝛc. ¶ Ad p̃mum dico q̃ adaliquid dicit dupl'r. Uno° q̃ ipsum ita dicatur q̃ ip̃m sit adaliquid p illõ q̃ formal'r est in ipso. ⁊ isto° ꝛcedo maiorẽ. ⁊ nego minorem ¶ Alio° q̃ dicitur adaliquid denomiatione extrinsica. ⁊ isto° nego maiorẽ ⁊ minorem ꝛcedo. ¶ Ad 2ᵐ dico q̃ maior est uera quando illud p̃dicatũ iest formaliter subiecto. sed quãdo dicit de subiecto tãtum denoiatiue extrinsica. h°° non uer. ē. sicut cum dicitur hõ diuinus. illud eim quod dico diuinũ non ē formaliter in homine. ¶ Ad 3ᵐ dico q̃ de⁹ est creator non sui. sed alterius ¶ Sed cum dicitur q̃ est alterius. ⁊ ut sic ē relatim. Dico q̃ si sit alterius p aliq̃d q̃ formal'r sit in eo. uer. est. si autem sit alterius p hoc q̃ non est in eo. sed in alio etiã denominatione extrinsica fl'm est. ¶ Ad 4ᵐ dico q̃ q̃ñ Aug. dicit q̃ deus est p ista adaliquid nõ intelligit q̃ sit adaliquid p illud quod ē formaliter in ipso. sed q̃ solũ denomiatiue extrinsica. ⁊ p istam dicitur adaliquid. ⁊ nihil aliud intelligit Aug ¶ Ad ar^m patz.

UTRUM Respectus fũdamẽtales sint in deo ad creaturã. q̃ nõ. q̃z in quo ē respectus illud est relatiuum. sed deus ut dictũ ē non ē relatiuũ. ergo in eo non est aliquis respect⁹ ¶ Cõtra. Deus est creariu⁹. hoc autem ē adaliquid. nõ formaliter. ergo fundamẽtaliter ¶ Dic p° ad euidẽtiam multoꝛ dictoꝛ supi⁹ ⁊ i posteriuis dicẽdoꝛ. opꝛ uidẽ quid ē respect⁹ fundamẽtal'. ⁊ 2° utrũ sit i ꝯo respẽu creature. ¶ Quãtũ ad p̃mũ dico q̃ 1ᵐ uoco respectũ fundamẽtalẽ. qn ē in suo fundamento non p accñs. sed p se. Formalis ul' actualis ē illẽ qui inest suo fundamẽto p accñs. Intelligo autez sic inherẽ p se. quod inest sibi in 2°°. ita q̃ ē ꝓpria passio sui fundamenti. respectus autẽ actualis est accñs p accñs. Exᵐ. Angelus mouẽs celũ habet 4ᵒʳ respect⁹ ad celũ. Prim⁹ ē mouẽtis ad motũ. z⁹ ē pducẽtis ad pductũ. non autẽ ad celũ quod ē motuz. sed ad ēminum motus p̃mi. 3⁹ ē excedẽtis ad excessum. 4⁹ ē mensurãtis ad mensuratum. scientia eim angeli mẽsurat motũ celi. Isti autẽ respect⁹ sunt actuales ⁊ accidentales. Uoco autem istos respect⁹ actuales. qui qui p accidẽs ꝛuenũt fundamẽto. huiusmodi autẽ sunt omnes isti. Istis autẽ 4ᵒʳ formalibus respectib⁹ ⁊ accidẽtalib⁹ correspondent 4ᵒʳ fundamẽtales qui p se insunt ⁊ necessario. Angelus eim compatur ad celum ut motuũ ad mobile. existẽte eim ãgelo de⁹ non posset facere q̃n angelus esset motu⁹ celi. z⁹ ē pductiui ad pducibile. 3⁹ est excessiu ad excessibile. 4⁹ est mensurati ad mensurabile. ⁊ isti alis p̃rib⁹ actualib⁹ corespõdẽt. ita q̃ p̃mus p̃mo ꝛc ¶ Sed cõtra hoc instat 4ᵒʳ. Primo sic. Relationes originis in deo sunt p se. ⁊ tamẽ sũt r'lones formales ⁊ actuales. non ergo sunt omnes respectus fundamẽtales qui insunt p se. ¶ 2°. Nam similitudo ⁊ equalitas ⁊ alie relationes cões sunt formales ⁊ actuales. ⁊ tñ insunt p se p̃ponis ¶ 3°. Nam depẽden^a creature ad deũ ē formalis ⁊ actualis. ⁊ tamen p se inest creature ¶ 4°. Quia relatio ꝛpositi ad causas intrinsicas inest p se ⁊ tñ ē formalis. ¶ Ad p̃mum dico q̃ relatio originis in diuinis non inest p se. sed p accñs. tamẽ ineẽ p accñs põt dupl'r itelligi. uel sicut accidẽs inest subiecto. ⁊ sic non inest relatio i diuinis. uel sicut inferi⁹ ĩnest supiori. ⁊ sic inest p accidens. Si eim paternitas inesset p se eẽn^e. ubicũq̃z esset essentia esset paternitas. ⁊ sic esset in filio quod ē impossibile. inest ergo paternitas ãdmodũ ꝓprietatis idiuidualis quo inest natẽ in creaturis. ⁊ non aliter. ¶ Ad 2ᵐ dico eodem°. similitudo eim non inest p se essentie uel attributo. q̃z tũc esset 1ᵃ eadẽ in filio quod ē fl'm. q̃z in filio ē alia. n' iest sicut accidẽs accidit subiecto. q̃z tale non est in

diuinis, sed alio modo uel consequenter ad illuz. Ad 3m dico eodem° q relatio creature ad deū inest p accidēs creature. Ista.n. ppō creatura creatur ē in ꝓtingēti materia ⁊ contingēs pōt non creari. ⁊ ideo creatio non inest sibi p se. sed p accidens. Ad 4m dico q dependentia ꝓpositi ad causas intrinsicas actu aliter non inest p se ꝓposito. accidit eim homini q creatur. unde in potētia obiectiua ubi sunt q̄dditates non est creatio cōpositi. ea autē que p se insunt homini sunt i potēa obiectiua. Dico ergo q relatio fundamētalis inest p se fundamēto suo, ⁊ ē de p̄dicamento de quo ē suū sbiectum uel fundamentum. sicut omnis alia ppria passio. sicut risibilitas. ista eim lucz habeāt q̄tuz ad aliq̄d modum accidētis. sunt tamē eiusdē p̄dicamēti cū illis quoꝝ sunt. Quantum ad 2m uidēdum est utrum tales respectus sint i ꝺo in ordine ad creaturā. Dicūt aliqui q ñ. quia sic ferēt realiter ad creaturaz quod est impossibile. Ego autē dico q lz ipossibile sit q deus actuali ⁊ formali respectu qui sit in deo formal'r referat ad creaturam. tamē de fundamētali dico q deus habet respectū fundamētalem in se respectu creature. ⁊ pz q̄tum ad illos 4m respectus qui positi sunt in angelo respectu celi. Est eim de° pducti° respectu creature. ⁊ motiu°. ⁊ mensuratiu°. ⁊ excessiu° creature. ⁊ ista omnia sunt de deo rōne diuinitatis demōstrabilia. ⁊ p ꝓ̄ns sūt i deo ex nata rei. ⁊ sic non ē incōueniēs q de° ferat ad creaturā respectu fundamētali. Sed hic sunt diffi. de isto respectu fundamētali. Prima est Utrū sit ad se uel ad aliud. Dico q isti respectus fundamentales ex rōne sua formali sunt ad aliud. non ē itelligibile si deus ē pductiu° q̄n sit alicui° alterius pductiu°. non tamē sic sunt formaliter ad aliud q dicāt rem additam sup suuz fundamētum eomodo sicut rl'ones actuales ⁊ de genē rl'onis sunt ad aliud. Sed dico q talis ē ppria passio non differēs realiter. sed formaliter ab eo cui° est. 2a diffi. est Si iste respectus habet ēminum. Dico q impossibile est itelligere rl'onem esse q̄n itelligatur hīe ēminum. Unde dico q prodictum habet ēminum. s. pducibile. Si aūt queras quid est producibile. Dico q ipsa creatura que fuit ab eterno producibilis.

Ad 5m dico q non dē q in deo sit respectus fundamētalis ex eo q deus sit fundamētū. nec possit esse fundamētū deus ulterius nec formalis. nec actualis nec est abnormalis sed sibi formale meritum. ꝗ de nō fundamētalis q p se esset fundamētū denominans ex tūc ppe deus ulterius sine formale sine habitudinale aliq̄ creatū meritum

3a diffi. Utrū pductiuitas dependeat a ēmino. q2 dictum est q respect° causat a termino. Dico q illud dictum ē uerū de respectu formali ⁊ actuali. non autē de fundamentali. quia sicut ab eodem pcedit sbiectū ⁊ eius passio. ita ab eodem pducitur fundamentum ⁊ respectus fundamētalis. ⁊ ideo talis respectus non dependet a termino.

4a diffi. si requirit ēminum in actu. Dico q nec in actu nec in potētia. sed tm̄ requrit q̄dditatem. Sed quid itelligis p ēminum. Dico q q̄dditatem ut abstrahit ab esse in actu ⁊ esse in potētia. Unde ad omne ens non phibitum ēminatur respect° pductiuitatis. Sed est diffi. si deus dicit creans p tales respectus. Dico q non. sed creatu° ⁊ creans p respectū actualem q̄ ē i creatura

UTRUM III Deo sit respectus aptitudinalis. Dic p° uidēdum ē quid sit ēminus aptitudinalis. 2° utrū sit ad aliud. 3° utrū habeat terminum. 4° utrū dependeat a termino. 5° q̄d sit eius ēminus. 6° utrū isti respectus sint in deo in habitudine ad creaturā. Quantum ad pmum dico q respect° aptitudinal' est ille qui inest p se 2° ⁊ respectum i actu expectat. sicut est risibilitas in homine ⁊ mobilitas in celo. Risibilitas eim diffinitur i habitudine ad aliud. s. ad actum ridēdi. ⁊ illud quod habet in se talē respectum. s. aptitudinem ad actum ridēdi expectat actum ridendi. Et similiter mobilitas in celo dicit respectum. quia p aliud diffinit ⁊ expectat motum in actu ⁊ potest habere. Intelligēdum tm̄ q̄tū ad hoc q si fiāt questiōes ⁊ difficultates de respectu aptitudinali que facte sunt de respectu fundamētali. respondēdū est uniformiter. Quātum ad 2m. s. utruz sit ad aliud. Dico q est ad aliud. Nobile eim ut sic non pōt itelligi sine habitudie ad motiuū. Similr ad 3m ut habeat terminum. Dico q sic. q2 quod intelligitur esse ad aliud necessario itelligitur habē ēminū. Quātum ad 4m utrū dependeat a ēmno. Dico q nō. q2 pducit a pducēte fūdamtū,

Similiter ꝗtum ad 5m. dico ꝙ ĩminus eius est ens ut abstrahit ab actu ⁊ potentia scilz q̃dditas. Intelligẽdũ tamẽ ꝙ ois respectꝰ aptitudinalis est ppria passio, inest enim p se ⁊ non pmoꝰ, ergo 2oꝰ. ⁊ hoc patz. qz ꝓuenit entiin potẽtia, ⁊ talia sunt p se. Sed contra. rõnale ⁊ sensibile sunt respectꝰ aptitudinales. ⁊ tamẽ sunt de primoꝰ. Dico ꝙ sunt ꝓprie passiones. sed tamẽ p illas circũloquimur ꝓprias differẽtias que sunt i priꝰ modo dicendi p se. Quãtum ad 6m. dico ꝙ in deo non sunt in habitudine ad creaturã respectus aptitudinales. eo ꝙ non expectant respectum formalẽ ⁊ actualem. sed solũ sũt in eo fundamẽtales qui assimulantur aptitudinalibus. excepto ꝙ formalem non expectant.

Distinctio 31a.

QIRCA Distinctionem 31am. Postq̃ usuz est de relatiõibus in cõi in creaturis. ⁊ in deo respectu creature. Nũc uidendum est de rationibus que sunt in deo ad ĩtra. Et pmo de cõibus. 2o de psonalibꝰ. Ideo pꝰ circa omnes quero Utrũ relatiões cões sunt formaliter in deo. ꝙ non. qz nõ ẽ expressum in sacra scriptura. ergo non sunt ibi. ꝓña pz p Dyo. qz nihil est asserẽdum ꝛc. Contra. Hylarius de trini. ponit eas in deo. g ꝛc.

Hic sunt duo facienda. Primũ ẽ uidẽ quõ se habẽt rationes cões in creaturis. et 2o quõ in diuinis. Quãtum ad pmum intelligendum est ꝙ 4or genera taliũ rationum iueniũtur in creaturis que fundantur sup unum. Primũ genus fundatur sup unũ in ꝑsa. s. idẽtitas. 2m sup unũ in quãtitate. s. equalitas. 3m sup unũ in qualitate. s. similitudo. de istis tribus facta ẽ mentio ab auctoribꝰ. Sed non uideo quin oporteat dare 4m genus. s. quod fundatur sup unũ i aliis pdicamẽtis. ⁊ ista relatio põt dici cõformitas. Et huius rõ satis manifesta potest esse ista. qꝛ eim due q̃ntates uel due qualitates fundent equalitatẽ uel similitudiem. hoc nõ ẽ ex eo ꝙ q̃ntates uel qualitates sunt. sed ex eo ꝙ sunt qualitates uel q̃ntates eiusdem spẽi. cum ergo due paternitates ita sunt eiusdem speciei sicut due albedines. necessario erit iter eas aliqua ꝓformitas. Et ꝓfirmatur. Sicut eim maior unitas ẽ iter albedies ⁊ albediem q̃ iter albediem ⁊ dulcedinem. sic maior est iter duas pẽnitates q̃ iter paternitatẽ ⁊ equalitatẽ. sed sicut ꝓpter unitatem maiorẽ duaꝝ albedinũ fundatur in eis aliqua relatio. ita ꝓpter maiorẽ unitatem duaꝝ pẽnitatũ fundatur in eis aliqua conformitas que non fundatur inter paternitatem ⁊ equalitatem. Sed hic sunt diffi. Prima est. sup quid fundantur huiusmodi rationes. Dico ꝙ non sup unitatẽ. sed sup unum. quia unitas dicit ꝑuatiõem. fundatur ergo similitudo sup rõem formalẽ albedinis que est una in hac ⁊ in illa. 2a diffi. Si iste rationes exigũt extrema distincta ut extrema. Dico ꝙ extrema possunt accipi ut extrema ⁊ ut relata. ⁊ sic dico ꝙ sp distinguũtur. Si autẽ accipiãtur extrema nõ que ferũtur. sed que sunt imediate rõnes referendi. sic dico ꝙ non distinguũtur. sz ẽ una formalis rõ penitus indistincta. illa eim rõ formalis ẽ que fundat. uel est rõ fundãdi ⁊ ĩminãdi. Nam una rõ formalis albedinis est. que est rõ fundãdi silitudiem ⁊ ĩminãdi. quod patz eundẽter. Nam i duabꝰ albedinibus non sunt nisi heceitates q̃bꝰ differunt. ⁊ rõ formalis albedinis in qua ꝓueniunt. Sed ꝓstat ꝙ similitudo non fundat sup heceitates. qz ipse sunt pmo diuerse. ze linquitur g ꝙ sup rõem formalez albedinis que in eis est una. Dico ergo ꝙ inter extrema relata est distinctio. sed iter extrema que sunt rõ referẽdi non. 3a diffi. si similitudo est por distinctiõe uel ecõuerso. Dico ꝙ hic opz imagiari 4or signa. Primuz ẽ rõ formalis albedinis. 2m ẽ in quo ipsa ẽ una. 3m est in quo sunt heceitates. 4m in quo oritur similitudo. Et ita patz ꝙ similitudo distinctiõem ꝑsupponit. Sed contra. Qualis ẽ ordo fundamẽtoꝝ talis est ordo rationum. loquẽdo de intrisicis aduenientibꝰ. sed natura que est fundamẽtum silitudinis est por ipsa heceitate que est fundamentum distinctiõis. ergo silitudo prior ẽ distinctiõe. Dico ad hoc ꝙ 1a regla accepta i argumẽto.

Nõ quoꝰ debet puellig. illa regla. s. ꝙ qualis ẽ ordo fundamẽtoꝝ ꝙ ordo rationiz

est uera quãdo r'ones insunt p se ; tũc enim sequũtur ordiem fundamẽtorꝫ. sed quando insunt p accidẽs tũc non uerꝫ est. huiusmodi est similitudo. potest eim non inesse funda/mento ¶ 4° diffi. si iste r'ones ꝓsistunt in indisibili ¶ Dico ꝙ de equalitate ⁊ idẽtitate non est dubiũ ꝙ sic. sed de sil'itudine nõ sic ; quia sbiectum est eius augmẽtabile siue fũdamẽtum ¶ Potest ergo dici ꝙ rõ formalis sil'itudinis ꝓsistit in indisibili. qꝫ tota diffi° sil'itudinis ꝓuenit omni ḡdui sil'itudinis. sꝫ tamẽ cum hoc potest stare ꝙ similitudo distictos ḡdus habeat. sicut alie forme que ꝙtũ ad suam rõem formalẽ ꝓsistũt in idiuisibili. ¶ Quãtum ad 2ᵐ ꝫ declarãdum. s. quõ iste r'ones sunt i dimis ¶ Dico ꝙ 4ᵒʳ sunt grãa ꝑdicta istarꝫ r'onum iueniẽda. Est. n. relatio idẽtitatis. qꝫ est ibi unitas sbe ⁊ distictio psonalis ¶ 2° est i deõ r'o equalitatis. est. n. ibi unitas ꝙtitatis. qꝫ est ibi unita infinitas cum distictione extremorũ ¶ 3° ẽ ibi relatio sil'itudis. qꝫ ibi est unitas qualitatis scilicꝫ sapie uel alteri° attributi cũ distinctiõe pso/nali ¶ 4° est ibi ꝓformitas. qꝫ ẽ unitas ibi r'onis. s. spiratiõis actiue. ⁊ distictio psona/rum illã unicã spiratiõem habẽtũ ¶ Sed ꝫ hoc istatur 4ᵒ. Primo sic. Impossibile ẽ aliquã r'onem esse eiusdem ad se. sba patris ⁊ filii est penitus indistincta. ergo ꝛc ¶ 2°. Equalitas ⁊ inequalitas sunt passiões ꝙtitatis finite. sicut sepe dictũ est. sed quãtitas que ponitur fundamẽtum equalitatis in diuinis est infinita. ergo ꝛc ¶ 3°. Ubi oino eadem qualitas. ibi non põt esse sil'itudo. sꝫ in diuinis psonis est omnino qualitas. qꝫ eedem pfectiones omnino. ergo ꝛc ¶ 4°. Omne cõe in diuinis ꝓuenit trib°, p te spira° actiua ẽ cõis. ergo trib° ꝓuenit. ¶ Ad primum dico ꝙ sortes ⁊ plato habẽt idẽtitatem in homine. qꝫ eãdem rõem diffinitiuam non fabricatã ab anima. sed tamẽ licꝫ sit una. nõ tamẽ una nũo. in diuinis autẽ sba est una nũo. ergo maius habet dubiũ. ¶ Dico ergo ꝙ eiusdẽ ad se non est relatio sicut iter extrema que referũtur. rõ tamẽ formalis referendi bene eadẽ esse potest. in diuinis ergo quãtũcunꝫ essentia sit uere ⁊ sũme una que est rõ referẽdi. tamẽ psone que sũt extrema relata bene distincta sunt. ⁊ ista duo sufficiũt scilꝫ distinctio relatorꝫ cũ unitate rõnis fundamẽtalis. ¶ Ad 2ᵐ dico ꝙ equalitas non est passio ꝙtitatis infinite disibilis p ptes. sed pcise finite. ⁊ ideo ifinita linea cuicũqꝫ ꝓpetur nec est equalis nec inequalis. qꝫ equalitas ⁊ iequalitas non ꝓueniũt nisi ꝙtitati finite disibili. si tamẽ ꝙtitas sit idisibilis per ptes ꝙtũcunꝫ sit infinita potest eẽ equal'.

¶ Ad 3ᵐ dico ꝙ eiusdem ut fundamenti ad se ut ẽmini potest esse sil'itudo. ꝑsupposita tamẽ distinctiõe non fundamẽti ⁊ ẽmini. sꝫ supposita distinctione suppositorꝫ. ul' psõarꝫ uel general'r loquẽdo extremorꝫ relatorũ.

¶ Ad 4ᵐ dico ꝙ non oportet ꝙ omne cõe sit cõe tribus. de rõne eim cõis non est nisi ꝙ non sit ꝓpriũ uni. sed sit in plurib°. ⁊ hoc ꝓuenit spiratiõi actiue. qua nulli est ꝓpria ⁊ pluribus ꝓuenit. licꝫ non tribus ¶ Sꝫ ad huc remanẽt alique diffi. Prima. si r'ones huiusmodi in diuinis sunt r'ones reales. ¶ Dico sicut dicit doctor noster ꝙ sic. Nam 4ᵒʳ ut dictum est sup̃ uidẽtur reqri ad relationem realem que iueniũtur hic. ¶ Primus est ꝙ fundamẽtum sit reale ¶ 2ᵐ ꝙ ẽminus sit realis ¶ 3ᵐ ꝙ extrema sit real'r distincta. ¶ 4ᵐ ꝙ respectus ille inascatur ex nata rei. ꝓpter hoc dextrũ ⁊ sinistrũ non dicũtur relationes reales. omnia ista sunt in diuinis. ẽ eim ibi fundamẽtum reale, s. essentia. ꝙtitas ⁊ qualitas. ¶ 2° est ibi ẽmin° realis. s. essentia ꝙtitas ⁊ qualitas ¶ 3° etiã psone sunt realiẽ distincte ¶ 4° qꝫ respect° inascit ex nata rei. ¶ 2ᵃ est si huiusmodi r'ones sint formales uel fundamẽtales ¶ Dico ꝙ formales. qꝫ relatio que est in fundamẽto ⁊ non in 2ᵒ est formalis. huiusmodi sunt iste. qꝫ nõ p se insunt. sed p accidẽs. quare ꝛc. ꝓbo minorem. qꝫ si sil'itudo que est in essentia ut est in patre esset essentie in 2ᵒ. in quocũqꝫ eẽt ipsa essentia, esset ipsa sil'itudo quod ẽ fl'm. qꝫ tres sil'itudines nũo distincte sunt i trib° psonis ¶ 3ᵐ diffi. per quẽ modũ adueniũt iste r'ones ⁊ distiguũtur ¶ Dico ꝙ debem° imaginari. ꝙ in illo in quo sunt sil'es psone nullo° distiguũtur. sed ꝓmo ẽ imaginãdum ꝙ ꝓmo ẽ fundamẽtum. deide illõ fũdamẽtũ intelligitur esse cuꝫ aliquib° posterioritatib°

Dc. 3ª. q. 2ª. ad 4ᵐ.

¶ Nõ ꝙ ad distinctiõem realẽ qꝫ reqrũt
- fũdamẽtũ reale
- ẽtũ reale
- extrema realiter distincta
- respectus ex nata rei

distictis, ex quo cū eis ꝓstituuntur, supponit distincta. ⁊ tūc aduenīūt rōnes iste ⁊ distincte, unde rōne fūdamēti nō eēnt distincte i ꝓsōis sed rōne ꝓprietatum. ¶ 4ª diffi. q2 quicqd aduenit patri ex gnatione filii habz a filio. si eim non esset filius nō habez. ⁊ p ꝓns bz ab eo. sed has rōnes non habz nisi ex generatiōe filii. ꝓbo q2 nm pi gnaret filium non assimilaret filio nec distingueret a filio. g hoc habet a filio. ¶ Dico q̃ aliud est habē aliquid ab alio. ⁊ aliud ē habere aliqd ꝑuio alio. similitudo eim non ē a distinctione. ⁊ tn similitudo nūq̃ ē nisi preuia distinctione. ¶ Ita dico hic. q̃ pater sit similis ⁊ distinctus non habet a filio. sed tamen hoc non habet nisi ꝑuio filio. relatio eim cōis nō pupullat ab essentia nisi filio ꝑuio. ¶ Sed diffi. ē si aliqua ista 2 rōnum sit i dimis iter alia ꝑter q̃ iter ꝓsonas. ¶ Dico q̃ non formalis. sz bn fundamētalis. q2 iter duo attributa ē distinctio fundamentalis ⁊ equalitas ⁊ idētitas. sed similitudo non. q2 ꝓmo diuersa sunt.

Aliud est esse ab aliquo ꝓmo

Vbi 33. q. 2. in fine

Distinctio 52ª

BIRLA Distinctionem 52ᵃᵐ Quero de actiōe que ē respectu ꝓmo Utrū in diuinis sit aliqua actio de gne actiōis. q̃ sic. Boetius ait. deus ē ꝓmū mouēs. mouere ē agē. ergo ꝛc. ¶ Cōtra. Nullū ꝑdicatum ē in ōo formaliter. ¶ Dic sunt duo faciēda. Primum est uidere de quesito. 2ᵐ est quo huiusmodi actio ponitur in creaturis. ¶ Quātum ad ꝓmum ē sciēdum q̃ actio ē nomē equocum. accipitur eim ꝓmo ꝑ aliquo de genere sbe. ⁊ isto accipit Aug. 14. de tri. ubi dicit q̃ anima seipam semp nouit. ⁊ exponit se semp. s. habitualiter. q2 semp habet essentiā sibi ꝓsentez qua pōt se noscere. Alia actio est de genere qualitatis. sicut itelligere ⁊ uelle. Alia ē de genere rōnis quādo. s. accipitur ꝑ ꝑductione actiua. ꝑductio autē tūc dicit talem actionem. Alia autē ē que ē ꝓprie de gne actiōis sicut mouere. Primo ⁊ 2° nulli dubiez eē debet q̃n sit in deo. est eim ꝓmo. q2 essentia ē ꝓsens itellectui. Est etiā 2ᵐ. q2 ibi ē uere itelligere ⁊ uelle 6ᵐ rōnes formales 6ᵐ quas inuenitur in creaturis. licz ibi ꝓprie non sint qualitates. Est etiā 3°. q2 ibi ē ꝑductio actiua. s. generatio actiua ⁊ spiratio. lz nō sint de genere rōnis non retinēt suas rationes formales. ¶ Totū ergo dubium stat in 4ᵒ Utrū actio ꝓprie accepta que respicit passiū ponatur in deo. et q̃tum ad hoc dico q̃ nō. quod ꝓbo 4ᵒ ¶ Primo sic. In quocunqz inuenit actio. i isto° inuenitur passio siue pati q2 actio respicit passum. sed in deo non est inuenire passiōem nec pati. ergo i deo non est actio. ¶ 2°. Patiens inq̃tum patiens dicit impfectiōem. ergo deus non est patiens. sz ubicūqz ē uez agens ibi ē uez patiēs. g deus q̃tum ad intra non ē ꝓprie agēs. ¶ 3°. Ubicūqz ē actio ibi ē receptio. sed in deo non est receptio. ergo ꝛc. ¶ 4°. Impossibile ē intelligēre actiōem ⁊ passiōem ꝓprie acceptas sine mutatiōe. si ergo esset in deo. eēt i eo mutatio. sed illud ē impossibile. g impossibile ē q̃ deus habeat in se actiōem. ¶ Sed circa hoc istatur 4ᵒ. Primo sic. Ubicūqz ꝓnciᵐ ꝑductim impmit aliquid i aliquē. ibi ē ꝛa actio. q2 ꝓprie actio non ē nisi quedaz impressio. sed in diuinis pater impmit gnationem passiuā sue essentie uel nature. g necessario ibi ē actio. ¶ 2°. Quādo aliqd posteriꝰ natura. habet aliquid ab alio q̃ sit illō. uidetur habere ꝑ actiōem de genere actiōis. sed filius ē ꝓus q̃ attributa cū sibi cōicentur. g posteriꝰ habet a patre attributa q̃ sit. ⁊ p ꝓsequēs i deo erit uere actio. ¶ 3°. Impossibile ē aliquē agere nisi habeat actiōem. sz deus agit ad ex. ergo habet actiōem. Maior pz. ꝓbo minorē. q2 impossibile est deū ꝑducere aliqd ad ex nisi agēdo. Eodemᵒ arguit de ꝑductione ad intra. ¶ 4°. Uidetur eim q̃ ꝑductio ⁊ actio sint inseparabilia. sz ꝑductio ē in deo. ergo ⁊ actio. maior apparet. quia si essent separabilia. deus in creaturis posset separare ꝑductiōem ab actione quod uidetur incōueniēs. ¶ Ad ꝓmum dico q̃ licz ē fundet gnationem passiuā. non tn recipit. respectu autē receptiu est pcise impressio ⁊ nō respectu fundamēti. unde fundamētum abstrahit a sbiecto. recipiēs eim ⁊ receptū sp distinguūt

Quādo sint
- q̃ ꝓ ro de gne sbe
- q̃ ꝓ ro de gne qlitatis
- q̃ ꝓ ro de rōnis gne
- q̃ ꝓ ro de gne actionis

realr. non autē fundamētum ⁊ qō fūdatur ut supius declaratū est. ¶ Ad 2.m dico pidē q̄ attributa non impmūtur essentie. sed potius fundātur in essentia. ⁊ ideo nego maiorem. q̄tūcunq; fundamentum pri⁹ natura sit fundato. non tamē ut sic recipit illud. ⁊ p ꝯns sibi nō impmitur. ¶ Ad 3.m dico q̄ de⁹ quādo pducit angelū. nihil agit actione de qua est sermo. sed tātum pducit. nihil enim trāsmutat qñ pducit angelū. q̄ non est ibi sbiectum aliquod quod se habeat nūc aliter q̄ prius. nec ē aliquid cui impmatur. ¶ Si dicas saltē quādo deus creat aiam ē ibi actio qua trāsmutat corp⁹. ¶ Dico q̄ quādo de⁹ aiam pducit non agit in aiam ista actiōe. sz solum pducit eā. agit autē in corpus sic sol agit in aerem. non autē in lucē. quia pducit eum. Unde aliud ē pduci ⁊ aliud pati. aer patitur ⁊ lux pducitur. ¶ Ad 4.m dico q̄ p ductio abstrahit ab actiōe. sed tamē licet sic abstrahat. ⁊ p ꝯns unū possit sine alio reperi respectu tamē agētis creati non pōt. q̄ formam non potest pducere separātā. sed tātum ī materia. ¶ Sed hic est diffi. Utrū actio sit aliquid absolutuz. ¶ Dico q̄ actio nō dicit aliquid absolutū. sed potiⁿ respectuum. qō ostēdo 4.r. ¶ Primo. q̄ absolutū nūq̄ ḋditatiue diffinitur p aliud. sed actio diffinitur p passum. ergo ꝛc ¶ 2°. Omnis forma absoluta que ab agēte naturali pducitur ī sbiecto. actiōe de gne actiōis pducitur. si ergo actio esset forma absoluta. actiōe de genere actionis posset pduci. ⁊ sic actiōis eēt actio. ¶ 3°. quia quod ē alicui⁹ ut fundamēt ⁊ alterius ut ēmīn est respect⁹. actio ē huiusmodi ergo ꝛc ¶ 4°. q̄ agēs inq̄tum agēs ē ad aliquid. sed hoc sibi non ꝯuenit nisi per actiōem. ergo actio ē formalr re^na. ¶ Dico q̄ q̄ actio ē forma re^na ⁊ respect⁹ extrisic⁹ adueniens ⁊ non intrisicus. quia posito agente ⁊ passo. ex natura taliū extremoꝝ nō oritur respectus actiōis sicut pz. ¶ Sed adhuc ꝯtra ꝯclusiōem pncipalē istius ptis sunt dubia. Primū est. q̄ in diuinis est receptio. q̄ pass⁹ sumitr gñatio passiua. ergo ⁊ passio. ⁊ p ꝯns actio. ¶ Dico q̄ filiū recipe esse a patre est filiū originari ab eo. non q̄ aliquid sibi. impmat. sed q̄tum ad gñatiōem passiuam. hic accipitur passio equiuoce ⁊ impprie. q̄ omis virtus pductiua dicitur actiua. ideo ei⁹ correlatiua dicitur passiua. ¶ 2.m dubium est. quare ita bene non possunt esse actio ⁊ pass⁹ in deo sicut pductio ⁊ pduci. ¶ Dico q̄ in nulla pductiōe alicui⁹ sbsistētis ē ppe actio. quia actio non est nisi quedam impressio. qō repugnat sbsistēti. angelus eiz nulli impritur. in deo autē nihil pducitur nisi sbsistens. Apparet ergo q̄ in deo respectu intrisicoꝝ non est nisi pducere ⁊ pduci. respectu autē extrisicoꝝ est pducere ⁊ pduci. ⁊ est ibi agere. q̄ deus infūdit ⁊ impmit multa p⁹ q̄ pduxit. ¶ Quantum ad 2.m principale uidendum est p quē modū actio ista ponatur ī creaturis. ⁊ ex hoc erit magis clarū qō prius dictum est. Est autē sciēdum q̄ in pductione quādo agēs creatū aliquid pducit necessario sunt tria absoluta ⁊ sex respect⁹. Ex.m. In illuminatiōe aeris est ibi primo lux solis que est principiū pductiuū. ⁊ lux pducta que est ēminus pductiōis. ⁊ aer qui ē sbiectū passiue recipiēs lucē que ē effectus pduct⁹. ⁊ sic aer illuminatur. Sunt aūt iter tria absoluta sex respectus. q̄ quodlibz istoꝝ cōpatur p duplicē respectū ad alia duo. Nam lux solis habet in se respectū agentis ⁊ respectum pducētis. p respectū agētis cōpatur ad subiectum. s. ad aerem. p respectū aūt pducētis cōpatur ad ēminum pductum. s. ad lucem. In pricipio autē passiuo. s. in aere sunt duo alii respectus. s. respectus pacētis. ⁊ p istuz respicit agens. habet etiā respectum ꝛcipientis. ⁊ p istū respicit lucē tāq̄ causa material. Recipe ei uel respect⁹ receptiōis q̄ ē respectu formaꝝ materialiū. est habitudo cause materialis ad suū effectum. In ēminoꝝ autē. s. in luce sunt etiā duo respectus. s. respect⁹ pductionis passiue. ⁊ p istum respicit agens ut pricipiū pductiuū. ⁊ etiam respectus receptionis ad recipiens. ⁊ p istū respicit aerez uel sbiectum recipiēs. sicut effect⁹ materialis causam suam saltē materialem in qua. ¶ Sz q̄tum ad istos respect⁹ oriūtur aliq̄ dubia. Primū ē de istoꝝ respectuū distinctiōe. ⁊ 2.m est de ipsoꝝ ordine. ¶ Quātum ad p̄mum ostēdo p̄mo q̄ isti distinguūtur. ⁊ primo de agere ⁊ pati. ⁊ recipere ⁊ recipi. q̄ si recipere

Q̄ est actō

29 ar.

esset agere ⁊ recipi pati. tūc omne receptiuū
inēptum receptīm ageret. ⁊ sic agēt materia
in pura potētia. cum sit receptiua ~~potentie~~ ⁊ pure
summe esset actiua. Similr forma eēt pas/
siua. ⁊ tūc forma pateret a materia / similr
si ēcipi esset agere. tūc forma ꝓducta ageret
ex eo ꝙ ēcipetur. ⁊ sic semp ageret in materi/
am quod est flm ¶ 2° ostendo ꝙ agere ⁊
pati distinguūtur a ꝓducere ⁊ ꝓduci. quia si
non. tūc sol agēdo in aerē ꝓduceret eum. silr
ꝓducēdo lucem ageret in eam quod ē flm.
non eim aer fit a sole. sed patitur. lux autē
fit ⁊ non patit ¶ 3° ostēdo ꝙ est distictio in
ter recipe ⁊ ēcipi ⁊ ꝓducere ⁊ ꝓduci. q2 si nō
tunc cū materia recipiat ipsa ꝓduceret. sed
cum forma semp recipiatur tūc semp gnarek
corrupto omni agēte / similr nec recipi ē ꝓ/
ducere. q2 cū forma ēcipiatur in materia. tūc
forma ꝓduceret materiā ⁊ causaret eam qō
est flm / tum q2 multe sunt forme que non
sunt actiue. similr tūc materia causaretur a
forma creata ¶ 4° ostendo qūo distiguūt.
sicud eim declaratū fuit supius distictio res
pectuū lucz sit ex rōnibus formalib⁹ eoruz ⁊
tamē nobis euidēter inotescit ex suis causis
.s. fundamēto ⁊ ēmino. ubi ergo aliquz isto
ruz uariat uel ambo. ꝛcluditur euidenter ꝙ
respect⁹ distiguūt. Ostēdit ꝗ distīc⁹ istoꝝ res
pectū ex uariatīōe fūdamētoꝝ ⁊ ēminorū.
Nam aliqui istoꝝ pcise distiguūtur ꝓpter
distinctīōem ēminoꝝ. Aliqui ꝓpter distin/
ctionem fundamētorum pcise. Aliq ꝓpter
utrūqz. Exm pmi est. q2 in sole sunt duo
respect⁹. .s. ꝓducētis ad ꝓductū ⁊ agentis ad
passum. isti omnes habēt idem fundamen
tum. sed ēmini sunt distincti. q2 lux ē ēmin⁹
unius. ⁊ alter⁹ aer. similr in aere est respe/
ctus ēcipiētis ⁊ patiētis q̄ idem habent fun
damētum. sed ēmini sunt diuersi. .s. sol qui
est ēminus passīōis. ⁊ lux que ē ēminus re
ceptīōis / similr lux habet respectū ꝓducti/
onis passiue ⁊ receptīōis passiue qui habent
idem fundamētum. sed ēmini sunt diuersi.
q2 sol uni⁹ ⁊ aer alter⁹. Exm 2'. ē. quia sol
habet respectum ad aerē in rōne mouētis. ⁊
lux habet respectū ad aerē in rōne recepti. ⁊
isti respect⁹ non distiguūtur in rōne ēmini.
q̄a ēminus omnino idē est. .s. rōe fundamēti
q2 sol ē fundamentum uni⁹. ⁊ lux alterius.
similr ē de aliis ꝛbinatīōibus. Exm 3' ē.
Nam sol respectū habet ad aerē sicut agens
ad passum. ⁊ lux ad solē sicut ꝓductum ad
ꝓducēs. Isti respect⁹ distiguūtur ex termi
nis. q2 aer ē ēminus uni⁹ ⁊ sol alter⁹. sil'r
distinguūtur ex fundamētis. q2 sol ē funda
mentum uni⁹ ⁊ lux alter⁹ ¶ Intelligēdum
tamē ꝙ duo istoꝝ respectuū sunt extrīsicus
aduenīētes. .s. respect⁹ agētis ⁊ patiētis. q2
positis extremis non orīt talis respect⁹ iter
ea. Alii autē sunt intrīsicus aduenientes. .s.
duo eoꝝ in fieri tātum. sicut ꝓducere ⁊ ꝓdu
ci. q2 stātibus extremis in facto esse non sp
ꝓducunt. Alii autē duo stant semp. .s. ēcipe
⁊ ēcipi. Ex his sequit 3m. .s. signuz euidens
distinctīōis istoꝝ. Quecūqz eim ita se ha/
bent ꝙ unū pōt sine alio esse illa distiguūt.
sed ita se habēt isti respect⁹. nam stant ēcipe
⁊ ēcipi sine agere ⁊ pati. similr ēcipe ⁊ ēcipi
sine ꝓducē ⁊ ꝓduci. hoc patz. quia ꝓducē et
ꝓduci solū ꝓsequūtur extrema in fieri. ēcipe
autem ⁊ ēcipi solū ꝓsequūtur extrēa i facto
esse. Silr ꝓducē ⁊ ꝓduci stant sine agere ⁊
pati ⁊ ēcipe ⁊ ēcipi. sicut patz in ꝓductīōe ali
cuius sbsistētis. q2 nihil ēcipit nec ēcipit nec
aliquid agit uel patit. patz ergo distinctio.
¶ 2m dubiū ē de ordine istoꝝ respectuum.
Et ꝙtum ad hoc dicit ab aliq̄bus satis appa
renter ꝙ agē ⁊ pati pcedūt alios respect⁹. .s.
ꝓducē ⁊ ꝓduci ēcipe ⁊ ēcipi. quod ꝓbat sic.
quādo alique cause ꝛcurrūt ad aliquem effe
ctum. sicut in ꝓposito actim ⁊ passiuū. por
ē habitatio causaꝝ adiuicem ꝙ aliqui⁹ earuz
ad effectū. cum nō causent effectū nisi ut ad/
iuicem ꝓporcionate. sed actim ⁊ passiuū res
piciūt se adiuicem p actīōem ⁊ passīōem ut ef
ficiēs materiam. sed p ꝓductīōem ⁊ ēceptio
nem respiciūt effectū. ergo respectus agētis
⁊ patiētis pcedūt alios. / Dicūt ergo isti ꝙ
respectus agētis ⁊ patiētis pcedūt sicut respe alios
ctus mutui causaꝝ adiuicem. / 2° istos se
quūtur respectus ꝓducētis ad ꝓductū / 3°
ēceptionis actiue ⁊ passiue ¶ Sed mihi ap/
paret ꝙ hoc non pōt stare. Nā agēs ipossi/
bile ē ꝙ itelligatur i aliq̄d agē. nisi itelligatur
illud aliud impmere. sed quod impmitur
prius est ꝓductum ꝙ impmatur. ergo ⁊c.

[scotus in 1mo. dist. 40. q. 2.]

¶ Dico ergo q̃tum ad istum ordinem tres ꝓclusiões. | Prima est q̃ respectus ꝑducentis ⁊ ꝑducti ꝑor ē respectu agētis ad passū. ¶ 2ª. q̃ respectus ꝛcipiētis ⁊ recepti ꝑcedūt agere ⁊ pati. ¶ 3ª ē q̃ isti ultimi sunt. | Prima ꝓclusiōem ꝓbo. Quādoqūq; aliqne relationes sunt intrisicus aduenientes. et aliqne extrisicus. Prius pullulāt illeque sunt intrisicᵃ aduenientes q̃ que sunt extrinsicus. sed agē ⁊ pati sunt respectᵃ extrisicᵃ aduenientes. omnes alii potissime ꝑducē ⁊ ꝑduci sunt intrisicus. ergo ꝑducere ⁊ ꝑduci ꝑcedūt naturaliter agē ⁊ pati. | Cōfirmat. q; quādo sunt aliqne rationes uel cōpatiões quaꝝ una potest esse sine alia ⁊ nō ecōuerso. que potest esse sine alia est ꝑor. sed repugnat actioni ⁊ passioni esse sine ꝑductione. ut patuit supꝛ. ñ autē ecōuerso. ut patz in diuis. ergo ꝛc.

¶ 2ª ꝓclusio. s. q̃ ꝛcipere ⁊ ꝛcipi sint priᵒ q̃ agē ⁊ pati. ꝓbat sic. Nullū agens agit aliquid in aliquo nisi q; aliq̃d impmit in illud. simꝑ autē ē recipi. sed ꝑus ꝛcipitur q̃ sbiectū trismutetur. ergo ꝛc ¶ 3ª ꝓclusio q̃. s. actio ⁊ passio ꝑsupponāt naturaliter omnes istos. ꝓbatur ꝑ hoc q̃ omnes alii sunt intrisicus aduenientes. ergo necessario isti respectᵒ ꝑsupponuntur. | Dico igit q̃ imaginada sunt tria signa. in ꝑmo signo est respectᵒ ꝑductiōis. Sol eim in ꝑmo radiū ꝑducit. in 2° ē respectus ꝛceptionis qui ꝑsupponit ꝑmum. in 3° autē resultat agē ⁊ pati. ¶ Sed adhuc sunt due diffi. circa istam materiā. | Prima est Utrū actio trisiens sit in diuinis. | Dico q̃ actio trisiens ꝓprie dicitur illa que eimiatur ad aliquod extrisicum. ⁊ q; extrisicū est duᵒ uel sbiectum uel ꝑductū. hinc ē q̃ actio trisiens ꝓueuit duplr accipi. primo ut respicit passum. ⁊ ut sic est actio de gne actiōis. ⁊ isto mō loquēdo de actione opz dicere sic dictuz est ꝑus de actiōe de gne actiōis. talis autem actio non ē in deo ad intra. q; ibi non ē passum. nec ad ex̄ ita q̃ ipsa sit formaliter i deo. sed potest dici de deo ⁊ deᵒ potest dici genus tali actiōe denoiatione extrisica. Si autem loquamur de actiōe 2°. sic dico q̃ respcū extrinsicoꝝ non est actio in deo formaliter. q; nulla relatio ē formaliter in deo actualis quadicat ad creaturam. si autem loquamur de actione ista non respectu extrisicorum sed intrinsicoꝝ. sic dico q̃ est in deo respectᵒ ꝑductionis actiue ⁊ gnationis ⁊ spiratiōis ⁊ hoc formaliter. sed ista ꝑductio non dicitur actio trisiens. q; solum accipit actio trisiens ꝑ actione de gne actiōis ¶ 2ª diffi. est de ista actione de gne actiōis. in quo sit sicut i sbiecto. | Dicūt aliqui q̃ ē in motu. q; non ꝓuenit agē ⁊ pati nisi ꝑ motū ¶ Sed illud nō pōt stare. | Primo. q; sol agit in aerem ipm illuminando sine motu. | 2°. q; deus agit in aiam in ipsa gzam infundēdo ⁊ sine motu. | 3°. q; uolūtas sbito in sē agit sine motu. simlr intellectᵒ agens. | 4°. q; actio ⁊ passio essent posteriora motu in quo fundant. ⁊ tūc inq̃tum mouēs non esset agēs. nᵒ. mouere agere. nec moueri pati. | Ideo dicūt aliqui q̃ actio ⁊ passio fundantur imediate in passo. ⁊ non in motu. ¶ Sed nec istud stare potest. | Primo. q; agēs ꝛferat ad passum i q̃tum agens rlone formaliter insistēte. quia relatio non dat suū esse formale nisi in fundamēto. sed talis respectus non pōt eē nisi de gne actiōis aut patz inductiue cū sit extrinsicus. | 2°. In eo ē formaliter actus in quo est potētia ad illum actū. sed in agēte ē actiuitas que ē potētia ad agēdum. ergo ⁊ ipm agere. | 3°. q; omnis forma suuz effectum formalem pomit in sbiecto in quo ē. sz effectus formalis rlonis ē ꝛferre sbiectum uel relatum. cum ergo actio ⁊ passio sint respectus oppositi. ꝛferat passum ad scipm rlonibus oppositus. | 3°. q; omnis forma denominat suū sbiectū in quo ē. uel illud suppositum in quo habet esse. sed actio nō denoiat patiens. sed solū agēs. ergo ꝛc. | Ideo dico q̃ sicut ꝑductio actiua ē in ꝑducēte. ⁊ ꝑducᵒ passiua in ꝑducto. sic actio in agēte ⁊ passᵒ in patiēte. ¶ Sed ꝗ istā ꝓclusiōem istat 4ª.

Primo sic. q; tūc nullū agēs posset ō nouo agere sine sui mutatiōe. actiōem. s. nouā formā realem ꝛcipiēdo. ⁊ sic deᵒ in creatiōe mūdi fuisset mutatus. | 2°. q; omne agēs q̃uis non ꝑticum agēdo pateretur. dū actio de nouo sibi impmeretur. | 3°. q; cum oīs respectus causetur a suo eimino ut superius dictū est. ⁊ actio eminet ad passum. sic ageret passum in agēs. sicut agens in passum. | 4°

s. q̃ sequēte

ꝛ ꝛ ꝛ

qz tūc talis actio non eēt trāsiens. sz imanēs quod non ꝓuenit actioni de gne actionis ut pus dictum est. ¶ Ad pmum dico q̃ nullū agens potest agē noua actione sibi formaliter insistēte q̃n mutet. deus autē non agit noua actiōe. s. formali. sed fūdamētali que est eterna. Et si dicas q̃ nūc agit ⁊ nō pus. Dico q̃ hoc ē denominatiōe extrinsica a r'one que ē creatura. ¶ Ad 2m dico q̃ sicut actiōis non ē actio nec passionis est passio. ita nec actionis est passio formal'r. nec impressiōis impssio. sed ipsa actio ē formaliter impssio. si autem hoc non potest intelligi. opz ꝓcedere q̃ sp agēs creatū patit. nō tn physica passiōe. ¶ Ad 3m dico q̃ si ꝓcedat impssio esse i respectu actionis aduenientis. tūc agēs impmitur passum formam absolutā ⁊ respectū passionis p modū ēmni. non tamē patiēs in agēs nisi respectū actiōis. ⁊ illa actio eēt metaphorica solum. ¶ Ad 4m dico q̃ non dicat actio imanens. eo q̃ sit formal'r in agēte. sed quia non tūsit ēminatiue in aliquid extrinsicum. sicut actio de gne actiōis ē trāsiens i aliquid. non g̃ est imaginanda hec trāsitio formal'. qz quoddā accis ē. accētia autē nō migrat. sed est tantum trāsitio ēminatiua. ¶ Ad 4m pz.

Q. 2m

QVERITVR. In diuinis sunt actiōes imanētes. ¶ q̃ non. qz ibi nō ē pas. g̃ nec actio. ¶ Contra. In diuinis sunt intelligere ⁊ uelle. ergo ꝛc. ¶ Dic pmo uidendum ē quid est actio imanens. 2o de quesito. ¶ Quātum ad pmum pmittūtur pmo 4or pambula. deinde ad articulum. ¶ Primū pambulū est q̃ aliqui distinguētes de actione. dicūt q̃ est quedā actio abiciēs. eo q̃ abicit pfectiōem aliquā a sbiecto. sicut calefactio abicit frigiditatē ab aqua ei ꝓnaturalem. ¶ Alia uero actio est que dicitur salus ⁊ pfectio p quā sbiectū pficitur ⁊ nihil ei tollitur. ⁊ talis ē usio ⁊ huiusmodi. ¶ 2m preambulū est. q̃ quedā est actio de gne qualitatis. sicut intellectio. ⁊ quedā de gne actiōis sicut impssio alicui⁹ forme. ¶ 3m. q̃ ē quedam actio de gne r'onis. sicut dicē spirare ⁊ pducē. ¶ 4m ē. q̃ quedā actiōes sunt imanentes. sicut intelligē ⁊ uelle. quedā trāseūtes sicē impmē ⁊ creare. ¶ Quātū ad distinctiōes istorū duorū. i. imanētis ⁊ trāseuntis sunt 4or opiniōes. ¶ Prima q̃ actio imanēs est que denomiat patiēs p modū agentis. ⁊ agens p modū patiētis. sicut est intelligē quod ē pati ⁊ intelligi quod est agē. Actio autē trāsiens denomiat agēs p modū agētis. ⁊ passus per modum patiētis. sicē calefacē ignis. califieri aquam. ¶ 2o fuit opinatū q̃ actiōes imanētes sunt ille que sunt formal'r in agēte. sicut intelligē in intellectu. uelle in uolūtate. Sed trāseuntes sunt ille que trāseunt in exteriorem materiam. sicut secare ⁊ urere. ¶ 3o fuit opinatum q̃ actiōes trāseūtes sunt que ēminant ad aliquod pductū ex. sicut creatio ⁊ gnatio. Actiones uero imanētes sunt que nō ēminātur ad aliquod pductū ex. sicut intelligere et uelle. ¶ 4o. qz actiōes imanētes sunt que habent esse pmanēs. ⁊ non in fluxu. sicē opationes uitales. Trāseūtes autē que habēt esse in fluxu. sicut mutatiōes naturales ut albificatio ⁊ denigratio ⁊ multa talia. ¶ Prima opinio non ualet. Nam distinctio istarū actionum non est gmaticalis. sed metha'ca. sed dato q̃ sit gmaticalis. arguo ꝗ eā gmatice. In gmatica sunt 4or uerba neutropassiua. s. exulo. uapulo. ueneo. fio. ista ut patz deominat actiue. ergo sunt actiōes imanentes. certum est q̃ fl'm ē. ergo hoc non sufficit. s. q̃ sunt passiua ⁊ denominēt actiue. qz neutro passiua utrūqz habēt. ⁊ tamē nō significant actiōes imanētes. ¶ 2a etiā non ualet. pō. qz actus beatificus a deo total'r infusus ut nūc supponitur. est formal'r in intellectu possibili. qui tamē eū non causat. sed pcise recipit. ergo ꝛc. ¶ p. pmus actus potētie angelice que ponūt a deo creatū nō fuit actio trāsiēs. simil'r si deo causaret in nobis actū uolendi uel intelligēdi eiusdē rōis cū illis quos nūc habemus. constat q̃ nō sunt imanētes. ergo tē. ⁊ tamē nō sunt in agēte. ¶ 3a etiā nō pōt stare. qz sicut pductio sp ēminat ad pductū ⁊ nō ad passum. ita actio ad passum ⁊ nō p ductum. Similiter scia ⁊ sapia ita pazz ēminantur ad aliquod pductū sicut intelligere. ergo erūt actiōes imanētes quod est falsuz. Si dicas q̃ actiōes trāseūtes habēt ēminare ex. non autē imanētes. ¶ Istud nō ualet. qz quando angelus mouet se. ista actio dicitur

q̃ actio est abiciens et deperiens
q̃ actio est salus et pfectio
q̃ actio est de gne qualitatis
q̃ actio est de gne actionis
q̃ actio est de gne actionis
q̃ actio est pmanēs
q̃ actio est transiens

Q actões ꝓmanētes requirūt
- q sit m pōnēs dbūs
- q sit ōntales
- q nō sit ꝓdūcti ue
- q sit ꝓdūcti ua dōr ꝓmcē ꝓ

trāsiens. ⁊ tamen non terminat ad aliq̄d ex angelum. sed pcise ad angelū. Si aūt dicas q̄ oꝑ q̄ terminetur ad aliquid extrinsicū producti. intelligere eim ⁊ uelle non sic. ⁊ ideo sunt actiones imanētes. Contra. citharizare uel equitare non terminatur ad extrinsicū pductū. ⁊ tamē non sunt actiones imanētes. p. Respect actionis de gne actionis nūq̄ terminatur ad pductū. sed ad passum. q̄ nūq̄ esset actio trāsiens. Et etiam nō pōt stare quia actio qua de⁹ aiam illuminat est pmanens ⁊ nō trāsiens. simil'r opationes multe uitales sunt que raptim trāseunt ⁊ nō pmanent. ⁊ tamē dicūtur esse actiones imanentes. sicut uidere ⁊ audire ⁊ intelligere ⁊ uelle. ⁊ multa de nūo istoꝝ. Dico igitur q̄ actiones imanētes ul'r sunt ille que nō respiciūt aliquē terminū de se. ille autē dicūtur transeuntes. que ex se aliquē terminum respiciūt. nō q̄ trāseant nisi terminative itelligēdo. Sz ꝗ hoc istatur. 4ᵒ. Primo. quia nulla qualitas. nec aliquod absolutū respicit ex se terminum. ⁊ tamē non omnes qualitates sunt imanētes: simil'r uelle respicit bonū. s. obiectum p terminio. ergo est actio trāsiens. 2ᵒ. q̄ itelligē respicit sbiectum ut recipiēs. s. itellectum possibilē. 3ᵒ. q̄ motus ex rōe sua formali nō respicit sbiectum. q̄ pōt itelligi sine sbiecto. 4ᵒ. q̄ tūc actio fundamētal' nō erit trāsiens. Quātum ad pmuz dico q̄ sole qualitates que sunt actⁿ 2ᵃ dicunt esse actiones. ille autē qualitates que sunt actⁿ 2ᵃ ⁊ nullū terminum respiciūt. ille unq̄ sūt actiones imanētes. uelle autē dicit actū 2ᵐ. non autē respicit terminum. ⁊ ideo nō dicitur actio trāsiens. Ad illud quod dicit. q̄ uelle respicit bonum ut obiectū. Dico q̄ non respicit bonum ut pductum. nec ut passum. omnis autē actio trāsiēs respicit alīo istoꝝ modoꝝ. pprie autē nō respicit nisi passum. Ad 2ᵐ dico q̄ itelligē ex rōe sua formali non habet respectū ad sbiectū. actio uero 6ᵐ rōem suā formalē respicit terminū. simil'r nec uelle nec itelligē respiciūt ex rōne formali eorū subiectum. sed ex ꝗnti. Ad 3ᵐ de motu. dico q̄ motus nō est actio nec passio formaliter loquēdo. ⁊ ideo dato q̄ possit itelligi sine subiecto. tamē nō sequitur q̄ actio possit itelligi sine termino. q̄ ex rōne sua ipm respicit. Si dicas q̄ motⁿ uidetur necessario respicē terminum ad quē. Dico q̄ actio de gne actionis ⁊ actio trāsiens. respiciūt ex rōe sua formali passum. ⁊ nō pductum. ideo nō ualz. Ad 4ᵐ de actiōe fundamētali. dico q̄ lz nō respiciat terminum formalē actual'r existētez. tm respicit aliquod passum. sicut illuminatiuus respicit illuminabile. ⁊ sic de aliis. sicut creatiuus creabile. Sciēdum ergo ad noticiam istaꝝ actionū imanētium. q̄ earū sunt 4ᵒʳ pprietates. Prima est q̄ actus imanētes nō sunt nisi in potētiis obiectiuis. q̄ potentie nō obiectiue sunt causatiue p actiones suas illoꝝ quoꝝ sunt potētie. ⁊ p ꝗns actiones ipsaꝝ habēt terminos. ⁊ ita sūt trāseūtes. Potētie aūt obiectiue licz sint etiā causatiue tamē termino creātionis ꝗuenit nomē actionis. ⁊ sibi nō ꝗuenit terminum respicere. 2ᵃ. q̄ actiones imanētes sunt actiones uitales. quia omnes potētie obiectiue sunt uitales. Non uitalis eim potētia nō requirit obiectū. sic calefactiua. sed potētiaꝝ uitaliū sūt semp actⁿ uitales. ergo ꝛc. 3ᵒ. q̄ actiones imanētes nō sunt pductiue alicuⁿ termin. q̄ ipse sūt fines. nō essent autē fines si essent pductie. 4ᵒ. q̄ iste actiones pductiue sunt obiectoꝝ inesse 6ᵐ quid. ut in esse uolito ⁊ esse itellecto. licz non iesse reali. Quantum ad 2ᵐ principale Utrū in deo sint. Patz q̄d sit. dicendum. Certū est eim q̄ de⁹ ē intelligens ⁊ uolēs. intelligē autē ⁊ uelle sunt opationes imanētes. ergo i deo iste opationes sunt. non solū ad itra. sed etiā ad ex.

UTRUM Pater ⁊ filⁿ diligāt se spūsancto. q̄ nō. q̄ pī diligit se amore qui est formal'r in eo. sz spiritussanctⁿ non ē formal'r i patre. ergo ꝛc. In oppositū ē sentētia Ricardi ⁊ Aug. Dic pmo. uidēdum est q̄ diligē aliquo accipitur 4ᵒ. uel sicut potētia opante. s. uolūtate. uel habitu pficiēte ⁊ caritate. uel sic actu imanēte. s. dilectione. uel sicut obiecto terminante. s. ipso fine. primoᵒ pī ⁊ filⁿ se diligunt uolūtate in eis formal'r existēte. 2ᵒ caritate. 3ᵒ suo actu uolēdi. 4ᵒ ipa eēnᵃ. Dicūt ergo aliqui q̄ spūssanctⁿ nullo istoꝝ

Diligē aliquē aliquo
- sic potentia. s. uolūtate
- habitu pficiente. s. caritate
- actu ꝓmanente. s. dilectione
- obō terminante. s. ipo fine

sit illud quo se diligūt. hinc est q̃ ppō non est ꝓcedenda. Unde dicūt q̃ Aug. ꝛuocauit eam i suo simili dicēs. q̃ pater nō est sapiens sapiētia genita. 7° de tri. Cōtra illō arguo 4r. Primo sic. i5. de tri. dicit expsse q̃ spiritussanctus est quo diligūt se pater ⁊ filius. Unde ex quo hoc dicit uiꝯ. pus nō uidetur reuocasse. 2°. q̃ Ricard° de trini. illud ex intētione determinat 3°. q̃ illa est uox cōis sanctorꝯ 4°. q̃ illud eccl'ia cantat ⁊ uniuersitas doc. ꝓcedit. Supposito igit q̃ pater ⁊ filius diligāt se spūsancto. inq̃rēdū est qual'r hoc possit intelligi. Et q̃tuꝫ ad h° p̄missis opinōibus. dico 4or conclusiones. Prima q̃ illa locutio non est psonalis. sed essentialis. q̃ ꝓuenit tribus. pater eiꝫ ⁊ filius ⁊ spūssanctus diligūt se spūsancto. q̃ eodem amore omnino diligūt se ⁊ etiā creaturam. Omnia aūt que ꝓueniūt tribus. ⁊ in respcu ad creaturā sunt essentialia. ergo ꝛc 2a. ꝓclusio. q̃ ista locutio non est formalis. sed idētica. q̃ amor quo pater ⁊ filius diligūt se. non potest esse spūssanctus formal'r. sꝫ solū idētice. Nam illud quod est i patre formaliter. non potest esse idem formal'r. spūssanctus. 3a ꝓclusio est. q̃ illa locutio non ē ppria. sed appropata. q̃ omne illud quo diligūt se pater ⁊ filius. est idētice idē patri ⁊ filio. sic spūsancto. cum sit amor. qui ē essentialis et eque idem tribus ⁊ cuilibꝫ psōe. ⁊ p ꝓnō tōe q̃ non pprium. appropatur autē spūsancto sicut alia ad amorē pertinēta 4a ꝓclusio ē. q̃ pater ⁊ filius non diligūt se spūsancto sicut essentia. q̃ essentia nulli appropatur. nꝯ sic uolūtate. q̃ tūc haberēt uolūtatē a spūsancto. nec sicut habitu. q̃ tūc haberēt caritatem a spūsancto. sed sicut in actu. q̃ diligē ē actus uolēdi. ⁊ iste eis ꝓuenit a spūsancto appriate loquendo. Cōtra istas ꝓclusiōes instatur. Primo sic. Appropatuꝫ inq̃tum appropatum non est essentiale. sed psonale. cum ergo amor sit appropat° spūsancto. in ista locutione nō erit eēntialis. sꝫ psonalis. 2°. q̃ amor est idē uerbo sicut spūsancto. poterit igit dici eque pater ⁊ filius diligūt se uerbo sicut spūsancto 3°. q̃ ita appropatur uolūtas ul' bonitas spūsancto sic amor. poterūt ergo pater ⁊ filius dici bonitas spūsancto sicut diligētes. ⁊ simil'r de caritate 4°. q̃ nō uidetur q̃ uerificet ex appriatiōe. q̃ appropatum pdicatur de illo cui appropatur. hic autē est ecōuerso. Dico ad ista. Ad p̄m q̃ appriatū est essentiale. sed tamē p actum intellectus nostri. appriat ⁊ fit psonale. duꝫ attribuit illud pe uni. sed tamē ita. bñ habꝫ ortū ex nata rei. ⁊ ideo luꝫ quātū ad modum itelligēdi quē nūc habemus. dicam° q̃ sit personalis. tamē q̃tum ad rem sigficata ē essentialis. Ad 2m dico q̃ q̃tum ē ad ueritatem ꝓpōnis que accipit ex idēntitate in re ita esset uera. pater diligit se uerbo. sicut spūsancto. tamē non q̃tum ē ex appriatiōe. actus eim amoris non appriat uerbo. sed spūsancto. Ad 3m dico q̃ aliqua sunt que appriātur spūsancto ex modo sue emanatiōis siue pductionis passiue. aliqua ex mō sue emanationis siue pductionis actiue. Dico q̃ q̃ q̃tum ad uerificatiōem talis ꝓpōnis. nō sufficit talis appriatio que fit ex mō sue pductiōis actiue. sꝫ pcile illa que fit ex modo sue emanatiōis passiue. ⁊ nihil istorum spūsancto appatur eim actū uolēdi qui est aptus natus spirari. pductio autē spūssanctī est spiratio passiua Sed ō. Amor in diuinis ē essentialis. sed essentiali repugnat spirari. q̃ ꝛc. Dico q̃ amori in diuinis repugnat spirari in ꝗtum amor infinitus ē. nō in mq̃tum amor ē. ⁊ q̃ amori ut sic non repugnat. hic est q̃ appriatio facta est bona. Ad 4m dico q̃ aliquādo essentiale appriat psōali. sic dicim° spūssanctus ē caritas. aliquādo psōale appriat essentiali eo° quo dicit Anſ. q̃ uerbum ē actus intelligēdi. Dico ergo q̃ in ista locutione nihil appriat spūsancto. sed spūssanctus appriat amori ⁊ dilectiōi. Ast q̃ sensus ꝓpōnis q̃ pr ⁊ filius diligūt se spiritusancto. hoc est dilectione cui appriat spiritussanctus. Ad 4m patꝫ.

Utrum pater sit sapiēs sapia genita. q̃ sic. Aug. uidet dicē. 6°. de trin. s. q̃ pater ē sapiēs sapiētia quā genuit. Cōtra. Idē Aug. 7° eiusdem libri dicit expsse. q̃ non sit uera. Dicpmittuntur 4or pambula. Primū est q̃ pater ⁊ filius sapiūt cadē pentia sapia. q̃ sicut in

II Q. 4m

patre ⁊ filio est eadē essentia. ita ī pīe ⁊ filio
ē eadē penitus sapia qua sunt sapiētes ¶ 2°.
q2 si alia sapia esset patris ⁊ alia filii. tunc
neutra diceret pfectiōem simpl'r. q2 non esset
in supposito pfectissimo. uel si diceret. tunc
supposito pfectissimo aliqua pfectio simpl'r
deficeret. ¶ 2m pambulū ē q accipiēdo sapi/
entiam illam ꝑm se. qua utraq3 psona ē sapi
ens. ⁊ etiam tota trinitas ipsa est ingenita.
quia illud quod puenit actū gnandi i diuis
est genitū. sapia autē cum sit pfectio essenti
alis. puenit gnatiōem actiam que ē pprietas
psonalis. eo° quo psonalia pueniūtur ab es
sentialibus ꝑm Dyo. i ca° de unica ⁊ distincta
theo°. Item omne genitū ē real'r a gnante
distinctū. sed sapia est indistincta a patre. g
ꝛc. ¶ 3m est q sapia ut in psona patris ē pn
cipium quo gnatiōis. ad pductionem uerbi
pfectissimi ꝛcurrit non solū potētia. sz etiam
habitus pfectissimus illi° obiecti. sapientia
autē est huiusmodi. ergo ꝛc. ¶ Quartū pre
ambulū est q illa sapia ut in psona uerbi. est
genita ut quo. q2 quicq̄d habet uerbū. est ei
datum p gnatiōem. ut habetur 15° de trini.
Item nulli dubiū est q̄n sibi sit a pīe ꝛicata
sicut alia. ergo ꝛc ¶ Istis pmissis dicit aliq̄
ad questiōem q illa ppō non ē ꝛcedēda. licet
enim Aug. 6° de trini. eam dicat. tamē 7° eam
retractat dicēs. q pater non est sapiēs sapia
quā genuit. pbatio autē sua uidet talis. pī
idem est esse ⁊ sape. sed pī non ē essētia quam
genuit. ergo non sapit sapia quā genuit. Sz
illud non uidet pbabile. q i tam solēni libro
ita imediate sibi ꝛdixerit ¶ Idcirco ad euitā
dum istā ꝛdictiōem. pono 4or ꝛclusiones.
Prima est q pī est sapiens sapia genita in
sensu compositiōis. q2 quicq̄d est i pīe. totū
est ingenitū ut in eo. cum ꝑm Aug. pī habeat
omnia a se ¶ 2a ꝛclusio ē. q pī ē sapiens sa
pientia genita in sensu diuisiōis. accipiendo
genitum ut quo uel ut cōicatū. q2 eadē nūo
sapiētia qua filius sapit pī sapit. sed sapia
qua sapit filio est genita. ergo ꝛc ¶ 3a ꝛclu
sio est. q filio ē sapiēs sapia igenita in sensu
disiōnis. q2 eadem sapia nūo qua filio sa/
pit ⁊ pī. pī autē sapit sapia ingenita. g sapia
filii est illa que ē ingenita ¶ 4a ꝛclusio est.
q filius ē sapiēs sapia geita i sensu ꝛpōnis.
q2 quicq̄d ē in uerbo ut ē in eo qui ē sensus
ꝛpositiōis. ē p gnatiōem cōicatū. ⁊ omne tale
est genitum ut quo. cuz generatio ad oia
que sunt in uerbo. ēminet pmario ul' 2a rio.
¶ Cōtra istas ꝛclusiōes instat. 4r. Prio.
q2 si sapia ut in pīe est ingenita. cum pī non
sit formal'r sapiēs nisi sapia que ē in eo for/
maliter. ergo nūq̄ erit sapiēs nisi sapia inge
nita ¶ 2o. qua genitū ⁊ ingenitū sunt ex/
trema ꝛdictiōis. aut saltē non genitum. sed
talia eidem simul ꝛuenire non possunt. ut. s.
pī sit simul sapiens sapia genita ⁊ igenita.
¶ 3o sic. Nam si filius esset sapiēs sapien
ingenita. esset sapiens sapia p gnatiōem. m nō
cōicatam. ⁊ sic esset sapiens a se ꝛ Aug ubi s.
¶ 4o. q2 si filius non ē sapiens nisi p illo
signo originis p quo ē. cum sape psupponit
esse. p illo autē signo p quo filio ē. est sapia
eius genita. sicut p illo signo p quo pī pīe/
dit ē ingenita. ergo filius nō erit sapiēs nisi
sapia genita. nec pī nisi ingenita. ¶ Ad pm
dico q nūq̄ pī est sapiens nisi sapia igenita.
sed illa eadem in filio est genita. Et quādo
dicitur q non ē sapiens nisi sapia ut est i eo
formal'r. illud ē uez. q2 illa reduplicatio ē
nota sensus ꝛpositiōis qui ꝛceditur est uer°.
tamē in sensu diuisiōis ipse ē sapiēs ia sapia
que ē in alio formal'r. sic corp° xpi i pixide
uulnerat simpl'r. q2 idem ē cuz eo qd uulne
ratur in cruce. ¶ Ad 2m dico q esse genituz
uno° ⁊ ingenitū alio° non ꝛdicūt. sicut hic in
sensu ꝛpositiōis ingenitū. ⁊ in sensu disiōnis
genitu. sicut possibile est ridēre flere i sensu
disiōnis. ⁊ impossibile est i sensu ꝛpositiōis.
¶ Ad 3m dico q filius non ē sapiens nisi a
patre. ⁊ ꝑpter hoc non ē sapiēs nisi sapiētia
genita in sensu ꝛpositiōis intelligēdo. nō autē
est sapiēs sapia ingenita nisi i sensu disiōis.
sicut patz de corpore xpi ¶ Ad 4m dico q p
illo signo p quo filius est sapiēs. sapiētia illa
est genita. ⁊ hoc in sensu ꝛpositiōis. sed eadē
p alio signo fuit ingenita. ⁊ illud est i sensu
disiōis filiū esse sapiētem sapia igenita. s. ia
sapia que est de se igenita. aut saltem in pīe.
¶ Sed hic sunt alique diffi. Prima ē qd
intelligimus in ꝛposito p sensum ꝛpositiōis
⁊ disiōis. ¶ Dico q sicut albū pōt ēe nigrū
in sensu disiōis. q2 subiectū quod est alb ū. pōt

pīe q. e. g. 2. a. 2. p. di. p.
et q. e. 2. q. e. di. e.

tinere ad nigrediez. nō tñ i sensu ꝓpositiōis. q2 tūc ꝓria simul essent, ita pater est sapiens sapia genita. q2 sua sapia qua est formaliter sapiens. est alicubi genita. ⁊ non i sensu ꝓpositionis. q2 tūc in eo esset sapia cum gñatiōe passiua ¶ 3ª diffi. est. cum ꝓpō que solum i sensu disiōis ꝓceditur. simplr negatur. sicē cum dicitur. deus i celo punit homies. quare Aug. concedit simplr 6° de tri. q̄ pater ē sapiens sapia genita. uel sapia quā genuit. cuz ut dictum est. non uerificetur nisi i sensu diuisiōis. ¶ Dico q̄ Aug. itelligit sic. licz non ita expsserit. Unde ꝓpō non est simpliciter ꝓcedēda nisi cū determinatiōe que dat itelligē sensum disiōis. s. pater est sapiens sapia genita. i. illa sapia qua est formalr sapiēs pz. ē in filio genita ¶ 3ª diffi. est. quō debeat solui rō Aug. s. q̄ cū eodem pz sit ⁊ sapiat. et sic si sapiat sapia genita erit essentia genita. ¶ Dico q̄ utraqz est uera in sensu disiōis. sicut eim pater sapit sapia que ē genita. non tamē uerbo uel sapia genita inq̄tum genita. q2 ibi est sensus ꝓpositiōis. sic pater habet esse essentia que est cōicata filio. nō tñ habz esse p filium. uel illa essentia inq̄tū ē cōicata. uerū tamē una ē plus uerisilr q̄ alia ꝓpter appatiōem ¶ 4ª diffi. est. si spūssanctus hz esse sapiens sapia genita. ¶ Dico q̄ i sensu disiōis sic. q2 sapia qua forma ē sapiens. ē illa que est genita. tamē in sensu ꝓpositionis non. sed potius sapia spirata. Sed adhuc remanet diffi. si deus est sapiens sapia creata in sensu disiōis. Potest dici q̄ nō. quia illa sapiētia qua deus est sapiens non est in creatura ¶ Cōtra. Nam rō formal sapiē est una in deo ⁊ in creatura. ⁊ sic rō formal qua deus est sapiens erit creata. Potest dici q̄ accipiendo rōem formalē sub ia pcisione qua est una in deo ⁊ in creatura nō creatur. Sed est ne rō formalis qua deo est sapiens i creatura. ¶ Dico q̄ non erit magnū inconueniens dicere q̄ sic. sed inconueniēs esset dicē q̄ illa eadē omnimoda unitate sicut ē in pzē ⁊ filio. q2 unitate nūali ⁊ cū necessitate. sed nō sic in deo ⁊ creatura ¶ 2ª diffi. est de iplicatione que est in ꝓpōne. q2 non uidet q̄ plus possit dici sapia genita q̄ essentia ¶ Dico q̄ hoc faciūt duo. s. non equalis abstractio cēn ⁊ sapie. ⁊ inequalis appriatio ¶ Ad arm in ꝓncipio patet.

STRUDO Pater ⁊ filius ⁊ spūs sanctus dicant uerbo q̄ non. q2 solus pater gñat. sed gñare i diuis idem est q̄ dicere. ergo ꝛc. ¶ Cōtra. Anb i monolo. demōstrat oppositū. ¶ Hic primo pmittūtur 4or pambula. ¶ Primū ē q̄ dicē accipit dupl'r. s. cēntialr. ⁊ isto° accipit Aug. q̄ pater seipm dicit. Alio° accipit psonalr. sicut cum dicitur. pater dicit filiū. hoc ē generat. Istam eq̄uocatiōem expsse pōit Anb i monolo. ¶ 2m pambulū est. q̄ hic non accipitur dicere psonalr. sed essentialr. q2 nullum psonale est cōe tribus. licz duob°. s. pzi ⁊ filio sit una relatio cōis. ꝓceditur autē q̄ pz ⁊ filius ⁊ spūssanctus dicāt uerbo. ¶ 3m ē. q̄ uerbo non accipitur hic 6m ꝓprietatē. sed 6m appriatiōem. q2 licz pater in diuis aliquid opetur uerbo sumpto 6m suā ꝓprietatē. quia dat ei uim opatiam. tamē spūssanctus uerbo nihil opatur sumpto 6m suā ꝓprietatē. quia spūssanctus uerbo nihil dat. ¶ 4m ē. q̄ hz illa pdicatio uideatur uerificari tñ idētice. tamē cum dictione hic accepta p itellectione nullo modo possunt diuie psone formalr itelligē tali dictione que sit formalr uerbū. Potest tamē uerificari pdicatio q̄ itelligāt uerbo. hoc est itellectiōe cui appriatur uerbū. ul' eccuerso ¶ Istis pmissis pono 4or conclusiones. Prima est. q̄ deus pater solus i diuis dicit uerbum. accipiēdo dicere psonalr. q2 illud dicere est p modum itellectus ꝓducere. ⁊ illud nō cōuenit nisi patri. ¶ 2ª ꝓclusio est. q̄ pater et filius ⁊ spūssanctus dicūt uerbū. accipiēdo dicere essentialr. q2 isto° dictio essentialr non potest accipi nisi p actuali noticia. qua q̄dez noticia tres psone actualr itelligūt uerbum ⁊ similr creaturā ¶ 3ª ꝓclusio ē. q̄ pz ⁊ filius ⁊ spūssanctus non dicūt uerbo. accipiēdo dicē psonalr. q2 cuicūqz repugnat supi° ⁊ iferio°. sed gñare ē supi° ad dicere. ⁊ ideo cū ꝓpugnet spūsancto gñare. repugnabit ⁊ dicere ¶ 4ª ꝓclusio ē. q̄ pater ⁊ filius ⁊ spūssanctus dicunt uerbo. accipiēdo tam uerbū q̄ dicē essentialr quia dicūt hoc est itelligūt. uerbo hoc ē actuali noticia. sicut ꝓducēs sua ꝓductiōe ꝓducit

Q° G°

dicere sūt cēle psonale

Nb. h rocq ḋms singularez ꝓpōnez

i 4° dicēdi p se ut pz. ⁊ ideo b° Xbū suppōit p actu itelligēdi, sicut p suo appato ex mō sue emanatiōis. Sed ꝗ occurrūt 4° diffi. Prima est. q2 pater in diuinis nō uidetur un° uerbo, nec sapiēs uerbo. cum tñ unitas ⁊ sapia uerbo appriantur. Dico ꝙ nulla diuia pfectio est ita uerbo appriata sic actualis noticia, cui ex natura sua ubi non est innata. quenit pduci p actū dicēdi. sicut uerbo diuio. ⁊ ideo illa sola uerbo appriat rō: sue pductiōis pz^ue. Alia aūt appank sibi rōne sue pductiōis actiue. 2° diffi. quia sancti qui pcedūt ꝙ spūssanct° ⁊ pater dicūt uerbo. negāt spūmsanctū dicere uerbū. ut patet de Anb. ⁊ tñ b^m pmissa eo° quo pcedit uterqz dicere uerbo, pceditur dicere uerbū uniformiter accipiēdo. Dico ꝙ quādo negāt spūmsanctū dicere uerbū. est accipiēdū dicere psonaliter. quādo autē dicūt spūmsanctuz dicē uerbo. est accipiēdum essentialr licz non expmant. hoc tamē babetur ex intētione dcōz suoz que sunt ad hoc. 3° diffi. q2 hic non uidetur appriari uerbo noticia actualis. sed magis ecōuerso. cuz dicit Xbum noticia genitū. Xbum eim uidet appriari ipsi noticie actuali. q2 Xbuz accipit p actuali noticia genita, non ecōuerso. Dico ꝙ nihil obstat si fiat appatio cōium psonalib°. siue psonaliū cōibus. sicut dictū est supius i ista distictiōe. 4° diffi. est. si p eūdem modū itelligim° pzem ⁊ filiū diligē se spūsancto. sicut intelligimus pzem ⁊ filiū ⁊ spūmsanctū dicē Xbo. Dico ꝙ sic nisi q2 uitat eqūocatio. q2 ibi accipit dilectio. hic dictio. Sed tamē q̄ uellz eqūocare ō actu spirādi sicut eqūocat ō dicē. sit'e eēt. sed hoc nō est in usu. Ad ar^m pz.

Xbum

Utrum Actus dicēdi in diuis pcedat actū itelligēdi. ꝙ sic. quia quod ptinet ad memoriā. pius est eo quod ptinet ad itelligētiam. sed dicē ptinet ad memoriā. intelligē autē ad intelligētiam. ergo rc. Cōtra. Essentialia sunt priora nocionalib°. Hic pmo dicēdum ē de ēminis. s. dicē ⁊ itelligē. 2° de quesito. Quātum ad pmum uidēdum est q̄d sit dicere. Et ꝗtū ad hoc itroducunt 4^or dicta p que manifestat quid sit dicē. ⁊ quid non. Primus dictum est. ꝙ dicē non est itelligē. quia dicere ptinet ad memoriā. ⁊ itelligē ad itelligētiam que dicitur acies cogitātis. sicut dcz Aug. 9° de trini. quasi p totum. p. In diuinis solus pz dicit. non tñ sic de intelligē. 2^m est dictū. ꝙ dicē non est agē. q2 si sic. tunc dici esset pati. ⁊ tūc Xbum diuinū quod ē dictū esset passum. Item in dictiōe sol° intellectus possibilis ē passum. ⁊ pōns intellectus possibilis esset dictus. 3^m est. ꝙ dicē nō ē pducē obiectū in esse cognito. q2 dicē ptinet ad memoriā b^m Aug. ⁊ tamē pducē obiectū in esse cognito ptinet ad solū actū itelligēdi. ipso eim quia sepato. obiectū accipet esse cognitum. p. Hec est pductio b^m q̄d. dictio est pductio simplr. ergo hec non est illa. 4^m dictū est. ꝙ dicē ē Xbum pducē in esse realī ⁊ uero. q2 dicē fundat in memoria fecunda. sicut pductio actua i pnci° pductio. ⁊ dici fundatur in uerbo. sicut pduc° passia in ēmino pducto formali. ut patz 9° de trī. sed illud Xbum ut patuit ē act° itelligendi. Ex istis patz ꝙ isti duo respect°. s. dicere et dici uel gnare ⁊ gnari sunt de gne rl'onis. q2 positis ēminis oriūtur. Quātum ad 2^m ēminum. s. itelligē uel actū itelligendi fuit quater opinatum. Quidā eim dixerūt ꝙ est relatio. q2 compatur ad obiectum sicut mensuratū ad mensuraz. quod ptinet ad 3^m genus relationz. Aliquādo autē dixerunt ꝙ est actio. q2 sicut actus pmus est esse. ita actus 2° est agē. intelligē autē semp pōitur actus 2°. Alii dixerūt ꝙ intelligē ē pas°. quia impimitur ab obiecto. sed omnis impressio est passio de gne passiōis. q2 sic impmere ē agē. ita impmi est pati. Alii dixerunt ꝙ est qualitas. q2 cū sit pcipua pfectio. uidetur absoluta. Nō ē aūt sbā nec qntitas. ergo opz ꝙ sit qualitas. q2 alia pdicamēta sunt relatiua. Sed pmus mod° stare nō potest. q2 cū ultimata hominis felicitas ponatur eius summa pfectio. ⁊ respect° nullaz ducat pfectiōem. nulla rōne tales act°. cuius modi sunt itelligē ⁊ uelle respect° pnt esse. Rō etiā non ualet. q2 si mensuratio sit relatio sicut pductio. non tamē seqtur ꝙ mēsuratum sit relatio. sicut nec pductū est relat°. 2° etiā mod° nō ualz. q2 omnis actio de

gñe actiõis ē ꝑpter ēminũ ꝓductũ. ſz itellec° non ſic. q2 eſt opatio imanēs. ⁊ p ꝓñs non ꝑpter aliud. q2 eſt finis. ¶ Nec rõ multũ ualet. q2 non omnis actus 2ª ꝓſe eſt agē. ſed etiã eſt opari. opari autē non eſt agē. ¶ p. Conceſſo q intelligere ſit agē. nõ tñ ſequtur q ſit de gñe r'onis uel actiõis. q2 actio eſt quedã qualitas. ¶ Nec 3° ualet. q2 de° poſſ3 actum itelligēdi ſepare. ⁊ ſic eſſet paſſio ſine paſſo. ¶ Item ſicut actio de gñe actiõis ē ꝑpter ꝓductũ. ita etiã paſſio de gñe paſſionis. intellectꝰ autē non eſt gẽa alicuꝰ. q2 ē finis. ¶ Nec rõ ualet. q2 licz itellectio impꝛimatur. nõ tamẽ ſequitur q ſit impreſſio. ſicut patet. ¶ 4° autē modus ſi intelligat q actꝰ itelligē/di ꝑm pfectionem quã dicit ſit in gñe. non eſt uerus. q2 cum ſic ſit in deo. aliquid quod ē in deo formal'r eſſet in gñe qualitatis. ⁊ ſic deus eſſet i gñe quod ē ꝗ Aug. ¶ Dico ergo q actus itelligēdi ē quedã pfectio ſimpl'r ab ſoluta. ⁊ ut ſic nullꝰ eſt gñis. ſed tñſcendẽs. ſicut alie pfectiões ſimpl'r. tamẽ p eã circũlo/q̃mur aliquã qualitatẽ. ⁊ ut ſic dicimus q ē qualitas. ¶ Quantũ ad 2ꝫm ptẽ. ſ. q̃tũ ad queſitum. ¶ Primo uidẽdum eſt de ordine iſtoꝝ duoꝝ. ſ. actus itelligēdi ⁊ ꝓſius dicẽ i diuis. et 2° in creaturis. ¶ Quãtũ ad ꝑm pono 4ᵒʳ ꝓcluſiões. ¶ Prima ē q actꝰ intel ligendi in diuis ſimpl'r ꝓcedit actũ dictionis actiue. et b° ꝓbo dupl'r. ¶ Primo ſic. Que cunqz dicũt pfectiõem ſimpl'r in diuinis. ꝓce dunt aliquo° illa que non dicũt pfectionem ſimpl'r. q2 nata pfectiſſima icipit a pfectiſſi/mis uſqz ad minꝰ pfecta. natura autē imp/fecta ſicut ē creata. ꝓcedit a minꝰ pfectis ad pfectiora. ſed actus itelligēdi dicit pfectio/nem ſimpl'r. dicẽ autē non. q2 relatio ē. ergo ꝛc. ¶ Confirmat. q2 ꝑm Dyo. illa que ꝑtinẽt ad unicã theologiã ꝓcedũt illa que ꝑtinent ad diſtictam. actus autē intelligendi ꝑtinet ad unicã. dicere autē ad diſtinctam. ergo ꝛc. ¶ 2° ſic. Illud eſt prius quod plurib° con uenit. ſed actus intelligēdi plurib° ꝓſonis ꝓuenit. dicere autē uni ꝓſone tãtũ. ergo ꝛc. ¶ 2ª ꝓcluſio ē q actus intelligēdi ſimplicẽ ꝓuenit actũ dictiõis paſſiue. et licz eiſdẽ me/dus poſſet ꝓbari ſicut ꝑma ꝓcluſio. tamẽ ea ſuppoſita ꝓbo iſtã ſic. ¶ Quandocunqz ſunt aliqua ſimul nata. q̃cq̃d eſt ꝓꝑius uno illoꝝ a reliquo. ſed dictio actiua ⁊ dictio paſſiua ſũt ſimul nata ꝑm ꝓꝑietatem relatiuoꝝ. ¶ ꝓbatũ autē eſt q actus intelligēdi ꝓor ē ꝑm natam actu dictiõis actiue. ergo eodemꝰ actu dictio nis paſſiue. ¶ 3ª ꝓcluſio eſt. q actꝰ itelligen di in ſuppoſito patris ꝓcedit ſuo modo actuꝫ dictiõis actiue. q2 qualẽ ordiẽm habẽt ali qua in eſſendo talẽ habẽt in ꝓſtituẽdo. ſicut patet de materia ⁊ forma reſpectu ꝓpoſiti. ⁊ de gñe ⁊ dẽa reſpectu ſpẽi. ſed dictio in ſe et ſimpl'r ut patet p ꝑmam ꝓcluſiõem ē poſte/rior. ergo ⁊ in ſuppoſito patris erit poſteri/or. ¶ 4ª ꝓcluſio eſt. q actus intelligendi in ſuppoſito uerbi ꝓcedit actũ dictiõis paſſiue. q2 quãdoqz aliqua cõicant alicui ſuppoſito uel largiũtur. eodẽ ordine largiũtur quem ſeruãt ꝑm ſeipa. ſicut ꝑius cõicatur forma ſpe cifica q̃. ꝓpria paſſio. et ideo cũ omnia que habet ꝓbum ſint ei cõicata. prius erit actus intelligēdi in eo q̃ dictio paſſiua. q2 ſic ꝓs p 2ꝫm ꝓcluſiões in ſe ⁊ ſimpl'r accipiẽdo actꝰ intelligēdi ꝓuenit natural'r dictiõ. z paſſiuã. patet ergo ordo iſtoꝝ. ut diuis. ¶ Sed con tra. inſtat. 4ᵒʳ. Primo ſic. Qualẽcũqz ordi/nem habẽt aliqua ubi ſunt diſtincta realiter. talẽ habẽt ubi ſunt diſtincta ꝑm rõem. ſed in creaturis ubi intelligẽ ⁊ dicẽ real'r diſtiguũ tur dicẽ ꝓcedit intelligẽ. q2 itelligẽ ꝓducitur p dicẽ. ergo ꝛc. ¶ 2°. Quecũqz ex ſuis rõ/nibus formalibus habent aliquẽ ordinem. ubicũqz ſaluãtur ꝑm ſuas rõnes formales. talẽ ordiem retinẽt. ſed tales rõnes forma/les ꝑm quas iſti actus in creaturis ſic ordinã tur ſunt in diuis. ergo ꝛc. ¶ 3°. Quecũqz ꝓueniũt alicui q̃ditatie ⁊ in primo° dicendi p ſe ſunt priora illis que ꝓueniũt in 2°. ſed pẽi ꝓuenit dicẽ in primo° ⁊ q̃ditatiue. quia p dicẽ ꝓſtituit. p intelligẽ non. ſed in 2°. er/go ꝛc. ¶ 4°. Quãdo aliquid ꝓuenit alicui in 2°. non ꝓuenit alẽi mediãte illo niſi in 2°. ſaltẽ nõ inimꝰ q̃ ſuo primo ſubiecto. ſed itel ligere non ꝓuenit pẽi niſi mediãte eſſentia. ⁊ eſſentie ſolũ in 2°. cõuenit. ergo ꝛc. ¶ Ad primũ dico q ſi minor eſſet uera difficile eẽt euadere. ſed ipſa eſt dubia. Credo eim q op positum ſit uerꝫ. ſed hoc in ſequẽti articulo. ¶ Ad 2ꝫm ꝓceſſo q actꝰ dicendi ſit prior actu

intelligēdi. dicerē q̃ ille ordo nō ꝓuenit eis inq̃tum actus dicēdi ⁊ actus intelligēdi sūt, quia si sic. nō ꝓcluderet. sed eis ꝓpenit iq̃tuꝫ tales actus sunt. sicut sapie create conuenit inherere. non tamē inq̃tum sapia est. ¶ Ad 3.m dico q̃ aliqua habebūt interdū aliquē ordinem in seipsis ꝓsiderata simpl'r ⁊ absolute. que tamē non habēt illum ordiem ꝓsiderata ⁊ accepta cum aliqua reduplicatiōe. lꝫ eiꝫ materia sit simpl'r prior nata ipsa forma ⁊ in ꝓposito. tamē addita illa reduplicatiōe. s. ut in ꝓposito. ipsa non est prior. q2 illa reduplicatio impedit. A simili dico in ꝓposito. licet eim illa que sunt de primo hominis ut hominis sunt. p̃cedant illa que sunt de 2°. ut rōnale unitatē ⁊ bonitatē. q2 prius ē rōnale ut hominis est. q̃ unitas ut homis est. tamen in se ꝓsiderādo non scilꝫ sine reduplicatiōe. Unde dico q̃ unitas p̃cedit rōnale. ⁊ passio supioris p̃cedit ꝓstitutiuū iferioris. ¶ Sic dico b q̃ dicē ut patris prius est q̃ itelligere ut patris. seo simpl'r ⁊ absolute non. ¶ Ad 4.m dico eodem° scilꝫ q̃ lꝫ itelligere in patre ut in patre est. sequatur dicere. tamē itelligē simpl'r ⁊ absolute est prius ipso dicere. sicut potētia materie i ꝓposito est prior forma absolute. non tamē ut i ꝓposito. ¶ Quātum ad 2.m ptem istius articuli uidēdum est quō se habent isti actus 2' i creaturis. ¶ Doctor noster uidetur dicere q̃ i creaturis est prius dicē q̃ itelligē. sed in diuis est econuerso.

¶ Dico tamē hic 4.or ꝓclusiōes. ¶ Prima est q̃ dici posterius est nata q̃ act° itelligēdi. quia omnis relatio ē posterior suo fundamento nata. sed dici fundat in actu itelligēdi. pbo Nam in illo fundat in quo suū effectū formalem ponit. Cōstat aūt q̃ in itellēu nihil dicit nisi act° itelligendi. potētia eim intellectiua non dicitur. solū eim illud dicit q̃ō est Vbum. quod nulli ꝓuenit nisi actui itelligendi. ¶ 2.a ꝓclusio q̃ dicē ⁊ dici. uel dictio actiua ⁊ dictio passiua sūt simul natura. b° patꝫ ex nata ⁊ ꝓpetate relatiuoꝝ. ¶ 3.a conclusio ē q̃ dicē ē posteri° nata actu itelligēdi. q2 quādocūqꝫ aliqua sunt simul nata quocūqꝫ unū ē posterius nata ⁊ reliquū. sꝫ dicē ⁊ dici sunt simul nata. ut patet p̃ pmā ꝓclusionez. ⁊ dici ē posteri° nata ipo actu itelligēdi. ergo ꝛc. ¶ 4.a ꝓclusio ē q̃ utrūqꝫ simul tam dicē q̃ dici sunt posteriora actu intelligendi. Ista patet ex dictis. Ar ꝓfirmat. q2 extrēa rl'onis ordine nata p̃cedunt ipam rl'onem. actus autē itelligēdi ē extremū utriusqꝫ. ergo ꝛc. ¶ Dico igit q̃ act° itelligēdi simpl'r ē por ordine nate ipso dicē. quod ꝓfirmat dupl'r. ¶ Primo sic. q2 in diuinis est ita. cū ergo easdem rōnes formales habeāt i diuis ⁊ in creaturis. eūdem ordiem essentialem habebunt. cum ordo essentialis sit p se passio ordinatoꝝ. ¶ 2° sic. quādocumqꝫ aliq° ita se habēt. q̃ unu repugnat esse sine alio ⁊ non econuerso. illud cui nō repugnat. ē simpl'r prius. sed actu itelligēdi non repugnat esse sine dictione uel actu dicendi. actu autē dicendi repugnat esse sine actu intelligēdi. ergo ꝛc. Maior patꝫ. Minor declarat. q2 deus per actum dicēdi nihil ꝑducit ad ex̄. pōt ꝗ actū intelligēdi causare sine dictiōe. ⁊ tūc erit act° intelligēdi sine dicē. ¶ Cōtra hoc instat 4.or. ¶ Primo sic. Nullū ꝑductū uidetur suam ꝑductiōem p̃cedē. q2 non est nisi p suā ꝑductiōem. sed dictio ē ꝑductio act° intelligēdi. ergo actus intelligēdi non potest esse prius dictione. ¶ 2° sic. Nihil capit esse p illō q̃ō est eo posterius. sed act° intelligēdi capit eē p dictiōem. ergo dictio non est posterior eo. ¶ 3° sic. Nulla ꝑductio t̃minat ad p̃exñs. maxime si sit ꝑductio simpl'r. sed act° dictionis actiue b.m q̃ dictū ē ꝑus. t̃miat ad actū intelligēdi. ergo act° itelligēdi nō ē p̃exñs. esset autē p̃existēs actu dictiōis si eēt por natura ipsa dictione. ergo ꝛc. ¶ Cōfirmatur. q2 nihil potest ꝑduci duab° ꝑductiōibus totalibus. q2 quacūqꝫ eaꝝ nō posita. nihil minus ꝑducētur. simil'r nihil ꝑus existēs pōt ꝑduci p posterius eo. q2 ipsa ꝑductiōe non exñte non min° esset. ergo ꝛc. ¶ 4° sic. Omnia p̃cedit t̃minum. sed dictio ē uia in actu intelligēdi. ergo p̃cedit eū. Maior uidet p se nota. Minor pꝫ. q2 sicut gnātio est uia i sbam. sic dictio ē uia in actum intelligendi. ¶ Ad ista p ordiem. Ad pmum dico q̃ opꝫ necessario dicē q̃ aliquid capiat esse p dictionem. ⁊ tamē q̃ p̃cedat eam. ꝑductio. n. actiua est in agēte ⁊ t̃minat ad ꝑductū. ꝑduc° passiua in t̃mino sicut in fundamēto. illō ergo

accipe ea p aliud { sic p principium / sic p productionem }

absolutū quod est in ꝓducto ē ēminus actie ꝓductiōis. ⁊ est fundamētum passiue. sed omnis relatio est posterior tam eius ēmio q̄ fundamēto. ergo illud absolutum quod est in ꝓducto ꝑcedit nata tam actiam q̄ passiuam ꝓductiōem. Dico ergo ad argu^{m} q accipe esse p aliud potest itelligi dupl'r. uel ꝓpter aliud sicut p ꝑncipiū. uel p aliud h^{o} ē p ꝓductiōem. ꝑmo illud p quod aliud habet esse prius est eo necessario. 2do non. sed posterius Ad 2^{m} ꝓcedo maiorē de ꝑnci^{o} ꝓductiuo. sed tūc minor ē falsa. Nego autē maiorē si itelligat de ꝓductione. q̄ cape esse p ꝓductiōem non est nisi ꝓduci. quod est acceptio ipsius esse. Ad 3^{m} dico q licz q̄ddiras ēmm ꝓducti sit por ipsa ꝓductione. tū eius existētia potest dici q ē simul natura cū ipsa ꝓductione. ⁊ ideo non ꝓducitur ꝑ ex̄ns. sed in eodē signo ꝑmo existit ⁊ ꝓducit. Eodem^{o} ad ꝓfirmatiōem. Ad 4^{m} dico q q̄ dicitur q gn̄atio est uia in ſbam. accipitur ibi gn̄atio p alcatione ꝓuia que ꝓ^{m} ueritatem ē ꝑus etiam tēpore ⁊ duratiōe ipso ēmino. sed accipiēdo ꝓprie gn̄atiōem Dico q est simul duratiōe cum formali ēmino ⁊ posteri^{o} natura. cum ipsa sit relatio fundata in eo. ⁊ p ex̄ns posterior natura. Vel si loquamur de gn̄atione actiua eodem^{o}. q̄ ipsa est rela^{o} terminata ad illud. ⁊ p ex̄ns posterior natura.

Sed hic ē diffi. q̄ non bene capit itellec^{o} quo ꝓductio sit posterior ꝓducto. ꝑsertim cum in diuinis oporteat oppositum tenere. Dico q opz sic concipe q ꝑus sit absolutum ēmini ⁊ ꝑncipii ꝓductiui q̄ ꝓductio. q̄ scilz fundamētum ꝓductionis est terminus sicut in creaturis. sed in diuinis quia ꝑsone ꝑstituūtur p respectus ꝓductionū. non tenet nisi ex̄pando respectus ad ēminos formales ⁊ quo. sed non quod. Ad argumentū dicitur q in diuinis ꝓductio non ēminatur ad ꝓductum sicut ad ēminum formalez. nec in ꝓducto fundatur. sed ipsum formal'r constituit Si autē ꝑsone ꝑstituerētur p absoluta. tunc utraqz ꝓductio eēt posterior. ⁊ istud ꝑfirmat ꝓpositum. Ad auctoritatē in ꝑnciplo dico q act^{o} dicēdi ꝑtinz ad memoriā. sicut respect^{o} ad fūdamētū. actus aūt itelligendi ad itelligēnam sicut ꝑstituti ini.

UTRUD Actus ſpirādi precēdat actum uolēdi. Dic ꝑmo uidēdū est de terminis 2^{m} de quesito.

Quātum ad ꝑmum quid. s. sit ſpirare ⁊ nelle. Dico q uelle est actus elicit^{o} uolūtatis. quo ipsa uolūtas uult. Spirare autez est ipsa elitio ꝓoris actus Ad cui^{o} euidētiam sciēdum est q uolūtas habet. 4^{or} act^{o}.

Primo eim est actus elicitus. et non ipatus. sicut ille quo uolūtas libē uult suuz obiectum. quia talis elicitur a potētia libera cū sit liber. non ē autē impatus. cū sibipi uolūtas imparē non possit 2° actus ē elicit^{o} ⁊ impatus. sicut act^{o} potētie intellectie quādo mouet a uoluntate 3° ē impat^{o} ⁊ non elicitus. sicut ille qui est executiue potentie mote a uolūtate. Tales eiz potētie ꝑpe non elicūt actus suos. eo q sunt tūseūtes. tū causantur p impium uolūtatis 4° nec ē elicitus nec impatus. sed ē ipsa elitio. utpote act^{o} elitiōis quo elicit suū actū. quia elitio nō elicitur. sed ē illud quo aliquid elicitur. Sed relatio non ẑfert. sed ē rō referēdi. alioquin esset ꝓcessus in ifinitū. Nec etiā ipsa elitio impatur. q̄ ipsa omnē actū uolūtatis aliū ꝑcedit qui. s. dici debeat impatus. Act^{o} autē quo uolūtas impat ꝑcedit impatū. Iste aūt actus. s. ipsa elitio est ſpiratio. Hic eiz ad memoriam fecūdam ꝑtinet dicē actū itelligēdi. uel ꝓducē ꝓbum ꝓ^{m} Aug. de tri. sic ad uolūtatē ꝑtinet ſpirare amorez qui est actus uolendi. Patz ergo quid utrūqz istorū sit.

Nūc uidēdum ē quis istoz actuū sit ꝑor. Et q̄tum ad hoc pono 4^{or} conclusiones.

Prima ē q actus ſpirādi in diuis ſimpl'r ē posterior q̄ actus fecūditatis intellectiue ꝑcedit ꝓ^{m} aliquē ordiem actū fecūditatis uolitum. ergo quocūqz ē posterior act^{o} fecunditatis intellectiue. eodem ē posterior actus fecūditatis uolitie. sed omni pfectiōe ſimpl'r primus ē posterior. ⁊ p ex̄ns actu uolendi. q̄ ⁊ 2° erit posterior actu uolēdi 2^{a} ꝓclusio ē q actus uolēdi ut in supposito ſpūsanctī ē posterior actu ſpirādi. q̄ oīs habitudo presupponit sua extrema. sed uelle ut i tali supposito dicit habitudiem actus uolendi ut ad tale suppositū. ergo ꝑsupp̄onit extremū. Illō autem suppositum ꝑsupponit suum formale

(s. dicē / actu uolendi / s. spirare)

ꝓstitutiuũ quod ē spiratio passiua sitē actꝰ spirādi. ergo actꝰ uolēdi ut in spūsancto presupponit actū spirādi. ¶ Confirmat. quia omne totum ꝑsupponit suas ptes. sed actus uolēdi ut in supposito spūssancti est quoddā totū. cuiꝰ ptes sunt spūssanctꝰ ⁊ actꝰ spirādi. ergo ille ptes ponēs sunt. ⁊ p ꝓns actꝰ spirandi ¶ 3ª ꝓclusio est q̃ actꝰ uolēdi ut i supposito pēis ⁊ filii nō est posterior actu spirādi. quia ante spiratiōem siue actiuā siue passiuā pēis ⁊ filiꝰ itelligūtur ꝓstituti in esse. ⁊ tūc actus uolendi potest eis attribui ¶ 4ª ꝓcluꝰ ē q̃ actꝰ spirādi in creaturis est posterior actu uolendi. et hanc ꝓbo. 4ª. ¶ Prio sic. quā docūq; aliqua duo ita se hnt q̃ posito uno necessario ponit ⁊ aliud. si unū non ē in potestate uolūtatis. nec aliud. si ergo actꝰ spirādi sit por actu uolendi. oportebit q̃ actꝰ spirandi ul' sit in potestate uolūtatis. uel si nō. q̃ eo posito actus uolendi ꝓtingēter ponat. sed utrūq; istoꝝ ē fl'm. non autē actꝰ spirādi est in potestate uolūtatis. qz posito ēmio ⁊ fundamēto uelit nolit. uolūtas ponit. nō posito autē ēmino uelit nolit uolūtas nō potest poni. est eim respectꝰ intrisicꝰ aduenēs. Sequit ergo q̃ si spirare uel spirari sit priꝰ actu uolendi. q̃ ipse actꝰ uolendi non erit in potestate nostra ¶ 2º sic. Omnis relatio ē posterior suo ēmino. sed spiratio actiua ē relatio ēmiata ad actū uolēdi. ergo posterior. ¶ 3º sic. Spirare ⁊ spirari sunt siml' nata. sed spirari ē posteriꝰ suo fundamento quod est uelle. q̃ ꝛc ¶ 4º. qz non repugnat actui uolendi esse sine actu spirādi. ut patz i patre. Repugat autē ul'r actui spirādi eē sine actu uolendi. ergo actꝰ uolendi simpl'r est por. patet etiā minor in creaturis. qz si actus uolendi total'r causat a deo. erit actꝰ uolendi et non spirādi ¶ Sed ꝗ ista instat 4ª. ¶ Prio sic. Habitudo ad intra est por habitudie ad ex̄. sed actu uolēdi deus attigit creaturā. ⁊ p ꝓns habet habitudiez ad ex̄. p spirare solū ad intra. ergo ꝛc ¶ 2º. qz dictū fuit supꝰ q̃ actꝰ dicēdi non solū in se. uerū etiā in supposito pēis ē posterior actu intelligēdi. ergo uidet q̃ uniformiter sit dicēdum de actu spirandi ⁊ uolendi in spūsancto ¶ 3º sic. Naz ꝓpone uniformiter uolūt. q̃ eodē ordine actꝰ uolendi eis cōicat. cum q̃ uelle in supposito spūssancti sit posterius actu spirandi. eodem modo erit dicēdum q̃ uelle in supposito pēis ⁊ filii. ¶ 4º. qz cum uelle sit ꝛcipe actuz uolendi. non est in potestate nostra. sed ꝑducē actū quod idem ē q̃ spirare. ¶ Ad ꝑmū dico q̃ deus eodem actu uult intrisica ⁊ extrinsica. ⁊ ille actus in se ꝑcedit. licz non i habitudine ad extrisica. ¶ Ad 2ᵐ dico q̃ uniformiter ē dicēdum utrobiq; ¶ Dico eim q̃ intelligere ut in supposito pēis ꝑsupponit pēem ⁊ ē posterius ipso dicē. Eodemꝰ dicēdum ē de spūsancto. ¶ Ad 3ᵐ dico q̃ uerus ꝓcludēt si spirare esset ꝓstitutim patris ⁊ filii. Licz q̃ supposita pēis ⁊ filii ⁊ spūssancti eodē ordie actū uolendi habeāt. non tamē eodē ordine addita reduplicatiōe. s. in respectu ad actum spirandi. ¶ Ad 4ᵐ dico q̃ actus uolēdi nō est in potestate nostra p ꝑductiōem. aut spirare sicut pēis ostēsum ē. sed p posse ꝑducē ⁊ posse non ꝑducē. quod non est aliud nisi uirtus actiua uoluntatis.

Distinctio .33ª.

QRLA Distinctionem 33ᵐ Postq̃ uisuz ē de respectib⁹ in creaturis ⁊ in deo q̃tum in se ē. ⁊ de rebus dei ad creaturā. Videndum est de rl'onibus diuis cōparando ad fundamētum. sicut dictū fuit supꝰ in declarando naṫam rl'onis in creaturis. Quero ergo ꝑmo circa hoc istā questiōem Utrū proꝑtas relatiua ⁊ essentia distinguātur ꝑm rōnem ab anima fabricata. q̃ nō. qz ipossibile ē intellectū distinctiōem fabricare iter extrema nisi ea cognoscat. sed intellectꝰ noster diuinitatē siue essentiā non cognoscit. q̃ ꝛc. ¶ Cōtra. qz aliqual'r intelligit ꝑm Aug. q̃. ¶ Dic sunt 4ᵒʳ declaranda. ¶ Primum est. Utrū distinguūtur ꝑm rōem. 2º. Utrum ꝑm rōem facta ab anima. ¶ 3º. qūo ualēt solutiones alioꝝ. ¶ 4º. qūo sancti uidētur eē ad hoc q̃ illa plus q̃ rōne distinguāt ¶ Quantū ad primū dicūt aliqui q̃ illa distinguūtur ꝑm rōem. qz inter illa que sunt penuꝰ idistincta

Q. est uelle

respectꝰ

Q. p. q. 3.

itellect⁹ facit distinctiōem. ⁊ ē nat⁹ adunata distiguere. seo relatio ⁊ essentia sunt huius modi. ergo ꝛc ¶ Sed cōtra hoc arguo 4ʳ. Primo sic. In essentialr ordiatis ĩmoto priori ĩmouet posterius. seo esse ꝑ⁹ rē pri⁹ ē q̄ distingui ꝑ⁹ rem. ⁊ esse ꝑ⁹ rōez ē pri⁹ q̄ distingui ꝑ⁹ rōem. ergo amoto esse ꝑ⁹ rōez amouet distingui ꝑ⁹ rōem. seo esse ꝑ⁹ rōez ĩmouebitur ab essentia ⁊ a relatione ut ē in deo. ergo ⁊ distingui ꝑ⁹ rōez amouetur ab essentia ut ē in deo ⁊ a relatione ¶ 2°. Nulla forma que repugnat alicui fundamento pōt dare esse formale uel suũ effectũ formalem illi fundamēto. quia tale esse non ponit nisi circa pprium fundamētum. seo omnis forma causata a rōne nĩa repugnat deo uel essentie ⁊ relationi que sunt in diuinis. sicut contigens repugnat necessario. ⁊ sic̄ eterno repugnat tēporale. ⁊ sicut enti simplr repugnat ēs ꝑ⁹ quid. ergo nulla distictione itellectus nĩ distinguūtur. ¶ 3° sic. Cuicunq; repugnat sbiectũ repugnat ⁊ eius passio. Is distinctio rōnis ē passio entis rōnis. sicut distinctio realis entis realis. essentie aūt diuie repugnat esse ens rōnis. g ⁊ distingui rōne. ¶ 4° sic. Omnis distinctio specificatur ab extremis. cum non ponatur distinctio essentialis nisi inter essentias. nec specifica nisi inter spēs. sed essentia ⁊ relatio non sunt entia rōnis. ergo distinctio earꝝ nō erit rōnis. ¶ Dico ergo q̄tum ad hoc ppter istas rōes q̄ nulla distinctio rōnis ē ibi. et pōt sic confirmari. Quādocūq; aliquid denomiatur denomiatione extrinsica. sed illud extrinsicũ a quo fit denomiatio sit reale. ⁊ denomiatio erit realis. sicut de⁹ dicitur realiter creator. quia denomiatur a creatione que ē realis in creatura. Si ergo in nobis fit illa distictio realis. dicetur realr distigui denomiatione extrinsica. ¶ Si dicatur q̄ ille rōnes bñ probant illud quod pbant. sed non ꝗ illud qō ponitur. pbāt eim bene q̄ essentia ⁊ relatio ut in se non distinguūtur rōne. hᵒ ē uerꝝ. sed non pbāt q̄ nō. ut i aia nĩa ⁊ ꝑ⁹ conceptum nostrũ. ¶ Istud recte ꝗfirmat ppositũ. quia concept⁹ noster de essentia ⁊ relatiōe nō sunt essentia ⁊ relatio. quia relatio ⁊ essentia sunt eterna ⁊ necessaria illa tēporalia ⁊ ꝗtigen⁹.

¶ Ꝗ. dato q̄ essentia ⁊ relatio ēent ꝗceptus nostri uel ecōuerso. cum isti ꝗceptus realiter differūt ⁊ etiã possunt ab inicem separari. sequitur q̄ essentia ⁊ relatio realr differūt. ⁊ etiã poterūt ab iuicem separari. ¶ Et si dicat q̄ eēn⁹ ⁊ relatio ut i esse obiectiuo anime nĩe distinguūtur. ⁊ non i se. ¶ Istud ꝗcedit qō querit. q; si essentia ⁊ relatio sunt eius dē rōnis i eē cognito ⁊ in se. cum ex rōe sua formali sibi ĩpugnat sic distingui ut ostēsum ē. sibi etiaꝝ illud ĩpugnabit ⁊ in esse obiectiuo. si autez sint alterius ⁊ alterius rōnis. opꝫ dicē q̄ essentia ⁊ relatio in diuis distinguūtur ratiōe. ppter hoc q̄ distinguūtur in itellectu qō uidetur flm ¶ Quātum ad 2ᵐ pncipale ē uidendum. Utrũ illa distinguūtur ꝑ⁹ rōnem tātum ab aia fabricatã. Dicunt aliqui q̄ sic. quia si alia distinctiōe distinguerētur. realiter distinguerent. quia omnis distictio ul ē realis uel rōis ¶ Sed ꝗ hoc arguitur. 4ʳ. Primo logice. 2° naturaliter uel phisice. 3° methaphice. 4° theologice. Logice q̄dem pmo sic. In logica ē ista regula uera. Quādo alcum de alco ꝛc. Hec quedã regula uera ē tam i pdicatis p se pmmodi q̄ i pdicatis 2ᵐ modi. sed non ē uera i pdicatis p accidens. quia nō sequit aial currit. ergo homo currit. tenet g solũ in pdicatis p se. Et rō huius regule ē ista. quia ex quo in pmo° cōuenit. ē de essentia istius. ⁊ p ꝗnis de essētia illi⁹ i quo icluditur. quia omne quod est de essentia iclusi. ē de essentia i cludētis. Patz etiã rō de pdicatis 2ᵐ modi. quia omnis pas⁹ supioris p supi⁹ pōt de iferiori demōstrari. sicut hze. 3. p triangulum de ysocele. Omne autē ōmonstratum de aliquo. dicit p se de i. g ꝛc. Ex illa regula arguit sic ad ꝑpo⁹. et oñdo q̄ relatio nō dicit i pmo° dicēdi p se de essentia. sic. Relatio p te dicit de essen⁹ pᵒ. sed i pmo° dicēdi p se dicit relatio ad aliud. g essentia i pmo° dicēdi p se erit ad aliud. qō ē ꝗ Aug. expsse ut iferius apparebit. Ex pte etiã essentie arguit. Quia essentia i pmo modo ē ad se. sed si dicat de relatione i pmo modo. g relatio ē in pmo° ad se. Eodemmō ex pte 2ᵐ modi. Essentia ē cōicabilis p se 2°. sic oio natural aptitudo dicit ō suo sbo in 2°. si g essētia dicit in pmo° dicēdi p se ōrlone.

¶ 5

ipsa relatio erit cõicabilis in 2°. ¶ Similr arguit ex pte rl'onis. Relatio eim in 2° p se ē incõicabilis. sicut ꝓus dicebat de ꝓicabilitate respcu eentie. Si g eentia dicitur i primo° dicēdi p se de rl'one. uel ecõuerso, sicut relatio ē incõicabilis p se. ita essentia erit incõicabilis ¶ Ista g sic tacta reducuntur ad formam silogisticam. ⁊ adduco hic 4°r silogismos. ¶ Primus ē in primo° 2ᵉ figure sic Nulla pprietas relatiua ē ad se. omne eentiale in diuinis ē ad se. g nullus essentiale in diuinis ē pprietas relatiua. ¶ 2° ē in eodem modo. Nullū essentiale in diuis ē ad aliud. omnis pprietas relatiua ē ad aliud. g nulla pprietas ē essentialis. ¶ 3°. Nullū eentiale ē incõicabile. omnis pprietas relatiua ē incõicabilis in deo. ergo ꝛc. ¶ 4°. Nulla pprietas relatiua in diuis ē cõicabilis. omne eentiale in diuis ē cõicabile. g nullum essentiale in diuinis ē pprietas relatiua. Eodem° pōt argui accipiēdo pdicata que sunt uera de essentia ⁊ ꝛpugnat relationi. sicut esse ī trib° suppositis, esse ē infinitū formal'r, esse ē pfectiōes simpl'r, esse indeterminatū respectu oiuz psonarum. ista omnia ꝛueniūt essentie. ⁊ opposita ꝛueniūt pprietati relatiue. ex istis formentur silli. ¶ Ad ista rndetur 4° ¶ Prio q forma silogistica non tenet in diuis. ¶ Alii dicūt q medū uariatur ¶ Alii q premisse formātur ab itellectu. ⁊ ideo ē ibi aliquid rōnis ¶ Alii autē q pmisse ex natura rei sunt uere. ꝛclusio autez non ¶ Sed isti modi soluēdi non euadūt ¶ Prim° nō. quia si argumētuz fiat in debita forma ⁊ pmisse sunt uere. si negatur ꝛclusio tūc pdit omnis disputatio ⁊ inqsitio silogistica de diuis. qd ē incōueniēs. ¶ 2° etiā non ualz. q mediuz non uariat. pprietas eim accipit 6ᵐ idem. ⁊ essentia similr. ⁊ illa nō sunt noia multipliciā. ⁊ p ꝓns nō ē fall'a i dictiōe nec etiā ex. quia utriūqz accipit sub eadē rōne. ¶ 3° etiā nihil ualet. quia si illa solutio esset bona. cessaret ois inqsitio real' silogistica. naz semp pmisse fiūt p itellectū. ergo ista non erit uera ex natura rei homo ē risibilis. q pmisse formant ab intellectu. ¶ 4° etiā min° ualet. q tūc ex ueris poterit sequi falsum: Nam possibile est esse illud quod ē ex natura rei sine opatione intellectū. cum ergo pmisse sunt uere ex natura rei. cessante actu itellectū. ꝛclusio nō erit uera. quod ē icōueniēs. Omnes etiā pmisse rōnes possūt ꝛfirmari p silogismū expositorium ubi cessant alique de istis cauillationibus. sed q de hoc in 8ᵃ distictione satis dictū ē. ideo p nūc dimitto. ¶ Nōfirmatur etiā p locū a diffinitiōe. quia quecunqz sunt idem diffinitione. qcquid pdicat de uno ⁊ de alio. ⁊ quicquid unū ꝛuenit ⁊ alteri. sed multa sunt que dicūtur de essentia ⁊ nō de pprietate. g ꝛc. ¶ 2° naturalr arguo 4ᵃ sic. accipiendo regulā in phia p se notam. Quādocūqz aliquod suppositū pducit aliud p pncipium quod ē in eo formal'r. impossibile ē q illud pncipiū sit repugnās pducēti, hec ē p se manifesta. quia tūc non esset in eo. sed pz pducit filiū p pncipiū formale quod est in eo. s. p essentiā. g pzi non repugnat essentia. sz pzi ꝛpugnat filiatio. g essentia ⁊ filiatio nō sūt idem omnibus modis. ¶ 2°. Quādocūqz aliquod suppositū pducatur formal'r p aliquē ēminum qui ē formal'r ī eo. impossibile ē q ille ēminus repugnat pducto. sed filio pducitur p essentiā. non solū sicut p pncipiū pductīm. sed sicut p ēminum formalē gnationis. ergo impossibile ē q essentia repugnet filio. pserim cū p eam pducatur tāq p illud quod ē in eo formal'r. Nōstat autē q pīnitas repugnat filio. g pīnitas ⁊ essentia non sunt idē oibus modis. ¶ 3° sic. Quādocūqz ē aliquod fundamētum quod potest esse sine aliquo respectu. ille respectū non ē sibi omnib° modis idē. ista patz. quia ex h° pbatur materia distingui a forma. ⁊ locus a locato. sed essentia inuenitur in aliquo in quo non ē pīnitas. g ꝛc. ¶ 4° sic. Impossibile ē q in aliquo sit formal'r carentia sui ipius. sed diuina essentia in psona filii carz pīnitate. ⁊ illa carētia ē in ea formal'r. ergo si esset omnib° modis idē pīnitati essentia ī filio haberet carētiam sui. ¶ 3° arguo metaphi°ᵉ 4ᵃ. Primo p relatiue opposita. ⁊ hoc pmo sic. Relatiua oppositio semp ē ad distinctū aliquo°. quia ē ad aliud. sed eentia ⁊ pprietas sunt ad aliud aliquo°. q essentia ē fundamētum rl'onis. fundamētū inqtum fundamētum ē alteri° fundamētum. ergo

fundamētum est rō reū. Similiter omne
pnapiū est alterī pncipiū. essentia aūt dīna
est pricipium gnatiōis. Simil'r 2°. Eentia
ē ēminus. ēmip aūtē ingtuz ēminus est rō
reū. simil'r eentia ē cōis. relaō ppria que ad
iuicem dicūtur. 2° ostēditur illud idem p
naīam ǝrietatis. Impossibile ē q ǝria sint
in eodē bm idem. idem eim ⁊ diuersuz sunt
ǝrie opposita. idētitas autē ꝓuenit psonis bm
eentiam. diuersitas bm relatiōem. g eentia
⁊ rl'o aliquo sunt non idē. Eodem argui
tur de uno ⁊ multo. Persone sunt unum in
essentia ⁊ multe in pprietatib. illa aūt sunt
ǝria. simil'r de ꝓformitate ⁊ difformitate.
Sil'r. 4° de ꝓuemētia ⁊ repugnātia. 3° ar
guitur illud idē ex priuatiuoꝝ oppositione.
Impossibile est priuatiue opposita oīno eidē
bm idē simul ꝓuenire. sed opposita ꝓuatie cō
uenūt essentie ⁊ rl'oīn. ergo essentia ⁊ relaō
non oībus modis sunt idem. Minor patz
4°. Primo. quia relatio ē pncipiū distincti/
uum. essentia pncipiū ꝓueniētie. 2°. psone
p ppetates opponūtur. non p essentiam. 3°.
Essentia est communis. relatio non. 4°.
Essentia ē pncipiū fundamētale ꝓstitutīm.
relatio formale tātum. 4° ostendit ppositum
p naīam ǝdictiōis. quia impossibile est
ǝdictoria omnino de eodē dici. sed mlta ex
trema pluriū ǝdictionū dicūtur de essentia ⁊
relatiōe. ergo necessario essentia ⁊ relatio nō
sunt ommib modis idem. Maior uidet p
se nota. Minor ostendit. Primo. q eēn
dicit de filiatiōe. pnitas non. 2°. eentia ē
in spūsancto. pnitas non. 3°. essentia est
pfectio simpl'r. pnitas non. 4°. essentia ē
ifinita. pnitas non. ⁊ sic de alīs. Cōfir
matur. p pmum pncipiū ꝓplexū non ꝓuenit
idē ommib modis affirmare ⁊ negare. Et si
ponat q illud pncipiū teneat in diuīs quod
est p se notū. habet necessario ppositū ꝓce/
dere. Quātum ad 3m pncipale. uidēde sūt
ue diuerse. p quas aliqui pdictas rōnes eua
dere conant. ⁊ q2 totuz pondō oium rōnum
reducūtur ad ǝdictiōem. hinc est q illi dicere
conātur. Aliq eim solūt p itellectū deficiē
tem. Aliqui autē p intellectū excedētem. q2
scilz itellect diuin ab eterno fabricauit illā
distinctiōez. Aliq autē p distinctiōez potētialē.
q2 ab eterno fuerūt in potētia ad distinctiōez.
Aliqui autē p distinctiōem uirtualem. Isti
modi non ualet. prim non. q2 illud quod
est p intellectū deficiētem nō fuit ab eterno.
sed omnia ǝdictoria saltē ml'ta dicta fuerūt
de rl'one ⁊ essentia ab eterno. nam ab eēn o
essentia fuit in filio. ⁊ nō pnitas. g uidetur
q illud nō sufficiat. 2° non ualet. quia qō
uidetur intuitie nō saluat p respectū rōis ab
aia fabricatū. sed itellect diuin has ǝdicti
ones uidet ituitiue. 3° etiā nō sufficit. quia
ǝdictio actualis nō pōt saluari p illud quod
est potētiale. Illō eiz quod ē i actu nō pōt eē
rō eius quod est i potētia. sed illa ǝdictio est
actual'r in deo. ergo nō saluat p potentiale.
4° nō ualz. q2 illa ǝdictio que ē in aliquo
formal'r. nō saluat p illud qō est uirtual'r i
illo. sed illa ǝdictoria sunt in deo formal'r.
ergo ⁊c. Uidētes autē posteriores q isti
nō saluāt. rōnabilius dicūt. Saluāt eim illa
ǝdictoria dicta de essentia ⁊ rl'one. ppter nō
idētitatē ꝓuertibilitatis. Dicūt eim q eēn
⁊ relatio nō sunt ꝓuertibilia. ⁊ ppter hoc nō
sunt idē ꝓuertibil'r. ⁊ ppter hoc saluatur.
Alii autē dicūt q saluatur ppter nō idēti/
tatem adequatōis. Dicūt eim q illa nō sūt
adequata. Alii autē dicūt q relatio aliquid
ꝓnotat. quod nō ꝓnotat essentia. ꝑdeo aliq
dicūtur de rl'one que nō dicūtur de essentia.
⁊ ecōuerso. Alii autē dicūt q relatio potest
dupl'r accipi. uel ut cōpatur ad essentiā. ⁊ sic
nulla distinctio. uel ut cōpatur ad oppositū. ⁊
sic distinguitur. ⁊ ut sic multa possunt dici ō
ea que repugnāt essentie. ⁊ ecōuerso. Iste
solutiōes sunt magis rōnabiles q prime. ⁊
hoc est. q2 ꝓcedūt ppositum saltē implicite.
Prima uidetur ꝓcedere q sit aliqua nō idēti
tas ex natura rei. ⁊ pbo euidēter q ex iā se/
quatur formalis distinctio sic. Quecūqz sūt
idem diffinitie sunt idē ꝓuertibil'r. sed eēn
⁊ ppetas p te nō sunt idē ꝓuertibil'r. g non
sunt idē diffinitie. Maior ē manifesta per
locū a diffinitiōe. equalis eiz ābit uidetur.
2° etiā ꝓfirmat quod itendim. quecūqz
sunt idē nō adequate. nō sūt idē oib modis.
q eim aliquid excedat seipm nō capit itelle/
ctus. sed illa sunt huiusmodi. seqtur ergo
distinctio formalis ut pus. 3° etiā concedit.

q2 omne defficiens ē ex ipsore & p gns omne ꝑd ō q defficere

q2 quod nidet pnytme ē eam ipsm alq reale. quod m ꝑm ee nō dependet adimpmuo

primo

2m ergo

3m ergo

4m ergo

3 arl

d. 8. q. 3. a. 2 le. 2.

ut q nō/nō

Nam ꝓnotare ⁊ nõ ꝓnotare sunt uere extrea ꝑdictionis. aut ergo sunt fabricata ab aia. ⁊ tũc p illa nõ saluãtur ꝑdictoria realia. uel sunt ex nata rei. ⁊ tũc hẽt ꝓpositũ. s. q eẽntia ⁊ relatio nõ sunt omnino idem. ¶ 4ª non ualet qꝛ rl'oni cõpate ad essentiã ⁊ ad oppo/ situm ꝓpetũt extrema ꝑdictiõis. sed extrea ꝑdictiõis nõ possunt cõpetere omnino eidez. ergo relatio ut compata ad oppositũ. ⁊ eadez relatio ut compata ad essentiã nõ erit oibus modis idem. quod maius ẽ incõueniens q̃ ỏ essentia ⁊ de rl'one ¶ Arguo ergo in forma sic. Omnis relatio uel ꝓprietas compata ad oppositus est incõicabilis. nulla relatio uel ꝓprietas compata ad essentiam ẽ incõicabi/ lis. ergo nulla ꝓprietas compata ad oppositum est ꝓprietas compata ad essentiam.

¶ Dico ergo q aliqua non idẽtitas est necessario ponẽda ex natura rei inter essentiam ⁊ rl'onem. si ꝑmum pricipiũ ꝓplexũ debeat uerificari. Verũ est tamẽ q aliqui non multũ intellectu uigẽtes. negãt illud in diuis. ꝓtra quos non est disputãdum. quia nihil notꝰ ꝑ eos potest accipi. Si eim uex dicãt. possumus dicẽ q deus est trinus ⁊ nõ trinꝰ. ẽ unꝰ ⁊ non unus. ifinitꝰ ⁊ non ifinitꝰ ¶ Nunc ẽ theologice ꝓcedẽdum in ꝓbando ꝓpositus. et ad hoc reducitur. 4ᵐ ꝑncipale in ista qõne ꝑtractãdum. s. ostendẽ q hec opinio ẽ de itentione sanctoꝝ. ⁊ marie Aug. i libꝰ de trin. Prima auctoritas est. 7ꝰ de trini. Si eẽntia est ad aliud. iam essentia non est essentia. Ex hoc arguitur sic. A quocũqz remouetur supius ⁊ inferius. sed esse ad aliud est supꝰ ad pẽnitatẽ. ⁊ ẽmouet ab essentia. ergo pẽnitas ⁊ relatio ẽmouebũtur ab eẽnª aliquo. ¶ Si dicat q ad uerificatiõez dicti beati Aug. sufficit distinctio rõnis. ⁊ p q̃ñs non opꝰ ex illo dicto arguere distinctiõem ex nata rei. ¶ Cõtra. quia aut locutio sua ẽ uera realiter. ⁊ tũc habet ꝓpositũ. si autẽ solũ p opꝰ rõnis. remoto ope rõnis hec esset falsa. eẽnª non est ad aliud. ⁊ eius opposita uera. ⁊ ita essentia non erit essentia circũ scripto ope intellectꝰ ¶ 2ª auctoritas beati Aug. ẽ etiaz 7ꝰ de trini. ubi dicit q absurdũ est ut sba dicatur ad aliud. sed quãdocũqz sunt aliqua omnibꝰ modis idẽ ex natura rei. unum sine absurditate de alio dicit. Relinquitur ergo ꝓclusio intẽta ¶ 3ª auctoritas ẽ in eodez 7ꝰ Eo filiꝰ quo ꝓbum. ⁊ eo ꝓbum quo filius. non eo ꝓbum quo sapia. qꝛ ꝓbum non ad se dicitur. sapia autẽ ad se dicitur. sz eo sapientia quo essentia. eo ergo modo q ꝓcedit q ꝓbum est filiꝰ. ⁊ sapia essentia. negat sapiẽtiam esse filiũ. ⁊ sic essentiã esse filium. ¶ 4ª auctoritas ẽ ibidẽ. Non aliud ẽ deo esse ⁊ sbsistere. sed aliud est deo eẽ ⁊ pẽem eẽ. sed eẽ ⁊ sbsistẽ ꝑᵐ omnes adminꝰ distinguũtur rõne. ergo ꝑter opatiõem itellectus ꝓcedit q deo eẽ ⁊ pẽem eẽ non sunt idem. ¶ Istud ꝓfirmat p. 4ꝰ regulas eiusdez beati Aug. in libro de trini. positas. ¶ Pria 6ꝰ ỏ trini. In creaturis omne quod nõ ꝑᵐ sbam dicit. ꝑᵐ accidẽs dicit. in deo nõ. qꝛ nihil i ỏo ꝑᵐ accidens dicitur. ⁊ tamen non omne ꝑᵐ sbam dicit. Ex hoc arguit. Quecũqz sunt idem omnibꝰ modis. si unũ dicitur ꝑᵐ sbaz. ⁊ aliud. si ergo essentia ipsa ⁊ relatio sint idem omnibꝰ modis. sicut essentia dicitur ꝑz sbam. non apparet rõ quare relaª non dicat. ¶ 2ª regula est in. 5ꝰ. Quecũqz dicũtur singulariter de diuinis ꝓnis. nullꝰ dicũtur ad se. sed ad aliud. uel ad seiuicẽ. rl'ões autẽ sunt ea que dicũtur de diuinis ꝓnis singulariter. ergo nullꝰ sunt ad se ¶ 3ª regl'a est. q noibus que relatiue dicũtur. no significatur sba. Tũc sic. Quecũqz sunt oibus modis idem. quicqd sigficatur p unũ ⁊ per aliud. sed essentia ⁊ relatio sunt buusmõi. ergo nomẽ rl'onis significat sbaz. ⁊ ecõuerso ¶ 4ª regula est. 7ꝰ de trini. Quod relatiue dicitur est aliquid excepta rl'one. sic g patet q illa fuit uera opinio beati Aug. ¶ Confirmatur etiã ista opinio ex solutione duoꝝ erroꝝ. ⁊ ex euacuatiõe rõnum que fiebãt p illis. Fuerũt eim duo errores ꝑ trinitatem. Unus erat i suphabũdantia. s. Arrii. Alius i defectu. s. Sabellii. Arguit ergo ꝑmo p sabellio sic. Persone diuine aut se totis sũt idem. aut se totis nõ sunt idẽ. aut aliquo sũt idem. ⁊ aliquo nõ idem. si ꝑmoꝰ. ergo i nullo distinguũtur. qꝛ que se totis sunt idẽ. penitus sunt indistincta. si se totis sunt nõ idem. illud ẽ absurdũ. Relinq̃tur ergo 3ꝰ modꝰ. s. q aliquo sui ꝓuemãt. ⁊ aliquo distinguũtur.

q̃ ẽ ro ut ad oppoꝝ ẽ ue mdmꝫ q̃ ut ad oppoꝝ ab eẽ. q̃ ut mdis q̃ ab eẽ.

Theologice 4 Dare

⁊ p ꝓñs habetur ꝓpositū ꝙ ī ꝑsona est aliq̃d quo ꝓuenit. ⁊ aliquid quo distinguitur. ¶ Si dicatur ꝙ se totis sunt idem. nullꝰ pōt negare q̃n pater ⁊ filius essent idē ī paternitate. ¶ Cōfirmat. Aut pater est pater eo q° deꝰ. aut non. si non. habet ꝓpositū. si sic. g̃ sicut deitate est oīno idem cum filio. ita pnitate quod est error Sabellii. ¶ Pro Arrio autē arguitur sic. Uel ꝑsone se totis distinguūt. uel non. si sic. tūc sequit ꝙ ꝑsone sunt ꝑmo diuerse. ⁊ p ꝓñs alius deꝰ pater. alius filius. aliꝰ spūsanctꝰ. ꝓbo sicut paternitate pater distinguit. ita deitate. ⁊ p ꝓñs sicut ī pnita/te est pater distinctꝰ. ita in deitate. ⁊ sic nō eadem deitas. ¶ Si dicas ꝙ non se totis. sz aliquo ⁊ aliquo non. habetur ꝓpositū. ¶ Cōfirmatur sicut ꝓus. Quia aut eodem pater est pater ⁊ deus. aut non. si eodem cū pnita te pater distinguitur a filio. ergo ⁊ deitate. si non. habetur intētum. ¶ Nūc g̃ ꝓcedēdum est ꝙ aliqua non idētitas sit iter illa que sūt ifra eadē ꝑsonā. patz ex natura rei ꝑ sentētiā Aug. ¶ Sed ꝓtra ꝓclusionem ꝓbo. Quia ita simplr simplex est ꝑsona sicut essentia. g̃ eque una ⁊ tanta idētitate eadem. silr eque singularis. ⁊ de multis talibus arguitur. ¶ Dico sicut dixi distinctiōe 8ª ī materia de attributis. posita plalitate non seqtur ꝓpositio. Unde facio ꝓsimile argumētum. Ita simplex est trinitas sicut essentia. ergo sicut essentia est una totalr. ita trinitas ꝑsonaꝝ. non sequit sicut patz. ¶ Ad argumentū pz.

Trū eēntia ⁊ ꝓprietas distiguūtur ꝑm rōem formalem non fabricatam ab intellectu. ꝙ non quia omnis ratio est fabricata ab anima. ¶ Contra. q̃a relatōis rō est diffinitō que est ex aiam. sed distinguit diffinitione. g° ꝛc. ¶ Hic introducit unus modus dicendi tenēs ptem affirmatiam. sed tamē addit ꝙ non est nisi una formalitas uel rō formalis. saluat tamē oia que adducūtur cōtra alios p defectū alicuius modi idētitatis. ¶ Cōfirmat. q̃a nescierūt uidere isti de isto mō tenendo ꝙ sint ibi extrema ⁊ distincte rōnes formales ⁊ q̃ditatie. q̃n oia que adducūt de simplicitate diuina cōcludant cōtra eos si ponerētur. ¶ Apparet aūt mihi ꝙ ꝓtra istū modū dicēdi sint oia incōuenientia que uitare intendit. Nam ꝓpter hoc ponitur ille modus ut uitetur illa opio que est de distinctōe rōnis. q̃a ꝑm illā non possunt saluari cōtradcōria que dicūtur de istis. s. de eēntia ⁊ relatōe. Tūc eodem mō Arguitur ꝓtra istuz modū sicut ꝓtra illū aliū de distictōe rōnis fuit argutū. ꝙ. s. non possunt ꝓtradcōria saluari. Ꝓ ꝓtra illū modū Arguo ꝑmo accipiēdo ꝑmū ꝑncipiū cōplexū. eidē ꝑm idem non ꝓuenunt extrema ꝓtradcōis. accipiendo idē ꝑm idē oībus modis. sed eēntie ⁊ relatōni ꝑm rōnes suas q̃ditatias applicāt extrema cōtradcōis. g̃ ñ habēt eandē rōez formalē q̃ditatiaz. mā. pz. mi. ꝓbat. q̃a ī rōe q̃ditatia eēntie includitur esse ad se. in rōe diffinitia relatōis eē ad aliud. g° distiguūtur ꝑz suas rōes diffinitias. ¶ Sed dicit ad hoc ꝙ lz de eadē diffinitōe oībus modis eadē non possint extrema ꝓtradcōnis uerificari. tamē de eadem diffinitōe non oībus modis eadem. non ē inōuenīēs ea uerificari. ¶ Sz ꝓtra hoc Arguo quadrupliciter. ꝑmo sic. quandocūz applicāt extrema cōtradcōis ad rōnes formales nudas añ oēm modū. oz ꝙ in rōibus sit distinctio ut ꝓcedant modū. sed extrema ꝓtradcōis applicāt q̃ditatie rōi eēntie ⁊ q̃ditatie rōnis relatōis añ oēz modū. g° in ipis q̃ditatiuis rōnibus est non idētitas. minor pz. q̃a diffinitia rō eēntie est ad se. relōnis aūt rō est ad aliud. ¶ Secūdo sic. quecūz distiguūtur formaliter distiguūtur a ꝑori. sed relaꝰ ⁊ eēntia distiguūtur formaliter. g° distiguūtur a ꝑori. sed distinctio ꝑ quēcūz modū est a posteriori. g° distinctio ꝑ modū non saluat. ¶ Tertio. q̃ncūz extrema ꝓtradcōnis applicant alicui ꝑ aliquo signo. ipossibile est ꝙ saluetur illa cōtradcō ꝑ aliquo posteriori uel ꝑ aliq̃d adueniens in signo posteriori. illa de se ē manifesta. ¶ Sed esse ad se ⁊ non esse ad se sūt extrema talia ꝓtradictionis. que applicantur rōibus formalibus eēntie ⁊ relatōis añ oēm modū qui sequitur rōes formales. g° p istas non potest saluari. ¶ Quarto. impossibile ē ꝙ ꝑmū fūdamētū utriusz extrēi ꝓtradcōnis sit idē ꝑ illo significato ꝑ quo applicāt sibi extrema. sed ꝑma fūdamēta istius ꝓtradcōis

esse ad se ⁊ non esse ad se sunt rōes diffiniti
ue eēntie ⁊ relationis. g° p illo significato p
quo applicantur extrema non sunt idem. g°
ꝛc. ¶ Secūdo pricipaliter Arguit sic. omis
distinctio formalis specificatur a suis princi
pijs distictiuis. sed illa dicitur distinctio for
malis. g° specificatur a principijs distinctis
formalibus. ⁊ p ꝓns illa distinguūt. illa aūt
sunt rōes q̄dditatie. ¶ Tertio sic. impossibi
le est q̄ de aliquo subiecto aliquid negef nisi
sit in illo subiecto ratio formalis negandi.
sed de essentia negatur esse ad aliud. g° ē rō
in ea istius negationis. illa aūt non potest eē
ratio formalis paternitatis. ergo ꝛc. ¶ 4°
sic. Q̄ncūꝫ sunt aliqua duo que hnt eandem
rōnem diffinitiam. quicq̄d dicitur in quid ō
uno ⁊ de alio. ista statim pz. q̄a nihil dicitur
in quid de aliquo nisi p rōem diffinitiuam;
p̄dicata enim q̄dditatia sunt p̄dicata diffini
tia. sed p te essentia ⁊ relatio hnt eandem dif
finitōem. ergo quicq̄d dicitur in q̄d de uno
⁊ de alio dicetur. illud aūt est falsum. q̄a mlt
a p̄dicata q̄dditatiua dicūtur q̄dditatiue de
essentia que non dicūtur de relatōe. sicut di/
ctum est. ¶ Cōfirmaf ista argumenta quar
ti. uia. s. diffinitōis. diuisionis. oppōnis. ⁊ de
monstratōis. Per uiā diffinitōis pz. quia nō
eadem p̄dicamēta quidditatiua dicuntur de
utroqꝫ quidditatie. sicut dictuꝫ est. ¶ Secun
do p uiam diuisionis sic. q̄ncūqꝫ aliquod cōe
diuiditur p dīas quidditatiuas oppōitas. q̄c
quid cadit sub altera dīarum habet aliquaꝫ
diffinitōem ab eo quod cadit sub oppositis.
sed ens diditur p absolutum ⁊ respectiuum
Cōstat aūt q̄ eēntia cadit sub absoluto. rela°
aūt sub relatio. ergo diffinitio relationis ne
cessario est alia a diffinitōe essentie. maior ē
mānifesta ⁊ p se nota. quia uariata altera dīa
rum quidditatiarū uariatur diffinitio.
¶ Tertio p uiam oppōis. quia nulla diffinitio
quidditatiua ⁊ formalis. ⁊ cum hoc irresolu
bilis pōt rōes oppositas ꝓprehendere. sed eē
ad se ⁊ ad aliud sunt rōes oppōite. ergo dif
finitio essentie non potest eas ꝓprehendere.
¶ Quarto p uiam demostrationis. q̄ncunꝫ
aliqua sunt idem diffinitione. quicq̄d est de/
monstrabile de uno ꝓpter quid ⁊ de alio. sz
demo nstratur aliquid ō diuina essentia q̄ō
non demonstratur de relatōe. ergo non sūt
idem diffinitiue. maior ē manifesta. quia dif
finitio est mediū. ubi ergo eadem diffinitio
ibi idē mediū. ⁊ p ꝓns eedē cōclusiones ꝓclu
derentur. minor pz. quia infinitas cōcabili
tas ⁊ multa talia pnt demonstrari de eēntia
⁊ non de relatōe. ¶ Dico ergo mot° ex istis
tanq̄ ex illis que cōuincūt. ⁊ motus ex dictis
docto. nostri q̄ ut mihi apparet aliter non
pnt saluari. dico q̄ necessario est ponenda di
stinctio inter rōes quidditatiuas eēntie ⁊ re
lationis. illa aūt distinctio dicitur quiddita
tiua quia inter rationes quidditatiuas sed
specificatur ⁊ explicatur p hoc. s. q̄ aliq̄d di
citur in pmo modo dicendi p se de uno quod
non dicitur de alio. ¶ Sed ꝓtra instaf qua/
druplicter. Primo sic. quicquid aliquib° cō
uenit ex rōib° fozalibus eoꝝ simpliciter eis
ꝓuenit. sed distinctio ꝓuenit eis ex eoꝝ rōni
bus formalibus. ergo simpliciter erunt di/
stincta. idem aūt ꝑm quid. ¶ Secūdo sic
quecūqꝫ ꝓueniunt a priori. principaliꝫ con
ueniunt q̄ que a posteriori. sed distinctio eis
ꝓuenit a priori. quia p rationes diffinitiuas
idētitas a posteriori. quia p regalitatē ul' in
finitatem que sunt modi posteriores. g° ꝛc.
realitatem
¶ Tertio sic. quecūꝫ p̄dicantur de se inuicē
in abstracto. illa eandem diffinitōem habent
sed ista est uera p̄dicatio paternitas est essen
tia. ergo diffinitio unius est diffinitio alte/
rius. ⁊ p ꝓns diffinitione non distinguūtur
¶ Quarto sic. a quocūꝫ simpliciter negaf diffi
nitio una ⁊ diffinitum simpliciter. sed a diffi
nitione paternitatis negatur diffinitio essen
tie. g° ab essentia simpliciter negabitur pa/
ternitas. ergo essentia non erit paternitas
¶ Ad primum dico q̄ dupliciter po/
test aliquid ꝓperere alicui ex ratione sua for
mali. uel quia est de rōe eius diffinitiua. si/
cut aial est de rōe diffinitiua homis. ⁊ sic ue/
rum est q̄ tale ꝓuenit diffinito simpliciter.
Alio modo q̄ sequatur rationem formalem
sic intelligendo. non oportet q̄ homī ex sua
ratione formali ꝓueniat sibi nō risibilitas i
aliquo sig[illegible]. non tamē dicitur non ri/
sibilis simpliciter. sic est de distinctione res/
pectu relationis ⁊ essentie. ¶ Ad. zm cōcedo
q̄ essentia ⁊ relatio a pori distiguūtur. ⁊ so/

//Oppio

lum sunt idem a posteriori. unde non habeo p̄ inconuenienti q̄ aliqua que cōueniūt a po/ri alicui non sint tanta q̄ta sunt illa que cō ueniunt a posteriori. Unde licet eis disti ctio ꝓueniat a priori. non tñ sequit q̄ sit tan ta q̄ta est idētitas que eis cōuenit a posterio ri. sicut non risibile p̄ius ꝓuenit hoi q̄ risibi le. ⁊ tñ magis simpliciter loquendo hō ē risi bilis q̄ non risibilis. imo est risibilis simpli citer. sed tamē non risibilis cum modificatōe sic ista cōueniūt simpliciter. sed tñ distingui tur cū modificatōe. Si dicas q̄ saltē prin cipalius. dico q̄ non sequitur. quia que a po steriori ꝓueniunt sunt sepe principaliora.

Ad 3m dico q̄ maior est abstractio quiddita tis eēntie ⁊ relatōnis q̄ sit eēntie ⁊ relatōnis Unde licet ꝑpter maiorē abstractōem quid ditas essentie poterit negari a quidditate re latōis. tñ essentia non negabit a relatōe.

Ad 4m dico q̄ diffinitio plus abstrahit iter dum q̄ diffinitum. ⁊ rōe huius diffinitio ne gabitur a diffinitōe. ⁊ tñ non diffinitū a dif finito. sic in ꝑposito de essentia ⁊ relatōe.

Intelligēdū est ergo ad euidētiā istoꝝ sicut dictū fuit hoc anno sepe q̄ aliqñ fit abstra/ctio p nomia p̄maꝝ intentōnū. ⁊ isto mō nū q̄ fit tanta abstractio q̄ eēntia neget a relati one. imo semp essentia est relatio ⁊ ecōuerso Similiter stādo infra illa nomia. semp diffi nitio dicitur de diffinito. sicut cum dico albe do est color. Aliqñ aūt fit abstractio p noia secūdarū intentionū. cuiusmōi sunt quiddi/tas diffinitio ⁊ talia huiusmōi. ⁊ ista est ma ior q̄ ꝑ abstractio. ⁊ rōe hꝰ qō p̄ius nō po terat negari nūc potest. unde ista pōt negari diffinitio essentie ē diffinitio relatōis. ⁊ econ uerso. ⁊ similiter de quidditate sicut patz in exemplo de diffinitōe ⁊ diffinito. nam licet albedo sit color tamē diffinitio albedinis ñ est diffinitio coloris. nec quidditas albedis est quidditas coloris. sic dico in ꝑposito.

Sz hic occurrūt diff. Prima quid ē illa disti ctio quam ponis. utrum sit eis aliquid appo situ. Dico q̄ est respectus fundamentalis non actualis. unde distinctio illa non est eis aliquid appositum nisi talis bitudo. Se/cūda diff. utrum talis distinctio sit positiua. Doctor noster uidetur uti ista negatiua sunt non idem. ego ꝛcēdo distinctōnem non actu alem sed fundamentalem. non suppositorum uel rerum. sed p̄cipue ipsarum quidditatum ⁊ diffinitōnum. Tertia diff. est utrum sit ꝛcedendum q̄ sit distinctio ꝑm quid uel sim pliciter. Dico q̄ dicēdū est ⁊ concedendū q̄ sunt distincta ꝑm quid ⁊ non simpliciter.

Ad cuius euidentiam est sciendū q̄ p̄dicatio de distinctōe equipollet p̄dicatōi de negatōe idētitatis. Regula aūt est in logica q̄ ad ue/rificatōem uniuersalis oportet q̄ oēs eius singulares sint uere. ad falsitatē aūt sufficit falsificatio unius p̄ticularis. Indefinita ue ro ex uno uerificatur p oēs aūt falsificatur ita q̄ opposito modo se habet ad uniuersalē essentia aūt ⁊ relatō in omnibus sunt idem in uno aūt tantū sunt non idē. ⁊ iō dicendū est q̄ distinguunt ꝑ quid. Quarta diff. utrū illa distinctio hēat extrema. Dico q̄ ap paret mihi ꝓtradictio ponere distinctionem sine extremis. sed tñ illa distinctio nō refert ad extrema simpliciter sūpta. q̄a simpliciter hoc est hoc. sed ad modū extremorū. s. forma liter tm. Ad argumētū p̄z.

Q. 3m

Ut rū relatō diuina ultimate ab stracta p̄dicet de eēntia dina. q̄ sic. q̄a unū p̄dicatur de alio idē tice. sed talis p̄dicatio est extrēo rū abstractorū. ergo ꝛc. Cōtra ultiate absolutū non ē ut sic nisi ipmmet. Dic sunt duo uidenda p̄mu de quesito. 2o hoc idē de attributis. Quantū ad p̄mū dicūt aliqui q̄ sic. q̄a p̄dicatio idētica non fit nisi i abstracto. ista p̄dicantur de seinuicē idētice sequit ergo q̄ in absoluto. Sed contra arguo quadrupliciter. Primo sic. illud qō ꝓuenit alicui in ultimata abstractione. ꝓueni tibi ex sua rōe formali. q̄a ultimata abstra/ctione depuratur rō formalis ab oio alio. ⁊ ipsamet remanet. q̄a a sua re rōe formali nihil pōt abstrahi. sed p̄ñitas absoluta ulti mata abstractione non ē eēntia. maior est de clarata. Nā si aliq̄d aliud remaneret p̄ter su am rōem formalem tūc posset ulterius illa rō formalis abstrahi ab illo. ⁊ p̄ñs p̄ma ñ erit abstractio ultiata. minorem ego p̄bo. q̄a quicq̄d ꝓuenit alicui ꝑm suam rōem formalē

abstracto

q̄ est ultima abstractō

abstracta

ꝓuenit hñti illam rõem. eadem aũt rõ diffi/
nitiua ⁊ formalis inuenitur in relatõe dina
ut relatio est. uel in paternitate dina ut pã/
nitas est. ⁊ in pãnitate creata q̃a uniuoce p̃
dicatur. ergo rõ formalis paternitatis que
est in creata esset eadem essentie diuine.
¶ Secũdo sic. q̃ñcũz aliq̃d cõuenit alicui in ul
timata absolutõe ꝓuenit sibi reduplicatiue.
q̃a reduplicatio est nota p̃scisionis. sed per
te pãnitas in ultimata abstractione sumpta
est eẽntia. ergo pãnitas inq̃tum paternitas.
⁊ p ꝓñs omnis pãnitas. ¶ Tertio sic. si pa/
ternitas in ultimata abstractione est essen/
tia. aut inq̃tum pãnitas. ⁊ sic qõ prius. s. oís.
aut inq̃tum hec. sed rõ hecceitatis est ex rõez
pãnitatis. ergo ꝑm suam rõem formalẽ precise
ꝓse acceptam non est essentia. ¶ Quarto
sic. q̃ñcũz aliquid accipitur in ultimata ab/
stractione accipitur formaliter. ⁊ quicq̃d est
ut sic est formaliter. Sed si ꝓprietas ⁊ rela°
accepta in ultimata abstractione est essentia.
ergo ẽ formaliter eẽntia. qõ ipsi negant. Sõ
dico q̃ non oportet ponere necessario q̃ illa
accepta in ultimata abstractione unum p̃di
cetur de alio. ¶ Et cõfirmo p dicta docto. ⁊
p dicta eoꝝ. sic. q̃ñcũz aliqua ita se hñt q̃ diffinitio unius non est diffinitio alterius: hec
diffinitio non est illa. sed p doc. ⁊ p te diffini
tio relatõis nõ est diffinitio essentie. Unõ di
cit doctor. si diffiniretur relatio. non assig/
naretur illa diffinitio que assignaretur eẽn
tie. maiorem ego ostendo p ꝑmũ pricipium
cõplexum. si enim non est uera sequitur q̃ ꝑ
eodem indistincte cõtradictoria dicantur. q̃a
sit diffinitõ eẽntie. a. diffinitio relatõis sit. b.
Tũc sic. idez omnino est p te. a. ⁊. b. uel saltez
unuz de alio p̃dicatur ut sic acceptũ. Arguo
ergo sic. b. nihil aliud est nisi diffinitio rela/
tõis. sed. a. p te est. b. ergo. a. que erat diffini/
tio essentie est diffinitio relationis. Si enim
a. est. b. ⁊. b. est diffinitio relationis. relinquit
q̃. a. est diffinitio relationis. q̃d tamẽ ipsi ne
gant. Sequeretur eni q̃. b. eẽt diffinitõ rela/
tionis. ⁊ non eẽt diffinitio relatõnis. que sũt
cõtradictoria. ¶ Dico ergo q̃ aliqua abstra/
ctio est in qua unum nõ p̃dicatur de alio.
¶ Intelligendum tamẽ hic. q̃ oportet ima/
ginari quattuor signa. primũ i quo relatõ
est relatio ꝑm quidditatem suam. ⁊ sic respi/
cit fundamẽtum in cõi. ¶ Secũdũ est signũ
in quo pãnitas est hec ut sic respicit hoc fun
damẽtum. ¶ Tertiũ signũ est in quo pãni/
tas est non solum fundamẽti. nec solum hu
ius fundamenti. sed fundamẽti infiniti. Nã
hecceitas est magis intrinseca. infinitas ẽ ex
trinseca magis. ⁊ p ꝓñs posterior. ¶ Quar
tum signum est in quo relatio cõsideratur in
fundamento hoc infinito existens ⁊ reali.
¶ Et ista ꝑm signa que cõpetunt essentie
colligũtur. quia essentia est primo essentia.
Secũdo essentia est hec. Tertio essentia est
hec infinita. Quarto essentia est hec ifini
ta exñs ⁊ realis. Eodemmodo est de re/
latõe q̃ habet quattuor signa ꝓus dicta. ꝑm
que relatio alium ⁊ alium ordinez habet ad
essentiam. ¶ Ad ꝓpositum applicando ẽẽ i
ꝑmo signo non p̃dicatur de relatõe nec econ
trario. sed unũquodq̃z eorũ ẽ ipsummet. In
secũdo etiam signo unum de alio nõ p̃dicat
quia adhuc non est causa alicuius idẽtitatis
rõe cuius uerificetur p̃dicatio. In tertio au
tem signo unum p̃dicatur de alio idẽtice. q̃a
in illo signo intelligitur ꝑmo infinitas que
est rõ idemtitatis. ⁊ non in duobus ꝑmis.
In quarto aũt unum de alio p̃dicatur rõne
cuius modi. s. realitatis uel exñtie que est in
eis. ¶ Secunda pars huius q̃ñis est uidez
illud de attributis. quia uisum ẽ de essentia
utꝝ. s. attributa possint sic abstrahi. q̃ in illa
abstractione unũ de alio non p̃dicetur.
¶ Et q̃tũ ad hoc dicũt aliqui q̃ non. sicut ꝓus
dicebant de essentia ⁊ relatione. ¶ Sed con
tra hoc Arguo quadrupliciter. Primo sic.
q̃ñcũz aliq̃d cõuenit alicui a priori ⁊ aliud a
posteriori. illud quod ꝓuenit ei a posteriori
non cõuenit sibi in ultimata abstractiõe. q̃a
abstractio est a posteriori ad ꝓus. illa ẽ ergo
ultimata que ita ꝓsistit in ꝑori q̃ nihil habet
de posteriori. sed iustitie non ꝓuenit eẽ idem
bonitati inq̃tum iustitia ẽ. sed inq̃tũ talis l'
inq̃tum habet eẽ tale uel esse hanc. que sunt
posteriora ⁊ a posteriori ꝓueniũt iustitie. g° i
ultimata abstractione non ꝓueniũt. sed pro
quacũz abstractõe non ꝓuenit causa idẽtita/
tis sue ad bonitatem n' ꝓuenit sibi idemti
tas. sed unũ non p̃dicatur de alio nisi rõne

Oppio ꝓma

1129 a.b

Ultimata abstractio est abstrahit ab hys q̃ m sunt acu in 2° dd' p se ut humanitas arisbitate.

Modi acu nõ gnemnt pn ultimata abstractione

idẽtitatis. ergo in ultimata abstractõne unũ de alio non ꝑdicabitur. Maior fuit declarata ex rõe ultimitate abstractõis. Minor pz. q̃a iustitia prius est iustitia q̃ sit infinita l q̃ sit hec. sunt enim modi itrinseci iustitie. q̃a naturali ordine eam cõsequũt. ergo ꝛc.

¶ Secũdo sic. qõ cõuenit alicui p accns sibi ñ ꝓuenit in ultimata abstractione. sed intellectui ꝓuenit p accns q̃ sit uolũtas sicut inferior accidit superiori. sicut. l. boi accidit q̃ sit hic homo. agiẽ sibi non cõuenit in ultiata abstractione. Maior ẽ nota. q̃a ultimata abstractõ abstrahit ab his que insunt secũdo mõ. ergo multomagis ab his que insunt p accidens quocũqz accipiat p accns. siue ut accns. accidit subiecto. siue ut inferius superiori. Mi. ẽ claro. q̃a si intellectui p se ieẽt q̃ eẽt uolũtas siue in pmo mõ siue in secũdo. tũc oꝫ intellectus eẽt uolũtas. de pmo mõ ẽ certum. de 2° etiaz. q̃a ex quo q̃dditas ẽ eadẽ in oibus intellectibus. p ꝓñs p se passio demõstrabilis eadem esset. ¶ Tertio sic. qñcũz aliquod diuisuz diditur p aliqua diuidentia. illud qõ ꝓuenit diso p alterũ didentiũ. non ꝓuenit sibi in ultimata abstractõe. sed sapia diditur p finitũ ⁊ infinitũ. p finitum aũt sibi ꝓpetit esse idẽ bonitati. ergo sapie non ꝓuenit in ultimata abstractõe. Ma. uidet eẽ de se nota q̃a si abstrahat a diuidentibus. magis abstrahit ab eo qõ sibi ꝓpetit rõe didentiũ. Mi. ꝓcedit ab oibus opionibus. ¶ Quarto. qñcũz aliq̃d ꝓuenit alicui solũ p mõs intrinsecos. amotis illis sibi non ꝓpetit. sed unitas idẽtica ꝓueit attributis solũ p infinitatẽ que ẽ modus intrinsecus. Cõstat aũt q̃ non ꝓueniũt isti mõ in ultimata abstractõe. ergo ꝛc. ¶ Dico q̃ q̃ si attributa ultimate abstrahantur. nullo mõ unũ de alio ꝑdicat. ¶ Hoc aũt declarat ponendo illa quattuor signa. que ponũt in essentia ⁊ relatõe i attributis. In pmo si ꝓsideratur intellectus ut intellectus est. In secũdo intellectus ut hic ⁊ adhuc istis duob° modis unũ de alio non ꝑdicatur. q̃a adhuc nulla dã causa idẽtitatis. In tertio cõsideratur intellectus infinitus. ⁊ q̃a infinitas est cã unitatis idẽtice. hinc est q̃ unũ ꝑdicat de alio idẽtice i tertio signo. In quarto aũt sig° ꝓsideratur intellectus ut exñs realiter. ⁊ isto mõ de uolũtate ꝑdicat rõe unitatis realis. ¶ Arguitur ergo sic. qõ ꝓuenit itellectui p posterius non ꝓuenit sibi in ultimata abstractõe. idẽtitas sui ad alia attributa est huiusmõi. q̃a in secũdo signo ⁊ in quarto. ergo ꝛc. ¶ Sed hic sunt diff. Prima est de eo qõ doc. sepe dicit. l. q̃ q̃tũcũz fiat abstractio. unũ de alio ꝑdicatur ꝑdicatõe idẽtica. ¶ Dico q̃ que ꝑcise ad ꝓba intẽdũt. ⁊ nõ ad intẽtõem quã oportet hẽ sequẽtẽ pricipia sua. Dicũt q̃ de intẽtõe sua fuit sicut sonant ꝓba. non tñ mihi apparet q̃ illa possint sentiri. Jõ dico sicut fuit dictũ sepe superius q̃ duo sunt signa abstractõnũ. ¶ Quedã eni abstractio fit ⁊ denotatur p noia ꝑmarũ intentõnũ. ⁊ tunc ꝓcedo ibi qõ sonãt ꝓba doc. q̃ qñcũz fiat talis abstractio stãdo semp in noibus ꝑmaz intẽtõnum sp unũ de alio ꝑdicatur. sicut hec eẽn° est ꝑnitas. ¶ Alia aũt abstractio est que denotatur noibus secũdarũ intentõnũ. ⁊ tunc dico q̃ talis abstractio põt fieri q̃ illa de seiuicem non predicantur. undẽ hec diffinitio non illa. nec hec quidditas est illa. nec hec formalitas illa. uel rõ formalis est illa. ¶ Uñ doc. dicit q̃ licet albedo sit color. tñ diffinitio albedinis non est diffinitio coloris. uel q̃dditas uel rõ formalis unius non est alterius. ¶ Secũda diff. quare non põt fieri ultimata abstractio p noia ꝑmaz intentõnũ. Dico q̃ huius rõ est q̃a stãdo sp in noibus ꝑmaz intentõnũ. ꝓcernitur sp modus intrinsecus q̃ est exñ rõem formalem. Unde non est aliq̃d nomẽ ꝑme itentõis qõ ita significet essentiã ꝑcise q̃n sẽp ꝓcernat infinitatẽ que ẽ modus intrinsecus. rõe cuius est unitas idẽtica. ⁊ per ꝓñs p talia noia fit ꝑdicatio idẽtica. q̃a illud ꝑcise quo essentia distinguit a ꝑnitate. non depuratur ab eo qõ est causa idẽtitatis p talia noia. ¶ Noia aũt secũdaz intentõnũ cuiusmõi sũt q̃dditas / diffinitio / rõ formal / siue formalitas. si tale nomẽ admittatur. ista i q̃ ꝑsic sua significata depurata significant. q̃ nihil ꝓcernunt nisi precise illud qõ est intraneum. ⁊ q̃a p illud distinguũtur ⁊ solũ p posteriora uniũtur. hinc est q̃ sub istis noib° unũ de alio nõ ꝑdicatur. ¶ Tertia diff. q̃a aliquibus nõ placẽt ille itẽtões. dimittant q̃ ⁊ quaratur de eo quod est in re. utruz illõ qõ ꝑcise

Oppõ ꝓpa

3°

pm. p. smaz. q. g.

q. q. p. p. et q. ii.
et q. precedi

Abstractõ { p noia pmaz intentõnuz
p noia nãz intentõnuz

et cognoscendo pstimare q̃ sibi ꝓpetit m. 3 et m. 4 signo est ubi pdicaro

diffinitioni essentie correspondet. sit illud qd̄ pcise diffinitōi relatōis corrñdet. ¶ Dico q̄ abstractioni intellectus corrñdet ordo. ⁊ p ꝓñs distinctio inter ordinata in rerum natura. unde in natura ratio formalis est p̄ma ⁊ p illam distinguūtur. Deinde sequūt modi quorū aliqui sunt cā idētitatis. ¶ Quarta diffi. est de eo quod iam sepe dictū est q̄ distinguūtur a p̄ori. ⁊ sūt idem a posteriori. quid p hoc intelligitur? ¶ Dico q̄ in rerum natura aliqua sunt que distinguūtur a posteriori tm. sicut sortes ⁊ plato. illa eim si ꝓsiderētur penes eorū principia intrīseca ⁊ diffinitiua. talia non distinguūtur. cum penitus eādem habeant diffinitiōem. sed tamē distinguuntur a posteriori p hecceitates. que sunt posteriores suis rōnibus formalibus ¶ Alia autem sunt que a priori distinguūtur. cuiusmodi sūt hō ⁊ asinus. si ꝓsiderētur quo ad eorū principia diffinitiua. inuenietur iter ea aliqua uarietas. Simil'r oportz imaginari in diuis. q̄ quedā sunt distincta a p̄ori precise. sicut essentia et paternitas. q̄ penes eorū rōnes formales. tm in posteriori ꝓueniūt. s. in aliq̄bus modis intrinsecis. rōne quorū fit idētitas. Quecūq̄z ergo sunt idem formal'r sunt idē a priori. et que sunt idem pcise real'r ⁊ non formaliter. sūt idē a posteriori. sed possunt eē distincta a priori. sicut i ppositio. Hoc autem pbo sic. Quecūq̄z sunt distincta. p illo signo sūt distincta p quo eēnt idem. quecūq̄z ergo sūt distincta formal'r. p illo signo sūt distincta formaliter p quo eēnt idem formal'r. sed si essent idem formal'r essentia ⁊ relatio. p illo sig° p quo essent idē. esset una rō formalis. ⁊ essent idem 3m rōem formalē. ergo si distinguūtur. p illo signo p quo distinguūtur. erūt distincte rōnes formales. ⁊ illud euidēter pbat p positum ¶ Ad argu^m patz.

Q°. 4^m.

UTRUM Persona ⁊ essentia distinguūtur ex natura rei / q̄ non. q̄ essentia dicitur de psona in p^o. ergo ꝛc. ¶ Ālōtra. q̄ psona icludit r'onez que distinguitur ab essentia. ergo ⁊ ipa psōa. ¶ Dic sunt tria p ordiem uidēda / Primū ē. Utrū essentia ⁊ psona distinguūtur aliquo° / 2^m. Utruz relatio ⁊ psona / 3^m. Utrum essentia ⁊ relatio simul iūcta distinguūtur a psona ¶ Quātum ad p̄mum pono 4^or conclusiōes. | Prima ē. q̄ essentia ⁊ psona distinguūtur ex natura rei. ⁊ hoc pbo cōi medio. q̄ essentia est cōicabilis. psona incōicabilis ex natura rei. ergo distinguūtur ex nata rei. ¶ Quātum ad istā rōem dātur respōsiones supiūs tacte. ideo nūc dimitto eas ¶ 2^a conclusio est q̄ psona ⁊ essentia formal'r distinguūtur. q̄ quecūq̄z distinguūtur 3^m diffinitiuas rōes. formal'r distinguūtur. hoc patz ex p̄cedētibus. sed psona ⁊ essentia sūt huiusmodi. q̄ psona icludit r'onem in sua diffinitione. ⁊ non essentia. ergo ꝛc. ¶ Dicunt tm aliqui q̄ ista rō tātum ꝓcedit distinctiōez rōis. nec ena illud p se ꝓcedit. Et rō istorū ē hec. q̄ rō formalis aliquo° inuenitur in entibus rōis. ⁊ diuersa entia rōis habēt diuersas rōnes formales ⁊ diffinitiuas. Arguere ergo ex distinctione rōnum diffinitiuarū distinctionem ex natura rei. ē arguē a positiōe ꝓñtis. Nam oppositū ꝓñtis. s. non distingui ex natura rei. stat cū distinctione diffinitiarū rōnuz in entibus rōnis. Sed tamē ꝓcesso q̄ saltez essentia ⁊ psona distinguūtur p diffinitiuas rōes. sicut ꝓcedit illa respōsio. Ostēdo ex h° q̄ ex natura rei distinguuntur. ⁊ hoc 4^z.

¶ Primo sic. Nam in essentia ex sua rōe formali ꝓceditur q̄ sit ibi una dōa ex natura rei ut abstractū. ⁊ in psona alia ut relat°. Tunc sic. Ubicūq̄z sunt dōe opposite ex natura rei ibi opz q̄ sit distinctio ex natura rei. cū distinct° sit respect° intrīsec° adueniens. sed sic est in ppositio. ergo ꝛc ¶ 2° sic. Naz essentia fūdat idētitatē psonarū. ⁊ relatio distinctionem que sunt opposite habitudines. ita q̄ ex natura rei idētitas non ē diuersitas. ergo i diuina psona sūt duo positiua quorū unū ex natura rei distinguit a reliquo. ¶ Cōfirmatur. q̄ diuersitas habitudinū opz q̄ ortū habeat ex diuersitate extremorū. siue ergo ponas distinctiōem extremorū in una psona siue ponas in alia. semp utrobiq̄z ppositum seqtur distinctio ¶ 3°. Quādocūq̄z alicui ꝓueniūt passiōes opposite. opz q̄ sint in eo rōnes formales quas ille passiones ꝓsequuntur. sed psone ꝓuenit esse idē cū alia ⁊ distingui. ergo in psona sunt aliqua distincta ¶ 4°. quia

essentia est immediatū fundamētum r'onis. ⁊ hoc ex natura rei. ⁊ p ꝓñs distinguit ex natura rei. ⁊ sic psona ⁊ essentia. Omnes eim rōnes pbātes r'onem distingui ab essentia ppositū pbāt. ¶ 3ª ꝛclusio est. q̄ psona diuina ⁊ essentia sunt idem idētice. q̄ ubicūq̄ unū extremoꝝ uel utrūq̄ est formal'r infinitum. illa sunt idē idētice si sunt in eadē pson. ⁊ ppter hoc in abstracto unū pdicat de alio. essentia ē psona. q̄ unū de alio i abstracto pdicat. pbat quadruplici auctoritate Aug. Prima. 7º de trin. Omne qd̄ relatie dicit est aliquid ad se. illud uero ad se non pōt intelligi nisi de essentia. ¶ 2ª est. In eodem q̄ filiº est sapia de sapia. sicut essentia de essentia. ¶ 3ª. q̄ in eodē dicitur q̄ unā essentiam dicimꝰ tres psonas. non ex eēntia eadem quasi aliud sit essentia. aliud psona. ¶ 4ª ē. in 9º de trin. ubi ipse dicit q̄ pater ⁊ filius sunt unū atq̄ una sba. ¶ 4ª cōclusio est. q̄ psona diuina ⁊ essentia sunt idē real'r. q̄ nō est maior distinctio inter essentiā ⁊ psonā q̄ inter r'onem ⁊ essentiā. cū psona icludat eēntiam. ⁊ non relatio. sed ista nō distinguūt real'r. ergo nec illa. ¶ Isti tamē ꝛclusiōi uidētur aliqui auctoritates repugnare. Primo q̄ psona diceretur ad se. quia essentia ē ad se. Aug. autē dicit q̄ psona in diuinis non dicit ad se. ⁊ ideo nō dicitur 6ª sbam. sed 6ª relationem. sed si psona ē essentia. pater diceret ad se. cū ad se sit supius ad essentiā p locum a pte sbiectiua. ¶ 2º. q̄ deo non ē aliud esse ⁊ sbsistere. sed bene ē aliud eē ⁊ pēmeē. ⁊ sic uidetur distinctio realis. ¶ 3º. q̄ non eo pē quo deus. ¶ 4º. eo ꝟbum quo filiº. non eo autē uerbum quo sapia. Iste auctoritates omnes soluūtur p distinctiōem formalem. ¶ Sed ꝗ istas ꝛclusiōes arguitur. 4ª. Priº sic. q̄ p rōnem formalē p quā pbas pmam ꝛclusiōem. pbatur q̄ essentia distinguitur ab ab oibus psonis simul sumptis. nam eēnª est in tribus psonis. tres autē psone non. ergo ꝛc. ¶ 2º. quia nullū suppositū uidetur a sua natura formaliter differre. cū natura dicatur de ipso in pmoº dicēdi p se q̄ ptinꝰ ad q̄dditatē. ¶ 3º. quia unitas idētica uidetur supinfinitatē fundari. sed ista repugt psone q̄tum ad suū formale ꝓstitutiū. Illud autē cui repugnat fundamētum alicui° unitatis non potest habere illā unitatē. ¶ 4º. quando cūq̄ aliqua ita se habēt q̄ unū potest esse sine reliquo illa differūt real'r. cū eadem res a seipsa separi non potest. sed diuina essentia in una psona ponitur ⁊ est sine alia. ꝗ ꝛc.

Ad pmum dico q̄ tota trinitas addit ad essentiā 4ºr r'ones. ⁊ sic ꝛceditur conclusio.

Ad 2ᵐ dico q̄ uerꝝ ē quādo suppositū per aliquid ꝓstituitur. quod non ē ex rōnem formalem sue nature. bº autē suppositū ꝓstituitur p r'onem que differt formal'r a sba. ⁊ 1ª etiā maior non uidetur uera. q̄ homo uidet esse suppositū aialis. ⁊ tamen differt ab aiali rōne differēte supaddite. ita q̄ qñ suppositū aliquid formale supaddit. tūc illa ppō non est uera. Ad 3ᵐ dico q̄ sicut eē suppositus repugnat accidēti. ⁊ tamē non repugnat sibi unio eius cum supposito. sic eē infinitum repugnat formal'r r'oni. ⁊ tamen non unitas eius ad illud quod infinitū ē rōe ifinitatis. Ad 4ᵐ dico q̄ nūq̄ essentia pōt eē simpliciter sine aliqua r'one uel sine aliqª psōaꝝ. nec ē in una sine alia simpl'r dicēdo. tamē cū reduplicatiōe bene. unde essentia in filio est in patre. non tamē ut in filio. ¶ Quantum ad 5ᵐ principale undēdum ē. utrū psona ⁊ proprietas aliquoº ex natura rei distinguūtur. Et q̄tum ad hoc inducūtur 4ᵒʳ ꝛclusiōes cōsimiles. ¶ Prima ē. q̄ psona ⁊ relatio distinguūtur ex natura rei. q̄ 6ᵐ Aug. 7º de trin. omne quod relatiue dicitur eē aliquid excepta r'one. cū ergo psona dicatur ad aliquid ⁊ relatiue. erit aliquid excepta r'one. ⁊ per ꝓñs non erit omnino idem. ¶ 2ª ꝛclusio ē. q̄ psona ⁊ relatio distinguūtur formal'r. q̄ psona icludit in se aliquā rōem formalē absolutā quā relatio non icludit. s. deitatē. sed que sic se habēt. formaliter distinguūtur. ergo ꝛc. ¶ 3ª ꝛclusio. q̄ psona ⁊ relatio sunt idem idētice. q̄ cū psona icludat essentiā. uidetur formal'r infinita. ⁊ per ꝓñs sibi unit idētice omne sibi ꝛpossibile. cū ergo relaº sit ī psona erit idē idētice. ¶ 4ª ꝛclusio q̄ psona ⁊ relatio non distinguūtur real'r. q̄ magis intima ē relatio psone q̄ sit essentie. cum ipam formal'r ꝓstituat in esse. ⁊ tamē ut patuit nō distinguūtur real'r ab essentia. ¶ Sed ꝛtra

Suppositū ⟨ ēpō uōēꝝ sine ꝓsōꝝ / ꝓprie uōēꝝ sine ꝓsōꝝ uerꝝ

ēdē cadē. q°. ar 1°. 2°. ad. 2m.

Ad 1m

bas ꝛclusiones instatur 4 ¶ Primo. quia
psona ⁊ eēntia uident distigui distinctiōe mi/
nima ex nata rei. ⁊ tamē uidet mior iter per
sonam ⁊ r'onem. cū psona dicat re^ua^. ⁊ non
absoluta. cū g ista sit minima illa erit rōnis.
¶ 2°. q2 cū rela° dicat de psona in p^oo^ dicen
di p se tāq; et^a^ formale ꝛstitutiū. nō uidetur
ibi eē formal' distinctio. pserti cū psona pona
tur re^ua^. ¶ 3°. nam psone nō ponūtur idem
idētice. eo ꝙ nō sunt formal'r infinite. si g
psona nō sit formal'r infinita. Cōstat aūt ꝙ
r'o nō est formal'r ifinita. seqtur ꝙ nō erūt
idē idētice ¶ 4°. q2 licz ista iueniat a sanctis
cōiter ꝛcess'a. psona ē essentia. nō tn ista psōa
est r'o. min^s^ g uident idē. ⁊ p ꝛns distincta rea
liter. ¶ Ad pmū dico ꝙ lz magis addat to/
tus hō ad corp^s^ q; ad aiam. eo ꝙ habz ētita/
tem maiorē. tn magis denoiat a corpore. un
de dicit corp^s^. nō spūs. Sic i ppositio. lz pso
na minus addat ad essentiā q; ad r'onem'.
tn a r'one sit denoia° ⁊ dicit tota psona re^ua^.
Et rō hoꝝ ē. q2 ꝛstitutū semp tenet modum
min^s^ pncipalē. ut patz i ꝛstituto ex absolu/
to ⁊ re^uo^. ex sba ⁊ accrite. ex ꝛtingēti ⁊ necessa
rio. ex spūali ⁊ corporali. ¶ Ad 2^m^ dico ꝙ
licz gen^s^ dicat de spē in pmo° dicēdi p se. tn
spēs addit ad ipm dzam specifica. p^m^ quam
distiguit ab eo formal'r p modū additiōis.
¶ Ad 3^m^ dico ꝙ opz ꝛcedē ꝙ aut i^a^ unitas
non erit idētica. cū nec psona nec r'o sit for/
maliter ifinita. aut dicere ꝙ persona est for
mal'r ifinita. sicut ⁊ essētia dina. Et tūc opz
dicē ꝙ nō sufficit ad unitatē idētica ꝙ unum
uel alt'um sint real'r idē. 3° ifinito. sed opz ꝙ
utrūq; z. ita ꝙ talis realis unitas sit por ordie
eēntiali q; idētica ¶ Ad 4^m^ dico ꝙ Aug. ui/
detur eā exp̄mere. 7°. de tri. quādo dicit ꝙ eo
ꝟbum quo fili^s^. nō tn eo sapia quo ꝟbū. lz
eo eēntia quo sapia / uidet ergo cōcedē aliq^o^
r'one ꝟbū ee quo negat sapia ꝟbum esse.
¶ Sed hic sunt 4^or^ diffi. Prima ē. si aliqō
pdicatū pōt dici de diuia psona in p^oo^ dicendi
p se. ¶ Dico ꝙ nō pprie. q2 psona diuia nō est
aliqō unū diffinibile. cū nō sit unū formal'r
Supp^s^ autē i creaturis m'ta pdicata ꝛcipit
de pmo°. q2 ē qōdā unū diffinibile p se. psona
aūt dina nō sic. ad ꝛstitutiōem aūt et^a^ ꝛcur
rūt oue rōes diuersoꝝ generꝝ non facientes
aliquā z^ata^ ētitatē unā p se ¶ 2^a^ diffi ē. si
ista est in pmo° pz ē eēntia ¶ Dico ꝙ nō ppe.
q2 pdica° pmuniōi nō ē nisi formal'. ista autē
ē idētica ¶ 3^a^ diffi. est si ista sit de pmo°. pz
ē de^s^. ¶ Dico ꝙ nō. lz in creaturis h^oo^ nata
de supposito pdicat. eo ꝙ rō ꝛstitutiā suppo/
sīti nō exneat a nata. tn in diuīs sic. q2 r'o
ꝛstituēs exneat a nata diuia. Ratio autem
euidēter ostēdens ꝙ ista nō est i p^oo^ ē ista. q2
qō p se diceret de deo diceret de pze. sicut pz
p regulā logicalē. ergo cū de^s^ p se sit absolu
tum. psona erit absoluta. quod ē falsum.
¶ 4^a^ diffi. ē si ista. pz ē rela° sit in p^oo^ ¶ Dico
ꝙ nō. q2 uidetur idētica. sed ista. pz ē relatiū
uidet appropiquare. q2 q̄cōd dicit in quid de
re^uo^. dicit in q̄d de patre ¶ Quātū ad 3^m^
ptem ist° qōnis uidēdum ē Utrū psona di/
cat pter r'onem ⁊ eēntiam simul sumpta. ita
ꝙ sit questio sil'is illi que fit i creaturis de en
titate ꝛpositi resultāte ¶ Introducūtur autē
hic 4^or^ rōes pbātes ptē affirmatiam que oēs
innituntur pmo pncipio. ꝙ de eodē ꝛdictoria
dici nō pūt ¶ Pria ē ista ⁊ ꝛcedit ab omnib^o^
ꝙ eēntia ⁊ r'o ꝛstituūt simul sumpta psona.
sed psona nō ꝛstituit psona. q2 idē nō ꝛstituit
se. g ꝛc. ¶ 2^a^ ē. Omne ꝛstitutiū alicui^s^ ui/
detur pus ꝛstituto. cū ꝛstitutū uideat ab eis
resultare. sed eēntia ⁊ rela° simul sumpta sūt
ꝛstitutiā psone. ergo pora psona. sed psōa
nō est prior psona. q2 nihil pri^s^ se. g ꝛc ¶ 3^a^
ē hec. nulla res seipam p̄supponit. sed psona
p̄supponit essentiam ⁊ r'onem. g ꝛc. ¶ 4^a^.
Supra pmo diuersa ut sic nō pōt aliq^a^ uni/
tas fundari. sed eēn^a^ ⁊ r'o p^m^ suas rationes
formales sūt prio diuersa. g unitas quā ha
bemus ponē in psona. nō pōt in eis fundari.
g in alio ¶ Intelligēdum aūt ad euidētiam
ist^s^ articuli. ꝙ 4^s^ pōt aliquis imaginari ꝙ
psona ad eēntiam ⁊ r'onem se hzet. Uno° ꝙ
sicut spēs suo° p^m^ cōem uiam nihil addit ad
gen^s^ ⁊ dzam sil' sūpta. ita psona nihil addit
ad rōes formales eēntie ⁊ r'onis sil' sūptas
q2 sic i^a^ sūt diffinitia spēi. sic ista psone ¶ 2°
modo ꝙ ex r'one ⁊ eēntia resultet quedam
3^a^ unitas. sicut ponitur a multis de ꝛpositio
ex materia ⁊ forma. ita ꝙ sic ex istis fit unū
p se. ita ex illis ¶ 3^oo^ ꝙ sit ibi unitas idētica
que puenit ex ifinitate um^s^ istoꝝ ꝛstituētiū

3^a^ ar 1°

ꝛdē eadē. q. ar 1° p^o^. ad. 2^m^

Ista oppio est cōtra quā facit 4^a^ rōes impugnatas

scilz essentie. ut sic psona nihil aliud sit nisi eēn^a ⁊ relatio. nō ut pcise distincta ꝓ^m rōes formales. sed ut sunt unū idēticē. 4°. q pōat in psona unica realitas. ꝓ^m quā omnia que sūt in una psona sint una res. ita q illa realitas uere sit essentia ⁊ uere relatio. sicut infinitas diuina uere ē quodlibz attributū. sicut etiam unica essentia ē quelibz psona. sic ꝗ psona est aliquid unū reale nō unitate fundata in rōne aliqua formali. sed in realite cōi.

Alius autē uius ptermissis quaz quelibz hz multas diffi. tractādo. 4^m. uiā. Est sciēdū q si ipsa ponat. multe insurgūt diffi. q̄bus declaratis multa alia patebūt. Prima ē. que est necessitas ponēdi istā realitatē pter rōnes formales. Dico q quadruplici de causa ponitur necessario illa realitas. Primo ad uitādum realē distinctiōem. ut scilz ea que sūt in eadē psona realr nō distinguantur. unde opz q rndeat unica realitas ut sit una res. 2°. ad saluādum distinctiōem formalē que supius demōstrata ē inter ista que sūt i una psona. qz si rōnes formales nullatenus abstrahāt a sua realitate. sed sint oībus modis idem. tunc sicut ponitur una res. poneretur una formalis rō. 3°. ad uitandū quaternitatē rez. qz cū tres psone sit tres res re^ue. si ponatur in aliqua psona nisi una realitas nō habem^o quaternitatē rez. 4°. ad saluādū quaternitatē rlonū. qz si relatio in diuinis ē omni modo sua realitas. sicut sūt. 4^or rlones sic erūt 4^or res. 2°. diffi. ē qz sic uidet necessario ponēdum distinctiōem aliquā inter rlonem ⁊ essentiā ex una pte. ⁊ illā realitatē ex alia. cū extrema ꝗdictiōis ꝓ^m pmissa eis attribuātur. ut patz. Dico q non ē ibi distinctio nec realis nec formalis. sed sicut modus utriseus itelligitur distingui a formalibus suis rōnibus ab eo abstrahētib^o. sicut attributa diuina abstrahūt ab infinitate ⁊ necessitate. 3°. diffi. est qz aliqui uidentur uitare istos modos p unicā distinctiōem quā q̄libet cogitur ponere. si ergo sic possūt uitari ponendo illud quod necessariū est ponē. uidet q non debeāt poni. Dicitur q res dupl'r accipitur. Uno^o p omni eo quod ē ex aiam. ⁊ sic accipiēdo ꝓceditur q essentia ⁊ rela^o sūt due res. Si autē accipiatur p re pprie. put nūc loqmur de rē. sic tātum sunt una res. Ista tamen euasio non uidetur sufficiēs. qz sic possum^o distinguere de essentia. put accipit p omni eo quod est in re ex. ⁊ p essen^a pprie. primo^o cōceditur q sunt tres essentie. quod nullaten^o ꝓceditur. 2° non. Similr accipio ppriissime rem sicut tu accipis. quādo dicit q in diuis sunt tres res tātum. quecūqz aūt sunt in una psona sunt una res. Cōstat q i una psona sunt multe rōes formales. ꝗ plures res. Item eo^o quo est unica res sunt ibi multe ratiōes formales. Si dicas nō sūt multe rōnes formales. sed una. non tamen formalr. Istud non sufficit. qz eodem^o arguam de una rōne formali. ⁊ plib^o formaliter. 4^a diffi. est qz diuina essentia ut uidetur ātecedere psonas diuias in q^odā signo nature. ꝓ^m illud quod dicit Dyo. in capto de unica ⁊ distincta theo^a. ē uera res p suā realitatem. hic autē non ponūtur nisi realitates psonales. Dico q deitas ut pcedit psōas nullā realitatē habet. sicut nec natā humana ex sua supposita. potest tamen dici res in illo priori eo^o quo loquitur Aug. 7° de trini. q omne relatiū prius ē q̄ ipsa relatio. cum tamen p rlonem sit formalr relatiuū. Unde album potest dupl'r accipi. aut p ut suppōit p sbiecto albedinis. ⁊ sic pcedit albediez. aut put supponit p ꝓstituto ex sbiecto. ⁊ sic ē posterius ipsa albedine. ⁊ sic dicēdum est de denomiato a realitate ⁊ ipsa realitate. 5ª difficultas ē. qz diuina essentia ꝓ^m determinatiōez ecclesie est summa res. que nec generat n^c generatur. nec spirat nec spiratur. ⁊ tñ quelibz triū rerum psonaliū aut gnat aut gnat. aut spirat aut spiratur. erit ergo una. 4ª res. Dico q sicut ab eadem iustitia dicit ur homo iustus ⁊ anima iusta denomiatiue. ⁊ tamen unū istoz gnatur ⁊ corrūpitur. ⁊ aliud non. ita ab eadem realitate denoiatur res diuina essentia ⁊ psona. ⁊ tamē res que est essentia non generat nec generatur. sed res que ē psona. Realitas eiz idēticē ē idē essentie ⁊ psone. ⁊ supponit p utroqz. ut aūt suppōit p essentia nec generat nec generatur. ut aūt p psona sic. 6^a diffi. ē qz in diuinis ponitur una res absoluissima. s. diuina essentia que ē rēs absoluta. ⁊ ponūtur tres re^ue ꝓ^m q patz

Non supōit q supōito q ostento

et ipsa albedine

ex dictis. ergo uidetur ꝙ sequit quaꝛnitas rerum. quod ē ꝓtra eccl'iam. ¶ Dico ꝙ sicut eadem existentia existit essentia ⁊ psona. sic eadem realitate sunt res. illa autē realitas abstrahit ab absoluto ⁊ reu. sicut rō entis/ tamē dicitur denomiatie absoluta ⁊ reua ꝑm ꝙ sunt q̄dditates quarum ē realitas ¶ 7a diffi. ē qꝛ in diuinis ē una realitas cōicabilis scilꝛ essentia. ⁊ tres incōicabiles ut realitates psonales. ergo quaternitas. ¶ Dico ꝙ una realitas ut supponit ꝑ essentia dicitur cōicabilis. ut autē ꝑ r'one dicitur incōicabil'. ipsa tamē in se ultimate precisa non est cōicabilis cum sit psonalis. nisi ꝑ ꝓto supponit ꝑ essentia cum qua ē unum idētice. ⁊ ut sic pōt dici cōicabilis. tamen in se formaliter nō. acci/dit eim sibi ꝙ supponat ꝑ essentia ¶ Sꝛ qua re non ita est relatio cōicabilis cū sit eque unum idētice cum essentia sicut ista realitas. ¶ Dico ꝙ res ⁊ ens idētice de aliis ꝑdicant in diuinis ꝑpter duas causas. s. ꝑpter infi/nitatem ⁊ cōicabilitatem. ideo magis suppo/nit ꝑ alius ꝙ alia ¶ Octaua diffi. quia ut uidetur diuina essentia non erit tātum una res. sed tres res. cum ibi sint tres realitates a quibus ipsa denominatur res ¶ Dico ꝙ essentia diuina simul est tres res. sicut tres psone simul de ipsa ꝑdicantur. ⁊ etiā est una res que est quelibꝛ illaꝝ. non est autē alia res ab istis ¶ Aliter eiꝛ dicitur una res ⁊ tres res. ⁊ aliter tres realitates ⁊ una realitas. quia una ⁊ tres res dicūtur denomiatie. una autem ⁊ tres realitates dicūtur idētice ¶ 9a diffi. quia cum quelibet istaꝝ realitatum dicatur absoluta ꝑpter diuiam essentiaꝝ. sicut relatiua ꝑpter relatiōem. uidetur ꝙ ita debeant dici tres realitates absolute. sicut dicunt tres reue ¶ Dico ꝙ uerum esset si illud a quo dicitur realitas absoluta. multiplicetur in diuinis. sicut illud a quo dicitur relatiua. cuius oppositum est de facto. licꝛ eim quelibet trium realitatum sit absoluta. non tamē tres realitates absolute. sicut quodlibꝛ attributorum dicitur infinitum. non tamē plres infinitates. aut sicut quelibet psona est de. non tamē tres dii ¶ 10a difficultas ē. quia cum distinctio realis fundetur in realitate. sicut formalis in rōne formali. uidet ꝙ relaō unius psone nō distinguatur realr a r'one alterius psone. cum ꝑm te sint tātum tres rōnes formales. ¶ Dico ꝙ sicut accidētia diuersorum suppositorum distinguuntur suppositaliter. licꝛ non sint supposita. tamen hoc habent ꝑ attributiōem ad ipsa. ita distincte relationes dicuntur realiter per attributionem ad diuersas realitates quas habent in distinctis psonis ¶ Undecima difficultas quia tūc ꝑm ꝑmissa non uidetur ꝙ psona ꝑ r'onem distinguitur realiter ab alia psona. sed formaliter tātum. cum suprā formalitatem non fundetur nisi formalis distinctio. ¶ Dico ꝙ sicut relationes formaliter distinguūtur ꝑ psone ꝑ realitatem ipsarum relationum realiter distinguūtur. ut autem abstrahit ratio formalis a realitate. tūc manet solum distinctio formalis. ⁊ tunc maior uidetur distinctio realis a relatione q̄ psone a psona. sicut distinctio generis excedit specificam ¶ Duodecima difficultas. quia sicut relatio in patre distinguitur a relatione filii realiter ꝑ hoc ꝙ aliam ⁊ aliam realitatem hꝛ in illis psonis. ita uidetur ꝙ essentia ꝑ attributiōem ad diuersas realitates. pari ratione distinguitur realiter. ¶ Dico ꝙ realis distinctio ꝑsupponit non idētitatem extremorum. ubi ergo ꝑintelligitur non idētitas. distinc° esse non potest. essentia autem una nūo est in psonis. ⁊ ideo quocunqꝛ sibi adueniente realiter distingui non potest. sicut nec psonaliter distinguitur ꝑ attributiōeꝛ ad psōas. ¶ Tertiadecima difficultas. quia realitas uidetur dicere pfectiōem simpliciter. sicut a transcendētia concomitātia ens. ⁊ tamē nō nulla pfectio simpliciter in diuinis est psonalis. sed iste tres realitates ꝑm ꝑmissa ponuntur psonales ¶ Dico ꝙ sicut unitas nō dicit uniuersaliter pfectiōem simpliciter. cū in diuinis non negatur unitas psonalis. sic forte suomō potest dici de ipsa realitate. ¶ Ad argumētum patet.

TRUD. Trinitas rerum possit stare cum unitate reali ꝙ nō. qꝛ omnes uitant quaternitatem. ¶ Contra. sunt 4or relationes. ⁊ tamen sunt una res. ¶ Quia hic queritur de ternitate

Ppoñ. qdã sũt: decomptame ut gnãs est ~~[illegible]~~ — denomptãs ut hõ est mus — qm dicat ut hõ est animal — odempture ut omnis est entitas

realitate que duo habent reduci ad distinctionem rationũ formaliũ. ⁊ ad distictiones realitatum. Idcirco hic sunt duo faciẽda. Primo declarãdum est quid est formalitas uel ratio formalis. ⁊ quid realitas. 2° de questio. Quãtum ad ꝑmum declaro sic ꝑ ordiem. primo quid est formalitas. 2° quid realitas. 3° si formalitas est realitas. 4° si inter formalitatem ⁊ realitatem ẽ aliqua distinctio. 5° que est necessitas ponendi formalitatem in deo. 6° que necessitas ponendi in creatura. Quãtum ad ꝑmus dicunt aliqui ꝙ formalitas est ratio diffinitiua uniuscuiusqz. quia sic idem est ꝙ rõ formalis. Sed contra istud quadrupliciter. Primo. quia ultime differẽtie sunt formalitates. cum sint ꝑncipia formalis distictiõis ⁊ tamen non sunt diffinibiles. 2°. qz passiones entis ponuntur formalitates. ⁊ plẽa ꝑfectiones simpliciter. quibus tamẽ repugãt diffinitiõ. cum sint simpliciter simplices. 3°. quia ratio entis ponitur formalitas. ⁊ tamẽ non diffinitur. cum non habeat notiora. 4°. quia essentia diuina ponitur formalitas. ⁊ tamẽ non est diffinibilis. quia nõ habet ꝑora. Ideo dico addẽdo ad priorẽ modum. ꝙ formalitas nihil aliud est nisi ratio quidditatiua cuiuscũqz quidditatẽ habẽtis. siue illa sit diffinibilis. siue non. sicut est in simpliciter simplicibus ⁊ ꝑmo diuersis.

Quãtum ad 2ᵐ uidẽdum est quid sit realitas. Et dicũt aliqui. ꝙ realitas ẽ quicquid est ex aiam. quia ens diuiditur in ens reale ⁊ rõnis. sed ens rõnis est in anima. ergo ẽs reale est ex aiam. Contra istud arguo. 4ᵗ. Primo sic. quia inter eadem ꝑncipia distictiua semp est eadẽ distinctio. ubi ergo sũt distinctiões diuersarum rõnum. oportet esse extrema diuersarum rõnum. cum habitudines uarientur solum a termino uel a fundamento. sed distinctio realis ⁊ formalis sũt diuersarum rõnum. ⁊ ponũtur ex animaz. extrema autem distinctionis formalis sunt rõnes formales. extrema distictiõis realis sunt ipse res. ergo oportet ꝙ ista extrema sunt ex aiam. ⁊ ꝙ necessario distinguantur cum habitudines sint diuerse. 2°. qz idẽ non potest esse quidditatiue res ⁊ non res. sed tota quidditas huius creature in potẽtia obiectiua fuit non res. ergo in existẽtia nõ est quidditatiue res. eadem autẽ quidditas omnino est in potentia obiectiua ⁊ in existẽtia actuali. 3°. quia eiusdem rõnis formalis ponitur homo in esse cognito ⁊ in re. qz uniformiter diffinitur. ⁊ tamẽ hic nõ habet realitatem. ibi autẽ habet. 4°. qz q̃dditas creature ⁊ relatio eius ad deum sunt due q̃ditates. ⁊ tamẽ unica realitas. ut alibi patet. Ideo dico ꝙ realitas est modus intrinsecus formalitatis. sicut finitas uel infinitas ẽtis ⁊ sicut finitas uel infinitas aduenientes non uariant rõnem formalez diffinitiam alicui q̃ditatis. ut supra patuit. ita nec realitas. Quãtum ad 3ᵐ uidẽdum est utrum formalitas sit realitas. Dic dico ꝙ. 4ᵉ genẽa ꝓpositionũ uerificantur in creaturis. Prime sunt que uerificantur ꝑ solam concomitantiam. sicut dicitur ꝙ gnãtio unius est corruptio alterius. ⁊ tamẽ generatio ⁊ corruptio sunt priuatiue oppolita. Alie autem sunt denomiatiue. que uerificantur ꝑ ꝛcretionem solam. sicut homo dicitur iustus qui in se habet formaliter iustitiam. Alie sunt q̃ditatiue. sicut homo est animal. qz ꝑtinet ad ꝑmum modum dicendi ꝑ se. Alie uero sũt idẽtice. sicut quando utrũqz extremorũ uel alterum est transcendens. loquendo de illis transcendentibus que ꝙuertuntur cum ente. Sicut eiz in diuis ꝓpter infinitatẽ alterius extremi uel utriusqz concedtur ꝑdicatio in abstracto. ita in creaturis ꝓpter cõitatem. Unde dicitur ꝙ unitas est quedam entitas. ⁊ entitas dicitur de ultimis differentiis. licẽ ipsa q̃dditatiue in eis non includatur. ⁊ isto modo dico ꝙ realitas est formalitas. quia realitas est transcendens. Dicitur autẽ formalitas denominatiue. qz res est concretum realitatis. non tamẽ q̃dditatis. quia omnis formalis rõ abstrahit in creaturis a realitate ⁊ etiam ab existentia. qz est modꝰ intrinsecus adequatus realitati. q̃dditas eim que non existit. diffiniri potest. Quãtum ad 4ᵐ. utrũ sit aliqua distictio iter ista. Dicũt multi ꝙ nulla penitus distictio est iter formalitatem ⁊ realitatem. quia formalitas uniuscuiusqz ex aiam nõ est nisi ẽalitas eiꝰ.

Oppio ꝓpa.

3ᵃ ar.

Ꝙ decomptãte ens ꝓmediate decomptãte ꝙd alicuꝰ sũt rõnis ꝓmediate ꝓgnãs ꝓmediate sequnt.

Tamẽ abstractũ quodã hõiz formaliter denomptãs

Nõ. ꝙ ꝓtendens est dꝰ. quodã ꝓprie quod omitur oẽa entia ꝑ ꝑ ente. quibus sũt ens. verũ. bnũ. dõ. ad. quod est ens ꝓtendere ꝓ ꝙ. et est illud. quod ꝙ dicat de aliquib entib. et ambiat oẽa ꝓnza nõ tm oẽa. sed ꝙ ꝙ et ꝓprꝰ. abstractũ. et respectũ

Ꝙ realitas

Ꝙ realitas

Ꝙ realitas

Ꝙ ꝓpa.

in diffinito tam essentiale ⁊ nõ essentiale ꝓprie

4ᵃ ar.

Sed contra istud arguo 4°. Prio sic. Nam isti concedũt multas rationes formales. ubi tamen negant multas realitates. quecũq; autem sunt totaliter idem. si unum multiplicatur ⁊ reliquũ Z°. isti ꝛcedunt ꝙ distinctio realis est aliud a distinctione formali. distinctiones autem formales uariãtur ꝑm extrema. sicut patet in predictis in specifica generis ⁊ aliorum. ⁊ inter extrema eiusdem rationis non consurgit nisi relatio eiusdem rationis. Tertio. quia termini ꝓpõnis contingentis non possunt idem esse omnibus modis. cum idem de seipso negari non possit. sed ista est contingens. homo est in re ex. aut ista. homo est res. Cõfirmatur. quia nihil est quod sibipsi accidat. 4°. qz quando aliqua ratio formalis conuenit aliquibus duobus. illud quod ei repugnat de uno. non potest esse de quidditate illi⁹ cõis. sed ratio formalis entis conuenit enti i potentia ⁊ in actu. sibi tamen repugnat realitas in potentia obiectiua. realitas inq̃ ꝓpa. ⁊ ita non poterit includi in ratione entis in rerũ natura. ⁊ sic erit posterior ipo. Ideo dico ꝙ realitas distinguitur a formalitate. nõ quidem realiter. quia formalitas ex se non est res. nec formaliter. quia realitas non est formalitas. sed sicut modus intrinsecus a quidditatiua ratione. circũscripto omni operatione intellectus. Quãtum ad. 5ᵐ uidendum est. quare formalitates in diuinis ponũtur. Et quo ad hoc dicũt aliqui ꝙ formalitates in diuinis non sunt ponende. qz in summe necessario. plura sine necessitate non sunt ponẽda. Dato autẽ ꝙ pluralitas istarum formalitatum saluari posset. tamen necessitas nõ apparet. Ideo ad ostendẽdam necessitatem istius positiõis ⁊ ꝓueniẽtiam. adducũtur 4ᵒʳ cause. ꝓpter quas euidẽs necessitas apparet ponẽdi pluralitatem formalitatum siue rõnum formalium. quod ꝑ eodem habeo. Prima est ad saluãdas regulas ꝓtradictionum. Nam in diuinis illis que sũt realiter indistincta. applicantur extrema contradictionis. que non possunt eidem in esse ꝑm idem. ⁊ ideo oportet ibi ponere ulteriorẽ distinctionem. Zᵃ necessitas ẽ ad saluandam uniformitatem pfectionũ. pfectiones eim simpliciter sicut docet Anſ in monolo. ex creaturis deo attribuũtur. omni ipfectiõe recisa. ⁊ ideo cum in earum diffinitiõibus nulla includatur impfectio. remanẽt ibi eedẽ diffinitiones quas consequitur ꝑ se formal' distinctio. Tertia necessitas est ad saluãdam multiformitatem sciarum. qz i aliqᵃ scia que est una ꝑ integritatem. quot sunt ibi conclusiones demonstrate. tot sunt ibi ueritates distincte. cum una conclusio scientifica habeatur de uno. ⁊ alia de alio. alietas autẽ conclusionum necessario arguit alietatẽ alicuius termini. idem eim non potest eẽ scitum ⁊ non scitum simul. 4ᵃ necessitas est ad saluãdam uarietatem conceptuũ. qz aliqua sunt de deo cognoscibilia ꝑ naturã. ⁊ aliqua non. ⁊ aliqua ꝑ se nota. ⁊ aliqua demõstrabilia. ergo aliqua distinctio. Iste autem necessitates ꝓfirmantur ꝑ Dyonisiũ de diui. nominib⁹. capto de eodem ⁊ diuerso. ubi dicit ꝙ intelligimus in diuinis ueram alietatem non ꝑm uariatiõem. sed ꝑm multiplicem formatiõem unitiam. talis autem est distinctio formalis cum unitate idẽtica. Quãtum ad 6ᵐ uidẽdum est. quõ ponitur i creaturis Et q̃tum ad hoc est intelligẽdum ꝙ formalitates inueniũtur in creaturis 4ᵃ. Primo i transcendẽtibus. sicut sunt entis passiones que realiter distingui non possunt. cũ i qualibet re q̃tũcunq; realiter indistincta omnia ꝓcurrãt. Zᵒ in lineis ꝓdicamẽtalibus. q̃a ex genus sbe omnes spẽs alioꝝ ꝓdicamẽtorum sunt simplices forme ⁊ realiter idistincte. ⁊ tamen ibi ꝓbatur distinctio formalis inter genus ⁊ dẑam. cum nullũ eoꝝ dicat totam quidditatem specificam. 3ᵒ in itraneis habitudinib⁹. Respectus eim creature ad deũ sunt ita intimi creature. ꝙ licꝫ differant formaliter a suis fundamentis. eo ꝙ cadũt sub differentiis oppositis entis. s. sub absoluto ⁊ re^uo. non tamẽ differũt realiter. cum prius a posteriori ibi absolui siue separari nõ possit. 4ᵒ in diuinis imitatiõibus. qz sicut docꝫ Aug. uestigiũ i creaturis inuenit i qualibꝫ re q̃tũcũq; distincta. ⁊ sic sine reali distinctione sunt illa in quibus inuenitur ratio uestigii. Et eodem⁰ apparꝫ de illis potẽtiis in quibus est imago diuina. que sunt una res ⁊ una eẽn^a

ens at

primo hꝫ ꝙ ꝙ est ... dependenn ...

6m Aug. ¶ Istis pmissis uidendum est de 2o principali. s. utrum cum unitate reali possit inuenirī trinitas rerum. ¶ Et ꝗtuꝫ ad hoc introducuntur quattuor ꝛclusiones. ¶ Prima ꝙ in unaquaq3 psona diuina ē inuenire unā realitatem. p quā omnia que sunt in una psona sunt una res. hoc pbatur sic. quecunq3 sunt una res. sunt unū p unā realitatem. sed quecūq3 sunt in una psona sunt una res. ergo p unam realitatem. ¶ Secūda ꝛclusio ē. ꝙ i qualibet psona non est inuenire nisi unā realitatem. hoc pbatur sic. ubicūq3 est inuenire rem ⁊ rem. ibi est inuenire distinctōnem realē sed talis distinctio non est in aliqua una psona. ergo ⁊c ¶ Tertia ꝛclusio est ꝙ in trib9 psonis est inuenire tres realitates p quas ad inuicem distinguūtur realiter. hoc pbat sic. quecūq3 realiter distinguūtur in eis est res ⁊ res. sed tres psone distinguūtur. ergo in eis sunt tres realitates ¶ Quarta ꝛclusio ē ꝙ in diuis nō est inuenire nisi tātum tres realitates. hoc pbat sic. q2 si 4or eēnt cū nō sint nisi tres psōe. oportet ꝙ eēnt due i una psōa qō est fl'm ¶ Sed ꝗ ista instat. 4r. Primo ꝗ pmam ꝛclusiōem. Nam ista res que est in psona. aut ē res cōicabilis. aut incōicabilis. si ꝛicabilis. g p eam nō distinguitur psona ab alia. q2 omne cōicabile ē cōe. cōe aūt nō est rō distictiōis. si incōicabile. g p eā cōicabilia nō erūt res ¶ Cōtra 2am ꝛclusiōem arguo sic. Ubicūq3 ē inuenire realitatē absolutā ⁊ realitatē relatiam. ibi est inuenire duas realitas. sed i una psona est inuenire realitatē absolutā ⁊ relatiam. g ⁊c ¶ Cōtra 3am arguo. quia cū eandē realitatē habeāt pīnitas ⁊ eēntia in pīe. ⁊ p te p istā realitatē pīnitas distinguitur real'r a filiatiōe. uidetur ꝙ eodem9 essentia p istā eandē realitatē quā habet distingueretur simil'r ¶ 4o ꝗ 4am. ¶ Persōe diuie sunt idem real'r ⁊ distictē real'r. g opꝫ ꝙ hoc fit p aliā ⁊ aliā rem. g 4er res. ¶ Ad pmum dico ꝙ aliqñ aliqs minus suppōit p se. aliqñ suppōit p alio. Exemplū pmi. album disgregat. Exemplū 2i. albū currit. tunc suppōit p sb iecto. Sic dico i ppositō. ꝙ res uel realitas potest supponere p se. uel p alio. Dico g ꝙ accipiendo realitatem precise que est i psona patris ut supponit p se est incōicabilis. ⁊ tñ hoc non obstante possunt demonstrari ab ea denomnaq ⁊ dici realia que sunt cōicabilia. Exempluꝫ. psona pīis est incōicabilis. ⁊ tñ omnia que sunt in pīe tam cōicabilia ꝙ incōicabilia dicunt quoddam9 psonalia denoiatiue p attributiōem ad illā unicā psonalitatē. Sic dico in ppositō. ꝙ. s. eēntia ⁊ rela9 i psona patris habet unicā realitatē qua dicūtur denoiatie res que ē incōicabil'. nō obstāte ꝙ denoiata a tali realitate aliqua saltē sint cōicabilia ¶ Sz tūc uenit 2m dubiū qō tāgit 2m argum. quō eadē realitas potest eē ad se ⁊ ad aliud. Certum eīm est ꝙ realitas essentie est ad se. ⁊ relatio realis ē ad aliud. oportet igit ꝙ aliqua distinctio sit. ¶ Dico ꝙ realitas 6m se abstrahit ab absoluto ⁊ reuo. Unde sicut ens de se nec ē absolutum nec relatim. sic nec ista realitas qdditatiue est absoluta uel reua. sed tñ denoiatiōe extriseca potest eē dici ⁊ ē utrūq3 quia denomiatur absoluta a ratiōe essentie. ⁊ reue a rōne relatiōis. sicut eadē natura denomiatiue dicitur ul'is ⁊ pticularis. Unde ad argumētum dico. ꝙ ipossibile ē ꝙ aliqd sit qdditatiue absolutū ⁊ relatim. sed denominatiue nō est incōueniēs. ¶ Si dicatur ꝙ quōcunq3 uadat negociū. extrēa ꝗdictiōis. s. absolutū ⁊ nō absolutū dicūtur de ista realitate. ¶ Dico ꝙ extrēa ꝗdictiōis necessario ꝛcludūt nō idētitatē aliquā in pmis fundamentis ⁊ imediatis de qb9 dicūtur. nō tamē mediatis. sicut m'tra exa mānifestāt. Ista g cōtradictoria bene ꝛcedūt distictiōem inter rōes formales essentie ⁊ r'onis. qbus p9 ꝛcueniūt. nō est autē necesse ꝙ ꝛcedāt distictiōem realitatis que non est imediatum fundamētum. ¶ Ad 3m dico. ꝙ ad hoc ꝙ aliqua distinguanē non sufficit ꝙ ibi sit realitas ⁊ realitas. sed ꝙ unū careat realitate quaꝫ aliud habet. sicut patet de psona que habet unam realitatē qua caret alia. ideo distinguitur ab alia realiter. essentia autem licet habeat in se tres realitates. tamē habendo unam non caret simpl'r alia. ⁊ hinc est ꝙ ipsa non distinguitur real'r ab alia. ¶ Ad 4m potest dici ꝙ psone diuie sunt unum essentialiter p essentiam. ⁊ distinguūtur p principia distinctiua. ⁊ sic p aliud conueniunt ⁊ p aliud differūt. ¶ Dico tamē aliter ꝙ realitas si supponat p essentia. tunc

denomnaq

realitas

ꝛcludūt

ꝛcludāt

dico q̃ sunt unũ realiter. hoc est sunt unũ qõ est res denominatiue. tamẽ quidditatiue ñ posset uerificari. qua psone non sunt aliqd unum qõ sit quidditatiue res. Si aũt accipiatur res uel realitas ut supponit p se. sic dico q̃ psone diuine distinguũtur p rẽs. q̃a ĩ eis sunt tres entitates reales que sunt fundamenta ⁊ termini distinctionis realis.

Sed adhuc hic sunt alique diffi. Prima q̃a ens ⁊ res ꝓuertũtur. si ergo ponantur in diuinis tres realitates. uidet q̃ ibi sit ponẽde tres entitates. Dico q̃ non est magnũ inconueniẽs ꝓcedere. q̃ sicut ibi ponũtur tres realitates relatie. q̃ ibi sint ⁊ tres entitates ponende. Uel potest dici q̃ licet ens ⁊ res conuertantur. q̃ ubicunq; sit ens sit ibi res ⁊ ecõuerso. non tamẽ sic ꝓuertuntur q̃ multiplicata re uel realitate multiplicetur necessario ens uel entitas. Secũda difficultas est de existentia ⁊ realitate. q̃a dictum est sepe hoc anno q̃ sunt modi adequati. ⁊ tamẽ non ponitur nisi una exñtia in diuinis. Dico sicut prius q̃ bene est adequatio talis. s. q̃ omnis res est exñs. sed non talis q̃ ad multiplicationem unius sequatur multiplicatio alteri. Tertia difficultas. q̃a si realitas dicit pfectionem simpliciter. uidetur q̃ ipsa sit cõmunis tribus. Dico q̃ realitas non est p se pfectio simpliciter. nisi p quanto supponit pro aliqua rõe formali que est pfectio simpliciter. Quarta diffi. utrum essentia diuina habeat aliquã unam realitatem ex psonas. Dico q̃ non. q̃a tunc necessario essent quatuor realitates. Dico igitur q̃ tam essentia q̃ attributa q̃ etiam alia diuina nullam realitatem hñt nisi in psonis. ita q̃ essentialia unam realitatem hñt in una psona. ⁊ aliam in alia. ⁊ tertiam in tertia. sicut humanitas habet tres exñtias in tribus indiuiduis. nec tamẽ aliquam habet a se si presindat ab illis indiuiduis. Sed potest ne dici res ut sic p scindit. Dico q̃ accipiendo rem quidditatie non est res. sed denominatiue accipiendo res ⁊ in quadam attributione sic potest dici res ⁊ isto mõ dicitur q̃ est una summa res. Sz adhuc sunt duo dubia uel tria. Primus q̃ cum res accipiatur dupliciter ꝑm mentem doc. uel p omni eo qõ est extra aiam. ⁊ sic uidetur ꝓcedere q̃ sint tot res quot sunt ꝓdicationes formales. Dico q̃ hoc põt fieri de quocũq; uocabulo q̃ multa significabit. tamẽ dico q̃ pprie accipiendo rem. non dicitur de omi eo qõ est ex aiam. sed p eo pscise quo aliqua dicũtur una res ⁊ distinguũtur realiter. eo q̃ modo quo negatur esse distinctio realis infra eandem psonam. oz dicere q̃ ꝓ formalis multiplicetur ⁊ non realitas. Aliqui tamẽ uolũt saluare p alium ⁊ alium modũ pdicandi quidditatiuum. sed q̃ sit una formalitas tantũ. Sed illud non apparet mihi intelligibile. q̃a extrema ꝓtradictionis ponũtur pz rões quidditatiuas quibus negatis totũ aliud negatur. Tertium dubiũ q̃a beat⁹ Hyla⁹ dicit q̃ aliud est spũss. ⁊ aliud res spũss. quid g̃ intelligit. Dico q̃. spũss. q̃ddidatie cõstituitur ex quidditate essentie ⁊ spi⁹nis passiue. uult ergo dicere q̃ ille rões formales abstrahunt a realitate. ⁊ ita illa auctoritas multũ ꝓsiderat pdicta. Tertium dubium qõ pz decretalem in diuinis est una summa res. Dico q̃ p ut supponit p essentia est una res ut aũt p psonis ẽ tres res. unde ista una res nec generat nec generatur. ut. s. supponit p diuina essentia. Ad argumẽtũ pz.

19 ffremat

Distinctio. 34ª. ⁊. 35ª.

QUALA distinctionem. 34ᵃᵐ ⁊ 35ᵃᵐ. Postq̃ actum ẽ de istis proprietatibus relatiuis. Nũc querendum est de pprietatibus absolutis. s. de intellectu uolũtate potentia ⁊ talibus. Et primo in generali quero Utrũ talia dicant pfectionem simpliciter. de oib⁹ in generali. Circa aũt istam qõem ad euidentiam multorũ que dicũtur de pfectionibus simpliciter. intendo duodeci pordinem declarare. Primo quid est psona simpliciter. 2° que sunt pprietates pfectionum simpliciter. Tertio quibus uiis possunt pfectiones simpliciter inuestigari. Quarto quot sunt gradus pfectionis simpliciter. Quinto qui sunt ordines pfectiõis simpliciter. 6° si omnis pfectio simpliciter beat

Q.ª

pfectio

ꝛceptū simpl'r simplicē in se. | 7°. si pfcones simpl'r sint ꝑmo diuerse | 8°. si omne quod est in deo dicat pfectiōem simpl'r, 9°. si oia que sunt in creaturis dicūt pfectiōes simpl'r. | Decio. si formal'r i deo sūt pfectiōes simpliciē. Undecio. si pfectiōes simpliciter sunt in creaturis. Duodecio. si pfectiones simpliciter ꝑm eandē rōem formalē sunt in deo ⁊ in creaturis. hoc ē. utruz quelibet pfectio simpl'r uniuoce dicatur de deo ⁊ creatura.

¶ Quātum ad ꝑmum. s. quid ē pfectio simpliciter. sunt 4ᵒʳ modi dicendi. Unus est q̄ pfectio simpl'r ē illa que nullā impfectiōem q̄dditatie includit. sicut sapia ⁊ huiusmodi. omne eim tale req̄ritur in pfectissimo ente.

¶ Cōtra. Nulla pfectio seu entitas positia includit in sua rōne formali aliquā negationem. cū ꝑuatio non sit de q̄dditate positiui. ⁊ tamē nō omne positiuū ē pfectio simpliciē. ḡ ꝛc ¶ 2°. Nulla relatio ut iferi⁹ patebit dicit pfectiōem simpl'r. ⁊ tamē nullā impfectionē q̄dditatie ēcludit. q̄z si hoc esset. cum relatio formal'r ponat in deo. poneret impfectio in eo / Alii dicūt. q̄ illa ē pfectio simpliciter que nō habz necessario impfectiōem sibi ānexam. sicut sūt scia ⁊ sapia. tñ albedo necessario habz aliquā impfectionez sibi ānexam. ⁊ ideo non ē pfectio simpl'r ¶ Sed ꝗ hoc ē. q̄d dictū ē ꝗ aliā opiniōez. Nā r'lōes origis nō bñt aliā impfectiōez sibi ānexam. q̄z tūc i deo eēt 1ª pfectio. ⁊ tñ ut patebit nō sunt pfectiōes simpl'r / Alii dicūt q̄ illa ē pfectio simpl'r que nō ꝗpatit secū aliquā impfectiōez ¶ Sed ꝗ. Tūc eiz sequeret q̄ sapiētia bōitas ꝛc nō diceret pfectiōes simpl'r i creaturis. q̄z hoc nō bñt. nā iherent / Alii dicūt q̄ pfectio simpl'r ē. q̄d pōt eē sine omni impfectione ¶ Sed nec istud sufficit. Nam suppo⁹ inq̄tū suppo⁹. pōt eē sine omni impfectiōe. q̄z ē in deo. ⁊ tñ nō dicit pfectiōez simpliciter. / Ideo dico q̄ ꝑm doctrinā Anſ. in monolo. q̄ pfectio simpl'r ē. que ē in quolibz meli⁹ ipsa q̄ nō ipsa. Sed q̄z illa diffinitio nō bñ q̄etat itellectū. idcirco sunt 4ᵒʳ modi exponēdi eā / Aliq̄ dicūt q̄ pfec⁰ simpl'r ē melior sua negatiōe. Istud nō ualet. quia quecūqz ētitas positia de mūdo. ē melior sua negatiōe. ⁊ tñ nō oīs ētitas positia ē pfectio simpl'r / Alii dicūt q̄ pfec⁰ simpl'r ē talis. q̄ habēs ipaz. ē meli⁹ nō habēte ¶ Cōtra. Nam simplicitas ē pfec⁰ simpl'r. ⁊ tamen nō omne simplex ē meli⁹ nō habēte simplicitatē. sicut pz de materia ⁊ forma respcū ꝗpositi ¶ Alii dicūt q̄ pfec⁰ simpl'r ē 1ª. que ē melior omni eo q̄d nō dicit pfectiōez simpl'r. / Contra. Omne sbiectū ē meli⁹ sua passiōe. ⁊ tñ ꝗtingit aliqñ sbiectū nō eē pfectiōez simpl'r. ⁊ ꝑ passionē sic. sicut pz de albedine ⁊ ei⁹ unitate.

¶ Alii dicūt q̄ pfec⁰ simpl'r ē 1ª. que ē melior oī alio a se. Sed istud nimis attribuit pfectiōi simpl'r. q̄z sequeret q̄ nō eēt nisi una. s. deitas q̄z hᵒ solū sibi ꝗuenit ¶ Ideo dico ꝑm mētem doc. nūi q̄ pfec⁰ simpl'r ē 1ª. que ē melior quocūqz sibi incōpossibili / Hāc aūt glosam demonstratie ꝗcludo ex duab⁹ regul' euidētib⁹ ⁊ ꝑ se notis acceptis / Pri⁰ ē ista q̄ omnis pfec⁰ que ē in deo formal'r. est melior oī pfectione que nō est i deo formal'r. ista patet. alioquin de⁹ possz itelligi melior. si i se bzet q̄d sibi deficit q̄d meli⁹ ē ¶ 2ª regula ē. q̄ oēs pfectiōes simpl'r q̄tū ē de se sūt ꝗpossibiles. hᵒ pz ex ꝗcessis ab oib⁹. nam deo nᵒ pfectio deficit. ḡ de⁹ oēs hz. hᵒ aūt nō eēt si eēnt inꝗpossibiles. / Ex istis arguit sic. Omne illō q̄d deo repugt ē incōpossibile pfectiōi simpl'r. ista pz ex 2ª regl'a. sed oē q̄d ē pfec⁰ simpl'r. ē meli⁹ q̄ cūqz q̄d deo repugt. pz ex ꝑᵃ regl'a. ois ḡ pfec⁰ simpl'r. ē melior suo incōpossibili. Pōt alio⁰ deduci sic. Dis pfec⁰ que ē i deo ē melior suo incompossibili. sed oīs pfectio simpl'r ē in deo. q̄z sūt ꝗpossibiles. ḡ oīs pfec⁰ simpl'r ē melior quocūqz sibi incōpossibili.

¶ Sed ꝗ istā descriptiōez pfectiōis simpl'r istaē 4ʳ / Pri⁰ sic. Nā rōentis nō ē melior quocūqz sibi incōpossibili. q̄z nullū habet incompossibile. ⁊ tñ rōētis ponit cōiter pfec⁰ simpliciter. ḡ descriptio non ē bona ¶ 2°. Rela⁰ ē melior quocūqz sibi incōpossibili. q̄z ē compossibilis oī positio ⁊ oī pfectiōi simpl'r. ⁊ tñ ipa nō habet nisi ꝑuatim sui ꝑ incōpossibili. Cōstat aūt q̄ eoipo ē melior. sicut affirmatio melior negatiōe ¶ 3° sic. sapia ē pfec⁰ simpl'r. ⁊ tñ sibi nō ꝗpetit diffi⁰ sup̄dicta. / Constat eim q̄ sapia ē incōpossibilis sbe sol'. sbia aūt sol' melior ē sicut ⁊ sbia quelibz oi accnte. ⁊ ꝑ ꝗns melior ē ipa sbia sol' ipa sapiētia. ergo ꝛc

Oppio ans

Oppio ꝗpa

nō hac 2ᵃ ⁊ hac sola q̄ dicta ē diffinitio sim pfec cōmis

¶ 4°. Nā sequtur q̃ sba ãgeli sit pfec° simpl'r. Ipsa eiz est melior quocũqz sibi incõpossibili. qa illud aut est creatum. ⁊ ꝓstat q̃ ipsa est melior omni alio ab ea creato. uel increatuz isti autem non est incõpossibilis. quia potest assumi. ¶ Ad primum dico q̃ ratio pfectionis simpliciter cõpetit enti. licet. n nullũ positiuum repugnet enti. tamen ens ꝓhibitum est sibi incompossibile. ⁊ iõ ꝓstat q̃ melior ē rõ entis. est enim ens meli° ente ꝓhibito ut apparet. ¶ Ad secundum dico q̃ meliori tas dicit excessum ꝑm q̃titatem ꝓtutis. ⁊ dicit inequalitatem que etiam requirit q̃titatem. relatio autem non est q̃ta q̃titate ꝓtutis. ⁊ ideo ipsa non potest esse melior nec peior quocunqz alio. ¶ Ad tertium dico q̃ licet aliqua excedant alia ꝑm aliquas pfectiones quas habent. tamen potest esse ecõuerso excessus ꝑm multas alias licet non ꝑm eandem. ideo recõpensatur. ¶ Ad quartum dico q̃ substãtia angelica non est melior quocunqz sibi incõpossibili formaliter. qz diuinitati isto° ē incõpossibil'. ⁊ tñ dīnitate non ē melior. licz forte sibi sit incõpossibil' suppositaliter. ⁊ sic omne absolutũ aliud a deo. sed hoc nihil ad ꝓpositũ ¶ Sed adhuc remanēt 4or diffi. Pria. si una pfec° ē melior alia qñ sũt eiusdē rõis. sic sapia creata ⁊ increata ¶ Dico q̃ nõ ꝑm rõez formalē. qz ubi ē eadē rõ formal'. ibi ꝑm illã rõez nõ pōt esse excessus. qz excessus ut sic ē iter distincta. quecũqz aũt sunt eiusdē rõis formal' ꝑm illã rõez formalē sũt penit° indistincta. ⁊ p ꝓñs iter ea ut sic nõ est excessus ¶ Cõfirmat. qz finitas ⁊ infinitas rõnem formalē nõ uariat cũ sit modi intrinseci. ¶ 2°. qz equalitas ē rõ fũdata sup plta. ⁊ tñ in rõ formal' ut sic i eis ē indistincta ¶ 2a diffi. si una ē melior alta ꝑ aliqd sui. loquēdo de istis que sunt eiusdē rõis ¶ Dico q̃ sic. s. ꝑm mom intrinsecũ. nã una ē finita ⁊ a° infinita. ⁊ p ꝓñs una ē melior alta. Iz nõ ꝑ rõem formalem. ¶ 3a diffi. ē si una ē melior alta qñ sũt alti° rõis. sic intellect° ⁊ uoluntas ¶ Dico q̃ nõ ꝑm eorũ rõnes formales. Et hoc pbo sic. Quãdocũqz aliqua sunt eiusdē rõis formalis. quicqd ꝓpetit uni eoz ꝑm rõem formalē ⁊ alti. sed uolũtas in deo ⁊ in creatura sũt eiusdem rõnis formalis. ⁊ intellect° hic ⁊ ibi similr. ergo si uolũtas ꝑm sua rõez formalē esset melior intellcu. sequerē q̃ i deo ita eēt quod ē fl'm ¶ 4a diffi. si una ꝑm aliqd sui excedit aliã. ¶ Dico q̃ nõ in deo. qz utrũqz est infinitũ. tamē unũ eoz ut infinitũ pōt dici excedere aliud ut finitũ. sicut uolũtas infita intellectũ finitũ. ¶ Dic tamē remanet unũ dubiũ satis arduũ. s. utrũ oīs pfectio simpl'r sit melior quacũqz pfectione ꝑm quid. ¶ Ad utrãqz autē ptem isti° dubii sũt rões fortes. pono iñ duas. Prio pbo ptē affirmatiuã sic. Quadocũqz sunt duo opposita ex q° ꝓpmixtione ⁊ ipmixtione causat magis ⁊ min°. illud qõ est uni opposito impmixti° ē pfecti° sed pfectio simpl'r nõ includit necessario aliquã impfectionem. pfec° autē ꝑm qd sic. g̃ ꝛc. ¶ 2°. Quãdocũqz aliqõ cõe ꝓpetit aliquibus duob°. um simpl'r alti ꝑm quid. pfecti° ꝓuenit ei cui ꝓuenit simpl'r q̃ ei cui ꝓuenit ꝑm quid. sed pfec° ꝓuenit pfectioi simpl'r simpl'r. pfectioni autē ꝑ qd ꝓpetit ꝑ qd. g̃ ꝛc. ¶ Ad ptē negatiam arguo dupl'r. Prio sic. In ēntialiter ordiatis eiusdē gñis posteri° est pfectius. sed ordo ēntialis inuenit ubi priora dicũt pfectionem simpl'r. sicut sba dicit pfectionem simpl'r. nõ aũt accñs qõ est posterius similr spũs dicit pfectionem simpl'r. nõ autē ãgel° q̃ ē posterior. g̃ nõ oīs pfectio simpl'r ē pfectior pfectione ꝑ qd. cũ illa posteriora sint pfectiora. ⁊ tñ pfectiones ꝑ qd ¶ 2° ad eadē ptem arguit sic. Quecũqz sunt de pdicamento sbe. excedũt illa que sunt alioz genez. nõ iter pdicamēta est essentialis ordo. ⁊ pdicamētum sbe ē pfecti° oibus accidētib° alioz genez. sed aliqua ō gñe sbe nõ sũt pfectiones simpl'r. aliqua de aliis gñibus sunt pfectiones simpl'r. sicut sunt sapia ⁊ iustitia ⁊ huiusmodi. ergo pfectiones simpl'r nõ sunt pfectiores aliis. ¶ Dico ergo q̃tum ad hoc q̃ utraqz argumēta habēt intentum. Ad q° ꝓ euidētiam dico q̃ pfectiones simpl'r ex suis rõnibus formalib° non excedũt illud qõ nõ dicit pfectionem simpl'r. sicut pbāt ultia argumenta. abstrahit eim rõ formal' pfectionis ab illo excessu siue defectu. ꝑm autem modos intrinsecos ꝓñtes ꝓuenit. q̃ alique sint pfectiones simpl'r alias excedētes. alique non. Est eim aliqua pfectio simplicit que

simpliciter est cū infinitate sicut deitas. ⁊ illa oēm aliā pfectiōem ꝑ quid excedit. eo ꝙ pfectiōes ꝑ quid sunt semp cū finitate. in finitū autē in pfectiōe excedit finitū. sunt autē alie pfectiōes simpl'r que ex rōe earū formali nō determināt sibi nec hunc mo^m nec illum. sed ꝓpatiūtur se cū quolibꝫ istorum modorū. ⁊ ideo stant cū q̄tūcunqꝫ perfecto. uel q̄tumcunqꝫ modico pfecto. ⁊ ex hoc puenit ꝙ alique pfectiōes simpl'r iterdū a^as excedūt. sic quādo sūt cū infinitate interdū alias nō excedūt. quādo aliū mo^m intrisecū habēt ut patet ¶ Sed adhuc remanet difficultas. qūo saluabitur ꝙ pfectio simpl'r sit melior quocūqꝫ sibi incompossibili. ¶ Propter hoc addit doctor ad exponem illius diffinitiōem pfectiōis simpliciter supdicte. ꝙ illud qō est meli^o quocunqꝫ sibi incōpossibili in quocūqꝫ suppsito. nō ꝓsiderata tamē hac natura uel illa. illud est pfec^o simpl'r ¶ Hoc aūt potest sic declarari ꝙ pfectio simpl'r est melior quocunqꝫ sibi incōpossibili. nō ex rōne formali. sed qꝫ nata ē habere modū ifinitatis. ⁊ ille mod^o repugnat ei quod non est pfectio simpl'r. qꝫ nullū tale pōt eē formaliter infinitū. ⁊ ideo pfectio simpl'r melior ē tali. ¶ Quātum ad 2^m est uidendum que sunt ꝓprietates pfectiōis simpl'r. Dico ꝙ 4^or sunt ꝓprietates pfectiōis simpl'r ¶ Pria ꝙ omnis pfectio ē cōicabilis ¶ 2^a ꝙ alteri cōpossibilis. ita. s. ꝙ est omni alēi pfectiōi cōpossibilis ¶ 3^a ꝙ habent integritatem. ¶ 4^a ꝙ habent idētitatem. ¶ Prima ꝙ sit cōicabilis ꝓbatur sic. Omne illud cui nō repugnat ifinitas est ad minus in tribus suppositis. ⁊ p ꝓns eis cōicabile. ex hoc eim natura diuia dicitur cōicabilis trib^o suppositis. quia est simpl'r infinita ⁊ illimitata. sed omnis pfectio simpl'r est nata esse infinita. ergo ꝛc. ¶ 2^a scilꝫ ꝙ sit ꝓpossibilis ꝓbatur sic. ꝓmo ex cōi dicto ꝙ mala sunt icōpossibilia. sicut patꝫ ō extremis uitiis in quoꝫ medio consistit uirtus. uirtutes autem dicūtur cōpossibiles. ꝓbo aūt rōne sic. Impossibile est suppositum esse pfectissimū nisi habeat in se oēm pfectionem simpl'r. sed si una esset altri incōpossibile. impossibile ē unū supp^o^m oēs habere. ⁊ ꝙ ꝓns nullū unū suppositū eēt pfectissimum. qō est fl'm ꝓpter diuia supposita ¶ 3^a. s. ꝙ habeāt integritatem ꝓbat. qꝫ quod caret aliqua pfectiōe simpl'r. nō est pfectū simpliciter. qꝫ sibi deficit una pfectio simpl'r. ⁊ ut sic non ē integral'r pfectū. si ergo oēs in eodē sint. integritatē habebūt. ¶ 4^a. s. ꝙ habeāt idētitatē. uel sint nata hāe ꝓbat sic. qꝫ de aptitudie itelligūtur oēs 1^e ꝓpetates hoc inq̄ pꝫ. qꝫ q̄cq̄d ē aptūnatū eē in una ꝓsona diuia. natū est hāe idētitatē. sed oēs pfectiōes simpl'r sūt huiusmodi. ergo ꝛc. ¶ Sed ꝗ ista arguit 4^r. Prio ꝗ ꝓmam. Qō est de se hoc nō est cōicabile. sꝫ deitas ē de se hoc. g̃ ꝛc ¶ Cōtra 2^am. Opposita sūt incōpossibilia. sed aliquē pfectiones simpl'r sūt opposita. g̃ ꝛc. ꝓbo minorē. Ens ē pfectio simpl'r ⁊ dicit multis modis ⁊ p dās oppositas. ⁊ p ꝓns ille nō sunt ꝓpossibiles ¶ Cōtra 3^am. Nam ī quocūqꝫ ē integritas ibi ē tōlitas. sed ubi infinitas ibi ñ ē tōlitas. g̃ ubi ē ifinitas ibi ñ ē integritas. ¶ Cōtra 4^am. Quādocūqꝫ aliq^a opposita ꝓueniūt aliqb^o. nullū eorū ē eis ꝓpriū. sed distinctio ⁊ idētitas sunt huiusmodi respectu pfectionū simpl'r. g̃ ꝛc ¶ Ad ꝓmuꝫ pꝫ. Nā aliqd eē cōicabile pōt itelligi dupliciter. uel pl'ib^o indiduis. uel pl'it^o suppositis. primo^o ꝓcedit instātia. sed 2^o^o itelligit ꝓprietas. ¶ Ad 2^m nego minorem. Nam nulle pfectiōes simpl'r sūt opposite. qñ autem ēs dicit p duas dās oppositas. nō opꝫ ꝙ utraqꝫ sit pfec^o simpl'r. sed sufficit imo ē necesse ꝙ alēa sola. sicut pꝫ in diffione sbe p corporeū ⁊ incorporeū. incorporeū dicit pfectiōem simpl'r. corporeū autem non. non ergo ē necesse si dīsum dicat pfectiōem simpl'r ꝙ utrūqꝫ diuidens dicat. immo forte nō ē simpl'r necesse de altero tātum. Et si dicas. ponat ꝙ pfectio diuidatur in pfectiōes. Dico ꝙ si diuisio sit p opposita hoc ē impossibile. tñ si fiat dīsio alio^o q̄ p opposita. sicut sepe fit licꝫ nō ꝓprie. tūc instātia nō ualet. ¶ Ad 3^m dico ꝙ accipiendo ꝓprie integritatē ibi non est. s. ut approbatur toti. sed metaforice accipiendo p collectiōe omnium pfectionū. hoc nō est

Nō ꝓprietates pfectiōis simpl'r

Ad 2^m

Ad 3^m

inõuenies q̃ talis integritas ponatur sine totalitate. ¶ Ad 4m dico q̃ idemtitas quē assignata ē p pprietate pfectionuz simpl'r nõ debet itelligi in actu. sicut nec alie ppe/ rates assignate. sed sufficit q̃ hoc sit i potē tia. unde sunt nate esse idem ¶ Sed hic oriũtur diffi. ¶ Pria. quia uidet q̃ aliqõ suppositũ poterit eē pfectissimũ etiã amota una pfectione. q2 p ifinitatē dicit pfectissi/ mum iter oia. sed amota pfectiõe .s. itellcũ manēte uolũtate. adhuc põt remanere infi nitum. ergo ꝛc ¶ 2a. q2 sicut ppriũ sup positũ non ē pfectissimũ nisi icludat omnē pfectiõem. ita essentia non erit pfectissima nisi 6m suã rõem formalē oēm pfectionem simpl'r icludat. ¶ Ad pmum dico q̃ eē pfectissimũ põt dupl'r itelligi. uel itensiue. uel extēsiue. pmo dico q̃ habēs unicã pfectio nem q̃tũ ad pfectiões simpl'r q̃dditatiuas eēt pfectissimũ iter oia itensiue. Si aũt 2o scilz extēsiue nõ sic. q2 ad hc q̃ sit isto pfectissimũ, reqritur q̃ nulla pfectio sibi defi ciat. ¶ Ad 2m dico q̃ eē pfectũ dicit dupl'r, uno q̃dditatie. ⁊ isto nec suppositũ est pfectissimũ nec essentia. accipiēdo semp pfectissimũ extēsiue. q2 multe pfectiões sunt que nõ sunt de q̃dditate suppositi. sicut nec de q̃dditate essentie. Alio dicit aliquid pfectissimũ denomiatiue. ⁊ isto taz essentia q̃ suppositũ sunt pfectissima. q2 sibi oīs pfec inest aliquo. uel pmo uel 2o. Si dicas q̃ essentia nõ erit pfectissima ut pscindit ab alius. ⁊ p ꝯns nec ifinita. Dico q̃ inten/ siue accipiēdo ē pfectissima. tñ extēsiue non ē inconueniēs negare. Sed q̃tũ ad pmam pprietatē que dicta ē de cõitate. itelligendũ ē. q̃ aliqua sũt que cõicant ad intra tantũ ⁊ sicut deitas. Aliqua tñ ad ex. sicut gnatio que creaturis cõicatur. nõ tñ aliis psonis. Alia aũt sunt que cõicant ad ex ⁊ ad intra. sicut pfectiões simpl'r. uelut sapia ⁊ huius modi. Alia que nec ad ex nec ad intra. sic gnatio diuina ut de se patet ¶ 3o articul' est. quõ possunt iuestigari pfectiões simpliciter. Dico q̃ 4or modis .s. p uiaz disio nis. p uiam diffinitiõis. p uiã ōmõstratiõis p uiam ordis. põt etiam addi uia ꝯpossibi litatis ¶ Per uiã disiõis sic. In coordiatiõe pictagoricoz pmo ethicoz sp unũ dicētiũ ens põebat ad dexterã. ⁊ aliud ad sinistrã. ad dexterã autē ponebat pfectiora. 6m aũt doctorē nostrũ quecũqz ponũtur ad dexte ram sunt pfectiões simpl'r. uel nõ sũt imp fectiones. sicut sba. spũs. absolutũ. ifinitas ⁊ sic de aliis. oia talia dicũt pfectiõem sim/ pliciter ¶ Per uiam autē diffinitionis sic. Quãdocũqz ē aliq diffinito alicui que dicit pfectiõez simpl'r q̃tũ ad quãlibz eius ptē. diffinitũ dicit pfectiõem simpl'r. si ℞o aliqua diffinitio icludat aliquas ptes qua rum una dicit pfectiõem. alia impfectiõez uel nõ pfectiõem. totũ nõ dicit pfectiõez. q2 ad ꝯstituēdum totũ oēs ptes sũt necessarie. ad destruēduz autē sufficit destructio alicui ptis. Ex pmi. diffini sbe ē. q̃ ē ens p se. utrũqz istoz dicit pfectiõem. ⁊ ēs ⁊ p se. et ideo totũ diffinitũ sicut sba erit pfec simpliciter. Ex 2o. diffini corporis ē. q̃ est sba corporea. licz q̃tũ ad pmã ptem .s. q̃ sit sba dicat pfectiõem. tamē q2 reliqua pars utpote corporeũ nõ dicit pfectiõem. hinc ē q̃ nec totũ dicit pfectiõez ppter rõez dcãz. ¶ Per uiã demõstratiõis sic. Quicunqz ē aliqõ sbiectũ de quo ē demõstrabile aliq impfec. illud nõ dicit pfectionem simpl'r. ppõ hec pz ex pcedēti. quãdocũqz eim bñt eadem diffinitiõem. de eis eadē demõstrāt. ⁊ sic ubicũqz esset diffinitio illa eadē imp/ fectio ꝯsequeret. cũ ergo ī deo ex pcedenti articulo sint oēs pfectiões simpl'r q̃tuz ad eaz diffinitiões. ut īferi meli declarabit ōmõstretur eadē ipfec. qõ est flz. Si q̃ aliqua impfec ꝯpetit pfectiõi simpl'r. hoc nõ erit p se. sed solũ p accns. hoc aũt qõ ꝯueit alicui p accns. nõ põt de eo demonstrari. cũ sibi nõ repugnet sine eo iueniri. si q̃ omne qõ demõstrat de a. ē pfectio simpl'r. necessa rio a. erit pfectio simpl'r ¶ Per uiam aũt ordis sic. Quãdocũqz aliq sunt eēntial'r ordiata. si pus nõ dicat pfectiõem simplici ter neqz posteri. q2 da oppo q̃ posteri dicat pfectiõem simpl'r ⁊ non pus. cũ. cuilibz pfectioni simpl'r ꝯueniat sine oi impfcone eē. sequeret q̃ posteri ī eēntial'r ordinatis poss. t eē sine pori. Põt aũt ad ista addi uia ꝯpossibilitatis sic. Dis illa pfec que ē

pfectissimũ p du 2a

pfectissimũ p 3a

q̃ aliqua pfectiõem

adquirendez
adquirendez
adquirendez
adquirendez

113 3a ax

cōpossibilitatis omni pfectioni est pfectio simpl'r. cū omnia simpl'r bona habeat compossibilitatē 6m Dyo. de diuis noib. 4°. ⁊ ideo sapia nostra ē pfec° simpl'r. q2 ē ꝓpossibilis omni altri pfectiōi. nō autē aia nīa q2 aia nostra non ē ꝓpossibilis deitati. si ḡ iueniat pfec° q̄ alicui pfectioni simpliciter repugnet, non ē pfec° simpl'r. ¶ Sed ꝓtra hec instat 4°. Primo contra ꝑmum. Ens diditur p idē ⁊ diuersum quoꝝ neutrū dicit pfectiōem simpl'r. ergo diffiōis uia non est sufficiēs. ¶ Lōtra 2m. Omne qd habz diffinitiōem est ꝓpositum. sed ꝓpositū dicit impfectiōem. ergo uia diffinitionis. ¶ Lōtra 3m. Qd ē natū inherē non est pfectio simpl'r. q2 inherere dicit impfectiōem. sed sapia ē nata inherē. ergo ꝛc. Maior pz ex uia demōstratiōis. Minor apparz i cratura. ¶ Lōtra 4m de ordie. certū ē q̄ act° intelligēdi ē posterior actu imaginadi. ⁊ ipz necessario ꝑsupponit. qui tn act° imaginādi nō est pfectio simpl'r. ¶ Ad ꝑmum dico q̄ ēs didit dupl'r. uno° p dīas oppositas. ⁊ tūc tēporis semp alta dicit pfectiōem simpl'r. sicut qñ didit p absolutū ⁊ respectim. Alio° diuiditur p passiōes distinctas. ⁊ tūc nō ē necesse. Sic ē in ꝓposito de eodē ⁊ diuerso. ¶ Ad 2m dico q̄ pfectiōes sipl'r nō sūt ꝑpe diffinibiles. tn largo° accipiēdo diffinitionem. sicut diffinitiōes sunt possibiles i trāscendētib' bene sunt diffimbiles. nec tales diffinitiōes arguūt ꝓpōem. ¶ Ad 3m dico q̄ si inherē ꝓsequerēt necessario rōem. fortalē sāpie. tūc bn ꝓcludēt instātia. sed non sic. licz eim ipsa insit. tn hoc nō ē rōne sui. sz rōne accntis cui in creaturis ꝓiuncta est. ¶ Ad 4m dico q̄ act° imaginādi nō ē ꝑ ordie eēntialē actu itelligēdi. sed hoc ē pro statu isto ⁊ nō ē ex nata istoꝝ actuū. q2 sic pz. in aia separata ē act° itelligendi sine actu imaginādi. ¶ Sed que sunt illa que dicit pfectiōem simpl'r. Ad istī dubū solutionem pono 4or regulas p quas ꝓgnosci pnt pfectiōes simpl'r. ¶ Pria est hec. q̄ n° pfec° q̄ditatia dicit pfectionem simpl'r. Loco autē pfectiōem q̄ditatiam pfectiōez artam specificam de gne sbe. nec etiā ō q°cūqz alio gne. accipiēdo ꝓprie illa que p se sunt i

Ens diditur p dīas oppositas p pātes distinctas

Ad 2m dico q̄ ad 3m

Ad 4m

Ser nō scia et sapia q̄ mdicente sūt mgne

gne. hāc pbo. q2 iter illas spēs nata angelica tenet ꝑmum ḡdum. ipsa autē nō ē pfec° simpl'r. Si dicas. sapia est de gne qualitatis. ⁊ tn ē pfec° simpl'r. ¶ Dico q̄ sapia que est pfec° simpl'r non ē p se in gne. sed p eaz circūloq̄mur aliq̄d in gne. ¶ 2a regula est ista. q̄ nulla pfec° in creaturis si nō iueniat i deo ē pfec° simpl'r. sicut est fides ⁊ spes et huiusmodi. ⁊ gnal'r oīs pfectio cui repugt ifinitas repugt ei eē pfēonem simpl'r. ¶ 3a regl'a ē. Quecūqz sunt in deo nisi sint tōia trib' nō sūt pfectiōes simpl'r. aliōquin una psona careret una pfectiōe simpl'r quā alia haberet. ⁊ sic nō esset psona pfectissima. ut patz supr. ¶ 4a regl'a ē. q̄ etiaz 1a que sunt cōia trib' nisi ꝑcedāt r'lones originis nō sunt pfectiōes simpl'r. sicut sunt relationes cōes. Ex istis iduco unū correlariū. q̄ dictū magri Thome anglici est uez. s. q̄ scia uisiōis nō est pfectio simpl'r. q2 ut sic ēminat ad eē. licz eim esse absolutū in deo dicat pfectiōem simpl'r. tn respectus non. Scia aūt uisiōis addit sup absolutū sciētie respectū. ⁊ sicut dictū ē de scia unsionis. ita pōt dici de oī qō ē cōe trib'. qō seqt psonas ⁊ respicit aliq̄d ad eē. sicut iusticia. misericordia. ⁊ oia talia que sunt ad creaturam. ¶ Sciendum aūt ē ad euidētiā pdcōz. q̄ quedam sūt i creaturis que impfectiōem q̄ditatiue includūt ⁊ ꝑmo° dicēdi p se. sicut ceritas que ē puatio. Alique aūt sūt que in 2°. sicut būanitas. ⁊ simpl'r quelibz species cuiuscūqz gnis. q2 de ipsis pōt demōstrari creabilitas uel finitas ⁊ huiusmodi. in oībus eim creaturis que nō sūt pfec° simpl'r isto° includit pfec°. Alia sūt que p accidens solū. sicut sapia i creaturis. cui ex ꝓiūctione sui cū a° ꝓueit iherē ⁊ talia. Alia sunt que nullo°. sicut deitas. sola aūt ista de 4°° ⁊ 1a de 5° tn dicūt pfectiōem simpl'r. q2 nō conuenit eis impfectio nisi p accidēs. ¶ 4a articl' ē uidē quot sūt gd' pfectionū simpliciter. Et q̄tū ad hoc dico q̄ 4or sunt ḡdus huiusmodi pfectionū. Prim' est gradus trāscendētiū ⁊ cōissimaꝝ passionuz. sic rōentis ⁊ passionū ei'. q2 q̄cqd ꝓueit pfēcni simpl'r est perfectio simpl'r. 2° ḡdus est trāscendētum ꝑalternoꝝ. sicut est ratio

ꝓ porq est insendēs

omne

1149 ac 15

absoluti que ĩo dicit trãscendens. qz supra ꝓdicamẽta. ⁊ subalt̃na q̃a est sub rõe entis
¶ Tertius est generũ gñalissimoꝝ sicut est rõ sbe ⁊ omniũ passionũ eius ¶ Quartus ẽ quasi subalt̃noꝝ int̃ gñalissimuz ⁊ spãlissimũ sicut est rõ spũs que ẽ ifra sbas ⁊ supra spẽs spãlissimas. ¶ Sz ꝗ hoc intelligatur quadrupl'r. ꝓmo cõtra ꝑm de ente quia qõ includit in oibus quãtũcũqz iperfectis nõ est pfectõ simpl'r. huiusmodi est ens. ¶ Zo rõ absoluti i quocũqz ifimo triũ generũ repit. g̃ nõ dicũt ipfectões ¶ Tertio qz nullũ gen̄ ẽ i deo. sz pfectões sunt in deo. g̃ nulla pfectio simpliciter ẽ genus ¶ Quarto a quocũqz remouet gñalissim̄ ⁊ subalt̃uũ. sz a deo remouet generalissim̄ ergo ꝛc. ¶ Ad ꝑmũ dico q̃ ratõnẽ entis formal'r accipiẽdo, non ꝗuenit esse nec melioré nec peioré. quia talia dicũt excessum qui nulli rõi formali ꝗpetit. sz hoc tantũ ẽ ratione modi, s. finitatis ul' infinitatis. q̃ ergo rõ entis excedat uel nõ, hoc ẽ q̃a ipsa aptanata est esse sub hoc s. infinitate. uel sub illo. s. finitate, non exigit aũt plus ad rões pfectõis simpl'r nisi q̃ posset ee ifinita quãtũcũqz ei ñ repugnat finitas. ¶ Similit dicẽduz ad secũdũ de absoluto ⁊ ul'r de oi alio trãscẽdente. ¶ Ad tertũ dico q̃ substãtia que ẽ pfectio simpl'r nõ ẽ gen̄ ⁊ sil'it spũs ut ẽ pfectio simpl'r nõ est sub genẽ. sz tñ illa dicũtur gña ⁊ subalt̃na. q̃a p illa circũloquimur ⁊ gña ⁊ illa que subalternatim ponũt sub gnẽ. ⁊ isto mõ sunt in deo ⁊ nõ alio. ¶ Per idem ad quartuz quia spũs ut est i gnẽ substãtie nõ est simplicit pfectõ nec est in deo. sz spũs p quem circũloq̃mur illud de gnẽ substãtie illud ẽ in deo ¶ Ad euidentiã aũt eoꝝ que dicta sunt in articulo notanda sunt quattuor ¶ Priꝰ q̃ oes pfectiones simpl'r que ꝺo attribuũtur sunt trãscendẽtes uel eo mõ quo ens, uel eo mõ quo absolutũ uel spiritus. p aliquas tñ de istis circuloquimur aliqua que sunt in genẽ. sicut p spũalitatẽ ac sapitemã ⁊ talia. p aliquas aũt nõ. sicut p ens nec p passiones eius ¶ Zo notandũ est q̃ deitas ⁊ omnes per se passiones eiꝰ cuiusmodi sunt infinitas, eternitas, necessitas ⁊ talia nullo prẽdictoꝝ mõꝝ quatuor se habent. nec in aliquo illoꝝ gradum ponũt. q̃a in illis gradibus nõ ponũt nisi pfectiones que ꝗiter ꝗueniũt deo ⁊ creature. ista aũt sunt ꝓpria soli deo | Cũ ex hoc cogimur poniere quitũ ordinẽ pfectionum simpl'r que. s. se hñt ad modum spẽi specialissime. sicut enim humanitas se habet ad hoiem sic deitas ad deum. ⁊ sicut risibilitas sic infinitas eternitas ⁊ illa. ille aũt gradus nõ inuenit in creaturis eo q̃ nulla spẽs cuiuscũqz generis est que pfectiones simpliciter dicat. licet aliquas spẽs circuloquimur p pfectiones simpl'r. tñ illa per que fit circũlocutio nõ sunt spẽs sed transcendentia sicut in secũdo gradu supradicto. Si dicat q̃ nulla beceitas duia i nulla istoꝝ quiqz graduũ est. Dico q̃ si sit pfectio simpliciter nõ est incõuenies sextũ gradu ꝛdare qui se habeat per moduz indiuidui. sicut quitus p modũ spetiei. sz nec iste in creaturis repitur ¶ Tertio notandũ est q̃ omne illud quod ĩcluditur in aliqua pfectione simpliciter, est pfectio simpliciter qz si aliqua nõ pfectio includeretur tunc totũ nõ esset pfectio simpl'r. saltẽ rõe illiꝰ ptis ¶ Quarto notãdũ ẽ q̃ non oẽ illud in quo includitur pfectio simpliciter est pfectio simpl'r. quia sic oẽs spẽs ⁊ oia gña essent pfectiones simpliciter. cũ ratõ entis in omnibus includatur que ẽ pfectio simpliciter. nõ tamẽ est certũ si illa inclusio ẽ q̃ditatiua ¶ Quintꝰ articulus est uidẽ qui sunt ordines perfectionuz simpliciter ⁊ quot. | Et quãtũ ad hoc sciendũ ẽ q̃ aliquãdo inuenitur q̃ omnia tam superiora q̃ inferiora dicũt pfectionẽ simpliciter. sicut in deo rõ, substantie spũs ⁊ deitatis ⁊ beceitatis. ita q̃ omia accipiendo ab indiuiduo usqz ad transcendẽs. dicũt pfectõem simpliciter, aliquãdo tñ inuenitur q̃ superiora dicũt pfectionem simpliciter nõ tñ inferiora. sicut est in substantiis. nam humanitas non dicit pfectionem simpliciter ⁊ tñ substantia dicit. simil'r angelus nõ dicit. ⁊ tñ spũs ⁊ substãtia dicũt pfectionem simpliciter. aliquãdo inferiora ⁊ tñ nõ superiora. sicut sapiẽtia que dicit perfectionem

Qd pdẽ posset dici p nõbile posuit in 2o 3o ph sipe

Nõ sinaliter q̃ sit pfectio simpliciter

Ad dctz bonũ

in primo qlib

Ad quod doctor nominat in deo pfectiones

Qd 2o

simpl'r ⁊ tñ qualitas i cui⁹ genē collocat nullā dicit pfectionē simpl'r. certū ē q̄ nec qualitas nec talia iueniunt in deo que tñ reperirentur in eo si dicēnt pfectiōes simpliciter cū beat oēs ut patet ex p̄cedentib⁹

Sed ꝗ instat. 4ᵒ Primo ꝗ p̄ᵐ. nā uidet q̄ beceitas pprietatis ita dicat pfectionem simpl'r sicut beceitas ēntie. 2ᵒ q̄ rō entis dicit pfectōes simpl'r. g̃ ⁊ rō r'onis dicit sil'r. Tertio quia qñ alēum de altero p̄dicat. quicquid dicit de p̄dicato dicit de sbiecto. sed pfectō simpl'r p̄dicat de sba. ergo ⁊ de hoie ul' corpore. cū sba dicat ⁊ p̄dicet de eis. Quarᵒ quicquid repugnat superiori ⁊ inferiori. Cōfirmatur q2 quicq̄d pfectōis ꝓuenit superiori ⁊ iferiori. Ad priᵐ dico q̄ sicut essentia dicit pfectōem. nō tñ pprietas sic beceitas essentie. nō tñ beceitas pprietatis. Ad 2ᵐ dico q̄ licet rō aīalis dicat de homine. non tñ illud qd̄ ꝓuenit aīali. s. ratio generis. Eodemmō dico q̄ licet rō entis cōueniat relationi nō tñ rō pfectionis simpl'r. forte. n. illa est 2ᵃ itentio. Ad 3ᵐ dico q̄ ppter illud quod tangitur in 3ᵒ ⁊ i 4ᵒ ⁊ in ꝓfirmatōe. oꝫ ponē de necessitate q̄ i oib⁹ istis pfectōibus simpl'r que dicūtur ēe in gnē. q̄ hēant diuersas rōnes unā trāscendēte aliā in genē. ita q̄ illi trāscendēti rōi accidat q̄ sit cū illa ꝫ nō ēquerso. Ad 4ᵐ sba que ē p̄dicatū. illa necessario est ꝓuīcta cuidā rōni formali que pprie uocatur sba ⁊ p istud illud nomē qd̄ priᵒ ꝓuenit isti rōi formali. circūloq̄mur istā rōem formalē que pprie ⁊ directe est p̄dicatū. sic de oib⁹ aliis. Per hoc patꝫ ad 4ᵐ ⁊ ad ꝓfirmatōꝫ

Sextus articulus est uidē. utrū omnis pfectio simpl'r hēat ꝓceptū simpl'r simplicē in se ex parte rei. nā de ꝓceptu in aīa nulla fatio difficul. sed de ipsa quidditate ꝓcepta utrū sit simpl'r simplex. Dicit unus doc. q̄ in uniuerso nō est iuenire aliquod simpl'r simplex i rerū natura. q2 oē qd̄ est p̄ōt resolui ⁊ p ꝓsequēs nihil oio simplex. Cōtra in oi resolutōe oꝫ p̄cedē in infinitū. uel deueire ad aliq̄d indiuisibile. sed in diffinitōe ē resoluto p rōnes formales ergo i eis uel erit p̄cessus i infinitū. qd̄ est icōueniēs i rōibus formalib⁹. ⁊ potissime q2 ordo ēntialis est inter eas. g̃ erit deuenire ad aliquā unā formalē nō amplius resolubilē. Illam aūt uoco simpl'r simplicem. istā ergo tāquā euidentē supponēdo q. s. sit dare. q̄dditates simpl'r simplices.

Et pono duas ꝓclusiones. Prima ē ista q̄ oīs pfectio simpl'r ē ita simplex q̄ nll'o mō ꝓponit ex aliquibꝫ q̄bus possꝫ resolui. Hanc pbo sic. omne illud qd̄ est ꝓpositus ex aliq̄b⁹ inq̄ntū tale. icludit ipfectionē in priᵒ mō uel saltim in 2ᵒ. q2. s. ipoꝫtat cōpositionē. sꝫ nulla pfectio simpl'r ut superiᵒ oñsum est icludit ipfectionē. nec prio nec 2ᵒ mō p se. g̃ ꝛc. Cōfirmat quia omne non simpl'r simplex. hēt partes ēentiales i quas resolui pōt. Tūc sic. nullū habēs partes essentiales pōt esse infinitū. sꝫ oīs perfectio simpl'r ut supra patuit pōt ēe infinita. ergo nulla pfectio simpl'r icludit ptes essentiales. Sꝫ ꝗ cōclusionem istatur 4ᵒ

Primo naꝫ sba est pfectio simpl'r. ⁊ tñ rō sua diffinitiua est resolubilis i ens ⁊ in p se. est. n. sba ens p se. ergo ꝛc. 2ᵒ nam diffinitio spūs est substātia icorporea. hic autē ponūtur due rōes. g̃ spūs illas includebat. Tertio q2 rō entis sbe ⁊ spūs includūtur i diuina essentia. ⁊ p ꝓsequēs resoluitur in ista cū tñ sit pfectio simpliciter. Quarto quia rō sapie ⁊ scientie in creaturis uidet resolui i gnā ⁊ in spēs. ⁊ si nō in illa saltē hec dicuntur de illis uere q. s. sunt ꝗtutes itellectuales. hic aūt multe rationes exprimūtur g̃. Ad ꝑmuꝫ dico q̄ arᵐ esset demōstratio. si ens includeretur q̄dditatiue sicut pars ēntialis in rōe sbe sꝫ hoc ego nego. Dico ergo q̄ ens dicit de sba nō sicut genus de spē. sꝫ sicut genᵒ de differētia ut supra dictū est. Ad 2ᵐ dico q̄ diffinitio spūs que est p genus ⁊ dīas est spūs que est in genē. ⁊ nō spūs trāscendētis qui est pfectio simpl'r. licet tñ ad notificationē unᵒ sequat aliquo mō notificatio alterius. Ad 3ᵐ dico sicut sepe isto anno dictū est q̄. illa nō dicūtur de essētia diuina sicut partes eius ēntiales ul' genᵒ de spētie. sꝫ sicut genus de dīa. uel saltim dīa subalternās de subalternata. Ad 4ᵐ

Ista. 9ᵒ. intelligit. de ꝓpōne q̄ hyps

m. 9 log. q. 1. 3. et ii.

dico q̃ sapia ⁊ scia ut sunt pfectiones simplicit. ꝑm ista rōnē nō sunt i genē. ⁊ p ꝓns i genꝰ ⁊ dzam nō resoluūtur. nec etiā Xtus intellectu alis dicit sicut genꝰ de spē. sz sic genus de dza. ¶ Secūda ꝓclusio est q̃ ois pfectio simplr est ita simplex q̃ nulli alti ē ꝓponibil. qz nulla pfectō simplr icludit in 2° mō aliquā ipfectionez quia ubicūqz eaz ꝓsequerē. ⁊ sic i deo. sz ꝓpōibilitas icludit ipfectōnē. Est aūt ꝓponibilitas passio ꝓpōibilis. g̃ nulla pfectio simplr est alteri ꝓpōibilis ul alicui. ¶ Cōfirmat quia si aliqua pfectio simplr ꝓpōibilis esset. cū rō cuiuslibz pfectōis simplr sit in deo. aliq̃d in deo ēet ꝓpōibile ¶ Sz ꝑ hanc ꝓclusionē instat. 4°. ¶ Prī si nō pfectō sim' nō esset ꝓpōibilis quia ꝓpōibilitas dicit ipfectionez eodem mō pfectio simplr nō est creabilis quia creabilitas eodem mō includit ipfectōz ¶ 2° sbm qd̃ est in potentia receptiua re/spectu alicui² forme ē ꝓponibile cū ea. sz intellectus possibilis ē i potēia receptiua respectu actus intelligēdi. g̃ est ꝓpōibilis cū eo. ⁊ tn utrūqz ē pfectō simplr ¶ Tertio ois forma que aptanata est inherē. est ꝓponibilis cū illo cui inherē pōt. sz sapia ⁊ scientia ⁊ alia huiusmodi sūt. ista. n. inherē habēt illis sbiectis in q̃bus sunt. ergo ⁊c ¶ Quarto sic. oē qd̃ est in creaturis uel ē ꝓpositz uel ꝓpōibile cū nihil sit sim' i creatura q̃ sit ita simplex quin habeat aliēus istoꝝ duoꝝ. sed multe pfectiones simplr sūt in creaturis. g̃ ⁊c ¶ Ad prī dico q̃ pfectio simplr ꝑm suā rōnem formalē nō ē creabilis plusq̃ ꝓpōibilis. sz solum sibi adueniet ex adiūcto. Exm. sapia. n. ingtū sapientia nō est creabilis qz tūc ois sapia ēet creabilis. ⁊ p ꝓns diuina. ꝓpetit tn pfectōi simplr q̃ sit creabilis. nō in primo modō nec in 2°. sz p accidēs ⁊ ex ꝓunctiōe sui ad aliud utpote q̃a limitata qd̃ sibi cōuenit p accidens. ¶ Ad 2m dico q̃ oz ponere ꝑm p dicta in intellectu ⁊ actu itelligendi duas rōnes formales. unā trāscēdentē que est pfectio simplr. ⁊ ꝑm quā sibi nō ꝓuenit recipi nec ꝓponi cū aliquo. Aliā aūt oz ponē rōnem formalē i intellectu p quā ponitur in genē determinato. ⁊ ꝑm quā sibi conuenit

ꝓpossibilitas ⁊ receptio. ⁊ ista nō ē pfectio simplr. ¶ Ad 3m dico eodē mō. nam sapia ꝑm illā rōnem formalē que est sapia ut est pfectio simplr nō ꝓuenit inherē. Si autē sibi ꝓueniat. hoc ē p accidēs ꝓpter qualitatez cui accidēt alti ē ꝓiūcta. ¶ Ad 4m dico q̃ nō est aliquid in creatura quin sit ꝓpositum uel ꝓponibile. uel ex se uel adiūcto. sz ergo pfectio simplr sit ꝓponibilis non tn p se. sz rōe illius cui adiūgitur p accidens. ¶ Sed q̃o possint esse i creatura nisi cōponāt. ¶ Dico q̃ rōnes formales manēt pcise oio. sicut oia trāscendentia de quib' dictū est superī q̃ manēt ꝑm rōnes suas p/cisas i quibus sūt. ¶ Septimꝰ articulus est uidere utrū ille pfectiones simplr sint prī diuerse. ¶ Dicūt aliqui q̃ nihil est in rerū natura q̃ sit prī diuersū q̃n itellectꝰ semp inueniat eis ꝓmune aliq̃d in q° ꝓueniant ¶ Sed ꝑ hoc arguo euidēt. qm cū qz ē dare mediū ꝓpm ex extremis. illud ē resolubile. ⁊ p ꝓns in resolutōe uel debet p/cedē in infinitū. uel ē deuenire ad aliquod extremū qd̃ sit oio purum. Exm. ē dare motū mouens ⁊ sic in eodē sūt illa extrēa uel ergo erit deuenire ad aliqd̃ mouēs immobile ⁊ ad aliqd̃ motū non oio mouens. uel erit pcedē in infinitū. sed differens est ꝓpm ex ꝓueniente ⁊ diuerso. nam dāna cū hoc q̃ differūt sūt aliquid idem. ergo in resolutōe dāntis uel erit pcedē in infinitum qd̃ ē inꝓns. quia sic nihil esset diffinibile uel diffinitiue cognoscibile. uel erit deuenire ad aliquod qd̃ ē ita diuersū q̃ nullo ꝓueniēs. hoc aūt uoco prī diuersū ¶ Confirmat qz est deuenire ad aliqd̃ oio indāns ergo ad aliquid oio diuersum ¶ Suppo/sito g̃ tāq̃ euidēt oñso ⁊ p se quasi noto q̃ sit dare aliquid prī diuersum. Pono ꝓclusionē intentā. s. q̃ pfectiones simplicit sint primo diuerse. ⁊ hoc suppositis dictis superī oñditur demōstratiue. quia quod est simplr simplex est prī diuersum. sed pfectiones simplicit sūt huiusmōi. ut patet ex pcedēti articlo. ergo. Maior pbat. q̃a simpliciter simplex nō habet nisi unicam rōnez formalē. si ergo ꝓmo diuersū. habet ꝓpm. si nō. ergo ⁊ aliq° sui differt. ⁊ aliq°

aliq⁹ ꝙuāit. hoc. n. ē ꝙmune oī nō p⁹ diuersō
⁊ p ꝙnā hēt in se mltas rōes formales. ⁊ p
ꝙnā nō ē simpl'r simplex. ma. ē Xa ⁊ mi. g.
¶ Sz ꝗ istat. 4ᵒ. Prio quecūqz ꝙueniūt i
uno noie ⁊ i una rōe nō sūt p⁹ diuersa sz p
fectōes simpl'r sūt bui⁹ mōi. nā oēs sunt p
fectōes simᵗ ⁊ cuilibz ꝙueit q̄ sit melⁿ ipm
q̄ nō ipm. g. ¶ Zᵒ i. que ꝙueiūt i una rōe cōi
nō sūt p⁹ diuersa. sz pfectōes simᵗ sūt bui⁹
nā ꝙueiūt i rōe simplicitatis. ¶ Tertio q̄a
in hᵒ saltē ꝙueiūt q̄ sūt p⁹ diuerse oēs. g. ꝛc
¶ Quarto sic, de qᵒcūqz pdicat aliq̄d idē
q̄dditatiue iⁿ nō sūt p⁹ diuersa. sz de pfec
tiōib⁹ simᵗ dicit aliq̄d unū ⁊ idē q̄dditatiᵉ
qz oīs pfcō simᵗ ē absoluta. g. ꝛc. ¶ Ad p⁹
dico q̄ talia oia que attribuūtur cū idētita
te nōis ⁊ diffitōis oib⁹ ꝗssimis necessario
talia sūt itentōes 2ᵉ. ⁊ sic dico de pfectione
simᵗ. qz ꝙueit enti ⁊ suis passiōib⁹ ¶ Sz
ꝗ dicum⁹ q̄ entitas ē pfectio simᵗ ⁊ sapia ⁊
iustitia sil'r. quō g. pdicabit de istis. ¶ Dico
q̄ ideo de istis pdicat qz supponit p eis. sic
itentōes 2ᵉ. aliqn̄ suppōit p ꝑmis. nō est g. i
ꝙnā q̄ stante hᵒ q̄ aliq̄ sūt p⁹ diuersa q̄ de
eis dicat aliqd nomen 2ᵉ itentōis. sic de ge
neralissimis dicit hᵒ q̄ dico genus etiā p⁹
eandē rōez qz ē 2ᵃ itentio. ¶ Ad 2ᵐ dico
q̄ nō ē ꝗ rōez p⁹ diuersoꝝ. q̄ aliq̄ rō ꝑuati⁹
sit eis cōis. est aūt simplicitas rō ꝑuatiua
⁊ ideo stāte q̄ sint pfectōes simᵗ. p⁹ diuerse
pnt ēe simplices. ¶ Ad 3ᵐ dico q̄ nō est ꝗ
rōez p⁹ diuersoꝝ. q̄ i aliq⁹ ꝙueniāt nisi lo/
quēdo de ꝑoribⁿ. ita q̄ habeāt aliqd pdica/
tū q̄dditatiuū. sz in posteriori bn̄ pnt ꝙuēi
re. idemtitas aūt ⁊ diuersitas sūt posterio
ra eis. g. ¶ Ad 4ᵐ dico q̄ dze ultīe nō ob/
stante q̄ sint p⁹ diuerse. bn̄ tn̄ recipiūt pdi/
catōez generis denoiatiue qz non est ꝓprie
eis q̄dditatiuū. lz ad q̄dditatē reducāt. Eo
dēmō dico de absoluto qz dicit ad modum
generis de dza uel denoiatiue. nec repugt
p⁹ diuersis. ¶ Sz hic sūt alique diff. Prio
si oīs pfectio simᵗ distinguit real'r a nō p
fectōe simᵗ ¶ Dico q̄ nō oz sic pāp pdicta
de sapia ⁊ qualitate illa cui ꝙiūgit i creatu
ris. ¶ Zᵃ diffi. si saltez formal'r distiguit
¶ Dico q̄ nō. qz illa nō pnt differe formal'r
quoꝝ alīuz nō est rō formalis. sed ita est
de mltis ut pte de sapia ⁊ eius simplicita
te ul' ifinitate qui sūt mōi ¶ Tertia diff.
si distinguit ex natura rei ¶ Dico q̄ sic. qz
illa ex natura rei differūt necessario que re
cipiūt pdicatōz ꝗdictoriozꝝ. hec sūt hᵒ mōi.
qz unū ē pfectio simᵗ. aliud nō ¶ Quar
ta diff. est qz ut patz ex oīb⁹ pdictis. ista p⁹
diuersa nō sūt prio diuersa. nisi i prio mō
dicēdi pse. qz nullū pdicatū q̄dditatiue hēt
cōe ut pri⁹ oñsuz ē. ¶ Diff. g. est i hᵒ. utrum
sit i rerū natura inuēire aliqua pri⁹ diuer
sa in 2ᵒ mō. ita q̄ nō hēant aliqd cōe i 2ᵒ mō
¶ Dico q̄ nō. nā de ente ⁊ de eⁿ passiōib⁹ dz
simplicitas. ⁊ sic de aliis ¶ Sed tunc est
dubiū de illa cōi reⁿ. q̄ qn̄ aliq̄ passio ꝙue
nit plurib⁹. oz q̄ eis ꝙueiat una diffinitio
p quā de eis demōstret. ⁊ sic ex ꝙuenientia
in 2ᵒ mō. oñdit ꝙueniētia i priⁿ. ¶ Dico q̄ iⁿ
reⁿ solū tenet i hiis que sūt determiati gēris
sed in passiōib⁹ trāscēdētib⁹ nō tenet. sicut
patet de hiis que ꝙueniūt enti ⁊ eⁿ passiō
bus que nō hnt cōez diffitōem. ¶ Octauⁿ
articulus est uidē. utrū oia que sūt in deo
dicūt pfectōez simᵗ. nō aliqd dicēdo nūc de
deitate de qua nō ē dubiū. nⁿ de modis eⁿ
intrinsecis. l. de ifinitate. necessitate uel ca
tib⁹. nec de attributis. nec de actōib⁹ imanē
tibus de q̄bus cōiter nō dubitat. ¶ Totū
dubiū istⁿ articuli stat i 4ᵒ. ¶ Prio de re/
latōib⁹. ¶ 2ᵒ de ꝑuatōib⁹. ¶ Tertio de ideis
¶ Quarto de pfectōibus postremis que se
quūt emanatōes plonaꝝ. ¶ Quātū ad p⁹
sūt duo modi dicēdi. q̄dz. n. dicūt q̄ rel'o
dicit pfectōz. Alii aūt dicūt q̄ lz nō dicat p
fectionē simᵗ. dicit tn̄ pfectionē aliqualit
sic pīnitas dicit pfectionē i pze. filiatio in
filio. ꝛc ¶ Sed ꝗ priⁿ arguo duⁿ. Prio sic
pfectō simᵗ ꝗ pdicta est melior qᵒcūqz sibi
icōponibili. sz pīnitas nō ē melior filiatōe
que ē sibi icōponibil'. g. pīnitas nō ē pfectō
simᵗ. nⁿ p ꝙnā aliq̄ rel'o alia ¶ Zᵒ i oī pfec
to supposito ē inuenire oēz pfectōez simᵗ. q̄a
si nō. tūc carēt aliq̄. ⁊ p ꝙnā nō ēet pfectissimᵗ
sz quelibet pfoⁿ diuīa ē suppositū pfectissimᵗ
⁊ caret aliq̄ rl'oe. g. ¶ Cōtra. 2ᵐ arg⁹ duⁿ.
Prio qn̄ aliqd cōe diuidit p aliq̄ ⁊ hᵒ ime/
diata. oz q̄ quicq̄d cadat sub eo cadat sub
alto diuidētiū. sed pfectio diuidit p pfectōz

1 q. 4 a. 1 q. 3

1 q. 4 a. 1 q. 3

simpl'r ⁊ ꝑm quid. Sum ḡ paternitas nō sit
p te pfectio simpliciter. ⁊ sit pfectio. erit ne
cessario pfectio ꝑm quid. sed nulla pfectio
ꝑm quid est in deo. ergo paternitas nō erit
pfectio ꝑm quid. Minor declaratur. quia
ois pfectō ꝑm quid est perfectio diminuta
que non est in deo. Z° in quocūqz sunt
plures pfectōnes. ipm est pfectius. sed pr
⁊ filius non sunt pfectiores spū sancto. ḡ
in eis nō sūt plures pfectōes. Constat aūt
q ipsius patris ⁊ filii sūt plures relatōes
ergo ꝛc. Dico ergo ꝑm mentem doc. q
nulla relatio dicit pfectionē. nec pfectiōem
simpl'r. nec pfectōem ꝑm quid. quia ut de/
ductum est nō posset uitari quin aliquod
suppositū diuinū non ēet pfectissimū. uel
in eo pfectio diminuta esset. Sed cōtra
instatur. 4°. Primo sic. quecūqz sūt for
maliter in deo. sunt meliora quibuscunqz
entib° in creatura. sed aliqua pfectio sim'
est i creatura ⁊ gnatio formaliter in deo
ḡ gnatio erit pfectior pfectione simplicit.
Z° pfectio uniuscuiusqz est sua formal'
ratio ꝓstitutiua. ut pfectio hois est aia. sed
psone diuine sūt psone ꝓstitute. ꝓstitūt aūt
r'onib° sic patuit supra. ḡ r'ōes dicūt p
fectiones. Tertio qn aliqd diuidit per
opposita. semp alterū dicit pfectōnem. sicut
illudqd ponit ad dexterā. sed ens diuidit
p idem ⁊ diuersum. ḡ alterū dicit pfectōem
utrūqz aūt ē formal'r r'o. ḡ ꝛc. Quar°
oēs essentie creaturaꝝ sūt ordinate ꝑm or
dinē eminētie p dīas oppositas. quaꝝ alta
respectu altius ꝓpatur. ut punctio respectu
habitus. sed ordo eminētie inter respect° nō
pōt ēe in spēbus r'onis nisi dicāt pfectōem
ergo ꝛc. Ad pr'm dico q ois gdus cui°
cūqz excessus fit p aliq quātitatem. ⁊ ideo
excessus in pfectione est ꝑm quātitatē Xtu
tis. r'o aūt ꝑ se formal'r accepta nullā hēt
quātitatē. ⁊ ideo nihil excedit in pfectōne
Ad 2.m dico q quādocūqz est aliqd cōsti
tutū qd ppriā pfectionē habeat. tūc uidet
habere a ꝓstitutiuo pprio. psona aūt diui
na ꝑm illud in quo distiguit ab alia. nihil
pfectōis dicit. ⁊ ideo nec eius ꝓstitutiuum
Ad 3.m dico q idemtitas ut est unuz de
diuidētibus ē pfectio simpl'r. sed tūc nō est

r'o formalis. sz solum fundamētalis. uel
pōt dici q illa regl'a nō tenet gnal'r i oib°
diuidentibus ens. Ad 4.m dico q aliqn
ordo eminētie attēdit ꝑm maiorē pfectōez
Aliqn ꝑm maiorē uel minorē pricipalitatē
quicquid aūt sit in aliis. in r'onibus nō ē
ꝑm pfectōez sz ꝑm pricipalitatē. Sz adhuc
ocurrūt diff.. Prima quō r'o pōt esse
non pfecta quin sit ipfecta. cū pfectū ⁊ ip/
fectū sint immediata diuidēta ens. Dico
q ens imediate diuidit in quantum ⁊ non
quantū. Ens aūt quātū in finitatem ⁊ in
infinitatem. Eodem mō ens quantū diui
ditur in pfectū ⁊ in impfectū. ⁊ ideo q nō
cadit sub ente quāto ātr sub pfecto aut sb
impfecto. sicut nō cadens sub diuiso non
cadit sub aliquo diuidētium. cuz ergo r'o
nō sit quāta nec erit finita nec infinita. p
fecta nec impfecta. Z° diff. si r'o diuina
nō includat aliquā pfectōnem simpl'r ut p
scindit ab essentia. quō hoc est. cū utsic sit
Xa ⁊ bona sicut ens. ⁊ si hoc ꝓcedatur. tunc
una psona diuia habebit aliquā pfectōem
quā non hēbit alia. Potest dici q si r'o
sit Xa ⁊ bona nō est nisi sicut est ens. ⁊ qa
eadem entitate est ens qua essentia. hinc ē
q ut pscindit ab essentia non habet illam
Tertia diff. quō pōt poni q ois respec
tus careat oi quātitate Xtutis cū in creatu
ris uideam° q recipiat magis ⁊ minus ut
patet ex r'one idemtitatis ⁊ distinctionis.
Dico q tota iequalitas respectū sumit ab
extremis. Si aūt inuenianf gradus in re
latōibus infra ppriā naturā. hoc erit solū
p gradus induiduales ⁊ non specificos.
Quarta diff. quia quelibet r'o est ens
⁊ quodlibet ens est pfectio simpl'r. ⁊ sicui
detur q quelz r'o ē pfectio sim'. Dico
q minor ē fl'a. licet n. q quelibet sapia sit
pfectio simpl'r ꝑm se. non tn ꝑm se qlibet
sapiens Sz hoc arguit sic. hec entitas
sub rōe entitatis ē pfectio simpl'r. hec r'o
est entitas. ḡ hec r'o est pfectio simplicit.
Dico q minor non est Xa nisi idemtice
ppter illatōem entis. nō erit tn formalit
uera. ⁊ ideo eodēmō dicēdū est de r'one. qz
r'o est pfectior simpl'r. idemtice loquēdo.
non tn formal'r. Quātū ad 2.m uidēdū

Opio ꝓa

Am sapia

Sapia

Dē. 20. q. 4. ar. 1. q.

Dē. 8. q. 4. p. ar. 1. q. ad. 2m.

Nec ideo nec pm excessus

Dē. 28. q. 7. ar. 1. q.

Dē. 8. q. 4. p. ar. 1. q. ad. 3m

Dē. 8. q. 4. p. ar. 1. q. ad primū

A cadit

affirmatio

ē de priuatōibus. utrū i deo dicāt pfectōes simpl'r. ¶ Dicūt tñ aliqui q̄ priuationes nō sunt in deo. ¶ Istud nihil est. quia de quolibet affirmatio uel negatio ꝟa. sz corruptio est quedā mutatio ꝟ ergo de quolibet corruptio ul' eius negatio. sz nō dicitur de deo corruptio. nec in eo est. ergo oz q̄ i eo sit suū oppositū. s. icorruptibilitas. ¶ Dor g̃ supposito uidēdū est utrū dicāt in deo pfectōem simpl'r. Ad qd̄ dico q̄ sic nō formal'r. sz fundamētal'r. ¶ Sz ꝗ relationes diuie eodēmō poterūt dici pfectiones simpl'r cū eque pfecte fundent sic ille priuationes. ⁊ tñ nos ducim⁹ q̄ ista aliquid pfectōis in deo iportēt ⁊ nō r'lōes. ¶ Probat. esse icorruptibile in quolibet ē meli⁹ ipsum q̄ nō ipm. icorruptio melior q̄ corruptio. Sz tñ uidet mirabile q̄ prime priuationes uel negationes q̄ de se nihil positiuum ponūt. dicāt pfectōem simpl'r. ¶ Dico ergo q̄ tales priuationes que sūt in deo resoluūtur in aliquas rōes positas eis imediatas. sz nobis nō apparet de oib⁹ priuationib⁹. que sūt pme ⁊ imediate. ⁊ utsic dicūt pfectōes simpl'r. tñ loquēdo de eis ut oio pscindūt ab affirmationibus nullā pfectōem dicūt. circūloquimur tñ tales affirmationes imediatas p priuationes hui⁹ ¶ Quantū ad 3^m de ideis dico. q̄ si sint extrēa absoluta imediate diuia sicut dicit anſ. tūc sūt pfectiones simpl'r. Si aūt dicāt aliquid ex deū. uel dicūt respectū. tunc dico q̄ non de hoc alias. ¶ Quantū ad 4^m de pfectōib⁹ postrēis que attribuūtur deo ꝓpleta tota emanatōe ad intra. sicut scientia iustitia misericordia ⁊ talia hui⁹mōi. que quodāmō respiciūt creaturā. Intelligendū ꝑ^m doc. q̄ in diuinis oz ponē duo instantia nature. ⁊ uno est emanatio pſonaꝝ in quo tota cōplet. In 2° aūt ꝓpanē ea que sūt in deo ad creaturā. sicut scientia dicit ille habit⁹ quo intelligit nō simpl'r sz creaturā. ⁊ sic de iustitia uel misericordia. patz g̃ q̄ in pri⁹ sig⁹ nature in quo fit emanatio nō intelligit creaturā. sz i 2° sig⁹ nature i q° ꝓpt ad creaturas. ¶ Dubiū g̃ ē utrū talia dicāt pfectōes simpl'r. ¶ Et uidet sequēdo dicta doc. pri⁹ q̄ nō. Et rō est ista. nā de⁹ pater. nō solus p pri⁹ signo nature ꝟm etiā originis hēt oēs pfectōes simpl'r. sz p pri⁹ signo nature nō intelligit habere ſtrētias q̄ eā ponit habere pōse p 2° signo nature. g̃. ¶ In h° uidet doc. modern⁹. s. mgr Thomas anglicus ꝓcordare. Dicit. n. q̄ scia uisionis nō ē pfectio simpl'r. q̄ utsic ēminat ad ex̄. ¶ Dico ergo sequēdo doctrinā istoꝝ. q̄ ille pfectiones postreme pñt accipi dupl'r. uel ꝑ^m illud absolutū qd̄ icludūt. ⁊ sic dicūt pfectōes simpl'r. sūt. n. tales i pri⁹ signo i pōe. ul' pñt ꝓsiderari in g̃tū postreme. ⁊ utsic icludūt ēminari ad creaturā. ⁊ ꝑ hoc nō insūt patri in pri⁹ signo. sz in 2°. ⁊ sic dico q̄ non sūt utsic pfectōes simpl'r ¶ Sz ꝗ. nam scia ⁊ iustitia uident dicere absolutū. g̃ pfectionem simpl'r. ¶ Dico q̄ aliqd absolutum dicūt. s. actū uolūtatis uel intellect⁹ diuini ⁊ utsic sūt pfectōes. Sz ut ēminant ad creaturā dicūt respectū. Sz nūquid scia simplicis noticie diē pfectōes. Dico uniformit sicut de notitia uisionis. q̄. s. quātū ad absolutū dicit pfectōnē simpl'r. in quātū aūt respicit creaturas ⁊ ad eas ēminat nō dicit ¶ Nonus articulus est uidere. utruz oia que sūt in creaturis sicut pfectōes ꝑ^m qd̄ ¶ Hic aūt sunt 4^or difficilia. ¶ Primū ē de pfectōib⁹ simpl'r que sunt in creaturis ¶ 2^m est de pfectōib⁹ determinati gēnis. sic est hūanitas ⁊ talia. ¶ Tertiū est de materia pria. ¶ Quartū ē de r'lōib⁹. ¶ Quātum ad pri^m de pfectōib⁹ simpl'r. s. de sapiarepta in creatura ⁊ sic de aliis Dico q̄ non dicūt pfectionē ꝑ^m quid. q̄ ex quo ratio formalis sapie dicit pfectionē simpl'r ⁊ in sapientia creature saluat illa rō. uidet q̄ sapientia dicit pfectionē simpl'r. ¶ Sz ꝗ sapia in creatura est finita. sz oē finitū dicit pfectionē diminutā. Dico q̄ licet sapia. ut finita dicat pfectionē ꝑ^m quid. tñ ꝑ^m eius rōes formale ut abstrahit a finito ⁊ ifinito dicit pfectōem simpl'r ¶ Quātū ad 2^m utrū hūanitas albedo ⁊ talia sint pfectiones ꝑ^m qd. Dico q̄ talia dicūt pfectiōes in determinato gēne. sz nō pfectōes simpl'r ¶ Quātū ad 3^m de materia Dico q̄ aliquaz pfectionem dicit ¶ Quātū ad 4^m de r'lonib⁹ dicūt aliqui q̄ licet r'lones diuine nō dicūt pfectionem

affirmatio

pfectio. q̄. p̄. pri⁹ ꝗ. q̄. 2^m. a. 2. p°. ad. 2ꝗ

exemplaria

pfectio. q̄. 3.

119 a. b

aliquã, tñ create dicũt pfectione aliquã. sz istud nihil est. unde. n. hoc ꝓulegiũ in creatis ꝗ in increatis. Dico ergo sicut ꝓmune ē oi rl'oni q̃ nõ sit quãta. ita ꝓmũe ē omi q̃ nullã pfectionez qualẽcũqz dicãt. ¶ Sz ꝗ istud arguit 4°. | Primo qz motus celi ad altos ꝓpatus dicit pfectissim°. nõ tñ dicit aliquid absolutũ. qz cũ suus t'min° sit respectus. s. ubi. tũc motus ēet notior suo termino. ¶ 2° nã ois natura est inclinata ad suam pfectõnem naturalẽ. sz grauia ⁊ leuia natural'r inclinãtur ad esse deorsum ⁊ ad esse sursum. ergo talia dicũt pfectõez ⁊ tñ sunt respect°. ¶ Tertio nam aug. sup gen. dicit q̃ ordo ꝗ decor uniuersi ⁊ bonũ ordo est relatio. ergo. ¶ Quarto aug. in rebus p tempus ortis. summa grã. ē uno uerbi. ⁊ tñ est respect°. ¶ Ad primũ dico q̃ motus celi nõ dicit pfectius ratione sui sed rõne eius qõ sequitur ꝓpter generationem ⁊ ꝓductionẽ rerum. que nõ fit a motu qz tlia generãtur/mot° nõ. sz solũ p motum fit approximatio actuoꝝ ad passiua ⁊ sic sequitur imediate actio. ¶ Ad 2m dico q̃ grauia ⁊ leuia inclinãtur sursuz ⁊ deorsum. nõ ꝓpter respect° istos iportatos p sursũ ⁊ deorsũ. sz ꝓpter ꝓseruationẽ ⁊ influxum a qualitatib° absolutis que ī sursum ⁊ deorsũ sunt. Unde si qualitates cõueniẽtes ꝓseruationi terre eẽnt sursũ sicut sũt deorsũ ita iclinaret graue sursuz sicut nũc icl'nat deorsũ. unũ ꝓpter istos respect° nõ ē icliatio natural'. sz ꝓpter ml'ta absoluta ad que iclinat. ¶ Ad 3m dico q̃ decor uniuersi nõ stat in uniuerso in illo respectu q̃ uocat ordo. sz stat i fũdamẽtali ordine. s. in ipis naturis specificis ex quibus ꝓstat uniuersum. ¶ Ad 4m dico q̃ una rel'o uel unus respect° põt aliã excedẽ in dignitate sz nõ in pfectione. licet ꝗ hec unio dignior sit aliis p tempus ortis. non tñ ē pfectior qz nõ ē pfectio. ¶ Sz remanet diff. naz oē ens uidet habere rõem boni. rl'o est ens. ꝗ ¶ Dico q̃ licz rl'o sit semp ꝓiũcta entitati ⁊ ideo isto mõ possit dici pfectio. nõ tñ formaliter. ¶ Decim° articulus ē uidẽ si oes pfectões sim' sint formal'r in deo. Dicunt aliqui q̃ sũt in deo tñ eminẽter. nõ autem formal'r. ¶ Cõtra. oē formale cuiuscũqz rei est nobilissima eẽntia illi° rei. hoc etiã patet qz essentia diuina ē ibi formal'r. ergo cũ pfectões sint ibi mõ nobilissimo. erunt ibi formal'r. ¶ 2° ens nobilissimũ ⁊ perfectissimũ formal'r ꝓtinet eẽm pfectionẽ sim' formal'r. sed suppositũ diuinũ ē hui° mõi. ꝗ ⁊c. ¶ Tertio quicquid ē ꝓpossibile deitati est in ea. sz ois pfectio sim' ē ꝓpossibilis deitati qz ut dicebat superi°. ois pfectio sim' ē ꝓpossibil' cuicũqz alteri pfectioni sim'. ꝗ ¶ Quarto pfectio sim' ē melior quocũqz sibi icõpossibili. si ꝗ deitas ē alicui pfectiõi incõpossibil'. illa erit melior deitate. ¶ Sed ꝗ omne eminẽter tale est pfecti° ói formal'r tali. sicut homo eminẽter tale est pfecti° q̃ in seipso formal'r. Cũ ꝗ in deo pfectões sim' sint nobilissimo mõ illi erũt eminẽter. ¶ 2° melius ē uirtual'r tale q̃ formal'r tale. ꝗ meli° ē habẽ pfcõez simpl'r ꝟtual'r q̃ formal'r. ¶ Ad ista. ad pri'm dico q̃ aliud ē loqui de pfcõib° sim' aliud de pfectõibus diminutis. Esse enim formale pfectõis simpl'r. est pfectissimum esse ⁊ nobilius q̃ qõcũqz aliud. sed tñ nõ sic de boie. homo. n. in deo hẽt nobilius ēe q̃ in se. ¶ Eodẽmõ dico ad 2m. Sed tñ ad declaratiõem istius. s. q̃ eē formale sit simpl'r melius in aliquo q̃ qõcũqz aliud esse. ¶ Est sciendũ q̃ aliqua sũt que hẽnt esse uirtual'r tñ. sic mala que aliq° mõ dicunt ꝓduci q̃ uus nõ formal'r. Uel posset dici sicut antixp̃s qui nõ est formal'r. sed ꝟtualiter. quia põt ꝓduci a deo. Aliqua ꝟtualiter ⁊ formal'r sicut creature que sunt in deo ꝟtual'r. ⁊ in se formal'r. Aliqua formal'r tñ ⁊ nõ ꝟtual'r. sic deitas. Deitas. n nõ est in aliquo eminẽter qz tũc nõ ēet perfectissimũ ens. nec est in aliquo ꝟtualiter qz tũc posset ꝓduci in esse ab alio. retinet ergo sibi modũ essendi formalez. ¶ Ex h° ꝓfirmat ꝓpositũ nostrũ ꝓcludẽdo. s. primo sic. Illud esse ē nobilissimũ qõ debet rõni formali nobilissime. sed esse formale est h° mõi. ¶ 2° sic nã pfectionẽ simpl'r h'm eē formale nõ sequit aliqua ipfectõ. ergo ⁊c. ¶ Undecim° articulus est uidere utrum pfectionez sim' formal'r sint i creaturis

Dicũt aliqui q̃ nõ. quia nihil est in creatu^n simpl'r pfectũ. sed cũ impfectione cuius tñ oppositũ esset si secus esset ¶ Sed cõtra arguo 4^r. Pri^o sic. oē illud qd̃ est formaliē melius ipsũ q̃ nõ ipm ē pfectio simpl'r. sz in creatura sũt ml'ta but^o mõi. g̃. ¶ Cõfirmatur 5^m anb. oē qd̃ in creaturis ē melius ipsũ q̃ nõ ipm. illud est in deo ponendũ. si aũt in creaturis nulla eēt pfectio sim^r. hoc nihil eēt dictũ ¶ 2° ois pfectio que desenõ habet impfectionez annexam ē pfectio sim^r. ¶ Cõfirmatur p aug. qui ex eo q̃ uidit uiuentia nõ uiuentib^o pferri. Ex hoc pclu dit deũ eē uiuentē. hoc aũt nõ ualeret si uita in creaturis ex eo q̃ uita necesse icludēt impfectõez. g̃ multa sunt in creaturis que impfectionē nõ dicũt ¶ Tertio nã dioni. dicit q̃ creature sũt quedã ptcipationes pfectionis diuine. hoc aũt nõ esset nisi aliqd qd̃ est in deo esset formaliter in creatura. ¶ Quarto q2 eadē rõ formalis sapie inuenit in creatura que in deo. ¶ Dico g̃ q̃ multe pfectões sim^r inueniũtur in creatura formal'r. ꝛ licet ml'te impfectõnes sint eis annexe tñ hoc non est pse. sz p accidẽs ꝛ ex alio ¶ Duodecim^o articulus ē uidē utrũ pfectiones simpl'r dicantur uniuoce ꝛ 5^m eandem rõem formalez de deo ꝛ creatura ¶ Et quantũ ad hoc dico q̃ sic. q̃ pbo 4^r Primo sic. illa 5^m quã fit int' aliqua cõparatio est eiusdē rõnis in eis. sz deus ꝓpat ad creaturas 5^m multas pfectões sim^r. nã est melior creatura. ꝛ sapientior creatura ꝛ sic de aliis. g̃ necessario talia habent eãdez rõem formalē ¶ 2° nulla pluralitas pōt fundari nisi in radice ēmm eiusdē rõnis sic docet aug. de trin. dicẽs. q̃ bõ ꝛ bos nõ sũt duo boies. nec duo boues. sz duo animalia. Quz ergo deus ꝛ creatura sint duo entia. ergo rõ entis est in eis una 5^m rõnez formalē. ipsa aũt pfectio simpliciter. ergo ¶ Cõfirmat q2 illa sũt eiusdē rõis quē omi alio circũscripto qd̃ nõ est de eorũ formali rõne sunt penitus idē. sz de^o ꝛ creatura sũt duo bona g̃ cũ exclusa dualitate que nõ ē de q̃dditatiua rõne eoꝝ. non remanet nisi rõ boni penit^o indistincta. g̃ rõ boni i eis erit eiusdē rõnis ¶ Tertio qñcũqz aliqua duo ita se hñt q̃ quicq̃d ꝓuenit uni ex rõne sua formali ꝓpetit alteri. illa sũt eiusdem rõis formalis. nã diuersis q̃dditatib^o diuersa insunt. sed quicq̃d ꝓuenit itellectui inquãtũ intellectus. ꝓuenit itellectui diuino inquãtũ itellect^o. ꝛ quicq̃d etiã repugnat uni ut sic. repugnat alteri. g̃ sunt eiusdem rõnis formalis. ¶ Quarto qñcũqz aliqd ex sua rõne formali est pfectio sim^r. illud 5^m illã rõem est in ente pfectissimo. Sz sapientia in creaturis 5^m suã rõez formalē ē pfectio simpl'r. g̃ in deo qui est pfectissim^o inuenit 5^m eandē rõnem formalē ¶ Sz ꝗ instat 4^r. Primo nã si eadē rõ formal' pfectõis simpl'r eēt in deo ꝛ i creatura. tũc aliquid i creatura eēt necesse esse. cũ illa rõ formalis i deo sit necesse eē ¶ 2° q2 eodē mõ sequit q̃ aliqua rõ formalis in deo eēt limitata. cũ illa i creatura ~~non~~ sit limitata ¶ Tertio q2 quecũqz sũt eiusdē rõis hñt eandē uim ꝓductiuã. si g̃ itellectus sit eiusdem rõis i deo ꝛ i creatura. cũ in deo sit ꝓductiu^o uerbi subsistentis. i creatura codē mõ erit. Maior patet. quia ꝓductiuitas ē passio. quecũqz hñt eandē rõem formalez hñt pse eandē passionē. ¶ Quarto q2 inherentia aptitudinalis est passio sapie create. g̃ ꝛ icreate qd̃ ē falsũ. q2 ipfectionē dicit ¶ Ad pri^m q2 sic corporeitas i celo ē incorruptibil' ē i elemẽtis aũt corruptibil'. ꝛ tñ eiusdē rõis. sic sapia in deo ē necessaria ꝛ i hoie ꝓtingẽs. licet sint eiusdē rõnis. ¶ Ad 2^m sicut lux eiusdē rõis ē in sole maxima. ꝛ in candela minia. ita sapia eiusdē ratõis in deo infinita. in creatura finita. hec aũt accidũt q2 talia nõ sunt de intrinseca rõne sapie ut sapientia est. ¶ Ad tertiũ dico q̃ nõ ꝓuenit diuino itellectui eē ꝓductiuum uerbi subsistẽtis in quãtũ intellect^o ē. sed inquãtũ infinit^o. ꝛ ideo intellectui creato nõ ꝓuenit. ¶ Ad 4^m dico q̃ aptitudinalis inherẽtia nõ ē p se passio nature sapientie in quãtũ sapia ē. sz ut limitata ē. ¶ Dico ergo q̃ pfectiones simpl'r 5^m eandē rõem formalē sũt in deo ꝛ creatura. Et hoc ꝓfirmat p aug. i 5. de trini. qui dicit q̃ deus est uiuens q2 uiuẽtia nõ uiuẽtib^o i creaturis meliora sũt. Ista ꝓña pōt reduci ad silog^m

1 ad 90 fa

129 ad 9

talem. oē illud qō in creaturis ē melior sito incompossibili est in deo. sed uita in creaturis est huiusmodi. ergo uita est in deo. Quero utrum uita i sbo minoris ppōnis ⊓ in sbo ꝛclōnis sunt eiusdē rōis uel non. sic habet ppositū. Si nō ergo 4.m terminū nec sbiectum ꝛclusionis capit in aliqua p̄missa. ¶ Sed tñ hic sunt duo satis magū dubia. ⊓ Primū q̄ quecūqz sunt eiusdez rōis formalis. quicqd dicit i quid de uno ⊓ de alio. sed qualitas dicit in quid de sapiētia creata. ergo dicet de increata. ¶ 2.m q̄cūqz aliqua sunt eiusdē rōnis. quicqd est demōstrabile de uno ⊓ de alio. qz diffinitio que est medium est eadem. sed possē inherere demōstrabile est de sapiētia creata ergo ⊓ de increata. Iste rationes sic demōstrantes compelluntme dicere q̄ in omni pfectione simpliciter que est in genere sūt due rationes formales. Una transcendens ⊓ illa ē cōmunis deo ⊓ creature. ⊓ talis ponitur in deo. ⊓ p̄cise accepta est pfectio simpliciter. Alia est ratio que pprie ⊓ directe est in genere. ⊓ talis recipit predicationem generis quidditatiue. q̄ autem rationes predicte hoc cōcludant patet si declarentur. Primo sic. quecunqz sunt eiusdem rationis habent eandem diffinitionē ⊓ per consequens eadem diffinientia. sed sola diffinientia dicuntur in quid. Ex hoc sequitur q̄ quicqd dicitur in quid de uno ⊓ de alio. Eodem modo declaratur alia. q̄a ubi idem medium. eadem conclusio sequit sed eadem diffinitio est idem medium. ergo ubi eadem diffinitio eadem passio demonstrabitur. ⊓ Posita autem distinctione istarum duarum rationū formaliū statim patet ad ista argumēta. ⊓ Ad primū concedo maiorez. Ad minorē dico q̄ qualitas quidditatiue non predicat de illa ratione formali transcendēte que ponitur eiusdē rationis in deo ⊓ in creatura. sed de alia p̄cise que est directe in genē cui illa alia coniungitur. ⊓ Ad 2.m eodēmodo quia eadez diffinitio est. accipiendo rationem transcēdentem. non tamen aliaz ¶ Sed sunt hic difficultates. | Pri.a est. si sit dare duas sbās uī. sapientias ⊓ sic de aliis. ⊓ Dico q̄ nō. sed per rationem transcendentem que quidditatiue est substantia uel sapientia circumloquimur aliā que est in genē ¶ Secūda difficultas. utrum talia realiter distinguūtur ⊓ Dico q̄ non. sed tantum formaliter. Impossibile est enim q̄ deus sapientiam faciat in creaturis que nō sit in genē coniunctione sui ad aliud. ¶ Tertia difficultas. quis ordo est inter istas duas ratōnes formales. ⊓ Dico q̄ ratio transcendentis est prior. quia omne quod dicitur in quid de alio est prius eo. ista autem est in quid hec qualitas est sapiētia. ¶ Quarta difficultas quomodo prēdicantur de se inuicez ⊓ Dico q̄ ista est per se. hec qualitas est sapientia. hec autem per accidens. sapientia est qualitas. sicut se habet superius ad inferius. ⊓ Ex isto infero demōstratiue ⊓ euidenter q̄ perfectiones simpliciter in deo ex natura rei ⊓ quidditatiue distinguūtur suppositā unione earuz ⊓ hoc sic. q̄ cunqz aliqua sunt eiusdem rationis. quicquid cōuenit uni per se ⊓ reliquo. Et quicquid est demōstrabile de uno ⊓ de reliquo sed intellectus ⊓ uoluntas sunt eiusdem rationis. ideo ⊓ in creatura quicunqz autē cognoscens quidditatem intellectus ⊓ uoluntatis potest demōstrare q̄ distinguunt quidditatiue in creaturis. ergo eodem mō poterit de eis demonstrari per easdem rationes formales ⊓ quidditatiuas q̄ in deo necessario distinguūtur q̄dditatiue ¶ Ad questionem patet quid sit scendum. nam quicquid est in quolibet melius ipsum q̄ non ipsum est perfectio simpliciter. huiusmodi sunt intellectus ⊓ uoluntas. De potentia ⊓ scientia quia respiciunt extrinseca patet quid sit dicendum.

Sapiēcia q̄z sit ergo dē rōis formalis.

Sequitur Distinctio. Trigesima sexta.

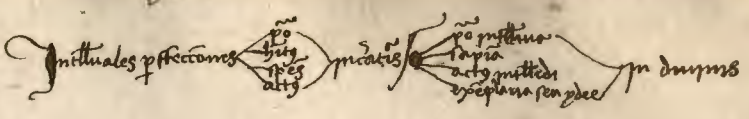

Distinctio.36ª.

QIRCA distinctionem tri/ cesimamsexta Quero prio de intellectu. Utrum in deo sit intellectus formaliter. ⁊ non. Nec intellectus agens. nec intellectus possibilis sunt in deo. quia nec agere nec pati. ergo in deo non erit nec intellectus agens nec possibilis. ⁊ ñia est ma/ nifesta. Contra. q2 intellectus est pfectio simpliciter. ergo est in deo formal'r. Hic sunt tria inquirenda/ Primum si in deo est intellectus. 2° si in deo est intellectus agens. 3°. si intellectus possibilis est in deo.

Quantum ad primũ dicunt aliqui. ⁊ ī di/ uinis non est proprie potentia intellectiua aut aliquid se hns p modum hitus. sed tm p modum actus intelligendi. ut scilz ōs in telligatur ut intelligere est quoddam sbsi/ stens. Et ratio huius ē. q2 omnis poten tia cuz sit p actuz pfectibilis. semp dicit im perfectionē sicut materia. Et hoc ⁊firi/ matur. q2 nulla creatura uidetur eē intimi us ipm intelligere ⁊ eēntia diuina. sed que dam qualitas in intellectu nzo dicit puraz intellectionē. ergo ⁊c. Contra istam po sitionē arguo. 4°. Primo sic. q2 sic in crea turis potentia dicit impfectionē. q2 se hz p modum pfectibilis ⁊ recipientis. ita actus se hz p modum forme recepte. sed hec dicit im pfectionē. ergo actus repugnat deo. cuz sibi repugnet ⁊tumcũz modica impfectio.

2° nam ōs est formal'r intelligens ⁊ sapi/ ens. intellectio aūt non est intelligens. nec sapientia. ut pz. si sepentur ab eo ī quo sūt formal'r. ergo est sapiens illud in quo hec sunt. sed illud est intellectus. ergo ⁊c. 3°. nam in eēntial'r ordinatis ex suis rōnibus formalib'. si prius includat impfectionez. posteri' non pōt eē pfectio simpl'r. cū poste rius a prioi separi non possit. ⁊ p ⁊ñs nec ab ei' impfectione. sed in creatis ordine es sentiali est posterior actus intelligendi ipa potentia intellectiua. ergo cū actus intelli/ gendi sit pfectio simpl'r potentia intellecti ua quā essentialiē presupponit non pōt in/ cludere impfectionē in se formal'r. 4°. q2 creatura rationalis in suis pfectionib' pri cipalib' maxie imitatur ōm. sic docet Dy onisi' de diuis no. sed potentia intellectiua est principalior pfectio in creaturis ⁊ actus intelligendi q̄ est quidam act'. ergo ⁊c. ⁊ quoddã ens

Ideo dico ⁊ sicut ī creaturis sunt mōi. 4. p fectionũ intellectualiũ. s. potēia. hit'. spēs actus intelligēdi. ita in diuis prio ponitur intelligere. 2° ponitur sapia. 3° actus intel ligendi. 4° ponunt loco spēz exemplaria. scz ydee. amotis omib' pfectionib' quas ha bent in creaturis. que p accūs eis ⁊petunt.

Et ⁊firmat ista ñia p august. i 4° d trī. ⁊ z 4° ubi tractans naturaz aie nostre ⁊ ⁊ est ad imaginē. ponit principali' imaginem in potētiis ⁊ in actib' earundē. Intelligen duz tñ ad euidentiā fundamēti oppositi. ⁊ quadruplex est potētia ⁊tuz ad ⁊ppositum spectat. Una q̄dem ⁊ductiua. Alia factiua Alia opatiua. Alia receptiua. Potētia au tem ⁊ductiua abstrahit a factiua. ⁊ ideo in diuis est ad intra prima ⁊ non 2ª. q2 in altero extremoz. 2ª includit impfectionez. Eodemmodo potentia opatiua abstrahit a receptiua. sicut emz ⁊ductiō se hz ad factiō nem. ita opari ad recipe. ⁊ iō licet in creatu/ ris opari. s. intelligere non sit nisi actuz re cipere. non tñ sic est in diuis. Ubi sicut ī di/ uinis ⁊duci est sine fieri. ita opari. s. intel ligere est sine recipe. sz solum ē in se forma liter actū habere. ⁊ talis potentialitas ab/ strahit a materialitate ⁊ ab omni ⁊pfectiōe. ⁊ ideo pōt poni in deo. Et ad ⁊firmatio nez dico. ⁊ intimi' est diuia eēntia act' itel/ ligendi ⁊ qualitas illa. q2 diuina eēntia est actus intelligendi idemtice. Et si dicas ⁊ actus intelligendi est qualitas q̄dditati/ ue. Nego. sz p ipm circūloquimur qualitatē

Quantū ad scōaz ptem uidendū est. si ī deo est intellect' agens. Et ⁊tum ad h' sūt diuersi modi. Aliqui. n. dicit. ⁊ non ponit intellect' agens nisi in aia ⁊iuncta. ⁊ ⁊pter officiū dicunt ⁊ intellect' agens non hz ali quaz opationē nisi irradiat sup fantasma ta Certum aūt est. ⁊ ⁊pter illum actū non debet poni nec in deo nec in angelis. nec in aia separata. eo ⁊ ista non intelligāt p fantas mata. ⁊ p ⁊ñs irradiatio nō est eis necaria.

u

potentia ⁊ductiua
potentia factiua
potentia opatiua
potentia receptiua

s. in facto

Nō ⁊ ē pfectio

29 arc

Alii autem dicunt. q̃ non solus intellectus agens habet irradiare sup fantasmata. sed etiam intellectus possibilem illustrare. qui se habet p modū dyaphani naturalr obscuri. Et isti dicunt. q̃ non solū est in aia ꝓiuncta. sed etiam separata. eo q̃ intellectus possibilis istas obscuritatem retinet. In angelis aūt non. nec in deo. pserti ideo. q̃ nulla obscuritas est. hinc est q̃ non est necessarius.

Alii aūt ponunt eum in angelis. eo q̃ intellectus talis sit principiū productiuus actus intelligendi. Et q̃ b° dicit pfectionē. hinc ē q̃ debet poni in angelis. Alii aūt dicūt. q̃ in deo est ponendus formalr. q̃ nobilissima potentia. intellectiua. est intellectus agens. p. intellectus agens non ponit nisi ad producendū uerbum. sic possibilis ad ipsū formalr recipiendū. q̃ agens est omnia facere. possibilis omia fieri. Talis aūt productio ꝓbi ponitur in diuis. ideo istas opionem teneo. q̃ uidetur magis uera.

Quod ꝓfirmatur duplr. Primo sic. q̃ intellectus agens cum sic sit pductus. uidet dicere pfectionē simplr. 2° q̃ ab augus. uidetur poni intra rōnem imaginis. cuius dicit li° de trin. q̃ homo p nobilissimas potentias factus est ad imaginem dei. Intelligendum tn q̃ intellectus agens in creaturis cuius sit potentia actiua habet quadruplicē habitudinem ad talem potentiā positiuā. Prima est. ad causandū illud qd̄ ꝓcurrit cum eo ad candum actum intelligendi. s. spēm intelligibilem. 2ª est solus ad candum p se cuius obiecto sine alio preuio cāto. sicut in cognitione intuitiua. 3ª est ad immutandū intellectus possibilem. ei aliqd imprimendo. Et p hoc ōr agens. q̃ imprimere est quodam agere. Quarta est ad pducendū uerbum. ut patuit supius. put productio abstrahit a factiōe. Licet g̃ in creaturis illa nō ponant in numero cū aliqbus predictis. nisi forte q̃tum ad precisionē ratiōis formalis. tn precise ꝑm hanc acceptionē ponitur i diuis. q̃ oia alia si poneretur ad intra. necessario inferret aliquam impfectionem in altero extremorū. Licet non dicat impfectionē. tn fieri necessario dicit impfectionem.

Sed ꝑ hoc instatur 4ᵗ. Primo sic. q̃ intellectus agens est p diffinitionē suam quo ē oia facere. s. facere non ē in diuis. ergo ꝛc. 2°. q̃ ad agentem utlic spectat agere. Dicitur. n. agens ab actione. sic paciens a passione. sed paciens sine passione intelligi nequit. ita agens sine actione intelligi nō pōt. s. deo ad intra repugnat agere. ergo ꝛc. 3°. q̃ tunc essent ponendi duo actus intellectus in diuis sic in nobis. qd̄ uidetur inconueniens. 4°. q̃ phi posuerūt istum modū in nobis. ppter intellectionē nouam. in ōo aūt nulla est. s. solum innata. ergo ꝛc.

Ad primū dico. q̃ intellectui agenti p suam rōnem transcendentē p quam ē pfectio simpliciter. nō ꝓpetit sibi facere s. solus pducere. facere aūt sibi ꝓuenit in natura limitata. in qua facere ⁊ pducere in ō coincidūt.

Ad 2ᵐ dico. q̃ si actio pro pductiōe sumatur actiua. sic ꝓcedo. non tn ppie ē actō. In creaturis aūt q̃ sibi corrndet passum. ē ppie actio. ⁊ intellectus agens p suam rōnem formalē ppie non est actiu°. Ad 3ᵐ dico. q̃ in nobis ponuntur due nature. Quarū una est natura actiua. ⁊ alia passiua. Nō sic aūt est in deo. s. bn ponunt duo quorū unus est pductiuus. s. intellectus agens. ⁊ reliquus operatiuum. sicut possibilis.

Ad 4ᵐ dico. q̃ qui non poneret nisi actum intelligendi innatū in deo. nō oporteret ponere intellectū agentē ut productiuū. s. q̃ ponitur ibi uerbū pductus p modum intellectus. ꝯ q̃ ibi sit intellectus formaliter pductiuus. Sciendū ergo. q̃ nec intellectus ut pficiens nec intellectus ut mouens. nec itellectus ut causans actū intelligendi. ponitur in deo. s. in creatura inueniatur hīe illa. s. pcise ponitur in deo ut pducens ipm uerbum. Quantum ad tertiā ptem uidendū est. Utrum intellectus possibilis sit formaliter in deo. Et q̃tum ad hoc dicūt aliqui. q̃ non. q̃ tenet infimū gradum in genere itelligibilium. sicut pma materia in gne sensibiliū. ⁊ p ꝓns dicit impfectionē. Contra. nobilissima potentia intellectualr est deo attribuenda. sed itellectus possibilis est huiusmōi. q̃ ipse ē beatificabilis. ergo ꝛc. 2°. q̃ ōo est formalr intelligens. sed nihil formalr intelligit nisi intelligatur in se formalr hīe intellectū

lectus agens est p diffinitionē suam quo ē oia facere. s. facere non ē in diuis. ergo ꝛc. 2°. q̃ ad agentem utlic spectat agere. Dicitur. n. agens ab actione. sic paciens a passione. sed paciens sine passione intelligi nequit. ita agens sine actione intelligi nō pōt. s. deo ad intra repugnat agere. ergo ꝛc. 3°. q̃ tunc essent ponendi duo actus intellectus in diuis sic in nobis. qd̄ uidetur inconueniens. 4°. q̃ phi posuerūt istum modū in nobis. ppter intellectionē nouam. in ōo aūt nulla est. s. solum innata. ergo ꝛc.

Ad primū dico. q̃ intellectui agenti p suam rōnem transcendentē p quam ē pfectio simpliciter. nō ꝓpetit sibi facere s. solus pducere. facere aūt sibi ꝓuenit in natura limitata. in qua facere ⁊ pducere in ō coincidūt.

Ad 2ᵐ dico. q̃ si actio pro pductiōe sumatur actiua. sic ꝓcedo. non tn ppie ē actō. In creaturis aūt q̃ sibi corrndet passum. ē ppie actio. ⁊ intellectus agens p suam rōnem formalē ppie non est actiu°. Ad 3ᵐ dico. q̃ in nobis ponuntur due nature. Quarū una est natura actiua. ⁊ alia passiua. Nō sic aūt est in deo. s. bn ponunt duo quorū unus est pductiuus. s. intellectus agens. ⁊ reliquus operatiuum. sicut possibilis.

Ad 4ᵐ dico. q̃ qui non poneret nisi actum intelligendi innatū in deo. nō oporteret ponere intellectū agentē ut productiuū. s. q̃ ponitur ibi uerbū pductus p modum intellectus. ꝯ q̃ ibi sit intellectus formaliter pductiuus. Sciendū ergo. q̃ nec intellectus ut pficiens nec intellectus ut mouens. nec itellectus ut causans actū intelligendi. ponitur in deo. s. in creatura inueniatur hīe illa. s. pcise ponitur in deo ut pducens ipm uerbum. Quantum ad tertiā ptem uidendū est. Utrum intellectus possibilis sit formaliter in deo. Et q̃tum ad hoc dicūt aliqui. q̃ non. q̃ tenet infimū gradum in genere itelligibilium. sicut pma materia in gne sensibiliū. ⁊ p ꝓns dicit impfectionē. Contra. nobilissima potentia intellectualr est deo attribuenda. sed itellectus possibilis est huiusmōi. q̃ ipse ē beatificabilis. ergo ꝛc. 2°. q̃ ōo est formalr intelligens. sed nihil formalr intelligit nisi intelligatur in se formalr hīe intellectū

3ª ar. 1ª

possibilem. ergo ꝛc. ¶ Confirmat. q2 deo attribuitur uolũtas ad quã ptinet uelle. ꝗ eodem° deo attribuitur intellect° ad quem ptinet intelligere. huiusmõi est intellectus possibilis. ergo ꝛc ¶ 3°. q2 in quocũq3 ē sapiētia. ibi est fundamentũ sapie. s3 in deo ē sapia. q2 pfectio simpl'r intellect° possibilis est ei° fundamentũ. ergo ꝛc ¶ 4°. quia ꝑm aug° intelligere ptinet ad itelligētiã que ē pars imagis. sic agere ptinet ad mēoriaz. Nõ ptz ex hoc ꝙ ponit ptem imagis atiem cogitantē. que non pōt ē nisi intellect° possibilis cui° est cogitare. ¶ Dico ergo. ꝙ itellect° possibilis ꝑm suaz rōnem formalez ē in deo. quod ptz p hoc. Nam sic ad intellectum agentē ptinet dicere. sic ad possibilez intelligere. s3 multo pfect° est intelligere ꝙ dicere. imo unuz dicit pfectionē simplicit. aliud non. ergo ōo attribuetur itellect° possibilis sicut agens. ¶ Intelligenõ ꝙ intellectus possibilis in creaturis hz quadrupli/cez hitudinez ꝑm quã pōt quadrupl'r ꝓsiderari. Primo ut passiu°. ⁊ utsic respicit intellectũ agentem. 2° ut receptiu°. ⁊ utsic ꝓpatur ad spēs actus ⁊ hitus ut sibi inherē res. 3° inq̃tum opatuus. ⁊ utsic respicit actũ non ut sbm. sed ut fundamentũ. ꝑm ꝙ ratio fundamenti abstrahit a rōne sbiecti. Uñ intelligere p accñs est recipe. s3 p se sibi ꝓpetit. s. ei quod itelligit fundare. ¶ 4° ꝓsiderat ut fundatu° tñ. non ut opatiuus. Isto mõ respicit uirtutes itellectuales. s. sapientiã ⁊ talia. Ipsas. n. fundare nõ est operari. nec p hoc ꝙ sũt in aliquo ōr illud operans. s3 hñs denoiationes suas sibi ꝓpetentes. ut. s. dicatur sapiēs ⁊ sciens. Due prime habitudines ꝓueniunt intellectui possibili creato inq̃tũ limitat° ē. cũ pati ⁊ recipe sint signa impfectōis. Alie uero due ꝓueniũt sibi inq̃tum ē talis potētia. s. inq̃tum ē intellect° possibilis. Et iō utsic. s. ꝑ illam duplicē hitudinem ponit in deo. Dicit enim opari uel intelligere. ex eo ꝙ intellect° eius hz i se formal'r intellectionē. Et ōr sapiens. q2 hz in se formal'r sapiam. ¶ Sz hic sunt aliq̃ dubia. Primũ. utꝛ intellect° isti sint eiusdem rōnis in deo ⁊ in nobis. ¶ Dico ꝙ sic. Quod pōt ꝓbari p oēs illas rōnes p quas ꝓbata est supius uniuocatio entis. ¶ 2m. si ex hoc hētur ꝙ in deo distinguunt formaliter. Dico ꝙ sic. q2 quecũq3 ꝑm suas rōes formales distinguũtur. ubicũq3 sunt ꝑ illas rōnes formales. ibi etiã distinguunt. sic est in ꝓposito. ¶ 3m est. si ex hoc seqtur ꝙ habeant distinctas rōnes formales in deo sic in nobis. ¶ Dico ꝙ sic. q2 si hzent eandez rōnem formalē cuz q̃cquid ꝓuenit aliq̃b° ꝑm rōem formalē ꝓpetat eis a priori. ita ꝙ per nullũ posterius uariaret. q̃n semp eis ꝓueniat. ⁊ sic eedem passiōes eis ꝓuenirent. cũ eandem rōnem formalem semp sequat eaõ passio. ¶ Sed ōz ne ponere uolũtatem agētem ⁊ possibilem. sic dictũ est de intellectu. ¶ Dico ꝙ sic p easdem rōnes ꝓbatur. sicut ō intellectu ꝓbabitur in sequēti q̃one. ¶ Sz que ē nobilior. ¶ Dico ꝙ possibil'. q2 attigit ōm ⁊ obiectum beatificũ non aũt agens. ¶ Ad argumentũ patet.

Q. 2m

UTRUM intellect° agens et possibilis realiter distinguantur. Et uidetur ꝙ sic. etiã in creatis q2 Aug°. sup geñ. loquēs de ista materia dic. ꝙ omne agens ē prestãtius paciente. sed nulla res est seipsa prestãtior. ergo ꝛc. ¶ Lõtra. Augus. li° de trini. 9°. dicit ꝙ sunt tres potētie ⁊ non tres res. s3 una res total'r sunt. ergo ꝛc ¶ Hic sũt 4. faciēda. Primũ de quesito. ¶ 2m q̃s eorum sit principiũ ꝓbi. ¶ 3m. utꝛ. un° eorꝛ. sit pfectio alteri°. ¶ 4m. q̃s eorꝛ ē nobilior

Quantũ ad p° introducunt. 4. ꝓclōes. Prima ꝙ intellect° agens ⁊ possibilis distinguũtur. Nõ ꝓbatur prio. q2 cadunt sub oppositis differētiis diuidēntbus aliq̃ ꝓmune. sic sb actiuo ⁊ passiuo. q2 principiũ distinguitur formal'r p actiũ ⁊ passiuuz. que sunt differētie opposite. ergo ꝛc ¶ 2°. q2 unũ distinguit p facere. aliud p pati que sunt opposita. ¶ 2a ꝓclusio est. ꝙ intellcũs agens ⁊ possibilis distinguũtur formaliē ex aiaz. q2 itellectui agēti repugnat passibilitas ex natura rei. que ꝓpert ipsi possibili ¶ 2°. q2 intelligere ꝑm oēs ꝓuenit ex natura rei possibili. q̃ō tñ ꝑm multos nõ ꝓuenit agenti. sed solum intellectionē facere ¶ 3a

ꝛclusio est. q̃ non distinguuntur realr. quia nō appar3 necessitas hoc ponendi. Nulli. n. notum ē. utꝛ. unꝰ istoꝝ ab alio possit separi aut fieri. nec aliqua uia apparet que necessitet ad distinctionē realem. 4ª ꝛcl'o. q̃ non distinguunt eēntialr sic multi ponūt. Aug⁹ dic 9° de trini. q̃ omēs potētie aie sūt necario unꝰ eēntie. Simlr in 4° ipse dicit. q̃ plures potētie nō sunt plures uite. sed una uita. nec plures mētes. sed una mens. nec plures sbe sed una sba. Sz est diffi. utꝛ sit eadem potētia. Dicūt aliq̃ q̃ non fūt diuerse potentie. q2 negotiant circa iō obiectuz. Sed istud non multū ualet. q2 eodemꝰ intellectꝰ ⁊ uoluntas circa idem negotiant. Dicunt ḡ aliq̃ q̃ sunt iō. q2 circa eundez actuz negotiant. Sz nec ualet. q2 sic ꝛcluderet. q̃ potētia ⁊ obiectū eēnt eadez potentia. q2 negotiatur circa eunō actum. Iō uidetur eē dicendō. q̃ sunt distincte potentie cum cadant sb differētiis oppositis potētie. que sui prima diuisiōe diuidit in actiuaz ⁊ passiuā. Confirmat. q2 multiplicato inferiori. multiplicat supius. p locum a parte sbiectiua. Possunt tñ dici una potētia unitate integritatis in hitudine ad unuz actū. quaꝝ una causat. ⁊ alia recipit. sic oia que uident ꝛcurre ad eunō effectuz quodammō dicuntur una cā totalis. sic sol ⁊ homo. eodemmō in ꝓposito. Quantū ad 2ᵐ inquirendū est. quis istoꝝ est principiuz uerbi. Et q̃tum ad hoc dicūt aliqui. q̃ intellectꝰ agens nullam actiuitatē hz nisi sup̄ fantasmata. ⁊ ꝓpter hoc nihil hz facere de uerbo. sed soluz itellectꝰ possibilis. Cōtra. Nam tunc cālitas fantasie eēt nobilioꝝ q̃ cālitas intellectꝰ agentis. q2 nobilissima actio fantasie est fantasiare. sz actio illa cāta ab itellectu agēte in fantasia non ē fantasiare. ergo non erit ita pfecta. 2°. q2 omis effectus impssus in fantasia est corporeꝰ. cum fantasia sit corporea. ergo ille effectꝰ intellectus agentis erit corporeꝰ. Constat aūt q̃ fantasia aliq̃d cāt in itellectu possibili. ⁊ illud est spūale. ergo effectꝰ fantasie excedit effectum intellectꝰ agentis. cum nobilitas cause ex effectu iudicetur. Ideo dicit alii q̃ intellectꝰ agens ꝛcurrit cum fantasmate ad causanō spēm intelligibilē. non tñ actū intelligendi. ipsuz aūt cāt intellectꝰ possibilis specie informatus. spē ꝛcurrente. Et sic formatio uerbi non pinet ad agentem.

Sz istud arguitur 4ᵗ. Primo q2 impossibile ē q̃ aliqua spēs cadat sb oppositis differētiis illiꝰ generis in quo est. sz in gne potentie. intellectꝰ possibil' cadit sb passiuo ergo non sb actiuo. 2°. q2 tūc erunt tres intellectꝰ. s. agens ⁊ possibil'. ⁊ iste possibilis diuiditur in actiuuz ⁊ passiuū que sunt ita opposite differētie sic ille q̃bus agens ⁊ possibil' dr̄ūt. 3°. q2 omis potētia actiua ut talis ē pfectio simplr. alioq̃n non eēt rō formal' potentie actiue in deo. nulla potentia passiua inq̃tum talis ē pfectio simplr. cum eiꝰ rō non inueniatur in deo. ergo nulla potentia actiua ē potētia passiua. ⁊ p ꝛsq̃ necessario distinguunt. 4°. q2 cā materialis ⁊ effectiua ex opposito distinguūtur. ḡ impossibile ē q̃ coincidant in idem. Dico ergo q̃ intellectꝰ hz quadruplicē cālitatē in genere cause material'. ita. s. ut prio recipiat spēm. 2° actum. 3°. dispōnem ad habitum. ⁊ 4° ipm hitum. Eodemꝰ de intellectu agenti in genere cause efficiētis. q̃. s. hz quadruplicem cālitatē. ut scilz pꝰ ꝛcurrit cuz fantasmate ad cāndum spēm intelligibilē. Et 2° cum spē intelligibili cāt actuz. 3° cum eadem cāt dispōem. 4° aūt cum eadem spē cāt hitum. Sicut ergo possibil' dr̄ qui est omnia fieri q2 omia recipit. sic agens qui est omia facere. q2 oia cāt. Sed quare negatur cātio actus itelligendi ab itellectu illo qui solus formalr itelligit. Dico q̃ intelligere non ē agere. sz pati. Cū si dr̄ infūderet unū actum itelligendi. p ipm itelligeret intellectꝰ possibil'. Quantū ad 3ᵐ uidendū est. utꝛ unus istoꝝ actuuz intellectuuz sit pfectō alteriꝰ. Et q̃tum ad hoc dicit unꝰ Doc. q̃ sic. Nam sic materia ē in sua natura in genere sensibiliū. ita itellectꝰ possibil' in gne intelligibiliū. Et iō intellectꝰ agens ꝛpatur ad possibile sicut forma ad materiam. Intellectꝰ at possibil' ad agentē sic materia ad formā. ita q̃ intellectꝰ agēs formalr pficit ipm. Sz ꝗ arguo. 4ᵗ. Primo sic. omne pfectiuū de gne sbe distinctuz

formaliter a pfectibili est uere forma. ⁊ sum pfectibile est uere materia. sed intellcūs agens ⁊ possibil' sunt huiusmōi. ergo sunt materia ⁊ forma. ¶ 2°. q2 ꝓpositū tale est corruptibile. cum possibile uni⁹ eēt in potentia ad actuale alteri⁹. nam passiuū eiusdē rōnis est in potentia ad actiuū eiusdem rōnis. Intellect⁹ aūt agens ⁊ possibil' sunt eiusdē rōnis ergo ꝛc. ¶ 3°. q2 ois pfectio que fundatur i aliquo. ⁊ real'r distinguit ab eo dependet ab ipso. cum initatur ei tanq̄ susceptiuo. Et sic intellect⁹ agēs dependet a possibili in eēndo. ¶ 4°. q2 nec ꝓpositū nec ptes ipsius dicūt pfectionē simpl'r. ⁊ tñ Anſ. in monolo. intellect⁹ in creaturis ē pfectio simplicit. Ideo dico. q̄ unus istorū intellectum non pficit aliū. sz ambo sunt formales pfectiones eēntie aīe imediate. sic intellcūs ⁊ uoluntas que sunt passiōes spūalis sbie. ¶ Sz hic est difficultas. que istarū. p21⁹ pficit aīam. uel possibilis. uel agens. Potest dici satis pbabil'r q̄ intellect⁹ possibil'is. q2 in eodem gēne semp est processus de magis potentiali ad magis actuale. magis autem potētiale ē intellect⁹ possibil'. ergo p21⁹ est in aīa. ¶ Quantū ad 4.m est uidendū. q̄s eorū est nobilior. Cōmunit' dr. q̄ intellect⁹ agens. q2 Augus. sup Geñ. omne agēs est pstanti⁹ paciente. p̄m q̄ tale. ¶ Sz ꝗ pōt argui 4°. Primo q2 cum obiectū ponat agere in potentia. eadem rōne ponet obiectum pfect⁹ ipsa potentia. qd multociēs repitur eē falsum. ¶ 2° q2 nobilissim⁹ actus intellect⁹ possibilis ē intelligere ōm. sed intelligere ōm prepollet dicere ꝓbum. ergo ꝛc. ¶ 3°. q2 intellect⁹ agens nullo suo in actu attingit obiectū beatificū. cum ois sua opatio sit respectu alicui⁹ creati. nihil enim agit circa obiectum. ¶ 4° q2 nobilissimi ponunt in nobis beatificabiles. intellect⁹ aūt agēs non ponit beatificabilis. cum in eo nō ponatur act⁹ beatific⁹. sz tm in intellectu possibili ⁊ uoluntate. Jō uidetur dicendū. q̄ intellect⁹ possibil' sit nobilior. cū nulla potē intellectiua imediate attingit ultimū finē nisi p intelligere. intelligere aūt est solius possibilis. ut per ipm intelligere intellect⁹ possibilis intelligit obiectū suum ⁊ nō agēs

¶ Sz hic est diffi. q2 in eēntialiter ordinatis eiusdem rōnis semp posteri⁹ est pfecti⁹. eo q̄ natura sp̄ pcedat a min⁹ pfectis ad pfectiora. sz intellect⁹ agens ponit posterior ut patuit. ergo uidet q̄ sit nobilior. ¶ Dico q̄ illa posterioritas non est multū clara q2 non a ꝓpatio agētis intellect⁹ ut forme. sz ut mouentis. Et dato q̄ eēt p21or. dicendū eēt. q̄ regula assumpta non est ul'r uera. sic pz in delectatiōe beatifica. ¶ 2.° diffi. q̄ cū dñna actiue potētie sit prestantior dñna potentie passiue. quare non omne qd̄ cadit sb potentia actiua. uel sb p⁹ dñna est nobili⁹. Dico q̄ non est incōueniens si inferiora hñt aliquās pfectiōes sblimātes. sic pz q̄ calor effectiua in igne est nobilior calute materiali in homie. Et istomō pōt intelligi q̄ omne agens ut sic est pstanti⁹ paciēte. sz aliomō paciens poterit eē prestanti⁹. ¶ Ad auctoritatē in principio adductā dico. q̄ in eadem re pñt eē plures rōnes. quarum una est pstantior altera. ut pz in gñe. simpliciuz. ꝛc.

Utrum eēntia sit obiectum p.m intellect⁹ diuini. q̄ non. q2 supreme potētie obiectū uidetur esse cōmunissimū. sed intellect⁹ diuin⁹ est suprema potētia. eēntia aūt diuina non est cōissimum obiectū. sz ens. ergo ens erit ei⁹ obiectum. Cōtra. q2 nobilissime potētie obiectum ē nobilissimū. nihil aūt est nobili⁹ diuina eēntia. ergo ꝛc. ¶ Hic intelligendum q̄ primū accipit quadrupl'r. s. adequatiōe. sic hic. 3. ꝓuenit p21o triangulo. q2 adequate. 2° pfectione. sic sba ponitur p.m ens. q2 pfectissimū. 3° gñatione. sic materia dr p21or forma. ⁊ ista duo ipso ꝓposito. 4° immediatiōe. sic forma sbalis imediate materie unitur. sz p21⁹ sit alteratio. p̄m h° ponit quattuor ꝓc'ones. ¶ Prima ē hec. q̄ eēntia diuina est p.m obiectum primitate adequationis respectu sui intellect⁹. Hanc pbo sic. qñ cunq̄ aliqua potentia non pōt hāe actū q̄ non p21o tmietur ad ipm. uidet esse eius p.m obiectū primitate adequatiōis. sz diuinus intellectus nullū actum hz uel hāe pōt. qui non tminetur p° ad eēntiam diuinā. q2 nō

potest hīe nisi unicum actus. ⁊ ille necessa/
rio primo terminat ad eēntiam. ergo ꝛc.
¶ 2ª ꝛclusio. ꝙ eēntia diuia est pᵐ obiectū
primitate pfectionis. q2 illud primū est tali
primitate. ꝙ ē est pfectissimū inter oia alia.
Iz eēntia diuia est pfectissimū obiectuz inē
oia illa in que pōt tendere eⁿ intellectⁿ. er/
go eēntia diuina ē pᵐ obiectuz primitate p
fectionis. ¶ 3ª ꝛclusio. ꝙ est pᵐ primitate
gnationis. Hanc ꝓbo sic. qncunqz aliqua
talem ordinez hnt in cognosci qualem hnt
in eē. primū in eē est primū in cognosci. sed
intellectⁿ diuinⁿ omia cognoscit sb tali or/
dine. Primū aūt in eē est eēntia diuia. ergo
ꝛc. ¶ 4ª ꝛclusio. ꝙ est primū primitate im
mediationis. q2 illud qō est pᵐ obiectuz p/
me cognitionis simplr. est simplr primuz.
sed eēntia diuia est huusmōi. q2 ipsa est pⁿ
intuita. Intuitia aūt cognitio ē simplr pⁿ.
ergo ꝛc. ¶ Sz z hoc instatur. Primo sic z
primā ꝛclusionē. Nulla potētia pōt fieri ni
si in obiectū adequatū. uel in illud in quo i
cluditur. sed eēntia diuia non includitur in
aliqua creatura. ergo intellectⁿ diuinⁿ non
poterit cognoscere aliquā creaturaz. ¶ Cō
tra scōaz. q2 illud non ē pfectissimⁿ. cui in p/
fectione multa eqparant. sz omia attribu/
ta diuia sunt equalis pfectōis cum eēntia.
ergo uidetur ꝙ eēntia non sit primū obiec/
tum primitate pfectōis. quia distinguitur
ab eis. ¶ Cōtra tertiā. qn aliqui intellectⁿ
sunt eiusdem rōnis. primū obiectū umⁿ ui/
detur pᵐ obiectū alterⁿ. sz itellectⁿ diuinus
⁊ noster sunt eiusdez rōnis. Cōstat aūt ꝙ i/
tellectⁿ noster primitate gnationis intelli/
git ulia. ergo eodemⁿ intellectⁿ diuinⁿ.
¶ Contra quartā. essentia diuia non prio
termiat nisi prout bz rōnem obiecti primi.
sz ratio obiecti primi ē respectia. nulla aūt
rō respectiua ē prio cognita. ergo eēntia nō
est prio cognita primitate immediationis.
¶ Ad pᵐ dico. ꝙ sufficit ꝙ primū obiectuz
includatur in eo quod prio termiat intelle
ctionē. Intelligimⁿ. n. non ens ut scōarium
obiectū. in quo tn ens non icluditur. Crea
tura aūt omis intelligit a deo ut obiectum
scōariuz. ¶ Ad 2ᵐ dico. ꝙ ōz eēntia diuina
pᵐ obiectū p ꝓpacōez ad ex. ¶ Pōt etiā di
ci. ꝙ lz non sit pfectioz attributis. tn in ha/
bendo eandē pfectionē potest eē principali
tas. Et illa sufficit ad talem primitatē.
¶ Ad 3ᵐ dico. ꝙ si ponatur ꝙ rō specifica prio
termiet cognitionē. tunc argumentū nō ua
let. ¶ Potest tn dici. ꝙ intellectui ut intellcūs
est. non ꝓuenit prio intelligere ulia. sz pcise
intellectui inqtuz impfectus est. ⁊ bⁿ suffi
cit. ¶ Ad 4ᵐ dico. ꝙ rō obiecti ut obiectuz
est. non ē ꝙ immediate terminat. lz sit pdⁿ
obiecti ꝙ termiet. Un potero itelligere ōm
absqz hoc ꝙ intelligaz ꝙ sit obiectū intelle
ctionis. ¶ Ad argumentū pz.

TRUDⁿ intellectⁿ diuinⁿ in
telligat oia. ꝙ non. q2 mundi
sunt oculi eⁿ ut non uideāt ma
lum. ꝑ sapientē. ¶ Cōtra. q2 ꝑ
eundē. Auris eius omia audit. ¶ Hic sūt
4. modi dicendi. Primⁿ est. ꝙ intellectⁿ diui
nus non itelligit nisi seipm. Alioqn uilesce
ret intellectⁿ suus. ¶ Alii autem ꝙ ōs om
nia incōmutabilia cognoscit. nam hoc nul/
lam impfectionē arguit. sed non ꝓmutabi
lia. quia bⁿ in eo eēt mutatio. qō est incōue/
niens. ¶ Alii dicunt. ꝙ solum principalia
intelligit. sic hoies. quia nō est ei cura ō bo
bus. ¶ Alii dicūt uere ⁊ catholice. ꝙ oia in
telligit. s. bona ⁊ mala. ꝓmutabilia ⁊ incō/
mutabilia. principalia ⁊ non pricipalia. pscia et nō
¶ Hic aūt modⁿ ponendi ꝓfirmatur p sacraz
scripturā. Nunqd duo passeres asse uencēt
⁊ unus eoz non est in obliuione coram deo.
Et multa talia hntur. ¶ Cōfirmatur aūt
quadruplici rōne. sic prio. Quanto potētia
nobilioz. tāto ulioz ⁊ ꝓmunioz. ⁊ etiaz ꝙto
abstractioz tanto ꝓmunioz. Hoc ptz ꝓpanⁿ
sensuz ad intellectū. ⁊ sensus exterioꝛes ad
interioꝛes. sz potentia dei intellectiua est p
fectissima ⁊ abstractissima. ergo ꝛc. ¶ 2ª.
⁊ est Doc. qncunz est aliqua potētia que co
gnoscit aliquā rōnem formalez. pōt cogno
scere omne illud in quo includitur illa ra/
tio formal. Ista pz discurrenⁿ p omēs potē
tias. Nam ex quo cognoscit illam rōez for
malem. in quacūz materia ponat poterit co
gnosci. sed ōs intelligit rōnem formalē en
tis que est in oibus ⁊ includitur in omnibⁿ

quia ipsa habet in se formaliter. ergo poterit omia in quib' includitur cognosce. ergo cognoscit. 3°. si ex hoc q̃ intellect' diuin' intelligeret creatura diceret imperfect'. multo magis ex hoc q̃ producit creatura. q̃ sic producere creaturam nõ est aliud nisi et' productionem terminari ad creatura. ita intelligere creaturam nõ est aliud q̃ intellectionem terminari ad creatura. sed maior imperfectio uidetur ee productionem terminari ad creatura q̃ intellectionem. q̃ productõ reqrit necessario terminũ in actu. intellectio non. q̃ siue existat siue non; intelligitur. 4°. q̃ si imperfectionis eet in potentia superiori attingere uilia obiecta. multo magis eet imperfectionis intellect' q̃ sensus. q̃ sensus nõ cognoscit nisi qualitates. intellect' autem materia. q̃ multa uiliora qualitatib'. Nunc aut introduco rones que magis quincũt q̃ ille alie ẽ posite. Prima e hec. qñcunq; aliqd obiectum ueri' habet ee in aliquo repntatiuo q̃ in seipso. ueri' cognoscitur in illo q̃ in seipso. Sed res create ueri' hnt ee in diuina essentia q̃ in seipsis. ergo necessario seqtur q̃ ueri' cognoscatur in eentia repntante q̃ in se. sed eentia est obiectus repntans intellectui diuino. ergo ꝛc. Ista ratio e Anſ. 2°. qñ aliquid qtinetur emineter in aliquo. impossibile est q̃ cognoscatur pfecte qtentus nisi cognoscatur pfecte qtinens. q̃ qtinens nisi cognoscatur qtentũ. sed ds qtinet emineter creaturas. q̃ cognoscit se pfecte ut qtinens. ergo ꝛc. Confirmatur. qñ aliqs intellect' cognoscit pfecte aliqd. cognoscit omne illud quod in eo qtinetur. sed diuin' intellect' cognoscit eentiam suam pfectissime. in qua cõtinentur eminent omia creata. ergo necessario cognoscit omnia creata. 3° sic. q̃ demõstratiue. omis intellect' cognoscens cam ut ca est. necessario cognoscit effectũ illi' cause. sed intellect' diuinus cognoscit seipm ut causa e. ergo cognoscit effectũ. hoc non est nisi creatura. ergo ꝛc. Maior e nota. q̃ cognitio cause ut ca est. fertur in hitudine calitatis. sed impossibile e cognoscere hitudinem nisi termin' aliquo mõ cognoscatur. ergo ꝛc. Maior declarat. s. q̃ ds intelligat hitudinem quam habet ad creaturas. Nam ds cognoscit se sb omni ratione que est in eo formal'r. sed ds habet non habet in se creationem actualem. tñ habet in se formaliter unam cãtiuam. omnis uiq cãtiua est necessario respectu creature. ergo ꝛc. Similr' patet minor. q̃ ds cognoscit se cam finalem oim. calitas enim cause finalis est formal'r in deo. ergo eam cognoscit. sed non est ca finalis sui. ergo alteri' a se. Istõ uoco creatura. 4°. qñ aliqs intellect' perfecte cognoscit aliquod sbm. cognoscit omne demõstrabile de illo sbiecto. Hoc patet. q̃ dee oppositum. seqtur necessario q̃ nõ cognoscit ipsũ pfecte. sed ds cognoscit pfecte eentiam suam. demõstrabile aut est de ea. q̃ est maior omni creatura. ergo ergo q̃ cognoscat terminos. ergo cognoscit creatura que e alter terminor. Confirmatur. q̃ de omnibus ꝓductoribus alter. de deo uerificat. Deus enim uel est ex tempe uel non. Constat q̃ non. Similr' deus uel est corpus uel non. alter. g̃ de ds cognoscit. sed impossibile est q̃ ds se cognoscat non ee ex tempe. nisi cognoscat tempus. Similr' impossibile e q̃ cognoscat se non ee corpus uel incorporeum. nisi cognoscat ipsum corpus. ergo relinqtur necessario q̃ ds alia a se intelligat. Sed ꝗ ꝓclusionem hanc 4° instatur. Primo. q̃ obiectũ actus intelligendi uidet mensura ee illi'. sed mensuratũ dependet a mensura. ergo actus intelligendi diuin' dependet a creatura. qd est incõueniens. 2°. nam intellect' pficitur ab obiecto sed nihil ex dõ pficit aliqd quod sit in dõ. ergo ꝛc. 3°. q̃ obiectum het rõnem mouentis. sed nihil creatũ mouet intellectum diuinũ. 4°. q̃ obiectum e ca actus. nihil in deo e creatũ. ergo ꝛc. Ad primũ dico. q̃ primariũ obiectum e mensurans. non autem scõdarium. Patet. nam intellectus nõ intelligit nihil. q̃ tñ nihil non mensurat actũ intelligendi. q̃ tota rõ est. q̃ non intelligitur nisi ut obiectũ scõdarium. Et sic patet hoc. Ad 2m dico. q̃ tunc obiectũ habet rõnem p/ficientis. qñ cat intellectionem que est pfectio ipsi' intellect'. q̃ ergo in deo nihil est creatum. sed pcise est in eo act' innat'. ideo obiectum nõ pficit. Ad 3m dico. q̃ intellectus qui e in potetia pcise mouetur ab obiecto sed intellect' diuinus non e in potentia. q̃ p ꝗns

obiectum illud non mouet. ¶ Similr ad 4m. qz actus est innatus ⁊ non cãtus. nõ obiectum nõ est cãns ¶ Sed hic sunt aliqua dubia. Primũ. si intelligit extrinseca ẽminatiue. hoc est. si eiꝰ cognitio ad creaturam ẽminetur. ¶ Dicit unus doctor q̃ non sed hoc põt bñ ⁊ male intelligi. Si enim intelligat q̃ cognitio nõ ẽminatur ad aliqd extrinsecũ. qz non hẽt relationẽ realem actualem ad ditam. sic uez est. Si aũt accipiatur ẽminare. s. q̃ intellectꝰ non sit huius obiecti. s. primarii uel secdarii. ꝛdictionem includit. qz ꝛdictio est ponere q̃ aliqd intelligit nisi intellectio illiꝰ sit primo mõ uel 2o. quia nihil aliud est obiectũ istud terminare cognitionẽ. q̃ obiectum istud cognosci tali cognitione. Ideo dico q̃ creatura ẽminat actum intelligẽdi diuinũ. nõ ut obiectũ primariũ. sz ut secdariũ.

¶ 2m dubium. utꝛ intellectꝰ diuinꝰ intelligat creaturas tm eqpollenter. ¶ Dicit unꝰ doctor q̃ sic. sz istud põt bñ ⁊ male intelligi. Si enim intelligatur q̃ intelligit eas p aliquod repñtatiuũ. non solum eqpollẽs. immo etiam ꝓpollens omnibꝰ creaturis. hoc uerum ẽ. qz intelligit p eẽntiam suã q̃ omibꝰ ꝓpollet. Si aũt intelligatur q̃ eas nõ intelligit. sz tm est eqpollens. ⁊ p hoc ꝛ intelligere non q̃ intellectio ad eas terminetur. sz solum ad eqpollens uel prepollẽs. si inq̃tũ sic intelligatur. dico q̃ non ẽ uez. qz eas intelligit. ⁊ ad eas ut ad obiecta secdaria intellectio terminatur ¶ 3m dubium. utꝛ. ꝓpꝑ terminationẽ intellectõnis diuie ad creaturas ꝛ ponere ꝓtinuum diuidi. uel eẽ diuisum in infinitũ. ¶ Dico q̃ eẽntialr ꝛdicit hoc. siue terminatiue. siue alio mõ quocũq. qz ꝛ ponere q̃ ꝛ intelligat omnia. ¶ Ad argumentum patet.

Q. ꝛ.

UTRUM ꝛ intelligat infinita actualr q̃ non. qz scriptura sciaꝫ dei ꝓparat arene maris. ⁊ pluuie guttis. sz ista non sunt infinita. ergo ꝛc. ¶ Aõtra. ⁊ sapie eius nõ est numerus. in ps° ¶ Hic ad declarationẽ pñtium ⁊ predictoꝝ. ⁊ dicendoꝝ. ponũtur quattuor preambula. ¶ Primũ est istud. q̃ quecũq deꝰ cognoscit p obiectũ unum primũ scilꝫ p eẽntiam suam cognoscit. qz ipsa ꝓtinet ⁊ repñtat supeminent omia ¶ 2m ẽ. q̃ ꝛ omia cognoscit p unum actũ indiuisibile qz tanta ẽ illumiatio actus infiniti sic potentie infinite. Nos aũt eaõ potentia oia cognoscimꝰ sic ꝛ eaõ actu. In Augus. ꝛ tridicit. q̃ deꝰ una ⁊ eterna ⁊ innũabili uisiõe ꝓplectitur cuncta que uidet ¶ 3m est. q̃ ꝛ non cognoscit omia p unum quasi p bitum. qz licꝫ in deo non sit ꝓprie bitus. est tñ ibi aliqd a nobis intellectũ p modũ bitus. ut scientia ⁊ sapia. que uident in deo formaliter distincta. ut sc̃z sapia sit ad intra. scia aũt sit ad ex. qz respectu diuinoꝝ uidetur sapia. respectu aũt creatoꝝ ꝛ scia ꝯm Augus. i 4. de trin. ¶ Quartũ preambulũ est. q̃ deus non cognoscit oia p unicum repñtatiuum. qz hẽt in se formalr plures ydeas. sic Augus. in 83. qõnibꝰ. ⁊ per illas cognoscit creaturas distincte. Cũ dicẽ. q̃ alia rõne ꝓditus est homo. ⁊ alia equus. ¶ Sz ꝛ ista pambula instatur quadꝛuplr. Primo. qz cum diuina eẽntia eminẽter ꝓtineat oia ꝓtingentia. ꝯ q̃ ꝓtingentia. sic ⁊ necaria uniformitr ea repsentabit. Et sic diuinꝰ intellectꝰ ea naturaliter itelliget. ⁊ sic necario. ¶ 2o. qz nõ actꝰ non põt eẽ affirmatiuꝰ ⁊ negatiuꝰ. sz ꝛ hꝫ simul noticiã de ueritatibꝰ affirmatiuis et negatiuis. ¶ Aõfirmatur. qz eaõ ratione ponetur unicꝰ actꝰ in uoluntate. cum tamẽ deus hẽat actum uolendi ⁊ nolendi. que ñ uidentur iõ actꝰ ¶ 3o. qz non uidetur quare deo non ita sufficiat una illimitata pfectio sicꝫ hñs p modũ bitus. sicut se hñs per modũ actus. Et ita unus bitus solum.

Quarto sic. qz cum eẽntia diuina sit supeminẽter omnia ꝓtinens. uidet sufficere ad omnia ꝓtenta pfectissime repñtanda. ⁊ sic uidetur ydee totalr superflue. ¶ Ad pm dico. q̃ cum diuina eẽntia radicalr ꝓtineat uoluntatẽ. q̃cquid ꝓtinetur a bonitate. ꝓtinetur ab eẽntia. ⁊ iõ ꝓtingẽtia utsic ꝓtinentur in diuina eẽntia supeminẽter ⁊ uniformitr. non tñ utsic sunt ibi repñtata ꝯm uariationẽ suã. quare non uidetur sufficiẽs racõ repñtandi ratio ꝓtinendi. sic forte sol non omia repñtat que eminẽter ꝓtinet. ¶ Ad 2m dico. q̃ eodem actu põt ꝛ affirmare ⁊ negare. uelle

q nolle illud. sicut nos eadem potentia. Nõ
eet tñ ml'tus incõuenens. si alicubi uideret
ponere q̃ in illo actu eent diuerse racõnes
formales. ¶ Ad 3m est satis rõnabile q̃ ita
sufficiat. q ro tunc sic unus q idem actus in
deo est sapialis q scialis p̃ hitudinem ad di
uersa obiecta. aut p̃m diuersas rões forma
les in eo. ita etiam eadẽ pfectio quasi bituall
Et ita põt unus exẽplar poni quasi totale.
bñs in uirtute multa exẽplaria quasi ptia
lia. ¶ Ad 4m dico. q̃ illa rõ ptinentie nõ ui
detur pfectissima rõ necario ꝓgregandi ul'
repræsentandi. si ponant in deo exemplaria
formaliter. Ex. sic sol pfectiꝰ ꝓtinetur in
sba ab eo genita q̃ in spẽ que est quoddaꝫ
accñs. q tñ pfectiꝰ cognoscitur p spẽm suaꝫ
q̃ p effectum. q̃uis effectꝰ sit sba q spẽs erit
accidẽs. sic dico i ꝓposito. ¶ Sꝫ h occurrũt
diffi. qꝫ p̃ pmissa non uidetur bñ posse sal/
uari q̃ diuina eẽntia sit primũ obiectum q
adequatũ intellectꝰ diuini. cũ sic non cogno
scat ipa ꝓtingẽtia. sꝫ in actu uolũtatis. simi
liter cũ p exemplaria cognoscat creaturas.
¶ Dico q̃ sicut unus actus ẽ ei adequatꝰ. ita
q obiectũ. qꝫ non põt hẽe aliquem actũ qui
primo non termietur ad diuinã eẽntiam si
cut ad pmum obiectũ. sic intellectꝰ noster nõ põt
hẽe aliquem actuꝫ q̃ prio non termietur ad
ens. sꝫ scõario talis actꝰ possit ad non ens
termiari. ¶ 2a. diffi. posito q̃ intelliget cre
aturas termiatiue mõ exposito in pcedenti
qõe. Utꝫ diuinꝰ intellectꝰ possit plura itel
ligere q̃ intelligat. ¶ Dico q̃ respcũ neces/
sariorꝫ non. cum naturali necessitate feraꝫ
in omia talia. Respcũ autem ꝓtingentium
dico. q̃ sic uolũtas diuina põt plura uelle
q̃ uelit. eo q̃ põt plura facere que non facit
q paucioꝫ. Sic dico de scia diuina. unde si
cut uolũtas diuina potest minui uel augeri.
sic noticia diuina de futuris ꝓtingẽtibus
¶ 3a diffi. Utꝫ hoc ponat aliquã mutationẽ
in deo. ¶ Dico q̃ non. sꝫ soluꝫ ꝓductioꝫ ta
lium obiectoꝫ in eẽ uolito uel cognito que
incipit esse sine mutatione diuina. sic ꝓductio
in eẽ exñtie incipit eẽ sine mutatione diuina.
¶ 4a diffi. utꝫ diuinꝰ intellectus ꝓpbendat
diuinã eẽntiam. ¶ Dico q̃ in hꝰ differũt ꝓ
bendere q apprehẽdere p̃m mentẽ august. 83.
q. quia apprehendere est attingere opatione
intellectiua aliquod obiectũ. q sic creatura
põt apprehendere non solum creaturam. sꝫ
etiam õm. ¶ Cõprehendere aũt est attingere
tale obiectuꝫ adequate. q̃tum in se est attin
gibile. Et istomõ sꝫ creatura nõ poterit de
um ꝓpbendere. tñ diuinꝰ intellectꝰ bñ. Si
uero ds sit sbi ꝓpbensibilis. tũc ꝓpbensio ẽ
alicuꝰ obiecti p̃m aliquã determiataꝫ men
surã. sed apprehensio qñ in supeminẽti atti
git scõarium obiectũ supeminẽter ibi ꝓten
tum. sic sunt creature. ¶ Istis pmissis poni
tur ueritas qõnis determiata p sacraꝫ scri/
pturã. qꝫ sꝫ infinita sunt a deo actualit cõ
gnita. ¶ Confirmat p august. de ci. dei. caꝰ
xxꝰ. ubi ex intẽtione dicit q pbat q̃ ds co/
gnoscit actualr infinita. ¶ Ista aũt ueri/
ueritas pbatur quadruplici rõne. ¶ Primo
sic. Nam infinite ptes sunt in quolibꝫ ꝓti/
nuo. saltem in potẽtia. cũ sit diuisibile i in/
finituꝫ. sed ds omnes illas cognoscit. ergo
ꝛc. Probo miorem dupl'r. Primo. qꝫ eas
diuina uolũtas ꝓseruat in eẽ. ergo diuinus
intellectꝰ eas intelligit. ¶ 2o. qꝫ cuilibet po
tentie passiue corrñdet potẽtia actiua. sed
ꝓtinuuꝫ ẽ in infinitũ diuisibile passiue. er/
go in deo erit potẽtia actiua. sed ds nouit
q̃quid est in eo. ergo eaꝫ cognoscit. q p̃ñs
ptes ꝓtinui que sunt infinite. q̃ aũt simul
cognoscat omẽs. ptꝫ. qꝫ nullꝰ cognitioneꝫ
acqrere põt de nouo. ¶ 3o. nam sunt infini
te spẽs nũoꝝ. p̃m August. 12. de ci. dei. qꝫ in/
finitoꝝ nũoꝝ non ẽ numerꝰ. sꝫ ds cogno
scit omẽs. Vñ augꝰ dic. q̃ oẽs isti numeri
sunt eiꝰ intellectu ꝓpbensi. cuiꝰ sapie non ẽ
numerꝰ. ¶ 3o. qꝫ in qualibet linea sunt infi/
nita puncta. cum ipsa sit diuisibilis in infi
nitũ q in qualibet diuisiõe causent etiã duo
puncta. Sunt ergo infinita saltem in potẽ
tia. sꝫ ds omnia cognoscit. cuꝫ diuidẽdo uo
luntas diuina possit ea ponere in actu.
¶ 4o. in qualibet die sunt infinita instãtia. et
in quolibet generat unus radiꝰ solis. cum
raptum transeat. q diuina uolũtas ꝓcurrit cũ
sole ad cãndum quemlibet rediũ cum sole.
ergo infinitos radios cognoscit sil' diuinꝰ
intellectꝰ. ¶ Confirmãtur omia ista. qꝫ ds
in actu cognoscit omnia que potest facere

Nõ. dicꝫ ꝓnt. apprehendere comprehendere

cognoscendi

ꝓ fine dis. 29.

h. in 3. dis. solutio

successiue. sed ds potest infinita indiuidua
cāre sub aliqua spē. ergo ea cognoscit ⁊ sil.
qz simul cognoscit q̄ pōt facere successiue.
Minor patz. quia al'r non posset ꝑpetuare
mundū. Ad perpetuationē enīz mūdi neces
sario reqritur. uel q̄ in aliqbus specieb⁹ in
diuidua ꝓcedant in infinitū. uel oz q̄ idez
nūo infinities redeat. Primū aūt ꝓmum⁹
ponitur ¶ Sz ꝓ instatur 4ᵒ. Primo sic.
Omēs partes quas ds cognoscit in ꝓtinuo
sunt diuisibiles in ꝑtes ulteriores. ⁊ ille p/
tes ulteriores sunt partes ꝓtinui. Tūc sic
Ille intellect⁹ non cognoscit omēs ꝑtes ꝓti/
nui. qñ illud ꝓtinuum ꝓtinet ꝑtes aliquas
ultra omnes quas ille intellect⁹ cognoscit ⁊
sz omne ꝓtinuuz ē huiusmōi. qz omnes par
tes quas ds cognoscit in ꝓtinuo sunt diui
sibiles in ꝑtes ulteriores. ergo sunt partes
alique ultra cognitas a deo ¶ 2ᵒ. ois spēs
numeri hz spēm nūeri ultra se maiorē q̄ ds
cognoscit. cum p appositionē unitatis uari
etur nūs. ergo ultra omnes spēs quas ui/
det. uidet aliquas maiores. Sz omnis spe/
cies maior omni spē numeri. nō est spēs nu
meri. ergo si ds intelligit omnē spēm nūi. ī
telligit necario aliquā spēm nūeri que non
est spēs numeri. hoc ē falsum. ergo illud ex
quo seqtur ¶ 3ᵒ sic. Inter primū punctuz
qui ē in linea ⁊ quēlibet aliū a deo cogni
tum. aut est dare mediū. aut non. Si sic. tūc
illud mediū aut ē diuisibile. ⁊ tunc erūt ibi
multa puncta añ omnia alia puncta a deo
cognita. Et tunc ds non cognoscet omnia
puncta. que sunt in linea. Aut illud medi/
um erit indiuisibile. ⁊ tūc ille pūct⁹ nō erit
a deo cognit⁹ p eandem deductionē ¶ Si
aūt dicas. q̄ non ē dare mediū. tunc seqtur
ꝓtinuuz ꝓponi ex indiuisibilib⁹ ¶ 4ᵒ. de⁹
destinare radios solis cognoscit Tunc sic.
aut inter ipm primū radium ⁊ quemcūz a/
lium cognitū a deo est radi⁹ medi⁹. aut nō.
Si sic. tunc ille non erit a deo cognit⁹. cum
sit ex omnē alium radiū a deo cognitū. Si
non sit radi⁹ alius. tunc alius radi⁹ a ds co
gnitus imediate seqtur alium. ⁊ p ꝓns cuz
radi⁹ adequate coexistat instātī tempis. in/
stans tempis erit imediatum instanti.
¶ Iste instātie soluūtur ab aliqbus logicalit.
ab aliis sophistice. Primū. qz hoc signū oē
uel quodlibet in altera ꝓmissaz sumit col/
lectiue. in altera distributiue. ¶ Sz hᵒ non
euacuat. qz in utraqz premissaz est uera di
uisio ⁊ uera distributio. ¶ 2ᵒ soluitur ab
aliis. qz signū in uno hz suppōnem simpli/
cem. in alia ꝓfusaz. ¶ Sz nec hoc satisfacit.
qz utrobiqz hz suppōnem simplicē. ¶ His
ergo ꝓmissis que non quietāt intellectū po
no. 4. preambula. ¶ Primū est. q̄ equale ⁊
inequale sunt passiōes q̄titatis finite ade/
quate. Qñ si eēnt q̄titates infinite. non es/
sent equales uel inequales. ⁊ huius rō ~~nō~~
est. qz equalia sunt quoꝝ extrema non exce
dūt. in ifinitis aūt nō sunt extrema ¶ 2ᵐ
preambulū est. q̄ totū ⁊ pars nō inueniunt
nisi in q̄titate finita. pz ex precedenti. quia
ubicūz est maiozitas uel miozitas. ibi est e/ qz maiozitas. ē ratio
qualitas uel inequalitas. sz ubi est totum ⁊ ꝑtes. ergo et miozitas
ꝑs ibi ē maiozitas ⁊ miozitas. sz maiozitas
⁊ miozitas sūt spēs iequalitatis. Et oñsū ē
q̄ iequalitas non inuenitur nisi in q̄titate
finita. ergo nec totū nec pars inuenet nisi
in q̄titate finita. ¶ 3ᵐ preambulū est. q̄ to
tum in q̄titate ē quedam spēs toti⁹. ⁊ pars
in q̄titate est quedam spēs partis. totū aūt
designat p uniuersale uniuersal'r sumptuz.
pars aūt p uniuersale ⁊ non ul'r sumptū.
¶ Est ergo regula talis. q̄ cuicūqz repugt
supius. repugnat inferi⁹. sed infinito ut in
finitū est. repugnat ratio toti⁹ in uniuersa
li. ergo repugnat sibi racō toti⁹ in q̄titate. ⁊
sic ei nō potest addi signū uniuersale. q̄ ꝛc.
¶ Quartū pambulū est. q̄ de infinita mul
titudine non pōt uerificari ul'is affirmati/
ua. qa ul'is affirmatiua ē quoddaz totū in
q̄titate. sz oñsum ē q̄ infinito ut infinituz
est repugnat racō toti⁹. ergo ⁊ hui⁹ totius.
¶ Cōfirmatur qa si infiniti homies eēnt. iō
eēt dicere. omnes homies ⁊ tota multitudo
homi. sed oñsum est. q̄ totalitas repugnat
infinito ut infinitum est. ergo ⁊ totum ul'e
sz omis ¶ Sed ꝓ ista pambula Arguitur
ut magis ōclarētur. Prio. qa ds est quo
magis cogitari nihil pōt. est etiam mai⁹ q̄
aliqd aliud qō possit cogitari. ut docet An
sel. in ꝓslo. Et sic ē ibi nūositas que ē spēs
inequalitatis. ⁊ ratio infinitatis ¶ 2ᵒ. qa

inter diuinas personas ꝓceditur equalitas. que tñ sunt infinite intensiue. ¶ 3°. q2 infinite multitudini non repugnat totum ul'e infra eandem spēm. ⁊ tñ est species totius: uel totum ul'e. sicut totum in q̄titate. ¶ 4°. q2 tunc de infinitate nullus silogism° poterit formari. q2 nullus silogism° est debite format°. cui° nulla premissa ꝓ est ul'is. s3 impossibile est p te q̄ aliqua p̄mussa ꝓ ueri/ficet uniuersal' de infinito. ergo ꝛc. ¶ Ad primuz dico. q̄ inequalitas ut hic accipit est excessus ꝑ proportionē. ōs aūt sine ꝓportione oia excedit. ⁊ p ꝓ̄ns non ē inequalis. ¶ Ad 2.m dico. q̄ equalitas ⁊ inequalitas de quib° est nunc intentio. est illa que ē nunc in q̄titatib° illis que ꝓstant ex ꝓtibus realiter distinctis. q2 ibi est solum totuz ⁊ ps. q̄titas aūt que est in deo non ē huiusmōi: q2 non ꝓstat ex talib° realiter distinctis. ¶ Ad 3.m dico q̄ totum ul'e est pars uera ⁊ ēntialis. ⁊ est totum equoce. eo q̄ totū ul'e includitur in qualibet sui pte. non tñ totū integrale uel totuz in q̄titate. q2 si sic. bicubitum eēt in monocubito. ¶ Ad 4.m. si accipiatur aliqua multitudo finita de infinita multitudine. tunc de illa finita multitudine poterit formari ꝓpō. sed de infinita nō poterit. eo q̄ non pōt sibi addi signū ul'e. s3 bene de termis ut abstrahūt a finito ⁊ infinito. ¶ Ideo dico q̄ signuz ul'e non pōt addi alicui infinito inq̄tum infinitū. eo q̄ sibi repugnat ratio toti° ⁊ etiam ꝓtis. ¶ S3 hic sunt diffi. Prima ē. q2 si eēnt. infiniti homies adhuc homo eēt infer° ad aīal. ⁊ sic pars. ¶ Dico q̄ hoc ꝓuenit homi inq̄tum est homo. q̄ sit animal inquantum abstrahit ab unitate ⁊ pluralite. s. q̄ ꝑm racōnem suam formalē. ꝑ quam abstrahit afinito ⁊ infinito. ¶ 2.a diffi. est. q2 si eēnt infiniti homies adhuc ista potuit ē uera. quidam homo currit. ⁊ sic pticular. s. sed nō potest dari pticularis sine ul'i. ergo stāte infinita hoim multitudine. stabit ul'is. ¶ Dico q̄ non ē incōueniens dari pticulare sine uniuersali. ¶ Et si dicas. pticularis h3 rōes ptis. sed ubi pars. ibi totum. ¶ Dico q̄ illa pticularis ē respectu alicui° ul'is. non q̄ dē uniuersal' uerificare uel formate de infinita multitudine. s3 per respectū ad finitū de illa infinita multitudine. rōne cuius pōt formari ꝓpō ul'is. ¶ 3.a diffi. si eēnt infiniti homies. adhuc hic homo eēt indiuiduuz. ¶ Dico q̄ sic respectu alicui° multitudinis finite sumpte. ¶ Istis ergo p̄ambulis suppositis tanq̄ ueris. facile est rndere ad regulas supi° adductas. ¶ Ad primū cuz ōz. omēs ptes ꝓtinui quas ōs cognoscit sūt diuisibiles. Dico q̄ ista ꝓpō includit incōpossibilia in suo sbiecto si ul'r accipiatur. sicut ista omis homo irrōnalis currit. in sbiecto includit incōpossibilia. sic hic ois sortes currit. Et ratio ē. q2 sorti repugnat q̄ sibi addatur signuz ul'e. ¶ Eodem° dico. q̄ multitudini infinite repugnat addi signum uniuersale. ⁊ iō nec de° uidet oēs partes ꝓtinui nec nō uidet. ¶ Dico ergo. q̄ ōs bñ cognoscit partes ꝓtinui. ⁊ omnes p quaq̄z determinata multitudine. S3 si accipias multitudinē infinitam. non cognoscit omēs. q2 nō sunt oēs. ¶ Ad 2.m dico de eodem° de spēbus nūoz. ¶ Ad 3.m dico. q̄ non ē dare quēcūz alium pūctum in linea Sic non ē dare oēz sortē currere l' ñ currē. igit q2 tali ēmio repugnat addi tale signū. Eodem° dico in ꝓpposito. ¶ Et ad 4.m simil'r de radiis. ¶ Iste solucōes ꝓfirmant. q2 idem est ois homo ⁊ tota multitudo hoim. sed infinita multitudo hoim si eēt. non eēt totuz. q2 aut tale totum ꝓstaret ex ꝓtib° finitis. ⁊ hoc est ipossibile. q2 ex finitis non ꝓstituitur nisi finitum. aut ꝓstaret ex infinitis. ⁊ tunc totum non eēt mai° sua pte. q2 sua ps eēt infinita Infinitū autez uisic excedi non pōt. ¶ S3 ꝓtra has solutiōes instatur 4.r. Primo sic. q2 cuiuslibet ꝗdictiōis altera ps uera est. q2 de quolibet affirmatio uel negatio ꝛc. S3 ista ē falsa. quedam ps ꝓtinui nō est diuisibilis in ulteriores ptes. ergo sua ꝗdictio ia est uera. s. ista Omis ps ꝓtinui est diuisibilis in ulteriores ptes. Sim'l' ōs post primā aut cognoscit q̄cunqz aliaz. aut non cognoscit. Ista aūt sunt extrema ꝗdictionis. igitur alteꝛ. ueꝛ. ¶ Item 2.a Aut ois spēs numeri h3 ulteriorē aut non. Si non. ⁊ nō ois eq̄pollet huic quidam nō. sed ista ē fl'a quidā nūs non h3 spēm ulteriorem. igitur

sua equipollens. ⁊ p ꝓñs eius ꝓtradictoria
uera. s. ꝙ omnis spēs numeri hꝫ ulteriorem.
¶ 3°. a singularibus sufficiēter enūatis se
quitur ul'e ul'iter sumptū. p locum a toto i
ꝙtitate. Iste aūt punctus post primū pun/
ctum in linea est a deo cognitus. ⁊ iste alī⁹.
Et sic de singulis. ergo omnes pūcti sunt
a deo cogniti ¶ 4°. qꝛ sicut est p se notum
quod ē totum est maiꝰ sua pte. ita est hec per
se nota. omis pars minor est suo toto. Hꝫ
istud distribuit pro infinitis ptibus ꝓtinui
cum infinite sint ptes in ꝓtinuo. quaꝛ que
libet maior est suo toto. ¶ Confirmatur.
nam certū est ꝙ infiniti homies sunt in po
tentia. tñ ista pro singulis uerificatur· oīs
homo ē risibilis. ergo ꝛc. ¶ Ad primū dico
ꝙ ꝓpō cuius sbm includit incōpossibilia ñ
est uera. ⁊ ideo non hēt ꝗdictionem. sic ista
Omis homo irrationalis est aīal. qꝛ eiꝰ ꝗ/
dictoria uera eē non pōt. in cuius sbo incō/
possibilia includunt. Et ita dico in ꝓposi/
to. dicendo omnis pars ꝓtinui. p infinitis
distribuendo. ¶ Sed ꝗ. ista est bona ꝗdictō
Omnis chimera ē ens prohibitum. chimera
non est prohibitum. ⁊ tñ sbm includit incom
possibilia. ¶ Pōt dici ꝙ aliter si istud cō/
cedat qñ sbm includit infra se tl'e q̄d. ⁊ ali
ter qñ sbm cuꝫ sibi adiūcto. ut si dicatur to
ta magnitudo puncti ē simplex. ⁊ sic ista ñ
uidetur hīe ꝗdictoriaꝫ. sic nec ista Omis hic
homo uel omnis sortes currit ¶ Contra.
nam omis ꝓpositio una cuius sbm talia ñ
includit hꝫ ꝗdictoriam. sꝫ talis ē ista. omis
pars ꝓtinui non est diuisibilis. lꝫ sit fl'a. ⁊
ei non pōt dari nisi ista. oīs sba est diuisibi/
lis. ⁊ tunc erit uera. ¶ Dico ꝙ contradicto/
ria sua est ista· non quedaꝫ pars ꝓtinui est
diuisibilis. ¶ Et si dicatur. ꝙ ista eqpollet
isti. omnis pars ꝓtinui est diuisibilis. Dico
ꝙ non ē uer. qꝛ ista ē incōpossibilis. ⁊ i in/
cōpossibilib⁹ non ē equipollētia. ¶ Ad 2.m
dico. ꝙ non omnis spēs nūeri hꝫ ulteriorē.
qꝛ ista negatur oīs spēs nūi hꝫ ulteriorem.
non omnis aūt eqpollet ad quidā non. ubi
sꝫ ꝓpō de omnis ē uera. ubi aūt non ē ue/
ra non. ¶ Nam ista sortes non ē homo. nō
eqpollet huic. non oīs sortes ē homo. cum
ista possit aliqualiter ꝓcedi. ¶ Dico ergo ꝙ
ista non ē ꝓcedenda. omis spēs nūeri hꝫ ul/
teriorem. sicut nec ista omis sortes currit.
¶ Sꝫ ꝗ. ista est uera ꝓter quādaꝫ spēm nūi est
spēs numeri. ergo eiꝰ ꝗdictoria falsa. preē
omnē spēm numeri ē dare spēm nūeri.
¶ Dico ꝙ hec non ē ꝓtradictoria illiꝰ. sꝫ solus
illa que cum duplici negatiōe. Prima solu
tio apparet plus. ¶ Ad 3.m dico. ꝙ illa regu
la non tenet nisi ubi illa singularia suffici/
enter enūata. sunt partes ul'is ul'r sumpti
qꝛ tenet per locum a parte in ꝙtitate. Ista
aūt singularia in ꝓposito non sūt ptes ml'
titudinis ifinite. cum semp sit ꝓporcio inē
totum ⁊ ptem. Sic non pōt dici ꝓpriē om
nis ꝑsona in diuis producta est a pre. a sin
gularibus sufficiēter enūatis. non seqtur.
qꝛ hoc signuꝫ oīs hm antiquos phos nō di
citur de min⁹ ꝙ de trib⁹. ¶ Ad 4.m cum ōr oīs
pars est mior suo toto. est ita eēntial'r uera
si sint finite uel infinite ptes. ⁊ ideo uerifi/
catur pro multitudine ptium ut abstrahit
a multitudine finita ul' infinita. sꝫ tñ non
pro infinita. ¶ Cōtra. q̄cquid uerificatur
p se de supiori. uerificat per se de inferiori
cum diffinitiōes ⁊ passiones supioꝛ. insint
singul' inferiorib⁹. sꝫ multitudo sic abstra
cta est quoddam supi⁹ ad finitam ⁊ infini
tam. ergo ꝛc. ¶ Dicitur ꝙ uerificat de mul/
titudine infinita. tñ p accñs. qꝛ sibi non cō
uenit inq̄tum est infinita. sꝫ inq̄tum ē mul
titudo ¶ Cōtra. qꝛ eodem⁹ uerificat de fi
nita. ⁊ tñ est ibi simpl'r uera ac ꝓcessa. ⁊ nō
alibi. ¶ Dicitur ꝙ totalitas non repugnat
finito. ⁊ iō ibi p accñs ꝓceditur. ⁊ h̄ non. qñ
sꝫ ōtermiatur ad infinitū. ¶ Uel pōt dici
sic totum ul'e ꝓuenit homi ⁊ repugnat sor
ti. ita distributio ꝓuenit ml'titudini simpl'r
⁊ in uniuersali. ⁊ tñ repugnat multitudini
infinite. ¶ Aut dicetur. ꝙ qñ ōr oīs homo
est risibilis si sint infiniti. ꝙ ly omis distri
buit pro sola multitudine finita. quā acci/
pit intellect⁹ noster qñ format illam ꝓpōem
Et tunc tenēdo istam uiam oꝫ dicere. ꝙ illa
que dicūtur a uulgo ꝗdictoria. pñt uerifica
ri· Infinitis enīꝫ hominibus exñtibus· acce/
pta certa multitudine currentium· eēt uera
ista ꝓpō Omis homo currit· accepto autem
uno qui nō sit de illa multitudine prius

accepta, dicetur q̃ q̃dam homo nõ currit. ⁊ sic omnis homo currit. q̃dam homo non currit uerificant. Prima rñsio tñ est melior.

Iste rõnes ꝓfirmant. q2 ꝑ phos añ oẽm motum fuit mot⁹. ⁊ añ omne tempus fuit tẽpus. ⁊ añ oẽm diem fuit dies. Illud autẽ signũ. s. omne in istis ppõnibus non põt distribuere adequate pro infinita multitudine. q2 añ infinitam multitudinẽ diez non fuit dies. cum talis infinita multitudo sit eternitas. ⁊ ante eternitatẽ nulla possz esse dies. ergo distribuit solum pro finita multitudine accepta uel acceptabili.

Item sancti dicũt. q̃ ds posset mundus perpetuare. ⁊ ꝺ facto ꝑpetuabit penas ⁊ cogitacõnes. ita q̃ post omnẽ cogitationẽ erit cognitio. ⁊ sic non distribuit pro infinitis. cũ infinitas nulla sit futura. Sed hic est diffi. qual'r ds potest intelligere infinitam multitudinẽ. cuz sit impossibilis ⁊ enl prohibitum. Dispositio aũt rei in ueritate. ẽ similis uel eadem dispositiõi in entitate.

Dico q̃ non ẽ ita ens prohibitũ quin inueniatur in potẽtia. ratio aũt entis extendit ad ea que sunt in potẽtia. ⁊ ulteri⁹ non uidetur incõueniens multis. ponere q̃ ds itelligat sic et nos entia prohibita. Uidetur etiã multis q̃ ens infinitũ non solus in multitudine, uez etiam in magnitudine non sit ens prohibitũ. sic̃ fuit dist. 17ª declaratus ⁊ etiam aliquo mõ oñsum. Ad argumentum in oppositum patet.

Distinctio. 37ª.

QUARTA Distinctionem tricesimãseptimã. Quero duas qõnes. Prima ẽ. Utrum ds sit ubiqz. q̃ non. quia in ysa. dicit. Celum mihi sedes est.

Cõtra. ibidez. Celum ⁊ terrã ego impleo. ergo ꝛc.

Hic prio uidendũ est. quid est ds ẽ ubiqz uel alicubi. Et q̃tum ad hoc introducunt. 4. ꝛcl'ones negatiue. Pria q̃ ds ẽ ubiqz. non ẽ aliq̃d fabricatum ab intellectu. uel ens in aia. Et probo sic. nullum ens rõnis est rõ eẽndi real'r aliq̃d. sed ds est real'r ubiqz. ergo non ẽ p respectum rõnis. 2º. q2 illud q̃ erat añ opationez intellectus. non ẽ per ea. sz ds añ opationẽ intellect⁹ erat ubiqz. ergo ꝛc. 3ª ꝛclusio. q̃ non dicat aliq̃d priuatiuuz. ut. s. p abnegationẽ omnis loci dicat esse ubiqz. uel per abnegationẽ omnis distantie a quolibz loco. ut dicit q̃dam Doc. s. P. Aureoli. Dicit enim deũ esse ubiqz p respectum pñtialitatis ad uniuersum. sic̃ omnis creatura ꝺz alicubi per respectũ ubeitatis ad aliquaz ptem uniuersi. Cõtra hoc arguo. Quecũz hnt rõnem formalem eẽndi ubiqz. sunt formaliter uniformiẽ ubiqz. sz indistãtia ciusdẽ rõnis que est in deo. ẽ in nihilo. q2 negatio distantie eiusdez rõnis ẽ in utroqz. ergo ita erit nihil ubiqz sicut de⁹. p. ul'e ita ẽ indistans a quolibet loco sic̃ ds. ⁊ tñ non est ita ubiqz. p. entia in potẽtia obiectia nõ distant a loco. ⁊ tñ non dicũtur eẽ ubiqz

p. ꝛmunis rõ negatiua resoluitur in affirmatiuã. sz ista indistãtia est rõ negatiua. ꝗ ꝺz q̃ resoluatur in aliquã affirmatiuã. que est ista. ds est alicubi. Sic̃ enim creatura est alicubi. eo q̃ distantia negat ab ea. sic̃ ds cũ ab eo negetur distantia. 3ª ꝛclusio q̃ ds ẽ ubiqz non dicit aliq̃d absolutũ. sz rõem respectiuã. Hoc probatur prio. q2 illud q̃ in sua rõne formali ẽ ad aliud. non ẽ absolutum sed respectiuũ. huiusmõi est esse ubiqz. 2º. q2 eẽ ubiqz est p̃tum deo ꝓuemẽs ex tempe. ergo respectiuũ. 4ª ꝛclusio. q̃ non dicit aliquid formal'r in deo. Probat. q2 non est eternũ deuz eẽ ubiqz. sz eẽ q̃ ds est formalit̃ in deo est eternũ. Simil'r pbatuz est q̃ dicit aliquid reale. sz ds non hz relacõnem formalem realem ad ex. Ideo dico ꝛcl'onem affirmatiuã. s. q̃ deũ eẽ ubiqz. dicit respectũ pñtialitatis q̃ est in creatura ad deũ. ⁊ iso sicut ds ꝺz agens real'r. ⁊ creans respectu q̃ est formal'r in creatura. Sic ꝺz eẽ ubiqz respectu isto pręsencialitatis. qui est in creatura. Sz hic sunt difficul. alique. Prima ẽ. Utrz ille respect⁹ sit respect⁹ dependentie ad ipm ds. Dico q̃ non. Nam alia inq̃sitio ẽ. Utrz ds sit cã rerum. Et alia. Utrz sit pñs omnib⁹ rebus. Probo. potest

enim aliqs esse certus. q̃ ds est causa rex. ⁊ dubitare utr. sit ubiqz. ¶ Dico ergo. q̃ si/ cut imaginamur q̃ aia est tota in toto. ⁊ tota in qualibet pte. Ita suo mō imagiamur q̃ ds sit pñs omi loco pñtia que ē i creatu/ ra. ¶ 2ª difficultas. utr. iste respect⁹ sit tñ iscendēs. Videtur aliqbus q̃ omis respect⁹ creature ad ōm sit tñ iscendens. eo q̃ talis respect⁹ est iō realiter suo fundamēto. ¶ Sz de hoc alias forte non ē uer. ut patebit ali/ as. ¶ Nunc supposito qd sit ōm eē ubiqz. oz inqrere Utr. hoc sit uer. Et q̃tum ad hoc oz dicere q̃ sic. hēmus enīz det̄minata uritatē p scripturaz. Si ascendero ad celū tu illic es. si descendero ad infernū. ades ꝛc. ¶ Dubiuz ergo hoc totum ē. quō illud pōt p bari uel psuaderi. Et q̃tum ad hoc adducū tur a diuersis diuerse uie. Prima ē uia immensitatis. Nam dicunt aliq. q̃ sicut ds est intensiue infinit⁹. ita extēsiue. non q̃ hēat ptem ex ptem. sz q̃ pōt coexistere infinitis locis. Et hoc declarant prio. qz sba spūalis q̃to est pfectioz. tanto pōt maioz loco co/ existere. ⁊ maiorem locuz sibi det̄minare. sz ds est infinite pfectionis. ergo infinito lo/ co pōt coexistere. ¶ Cōfirmatur. qz sic diuina et̄nitas est infinita intensiue. ita extensiue ut necessario omni tempori coexistat. ¶ Sz ista uia non ualet. qz ex credito pce/ dit. Nam hoc creditū est. q̃ angel⁹ pfectioz maioz loco pōt coexistere. Ideo arguo sic fm istā uiam. Omis limitatio dicit impfe/ctionē. sic finitas. sz si ds esset alicubi ⁊ ñ ubiqz. eēt localr limitat⁹ sicut creatura. sic si possz eē qñqz ⁊ qñqz nō. eēt limitat⁹ p durationē. ¶ 2º ds est quo maior nihil cogita/ ri pōt. si aūt esset determinat⁹ ad aliq̃ pte uniuersi. tūc nō eēt localiter quo maior nihil cogitari posset. cū posse mus aliqd cogita/ re quod essz in toto uniuerso. Sz si iste uie uel rōnes ualerēt. uel pbarent q̃ necessario deus essz in infinitis locis. ⁊ q̃ esset in ma/ iori q̃ in toto uniuerso. ⁊ p cōsequēs q̃ eēnt ifinita loca ⁊ etiā maiora uniuerso que oia uident inconuenētia. ¶ Potest ꝫ dici q̃ licz deus habeat infinitatem intensiuā. non tñ habet infinitatem uel magnitudinē exten/ siuā quā imaginātur pdicte rōnes. iō nō cō

cludunt. ¶ 3ª uia aliquoz est uia cālitatis Naz oz agens esse psens paciēti ⁊ approximatū. sz deus agit ubiqz ꝫ ꝛc. Sed ista rō nō demonstrat. quia forte hoc est creditū. s. q̃ ds immediate in actōne agētis naturalis agat. imo aliqbus nō uidet. ¶ 2º quia non oportet agens pñs esse localiter paciēti. tñ quia quāto agens est fortius. tanto agit in magis distans. tñ etiā quia uidem⁹ agētia secūdaria agere ubi nō sūt presentia sic sol in uisceribus terre. ¶ Tertio dato q̃ hoc eēt uerū de agentibus naturalibus. hoc nō essz quia agūt p ꝓtactū ⁊ iō approximatiōem requirūt. deus aūt p talem cōtactū non agit. Dico ergo q̃ iō ista nō quinit. quia agētia naturalia uident posse agere ubi non sunt psentia. Si dicas q̃ agūt in medio. ¶ Contra certū est q̃ sol illa actione qua agit i uisceribus. nō agit in medio. Similr illud uidetur falsum q̃ semp agat in mediū. Nam angelus loquēs alteri. nihil uidet cāre i me⁹ nec eiusdē rōnis cū ēmino nec alteri⁹. ideo uidet q̃ solus cōtactus uirtualis sufficiat. ¶ Pp. nō uidet rō sufficiens ad declarandū ppositū. qm̄ si deus esset det̄minate in celo. simpliciter possz influere in inferiorbus sicut sol positus in suo circulo. Intelligendū tñ q̃ deum esse ubiqz pōt poni dupliciter. Aut q̃ sit in uno loco uniuersi determinato ⁊ inde fluat oibus sicut sol. Et uidetur aliquibus q̃ necessario prius agit in medio. postea in ultimo sicut agens phicuz quia eius uirtus est alicubi sita. ⁊ iō naturaliter influit. Istud tñ nō hēt apparētiā quia nō ageret p influxum corpalē. sz p uoluntatē tantū ⁊ iō sicut uoluntas attingit extrema p suuz uelle sine medio. ita pō alio mō q̃ de⁹ sit abstractus ab omni loco ut uere sic nusq̃ ⁊ p ꝓñs nō ubiqz. ⁊ tūc uidetur aliqbus q̃ agit p indistantiā. quia q̃ nusq̃ est a nullo distat cū distantia ppuponat ubi. ⁊ tlis actio declarat ipm ubiqz esse psentē p indistantiā. Istud tñ nō uidet esse uerū. qa ex ꝓñte nō pōt inferri q̃ repugnat añtu. sz ex nō esse alicubi inferr indistantia ⁊ ex hac esse ubiqz. ⁊ tñ ēe ubiqz ⁊ nō esse alicubi ꝫdicūt. ¶ Tertia uia aliquoz ad pbādum istā ꝛclusionē est immutabilitas. quia

ti nō ess3 ubiq3 uidet q̄ poss3 moueri de lo
co ad locu3 transferēdo se de una pte mūdi
ad aliam ⁊ sic ess3 localiter mutat⁹. ¶ q̄ au/
tez posset eē in alio loco sicut in isto. pbat
quia qn̄ mundū creauit potuit sibi det̄mi/
nare pten quā uoluit. q̄a nō sibi magis re
pugnat una q̄ alia. ḡ eodē mō pōt nunc in
oīe illud qō sibi nō repugnat. ¶ p̄. si eēt
det̄minat⁹ ad aliquē locu3 q̄ nō poss3 i alio
pñtialiter esse. uidet inclusus ⁊ iporrare im/
pfectionē/cū tñ hoc ex libertate ⁊ dignitate
angelica ab angelis negēt. ab angelo. n. ne
getur ex sui dignitate q̄ tñ magis det̄mina
tus est ad locū q̄ deus. Sed nec ista ratio con
uincit. diceret. n. q̄ de⁹ nusq̄ esset pprie. sed
transferibil'r eēt ubi ess3. ita q̄ nō mutaret
ppter hoc. dato etiā q̄ ess3 pprie adhuc nō
sequit q̄ deus mutaretur. nam respect⁹ lo/
cati ad locū est ubi. ⁊ illū nō hēt ds. s3 locus
hēt respectū ad locatū pñtialit. diceretur ḡ
deus de loco ad locū transferri p nouū re/
spectū pñtialiter/in hoc loco ad ōm q̄ prius
nō erat. ⁊ ab illo denoiaretur ds ēe i aliquo
in quo pri⁹ nō erat. sicut dictu3 ē supius de
creatōe noua que ē in creatura. ⁊ sñ aliquo
nouo in deo. Dicitur tñ q̄ si ponatur deus
simpl'r sic absolut⁹ ut nusq̄ dicatur esse in
loco. ista rō nō ꝓuincit quia ibi ñ est localis
mutacio ubi ē oioda a loco abstractio/s3 si
ponat in celo deus det̄miate. sicut simplices
imaginātur. tunc apparenter ꝓcedit rō. non
tñ ꝓuincit quia si deus de non creatore fit
creator. de nō dño fit domin⁹ p solū nouu3
respectū creature ad ipm. ita posset fieri de
nō pñte alicui pñs p solū respectū pñsentia/
litatis creature ad deū quē creature ipmet
sic mouēs inprimit ipsum ubi mobili/sed
nūq̄t p istū modū poss3 p diuinā potentiaz
unū corpus transferri de uno loco ad locū
p solam mutationē loci. Dicit q̄ sic/si deus
posset facē unam relationez sñ opposita rela
tione. ⁊ tūc nō erit corp⁹ motū nec mutatū
¶ Quarta ratio est coexistētia. ubi dicit un⁹
doc. q̄ oīs creatura hēt necessariā pñtialita
tem ad ōm sicut coexistētiā durationis. ⁊ iō
cū deus sit alicubi ē p respectū pñtialitatis
creature ad ipsu3. ⁊ cū oīs creatura sit ei ne
cessario pñs erit ubiq3 necessario. Ds q̄z ne
cessitas istius respect⁹ nō est nō. iō ꝓfirmat
quadrupl'r ¶ Primo sic. si causaret stellas
celo distincto. posset eam mouere circula
riter. s3 non nisi acquireret aliquē respe/
ctum. sed non nisi respectu3 pñtialitatis ad
ipsum. ergo ꝛc ¶ 2ª. q̄z si ds totū uniuer
sum destrueret. exceptis polis eos posset cō
iungere. ⁊ sic ꝓpendicularit̄ mouere. s3 non
nisi p respectu3 ad primū. ergo ꝛc ¶ 3º. q̄z
ds oia simul pōt mouere. ⁊ non nisi p respe
ctum aliquē. non ad seinuicē. ergo ad ōm.
¶ 4ª q̄z oia que mouent. respectum hñt ad
aliquod immobile. sed illud non pōt eē ni/
si ds. ergo ꝛc. ¶ Dico q̄ declarata loci im/
mobilitate. que est difficilio3 pass⁹ de to/
ta phia ꝓpositum apparet. Sed h⁹ dicetur i
2º. Dico ergo q̄ ds est ubiq3. ¶ Ad argu
mentū patet p iam dicta.

deprecato

pñsentialitatis

celo. deq ds eē. in toto mūdo p eēz
in mūdo p mīgrandiaz
in pmisto p pmeaz

Q°. 2m.

QUARTUO ds sit in omni tem
pore/q̄ non. q̄z ds est eternus si/
ne tempe sm Augus. ¶ Contra
ds est pñs omni tempori.

pñsentarme

¶ Primo uidendum est q̄d sit eē i tempe. Et
ad hoc introducunt. 4. ꝓclōnes ¶ 1ª ē q̄ ñ ē
respect⁹ rōnis. q̄z ds realiter ē in tempe.
¶ 2ª. q̄ non dicit priuationē. q̄z tunc nihil es
set in tempe. uel ipsa entia in potentia eēnt
eodem⁹ in tempore ¶ 3ª. q̄ non dicit abso/
lutum sicut prius ¶ 4ª ꝓclusio est. q̄ non
est iste respect⁹ sicut pri⁹ in deo. ¶ Ideo di
co. q̄ non ē in omni tempore p pñtialitatē
cuiuslibet rei tempalis ad ipz. Et sic patet.

Distinctio. 38ª. ⁊ 39ª.

Q°. p̄.

QUARTA distinctione tricesi
mā octauaz ⁊ tricesimā nonā
Quero utr ds hēat certam
notitiam de futuris ꝓtingē
tib⁹/q̄ non. q̄z ds pnuntia/
uit p ysayam morte ezechie que non euenit.
ysa. 38º. ⁊ tñ loquebatur ex pte dei. ¶ Con
tra. Daniel. 13º. De⁹ eterne q̄ absconditor
es cognitor. qui nosti oia anteqū fiant.
¶ Hic sciendū q̄ Augus. li⁹ de ci. duas opin/

Dñ. q̃ sit ſſ9 q̃ p̃ oīa ſ et q̃ ſſ9 dīa. dī. p̃.
Dñ q̃ ea q̃ ñ est adeq̃ta q̃tingēcie et nūtah. dī. 2m

ones recitat ꝓias. ¶ Una fuit dicentium. q̃ omnia euenunt de necessitate ad saluā/ dum presciam dei in sua infallibilitate.

¶ Alii dixerunt. q̃ de nullam hz noticiam de futuris ꝓtingentibus ad saluandū rerum ꝓtingentiam. ¶ Istis tñ erroribus exclus ipse determiat q̃ stant simul. s. q̃ deus omnia ꝓtingentia certitudinaliter nouit. et tñ hoc non euenire de necessitate. ¶ Ad declarationez aūt huius. quattuor sūt per ordinē inquirenda ⁊ declaranda. ¶ Primuz. si in rebus est ꝓtingentia. ¶ 2m. unde procedit hec ꝓtingentia. ¶ 3m. utrum de cognoscat hec ꝓtingentia. ¶ 4m. qualiter a deo cognoscā tur. ¶ Quantū ad primū fuerunt aliq̃ antiqui q̃ dixerūt. q̃ nulla ꝓtingentia ē in rebus. sed omia eueniunt de necessitate. q̃a omne quod est pñs fuit futuz. ⁊ ideo q̃d ē futuz erit pñs. sic omne preteritum fuit p̄ sens. et omne presens erit preteritum.

¶ Sed Istos arguitur. 4r. Primo. quia tol/ lunt omnē prudentiā. q̃ prudentia est ꝓsi/ liari. ⁊ tñ de necessariis nullus ꝓsiliatur nisi frustra. quia nec prouidere nec remedia/ re pōt circa illa. ¶ 2o q̃ tollit omnē iusticiā. cuius est remunerare merētes. ⁊ punire malos. q̃ ō illis que necessario fiunt nullo meretur nec demeret. ¶ 3o. quia destruitur sci/ entia demonstratiua ⁊ certa. Per se enim notum est. q̃ illud quod pōt ab alio separi nō inest ei necessario. q̃ necessariū est q̃d non potest aliter se hze. et p se notuz ē ab aliquo sbiecto albedinē separi. uel calorem ab aq̃ cum sit intuitiue cognitum. ¶ Ex q̃bus sequitur necessario ista ꝓclusio. q̃ aqua non est necessario calida. ¶ 4o. quia tollit certā experientiā. certitudinalit enim experimur q̃ possumus facere aliquid q̃d non facimus. ⁊ aliqua dimittere que facimus. cum mēbra sbiciuntur dispotice. ⁊. seruiliter ꝓperio uo/ luntatis. et ipsa possit uelle aliqua que nō uult. ⁊ nō uelle aliqua que uult. Alioqn q̃s frustra rogaret moneretur uel ei ꝓminaretur. Ideo dico. q̃ necessario ꝓtingētia ē po/ nenda in rebus. q̃ multa sunt possibilia a/ liter se habere. ¶ Hz ꝓtra istam uerīatē insiatur quadruplr. Primo. q̃ in presentib non pōt esse ꝓtingentia. q̃ in eis est necessitas. Omne enim q̃d est. q̃ñ est necesse est eē. ¶ 2o. quia in preteritis non uidetur posse poni ꝓtingentia. q̃ impossibile est aliter se hze. ¶ 3o. q̃ in futuris ñ pōt esse ꝓtingētia non enim existunt. Ō tingentia aūt est ꝓdi/ tio existentis. ¶ Quarto. q̃ pñs ꝓponitur ex preterito ⁊ futuro. q̃ pñs est cuius pars preteriit. pars quoq̃ futura est. sz neutruz istoz pōt esse ꝓtingens. ergo nec presens.

¶ Ad primū dico. q̃ illud quod est q̃ñ est necesse est eē. Hoc uez est in sensu ꝓpōnis. sed in sensu diuisionis. quod est q̃ñ est. ꝓtingens est eē. q̃ nunq̃ ꝓtingit nisi dum est. sicut sortes sedens necessario sedet. in sensu ꝓpōnis. et ꝓtingenter in sensu diuisionis. Ex. m q̃d est album. q̃ñ est albū necessario ē album. Ym est in sensu ꝓpōnis. q̃ hoc totū quod dico album. non pōt esse nisi album. Sed in sensu diuisionis pōt esse. q̃ illō q̃d est album pōt esse. q̃ uis non sit album.

¶ Ad 2m. sic se hz pñs ad eē sic preteritum ad fuisse. ⁊ ideo sicut presens est ꝓtingens ita preteritum fuit contingens. licet modo nō sit contingens. quia non existit. ¶ Ad 3m dico. q̃ futurum non ē ꝓtingens. sicut nec preteritū. sed erit ꝓtingens. sicut preteritum ꝓtingens fuit. ¶ Ad 4m. in tempe p̄ senti nulla est ꝓtingētia actu. nisi sic est in preterito et futuro. q̃ nulla pars tēpis existit. sz tñ ipsum instās est sic ꝓtingens.

¶ Sed hic sunt difficultates. Prima. quare illud quod est dum ē. necesse esse in sensu ꝓpositiōis. ⁊ non in sensu diuisionis. ¶ Dico q̃ aliter ꝓpatur accñs ad sbm cui accidit ⁊ aliter ad totum ꝓpositiuz ex sbiecto ⁊ ipo accidente. sic aliter ꝓpatur forma ad mām cui accidit. ⁊ alr ad totū ꝓpositū cui est p se p̄o. Et iō q̃ in sensu ꝓpōis accipitur in sbo esse cum exñtia simul. ideo necessario ōz de exñtia. ⁊ quasi in priō mō. In sensu aūt diuisionis nō intelligitur i sbo nisi eēntia cui accidit exñtia. ¶ Scōa diffi. si preteritum ⁊ futuz pñt esse ꝓtingentia. ¶ Dico q̃ existentia est adequata ꝓtingētie et necessitati. ita q̃ omne q̃d est. uel est ꝓtingens uel necessarium. Qñ illa que non existunt. neutz istorum hñt. nec ꝓtingētiam. s. nec necessitatez. Sunt enim immediata circa existentiaz sic

finitum ⁊ infinitū circa ꝓtitates. Pro ꝓto ergo preteritus fuit ꝓtingens. pro tanto dicitur ꝓtingens. pro ꝓto aūt nunc non est. ꝓtingens non ē. Similr dico de futuro pro ꝓto enis erit ⁊ qñ erit, ꝓtingens. dicet ꝓtingens. pro nūc aūt non dicit. ¶ 3ª diffi. de instantaneis ⁊ raptis transeūtibus. quo in eis potest eē ꝓtingentia. cum in eis sit simul fieri ⁊ factū esse. non uidetur in potestate facientis. dū est instās. q2 raptum trāsit Et sic non ē ꝓtingens. nec etiaz res ex qua facta ē eius factio non est in potestate facientis. nec per ꝓñs ꝓtingens. ¶ Dico ꝙ factum eē est duplex. uel ꝙ trāsit in preteritus. ⁊ utsic non ōz esse ꝓtingens. q2 iam non est i potestate facientis. Aliud factus eē est. ꝙ licet ueniat. manet per tempꝰ. ⁊ ideo qñ est bene pōt intelligi ꝓtingens. Et eodemꝰ illō qō est solum p instans. q2 pro eodem nunc pro quo fit, potest nō fieri. ⁊ p ꝓñs non eē. sic pro quocūqz tempore moueo ꝓtingēter possum non mouere. ¶ Ad cuiꝰ intellectū est sciendō. ꝙ in instāti temporis sūt duo signature. in quoz primo intelligitur agens indeterminatū ad alteraz ptem ꝓdictionis. potens trāsire in quālibet. In 2ᵒ aūt intelligit determinatus. Licet ergo ipm agens ut itelligitur in 2ᵒ signo nature. non possit nō agere. q2 tunc ageret ⁊ non ageret. ut trāsire in primo signo. bene itelligit posse nō agere. qa pro illo signo indeterminatus intelligitur. ⁊ p ꝓñs adhuc non est agens. ¶ 4ª diffi. quare ponunt aliqua futura ꝓtingētia. ⁊ aliqa necessaria. Omnia enis futura p theologos sbsistunt uoluntati diuie. que est principius mere ꝓtingens. ⁊ sic ꝓtingens est solem oriri cras. ¶ Dico ꝙ sicut quedam sūt impossibilia simplr. q2 i nullo pōt fieri. ut ꝙ creatura simplr sit infinita. Alia p̄m qd. q2 nō pōt fieri a potētia limitata. ut ꝙ accidētia sepentur ⁊ sbsistant. Ita aliqua dicūtur necessaria simplr. q2 eoz oppositum includit ꝓdictionem. sicut ōm eē. Alia aūt sunt necessaria p̄m qd. q2 ls respectu alicuiꝰ agētis opposita possit fieri. trāsire non respectu alicuiꝰ alteriꝰ. ⁊ ideo respectu eiꝰ sunt ꝓtigentia. ⁊ sic dico in ꝓposito de ꝓtigenti. Nullus eni futuz simplr est necessariū. immo oē est simpliciter ꝓtingens. Sz trāsire respectu alicuius agentis pōt aliquod dici necessariū. sicut solem oriri cras. Hec sunt dicta theologice. Phi enis alr dixerūt q2 posuerūt intelligētias naturaliter mouere ⁊ necessario. ⁊ ideo necessariꝰ erat motꝰ celestis. ⁊ per ꝓñs solez oriri cras. ¶ Sz ēos hētur demōstratio. quia qñ aliqd pro aliquo instanti pōt esse sb opposito. trāsire repugnat sibi eē pro toto tpe eēno sb illo. q2 ex quo illud ⁊ oppositū. sūt simul in eodem instāti. sequitur ꝙ non sunt incōpossibilia ex suis rōnibꝰ formalibus. Sz pro aliquo instāti uidetur celum nō moueri. ⁊ intelligentia non mouere. ergo non moueri celum ⁊ nō mouere intelligentias sunt ꝓpossibilia. ¶ 2ª pars istiꝰ qonis est uidere unde puenit ꝓtigenꝰ i rebꝰ. Sic aūt introducūtur. 4. ꝓclones. ¶ Prima ꝙ pma radix ꝓtingentie in creaturis est a uoluntate diuina. q2 cum ipsa sit omino prima causa ⁊ pfectissima. ipsa necessario cante. nulla alia posset ꝓtingent cāre. Quod pbatur. q2 uoluntas diuina pōt causare omne effectus cuiuscūqz cause 2ᵒ. ⁊ ideo cum agēs necessarium agat incōptus pōt. omia necessario cāret. ⁊ sic omia eēnt de necessitate. sz nulla cā pōt ꝓtingent illum effectus cāre. q est de necessitate. ergo nulla cā posset ꝓtingent causare aliqd. ¶ 2ª ꝓclusio ē. ꝙ ꝓtingētia est in effectibꝰ 2ᵒ a uolūtate creata. Nam oia creanda sunt deo equalit ꝓtingētia. ⁊ trāsire talia distinguunt in ꝓtingentia ⁊ necessaria. nō nisi in bitudine ad uoluntate creatam. ¶ Itē qñ aliquod mouēs non mouet nisi ut motū. si necessario moueatur. necessario mouz sed nulla cā 2ª agit nisi ut a prima mota. g ꝛc. ¶ 3ª ꝓclo. ꝙ ex ꝓcursu duplicis uolūtatis puenit duplex cōtingentia in rebus. q2 duplex principū cōtingēs. ex cōcursu autez cuiusdaz alteriꝰ nō. q2 oia alia necario ⁊ nāliē agunt. uolūtas aūt solum cōtingent. ¶ 4ª cōclusio. ꝙ ex cōcursu alteriꝰ soliꝰ uoluntatis cum aliis causis naturalibꝰ. proueniat cōtingentia in rebus. quia qñcunqz ad aliquē effectum cōcurrit aliqua causa cōtingens. quocūqz alio mō cōcurrēte ꝓtuncūqz necessario. ille effectꝰ est cōtingens. Causa ē qa effectꝰ sp sequitur ptem debiliorē. cōtingēs

1129 ac 4

autem principū est huiusmodi. ¶ Prete/
rea. necessariū nunq̃ dependet a ꝓtingente
ergo ꝛc ¶ Sz ꝗ has ꝓclusiōes instatur 4ᵗ.
¶ Primo. q̃ phi posuerūt ꝓtingentiaz in
rebus. ⁊ tñ posuerūt ōm agere necessario.
¶ 2°. quia non uidetur aliqua maioꝛ ꝓtin
gentia in uolūtate nostra. q̃ i actiōe cuiuſ
cūz alteriꝰ agēris. q̃ sic sol ꝓcurrēte uolūta
te diuina ad cāndum radium. necessario cāt
radium. sic uoluntas nostra respectu actus
sui ꝓcurrēte uoluntate diuia. necessario cāt.
Si aūt non ꝓcurrat. non pōt causare. ¶ 3°.
q̃ non uidetur q̃ respectu cuiuscūz ꝓtingē
tis uolūtas diuina ꝓcurrat. Nam uolūtas
nostra ē ꝓtingens. non soluz respectu ꝗrio/
rum. s. uelle ⁊ nolle. sz respectu ꝗdictoriozꝫ
scilz uelle ⁊ non uelle. s. in suspensione actꝰ.
sed in tali suspensione uolūtas diuia nihil
pōt agere. q̃ actus negatiuꝰ ⁊ priuatiuꝰ est
ergo uolūtas diuina coagit solum respectu
positiuozꝫ. ¶ p. bruta uidentur etiaz non
necessario agere. q̃ uidetur q̃ possint ma/
nuduci ad diuertendō se ab actibus suis.
¶ 4°. q̃ tūc omēs effectꝰ eēnt ꝓtingentes. cū
ad omnes ꝓcurrat uoluntas diuia. Vel sic.
agens non potest agere necessario. qn effe/
ctus sit necessariꝰ. cum impossibile sit actō
nem sine termio esse. ¶ Ad pᵐ dico. q̃ phi
in hoc non dixerunt ꝓuenient ad dicta sua.
Ex quo enim posuerūt ōm agere de neces/
sitate. alie aūt cause solum agant ut mote
a deo. cum omne mouēs motum. eadō neces
sitate qua mouet. eadem mouet. q̃ oēs cau
se 2ᵉ de necessitate cānt. Si ergo omēs neces
sario cānt. omnes effectꝰ de necessitate cau/
santur. ⁊ sic omnia eueniunt mere de neces
sitate. Supposito ergo q̃ aliqua cā 2ᵃ ꝓtin/
genter agat. seqtur necessario q̃ etiā prima
Sz forte phi non posuerūt deuz ꝓcurrere
in causatione omniū effectuuz. ¶ Ad 2ᵐ di
co. q̃ assistēte uoluntate diuia in rōne cause
ul'is. sol non potest non ꝓducere radium.
immo necessario ꝓducit. sed assistēte uo
luntate diuina uoluntati nze in rōne cause
uniuersalis. sic uolūtas nostra pōt suspen/
dere actum. qō non ꝓtingit in sole. ⁊ in cau
sis naturalib̃ non uidetur reqri aliqua a/
lia cā nec motio. nisi ista assistētia. Et ideo
non uidetur ꝓuincere prima ratio facta de
radice ꝓtingentie. nisi supposita fide. Et sic
apparet qūo aliqua ꝓtingētia ē in actu uo/
luntatis nostre. que non ē in aliis effectib̃
naturalib̃. ¶ Ad 3ᵐ difficile ē ualde uide/
re. qūo uoluntas nostra in suspensiōe actꝰ
dependeat a uoluntate diuia. Si enim fiat
p actum uolendi positiuū. uel nolendi. tūc
satis patet qūo uoluntas diuia ꝓcurrat.
Sz tunc remanet difficultas. de pcessu i in
finitum in actib̃. sed de hoc alias. ¶ Ad
illud qō additur de brutis dico. q̃ talia fi/
unt per manuductiōes ⁊ tristitias que mo
uent necessario ipsa bruta. que. s. tristicie l'
delectationes inducūtur in eis ab extrinse/
co. ¶ Ad 4ᵐ ꝓcedo ꝓclusionē. q̃ omnes effe
ctus ⁊ omnia que sunt ex ōm sunt ꝓtingen
tia. lz ꝑm q̃d aliqua possunt dici necessaria
q̃ ab aliquo principio naturali ⁊ necario
ꝓducunt. sicut a sole radius ¶ Sed oriē
difficultas. si ꝓtingētia uolūtatis create re
ducatur in ꝓtingentiā uoluntatis diuie
¶ Dicitur q̃ uoluntas creata hz duplicem cō
tingentiā. Unam ad ꝗria. utpote ad nolle ⁊
uelle. qui sunt actꝰ ꝓtrarii. ⁊ in istis ꝓtingē
tia reducitur manifeste in ꝓtingētiam diui
ne uolūtatis. q̃ non pōt aliquez istoꝫ actu
um elicere. nisi ꝓcurrente uolūtate diuia ut
est cā ul'is. Aliam hz ad ꝗdictoria. que ē ad
actum eliciendū uel suspendendū. ⁊ hoc in pᵒ
mō. patet sic sup̃. Sed in suspensiōe actus
cuiz nihil dicat positiuū. ista suspensio ē dif
ficilis. nisi dicat q̃ actu positio quo uult nō
uelle. suspendit ipm uelle. ¶ Et si de illo ac
tu suspendente queratur. ducetur eodem mō
sic de primo. ⁊ erit pcessus in infinitū. sic
in reflexionib̃ intellectꝰ. ⁊ tunc uolūtas e/
rit ꝓtingens simpl'r ad ꝗdictoria. sic fuit p
missum. cum in suspendēte eliciat actuz po
sitiuum. ⁊ itez pnte obiecto non poterit ñ
elicere aliquē actum. ¶ Tertiuz principale
declarandū. Utez ōs cognoscat ipsa ꝓtingē
tia. ¶ Dic aliq̃ uolunt dicere q̃ non. q̃ tunc
uilesceret eius intellectꝰ. cum intellectꝰ pfi/
cuatur ab obiecto ¶ Sed istud non potest
stare. Primo. q̃ ōs hz prudentiā ⁊ artem.
talia aūt sunt respectu ꝓtingentium ¶ 2°
q̃ nō uidetur plus de necessariis q̃ de cō/

19 Requirere

1 Fiat

1 3ᵐ ar

tingentibus. q2 eque uoluntas ꝓtinet uirtu
aliter ꝓtingentia sicut entia necessaria, ergo
ꝛc ¶ Aliter arguitur 4r. Primo. q2 eadē
rōne non intelligeret eēntiam suam. cū ab
ipso intellectus ipse nihil recipiat. nec ab ea
immutetur ¶ 2o. q2 potentia cognitiua q̄
to nobilior tanto ꝓmunior ⁊ ulior. sz intel
lect⁹ diuin⁹ est potentia nobilissima ¶ 3o.
q2 si obiecta sensibilia utilificarēt potentiā.
multuz ignobilitaret intellectus in ꝓudē
tia ⁊ arte ⁊ scia ꝑspectiua. ¶ 4o. q2 diuina
uoluntas ꝓtinet supeminent omia ꝓtingē/
tia ⁊ uirtual'r. sicut eēntia ꝓtinet necessaria
sz tale repñtans ē sufficiēs ad ꝑfecte cogno
scendū. ¶ Ideo dico. q ōs intelligit omia
tam pñtia q̄ futura. qō pz ex scriptura di/
uina. Patet etiā ex ꝓcessis a ꝑhis. qui ꝓce/
dunt q ōs hz prouidentiā de istis inferio/
ribus ꝓtingentibus. ergo intelligit illa.
Probatur etiaz rōne. q̄cunqz enīz itellect⁹
cognoscit aliq̄ cām ut cā est. cognoscit esse/
ctuz. sed ōs cognoscit semp̄ ut cām ꝓtingē
tē. ergo necessario cognoscit ꝓtingens. Di
nor patuit supra. Nec ualet coꝛ. motiuuz.
q2 ille ꝓditiones obiecti solum attribuunt
obiecto respectu intellect⁹ creati. ut superi⁹
patuit ¶ Sz ꝓtra instatur 4r. Primo sic.
Omnis potētia naturalis ⁊ necessario agēs
necessario opatur. sed intellect⁹ diuin⁹ ē po
tentia naturalis ⁊ necessario agens. g̃ neces
sario opatur circa obiectū suum. ⁊ per ꝓns
necessario intelliget ꝓtingētia ¶ 2o. q2 ōs
nihil cognoscit nisi intuitiue. sz ꝓtingēs nō
non pōt cognosci intuitiue. q2 ab eterno nō
fuit. ergo ꝛc ¶ 3o. q2 q̄cquid dē⁹ cognoscit
euidēter cognoscit. sz ꝓtingentia nō pñt eē
euidentia. q2 sunt indifferētia ad oppositu
¶ 4o. q2 uideretur q posset eē mutatio i sci
entia diuina. q2 multa erūt que ipse pōt im
pedire. Simil'r posset eē augmētatio. q2 po
sito q ꝓducat in eē que non producet. tunc
cognosceret aliqua que non cognoscet. ⁊ sic
augmētatio in scia diuina. ¶ Ad primū di
co. q ois potentia naturalis ōtum ē ex se.
semp agit. ⁊ fertur necessario in obiectū su
um. pōt tñ ꝓtingenter ferri in obiectuz ali
quod. si ꝓcurrat uel presupponat aliqua po
tentiaz ꝓtingent opantem. ⁊ ꝓtingent cum
ea ꝓcurrente. sicut ignis cāt naturaliter. tam
approximationē requirit que pōt esse ꝓtin/
gens. Et ideo sua actio simpliciter erit ꝓtin
gens. Sic dico in ꝓposito q uolūtas prece
dit intellectū quo ad ꝓtingentia. sic postea
dicetur. ⁊ opatur ꝓtingēter. ergo ꝛc ¶ Ad
2m dicunt aliqui. q dē⁹ intuitiue cognoscit
ꝓtingentia. q2 ea cognoscit in repñtatiuo. qō
melⁿ repñtat q̄ res sint in se. Et hoc suffi/
cit. ¶ Ad 3m dico. q nō obstante q ꝓtingēs
poterit aliter se hābe. adhuc euidenter pōt co
gnosci. sicut euidenter cognosco te sedere cuz
sedes. non obstante q aliter posset eē. dato q
possis non sedere. Eodem⁹ in ꝓposito.
¶ Ad quartū dico. q scia augeri uel mi
nui. pōt intelligi dupl'r. uel in se formal'r.
Et sic dico. q scia dei non augetur nec mi/
nuitur. Uel quo ad obiecta in eē cognito.
⁊ sic non ē incōueniens. q2 ex hoc non seq̄/
tur mūtio in aliquo. q sit formal'r in deo.
Sola enīz mūtione facta in obiectis in eē
cognito. coꝛ. pñt aliqua esse scita ⁊ non sci
ta. que tñ pr⁹ opposito mō dicebant. sic. ppē
solam mutationē in re creata factam. dicēt
dē⁹ creare. que prius non dicebat. Sic dico i
ꝓposito. Opposita enīz bm q uolūtas acce/
ptat accipiūt esse cognitum. qō pr⁹ non ha
bebant. ¶ Quartū principal'r inq̄rendū
est. Quō deus futura ꝓtingēta cognoscat.
Et q̄tum ad hoc ꝓpter diuersos mōs dicen
di. dico quattuor ꝓcl'ones. Prima ē ista. q
ōs ñ cognoscit futura ꝓtingētia. p suaz eēn
tiam sic aliqui dixerūt. moti ex hō q ipsa est
primū obiectū intellect⁹ diuini. Probo sic.
Nam diuina eēntia cuiuscūz est principiuz ul
repñtatiuum. necessario ⁊ uniformit repre/
sentat. ⁊ diuin⁹ intellectus necessario itelli
git q̄tum ē ex se q̄cquid intelligit. et ideo si
diuina eēntia futuꝛ ꝓtingens repñtaret. ip
sum uniformit ⁊ necessario repñtaret. ⁊ di
uin⁹ intellect⁹ necessario intelligeret. Et sic
sequeretur. uel q eēt necessariū. sicut eēt ne
cessario notū. uel q diuin⁹ intellect⁹ decipe
retur. quoꝛ utrūqz est impossibile. Euenī/
rent enīz omia de necessitate. ¶ 2o. ꝓcl'o. q
non intelligit p ideas. sic aliqui dixerūt. q
diuinus intellect⁹ intelligit per ideas que
sunt in mente diuina. Quod ꝓbant sic. quia

ydē ꝓ plog°

scīa augeri ꝓ mutt

formalit' q ad obiā

q' ac. 1q

1 pmū

repñtat

1 ꝓta Tomaz

omnis artifex cognoscit artificiũ per exẽ/
plar eius quod hẽt apud se. sed ydee ꝑm au
gus. sunt exẽplaria rerũ. ergo ꝛc ¶ Sz istũ
non pōt stare. qz ydee sunt ex natura sua in
cōmutabilia ⁊ incōmutabiliẽ repñtantia. si
cut eẽntia. Et ideo si repñtant istud futurũ
semper ipm necessario repñtabūt. ⁊ per ꝓns
necessario erit. uel si nō. falso repñtabunt.
¶ 3° ꝛclusio. q̃ non per pñtiam ꝓpriaz. ali
qui enim imaginant q̃ omia sunt deo pñtia
tam futura q̃ preterita. ⁊ iō sic cognoscit
pñtia. sic cognoscit ꝑterita ⁊ futura ¶ Sed
istud stare non pōt. qz qō i se non ē. imo est
oino nonens. alter pñs eẽ non pōt. cum p/
sens eẽ presupponat eẽ futurũ aūt non est.
ergo ꝛc. ¶ p. dato q̃ in se sint pñtia sic illa
que nunc sunt. adhuc ōs illa per seipsa non
cognosceret. cum ōs apud se omnia cogno
scat, nisi a rebus medicande ¶ 4° ꝛclusio
q̃ non cognoscit ea ꝑ indistantiaz. sic dicūt
aliqui q̃ ōs per indistantiam ea cognoscit.
Quod ꝓbant. sz enz ea que non presentia
ōo esse non possint. positie rñ nullatenus di/
stant a deo. cum ipse sit indistans omni di/
mensiōi temporis. sic ⁊ loci. ¶ Sz istud nō
potest stare. Ratio eni negatiua non uidet
eẽ sufficiens repñtatiuz alicui positiui. sz
bñ econuerso. Et ꝑterea talem distantiã re
spectu oim hz. ⁊ ideo necessario talia cogno
sceret. ⁊ per ꝓns talia necessario eẽnt. ¶ p.
talem distantiã hz respectu omniũ futuro/
ruz ⁊ non futurorũ. possibiliuz ⁊ non possi
bilium. qz nullum ab eo positiue distat. et
rñ dicim. q̃ altẽ nouit futura q̃ non futu
ra. ergo ꝛc. ¶ Nō firmatur. qz omis rō ne/
gatiua reducitur ad affirmatiuã. nec etiam
aliqua negatiua pōt eẽ simpl'r prima. ¶ Di
co ergo ꝛclusionẽ affirmatiuã. s. q̃ ōs cogno
scit omnia futura ꝓtingẽtia ⁊ etiam pñtia
per uoluntatẽ suam. siue per determinationẽ
ꝓprie uoluntatis. qz per proprias cãm cog
noscitur effect. sz uolũtas diuina est ꝓpria
causa ꝓtingẽtis. ergo ꝛc ¶ 2°. qz uariabi/
le non pōt cognosci nisi per uariabile. uel
formal'r uel uirtual'r. sola uolũtas in ōo ē
uariabilis saltẽ uirtualiẽ. ergo ꝛc ¶ Sed
ꝓra istam instatur 4°. Primo. qz diuina uo
luntas ita uidetur ex se inuariabilis sic es/
sentia ⁊ intellect. ergo uidetur q̃ q̃cquid re
pñtat uniformiẽ ⁊ necessario repñtabit sic
eẽntia ¶ 2°. quia eodem uelle diuinũ est p
fectio absoluta ⁊ incōmutabilis ⁊ necessa/
ria. sicut eẽntia. ergo ꝛc ¶ 3°. qz non uidet
q̃ possit fugere ad determinationẽ actuam.
qz ista ōtermiatio non ē in deo formaliter.
qz nihil ē formaliẽ in deo quod sit ꝓtingẽs.
Ista aūt determiatio ē ꝓtingẽs. sz ōs nihil
cognoscit nisi per illud qō est i se formal'r
ergo non per determinationẽ ¶ 4°. qz nō
pōt etiam dici de determiatione passiua. qz
certum ē. q̃ illa est in obiecto ex. sz per nihil
quod fit formaliẽ ex. deus aliq̃d cognoscit
ergo ꝛc. ¶ Ad primũ dico. q̃ accipien
uoluntatẽ pro potẽtia uolitiua. uidetur mi
hi q̃ argumentũ ꝛcludat. qz q̃tum est ex se
necessario repñtat. ¶ Similiẽ ad 2m accipi
endo actum uoluntatis diuine ꝑm q̃ ē que
dam perfectio absoluta. ōz ergo fugere ad
determinationẽ uoluntatis. Quid ḡ dicat
determiatio. Dico q̃ oz itelligere unã determi
nationẽ actuã in uolũtate diuina. ⁊ unã passiuã
in creatura determiata ¶ Sed quid ē illa de
termiatio actua in uoluntate dei. Dico q̃
non ē nisi ꝓductio actiua qua uolũtas ipsa
obiecta producit in eẽ uolito. Est ergo re/
spect rois ꝓns uoluntatẽ in uolũtate. sicut
respect rōis est in intellectu. ꝓns intelle/
ctum. ¶ Sz quō ens rōis pōt eẽ principi
um cognoscendi rem. ¶ Dico q̃ non ē incō/
uenens q̃ respect rōis non fiat a rōne.
sed derelict. sit ratio cognoscendi rem. Tũc
ergo intellect iuitiue cognoscen respectũ
istum. cognoscit ⁊ terminũ. qz respect cog/
sci non pōt nisi per uerũ terminum ¶ Sed hẽ
est diffi. qz uidetur q̃ ōs necessaria cogno/
scere poterit per suam eẽntiam. qz eminent
ea ꝓtinet. cum ergo eque eminenter ꝓtineat
ꝓtingẽtia sic necessaria. uidet q̃ per eẽntiã
eque cognoscit ꝓtingentia sic necessaria.
¶ p. eẽntia est rāo cognoscendi oia attributa
⁊ per ꝓns uoluntatez. sed per uoluntatẽ co
gnoscitur illa determinatio. ergo per eẽntiã
per quã cognoscitur uolũtas. per illam re/
gulam. q̃cquid est cã cause. est cã cãti ¶ Di
co q̃ oz ꝛcedere ultimate resoluẽdo. q̃ omia
cognoscantur per eẽntiaz diuinã. tanq̃ per

primũ obiectum. Loquitur aũt non de primo. sed de illo per qõ ultimate cognoscunt. Sz q2 istud q̃tum ad omnia nõ sufficit. maxime in ꝓtingentium cognitõe. ro oportet aliq̃d aliud coassumere. ⁊ illud ē uoluntas. uel determinatio uoluntatis. ꝯm pdicta. Sunt ergo. 4. ēntialr ordinata. Primũ est diuina ēntia. 2m potentia uolitiua. 3m est actus uolendi. Et 4m est obiectũ uolitũ. Essentia eni diuina ut supra patuit nõ pōt ꝓtingent pcise pntare. ppter suam necessariaz ⁊ uniformē respectu oim repntationē. nec potentia uolitiua in se eadem rõne. nec actus uolendi in se. sz p determinationem. ut prius dictũ est. Sz ista tria sunt necessaria equalit ꝯm se ⁊ ꝯm suam naturã. non tam obiectuz uolitũ. q2 extũc ds acciperet notiam a reb. sed sola determinatio se tenens ex pte actus uolendi q̃ est in deo. q2 omia alia sunt eque necessaria. sz ista determiatio pōt ineē diuine uolitioni sine eius mutatione. cum sit respectus realis ꝓnis actum diuine uolũtatis. sic respect rõnis actuz diuini intellect. ⁊ determinatio diuine uoluntatis ñ addit supra actum uolendi nisi pductionē actuã in eē uolito. pro tali ⁊ tali pyodo.

Sz 3. q2 diuina uolũtas ē realit uolens istud futuz. ⁊ non illud. ergo realit est determiata. p. per aliq̃d non reale non uidetur posse cognosci reale. sz ꝓtingentia pesentia sunt realia. Ad primũ dico. q̃ realiter ē uolens. sicut realr creans. cuz tn actiua creatio sit respect rõnis tn. ita q̃ realr refertur ad fundamentũ determinationis.

Ad 2m dico. q̃ bitudo extremoz in ꝓtingentib non ponitur nisi respect rõnis. et dato q̃ realis. nullum inconueniens est. si intellectus intelligat uel cognoscat aut uolũtas per respect rõnis sue. Ad argumentum patet.

Q. 2m

UTRUM in futuris ꝓtingentibus actus uoluntatis diuine precedat actũ intellectus. q̃ nõ q2 nihil amatur nisi cognituz. ꝯm augus. Sz 3. in processu pctico actus deitatis pcedit actum intellect. Dic introducitur snia doc. nostri qui dic. q̃ uoluntas prius determiat se q̃ intellectus intelligat. ita q̃ respectu taliuz. s. ꝓtingentiũ uoluntas diuia precedit intellectũ. Ad hoc aũt sunt due rõnes euidentes. Prima est. q2 q̃cquid opatur potentia mere naturalis. aũ omnē actum potentie ꝓtingētis. opatur mere necessario. Si ergo itellect intelligit ꝓtingentia aũ oēm actum uoluntatis. necessario intelligeret. cum sit potētia naturalis. et sic necessario cognosceret ꝓtingentia. et ꝓ ons necessario eueniret. 2a est ista. potētia que necessario ꝓformat regule recte. oz q̃ ꝯm dictamē illi regule se ꝓformet. ⁊ si ꝑ regulaz agit necessario ē inordinata. sz uoluntas diuina necessario ꝓformat. tanq̃ regule intellectui in his in q̃bus seq̃tur intellectũ. ergo si intelligit antixpm uentuz. necessario uolũtas uolet. Sed ꝑ hanc sententiã instatur 4. Prio supposita regula august. q̃ scilz impossibile est q̃ uolũtas feratur nisi in cognitũ. Tunc arguo sic. q̃cquid diuia uolũtas uult. diuin intellectus pcognoscit. sz diuia uolũtas uult determiatione suam qua determinat actiue hoc faciendũ. ergo intellect diuin eam eē precognoscit. 2o eodem arguo de determinatõe sua passiua. q2 exquo uolũtas diuia eam uult intellect eam pcognoscit. 3o istatur ꝑ predictam opionem. supposita quada declaratione. dicũt q̃ est ꝓsiderare. 4. signa. In primo intellectus diuin intelligit q̃ditates oim creabiliuz. ⁊ eoz que erunt. ⁊ coz que non erunt. 2o. uoluntas illa diligit uolitione simplicis ꝓplacentie. q2 intellect ⁊ uoluntas in deo sunt potentie ꝓnales ⁊ adequate. g̃ dilectio ē necessaria. In 3o uolũtas diuia pducit eas. seu determinat illas q̃ditates. que de se sũt indeterminate ad esse ⁊ ad nonesse. ad alterũ ꝑdictoriozz. In 4o signo diuin intellectus aspicies determinacõnem uolũtatis. intelligit talia eē determinata. Et sic futura. ⁊ presentia cognoscit.

Omnia ista exemplificantur in uno solo exemplo. sed in ista ppõne nauale bellum erit cras. cuius termi sunt pcognitu aũ actum uolũtatis ⁊ non bitudo. ⁊ usqz ad ō terminationē ipsi uolũtatis. Istis pmissis apparet tertia instãtia. Nã ex isto pcessu

apparet q̃ determinatio ipsa erit uolita ⁊ nō pri° cognita. Nam in 4° signo est ~~prio~~ cognita. in 3° aūt est uolita, ergo pri° Dicendum. q̃ totum illud ꝓplexum. s. nauale bellum erit cras. inq̃tum ē p̃m se totū. pri° est cognitus aut non. Si sic. hēo ꝓpositum. Si nō. ergo p̃m aliquid sui non ē precognitus. ſz p̃ se est uolitū totum. ergo uolitus est aliq̃d nō precognitū. Ad primū dico. q̃ ſz intellectus necessario omne obiectū uolitus precognoscat. non tm̄ omnē effectū cātum a uoluntate. sicut lapis uolit° precognoscatur. ſz tm̄ ipse actus uolendi a uoluntate cātus ⁊ determinatus ad lapidē. non est ab intellectu precognitus. Dico ergo q̃ illa determinatio nō est obiectū diuīe uoluntatis. sed est effect° eius. ⁊ ita non oī q̃ talis determinatio sit p̃cognita q̃ nec ē uolita. sed est solum circūstantia actus uolendi respectu talis obiecti. Eodem° dico ad 2m̄ de determinatione passiua. q̃ nec ē uolita nec cognita. sed obiectū precise. pōt tm̄ esse uolita actu reflexo. sed h° est per accīs. q̃tum ad ꝓpositum. Ad 3m̄ dī. q̃ ista ꝓpō. hoc nauale bellū erit cras. est p̃cognita solum q̃tum ad extrema. sed q̃tum ad bitudinem extremorū nō. Sz q̃d est habitudo? Aliqui dicunt. q̃ ē ens rōnis. ſz h° nihil ualet. q̃ nauale bellū uere ⁊ realiter erit. Sz q̃cquid ponatur. siue ens reale. siue ens rōnis. quoddā ens cognoscibile est in se. et uoluntas diuina illam bitudinem uult. q̃ necessario intellect° illam p̃cognoscat. Dicitur hic uniformiter de determinatione intellectus ⁊ de bitudine. s. q̃ q̃dditas determinationis est p̃cognita. non tm̄ q̃ ipsa uoluntas sit tali determinatione determinata. Similiter habitudo istorum extremorū est p̃intellecta ⁊ termini seorsum. non tm̄ ipsa ꝓplexio tota.

Sed q̃. q̃ ad hoc q̃ uoluntas diuina sit determinata uel determinans tali determinatione. nō req̃ritur nisi uoluntas ipsa ⁊ determinatio et bitudo uni° ad alterū. ergo nec ad cognoscendū. Sed oia ista sunt precognita. q̃ uoluntas determinata uel determinans erit precognita.

p. impossibile est bitudinē extremorū cū ipsis extremis ꝓcipi. q̃n ꝓcipiatur ipsa complexio. q̃ nihil addit ad illa. aut si aliquid addit de illo seorsū. erit eadem ratio sic de quolibet illorū p̃se. Dicunt ergo aliqui q̃ talia intelligūt. s. bitudo siue determinatio siue ꝓplexio sb̄ rōne cōi non ꝓpria. Sz h° non pōt stare. ppter idem. q̃ rō. ꝓpria esset uolita. ⁊ tm̄ non cognita. q̃n scilz uoluntas ipsa determinat. nō ꝓpter illa que hnt diffinitiones. uidetur posse dici. q̃ bitudo siue ꝓplexio nō sunt ꝓprie obiecta uolita. ſz circūstantie obiectorū ꝓsequētes actum uolendi. Sz dicere. rōne ista oī. ē precognita. Dici pōt. q̃ licz uoluntas non possit ferri in obiectū nisi precognitum. tm̄ hn̄ pōt ferri in modū obiecti qui non ē precognit°. sicut imaginatio non pōt ferri nisi in precognita a sensib° particularib°. tm̄ bene pōt in eadem obiecta sb̄ mō non cognito a sensibus particularib°. ⁊ tunc dico. q̃ solum extrema erūt obiecta uolita. ⁊ illa hn̄ sunt precognita. ꝓplexio aūt l̄ habitudo erunt solus mōi. Sed hic ē diffi. si intellect° diuin° cognoscit mōs intrinsecos participātes ad productionē creaturarū. quorum un° est exīntia. alē accētalitas. ali° realitas. alius ꝓtingentia. Dico q̃ si isti mōi creaturū cognoscunt aī determinationē uoluntatis a diuino intellectu. tunc ꝓtingētia cognoscentur ab intellectu aī uoluntatis determinationē. q̃ illa que precognoscunt a diuino intellectu. p illa sunt formaliē ꝓtingētia.

Item ꝓtingētia inq̃tum ꝓtingētia nō sunt precognita. ſz termini sunt ꝓtingētes p modū ꝓtingentiū. ergo illa non erūt precognita. scilz mōi intrinseci. Preterea. nō est ibi precognitus q̃ antixps existet. ⁊ tm̄ sua futuritio non ē nisi sua existentia in futuro. Nā ſz isti modi forte in gēnali sunt precogniti. tm̄ in speciali existētia aut ꝓtingētia illius uel illū° non uident precognita. Sed tunc ē ultimū dubium. quō. s. uoluntas pōt in illos terminos uel istos mōs. si sunt ñ precogniti. Dici pōt. q̃ isti mōi non sūt propriē per se obiecta intellect° uel uoluntatis sed solus mōi sunt obiectorū. Non enim uult uoluntas existere per se. sed q̃ homo existat. ita q̃ homo ē ibi obiectū ipsi° uoluntatis. exīntia aūt est mod° ipsius hominis uel obiecti. Non ē ergo inconueniens q̃ uoluntas feratur in modū quem intellect° non precognoscit. quia non fertur in ipsum sicut in

obiectum. Ad argumentum patet.

Q. 3.

Utrum cum infallibilitate diuine scie poterit stare mutabilitas contingentium. Q. non. Q. non uidetur esse proportio mutabilis obiecti et immutabilis scie. Q. immutabilis scia requirit obiectum immutabile. Contra. Fides determinat quia sic. et hoc est uerum. hoc est ueritas determinata per fidem. Sed ad intelligendo istam ueritatem oportet imaginari in complexionibus de quibus est scia. 4. signa.

Primum est. in quo diuina scia precedit intellectum diuinum terminos simplices complexionum tam necessarias quam possibilium uel contingentium. 2.m signum est in quo diuinus intellectus format complexiones talium terminorum. determinate impossibiles et necessarias. Q. ille sunt ex terminis note. Q. uero contingentes non habent euidentiam ex ipsis. ipsas capiunt ut neutras. 3.m signum est in quo diuina uoluntas tales complexiones ut neutras sibi per intellectum propinatas determinat ad alterum premendices. hoc erit. hoc non erit. 4.m signum est. in quo diuinus intellectus aspiciens ad diuinam uoluntatem determinatam. uidet illam propinem quam sibi ut neutram presentauit. et ex tali determinatione quam uidet cognoscit propinem contingentes. s. hoc erit. hoc non erit. Ad propositum applicando. 1. 3 p.m et 2.m sig.m ab aliis presupponant. tunc de eis non est cura ad propositum. Ad 3.m ergo signum oportet referri contingentiam et uarietatem contingentium. Ad 4.m autem infallibilitas scie diuine refertur. Q. intellectus uidens in 4.o signo uoluntatem diuinam. uidet intuitiue eius determinationem. nihil enim potest latere intellectum diuinum quia sit in uoluntate. Et tunc sicut stante determinatione diuine uoluntatis que est in 3.o signo. res non potest non euenire. ita intellectus in 4.o signo infallibilem noticiam de eis habet. Et si dicat. quia in eodem instanti durationis potest aliquid esse contingens et necessarium. Dicitur quia in sensu propositionis est necessarium sedentem non ambulare. quod est contingens in sensu diuisionis. Dicendo autem signorum istorum in eodem instanti eternitatis est imaginandum nunc esse sicut fuit ab eterno. Q. idem instans est eternitatis. Sed hoc instatur quadruplicitur. Primo sic. Q. ratio uoluntas diuina sicut contingentem se determinat. ita contingenter stat in illa determinatione. Q. a nullo necessitatur ad exercendum. quemadmodum enim sicut contingentem creat. ita contingenter conseruat. Ita sicut contingentem producit in esse uolito. ita contingenter stat in tali productione. Et ideo potest oppositum determinare. aut istam determinationem suspendere. et tunc falsificatur quia erat precognitum pro 4.o signo. Vel sic. nam diuina uoluntas eadem contingentia stat in determinatione qua se determinat. ergo contingenter stat. et per consequens potest dimittere illam determinationem. sed scia erit precise uera ex determinatione. ergo ea dimissa in 4.o signo. scia non erit uera.

Q. 2.o. Q. illa scia que aliud necessario presupponit. non est uera nec certa. nisi ex conditione. maxime si illud suppositum potest aliter se habere. sed scia presupponit determinationem. que potest aliter se habere. ergo illa scia diuina non erit nisi conditionata. Q. 3.o. Q. ego scio. quia si deus uoluerit quia antichristus ueniet. sed deus non aliter uoluit. ergo tanta certitudine habeo nunc de futuro contingenti. quantam habet deus. Q. 4.o. Q. tunc sancti non possunt esse certi de beatitudine sua. Q. uident stare determinationem. nec aliunde possunt certificari. sed determinatio stat contingenter ergo. Ad primum concedo quia ita contingenter stat deus in determinatione illa. sicut se contingenter determinat. ita quia ab eterno se determinauit contingenter. et contingenter stat ab eterno et pro eterno in determinatione illa. Et sic concedo quia illam potest dimittere. sed tunc non sequitur quia scia sit mutata. Q. scia non erat nisi stante determinatione. utpote deus non sciuit antichristum uenturum absolute. Sed si staret determinatio diuina qua determinauit deus uenturum ipsum ab eterno. Et ideo si mutetur determinatio. iam scia non erit mutata. Sed tunc uidetur stare 2.m dubium. Q. iam scia dei erit conditionata. Hoc non potest homo fugere. ideo dico quia est conditionata. Ad 3.m. quando dicit quia tunc ita cognoscerem certitudinaliter futura contingentia sicut deus. Dico quia in qualibus scia conditionata est processus per modum consequentie. In tali autem processu perfecti et certi nouit qui scit et uidet antecedens. et cognoscit consequentiam. quia qui ignorat antecedens et non uidet nec scit. nisi conditionaliter. modo ita

est q̃ scientia dei de futuris ꝓtingentib⁹ pre
supponit añs qd̃ uidet intuitiue. s. determina
tionē uoluntatis. Nos autem eam non uidem⁹. sz ea tanq̃ ignorata supposita scimus
p̃ñam. Et ex hoc apparet. q̃ ōs perfectiorez
noticiā hz de futuris ꝓtingentib⁹ q̃ habea
mus nos q̃ determinationē nolūtatis diuine
ignoram⁹. Ad 4ᵐ de securitate beatorus
dico. q̃ sancti non hñt certitudinē demon /
strationis absolute. sed talem qualis ei⁹ suf
ficit. Tñ credo q̃ sancti hñ uident q̃ deus
posset facere alr. tñ non dubitant. qz forte
deus suspendit illū timorem. Intelligē
dus tñ. q̃ scia dei non ē simplr ꝓditionata.
sed absoluta pro 4° signo. tñ respicit deter
miationē pro 3° signo. Nō scia dei ē infalli /
bilis. nō tñ necessario qn ōs posset alr face
re. ⁊ oppositū facere. Ad argumentū pz.

(1) p̃dic. q. 7. p̃ fine

11 Q° q̃

TRUD futura ꝓtingentia
habeant ueritatē determiatas.
q̃ non. qz qd̃ non ē. non hz ue /
ritatē determinatam. sed futura
non sūt. ergo ꝛc. Lōtra. qz quod nūc est
pñs. aliqñ fuit futurz. sed nunc hz ueritatē
determinatā. ergo ꝛc. Dic sunt quattuor
facienda. Primū est uidere. utrz ꝓtingentia
in deo hēant ueritatē determiatam. zᵐ.
utrz in seipsis. 3ᵐ. si est equalis determina
tio ueritatū ꝓtingentium pñtium ⁊ futu /
rorz. 4ᵐ. utrus ueritates ꝓtingētes sint
annexe. Quantū ad primū dico. q̃ fu
tura ꝓtingentia hñt ueritatē determinatas
in deo. Hanc probo 4ᵐ. Primo. qz qñ aliq̃
potētia fertur in aliquod obiectū. q̃ium ē
ex se naturalr. eodem⁰ fertur. i illud sicut
sibi pñtatur. sed diuin⁹ intellect⁹ fertur in
4° signo in uoluntatē diuinam. ⁊ etias ob /
iecta que sunt p uolūtatem repñtata. sz uo
luntas determinate repñtat futura ꝓtingen
tia. zᵒ. qz dictus ē. q̃ ōs in quarto signo
nouit ꝓpōnem de ꝓtingēti ⁊ determinate.
3°. qz omne certitudinalr cognitū ut deter
minatū. ueritatem determinatā hz in cogno /
scente. futurz ꝓtingens ē a deo cognitū cer /
titudinalr. ergo ꝛc. Quarto. qz diuine
reuelationes que sunt facte ꝓphis de futu
ris ꝓtingētib⁹ non eēnt certe. Sed 3. qa
illa que non sūt pñtia non pñt hīc ueritatē
presentē. sed futura in deo non sunt pñtia
ergo ꝛc. Item ubi non sunt termi cōplexi /
onis formalr. ibi non pōt eē ueritas. quia
non separantur. sed in deo non sunt termi cō
plexionis formalr. igit ꝛc. Dico ꝓpter
ista. q̃ ueritas determiata futurorz ꝓtingen /
tiurz non ē in deo formalit. sz obiectiue tñ.
Lā autem istⁱ ueritatis est in deo hñ for /
maliter. s. determinatio ei⁹ uolūtatis. Tñ pa
tet. q̃ si futura hñt ueritatē determiatam in
deo. q̃ hñt eam obiectiue. Et si sic intelligi /
tur. non uidet frustra dictū. q̃ scilz eorz ue
ritas est determinata in diuina noticia. sed nō
in eorz exñtia. Qd̃ patet. qz eē aliq̃d tñ ob
iectiue in aliquo. est termiare ei⁰ actionem.
Si aūt ꝓtingentia sunt tñ in diuia scie
tia. qz. s. terminat actum scie diuie. ergo sūt
tñ ibi obiectiue. p̃. ille intellectus ꝑm
augus. qui itelligit rem aliter q̃ sit est fal /
sus. quare si intellect⁹ diuin⁹ intelligit rez
eē determiatam. oz ipsam determinata eē. sed
non nisi obiectiue. Quantū ad 2ᵐ ui
dendū est. si hñt ueritatē determinatā in seip
sis. Dicit ab aliq̃bus. q̃ qz futura ꝓtin /
gentia nondū sunt. hinc ē q̃ non hñt talem
ueritatē determiatam. qz ueritas ꝓtingenti
um ē simul cū exñtia eorz. Et si dicatur. q̃
hz non sunt in sua pñtia. tñ sunt in sua fu /
turitōe. Dicunt q̃ eē futurz non ē nisi ꝑm
quid. Ex hoc apparet. q̃ isti satis ꝓcedūt
ꝓpositū. q̃ scilz in se aliquomō hñt ueritatē
determinatā. sed qñ erunt simplicit creata.
hēbunt ueritatē determinatā sicut nunc ha
bent pñtia. q̃ aūt futura talem determia
tionē habeant ut ista. patet. Nam hec ē sim
pliciter uera. Antixps erit. ⁊ ista ē simplicit
falsa. Antixps non erit. Doc ego probo
quadruplicit. Pro 1° sic. satis euidēter omi
productioi actiue corrñdet necessario aliq̃
passiua. sed diuina uolūtas actiue producit
ista futura ꝓtingētia in eē uolito. qō non ē
aliud nisi actiue ea ōtermiare. ergo necessa
rio aliq̃d est productū. non aliquid qō sit ū
deo formaliter. ergo necessario aliquid qō
est in creatura uel in futuro ꝓtingenti. sed
ipmmet producit in eē uolito. ergo determia
tur passiue. ergo ꝛc. Confirmatur. qz

11 29 ae

sicut productiuus requirit pducibile. ita determinatū pductiuū determinatū pducibile. Et eodem° sicut ōterminatiuū requirit determiabile. ita determinās determinatū. uoluntas aūt diuina est determinās. ergo aliquid est determinatū. Aliud aūt non pōt esse nisi futurū ꝓtingens. ¶ 2° sic nam scriptura cui° uerba sunt uera simplicit. dicit antixps erit. ⁊ q̄ ista ē falsa. antixps non erit. ergo ista. antixps erit hēt determinata uera tem. ¶ Aou firmatur. q2 xps hoc iō asserit qui non pōt mentiri. ¶ Certio sic. sicut omne ꝑteritum fuit pñs. ita omne futurū q̄nq3 erit pñs. alias non erit futurū. q2 tunc pñs erit. q̄n aūt erit pñs tunc erit ita determiate uera. sicut nunc est determiate uera. ergo erit nunc ōtermiate uera. Nam ad ōtermiationē ānus sequitur determiatio ꝓnus

cū ⁊ ⁊ futurū

¶ Quarto. q2 cuiuslibet ꝯdictionis altera pars est uera. sed nunc ē ista uera aut falsa. antixps erit. Si uera hētur ꝓpositū. Si falsa. tunc eius ꝯdictoria erit uera. antixps non erit. ⁊ hoc est ꝓpositum. Et eodem° possūt fieri due sbcōtrarie in ꝓtingēti materia fle. eo q̄ ambe negarent. sicut ꝑdicte. Dicūt tñ aliqui. q̄ non est ꝯdictio in ꝓpositionibus de futuro. ¶ Sed contra. quia in eis est affirmacō ⁊ negacō. ideo ꝓceduntſed tñ dicūt. q̄ nec sunt uere nec false determiate. ¶ Cōtra. q2 altera pars ꝯdictionis. uel est uera uel falsa. Sed isti dicūt. q̄ lex ꝯdictoriorū ibi non tenet. ¶ Cōtra. q2 ꝓpō p se nota in aliqua materia negari non debet. Bō dico. q̄ necessario ē tenendū tanq̄ ꝓclusū p principiū primū ꝓplexum. q̄ altera sit ōtermiate uera. q2 de quolibet ē affirmatio uel negatio uera. ¶ Dicunt tñ aliq. q̄ alterutra est uera. ſz non altera. ¶ Sz hoc nihil est. qa lz aliqō cōe possit esse indifferens ad utrūqz ꝯrionum. non tñ aliquod singulare. ſz hic ē questio de ista singulari ꝓpōne. ¶ p. negatio determinate altero ꝯdictorioꝝ ponitur reliquus. alit non esset opposita imediata.

Opō ꝓpa

¶ Sz tñ instatur ꝯ hoc. q2 si ē ista uera ōtinate. antixps erit. ponatur oppositū inesse. qa hoc ē possibile deo. ergo q̄n ista ꝓpō plata fuit. fuit uera ⁊ falsa. ⁊ sic sit uera ⁊ falsa. Et simlr de ista. mundus semp mouebit.

¶ Dico q̄ iste instantie ita bñ ꝓcluderēt de pñti sicut de futuro. q2 in eo instanti quo ōs producit grām. ista ꝓpō est uera. gratia est. ⁊ in eodem instāti posset eam nō pducere. ⁊ tunc erit falsa illa que prius erat uera.

¶ Dico q̄ ista que nunc ē uera de pñti. pōt in eodem instāti esse falsa in sensu diuisiōis. non tñ in sensu ꝓpōnis. Deo enim in sensu ꝓpōnis in illo instāti in quo pducit grām. non pōt ñ pducere. ſz bñ in sensu diuisiōis. Sic dico in ꝓposito de illis que sūt de futuro sic de istis. ¶ Sed nunqd ista determiatio futuroꝝ ꝓtingentiū. est talis determiatio qualis ē necessarioꝝ. ¶ Dico q̄ nō. q2 determiatio ꝓtingētiū est talis. q̄ ipsa pñt alr se hze. sed necessaria non. nec in sensu cōpositionis nec diuisiōis. ¶ Quantū ad 3m principale uidenō est. si est equalis determiatio ueritatū ꝓtingentiū de ꝑterito. de pñti. ⁊ de futuro. ¶ Dico q̄ maior ē determiatio in preterito q̄ in pñti. q2 preteritū inq̄tū preteritū est. impossibile ē alit se hze. ⁊ maior in pñti q̄ in futuro. q2 pñs est de facto determinatū. futurū uero non nisi de possibili. ¶ Sed ꝓtra istud arguo quadruplicit. Primo. q2 sic mundus nūc ꝓtingenter est. ita tunc ꝓtingent incepit. ⁊ sicut pōt nūc aliter se hze. ita potuit tunc in preterito. ¶ 2° q2 mund° ē in isto instāti ad eē determinat°ue/re ⁊ non absolute. ista ōtermiatione i quo est. pōt non eē in sensu diuisiōis. cum nō ꝓtigēs sit nisi duz actu est. ergo non obstāte q̄ futura ꝓtingentia possint alr se hze. adhuc sunt uere determinata. ¶ 3°. q2 lz ꝓtingēs cōtingent sit altez determiatum. tñ necessario est ad utrūqz ex natura sua inq̄tum ꝓtigēs ut salz ōs non posset facere oppositū. Futurum q̄ ꝓtingens aut erit determinatuz. ⁊ tūc hētur ꝓpositum. aut ad utrūlibet tñ est. et illud ē necessariū ex natura sua. ⁊ ꝑ h° nō erit futurū ꝓtingens. ¶ 4°. q2 eadē penit°res est sucessiue pñs. ꝑterita. ⁊ futura. immo iō temp°nūo. Et sic si unuz temp° est determinatū. ⁊ reliquuz ē determinatū. ¶ Ideo uidetur q̄ sane intelligendū tam pñs q̄ preteritū q̄ etiaz futurū ē ꝓtingens. oia autez sunt eque determiata in suis prodis. ¶ Sed tūc occurrit diffi. q2 ex quo preteritū trāsit. non pōt

ea de ⁊ q̄ ⁊ p. as ⁊ q̄ ⁊ p. et q̄ ⁊ ad 4m fg.

q̄ aliū eēt ꝯdictō q̄ erit nūc ex q̄ possent sic alterē hēre q̄ istud est ꝯdictō ꝓtigēs

13 q̄ ad 4

non ee pteritum. Futuꝝ aũt dato q̃ sit futuꝝ. pot non ee futuꝝ. ¶ Dicit q̃ in sensu ꝓpōnis sicut pñs est necessario pñs. ita pteritum ē preteritū. ⁊ futuꝝ est futuꝝ. Duꝝ enim futuꝝ est futuꝝ in sensu ꝓpositionis impossibile est q̃n sit futuꝝ. In sensu diuisionis pteritum non ē. nec ꝓtingens. q̃ nō ē nūc. nec futuꝝ. sed fuit ꝓtingens. et sic istō erit. ⁊ pñs nunc est. ¶ Quantuꝝ ad 4m principale uidendū est. si ueritates ꝓtingentes de futuris. pteritis. ⁊ pñtibus sint ꝓnexe. Dicit q̃ sic. q̃ sunt eentialr ordinate. q̃ omne tempus erit mensuratū tempore. prius fuit futuꝝ q̃ pñs. pr̄ⁿ presens q̃ preteritus ordine eentiali. Et ex his formantur quattuor ꝓclusiones ¶ Prima ē. q̃ de omni de quo ueꝝ est dicere. qm̄ fuit. ueꝝ. fuit dicere. q̃ est. cum pteritum pſupponat pñs.

2a. q̃ de omni de quo ē ueꝝ dicere qm̄ est. fuit ueꝝ. dicere qm̄ est. fuit ueꝝ dicere qm̄ erit. cum pñs presupponat futuꝝ. sic preteritū presupponit presens. sicut dictū est.

3a. q̃ de omni de quo fuit ueꝝ dicere qm̄ erit. semp fuit ueꝝ. dicere qm̄ erit. q̃ eadem rōne qua fuit uerū a mille annis ⁊ a mille milib⁹. ⁊ sic in infinitū. sicut de una hora. ¶ Quarta ē. q̃ de omni de quo fuit ab eterno semp ueꝝ dicere qm̄ erit. necessario erit. Et sic omia futura euenirēt de necessitate. Sz omnib⁹ trib⁹ primis ꝓcessis. ultima est oino neganda. q̃ ls ab eterno deus preordinauit futura. tñ ꝓtingentē ⁊ ab eterno dixit. ⁊ sic erit. Et sic ab eterno poterit ñ ordinare. q̃ ꝓtingenter ordinauit. sic nunc. q̃ ꝓtingentē stat. Sed etiā remanet dificul. q̃ ex quo aliquid transit in preteritum. impossibile ē aliter se hēe. si ergo est uerū nunc dicē. antixps erit. cras erit preteritum. ut si dicatur. heri fuit istud ueꝝ. antixpus erit. ⁊ tunc impossibile est q̃n fuerit ueꝝ. et tñ si oppositū euenirēt. non fuisset ueꝝ.

¶ Dico q̃ in sensu ꝓpositionis necessario fuit ueꝝ dum fuit. ⁊ erit ueꝝ si sit futuꝝ necessario ¶ Sed si ponatur oppositum euenire destruitur ꝓpositum de futuritione ⁊ preteritione. Et etiā in sensu ꝓposito hoc erit impossibile. q̃ futuꝝ ut futuꝝ ponatur ñ euenire. ¶ Ad argumentum patet ex 2o articulo. q̃a ds prenouerat plongatione dierum quas disponebat. Et enūtiatio ysaie intelligebatur cum conditione. ad arg. p̄ma q̃ sim̄ ꝓ veritate deñata ꝓ ut obtinet

Distinctio. 40a. et. 41a.

QUERLA distinctiones quadragesima ⁊ quadragesima prima. Quero prio. Utꝝ predestinatio sit eterna. q̃ non. q̃ solus ds est eternus. ls predestinatio non ē deus. q̃ predestinatio ē cōtingens. ds autem necessarius. ergo ꝛc. ¶ Contra. q̃ ds predestinauit electos ante mundi ꝓstitutione. ad Ro. 8 ¶ Dic sunt duo inquirenda. Primū est. quid est pdestinatio. 2m. si predestinatio ē eterna. ¶ Quantuꝝ ad primū pono. 4. ꝓclusiones. ¶ Prima ē. q̃ pdestinatio non dicit aliquid absolutuꝝ. sed respectiuū. Probatur. q̃ pdestinatio ꝓ q̃ huiusmōi. est alicui⁹ predestinatio. ls omne tale est respectiuuꝝ. ergo ꝛc. predicamento ¶ 2o. quia omnis productio uidetur dicere respectuꝝ. sed predestinatio nihil aliud ē uidetur nisi productio predestinati in ē uolito. ergo ꝛc ¶ 2a ꝓclusio ē. q̃ predestinatio non ē respectus fundamentalis. sed formalis. Probatur. q̃ omnis respect⁹ fundamentalis ē necessario in deo. q̃ quod per se inest. necessario inest. sed predestinatio in deo non ē necessario. q̃a sicut ds ꝓtingenter predestinat ita in eo ꝓtingentē est. ⁊ quasi p accns. Predestinatio ergo ipsa ē respect⁹ actualis. non fundamentalis ¶ 3a ꝓclusio. q̃ est respcūs rōnis. non realis. Probatur. q̃a ds ad creaturā non refertur realr. sed ds predestinatione ad creaturā predestinatam refertur. ergo ꝛc ¶ 2o. q̃a omne q̃ō est in deo realiter ē necesse ee. sed predestinatio ē ꝓtingens. ergo ꝛc ¶ 4a ꝓclusio q̃ predestinatio non ptinet ad intellectū in deo. sed ad uolūtatē. Probatur. q̃a omis preordinatio uidet ad uoluntatem ptinere. ls predestinare nihil aliud est nisi ad uitam eternam aliquē preordinare. ergo ꝛc ¶ Sed ꝗ hoc instatur 4o. primo sic. Nam predestinatio nihil aliud ē

Nota q̃ predestinatio

Nota q̃ solus ē de illa q̃ ꝓtinet deo ꝓ hac ratione notamus destinatio ꝓ gentiles

nisi preordinatio alicui ad uitam eternam.
¶ Sed illud non uidetur esse nisi uelle diuinum, quo uult alicui dare gloriam. Constat autem quod hoc est absolutum. ergo etc. ¶ 2° sic. quod formaliter est in deo, non est contingens, quia omne tale est imperfectum utsic. sed predestinatio est formaliter in deo. ergo non est contingens. et sic erit necessaria. sed omnis respectus dei ad creaturam necessario est fundamentaliter. ergo etc. ¶ 3° sic, per illud precise quod est ens rationis non potest aliquid realiter denominari. sed ordo dicitur realiter predestinare electos. Constat autem quod ordo non ordinat predestinare electos, nisi ipsa predestinatione. ergo etc. ¶ 4°. Omnis respectus rationis uidetur esse in intellectu, imo uidetur contradictio quod sit respectus rationis et non in intellectu. sed predestinatio quantum est respectus rationis. ergo non est nisi in intellectu. et sic non pertinet ad uoluntatem. ¶ Ad primum dico, quod predestinatio potest accipi dupliciter. uel fundamentaliter. et sic non est nisi uelle diuinum. Uel formaliter et ultimate. et sic dico quod dicit respectum. ut scilicet accipiatur pro ordinatione alicui ad uitam eternam. Cum si uelle diuinum accipiatur simpliciter, sic est quid absolutum. et idem quod ordo. Si autem accipiatur uelle diuinum non simpliciter ut uelle est. sed ut uelle huius. sic dicit respectum ad illud cui est. Sic dico in proposito. ¶ Ad 2m dico, quod omne reale quod est in deo est necesse esse. sed tamen non omnis respectus rationis quod ponitur in eo formaliter potest dici necesse esse. huiusmodi est predestinatio. ¶ Ad 3m dico, quod quamuis ordo quod dicit realiter predestinat uerum est. sed tunc accipitur predestinatio pro fundamento. et sic est realis. quia nihil aliud est nisi uelle diuinum, quod est reale. Sed si accipiatur pro eo quod formaliter dicit, scilicet pro respectu. sic non est realis. sed tantum rationis. Dicitur tamen quodammodo realis. uel quia non fingit a rebus. sed derelinquitur. Uel realis. quia denominatione extrinseca ordo de re, propter terminum realem. sicut actio ordo de deo realiter tamen denominatione extrinseca. ¶ Ad 4m dico, quod respectus rationis potest accipi dupliciter. Uel large. uel stricte. Si stricte. sic est tantum in intellectu. et sic predestinatio non est respectus rationis. Si large. sic ordo de omni respectu quod non est in re aliqua operatione intellectus. et sic potest esse non solum in intellectu. sed etiam in uoluntate et in omni potentia collatiua uel ordinatiua alicuius ad aliud. sicut patet quod uoluntas dat numismati quod sit numisma. et baculo quod sit baculus. nihil reale dando sibi. Sic ergo respectus talis a uoluntate esse potest. ¶ Quantum ad 2m principale uidendum est. si predestinatio sit eterna. hoc est ueritas ostensiata per ecclesiam et per sacras scripturam. Uenite benedicti patris mei, percipite regnum. Predestinationem autem esse eternam. potest intelligi dupliciter. Uno modo. quod ab eterno predestinauerit et non modo. sed quod tempus nunc et semper maneat in proposito predestinationis. Alio modo. quod ab eterno predestinauerit et nunc et semper predestinabit. ita quod semper sit unicus actus predestinationis. quod non transeat in preteritum. Ex 3m de eternitate mundi. quod potest intelligi dupliciter. Uel quia prius creauit et postea non. sed tamen preseruauit. Uel quod sicut ab eterno creauit. ita nunc creat. et semper creabit. Primo modo non potest intelligi quod predestinatio sit eterna. Et probo 4r. Primo sic. quicunque signum indiuisibile est in aliquo periodo, oportet quod omnis duratio sequens sit finita ex parte ante. et per prius non eterna. Si ergo esset aliquod instans in quo ordo predestinasset tunc et post non predestinatio dei non esset eterna. ¶ 2°. omne continuum quod incipit ab aliquo termino non potest esse infinitum. sed continuum successiuum est continuum. ergo si habet terminum non est infinitum. sed si tale instans ponatur i quo predestiet et post ea sit duratio actus predestinandi habet finem ergo non esset eterna. ¶ 3°. quia aliqua ita se habent quod unum precedit et aliud sequitur. si illud quod sequitur est ab eterno. aliud scilicet illud quod precedit non est ab eterno. sed ante eternum. sed predestinare et manere in eodem proposito sic se habent. Manere enim in eodem proposito sequitur predestinare. et illud est eternum et ab eterno. quia ab eterno mansit in proposito eodem. ergo ante eternum predestinauit. Et si non. predestinatio duratione habet finitam. ¶ 4° quia aliqua sunt impossibilia in ordine durationis. si unum est eternum. aliud non. sed predestinare et permanere in eodem proposito predestinandi sunt impossibilia. ergo si predestinare est eternum. permansio non est eterna. Ideo dico. quod primo modo non potest intelligi. sed oportet quod

predestinacio est eterna est

intelligatur 2° modo ita q̃ unicus act° predestinationis sit ab eterno. quo ab eterno predestinauit. pdestinat. ⁊ pdestinabit. ¶ Sed ꝓinstatur 4°. primo sic. p illo signo p quo ds predestinauit electos. tñ siuit ab illa inō eterminatione ad determinationē. uel ab 1° idiferētia ad ōtermiationē. Primo enim ꝑ prīdicta sunt oblata uolūtati ut neutra. sed illa trāsitio non pōt eē nunc. sed ab eterno. ergo modo non predestinat. ¶ 2° quia illud qō semel accipit eē. frustra amplī° pducit. sed eē predestinatum non est aliud nisi accipere eē uolitum. ergo si ab eterno accipit. frustra nunc accipit. ¶ 3°. nam seqtur ꝑm predicta q̃ sāctus qñ dabitur gloria. tunc pdestinātur. ⁊ tñ illud est īpossibile. cum pdestinatio non fiat nisi p futuro. ¶ 4°. qz pertinet ad prouidentiā que respicit futuz ut futuz. ¶ Ad primū ꝓcedo. q̃ idem trāsit° est nunc qui fuit ab eterno. ⁊ qō nō fuit ab eterno. non ē nunc. Non enim ē imaginandus nec nūc nec ab eterno eē transitū p modum fluxus ⁊ successiōis. qz illa sunt omia pmanentia. unde non ē alī° transit° nisi q̃ in p° signo nature nunc offert. ⁊ ab eterno offerebat intellect° uoluntati. In 2° aūt instāti nature nunc determinat ⁊ ab eterno ōtermiabit. ita q̃ semp est iō actus manens. ¶ Ad 2°. semp est eadez pdestinatio permanēs sic eadem nūo. sicut creatio ōz permanere eadez nūo ⁊ nō fluens. qua ds dicitur creare quālibet creaturā. ¶ Ad 3° dico. q̃ predestinatio ē pro futuro signo nature uel durationis. Qñ qñ aliqs saluabitur. ꝓsiderabunt ibi signa nature. nam ab eterno erat futuz. sed qñ dabit non erit ibi futuritio. sz ordo nature. ¶ Eodem° dico ad 4°. sufficit enim ordo nature. ¶ Sz est hic difficultas. scilz si ex predictis possit excludi sufficiēter eternitas mundi. ¶ Dico q̃ necesse ē uti distinctione prioris. Primo aūt mō interrogādo. scilz q̃ primo creauit ⁊ postea ꝓseruauit. sic dico q̃ eternitas mūdi est impossibilis. Sed 2° mō non uidetur. qz nō repugnat ꝓtingent pduci. qz ab eterno predestinauit ꝓtingēter. ⁊ ita mō uidetur q̃ ab eterno produxerit. q̃ tumcūs ꝓtingent pduxerit. ¶ Ad argumēntum patet. q̃ [illegible]

TRUD. ds potest pdestinatum non pdestinare. q̃ non. qa sibi ꝓtradiceret. ¶ Lotra. quia idem instans nūo manet.

Hic sunt tria inqrenda. Primū est ppositū scilz. utz possit predestinatū non pdestinari. ¶ 2m. utz possit predestinatū dānari. ¶ 3m. utz prescit° possit saluari. ¶ Quantum ad primū introducūtur due ꝓclones. ¶ Prima ē. q̃ predestinatū ab eterno nō potest non predestinari in sensu ꝓpōnis. qz predestinatus in sua rōne formali includit actum pdestinatiōis in sensu ꝓpōnis. ⁊ p ꝓns impossibile est talem non predestinari. ¶ 2°. qz sicut omne qō est. qñ est necesse est eē in sensu ꝓpōnis. Ita futuz inq̃tum futurum necessariū est in sensu ꝓpōnis. ⁊ sic nō pōt non eē futuz. utsic. sz pdestinatuz inq̃tum predestinatū uel predestinacō. respicit futuz. ergo ꝛc. ¶ 2ª ꝓclusio ē. q̃ predestinatus pōt non pdestinari in sensu diuisiōis sic album potest eē nigz. Sicut enim ab eterno ꝓtingent se determinauit. ita mō. sz ab eterno se ōtermiauit ꝓtingēter. sic ⁊ mō. ¶ 2° qz ds pōt oēs saluare. ergo ⁊ predestinare. sed multos non saluat. ergo multos non pdestinatos pōt predestinare. ⁊ predestinatos non predestinare. ergo ꝛc. ¶ Istud autem pz i quadruplici signo. que necessario oz ponere ad ppositū declarandū. ⁊ ad saluandū multa que de hac materia dicūtur. Primū signum in quo itellect° diuinus itellexit Petz in puris naturalib°. ¶ 2m. an quo intellect° offert uolūtati Petz in rōne neutra. ut scilz potens hze uel non habere beatitudinē. ¶ 3m. in quo uolūtas ipm ōterminat q̃ sit. ¶ 4m. in quo itellect° diuinus queritur se super uolūtatem ⁊ uidet illa Non est aūt imaginandū. q̃ hic sit trāsitus successiu°. imo in toto tēpore oia illa signa ⁊ ꝑ eodem ordine permanēt. Qñ sicut ab eterno p 5° signo uoluntas petz sibi oblatum. pōt predestinare ⁊ non predestinare. ita mō potest. p eodem signo. cum talia non fluant ad modum signoz que sunt in tempore uel in ordine durationis. Pro 4° sig° est sensus ꝓpōnis. Pro 3° est sensus diuisionis. Ista etiam eqpollent cōiter dictis

de ueritate ꝓne ⁊ ꝓntis. de mltis dictis antiquis qui si bene intelligãtur eqpollent.

¶ Sz ꝓtra. p° q2 si ds predestinat non saluãdus. ⁊ pri° erat predestinat°. seqtur q diuina uolũtas non impletur. si scilz fuit predestiatio de eo ad uitam eternaz. ⁊ modo nõ.

¶ z°. q2 tunc de° deciperet. dum enim predestinauit. cogitauit eũ saluare. cui° oppositum euenet. ¶ 3°. q2 impossibile ẽ esse trãsitum de ꝑdictorio in ꝑdictoriuz sine mutatione facta in altero extremoꝝ. sz hic ẽ tal' transit°. ergo ꝛẽ. Probatio minoris. aliqs qui nondum est. predestinatus est. Si ergo debeat non ꝑdestinari. oz eẽ transitũ ⁊ mutationẽ. non in re predestinata. q2 nondũ ẽ. ergo opoꝛtet q in diuina uolũtate. ¶ 4° q2 cõiter dz q ds ab eẽno uoluit pro tali instãti aliquid fieri. nec indiget noua uoluntate sed sufficit antiqua ad hoc q illud exeat in eẽ. Si ergo uolũtas antiqua est posita tũc in eẽ. cum aduenięte instanti determinato. necessario ponatur res in eẽ. ⁊ sic isto solo. quocũqz alio circũscripto Petrus hẽbit beatitudinez. ¶ Ad primũ dico. q qñ uoluntas diuina se ab eẽno õtermiauit. non fuit ꝓpleta ꝓductio nisi q̃tum ad eẽ uolituz. sz non q̃tum ad eẽ reale. s. q illud sit uolituz sic pro tali tempe uel instanti. ¶ Dico ergo q diuinuz cognoscere ẽ solum ꝑditionaliẽ. supposito q scilicz uoluntas maneat in illa õtermiatione. manet tñ in ea ꝓtingent. Et idõ põt desinere. ¶ Põt ergo accidere q ds uelit hunc saluare pronũc. ⁊ tñ poterit nõ uelle. nec ex hoc seqtur mutatio in deum. sed in esse uolito. ¶ Ad 2ᵐ dico. q stante uoluntate in illa determiatiõe. intellꝛ° diuinus certitudinal'r cognoscit illud. sz nõ stãte non cognoscit. nec tñ seqtur q decipiat. q2 cognitio illa non ẽ nisi ꝑditionalis.

¶ Ad 3ᵐ dico. q tota mutatio ẽ ex parte obiecti positi de nouo in eẽ uolito in quo prius non erat. Ex quo enim ꝓtingent pro alio et pro alio signo ds põt uelle que non uoluit p hoc. q2 nulla res ẽ producta. oz eẽ mutacõnem in obiecto in eẽ uolito. ⁊ illa ẽ mutacõ obiectiua. Vñ sicut ds non creauit ab eterno. ⁊ mõ creat p te. ⁊ hoc totũ saluatur p ꝓductionẽ creaturę in eẽ reali. Sic dico de eẽ uolito. Vñ si non esset aliud nisi istud. satis necessitaretur ad ponendũ ꝓductionez rei in eẽ uolito ppter mutatum ꝑdictoriozz. q nõ põt aliter saluari. ¶ Ad aliud dico. q non oz ad saluandum cõe dictuz ⁊ uez dicere aliud nisi h°. q postq̃ determinatio facta ẽ. eadem uolũtate stante antiqua euenet res. sz si non mutetur ꝓpositũ. tunc non eadem sz alia. ¶ Quantũ ad 2ᵐ principale. s. utz ꝑdestinat° possit damnari. ponũtur due cõclusiones ꝓsimiles prioribus. ¶ Prima ẽ. q in sensu ꝓpõnis non põt predestinat° dãnari. q2 oppositũ includit in sua rõe formali. sicut album in sensu ꝓpõnis non põt esse nigꝝ. q2 in tali sensu includit albedinez in prio mõ. ¶ Zᵃ ꝓclusio. q in sensu diuisiõis põt. q2 ꝓtingent predestinat. ergo põt ⁊ oppositum. Istud aũt declarat per signa illa enũata ⁊ declarata in primo articulo istius qõnis. ¶ Sed estne uera ꝑdictio in istis de futuro. ¶ Dico q sic. q2 ibi ẽ uera affirmacõ ⁊ negatio de eoõ. ¶ Quantũ ad 3ᵐ principale uidendũ est. utz ꝑscitus possit saluari. Dic oz ꝓclones ꝓsimiles introducere. ¶ Prima ẽ. q non in sensu ꝓpõnis ¶ Zᵃ. q sic in sensu diuisiõis. probatur ut supra. ¶ Dico ergo. q instans predestinatiõis ul' prescie semp manet ⁊ nõ transit in preteritum. q2 etiaz ꝓtingent prescit. uel ꝓordinat ad penam. ⁊ p ꝓns prescit ꝓtingent in 4° signo. q̃a solum ꝑditional'r. Vnde ẽ q de° sicẽ ab eẽno ꝑdestinauit ꝓtingenter. sic q potuit non predestinare. ⁊ simil'r ꝑscituit uel reprobauit ꝓtingent. sic q potuit non reprobare. Sic dico. q ⁊ nunc ⁊ in quocũqz signo totius temporis. eo q semp manet ordo signoꝝ enumeratoꝝ superi°. ¶ Ad rgumtum in oppositũ patet. q v̄ ẽ [illegible] sensu [illegible] [illegible] sensu compositionis

TRUD ꝑscientia ⁊ predestinatio sit idem in deo. q nõ. q̃a Aplus dicit ad Rom. Quos prescuit. hos ⁊ ꝑdestinauit.

¶ Cõtra augus. 15. de tri. q ds una ⁊ eterna ⁊ incõmutabili uisiõe ꝓplectitur oia. ¶ Circa istam qõnem ꝑmittũtur. 4. preambula. primũ est. q prescia dei accipitur dupl'r. Vno mõ. ꝓprie pro omi eius precognitione

quam habet de futuris ꝓtingentib⁹. ⁊ isto mõ electi sunt prescíti ad gloriã. Aliomõ stricte. pro cognitione quã hꝫ de sola dam/ natione reprobor. ⁊ isto⁹ distinguitur ꝓtra predestinationẽ. Et istomõ solum reprobi sunt prescíti. ¶ 2ᵐ preambulꝫ ẽ. ꝙ prede stinatio unomõ pōt accipi pro cognicõe glo rie elector. Aliomõ ꝑ preordinatione ⁊ p̃ destinatiõe diuie uoluntatis ad saluandꝫ electos. Et istomõ accipitur ꝓprie p̃destina no. qꝛ est quedam snia diffinitiua. Diffini/ re aut in ꝓtingentib⁹ ꝓtinet ad uoluntatem Vñ dicit Aplus ad Eph. p°. ꝙ ōs predestia uit nos ꝑm ꝓpositũ uoluntatis sue. ¶ 3ᵐ pambulum ẽ. ꝙ accipien⁹ sic ꝓprie predesti/ nationẽ. ipsa differt a prescia sicut act⁹ uo/ luntatis ab actu itellectus. qꝛ pscire est act⁹ intellect⁹. predestinare uero uolũtatis. ꝙ aut actus itellect⁹ ⁊ uoluntatis differat. fu it alias declaratũ. ¶ 4ᵐ preambulũ est. ꝙ accipiendo predestinationẽ ꝑ punisione qua ōs puidet saluãdos. ⁊ psciam ꝑ punisiõe qua ōs uidet damnãdos. uidetur ibi esse distin ctio. Et hoc ꝓbatur ꝑ illam uiam ꝑ quam ꝓbamus uolitionẽ ⁊ nolitionẽ distingui a liquo mõ in deo. qꝛ illi qui sunt p̃destinati. non sunt pscíti. sꝫ idem omino respectu eiusdẽ non pt̃ eẽ ⁊ ñ eẽ. ¶ Sꝫ qm̃ ō ista nia a multis illiteratis naturali tñ ingenio ⁊ rõne uigẽ tib⁹. theologi maxime infestantur. Idcirco ad occurrendũ eorꝫ dubitationib⁹ ꝑ ordinẽ interrogationꝫ suarꝫ est ꝓcedendꝫ. ¶ Et maxime occurrũt. 8. dubia. ¶ Primũ est. si ōs preuidit me moriturꝫ eẽ in peccato mor tali. ⁊ ꝑ ꝓns damnandũ. quare creauit aiaꝫ ¶ Et ꝓfirmant istud dubiũ. ꝙ nullus sapi ens artifex ꝓducit aliquẽ effectum quem p̃/ uidet. ꝙ non perueniet ad finem sibi debi/ tum. sꝫ finis debitus aie nostre ẽ felicitas. ergo ꝛc. ¶ Rñdeo huic qõni. ꝙ insipiẽtis est cãm querere. ubi non ẽ causa. ut si quis quereret. quare ōs est ōs. aut quare hō est aial rõnale. Nunc aut ut dicit angus. de ci. dei. ꝙ si cã diuine uolũtatis queratur. non inuenit. ¶ Et iō si queratur. quare hoc fecit ōs. Rñdetur. sic uoluit. et hic est status. qa diuina uolũtas est prima regula in omib⁹ ꝓtingenbus. ¶ Ista rñsio declaratur 4ᵐ.

Primo q̃dem in mechanicis. qꝛ licitum est figulo de eadem materia facere duo uasa. Unũ in ꝓtumeliam. s. ad reponendũ unmũ/ ducias. ⁊ aliud in honorem. s. ad pñtandum in mensa. ⁊ tñ irrõnabiliter queritur ab eo quare magis de hac parte materie fecit uas ꝓtumelie. cum ibi nulla possit rõ dari. quia non est. cum materia sit penit⁹ uniformis. ¶ Eodem⁹ hic frustra queritꝫ. quare ōs cre auit aiam illam in ꝓtumeliam. aliaꝫ aũt in honorem. Et istam rñsionem inuit Aplus ad Ro. ix. ¶ 2° declaratur in monasticis. Nam in actibus humanis sepe solet queri quare hoc fecisti. Rñdetur. qꝛ uolui. Et ite rum. quare uoluisti. Rñdetur. qꝛ apparuit mihi sic eẽ uolendũ. Quare aũt non statur in prima rñsione. Causa ẽ. qꝛ uolũtas nra non ẽ prima regula actuꝫ nostrorꝫ. sed ad hoc ꝙ sit recta. regulatur a recta rõne. Vo luntas aũt diuina prima regula ẽ circa ꝓti gentia. Et iō nulla ulterior est rõ querẽda. ¶ 3° in politicis. nam ab inferiori prelato ⁊ principe recurritur ad superiorꝫ. donec qa ueniat ad supremũ. ⁊ ibi est status. qꝛ q̃cq̃d ille decreuerit. ab eo appellare non licet. Sꝫ diuina uolũtas est summ⁹ princeps in ꝓtingentib⁹. ⁊ iōo illi qui querũt cãꝫ de di uina uolũtate. ⁊ recurrunt ad rõnem sũ ad priorꝫ. assimilantur illis q̃ in eccl'ia appellãt a summo pōtifice ad unuꝫ ep̃m uel ad ali/ quem aliũ prelatum inferiorẽ. quod uidet inconueniens. ¶ 4° in phicis. qꝛ cum queritꝫ quare ignis calefacit. non pōt dari cã alia nisi qꝛ hꝫ calorem. Et iterꝫ. quare calor ca/ lefacit. non datur. quia illa est cã p⁹ in igne Sic aũt est uoluntas diuina in omnib⁹ ꝓti/ gentibus. Et sic precluditur uia multis cu riosis inqsitionib⁹ ¶ 2ª interrogatio est. Quare fecit mihi ōs istam grãm ut me cre aret. puidens me damnandũ. Et iterꝫ. qua teneor sibi grãs agere de illo bñficio. quia expediuisset mihi ꝙ nunq̃ habuissꝫ illud. ¶ Dicunt aliqui. ꝙ damnati magis uolũt sic esse q̃ non eẽ. ⁊ iōo magna gratia fit eis. ꝙ non adnihilant. uel ꝙ fuerunt creati. ¶ Sꝫ ꝓra hoc arguo quadrupl'r. Primo. qa in euangelio ōr de iuda. Bonus fuit ei si natus non fuisset homo ille. ¶ 2°. qꝛ apo/

stol° dicit. Desiderabūt mori. ⁊ fugiet mors ab eis. ¶ 3°. q2 melⁿ est alicui admirabilari q̃ mortalit peccare. cum magis hoc iustus eligeret. ⁊ tñ damnati ꝓtinue sūt in pcto mortali. ¶ Item 4°. q2 infinitum malū est pena inferni. eo q̃ est pena infinite tñsgressionis. ⁊ tñ non fuisse nullū est malum. homines enim quos posset creare ds. nullam penā habent ex hoc q̃ non creati sunt. Et ꝓpter hoc dz q̃ bñficium creationis non tendit in detrimentum rei create. sz per accns uenit damnatio ipsa. sicut si rex daret alicui aliqd fortalicium. ⁊ a casu sequeret eⁿ precipicū. sed tñ ille rex pscirет illud pcipicium. nō eet ei regratiandū. ¶ Dico q̃ unicuiq3 melⁿ est bonū totius q̃ ꝓprium. et ideo uidemⁿ p experientiā q̃ manus se exponit pro capite. q2 destructio capitis eet destructio totⁿ. ⁊ non destructio manⁿ. ⁊ ideo cum dānatio istⁿ cadat in bonum uniuersi ⁊ decorem ⁊ ordinē. ideo bonum ē illum creari sb illa hitudine. sz forte ipse uellet oppositū. Ut tñ si talis eet bonⁿ. grās ageret deo. q2 ipse eet obiectum diuine iustitie. ¶ Tertia inrogatio ē quare deus pmittit in uniuerso tantū malum. q̃tum ē damnatio. cū benigni principes in suis regnis uitant omia mala que pñt. ¶ Dicitur q̃ ipsi uitant que pñt de potētia ordinata. non de absoluta. q2 oēm penam mortis quā infert possunt excludere. ⁊ ita ds potest ordinate uitare penā illam. ex quo peccatum mortale pcessit. ¶ Sz redit diffi. q̃ sz pnci pes ordinate non possint auferre pena post culpam. tñ si ipsi possent uitare culpas ipsi facerет. cum non imponent penā nisi ad uitandas culpas. sed omnē culpam uitare ñ possent. cum eas ignorет. ds autem uitare pōt. q2 oia nouit. ergo ꝛc. ¶ Dicitur q̃ sz ipse posset de potētia absoluta. non tñ de potētia ordinata. q2 peccatū in malis auget meritum in bonis ꝯm august. dum ipsos impugnant uitia. ⁊ magis meritū est bonis dum ipsi dimittūtur sibi ipsis. ⁊ p ꝯns maiorem gloriam ꝓsequuntur. sicut de uolūtate absoluta unus princeps posset quēlibet a latrocinio pseruare. si eum teneret ligatū. sz tñ hoc non facit. q2 decet q̃ dimittat eum libere. ¶ Quarta inrogatio. q2 si sum electⁿ. tūc dñs preuidet me saluandū. quare ergo ego me laborare in bono ope. cum finalit saluer q̃buscūq3 operib° preuis. ex quo ds ab eet/no hoc preuidit. ¶ Dicitur hic 4°. Unomō q̃ licet ds non posset alit facere. ita q̃ necessario saluaret. tñ ex quo ds illud gratis ab eno ordinauit. tantomagis dz conari ad ꝓplacendō sibi ex gtitudine. ¶ 2°. q2 ds non necessario se determinauit ad saluandum. nec necessario stari illa determinatione. q̃n possit uelle oppositū. si facias malum. ¶ Et si dicatur. si determinaret oppositū. ergo prⁿ non nouit. ¶ Dicit q̃ sz ds certitudinalit cognoscat me nunc eē. tñ in eōd nunc pōt facere q̃ non essem in sensu diuisionis. ⁊ tunc oppositum noscet. ¶ 3°. dz. q̃ scia dei de futuris cōtingentib° non ē ita determinata sicut ds necessarius. sed ē ꝓditionata sicut omnes ꝓmissiones ueteris testamēti ad Abraham ⁊ ad Dauid oēs fuerūt ꝓditionate. et ideo non stāte ꝓditione. non staret q̃ pcognouit cum illa ꝓditione. ⁊ p illam ꝓditionē ipse precognouit non necessario sed ꝓtingēter. ¶ 4°. dicit ad inrogationē istam. q̃ sicut ds pcognouit istⁿ saluationē. ita ⁊ oēs actus meritorios quib° saluabitur. ⁊ conatus q̃b° conabitur. ¶ Et si dicatur. Numq̃d ds necessitabit me ad istos conat°. ¶ Dicitur q̃ nō. sic nō necessitat ad actum pñtem. quem tñ certitudinaliter nouit. ¶ 5ª inrogatio est cū ds prenouit me damnandū si sum reprobus. ⁊ ita eueniet finalit. quare oportet me conari ad bonū. cum finaliter ꝯ me ꝓcludatur in cā. ¶ Dicitur hic 4°. Primo. q2 sz bō talis per talia opa non saluetur. tñ finalit diminuitur eⁿ pena. ¶ Ista ratio tñ nō ualz q2 sicut ds nouit damnationē siue penā futuram. sic nouit ⁊ gradū pene. ¶ 2°. dicit q̃ q2 bonum uirtutis ē ꝓpter se diligendum. q̃a a deo uolitū sine quacūq3 relatione ad q̃cūq3 penam uel gloriam ex naturali dictamine rōnis. et ideo q̃uis homo sciret se esse damnandū immutabilit. semp adhuc deberet conari ad bonum. ¶ 3°. dz. q2 ꝯm august. nouit deⁿ mutare sm̃am. si tu uelis mutare delictū. Ut tñ deus non ita sentētiauit immutabilit nec prescit. q̃n possit oppositū facere ⁊ faceret si tu delictū mutares. ¶ Et si dicas

ergo non precognouit ōs tunc me condam
nandū. q2 tūc saluabor. Dico q̄ imo. q2 ꝓdi
tionate. 4° ōr. q̄ lz de° p illo signo p q°
uoluntas ei° precedit determinationē suam.
possit oppositū ei° quod eueniet. q2 nihil ad
huc de futuro ꝓtigēti nouit pro illo signo.
tñ post instans ōtermiationis ut dicūt. nō
potest in oppositū. q2 se ōtermiate determina
uit. ⁊ tunc certitudinal'r nouit. 6ª inīro
rogatio. quare ab eēno magis ꝑdestinauit
istum q̄ me. cum ab eēno nil plus boni fe/
cisset q̄ ego. Dico q̄ predestinacōis nul/
la est cā. q2 gratis ōs ꝑdestinat. ⁊ non ex o/
perib°. Si enim ex operib° eēt. iam grā non
eēt grā. Sed quare istam grām non hñt
isti sic illi. Dicitur q̄ nō est alia rō nisi q2
sibi placuit. sicut declaratur. prio in mecha
nicis. ubi artifex ō duob° lapidib° penit° cō
formib°. unum assumit ad altare. alium po/
nit in uia. 2° in yconomicis. ubi pīfamili
as ō duob° filius simul natus. total'r ꝓsimi
lib°. unum assumit ad hereditatē. ⁊ alium re/
digit in seruitutem. 3° in politicis. ubi rex
de duob° sibi equaliter pñtatis. unum assu/
mit ad suum placitū. alium dimittēdo. in q°
nullam iniuriam sibi facit. 4° in theolo
gicis. ubi dicit. Jacob elegit. Esau aūt dimi
sit ōs anteq̄ ꝗcquid boni uel mali fecisset.
sicut dic Apl'us. Sz nunqd est hic accep/
tio pson̄ apud ōm. Dicit q̄ non. q2 nul
la merita p̄cesserunt. Si enim equalit̄ meru
issent. ⁊ unus remuneraret̄ ⁊ non ali°. tunc
hñ esset pson̄ acceptio. nunc autem q2 ex
merito nulli tenetur. unū pōt sibi determina
re alio omisso. sic pz ē in Jacob ⁊ Esau. ⁊ i
multis aliis exemplis datis. sine tñ alicui°
iniuria. 7ª inīrogatio ē. quare ōs preor
dinauit istum ad damnationē ꝑpetuam. cū
tñ nihil mali fecisset. ⁊ non soluz nō elegit.
Dicitur q̄ lz ꝑdestinacōis nulla sit cā. tñ
reprobatōis aliqua cā est. quod declarabit
in sequēti qōe. 8ª inīrogatio ē. quare ōs
ab eterno me ut te p̄scitum. non posset nūc
ꝑdestiare. aut ecōuerso. cū uolūtati ei° cūcta
sbiaceāt. sic ab eēno ita ⁊ nūc. Dicit q̄ cū
idem instās eēnitatis sit pñs ⁊ semp fuit. si
cut ab eēno ōs potuit non ꝑdestinare quez
ꝑdestinauit ⁊ ecōuerso ita ⁊ nūc. q2 act° di/
uine uolūtatis ꝓ se non tñsit in preteritū.
Sz instatur 4ª. prio q2 si nūc predestinā
retur. tūc ab eēno nō fuisset ad gloriā pre
titudinal'r preuisus. 2° q2 ꝑdestin. p̄ty ab
eterno q̄ nunc ꝑdestinaretur non fuisz uere
re preuisus uel p̄scitus. 3° q2 ōs preuid°
ab eēno quod nūc non facit. ⁊ sic ab eterno
oppositū ei° preordinasset. qō nunc ordina
uit. 4° q2 tunc ōs transiret de ꝗdictorio
in ꝗdictorium. nulla facta mutatiōe in aliq°
quo extremorū. Ad p^m dico. q̄ nunc nō
ꝑdestinaret. si ab eēno fuisset predestinat.
q2 instans eēnitatis non tñsit in preteritū
Per idem ad 2^m. Ad 3^m dico. q̄ nō ordi
nassz. tūc ab eēno oppositū. eo q̄ nihil ē ibi p
teritum. ⁊ simul in eodez istanti pñti oppo
sita eē non pñt. Per iō ad 4^m dico. q̄ non
eēnt ei ꝗdictorie opposita successiue. Sed q̄
est predestinat° p prio signo uolūtatis di/
uine. non pōt predestinari añ illud signum.
Illa enim signa non successiua aut in pteritū
tñseuntia. lz pmanētia sunt. sic dictum ē de
signis origis ⁊ nature. distinctōe 13ª. ⁊ 14ª.
Ad argumentū pz. q̄ accipit ꝑdestinacō
nem p actu uoluntatis ꝛc. stat cum eodem distinct

Tertia

TRUD. sit aliqua cā prede/
stinationis. q̄ sic. in Apoc ōr.
Ideo regnant cū deo. ⁊ agnus
dei cum illis. Iō est illatio esse/
ctus cum cā. Cōtra. Aug° in li° retracta
tionū. Dic sunt duo principal'r inquiren
da. Primū de quesito. s. de cā predestinacō/
nis. 2^m ē de cā reprobationis. Quantū
ad primū intelligendō. q̄ aliqñ uidetur fuis
se augus. illi° opionis q̄ sic. q2 dicebat fidez
esse cām ꝑdestinationis. Sed ꝓtra sunt
alia sancti. Et istud ꝓfirmatur quadrupli
ci rōne. Primo ꝓfirmat rōne Pauli. nihil
qō datur ex meritis ē mere grā. sed ꝑdestina
tio ad uitam eternā est mere ex grā. ergo p
destinatio non est ex meritis. ⁊ per ꝓns nō
hz cām. Et 2° q2 Paul° dicit. q̄ anteq̄ quic
quid boni uel mali egissent. elegit Jacob ⁊
non Esau. 3°. act° summe liberalis ñ hz
cām. sed predestinatio ē huius mōi. ergo ꝛc.
4°. q2 si hzet cām. tunc ōs non posset nō
ꝑdestinare sine iniustitia. Sed ꝓtra illō

1. Pecti ordiata — gloria, gra, deo, natura

1. Pecti ordiata — mato, culpa, demerita, reprobatio

instatur quadrupl'r. Primo. qz ꝑm Anselm. sicut oīs uoluntas bz quid ata bz cur. ergo ꝛc. ¶ 2°. qz uolūtas que dat aliq̄d sine rōe est irrōnalis. ¶ 3°. qz tunc uideretur ōs accepto2 ꝑsonaꝝ. ¶ 4°. qz istos qui sūt pares uoluntas recta oēs acceptat ut pares equaliter. sed in predestinando oēs offerūtur ut pares. in illo signo enim offerūtur in puris naturalib⁹ in q̄bus sunt pares. ergo ꝛc.

¶ Ad primū dico. illud cur si feratur ad obiectum. falsum ē. si ad potentiā. dico q̄ habz cur. s. ad ꝓplacentiam. quare sic fecit. qz sibi placuit. ¶ Ad 2ᵐ dico. q̄ illud est uerꝝ ubi uoluntas regulatur a rōne. sed uolūtas diuina in pringētib⁹ est prima regula oīno. ⁊ a nullo regulatur. ¶ Ad 3ᵐ dico. q̄ accepcō ꝑsonaꝝ est. qñ pro miori merito datur maius premium. ita q̄ meritū aliquod p̄supponit. hic autē nullum p̄supponitur. ¶ Ad 4ᵐ dico. q̄ uerꝝ est ꝑm se ⁊ ad finem naturalem. s. nō oz q̄ ad finem supnaturalē equebonos equaliter acceptet. qz mere liberal'r acceptat. ⁊ ofert talem finem liberalē isti ⁊ non illi. ¶ Quantū ad 2ᵐ principale uidendū est. utꝝ reprobatiōis sit cā aliqua. Et q̄tum ad hoc dicit doc. nē q̄ sic. Licet enim p̄ destinatio nullam cām habeat. tñ reprobatio habet. ¶ Hoc autem pbatur quadruplici pbabilitate. Primo. qz ōs pnitior est ad miserendum q̄ ad puniendū. Pōt ergo misereri sine cā. s. non punire. ¶ Confirmat. qz ad quartā generationē uadit in puniendo iniquitatē patrꝝ. in milia aūt miliū uadit in miserēdo. ¶ 2°. qz nullus iust⁹ aliquē sine rōne ꝓdemnat. Reprobatio autem est quedam ꝓdemnatio. ¶ 3°. qz ōs est pn⁹ ad miserendū respectu illoꝝ q̄ peccauerunt multo fortiⁿ respectu illoꝝ qui non peccauerūt. ¶ 4°. qz pena seq̄tur culpam. ubi ergo nulla culpa preuendet. nulla debet impoini pena. ¶ Cōfirmatur. qz ꝑm august. de⁹ non ē pri⁹ ultor q̄ homo sit pcātor. Ideo dicō sicut dicit doc. noster q̄ pri⁹ ōs uidet de merita q̄ reprobus. ls prius non uideat merita q̄ eligat. Hoc aūt declaratur dupl'r. primo. ōs sicut ⁊ omne agens ⁊ opans debite prius diligit finem q̄ ea que sunt ad finem. ⁊ inf ea que sunt ad finē. pri⁹ diligit p pinquiora fini q̄ alia. Luz ergo gloria sit finis. prius uult gloriā petro. deinde grām qz ē imediata ipi glie. ōide fidē. deide miam. deinde alia que ordinātur ad finem. Luz ḡ merita grām presupponāt. ⁊ gloria pri⁹ diligatur q̄ grā. seq̄tur q̄ merita nō pcedunt p̄destinationē u el ordinationē ad gloriā.

¶ Quia aūt reprobatio multum ⁊ maxie distat a fine preordinato ad gloriam. ergo ordinate opans. prius accipit ea que nō tm distant a fine. ut si primū preordinatur isti sit debite eē. 2ᵐ sit culpa. 3ᵐ ōmerita. ⁊ 4ᵐ ipsa reprabatio. ¶ Ista aūt se hnt per ordinem. ꝑm maiorē ⁊ minorem distantiā a fine.

¶ 2° intelligendū. declaratur exponendo illa signa que sunt necessaria ad itelligendō pcessum reprobatiōis ⁊ predestinatiōis. Sunt ergo. 4. signa. Est ergo primū in q⁹ Judas ⁊ petrus offerūtur uolūtati diuine ut neutri. ⁊ tūc uoluntas diuina preordinauit petrꝝ ad gloriam. nullum aūt actum positiuum hēt circa iudam. ꝑm august. ¶ 2ᵐ signū est in quo preordinat petrꝝ ad grām. ⁊ tunc circa iudam adhuc nullū actum positiuum hēt. ¶ 3ᵐ signū est. in quo relinquuntur sibi ipsis. ⁊ uterqz cadit in peccatum. ¶ 4ᵐ signum in quo petrus resurgit. qz non pōt pmanere. quia predestinat⁹ intelligitur ex primo signo. Judas aūt nō resurgit. eo q̄ non hēt releuantē in deo. iō reprobatur.

¶ Sed hic occurrit diffi. quia ōs uidet esse cā reprobacōis. qa qñ primo offerūt. ita est aptus iudas sicut petrus ut predestinaretur Hunc aūt predestinat. illum aūt non. ⁊ sic pri⁹ uidetur ultor q̄ ille peccator. ¶ Dico q̄ tūc punitio uidetur. qñ nullo demerito iteruenīte. non datur alicui finis ad quem ipse est actus ꝑm ordinē nature. sed si non datur finis supnaturalis ⁊ excedēs facultatem ei⁹. tunc non ōz punitio. ¶ 2ᵃ diffi. cul. ē qz ōs uidet illō malum culpe. ⁊ tñ nō prohibet. cum tñ posset impedire. ⁊ sic uidetur ꝓsentire. ¶ Dico q̄ si ōs eēt oblitus ad prohibendū. uerꝝ eēt. sed adhuc ōs non oblitus uiscitur. ¶ 3ᵃ diffi. utrum ōs punit ꝓpter peccatum ꝓmissionis. Et si hoc. quare cāt illum actum. Si aūt ꝓpter peccatū omissionis. qual'r illud peccatū sit. ¶ Dicit Scot⁹

Iuda — 1m Radicat. principalis cau. finalis
— 2m Radicat. m. principalis cau. exemplaris

q licet ad actum ꝑmissionis ds ꝯcurrat q̃tum ad sbstractū peccati. non tñ q̃tuꝫ ad d̃formitatem peccati. Ad peccatū aūt omissionis ꝯcurrit p aliquē aliū actū positiuū. bo alias declarabitur. ¶ Quarta difficultas est. q pena damni ē pena maxima. si ergo ī primo signo preordinat petꝯ. ⁊ non iudā. tunc uidetur penā damni preordinare iude saltim sine cā. Qꝯ illa negatiōe actꝰ circa iudam in primo signo priuat iudas uisiōe diuina. Dicitur q pena damni uel carētie uisionis. non uidetur esse pena simplicē. quia si ds homies creasset in puris naturalibus. ⁊ non dedisset eis uisionē. nulla pena eis fuisset. q̃a hoc non est debitum sibi. secus est de pena sensus. ¶ Ad argumentum patet. ad q sed dō nā conpeancalis ideo

Distinctio. 42a.

QIRCA distinctiones quadragesimamsecdam. Quero primo Utꝯ q̃dditates rerum creabilium in potentia obiectiua hñt esse eēntie. q non. qꝛ Io. p°. Omnia p ipm facta sunt. sed illa nō sunt facta. eo q sunt necessaria. ergo ꝛc. Cōtra. Apoc. 4°. ppter uoluntatē tuam oia que erant creata sunt. nō erant aūt nisi in eē essentie. ergo ꝛc. ¶ Circa istam q̃em primo insistendū est circa termios. 2° circa quesitum. Sunt aūt quattuor ēmi in q̃one. s. q̃dditas rei creabilis. eēntia. potentia obiectiua. ¶ Quantū ad primū. quid itelligitur noie quidditatis. sepe supius dictū est. q per q̃dditates non itelligūtur nisi rōnes formales q̃dditatiue rerꝯ in se. Creabilia aūt sunt que sūt apta nata a deo creari. Potentia aūt obiectiua ē illa in qua esse ꝓntelligunt res anteq̃ creentur. ¶ Ds diffi. est de alio ēmino. s. de esse eēntie. Et q̃tuꝫ ad hoc pono quattuor ꝛclones. Prima est. q esse eēntie non ē aliud a q̃dditate. q̃a esse eēntie est illud de quo ds diffinitio. q̃a diffinitio indicat eē. non aūt nisi q̃dditatiue. ¶ 2a est. q illud eē quod ponitur i omni ꝓpōne de necessario. est eē eēntie. qꝛ in omnibus talibus ē unꝰ terminꝰ alteri eēntialis. uel qꝛ de eēntia. uel qꝛ ꝓns eēntiam. in 2°. uel aliquo alio reducibili ad illa. Et racōnꝰ est. qꝛ ueritas omniū talium ꝓpōnum manet existētia actuali circūscripta. ¶ 3a ē. q illud eē quod ponitur in ꝓpōnibꝰ ꝓtingentibus est eē exñtie. qꝛ ille non uerificātur nisi eoꝯ ueritas existat actualr in rerū natura. ⁊ talia non sunt eēntialia. ¶ 4a est q eē ꝓpōnis quod ē in ꝓpōnibꝰ ⁊ in terminis eoꝯ. non ē aliud ab eē eēntie uel exñtie. illō tñ eē quo homo ē albꝰ uel ē aial. ds esse exānimā. aliq̃n extra aiam homo non eēt albꝰ nec eēt aimal. Ptꝫ ergo ex istis q̃d est eē eēntie. Istis ꝑmissis q̃tuꝫ ad primū. ististendū est q̃tum ad 2m. Et q̃tum ad bo est prio insistendum circa ptem affirmatiuā. 2° circa ptem negatiuā. Quantū ad primā ptem introducūtur. ī2. fundamenta ꝓbantia q sic. Primum radicat in cālitate causе naturalis sic. Omis cālitas necessario ds effectū aliquē. sed cālitas cause finalis ē rerū dum sunt in potētia obiectiua. ergo ipsa que sunt effectꝰ hñt aliquod eē. non nisi essentie. ergo ꝛc. Maior ē manifesta. qꝛ non pōt intellectus capere q aliqua cā causet aliquem effectū nisi effectꝰ habeat aliq̃ō esse. qꝛ cāre nihil aliud est nisi dare eē. sicut cāri nihil aliud est nisi recipere eē. Ds ꝓbo minorem sic. q̃cunq̃ aliqua hñt ordinē eēntialem in actu. hñt ordinē etiam in potētia. Hanc probo. nam ordo essentialis ꝓseqtur res formales que abstrahunt ab eē in actu ⁊ eē in potētia. ⁊ utrūq̃ istoꝯ eis accidit. q̃ ordo eēntialis ē rerꝯ in potētia. non tñ uariatur ordo eēntialis per aliquid ꝓtingens cuiusmōi est existere. sed cālitas cause finalis ꝓsistit in ordine eēntiali rerꝯ ad ōm. ergo cālitas cause finalis erit in potētia. ⁊ per ꝓns talia hābunt aliquod eē. 2m fundamentum radicatur ī cālite cause exēplaris sic. eē exemplar uel cā exemplaris in actu. necessario ds exēplatū. hoc ēmi ps ex natura relacōnis. ⁊ etiam cālitatis que necessario ēmum requirūt. s. ds ē exemplar. ⁊ cā exemplaris oim ab eēno anteq̃ res eēnt i actu. ergo habentiē exemplaria. non nisi ꝑm se eē essentie. ergo ꝛc. Minor ps. nam si ab eēno ds

Fundam. 3m Radicat. m cāli. ce. cē essēt
4m Radicat. p nīā obīne. opām
5m Radicat. m pducīōne obīne

Fundam. 6m Radicat. m nīā ōtīns
7m Radicat. m nīā ōtīns
8m Radicat. m nīā distīns
9m Radicat. m nīā demostrāns

non fuisset exemplar omniū. deus non in/
tellexisset omia. ¶ 3.m fundamentū radica
tur in cālitate cause efficiētis. non inq̄tum
producens. sed in rōne sue productiōis. Et
hoc sic. Omne pductiuū est alicui⁹ rei pdu
cibilis productiuū. hec est de se nota. sz deus
ab eēno fuit pductiuus. ergo ab eēno fuit
aliqō producibile. illud non fuit de⁰. ergo
creatura. non aūt in eē exitie. qz anteq̄ eēt
ōs erat pductiu⁹. ⁊ ipsa erit producibilis.
¶ Dicit unus doc. q̄ ab eēno fuit aliqō p/
ducibile. sz hoc est tm denoiatione extrinse/
ca. qz scilz creatura ē creata. ¶ Sz ō. sic ōs
est creator siue extrinseca denominatione.
siue alio mō. ⁊ non ē creator sui sz alteri⁹.
ita ab eterno fuit creatiu⁹. non sui. ergo ali
cuius creabilis ab eēno. sed creabile necessa
rio hz aliquod eē. non nisi esse eēntie. ergo
ꝛc. ¶ 4.m fundamentū radicatur in natu/
ra obiectiue opationis sic. nulla potētia ob
iectiua potest eē alicui⁹. siue ut obiecti pma
ri siue ut scōarii. q̄n necessario illud sit ter
min⁹ opationis illi⁹ potētie. Deus autē ab
eēno itellexit creaturas ut obiecta scōaria.
ergo creatura fuit ēnun⁹ intellectionis. sed ē
ergo habuit ab eēno esse essentie. alias essz
intellectio sine termino. ¶ Si dicatur
non nisi ēm aliquod ēē. ⁊ illud est eē eēntie
q̄ nō oz q̄ hēat aliquod eē ad hoc q̄ sit ēmi
nus intellectiōis diuie. sicut obiectuz scōa/
rium ē termin⁹. ¶ Cōtra. aut intelligit ali
qd. aut nihil. Si aliqd. ergo creatura itelle
cta est aliquid. Si nihil. ergo nō intelligit
creatura. qz nihil itelligere ē non intellige/
re. ¶ 5.m fundamentū radicatur in pductō
ne obiectiua sic. Omne pducēs aliqō i qua
licūq̄ eē. necessario hz productū. qz ponere
producens sine pducto nihil estiponere. sz
ōs ab eēno producit res in eē cognito ⁊ uo
lito. ¶ Dices. hoc ē eē respectiuuz ⁊ eē rōnis.
¶ Ex hoc seqtur intentū. q̄ omne eē respec/
tiuū necessario p̄suppōnit aliquod eē prius
eo. sed ab eēno res acceperūt eē respectiuuz
p te. ergo ab eēno p̄suppōnūt aliquod eē.
non aūt nisi absolutū. quod est eē eēntie. er/
go ꝛc. ¶ Confirmat. qz eē uolituz ⁊ eē in/
tellectum non p̄nt eē illud eē precise qō hnt
res. qz eē intellectū uel uolitum principaliē

non dicit nisi eē rōnis ⁊ eē respectiuuz. sz eē
respectiuum p̄suppōnit aliud. non nisi eē es
sentie. ergo ꝛc. ¶ 6.m fundamentū radicat
in natura relationis sic. ōtinēs inq̄tum cō
tinens est alicui⁹ ōtinēs. sz ōs ōtinet ē ali/
quid. non seipm. ergo creat. Maior p
ex natura relationis. Minor est nō. qz ōs
ōtinet alia eminēter ⁊ uirtualr. Sz q̄ illud
quod ōtinetur non sit ōs. pz ex mō ōtinētie.
scilz uirtualr. qz illud qō ōtinet aliud uir/
tualr. pōt illud deducere ad eē. deus seipm
non potest deducere ad esse. ergo non con/
tinet seipm uirtualr. Similr ōs ōtinet emi
nēter ⁊ non seipm. qz omne ōtinēs eminen
ter in pfectione excedit ōtentum. qz ōtinet
eminētius in illo q̄ in se. sz nihil ōm in pfe
ctione excedit. ergo nec ōtinet eminent.
¶ 7.m fundamentū radicatur in natura diuisi
onis sic. q̄ncunqz aliqō diuisum diuiditur
p duo diuidentia. illud ineitur eiusdez rōis
in utroqz ubicūz inuenitur. sz ens qō diui
ditur in ens in actu ⁊ potētia tanq̄ diuisuz
eiusdem rōnis. inuenitur in utroqz. sed in
ente in actu inueitur ens non fabricatū ab
anima. ergo i ente in potētia inueitur ens
non fabricatum ab aia. cum ens fabricatū
ab aia ⁊ ens nō fabricatum ab aia nō sunt
eiusdem rōnis. ut pz in prohemio. ¶ Con
firmatur ista rō per formā silogisticā. sup/
pono q̄ ens dr uniuoce ō ente in potentia ⁊
ente i actu. Tūc sic. Ens istud qō dicitur ō
utroqz. aut est fabricatū ab aia. aut nō. Si
nō. habetur ppositū. q̄ ens i potentia ē ens
fabricatū ab aima. quod ē falsuz. ¶ 8.m fū
damentū radicatur i natura diffinitiōis sic.
quecūz hnt eandē diffinitiōem. hnt idem eē
eēntie. Ista ō se pz. cum diffinitio idicet so/
lum eē eēntie. sz ens in potētia ⁊ ens i actu
hnt oinoeandē diffinitionē. ergo hnt idem
eē eēntie. ⁊ sic res in potētia obiectiua.
Cō
firmatur. qz quecūz distinguūtur p̄cise per
posteriora. q̄uenūt in prioribus. Hec ō se est
manifesta. qz da oppositum. s. q̄ nō q̄ueiant
i primo sz distinguūtur. tūc nō distinguunt
p̄cise p posteriora. sed ens i actu ⁊ ens i po/
tētia distinguūtur p̄cise p posteriora diffini
tiōe ⁊ eē eēntie. ergo i istis q̄uenūt. ergo ha
bēt idem eē eēntie. ¶ 9.m fundamētum ra/

Sed q̄ ens p̄ncipaliē ē ens fabricatū ab aia

q̄ ma̅ ma̅ eē ratīnis p̄ p̄logē. q̄ ⁊ ratīnis

dicatur in natura ōmonstracōis sic. impossibile est q̃ aliquid demōstretur de aliq° ppē q̃d. nisi illud de quo demōstratur hēat simpliciter eē ēntie. sed de entib° in potētia fuerunt uere demonstracōes ppter quid. ergo ipsa hnt eē ēntie. Mio2 ē de se nota. Ma io2 declaratur. q2 ōmonstratio ppter quid pſupponit q̃d. uel ſbiecti uel passionis. De hoc non curo. sed illud quod h3 q̃d. necessario hēt esse ēntie. Mino2 apparet. quare euidenť ꝓtentū. ¶ Decimū fundamentū radicatur in uia diuisiōis ꝛ ꝓpōnis sic. Accipio istam ppōnem. Homo ē aīal. uel ista fuit uera ab eterno. uel non. Si non. ergo est ꝓtingens. q2 q̃cquid incipit eē ex tempe est ꝓtingens. q2 in materia ꝓtingenti erit. Si sic. cum ueritas ppōnis pſupponat simplicē entitatem termio2. ergo ꝛc. ¶ Si dicatur q̃ est necessaria. supposita tñ entitate ēmino rū. Istud nihil ualet. q2 illud ē simplicitē cōtingens q̃ non ē uer. necessario. nisi supposito ꝓtingēti. sed p te ista non ē uera necessario nisi suppoita entitate ēmio2 que p te est ꝓtingens. ergo ipsa ē simplr ꝓtingens quod semp uidetur satis incōuenien. Arguo ergo sic. omis hitudo pſupponit extrema illi° hitudinis. s3 hitudo illa est eterna. ergo presupponit ab eterno hoiem ꝛ aīal in aliquo eē. qui sunt extrēa hitudinis. ¶ Aliq̃ dicunt. q̃ ista non ualēt. q2 non seq̃tur. Hō est aīal. ergo homo ē. cuius tñ oppositū uidentur pbare iste rōnes. ¶ Sz istud nihil ē. q2 aut itelligis de eē existēre. ꝛ tunc uer. dicis. nec de hoc ē dubium. Si aūt intelligis de quocūq3 alio eē. ostēdo euidēter q̃ hoc est impossibile. accipiendo unifo2mitē eē. Et b° sic. Posito toto integrali. ponitur quelibet eius pars necessario. s3 ista ppō Homo est aīal. est quoddā integratum ex hoie ꝛ eē et aīali. ergo ea posita ab eēno tanq̃ quodam toto. necessario homo. eē. ꝛ aīal aliqualiter ponunt. non potes dare ita puuz eē quin illud sufficiat. ¶ p Arguo sic. ista ē uera ab eterno homo ē aīal. tunc accipio illud est. aut ibi accipitur p esse ēntie. aut p2o eē existētie. cum non sit dare aliq̃ aliud eē. Non p2o eē ēntie certum ē. Si aūt p2o eē esse. tunc hētur ppositū p argumentū factum. Posita multitudine aliquo2. ponitur q̃libet illius multitudinis. s3 homo. eē. ꝛ animal. tria ista ponūtur. ergo esse ēntie.

¶ Undecimū fundamentū radicatur in natura pductionis realis ꝛ actualis sic. Omnis natura fundans aliquā relationē necessario ēm aliquod eē. precedit eē ipsi° relacōis. cum ipsa sit p2io2. ergo ēm aliquod eē. sed non ēm eē ēntie. q2 p quocūq3 signo itelligitur creatura hīe eē existere. intelligitur hīe pductionē. ita q̃ simul existit ꝛ ē pducta. ergo ēm illud eē non pcedit. Relinq̃tur ergo q̃ pcedit ēm eē ēntie. ¶ Duodecimū fundamentū radicatur ī natura accētis sic. q̃cunq3 aliqua ꝓpetunt alicui p accēs. illi non repugnat eē sine quocūq3 illo2 que cōuenunt sibi p accēs. s3 oia que ptinent ad actualitatē ꝛ exētiam creature. ꝓpetūt sibi ꝓtingenter ꝛ p accēs. Et data q̃ negaret p accēs. non tñ potest negari q̃n ꝓtingenter. cum omia sibi queniant ex tempore. ergo ñ uidetur q̃ repugnet q̃dditati sine illis esse suo mō. Cōfirmatur. q2 q̃dditas ē p2io2 sua exētia. non ēm eē existere. q2 utsic non est p2io2. sicē homo inq̃tuz alb° nō est p2io2 albedine. ergo ēm aliquod eē. Des mihi q̃ cūq3 tu uis. sufficit. q2 illud nō hēt ex tempore. Iō dico. q̃ creatura ī potētia obiectiua h3 eē ēntie. ¶ Confirmatur aūt istud sic. Nam homo in potētia obiectiua ꝛ chimera aut sūt equalr impossibilia. aut non. si sic. tūc sicut repugnat uni pduci. ita ꝛ alteri. si non. ergo aliq̃d plus homo h3 quod nō h3 chimera. a chimera aūt non negatur nisi eē ēntie. ergo homo hēbit uer. eē ēntie ī potētia obiectiua. ¶ Si dicas ñ. iō enim chimera non pōt p2oduci. q2 in sua q̃dditate icludit impossibilia. s. ōdictionem. homo autem non. ¶ Ex hoc hētur intētum. q2 homo ī sua rōne diffinitiua fabricata ab aīa. non includit ōdictionem. hoc ē esse ēntie. ¶ Nunc ergo insistendū est circa partē negatiuam. Aliq̃ enim non potētes itelligere ꝛclonem affirmatiuā precedentē. dicūt negatiuam. ꝛ eā cōfirmāt per duodecim alia fundamēta.

¶ Primū fundamētum radicatur in natura caliditatis. ꝛ impossibile ē ponē aliquid in aliquo eē quod nō sit creatum a deo. cuius ōs

2ª pars nē

sit causa omnis entitatis. sed posito q̃ creature ī potētia obiectiua hēant aliquod esse. hoc nō ponitur. ergo ꝛc. Maior ē nota. Minorem pbo. cuiuscūq̃ entitatis ōs est cā mere ꝓtingēs. sed q̃cquid inest creature, in est illi. uel in potētia obiectiua inest sibi necessario. sed creatura in potētia obiectiua ē ꝓducibilis. ergo ꝛc. 2.m fūdamētum radicatur ī natura ꝓseruatiōis sic. omne ens aliud a deo depēdet a ōo. sed creatura ī illo eē nō depēdet a ōo. Probo. q̃ dependētia siue ꝓseruatio passiua p̄suppōit esse, eē autē illud ~~esse~~ ꝓcedit. g̃ ꝛc. 3.m fūdamentū radicat ī natura creatiōis sic. creatio ex sui natura habet q̃ nihil p̄suppōat. q̃ ē ꝓductio ō nihilo. sed hoc posito tota entitas q̃ddita/tiua creature p̄suppōitur. q̃ illud eē eēntie. g̃ non creabitur. 4.m fundamētum radicatur ī natura adnihilatiōis sic. Nullus a/gēs pōt adnihilare a. qō nō potest ita deducere ad nihil q̃n aliquid ei' mānat. sz deus non pōt ita hominē adnihilare q̃n maneat p̄ fm illud eē eēntie. ergo ꝛc. 5.m fundamētum radicatur in natura eēnitatis sic. ꝗ fi/dem impossibile ē ponere plura eēna. sed ꝗ potētiam istam plura eēna ponūtur. q̃ tot quot sunt ~~eis~~ uel q̃dditates. tot erunt eterna. ergo ꝛc. 6.m fundamentū radicatur ī natura necessitatatis sic. q̃ fides nō ponit nisi unus necesse eē uel necessariū. sed quelibet ista q̃dditatus ē necessaria. cum ipossibile sit aliē se hāe respectu q̃dditatis. ergo plura necessaria. 7.m fundamentū radi/catur in natura exñtie sic. q̃ si ponas existē essentias ab eēno q̃ sunt in potētia obiectiua ꝗ uere eē eēntie. eodem'tu hēs dicere ō exñtia Nam ipsa eōs modō in potētia ~~est~~ obiectiua sic eēntia cum nunc hēat ab aliquo ī prius non. 8.m fundamentū radicatur in natura actualitatis sic. Omne qō est ī actu nūc ab alio. ī prius nō. necessario pri' fuit in potētia. sz actualitas ē nunc ī actu. ī pri' nō fuit. ergo necessario fuit in potentia. 9.m fundamentū radicatur ī natura realitatis sic. Nam certum ē q̃ ipsa realitas ita nunc exstit sicut eēntia. non possz aūt esse cū prius non eēt. nisi pri' fuisset in potētia ad essendū. ergo ꝛc. Decimū fundamentū radicatur in natura ꝓductōis sic. nam certuz est q̃ ꝓductio quedā quidditas ē. ī nō solū modus q̃dditatis. ī nunc ē. ī pri' non fuit. ergo necessario anteq̃ eēt. fuit necessario in potētia. Undecimū fundamentū radicatur in natura ꝓtingētie sic. nam ꝓtingēs nihil est nisi hēat in se ꝓtingētiam. ergo ꝓtingentia de nouo arguit ꝓtingens de nouo. Cōstat aūt q̃ omia illa creata sunt noua cōtingētia. ergo ꝛc. Duodecimū fundamētum radicatur in natura ꝓtingētie mot' sic Nam ubicūq̃z est aliq̃d qō est uere mobile. ī aliquid uere motiuuz. potest eē uere motus. sz quidditates in potētia obiectiua sūt uere mobiles. alie aūt sunt uere motiue. q̃a ille sunt passiones. ergo ꝛc. Dicūt ergo isti. q̃ tales q̃dditates siue eēntie non sunt ponēde. ꝓpter ista ī multa alia. Quod cōfirmāt. q̃ positio plōnis de mūdo sensibili ī mundo itelligibili non ē ponenda. Ista aūt est uel illa. uel oino simil'. ergo ꝛc.

Sz mihi uidetur. q̃ prima pars sit ꝓbabilior. Et iō apparet mihi q̃ necessario sit ponendū. q̃ creature aliquo mō hēant eē essentie in potētia obiectiua. Non itelligo autē p eē eēntie aliquā entitatē realez uel exñtez. sz p̄cise ipsam rōnem q̃dditatiuā ut abstrahit ab exñtia ī realitate. ī omibus que sibi ꝓueniunt p accñs. ī ꝓcernit que insunt sibi p se primo mō uel 2°. Signuz aūt huius mōi est in ꝓplexiōib' ō ꝓtingēti ī necessario Nam nulla ꝓplexio ꝓtingēs est uera de q̃dditate uel de quocūq̃z alio in potētia obiectiua. q̃ omia p̄dicata ꝓtingētia sequūtur p' ꝓtingens. qō est eē non est in potētia obiectiua hz esse. hinc ē q̃ nullum aliud est ī potentia obiectiua. ī p ꝓns nec ꝓpō ꝓtingens pōt uerificari. sed ꝓpōnes necessarie uerificant in potentia obiectiua uere. Ista enim ē uera in potētia obiectiua homo ē aīal sicut in actu. ī ista celuz ē mobile. Et rō est. quia eadem diffinitio ē entis in potētia. ī p ꝓns ꝓpōnes uere de p̄dicatis primi ī scōi mōi.

Ad rōnes in oppositū dico. Ad primā q̃n dicitur. q̃ omne qō hz aliquā entitatem a deo ē creatum. ꝓceditur. sz non ozz q̃ p q°/cūq̃z signo sit creatū. q̃ esse creatū dicit eē respectiuū. ī per ꝓns p̄supponit eē absolutū

Illud aũt esse absolutum in illo prior i q° pcedit nõ ẽ creatus. Nam q̃dditas in sua ultima pcisione. nec ẽ creata nec nõ creata. in q̃dditate enim nullꝰ includitur alliquis respectus. Ad 2.m õ depẽtia eodem°. processo enim q̃ oĩs entitas depẽdeat a deo. hoc ẽ verum. sz non pro quocũqz signo. Prior ergo est illud qõ dependet q̃ dependẽtia. ⁊ sic nõ depẽdet. Ad 3.m õ creatiõe dico. q̃ creatio ita ẽ de nihilo. q̃ nihil exñs presupponit. sz qñ ibi psupponat q̃dditatem ꝑm aliquẽ ordinem ꝯdictio ẽ. Uñ oportet q̃ suus fundamentũ presupponat. cum sit relatio. Ad 4.m de adnihilatiõe ꝯ. q̃ ad nihil ꝯducitur. hoc ẽ ad non exñs. Nihil enim dupl'r accipitur. Uel p non exñte. uel pro includẽte in cõpossibilitatẽ ad eẽndum. Et ꝯ hoc iste duo rõnes reducũtur ad oppositus. q. aut nihil qõ est ẽminus a quo creatiõis. ⁊ ad q̃d ad nihilationis ẽ tale qõ sit includens incõpossibilitatẽ ad eẽndum. Et h° ꝑ. eẽ falsus. q. tũc per nullum agens illud quod ẽ sic nihil posset pduci ad eẽ. uel eẽ precise tale nihil qõ non ẽ phibitus. ⁊ sic hẽt q̃dditatem cui nõ repugnat. sz quidditas illa non existat. ⁊ h° est quod pomꝰ. Ad 5.m de eẽnitate aliqui pcedũt. q̃ tales quidditates sunt eẽne. sz h° non credo eẽ uer. q. q̃dditas sicut abstrahit ab exñtia. ita abstrahit a duratiõe. duratio enim non ẽ nisi exñtia. sic actualitas. eẽnitas aũt est mensura duracõis ⁊ etiam tẽporis. Et iõ sicut abstrahit a duratiõe ita ab eẽnitate ⁊ tempe. ⁊ sic non sunt eẽne.

Ad 6.m de necessitate dico. q̃ non sũt necesse eẽ. sed abstrahũt a necessitate ⁊ pingentia. Qñcunqz enim aliqõ sbm abstrahit aliqb° duob°. sz unũ accidit. ⁊ aliud sim'l'r accidit. sed pingẽtia puenit creaturis uel entib° p accñs. ergo ⁊ necessitas. q. sunt duo modi intriseci qui puenũt creature p accñs. quia psequũtur exñtiam. Cõtingens enim ẽ illud qõ pingent est. ⁊ necessariũ. q. necessario ẽ ⁊ sic pingẽtia ⁊ necessitas psupponũt eẽ qõ puenit creature p accñs. ergo ⁊ ipsa puenient per accñs. Ad 7.m de exñtia dico. q̃ existẽtia est q̃dam mot° intrinsec° qui p accñs puenit eẽntie. Uel posset dici q̃ nihil pomꝰ eẽ in potẽtia nisi quod ẽ produbile. existentia autem ⁊ actualitas nõ sunt quod pducitur. sz quo. aut ad qõ pductum deducitur ⁊ pingenter. et p exñs sibi petere non põt in potẽtia obiectiua. Et sic dico. q̃ exñia nõ est in potẽtia. Ad 8.m de actualitate dico. q̃ eodẽ mõ actualitas uel act° est iõ q̃ eẽ. ul' necessario sibi ẽ annexum. Et iõo sic negatur exñtia i potẽtia obiectiua. sic oz negari de actualitate. Ad 9.m õ realitate dico. q̃ abstrahit a q̃dditate. Uñ realitas ẽ quidã modꝰ intrinsecus adequat° eẽntie. Nã omnis res existit. ⁊ ideo eodem° dicendõ est sicut de exñtia. Ad decimũ õ pductiõe dico. q̃ sz producibilitas sit in potẽtia obiectiua. eo q̃ sit pdicatum p se ⁊ ppria passio creature. tñ omnẽ pductũ non ẽ in potẽtia obiectiua. eo q̃ sit pdicatus p accñs. Ad undecimũ de pingẽtia dico sicut dixi õ necessitate. ⁊ uniuersal'r de istis mõis dico sic inferꝰ declarabo. q̃ necesse ẽ dare aliquẽ modũ in actu cui repugnat eẽ in potẽtia obiectiua. De hoc infra. Ad duodecimũ dico. q̃ mobilitas inest celo in potẽtia obiectiua. ⁊ motuitas. ⁊ gñaliter quecũqz sunt õmonstrabilia de q̃dditatibus insunt in potẽtia obiectiua. sz mouẽ actu non puenit nisi in actuali existẽtia. Licet enim ipa exñia non sit racõ agẽdi. est tñ pditio agẽtis. non põt ergo mouere sñ actuali exñtia. sic non põt mouere nisi sit hec. q. est pditio agẽtis. Dico ergo. q̃ apparet pbabile. q̃ q̃dditates ponãtur habere eẽ eẽntie in potẽtia obiectiua. qõ quiõ eẽ eẽntie abstrahit ab omni cãlitate. duracõne exñtiã ⁊ talibus. Ad argumentũ pz.

TRUD) q̃dditates ꝑm illõ eẽ eẽntie positus beant eẽ ab eẽno. q̃ non. q. illud qõ abstrahit a duratiõe. abstrahit ab eẽnitate. sz quidditates ꝑm tale eẽ abstrahũt a duratione. ergo ꝛc. Cõtra. omne necessarium ẽ eẽnum. q̃dditates sunt huusmõi. ergo ꝛc. Dic sunt quattuor p ordinẽ in q̃renda. Primũ est. Utrus sint eẽne. 2.m utr. sint necessarie. 3.m. Utr. sint reales. 4.m Utrum beant ueram singularitatẽ.

Quantũ ad primũ dicẽ quidam Doc. q̃ sũt eẽne. q. certum ẽ q̃ ꝑm intentionem augus.

aliquē sunt ueritates ⁊ regule que sunt eē/
ne ⁊ incōmutabiles. que tñ ꝓstāt ex istis q̄d
ditatibus. Ex quo euidēter ꝓuincitur ꝙ ipe
quidditates que sunt priores ipis regulis
⁊ ueritatib⁹ sunt eēne. Sz istud stare nō
pōt. Iōo arguo ꝗ hoc 4°. Primo sic. qñcū
qz sunt alique due pfectōes adequate. una
sine alia non iuenitur. sz duratio ⁊ exñtia
sunt ita adequate pfectōes. ut res taz
diu durat q̄ diu existit. ⁊ ecōuerso. ergo cuz
res ab eēno ꝑm oēs nō sint exñtes. non erit
durātes. ⁊ p ꝓns nec eēne. cuz eēnitas sit in
ferior duratiōe. q̄cquid aūt repugnat supi
ori. repugnat inferiori. 2°. illō qō ꝓueit
quidditati p accns. non ponitur in potētia
obiectiua ⁊ in eē quidditatiuo. sz duratio cō
uenit quidditati per accns. ḡ nec possz ō ea
ōmonstrari. ḡ sibi in eē quidditatio non cō
ueniet. 3°. qz fides non ponit nisi ōm eē
ab eēno. sz quidditates creaturaꝝ nō sunt
formal'r ōs. ut infra patebit. ḡ ꝛc. 4°. qz
tūc mundus fuit eēnus. naz mundus ꝓstat
ex q̄dditatib⁹ ⁊ spēbus sic ex ptibus suis.
Si ergo ille quidditates eēnt eēne. mundo⁹
eēt eēnus. cuz abstrahat ab exñtia sic quid
ditas. Ideo dico. ꝙ quidditates nō sunt eē/
ne. sicut pz ex p̄dictis. Sz tñ ꝗ instatur
4°. Primo per rōnem ōpposite opionis. nā
ꝑm august. regule alique sunt eēne que for/
mātur ex quidditatib⁹. sicut ista. homo ē a/
nimal. ergo ipse q̄dditates erunt eēne.
2°. qz omne ꝓductiuuz ab eēno habuit pro
ducile ab eterno. non enz pōt eē ꝓductiuū
q̄n aliquid sit producibile. sz ōs fuit ꝓdu/
ctiuus ab eterno creature. ergo creatura ab
eēno habuit eē producile. sed illud necessa/
rio ē attribuendū alicui q̄dditati. ergo ꝛc.
Confirmat. qz creatura non fuit ꝓducibi
lis in aliq⁹ ōmonstrato tpe. ergo fuit ꝓduci
bilis ab eēno. 3°. omis itellectio uera hz
uerum ēminuz. sz itellectio ē ⁊ fuit ab eter
no respectu creature. ergo ab eēno habuit
ueꝝ ēminuz. hoc non itelligitur nisi ꝑ eē eēn⁹.
ergo habuit ab eēno illud. 4°. sic. naz chi
mera fuit ab eēno ens ꝓhibitus. ⁊ homo fuit
ens non prohibitum. illud aūt non posset eē
si ambo ab eēno forent equalit' talia. opor
tet ergo homi ab eēno dare aliqō esse ultra
chimeram. Cōfirmantur omnia ista. qz
omne quod ē aliqñ ꝑm aliquod eē. uel ē fa
ctum uel eēnuz. iste q̄dditates ꝑm tale eē nō
sunt facte. ergo necessario sūt eterne ⁊ ab e
terno. Ad hoc dico dupl'r. Primo. ꝙ da
to ꝙ ista regula in mēte diuia sit eēna. quia
quodammō hz eē uolūtatis diuie uel itelle/
ctionis ut ē in ea. non tñ seqtur ꝙ ipsa for
mal'r accepta sit eēna. cum ꝑm suam rōnem
formalem abstrahat ab omi duratiōe. ⁊ p
ꝓns ab eēnitate. Exm. homo ut in opione
hz eē rōnis. ⁊ per ꝓns diminutū tñ homo
formal'r acceptus. qui tñ est in opione. ab/
strahit ab eē rōis ⁊ eē reali. Alit' dico ad
primū ⁊ ad omia alia. ꝙ eēnum pōt dupl'r
accipi. Uno mō positiue. ꝙ hz. s. durationem
infinitā positiue. Alio mō accipitur eēnum
solum negatiue. utpote. qz non ē ex tempe.
Eternū autem primo ⁊ tempale sunt ⁊ ha
bēt eē circa exñs. Et isto⁹ nullum non exñs
q̄ocunqz uel qualecūqz eē habeat. pōt eē e/
ternuz. sed 2°. potest ꝓcedi. ꝙ q̄dditates sūt
eterne. istomō scilz ꝙ non sūt ex tempe. Et
isto mō loquen⁹ soluunt oia alia argumēta
que adducta sunt in ōppositū. Ad 2m di
co. ꝙ q̄tumcūqz productiuitas ꝓprie acci/
piendo eternū sit eterna. eo ꝙ exñs. tñ ꝓdu
cibilitas non oz ꝙ sit eterna in creatura po
sitiue loquendo. Sufficit aūt ꝙ sit eterna
negatiue. s. ꝙ non incepit ex tempore. Per
idem ad ꝓfirmationē ut pz de se. Ad 3m.
de termio intellectionis dico. ꝙ termin⁹ in
tellectōnis eterne. positiue loquēdo fuit q̄d
ditas non eterna positiue. sed tm negatiue.
qz scilz non habuit aliquod principiū du/
rationis. ⁊ hoc sufficit. Nec oportet ꝙ itelle
ctio ⁊ termin⁹ eius eadē duratione durēt uel
eadem mensura mensurētur. Ad 4m
dico. ꝙ q̄tum ad eē eternū positiue homo ⁊
chimera anteq̄ cārētur erāt equal'r nihila/
bilia. qz utriqz deficiebat exñtia. que ꝓprie
dicit eterna. Sed homo poterit dici eternus
negatiue. qz aliquod eē habuit sñ principio
duratiōis. Chimera aūt hz non habuit pri
cipiū durationis. tñ non est in aliquo eē. qz
nullum hēbat. Ad ꝓfirmationē dico. ꝙ
omne qō aliqñ est. uel ē factum uel eternū.
ueꝝ est de omni qō aliqñ est ut est p̄dicatur 2m ad

Eēnū positiue negatiue

adiacens. qz utsic abstrahit. Sed sunt iste q̃dditates tẽporanee? Dico q̃ non per se. q̃a exñtia eax. que eis accidit ẽ tẽporanea. Et iõ lz sint per accñs tẽporanee rõne exñtie. non tñ per se. eo q̃ abstrahunt ab hoc.

Quantũ ad 2m uidendũ est. Utx. q̃dditates iste in potẽtia obiectiua sint necessarie. Et q̃tum ad hoc dicunt aliqui q̃ sic. qz oĩs p/positio formatur ex eis. i tali eẽ. ergo ꝛc.

Cõtra hoc arguo 4r: Primo. qz fides catholica docet unuz necesse eẽ. ꝛ omnia alia ꝓtingẽtia. tunc aũt eẽnt tot necesse eẽ quot sunt quidditates? 2o. qz omne necessariũ est eẽnum. cum duratio ordine eẽntiali pcedat necessitatẽ ꝛ ꝓtingentiã tanq̃ indifferẽs ad utrũqz. sed iste q̃dditates ut pz ex prio articulo non sũt eẽne. 3o. qz nullum necessariũ natum ẽ causari ꝓtingẽter. lz omia creabilia nata, sũt ꝓtingẽter pduci. cuz possint eẽ creata. ꝛ omis creatio sit ꝓtingẽs. ergo necessaria non sũt. 4o. qz totus mundus p̃m se cui accidit existere. eẽt necesse eẽ. cum ꝓstet ex q̃dditatibus ꝛ spẽbus. sicut ex principalibus ptibus. Ideo dico. q̃ sicut q̃dditates rex. creabiliuz in se ꝛ p̃m se ꝓsidera te. in suo eẽ eẽntie abstrahũt ab eternitate ꝛ tempore. ita a necessitate ꝛ ꝓtingẽtia. nec sũt p ꝓñs necesse eẽ. Cõtra instatur 4r. Primo. qz illud ẽ necessariũ quod ẽ impossibile aliẽ se hẽ. cum ipossibile ꝛ non necessarium eq̃polleant. lz impossibile ẽ aliter se habere illa que sũt in eẽ eẽntie. utpote ista. hõ est animal. ergo ꝛc. 2o. qz illud qõ nõ dependet ab aliqua cã est necesse eẽ. quod enuz non põt cãri non põt destrui. lz ille q̃dditates ut patuit ꝛ patebit. ñ cãntur i tali ẽe ab aliqua cã. Homo enuz ẽ aiãl. circũscripta quacũqz extrinseca cã. ergo ꝛc. 3o. qz oĩs scia est de necessariis. lz scia est de quidditatibus in eẽ eẽntie. cum i actuali exñtia nullum creabile possit demõstrari. 4o. qz cuiuslibet ꝓdictionis oz dare alteras ptem. ne cesse eẽ ꝛ impossibile non esse ꝓtradicunt. ergo cum ille q̃dditates in tali eẽ sint impossibiles non eẽ. ergo erunt necesse eẽ. Ad primũ dico. q̃ sicut oppõ non attenditur i esse q̃dditatiuo. ita nec eq̃pollentia. quidditiue enim ꝛ p se homo nõ est sanꝰ nec eger. cum tamen egritudo ꝛ sanitas sint ꝓria imediata. Alr ꝛ quasi per idem ad oẽs diffi. põt dici p̃m istum modõ. distinguendo õ necesse eẽ sicut distinguebatur primo de eẽnitate. nã sicut eẽ sine principio abstrahit ab eẽnitate. ut primo dicebatur. ita impossibile alr se hẽ abstrahit a necessitate. q̃uis in actuali exñtia omnia sint ꝓiuncta. Ad 2m dico. q̃ illud quod actualr existit. si non dependet. est necessariũ. lz non possit destrui. qz sicut exñtiã repugnat fieri. ita ꝛ exñtiã repugnat õstrui. Ad 3m dico q̃ scia est de necessariis. non prout necessitas accipitur positiue. sed put accipitur negatiue. p non possibilibꝰ alr se hẽ. sicut dictũ fuit. q̃ iste quidditates sunt eterne. ꝛ eẽnitas accipitur sine principio duratiõis. s. negatiue. non tñ positiue. Ad 4m dico. q̃ sicut eẽ album ꝛ non album non ꝓdicunt q̃dditatiue. cuz nõ sint extrema ꝓdictionis. ita in eẽ quidditatiuo pprie nõ attenditur ꝓdictio. sic dictum fuit prius.

Sz hic occurrit diffi. utx. scilicz iste q̃dditates sint de facto ꝓtingẽtes? Dico q̃ p accñs sunt ꝓtingẽtes. sic enim accidit homi inq̃m est animal rõnale. q̃ existat. ita accidit ei cõtingentẽ esse. qz necessariũ est illud cui p se ineest exñtia. ꝛ ꝓtingẽs cui per accñs.

Quantũ ad 3m uidendũ est. utx. p̃m illud eẽ quidditatiuũ sint reales. Et q̃tum ad hꝰ dicunt aliqui q̃ sic. q̃ in tali eẽ attenditur pdicamentalis coordinatio. que ẽ uere q̃dditatiua ꝛ ipsa potẽtia realis. cuz ipsa cadat sb entitate ex animã. Istud aũt ꝓfirmatur 4r. Primo sic. nam homo ẽ aiãl realiter. necessario ꝛ incõmutablr. lz nlla incõmutabilitas ẽ citra õm. nisi in eẽ eẽntie. et sic realitas. ꝛ p ꝓñs etiam in isto eẽ. 2o. qz omnis scia realis ẽ de sbiecto realiter. sicut rõnalis õ ente rõnis. cum scie specificent a suis obiectis. ꝛ tñ nulla scia est de aliqua quidditate ut est actualiter exñs. 3o. qz omis realis bitudo est ad terminũ realem. lz õs ab eterno habuit realem bitudinez. saltem fundamentalẽ ad extra. cũ pductiuũ sit ad pducibile. sicut producens ad pductum. 4o qz quidditates rex. creatax. añ sunt pducibiles realr q̃ actu producãtur. sed ista pducibilitas nõ põt eẽ nisi p eẽ eẽntie. q̃ sũt reales

Oppō ppa

Sed istud non teneo. Realitas enim est quidaz modꝰ intrinsecꝰ a quo abstrahit q̃ditas. Istud aũt ꝓfirmo 4ᵒ. Prio. qꝛ realitas ⁊ exñtia sunt simul natura ⁊ modi intrinseci adequati. Et iõ cuz ille q̃ditates abstrahant ab exñtia ⁊ non sint exñtes. ita paꝛerunt reales. 2ᵒ. qꝛ q̃cquid ē reale. aut est eēnum. aut tempale. quidditas aũt ab istis abstrahit. g. 3ᵒ. q̃a q̃cquid ē reale uel est ꝓtingens. uel necessariũ. quoꝝ neutruz uerificatur de pse. 4ᵒ. qꝛ aliqn mundi creationē nihil ē ponendũ reale nisi ōs.

Deus

Opiō ppa

Ideo dico. q̃ sicut q̃ditates abstrahũt ab exñtia. ita a realitate. qꝛ qñ aliqua sunt adequata ⁊ ꝓuertibilia. sicut de istis patuit quicquid abstrahit ab uno ⁊ a reliqᵒ. Ad primaz rōnem in oppositū dico. q̃ lz hoiem eē aīal non sit ꝓtingēs. bene tñ hꝰ modo. scilicet realr. sic ista ē ꝓtingens. homo existit aīal. Ad scōam dico. q̃ sufficit ad hꝰ q̃ scientia sit realis. q̃ hēat obiectū ab aīa non fabꝛicatuz. qõ natum ē eē reale. ⁊ illud sufficit. sic autem certū est ō q̃ditatibꝰ. Ad 3ᵐ dico. q̃ hītudo q̃tumcũz sit realis. si nō sit formalis. non req̃rit ēminuz realez. Si aũt sit formalis ⁊ cuz hoc realis. assumptū uez est. Uñ in ꝓposito hītudo ꝓducibilitatis lz sit realis. tñ qꝛ est fundamētalis. non oz q̃ sibi detur ēminus realis. lz sufficit q̃ditas. Ad 4ᵐ dico. q̃ q̃ditates dicũtur realiē ꝓducibiles. non q̃ eoꝝ ꝓducibilitas sit realis. sic nec eius q̃ditas cuiꝰ ē passio. lz qꝛ eaꝝ ꝓducibilitas ē ad realitatē. sic ante cōē eēt locus. angelꝰ erat mobilis localiē.

Sz hic sunt aliqua dubia. Primū. quia ens ⁊ res ꝓuertūtur. ⁊ iste q̃ditates sūt entia. ergo sunt res. Dico q̃ accipiendo ens in sua gñalitate ut ē indifferēs. ⁊ ut est cōe ad ens in actu ⁊ ens in potētia. istomō non ꝓuertitur res cuz ente. lz ꝑcise res ꝓuertitur cum ente in actu. ⁊ cum ente ī actuali exñtia. Uñ ex hꝰ colligitur. q̃ exñtia ⁊ realitas adequātur. 2ᵐ dubiuz. utꝝ iste q̃ditates in tali eē sint entia rōnis. Dico q̃ nō. Nā ens ōz uniuoce de ente in actu ⁊ ō ente i potentia cuiꝰ sunt iste q̃ditates. Si ergo ens qõ predicat de istis eēt ens rōnis. ens quod p̃dicatur ō ente reali eēt ens rōnis. Dico igitur. q̃ iste quidditates non sūt entia rōnis. nec etiaz realia. ita q̃ diuisio illa non est p immediata. s. ens rōnis ⁊ ens reale.

Ex dictis seq̃tur umū correlariū. qꝛ enizz quidditas abstrahit a realitate sicut ab existētia. sic pñt multe q̃ditates ab una existētia existere. ita multe quidditates possūt eē res uel reales unica realitate. Quantuz ad 4ᵐ uidendū est breuiē. utꝝ iste q̃ditates hēant uerā singularitatem. Pōt dici. q̃ non oz ibi i potentia obiectiua ponere talem singularitatē. qꝛ ultimate singulare est determinatū etiã ultima determiatione.

Si dicas. q̃ hec albedo fuit ꝓducibilis. Dico q̃ hecceitas quidditati accidit. unō nō non oz q̃ ponatur in potētia obiectiua. sed solum quidditas abstracta ab omnibꝰ que p accñs insunt. Ad argumtuz pz. qꝛ astrauit ane ressitate luz bne sit note denominane.

Q. 3ᵐ

Utrum iste quidditates habeant eē in mēte diuina. q̃ sic. Io. prio. quod factuz ē in ipso uita erat. Sz z. multe quidditates sunt quasi tenebre. sed ōs lux est. ⁊ tenebre in eo non sunt ulle. Hic sūt 4ᵒʳ uidenda. Primū. utꝝ iste quidditates in eē quidditatiuo sint in mēte diuina. 2ᵐ. utꝝ in tali eē sint create a deo. 3ᵐ. utruz in tali eē sint aliquomō ꝓducte. 4ᵐ. utꝝ in tali eē sint a ōo distincte. Quantū ad primū pono quattuoz ꝛcl'ones. Prima ē. q̃ quidditates ꝑm eē eēntie non hñt eē in mēte diuia. Hoc probatur. quicquid ꝓpetit quidditatibꝰ ꝑm eē eēntie ut sic. ꝓuenit eis in prio mō uel in 2ᵒ dicendi pse. lz eē in mēte diuia non ꝓuenit eis sic. lz quasi p accñs. ergo ꝛc. Cōfirmatur. qꝛ quodcũz eē hñt quidditates ut sic. eis ꝓuenit in prio mō. qꝛ eis non ꝓuenit nisi eē quidditatiuū. lz eē in mēte diuia non ē quidditatiuū. ergo ꝛc. 2ᵃ ꝛcl'o ē. q̃ iste quidditates in tali esse non hñt eē ut sic in aīma nīa. Nam quidditatibꝰ accidit intelligi ab aīa nīa. lz nō sunt in anima nīa nisi p hoc quod itelligtur ab ea. ergo ut sic non sunt i ea. 3ᵃ ꝛclusio ē. q̃ quidditates ꝑm eē eēntie non sūt in reꝝ natura. qꝛ nihil ꝓtingēs inestas ut sunt in tali eē. sed q̃ sunt in reꝝ natura. hoc accidit

Q. 3ᵐ

Q. 3ᵐ

Q. 3ᵐ

Q. 3ᵐ

eis. ⁊ est eis ꝓtingens. ergo ꝛc. ¶ Quarta ꝛcl'o ē. q̃ etiã non hñt eē in ꝓma materia, q̃ materia ꝓma hz eē p creationē. ergo nõ hẽent eē in ea nisi p creatiõem. sed quicquid ꝓuenit eis p creatiõem, ꝓuenit eis ꝓtingẽter ergo ꝓtingẽter hñt eē in materia ꝓma.

¶ Sz ꝓtra has ꝛcl'ones 4.r instatur. Cõtra ꝓma sic. Nam ꝑ Dyoñ. quidditates ⁊ oia sunt i ẽo eminẽter. ¶ Dico q̃ uerꝛ ē. sz nõ sequit q̃ ibi sint ꝑm eē quidditatiuũ ⁊ formale. q̃ si sic denoiarent õm, ⁊ sic ẽs eēt asinus. ¶ Cõtra scõdz. ubicũq̃ hñt esse ꝓplexiones. ibi hñt eē termi. sed i aia nr̃a hñt eē cõplexiões. ergo ꝛc. ¶ Dico. q̃ argumẽtuz cõcludit uerꝛ. q̃ ibi sũt obiectiue. sicut albedo ē in oculo uidẽte. Sed illud ñ est ad ꝓpositum. Nõ sequitur eiz. hñt in aima esse obiectiue. ergo in aia sunt ꝑm eē ẽntie. ¶ Contra 3.m. q̃ homo qui ē in rerꝛ natura est uerum aial. ⁊ tñ ista ꝓpõ uerificatur. homo ē aimal ꝑm eē ẽnte. ¶ Dico q̃ non nego q̃ q̃dditates sint in rerꝛ natura. sz ꝑm eē ẽnte pcsum ⁊ ultimate acceptũ. non hñt q̃ sint i rerꝛ natura. sed eis accidit. Cũ ad rõnem dico. q̃ ista ē uera. homo qui ē in rerꝛ natura est aial. sz tñ non ut ē in rerꝛ natura. imo ꝓpetit eē animal ut abstrahit a re. ¶ Contra 4.m. q̃ quod õ materia ꝓma educitur aliquo modo ē in materia ꝓma. sz quidditates educũtur õ materia ꝓma. ¶ Dico q̃ simpl'r uerꝛ est. q̃ sunt in materia ꝓma. sz hoc ꝓuenit eis p accñs. non ꝑm depuratiõez suam ultimatã. sic homo uel est sanus. uel eger. sz tñ hõ q̃ddm accept'ñ est ut sic san'n eger. Sic dico in ꝓposito. ¶ Quantum ad 2.m uidendũ est. utꝛ ille q̃dditates in tali eē sint a deo create. ¶ Dicẽ intelligendõ. q̃ ẽs ad creaturã ꝓpatur in rẽne quadruplicis cause. Primo ut efficiens. 2.o ut finis. 3.o ut cã exẽplaris. si tñ distinguitur ab efficiente. 4.o in gñe cause materialis. non ex q̃. sed circa quã. sic theologia hz õm pro materia uel pro sbiecto. ¶ Dico de prima cã. s. õ cã efficiente. pz quid dicendõ est. Naz q̃cquid ꝓuenit q̃dditati a deo. ut a cã efficiẽte. ꝓuenit sibi ꝓtingẽter. eo q̃ ipse ẽs p uoluntatẽ cãt. quę ꝓtingẽter se hz ad creatum. Nũbil autẽ tale põt istis q̃dditatib' in tali eē ꝓuenire.

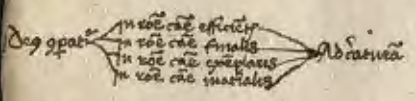

¶ Sz de 2.a. s. de cã finali ē maius dubiũ. uidet tñ q̃ ad h'o possz dici q̃ sic. s. q̃ ab eterno ẽs fuit cã finalis creature uel istarꝛ q̃dditatum. non tñ q̃ sit eternitas in effectu. nisi intelligen'o negatiue. sz solum in cã intelligendo positiue. ¶ Hoc aũt probo sic. naz eẽntialis ordo ꝓseqtur q̃dditates ꝑm se ⁊ in potẽtia. ordo aũt eẽntialis int' quidditates ē talis. q̃ una ad aliam ordinatur. ⁊ una est p/pter aliam. ⁊ oẽs ꝓpter primã. ergo in potẽtia omnia erũt in ordine ad primã. sz ista ē cãlitas cause finalis. q̃ scilz eẽntial'r h'o sit ordinatũ ad illud. ⁊ ꝓpter q̃d. Cum g̃ oẽs q̃dditates ad õm ordinãtur ⁊ in potẽtia. sequitur q̃ ẽs est cã finalis eorꝛ. Et ꝓpt h'o potest euadi. sic alias ẽclarabitur una maxia diffi. de cãlitate cause finalis. cum arguit sic. Quod nõ est. non cãt. cã finalis non est. ergo ꝛc. Maior ꝓpõ est uera de illa cã que exñtiam requirit ad hoc q̃ illa causet esse/ctum. ¶ Cõfirmo rõnem ad ꝓpositum. q̃ quid est demõstrabile õ quidditatib'. inest eis ut sunt in potẽtia ⁊ in eē quidditatiuo. sz ordo iste. s. q̃ hoc sit ꝓpter illud quod est cãre final'r. est demonstrabile õ quidditatibus. ergo ꝛc. ¶ De 3.a. s. õ cã exemplari. nõ est magnũ dubiuz. de enim ē exemplar ipsarum q̃dditatum. ⁊ in ẽo sunt exẽplaria talia. sz tñ non ē imaginandũ. q̃ iõ tales q̃dditates hẽant eē tales. q̃ a deo sunt exẽplificate. ¶ De 4.a etiaz non debet negari. nullum eni dubium ē. q̃ multarꝛ sciarꝛ ẽs est sbiectũ. ⁊ p ñs materia circa quã. ¶ Sz h sunt dubia. Primũ est quid ẽmeruit cã efficiens cum oẽs alie cause aliquid faciãt ad istas quidditates. ⁊ ista nihil põt. ¶ Dico q̃ cãlitas effectiua exñtiam ꝓcernit. quidditatibus aũt accidit exñtia. ⁊ iõ ut abstrahũt causa efficiens i eis locum nõ hz. Alie autẽ cause non ꝓcernũt exñtiam. ergo ꝛc. ¶ 2.m dubiuz ē. q̃ ꝑm predicta sequit q̃ ẽs hẽbit aliquam cãlitatez necessariã ad extra eē. ¶ Dico q̃ ẽs nullam cãlitatem ꝓtingẽter hẽt ad extra nisi effectiuã. Nam ista sola põt se in exñtia que uniuersal'r ē ꝓtingẽs in oibus aliis a deo. Alie aũt sunt oẽs necessarie. ¶ 3.m dubium ē. q̃ uoluntas diuia aliquid necessario cãbit. ¶ Dico q̃ sola cãlitas

effectiua debet uolũtati. ⁊ i^a sola ē ꝓtingẽs.
Causalitas aũt finis debetur eẽntie ul' ōo
ſb rōe eẽntie. ¶ 4^m dubiuz ē. utꝛ iste cãlita
tes ſint reſpectus reales. ¶ Dico ꝙ cãlitates
actiue ſunt reales. ſed non ſũt actuales. ſed
fundamẽtales. Paſſiue aũt que ſunt in q̃d
ditatibus non ſunt ꝓpꝛie reales. ſz ex na/
tura rei ſunt fundamẽtales ⁊ non actuales.
¶ Quantũ ad 5^m uidendũ eſt. utꝛ iste
quidditates i eſſe q̃dditatiuo ꝓducant a ōo
Et q̃tum ad hoc uidetur mihi eē ōicendũ
ꝙ non. Et hoc oñdo ꝑ quattuoꝛ rōnes. Pꝛi
mo ſic. Omne quidditatiuũ pꝛius eſt non
quidditatiuo. pz. qꝛ q̃ ꝓuenit alicui in pꝛi
mo mō dicendi ꝑ ſe. pꝛius ſibi ꝓuenit q̃ illō
quod ſibi ꝓuenit in 2° uel ꝑ accñs. Cum g̃
illud quod ꝓuenit in pꝛio mō ſit quiddita
tatiuũ. quod ꝓueit in 2° uel qualitercũz alit
non ē q̃dditatiuũ. oñe q̃dditatiuuz erit pꝛi
us non quidditatio. ſz eē eẽntie ꝓuenit uni
cuiqz q̃dditati q̃dditatiue. qꝛ in pꝛimomō.
eſſe aũt pꝛoductũ non ꝓuenit alicui q̃ddita
ti quidditatiue. qꝛ non in pꝛio mō ſigit pꝛi^o
ꝓuenit eē eẽntie quidditati q̃ ſibi ꝓueniat
eē ſub quocũqz reſpectu. ⁊ ꝑ ꝓñs q̃ eē ꝓdu/
ctuz ab aliquo. ¶ 2°. omne abſolutũ pꝛiuſ
eſt q̃ reſpectiuuz. ſed ꝑ auguſ. omne quod ē
ad aliud pꝛi^o eſt ad ſe. ſz omne ꝓductuz eſt
ad aliud. ergo aliq̃d ad ſe erit pꝛius. Illud
aũt non pōt eē niſi eē eẽntie. ergo q̃dditati
in illo pꝛiozi nihil ꝓuenit eē ꝓductum.
¶ 3°. omne abſtractũ pꝛius ē ꝓcreto. ſz quiddi
tas dicit abſolutũ. eē autem ꝓductum dicit
ꝓcretum. ergo pꝛioꝛ ē quidditas q̃ eſſe ꝓdu
ctum. ¶ 4°. omnis pars pꝛioꝛ eſt toto
ſuo. pars eni neceſſario ꝓintelligitur toto.
ſed quidditas ē pars hui^o totꝛ^i. q̃ ōico q̃d
ditas ꝓducta. ergo ē pꝛius quidditas q̃ q̃d
ditas ꝓducta. ¶ Dico ergo. ꝙ quidditas i
tali eē ultimate abſtracto ⁊ p̃ciſo. non ē niſi
quidditas. nec ſibi ꝓuenit ꝓductio nec eſſe
ad aliud ꝑ iſtam p̃ciſionem. ¶ Sz ꝗ. quod
eſt in aliquo mō ⁊ nō eſt ab alio. ſz q̃dditas
per te hz aliq̃d eē ⁊ non ab alio. ergo neceſ/
ſario hz a ſe. quod eſt falſũ. ¶ Dico. ꝙ ſi ꝑ
illo ſigno pro quo nata eſt ab alio hẽre eſſe
hẽret eē. ⁊ non ab alio. tũc hẽret eē a ſe. pro pꝛi
mo aũt ſigno nihil ſibi ꝓueit. niſi q̃ ſit q̃d
ditas tñ. pro alio aũt ꝓuenit ſibi. q̃ ab alio
exiſtat. ¶ Quantũ ad 4^m pꝛincipale uidendũ eſt. utꝛ iste quidditates in potentia obiectiua distinguũtur a ōo. Et q̃tum ad hoc introducũtur quattuoꝛ ꝓcl'ones. Pꝛima ē. q̃ ōs ⁊ creatura in tali potẽtia obiectiua distinguũtur formal'r. Et hoc pꝛobo 4^r. Primo ſic. q̃cunqz aliquod diuiſum diuidit formal'r per duo diuidẽtia oppoſita. q̃quid cadit ſb altero diuidentiuz. differt formal'r ab omni eo q̃ cadit ſb alio. ſz ens diuiditur per ſbam ⁊ accñs. ōs autẽ cadit ſb ſba. alique aũt quidditates ſb accñtib^o. g̃ ꝛc. ¶ 2°. quecũz hñt oino eanō diffinitionē. a quocũz distinguit unũ formalit ⁊ reliquuz. ſz quidditas in potẽtia obiectiua ⁊ in actuali exñtia hẽt eanō diffinitionez. quidditas aũt in actuali exñtia distinguit formalit a deo. ergo ꝛc. ¶ 3°. quecũz habẽt paſſiones de eis ōmonſtrabiles formaliter repugnãtes ⁊ oppoſitas. neceſſario illa formaliter distinguũtur. ſed creatura hz creabilitatē ō ea ōmonſtrabilem. q̃ tamẽ repugnat deo. ergo ōs ⁊ creatura neceſſario formal'r distinguũtur. ¶ 4°. ſimpl'r ſim^e neceſſario a non ſimplicit ſimplici formal'r distinguitur. ſed ōs eſt ſimplicit ſimplex. creature aũt multe non ſunt ſimpl'r ſimplices. ſz reſolubiles in plures ꝓceptus. ergo a ōo formal'r distinguũtur. ¶ 2ª ꝓcl'o eſt. q̃ non distinguũtur realit a ōo. Hanc pꝛobo duplicit. Pꝛimo. ubicũz non ē res ⁊ res. nō pōt eē real' distinctio. ſz creature i potẽtia obiectiua non ſunt res. ut pꝛi^o oñſuz eſt. ergo nec distinguũtur realiter a deo. ¶ 2°. in eſſẽtialiter ordinatis ⁊ realit distinctis. pꝛioꝛ non repugnat eē ſine posterioꝛi. ſed deo repugnat eē ſine creatura in tali potentia. q̃a ōs neceſſario ē creatiu^o. ergo neceſſario eſt aliquid creabile. illud dico quidditatē.
¶ 3ª ꝓcluſio. q̃ q̃dditates non distinguũtur a deo distinctiōe fabꝛicata ab aia nostra. nec hanc aũt pꝛobo 4^r. Nec etiã ab itelligẽtia diuina. Hanc pꝛobo. quecũqz ſic ſic ſe hñt q̃ circũſcripto omi ope intellect^o. extrema q̃dictionis de eis uerificant. illa distinguũtur circũſcripto omni ope intellect^o. huiuſmodi ſũt ōs ⁊ creatura in tali potẽtia. qꝛ deus eſt

creatiuus.creatura non.creatura est facti/
bilis.ꝏs non.⁊ sic de multis aliis. igit de
distinguitur a creatura ꝑter opationē intel
lect. ¶ 4° sic.nihil quod ē in deo ex natu/
ra rei est natum aliquid hīe formal'r : quo
habito dependeat . sz creature circūscripto
ope intellect sunt aptenate hīe exīstiaz.q
hita.necessario dependēt. ergo circūscripto
opere itellect ꝏs non ē creatura ¶ 3°.quic
q̄d est in deo ē purus act.sz ista sunt in po
tentia circūscripto omni ope intellect ergo
distinguūtur ¶ 4°. qz q̄cquid est in ꝏ hēt
eē simpl'r ⁊ non diminutū.sed ista hnt eē ꝑ
quid ⁊ impfectuz.ergo ꝛc. ¶ Cōfirmatur
qz salz nō distinguunt ꝑ itellectū nostruz.
qz ab eēno ꝓueniunt eis extrema ꝗdictiōis.
ergo ꝛc. ¶ 2°.qz non ab intellectu diuino.
qz ꝏs ē infinitus ⁊ necesse eē.que ex natura
repugnāt quidditatib eēntial'r ¶ 4° ꝓclu
sio ē.ꝙ ꝏs ⁊ creatura in tali potētia eēntia/
liter distinguūtur. Et hoc ꝓbo dupl'r.
Prīs.qz act ⁊ potētia non diuersificāt es/
sentiā. Cum ergo creatura in actu exīs es/
sential'r distinguit a deo . in potētia etiam
distinguitur.cum eaꝏ sit oino eēntia q̄ddi
tatis in potētia obiectiua ⁊ i actu. ¶ 2°.qa
quecūqz distinguūtur ꝑ se ⁊ eēntial'r/circū/
scripto ope intellect ⁊ quocūqz posteriori ꝑ
accīs.adhuc sunt eēntial'r distincta.cum tal'
distinctio fiat ꝑ prioza.⁊ ꝏo remanētibus
prioribz.circūscripto quocūqz posteriori re
manet distinctio.sed creatura exīs distin/
guitur a deo eēntial'r. ergo circūscripta exi
stētia que iest creature ꝑ accīs.adhuc rema
net talis distinctio.⁊ sic i potētia obiectiua
sine tali exītia distinguitur eēntialiter.
¶ Sz ꝓtra istas ꝛc'ones instatur. Primo
ꝗ prima sic.manētibus eisdem prīcipiis di
stinctiuis.manet eaꝏ distinctio.cuz sit respe
ctus itrinsecus adueniens.sz ēō formal' ho
mis ⁊ asini tūc manet eadem i potētia ⁊ in
actu cum sint talia a deo in actu realit. sic
obiectiā formal'r ita erit in potētia. ¶ 2° ꝓtra secōaz.
A creatura aīī suaz creationē fuit real'r crea
bilis.non aūt diuina realitate. cum ei repu
gnat.creabilitas.ergo realitate ꝑprīa ¶ 3°
ꝓtra tertiā sic. Omis distinctio que non est
ab aia fabricata.ꝓceditur eē ex natura rei.
sed ubi nulla est realitas.quomō pōt eē di/
stinctio ex natura rei. ¶ 4° ꝓtra quartam.
naz si eēntial'r distinguūtur creabilia a ꝏ.
tunc hnt uerae eēntias.⁊ sic tota eēntia isti
mundi ꝑfuit aīī creationē. ¶ Ad primū di
co ꝙ rōnes formales hōmis ⁊ asini in actu
ali exītia non distinguūtur real'r. accipien
do eas in ultimata ꝑcisione.tunc enīz bīī cō
cluderet argumentū.ꝙ distinguūtur reali
ter i potētia obiectiua. Distinguūtur ergo
real'r ꝑ istas realitates que adueniūt eis in
actu. ¶ Ad 2m dico.ꝙ sicut creatura i potē
tia obiectiua ē creabilis existent ⁊ actualit.
non ꝙ sua creabilitas existat aut sit i actu.
uel ipsamet.sz qz ē nata deduci ad actum ꝑ
creationē.ita ꝏ realiter creabilis.qz ē na/
ta deduci ad realitatē.non ꝙ sit realis.nisi
ꝑm aptitudinē. ¶ Ad 3m dico.ꝙ tmpropie
dicitur hc ex natura rei.nisi realitas accipia/
tur potētialit. Si tīī uocetur ex natura rei
omne ab aia non fabricatū. Cūc potest cō
cedi ista distictio ꝙ sit ex natura rei. De nōi
bus tīī non ē curandū. ¶ Ad 4m dico.ꝙ ue
rum ꝓcludit.non quidē real'r.sed in eē q̄d/
ditatiuo.nec i isto eē pri ē aliquid ꝑm du/
rationē.sz tīī ꝑm naturā. Eodem eo ꝙ q̄d
ditas mūdi prescindit a sua exītia ⁊ creacō
ne.⁊ illud non ꝑprie ē fuisse uel eē. ¶ Sed
adhuc rema.aliqua dubia. ¶ Primuz ē.ꝙ
plura non sūt ponenda sine necessitate. et
tīī oia ꝑmissa uidētur posse saluari sīī tali
bus distinctionib ꝑmissis.ꝑ solam deno/
miationez extrisecam. Sicut ꝏs ꝏz creator
ex tpe ablz hꝙ aliq rō formal' real'r insit
ei ex tempe.sed per solam ōnomiationē ex/
trisecam ab actu intelligēdi nouo.ita in ꝑ/
posito fiunt ō nouo mutabilia extrinseca a
diuia potētia actiua extrisecā. ¶ Istud tīī
non uidetur sufficere.qz licz ꝏs ōnoiatione
extrinseca nouit dicatur creator.qz hꝙ ei nō
repugnat.tīī eēntia creabilis bīī repugnat
ei. Et ō nullo mō pōt sibi ꝓpetere.ut sic de/
nominetur. ¶ P.lz obiectū dicatur sic cogni
tum.qz ei non repugnat.non tīī cognoscēs
quia cognitio ei repugnat. simil'r eē creabi
le deo. ¶ Et si dicatur.ꝙ ista ōnoiatio ex/
trisecā ē in creatura a potētia actiua dei. cū
creatura nihil oino sit.illud nihil oino ualz

4° 9°

quia in aliis denoiationib⁹ quibus insunt
ꝓtradictionis extrema, si ita sit, tunc hẽtur
distinctio quidditatus, si nihil intelligatur
altez extremuz ẽ mere priuatiuũ, illud scz
qõ dicitur cognitum. ⁊ tunc uideret sufficẽ
solutio, sed hoc nõ intelligo. ¶ 2ᵐ dubiũ
ẽ, quomõ potentia obiectiua inest quidditati
bus. uidetur enim q̃ a uolũtate diuina, qz qõ
inest ꝓtigenẽ creature uel quidditati. iest si
bi a uoluntate diuina. huiusmõi ẽ potenᵗ ob
iectiua. Minoz ꝓbatur. qz angelᵒ põt non
esse in potẽtia obiectiua. ꝓsito enim q̃ crea
retur. non amplᵗ est i potẽtia obiectiua. er
go priᵒ erat ꝓtingenẽ. ¶ Ad hoc dicendõ est.
q̃ si potẽtia ut distinguitur ꝗ actum eẽt ali
liquid positiuũ. nescirem euadere q̃n illud
eẽt ꝓtingens. Sed imaginandũ est. q̃ potẽ
tia obiectiua dicit duo. Primũ qõ dicit. est
aptitudo ad cãri. ⁊ ista manet in q̃dditate
etiam dum actu ẽ. qz est eiᵒ ꝓpria passio de
eo õmonstrabilis. ¶ 2ᵐ qõ dicit ista poten
tia. est carẽtia actualis exntie. ⁊ ista inest cõ
tingenẽ sicut priuationes. ⁊ illa non ẽ ab ali
quo cãliter. sicut nec negatio. ¶ Ad argu
mentum patet. q̃ uar exemplar q̃ uuẽ dno

Q. ii

TRUDM mõi intrinseci sint
in potẽtia obiectiua. q̃ sic. Om
nia sunt possibilia apud õm.
sed hoc signum omne distribuit
etiam pro modis. ergo ꝛc. ¶ Cõtra. res que
existunt aliẽ hnt esse q̃ in potẽtia obiectiua.
ergo alium modum eẽndi. ¶ Hic sunt duo
principalr faciendã. Primo dicendũ est de
modis intrinsecis. 2ᵒ õ quesito utrum sint
in potentia obiectiua. ¶ Quantũ ad pmũ
sunt octo per ordinem õclarãda. ¶ Pri
mũ est. q̃d ẽ modᵒ intrinsecᵒ. ¶ 2ᵐ quot sũt
maneries mõꝝ intrinsecoꝝ. ¶ 3ᵐ. si isti mo
di ab invicẽ distinguũtur. ¶ 4ᵐ. quis ẽ ordo
eorum. ¶ 5ᵐ. si sint in deo. ¶ 6ᵐ. si sint in cre
atura. ¶ 7ᵐ. si distinguũtur a formalitatib⁹
quoꝝ sunt mõi. ¶ 8ᵐ. que sit necessitas po
nendi istos mõs intrinsecos. ¶ Primo er
go videndũ est. quid sit modᵒ intrinsecus.
¶ Et q̃tum ad hoc dico sicut dictũ fuit su
periᵒ. q̃ scilz ille ẽ modᵒ intrinsecᵒ qui adue
nientis alicui. non uariat rõnem eiᵒ forma
lem. | Istud aũt expono sic. q̃ scilz modus
intrinsecus est ille qui õ se nullam racõnez
formalez dicẽ. Nam ex opposito distinguũ
tur q̃dditas et modus quidditatis. Unum
igitur illoꝝ ꝑm ultimatã precisionẽ suam
non includitur ĩ alio. ⁊ sic q̃dditas non iclu
dit modũ ꝑm ultimatazꝗ pcisionem suã nec
modᵒ quidditatẽ. Et si quis diligẽter uideat
doctrinã doc. nostri. inuenict q̃ omia resol
uit in istos ẽminos incõplexos. s. in rõnem
formalem ⁊ modũ intrisecum ei. ¶ Probo
autẽ hoc. s. q̃ modᵒ non includatur ĩ quid
ditate cuiᵒ est modus. Nam nullus posteriᵒ
est de quidditate prioris. qz que sunt õ q̃d
ditate sunt prioza. sed modus est posterioz
quidditate. ¶ 2ᵒ oñdo. q̃ nec ecõuerso. s. q̃
quidditas non includitur in mõ quiddita
tiue. qz si sic. quecũqz distinguerẽtur ꝑ mõs
distinguerẽtur q̃dditatiue. Hoc ẽ falsum.
nam multa ꝑm mõs itrinsecos differẽt. que
tñ eandez q̃dditatem hnt. sicut albedo iten
sa ⁊ remissa. homo ĩ actu ⁊ in potẽtia.
¶ Sz ꝓtra ista instatur. 4ᵒ. primo sic. q̃cumqz
õ aliquo ꝓuenẽter queritur. q̃d est. illõ di
cit aliquã rõnem formalẽ. sz de mõ ⁊ õ quo
cumqz alio ꝓuenient queri põt quid ẽ. ergo
ꝛc. ¶ 2ᵒ. quecũqz hnt ꝑdicata primi modi
illa hnt quidditates. primᵒ modus enim est
q̃dditatiuus. sz mõi intrisici sũt huiusmõi.
Quãtitas enim uirtutis diuiditur ꝑ finitũ
⁊ infinitũ. ergo q̃titas ẽ quid supius ad iᵗ.
⁊ per ꝗns i primo mõ dicetur de eis. ¶ 3ᵒ.
quecũqz sunt diffinibilia. illa hnt quiddi
tatem. qz diffinitio explicat q̃dditatem. sed
mõi intrisici sunt diffinibiles. ergo ꝛc.
Minoz pz. qz infinitũ ꝑm Anꝓ. est qᵒ ma
ius cogitari non põt. infinitũ aũt dicit mo
dum itrinsecum. ¶ 4ᵒ. omne illud õ quo õ
mõstratur ꝓpt quid. illud hz quid ꝑ qõ fit
demõstratio. sz de mõis intrisecis multa õ
monstrant. ergo ꝛc. Minoz pz ex bᵒ. qz 2ᵒ
modus ꝑsupponit primũ. ergo ꝛc. ¶ Ad
primũ est dicendõ. q̃ illõ ẽ intelligendũ õ cõ
ceptu non quidditatio istoꝝ moꝝ intrinse
coꝝ. sicut dictum fuit sepe õ singularitate
uel õ ꝓprietate idiuidualis. Dictuz ẽ enim q̃
ꝓprietates indiuiduales sunt prio diuerse
ideo non pnt habere aliquẽ unuz ꝓmunem

ceptum quidditatiuū. sed tñ non est inconueniens. q primo diuersis alique passiones uel aliqua communia pdicata dicātur ō eis in 2° mō. ut' 2° intentiones. sicut de proprietatib° indiuidualib° ōr singularitas. sic quoddā pdicatum 2° intentionis. Tñ eodem° de aliis mōis itrinsecis ē dicendū. s. q sm se significati non hnt aliquod cōe qdditatim prime intentiōis sm se. sz sm q hnt aliquas passiones cōes. hnt aliqua pdicata cōmunia. ⁊ per talia pdicata pnt aliquo mō notificari. ⁊ p hoc patet ea que sunt in oppositum. Ad primū dico. q si hēam ceptū pprius de aliquo mō. de eo nunq quero. qd est. sz qz de modo hntur alii ceptus communes. qui non sunt eis qdditatiui. sz sint in se ipsis quidditatiui. iōo de eis querim°. quid ē. non tñ pprie de modis sm se acceptis. Ad 2m dico. q non ē in eis prim° modus dicendi p se. q̄tum ad mōs in se. sz q̄tum ad ceptus communes quos hnt de eis. pnt haberi ceptus quidditatiui. non tñ respectu mōr in se. sz respectu pdicatorr dictorr de eis. Ista uero pdicata dicta de eis. sicut ē quidditas uirtutis ⁊ talia huiusmōi. dicunt aliquā quidditatez. ⁊ ideo in eis ē modus prim° dicendi p se. sz tñ ipsi mōi sunt primo diuersi. nec ē in eis pprie mod° prim°. Ad 3m dico. q modi non sūt pprie diffinibiles. sz ddiffibiles ⁊ ōscriptibiles p predicata que tñ non sunt qdditatiua. Ad 4m dico q si uideretur de eo nulla ōmostratio posset fieri. sed tñ hoc bñ fit sm rōnes communes abstractas ab eis. Dico ergo. q mod° intrinsecus est ille qui aduenēs alicui non uariat qdditatem. eo q de se nullam qdditatē uel rōnem formalez dicit. Licet enim albedo aduenens superficiei. non uariet rōnem formalem superficiei. tñ qz rōnem formalem dicit albedo. hīc ē q ex eo ⁊ superficie pstituitur rō formalis distincta a superficie. superficies enim alba formal'r distinguitur a superficie non sic de mō autem qz modus nō dicit aliquam rōnez formalez. sz ex eo ⁊ qd pstituitur aliqd distinctū ab altera ⁊ p se. tñ ex ipso ⁊ quidditate non pstituit aliqd formal'r uel qdditatiue distinctū a quidditate. qz illō quod addit tale pstitutū supra quidditatez non est quidditas. sz modus quidditatis.

Sed tñ hic sunt aliqua dubia. Primū. q cum quidditas sit obiectus itellect°. ⁊ sic cē p se ceptibile hz qdditatem. cum ergo iste mod° p se ceptibilis sit. quare negatur ab eo qdditas. Dico q omne p se ceptibile hz p se qdditatem. sed non ē necesse q illud quod ē cum alio pcise ceptibile. q ō se hēat quidditatē. Dō in pposito dico. q modus intrinsecus a nullo intellectu ē ceptibilis p se. nisi cum rōne formali cuius ē modus. sz enim bñ sit itelligibilis. non tñ prescindendo a rōne formali qdditatis cui° est. Zm dubiū est. ex quo non sunt de rōne forma/li quidditatis. quare dicūtur mōi intrinseci. Dico q qz itrant qdditatem aliquam. nec differūt ab illa saltē formal'r siue qd/ditatiue. Iōo dicunt mōi intrinseci q nō ex/trinseci. De 2° oz uidere. quot sunt mōr maneries. Ad cuius euidentiā est sciendum. q ens diuiditur quattuor mōis. Unomō in duas differētias. quarr una est positiua. altera priuatiua. sic cum diuiditur i unum ⁊ multa. creatum ⁊ increatū. Aliqn autem diuiditur in ozñas quarr utraqz est positiua. ut qn diuiditur p absolutū ⁊ respectiū. Aliqn autez diuiditur p differētias. quarum una ē quidditatiua. altera non qdditatiua. sicut qn diuiditur in sbam ⁊ accns. Accns enim ē communē nouē predicamētis. ⁊ tñ est posterius omnib° qz dicit bitudinez sm quā nata sunt inhērere sbiecto. talis autem bitudo ē passio seq̄ns accntia. Aliqn° diuiditur in ozñas quarr neutra ē qdditatiua. sicut finitū ⁊ infinitum. ista nō uariant rōnem formalem. Sicut enim albedo intēsa ⁊ remissa eanō rationē formalez habet. ita ens finitum ⁊ infinitū. Ista ultima diuisio ē per mōs intrinsecos. Cōuenit enim ens diuidi per mōs intrinsecos 4°. Primo in finitum. ⁊ i infinitum. 2° in pticipans ⁊ necessariū. 3° in ens i actu ⁊ in potentia. 4° in ens reale ⁊ rōnis. Iste enim diuisiones ꝯiter solebant dari. Probo aūt q omnes sint per mōs intrinsecos. Prio de prima. s. de finito ⁊ infinito. nam albedo intensa ⁊ remissa eandē quidditatē habz. q ⁊ ens finitū ⁊ infinitum. Confirmatur.

Quinque modi
- Aliqn p duas quarr una ē positiua et alia priua. ut bonū et malum, caritas et priuatio
- Aliqn p duas quarr utraq ē positiua ut absolutum et respectiuum
- Aliqn p duas quarr una ē qdditatiua alia nō. sicut ut sbam et accns
- Aliqn p duas quarr neutra ē qdditatiua. sed tales diuisiones de p modos prim°

ut in finitum et in finitum
ut in participans et non participans
ut in actu et potentia
ut in reale et rationis

Nota q oia q sunt in deo sunt nata q infinita

qz quecũq; habent eandem diffinitionem. sunt idem formal'r. sed aer si eẗ infinitus. eandem diffinitionẽ hẗet quam nũc habet. ergo ꝛc ¶ 2° de 1ª pz. nam ꝓtingẽs ⁊ necessariũ non uariant rõnem formalẽ. Sapientia enim eiusdẽ ratiõis est in ꝏ ⁊ in creatura. ⁊ tñ in ꝏ est necessaria. in creatura ẽ ꝓtingens. ergo necessitas ⁊ ꝓtingẽtia sunt mõi. ¶ p. 6m plõos. rotunditas solis ⁊ uni° rote materialis sunt eiusdem rõnis. ⁊ tñ 6m eos rotũditas solis est necessaria. rotunditas istius rote ẽ ꝓtingens. ergo ꝛc ¶ 3° de 5ª pz. Primo. qz actus ⁊ potẽtia 6m q cõiter dicit. non uariant eẽntiam. ergo ꝛc.

2°. quia eadẽ est diffinitio hois in actu ⁊ hominis i potentia. ⁊ act° ⁊ potentia sũt mõi quidditatis ¶ 4° de 4ª pz. q eadem ẽ diffinitio homis in re ex̃. ⁊ in aia. Unde sic homo in re ex̃. est aial rationale. ita ⁊ in aĩma.

¶ Intelligendus tñ qñ diuiditur ens p ens reale ⁊ rationis. non debet intelligi sic ens rõnis sic sunt facta a rõne. ut respect° rõnis ⁊ talia. quia talib° ⁊ enti reali nihil ẽ ꝓmune uniuocũ. sed debet accipi ens rõnis p q̃ditate in eẗ cognito. ¶ Sed hic sũt difficul. Prima ẽ. quare inẗ modos istos non ẽ facta mentio ꝏ exñtia. Dico q exñtia põt reduci ad actualitatẽ. Non enim uidetur bñ q exñtia ⁊ actualitas distinguãtur ¶ 2ª diffi. est ꝏ eẗnitate que dicit modũ intrinsecum in deo. ⁊ tñ non est facta mentio.

¶ Dico q duratio dei que dicitur eẗnitas reducitur ad infinitatẽ. sicut duratio creature reducitur ad finitatẽ. imo uidetur idem ¶ 5ª diffi. est de ꝓprietate indiuiduali. que non est hic noiata. ¶ Dico q inter istos mõs non sunt nomiãi hic nisi illi p quos diuiditur ens. Licet igit ꝓprietas indiuidualis sit modus intrinsec°. non tñ per eam diuidit ens.

¶ 4ª diffi. est ꝏ intenso ⁊ remisso. de quib° ꝓstat. q sunt modi. quare non sũt hic noiãi. ¶ Dico q talia pñt reduci ad finitatem. Non enim uidetur uariare nisi gradũ.

¶ De 3° oz uidere ꝏ distinctiõe istoꝝ mõꝝ ab inuicem. ¶ Et q̃tum ad h° dico. q in istis mõis quadruplex distinctio inuenitur. Una est qua mod° distinguit a q̃ditate cui° est. 2ª. q unus distat ut dispatus ab alio.

5ª. qñ unus alteri opponitur. ¶ 4ª. qñ non sunt eiusdem rõnis inẗ se. Ex̃ primi ꝏ infinitate ⁊ diuina eẗntia. ⁊ ista uocat doc. minorem distinctionẽ formalẽm. qz non sunt due rões formales. aliẗ enim impossibile eẗ set saluare eandẽ rõnem albedinis in quo libet gradu. Ex̃ scõi realitas ⁊ exñtia. infinitas ⁊ necessitas. Probo aũt q isti mõi qui uidẽtur dispati. dicũtur ex natura. ¶ Et hoc põt patere per quattuor ꝛclones. Prima ẽ. q infinitas distinguitur a necessitate qz relatio ẽ necessaria in ꝏ. ⁊ tñ non ẽ infinita. 2ª. qz realitas ⁊ necessitas distinguũtur. qz in ꝏ realitas multiplicatur ⁊ nõ necessitas nec existẽtia. Et sic ꝏ multis aliis.

5ª. q infinitas in creatis differt ab exñtia ⁊ ꝓtingẽtia. ⁊ sic ꝏ multis aliis. qz ẽ in potẽtia obiectiua. ⁊ non alii. ¶ 4ª ꝛclo. q existẽtia ⁊ realitas in creatis differũt. Et hª pbatur. quia i deo realitas triplicat nõ existẽtia ergo multomagis in creatura. licet non sit ita manifestũ sicut ẽ in ꝏ. Ex̃ primi. finitũ ⁊ infinitum. ꝓtingens ⁊ necessariũ. Et sic de aliis oppositis. Ex̃ scõi. sicut hecceitas sortis ⁊ hecceitas platonis. que quodammõ uidẽtur eẗ eiusdem. ¶ De 4° oz uidere. s. de ordine istoꝝ mõꝝ. Et q̃tum ad hoc sciendũ. q quidam mõi sunt qui insunt creature per se. quidã per accñs. tñ sunt ꝏ ꝓmunes ⁊ creature. Ex̃ primi ẽ finitas. ⁊ isti modi sunt in primo signo. q̃a qui insunt p se. prĩ insunt q̃ qui per accñs. q aũt finitas insit creature per se. patet. qz ꝏmonstrabile ẽ de creatura. nam per rationẽ hominis põt ꝏmonstrari ꝏ eo. q ẽ melior asino ⁊ per ꝓñs inequalis. s3 inequalitas in uirtute p̃ supponit q̃titatem uirtutis tanq̃ fundamẽtum. igitur q̃titas uirtutis ꝏ homie ꝏmonstrabilis ẽ. et sic inest per se. et per ꝓñs talis modus ut patebit inest in potẽtia obiectiua.

Ex̃ scõi est existẽtia et realitas. et isti sequũtur primos. qz isti insunt p accñs. Nũ q̃ enim p rationẽ hominis uel asini posset demõstrari q eẗnt exñtes l' reales. ⁊ sic sũt ā 2° signo. qz primos sequũtur. ⁊ ꝓpter cõitates ubicũq; sunt alii mõi. isti sunt. ⁊ non econuerso. Ex̃ tercii ẽ ꝓtingentia que inest per accñs. sed qz pticularior ẽ exñtia ⁊ realitas/

¶ 4

te. que q̃dem inueniũtur in deo et in creatu
ra. solum aũt ꝓtingẽtia in deo non reputur.
nõ sunt in 3° signo. | Ex 4° ẽ heceitas. iest
enim per accñs. ⁊ sequtur ꝓtingentiã. ponen°
q̃ nõ sit in potentia obiectiua tunc ẽ dubiũ.
Põt ergo dici. q̃ heceitas est in 4° signo. q̃
pticulariõr est. ¶ Sz adhuc posset poni ali
us ordo inter mõs q̃ sunt in deo. uidet enim
q̃ exñtia debeat poni priõr. q̃ ꝓmuniõr. | 2°
necessitas. omnia enim que sunt in deo sunt
necessaria. | 3° infinitas. q̃ ꝓ etiam insit p
se. non tñ est ita ꝓmunis. q̃ oia diuina sunt
necessaria. non tñ oia formal'r infinita sũt
sicut relaciõ. Si aũt heceitas ponatur in 3o
tunc potest tenere locum. uel dicere/ꝓiter ad
pdicta. ¶ Sz 5. prio quocũq; signo. necessa
rium ẽ necessariũ. ⁊ ꝓtingens ẽ ꝓtingens. sz
necessitas precedit infinitatẽ. ergo ꝓtingen
tia infinitatẽ. ¶ Dico q̃ maiõr tenet ex uir/
tute sepe assumpte. que non est uera nisi de
ordñtiis quidditatiuis. De isto tñ ordine ñ
est curandũ. ¶ De 5° q̃d dicendũ est. pt̃z. naz
in deo ẽ infinitas. necessitas. realitas. heceitas. ⁊ isti omnes modi sunt mõi intrinseci. q̃
non uariant rẽm formalẽ. De exñtia etiã
⁊ actualitate. pz etiam q̃ sunt mõi intrinse
ci. ¶ De 6° patet quid dicendũ est. Nam in
creaturis ẽ finitas. exñtia. ⁊ singularitas. ⁊
ꝓtingentia. ⁊ multi alii mõi. ⁊ uniuersaliẽ
omne aduenientẽ rõni quidditatiue. non ua
riat eam eẽ talis mod° intrinsecus. ¶ De
7° licet satis dictũ sit. tñ pono. 4. ꝓclusiones.
Prima ẽ. q̃ mod° intrinsecus ifinitatis dif
fert in deo ab omibus rõnibus formalib°
q̃ multiplicant rõnes formales in deo. et
tñ unica ẽ omino infinitas. ¶ p. diuia infi
nitas ẽ cognoscibilis p naturam. ⁊ tñ rõ
formalis diuie entie non. ergo aliqua di/
stinctio ẽ inter illa. ¶ 2° ꝓclusio ẽ. q̃ mod°
intrinsec° realitatis differt ab'oibus rõnib°
formalib°. que sunt in deo. q̃ distinctio et
identitas ipossibile ẽ q̃ ꝓueniant eidem re
spectu eusdẽ ⁊ ad idem oino. sz quelibz rõ
formalis ad aliam ꝓpata est distincta for/
maliter ⁊ idem real'r. ergo rõne alteri° ⁊ al
terius. rõne racõis formalis distinguntur.
rõne autem realitatis sunt idem. ergo rea/
litas distinguitur a rõe formali. ¶ p. nul/
la ratio formalis triplicatur. sz omnis ra/
tio formalis que est in pte cõicatur filio. re
alitas non ꝓmunicatur. ergo ꝛc. ¶ 3° ꝓclo
q̃ modus intrinsec° finitatis distinguitur
in creaturis a rõnib° formalib° creaturaꝝ.
q̃ cum finitas sit diuisiua q̃titatis. ⁊ q̃ddi
tas ꝓtra q̃titatem in cõi distinguit. quecũq;
sb eis cadent erũt distincta. ¶ p. certi sum°
de quidditate pluriũ. de quoꝝ finitate du
bii. sicut ō relatione que ẽ in deo sum° certi
ō eius quidditate q̃ est ad aliud. tñ dubii ō
eius finitate uel infinitate ⁊ q̃titate. ¶ 4°
ꝓclusio ẽ. q̃ omnes alii mõi a q̃dditate disti
guũtur in creaturis. sic exñtia. ꝓtingentia.
heceitas. ⁊ sic ō aliis. q̃ quidditati omẽs ta
les ꝓueniunt p accñs. nec aliq̃ ō illoꝝm est
ō monstrabile de q̃dditate. nec p se notum.
¶ Sz dubiũ est de q̃titate uirtutis. uidet
enim illa q̃dditati in creaturis accidere sic alii
mõi. Naz accidit cuilibet forme hẽ magis
⁊ minus ꝑm gradus determinatos. cuz tota
q̃titas in quolibet gradu sue q̃dditatis sal
uetur intensiue. ¶ Dico q̃ duplex est finitas.
Una ꝑ gradus indiuiduales. ⁊ ō illa ꝓclu/
dit argumentũ. q̃ accidit sicut heceitas acci
dit quidditati. Alia ẽ que ꝓsequitur natu
ram specificam. ⁊ ista ẽ demõstrabilis.
¶ De octauo oz uidere que necessitas ẽ po
nendi istos mõs intrinsecos. Et q̃tum ad
hoc introducunt quattuoꝝ necessitates que
uidentur facere ad positionẽ istoꝝ mõꝝ in
trinsecoꝝ. ¶ Prima. q̃ una ⁊ eadez q̃dditas
diuersimode ꝓsideratur ⁊ uere. oz ergo alium
⁊ aliqz modũ ponere corrñdentez isti° ꝓside
rationis uariate. ¶ 2° necessitas ẽ. q̃ aliq°
distinctio in rez natura est. ut patuit sup.
pter formalem. ⁊ iõo oportet aliud ⁊ aliud
fundamentũ ponere. sz fundamentũ distin
ctionis formalis ẽ quidditas. ergo ad ali/
ud a q̃dditate erit fundamentũ alterius nil
hil aliud ẽ a quidditate nisi mod°. ¶ 3° ne/
cessitas ẽ. q̃ est inuenire aliqua ut patuit ō
que aduenientia non uariant rõnem forma
lez. eo mõ quo in primo articulo ẽ expositũ.
Cum ergo ut patuit non possint eẽ quiddi
tatiua. necessario erũt mõi. cum pter quid/
ditatẽ nihil sit aliud nisi mod°. ¶ 4° neces
sitas est que declarat omnes alias ex illa

11 Sz pars

11 6 pars

11 7 pars

11 8 pars

Sz ⁊ omnis modi primi q̃dit. nõ ẽ cognoscibilis p naz/ quia modus ⁊ cognoscibilis p naz/ istud pz p hoc quod dictum est greptibilis p n in rõe frialis eos/ sz pstinguitur ẽ modus primi q̃ nõ ẽ cognoscibilis p naz n ee dia sic eodem mo° cognoscibilis// Ad hoc dicunt cũ doctore eodem loco q̃ nõ ẽ mutuo ẽdu q̃ modus primi nõ sit greptibilis sb q̃ nõ ẽ greptibilis p ꝓsq̃ntia. sz modi sb semp cũ q̃dit greptibilis sb ꝓ q̃dnõ nõ distinctẽ sb fundatur q̃ aliquis cognoscitur. et ita dicit doctor ꝓmudiare posse ⁊ p ꝓsq̃ adunata/ sz n modus hũ sit pstinguibilis nõ nõ cũ ꝓsundedo. eedẽ formali q̃dnatus omnis est

diuisione antiqua. qz q̃cquid est. aut est rel accipiendo rem pro q̃dditate. aut mod° rei. cu n ergo cõis diuisio non possit saluari ni si ponendo mõs. ergo ꝛc ¶ Sz tunc ẽ difficultas. utꝫ. isti mõi in creaturis sunt sb̃stãtie aut accñs. ¶ Dico ꝙ ad illud gen° reducunt in quo sunt q̃dditates. ⁊ iõ si sunt sbe ⁊ isti mõi. si accñtia. etiã mõi sicut quidditates ipe sunt ¶ Quantũ ad 2.m principale oportet videre de quesito. utꝫ sit in potẽtia obiectiua. ¶ Et q̃tum ad primũ modũ de finita/te dico. ꝙ nulli debet eẽ dubiũ. qz qõ p se cõuenit. ⁊ est õmonstrabile õ ea. sibi ꝓuenit siue in potẽtia siue in actu. finitas aũt est demonstrabilis de quidditate. ut patuit in 4° articulo. ergo ꝓuenit sibi in potẽtia. ¶ Sz de aliis est dubiũ. s. de ꝓtingentia. realitate. exñtia. ⁊ actualitate. ¶ De ꝓtingẽtia autem pbo. ꝙ non est i potẽtia obiectiua. qz ubicũq; est formal'r ꝓtingẽtia. ibi est inueire formaliter ꝓtingens. sz in potẽtia obiectiua nihil est formal'r ꝓtingẽs. ergo in potẽ° obiectiua non est ꝓtingẽtia. Maior ẽ manifesta. q̃a ꝗdictionem indetur ĩplicare. ꝙ in aliquo sit ꝓtingen° ⁊ tñ ꝙ illud non sit ꝓtingẽs. Minor etiam pz. nam in potẽtia obiectiua oia sunt necessaria. Deus enim non põt facere q̃n quidditates ille sint creabiles. Et sic dicto de isto p̃dicato creabilitas. ita dico de omnibus. nihil enim õ quidditatib° dicitur nisi in primo mõ uel 2° ut sunt i potẽtia obiectiua. Relinquitur ergo ꝙ nulla ꝓtingẽtia sit in potentia obiectiua. ¶ De actualitate pbo 2° hoc idem sic. ubicũq; est inueire actualitatem. ibi ẽ inueire ens actu. Hoc pz sicut illa maior accepta de ꝓtingẽtia. sed in potẽtia obiectiua non ẽ inuenire ens in actu. ergo ꝛc. ¶ De realitate probo 3° hoc idem sic. qz ubi non ẽ res. ibi non est realitas. sed in potentia obiectiua non ẽ res. ergo ꝛc. Ma est manifesta sicut alie priores. Maior etiã pz. qz ubi non est exñtia. ibi non ẽ res. ¶ De exñtia etiã probo hoc idẽ 4° sic. ut magis euident. qz ubi non ẽ inuenire exñs. ibi non ẽ inueire exñtiam. sz in ista potẽtia obiectiua non ẽ aliquid exñs. ergo nec aliqua exñtia. ¶ Dicũt tñ aliqui. ꝙ q̃cquid positũ est in actu. siue sit mod°. siue sit quidditas. siue res. siue quodcũq; aliud pri° fuit i potentia. Et ideo exñtia. realitas. ꝓtingẽtia. et oia talia pri° fuerũt in potẽtia ¶ Sz ꝗ istõ arguo quadrup'l'r. ⁊ q̃tuz mihi apparet euidenꝫ sic. Ubicũq; est inuenire actualẽ exñtiam in aliquo anteq̃ producꝫ. ergo formaliter existit anteq̃ producit. Dicunt aliqui. ꝙ optime argueretur. si eodem° actualis existẽtia eẽt in potẽtia obiectiua quo ẽ in actu sed non est sic. Est enim actualis existentia in potentia obiectiua potentialiter. in actu uero eẽt actual'r. ergo ꝛc ¶ Sz istud euidẽter ꝓcedit ꝓpositũ. nam accipio illuz modũ quẽ tu uocas per actual'r. quẽ negas in potentia obiectiua. Et tunc arguo sic. Ubicũq; hz eẽ actualis exñtia ⁊ actual'r. illud ẽ formaliter existentia. ista p te uera est. Iõ enim põt post creationẽ illud actualiter existere. qz actualis exñtia ibi est actualiter. non aũt sic in potẽtia obiectiua. qz ibi est potẽtialiter. Patet ergo maior accepta. sed i potẽtia obiectiua hz sic eẽ actualis exñtia ⁊ actualiter. ergo in potẽtia obiectiua aliquid ẽ formaliter ⁊ actual'r exñs. ergo ꝛc. Minor declaratur ex dictis. qz p te q̃cquid positum ẽ siue mod°. siue res. siue q̃dditas. qõ est post ꝓductionẽ actu. est añ productionẽ in potẽtia obiectiua. et sic hẽtur ꝓclo intẽta. s. ꝙ aliquid ẽ formaliter exñs. ¶ 2° ꝓtra principalem rñsionẽ arguitur sic. qñ aliqua duo sic se hñt. ꝙ ex incõpossibilitate illoꝝ. pueit ꝙ aliquid unuz non possit eẽ sb̃ utroqz illoꝝ. multo min° unuz in altero eẽ põt. hoc pz in ꝗtis ⁊ in multis aliis oppositis. sz ex incõpossibilitate actus ⁊ potentie. puenit ꝙ idem nõ possit eẽ sb̃ utroqz. ꝙ scilz sit i actu ⁊ in potẽtia. ergo multo min° unuz erit i altero. ⁊ sic actus non poterit eẽ in potẽtia. ¶ Confirmaꝫ. qñ aliqua duo sunt simul. q̃cquid ẽ sb̃ uno ⁊ sb̃ altero sit'. sz act° ⁊ potẽtia sunt sit'. qz actus ẽ in potẽtia. ergo q̃cquid est sb̃ uno erit sb̃ altero. cum ergo q̃dditas añ productionẽ sit in poten° ⁊ simul i actu ¶ 3°. impossibile ẽ esse trãsitus de ꝗdictorio in ꝗdictoriũ nulla mutatiõe facta in altero extremoꝝ. sed qñ creatura ꝓducitur in eẽ est talis trãsit° ꝙ fit õ non dependente dependẽs. ⁊ de non exñte exñs. g̃ mutatio.

non in deo. ergo in creatura. Habet ergo i creatura alr se q̃ prius. / Sed ipossibile est q̃ aliter se beat q̃ prius. nisi in se aliquid habeat qõ prius non habebat. ergo aliquid nũc ē quod prius non erat in potētia obiectiua.

¶ 4° ⁊ difficilius sic. impossibile ē extrema ꝯdictionis ō aliquo uerificari. nisi ꝑ aliud ⁊ aliud. sed ista extrema ꝯdictionis. s. ōpendere ⁊ non ōpendere uerificant de creatura i potētia ⁊ in actu. ergo ꝑm aliud ⁊ aliud. sed q̃quid est in actu prefuit in potētia. oporebit ḡ q̃ ꝑm idem oino de eodē ꝯtradictoria uerificētur. qõ est impossibile. / Dico ḡ q̃ necesse ē ponere aliquē modum i actu q̃ nõ pfuit in potētia. ¶ Sz ꝯ instatur 4ᵒ. p° sic. omne ens non phibitum et nõ necessariuz. est in potētia obiectiua. sed isti mõi sunt entia nõ phibita. ergo ⁊c. Dminor ptz. qz ponũtur in eē. ergo ⁊c. ¶ 2°. omne pductum fuit prius producibile. sed oia entitas creata ē a deo pducta. ergo prius fuit producibilis. sed omne pducibile nõ pductum ē in potentia obiectiua. ergo oia entitas ⁊ modi prius fuit i potētia obiectiua. ¶ Tertio. ipossibile est q̃ actus itelligēdi termietur ad nihil. sz ab eterno actus intelligendi diuinus ēminabatur ad istos mõs. uidetur eni incõuenies q̃ ōs ab eterno non itellexerit istos mõs.

¶ 4°. omne ꝯtinens hz ꝯtentũ in aliquo eē ⁊ omne productũ hz pducibile in aliquo eē sed ōs uirtualr ꝯtinet istos mõs ⁊ est pductiuus eorz. ergo necessario hñt eē anteq̃ producantur. / Ad primũ dico q̃ ens non phibitum pōt duplr ꝯsiderari ul sumi. Uno mõ sicut cui ꝯuenit p se pducibilitas ut passio. Alio mõ ut cui p se non ꝯpetit. sz ē illud ad quod pducibile. Primo mõ ꝯcedo q̃ omne tale ens non phibitz ē in potentia obiectiua. / 2° mõ dico q̃ non. naz exñtia nõ deducitur ō non eē ad eē. sz exñtia est illud eē q̃ ipsa eēntia producibilis. Primo mõ deducitur. qz ō non eē ad eē. impossibile eni uidetur. q̃ eē transeat ō non exñtia ad existentiā. sz solum eēntia ē illa que sic deducit. Uñ esse est illud ad qõ producibile p productionē deducitur. / Dico ergo. q̃ isto mõ erit ens non prohibitum. / Ad 2ᵐ dico. q̃ oē productũ prius fuit pducibile. intelligēdo de illo qõ producitur uel deducitur ad eē. sed isto mõ intelligen°. nec pductur. nec ad eē deducitur. sed qz eēntia ad ipm eē deducitur. / Ad 3ᵐ. oz q̃ obiectũ intellectus hze aliquod eē ad qõ termietur actus intelligendi diuinus. / Dico ergo tũc. q̃ diuinus intellectus bñ cognoscit exñtiam in rōne sua. sz tñ nõ precognoscit rem pñtem ut pñs. nisi dum actualiter existit. q̃tum scilz ad illam habitudinē principalitatis. ¶ Sz nunquid precognouit exñtiam aliquomõ. Dico q̃ aliqua pdicata cõmunia ꝯueniunt istis modis per que quodammõ notificant. sz ꝑm istas rōnes cōes que non sunt mõi. sed ꝯdditates alique. dicte tñ ō modis aliquo mõ. ꝑm in quā istas rōnes cōes potest dici. q̃ itellectus diuinus ꝯcognoscit istos mõs. sed tñ q̃tuz ad illud quod ponũt in re ⁊ qõ est propriũ unicuiqz eorz. qõ scilz duia uolũtas supponit quidditati. intellectus diuinus non precognoscit. Uñ ꝑm q̃ apparet mihi eē dicendũ q̃ aliqua sunt in re que itellectus diuinus nõ precognouit ab eterno. s. aliqua ꝯditio uel aliquis modus. sic exñtia. actualitas. pñtialitas. ⁊ sic ō alius. / Ad 4ᵐ dico. q̃ ōs non ꝯtinet uirtualiter nisi illud qõ efficitur ⁊ qõ ad eē deducitur. isti aūt modi non efficiunt sz sunt ꝯditiones illorz que efficiūtur ⁊ que existunt. tales aūt ꝯditiones ꝯpriae uirtualiter in nullo ꝯtinetur. Similiter dico de pductio q̃ hz producibile. sz ōs nõ est pductiuus morz. ¶ Sz hic sunt diffi. Prima ē qz termi cuiuscũz ꝯplexionis uere ab eē no hñt eē aliquod. sed iste ꝯplexiones uere sũt ab eē no. exñtia est modus intrinsecus. exñtia ē exñtia. ergo ⁊c ¶ 2ª diffi. de ꝯtingēti ut cõtingens est uere. formant alique ꝯpōnes necessarie. qz ex ꝯtingenti utsic nihil necessariuz seqtur. cum ergo ꝯpōnes necessarie sit eterne. seqtur q̃ termi habebũt aliquod eē. ¶ Ad primã rōnem possem euadere sic. qñ ōz. exñtia est exñtia. ab eterno hec ē uera. p exñtia diuina Sz ista non sufficit. quia ista etiam ē uera. ꝯtingēria est ꝯtingentia. / Dico ergo q̃ ex talibus ubi idem ꝯtur ō se. nõ arguitur eē ēminorz. eo q̃ non ē ibi nisi terminus unus. Unde q̃tum ē ex pte obiecti hõ homo ē homo non ē nisi unus ēminus. s. hõ.

deducit

deducit

Eodemmõ ō existentia. sz tñ dico de existentia. q exñtia est exñtia ab eterno, non propter quod ultimate ponit. sed p rõne generalit que ē uere cognita ab eterno a deo. Ad 2m de ꝓtingentia dico. q si accipiatur rõ ultimata ꝓtingētie. de illa nunq̃ habetur ꝓpositio uel ꝓpositio necessaria. Cũ possibile est. q ō illis ꝑdicatis que abstrahunt ab omnibus modis fiant ꝓpōnes necessarie. sz tamẽ accipiendo ꝑm ultimatã ꝓprietatē. impossibile ē q fiant. Ad argumentũ patz.

QUARTUM esse eēntie realiter differat ab eē exñtie. q sic. q2 sicut se hz sapere ad sapientiã. ita eē ad eēntiam. sz sapere est actus 3i sapie. igitur ꝛc. Lōtra ꝑm Anſ. esse. ens. ⁊ eēntia. sunt sicut lux lucens ad lucē. Hic sunt duo principalit inquirenda. Primũ est ō ordine istorũ. si scilz eēntia ꝑcedat exñtiam. | 2m si distinguũtur aliquo mō. Quantũ ad primũ ō ordine indu/ co quattuor ꝓclones. Prima ē. q eēntia rei creabilis non ꝑcedit exñtiam suaz duracõe. q2 ordo durationis fundatur i extremis durantib9. sz extrema que non existũt. nõ durant. eēntia aũt ante exñtiam non existit. ergo ꝛc. 2a ꝓclo. q eēntia rei creabilt non ꝑcedit suam exñtiam ordine originis. q2 nullum ens actuale originatur ab ente in potētia. sz eēntia ut ꝑcedit suam exñtiam est ens in potētia. exñtia aũt sua est illud quo existit. ergo ꝛc. 3a ꝓclusio ē. q eēntia talt ꝑcedit suam exñtiaz ordine nature. q2 creatio ē posterior natura ipsa q̃ditate. cum omis relatio sit posterior ipso sbiecto l fũ/ dameto. sz ipsa creatio non pōt ē posterior natura ipsa exñtia creature. cum per creacõnem prio existat. ergo ꝛc. p. quecũqz ꝓueniunt alicui in prio mō dicendi p se. sũt priora omnib9 que ꝓueniũt sibi. 2o mō uel alio mō. sz eē eēntie ꝓueit eēntie in priomō dicendi per se. exñtia aũt non. q2 tunc non posset ꝓcipi eēntia creata q̃n ꝓcipetur eius exñtia. ergo ꝛc. Cōfirmatur. q2 omne p accñs ē posteri9 eo quod est per se. sz exñtia ꝓuenit creature p accñs. quidditas ⁊ uniuersalitas p se. ergo ista sunt priora exñtia. 4a cõ/ clusio ē. q eēntia talis ꝑcedit suam exñtiaz ordine pfectionis. q2 omne q̃ō est ō gñe sbe excedit i pfectione quamcũqz pfectionē 2nam sibi aduenientē. que non pertinet ad illud genus. sed exñtia aduenit sic quidditati que ē sba directe. Confirmatur. q2 summa nobilitas uniuscuiusqz rei create attenditur. ꝑm genus ⁊ ꝓprias differētias. ista aũt nõ pertinent nisi ad quidditatē ⁊ ad eē eēntie. ergo ꝛc. Item magis excedit homo asinũ in nobilitate. q̃ homo i actu hominē in potentia. cũ ista sint infra eanõ spēm. et illa ñ. sz homo excedit asinũ per solam eēntiaz. hõ autē in actu hoiem in potētia p solaz existētiam. ergo uidetur q eēntia sit nobilior.

Sz ꝓtra istas ꝓclones instatur. 4r. Primo sic. qñ est aliquid sb oppositis privatiue oportet q sit sb eis ordine durationis. sz eēntia prius ē sb non exñtia q̃ sb exñtia. ergo ꝛc. 2o. q2 eē fluit ab eēntia sic actus 2o a primo. ⁊ in talibus semp est ordo. 3o. q2 prior ꝑm naturã non repugnat sine posterior existere. cum ab eo nullaten9 dependeat. sz tñ eēntia sine exñtia nullaten9 existere potest. 4o. q2 in eēntialit ordinatis eiusdem generis. semp posteri9 est pfectius. A ũ ergo exñtia sit in eodem gñe cum eēntia. ⁊ sit posterior. uidetur q exñtia sit pfectior.

Ad primũ dico. q illud qõ assumitur uerũ est. qñ sb utroqz privatie oppositorũ existit in actu. sz eēntia non existit sb carētia existētie. ⁊ per ꝓñs non oportet q sit prius duratione. Ad 2m. eē non pullulat ab eēntia. q2 ab extrinseca cã effectiua datur. sicut oē quod accidit alt. nec etiam existere ē act? 2o. sed actualitas prima. Ad 3m. uerum assumit qñ sunt realit distincta. h aũt nõ sic. sicut patebit inferi9. Ad 4m dico. q uerũ est q̃tum ad q̃ditatiuas pfectiones sbordinatas. sicut ordña specifica ē postrema. nõ tamẽ est uerum q̃tum ad mõs intrinsecos. cum ordña ultima sit nobilior hoc certe ipa. ut pz. Sed hic sunt difficultates aliquē. | Prima. q2 non uidetur bñ posse intelligi q eēntia sit sine principio durationis in suo eē eēntie. q̃n ordine durationis ꝑcedat suam exñtiam. q2 dum ē actualit producta ꝑcedit eam ꝑm naturã. aliter aũt uidetur eaz

(Con. p 3)

//Con. 2m 3

//Con. 3m 3

utrũq; ⁊ sb est

sic pz de sbe et pra pōne qb sbz sit pz pdicatiue nõ ne ni nõ pt esse sine pōne ñ realit ab ea nõ distinguat

expñs aũt ē mag q̃ dñs q̃ q̃ ꝓms sic ag q̃ dñs ñ se nõ pot de potestate pfectoms

precedere anteq̃ producatur. Illud autem aliter non pōt intelligi nisi ponatur q̃ pce dat ꝑ durationē. ¶ Dico q̃ ordo nature fit inter coexistētia ⁊ ea que simul sunt sn̄ successione. ista 2ª prioritas uidetur eē ꝑm prioritatem durationis. Jōo enim prius erat ꝓducibilis. q̃ prius erat nata durare. nō aūt modo. ¶ 2ª difficultas ē. q̃ ly priuatio nō mensuratur i se aliqua duratiōe. tn̄ in materia dicitur p̃cedere formā durationē. ⁊ si mul'r omis creatura prius ōr fuisse nihil. q̃ aliquid. ¶ Dico q̃ eo mō quo priuatio existit ⁊ durat. non uidet incōueniens dicere q̃ creatura prius duratione erat nihil. sz hoc non est nisi mō imaginato ⁊ potētiali. tn̄ sec̃ est de priuatione. q̃ fundatur in aliquo actu. aliter exn̄tia. quare ⁊c ¶ 3ª difficultas est. q̃ qn̄ aliqua sunt correlatiua. quocūz unū est prius duratione ⁊ reliquū. cum unuz sn̄ alio non possit durare. sed diuina uis ꝓductiua ⁊ ꝓducibilitas creature sunt correlatiua. Cōstat aūt q̃ diuina ꝓductiuitas p̃cedit duratione exn̄tiam creature. ergo ⁊ producibilitas creature p̃cedet. ¶ Ad istud posset dici. q̃ oia ista uera eēnt. si illa correlatiua referētur ad inuicem actual'r. Sz hoc nō est uerū. sz fundamentalē tn̄ ¶ 4ª diffi. si ꝑ istam prioritatē intelligatur aliquid aliud q̃ q̃ exn̄tia non est ō rōne formali eēntie. cum q̃ditas ultimate p̃cisa non sit nisi quidditas tn̄. ¶ Dico q̃ non. sz ex ista ratione deducunt multa alia que oportet ponere q̃ñter ut patuit. ¶ Quantū ad 2ᵐ principale. oportet uidere de quesito. s. utrū eē et eēntia differāt. Et q̃tum ad hoc introducunt quattuor q̃clones. Prima ē. q̃ eēntia non distinguitur ab exn̄tia formal'r. quia q̃cunqz aliqua sunt totalē idem q̃tuz ad diffinitionē. illa non possūt formal'r distinguī. sz homo in potentia ⁊ homo in actu sūt idem penit̃ q̃tum ad diffinitionē. ⁊ tn̄ homo in actu addit ad homiem in potētia existentiā. quod non eēt. si exn̄tia diceret aliq̃ rōnem formalem additaz. ¶ p̄. illud quod nō ꝑtinet ad diffinitionē alicuius. nec in se est rō formalis. illud non pōt eē fundamētum istī distinctionis formalis. sz exn̄tia ñ ꝑtinet ad diffinitionē alicuius. nec in se hēt aliquam rōnem formalem. ergo ⁊c ¶ 2ª q̃clo. q̃ eēntia creabilis ⁊ eius exn̄tia ñ differūt realiter. q̃ in eēntial'r ordinatis ⁊ realiter distinctis. pōt ōs facere prius sine posteriori. ut alibi p̃z. tn̄ non pōt ꝓducere eēntiam sine exn̄tia. q̃ omne ꝓducūm necessario ē existens. ¶ Item bn̄ sunt aliqua realiter distincta. si alterz ab altero discedat. illō quod remanet ē reale. cum hēat ꝓpriam realitatē ab alio distinctā. sed eēntia recedente exn̄tia ꝑ adnihilationē non remanet realis. cum nihil sit reale nisi actualē exn̄s. ergo ⁊c ¶ 3ª sic. ubi non est res ⁊ res. illa realē non differūt. sz eēntia ut p̃rescindit ab existentia. non ē res ꝓprie. ergo ⁊c ¶ 3ª q̃clo est. q̃ eēntia creabilis sic distinguitur ab existētia. non sicut quidditas a quidditate. sz sicut a mō suo intrinseco. q̃ exn̄tia aduenientis eēntie non uariat eius rōnem formalem. nec q̃stituit 3ᵐ ¶ 4ª q̃clusio ē. q̃ ista distinctio ē ex natura rei. quia qō se hēt ꝑ indifferentiā ad aliqua duo. non pōt esse penit̃ indistinctū ab eis. cum omne ens ad seipm sit deēminatū. sz eēntia est indifferēs ad eē ⁊ non eē. ergo ⁊c. ¶ Cōfirmatur. quia qn̄ q̃ditas ē adnihilata. ⁊ tūc amota ē exn̄tia ab ea. ⁊ stat eius q̃ditas cum eius opposito priuatiue. s. cum non esse. quia eēntia uere pōt esse real'r ⁊ non eē. ¶ 2ª sic. illud qō cōuenit alicui ꝑ accn̄s ⁊ non ꝑ se. non pōt esse totalē idem illi. qn̄ idez sibipsi non accidit sz exn̄tia accidit omni nature create. cuz nō insit ei per se. ¶ Confirmatur. q̃ idem non pōt eē ꝓtingens sibipsi. sz oīs creatura est ꝓtingens exn̄s. ergo non sunt oīno idez. ¶ 3ª. qn̄ sunt aliqua idem omnib̃ modis. cuicūqz est unū incompossibile ⁊ alterz. sed actualis exn̄tia ⁊ potētia obiectiua sunt opposita. cum ex opposito distinguūtur. nec iō potest eē sil' i actu ⁊ in potētia. Si g̃ eēn̄ ⁊ exn̄tia sunt idem. sicut exn̄tia stare non pōt cum potētia obiectiua. ita nec eēntia ¶ Cōfirmatur. q̃ ōs pōt facere eēntiam non existere ꝑ adnihilationē. ⁊ tn̄ nō pōt facere q̃n homo sit aial. ¶ 4ª sic. Nam imaginamur quadruplicē quidditatez. extendēnomen quidditatis. Quedaz enī est quidditas que est necesse eē sicut diuitas. Quedam enīz ē

quē est necesse non esse sicut chimera. Quedam que est ꝓtingēs non eē. sicut eēntia rei creabilis. que sic non ē. ꝙ tamē potest eē. iō aūt dicitur ē necesse eē. q̄z est suum eē. ergo cum creatura non sit necesse eē. relinq̄tur ꝙ ipsa non sit suus eē. Sicut enim omne quod ē ul' est quidditas ul' modus. sic omis distinctio. ⁊ sic erit modalis. Sz ꝗ has ꝛ̄l'ones instatur 4°. Primo. q̄z ens diuiditur formalit̄ p actum ⁊ potētiam. exn̄tia aūt cadit sb actu. eēntia sb potētia. sz q̄cquid cadit sb uno diuidentiuz. distinguitur formalit̄ ab omni cadente sb alio. Z°. q̄z per uiam separacōis probatur realis distinctio. sz h̄ separat eēntia ab exn̄tia p adnihilationem ⁊ manet ipsa non manēte. 3°. illud qō ꝓuenit alicui p accn̄s. non ē ei intrinsecuz. cum aūt ꝑm p̄dicta ipsa exn̄tia ꝓuenat p accn̄s essentie. nec erit sibi intrinseca. ⁊ sic non erit modus intrinsecus eius. 4°. q̄z ita accidit existere exn̄tie. sicut eēntie. ⁊ tn̄ non differt exn̄tia ab existē. ergo eodem modo de eēntia.

Ad primū dico. ꝙ illa diuisio non ē formalis. sz mōzum intrinsecoꝝ. sicut qn̄ ens diuiditur p finitū ⁊ infinitum. Aut ē diuisio mōi ⁊ priuationis sue. ⁊ iō non ē imaginandū ꝙ sit diuisio formalis q̄dditatiua.

Ad 2.m dico. ꝙ separatio est qn̄ utrūz extremū existit distinctum ab alio. sz hic receden te exn̄tia. iam altez extremū non existit. nec manet. q̄z manere ē durare. durare enim p̄supponit existere. Ad 3.m dico. ꝙ tale ē extrinsecum. h̄ est non q̄dditatiue intrisecum ⁊ tn̄ est ita intrinsecū sicut inferior est intrisecum suo superiori. sic hecceitas nature. ⁊ uere p̄ōt dici intrinsecū. q̄z non egreditur ad aliud genus. Ad 4.m dico. ꝙ existere accidit exn̄tie. existens enim dicit ꝓtretuz ꝓstans ex eēntia ⁊ exn̄tia. quoꝝ ꝓtingēs est ꝓiunctio. non tn̄ exn̄tia accidit exn̄tie. ⁊ iō nullum 3.m resultat ex ꝓiunctōne coꝝ. Sz hic sunt difficultates. q̄z enim eēntia non capit eē. eo ꝙ prehēat. exn̄tia aūt capit. uidētur ex h̄ distingui realt'r. Dico ꝙ hoc uerum esset si utrūqz eēt reale. sz ut sup̄ dictuz ē unum eorum non ē reale. Z.a difficultas ē. utrum eēntia capiat eē. Dico ꝙ eēntia ꝓprie est illud quod deducitur ad eē de non eē. Existētia autem non sic deducitur. sed est ipmmet esse ad quod ipsa eēntia deducitur sic ad illud qō est. 3.a difficultas ē. si ista. actualis eēntia est mod' intrinsecus. sit ꝓplexio ita necessaria sicut ista. homo ē aial. Si sic. ergo ē in potētia obiectiua. eo ꝙ nulla ꝓpositio ē necessaria cui' termi non sunt in potētia obiectiua. Potest dici. ꝙ ē necessaria. positis terminis. Ad argumentū patet.

INTRUD ad ueritatez ꝓpōis req̄ritur entitas t̄minorum. Hic sunt. 4.or modi dicendi. Primus ē. ꝙ ad ueritatem ꝓpōnis non solus req̄ritur entitas t̄mioꝝ. sz etiam exn̄tia rei sunde dicūt ꝙ ista homo est aial non fuit uera aū mundi ꝓstitutionez. quia non erat homo aial. Sed ꝗ istum modū arguo quadrupl'r. Primo ꝑm August. de uera religione. ⁊ 5°. de trin. ubi dicit ꝙ iste ꝓpōnes sunt p se note. ⁊ regule eēne ⁊ ꝓnō mutabiles. Z°. q̄z cuiuslibet ꝗdictōis altera ꝑs est uera necessario. sz aū mundi ꝓstitutionē non fuit uera sua ꝗdictōria. q̄z tūc non fuisset uera ab eterno. ⁊ omne eēnum est necessariū. ⁊ sic nunq̄ falsificari potuisset. 3°. q̄z eadem rōne ōs uerificasset istaz ex tempe. omne totū maius ē sua parte. ⁊ omne quod fit ex tempe est ꝓtingēs. q̄z p̄ōt aliter se hābere. ⁊ sic posset eē falsa. Quarto. q̄z tunc ueritas ōmonstrata eēt nobis incerta. ut si sit demōstratū. ꝙ angelus est sba spūalis ⁊ simplex. q̄z ōs nobis ignorāntibus p̄ōt ōstruere omēs angelos. ⁊ sic illa ueritas nō remanet. sz sit ōmonstrata. Ideo dico. ꝙ ista eēnalit̄ est uera sicut ois necessaria alia.

Et ꝓfirmatur. q̄z isti ꝓcedunt ꝙ aū mundi ꝓstitutionē homo fuit ꝑducibilis. sz prius fuit homo animal q̄ ꝑducibilis. cū animalitas ꝓsit sibi in primo dicendi p se. ⁊ ꝑducibilitas in 2°. ideo enim est ꝑducibilis. q̄z hēt talem quidditatē sicut homo. iō est risibilis. q̄z hēt talem diffinitionē. Secūs mod' dicendi ē. ꝙ ad ueritatem ꝓpōnis requiritur entitas realis t̄minoꝝ. non tamē exn̄tia. q̄z ad hoc ꝙ uerificent ꝓpōnes quidditatiue ab eēno oportet ponere totam p̄dicamentoꝝ realitatē ⁊ coordinationē eternaz.

f. oppōna

Sic si linea diuideretur in lineā finitā et in finitū ista diō nō est formalis ꝑ modoꝝ

Qd ē separatio

Ad primū nitur

11 p̄d mod

Nā ab eo ꝙ res ē uel nō est oriūtur uel fit dr.

f. omne totū ē maius sua pte si ab aliq̄ hbq̄ est sua dimēsio ꝙ remouebitur equalia erunt

f. ad totū nō est maius sua pte quod ē ꝙ dicit augustin.

hync ar. 1.o dr. ꝓtinz cmo. 2.o ꝓtiorz 3.o p. ꝙ res nō dr. ꝑducibilis aīa ꝑducibilitate sibi ab eēno pmeruit cū sit primū. ꝗ cadō ꝑducibilitate aatma. q̄ deg ꝑt abstrā ꝑducere creatōē. ead̄ creatōē dr. pare. ꝑdu. deniūtne exprim. et nō ita primū.

12 mod

¶ Sed iste modus non uidetur ꝓbabil'. q2 plura realia aĩ mundi creationes catholici non ponũt ꝑmunit. nec plura eterna. n' etiã est necessariũ ponere. q2 sic homo nõ existebat aial prius ꝙ crearetur aial. ita nec realit' fuit aial. ¶ Tertius modus dicendi ē. ꝙ ad ueritatem ꝓpõnis nullum ē reqritur ẕminorũ. sed tm sufficit ꝙ si termi essent ꝙ inna scerentur necessario mutua hitudo. q2 aĩ creationē mundi termi ꝓpõnis que formant' de creabilib' sunt penit' nihil. ⁊ tamē dici/mus eas ē ueras. ¶ Sz ꝗ hunc modus arguo quadrupl'r. ¶ Primo. q2 ueritas reẕ mutabiliuz eēt tm ꝓditionata. cuz ꝓstet in hitudine termiorẕ. quã non ponunt nisi ꝓditionatã. ¶ 2°. q2 oīs hitudo inter aliq̃ extrema. ꝑsupponit illa sicut relatio ẕminus ⁊ fundamentũ presupponit necessario. Cũ ergo ab ēno homo ē aīmal. ⁊ illud ē dicat hitudinē ⁊ copulam. oportet in aliquo esse ꝑsupponere hoīem ⁊ aial. ¶ 3° sic. nam ueritas ō ꝓtingēti eēt ita certa sicut de necessario. nam posita exñtia homis ⁊ hũanitate. homo necessario existit. ⁊ tñ ista ē ꝓtingens. Sequitur etiã ꝙ ista fuit uera ab ēno homo existit. sicut homo ē animal. uel quecũz alia necessaria. ¶ 4°. q2 ueritas ꝓditionata nõ manet nisi manēte ꝓdimone. sz ista ꝓditio. s. positio ẕminorẕ. ꝓpõnis in ē ꝑ eos ab ēno non manet. ergo non manet ipsa ueritas. ⁊ sic ista non fuit uera ab eterno. homo ē animal. ¶ Quart' modus dicendi ē. ꝙ ad ueritatem ꝓpõnis sufficit entitas ẕminorẕ. i aliquo intellectu q̃tum ad istas regulas. quamor ut termi ꝓcipiũtur. formal' ipsa ueritas uel ipsa ꝓplexio. ¶ Sz ꝓtra h° arguo quadrupl'r. Prio de intellectu nostro. si cognitio itellectus nostri uerificaret aliquã regulam talem. tunc ueritas illa est ita contingens uel ꝓtingētior ꝙ sua causa. que est simplicit' ꝓtingens. Et eodē mõ arguitur ō intellectu angelico. ¶ 2° sic. aptitudinalis cognitio si ponat'. precedit actum rõis. cum ergo hec ueritas fuerit aĩ cognoscibil' q̃ eo gnita. oportebit recurrere ad aliud ē ꝙ ad ē racõis. q2 illud soluz hz cognitionē actualem. ¶ 3° sic ō diuio intellectu. q2 homo ē aial formalit'. sz nullus ꝓceptus itellect' diuini est animal formal'r. sz tm supeminenter. ⁊ ideo seqtur euident' ꝙ ueritas formalis istius ꝓpõnis sicut eius entitas oportet ꝙ ad aliud ē referatur. ¶ 4° sic. nulla ueritas p se dependet ab aliqua ueritate ꝓtingenti siue per accñs. Hec ē de se nota. quia prius non dependet a posterior. sed ista hõ est aial. est ueritas p se nõ. ista homo ē intellect' siue a ō siue ab alio est ꝓtingēs. ergo ꝛc. ¶ Ideo uidetur multis esse dicendũ ꝙ ueritas talium ꝓpõnis necessariaẕ reqrit entitatem ẕminorẕ. ut entitas ab omi existētia abstrahit. ⁊ ut entitas cuiuslibet siue ꝓpria quidditas a ō formal'r est distincta. Hoc aũt est ꝑ quidditatiuas rõnes. et isto mõ tales quidditates sunt uera entia. eo ꝙ q̃quid supponitur ratõi supioris ⁊ inferioris. ꝑdicamta autem supponũtur rõni cuiuslibet sbiecti ⁊ ꝑdicati talium ꝓpõnum. g̃ ⁊ ens quod ē supius ad ꝑdicamta. ¶ Sed hic sunt aliqua dubia. Primũ. si est eaō regula ō ꝓtingētibus ⁊ necessariis. ¶ Dico ꝙ non. q2 ad ueritatem ꝓpõnum ꝓtingentiuz requirit' non solum entitas. sed exñtia terminorẕ. pro eo ꝙ ptum inest p accñs suo sbiecto. ⁊ in ē quidditatiuo nõ insunt nisi illa que insunt p se. eo ꝙ talia nullaz habēt cãm. sz eē per accñs in est a cã extrinseca. sed in necessariis ut p se notum ē. non reqritur exñtia actualis. ¶ 2m dubiuz. si ē eadez regula ō affirmatiuis ⁊ negatiuis. ¶ Dico ꝙ non m necessarius. q2 ista ē necessaria homo non ē chimera. ⁊ tñ alter ẕminorẕ non cadit sb ente. cum sit ens ꝓhibitum. nisi sic hõ moriuus sb hoīe. Etiam in ꝓtingētibus ut uidetur. q2 hominē esse albuz requirit ẕminorẕ exñtiam. ⁊ tamē non eius negatiua. q2 ista homo non ē mger. non reqrit exñtiam utriusqz termi. q2 nec homis forte nec nigredinis. ¶ 3m dubius. si eadem regula ē de possibilib' ⁊ impossibilibus. ¶ Dico ꝙ non. q2 oīa possibilia cadunt sub ente. ⁊ non termi impossibiles. Unde qñ dicit' chimera est chimera. si ista sit uera. nullam tñ entitatem hñt termi. ¶ 4m dubium. si eaō regula est in formalib' ⁊ modalib'. ¶ Dico ꝙ non. qa ista ponitur uera. actualitas ⁊ exñtia sunt modi intrinseci. sicut ista homo est animal.

7 tamen existentia uel actualitas non ponitur in potentia obiectiua nec in eē quidditatiuo ut supius fuit ōclaratus. Et idō illa que est modalis non uidetur nisi ꝑ q̄d uera aīā productionē in se ꝯ ī potētia obiectiua. Alie aūt formales ponūtur simpl'r uere in potentia obiectiua. ¶ Ꝯ rema. diffi. si ex hoc q̄ homo est aial rōnale aīā creationē. utruz sit necessariū ponere eē eēntie aīā creationez. ¶ Dici pōt q̄ sic formal'r. ꝯ non real'r. qz si homo est aial. ergo ꝑ illud eē quo ē aial est p locum a pte in mō. cuz aial non diminuat de rōne ōtermiati. ¶ p. omnes ꝓcedunt hominē eē aial ab eēno. aut ergo ꝑm eē eēntie. aut ꝑm eē exīntie. ¶ Dicunt q̄ ꝑm eē eēntie. qz ꝓplexio est eēntialis. si aūt sic dicat. tunc bētur intentū. cum omne quod inest p eē eēn̄ psupponat illud. sicut effect⁹ formalis suā cām. 7 qui psupponit ponit tale eē. ergo ꝑm tale eē. ¶ p. si homo non ē homo nō est aial p locum a toto in mō. qz ꝯ non inferat a 3° adiacēte ad 2ᵐ in eē exīntie. tn̄ bene in illo eē ꝑm q̄ fit copula. qz si ptuz inest 7 copula p/dicati inest. ¶ p. eē eēntie non ē aliud a rōe diffinitiua 7 a quidditate. 7 isti ꝓcedunt rōnem diffinitiuā ab eēno. cum ꝓcedant ueritatem. 7 p oēs entitatez illius ꝓpōnis cuiⁿ diffinitio est pars eēntialis. Qui aūt ponit totuz non pōt negare ptem positiuā. ¶ Ad argumētum patet.

Distinctio 43ª. 8° ꝓ

QIRCA distinctionez quadragesimātertiaz Ad euidētiaz illoꝝ que dicūtur ō potētia duia. postq̄ uisuz ē de eē creaturaꝝ in potētia obiectiua Quero. x. qōnes p ordinem. Prima ē Utꝯ ōs possit aliquod impossibile facere. q̄ sic. qz intellect⁹ nī potest itelligere multa impossibilia. ergo ōs pōt facere ea. Aīā pz. ꝑnam ꝓbo p Hyla. x. de trini. qui dicit. q̄ ōs plura pōt facere q̄ intellectus nī intelligere. ¶ Cōtra. omne impossibile implicat ꝯdictionem. ¶ Hic sunt duo faciēda

Primū. a quo accipitur omnipotentia dei. ¶ 2ᵐ est ō quesito. ¶ Quantum ad primū pmittūtur. 4. ꝓambula. Primū est. q̄ theologi loquētes ō omipotētia dei. non accipiunt omnipotentiā sicut phi ꝓcesserūt deuz omnipotentē. qz scilz ē causa oim. mediantibus tn̄ causis scōis. ¶ 2ᵐ preambulū est. q̄ non accipiūt omnipotentiā pro cālitate ī/mediata quā deus hz respectu effectuū omniuz. sz in rōne cause ulis. ¶ 3ᵐ preambuluz ē. q̄ accipiunt cālitatem qua ōs pōt supplere uicem cuiuscūz cause 2ᵈ. ¶ 4ᵐ est. q̄ accipiunt oipotentiam prout pōt cāre omnez effectū cui non inest repugnātia ex ratione formali suoꝝ ēiminoꝝ simpl'r sumpta.

¶ Istis pmissis ponūtur due uie circa omipotentiā. Una est. q̄ omnipotētia totaliū sic sumitur ex pte dei q̄ ōtuz est ex se. ipse potest omnia facere. tuz illa que pnt fieri q̄ 1° que non pnt fieri. tn̄ aliqua non pnt fieri. tota repugnātia ē ex pte creature. qz ōs hēt infinitā uirtutem cāndi. 7 infinitū effectuz possz cāre. si creatura eēt capax. ¶ Alia uia sumitur ex pte creature. q̄ iō potest eē talis effectus. qz in se est factibilis. 7 non est ens in se phitum. sz quia istud ōclarabitur ī se quēti qōne. idcirco dimitto. ¶ Dico tn̄ q̄ ad rōnem formalē omnipotētie duo ꝯcurrunt formaliū distincta. s. potentia effectiua ōi. 7 obiectiua potētia effectuī. nec aliter itelligi pōt. ¶ Quantū ad quesitū. s. utꝯ deus possit facere aliqd̄ impossibile. ¶ Dic itelligendū. q̄ quattuor gēna impossibiliū inuenuntur. Quoddam qd̄ est simpl'r ipossibile 7 nullⁿ agētis potestate sbicitur. sic chimera. ¶ 2ᵐ est impossibile ꝑm quid. qd̄ scilz nō sbiacet potētie limitate uirtutis. sed bn̄ sbiacet potentie infinite uirtutis. sic q̄ uirgō pariat est ipossibile p naturaz. tn̄ deo ē possibile. ¶ Tertiū impossibile ē per accīs. Illud enim ō se non pōt eē impossibile. utpōte motⁿ hesternⁿ sol ex se. ex natura sua possibilis est. etiā respectu nature limitate. sed tn̄ ut ꝯiungitur cum ꝓteritōe impossibilis est. 7 hoc p accīs. qz ꝯiungitur ei p accīs. ¶ 4ᵐ impossibile ē. quod scilz ē impossibile q̄n termi de se sunt impossibiles. sz tn̄ meē sil' repugnāt. ut q̄ idem sit album 7 nigruz

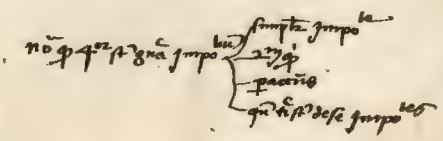

simul. ꝑm aũt ista quattuor gẽra impossibilium ponũtur. 4. cl'ones. Prima ē. q̃ de° non pōt facere impossibile primo. q̃ omne tale est ens ꝓhibitum simpl'r. sup nullum aũt tale ut sic cadit aliqua possibilitas.

2ª cl'o ē. q̃ ds pōt facere impossibile illud quod est 2° mō. q̃ omne tale licet sit huic agẽti impossibile. est tn possibile simpl'r. 3ª cl'usio ē. q̃ ds non pōt facere impossibile p accns. ut scilz motus pteritus non sit pteritus. q̃ hoc solo priuatur ds ꝑ Agus. Patet etiam rōne. q̃ quod non ē. non pōt adnihilari uel destrui. sz motus pteritus non ē. nec in se nec in suis pribus. ergo non pōt destrui. 4ª cl'o est. q̃ ds non pōt facere impossibile 4° modo. s. incōpossibile. q̃ nihil potest fieri a deo quod in se non ē facibile. Sz ilz ptes istius sunt facibiles. simul aũt non. q̃ sunt repugnãtes. ergo ds hoc facere non potest. Sz ꝓtra istas cl'ones ista tur 4ª. Primo ꝗ primã sic. Quare nō posset ds copulare membra diuersorꝝ aialiuz. q̃ aiam infundere. q̃ sic facere chimerã. non uidetur rō quare non. Illud aũt est chimera. ergo ꝛc. Cōtra secdam sic. q̃ creatura trãsferat corpus d loco ad locum instãti est impossibile. q̃ tn deus uirtutez trãsferendi creature ꝓmunicare non pōt. cum talis uirtus sit infita. que est incōpossibilis creature. 3° ꝓtra tertiã sic. quod ē impossibile p accidens. est p se possibile. sz omne p se possibile ds potest facere. ergo ipossibile p accidens ds potest facere. 4° ꝓtra quartã sic Cōtraria istorum sunt incōpossibilia ꝑm ꝓ priias rōnes suas formales. sz ꝗia p natura sunt simul in aliquo gradu. ergo d ē possibile. Ad primũ dico. q̃ mōstra non sunt entia ꝓhita. q̃ ideo ds potest ea facere. chimera ē ens prohibitum. ideo illud non pōt facere. Nam sz ds quodcũz ens p se posset producere. tn non quodlibet in quolibet. sicut albedinẽ non pōt ꝓducere in aia. nec animã in lapide. sed tn in corpore organico. Chimera aũt ut ens ꝓhibitum ponitur ꝓstare ex pribus multarꝝ. spẽrum que non pñt simul ꝓordari ad recipiendũ unam aiam. Ad 2ᵐ dico. q̃ impossibile ē q̃ talis trãslatio fiat a creatura. tn ipsa in hitudine ad potentiã diuinã est simpl'r possibilis. non tn ad uirtutem ꝓmunicatã creature. q̃ illa est uirtus limitata. Ad 3ᵐ dico. q̃ impossibile p accns necessario reducitur ad p se. Ideo dico. q̃ motus pteritus sb rōne pteritus non est impossibilis p accidens. sed per se. sz tn rationi suę formali accidit pteritio illa cui per se repugnat. Ad 4ᵐ dico. q̃ aliter oportet dicere in ꝗdictoriis q̃ in priuatiuis. que ex suis rōnibus formalibus repugnant. Aliter in ꝗuis. que ilz sint ꝓtraria ex suis rōnibus formalib°. non tn repugnãtia ē ex illis. sed ex mōis intrinsecis. sz hic occurrunt. alique difficultates. Prima. quo possum° cognoscere impossibile simpl'r. q̃ i possibile ꝑm quid. q̃ quo distinguũtur. Dicitur q̃ ipossibile sum° ē illud qd ꝗdictionẽ includit. ꝑm quid aũt non includit. Sed istud non ualet. Primo. q̃ eque difficile est sicut primũ. s. q̃ ē illud quod ꝗdictionẽ includit. q̃ q̃ non includit. 2°. impossibile ē quid uidetur ꝗdictionẽ includere. q̃ fiat ab illo cui dicit impossibile eque bn sicut ipossibile simplicit. Dico ergo. q̃ circa regulas eternas que simpl'r sunt incōmutabiles. sicut docet augus. d uera religione. nulla cadit dispensatio cuiuscũqz potẽtie. quales regule sunt oia principia per se nota. q̃ illud ē simplicit impossibile quod ē ꝓtra per se notum. aut euidẽter ex per se noto deductum. oia aũt illa sunt ꝓcedenda deo eē impossibilia. Sic ergo ad cognoscendũ ista impossibilia. oportet ad principia per se nota. uel cl'ones ex eis deductas respicere. 2ª difficul. si illd qd est oppositũ cadenti sb regulis eternis. uel qd ē ꝓtra ōmonstrabile per illas regulas sit ipossibile simpl'r. Dico q̃ sic. quia regule eterne simplicit. q̃ ōmonstrabilia per ipsa sunt simpl'r necessaria. ergo eorꝝ opposita sunt simpl'r incōpossibilia. 3ª diffi. si sunt aliqua incōpossibilia ꝑ quid q̃ simpl'r. sic sunt aliqua ipossibilia ꝑm qd q̃ simpl'r. Dico q̃ sic. q̃ illa sunt ꝑ qd incōpossibilia que per naturaz fieri non possũt sic urginitas q̃ part°. que tn non sũt incōpossibilia simpl'r. 4ª diffi. unde orit prima radix impossibilitatis. q̃ quid est illud ad qd omnia alia talia reducũtur. Dico q̃

radix impossibilitatis ē incōpossibilitas ⁊ Ideo enim creatura infinitas ds facere nō pōt. qz creatura ⁊ infinitas sunt incōpossibilia. ¶ Sed ulterius que est racō impossibilitatis ⁊ radix. ⸜ Dico q nihil ē nisi rōes formales incompossibiliū. qz eni tales sūt. iō incompossibiles sunt. ⁊ qz icompossibiles sunt. ideo aliqd ex eis fieri ē impossibile. ¶ Sed adhuc remanēt aliqua dubia. Primū est d isto impossibili p accīs. quare ds non pōt facere illud. sicut pōt facere impossibile sm quid. cum magis uideatur accedere ad rōnem possibilis. ⸜ Dicit Doctor nī. q sicut ē possibilis mutatio d non sbiecto in sbm. d sbiecto in non sbiectū. de sbiecto in sbm. ita ds potest facere de non ente ens. d ente non ens. ⁊ d ente ens. sz sicut impossibilis ē mutatio de non sbiecto in non sbm. ita impossibile ē q ds faciat d non ente non ens. omne aūt pteritū ē non ens. facere ergo illud qd est pteritum non eē pteritū. est facere illud quod ē non ens esse non ens. quod ē impossibile. ¶ Sz ꝫ instatur. ita est ens futuz ut futuz non ens sicut pteritum. si ergo non pōt preteritū facere nō pteritum qz pteritum ē non ens. eodem nō potest facere futuz non eē futuz. qz futurum ē non ens. ⸜ Dico ad hoc. q oz necessario dicere. q uolūtas diuina se habeat al'r ad futuz q̄ ad pteritum. Licet eniz ita parum possit admirilare futuz sicut pteritum. tm aliter pōt facere futuz non eē futuz q̄ pteritum non eē preteritū. ⸜ Hoc aūt sic declarari potest. Nam uolūtas diuina duplicit ad obiecta ꝓpatur. qz ad aliqua ꝓpatur cōplacenter tm. ⁊ b° ad quidditates rez. ⁊ ex ista ꝓplacentia non seqtur rez eē uel non eē. Necessario eniz uolūtas diuina fertur in oē illud in quod fertur. ⁊ sic omnia eēnt d necessitate. ⸜ Ad aliqua aūt ꝓpatur ut uolens efficacit. ⁊ hoc facit p determinationē uoluntatis sue ad ponendū rem in eē. ⁊ qz ista determiatio ē ꝓtingens. ⁊ nunc ⁊ ab eterno. hic est q semp istam determiationē ds pōt mutare. ⸜ Ad propositū dico. q ds p uoluntatem suam respicit pterita ꝓplacent. ⁊ nō efficaciter. ⁊ sic necessario ⁊ non ꝓtingēter. et iō sicut p illam uolitionē ut est uolitio ꝓplacentie circa obiecta. nihil pōt immutare. sic nec circa pterita ut pterita sunt. ds nihil potest mutare. Sz ad futura uolūtas diuina ꝓpatur p modum uolitionis efficacis. ⁊ iō pro tanto dicitur b° futuz. qz uolūtas diuina sic determiatur. Si aūt mutetur determiatio. ita q uolūtas diuia determiet b° nō facere. tunc illud qd erat futuz. nō ē amplī futuz. ⸜ Ex hoc apparet qūo aliter potest ds facere d futuro non futuz q̄ d pterito non preteritū. qz ꝓtingēter hz q sit futuz. scilz ex determiatione. non aūt sic de preterito. ¶ Aliud dubiū est. qz non uidetur q impossibilia sint simpl'r incōpossibilia. qz cuz deus possit facere q̄cquid non includit ꝫdictionem. ꝓtraria aūt priuatiua non uidenē includere ꝓtradictionē. ergo ista non erunt incōpossibilia. ⸜ Dico q multa uidenē incōpossibilia pter ea que includunt ꝓtradictionē. primo relatiue opposita. sic q iō signat se. 2° ꝓtrarie opposita. sicut q idez sit summe albū ⁊ summe nigz. 3° priuatiue opposita. sicut q idem sit cec° ⁊ uidens. Alia aūt est maxia. ⁊ est rū ꝓtradictoriis. s. q idem sit album ⁊ non album. Ista autez ultima nō includitur in aliis. qz maxia est. ⁊ maximū non includitur in minori. ⸜ Dico ergo. q talis incōpossibilitas non ē in cōtrariis uel relatiuis. uel forte nec priuatiue oppositis ex inclusiōe ꝫdictoriozz. sz ex rōnibus eozz formalib°. uel aliunde sic aliaz dictuz fuit ⁊ inferī dicetur. Ex m. hūanitas ⁊ asineitas non dicūt formal'r ꝓtradictōez. ⁊ tm incōpossibilia sūt in eodem supposito. Radix ergo incōpossibilitatis nō est pcise ꝓtradictio. ¶ Ad argumentum patet.

SECUNDO Quero Utrum incōpossibilitas rei fiende sumatur ex parte dei. q non. qa est omnipotēs. ⸜ Contra. ab eodem ē possibilitas rei ⁊ eius oppositum. ¶ Hic sunt quattuor mōi dicendi. Aliqui eniz dicūt. q totum pueniat ex pte creature fiende. qz deus ōtum est ex se posset. sz creatura non ē capax. sicut ds potest facere ōtum est ex se creatura infinitas. sz tamen qz

Voluntas diuina ad aliqua ꝓpa ⁊ ꝓplacentiam ⁊ efficaciter

creatura non est capax infinitatis. ideo hoc est impossibile. Ratio aut generalis ē quia omnis ofectus prouenit ex pte creature et non ex pte dei. Alii dicūt oppositū. q2 añ creationē nihil est nisi ds. ⁊ ideo añ creationem nō est nisi dnoiatio extrinseca. ⁊ iō oz ad hoc deuenire. q ideo chimera non ē pducibilis. q2 ds non hz uirtutē pducendi Alie aut creature iō sunt pducibiles. q2 deus hz uirtutem pducendi. Tota aut ratio ē. quia añ creationē nihil est qd dicatur pducibile uel non. Alii dicunt. q hc puenit ex utro qz. sicut enim possibilitas rei fiende puenit q2 ds hz uim pductiuā eius. ⁊ ipsa hz pducibilitatem. Ita impossibilitas puenit ex eo q ds non pōt facere. ⁊ ipsa non pōt fieri.

Alii dicūt. q hc non est cā querenda. qa necessariū est q aliqd sit producibile. ⁊ aliquid sit pductiuum. necesse ē etiam. q ipossibilia sint improducibilia Sed nullum istorū mōrū dicendi itelligo. Ideo p cos arguo. Primo p primū arguo quadrupl'r.

Primo sic. Impossibile est q aliquid motiuum sit motiuum nisi respectu alicui⁹ mobilis. ergo a simili impossibile ē q aliqd producitiuum sit pductiuū nisi respectu alicui⁹ producibilis. alias eēt productiuū improducibile. sed p te ds habet uim pductiuā infinitatis. ergo infinitū est producibile. 2° sic. Nihil debet poni frustra. maxie in deo. sed si in deo eēt uis pductiua. ⁊ nihil eēt pducibile. tunc eēt illa uis frustra in deo. q2 frustra ē illa potentia que non reducit ad actū

Cōfirmatur. q2 producēs non pōt eē p ducens nisi respectu alicui⁹ producti. ergo pductiuum non potest eē pductiuū nisi respectu alicui⁹ pducibilis. Añs patz. pña est manifesta. q2 sicut se hz pducens ad productiuum. ita pductiuū ad producibile 3°. Omnis potētia sufficiens ⁊ pfecta que nō pōt exire in actum ē impedita. sz nulla potentia in deo est impedita. ergo pōt exire in actum. hoc aut est impossibile. nisi aliqd dicatur producibile. 4°. sic. sic intelligibile est obiectū adequatum itellectus. ita pducibile ē adequatum obiectū potētie pductiue. sed ad hoc q ds itelligit. necessario requiritur intelligibile. uel etiam ad h⁹ q itellectus possit intelligere. ergo oportet eē aliquid pducibile. si aliqd debeat pduci. uel si aliquid est productiuū. Ideo uidetur mihi q implicatur ꝑdicto. s. q aliqd sit productiuum nisi aliquid sit pducibile. Illud autem est ens in potētia obiectiua 2° arguitur ꝓtra 2m sic. Possibile ⁊ impossibile ꝑdicunt Aut ergo creatura ē ex natura sua pducibilis. ⁊ tunc ex pte dei poterit produci. Aut ñ est pducibilis. ⁊ tunc seqtur q ex pte dei nō poterit pduci 3° ꝓtra tertiū modū. quia non uidetur dicere nisi idem p iō. Cum enim queritur. quare pōt hoc fieri. ⁊ illud nō. Respondet. q2 ds pōt hoc facere. ⁊ illud pōt fieri. Et ex alia pte. q2 deus non pōt hoc facere. ⁊ hoc non pōt fieri. 4° ꝓtra 4m modū. q2 hz ꝓl'o necessario sit uera. tñ quirimus cām inferentē. Eodem⁹ hc. non enim querimus cām effectiuā quare hoc sit pducibile. sed querimus cām que redditiua sit ratōis istius ueritatis Dico ergo. q res ex sua rōne formali hz q sit producibilis. quia pducibilitas ē per se passio eius. s. rei producibilis. ⁊ ideo ex quidditate homis qui cognosceret eam possz ōmonstrari q eēt creabilis. Eodem⁹ ō pducibilitate. sic ex q̄dditate homis posset demōstrari q est risibil'. Quantumcūz enim creatio siue pductio siue actus ridendi homi accidāt. tñ aptitudines naturales ad ista ō eo possūt ōmonstrari. Qñ ergo queritur cā passionis. non debet alia cā assignari nisi diffinitio rei formalis. Et ideo quare ds est productiu⁹. cognoscens dei quidditatē. posset ōmonstrare. Similr quare res est pducibilis. ex q̄dditate ipsi⁹ rei. Eodem⁹ ō impossibilitate. Supposito enim q hēant talia impossibilia q̄dditates. sicut supponim⁹ q hēant rationes formales. Tūc dico. q ex rōne formali ubimere pōt ostendi q non est pducibilis. Inī cōpossibilib⁹ aut pz magis euidēter. ex rōe enim formali nigredinis pōt ōmonstrari q ipsa ē albedini incōpossibilis. posito q ita sit. Si aut non. tunc accipitur i aliis 5° ꝓtra ista arguo. Primo. q2 passio ꝓueniens multis. oportet q hēat aliquā rationē ꝓmunem. sz producibilitas ꝓuenit oibus creatu/ris. ergo p aliquam rōnem ꝓmunē. nō ergo

ratio ppria cuiuslibet creati erit ratio istius passionis. ¶ 2° sic. omnis respect⁹ dependet a termio ⁊ a fundamēto. sz producibilitas dicit respectū. ēminus aūt istius ē pducibilitas. q̄ dependet a pducibilitate. ⁊ p ꝯns pductiuitas ē prima cā pducibilitatis creature. ¶ 3°. q̄ ōs in genere cause exēplaris cāt res in potētia obiectiua. sz ipsa potētia obiectiua non ē nisi ipsa producibilitas. ergo i pducibilitas a ōo cātur. ¶ Ad primum dico. q̄ illa regula est uera de passionib⁹ nō trāscendentibus. non tn est uera ō passionibus transcēdentib⁹. Nam simplr simplicibus ⁊ primo diuersis non ē quidditas cōis alio q̄n ꝯtradictio includeretur. tn h° nō obstante. aliquē passiones ꝯmunes eis insunt. quia simplicitas ⁊ prio diuersitas possunt ōmonstrari de eis p quidditates earū. Ita dico in ppposito. q̄ pducibilitas ē passio cōueniens homi ⁊ angelo ⁊ ōmnib⁹ creaturis. Non oportet tn p ꝯmunē rōnem. ¶ Ad 2ᵐ dico q̄ relatio formalis dependet a ēmino. sz non fundamētalis. q̄ de⁹ nec aliq̄d in deo pōt aliquo mō ōpendē. Deus tn habz uere nim pductiuā respectu alteri⁹ a se. ⁊ sic ad aliud est. ista relatio autem uidetur pullulare a natura fundamēti. eo mō quo passio pullulat a sbo. ¶ Ad 3ᵐ dico. q̄ ante omne creari i creatura oz pintelligere illud quod est ad se. Qñ oportet ad aliud ⁊ rōnem relatiui i se ⁊ i ratione absoluti resoluere. Illud aūt absolutū quod itelligitur puenire oēm cālitatez. intelligo eē quidditatē in qua omnis talis respect⁹ fūdatur. Ideo dico q̄ q̄ditas ⁊ q̄ abstrahit ab oi respectu. ⁊ ut est ōpurata ab omi eo q̄ nō ē quidditas. nē est creata. nec non creata. Tūc qñ dicitur. eē quod hz a ōo hz. dico q̄ adhuc pintelligitur in sua quidditate. Patet.

TERTIO Queritur Utrum ōs possit facere aliq̄d q̄ non implicat ꝯdictionem. q̄ sic. q̄a extrema ꝯdictionis minime distant. ¶ Cōtra. ꝯstruendo unuz. ōstruitur reliquum. ergo nō possunt simul manere. ¶ Hic introducunt duo dicta. Primuz ē ōs potest facere duo ꝯdictoria in eodem instanti. q̄ mensura ꝯtradictoriorū non sunt signa tempis uel durationis. sz signa naturare. ita q̄ in alio ⁊ alio signo nature hnt eē. ¶ Cōtra istud arguitur. Primo sic. qñ cūq̄z sunt aliqua que ex suis rōnibus formalib⁹ habēt incompossibilitatē. ubicūz in uenunt. eadem incompossibilitas erit. sed ita saluatur rō formalis cuiuslibz extremi ꝯdictionis in unico instāti sicut in toto tempore. ergo si sunt incōpossibilia i toto tempore sicut oēs asserūt. erunt incompossibilia in uno instanti. Tenetur etiā si sunt cōpossibilia in uno instāti. q̄ erunt ꝯpossibilia in toto tempe. Maior pz. q̄ illa incompossibilia sunt ex suis rōnibus formalib⁹ quorū unus rō est alteri⁹ destructiua. sim̄ liter tota racō formalis albedinis ē in quolibet instāti. ¶ 2° sic. Impossibile ē q̄ unū indiuiduuz sit in diuersis spēbus simul. sz hoc posito. s. q̄ ꝯdictoria possint eē simul. poterit unuz idiuiduum eē sb diuersis spēbus ergo ꝛc. Maior ē ō se nota. Minor pz. q̄ multo plus repugnant ꝯdictoria q̄ disparata. s. ignis ⁊ non ignis q̄ ignis ⁊ aqua Si ergo non obstante repugnātia ꝯtradictoriorū possūt ipsa eē simul. multomagis ignis ⁊ aqua. ¶ 3° sic. Impossibile ē ꝯtradictoria simul eē uera. sed posito q̄ in eodē instanti sint uera. sunt sil uera. ergo impossibile est q̄ sint simul in eodem instanti.

¶ Quarto ꝯfirmātur oia ista p primū principiuz ꝯplexum. q̄ non ꝯuenit eidez sil eē ⁊ non eē. affirmari ⁊ negari. ergo ꝯtradictoria simul eē non possunt. sz positis sil sz ponūtur in eodem istanti. ergo impossibile est q̄ ponātur in eodē instāti simul uel in tempore. ¶ Cōtra in eodez instāti ē gnatio ⁊ corruptio. ergo eē ⁊ non eē. ¶ 2°. q̄ aliqua sūt que hnt eē solum p instans. ⁊ in eoō destruuntur. q̄ sil sūt ⁊ nō sūt ¶ 3°. q̄ sol pri⁹ natura ē non lucidus q̄ lucidus. ⁊ in 2° signo nature ē lucidus. ista aūt signa sunt in eoō instanti temporis. ergo lucidus ⁊ non lucidus que sunt ꝯtradictoria. sunt in eodem instanti. ¶ 4°. quia prio primo signo originis filius non ē in diuis. prio 2° aūt est. Primū autē signuz ⁊ 2ᵐ originis sūt in eodem instāti eternitatis. ergo in eodez instāti

eternitatis filius est. ⁊ filius non est. que sūt ꝯdictoria. ¶ Ad primū dico ꝙ in eodem in/stanti ē gnatio ⁊ corruptio. ⁊ p ꝓns tē ⁊ nō esse forme. nō tm̄ eiusdem. In illo enim istanti in quo ē generatio forma cui⁹ est generatio ē. ⁊ in eodem ē corruptio non illi⁹ for/me cuius ē generatio. sz alterius. ⁊ sic illius alterius ē corruptio. ⁊ sic illa non ē. esse aūt ⁊ non eē respectu diuersorum non sūt ꝓtradictoria. ¶ Sed quō pōt forma corrūpi que non ē. Dico ꝙ due regule declarāt ꝓpositū. ¶ Prima ē. ꝙ in successiuis nō est sil' fieri ⁊ factū eē. nec corrumpi ⁊ corruptum eē. ⁊ iō in istis semp dum res corrumpitur aliquid eius est. ⁊ dum generatur. semp aliq̄d ei⁹ nō est. ¶ 2ª regula ē in instantis ⁊ in indiuisibilib⁹ simil' est fieri ⁊ factum eē. ōstrui ⁊ ōstructum eē. ¶ Ad ꝓpositū ergo dico. ꝙ in illo instāti in quo ē corruptio instāta nea. nihil illi⁹ forme est. q̄ tunc ē primo ōstructa. Similr in eodem instanti forma cuius est generatio. simplr est q̄ facta ē. imaginanda ergo ē. ꝙ qn̄ generatur ex igne aqua. ignis hz semp esse in toto tempe. sz in ultimo instanti isti⁹ tempis hz primo non eē. ⁊ in illo instanti ē corruptio. Similr aqua pro toto tempe precedēte hz non eē q̄ diu ignis habz eē. In ultimo aūt instāti tunc aqua primo ē ⁊ generatio illi⁹. ita ꝙ non ē imaginandū ꝙ in illo ultimo instanti ignis sit ⁊ postea non sit. sz in toto tempore ē. ⁊ in illo instāti ignis non ē. similr forma que generatur in instanti in quo generatur imm̄ hz non esse. sed tm̄ in toto tempore pcedente. in illo instanti primo est. ¶ Hz dices. qn̄ forma corrumpenda ultimo hz eē. forma generāda ultimo hz non eē. ¶ Dico ꝙ si imaginant ꝙ instans instāti succederet. tunc impossibile eēt uidere quin in instāti precedēti instāta generationis ⁊ corruptiōis. ille forme ultimo haberēt eē. s. corrumpenda. ⁊ non esse. s. ꝓgeneranda. ¶ Sed illa imaginatio falsa est. sicut oñdam in 2°. Imaginandū est ergo ꝙ sicē punctus nō succedit puncto sz pūctus linee. nec instans instāti sz instāstempi. ⁊ sicut in tempe ut pcedit ab instāti. non ē dare ultimā ptem qn̄ adhuc illa sit diuisibilis. Ita non ē dare quin forma generanda habuit ultimo non esse. nec forma corrūpenda habuit ultimū esse. q̄ nulla ē talis mensura cui repugnāt. ¶ Ad 2ᵐ dico ꝙ impossibile est ꝙ aliqua res hēat eē in illo instanti in quo ē sua ōstructio. intelligēdo ō instāta neis. Qn̄ aūt arguitur de radio. ꝙ nō durat nisi p instans. ¶ Dico. ꝙ i instanti generatur ⁊ est. non aūt corrumpitur i illo instanti. ¶ Si dicas. qn̄ corrūpitur. ¶ Dico ꝙ corruptio istantis uel radii. nō est nisi cessatio radii. ⁊ illa nō hz ꝓprie mēsuram. ¶ Sed si ponitur ꝙ sic. tūc dico ꝙ sicut cessat in toto tempe. ita corrūpitur in toto tempore sequēte illud instās. ¶ Si autem queras. qn̄ primo nō est. ¶ Dico ꝙ hic rndendum ē sicut suprius ō forma corrumpenda qn̄ ultimo ē sicut ibi non est dare ultimum esse. ita hic non est dare primum non esse. quia hoc est in tempore. cui repugnat assignare primū in prius suis. ¶ Ad 3ᵐ dico. ꝙ extrēa ꝯdictionis hnt eē in rer. natura. sz illa nō sunt ꝓtradictoria. nec iter ea ē ꝓprie ꝓtradictio. nisi sit eiusdē ⁊ ē idem. Qn̄ licet album ⁊ ñ album sint in rer. natura. que sunt extrēa ꝓtradictionis. tm̄ non album in lapide ⁊ album in equo non opponūtur ꝓtradictorie. q̄ non sūt respectu eiusdem. ¶ Eodem⁹ dico in ꝓposito. Sicut enim esse risibile in 2°mō. ⁊ non eē in prio mō non sunt ꝯdictoria. ita nec solem non eē lucidū prius natura. ⁊ posterius eē lucidum. ¶ Ad 4ᵐ eodem⁹ dico. Esse enim finitū in 2° signo generationis. et non eē finitū in primo nō ꝓtradicunt. sicut filium eē filium uel eē ab alio. ⁊ filium non eē patrem uel nō esse a se. ista ut pz non ꝓtradicunt. ¶ 2ᵐ dictū cuiusdam Doctoris est. ꝙ aliqua sunt que includūt repugnantiam i primo mō. sicut homo ⁊ nō rōnale. asinus ⁊ nō irrōnale. Et talia ōs nō potest facere simul. q̄ nulla potētia ē ad ista. ¶ Alia autem sūt que includūt ꝓtradictiōem solum in 2°mō. sicut homo ⁊ non risibile. Et ō isto ponit ipse doctor. ꝙ ōs pōt sup talem ꝓtradictionē. ⁊ sic sup aliquam. q̄ sup istam secūdi modi. ¶ Sed ꝓtra illud ē quod fuit aliās ꝓbatum. ꝙ scilz deus passionem a sbiecto separi non pōt. Sed arguo pter hoc sic. supposito enim ꝙ mobilitas sit passio ce/

nō ꝓtrad ego

ꝓme

ntz

lin. 2° modo dicatur ō celo. Probo ergo q̄ deus eam a celo separe non potest. Deus est motuus celi. ⁊ impossibile est ōm non esse motuum. ita q̄ faciat aliquid ppter qō sequatur q̄ non sit motuus. Tunc sic. omne motuū necessario alicuius mobil' est motuus. ⁊ si est motuū celi. nessario celus ē mobile ab eo. Si ergo ōs auferret mobilitatē a celo. celum non eēt mobile ab eo. sed si celum non ē mobile a deo. deus non est motuus celi. ergo auferendo mobilitatē a celo. auferret mobilitatē a seipso. hoc ē impossibile. Simil'r potest argui ō risibili. non enī ōs potest facere q̄n ipsemet possz actum ridendi cāre in homīe. ergo impossibile est q̄ faciat quin homo sit receptiuus act° ridendi. sed eo ipso q̄ receptiuus ē actus ridendi. est risibilis. ergo impossibile ē q̄ ōs faciat homiem eē non risibilem. 2° sic. qñ aliq̄ ꝓueniunt alicui per se. ꝓueniunt sibi siue in actu siue in potētia. Probo istam. quia p diffinitionē eandem semp eadem passio demōstrari potest. Eadem aūt diffinitio est ex ēntis in actu ⁊ in potētia. sed ōs non potest facere oppositum eius qō ꝓuenit alicui ī potentia obiectiua. q̄ ea que ꝓueniunt i potentia obiectiua. ꝓueniūt necessario. ergo deus passionē ꝓuenientem quidditati in potentia non poterit separe. 3° sic. ꝓclusio nem ōmonstratā ex necessariis impossibile est eē ꝓtingentem. simil'r per se notam ipossibile est eē falsam. Sz utrūqz ex dictis illius doctoris sequitur. ergo ꝛc. Probo mio rē. Illa ppō est ꝓtingēs cui° opposita que nūc est falsa. potest eē uera. Accipio ergo istam ꝓclusionez. homo ē risibilis. sepata risibilitate. ista que prius erat falsa. s. homo nō est risibilis. nunc est uera. ergo sua opposita est ꝓtingens. Ad 2.m partē patet minor. quia ꝓclusione exñte falsa. necessario aliqua p̄missarum ē falsa. Si ergo ꝓclusio demonstratiōis potest eē falsa. ergo necessario maior uel minor que sunt p se note erit falsa. 4° arguitur sic. impossibile est ꝑdictionē de primo mō fieri. sz ad illam ō 2° mō sequitur illa ō primo. ergo impossibile est illam ō 2° mō fieri. Maior per te nota ē. Probo minorem. q̄ idem iudiciū est ō omnib° de 2° mō. Accipio istam negatiuā. homo non ē asinus. istaq̄ p se nota in primo mō. q̄ nulla negatio ē de prio mō actus positiui. ergo de 2° mō. Auferatur ergo ista negatio ponitur sua affirmatio opposita. s. ista homo est asinus. sz ista includit ꝑdictionem in primo mō. ergo ad ōstructionem ꝑdicati de 2° mō sequitur implicatio ꝑdictionis in ꝑdictoriis de primo mō. Ista ē impossibilis. ergo implicatio ꝑdictionis de 2° mō. Uiteriūs. dato q̄ ōs posset separe risibilitatem ab hoie. non uidetur aliqua ꝑdictio sequi nec primi mōi nec 2.i quia nulla ꝑdictio est. qñ sola altera pa ꝑdictionis ē. sicut h ē. ergo hic nulla ē ꝓtradictio. Ō sic. qñ aliqua ex suis rōnibus formalib° hñt incompossibilitatez ad quecūz applicēt. i.e sunt ipossibilia. sz ꝓtradictoria ex suis rōnibus formalib° sūt incōpossibilia. ergo nō poterūt simul eē. Ō non minus repugnat ꝓtradictoria ō 2° mō q̄ ꝓtradictoria per accīs. sz ōs nō pōt facere ꝓtradictoria per accīs. utpote. q̄ illō sit album ⁊ non album. ergo nec risibile ⁊ nō risibile. Ideo uidetur mihi eē dicendō. q̄ intelligendo ueritatē inuincibilem primi principii ꝓplexi q̄ accipiendo ꝓtradictoria p̄ rationem formalē ꝓtradictoriorū. ipsa nō possunt uerificari. nec simul eē uera. Sz cōtra hoc arguo. Primo sic. ōs potest facere illud quod non ē oīno impossibile. sz nihil est oīno impossibile. nisi quod includit ꝑdictionem in primo mō. ergo omne illud potest ōs facere. 2° sic. illud qō est impossibile in 2° mō. non est impossibile in primo mō. sz quod non ē impossibile in primo. est simplicit possibile. ergo quod nō est impossibile in primo. pōt simpl'r non fieri. ergo a deo pōt simplicit fieri. huiusmōi est nō risibilitas in hoie. Ad primū dico. q̄ aliq̄ sunt ipossibilia absolute. ⁊ talia sunt ipossibilia simpl'r. Aliqua sunt impossibilia solum in ōminato genere. Tunc ad argumentum dico. q̄ q̄quid est ōo impossibile. ē impossibile accipiedo i genere. sz tñ inter ipossibilia que sunt in genere sunt gradus p̄m augus. sicut ⁊ inter falsa. Licet enīz sit ipossibile q̄ ōs faciat asinū angelū. tñ impossibilius ē q̄ faciat eū deū. Similiter dico

3

mouitate

Opio ipa.

q̃ dato q̃ destructio cōclusionis sit impossibilis. tñ destructio principii est magis ipossibilis. Cñ opposita primorū principiorum sunt falsissima. ꝛ etiam opposita uerorū cōclusionū necessario sint impossibilia. ut pz

Ad aliud dico. q̃ non sequitur homo ñ est risibilis i prio modo. ergo non ē risibil' simpl'r. q̃ potest eē risibilis in 2° mō uel per accns. uel quocūq̃ alio mō preterq̃ in primo modo. Eodem° in proposito non seqtur. non ē impossibile in primo mō. ergo non ē simpliciter impossibile. q̃ dato q̃ nō sit impossibile i primo mō. cum hoc stat q̃ sit impossibile in 2° modo. Ad argumentum patet.

Quarto Quero. utrū deus possit facere q̃cquid non includit ꝓtradictionē. Uel utrū omne quod est deo impossibile implicet ꝯdictionem q̃ non. quia dispata ōs non potest facere. utpote q̃ idem sit homo ⁊ asin°. ⁊ tñ dispata ꝯdictionem non includit. In ꝯrium ē ꝓmunis regula theologorū. Dicō primo uidere. si omne ens ꝓhibitum includit ꝓtradictionem. Hoc aūt pōt multipliciter intelligi. Uel q̃ includat ꝯdictionem in primo mō dicendi p se. ⁊ hoc ē impossibile. q̃a quē non hñt diffinitionē. non hñt primum modū. ⁊ per ꝓñs non includūt ꝓtradictionē in primo mō. hujusmōi sunt entia ꝓhibita. Eodem° ꝓbatur q̃ nec includant ꝓtradictionē in 2° mō. q̃ talem non hñt eo q̃ presupponit primus. Nec etiam p accns. q̃ omne tale pp̃suponit p se. ⁊ omne etiam p accns ē ab extrinseco. tale aūt repugnat prohibito. ergo oportet ad uerificandū regulam theologorū. q̃ itelligatur fm quid. hoc ē q̃ fm quid habeant diffinitionē. ⁊ in illa diffinitione ꝯdictoria includant. non aūt simpl'r. q̃ simpl'r ens repugnat diffinitio. Sed ꝛ istud apparent dictū sit ⁊ ꝓmunē. s. q̃ impossibile ōs implicet ꝓtradictionem eo mō quo expositū est. tñ non apparet hñ itelligibile. Ideo arguo ꝯ hoc quadrupl'r. Prio sic. suppono enim q̃ ōs simul facere non pōt albissimum ⁊ nigerrimū. Tunc quero. aut hoc ē ꝓpter ꝓtradictionē inclusam. Et h° non. q̃ cū utrū q̃ istorū sit positiuum. nullum istorū aliquā ꝓtradictionē includit. nec pōt dici q̃ hoc sit ꝓpter negationē unius que ꝓsequitur alterū. utpote q̃ summa albedo non ē summa nigredo. Et h° non ualet. q̃ illa dulcedo nō est albedo. sicut albedo non est nigredo. et tñ h° non obstante albedo ⁊ dulcedo stāt simul. ergo eodem° de albissimo ⁊ nigerrimo. Ꝛ° q̃ aia rationalis ⁊ irrōnalis sunt in eodem incōpossibilia. si sumat irrōnale pro negatione rōnis. si pro sbstractis. non uidetur inconueniens q̃ sint simul. ꝛ precise ꝓdictoria sunt incōpossibilia. cum ergo amota affirmatione ⁊ negatione. ⁊ sint incōpossibilia. uidetur q̃ non oia incompossibilia includant ꝓtradictionē. ꝛ alia multa incōpossibilia sunt. 3°. q̃ summ° gradus oppositionis ⁊ repugnātie non includitur i minori. ꝛ ꝓtradictio ē summ° gradus. ergo non includitur in ꝓtrarietate que est minor gradus. uel in quacūq̃ oppōne minori. 4°. q̃ ꝓtraria in aliquo gradu stant simul. ꝓtradictoriis aūt repugnat. ergo ꝓtraria tantā incompossibilitatē non hñt q̃tam ꝓtradictoria. Ideo apparet mihi. q̃ ꝛ semp illud quod deo ē impossibile poterit ad ꝓtradictionē deduci. tñ eam non includit. Et hoc ostendo sic. q̃cunq̃ aliqua repugnantia sunt positiua ex se. ⁊ affirmatiua. ut sic ipsa formaliter ⁊ quidditatiue negationē non includunt. nec p ꝓñs ꝓtradictionē. sed aliqua sunt que fm meras affirmatiuā rationē habent repugnantiā. sicut aia homis ⁊ asini. affirmatio aūt prior est negatione. ergo in illo prior in quo itelligitur uere repugnantia ⁊ uere affirmatiua non erunt ꝓtradictoria. Intelligitur ergo sic regula theologorū. s. q̃ omne impossibile. uel includit cōtradictionē. uel potest deduci ad ꝓtradictionem. Sed hic ē difficultas. quō impossibilitas se hē ad impossibile. Dico q̃ impossibilitas nunq̃ includitur in prio mō illius quod dicit impossibile. sed in 2°. Sicut enim possibilitas ꝓsequitur res in quib° inuenitur in 2° mō. ita impossibilitas res in quib° inuenitur. In eodem enim mō ⁊ signo ꝓuenit impossibilitas impossibilibus ⁊ possibilitas possibilibus. Ad argumentū pz.

Q. G.

QUINTO Quero. utrꝰ i diuinis potentia uolitiua ⁊ executiua distinguãtur in aliquo mõ. q̃ non. in Apoc. dr q̃ per diuinam uolũtatem dicũtur omia creata. ergo ipsa est principius creationis. Cõtra. respectu aliquoꝝ ē uoluntas. respectu quorum nõ ē potẽtia executiua, qꝛ nolo mortẽ peccatoris in ecclia dr. ⁊ tñ multi moriunt. Hic introducũtur quattuor ꝛclusiões. Prima ē. q̃ potẽtia executiua distinguit in aĩalibus ab appetitiua. Hec ꝛclo pbat sic. distinctoꝝ organoꝝ spẽ. uidẽt distincte potentie. sed appetitus sensitiuꝰ ⁊ potentia motiua ꝯm phos sunt distincta organa. nã potentia appetitiua ponitur in corde. potentia aũt motiua in aliis membris. Videtur etiam ex hoc medio q̃ realiter distinguũtur. forma enim sensitiua que pficit bruti. uidetur corruptibilis. ⁊ ideo corrupto organo. corrumpitur potẽtia. Conuenit autem organum potentie motiue sic corrumpi q̃ ipsa erit totaliter impedita. stante tñ appetitu sẽsitiuo qui non impedit. ergo uidetur q̃ realiter distinguũtur. q̃ aũt formaliter nullus dubius ē. qꝛ hec impeditur. illa non. ergo ꝛc. Zꝰ ꝛclo est. q̃ potentia executiua in hoibus distinguitur a uolũtate. Hec ꝛclo pt. qꝛ potẽtia organo alligata necessario distinguitur a potẽtia que non ē organo alligata. potentia uolitiua in homie non est organo alligata. quod pt ex indispõne organi. sepe executiua potẽtia impeditur. quod tñ non eẽt nisi organica. Cõfirmatur. qꝛ ē potentia impedibilis ab agẽte naturali. ſ uolũtas impedibilis non ē in aliqua citra ꝯm. potentia aũt executiua sic. ergo ꝛc. 3ꝰ ꝛclusio ē. q̃ potẽtia executiua in angelo differt a potẽtia uolitiua. Hec ꝛclo pt p articulus Parisiensẽ. qui dãnat tanq̃ hereticum q̃ angelus ex sola uolũtate moueat celum. Hoc autem ꝛfirmo rõne sic. Potentie quaꝝ altera põt impediri ab aliquo creato ⁊ alta ñ. ꝛ necessario ex natura rei distiguũtur. huiusmõi sunt potẽtia executiua in angelo ⁊ potentia uolitiua. ergo ꝛc. Maior patet. Minor ē probo sic. nam celum est in potentia neutra ad motum suũ. nec repugnat per se ptibus celi que mouentur ad dexterã q̃ moueantur ad sinistrã. Et sic si aliqua ĩtelligentia fortioris uirtutis q̃ illa sit que eã mouet ad dexterã. applicaret ad celũ ⁊ moueret eã ad sinistrã. impediret actio pꝰ ĩtelligẽtie debilioris. non tñ impediretur suus uelle. ergo ꝛc. 4ꝰ ꝛclo ē. q̃ potẽꝰ executiua in deo differt formaliter a potẽtia uolitiua. Hanc aũt ꝛclonem probo 4ꝰ. Primo sic. Quicunqꝝ sunt aliqua potẽtie que sic se habent q̃ uni aliquid ꝛuenit qõ alteri repugnat. ille necessario distinguũtur. sꝫ potentie uolitiue diuie ꝛuenit ē principiũ productiuũ ad intra. potẽtie autem executiue repugnat. qꝛ ipsa nihil facit nisi ad extra. ergo ꝛc. Zꝰ sic. accepta eadem mioꝛe. sed potẽtie uolitiue ꝛuenit opari ꝯm opationes immanentẽ. potentie aũt executiue non ꝛuenit opari nisi per opationem extrinsecã ⁊ transeũtẽ ergo ꝛc. 3ꝰ. quicunqꝝ aliqua sunt eiusdẽ rõnis. q̃quid ē per se idem uni eoꝝ. ⁊ reliquus. sed potentia uolitiua i deo ⁊ in creatura sunt eiusdem rõnis. ergo q̃quid est idem formaliter uolitiue in deo ⁊ in creatura. sunt eiusdem rõnis. ergo q̃quid est iõ formaliter uolitiue in deo. ⁊ in nobis. sed in nobis non sunt idem formaliter. ergo ꝛc. 4ꝰ sic. Illa sunt necessario distincta quecũq̃ sic se habẽt quoꝝ unũ potest cognosci. alio ignorato. sꝫ potẽtia uolitiua diuina a multis phis fuit cognita. quibꝰ tñ fuit penitus incognita potentia executiua. qꝛ eam negabant. ergo ꝛc. Cõtra istas ꝛclones instatur 4ꝰ. Primo ꝛtra primã rationẽ cui inititur. Nam si distinctio organoꝝ arguat distinctionẽ potẽtiaꝝ. cum sensus tactus sit diffusus p totũ corpus. ⁊ per ꝛñs diuersa organa hẽat. erũt distincte potentie. Zꝰ ꝛtra motiuus 2ꝰ ꝛclusionis sic. potẽtia itellectiua ꝛiuncta utitur organo. qꝛ sine fantasmate nõ itelligit. potẽtia autem itellectiua separata non utitur organo. ergo distinguitur. 3ꝰ ꝛtra motiuũ 3ꝰ ꝛclonis sic. potentia uolitiua q̃tum ad actum ehitum i nobis non põt impediri. q̃tum aũt ad actum impatum põt impediri. ergo distincte potẽtie. 4ꝰ. qꝛ plura non sunt ponenda sine necessitate. sed uoluntas diuina ē sufficiens cã omnium entium sine

aliqua alia potentia executiua. ergo ꝛc.

Confirmat. qz augus. dicit ꝙ uolũtas diuina est summa cã omniũ entiuz. Ad primũ aliqui dicũt. ꝙ unus neruꝰ unigeneꝰ est in toto corpore. qui ē organum sensus tactus. Si aũt dicatur ꝙ caro ⁊ omnia alia sunt organum. tũc sensui tactus non repugnat eē in organo illo. ⁊ omnia ista hũt rõnem ꝑ se unius organi. tñ primũ dictũ uidetur ꝓbabilius. Quicquid sit non est simile ō sensu tactus. ⁊ de istis potẽtiis. qz nulli tactui ut sic loquar repugnat eē ubi est alius. sed potẽtie executiue repugnat esse ĩ corde ubi ponitur appetitus sensitiuꝰ. Et si dicis ꝙ ipsa met executiua potẽtia potest in aliquibus membris impediri. ⁊ ĩ aliquibꝰ nõ. ⁊ tñ nõ ponitur distincta ĩ eis. Dico ꝙ potẽtia executiua nõ potest totaliter impediri. ipsa totaliter nõ impedita ex primo principio. Sed ĩ ꝓposito hoc ꝓtigit. appetitu enim sensitiuo nullatenus impedito. ꝓtigit potentiam motiuã totaliter impediri. ⁊ per ꝓns sequitur ex uirtute primi principii ꝓplexi eas distinguĩ.

Ad 2m dico ꝙ intellectꝰ bñ habet ꝓnexionem cum organo ĩ isto statu ꝑm se. non tñ utitur organo. Est enim eiꝰ operacõ indeterminatissima. ⁊ ipsa imaginatio ꝑm se utitur organo. ⁊ est sibi immersa. ideo distinguũtur.

Ad 3m dico. ꝙ illud argumentũ confirmat propositũ. Impedire enim actum impatum non ē impedire uoluntatem. sed ē impedire potentiam executiuã. ⁊ ideo hec ab illa necessario distinguitur. Si dicas. ꝑm plꝰ ultimus finis mouet intelligentiam ut amatum ⁊ ōsideratũ. sed intelligentia nõ fertur sup amatum nisi per uolũtatem.

Dico ꝙ sicut in nobis potẽtia motiua mouet pedes ꝓpter amatum ⁊ ōsideratũ. s. ꝓpter aliquem locum uolitũ a uolũtate ⁊ nõ a seipsa. ita potentia motiua celiz mouet ꝓpter amatuz ⁊ ōsideratũ. non a seipsa. sz a uolũtate ipsa. Ad 4m dico ꝙ non sufficit uoluntas. ut patebit statim. Sz ad augus. dico ꝙ cãre ꝓtinet ad potẽtiam executiuaz. motam a uolũtate. Ideo aũt mõ ōs dicitur creare entia per suã uolũtatem. Ex m in nobis est. qz nos dicimur domi actuz nioꝛ. ꝓpter uoluntatem. non ꝙ uoluntas causet omnes actus nostros. sed qz potentia exequens sequitur impetũ ⁊ impulsuz uoluntatis. Sed hꝰ sunt. 4. difficul. Prima ē. que est necessitas ponendi illam potentiaz. cum uolũtas ĩ deo sit infinite uirtutis. etiã suo uelle uideat oia sufficiẽter ponere ĩ eē.

Aliqui uolentes ad hoc rõnes adducere dicũt. ꝙ qz uolũtas prehabet ꝗminuz adequatuz ad intra in ꝓductione ꝓpriãcti. hic est ꝙ ad ex nihil pot amplius ꝓducere. ⁊ iõ oportet aliam potentiã executiuaz ponere.

Aliqui aũt ꝓsiderãtes modos oppositos opandi dicunt. ꝙ impossibile ē ꝙ eadem potentia mõs oppositos opandi hẽat. uolũtas aũt est necessario ꝓductiua. s. s. ergo nihil pot ꝓtingentẽ ꝓducere. Sz iste rõnes non cogunt. qz eentia diuina ē principiuz uerbi ꝓductiuũ adequate ⁊ naturaliter. ⁊ tñ hoc nõ obstante ipa est principiũ spũssancti. nõ naturaliter. sz mere libere. Cogit aũt me ꝗdictio qz scilz idem eē cognitũ ⁊ non cognitũ non pũt simul stare. Aliud etiam qz uoluntas in deo ⁊ in creaturis sunt eiusdez rõnis. in creaturis differt. ergo ⁊ in diuis. 2a difficultas ē. si tanta ē distinctio iter potentiam executiuã ⁊ uolitiuã. sicut inter intellectum ⁊ uolũtatem. Dicunt aliqui. ꝙ executiuã esse ⁊ factiuam ē passio uolũtatis: cui etiam ꝓpetit eē opatiuaz. ita ꝙ uolũtati illa ꝓueniunt. s. ꝙ sit opatiua. ⁊ ꝙ sit factiua sicut eius passiones ⁊ uires. Et tunc eēt dicendũ. ꝙ non eēt tanta distinctio hꝰ sicut ibi qꝰ patet. Aliter aũt potest dici. ꝙ sez fũt due potentie. ita ꝙ potentia diuidatur ĩmediate ꝑ opatiuum ⁊ factiuã. Et sic ꝑm istuz modum dicendi eēt dicendũ. ꝙ hic ē maior distinctio q̃ ibi. qz intellectus ⁊ uoluntas cadunt sb̃ altero membro. s. sb̃ opatiua. quicqd autem cadit sb̃ uno membro. magis cõuenit cum alio q̃ cuz non cadente sb̃ illo. sz sb̃ opposito. sicut apparet in ꝓposito. 3a diffi. qz sola uoluntas uidetur eē principiũ ꝓtingens formaliter. si ergo ponatur executiua distincta a uolũtate. ipsa non erit ꝓtingens. ⁊ sic ōs ꝓtingẽter non aggeret ad ex. Dico ꝙ accipiendo potẽtiam executiuã ꝑse ut prescinditur a uolũtate. sic dico ꝙ nullam ꝓtingentiaz hẽt. sed quia ipsa totaliter

subest imperio uoluntatis. hinc ē q̃ ipsa dicitur ꝓtingens. sic ⁊ potentie in nobis multe. Cū stante in actu uolūtatis determinato respectu alicui⁹. oportet potentiā executiuā exequi tota ꝓtingentia principal'r ⁊ inchoatiue in uolūtate. 4ª diffi. q2 agens naturale ⁊ necessariū agit toto impetu. Cū ergo ꝑm ꝑdicta. potentia executiua ꝑm quā deus agit ad ex̄. ex se sit principiū naturale ⁊ necessariuz. ōs ex toto impetu aget. ⁊ per ꝓsis aget ꝑm ultimū suę uirtutis. qd̄ est incōtinens. Dico q̃ sic dictuz ē. actus potētie executiue ē sb̄ imperio uolitiue. Eodem⁹ dico q̃ etiam ab actu potētie uolitiue mensurat. Cū si potentia uolitiua moderaret actum suuz. oportēt actum potētie executiue etiaz moderari. Cū breuit̄ regulatur potētia executiua ꝑm illam. s. positiuā. Hoc pz euidēter in nobis. Si eniz ultimo intēse curreret potētia executiua. eodem⁹ intense exeqtur. si remisse. remisse.

Ad argumentū in cōtrariū dico. q̃. ōs p uoluntatē suam omnia creat. h⁹ est q̃ ꝑm determinationē uoluntatis suę ꝑ potētiam executiuā sequentē illam determinationē oia creātur. Et sic pz ad illud.

Q. 5.

SEXTO Quero. utrz potētia absoluta ⁊ potētia ordinata. distinguātur. q̃ non. q2 in diuina non est nisi unicus actus uolēdi. ergo nec nisi una uolūtas. Contra. deus pōt multa facere ō potētia absoluta. que non pōt de potentia ordinata. Dic aūt sunt duo principal'r facienda. Primū est inq̃rere. quid est potētia ordinata et absoluta. 2º. si ista in dō simpl'r ⁊ absolute distinguātur. Quantū ad primuz quatuor sunt mōt dicendi. Primⁿ est. q̃ potētia absoluta ē potentia executiua diuina simpl'r sumpta. q̃tum ad oia que potest. Potētia uero ordinata accipitur ꝑ eadem potētia in bitudine ad regulam recte rōnis.

Scōus modus dicendi ē. q̃ iste distinguūtur ex pte obiecti in creaturis. s. ut illa dicatur potētia ordinata que respicit possibilia solus moraliter. Absoluta aūt dicatur illa que respicit omia possibilia absolute.

Tertius modⁿ dicēdi est. q̃ potentia absoluta est uoluntas aū determinationem. ut scilz ꝓsideratur in illo signo i quo intelligitur p̄cedere suam ōtermiationez. ipsa aūt mer ut seq̃tur determinationē. dicitur potētia ordinata.

Quartⁿ modus dicēdi est. q̃ potentia absoluta ē uoluntas diuia absolute ꝓsiderata. ut prius. Ordinata aūt est ipsamet ut ꝑfectio informata legalis iustitie exñtis uel debite. q2 solum illud pōt de potētia ordinata quod in legibus sue uolūtatis ē institutum. sicut princeps cuz poterit multa ō facto. sola illa ō iure pōt que iustis legib⁹ sūt instituta. ⁊ illa ō. potentia ab istis ordinata. Isti aūt uariātur in dicēdo. ergo est ista potentia uel illa. dicētes ꝓnter uariantur i mō dicendi ō distinctiōe. s. quō sunt idem ⁊ quō distinguūtur. Ds ꝓ istos nodos arguo.

Cōtra primū sic. Nam dictū fūit q̃ uolūtas diuia prius actum hz circa ꝓtingētia q̃ intellectus diuin⁹ feratur i illa. ita q̃ est prima regula omniū ꝓtingentiū. sed in creaturis non ē sic. q2 intellectus nō prius dictat sic faciendū esse ē ꝑm ꝓformitatez ad primā regulaz anteq̃ uolūtas uelit. In diuinis aūt non ē sic. ꝓ totuz oppositum. Dē 39. d. 3. m. pr̄ᵒ

Cōtra 2ᵐ sic. q2 ad potentiā dei ordinatam ꝑtinent oia que ꝓtinētur in lege diuina. sed multa sunt in tali lege que non sūt moralia. sicut non arabis cū bouo alieno. Certū enim ē. q̃ illud non ē morale q̃tuz ē ex pte obiecti. ⁊ tñ potētia ordinata erat respectu istius. Ꝑ lege diō sūt multa precepta ut judicialia. et ceremonialia et ne exalge. ut pz in. 2ᵒ. Ma. 3ᵒ. p. m. in de. ēcōstitoē

Cōtra 3ᵐ. Nam in icarnatiōe uerbi aliud est. q̃ ōs alicui reuelet incarnationem. ⁊ q̃ dissoluat. de potētia aūt ordinata non pōt dissoluere. ⁊ tñ pōt de nouo reuelare de potentia ordinata. Hoc tñ nō obstante. nec unuz. nec aliud unq̃ faciet. nec est ados deceremmaū aliquōd eorū

Cōtra 4ᵐ. q2 tunc ōs non posset dispensare superbis que ꝑtinent ad legem diuinā. sic furtum est ꝓ legem legalem. ⁊ tñ in furto dispensauit in spoliatiōe egyptiorz. Iōo uidetur mihi dicendō. q̃ potentia absoluta ē diuina potentia executiua q̃tum ad oia que sunt in ea uirtualr ꝓtenta. Ista tñ ut ꝓns actum uolūtatis diuie ꝓnter determinationē uolūtatis. utsic ordinata est. Ad ōcla rationē autez istius ponūtur quatuor sig. Primū est. in quo uoluntas determinat se

Ordinata

35

[pō ordinata dup'r actuale aptitu

respectu omniuꝫ ꝓtingentiū quē faciet.
2m signū est in quo intellectus diuinus cognoscit determinationē uoluntatis intuitiue. q2 scilꝫ ipsamet uolūtatem cognoscit intuitiue. 3m est in quo itellectus post determinationem uolūtatis regulat potentiā executiuā non q2 sic oportet facere. sed q2 uoluntas sic ordinauit. 4m est in quo executiua sequitur dictamē intellect⁹ q̄cquid aūt potētia diuina executiua potest aū illam regulā. dicitur posse de potētia absoluta. ꝓm aūt q̄ sequitur eā est potentia ordinata.

Quātum ad 2m. s. de distinctione istarū potentiaꝝ. p3 quid dicendō est. Nam sic distinguuntur sic illa que sic se hnt q̄ unum omnino ē p̄ter ꝓcernentiā quā dicit unuꝫ respectu alicui⁹. quā non dicit aliud. ut p3 ō se. Ex hoc enim ꝓbatur distinctio intellectus ⊓ uoluntatis. eo q̄ intellect⁹ aliqua itelligit que uoluntas non uult. Ita ⊓ similr ꝓbat distinctio istaꝝ potentiaꝝ. q2 absoluta aliqua potest que ordinata non pōt. Sed ꝗ hoc instatur 4°. Primo. q2 uidetur ex hoc q̄ nihil sit ō possibile de potentia ordinata nisi illud quod est futuꝝ. sola enim futura sunt a diuina uolūtate determinata. ſ3 illa ꝓcise nouit itellectus diuin⁹ ē determinata. ergo potētia ordinata non poterit i aliud.

2°. q2 illud qō est necessario malum. nō cadit ſb aliqua potentia que sit in ō. ſ3 in uirtute dei ꝓtietur saluatio reprobozꝝ ⊓ damnatio saluandozꝝ. que necessario sūt mala ꝓ respectu istozꝝ non ē potentia absoluta. 3°. q2 ille potētie uidētur coincidere ꝓm prēdicta. Nam potētia absoluta nihil omino pōt nisi p̄ueniat determinatione uolūtatis diuine. ⊓ p ꝓnīs scia intellect⁹ diuini. ſ3 potentia executiua ut ꝓcernens ista. est potētia ordinata. q̄ sunt idem. 4°. q2 omnia que nunq̄ fiet. sunt equaliter impossibilia q̄tum ad potentiam ordinatā. cum sup nullo eoꝝ cadat determinatio uoluntatis diuine. nec per ꝓnīs scia intellectus diuini. ⊓ sic equalr impossibilia.

Ad pm diceret Plato. sicut hētur in Thimeo. q̄ ō nihil posset facere nisi que fiunt ꝓ illam potentiā. Cū dicit ibidem. nihil est ordinatum cuius legittima cā non p̄cesserit.

Cū potest alit dici. q̄ potētia ordinata potest dupl'r accipi. Vel que actualr ē ordinata. uel que aptitudinaliter uel possit ē ordinata. Licet enim ō ordinauerit q̄ releuet mihi incarnatio. tn posset oppositum ordinare ō potentia absoluta. ergo deus ō potētia absoluta multa pōt que non pōt de potentia ordinata. uel actualr uel aptitudinaliter.

Ad 2m dico. q̄ si ō illos effectus non posset. ut pote saluare reprobos ⊓ damnare electos. tunc dicendō eēt. q̄ tales effectū non ꝓtinētur uirtualr in ō uel in diuina potentia plus q̄ chimera. Sed si ꝓtinētur. necesse ē dicere. q̄ ō potētia absoluta ō potest. Et si ōtermiaret. tunc posset ō potentia ordinata.

Ad 3m dico. q̄ potētia ordinata est p̄cise respectu illoꝝ que uolūtas diuina ōtermiat actualit. sed respectu eoꝝ que uoluntas diuina ōtermiat potētialr est ipa pō absoluta. ita q̄ utraq3 sequitur uoluntatem. una actualr. alia potentialr.

Ad 4m dico. q̄ forte uolūtas diuia magis se determiat ad unuꝫ q̄ ad aliud. utpote ad saluandū uniuersū magis q̄ ad creationē uniuꝫ muse. ⊓ rōne hui⁹ maioris ōtermiatiōis unuꝫ pōt dici impossibilius alio. Sed hi sunt aliqua dubia. Primū est. si utraq3 istaꝝ potentiaꝝ dicit potētiam executiuaꝝ penitus indistinctā. quomō possunt distinguī. Pōt dici q̄ potētia ordinata addit q̄dam hitudinem ꝓ absolutā ad prudentiaꝝ. ⊓ ad Et ideo ꝓm illa distinguūtur sic sbiectuꝫ ⊓ passio simul iuncta a sbiecto p̄cise sumpto. q2 cum determinatio uolūtatis nihil undeat ponere. hinc est q̄ illa hitudo non ē realr. Et sic dicitur. q̄ non distinguūtur nisi rōne.

2m dubiū est. utꝝ sit in deo distinguere tertiā potētiam ab istis. Potest dici q̄ sic. sicut uidem⁹ q̄ aliqua potest ō potētia ordinata actuali determinatione habita. aliqua de potentia absoluta. aliqua uero de potentia ordinabili. Tunc forte nihil ꝓtinet in potentia diuina uirtualr qn illud sit ordinabile. ⊓ sic de 2a ⊓ 3a. Cū uidetur distinguī. nisi dicatur q̄ absoluta potentia dicat illa ut p̄cindit ab ordinata. alia aūt 3a dicat absoluta cum illa ordinata. 3m dubium. si possibile ō potentia ordinata potest esse impossibile. ⊓ possibile ō potētia absoluta

29 ar 1

Quo⁹ sit pō ordinata. Q. 8. q. 3. q. de potē. Q. hic quē sit pō absoluta

potest esse impossibile. De primo dico q̃ sic. quia hoc ideo ē possibile ō potentia ordinata. q̃ sic determinauit uolūtas. uoluntas aūt posset oppositū determinare. ⁊ tunc non erit amplius possibile ō potētia ordinata.

De 2° dico q̃ non. q̃ possibile de potētia absoluta non ē aliud nisi ꝓtinētia virtualē. ⁊ hīc nim pductiuā illoꝝ que sunt oīno necessaria. 4m dubius ē de eo quod dicit Ansel. q̃ nimius incōueniens ē deo impossibile. Dico q̃ hoc ē uerꝝ. q̃ nullum incōueniens ōs determinat. imo eo ipso q̃ ōtermiat ē ꝓueniens. Ūñ si aliquid eēt cui repugnaret ōtermiari a deo sine incōueniēte. illud esset censendū impossibile. Ūñ quicquid pōt de potentia ordinata. omne tale ē ꝓueniens. et ō potentia ordinabili si ōs ordinat fit ꝓueniens. Et idem dico ō potentia absoluta.

Ad argumentuꝫ patet.

Q. 7.

SEPTIMO Querit. utruꝫ ōs ꝓcurrat in omni effectu cause scōe efficientis. q̃ non. quia ōs sinit causata agere ꝑ ꝓpri/ os actus uel motus. ꝑm august. Cōtra scribitur q̃ ōs fecit celum ⁊ ꝑram. ⁊ que celi ambitu ꝓtinentur. Hic omissis mōis dicendi hereticoꝝ. uolunt dicere aliq. q̃ nō uidetur necessitas ponendi q̃ ōs agat imediate ad quemlibet effectū. q̃ ubicūq̃ inueniūtur sufficiētes cause respectu aliquoꝝ effectuuꝫ. non oportet ad alias cās recurrere. ſz in creaturis inuenit sufficiens cā multoꝝ effectuū causatoꝝ. sicut ignis sufficiēter cōtinet calorez. ⁊ sol suos effectus. ergo uidet q̃ non sit necessariū ponere q̃ ōs agat imediate. Sz ꝫ arguo duplici uia. Primo ꝑ rōnes sumptas ex pte dependētie. 2° ꝑ rōes ex pte ꝓtingentie. Arguo ex prima uia 4°. Primo sic. Omnis effectus in uniuerso dependet ēntialiter a primo. illa aūt ōpendentia non inest nisi ōpendeant ⁊ in fieri ⁊ in eē. ſz non dependent in fieri a deo in genere cause materialis. nec etiā formalis. ergo efficientis uel finis. ſz illa cālitas respicit actualem exñtiam. sequit ergo q̃ si ipe radꝰ hꝫ dependētiā esse se ad ōm. q̃ oꝫ q̃ dependeat ab eo in fieri. ⁊ non in eē tm. Tunc ultra. a quocunqꝫ dependet res in fieri. ab illo causatur. ſz a deo ē omnis effectꝰ in fieri. ergo a deo cātur effectꝰ effectiue. q̃ aūt dependeant in fieri. pꝫ de instātaneis in q̃bus est simul fieri ⁊ factum eē. ſz in facto eē dependent. ergo ⁊ in fieri. tñ impossibile est q̃ in eodem instāti dependeant ⁊ non dependeant. in eodem aūt ē fieri ⁊ factum eē. 2° arguo. q̃cunqꝫ aliquid dependet a primo pcise. mediante aliquo a quo imediate dependet. ⁊ mediante illa dependētia dependet a p°. cessante dependētia ad illō aliud. cessat dependētia eius ad primū. Ista ē de se nota. ſz per te ignis cātus non dependet a deo. nisi mediāte igne cānte a quo immediate ō pendet. ergo cessante dependētia ignis genitiā ab igne generāte. cessabit dependentia ignis geniti a ō. Cōstat aūt per te. q̃ ignis generās non est cā ignis genti. nisi in fieri. igitur ignis genitus non dependet. nisi i fieri. In tempe ergo sequēte instans generationis a deo non dependebit. cum non dependeat amplius ab alio igne. 3° sic. q̃ cūq̃ sunt due dependētie quaꝝ una ē ꝓtingens. alia necessaria. illa non possunt eē eadem dependētia. ꝓtingens enim ⁊ necessariū necessario arguit distinctionē. ſz omnis ō/ pendētia qua effectus dependet a causa 2ª. est ꝓtingens. Probo. q̃ effectꝰ posset fieri totaliter a deo. ⁊ tunc non ōpenderet a causa 2ª ꝓtingēter. ergo dependet ab ea. Cōstat autē q̃ dependet omnis effectus a ō necessario. ergo distinguitur. Si dicas. ꝓcedo q̃ dependet. ſz non seqtur ergo cātur ab eo. Istō nihil ualet. q̃ oīs dependentia uidetur sufficiēt reduci ad aliquod genus cause. Similiter non restat uia probandi aliquid esse cām alicuius. si pōt dependere ⁊ non cāri.

4° arguo sic. omnis creatura dependet a deo. ſz non dicitur creatura respectu creature. eo q̃ ab ipsa non creatur. ſz soluꝫ respectū dei. ergo necessario oīs creatura a deo efficiēter ōpendet. quod ē ꝓpositum. Cōfirmo ꝓclonem istaꝝ rōnum duplīr. Primo sic. nullius agētis actio ē independētiorꝝ suo principio eliciuo uel actiuo. ſz omne pductiuū creatum hꝫ ōpendent esse. ergo ⁊ agere hꝫ dependenter. ſz non ageret dependent.

nisi primũ ꝓcurreret ad agere eius. et p ꝓns terminus actionis erit a primo immediate. quod ē propositũ. ¶ p. nulla res ē in uniuerso que a deo non dependeat. ergo agere agentis creati dependet a dō. ¶ Cōfirmatur. 2° sic. qñcunqꝫ aliqua dependentia ē idē realiꝯ fundamēto. pro quocūqꝫ instanti durationis ē fundamentũ. illa dependentia sibi inest. sꝫ dependētia creature ad dōm ut ostendetur in 2°. est idem realr ipsi creature. ergo pro quocūꝫ instāti est creatura. pro eodem ē ipsa dependētia. sed in instāti quo fit creatura est creatura. ergo in eodem instanti quo fit creatura ipsa dependet a dō. Ma ior ē nota. alioquin posset separari. ¶ Ex 2ª una arguo quadruplr. Primo sic. qñcunqꝫ alique creature necessario causāt aliquē effectum. si nulla ꝓtingens ꝓcurrit. necessario pducuntur. ⁊ effectus in esse mere necessario pducuntur. sꝫ omēs effectus i uniuerso ꝓtingentē causantur. qꝫ deo pbidente quecunqꝫ possunt non cāri. ergo necessario aliquod principiuꝫ ꝓtingens ꝓcurrit. qꝫ da oppositum. hinc omibus que reqruntur ad agendũ. ⁊ passiuo pnte. necessario poneret effectus. Nunc aūt ut pꝫ euidentē non necessario ponitur. ¶ 2° sic. in camino ignis erat agens ⁊ passiuꝫ dispositus. dō tñ impediuit. Certum est aūt q̃ non impediuit aliqd influendo. qꝫ uel illud fuisset corporale. et tunc illud non pbabuisset. Aut spūale. ⁊ illud imprimi non poterat. ergo impediuit aliquid sbtrahendo. non approximationem cāꝫ. nec passiuũ debitũ. nec principiuꝫ productiuꝫ. ut pꝫ. ergo solum sbtrahendo diuinũ uelle. quod oportet ꝓcurrere. qꝫ ipso nō ꝓcurrente. res non fieret. ¶ Cōfirmatur. qꝫ per quācunqꝫ uiam pōt probari alicuius ēe. pōt pbari causalitas uelle diuini respectu omniũ effectuꝫ. Posito enim uelle diuino ponitur res. Si autē abstrahatur uelle diuinũ. quocūꝫ alio posito uel remoto. nō ponitur res. ergo uidetur q̃ ꝓcurrit ut causa. nec aliquā uiam euidentē magis hēmus q̃ ista sit. ¶ 3° sic. Nam dō nullam notitiā hēt ō futuro ꝓtingēte. nisi p ōterminationē uolūtatis. cum omnia alia sint uere ⁊ mere necessario. ⁊ uniformiꝯ se habētia. Si aūt uolūtas eius immediate non cāret illa ꝓtingentia. ipsa certitudinalr non cognosceret cum talis effectus imediate a ōterminatione uolūtatis sue non dependeret. Ista tamen rō euidentiā maiorem hꝫ de effectibus qui sunt ꝓtingētes per uolūtatem nostrā ꝓcurrentem. ¶ 4° sic. dō uult immediate primũ sicut 2ᵐ. sed ex eo q̃ uult primũ cāt ipm igitur ex eo q̃ uult 2ᵐ causat ipm immediate. ¶ Confirmatur. qꝫ cā primaria plᵒ influit in cātum q̃ sēcaria. Hoc pꝫ ⁊ ab omnibus ꝓceditur. sed si dō non cāret nisi mediantibus causis sēcis ad effectus eaꝝ. tunc non plus influeret. qꝫ non nisi eadem influentia influeret qua influunt sēcē cause. igitur dō immediate influit. ⁊ p ꝓns cāt in oēs effectus. Influere enim nihil aliud ē nisi dare ēe. ⁊ hoc est cāre. Ideo dico q̃ dō immediate ꝓcurrit ad omēs. ¶ Sed ꝗ instatur 4°. Primo sic. prima causa prius cāt q̃ sēda causa. sicut magis. ergo cātum est prius causatum a prima causa q̃ 2ª ipm causet. sꝫ hᵒ posito. 2ª nihil causat. qꝫ ipm quod causatũ est causare. nihil est cāre. ¶ 2°. qꝫ aut prima causa cāt totaliꝯ effectuꝫ. aut partialiꝯ. Si totaliter. ergo 2ª causa nihil faciet. Si partialiter. tunc erit impfectio in deo. nec poterim̃ ex pfectione effectus cāti. inuestigare pfectionē causē. qꝫ q̃tumcūqꝫ pfectus effectus pōt partialiꝯ pduci a quacunqꝫ impfecta causa. ¶ Tertio. qꝫ sequtur q̃ diuina uolūtas generabit. A quocūqꝫ enim aliqua actio ē illud agit hm illam actionē. sed omis actio sēcē cause. ponitur in 2ª causa a prima. ergo sp. gnāt pria generabit. ¶ 4°. qꝫ uidetur hᵒ impfcōmis i prima cā q̃ fit causa partialis. ēē enim partem arguit impfectionē. ⁊ p ꝓns ēē causam partialem. ¶ Ad primũ dico. q̃ licet unᵒ effectus prius causatᵒ postea non possit cāri in ordine signoꝝ successiuoꝝ. tñ in ordine signoꝝ pmanentiũ. cuiusmōi sunt signa nature uel origis uel pfectionis. non ē inconueniēs. Nam creatura prius origine ē a patre q̃ a filio. ⁊ tñ filius eandem producit i 2° signo. Similr pꝫ prius pfectione pducit filium q̃ mater. ⁊ tñ hoc nō obstante in 2° signo pfectionis mater etiam pducit. Et nō q̃tumcūqꝫ in alio ⁊ in alio signo nature

Ꝗ ē influere

Ꝗ ē influere

Ꝗ ē influere

et priori deus causet creaturam q̃ creatura que est causa 2ª. tñ qz omia illa signa simlr sunt q̃tum ad simultatē duracōis· poterūt ꝓcurrere cause diuerse. ordinate p̃m diuersa signa nature. ¶ Et si dicas. q̃ illud qd̃ iam productū est. non pōt amplꝰ pduci. Dico q̃ uerꝛ. est. si productio in preteritum p transisset. sicut ē in signis successiuis. sed h̃ in signo pmanēti causa ulis pducit effectū. deinde in alio signo causa particularis. ⁊ iō pductio nō transit i preteritū. ¶ Ad 2ᵐ dico. q̃ prima causa non ē sufficiēs. qz posset totum pducere. sed tñ moderatur actionem suam ne auferat a causa 2ª suam actiuitatem. ¶ Et qñ dicit q̃ perit omis uia iustigandi nobilitatem cause ex effectib⁹. Dico q̃ cause naturales sunt totales in suo ordine. ista tñ causalitas est transcēdens. causa aūt totalis ⁊ equiuoca. psupposita tñ generali influentia est pfectior suo effectu. ita q̃ eque nobilitas in cā arguitur. psupposita generali influentia. ac si non psupponeretur. ¶ Ad 3ᵐ dico. q̃ effectus ōr generari respectu unius cause. que pprie ē generatiua. sz tñ respectu cause ulis magis ōr causari q̃ generari. ¶ Et qñ dicitur. q̃ ds ꝓcurrit ad actionē cause scōr. uerꝛ. est. sz non tali mō. q̃ scilz agat per istaz sz qz actione diuina ꝓcurrente. ista pficit effectū in genere suo.

¶ Et cum ōr. q̃ actio agentis scōi est a deo. uerꝛ. est. tñ sicut ab uniuersaliori cānte ipsā. Et simlr passio que opponitur illi actioni. est a deo. sz tñ non respectu ipsiꝰ. ¶ Ad 4ᵐ pz qd̃ dictum ē ad 2ᵐ. eē enim ptem non ē ex insufficiētia sz ex uolūtate. uolentis. q̃ aliud secum coagat. ⁊ hoc non ē impfectionis.

¶ Sz hic remanet diffi. de ꝓcursu uoluntatis diuine cū uoluntate nostra. Naz supposito tali ꝓcursu. aut uolūtas pōt suspendere actum suum. ⁊ tunc uolūtas diuina nihil faceret. Aut uolūtas nza non pōt suspendere. ⁊ tunc uidetur auferri libertas a uoluntate nostra. Dico q̃ assistēte uolūtate diuina uoluntati nze ad cāndum. ⁊ taliter q̃ actu aliter non pcauset. uoluntas pōt non cāre. assistente tñ soli. illo mō sol non pōt exare in actum. accñ taliter uero ꝓcausāte uolūtate diuina. nostra non pōt non cāre. sicut i cōtingentibus omne qd̃ ēst. qñ est necesse ē ēe. Uoluntas aūt nostra iam intelligitur cāre actum. ergo utsic non pōt non causare. Si aūt pōndatur illud signū nature i quo uoluntas diuina precausat. Tunc dicendum ēst. q̃ uolūtas nostra p illo signo nō habet actum in potestate sua. s. q̃ poterit agere ⁊ ñ agere. qz pro tali signo non ꝓcedit sibi agere. tunc enim eēt causa uniuersalis. ¶ Alia diffi. Utꝛ ōs ꝓcurrat ad oēs actus elicitos ⁊ impatos. qz si sic. tunc uidetur q̃ ōs sit cā peccati. qz tales actus a uoluntate hñt esse.

¶ Dicunt aliqui. q̃ ōs ꝓcurrit ad sbstractū ⁊ positiuum actus. non tñ ad ōformitatē ipsum ꝓsequētem. Sz istud non sufficit. Nā a quocūqz est sbiectū. ab eo ē passio necessario ꝓñs ipm sbiectū ⁊ p se. mō ita est q̃ aliq actus sunt tales. q̃ ex eoꝝ rōne formali potest ōformitas ⁊ malitia de eis demōstrari. nec ualet instare ad maiorē. Nam sic ōs cāt celum. ita seqtur necessario q̃ causet mobilitatē siue incorruptibilitatē. alioquin posset sbm per se cāri sine ppria passione. De hꝰ aliās. Non enim uidetur incōuenienꝰ. q̃ ōs sit uniuersalis causa peccati. ⁊ tñ q̃ nō peccet.

¶ Ad argumentum patet.

ULTIMO Querit. utrum ōs possit supplere uices cuiuscūqz cause scōe efficiētis. cāndo totaliter illum effectū. q̃ non. qa ōs actum mētiendi potest cāre mediante cā 2ª. cum ꝓcurrat cū ipsa. ⁊ tñ immediate per se mentiri non pōt. Qñ Job. non ē ōs quasi homo ut mēriatur. ¶ Contra. Job. 4zº. Scio inquit Job. q̃ omnia potes. ergo ꝛc. ¶ Hic est ꝓmunts sua oim Doctoꝝ. q̃ q̃cquid potest ōs facere mediante cā 2ª in genere causalitatis. pōt immediate per se. qz ē causa prima ⁊ perfectissima. Sz tamē ista regula declaratur 4ª ¶ Primo sic. q̃cquid ꝓtinet ꝓtinens. ꝓtinet ⁊ ꝓtentum. sz ōs ꝓtinet uirtualiter omne causam scōam. ergo ꝓtinet omne effectum i ea ꝓtentum. sed omne ꝓtinens aliquid uirtualiter. pōt illud cāre. ergo ōs potest illud causare. ¶ 2º sic. omne illud qd̃ nullam imperfectione dicit. potest deo attribui. sz causalitas effectiua nullas

imperfectiones dicit pōt'r in creatura. ergo pōt deo attribui. ¶ 3° sic. Naz si deo repugnaret cālitas totalis respectu oim effectuum, hoc potissime eēt in effectib⁹ infimis respectu quoz. non uidetur eē magne nobilitatis cātio. ⁊ tñ hoc non obstāte in entib⁹ imperfectissimis qualis ē prima materia. ds est totalis cā. ¶ 4° sic. nam si totalis causatio alicui⁹ effectus eēt impfectionis. multomagis partialis cātio esset impfectionis. q2 respectu eiusdez totale est melius q̄ ptiale. cum ergo ds ptial'r causet oēm effectum ut patuit. ergo ꝛc. ¶ Sz ꝗ hanc regulā instatur 4ᵗ. Primo. q2 similitudo dependet a ēmino eēntial'r. Constat aūt q̄ illa ōpendētia non ē ad cām intrinsecam. non uidet autē nisi effectiua. ⁊ tñ de⁹ non pōt facere respectum sine termino. ¶ 2°. nam ds actuz liberuz pōt causare mediante uolūtate. ⁊ tñ sñ uolūtate impossibile ē. q2 si eum sine uolūtate cāret. iam non eēt liber. ¶ 3°. q2 mediante obiecto pōt cāre noticiam intuitiuā de obiecto. ⁊ tñ sine eo non pōt. nam tūc uideretur q̄ non est. quod tñ est ipossibile. ¶ 4°. q2 mediante cā 2ª deus pōt facere q̄ effect⁹ cause naturalis sit effectus cause nālis. et tñ sine cā 2ª hoc non pōt. ¶ Hec aūt ꝛfirmant quadruplici exēplo. Primo. q2 mediante sole ēāt radiuz. ille aūt respect⁹ quo radius dependet a sole ē generari eius. sicergo regula ē uera. sicut hz generari, mediante sole. ita sine sole. ¶ 2°. q2 ds mediante Adam fecit cayn filiuz suū. ergo sine Adā potuisset fieri cayn filiu⁹. Tunc quero cui⁹. non dei. nec Ade. q2 nō erat. nec Abel. ergo nulli⁹. ⁊ p ꝗñs non erat filius. q2 alicui⁹ fuisset. ¶ Tertio. quia ds uidetur mediante sole pducere radiū generatuz. ergo si sñ sole poterit. tunc quero a quo erat generatus. non a deo. q2 ds nihil generat. nec ab aliquo alio ut pz. ergo ꝛc. ¶ 3°. q2 lz ds actum itelligēdi possit cāre sine quocūqz alio non tñ uerbum. ⁊ tñ memoria euz pōt cāre ergo ꝛc. ¶ Ad primū dico. q̄ si dependētia illa dependet relatio a ēmino. est effectiua. sic omnes rōes ille ꝗuincūt. suppsito q̄ relatio sine ēmino eē nō possit. nec etiaz itelligi. ideo regula ista ul'r solum ē ponenda i absolutis ⁊ in relatiuis extrinsecis.

¶ Ad 2ᵐ dico. q̄ actus non est liber. nisi in habitudine ad potētiam liberā a qua elicitur. ⁊ iō est actu in libertate respectu uolūtatis. et non ē nisi ipm eē cātum ꝗtingēter ab ea. ⁊ tunc regula non hz locum. ¶ Ad 3ᵐ q̄ intuitiua noticia icludit aliquo mō hītudinē ad obiectū ut exñs est. ¶ Ad 4ᵐ. q̄ oia illa sunt relatiua. ¶ Ad rōes in principio ōz q̄ si cāret total'r ds actū mentiēdi. ipe nō mentiret. sz ille in q° eēt simpl'r fozal'r iste ad⁹. sicut si cāret actum itelligendi. ipse i illo actu non itelligeret. Eodem° de omnib⁹ rōnibus dicendō est sicut de prima. ¶ Sz tūc est dubiuz. q2 oēs iste rōnes inducte ad ꝓbandū q̄ ds potest p se q̄cquid pōt mediante. cā 2ª. ita ꝗcludunt ō relatiuis sicut de absolutis. Patet ō prima. q2 ita includit uirtualiter ⁊ ꝗtinet relationē sic absolutuz. Simil'r 2ª. q2 posse producere rl'onez nullā impfectionē includit. Simil'r 3ª de infinitate entiū. posito q̄ aliqua relatio sit nobilius ens q̄ aliqd absolutū. Simil'r 4ª de ptiali cālitate. ¶ His tñ non obstantibus dico ⁊ credo. q̄ illa regl'a que est ꝗmunis a theologis ꝗcessa. ē uera in absolutis. ⁊ tam̄ non in relatiuis. Qñ dicitur q̄ rōnes ꝗcludunt ō relatiuis sic de absolutis. Dico. q̄ ppter illas rōnes nec ppter aliqua que mihi occurrunt. teneo ō absolutis ⁊ non de relatiuis q̄ regula sit uera. sed solum teneo q̄ de absolutis nulla euidens repugnantia apparet uel occurrit quare nō. In relatiuis aūt apparet impossibile ppter rōes factas. ¶ Ad rōes quz ꝗcludūt pro relatiuis. Ad prima dico. q̄ ꝗtinet uirtual'r relationē suo ordine ⁊ suo mō pducibilitatis. non aūt illo mō quo sibi repugnat cāri. ¶ Ad 2ᵐ dico. q̄ cāre relationē total'r necessario icludit ēmiare eam. ⁊ termiare illaz ē impfectionis hinc ē q̄ ds non pōt eam cāre total'r. q2 hoc est ipfectois. Sil'r possz dici ad alias rōes. ¶ Ad argumentuz patet.

Quero. Utruz in spēbus uniuersi sit processus i infinituz. q̄ non. q2 oīs creatura de natura sua est limitata ⁊

finita. ergo ꝛc. ¶ Contra. deus est infinite potēte. ergo p ēminū finitus non adequat sua poñ. ¶ Dic sūt. 4. inqrenda. ꝑ q̃ fit qua oruplex ꝓcessus in infinitū. s. in sursus. in deorsus. in medū. ⁊ in latus assumendo. ¶ Inquirendū est ergo. Primo. utꝛ in spēbus uniuersi sit ꝓcessus in infinitū in sursus a/scendendo. | 2°. si in deorsum descendēdo. | 3°. si in media descendēdo. | 4°. si in latus assumendo. ¶ Quantū ad primū introducunt quattuor uie ad declarandū istus processus in infinitū. ¶ Prima ē in numeris. quorꝛ spēs p appōnem umitatū in infinitū proce/dūt. posterior eni semp addit unitatē ad pri orem. ¶ 2ª uia est. in q̃ntitate ꝓtinua bicubi tus ⁊ tricubitū uidētur differre. ¶ Hoc ꝓbatur. qꝛ equalia sunt unū in q̃ntitate. sicut si/milia sunt unum i qualitate. sed dissimilia ē non possunt. nisi int̄ qualitates alteri⁹ ⁊ alteri⁹ spēi. Constat aūt q̃ in talibus ē ꝓcessus in infinitū. ergo in spēbus q̃ntitatis cō tinue erit processus in infinitū. ¶ 3ª uia sumitur ex ꝓcessu figurarꝛ. nam figure mutant spēm p appōnem uni⁹ anguli. sicē ꝓs de triangulo ⁊ quadrangulo. ⁊ aliis figuris. sed talis appositio pōt procedere in infini/tus. ¶ 4ª uia que satis ē difficilis fundat in actibus itelligendi reflexionis intellectus ⁊ in actibus uolūtatis. in quib⁹ ꝑm august. est ꝓcessus i infinitū. ¶ Ex hoc arguitur. accipio aliquod obiectū ignobilius sua in tellectione. utpote albedinē. intellectio albe dinis ē nobilior albedine. ⁊ alteri⁹ spēi ab ea. ergo 2ª intellectio albedis est nobilior p ma. qꝛ nobilioris obiecti ē nobilior intel/lectio. ⁊ sic 2ª differt spē a ꝓma. Eodē mō 3ª. ⁊ sic erit ꝓcessus in infinitū. ¶ Istud ꝓfirmatur quadruplici rōne. ¶ Primo sic. q̃quid non repugnat creature. pōt sibi cōi cari. Hoc ꝓs. qꝛ ex quo non ponitur ex̄ ter/minos creature. nulla uidet repugnātia. sed huiusmodi ꝓcessus non repugnat crea/ture. qꝛ semp proceden⁹ quelibꝛ posita erit finita. ergo ꝛc. ¶ 2° sic. ultra oēm creaturā productā in esse. ōs hꝛ uim productiuā exce dentē. qꝛ infinitā hꝛ. ⁊ creatura quelibꝛ est finita. sed omī uirtuti productiue corrūdet aliquod ꝓducibile. ergo ultra oēm creatu/ram datā. semp erit creatura ꝓducibilis. ¶ 3° sic. omni uirtuti ꝓductiue erit dare ē/minū adequatū. sed ōs hꝛ uirtuti uirtutem infinitā. ergo ꝛc. sꝛ uirtutis ꝓductiue infi nite nullum finitū est termin⁹ adequatus. ergo infinit⁹. ¶ 4° sic. nam tanta ē uirtus creati in deo sicē generatiua. ⁊ eque infinita ⁊ equalis impfectionis. sꝛ uirtus generati ua ex sua infinitate pōt hīe infinitū ꝓduc/tum. utpote filium. ergo eodem⁹ uirt⁹ crea/tiua poterit. ¶ Sed istud impugnatur 4°. Primo logice sic. Impossibile ē aliquā spe ciem hīe infinitas ōrñas ꝓstitutiuas. sed si eēt ꝓcessus in infinitū in spēbus aliq⁹ spēs hīet infinitas ōrñas ꝓstitutiuas. ergo ꝛc. Probatio mioris. omne gen⁹ diuiditur p differētias oppositas imediatas. s. tm̄ posi/tiuam ⁊ priuatiuā. ita q̃ ipossibile ē genus immediate p plures diuidi. sꝛ si eēnt ifinite spēs. oporteret q̃ eēnt infinite dīe. ⁊ sic per ꝓñs infinite diuisiōes. sed ille diuisiōes ne cessario eēnt diuisorꝛ sbalternatim positorꝛ. ergo spēs infima hīet supē se infinita gñā. ⁊ p ꝓñs infinitas ōrñas ꝓcluderet. ¶ Hec rō necessario ⁊ euidēt demōstraret. si ꝓcederetur q̃ necessario gen⁹ diuideret in duas dif ferētias oppositas. sed tm̄ hoc non ē euidēt notum. Licet eni p duas fiat cōiter diuisio. tū diceretur q̃ p unam illarꝛ multe alie cir cumloquūtur. Ulñ qñ dicim⁹. q̃ gen⁹ diui/ditur p posituū ⁊ priuatiuū. sicut aīal ꝓrō nale ⁊ irrōnale. q̃ non ē imaginandū q̃ ir/rōnale sit unica ōrñ que ulteri⁹ diuidatur in alias duas. qꝛ cum sint plus q̃ mille spē cies aīalium irrōnalium. eēt deueire ad illā spēm que ꝓstitueret p quingētas ōrñs. sed potius ē imaginandū q̃ p irrōnale circūlo quimur oēs differētias que non sūt ꝓstitu tiue spēi rōnalis. ita q̃ illa rō non euidēter ꝓcludit ipossibilitatē ꝓcl'onis. ¶ 2°. ꝓbatur impossibilitas istius ꝓcl'onis uia naturali sic. ꝓcessus ad spēm ē ꝓcessus ad ꝑfectū ⁊ ad totum. infinitum aūt utsic nec pōt eē to tum. q̃a infinito repugnat totalitas. ergo ꝛc. Sed nec ista ꝓcessus ōmonstrat. q̃a ꝓstat q̃ uniuersū ponitur ꝑfect⁹ si in infi/nitū procedat q̃ si in aliquo ōtermiato stet. Ulñ lꝛ limitatū totum. ⁊ perfectū sint idem.

Nō q̃ quadragessiō passu dñi 3

3° ꝓbat

quia ibi non est ꝓpleta perfectio. tñ in illi/
mitatis pfectis repugnat totalitas formal'
lz non uirtualis. ¶ 3° arguo methaphice.
sic. In eential'r ordinatis est deuenire ad ali
qd primũ. lz in pfectionib⁹ specificis est or
do eentialis. ergo ꝛc. Simil'r oes spes. ali/
cui⁹ generis uidetur hze ordinẽ ad unã illi/
us. sicut exercit⁹ ad ducez. Sz istud nõ de
monstrat. qz pōt eẽ ordo eentialis ꝑ q dice
rẽt aliq int' duas spes. ñ ꝓpan⁹ eas ad aliqd
primũ aliud ab eis/ Sil'r dico. q si eent in/
finite spes. non ꝓpter h⁹ remouetur ordo es
sential' ad primũ. nisi ad p⁹ illi⁹ ordinis. lz
ad primũ extrinsecus ⁊ alteri⁹ ordinis non re
mouet. Non enim ordinant' ad om spes uni/
uersu. una alia mediãte. lz quelibet imedia/
re. ¶ Quarto arguit theologice sic. cũ enim
ds itelligat oia que pōt facere. si possz i in/
finitũ cãre spes. intelligeret oes spes simil'.
⁊ p ꝓns itelligeret unã spem infinite pfectõ
nis. uiden⁹ infinitos gdus sup quãcunz si/
gnatã. ¶ Sz nec illud euidẽter ꝓbat. inten
tũ. qz certũ est q ds infinitos nũeros cogno
scit. nec tñ aliquẽ infinitũ. tunc enim eẽt ibi
status. ⁊ sb stracta unitate ab illo. essz finit⁹
que sunt incõuenientia. Simil'r diceret ds spe
bus. ¶ Aliq aũt uolunt istam ꝓclonez de/
mõstrare ex diuisiõe entis p finitũ ⁊ infini
tũ. solus ds cadit sb altero. s. sb infinito. q
solus deus est infinitus. ¶ Sed hoc non
demonstrat. quia non est euidens. q infini/
tas repugnat creature. ¶ Alii arguũt hoc
ex ordine dependẽtie. Alii ex rõne infiniti.
qz est illud quo magis cogitari non pōt. et
non ꝓuenit nisi soli deo ꝑ Anſ. ¶ Sz nec
iste uie euidẽter ꝓcludunt. maxie ultima. qz
facta distinctiõe d infinitate ꝑm quid. que
est in genere. sic infita albe⁹. ꝛc. ⁊ de infini
tate simpl'r. que ẽ ex genus. que ẽ transcen
dens. hẽtur q illa rõ non ꝓuincit. ¶ Ad ex
empla aũt quibus ꝓpositus alteri⁹ opionis
declarat. dicitur q si nũeris si in spẽbus q̃ti
tatis ꝓtinues in figuris nulla ẽ pfectio. nõ
enim talia dicũt simpl'r pfectionẽ. Et iõ non
est ibi ꝓcessus in ꝓsu. sicut ipsi dicũt.
¶ Al'r dicunt aliqui. q spes nũoꝝ non uadũt
in infinitũ. qz nũi non distinguũtur spẽ. n⁹
bicubitũ ⁊ tricubitũ. Sz hoc eẽt multum
graue ad sustinendũ. cum oes ꝓcedãt distin
ctionez specificã inter ea. ¶ Ad illud d actu
intelligendi ẽ dicti. Dicitur tñ q non eẽt tã
ta distinctio actuuz sic ponitur obiectoꝝ. a
lias differrent genere sic obiecta. que aliqñ
differũt genere. Non uidet ergo ẽ incõue/
niens. q aliqua ordña sit iter eusdez specie
actus. ꝓpter quã un⁹ sit isti⁹ obiecti. ⁊ aliu
alteri⁹. Sz tunc oz rndere ad rõnes. Ad
primã dico. q infinitari creature repugnat
Et si p ipossibile adderet illi supreme spe/
cie aliqua entitas. ꝓceden⁹ q h⁹ impossibl'i
posito q ita eẽt sic ꝓcluditur. sed tñ h⁹ est i/
possibile. s. q addatur aliqua entitas. nec h⁹
est in potẽtia obiectiua. ¶ Ad 2ᵐ dico. q nõ
est incõueniens q aliqua uirtus tñscendat
formal'r. ⁊ p ꝓns sit in se formal'r infinita
⁊ tñ obiectal'r uel uirtualiẽ non trãscendat
¶ Ad 3ᵐ dico per id. Licet enim minꝰ nõ sit
adequat⁹ formal'r in entitate ipsi diuie uir
tuti. tñ obiectal'r pōt. ita q uirtus plus nõ
possit. ¶ Ad aliud dico. q lz utraqz istarũ
uirtutũ. s. generatiua et creatiua sint equal'
pfectiõis in se formal'r. ⁊ equal'r infinita.
tñ uni repugnat habere minũ adequatuz
sibi in entitate. s. uirtuti creatiue. ⁊ alteri ñ
repugnat. s. generatie. qz ista uirtus ẽ obie/
ctiue ad intra. alia uero ad ex. ¶ Sed hic ẽ
diffi. utꝝ scilz dato q eẽt ꝓcessus in infini
tũ in spẽbus. utꝝ ds itelligeret unã spẽz in
finitã. Dico q non uidetur necessaria ista
ꝓna. sicut apparet in exẽplo manifesto. Nã
ꝓtinuũ est diuisibile i partes i infinitũ. de⁹
tñ non uidet aliquã partẽ que ultra non sit
diuisibil'. sic in ꝓposito. ¶ 2° uidendũ est
Utꝝ in descenden⁹ sit ꝓcessus in infinituz
in spẽbus. hic sunt. 4. uie simil'r. q̃bus ꝓclo
affirmatiua ꝓbatur. Prima accipit ex diui
sione ꝓtinui. qz ꝓtinuũ est diuisibile in infi
nituz. lz in qualibet diuisiõe uariatur spes
q̃titatis. sicut bicubitũ. monocubitũ. ⁊ sic si
fiat ꝑ equalẽ ꝓportionẽ. ergo ꝛc. ¶ 2ª acci
pitur ex nũeris. qz ꝓpositioꝝ ẽ binarius q̃
unitas. ⁊ tnari⁹ q̃ binari⁹. ⁊ sic in infinitũ
Et sic q̃to res ꝓpositioꝝ tanto ipfectioꝝ. er/
in deoꝝsũ descenden⁹ est ꝓcessus i infinituz
in spẽbus nũoꝝ. ¶ 3ª accipitur ex figuris
qz quadrangulus est iferioꝝ in perfectione

respectu trianguli. et pentagon° inferior respectu quadranguli. igitur processus i infinitū.

4ª accipitur ex actibus reflexis. si ponit aliquod obiectū nobilior. tū prima intellectione. sicē qñ intelligo angelū. tunc intellectio intellectionis est ignobilior. et 3ª ꝗ 2ª. et 4ª ꝗ 3ª. et sic in infinitū. sicē supius eōuerso. Dicūt ergo isti. ꝙ non uidetur ꝯdictio ꝙ ponat processus i infinitū in deorsum. Sed ꝯ instatur 4ª. Primo sic. omis pfectio finita p ablationē finitorū graduū adnihilat. sed oīs creatura ē finita. 2°. q̄ sequeretur ꝙ illa spēs a qua incipetur descensus q̄ uadit i infinitū. cēt infinita. q̄ ꝯtineret gradus infinitos. 3°. q̄ aliq̄ creatura limitata distaret a nihilo i infitū. 4°. q̄ tūc angel° distaret equal'r a nihilo cū materia. et uidetur sequi incōuenens aliud. ꝙ angel° distet equaliter a nihilo et a materia. q̄ inē angelum et materiā sunt infinite spēs. et sic infiniti gradus. non sūt aūt plures iter angelus et nihil. ergo ꝛc. Ad rōnes istas possz homo facil'r dicere. ꝙ descensus fit ꝑm ptes eiusdē ꝓportionis. et sic nulla infinitas sequitur. Nam inē unas ptem ꝯtinui et aliam sūs infiniti grad° et infinite spēs. et tū in infinitū non distāt sed finitate. q̄ illa infinitas p̄tium ē ꝑm ptes eiusdē ꝓportiōis. Si autem fieret descensus ꝑm ptes eiusdē q̄titatis. rōnes demonstrarēt. Cū dico ꝙ accipiendo ptes eiusdē ꝓportionis. tot sunt inē palmā linee et punctus. quot sūt inē totam lineam et punctus. imo quot sunt inē totus uniuersus. et ō talib° non sequitur aliquod incōuenens. 5° uidendū est. si ē processus in infinitū in media ꝓscenden°. ita ꝙ data aliqua spē multum nobili et alia multū ignobili. utrū sint infinite spēs medie. Dicunt aliq̄ ꝙ non. q̄ enis extrema sūt posita et finita. impossibile ē sumere infinita media inē ea.

Sed 3° b° arguo 4ª. prio. q̄ posito ꝙ spēs nūorū incipientiū a qualitate uadāt in infinitū. nunq̄ ꝯtingēt ad nobilitatem mīme qualitatis. q̄ qñ totus genus excedit totū. generatio non potest tantū procedi in inferiori ꝙ attingat ad aliq̄d superioris. cuis ergo qualitas sit posita in actu. et mīma qualitas inē ea. hoc non obstāte poterit eē multiplicato respectu inē infitū. 2° i ꝯtinuis. q̄ pcedē in infinitū in spēbus q̄titatis ꝯtinue. ut in bicubito et tricubito. et sic ō aliis in ascēden°. nunq̄ deueniem° usq̄ ad mimas q̄titatem. nec in descendendo ad rionem. ꝓpter sui infinitatē. 3° hoc idem apparet in spēbus intelligibilibus. si enī possent fieri infinite spēs et quelibet posset hīre suā spēm intelligibilē nunq̄ attingen° aliquā determinatā possent tūn multiplicari ꝙ ꝯtingerēt ad nobilitatē speciei qua ōs intelligitur. 4° de actu intelligendi. qñ obiectū primū est nobil° actus nunq̄ q̄tumcūs multiplicatur puenitur ad gradū nobilitatis primi actus recti uel obiecti ei°. in ōscendendo aūt nunq̄ pueniet ad infinitatē relatiōis uel qualitatis sensibil'.

Ideo apparet mihi ꝙ nō est aliquod incōuenīs. ꝙ datis extremis finitis q̄n possit pcedi in infitū in inē mediis. sicē ꝑ in ꝯtinuo ꝑm ptes eiusdē ꝓportionis. Sed ꝯ. uidet enim ꝙ sicē homo plus excedit asinū q̄ asinus plantā. ita uidetur ꝙ angel° plus excedit hoiem q̄ homo asinū. q̄ ꝑm oīam nobiliorem. Dicit ꝙ ꝑ illud uerū sūt. q̄ illa sūt ō genere sbe. in quo est pcedere in infinitū. non tū est sic i actibus intelligendi. Nā plus excedit actus intelligēdi albedinē que ē sum obiectū. q̄ actus reflexus actū rectum.

Sed ꝯ dupl'r. Primo. q̄ excessus in spēbus multorū nūorū fit per equale. s. p umfatē. non tūn in ꝓportione. sed in q̄titate.

2°. q̄ q̄to nobilior ē entitas i qua fit excessus. tanto ē maior ꝑ q̄titatē uirtutis. sed nobilior spēs semp excedit inferiorē in nobiliori entitate q̄ i ª aliā. q̄ in differētia sua specifica que ē nobilior q̄ differētia inferioris sicut nūc tactum ē. ergo ꝛc. Dico ꝙ excess° qui fit in nūeris per unitatē est in q̄titate. et ille non ē citra aliquē numerū ōtermiatū. sed excessus ꝑ quē qualitas excedit numerū est alter° rōnis. Ad aliud dico ꝙ illud argumentum nō urget. nisi dicat ꝙ illa spēs nō excedit aliam ꝑ totam oīam specificā. sed solum in illo excedit qō addit illa spēs perfectiōis. cuis i utraq̄ sit gen°. nec plus prima addit ad primā q̄ 2ª ad secōam. 4° uidendū est. utrū sit processus in infinitū in lat° assumēdo. s. ꝑ spēs equales. Dic ō ꝯiter ꝙ

8°. Primum { 1° quantitas grauitatis ut lineae
2° quantitas distantiae ut miliaria
3° quantitas magnitudinis ut albedo
4° quantitas durationis ut tempus

isto modo nō solum non est pcessus in infinitū in spēbus. s. equalib⁹. imo simpl'r nullus processus. q2 impossibile est dare duas spēs kēntiales/in uniuerso. Et rō isti⁹ est illa quaz assignat. q̄ scilz genus diuiditur p̄ duas drñas. quaz una ē positiua. ⁊ altera priuatiua. ut aial p rōnale ⁊ irrōnale. semper aūt positiua ē pfectior q̄ priuatiua. ⁊ p̄ nūs spēs ꝓstituta p positiuā semp est pfectior. Sz tñ lz ista sit rō ꝓmunis. non tñ demonstrat. Nam corporeū ⁊ incorporeuz diuidūt sbam. corporeū tenet hic locū positiui. ⁊ incorporeū est nobili⁹ corporeo. Unde diceretur q̄ lz una noietur nomē priuatiuo. tñ est uere positiua ⁊ sēpe nobilior q̄ illa que noiatur ut positiua. Cōfirmatur. q2 nulla dēa priuatiua pōt esse ꝓstitutiua spēi positiue. Sz si dicatur q̄ qñ dr q̄ una dēa est priuatiua. non itelligitur q̄n dicatur aliqd positiuū. sed itelligitur q̄ caret aliquo gradu entitatis uel pfectionis quā hz alia i q⁰ sibi supeminet. sz istud ē bñ dictū. tñ non ē pbatuz. Non arguitur aūt nunc p̄ ꝓclones lz ꝓtra modū ponendi eā ⁊ rōnem p quā tadis ꝓclo ponitur. s. p̄ supdicta. Igitur uidetur posse alr pbari sic. Nā iter spēs sicā inter q̄ que sūt diuersaz rōnuz. ñ ꝓsurgit nisi respectus disparitatis. ppter diuersas dēas ꝓstitutiuas quaz que sunt diuersaz rōnuz. sed disparitas cuz omi entialitate stare nō potest. ergo ꝛc. Sz p̄ istud instant. 4ª oñdo. q̄ in equalib⁹ sit processus i infinitū ⁊ tñ unuz non ē perfectius alio. cū nullam dicat perfectionē. Z⁰. q2 sic ds pōt facere aliud qñ. ita ultra omē ubi pōt facere aliud ubi. ⁊ tñ unuz ubi aliud non excedit. ⁊ sūt distincta spē. sicut pbabit euidēter in 2⁰. 3⁰ eodē mō arguit d priori ⁊ posteriori in tempore. 4⁰. eodem⁰ de ex̄ ⁊ intra que sunt dēe loci. Ad oia ista dico unico uerbo. q̄ lz i respectiuis una spēs nō sit perfectior alia. nō tñ sequtur q̄ equalis. Qñ sic illa que se excedunt in q̄tate perfectōnis. necessario hūt q̄tatē perfectōis. ita que sūt equalia. Qñ sicut ibi non ē excessus i perfectōe. ita nec ibi equalitas. tñ una bñ est principalior alia. quemadmodū dicim⁰ in diuis q̄ una p̄sona bñ est principalior. lz nō sit pfectior.

Aliqui tñ nitūtur istā ꝓclonē pbare ex ordine eminētie. sed non euidenter talia dedū/ cūtur. Ad argumentuz patet.

Quēstio. Utr ds potuerit producere aliqd actu aliter i infinitū. q̄ non. q2 ds non pōt facere aliuz dm. illud aūt infinitū eēt ds. q2 quo maius cogitari non posset. Cōtra. diuina potētia ē infinita. ergo ꝛc. Dic intelligendō est. q̄ quatuor sūt modi ifinitatis. de q̄bus qō potest hīre difficultatē. s. mod⁰ infinitatis extēsiue p̄m q̄titatez ꝓtinuā in lineis. Alia p̄m discretam. sic in nūis. Aut p̄m q̄titatez uirtutis. sic in gradibus pfectionū. Aut p̄m q̄titatem durationis. sic in tempe. Et q̄tum ad ista sunt quattuor iuestiganda. Primū est. si ds pōt facere infinitū p multitudinē. Dicūt aliqui q̄ non. q2 infinitū est cui⁹ q̄titatem accipientib⁹ semp ē aliquid ex̄ accipere. quod tñ non ꝓtingeret si eēt infinitū. Sz p̄ arguo quadrupl'r. Prio sic. natura specifica hūana non ē determinata ad certaz multitudinē indiuiduoz. q2 da oppositum. sequeret q̄ ds in h⁰ mundo generationē nō posset ꝓtinuare in ei⁹num. sed tñ usqz ad illum nūerum quem sibi determinaret. Nam hoc supposito arguit sic. q̄cūz est aliqua natura cui ex se non repugnat ꝓicari infinitus. sil'. ds non repugnat sic facere. s. eam infinitus simul cōicare. q2 nunq̄ puenit ipossibilitas ex pte dei. sed natura hūana nō hēt ex se repugnantiā ad h⁰ q̄ infinitus sil' ꝓmunicetur. Dos pbo. nam ipsa ē nata cōicari mille sil' ⁊ .x. milib⁹. ⁊ sic q̄tumcūqz multiplicatur nūs. sibi nō repugnat sil' cōicari. g ds pōt eam cōicare infinitus siml'. Z⁰ sic. quot sunt indiuidua eiusdez spēi pducibilia sil'. tot ds pōt producere sil'. cum possit omne possibile sic est possibile. sed infinita indiuidua sūt sil' ⁊ fuerūt sil' pducibilia. cū oia habuerūt ab eterno suā pducibilitatē. ergo pñt simul pduci. Ista tñ rō min⁰ p̄baret. nisi aliud adderet. ꝛcluderet enim q̄ ds oēs ptes motus ⁊ tempis successiuoruz pōt facere. q2 certum ē q̄ suam pducibilitatem ab eterno habuerūt sil'. Propter hoc

arguo sic adden°. Aut infinita sūt simul p ducibilia pro sil'. aut non. Si sic. tūc sil' ōs poterit pducere. nec ualet de ptib° successiuoꝝ. qz licet sint sil' pducibiles. tñ non sūt pducibiles pro sil'. Si aūt dicas. q̃ non sil' ⁊ pro sil' sunt infinita pducibilia. tunc erit dare certum nūm. ultra quē deus pducere non pōt unam aiam sil' intelligendo. qō uidetur satis incōueiens. ¶ Tertio sic. qncunq; sunt aliqua pducibilia successiue. quib° ex se non repugt sil'tas. illa ōs simul pōt p ducere. sed infinitis aiabus que sunt successiue pducibiles. non repugt simultas ex se qz non sunt in loco. hoc patet. qz q̃tumcūq; multitudinē aliquam accipias sil'. nullā inuenies repugnantiā. ¶ 4° sic. In re finita impossibile ē pcedere i infinitū p̄ptes eiusdem q̃titatis. sz in indiuiduis pducibilib° simul ⁊ p sil'. pcedere ē possibile i infinitus. Data enim quacūq; multitudine finita simul ōs pōt illam simul. ⁊ adhuc non ē possibile dare tm̄ qn adhuc poterit tm̄. ergo uidetur q̃ possit infinita sil' pducere. ⁊ non solum simul. sz etiam pro sil'. ¶ Iō uidetur aliquibus dicenō. q̃ ōs pōt facere simul multitudinem actu infinitā. qz non uidet repugnātia. Sed p quolibet solis radio uel instāti temporis ōs unam aiam creat ⁊ ꝛseruat eam. ⁊ tunc eēnt infinite. ¶ Sz tñ ꝛtra istas sniaz instatur 4r. Primo sic. qz omis multitudo creabilis ē nūs. sz nūs est multitudo mensurata p unum. multitudo aūt infinita mensurari non pōt. ergo ꝛc. ¶ 2°. illa multitudo signata erit unum indiuiduū multitudinis in re. ⁊ p ꝛns erit in aliqua spē. ⁊ sic sb aliqua spē nūi ꝛstituta p unitatem erit ꝑdere nūem infinitū. ¶ 3°. qz si ōs sbtraheret unum denarū a tali multitudine de uno denario eēt diminuta. ⁊ tūc aut eēt finita. aut non. Si non. tunc infinitū eēt maior infinito. qz plus ⁊ maius erat añ ablationē ōnarii q̃ prius. Si aūt sit diminuta. tunc erit finita. ⁊ sic sequtur q̃ unus ōnarius ꝛstituebat multitudinē infinitā. ¶ 4°. qz tali multitudini adhuc uidet q̃ deus possit addere unā aiam. cum possit eaz sbtrahere. ⁊ manēte tota uel eadem multitudine repare. ⁊ eadē rōne duas ⁊ tres. ⁊ sic in ifinitum. ergo ul/tra infinitā multitudinē potest aliaz infinitam creare. ⁊ sil'r duas. ⁊ p ꝛns infinities infinitas i infinitū. ¶ Ad primū dico. q̃ licz multitudo creabilis sit nūs. si sit finita. nō tñ si est infinita. Uñ talis multitudo non est nūs. nec ē in genere q̃titatis discrete. nisi p reductionē. sicut unitas. qz tunc eēt necessario sb aliqua eius spē. ¶ Et si dicatur q̃ infiniti rō q̃titati ꝛgruit. Dico q̃ uerē reductiue. sic diuisibile ⁊ indiuisibile ptinēt ad q̃titatem solum reductie. ita finitum ⁊ infinitū unum p se. s. diuisibile ⁊ finitū. aliud aūt reductiue. ¶ Ad 2m. dico. q̃ ille nūs nō eēt indiuiduū generis q̃titatis. nec alicuius spēi illi° generis formal'r ⁊ quidditatie. sz tm̄ reductiue. sic unitas hec non ē p se in illo genere. nec in aliqua spē. reducit tñ ad illud. ¶ Ad 3m. dico. q̃ facta sbtractione q̃tecūq; multitudinis finite. adhuc remanet multitudo infinita. ⁊ nullo pmit° minoꝛata. sicut nec quo ad nos mare p mille guttas minoꝛatur. ¶ Simil'r dico. q̃ q̃tumcūq; apponatur non augmentat. Et rō oim istoꝝ ē que dicta ē sup̄. qz equale ⁊ inequale sunt passiones q̃titatis finite. et magis ⁊ min° sunt spēs inequalitatis. Et iō isti multitudini nō possunt iste passiōes ꝛpetere. s. equalitas ⁊ inequalitas. ¶ Ad 4m. dico ō aiabus q̃ pōt unam aiam creare. ⁊ unā illaꝝ sbtrahere. tñ adhuc remanēt infinite. sic in ꝛsuo sūt infinite ptes. ⁊ si una illaꝝ in qua sunt infinite auferatur. remanēt infinite. ita q̃ sunt ibi infinities ifinite. sic in ꝓposito. ¶ Sz ꝛtra. qz si sic. semp ōs ultra oēm multitudinem pōt facere plures. ¶ Dico q̃ in tali multitudine non hz locū b° signū dis. Dico tñ ꝛnter ad ꝑdicta. q̃ ōs infinitas multitudines pōt facere. s. infities. sicut pz in ꝛtinuo. ¶ Sed ℏ sunt diffi. Prima ē. q̃ cum maioꝛ sit pfectio in pl'ibus aiabus q̃ in una. ita in infinitis q̃ finitis. ergo i infinitis ē infinita pfectio intēsiue. sed illa pfectio ifinita est qua aliquid maior cogitari non pōt. ⁊ hoc ē idē q̃ ōs. ergo ꝛc. ¶ Dico q̃ ista infinitas pfectiōis est ifinitas hm qd. qz i finito genere. ⁊ in limitata spē hm gdus indiuisibiles. ⁊ non ē sicut dei infitas que ē trascendēs ⁊ total'r alteri° rōis ab ista infitate.

duales

¶ 2ª diffi. est. si in ista multitudine infinita sunt infinite spēs nūor. ¶ Dico q̃ sic. ⁊ iōo quoscūz ultra faceret ōs. non distingueren tur nisi nūal'r ab istis. ⁊ ultra spēm nūi hic potentā ōs non pōt facere nisi indiuidua.

¶ 3ª diffi. qz oīs spēs que ē sbiectiua ps multitudinis. uidetur finita. sz ista singularis multitudo ꝓtinetur sb multitudine ut ps sbiectiua. ergo ꝛc ¶ Dico. qñ multitudo diuiditur p finitū ⁊ infinitū. sb finita cadūt spēs nūi infinite. Sub infita aūt sola una ps sbiectiua. que non ē ꝓpꝛie spēs. sic in ente diuiso p finitum ⁊ infinitū. solus ōs cadit sb infinito. Licet ergo infite spēs nūeri sunt sb finita multitudine. non tn multitudo ipsaꝝ spēꝝ infinitaꝝ. ¶ 4ª diffi. qz uidetur q̃ posita illa infinita multitudine. q̃ oportet ponere i uno ꝓticulari sbo infita actu accña. cum qōlibet indiuiduū ad qōlibet hēat respectū sil'itudinis ⁊ distinctiōis. ¶ Dico q̃ isti respect⁹ non multū onerant. oportet enī ponere in quolibz indiuduo uniuersi ad oīa alia ml'tos respect⁹. ĩmo i uno ꝓtinuo uidenf infiniti respect⁹ infinitatis. qui tn destruūtur p unicam diuisionē. Sic ergo dico. q̃ non ē incōueniens q̃ talia ml'ta ponātur. Sz qūo infinitū est ex cui⁹ q̃ritatez semp ē aliquid accipere ex. ¶ Dico q̃ illa ē diffinitio quo ad intellectū nostꝝ. cui accipienti q̃tamcūz multitudinē. semp ꝓtingit accipe ex. qz nunq̃ accipit nisi multitudinē finitam ⁊ non infinitā. ¶ Quantum ad 2ᵐ principale uidendō est. si ōs pōt facere infinitā magnitudinē actu. ¶ Dicunt aliqui q̃ non. qz de rōne infiniti est. q̃ sit in actu pmixto cū potentia. ⁊ p ꝓns sibi repugnat eē in actu sine potentia. ¶ Sz ꝗ arguo 4ᵗ. Primo sic. ꝑ q̃ patuit infitā multitudinez actu ōs pōt creare sil'. ¶ Ponam⁹ q̃ creet infinitas guttas aque. ⁊ eas pōt ꝓiungere. ergo infinitā aquam creare. ¶ 2° sic. In re finita non ē possibilis ꝓcessus i infinitum. si ergo ōs non pōt infinitā multitudinē si mul creare. erit aliqua dare magnitudinez ultra quā ōs nihil poterit creare sil'. hoc est falsū. qz tunc in re finita eēt possibil' ꝓcessus i infinitū. nā q̃tūcūz ōs creat. adhuc minora pōt creare. ⁊ ñ ē eēntial'r ipossibl'e. si solum finitū posset crearet. ¶ 3°. qz illa q̃dtas que ē ultra oēm finitam ē infita. sz illa magnitudo quā deus ultimate pōt siml' facere. est ultra oēm finitā. ergo est infinita. Probatio minoris. qz ultra oēm magnitudinē finitā quam ōs creat pōt minorem creare. ergo illa que oēs excedit est infinita. ¶ 4° sil'o diuisiuo. Aut illa quaz ōs ultimate pōt ꝓducere ē finita uel infinita. Si infinita hētur intentū. Si finita. hoc ē impossibile. qz eodem⁹ eēt status in quocūz alio gradu. cum sit eiusdē rōnis. ¶ Iō uidetur aliquib⁹ eē dicendō. q̃ ōs magnitudinē actu alit infitam pōt ꝓducere ⁊ simul creare. q̃a nullus effect⁹ negand⁹ est possibil' a potentia diuia. nisi manifestā repugnātiaz includat. ¶ Sz ꝗ arguo quadrupl'r. Primo sic. nā illa magnitudo ꝓstat ex ꝓtib⁹ aliquotis finitis aut infinitis. si finitis. ergo infinitū eēt ex infinitis. Si dicas q̃ ex infinitis. tunc infitum eēt maio⁹ infinitis. ¶ 2°. ubicūqz ē ꝓtinuuz. ibi ē pars ⁊ ps. qz ꝓtinuum est diuisibile in ptes. sz ipsa magnitudo eēt ꝓtinua. ergo in ipsa eēnt ptes. ⁊ sic ps eēt in infito. quod ē impossibile. qz semp totius ad ptem est aliqua ꝓportio. ¶ 3° sic. omne corpus ē figuratū. sed illud non posset esse figuratū. ergo non eēt corpus. ¶ 4°. qz ꝓpria passio corporis ē mobilitas. sz corpus illud eēt imobile. qz ex ipm nihil eēt. ergo ꝛc. ¶ Ad primū dico. q̃ illud corpus non hēt partes aliquotas. ¶ Et sil'r ad 2ᵐ. q̃ nō hēt partes. de rōne enī corporis finiti ē habere partes ⁊ partes aliquotas. Ratiōi aūt infiniti repugnat utrūqz. ¶ Sz ꝗ nunq̃d in illo infito sunt partes. ¶ Dico q̃ semp pars est respectu totiꝰ. si ergo intelligatur q̃ aliqua pars sit i isto infinito. ita q̃ infinitus sit totum respectu istiꝰ ptis. sic dico q̃ nihil est i isto ꝓtinuo qō sit ps. Si aūt itelligatur pars non illiꝰ infiti. sed alicui⁹ certe q̃ntatis accepte in isto infito. Sic dico q̃ multa sunt quib⁹ ꝓueit eē ptem. qz ibi etiam sunt multa tota. ¶ Ad 3ᵐ dico. q̃ illud corp⁹ non eēt figuratū. ⁊ p ꝓns non eēt diuisibile. illeniz sūt passiones q̃titatis finite. ¶ Ad 4ᵐ dico. q̃ ex natura sua eēt mobile. ⁊ quodlibet ipsi⁹ eēt mobile. ipm aūt rōe infinitatis

(nō q̃ ipm pa° corporis
e mobilis :)

non. ¶ Sz hic sunt aliqua dubia. Primũ
Utrz ds tale corpus posset diuidere. Et u
detur q non. qz diuisio ē in ptes diuisi. sed
istud non hz ptes. Dico q ds non posset il/
lud infinitũ diuidere in ptes suas. qz mul/
las hz. sz bñ in ptes alteriꝰ q̃titatis. in eo
dem miate creando unaz nouã supficiez i ah
qua ꝓtinuitatis acceptiõe. Sz eēt ne i loco.
¶ Dico q eēt pñs dco bñ. sz non eēt in loco
quia mobilitas ⁊ uisibilitas ⁊ figuralitas
sũt passiões corpis finiti. qz istud corpꝰ nõ
habet supficiē nec colorez. tñ eēt ubiqz ꝑm
assistentiã. ¶ 2m dubiũ est. utrz creata aqꝰ
infinita. ds ultra illam possz aliam creare.
¶ Dicunt aliq q non. qz tũc nulla aqua eēt
adequata i actu. ¶ Cõtra. qz certũ est q pos
set illiꝰ aque admbilare unam guttaz. ⁊ tñ
adhuc remaneret infinita. ⁊ postea illã eam
dem guttam (iterũ) repare. Jõ dico. q ultra oẽm
illam aquã deꝰ pōt aliam aquã creare. sicut
fuit dictũ ō multitudine infinita. ¶ 3o dif
fi. utrz creata infinita aqua posset infinitam
aliam aquã creare. Dico q sic. qz posset ali/
am infinitã creare. ⁊ adhuc maiorẽ. ⁊ sic ifi
nitã. sic fuit argumentũ de prima aqua in
finita. ¶ 4o diffi. si creatis infinitiẽs ifini/
tis. q̃tum ds pōt sil' si hz statuz. ita q ultra
non possit addere. Dico q non. qz eadẽ rõ
ne habuisset statũ in sel' infinita. cũ infinitẽ
infinitum non excedat simpl'r. semel infinituz.
¶ Sz rema. diffi. si ds posset induiduũ ꝓti
nuuz sil' diuidere i infinitas ptes. Dico q
non. qz ptes infinite ꝓtinui non sũt imedia
te. sic. si eēt sil' infinita multitudo aut ma/
gnitudo. in q̃bus facit ds infinitas ptes i
actu. diuisio aũt ꝓtinui ꝓcedit in infinitũ.
ordinate ꝓueniendo a maioribꝰ ptibus ad
minores. ⁊ iõ illud infinitũ est successiuũ.
¶ Quantũ ad 3m principale uidendũ est. utrz
ds possit aliquid intensiue infinituz creare
actual'r. Ad declarationẽ aũt ptis affirma
tiue istius. 4. sunt notãda. que pñt hzi ex p̃
missis. Primũ est. q ds pōt infinitas ani
mas sil' in actu creare. ut patuit ex prio ar
ticulo. 2m est. q in singulis, aiabus pōt
caritatẽ infundere. qz infinitas non magis
repugnat caritatibꝰ q̃ aiabus sil'. 3m est.
q caritates ipse possũt ab aiabus separi. a
dco. qz forme q̃to sunt nobiliores. tãto mi
nus dependẽt a materia. ⁊ p ꝯs pñt facilꝰ
separi. Et iõ cum gzã sit nobilior accñtibus
sensibilibꝰ. uidetur q sit magis separabilis a
sbo. 4m est. q caritates separate a sbo pos/
sũt oẽs uniri. qz quecũz sunt eiusdez rõnis
sunt equal'r umbilia. cũ unitas sit p se pas/
sio corp. sic natural' aptitudo. ¶ Istis pre/
missis. pz per quẽ modum posset ds facere
infitam caritatez itensiue. qz ex infitis gdi
bus infita intesio ꝓstat uel caritas infinita
itensiue. Al'r tñ declararẽt eaz Artiste. sup
posito emz 2o articulo. q sit infinita magni
tudo. i infinita magnitudie non pōt eē uir
tus finita. ergo necessario infita uirtus est
intensiue. ergo ꝛc. ¶ Sz ꝗ. tale infinitũ in
tensiue eēt equale ds. cum ds sit unfitꝰ intẽ
siue. ¶ 2o. qz tale accñs infinitũ eēt perfe/
ctius sba. cum sba sit finita intensiue.
¶ 3o. qz cum oẽs aie sunt eiusdez rõnis. posset
ds unã aiam infitã creare. ¶ 4o. qz tũc gzã
que ē in xpo. non esset sũma creabil'. Ad
primũ dico. q illa infitas est solum ꝗ quid.
Ista eni infitas clauditur ⁊ limitat' ad ali/
quod determiatum genꝰ. non sic de infinita/
te dei. Ad 2m dico. q infiniti alim nõ ua
lent unuz hoiem. nec infiniti gradꝰ colorꝭ
unum gdum caritatis. nec infinita caritas
finitam sbam. Ad 3m dico. q aie hzent
gdus distinctos real'r eiusdẽ rõnis. idez se/
queretur. sed non hñt. Ad 4m dico q gzã
xpi est summa iter illas que aie pñt infũdi
sed que pñt creari separate non. ¶ Quan/
tum ad quartũ principale uidendũ est de in/
finitate duratiõis. si dubiũ sit ō duratione
successiua. tũc patet q̃d sit dicendũ. qz illud
ds non pōt sil' creare. qz hẽt partes repugn
tes. huiusmõi est eē successiuũ. ergo ꝛc.
¶ Sed si queras de duracõe sil'tanea. utrz ds
poterit talem durationẽ infitam creare. Di
citur q non. qz infita duratio non pōt hze
terminũ. sed ds nihil pōt facere q̃n postea
possit illud admbilare. ergo ꝛc. ¶ p. ds nõ
pōt aliq̃d nunc creare q̃ non beat suc du/
racõis principiũ. sed infinite duracõi repu/
gnat hze principium. ergo ds non pōt infini
tam duracõem creare. Ad rõnem i oppo
sitũ patet. ¶ Sed h sunt duo dubia. q̃tum

(infinitũ simplicit. q̃ q̃)

(pdẽ hz. ig. q. p. aa. p. g. 2. aa. 2.)

113 aa 2

113 aa 2

ad rōnem potentie diuine. ¶ Primū est. si ds possit facere mundū antiquorem. Hoc autem dubium pōt habere duplicē intellectū. uel q̃ intelligat q̃tum ad eē materiale uniuersi. ⁊ sic nulli dubiū debet eē. q̃ oēm sbam quā de creauit. potuit añ creasse. ¶ Si aūt dubium querat formal'r q̃tum ad oia. tam absoluta q̃ relatiua. ita q̃ q̃cquid creauit in mundo potuit añ creasse. Sic apparet mihi dicēdum q̃ non. Hoc aūt pbo sic. Primo. q̃ impossibile est ꝯdictoria ō eōd uerificari. sz si ds non pduxisset mundū q̃n pduxit. sed añ q̃tum ad oia. tunc fuisset idem respcūs pntialitatis q̃ fuit q̃n ds creauit. ⁊ sic ꝯdictoria. q̃ creasset mundus q̃n non creauit. q̃ in eodem q̃n. Si dicas. q̃ non fuissz ī respcūs. tunc hētur ppositū. q̃ scilz q̃tum ad oia tam absoluta q̃ respectiua ds non potuisset prius creasse q̃ creauit. ¶ 2°. q̃ respectus dispantie semp arguit diuersitatē. sed pri⁹ ⁊ posteri⁹ sunt respectū dispantie. ergo ꝯz q̃ inter pri⁹ quo ds creasset mundum. ⁊ posteri⁹ in quo nūc creauit eēt uarietas. ⁊ p ꝯns oēm respectū non creasset añ. ¶ 3°. q̃a incōpossibilia sīt creari non possūt. sz prius in quo mund⁹ fuisset creat⁹. ⁊ posterius ī quo nunc fuit creat⁹ sunt incōpossibilia. sic pz. ergo cum tūc fuisset creatus illud prius istud posteri⁹ non potuisset tūc creari. ¶ 4°. q̃ aut in eodem nūc fuisset creatus mund⁹. aut in alio ⁊ alio. Si in eodem. ergo nō prius. Si in alio ⁊ alio. ⁊ duo nūc non pnt sīt creari. ergo ꝛc. Ꝯō apparet mihi. q̃ intelligendo p mundū oia que sunt in mūdo tas absoluta q̃ respectia. ds non potuit creare mundū antiquiorē. nec simpl'r anteq̃ creauit. Et de hoc alias. ¶ 2ª diffi. utrū ds potuit facere mundū meliorē q̃ sit. ¶ Dic ꝯz distinguere sic in dubio pcedenti. quia illa meliorītas pōt intelligi dupl'r. uel meliorītas absoluta. que ē fm uniuscuiusq̃ sbam. Alia scilz meliorītas respectia que ē in ꝯpatione ad determinatum agens uel obiectum. Primomō mus ē melior pane. q̃ corp⁹ aiatum meli⁹ est corpe non aiato. ¶ 2°mō panis ē melior mure. q̃ in ꝯpatione ad uitam hūanam panis ē melior. q̃ nutrit hoiem. Si primomō intelligas. sic dico. q̃ ds potuisset mundū meliorē creasse. q̃ oēs stellas potuit facere angelos. Si aūt 2° inq̃ bonitas ꝯsistit in ordine rerū in uniuerso. dicendū est q̃ non. ⁊ ita dicit augus. q̃ q̃libet p se bonus est. sz tm oia bona sīt. ua de bona. Et ī magis ꝯsistit decor uniuersi in uarietate rerū q̃ si omia eēnt uni⁹ nature ⁊ sbe. quia sic non eēt ordo. ꝛc.

nō ꝯ quō mus ē melior pane

Distinctio 44ª.

QUERA distinctione 44ª ⁊ 45ª in quib⁹ tractatur ō uolūtate. Quero utrū uolūtas diuina sit prima regula oīm ꝯtingentiū. q̃ non. q̃a ps. oia in sapia fecisti. sed sapia pertinet ad intellectū. ¶ Ālōtra. in ps. oia quecūq̃ uoluit ds fecit. ¶ Dic sūt quattuor mōi dicēdi. Primū est. q̃ eēntia diuina est prima regula oīm. tam necessariorū q̃ ꝯtingentiū. q̃ ipsa est primū obiectū intellectus diuini. in quo oia relucent. ita q̃ nulla potētia in ipsā intendēs pōt obliquari. Alii dicunt. q̃ prima regula tā necessariorū q̃ ꝯtingētiū est diuina intelligētia. q̃ sic uoluntas nīa regulatur ab itellectu nostro pctico. ipm in agēdibus dirigen⁹. ita in deo. Sic enīz diuina intelligen⁹ cognoscit eē faciēda. ita uolūtas diuina exequit. ¶ Alii dicūt. q̃ oīm tam necessariorū q̃ ꝯtingentiū uoluntas diuina est prima regula ad ex. q̃ ꝯ Augus. ō trini. diuina uolūtas est oīm que fiunt prima ⁊ sūma cā. sed prima cā uidetur eē prima regula. ergo ꝛc. ¶ Alii dicūt. q̃ intellect⁹ ī format⁹ habitibus intellectualib⁹. q̃ ei⁹ ut sic ē informatus. ppie ē dirigere. sz ad regulā pertinet dirigere. ergo ꝛc. ¶ Sed null⁹ istorū mōrū stare pōt. Primū⁹ non. q̃ obiectū in ꝯpacōe ad potentiā non hz rōem regulātis. sic nec bonū agibile in moralib⁹ ōz regula actuorum habituū. sed pruden⁹. ¶ Nec 2ª. q̃ cuz intellect⁹ diuinus regulet necessario ex se q̃cquid regulat. eo q̃ poten⁹ mere naturalis ⁊ natura sit semp ad unū determinata. sequeret q̃ nulla res posset al'r fieri q̃ fiat. cuz tam

contingat fieri idem plurib⁹ modis. Nec 3⁹ q⁹ obiecta necessaria ⁊ ꝓtingentia pri⁹ cognoscũtur a deo q̃ possũt appeti. ut alibi p̃z ⁊ in illo priori eorꝫ ꝓcipitur certitudo ⁊ sic a uolũtate sequẽte non prio regulat. Nec 4⁹ q⁹ sicut intellect⁹ ex se mere agit natural'r ⁊ ōẽmiatur ad unũ. sic itellect⁹ informat⁹ quocũq̃z habitu intellectuali. Ideo dicit Doc. nẽ al'r. q̃ uolũtas diuia ẽ regula oim ꝓtingentiũ precise. necessaria aũt aliunde regulantur. Hoc aũt ꝓfirmo 4⁹. Primo sic. Dis alia regula a uoluntate diuia est mere necessaria ⁊ natural'r regulans. si ergo aliquid aliud a uolũtate regularet. mere necessario regularet. ⁊ sic ipossibile eẽt eam alit regulari. Istud aũt est falsũ. immo qõ uno tempe est regulatũ. in alio tempe est irregulatuz. sic̃ p̃z de circũcisione in ueteri testamẽto. 2⁹ sic. Alla potẽtia que ab aliquo regulatur. si ab eo deuiet obliqua est. si ergo uolũtas diuia regulatur ab intellectu. uel ab aliquo alio necessario regulãte. cuz oĩne tale necessario ōetermiatur ad ꝓtem alterã cõtradictionis qñ sit obliqua. s̃z hoc ẽ falsuz. uidem⁹ enim q̃ uoluntas recte pōt in utrãq̃z ꝓtem ꝓdictionis. Cõfirmatur. q̃z uoluntas diuia ōz eẽ inobliquabilis. ergo ꝛc.

3⁹. q̃z aliqua sunt ꝓhita q̃z mala. Aliq⁹ aũt iõ mala q̃z ꝓhita. si ergo in istis fiat resolutio ad uolũtatez. hẽtur intentũ. Si ad aliquid aliud ut ad itellectum. cũ necessario intelligat talia. necessario eẽnt mala. nõ q̃z ꝓhita tm̃. 4⁹. q̃z aliqua sunt bona q̃z ꝓcepta. Alia iõ ꝓcepta q̃z bona. si ergo fiat resolutio ad uoluntatẽ hẽtur intentũ. si ad itellectum. cum necessario itelligit. oia erũt necessario bona ex se. S̃z ꝗ instatur. 4⁹. Primo sic. Dis prudẽt⁹ est regulatiua suorũ actuuz sequentũ actus uolũtatis. cuz sit recta rõ agibilũ. s̃z in deo est formal'r prudentia que pertinet ad intellectũ. cum ibi sit ars que est inferior ea. ergo ꝛc. 2⁹. ars ẽ prima regula factibiliũ. s̃z ōs agit p̃ mos artis. ꝯm Anb. in mono. g. 3⁹. q̃z ois elcõ p̃supponit actũ intellectus regulãtis. s̃z ōs agit p̃ electionẽ. ergo ꝛc. 4⁹. q̃z ois ꝓpacõ uoluntatis ut ꝓpatur ad ex̃ est p̃ris. s̃z ois p̃ris ꝓexigit actũ intellect⁹ regulãtis. ergo ꝛc.

Ad primũ ꝓcedo q̃ prudẽtia est in intellectu diuio. s̃z tm̃ intelligendo est ō prudentia dei q̃tum ad ꝓtingentia. q̃z ipsa est i intellectu postq̃ uolũtas est ōtermiata circa ea. Cũ post deẽminacõez uolũtatis sequitur actus intellect⁹ p̃ deẽmiationẽ uolũtatis. ⁊ etiam prudentia. Et si dicas. q̃ tunc prudentia erit. ⁊ nihil erit p̃ prudentiã regulatũ. cum tm̃ hoc sit ꝗ rationẽ prudentie. Dico q̃ s̃z uolũtas non reguletur q̃tuz ad ꝓtingẽtia. s̃z sit prima regula. tm̃ potẽ⁹ executiua regulatur. cui⁹ actum p̃cedit prudentia illa. S̃z nunq̃d prudẽtia aliquẽ actũ hẽt circa incõmutabilia. Dico q̃ si ponat q̃ sic. tũc oz dicere q̃ prudẽtia regulat in p̃ceptis prime tabule. uel soluz ut sequtur deẽtermiationẽ uolũtatis. Potest dici. q̃ circa p̃cepta primi tabule in priori aũ actuz uolũtatis. in p̃ceptis 2⁹ tabule ẽ posterior. Et de hoc alias. Ad 2⁹ de arte eoõ mõ dicendũ est. Ars enim non regulat uoluntatẽ. sed sequtur deẽtminationẽ uolũtatis. regulat tm̃ potentiã executiuã. Nisi forte dicat q̃ factibilia ut sic fiant. sunt necessaria. ⁊ tunc eẽt regula uolũtatis. Ad 3⁹ de electiõe dico. q̃ executionẽ electõis pōt rõ regulare. ⁊ ista aliqñ accipitur pro electiõe. s. uolitio ut eõ paratur ad ex̃. tm̃ electio ut ẽ deẽmiatio uolũtatis diuie. sic dico q̃ p̃cedit rõnem. Ad 4⁹ dico q̃ p̃ris ẽ regulabil' ab intellectu sequẽte actum uolũtatis. loquen⁹ de p̃ri que est ꝓtingentiũ. sed ō illa que ẽ necessariorꝫ. alla regulat p̃ itellectũ precedentẽ oẽm actũ uolũtatis. S̃z hic sunt diffi. Prima. q̃z si non ẽ aliqua rõ illorꝫ que fiunt. Quare Anb. ⁊ alii facti inuestigant rõnem eorꝫ que fiunt. utpote de incarnatiõe ⁊ aliis. Dico q̃ alibi augus. dic̃. q̃ illorꝫ que fiũt libere a uolũtate diuia. non ẽ querenda cã. Cũ qñ ipsi querũt cãm incarnatiõis. non querunt nisi quo ad nos. simpl'r aũt al'r fieri potuisset. Nam ōs al'r facere potuisset redẽptionem hũani generis q̃ fecerit. ut patet 3⁹. de tri. 2⁹ diffi. si fuisset al'r factum. quam rõem redderem⁹ Dico q̃ ubi apparet cogens rõ aliter fieri non potuisset. s̃z tm̃ ubi rõ non ẽ cogens. al'r fieri potuisset. ⁊ tũc cõgruitates adducerẽtur. Tertia diffi. est.

Nõ q̃ doctor in dist. obiecta sibi ꝓpi q̃z in tm̃ de ꝓpri. d. 38. q. 3. a. 2. ad. 2⁹. dicit q̃ pro executione nõ est regulabilis nisi p̃ q̃ actus voluntatis dirigitur. et ideo cũ uoluntas nõ sit regulabilis q̃ ner pro executione.

Nõ fuerũt ex hoc dicti sic̃ ꝓhibiti sic̃ ẽrisio in lege gre

Nõ hab̃ ver ꝓfirmacõ sic̃ honeste dicũ est ex ma re gyrum

Ut p̃z d. 38. q. 3. dui. pmo

Si nõ ideo cogeatur sic non fieret

Ad q. uolũtas dei pt̃ sup̃ dñ simplic̃ .s. et ut opa exequẽs sup̃ simpl̃ in p̃ticulari sup̃ determinate et ut sic nõ regulat. si aut accipiat ut est opa exequẽs sic eij possimus queritare/ cur ut sic regulatur p̃ prudentiam

Sic dicit uoluntas tũ ē queritur cur ut d̃ ang.

Et nõ pr̃ma sup̃ determinate

Sed ad .n. Inf. de casu diaboli. omnis uolũtas sic hz quid. ita hz cur. sed illud cur accipitur a rõne regulãte. Dico q̃ forte intentio eiꝰ est applicare illam regulã ad sola creata. Vel si ad diuina. tunc oz dicere. q̃ uolũtas ut exequẽs regulat. ⁊ hz cur in prudentia sequẽte actũ diuinũ uolendi. Sz tunc sequit̃ eque magis diffi. si uoluntas diuina oppositus huiꝰ qõ nũc est determinasset. rõ que redditur a sãctis huiꝰ determinationis ita facte que accipitur a prudẽtia sequẽte uoluntatẽ non ualuisset. Dico q̃ in p̃tingentibꝰ est potentia ad opposita in sensu diuisiõis. nõ in sensu p̃ponis. ⁊ iõ rõnes uel p̃gruitates sic dictus est p̃currerẽt. 4ª diffi. est. qz si ds opposita eorq̃ que ordinauit ordinasset. tota potentia que est tota prudẽtia que ē de ordinatis a deo. fuisset ad opposita. ⁊ tñ ita dissonarent intellectui nro sic nunc dissonãt. cuꝰ eiꝰ determiatio eẽt nobis ignota. Dico sic̃ dictũ est. q̃ illa que oino intellectui uere intelligenti dissonãt. uident necessario sic a diuina rõne regulata. Ad argumentũ p3.

Q. 2ª

UTRUM diuina uolũtas possit aliq̃d p̃tra p̃iudicatũ a rõne. q̃ sic. qz aliquid pot̃ de potẽtia absoluta qõ non pot̃ ds potentia ordinata. Cõtra. qz uidetur q̃ si sic eẽt. tunc irrõnabl̃r faceret. Dic introducũtur. 4. ꝛcl'ones. Prima ē. q̃ non pot̃ ꝗ p̃eiudicatũ ab intellectu diuino. ꝗpãte bonuꝫ simpl̃r ad malum simpl̃r. 2ª est. q̃ pot̃ p̃tra p̃iudicatũ ut intellectꝰ ꝗpat bonuꝫ ad meliꝰ. 3ª est. q̃ uolũtas diuina pot̃ preter p̃iudicatũ a rõne. 4ª est. q̃ pot̃ ꝗ preiudicatũ iuditio rõnis sequẽte actũ uolũtatis.

Q. ē pot̃ obliqua

Prima ꝛcl'o. pbatur sic. Nam si intellectꝰ diuinꝰ iudicet. q̃ bonũ est diligere ds. et maluꝫ ē odire. tunc uolũtas non pot̃ in oppositũ. qz tunc eẽt obliqua. Nam ois potentia que non ē p̃formis iuditio recto. ē obliqua. talis eẽt uolũtas. ergo ꝛc. Cõfirmatur. qz q̃cunq̃z intellectus diuinꝰ iudicat hꝰ eẽ maluꝫ simpl̃r. ⁊ hꝰ eẽ bonum simpl̃r. illõ necessario iudicat. sed in iuditio necessario intellectꝰ est regula uolũtatis. ut prius ostẽsum ē. ergo ꝗpante bonũ simpl̃r ad maluꝫ simpl̃r. uoluntas non pot̃ ꝗtra p̃iudicatuꝫ.

2ª ꝛcl'o q̃ pot̃ ꝗpando bonuꝫ ad meliuꝫ. declaratur. Non ē necessariũ q̃ elemẽta sit ordinata sic sunt. sz pot̃ fieri econuerso. ⁊ tñ demonstramꝰ q̃ melius ē q̃ ita sint. s. q̃ aer sit sb igne. qz intellectꝰ diuinus hoc iudicat. Simil̃r in corporibꝰ supiorib̃ demõstrabile ē. q̃ sol potuisset et fuisse quadratus. qz ptes eiꝰ sunt eiusdem rõnis. ergo nulli parti eiꝰ repugnat eẽ in oppositũ alteri in directa linea. ⁊ tñ demõstrabile est q̃ hoc sit melius. s. q̃ figure rotũde ⁊ sperice. 3ª ꝛcl'o q̃ ds pot̃ aliquid p̃ter preiudicatũ a rõe. pbatur sic. uolũtas enim diuina preordiauit unuꝫ ad beatitudinẽ ⁊ non alium. in ista determiatione non occurrit rõ intellectui diuino. quare hunc ⁊ non illuꝫ. qz tunc eẽt gr̃a. ergo uidetur q̃ uolũtas possit p̃ter p̃iudicatũ.

p. si daretur cã. non esset rõ magis de cã illa q̃ de ista. ⁊ ita quereret de cã. ⁊ sic i infinitũ. Simil̃r ds pena dãni non pot̃ assignari cã. hz de pena sensus bñ posset. 4ª ꝛcl'o q̃ diuina uolũtas pot̃ ꝗtra p̃iudicatum a rõne sequẽte. pbatur. qz uolũtas ꝗtingenter se determiat. ⁊ ita se determiat q̃ pot̃ in oppositũ. Cñ sic̃ ista ꝗtingẽter in determiatione uolũtatis stat. antixps erit. ita pot̃ in oppositũ uelle. ⁊ tunc rõ sequens uolũtatis determinationẽ. oppositũ iudicabit. Sz tñ 1ª ꝛcl'o ē intelligenda i sensu diuisiõis. sz i sensu p̃ponis ē falsa. Sed ꝗ ista arguo. Primo ꝗ primã ꝛcl'onem. qz intellectꝰ p̃edit uoluntatẽ in necessariis. ⁊ est eiꝰ regula. sed in moralibꝰ est regula. q̃ ois bonus ē premiandus. ⁊ tñ uolũtas pot̃ in oppositũ. Cõtra secũdam sic. uoluntas que pot̃ in melius ⁊ non uult. non uidetur optima. Ad pm̃ dico. q̃ uoluntas diuina pot̃ in oppositũ de potentia absoluta. sz tñ q̃ aliq̃d sic fiat ē ꝗtingens. q̃ aut hoc sit meliꝰ. illud ē necessarium. Ad 2m̃ dico q̃ meliꝰ faceret ꝑm regulas naturales. sz in ordine ad uolũtatẽ sic determinatã. sic debet. Nam meliꝰ est sic fieri sic actus baptizãdi melior est in ordine ad uolũtatẽ diuinã q̃ dare elemosinã. sed i se dare elemosinã est melius. Sed ꝗ occurrunt alique diffi. Prima ē. si ex uolũtate diuina possumꝰ ꝛcludere talem idifferentiã

in uoluntate nostra in appetitu sensitiuo. Patet ꝙ non. qz nõ pōt in oppositũ ut patet ī brutis ꝗ iudicium sensus. Eodem⁹ dicunt aliq̄ de uoluntate nr̃a. ꝙ si ponãt duo bona equalia ul' non equalia. si unum eorꝝ p intellectũ melⁿ' preiudicet. Dicunt ꝙ uoluntas nr̃a non pōt in oppositũ. sed tn̄ ō hoc alias. saltē ꝓtum ad ꝓpositum spectat. totũ oppositum ē in itellectu diuino. Et ex h⁹ uidetur. cum uolũtas nr̃a min⁹ sit ꝓtūcta rōni ꝙ uoluntas diuina. si uoluntas diuina potest aliquid sine aliquo dictamine rōis. imo potest in illud ferri quod itellect⁹ diuin⁹ iudicat min⁹ bonuz. multo magis uolũtas nr̃a. Ulñ dicũt. ꝙ uolũtas nostra non pōt aliqd. nisi sit ꝑdeterminata ꝗ rōe. Et si esurias ad mortem. ꝓpositis tibi trib⁹ panib⁹. non poteris aliquē eligere. nisi rō determiet mortem famē. ⁊ iuste. Non itelligo ista dicta. saltem in uolũtate diuina non pñt h⁹ dicere. qm ꝓpositis sibi duob⁹ oino equalib⁹. unuz ꝑdestinet ⁊ alium dimittat. nec ē ibi aliqua ō ꝑmiatio a rōne. ergo uidetur ꝙ uolũtas aliqua poterit in non ꝑiudicatũ a rōne. ⁊ etiã ꝗ preiudicatũ. ut scilz melⁿ' dimittat ⁊ minus bonũ eligat. Et eodem⁹ uidetur ꝙ possit ē in nobis. De hoc alias. Ad argumentum patet.

Q. 3.

UTRUM uolũtas signi ⁊ bñ placiti in deo distinguãtur. ꝙ non. qz utraqz pertinet ad potentiã ordinatã. Cõtra. qz uolũtas bñplaciti semp impletur. non tn̄ uoluntas signi. ergo ꝛc. Hic sũt. 4 uidenda. Primũ est ō distinctõe signi ⁊ bñplaciti. 2ᵐ est ō distinctione uolũtatis antecedentis ⁊ ꝗnntis. 3ᵐ est ō distinctõe uolũtatis agẽtis ⁊ possibilis. 4ᵐ est ō distinctõe uolũtatis ꝑctice ⁊ speculatiue. Quantũ ad primũ est scienꝑ. ꝙ uolũtas bñplaciti ōz uolũtas dei efficax respectu cuiuscũz effect⁹ pducibil' uel producti. Sz uoluntas signi ē uoluntas dei nõ efficax respectu eorunõ. Ex ⁿ si rex aliqs uult efficacit̄ aliquid. sic est illõ ad qõ conatur pro posse implenõ. uult aũt non efficacit̄. sz uolũtate signi illa de quib⁹ dat statuta ⁊ leges. Et iõo ōz ꝙ uolũtas bñplaciti diuini semp impletur. qz ē efficax. et nullus pōt ei resistere. teste Apl'o. Uolũtati eius q̄s resistet. uoluntas uero signi non semp ipletur. qz non ē efficax. ut pz in ꝑ. sepe leges trãsgrediũtur. Et sic pz quid sunt.

Nunc uidenõ est. utꝛ distinguãtur. Et ꝓtum ad h⁹ dico. ꝙ p oẽm uiam p quã pōt p bari ꝙ potentia absoluta ⁊ ordinata differãt eaõ uia pōt ꝑbari ꝙ uoluntas signi ⁊ bñplaciti differũt. Nam uolũtas bñplaciti semp impletur. non tn̄ uolũtas signi. ⁊ sic ō multas ꝗdictionib⁹. ex quib⁹ sufficiẽter ꝓcludit̄ distinctio. Sz ꝗ sunt diffi. Primа diffi. est. si ista distinctio sit oino eaõ cum illa ō potentia ordiata ⁊ absoluta. Dico ꝙ non. qz tas uolũtas signi ꝙ uolũtas bñplaciti respiciunt potentiã ordinatã. qz respectu eorum que sũt possibilia absolute. ōz nullũ habet uelle. ō multis itelligen⁹. Secũda diffi. si est eaõ distinctio cũ illa ō uolũtate ꝓditionata ⁊ absoluta. Dico ꝙ uidetur eaõ. qz uoluntas ꝓditionata uidetur uolũtas signi ⁊ antecedens. qz uult ꝓtum ē ex se oibus bonũ uel oibus bñ ꝓuelle. si seruet eius mandata. Uolũtas absoluta uidetur bñplaciti ⁊ ꝗnnt ad uoluntatẽ signi. s. ꝑmissio ⁊ impletio ad bñplaciti uoluntatem. cũ sit uelle efficax. 3ª diffi. est. que sunt signa uolũtatis diuine. Dico ꝙ plura ponũtur. s. ꝓceptuz eius. ꝓhibitio. ꝓsiliuz. monitio. ꝓminatio. punitio. remuneratio. Alia duo ponunt̄ que pertinent ad uolũtatem signi. s. ꝑmissio ⁊ ipletio admin⁹ 2ᵐ. cum sit uelle efficax. 4ª diffi. si diuina ꝑmissio sit act⁹ uolũtatis positiuus. Dico ꝙ sic in nobis ē duplex act⁹. Unus qui ē uelle efficax. q̄ pficit rem cũ potest. ⁊ non efficax. qui non pficit. Ita ē nolle efficax. qõ ꝓhibet cum pōt. ⁊ non efficax. qõ non ꝓhibet sz ꝑmittit. Eodem⁹ dicendũ est in deo suo mõ. Sz diffi. est. utꝛ ꝑmissio sit actus. Dicũt aliqui. ꝙ soluz ē negatio act⁹. qz ꝑmittere non ē nisi non ꝓhibere. Alii dicũt ꝙ est act⁹ positiu⁹. qz nullus pōt peccare nisi uolũtas dei ꝓcurrat. sz ñ cõcurrit nisi ad actũ positiuũ. Pōt ergo dici. ꝙ ꝑmissio ē act⁹ positiu⁹ cum circũstantia. si circũstantia sit defectus. tunc ōz ad positiuũ actus ꝓcurrit. ⁊ non ad ōformitatem.

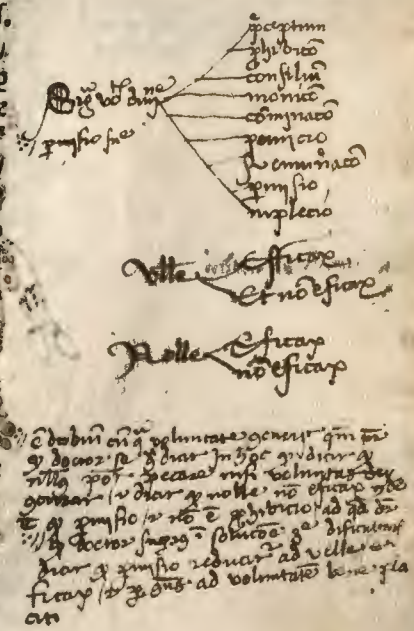

Nota quod doctor pont non solum mettz agentis sed et ipsum atq; voluntatem, et hoc in modis quarum

et sic non ad peccatum. Eodem enim modo dicendum est de illo actu uolendi, sicut de adulterio uel alius actibus malis. Quantum ad 2m uidendum est de distinctione inter uoluntatem antecedentem et consequentem. Et quantum ad hoc dico quod uoluntas antecedens dicitur ut refertur sub regulas iustitiae legalis in ulti. Voluntas uero consequens dicitur illa. ut fertur sub huiusmodi regulas in particulari et efficientis. De quo dicit Apls. quod uult omnes homines saluos fieri. hoc est quantum ex se. nunquam damnationem uellet. Voluntate autem consequente quod talis peccat. uult consequenter eum punire ultione efficaci. et ista semp impletur. Quantum ad 3m uidendum est. quomodo distinguuntur in omnibus voluntas agens et possibile. Dic sciendum. quod intellectus agens ponitur non solum propter fantasmata. sicut aliqui dicunt. sed idem non potest esse actiuum et passiuum. et quia actus cattur et recipit. non oportet ponere distinctionem. Eodem modo apparet mihi quod sit distinguendum ex parte uoluntatis potentiale et actuale. Potentiale ut receptiuum uoluntionis. Actuale ut productiuum. Nec pono duas potentias. sed duas rationes formales eiusdem potentiae realiter. Quantum ad diuina oportet ponere utrumque. abstrahendo hanc a recipe. ita quod in isto est sapia et ars et huiusmodi perfectiones. Dictum etiam fuit. quod intellectus agens est ibi ut productiuum uerbi. Eodem modo dico ex parte uoluntatis. Est enim ibi inuenire uoluntatem in qua est iustitia legalis formaliter. et ipse actus uolendi diuini. et hoc est ibi uoluntas possibilis. et est ibi uoluntas ut productiua spiritussancti. et sic uoluntas agens. Eodem modo in creatis dico ex parte sensus. quia oportet ponere sensum agentem. in quantum sensus est productiuus uisionis. et hoc oportet. quia aliquando actus uidendi est nobilior obiecto. ergo oportet quod ab alio dependeat in genere causae efficientis quam ab obiecto. sic quia sensus est receptiuus uisionis. Oportet etiam ibi ponere sensum possibilem. et sic potentiam sensitiuam. et omnem aliam productiuam sui actus. et receptiuam oportet distinguere in agentem et possibilem non ut in duas potentias. sed ut in duos respectus formales eiusdem potentiae. Quantum ad 4m uidendum est de uoluntate practica et speculatiua. Dic est intelligendum. quod aliquando practicum accipitur pro operatione alterius potentiae ab intellectu. et sic nunquam est dare uoluntatem practicam et speculatiuam. sicut intellectum practicum et speculatiuum. sed ille intellectus est speculatiuus quia est gratia sui. Ille practicus qui est gratia alterius. In uoluntate autem ista distinctio non habet locum. Ex est tunc quod actus fruendi est sui gratia. actus autem utendi est gratia alterius. Sed tunc propter hoc non oportet ponere tales distinctiones. quia omnes tales actus uoluntatis sunt praxes quedam. sed aliquando sint propter se. aliqui non. Si uero accipitur practicum quando extenditur ad posterius. siue sit eius sub potentia. siue sit alterius diceret tunc quod omne quod est sui gratia est speculatiuum. quod autem non. est practicum.

Nota. b quod doctor multum quod mettitur ad multitudinem agentis. et tamen tamen non obo

Et modi mettere ad et mettere ne agentis pe non mocamur. sed si et mettere nes habere

Nota. nonum de modum

Utrum in actibus moralibus intellectus precedat uoluntatem. Hic sunt duo uidenda. Primum est propositum. Secundum est. utrum uoluntas possit aliquid uelle non cognitum. Quantum ad primum dicit unus doc. quod in moralibus uoluntas precedit intellectum. et actus uolendi ut moralis est prior actu intelligendi. ois autem actus moralis specificatur a fine. sed non nisi in quantum ordinatur in ipsum. sed non ordinatur nisi per uoluntatem. ergo ipsa precedit. Sequitur etiam quod actus intellectus ut precedit actum uoluntatis. non est mere moralis. sed tunc naturalis. Secundo sic. ois extensio per quam aliquid fit practicum precedit actum quod fit practicum per eam. ut practicum est. sed ista fit a uoluntate. ergo etc. Sed de actu impato. quomodo potest esse prius impatum quam cognitum. dubium est. Dicit hoc prius cognoscitur sub ratione ulti. Contra. quia sub ratione particulari impatur. ergo impatur sub ista ratione sub qua non precognoscit. Dicit quod illa ratio particularis precognita in generali. Non uidetur mihi quod aliter possit perfecte saluari. nisi dicendo quod est alia ratio occulta quae presupponitur inquirenda. Dico ergo quod oportet necessario ponere quod si obiectum sit precognitum. scilicet talis actus impatus. non oportet tunc omnem conditionem obiecti precognosci. sicut etiam dum agerent de moribus. quomodo non. fuit suppositum. Quantum ad 2m uidendum est. si uoluntas potest aliquid uelle non precognitum. Dicit unus doc. quod per potentiam sua absoluta posset facere. Et hoc declarat sic. Actus intelligendi non uidetur exigi nisi a ratione alicuius causae respectu actus uolendi. sed non potest hoc intelligi nisi i

rationē cause extrinsece ⁊ efficientis. Et tūc clarū est q̄ ōs illas poterit supplere. qz tūc i/ mediate p seipm cadit. Si dicatur q̄ non. qz sunt effectus eēntialiter ordinati. sicē agēs naturale exigit approximationē sui ad pas/ sum necessario. Hoc dicendū. bētur ppositus q̄ in eēntialiter ordinatis ⁊ realiter distinctis ōs posterius poterit facere sine priori. si sint ab/ soluta. sicē ptz de alteratiōe que ordine eēn/ tiali pcedit generationē. Si dicatur. q̄ inter uelle ⁊ itelligere ē ordo eēntialis simpliter. in ter ista aūt ⁊ qd tm. Sz tūc petitur prici⁹. qz ista sunt distincta ⁊ absoluta. Alii aūt dicūt. q̄ uolūtas non pōt ferri i obiectū ni/ si sit sibi repētatus. actus aūt intellectus repē tat obiectū. Sz quare ōs non possit repē tare. non uideo ōmonstrationēs. Tenea tm opposituz ppter auctoritates Augus.

VTRUM uolūtas creata tene atur se pformari uolūtati diuine in mō uolendi uel uolito. Dic introducūtur. 4. pclones. Prima ē. q̄ uolūtas creata tenet pformari uolūtati diuie. q̄tus ad uoluntatē signi. qz uolūtas nra legi diuie est obligata. ⁊ ipsa lex ptinet ad uoluntatē signi. 2ª pclo ē. q̄ uolūtas creata non tenetur pformari uo lūtati bēplaciti. qz nullus tenet uelle suaz dō nationē. ⁊ tm ōs uult dānationē reprobor. uolūtate bēplaciti. 3ª pclo ē. q̄ uolūtas nra tenetur pformari uolūtati diuie. q̄tus ad uoluntatē ancedentē. qz sic ōs uult oēs homines saluos fieri ꝑm hanc uoluntatē. ⁊ ad agnitionē sue ueritatis pueiros nos ita de bemus hoc uelle. 4ª pclo ē. q̄ uoluntas nra non tenetur pformari uolūtati diuie q̄tum ad uoluntatē ēntem. qz uolūtate ēnte uult ōs mala fieri. aut scandala pmittere. cum tm posset oia pbibere. ⁊ tm nullus debet uelle malū aut scandalū. qz non soluz ma/ lum faciētes sunt digni morte. sed etiā qui ꝓsentiunt faciētib⁹. ut ait Apls ad Ro. p°. Cōtra has pclones instatur 4°. Prio. qz non tenet quilibz ad pcilia ⁊ ad monita sz tm ad pcepta. ⁊ tm pcilia sunt de uolūtate signi. 2°. qz illa uolūtas ē rectissima. que est simpliter rectissime uolūtati que ē prima regula. sed uolūtas bēplaciti est rectissima. 3°. qz ōs ancedenter noluit mortē xpi. ⁊ tm mors xpi ē nobis sume amabilis. 4°. qz im possibile ē duos actus ēnos circa idem obiectum ē bonos. cū non ptrariat bonum oi bono. h aūt est sic. si oppositū ei⁹ qd de⁹ ēnter uult uelim⁹. Ad pm dico. q̄ non est obligatio ad uolūtatē signi. nisi eo mō quo ē manifestum. ut teneatur qs ad pcilia. nō ad pcilia seruanda. sz non spuēda. ⁊ ad pcepta ut ad implenda. Ad 2m dico. q̄ i moralib⁹ actus similes ad personas dissimiles applicati. sūt moralitē dissimiles. sicē actus magnificētie q̄ est i principe uirtuosus ē. et in rustico uiciosus. multo aūt maior distantia ē in ppposito. Ad 3m dico q̄ noluit mortē xpi ē q̄tum ad malum culpe qd ibi fuit in eis occisiōe. sed bēn ancedenter ⁊ ēnter. q̄tum ad bonū redēptionis hūane. Et isto mō uoluit eā ē beata uirgo. Ad 4m dico. q̄ uez assumit statū/ bus uniformitē oibus circūstantiis. cū unita uartet totaz spēm actus moralis. sicē pz in policiis. in quib⁹ non licet filio uelle mortē pris ex debito nature. quē iudex uult mo/ ri ex debito iustitie. Sic dico in ppposito. Sz hic rema. diffi. de uolūtate diuia utz. sc uelit mala fieri. Dicunt alij q̄ sic. q̄tum ad positim. sed non q̄tum ad deformitates uel priuationū pseqēs illō positiuū. Cōtra. qz potens uolens obiectū. eaz necessitate uult pditiōes necessarias illi obiecto. positiua aūt aliquoz sūt talia q̄ ea necessario pseqūtur priuationes ⁊ deformitates. Tūn non uidetur ē ptra itentionē Augus. q̄ deus uelit mala ut mala sūt. Aliquis eni bēn pōt uelle malū in ordine ad penā. qz decor uniuersi pstitit in ordine iustitie. uolendo ergo sic mala uult bēn mala. ordinādo ipsa ad aliquod bonum.

Distinctio. 46ª.

QVERLA distinctionē 46ª. Quero Utz uolūtas diuina pducat obiecta sua in eē uolito. q̄ non. qz in diuis nō sunt nisi due pductiones ad

uotra. ⁊ solum duo pducta. ꝓ August. in 5°. d tri. ſz multa ſũt uolita in diuis. ergo ꝛc.

¶ Cõtra uolũtas est pductia uerbi ꝓ hyla. d tri. ⁊ illud non põt itelligi nisi eẽ uolito cuz i eẽ simpl'r uolũtas ad nullã naturalez pductionẽ ꝯcurrat. ¶ Dic ſũt duo inqren/da. Primũ est d uolũtate creata. 2m d uo lũtate diuia. ¶ Quantũ ad p^m aliq dicũt. ꝙ uolũtas non pducit sua obiecta in eẽ uo lito. qz actões ei^o sũt ẽmanẽtes ⁊ non trãseũ tes. ⁊ sic non agit i obiectũ. Cõtra h^o itro ducũtur. 4. rõnes ad ptem affirmatiuã Pri sic. qũ aliqd obiectuz hz aliquod eẽ qd pri^o non habuit. necesse ẽ ut p aliqd pducens ta le eẽ ei attribuatur. ſz obiectũ uolũtatis no stre hz nũc eẽ uolituz qd pri^o non hẽbat. er go ꝛc. ¶ 2° sic. qñcunz ẽ aliqd receptiuũ qd recipit aliquid qd pri^o non habuit. illud re/cipit ab aliquo ipm tñsmutante, hoc pz. qz susceptiuum recipiens aliqd qd plus non habuit mutat. ⁊ oiꝭ mũtatio fit ab aliquo mutãte. ſz obiectũ uoluntatis recipit aliqd qd prius nõ hẽbat. non solũ in aia ſz in se. qz in se ẽ amatũ ⁊ desideratũ. non tñ ut in aia. Hoc pz. qz mũtio semp ẽmiatur ad ali quid i ipso mutato receptũ. obiectũ aũt mu tatur sic pz. qz tñsit de ꝯdictorio in ꝯdictori um. ergo ꝛc. ¶ 3° sic. ipossibile ẽ aliquã for mã que pri^o non fuit i aliquo induci d no/uo. nisi p aliquã pductionẽ. ſz respect^o uoli ti ẽ quedaz forma. ſ. quedã relatio. qz omne uolitũ est ab aliquo uolitũ. ⁊ est iducta de nouo in obiectũ. Hoc pz. qz pri^o obiectũ nõ erat uolitũ. ergo ẽ pductum. ¶ Cõfirmat. qz omis impssio forme plupponit eã esse. ⁊ hec forma que ẽ relatio quedã. ſ. eẽ uolituz. imprimit in obiecto. ergo plupponit esse. ſz non plupponit nisi ab aliquo agẽte pducto ergo ipm eẽ uolitũ est pductũ. ¶ 4° sic. qñ cũz ab aliqua cã cãtur forma aliqua. ab ea cãtur effect^o formalis eusdẽ forme. ſz uoli/tio est cãta a uolũtate. ⁊ eẽ uoliti est effect^o formal' uolitiõis. ergo eẽ uolituz cãbitur a uolũtate sic ipsamet forma. ¶ Iõ apparet mihi eẽ dicendũ. ꝙ uolũtas obiectũ suuz p/ducit i eẽ uolito. ¶ Et h^o ꝛfirmo dupl'r. Pri mo. qz qd ꝯuenit alicui p accñs. non ꝯueit sibi a se. ⁊ p ꝯñs ab alio. ſz eẽ uolitũ ꝯuenit alicui lapidi p accñs. ergo ab alio. ¶ 2°. qz qd ꝯuenit alicui ⁊ non a se. necessario ꝯueit sibi ab alio. ſz lapidi ꝯuenit eẽ uolitũ. ⁊ nõ a se. ergo ab alio. ſz illud ẽ impossibile itel ligi nisi p modũ oꝛigis. qz eẽ ab alio nihil a liud dicit. ergo ꝛc. ¶ Sz ꝗ hoc arguo 4°. Primo sic. nam si ita eẽ. sic obiectuz imu/tat potentiã uolituã. ita ipsamet poten^a i/mutaret obiectũ. Sz h^o est ꝗ iter dictuz. qz obiectũ in talib^o ẽ mouẽs imobile. ergo ꝛc. ¶ 2°. qz ds totiens accipiet eẽ a uoluntate nẽa. quotiens diliget ab ea. ¶ Cõfirmat. qz cũ uoluntas sit poten^a rest ꝯciua sup ac/tum suũ. tunc act^o uolũtatis pducẽt seipm. qd uidetur ipossibile. ¶ 3° sic. ubicũz est a/liqua pductio. ibi ẽ aliqua exña. sed multa sunt uolita que sũt in sola poten^a. ergo in eis nõ est aliqua pductio. ¶ 4°. qz ipossibi le ẽ idem duab^o pductiõib^o totalib^o pduci i eodem eẽ. sed obiectum uolũtatis accipit eẽ uolitũ p te a uolũtate. ⁊ põt diligi a duob^o ergo accipit iõ eẽ uolitũ a duob^o. quoꝛ al/tero non exñte. inhil min^o hẽt illud idem eẽ. ergo ꝛc. ¶ Ad p^m dico ꝙ obiectũ muta/tione reali imutat potẽtiam. ⁊ tũc in ea cãt forma absolutã. Et loquen^o de huiusmõi i/mutacõe. ipm obiectũ est mouens imobile. Loquen^o tñ de mutatiõe qua aliqd mũtur ad respectũ. cuiusmõi est eẽ uolitum. nõ est incõueiens ꝙ ipm obiectũ sic muteturꝛ. imo est necessariũ. ¶ Ad 2^m dico. ꝙ sic respectus rõnis mutant circa diuia ⁊ multiplicant et minorantur. sic ⁊ eẽ. ⁊ illa que suo mõdo dicunt illi respect^o. Qñ ꝛz ds sit imutabil' real'r. ñ tñ ꝓ rõnem ut a nobis cognit^o. ¶ Ad ꝛfir mationẽ. qz si act^o reflexus ⁊ act^o rect^o non sunt ro oino. tunc pz qd dicendũ. Si aũt sũt idẽ actus. tunc dico. ꝙ non ẽ incõueniens ꝙ idem act^o pducat seipm in eẽ tali rõis. cuius mõi est eẽ uolitum. ¶ Ad 5^m dico. ꝙ pductõ ad aliqd eẽ simpl'r bñ supponit exñtiam. ſz pductio que ẽ solum ad ens ꝓm qd ⁊ rõis. nõ est necesse. Qñ eque bñ entia in potẽtia pñt recipe tale eẽ sicut exñtia. sic pz ꝙ entia in poten^a intelligũtur. ¶ Ad 4^m dico. ꝙ ꝙtum ad eẽ simpl'r ipossibile ẽ ꝙ idem accipi at eẽ a duab^o pductõibus totalib^o. ſz ꝙtuz ad eẽ ꝓ quid non ẽ incõueiens. sic idez sibi

pluribꝰ similitudinibus fit totaliter similes mul/
tis. Sz h occurrūt diffi. Prima ē. si omi
potēs uitali hꝰ uēit. s. pducere obiectū in ta
li eē ꝑ quid. Dico ꝙ oī potens uitali obiecti
ue. cuius mōi sunt sensitia tā apprehēsiua q̄
appetitiua ⁊ intellectiua. ⁊ sic de oībus talibus
quēnt pducere suū obiectū in tali eē ꝑ q̄d.
Auditiua enī pducit obiectū suū in eē audi
to. ⁊ gnātiua in eē generato. ⁊ sic ō aliis. et
hꝰ pbari pōt p eas dē rōnes p quas pbatus
est ō uoluntate. Zᵃ diffi. qz uidetur ꝙ il/
lud eē uolitū sit reale. Nam ꝯdictoria reali
saluari non pnt p ens solus rōis. Sed ob/
iectū trālit ō oppositū reali in oppositū rea
le, sic obiectū qō priꝰ non erat realiter uolitū
nunc est realiter uolitū. ergo uidet ꝙ sit reale
eē uolitū. Dico ꝙ qn ō. eē uolitū realiter. ly
realiter non determiat respectū in uolito. sz ac
tus uolendi. ⁊ sic ē bn realis mutatio actuus.
a quibꝰ obiectū denoīatur. sic uolitū. Et si
dicatur. ꝙ aliqn ipm uolitū non ē realiter ipe
actus uolendi. Pōt dici ꝙ realis ꝯdictio cir
ca actus uolendi saluat ex respectibꝰ pnti/
bus ipsos necessario. 3ᵃ diffi. qz uidetur
sufficere ad saluandō illud eē solus extrīseca
ōnoīatio. sic sufficit in deo ad hꝰ ꝙ dicatur
creator sola denoīatio extrīseca. Si aliqs
sic dicat. soluat rōnes priꝰ positas. ⁊ tūc ap
parebit sufficiens denoīatio. aliter aūt non.
4ᵃ diffi. utrz illud eē uolitū sit idē qō actus
uolendi. Dico ꝙ non. qz tūc oīs actꝰ uolēdi
eēt reflexiuꝰ. qz actꝰ uolendi determiatur ad uo
litum. Si g̃ uolitū eēt actus uolendi, determia/
ret semp ad se. ⁊ sic fruens ō ut i actu ⁊ nō
ut in se frueret creatura. qō uidetur incōue
nientes. Sz que est euidens necessitas ad
ponendō illud eē uolitū pducī. Dicit quidā
doc. in actu beatifico maior necessitas appa
ret. Et hꝰ sic. actu beatifico diligit ōs ⁊ cre
atura. pōt ergo ōs facere ꝙ fruatur deo et
creatura simul uel deo tm. uel priꝰ deo. ⁊ po
stea creatura. semp manēte eodē actu. Dic
supponit quod alias hz pbari. ponendo er
go ꝙ diligat nunc ōs ⁊ nō creatura. postea
creatura. hic trālitur de ꝯdictorio in ꝯdicto
riū. ergo oz ꝙ aliqua mūtio sit facta. nō in
obiecto. qz nullū absolutū acquirit qō pri
us non fuerit. nec i actu. qz idez manet. ⁊ si
acquiratur aliquid. uel erit absolutū. ⁊ hꝰ
non. uel respectiuū. ⁊ hꝰ uel reale. uel rōnis.
Non reale. qz requereret ēminum realem. g̃
rōnis. Dico ergo ꝙ beatꝰ ō uelle aliquid
qz non priꝰ phꝰ qō p actum illū cum uolū/
tate dei ꝯcurrente pducit obiectus qō non
est in eē uolito. ⁊ hoc sufficit. Quantus
ad 2ᵐ. s. de uolūtate dei dicūt aliq. ꝙ diuinas
uoluntatē pducere ea que uult in eē uolito
est fictiū. qz cū diuina eēn sit priō uolita.
ipsa eēt priō pducta a psona prīs. Quat/
tuor rōes ꝯ itroducunt p pte affirmatiua.
Priō sic. ex actu pdestinatōis ab eterno aliq/
quid erat pdestinatū. illud pdestinatū eē nō
erat forma i deo. nec est eē simpliciter ut pz. er/
go eē ꝑ quid. hꝰ aliter uoco eē uolitū. 2ᵃ sic
qn est trālitꝰ de ꝯdictorio in ꝯdictorium. oz
ꝙ sit mūtio. sz ab eterno ōs potuit pdestina/
re quos non pdestinauit. illa aūt determiacō
qua se ad istos determiat non pōt eē ex pte
dei. qz mūtionē non recipit. nec aliquid ptī/
gens cui est illa determiatio. ergo ex pte crea
ture non ē in eē simpliciter. qz nō erat. ergo i eē
simpliciter ꝑm q̄d. 3ᵃ sic. qn ōs creauit mun/
dū. potuit non pducere. ⁊ sic priꝰ uolebat et
postea noluit. ⁊ sic ē ibi trālitꝰ de actu uolē/
di ad actū nolendi. ille translitꝰ non ē ex pte
dei sed creature. ⁊ hꝰ est in eē ꝑ q̄d. Eodez
mō arguit de aīa antixpi. ꝙ illud q uult
facere in aīa antixpi. posset non facere. ⁊ sic
non uelle. ille translitꝰ est i deo. nec in aīa ipa
in eē simpliciter. qz non ē. ergo necesse ē dicere i
eē ꝑm q̄d. 4ᵃ. qz non minꝰ est efficax uo/
lūtas diuina respectu obiectorꝝ suorꝝ q̄ uo/
lūtas nīa. sed uolūtas nīa ut oñsum ē. priꝰ
pducit obiecta sua i eē uolito. ergo multo
magis uolūtas diuina in eē ꝑ q̄d. 3ō dico
ꝙ uolūtas diuina pducit obiecta sua i eē uo
lito. qz nescio itelligere ꝙ aliq̄d uelit nunc
⁊ postea non uelit. q̄n necessario obiectum
priꝰ uolitus fiat non uolitū. ⁊ p pnīs hēat eē
ꝑ quid. qz qncunz aliqō obiectū trālit ō n
eē in aliq̄ ad eē sibi oppositū. trālit p aliqō
ipm pducens in tali eē. qz non hēt a se. Sed
oīa obiecta a deo uolita transeūt de non eē
uolito ad eē uolitū. ut declarat de diuina es/
sentia. que ut pcedit actū uolendi hz eē uoli
tū. ⁊ postea ꝯsequitur ipm. ⁊ hz eē nō uolitū.

Sz ꝗ istō instatur. Primo. qz pfectiones diuine scz intellect⁹ ⁊ uolūtas itelligūtur pullulare a diuīa eēntia ordine naturalis itelligēte ipsas ꝓcedente. ⁊ sic diuīa eēntia itelligit transire ꝺ non eē tali ad eē tale ⁊ non p aliqꝺ ꝓducēs. ergo eodem⁰ Zᵃ sic. nulla actio immanens ē alicui⁰ termi ꝓductiua. cū p hᵒ distinguit a trānseunte. sz actᵒ uoluntatis ē immanēs. ergo ꝛc 3°. qz uolūtas diuīa ad eē nō est ꝓducēs necessario. cū ergo uelit q̄ddītates in eē suo quidditatio necessario. seq̄tur ꝙ necessario eas ꝓducit ⁊ eē uolito. 4°. qz ꝺs uult se. ergo se ꝓducit Hoc aūt est falsū. qz tūc pr̄ se ꝓducēt. Sil'r ꝺs uult eēntiam suā. ergo ꝓducit eā. Ad primū dico. ꝙ qñ aliqua pfectio iest alicui intrisece. illa iest sibi tanꝗ passio. sñ sbo aliquo alio ꝓducto si sbm sit i ꝓductū. mō iste pfectōes intrisece ⁊ ab itrinseco ꝓueiunt eī sētie ipꝛoducte. Et sic non oꝛ ꝙ sibi adueniant p aliqꝺ extrisecū ꝓductiuū. non ē sic hic. qz eē uolitū qꝺ habuit mūdᵒ ab eēno ⁊ aia antixpi. non inest sibi ab intrisecō. sed ab extrisecō. ⁊ p ꝗns oꝛ ꝙ ab alio. qꝺ non pōt itelligi sñ aliqua ꝓductōe uel origine. Ulr pōt dici. ꝙ sig⁷ quo eēn⁰ diuīa ꝓcedit. ⁊ sig⁷ quo tales pfectōes sequunt. sūt signa ꝓmanēntia. ⁊ p ꝗns ibi non itelligitur tūl'r nec aliqꝺ ꝓductiuū. sz signa i quib⁰ est aia antixpi uolita ⁊ nolita. sūt sig̃ ouracōis successiua. ⁊ sic ibi itelligit transit⁰. ⁊ p ꝗns aliqꝺ ꝓductiuū. Ad 2ᵐ. ꝙ sole actōes īmanētes sz non sint ꝓductiue alic⁰ in eē reali. tñ sunt ꝓductīe obiectoꝛ. in eē ꝗ qd. qz sūt opacōes obiectiue. Ad 3ᵐ ꝙ non ē necessitas ꝓductōis in eē simpl'r. hᵒ enim dicen⁰ repugt. sz in eē ꝗ quid non ē aliqꝺ incōueniens. Ad 4ᵐ. ꝙ non ē incōueiens ꝙ aliqd ꝓducat se in eē ꝗ qd. sic ptz ꝙ uolūtas nīa ꝓducit se uolentē. multomin⁰ in eē diminuto ⁊ ꝗ qd. Siml'r ñ est incōueiens. ꝙ ꝑsup/posito i eēn⁰ eē simpl'r. ꝙ sibi detur eē ꝗ qd. tñ eē simpl'r ipossibile ē. sz ꝙ recipiat esse ꝗ quid non ē incōueiens. Sz ꝗ sūt diffi. Prima. ut ꝓ actᵒ uolūtatis diuie ꝓcurrat cū actu uolūtatis nīe ad ꝓducendō obiecta i eē uolito. ⁊ uideī ꝙ sic. qz agens ulte ad ꝓductionē oim ꝓcurrit. ꝺs ē huiusmōi. ergo ꝛc. Contra. qz cuz uolūtas diuīa possit impedire effectū 2ᵉ cause. ex eo ꝙ ꝓcurrit ad cānō tunc posito actu uolēdi. posset ipedire illaz ꝓductionē. ⁊ sic eēt actᵒ uolendi ⁊ nihil uolitū. Dic pōt dici ꝙ acᵐ uolēdi q̄tuz ad absolutū pōt ꝺs separe a respectu. pōt q̄ eē actᵒ uolendi absqz hᵒ ꝙ ēmietur ad tale obiectū. sz tñ actᵒ intelligēdi ut tal' obiecti non pōt eē sñ respectu ad tale obiectū. Sz ꝗ. qz in illo priori quo uolūtas hz actū erit uolūtas uolēs. Tūc aut aliqd. aut nihil. Dico ꝙ erit uolēs sic supficies alba absolute. Qñ aūt dicis. aut aliqd. aut nihil. Dico ꝙ nᵗ aliquid nec nihil. Pōt tñ al'r dici. ꝙ sz uolūtas diuīa non ꝓcurrit nisi ad actuz simpl'r. sz ad ꝓductōem talem ꝗ qd non ꝓcurrit. qz actᵒ est sufficiens. Alia diffi. quō actᵒ beatificᵒ pōt ꝓducere obiectū cātum in eē uolito. ⁊ nō pri⁰. Dico ꝙ illa ē una uia satisfaciēs ad ꝓbandū uoluntatē diuīa ꝓcurrere. Ad argumentum patet.

UTRUM intellectus diuin⁰ ꝓducat obiecta sua in eē cogito. ꝙ non. qz ꝺs non cāt malū ꝗm Augus. ꝺ ci. dei. ⁊ tñ intelligit malū. ergo ꝛc Contra. qz ꝗ Dyon. ꝺ diuino. caᵒ p⁰. ꝺs est ul'r cā oim. Hic sic in p̄cedēti qōne duo sūt inq̄renda. Prio de intellectu nīo. Zᵒ de itellectu diuino. Quātum ad pᵐ introducunt. 4. rōnes ad ꝓbandū ꝑtem affirmatiuā. ꝙ sic. Potenᵗ ad recipiendō aliquid non pōt deduci ad actū nisi p aliqꝺ agens. sz res antecēꝗ intelligat est i potētia ad eē intellectim. nō pōt aūt intelligi ꝙ ad actū reducat nisi p actū intelligēdi. q̄ ꝛc Zᵒ. qñ aliqꝺ eē inest alicui ꝙ pōt amittere illud. necessario hz ab extrisecō. sz eē cognitū ab intellectu nīo pōt lapis amittere. q̄ illō qꝺ hz ab extrisecō. hz no nisi ab actu intelligendi. q̄ ꝛc 3°. qz ꝗ uulgatū sermone intellect⁹ cāt ul'itatez i rebus ⁊ ē causās ul'ia. non aūt in eē reali. ⁊ sic in eē obiectiuo tm. 4° qz omne qꝺ dependet ab aliquo ꝗm aliqꝺ eē. capit illud ab illo a quo dependet. sz dependet obiectū ab actu itelligēdi. ergo ꝛc. Iō apparet mihi eē dicendō. ꝙ intellectus noster ꝓducit obiecta sua in eē cognito.

Quod ꝓfirmo ꝺupl'r. Prio. qꝛ eē qꝰ pue/
nit alicui ⁊ non ex se. pueit sibi ab alio. sꝛ es
se cognitū pueit obiecto. ⁊ nō ex se. g ab a/
lio. 2°. qꝛ ꝑ uulgata doctrinaz ul'ia hūt eē
obiectiue i aia. sed illō eē obiectiuū nō pōt
hzi nisi a potenᵗ obiectia. ergo ꝛc. Sz ꝯ in/
statur 4°. Prio. qꝛ nullū prⁿ pducit a po
steriori. sꝛ obiectū est prⁿ actu itelligēdi. qꝛ
et mensura. ergo ꝛc. 2°. qꝛ tūc eēt relatio
mutua int scibile ⁊ sciam. qꝰ tñ negatur.
3°. ꝑ qd melⁿ uideē obiectū pducere poten
tiā ꝙ econuerso. qꝛ cāt in ea actum real'r quo
potenᵗ accipit eē. 4°. qꝛ eē uiꝰ cātum i so
le a potenᵗ sensitiua. eēt eē reale. cuꝫ pcedit oē
eē rōis. Ad pᵐ dico. ꝙ obiectū inꝙᵐ obiectū
non cāt actū. sꝛ inꝙtuꝫ agens ⁊ pducēs ⁊ ut
sic pcedit actū. Sz tñ obiectū inꝙtuꝫ obiec
deēmiat. ⁊ sic uideē posteriⁿ ipso actu. nō lo
quēdo ō deēmiacōe applicabili. sꝛ actuali. ⁊
si ut ē mensura actⁿ. tūc illud non ē eē abso
lutū obiectiuuꝫ. ō quo ꝗ loqmur nisi fūda
mētal'r. Ad 2ᵐ. ꝙ scibil' ad sciam nō po/
nitur realis r'lo i eē simpl'r. sic ecōuerso. po
nit tñ int scitū ⁊ sciam r'lo actual'. sic inter
scibile ⁊ sciam r'lo aptitudinal'. tñ ista actu
alis ē relicta ab actu rōnis. Ad 3ᵐ dico ꝙ
sicut calefaciēs pducit calefactibile in eē ca
lido. qꝰ est pducere reale. tñ ꝑ qd. ita obiec/
tū pducit potentiā real'r dū cāt eam itelligē
tem. qꝛ eē intelligēs non est eē simpl'r ipsi
potētie. hⁿ tñ nō odstante ipsa potenᵗ pdu/
cit in eē rōis ⁊ ꝑ qd obiectū ipm. Ad 4ᵐ
dico. ꝙ oē tale eē obiectiuū a quacūꝫ causē
potenᵗ. est eē ꝑ quid. ꝗ non sit ppie rōnis.
aut fuge ad denomiationē ex ꝓ insecā. sñ re
spectu. Sz ꝗ sūt diffi. Prīa est. si illud eē
cognitū sit iō cum actu. Dico ꝙ non. qꝛ eē
actⁿ intelligendi est eē simpl'r ⁊ reale ⁊ for
male. ⁊ non illud eē obiectiuuꝫ. 2°. qꝛ eē
cognitū prio actu. recte repugnat actui itel
ligendi. ⁊ pꝛ̄ns non ē idez. 2ª diffi. si tale
eē est iō cuꝫ spē intelligibili reputante obie
ctū. Dico ꝙ non. Prio qꝛ spēs non pᵗinī
nat actū intelligendi. ⁊ sic non ē intellecta.
nec pꝛ̄ns hꝫ eē intellectū. 2°. qꝛ obiectū co
gnitū notitia ituitiua. hꝫ eē cognitū tñ sine
spē. 3ª diffi. si tale eē est idem cū obiecto ut
hꝫ eē in actu itelligendi aut i spē intelligi/
bili. Dico ꝙ non. qꝛ obiectuꝫ in actu non
differt ab actu. ⁊ in spē non differt a spē. ut
pcedit. Patuit aūt ꝙ tale eē differt ab actu
⁊ a spē. p. eē obiectiuū non pōnit in eē for
mal'r. sꝛ obiectiue tm. 4ª diffi. si tale eē est
formal'r i sua q̄dditate sic in obiecto. Dico
ꝙ eē pductū semp est formal'r in pducto. sꝛ
tñ nō est idez cū ipso obiecto. sic eē ꝑ quid.
⁊ respectⁿ pꝛ̄ns rōem. Sz adhuc rema. diffi.
Prima si actⁿ itelligendi ordine nature p/
cedit tale pductione. Dico ꝙ sic. calor ignis
est prior sua pductione caloris actiua ⁊ pas/
siua. ⁊ fmin pductⁿ sil'r tanꝙ extrema alli
uabitudinis. ita hic actus ⁊ obiectū. ⁊ tunc
prio illo priori erit absoluta itellectio. ⁊ tñ
nullⁿ obiecti. 2ª diffi. si q̄dditas in eē co/
gnito ⁊ in eē reali sunt eiusdē rōnis. Dico
ꝙ sic. qꝛ eadez rō formal' que ē in re. eē cogni
ta. sꝛ eē cognitū est eē intellectum. ⁊ nō eadez
ubiqꝫ est rō. sic ens i potenᵗ ⁊ ens i actu sūt
eiusdē rōnis formalis. cum tñ eē in potētia
sit eē ꝑ quid. 3ª diffi. si q̄dditas cognita sit
quidditas ꝑ qd. ut hō mortuⁿ. Dī ꝙ non.
qꝛ sic mors distrahit rōem formalē homis.
ita eē cognitū distraheret rōem formalē hu
manitatis. ⁊ sic hō distraheret cum cogno/
scit. ⁊ pꝛ̄ns sic rō formal' hois non stat cū
eē mortuo. ita rō formalis hois nō staret cū
eē intellecto. 4ª diffi. si q̄dditas ut pcedit
eē cognitū creature cū prⁿ sit itelligibil' ꝙ
actu ūelligatur a nobis. utꝫ sit in re. Dico
ꝙ non ē necesse ꝙ q̄dditates rerꝫ creabili
um sunt prⁿ cognite ab angelo ꝙ eēnt i re.
sic docet August. sup Gen. Dicendō est ergo
ꝙ quidditas ut sic abstrahit ab eē in aia et
eē. sed ē tñ q̄dditas. ⁊ qꝰ libet illoꝝ. sibi cō
uenit. p accēs ꝑ dicta. Sed que ē necessitas
ponēdi illud eē cognitū. Dicit idez doc. q̄
rūdit ad dubiū sil'e in pcedenti qōne. ꝙ ma
ior necessitas hui eē apparet in actu beatifi
co. Nam si inuciamⁿ p statu isto aliqꝰ obie
ctū transire ō non eē cognito ad eē cognitū
uel econuerso. potuit soluari ꝯdictio ꝓpter
mutationē in ipso actu. sꝛ in actu beatifico ñ
sic. eo ꝙ manet sp idē et non mutatur. Qm
ergo illo actu uidet obiectū sc̄dariū qꝰ prⁿ
non uidebat. obiectū tñ sit oē non eē cogni
to ad eē cognitū. quero in quo sit mutio sic

prius fuit seductum. ⁊ sic oportet ponere
eē cognitū. ¶ Quantū ad 2m de intellec/
tu diuino dicūt q̄ intellect⁹ diuin⁹ non ꝓducit
res in eē cognito. q̄ q̄cquid de⁹ ꝓducit ad
ex. ꝓducit ꝓtingēter. ⁊ talia necessario ꝓdu
ceret. cū diuin⁹ intellcūs necessario itelligat
⁊ ignorare nō possit. ¶ Cōtra itroduco .4.
rōes ꝑ pte affirmatiā. ¶ Prio. q̄ intellectus
diuin⁹ aliud potuit scire ab eē no q̄ illud q̄ d
sciuit. q̄ uolūtas aliud potuit ordiare. ista
mūtio non pōt reduci in ōm. ergo in eē ob
iectiuū. hoc ḡ erit p h⁹ q̄ aliq̄d ꝓducere ⁊ i eē
intellecto. si uolūtas aliud ordiaret. ¶ 2°. q̄
itellectus diuin⁹ est tāte efficacie uel tāte ur
tutis sic diuina uolūtas q̄tus ad eē uolitus.
ergo ꝛc. ¶ 3°. q̄ itellectus diuin⁹ est tāte effi
cacie sic nr̄. qui ut patuit ꝓducit in eē cogni
to obiecta sua oia. ¶ 4°. q̄ q̄dditates ab e/
terno sūt cognite ⁊ hnt eē cognitū. non a se
ergo a deo. ⁊ ꝑ ꝓns ꝑ actū intelligēdi diui/
nū. ¶ Sz ꝗ. q̄ sic pī ꝓducit filiū in esse co
gnito. ita ecōuerso. ⁊ ita hēbit aliq̄d a filio.
sic pī ⁊ filius a spūsāto. Dico q̄ non ē incō
ueiens q̄ aliq̄d eē rōis accipiat pī a filio. et
utq̄ a spūsāto. sic etiā nec ōs a creatura.
¶ Intelligendō ergo ad euidētiaz istū eē ob
iectiui. q̄ ponit 4. extrema imagiari. Prio pri
cipiū ꝓductiuū. ¶ 2° terminū ꝓductū. ¶ 3° p
ductio actiua. ¶ 4° ꝓductio passiua. ¶ Pri/
mū est act⁹ intelligendi. ¶ 2m est q̄dditas in
telligibil'. ¶ 3m respcūs rōnis i actu q̄ est p/
ductio actiua. ¶ 4m est respect⁹ rōnis q̄ est p
ductio passiua. Non ḡ intelligit ꝑ illō eē
cognitū nisi ille respect⁹ rōis fundat⁹ in q̄d
ditate. ꝑ quē refert quidditas ad cognoscē
tes. q̄ est ut ꝓductio passiua. ut q̄ magis cre
do fundamentū ei⁹. ¶ Ad argumentū pz.

TRUM intellectus diuin⁹ p
ducat quidditates in eē intelli
bili. q̄ sic. q̄ i eē intellecto er/
go ꝛc. ¶ Cōtra. q̄ ꝓintelligūt
ur itelligibiles. ¶ Dic itroducunt .4. rōes
euidēt ꝑbantes ꝑtem negatiuā. ¶ Prima
est tal. ab eo d̄ hz res eē simpl'r ⁊ eē uerz. sed
quidditas ex sua rōe formali hz eē simpl'r
⁊ non ab extrinseco. ergo ꝛc. Maior pz. q̄
ueritas non dicit nisi respectū fundamēta/
lem intelligibilitatis obiecti ad potentiā.
Minor apparet. eē entie uoco eē simplicit.
quidditas aūt ut q̄dditas non hz illō ab i/
tellectu. q̄ intellect⁹ non dat nisi eē ꝗ q̄d et
diminutū. eē aūt entie non ē eē ꝗ quid. nec
diminutū. ¶ 2°. q̄ q̄cunq̄z aliquid ꝓuenit
alicui ꝑ se. non ꝓueit sibi a cā extrinseca. sed
itelligibilitas ꝓueit quidditati ꝑ se. ergo ñ
ab itellectu. ¶ 3°. q̄ ꝓducit in eē itelligibi
li i illo prior quo sua ꝓductionē ꝑcedit. aut
fuit itelligibile uel non. Si non. ipossibile
est q̄ fiat itelligibile. Si sic. ḡ ipossibile ē q̄
accipiat itelligibilitatē ꝑ illam ꝓductōes. eo
q̄ aūt illaz ꝓductione intelligit hēe eaz. ¶ 4°
q̄ nō pl⁹ accipit hō eē intelligibile q̄ eē ꝓdu
cibile. sz non accipit eē ꝓducibile. ergo ꝛc.
Probo. q̄ tūc in illo prior nō eēt ꝓducibi
le ⁊ ꝑ ꝓns eēt ens ꝑfectum. ergo eodem⁹ i ꝑ
posito. Iō apparet mihi eē dicendō. q̄ sz itel
lect⁹ diuin⁹ in eē intellecto ꝓducat quiddi/
tates i eē intellecto. tñ non i eē intelligibl'i.
Et hoc ꝓfirmo dupl'r. Prio sic. illud nō
hz quidditas ab itellectu diuino. q̄ ꝓbēt aliq̄
primū eē q̄ dat itellect⁹ diuin⁹. sz quiddi/
tas pri⁹ hz eē itelligibile q̄ hēat eē intelectū
q̄ tñ est p̄m eē q̄ dat itellect⁹ diuin⁹. ergo
quidditas eē intelligibile nō recipit ab itel
lectu diuino. ¶ 2°. illud q̄ ꝓeitelligit in q̄d/
ditate ante q̄ ōs itelligat intelligēs. non hz
quidditas ab itellectu diuino. Hoc patet. q̄
nihil hēt ab intellectu diuino quidditas. nisi
inq̄tum itelligit. sz itelligibile eē intelligit
in quidditate anteq̄ ōs itelligat intelligēs.
ergo ꝛc. Minorē ꝑbo. q̄ pri⁹ intelligit
ōs intellectū q̄ intelligens. q̄ ꝑ h⁹ q̄ hēt
potentiā intellectiuā ōr intelligēs. sed ꝑ q̄
cūq̄z signo ōs ē intellectiu⁹. quidditas ē in
telligibil'. ergo pri⁹ quidditas ē intelligibi
lis q̄ ōs itelligat intelligēs. ⁊ ꝑ ꝓns nō ac
cipit eē intelligibile a deo ut intelligēte.
¶ Sed ꝗ quadrupl'r. Prio. a quocūz aliquid
hēt eē simpl'r. hz eē q̄ sequit illud eē. sed eē
simpl'r sequit quidditatē ⁊ quidditas ē a
deo. ḡ ꝛc. ¶ 2°. illō q̄ nō ꝓueit alicui ex sua
rōe formali. ꝓueit sibi ab alio. sed intelligi
bilitas nō ꝓueit creature ex sua rōe forma/
li. ergo ꝛc. ¶ 3°. a quo aliquid dependet. ab il/
lo uidet eē. sed eē intelligibile uidet dependē

ꝑ d ed obiectiz.

// Q. ē uerum

ab intellectiuo. q2 si non eēt intellectiuū, non
eēt intelligibile. ergo ꝛc ¶ 4°. q2 ꝓ Augus.
scia nīa iō est uera q2 res sic sūt. sed sic ē in
rebus. q2 diuina scia sic nouit. ergo intelligi
bilitas est a diuina scia. ¶ Ad p'm ꝓcedo. q
a quo eē simpl'r hz. ab eo hēt ꝓnā illud eē. et
iō q2 a deo hēt eē existere. iō ab eo hēt eē. ꝓnā
illud eē. quidditatiuū aūt eē ad qd sequitur in
telligibilitas. non hēt creatura uel q̄ddītas
ab aliquo. sed i illo eē. ꝛ ꝓ illud eē abstrahit
ab oi cālitate. ¶ Ad 2'm dico q̄ intelligibili
tas ꝓsequit q̄ddītatē ex rōe sua formali. sz in
2°. sic q̄ hō sūt risibile. ¶ Ad 3'm dico. q̄ al'r
est i respectib' fundamētalib' q̄ in accētā
libus. q2 fundamētales non cāntur a fino.
sz ꝓsequūtur q̄ddītatē nō i eē existere. sz i eē
abstrahēte simpl'r. ¶ Ad 4'm dico. q̄ augus.
itelligit ō futuris ꝓtingētib'. q2 ueritas ta
liuz ꝓsequit uoluntatē diuinā. sz non ē sic ō
ueritate necessario. ꝛ incōmūbiliuz. q2 ue
ritas talīū uidetur ꝓsequi eē quidditatiuū
simpl'r ex se. ꝛ non a cā extrinseca in rōe effi
cientis. sz aliq' in rōe exēplaris uel finis po
terit ꝓcedi. ¶ Ad argumentū pz.

¶ Tertio pductio rei in esse
itellectō sit. prior generatione
uerbi i diuis. ¶ Dic sūt duo fa
cienda. Primū est inqrere ō or
dine illi' pductionis ad pductionē uerbi.
2'm ad ordine pductionis in eē uolito ad p
ductionē spūssancti. ¶ Quantū ad primū
introducunt. 4. rōes pbātes q̄ pductio uer
bi est prior. Prima est tal'. qñcunq3 aliqua
ꝓpantur ꝓ p'm ꝛ 2'm. primū in ordine prioris
est pri' prio in ordine posteriorīs. sz eē rea
le ē prius q̄ eē rōis. ergo p'm reale ē pri' p'
rōis. sz pductio uerbi ē prima realis. pduc
tio i eē cognito ē prima rōis. g ꝛc ¶ 2a sic.
pductio simpl'r ē prior pductione ꝓ quid. sz
pductio uerbi ē pductio simpl'r. pductio
q̄ddītatuz i eē cognito ē pductio ꝓ quid.
¶ 3a. qñcunq3 aliq' potent' ꝓpatur ad opatio
nē intrinsecā ꝛ extrinsecā. prior ē ꝓpatio ad
intrinsecā q̄ ad extrinsecā. sz potent' intel
lectiua diuina ut ꝓpatur ad pductionē uer
bi. ꝓpatur ad opationē intrinsecā. ut ꝓpatur
ad pductionē quidditatiuā in eē cognito.
ꝓpatur ad extrinsecaz. ergo prior ē ꝓparatio
ad pductionē uerbi. ¶ 4a. ꝛ est rō Doc. qñ
aliqua potent' ꝓpatur ad obiectū primariū
ꝛ scōariū. pri' ꝓpatur ad primariū q̄ ad se
cundariū. sz pductio uerbi ē ut ꝓpatur ad
obiectū primariū. pductio in eē cognito q̄d
ditatū est ut ad scōariū. ergo ꝛc ¶ Sz ꝗ. p°
q2 in diuis cōia sūt prioza ꝓpriis. sed pduc
tio creaturaz est cōis. productio uerbi pro
pria. ergo. ¶ 2°. q2 absolutū in diuis ē pri
us respectiuo. actus intelligēdi quo pducit
creatura ē q̄d absolutū. act' generādi respe
ctiuū. ergo ꝛc ¶ 3°. q2 oē infinitū in diuis
est pri' non infinito. act' intelligēdi est quid
infinitū. act' generādi non. g ꝛc. 4°. q2 pfe
ctio simpl'r in diuis ē prior non pfcōne. ac
tus intelligēdi ē pfectio simpl'r. aliud nō. g
ꝛc. ¶ Ad p'm dico. q̄ pria ad ex̄ non ꝓcedunt
propria ad itra. Qñ pria ad ex̄ sicut creare ꝛ
huiusmōi. sunt posteriora ꝓpriis. ¶ Ad 2'm
ꝛ ad alia simpl'r dico. q̄ intelligere diuinū pōt
accipi dupl'r. Prionō ut dic quid absolu
tū. ꝛ ut sic dico. q̄ pri' est q̄ gnare. q2 ut sic ē
absolutū est infinitū. ꝛ dicit pfectionē sim
plicit. Alio mō pōt acipi non prio absoluto
rum. sz ut est tal' obiecti. sic non ē pri'. Cef
sant eni tunc oēs rōes. q2 ut sic nec ē aliqd
absolutū. nec ē finitū. nec dicit pfectōes sim
plicit. sz solū isto' ōr productio quidditatis
in eē intellectō ꝛ in eē cognito. ꝛ non p' mō.
¶ Quantū ad 2'm dicendō est eodem mō. s. q̄
spirare ꝓcedit pductionē q̄ddītatuz i eē uo
lito. Et hoc posset ꝓfirmari illis eisdē rō
nib' que adducte sūt ad p'm articulū de in
tellectu. ¶ Sz ꝗ. q2 q̄cquid ē in pre ꝛ filio.
prius ē ordine nature q̄ illud qd est in spū
sctō. sz pducere creaturas ē in pre ꝛ filio. er
go ē pri' natura q̄ illud qd ē in spūsancto. sz
in spūsctō est spiratio passiua que ē sil' na
tura cū spiratōe actiua. ergo pducere creatu
ras in pre ꝛ filio pri' natura sūt q̄ spiratō
passiua in spūsctō. ꝛ p ꝓnā q̄ spiratio actiua.
¶ 2°. q̄cquid ē in patre ꝛ filio. pri' ē origīe
q̄ illud qd est in spūsctō. sz pducere creatu
ras ē in patre ꝛ filio. ergo ꝓcedunt origine
spūsctī. ¶ Dico q̄ in hōō signo origis ds
imaginari multa signa nature. Duo ergo
sunt sig nature. unū in quo ꝓpantur 1a que

(singtar ꝓ eo)

p' ar 4

nō ra 2tar

2' ar 4

sunt ad intra. 2m in quo fit ꝓpatio ad ex̄.
Item signū nature ad itra diuidit in pl'a signa. sic ꝑ3 de intellectu ⁊ uolūtate. In diuinis aūt non sūt nisi tria signa ordinis. q2 ñ sūt ibi nisi tria real'r distincta. s3 tñ tot pfectiōes sūt quot signa nature. nec ē circulacō q2 illa sūt accñtal'r ordinata. s. ordo ordinis ⁊ nature. ut patuit dis. 14°. Ad p'm ergo dico. q̄ pr̄o est pductio tal' in pr̄e ⁊ filio q̄ in spūsctō. s3 si ꝓpes eē cognitū ad spūsctū. pr̄o pducit spūsctū in eē cognito. sic si hō a se gñaret aliud i aliquo instāti. risibilitas generātis bñ precedet risibilitatē geniti. s3 tñ non būanitatē. Sic dico de pr̄e ⁊ filio q̄ñ cōicant spūsctō deitatē. pr̄o sibi cōicant q̄ intelligātur pducere res in eē cognito. ⁊ cōpleto illo ordine i quo intelligit ꝓcatio natura. seqtur ordo illoꝝ que ꝓsequunt naturā. cuiusmōi est pductio creaturaꝝ in eē cognito. Et tunc dico. q̄ pr̄ ⁊ filio prius pducant spūsanctus. ⁊c.

Distinctio 47ª.

QUERO IRCA distinctionē 47ª'm. Quero Utrꝝ ydee sint i mēte diuina. q̄ non. q2 nihil inuenitur i scriptura ō istis. ḡ ꝑ Dyo. non sūt ponēde. Cōtra. qō factū est i ipo uita erat. Jo. p°. Dic sūt duo facienda. Primū est de quesito. 2m de q̄dditate ydeaꝝ. quid. s. sūt. Quātum ad primū est scienō. q. 4. mōis diuersa dicunt esse in deo. s. eminent sic oēs res. uirtual'r. sic res creabiles. Exēplarit. sic res intellecte. ⁊ formal'r sic pfcōes simpl'r. Diffi. ḡ qōis non ē primo mō. q2 ydee sūt infinite. ⁊ nullū tale ē eminent in deo. Nec 2° mō. q2 sūt cause p quas pducit. Nec 3° mō. q2 ipsa sūt exēplaria. ⁊ exēplaris non ē exēplar. Difficultas ergo qōnis ē tm 4° mō. Utrum ydee sint formal'r i mente diuina. Et q̄tum ad hō ponunt q̄ditōes ydee. quas ponit augus. li°. 83°. q̄nus. in pl'ibus locis ex q̄bus patebit ꝓpositū. Prima q̄ditio ē q̄ ydeis ē fruendō. q2 obiecto btifico ꝑ fruit. s3 ipe dic q̄ ydeaꝝ ꝓticipacōe btificamur ⁊ beati efficimur. 2ª q̄ditio q̄ ydee sunt adorādē. et s3 ista sequat ex precēdēti. ipse tñ expsse ponit eas. 3ª. q̄ ōs est sapiēs p ydeas. q2 nullus ut dic Augus. debet tñ desipi ut cogitet q̄ ōs non sit sapiens p rōes quas hꝝ apō seipm. 4ª q̄ sunt rōnes incōmutabiles ⁊ eterne. q2 ad ipsas reducit ois incōmutabil' ueritas. Istis suppositis deducit euidenē q̄ sunt in deo formal'r. tū q2 nihil est adorandū qō non ē in deo formal'r. tū q2 nullo ōs est sapiens qō non ē in ō formal'r. tum etiā q2 nihil ē eternū nisi sit i deo formal'r. Intelligendū tñ q̄ iste ydee ponūtur i deo ut uidetur colligi ex dictis Augus. ppter. 4. ex quib' aliq̄ arguūt q̄ ipse sūt formal'r in deo. Primū est ut rōes agēdi. ut. s. p ydeas uniuscuiusq3 creature pducat eā sic artifex pducit archas p sil'itudinē arche exñtes in mēte. Unde dicit q̄ alia rōe q̄dit' est hō. ⁊ alia equ'. Aut ponit ppter rōnes cognoscēdi ut ōs quālibet creaturā cognoscit p ydeam suaꝝ. sic aia nīa p spēs quas hꝝ apud se cognoscit ea que sūt ex̄. Aut ponūtur ut rōnes assil'ande. q2 cū omēs creature sint ad imaginē dei aliq° mō facte. ut dic Augus. sup Gen. ad lī. 3. ꝑ q̄ ad sing'las hēat imagines suas. Aut ponunt ut rōes pticipandē. q2 cū omne tale p pticipationē reducat ad tale p eēntiam. ⁊ ois creatura sit participatio bontatis diuine. ꝑ q̄ ois creatura reducatur ad exēplar q̄ hꝝ i mēte diuina. Sed tñ iste cause assignate nō uident multū necessarie. Prima nō. q2 si artifex hēret aliq̄ unus obiectū q̄ ei sufficient archā repētaret. non indigeret spē arche ipm in agen' dirigente. s3 diuina eēn' est obiectū ei sufficient p se repntans oē creatū q̄ in se ꝓtinet supeminēter. Nec 2ª cā. q2 diuina eēn' que est p'm obiectū diuini itellect'. repntat sufficientissime oia que ꝓtinet i se. ꝓtinet aūt supeminent omne creatū circūscripta oi ydea. Nec 3ª. q2 creature non assil'antur deo formal'r. nisi in pfcōnibus simpl'r que dicunt attributales. nec etiā respect' tales dicūtur uel sūt ydee. Nec 4ª. q2 si in deo eēt p eēntiaꝝ tale eē q̄ ē in creatura p participacōes. tūc cum hō sit aial p participatōes. i deo eēt aial per eēntiaꝝ. ⁊ tūc ōs eēt aial p essentiā.

Ē in deo
- eminēt ut mēē omēs res
- intrinsecē ut p uolūtate res creabiles
- exemplariter ut p multas res intellecte
- formaliter pro p pfectōnes simpl'r

sicut participacõe spēi oēs homines sūt unꝰ hõ.
Ideo uidetur aliquibꝰ q̃ nulla necessitas sit ponēdi illas ydeas euidens nobis tñ p̃ pter dicta Augus. ponende sūt formalr in deo. ut pz ex priori deductõe. Quantũ ad 2m principale uidendũ est. quid sūt ydee. q̃tum ad hoc itroducũtur. 4. rlones. Prima ē. q̃ non dicũt aliqd absolutũ formalit sz rel pectiuũ. Et hꝰ pz prio. q̃ ydea inq̃tuꝫ ydea. formalr est exēplar. sz exēplar inq̃tũ exēplar formalr est ad aliud. q̃ alicui ex/emplar. ergo Cõfirmat. q̃ ꝑ Augus. de doc. xpiana. Absurdũ est q̃ imago sit ad se. rõ aũt ydealis est rõ exēplaris. Uñ non capit hꝰ intellectꝰ q̃ ydea sit nisi ydeati Zꝰ rlo est. q̃ sūt respectꝰ reales. non rõnis. q̃ q̃cquid est in deo p rõem deficientē. est i deo ex tempe. sz ydee ꝑ Augus. sūt in deo ab eē/no. Si dicas. q̃ dicũt eēntiaꝫ ꝛ respectũ rõnis supadditũ. Cõtra. q̃ tunc ꝓstitutũ ē ens rõis. exq̃ altera ps ē ens rõnis. Con/firmat. q̃ Augus. ponit eas eēnas ꝛ incorruptibiles. 3ꝰ rlo ē. q̃ ydee nõ sūt respectꝰ formales sz fundamētales. Et ꝓbatur sic. illa relatio que inest alicui p se ꝛ non per accñs est fundamtalis ꝛ non formalis. ut dictũ fuit sup. ydea aũt inest diuie nature p se. nam rõ repñtatiua iest diuie eēntie p se.
Confirmat. q̃ ut dictũ fuit supius ds ñ hz relationē realez actualē ad creaturã. sed ydea dr ad creaturã. ergo non ē relatio real actualis ꝛ formal. 4ꝰ rlo ē. q̃ illa relatio non ē tempalis sed ēna. non sic rlo creatoris que dr ex tempe denoiatione extrise/ca. q̃ ds intrisece ꝛ formalr est exēplar.
Cõfirmatur. q̃ ds agit p ydeaꝫ ad modu artis ꝛ exēplaris. qõ non eēt si tm denoiatiõe extrisece. Ds ꝗ primã rlonez instat. Exēplar repñtatiuũ in creaturis ē pfectio absoluta sic spēs. ergo i deo. Cõtra 2m De relacõe reali non refertur ad creaturã. sz p ydeã dr ad creaturã. ergo ydea non erit relatio real. sed rõnis. Cõtra tertiã. cui cõueit rõ diffinitia rlonis. illud ē relatio formalis. sz ydee ꝓueit. q̃ hoc ipm qõ est ad aliud est. Cõtra quartã. q̃ rlo non pōt poni sine ēmio. sed ydee p te fuerũt ab eēno. g̃ ꝛ ydeata. ꝛ sic creatura. Ad pm apparuit mihi aliqñ. q̃ in deo exēplaria eēnt absoluta ꝛ pfectiões simplr sic ꝛ alie pfectiões. sed pnũc non apparet mihi necessariũ. Dico ergo. q̃ si ydea ponat dicere pfectionē simplicit. pōt dici q̃ ydea dicit aliqd ꝓstitutũ ex eēna ꝛ respectu. Uel si non placet. pōt dici q̃ non ē incõueniens q̃ relatio aptitudialis dicat pfectionē simplr. Ad 2m dico q̃ ds relacõe actuali non refert ad creaturã. sed fundamētali non ē incõueniens. Ad 3m dico. q̃ aliqñ entiꝫ in pnto dant diffinicões trãscendentiũ. q̃ ppie sūt nobis ignote. Ex m dicimꝰ q̃ sba est ens p se. certũ est q̃ ia diffinitio non ē adequata pnto sbe. q̃ etiaꝫ deo ꝓueit. sz appropriat pnto sbe. Ita dico de diffinicõe relacõis. q̃ sulz ipa ꝓueit aliq̃ que non sūt in pnto. ꝛ iõ non est ppria pdicamẽto. sed appropriata. ꝓuenit eni pñnitati diuie. Concedo ergo q̃ ydea ē ad aliud. sed non formalit. put formalit dicit mihi aliquid supadditũ qõ adueit fundamẽto per accñs. q̃ ista ꝓuenit fundamto per se. Ad 4m dico. q̃ non dr in eoꝫ mõ essendi ponere fundamẽtum. relacõem. ꝛ ēminũ. nec i eadē mẽsura sic patet. q̃ relacõ creature ad ds ē temporalis. ꝛ ēminꝰ est eternꝰ. Ad ꝓpositũ relatio bñ fuit eēna. sed ēminꝰ non ab eēno per se. ppie. fuit tñ q̃ditas ab eēno exemplata. ergo q̃ditas corrñdet. sz non actuali exñtia. Sed h sūt aliqe diffi. Prima. si ydea distinguat a diuia eēna. Dico q̃ sic formalit ꝛ diffinitie. q̃ sunt ad aliud. sz tñ non realit sz sunt reales. tñ eadem realitate qua est realis diuia eēna. ꝛ iõ non distinguit realiter. 2ꝰ diffi. si ab inuicē differat realit. Dico q̃ non. sed tm formalit. Sed quare non pñt differre realit sicut relacões origis. Dico q̃ relationes origis ideo drñt realit. q̃ sūt res distictis realitatibus. non sic est h. 3ꝰ diffi. si ydee sūt i do ifinite. Dico q̃ sic. q̃ non apparet bñ quo per eanõ rationē cognoscēdi posset cognosci indiuidua ut distincta. que p rationes idiuiduales sunt distincta. ꝛ iõ sicut iduidua sūt infinita in potenꝰ. sic ꝛ ydeas dr eē infinitas oino. alioq̃n non possint cognosci distincte ꝛ inq̃tum sūt distincta. 4ꝰ diffi. si quilibet beatꝰ uideat oēs ydeas. Dico q̃ ñ.

Ad 2m dico q̃ rlo realis ē dr. actualis sz ex hypothesi deo respectu ad creaturã vlone realis fundamẽtalis sz nõ actualis. ut pz. 8a 2 et 3.

Forma
- p pfectione q nõ est pars rei ut acciõs
- p pfectione q ē pars rei ut aiã seu fõ ptis
- p pfectione q ē tota na ut forma vocat
- p pfectione diffinitiua seu q na seu ydeali

q2 sicut dicit augus. non oportet uidentem ōm. creaturas uidē. q2 ydea ut ydea cognosci non pōt. nisi cognoscat ydeatū. ¶ Sz ḣ est diffi. utz. ydee ḣ q accepit pl'o sunt iō cuz istis quas nūc ponim⁹. ¶ Dico q aliqñ Plato fuit locutus sic theologus de ydeis. ⁊ sic ponit Augus. q2 ponit exēplaria eē principium. Aliqñ aūt locut⁹ fuit ut metaphicus. ⁊ utsic ydea non ē aliud nisi rō quidditatis. ⁊ i illo intellectu pseqtur eū a R. De isto aūt loquar in qōnib⁹ sequēnbus. ¶ Sz unū ou buū est loquēdo ut theologi loquūtur. ppē opionē Doc. q uidetur ponere ydeas eē obiecta cognita. pducta in eē intelligibili. Sz ñ uidet h⁹ stare posse. q2 accipio unā ydeā. s. lapidez sic pductū. lapis sic pduct⁹ et a ōo cognitus. non ē adorand⁹ ⁊ non ē fruend⁹. non ē eternus ⁊ ōs non ē eo formal'r sapiēs. ergo non ē ydea. q2 oēs ille ꝓditiōes ꝓueniunt ydeis ḣ q oñsum ē pri⁹ p Augus. ¶ Sz sūt diffi. Prima q2 lz lapis in se nō sit adorand⁹. tñ in ordine ad ōm pōt eē. ¶ Dico q res que de se non ē adoranda. ppter hitudinē ad qōcūz non ē adorāda. Et pterea. multomagis creatura in eē reali que hitudinez hz ad ōm realem. eēt adorāda q̄ illud qd ñ hēt hitudinē nisi rōnis. cuiusmōi sūt obiecta cognita utsic. ¶ Zᵃ. q2 aliq̄ dicūt q ista obiecta in eē cognito non differt ab actu cognoscendi diuino. ⁊ iō possūt adorari ⁊ beatificari. ⁊ ꝓueire eis ꝓditiōes ꝓdicte. ¶ Sz illud est ꝗ eos. ipsi eni ponūt actū intelligēdi diuinum eē in deo formal'r. ⁊ non ipsa obiecta ⁊ itez. oīa illa cognita sunt obiecta secūdaria. ⁊ nō ille actus cognoscēdi. Et itez. obiecta hñt eē diminutū ⁊ sunt creabilia. ⁊ tñ actus itelligēdi hz eē nobilissimū. ⁊ est i creabil'. Et itez. non sūt pfcōes simpl'r. et tñ actus itelligēdi sic. ¶ Ultio arguo sic. ḣ lapis a deo cognit⁹ est idem q act⁹ intelligēdi diuin⁹. ḣ lapis pductus i eē reali ē hic lapis a deo cognit⁹. g. ¶ Ad argumentū pz.

ydea pt sm dnz

ꝗ pductū

ꝗ 3ᵒ pmy. li.

Nō q ppt id dcz nō adorand cuiusq; ꝗ pz pt ea cuncta pnts

Nō. de adorā

3ᵒ lapis mēē realē pductus ē hoc intelligendū dig

Q. 2ᵒ

QUERITUR ydee sint in potenᵃ obiectiua. ¶ Hic ē intelligendū q sic recitat Augus. 83. qōnuz. q. 8. illud nomē ydea fuit a Platone inuentū. ⁊ est iō qd forma. ¶ Forma aūt accipitur. 4ᵒ. ¶ Prio accipit p pfectiōe que nō est ps rei. sic acciōs dr eē pfectio. ¶ 2ᵒ mō accipitur forma p eo qd est pfectio ⁊ pars rei. sicut aīa. ¶ 3ᵒ accipit p pfcōne que ē tota natura uel totū ꝓpositū. ¶ 4ᵒ mō accipitur p rōne diffinitia. ⁊ sic Plato. Isto⁹ intelligendo dic Scotus ut pri⁹ dictū est q quidditas pducta in eē intelligibili ē ydea. Istud ut dixi non capio. q2 aut ipe loqtur theologice aut metaphice. Si theologice. sic pz q non est uez. Naz isto mō ḣ Augus. ē nobilissim⁹ ⁊ pstantissimū. quidditas aūt pducta hz solu ḣ qd ⁊ diminutū. Si aūt metaphice. certū est q ydea accepta. 4ᵒ mō abstrahit ab oī pductione. ergo ut pducta non ē ydea.

Oportet ergo imagiari. 4. signa in quidditate. Primū est in q⁹ est q̄dditas tm. ¶ 2ᵒ est in quo ē intelligibil'. q2 itelligibilitas ē ueritas. ⁊ hec ē ei⁹ passio. ¶ 3ᵒ in quo aduenit sibi eē intellectū. eē eni intelligibile ꝓuenit sibi ab intrinseco sic pp̄ia passio. sz eē intellectū ab extrinseco ⁊ p accñs. ⁊ p ꝓñs posteri⁹. ¶ 4ᵒ. q2 itelligit a creatura. ⁊ hoc ē ei accñs ⁊ ꝓtingēs. ⁊ iō in 4ᵒ signo q2 ꝓueit sibi i 3ᵒ. lz ꝓueiat sibi p accñs ⁊ sibi ꝓueiat ne cessario ab extrinseco. cū quidditas ergo pri us est q̄ sit in eē cognito uel intelligibili. ⁊ utsic hēt eē in potenᵃ obiectiua. ⁊ sic ē ydea. g

Ꝗ pri. q. 3.

f. sic ē ꝓtis pt sic ē pt ton g

QUERITUR ydee sunt in rez. natura. q non. q2 tūc eēnt separate Aōtra. q2 sūt q̄dditates rez. g sūt in eis. ¶ Hic prio uidendū est ō illis qui ponūt ydeas pcisas. ¶ Dicunt eni aliqui. q ydee ḣ intellectū sunt pcise. nā quidditas in ptib⁹ semp est ꝓiūcta ꝓditiōibus iduidualib⁹. ⁊ utsic nō hz rōem ydee. intellect⁹ aūt a'talib⁹ ꝓdicōibus eas pscindit. Et hoc pt3. q2 abstrahentiū non ē mendatuz. sic ergo p intellectū precisa q̄dditas hēt rōem ydee. ḣ q plato ⁊ etiā Auicēna loquebātur de ydeis. ḣ q equinitas ē tm equitas. non facien⁹ nūc mentionē de ydeis ḣ intentione sctōz. ¶ Sed ꝗ h⁹ arguo 4ᵒ. Prio sic. qd ꝓuenit alicui p accñs. non ꝓueit ei sb rōne formali uel ydeali. ut ḣ suppono. sz eē cognitū ꝓuenit q̄dditati p accñs. ergo p illud non ꝓueit sibi eē ydeā uel rōem fōzalē.

metha. les

¶ 2° sic. qd̄ ꝓuenit p rōem ydealem q̄ddita
ti. ꝓueit sibi necessario. s3 eē cognitū non cō
uenit necessario q̄dditati. s3 ꝓtingent. ergo
ꝛc ¶ 3° sic. itellect° qui itelligit rem al'r q̄
sit. ē falsus. si ergo ē uer°. o3 q̄ ita sit i re sic
cognoscit. s3 itellect° intelligit q̄ddita ē ul'
rōem formalē. uel rōem ydealem sequestra
tā ⁊ p̄cisam ab aliis. ergo ipsa est in re sic se
questrata. ⁊ p ꝓns p̄cisa. uel itellect° est fals°
¶ 4° sic. sic̄ unūquodq3 itelligit. sic aptus
natū est itelligi. ⁊ sic̄ aptū natus ē intelligi
sic intelligit. s3 illa quidditas uel ydea itelli/
gitur separata. sequestrata uel p̄cisa. ergo sic
apta ē intelligi. ¶ Cōfirmat p primū p̄ici
piū ꝓplexū. iō ꝗ eanō rationē non pōt eē co
gnitū ⁊ incognitū. sed itellect° ēminatur ad
illā rōnem ⁊ non ad illa que p accñs insūt
sibi. ergo o3 q̄ ipsa sit sequestrata. h° est di/
stincta aliq° mō ab istis. talib° ꝓditiōib° acci
dentalib°. ¶ Et iōo dicūt alu magis sequē/
tes Auicennā. q̄ illa p̄cisio non solū est ex p
te intellect°. s3 etiā ex pte obiecti. ¶ Hoc aūt
declarat sic. q2 que insūt in p̄rio mō dicēdi
p se. prius insūt q̄ quē insūt in 2° mō ex na
tura rei. ¶ 2°. que insūt 2° mō. p̄r° insunt q̄
p accñs. ¶ 3°. que insūt p accñs sic̄ inferr°. ac
cidit supiori. sic̄ homi accidit h hō. ¶ 4°. que
p accñs sic̄ accñs accidit sbo. Et ꝗ h° o3 dare
4or sig. ¶ Primū in quo i° de p° mō insūt.
2m in quo illa de 2°. 3m in quo i° que p ac
cidēs insunt. sic̄ inferr° supiori. 4m in q° p
accñs sic̄ accñs accidit sbiecto. ¶ Prio ergo
signo i q° q̄ddita p̄cedit alia signa. ipsa est
p̄cisa ab aliis sic̄ itelligit. Ut̄ ꝗ accñtal' ab
stractio sit p itellectū. abstrahibilitas tñ in
est sibi ān oēm abstractionē intellect° ⁊ p̄ci/
sio q̄ddtatiua. ¶ 2° uidendō est in ista q̄one
Utr ydee sint ponēde separate. ¶ Et q̄tuz ad
hoc p̄mittendō est. q̄ Arist. iponit Platōi se/
parationē realem. ⁊ Aris. attribuit ydeis. 4. cō
ditiōes. quas uidet negasse plato. ¶ Prima ē
singularitas. qm̄ plato posuisset unū indi/
uiduuz singulare eē ꝓmune plibus. ¶ 2ª q̄
eēt ens actu exñs. ¶ 3ª q̄ eēt separata local'r. s.
ān aere. ¶ Quarta q̄ mensurare ē tempe ul' a/
liqua alia mensura. sicut exñtia. Plato aūt
uidet illas ꝓditiōes oēs negasse ab eis. De
prima apparet. q2 ponit ydeas eē iō qd̄ ul'e.
qd̄ est ꝓmune plurib°. Nōstat aūt q̄ tale nō
est indiuiduū. De 2ª etiā apparet. q2 non
ponit eā actu existentē. s3 q̄ abstrahit ab ac
tu ⁊ potentia. 3ª etiā non ponit. s. q̄ eēt ī
loco. q2 ponit ydeas ⁊ ul'e idem. s3 ul'e nusq̄
est. s3 abstrahit ab oi loco. Qui aūt grossi
sūt intellcūs difficul' intelligūt. ⁊ solum ē
q2 nesciūt abstrahere. Sil'r de quarta ap
paret. q2 ponit q̄ abstrahit ab oi duratōe. ⁊
sic ab exñtia. Et iō q2 rōes quas fac̄ Aris/
solum arguūt supponēdo aliqd̄ istoz. iō nō
ꝓcludūt ꝓtra platonē. Sed quare aris. uo
luit sic facere. una assignat uolūtas. q2 ha/
buit inuidiaz ꝗ eum. sic̄ apparet i aliis. Im/
poit eni sibi. q2 opio platōis fuit. q̄ meliu'
eēt q̄ oia eēnt ꝓia. ⁊ arguit ꝗ eunō de uxori
bus. Et tñ certū est. q̄ plato illam opionez
teneret. q̄tum tñ ad uxores non tenuit. sed
solū de aliis. ¶ Al'r d2. q̄ aris. fuit optim°
phicus. s3 pessim° metaphicus. q2 nesciuit
abstrahere. ⁊ iō pessimā metaphicā fecit.
Omisso ergo mō quē aris. iponit platōi. ad
declarationē ueritatis inducunt. 4. ꝓcl'ones.
¶ Prima ꝓcl'o ē q̄ necessariū est homi ponē
ydeas. Et hec ꝓcl'o p3 ex. 4. que mouerunt
ipm platonē ad ponendō eas. Primū est p/
pter p̄dicatōes. illa aūt p̄tio uera ē ⁊ eēntia/
lis. sortes est hō ⁊ in illo p̄dicato. sor. ⁊ pla/
to nullā hñt distinctionē. distinguūt aūt
a seipsis. Et hec fuit necessitas ponē natu/
rā hūanam p̄cisam. a ꝓditionib° materialib°
2m fuit ꝓpter diffinitionē. q2 eniz hō uni
formit diffinit in poten ⁊ in actu. ⁊ p ꝓns
diffinitōes sunt immutabiles. Hic ē q̄ ne
cesse fuit ponere illa ꝓpte distingui. s. na/
turas specificas ⁊ immūbiles ⁊ p̄cisas ab
actu ⁊ poten. ¶ 3m est ꝓpter demōstratōes
que uariabiles manēt. impossibile aūt ē q̄
sint uariabiles nisi ⁊ principia sint uaria/
bilia. principia aūt p se nota ⁊ necessaria de
pendēt a ēmis. ⁊ p ꝓns termi sūt uariabi
les. ⁊ p ꝓns nature specifice que sūt signa/
ta ēminoz. o3 eas eē uariabiles ⁊ p̄cisas
⁊ absolutas ab oibus talib° uariatiōibus
ꝓsequētibus indiuidua. ¶ Quartū est ꝓpt
diuisiōes p̄dicatoz que sunt necessarie ⁊ i/
cōmutabiles. Fit aūt talis diuisio per q̄dd
tates ⁊ dīas quidditatias. ¶ Ad hec aūt 4.

ab eis et

abstractas

aspiciens plato ydeas posuit cū ꝓditionib⁹ quas sibi attribuit, ut patebit inferius

Z^a ꝓclo ē. ꝙ suppositis ydeis necesse ē ponē eas p̄cisas, sic̄ ponit Auicē. qñ dixit. ꝙ eqnitas est tm̄ eqnitas. Et h° pbatur. q2 omne pri⁹ p̄cindit a posterio2i. sz rō ydeal' uel q̄ditatis q̄ō ꝙ eodem hēo. in unoquoqz ē pri o2 omnib⁹ aliis sibi ꝓueientib⁹ siue p se. siue p accñs. ergo ꝛc. Dio2 ps. q2 i^a de primo mō oia alia p̄cedunt. p. oē illud q̄ ñ est alicui itraneuz. pōt ab illo p̄cindi. cuz ꝑ se etiā sit precisū inq̄tum extrinsecū. sz oia que sunt in rōne formali ⁊ intrinseca ⁊ p̄cisa illa sunt intranea, oia alia extrinseca. ꝗ ꝛc.

3ª ꝓclo est. ꝙ ydee non sūt imponēde platoni sic̄ eas iponit sibi aris. ꝙ sez eēnt quedaz mōstra i aere sbsistentia singularia. q2 plato eas ponit ul'ia ⁊ nō singularia. Itē ponit eas simpl'r separatas ab oi loco ⁊ tempore. ⁊ ille pōit eas iponē⁰ pl'oni quasi i aere.

Cōfirmat. q2 non ē uersile ꝙ tam p̄clar⁹ phus quē Agus. ⁊ oēs sancti alii sil'r omēs ꝓmendāt. hoc posuisset q̄ō oino fuit absurdū.

4^a ꝓclo est. ꝙ necesse ē ponere ydeas separatas. non q̄dez local'r. sed formal'r sicut plato eas ponit ꝑ suū intellectū. q2 ubicūqz est abstractio. ibi ē formal' distinctio ⁊ separatio. cum illud q̄ō abstrahit ab aliquo sit ab eo absolutū ⁊ leiūctuz. sz ille rōnes formales abstrahunt ab hic ⁊ nunc. q2 p accñs eis ꝓueiunt. ⁊ eodem⁰ ꝓditiōes oēs ꝓsequētes i diuiduuz ⁊ exñtiam. Siml'r q2 ille q̄ditates sūt ydee. non soluz i actu sed etiā in potentia. hinc ē ꝙ ille quidditates sūt ab exñ^a separate formal'r. sz nō local'r. Cōtra istas ꝓclones instat. 4^a. Prio. q2 paucissimi ponūt ydeas. ⁊ tñ non negāt rōnes formales inē theologos. eo ꝙ illa positio sit infamis

Z°. q2 precisio quā ponit Auicē. non negatur i mō ꝓtinuādi. sz bñ negatur i re. cū ibi talia sint impcisa. 3°. q2 credendō est in h° aris. cū fuerit discipul⁹ platōis. 4°. q2 sic̄ ydee abstrahūt a ꝓiunctōe ꝓnte eas. eo ꝙ sit quidā respectus. ita ⁊ a separatiōe. Si enīz ex sua rōe formali diffinitia eēnt separata. nun q̄ possēt eē ꝓiūcta. Ad p^m dico. ꝙ rō qua re non ponūtur ꝓiter ydee. non ē nisi ꝓpter infamiā uocabuli. quā sortit⁹ est ex intellectu malo quē aris. iponit platom. sed dum mō res sit manifesta. de uocabulo non ē curandū. sic̄ docet augus. de q̄titate aie. Ad 2^m dico. ꝙ circūscripto oi ope intellect⁰. equnitas est tm̄ eqnitas cū exñtia. et ista que cōueniūt sibi p accñs ⁊ non sūt quidditatie aliq̄ō eoz. ⁊ illa est p̄cisio auicē. Ad 3^m quare aris. iposuit platoni falsū. Deb⁹ pōt dici sic̄ supius dictū est. Ad 4^m dico. ꝙ p illā separationē non itelligim⁹ respectū distantię aduenientē. sed solam passionē que ē fundamental' ꝑ quā abstrahit ab hic ⁊ nūc. Intelligendū tm̄ ad declarationē eoz quē ꝓcedit plato de istis ydeis. q̄ ille a quattuor abstrahūt. illo mō quo dictū est. Prio ab hecceitate que ponit indiuidual' ꝓpietas. quia oē inferius accidit supiori suo. Rō aūt formalis ē ꝓis ad indiuidua. q̄ditas aūt cōis ab eo q̄ō sibi p accñs ꝓueit abstrahit. Z° abstrahit ab h̄ ⁊ nunc. h° est a loco ⁊ duratōne. h° eni ꝓsequūtur indiuidua. 3° abstrahit ab omi exñtia ⁊ actualitate. q2 actus et poten^a. existere ⁊ non existere. non diuersificant eēntiā. ⁊ sic cuz eadē quidditas possit eē in poten^a ⁊ in actu. abstrahit ab utroqz.

Quarto abstrahit a sbsisten^a ⁊ realitate q2 realitas ⁊ exñtia cū actualitate ponunt̄ mōi intrinseci. a quib⁹ abstrahit q̄ditas. Aristoteles aūt imponit pl'oni ydeas ꝑ q̄ abstrahūt ab aliqua istaz. q2 iponit sibi ꝙ sit singulares. Z° ꝙ sint local'r separate. 3° ꝙ sint exñtes ⁊ durātes. 4°. ꝙ res quedā. ꝑ aūt platonē ⁊ ueritatē. ydee ⁊ q̄ditates abstrahūt a quolibet illoz. Sz h sūt diffi.

Prima. que fuit necessitas ponendi illas

Dico ꝙ sic̄ fuit dictū a principio pōnis earū. ꝙ ꝓpter. 4. ad que ualent. Prio ad saluandū entiuz ꝓticipationē. q2 oē ens p ꝓticipationē oz redire ad tale p eēntiā. cū oē ipfectū oporteat reduci ad pfectuz. ⁊ iō cum q̄ō libet suppositiuz homis sit hō participatiōe nature specifice. ⁊ non prio. oz deueire ad illud q̄ō seipso ē hūanitas prio. ⁊ illud ē q̄ditas ⁊ ydea hois. Z° ad saluanō entiuz gñationem. sz aris. dicat ad h° eas nihil ualere. tm̄ pōt dici ꝙ ualeāt isto⁰. licet eni indiuiduū generet. tm̄ ēmin⁹ formal' prim⁹ est prima natura et principiū productiuū ut

abstractū

siue

ꝓpiet

plurimũ in omni generatione uniuoca. ſz
talis ē ipſa q̃dditas ſpecifica ſiue ydea. 3°
ad ſaluandũ ul'iuz ordinē ⁊ ꝓordinacōem
i generib⁹ ⁊ ſpēbus. ⁊ oēs p̃dicamētorꝫ coor
dinationes fiūt ꝑ quidditates p̃riſas. ut ab/
ſtrahūt ab oibus que inſūt p accñs. 4° ad
ſaluandu ſciaꝫ inuariabilitatē. qz cū uarie
tates ſcibiles ſunt incōmutabiles. oz q̃ ꝓple
xiōes ſcite hēant t̃minos qui non uarient.
cum ex ipſis ꝓplexiōes dependeāt. ſz t̃mini
non ſūt incōmutabiles ut exiſtunt. cum ſic
quotidie uariētur. ſed ſolū quidditates ab
exñtia p̃cindunt. Sz dicit ē. utꝫ ille q̃ddi/
tates ſunt in aia uel in reꝫ natura. Dico
q̃ ꝑ ſe nec in aia nec in reꝫ natura. ſz nuſq̃
eo q̃ abſtrahūt ab omi ul'i qual'cũq̃z acce/
pto. ſunt tñ in aia obiectiue p accñs. qz acci
dit eis q̃ intelligunt. Sūt etiā in reꝫ natura
p accñs. qz accidit eis q̃ actual'r exiſtāt. Et
iō ꝑm ſe dicunt ſeparata p accñs aūt ſunt ꝓnū
cte. Sz quō p̃nt talia ē in pl'ibus. Dici
tur q̃ eis accidit ē in pl'ibus. qz h⁹ eis que/
rit per ꝓpꝛietates idiuiduales. quib⁹ p acci
dens ꝓiungūtur. Intelligendo tñ q̃ huiuſ
mōi quidditates ſz poſſint dici ydee. non tñ
uocant a theologis ydee. ſz tñ illa que ſunt ē
in mēte diuina. Ad argumentũ patet.

Plurcla

UTRUM ydee hēant ē in aia
nza ſiue ul'ia. q̃ non. qz non p̃
dicant de aia. Contra. qz in
ē cognito ſunt in nobis. Doc
ſuppoſito q̃ ul'e ſiue ydea ē q̃d eſt aptum na
tum ē in plurib⁹. non idez nūo ſicut ēntia
diuia in pſonis. ſz idem ꝑ rōem formalem.
Fuerūt q̃tum ad iſtaz q̃nem. 4. opiones
Prima. q̃ ul'ia ſunt tñ in aima nullate
nus i re ex̄. qz q̃cquid ē in reꝫ natura. ē ſin
gulare. ⁊ iō oz q̃ ul'ia ſint ab aia fabricata
2ª. q̃ ul'ia hñt ē in reꝫ natura ⁊ non i
aia. ſz ul'ia non ſunt ex̄ ſua pticularia. cum
totū non ſit ex̄ ſuas ptes. nec differāt ab eis
real'r. ⁊ iō ſicut pticularia ſunt tñ in re ex̄
ata ⁊ ul'ia. 3ª. q̃ ul'ia ptim hñt ē in re ex̄
⁊ ptim in aia. 4ª. q̃ hēt ē uno mō in aia
ſz obiectiue. ⁊ alio mō in reꝫ natura. ſ. ſbie
ctiue. qz inueniuntur in ſuis ptibus ēntialī
ter. ⁊ obiectal'r in intellectu. Prima uia
nō poteſt ſtare. qz ō entibus creatis i aima
nulla ē ſcia realis. ⁊ tñ oia ſcia eſt de ul'i. ñ
eni eſt ueriſimile q̃ ueritates p ſe note ⁊ de
mōſtrate dependeant ab aia nza. cum tñ ori
atur ex ſuis termis. Nec 2ª. qz prior non
repugnat ē ſine poſterior i aliquo ſigno.
ſz uniuerſalia ſūt prioza pticularib⁹ ꝑ ordi
nez natura. Nec 3ª. qz eadē ſimplex quid/
ditas non pōt ē ens rōnis ⁊ ens reale. ſed
ul'ia hñt ē p diffinicōes entiuz ſimpliciū ⁊
p ſe unū facientib⁹. ergo ꝛc. Nec quarta.
qz eodem° ōz de hac albedine ſingulari. qz
hēt ē obiectiue i aia ⁊ ſbiectiue in reꝫ natu
ra. hic aūt non querit nisi de rōne formali.
Ideo uidet dicendū q̃ ul'ia ꝑ ſe non hñt ē
in aia nec in reꝫ natura. qz tota coordina/
tio p̃dicamētalis uidetur ē incōmutabilis
circūſcripta omni ꝓſideracōe nza. ⁊ etiā reꝫ
actualī duracōe. cum in coordinacōe tali fū
dent multe regule incōmutabiles. ⁊ 1ª duo
ſz in aia uel in reꝫ natura ſunt pure ꝓtin/
gētia. Et ꝓfirmat iſta ſnia. qz accidit hoi
ꝑ q̃ hō eſt. ē in actuali exñtia. Si enī p ſe ſi
bi ineēt. ipoſſibile eēt ipm non exiſtere. et iō
non ē p ſe in reꝫ natura. Item accidit ho
mi ꝑ q̃ hō eſt. q̃ ſit' in nūo ꝓceptu. alioq̃n cū
non intelligeret corrūperetur. ſi p ſe eēt in
intellectu. Q̃ñ ex iſtis pz q̃ nullū tale eſt in
aia nec in reꝫ natura. niſi p accñs. Con
tra tñ iſtaz ſniam inſtatur. 4'. Primo. qz
ens rōnis ⁊ ens reale imediate diuidūt ens
⁊ ens rōnis eſt in aia. ⁊ ens reale in reꝫ na
tura. 2° qz ſupioza inueniūtur formal'r i
ſuis inferiorib⁹. ſed pticularia ſūt in re ex̄
ergo ⁊ ul'ia. 3°. qz obiecta cognita relucēt
in ſuis repñtatiuis. ul'ia cum ſint obiecta
cognita ab aia nza. hñt in aia noſtra repñ/
tatia. Quarto. qz illō q̃d non ē in aia nec
in reꝫ natura. uidet ē nuſq̃. tale aūt uide
tur ſimpl'r nihil. Ad primū dico. q̃ uni
uerſalia p̃nt dici realia entia. eo q̃ ſūt apta
nata ē actualiter in reꝫ natura ⁊ hēe reali
tatē. ſz p accñs hēt eam actu. ſicut hō ſz per
accñs ridet. eſt tñ nihilis p ſe. Ad 2ᵐ
dico q̃ uniuerſalia ſūt q̃dem in ſuis pticula
rib⁹. q̃ ſe q̃dem ex pte pticularium. ſz p accñs
ex pte ipſoꝫ uniuerſalium. ſicut accidit homi

q̃d ē reale actu ſ. ē pticta aptum ſic dicta

esse sortes. Ad 3m dico q̃ uniuersalia sũt
representatiue quiõ obiectiue ⁊ rephensiue in aia nostra.
sed hoc accidit eis ⁊ ideo p se non sunt ibi.
Ad quartũ rudis multũ apparet qui nõ
põt ꝯpe aliquod absolutũ sine respectu cõ
sequẽte ipm. ⁊ ideo cuꝫ eẽ hic uel ibi. in isto
uel in illo. sint respectꝰ ꝯsequentes illud cui
attribuunt. quidditas uniuersalis ꝑ se nul
q̃ est. sꝫ abstrahit ab omni hic uel ibi eẽ.
Sed ꝑ sunt diffi. Prima est de illo ul'i qõ
sic abstrahit ab aia ⁊ rez. natura. utrz ut sic
sit ens ab aia fabricatũ. uel non. Dico q̃
non est fabricatum ab aima. qꝫ tale nunq̃
abstrahit ab eẽ in aia. sꝫ est non fabricatuꝫ
ab aia. eo q̃ abstrahit ab omni ꝓductione.
nec tñ p hoc ẽ. ens reale. sed solum natuꝫ eẽ
ens reale. ⁊ sic ꝓceditur eẽ reale in potẽtia ⁊
non i actu. 2a diffi. qꝫ q̃dditas ꝑ se ñ est
ul'is. qꝫ ratio ul'is est rõ cõicabilitatis. illa
aũt ꝯmunicabilitas ẽ quasi passio q̃ddita/
tis. Et ideo sicut sbm abstrahit a ꝓpria pas
sione. ita quidditas ultimate ꝓcisa. Jtez
ratio ul'is est respectia in ꝓtum talis. eñ dif
finatur p suuꝫ ẽminum. ⁊ ab hac abstrahit
ratio q̃dditatis. ꝓticularitas aũt p accñs cõ
uenit ei. qꝫ põt esse sine singularitate. non
tñ sine ꝯmunicabilitate. Et iõ sꝫ ipsa quid
ditas non sit ul'is in pmõ. tñ bene in 2oo di
cendi p se. ⁊ illud abstrahit ab omni p acci/
dens. 5a diffi. est. cum ratio ul'itatis ⁊ pti
cularitatis sint opposite ⁊ p ꝓñs incõpossi/
biles. qõ una p se ⁊ alia p accñs inesse pos
sunt. cum alicui non possit inesse aliqõ in/
compossibiliũ p se. si alterz. ineẽ põt p accñs.
tunc sequitur q̃ eẽnt ꝯpossibilia. Dico q̃
eẽntia p se in diuis est ꝯmunicabilis. ⁊ p re
lationẽ fit incõmunicabilis ut est in ꝓsona.
ita quidditas de se semp est ꝯmunicabilis.
sed ut ẽ in idiuiduo est incõmunicabilis per
hecceitatem. Jta ⁊ natura generis de se ẽ in/
determinata ad diuersas spẽs. sꝫ tñ p diam
est determinata ad alterũ. ⁊ tunc non insũt il
la opposita ꝑ idem. sed ꝯmunicabilitas per
naturã. incõmunicabilitas aũt per aliuꝫ su
peruenientẽ cãm. 4a diffi. est. qꝫ q̃quid
est in singulari ẽ singulare qual'cunqꝫ. et
ideo qual'cũqꝫ ponatur ul'e in aia uel i re/
rum natura. ⁊ cuꝫ in aia sit singularis. ul'e
erit singulare. cum etiam ea que sũt ex sint
singularia. sequitur q̃ nulla ul'ia erunt ni/
si singularia. Dico q̃ ul'ia in singularib⁹
sunt p accñs singularia. sicut illa que sunt
absoluta ꝑ se. p accñs referũtur. Et quẽad/
moduꝫ forma in materia dicit materialis.
Ita ⁊ aia rõnalis sꝫ sit spẽs. tñ hec differen
tia rõnalis sbalẽnatur corpozee. 5a diffi.
qꝫ infinite auctoritates auctozꝫ sonãt ⁊ di
cunt. q̃ intellectus facit ul'itatẽ in rebus. et
ul'ia sunt ab aia fabricata. Dici põt ut ui
tetur scandaluꝫ sequentiũ eos. q̃ intellectus
noster ꝓducit ul'ia in eẽ cognito. quod est es
se obiectiuũ ⁊ ꝑ quid. ⁊ dat eis eẽ cognituꝫ
non eẽ simpl'r. ⁊ sic ꝑm tale eẽ potest dici eo
rum cã. Et si dicatur. q̃ idem ẽ de singula
ribus. Potest dici q̃ singularia ab intelle/
ctu nõ ꝑm se non intelligũtur. 6a diffi. est
qꝫ infinite auctoritates etiã uident sonare.
q̃ ul'e a quocũqꝫ causetur. hẽt tñ esse in aia
ꝑ se. Dico q̃ omnes ille auctoritates sũt ex
ponende obiectiue. qꝫ ut sic non hõt eẽ uni
uersalia nisi in aima. ⁊ pro tanto dicit ens
rõnis denomiatiue tñ. ⁊ non quidditatie.
Ad argumentum ptz.

Distinctio. 48a.

QIRCA distinctionẽ 48am
Quero. utrz deus hẽat in se
formal'r sciam speculatiuã.
q̃ sic. qꝫ Hugo in principio
celestis hierar. ponit theolo
giam sb speculatiua. ds hẽt theologiaꝫ. g̃
Cõtra. qꝫ hec scripta sũt ut credatis. er/
go ꝛc. Dic prio insistendũ est circa ẽmi/
nos. 2o circa quesitũ. Quantũ ad pri/
muꝫ dico sic dicit Doc. q̃ speculatio ẽ opacõ
intellectiua que non ẽ relatiua alterius. sed
est gẽa sui. Primũ est de se notũ. 2m etiam
pater. qꝫ ad nihil aliud ex se ordinatur.
Sꝫ ꝯtra. 4a. Prio. qꝫ nihil est gẽa sui nisi
ultimus finis. 2o. qꝫ omis actus immi
nens uidetur gẽa sui. qꝫ omis talis est finis.
ergo non solum speculatio. 3o. qꝫ ꝑ dyo.
omnes scie ordinãtur ad theologiã. sꝫ sicut

habitus ad habitum, ita actus ad actum. g omnes actus aliaꝝ sciaꝝ ordinant ad actꝰ theologie. ⁊ p ꝓñs sunt non sui gr̃a. 4°. q̃ omnes actus ordinatur ad felicitatem. ergo nullus sui gr̃a. ⁊ sic nulla speculatio.

Ad primuꝫ dico. ꝙ debet intelligi ꝙ scia speculatiua non ordinat ad aliud ut in aliquem actū ulteriorem regulandū. Uñ non ē gratia alicui⁹ actus ulterioris quē regulat, liꝫ ordinetur ad aliud sic in ultimū finem.

Ad 2.m dico. ꝙ lꝫ actōes que dicunt opēcōnes imanentes. non sint alteriuꝫ, sic ꝙ sint alicuius termi eo mō quo actiōes trāscendentes. tñ possunt eē gratia alteri⁹ tanq̃ ab eis regulati. Ad 3.m ⁊ ad 4.m eodem⁰ dico. ꝙ lꝫ actus aliaꝝ sciaꝝ ordinātur ad actꝰ theologie. non tñ ut regulatiui. Simil'r lꝫ oēs actus ordinant in felicitatē sicut in finem. ñ tñ ut regulatiui. Quantū ad 2.m uidendū est. quid sit speculatiuū. Ubi sciendū ꝙ sicut opa dicunt humana. non q̃dem ꝓpter aliq̃d intrinsecum. sed denoiatione extrinseca. ita speculatiuū se hꝫ ad actuꝫ speculatiōis. sic eē intellectum ad actuꝫ itellectionis. Uñ sicut intellectiuū non dicit nisi uim cātiuam actus itelligendi. ita speculatiuū non dicit nisi uim elicitiaꝫ ⁊ cātiuā actus speculādi.

Et ꝗ hꝰ itelligendū, ꝙ pfectō speculatiua dꝫ quadrupl'r. Aliqñ sicut potentia. Et istoꝰ diuiditur itellectus in speculatiuū ⁊ practicum. Aliqñ sicut hitus. Et sic scia speculatiua diuiditur ꝗ practicaꝫ. Aliqñ sicut spes. Et istoꝰ dicimꝰ ꝙ spes arche in mente artificis ē practica. spes uero triangl'i speculatiua. Aliqñ sicut obiecti. Et istoꝰ dicimꝰ ꝙ moralis negociatur circa materia practicaꝫ. et metaphicus circa speculatiuā. Dꝫ hic occurrit diffi. Quid addit rō speculatiua ultra pfectionē speculatiuā. cum ille pfectōes ꝓueniant in rōne speculatiui ⁊ non in rōnibus specificis. Dico ꝙ solum respectū aptitudinalem. quē ē p se passio eius. sic intellectiuuꝫ supra intellectū. Nunc uidendū est de quesito. Et q̃tum ad hoc itroducunt quattuor q̃l'ones. Prima ē. ꝙ scia quam ōs hꝫ de naturalibus ē speculatiua. Hoc pbatur. q̃ scia que est de obiecto spectabili est speculatiua. lꝫ scia quā habꝫ ōs de naturalibꝰ. eque est de obiecto spectabili sicut nostra. ergo ē speculatiua. 2.° q̃l'o est ꝙ scia quā deus hꝫ de rebus moralibꝰ ē speculatiua. Probatur. q̃ illa scia est speculatiua que est sui gratia. ⁊ non ordinatur ad aliquid aliud regulandū. sed scia dei de moralibus ē huiusmōi. q̃ non potest regulare actum uoluntatis. eo ꝙ in contingentibus actus uolūtatis p̃cedit actum itellectꝰ. omne aūt quod ordinatur in aliud ut in regulādum ab eo. est prius eo q̃ regulatur. 3.° q̃l'o est. ꝙ scia quaꝫ hꝫ ōs de mathematicis est speculatiua. q̃ illa scia est specl'atia que est circa obiectū circa quod non pōt uoluntas errare moral'r. lꝫ circa obiectuꝫ scie mathematice nō ꝓtingit aliquam uoluntatem errare. utpote ꝙ triangulus habeat .3. ⁊ sic de singulis. ergo ꝛc. Quarta q̃l'o est. ꝙ scia dei de metaphicis ē speculatiua. q̃ q̃dditates nō sunt talia circa que uolūtas posset errare. eo ꝙ non hꝫ circa ipsa m̃ actum simplicis ꝓplacentie. qui necessario ē rectus. Dꝫ ꝗ hoc arguitur quadrupl'r. Primo sic. q̃ omnis scia factiua est practica. scia ō naturalibus i deo est factiua. ergo ꝛc. Dñi nor pꝫ. q̃ ōs naturalia p modū artis pducit. 2°. q̃ quecūq̃ sunt eiusdem rōnis. q̃cquid ꝓuenit p se uni ⁊ alteri. hoc pꝫ ex supdictis. lꝫ scia moralis in deo ⁊ in nobis est eiusdem rōnis. ⁊ in nobis ē practica sic pꝫ. ergo ⁊ in deo. 3°. q̃ p sciam quam hēo ō spera. utpote ꝙ omnes linee ducte a centro usq̃ ad circūferentiam sunt equales. Produco speram. ⁊ tñ si non haberē hanc sciam eo mō nescirem eam pducere. ergo ꝛc.

Quarto. q̃ ⁊ uolūtas diuia sic diligit angelos sicut itellectus diuinꝰ dictat eos diligendos. Si enim frueretur eis moral'r essꝫ obliqua. eo ꝙ intellectꝰ dictat ꝙ utendū est eis p̃cise ⁊ non fruendū. Ad primū dico. ꝙ ōs de naturalibus hēt sciam ⁊ artem. ⁊ differūt. q̃ scia tractat de passiōibus ul'ibꝰ sicut ꝙ celum ē mobile. ⁊ non de ꝓticl'aribꝰ. Ars aūt ꝓsiderat de eis ut pducibiles in eē. ⁊ p artem nouit q̃ō debent pduci in eē. Et dato ꝙ nesciret q̃ō deberēt pduci in eē. adhuc posset hēe naturalem phiam ut distinguitur ꝗ artem. sicut multi forte sunt qui

eam habent. ⁊ tñ non habent artem. ¶ Ad 2m dico. q̃ scia moralis ex rõne transcẽdenti in qua ꝓuenit cum scia que est in deo. non est practica. sz rõe illius qualitatis annexe sibi in creaturis. quã circũloquimur p sciaz moralem. ⁊ ideo non sequit q̃ in deo sit practica. ¶ Ad 3m dico. q̃ mathematicus si faceré sciat sperã. hoc erit p artem. non p sciaz mathematicã. sicut dictũ est de naturalib⁹. Unde in omnibus talib⁹ oz ponere cuz habitu scie quam hz. hitum artis simul. ¶ Ad 4m dico. q̃ accipien⁹ metaphicam ꝓpzie ut ẽ de ente ⁊ quidditatibus abstractis. illo mõ eẽt dicendũ q̃ nunq̃ talis eẽt directiua uoluntatis. eo q̃ uolũtas circa talia non hz nisi actum simplicis ꝓplacẽtie. Sed tñ de itelligentiis possunt alie ꝓpzietates sciri. utpote q̃ sic debent cãri sicut sunt diligendi. Et sic de talibus non ẽ ꝓpzie metaphica sz ars ut sunt factibiles ⁊ morales ut sunt diligibiles. ¶ Hz tunc ẽ diffi. qz sic dicendo uidetur q̃ in deo sint due scie morales. qz una circa ulia. ⁊ alia circa pticularia. Dico q̃ circa moralia necessaria põt poni q̃ illa pcedit uoluntatẽ. circa ꝓtingentia non. qz seqtur opacõ hois ut est hois. preter actum ratiõis põt dici praxis. eo q̃ ois talis sit regulabil' a rõne. ¶ Sed ꝗ hoc instatur 4r. Primo in inaiatis. Nam actus rez inaiataruz nõ sunt praxes. ⁊ tñ sunt regulabiles a racõe. sicut pz de sagitta que dirigitur a sagittante. ⁊ de gubernaculo nauis. p quod dirigit' ipsamet nauis. ¶ 2o in aiatis. Nam actus eoz sunt regulabiles. sic equus in currendo ⁊ quiescendo. ⁊ tñ non sunt praxes. 3o in Geometricis. Descripcões enim Geometrice regulant' a habitu illo. ⁊ tñ non sunt praxes. 4o. hitus astrologie regulat operacões astrologie circa celestia. non obstante q̃ tales opacões non sint praxes. ¶ Ad pm dico q̃ actus inaiatoz quatenus regulant eaten⁹ sunt praxes. qz sunt actus potentie executiue homis que sunt uerissime praxes. Unde tales actus inaiatoz put sbiacent nze directioni. sunt etiaz potentie nze executie. Et illo mõ sunt regulabiles ⁊ praxes. ¶ Ad 2m de brutis dico. q̃ bruta dirigiuntur p actum potentie executiue homis. ⁊ ille est uere praxis. qz tales actus ẽ impatus a uoluntate. ¶ Ad 3m dico q̃ Geometer acquirit duplicem hitum. s. artem ⁊ sciam. Unde non sufficit hze sciam de archa in ulti ad h⁹ q̃ sciat facere archam. sed oportet q̃ hẽat alium hitum directiuum ⁊ regulatiuũ ꝓtractionis. applicationis manus ad instrumẽta. ⁊ talis hitus est ars. ¶ Ad 4m dico q̃ astrologus mensurat. ⁊ facit tales operationes. non directus a scia in ulti. sed p artem. Unde in talibus gñaliter oz semp̃ ponere duos hitus. unum directiuũ. ⁊ aliuꝫ scialem. ¶ Ista ergo descriptiõe declarata. idicunt quattuoz ꝓlonea. ¶ Prima ẽ. q̃ nulla operatio alia ꝑ praxis nisi actus uoluntatis. qz nulla alia ẽ regulabilis a rõne. nisi actus uoluntatis. Et hoc pbatur. qz omne regulatum ẽ posterius regulãte. sed nulla opacõ eẽntialiter est posterioz actu intellect⁹. nisi actus uoluntatis. qz dato q̃ alique opacõnes sequãtur que sunt aliaz potentiaz. tñ hoc est per accñs. qz nulla seqtur q̃n aliqua eiusdem rõnis potuerũt pcedere. Et sic pz q̃ p se non uidetur posterior. ⁊ p ꝓns nec regulabilis. ¶ 2a ꝓclo est. q̃ tam act⁹ ipatus

[q̃ ipse deus modo possit scia dampni 39 ⁊ 2 2 ⁊ 12 ⁊ 12 q̃ hac solutione fiat sicut singulares repugnantes in ut de pzis. q̃ in fine]

[de scip. ⁊ ars]

[ars]

[Q. 2]

[sicut]

[ꝗ dicit q̃ praxis nõ est a actu elicito voluntatis q̃ est circa ea que sunt ad finem]

[immediate]

[Q. 9]

[2. 9]

[Q. prio propria]

q̃ etiam elicitus uterq; est praxis. q; uter/
q; est regulabilis a rõne. ⁊ puenit errare cir
ca utrũq; ¶ 3ª pclo est. q actus uoluntatis
tam circa finem q̃ circa eą que sunt ad finẽ
est praxis. q; circa utrũq; pting̃it errare et
bene agere. ⁊ omne tale ẽ regulabile. ⁊ per
pns praxis. ¶ 4ª pclo est. q actus uoluntatis elicitus ẽ primo praxis. q; qñcunq; aliquid puenit alicui p hitudinem ad aliud. illi alteri prio puenit eẽ tale. sed actus impatus nunq̃ regulatur nisi mediãte actu elicito. ergo sibi primo puenit regulari. sed cui puenit primo regulari. sibi puenit prio esse p̃rim. ergo actui elicito prio puenit eẽ praxim ¶ Sed occurrũt. 4. diffi. ¶ Prima est. si oĩs actus uolũtatis est p̃xis ¶ Dico q nõ q; omnẽ actum intellectus pãt sequi aliqs actus uolũtatis. ⁊ si ille actus est praxis. sequitur q quelibet scia erit practica. Dico ergo q soluz ille actus uolũtatis est praxis qui est circa illa circa que pting̃it errare ⁊ bñ facere. Circa aũt ulta ⁊ quidditates ⁊ pdeas non hẽtur nisi actus pplacẽtie in quo nõ cadit error. ¶ 2ª diffi. si aliquis actus intellectus põt eẽ praxis ¶ Dicit Doc. q non q; practicum fit per extensionẽ ad praxim. illa aũt extensio non põt esse infra eandez potẽtiaz. sed practicũ est i intellectu. praxis aũt in uoluntate. ¶ 3ª diffi. ẽ q; uidetur ex dictis sequi. q omnis scia erit practica. q; i omni scia actus pclonis est actus regulatus a premissis. sed omnis scia regularis ẽ practica. ¶ Dico q qñ dicitur q̃ actus pclonis regulatur a p̃missis. non accipitur pprie regulatio sed elitio. Qñ omis hitus ppatus ad ppriuz actum. magis dicitur elicitiuus q̃ regulatiuus. qñ aũt hitus ppatus ad alium actum q̃ ad suuz ẽ regulatiuus. tũc ỏ practicus. Sed si respectus sui regulatiuus non est. nisi q; elicitiuus Qñ scia sbalternãs non pprie regulat sbalternatã. Sz magis cãt ⁊ elicit sicut premisse se hñt respectu cõclonis ¶ 4ª diffi. est de actu prudẽtie ⁊ ỏ actu artis. Prudentia enim regulat actũ suũ. ⁊ ars actum artis. ¶ Ad hoc dico. q prudẽtia respicit duplicem actum. unũ qui est cogitare quid sit faciendũ. ⁊ istum non regulat prudentia. sed magis elicit. Alium aũt actum respicit. s. exteriorẽ. ⁊ istum non elicit sed regulat. Simlr dico de arte. q ars actuz interiorem elicit ⁊ non regulat. actuz uero exteriorẽ. utpote domificare reglat et non elicit. ¶ Nunc uidendũ est. quid est practicus. ¶ Dico q practicũ dicitur denoiatione extrinseca ad praxim. Qñ practicum psistit in duplici hitudine. s. prioritatis ⁊ cõformitatis. ⁊ isti respectus non sunt actuales ⁊ formales. sed fundamẽtales ⁊ aptitudinales. q; q̃uis hitus talis nõ regulet. nõ potentia regulabilis opetur uere. hitus est scia practica. eo q̃ hz prioritatem ⁊ pformitatẽ aptitudinalem. ꝑm hoc seqtur q. 5. sũt genera pfectionũ practicaꝝ. ꝑ Hug. ¶ 1ª est potentia sicut patuit. s. intellectus practicus. 2ª habitus. ut ars uel prudentia. ¶ 3ª actus. uel actus elicitus uel impatus ab arte uel prudentia. ¶ Quarta spes uel similitudo in mente artificis ¶ 5ª obiectum actus hũani ¶ Sz tñ hic occurrũt quattuor difficultates. ¶ Prima ẽ. quare occurrũt. 5. pfcões practice. ⁊ non nisi quattuor speculatie. ¶ Dico q actus non ỏr perfectio speculatiua. q; actus intelligendi ẽ speculatio ⁊ nõ speculatiuus. Actus aũt intelligendi potest eẽ p̃ticus. eo q̃ praxis non sit actus itelligendi. sed alterius potentie ab itellectu. s. uolũtatis. ¶ 2ª diffi. quid addit ratio p̃tici ad pfectionem p̃ticam ¶ Dico pnter ad p̃dicta q̃ ratio practici psistit in duplici hitudine aptitudinali. scz in prioritate ⁊ pformitate. ¶ Dico ergo q p̃ticum addit sup pfectionẽ p̃ticam respectũ aptitudinalem. unum uel duos qui se hñt ad fundamentũ sicut passio ad sbm ¶ 3ª diffi. a quo hitus hẽt q̃ sit p̃ticus. a fine uel ab obiecto ¶ Dico q p̃ticum sicut ⁊ omne respectiuũ dependet a duobus. scz a fundamento ⁊ ẽmino. sicut ubicãtur a mobilitate ⁊ ẽmino. Si ergo querat. A quo hz habitus q̃ sit p̃ticus sicut a causa extrinseca. Dico q hẽt ab obiecto ⁊ potentia ¶ Et rõ huius ẽ. quia a quocũq; res habet entitatem ppriam. ab eo hz passionẽ ppriam necessario pseqentem. p̃ticus aũt est passio hitus ¶ Si aũt queratur. respectu cuius dicitur p̃ticus. ¶ Dicitur q respectu finis dicitur p̃ticus. qui finis ẽ praxis

quia per extensionē ad praxim dicitur habitus practicus. ¶ Quarta diffi. si aliqui ab eodem hēant q̄ tam intellellectus q̄ habitus uterq; eorꝫ dicatur practicus. ¶ Dico q̄ si queratur de cā extrinseca certus ē q̄ non est eadem cā. qꝛ intellectus met ē causa quare hitus ꝺr practicus. Intellect⁹ autē non est cā quare intellect⁹ est p̄cticus. sed illud quod est cā intellect⁹. Si aūt queratur de ēmino utpote de praxi. Dico q̄ ab eodē.

Secūda pars istius q̄ōnis est de quesito uidere. Et q̄tum ad hoc introducunt. 4. ꝛclones. ¶ Prima ē. q̄ illa scia quā hēmus de deo in uia est practica. Hoc pbatur dupl'r. Primo sic. Ille hitus est p̄cticus q̄ est regulatiu⁹ opationis que est praxis. sz theologia ñra quam hēmus in uia est huiusmodi. ergo ꝛc. Minoꝛ pz. qꝛ regulat actus uoluntatis circa finem qui ē uere regulabilis. quia potest recte ꝛ non recte fieri. Pōt enim uiatoꝛ uti ꝺo ꝛ frui. Theologia aūt docet. q̄ deo solo ē fruendum. ¶ 2°. qꝛ i⁹ scia est practica que dirigit nos non solum ī actibus elicitis. sed etiam ī actibus impatis. de quibus ꝛcditur q̄ sunt praxes. sed theologia nostra est huiusmōi. ut pz de ritu seruando circa latriam. ¶ 2ª ꝛclusio ē. q̄ scia quā hñt sancti de deo in p̄ria est practica. qꝛ oīs habitus⁹ prioꝛ praxi ꝛ cui debet ꝛformari ad hoc q̄ praxis sit recta. est practicus. sz theologia beatoꝛ est huiusmōi. Visio enim ē prioꝛ fruitione ꝛ ꝛformis. ergo ꝛc. ¶ 2° sic. qꝛ si uolūtas beatoꝛ non eēt ꝛfirmata. posset circa finem recte agere ꝛ non recte. ꝛ p ꝛñs tunc hitus directiuus eēt practicus. huiusmōi eēt theologia siue uisio. ergo tunc esset practica. et p ꝛñs oꝛ dicere q̄ nunc. ¶ 3ª cōclusio ē. q̄ scia quā habet ꝺs de sua ēentia ē practica. Hoc pbatur dupl'r. Primo sic. Nam sicut ꝺs se p̄cognoscit diligendus. ita se diligit. ꝛ si p impossibile non sic se diligeret. haberet actum inoꝛdinatū. ergo illa p̄cognitio est practica. ¶ 2° sic. omnis cognitio prioꝛ actu uoluntatis. ꝛ cui actus uolūtatis si est rectus necessario ꝛformatur. est practica. sed cognitio de essentia sua ꝛ aliis necessariis ē huiusmōi. qꝛ si se uteretur. essz inoꝛdinata. qꝛ precognoscit se eē obiectum fruitionis. ¶ 4ª ꝛclusio ē. q̄ theologia quā hēt ꝺs de futuris ꝛtingentibus. s. de incarnatiōe uerbi ꝛ similibus. non ē practica. Hoc pbatur. 4°. ¶ Primo qꝛ intellect⁹ regulat ꝺeēminate. sz uolūtas pōt ad opposita. ergo tunc uoluntas nōn erit recta. ¶ 2° qꝛ nullus habitus posterioꝛ actu uolūtatis potest eē regulatiuus actus uoluntatis. qꝛ regula semp est prioꝛ regulato. sed actus ītellectus quem hēt de futuris ꝛtingentibus. est posterioꝛ actu uolūtatis. ergo ꝛc. ¶ 3°. qꝛ posito q̄ intellectus p̄cognoscat aliqz an tixp̄i futuram. que cognitio sit practica. certum ē q̄ uolūtas diuina pōt oppositum. ꝛ sine sui obliquitate. ergo illa p̄cognitio non ē regula. qꝛ tunc uolūtas oppositū non posset. ¶ 4°. qꝛ intellectus diuinus quoꝛumcūqz est regula. illa ꝺeēminate cognoscit. sed nihil de futuris ꝛtingentibus ꝺeēminate cognoscit aīā omnes actum uolūtatis. ergo nō potest sua cognitio eē regulatiua. qꝛ necessario eēt prioꝛ. ¶ Sed ꝗ instatur quadrupl'r. Primo sic. Nam sequitur q̄ omis scia eēt practica ꝛ metaphica etiam naturalis. quia actus uolūtatis ꝛñs tales notitias pōt esse rectus ꝛ non rectus. minus remissus ꝛ minus intensus. ¶ 2°. qꝛ illa scia non ē practica que respicit opationē inobliquabilem. sed opatio uolūtatis in beatis non pōt eē obliqua. quia necessario ōm diligūt ꝛ recte. ergo non indigeret regula. ergo ꝛc. ¶ 3°. qa ubi est mere inclinatio naturalis. ibi non ē necessaria regula. sz ꝺs natural'r diligit se ex toto impetu. ergo ꝛc. ¶ Confirmatur. qꝛ ubi ē actus innatus. ꝛ non elicit⁹. ibi nō est necessaria regula. ergo ꝛc. ¶ Quarto quia si uelle futura ꝛtingentia sit prius q̄ nosce ea. ꝛ p ꝛñs illa notitia non posset eē regula uolitiōis. tñ illa notitia est prior q̄ actus potētie executiue. s. creare. ergo respectu illius pōt eē regula. ¶ Ad primū dico q̄ circa ul'tia aut circa metaphica ut ul'tia sūt non ē amicitia nec inimicitia. nec actus meritorius nec demeritorius q̄tum est ex pte obiectoꝛ. non enim uident diligi nisi actu simplicis placentie. Si aūt ꝛtingeret error non eēt ex rōne talium obiectoꝛ. sz ex prauitate uoluntatis circa aliquod pticulare.

1 ad unū

8 hꝫ ē pdo

ſſb illis utilibus forte ꝓtentum ⁊ reſpectu illius ponatur alii habitus directiui. reſpectu illoꝝ actuuz obliquabiliũ. ¶ Ad 2ᵐ dico. q̃ non est ex ꝑte ſanctoꝝ q̃ ſint determinati ad eliciendũ ⁊ recte eliciendũ. ſz ab extrinſeco. ⁊ nõ ꝓpter tale q̃d nõ oz ponere aliq̃d uariari circa habitum de his que ſibi inſũt ꝑ ſe. cuiuſmodi est eē practicũ. ¶ Ad 3ᵐ dico. q̃ ſz in deo non ſit ꝓtingẽtia. tñ neceſſario ē conformitas dilectionis ad cognitionē. ⁊ illa talis ꝓformitas neceſſaria ſufficit ad ponendõ cognitionē practicam. Uñ ſi ds alit ſe diligeret q̃ cognoſcit. peccaret. ¶ Ad 4ᵐ dico. q̃ potẽtia executiua non est regulabiliſ niſi mediãte actu uolũtatis diuine. circa ꝓtingentia futura non pōt regulari ut ꝓbatum ē. hinc est q̃ nec actus potentie executiue.

¶ Sed ꝗ rema. alie diffi. Prima ē. utꝝ logica ſit practica. Uidetur. aliquib⁹ q̃ ſic. qꝛ regulat omnes ſcias. ¶ Dico tñ q̃ non. qꝛ logica non regulat actuz ſilogizandi. ſed magis elicit illum. ⁊ ideo non est p̃ctica. Exᵐ. prudentia ad duo ꝓpatur. primo ad actum ſuum. ⁊ 2ᵒ ad actuz alium quẽ dirigit. Nunquid ē practica ꝓpter primũ. uel ꝓpter 2ᵐ. certum ē q̃ non ꝓpter primũ. qꝛ ipm non regulat. ¶ Sed nõne metaphicus ſilogizans dirigitur a logica. ¶ Dico q̃ qñ metaphicus ſilogizat. ꝓcurrũt ibi duo habitus eliciẽtes. ſ. logica que elicit actuz ſilogizãdi. ⁊ metaphica actum ꝓſiderãdi. Uñ non regulat. ſz elicit. ¶ 2ᵃ diffi. est. ꝑm Auguſ. theologia ponitur ꝓtemplatiua. ¶ Dico q̃ theologia dicitur ꝓtemplatiua. qꝛ elicit actum ꝓtemplationis. Sz tñ dicitur p̃ctica. qꝛ regulat ⁊ dirigit p̃xim. ſ. actum dilectõis. ¶ Sz adhuc est diffi. qꝛ p̃ctica habitus uidet a nobis eſſe de opationib⁹. ¶ Dico q̃ uis ē in uocabulo. Tñ dico. q̃ theologia ēit de opationibus a nobis. ſ. de intellectõe ⁊ uolitione. que ſunt opationes nze. ⁊ cãbiles a nobis. ¶ Si aũt dicas. q̃ p̃ctica est de illis que ꝓtingunt alr ſe hze. ¶ Dico q̃ non ē uez. imo nec aliqua ſcia est de talibus. Dico ergo q̃ p̃ctica est eque de neceſſariis ſicut ſpeculatiua. aliter non eſſet ſcia. ¶ Sz rema. diffi. qꝛ ſpeculatiua est nobiliſſima. eo q̃ ē ſui gẽa. ¶ Dico q̃ ꝗ Auguſ. ſup Geñ. et deductione ſuam oz dicere q̃ practica ſit nobilioꝝ ſpeculatiua. qꝛ p̃ctica est gratia alterius. ita q̃ argumentuz qõ alii faciunt ē ad oppoſitũ. ¶ Scienõ aũt q̃ Auguſ. ſup Geñ. dicit q̃ aliqñ inferioꝝ ſunt in ſupioribus nobilioꝝ modo q̃ in ſeipſis. Econuerſo de ſupioribus. ſi ſint in inferioribus. Sz ſi medio mõ aliquid ſit ꝗ aliq̃d in inferiori. uel ordinetur ad ſupius. melius est in ſupiori q̃ in ſe. 2ᵐ patet de aia ſenſitiua in bruto ⁊ in homie. melioꝝ ⁊ nobilioꝝ ē in ſupiori. ¶ Ad ꝓpoſitum dico. q̃ nobilitatẽ maiorem arguit in ſcia ordinata ad nobiliſſimuz q̃ ipſa ſit ſui gratia. Theologia g̃ qꝛ ordinatur ad caritatẽ que est nobilioꝝ omni alio habitu. conuincitur ex hoc nobilioꝝ.

¶ Ad argumentum ꝓz.

Utrum p̃cticum ⁊ ſpeculatiuuz ſint dze eẽntiales ſcie. ¶ Dico q̃ non. Et ꝓbatur 4ᵗ. ¶ Primo ſic. Cuius rõ formalis ꝓſiſtit in habitudine. non pōt eſſe de eẽntia alicuius abſoluti. ſed rõ ſpeculatiui ⁊ p̃ctici ꝓſiſtit in habitudine ut uiſum ē ſupius. ſcia autẽ est aliquid abſolutũ. ergo ꝛc. ¶ Confirmatur. qꝛ nunq̃ ex abſoluto ⁊ reſpectiu fit aliquid ꝑ ſe unuz. q̃ directe ſit in genere. ſz ſcia est ſpẽs generis qualitatis ⁊ abſoluta. rõ ſpeculatiui ⁊ p̃ctici relatiua. ergo ꝛc.

¶ 2ᵒ ſic. nullum poſterius ē de eẽntia prioriſ. hoc ꝓz. qꝛ oia ꝓſtitutiua eẽntie alicuius ſũt prioꝝ ipſo ꝓſtituto. ſz ſpeculatiuũ ⁊ practicum ſunt poſterioꝝ ſcia cui ꝓueiunt. qꝛ eis reſpectus ē poſterioꝝ fundamẽto. ergo ꝛc.

¶ 3ᵒ ſic. q̃cunqz aliquod cõe diuiditur ꝑ plures dzas diuerſis diuiſionib⁹. oz q̃ alie alias ſbalternãt. ſed habitus cognitiuus diuidit quidditatiue ꝑ euidens ⁊ non euidẽs. diuiditur etiã ꝑ p̃cticum ⁊ ſpeculatiuũ. Si ergo utraqz ē diuiſio q̃dditatiua. uel p̃ctiuz uel ſpeculatiuũ ſbalẽnabũt euidens ⁊ non euidens. uel econuerſo. Nec ſic. nec ſic. ergo ꝛc. Probo maiorem. qꝛ euidens ⁊ non euidens non pñt ſbalẽnari p̃ctico. qꝛ multa ſpeculatiua ſunt euidẽioꝝ multis practicis. Nec ſpeculatio. qꝛ multa p̃ctica ſunt euidẽtioꝝ multis ſpeculatiuis. Nec econuerſo. quia

euidēta sunt practica ⁊ speculatia. ⁊ nō euidentia sūt practica ⁊ speculatia. patet ergo q̄ nec sic. nec sic. ¶ 4° sic. q̄ncunq; aliq̄ cōdiuiditur p dōas quidditatias. q̄cquid cadit sb altera pfectiōi. pfectius est quocūq; cadente sb altera ipfectiōi. Si ergo illa diuisio eēt eēntialis. uel omne pticuq; eēt nobilius speculatiuo. uel ecōuerso. ¶ nec sic. nec sic. ergo ꝛc. ¶ Ido dico ppter istas rōnes q̄ pticum ⁊ speculatiuū non sunt dōe eēntiales scie. sed sunt res pcūs fundamētales uel aptitudiales ipsi⁹ ꝓsequētes sciam. sic ppie passiones ꝓsequūtur sbiecta. q̄ ista ē passio disiuncta scientie.

UTRUM eadēq; scia possit eē speculatia ⁊ practica eadēq; spēi. Dico q̄ non. q̄ q̄cquid ꝓuenit uni indiuiduo alicui⁹ spēi p se. ꝓuenit oibus. hoc pt̄z. sed practicū ꝓuenit p se illi indiuiduo cui ꝓuenit. ergo ⁊ in oibus indiuiduis eiusdēq; spēi. Minor pz. q̄ ē respectus fundamētalis qui est ppria passio. Eodem⁹ de speculatiuo. ¶ Sz ⁊. q̄ dictuq; est q̄ ōs de futuris ꝓtingētibus non hēt scientiā practicam. ⁊ si noticiā de futuris ꝓtingentibus reuelaret alicui sancto. tūc sanct⁹ de eis hēt noticiā practicam. ergo ꝛc. ¶ 2°. q̄ angelus mouens celum. uidetur q̄ hēat sciam practicā de motu celi. nos tn̄ de eōdē motu hēmus sciam speculatiuā. ¶ 3°. q̄ si ōs infunderet in angelo prudentiā de moralibus. ipsa eēt speculatiua. q̄ certū est q̄ non practica. eo q̄ non hēt q̄d regularet. ¶ 4°. q̄ si ōs mihi daret potentiaq; cātuam de rosa. scia de rose creatiōe que nunc in me exn̄s est speculatiua. eēt practica. ¶ Ad primuq; dico q̄ non eēt noticia eiusdēq; rōis. q̄ ibi ex uolūtate ōs nouit illa. nos aūt ul' ille sanct⁹ ex reuelacōe. ¶ Ad 2m dico. q̄ angelus hz sciam de h⁹ q̄ celum est mobile. ⁊ hil'r de oibus que ꝓsequūtur rōem speculatiuā quidditatiuā in cōi. ⁊ illa scia non ē directiua. sed tn̄ cum hoc bn̄ hz artem q̄d actus motus debeat fieri. ⁊ illa bn̄ est practica. ¶ Ad 3m dico. q̄ non eēt repugnātia ex pte prudentie q̄ non regularet. q̄ ipsa eēt q̄tū est in se regulatia. q̄ aūt non possit in isto regulare. non ipedit. q̄n sit practica. ¶ Exm. si sum ipotens ad eundū ad bellum. dūz tn̄ modo hēam sciam bellandi. non minⁿ ppt hoc ipsa scia eēt practica. Eodem⁹ de prudētia in angelo. q̄ q̄tum ē ex se eēt regulatia. ¶ Ad 4m dico q̄ ꝓtingit hēre sciam de rosa q̄ est flos ⁊ cetera ul'ia. ⁊ illa ē speculatia. sz si daretur noticia de mōdo ducēdi rosas qualiter fit. ⁊ huius eēt alius hitus. et ille esset ars. ¶ Sed hic ē diffi. q̄ quicūq; cognoscit quidditatē alicui⁹. pōt cognoscere passionē omnē ⁊ eam demōstrare que p se inest illi. ⁊ ido si scias q̄d est rosa. poteris scire q̄d est pducibilis. ¶ Hic dico. q̄ non oēs ꝓclones que pbant de uno sbo ptinent ad unus hitum. Ūn illa que pbant de rosa in ul'i que non sunt applicabilia ad opus. talia ptinent ad sciam speculatiuā. Alia aūt p que hētur huius mōi applicatio ad opus. ptinēt ad alium hitum practicum. s. artem. Amen.

¶ Fratris Frāciscī Maronis ordinis minorū sacrarū litterarū iterptis. theologicēq; ueritatis pfessoris eximii. sup pmus sniarū scriptus finit. Anno salutis nīe M° cccc. lxxvi°. p magistrū Michaelem mazolo de Parma triuisie feliciter impressum.

¶ Deo gratias.

pa plog. 13. q. 3. sit de eny vnine
et q. de nō. tam mtis. q. abstrā

Tabula questionuz libri eiusdez.

// 1. Utrz primū principiuz ꝓplexum possit formari in theologia.
// 2. Utrz obiectū primi principii ꝓplexi dictus de deo ⁊ creatura, hēat eundē ꝓceptum.
// 3. Utrz obiectū primi principii ꝓplexi hēat eandez rōem formalē in deo ⁊ creatura ꝑ scias sermotionales.
// 4. Utrz sim primi principii ꝓplexi hēat eandē rōez formalē in deo ⁊ creatura ꝑ scias reales.
// 5. Utrz repugnet diuie pfōni una rō formalis dicta in quid de deo ⁊ creatura.
// 6. Utrz ens dicatur q̄dditatiue de diuia eēntia ultimate ꝓcisa.
// 7. Utrz rō entis sit precisa ab aliis rōib⁹ formalibus que sunt in deo.
// 8. Utrz a ꝓceptib⁹ simplr simplicib⁹ ⁊ primo diuersis, possit abstrahi aliqs ꝓcept⁹ ꝓis eis.
// 9. Utrz ab oibus que excludunt rōnem ulis possit abstrahi aliqs ꝓcept⁹ cōmunis.
// 10. Utrz ens p eandē rationē formalez dicatur de ommib⁹ creaturis.
// 11. Utrz ratio entis sit racō generis.
// 12. Utrz ens analogice dicat de illis ō qb⁹ ōr.
// 13. Utrz sit aliq⁹ rō transcendēs ꝓior ente.
// 14. Utrz theologia sit scia.
// 15. Utrz uiatori poterit cōicari noticia abstractiua diuie eēntie, ⁊ non de ei⁹ exñtia.
// 16. Utrz de diuia eēntia possit hēi noticia abstractiua ex pte obiecti, nō cognoscēdo ōm eē siue exñtiam eius.
// 17. Utrz homi uiatori possit cōicari notitia intuitiua de diuia eēntia.
// 18. Utrz p potentiā diuiam de non exñte possit eē noticia intuitiua.
// 19. Utrz potētia siue sensitiua siue itellectiua possit cognoscere naturalr non exñs.
// 20. Utrz in ma itellectus possit cognoscere aliquid intuitiue.
// 21. Utrz theologia sit supnaturalr reuelata.

Questiones plogi finiunt.

Distinctio prima.

Fruitio. Utrz ens aliqō creatuz possit eē obiectū fruicōis ordiate.
Utrz fruitio ⁊ delectatio sint idem.
Utrz act⁹ fruēdi ⁊ utēdi sint eēnalr distincti.
Utrum obiectū fruicōis hēat plures ⁊ nes uisibilitatis.
Utruz actus fruicōis sit formalr liber.
Utrz i deo sint ples rōes fruibilitatis.
Utrz apprehēsio ultio fine p intellectū possit uoluntas non frui.
Utrz uolūtas possit ab aliq⁹ cā necessitari.

de ꝓpine/et sr. 8.

Distinctio 2ª.

Deus. Utrz ōm eē sit p se notuz.
Utrz ōm eē sit demōstrabile ꝓpter quid.
Utrz ōm eē sit ōmōstrabile ōmōstracōe qz.
Utrz ōm eē unuz sit ōmonstrabile.
Utrz ōs sb rōne infinita possit eē obiectuz alicuius scie create.
Utruz ꝓceptus entis infiniti sit ꝓceptus nobilissimus in uia.
Utrz infitas sit de rōe formali deitatis.
Utrz ōm eē infinituz sit demōstrabile.
Utrz in diuis sint tres pſone.
Utrz trinitas pſonarz sit ōmonstrabilis p/ pter quid.
Utrz ūnitas sit ōmōstrabil⁹ demōstracōe qz
Utrz distinctio prima que ē in diuis sit distinctio pſonaruz.
Utrz trinitas diuiarz pſonarz possit stare cū oimoda idētitate eorz que sūt in eadem persona diuina.
Utrum cū unitate diuie eēntie stare possit pluralitas personaruz.

sr. 143. de omtate dīe eē et de ūm⁹ pſonarz

Distinctio 3ª.

Cognoscibile. Utrz deus sit cognoscibilis a creatura.
Utrz ōs sit a nobis prio cognitus.
Utrz i creaturis sit uestigiuz trinitatis.
Utrū imago trinitatis sit in aīma.
Utrz lux eēna sit itellcūi nīo rō cognoscēdi
Utrz lux creata sit itellcūi nīo rō cognoscēdi
Utruz actus cognoscēdi causet totalr a potentia intellectiua.
Utrz omis actus itelligendi causet ab istis duobus, s. potentia ⁊ obiecto.
Utruz in uia p intellectū possum⁹ cognoscere aliqō singulare.
Utrz ad actū intelligendi reqratur species intelligibilis.
Utrum plures actus intelligēdi sint ꝓpossibiles in eadem potentia.
Utrz i actib⁹ itelligēdi sit pcessus i infinituz.

sr. 12.

Distinctio 4ª.

Generatio. Utꝛ in diuis sit generatio
Utꝛ generatio ꝑ eandez rōem formalē dicta
sit in deo ⁊ creatura.
Utꝛ eēntia diuia sit principiū quo i gnatio
ne ⁊ productōe que in diuis ponitur.
Utꝛ eēnª diuia sit ēinª formal' gnacōis diuie
Utꝛ generatio uniuoca sit in diuis.
Utruz i diuis sit generatio obiectiua.
Utruz generatio diuia sit actus elicitª.
Utrum in diuis sit aliquid elicituz.

Distinctio 5ª.

Generare. Utꝛ eēntia diuia generet.
Utrum eēntia diuia generetur.
Utruz ppꝛietas patris generet.
Utrum ppꝛietas filii generetur.
Utꝛ filiª sit de sba pꝛis eternal'r genitus.
Utꝛ filiª semp generetur de sba pꝛis.
Utꝛ eēntia diuia sit cā eoꝛ que sunt extra
in genere cause finalis.
Utꝛ eēntia ut ꝓcindit a uolūtate sit pꝛicipi
uz pductiuū alicª ad ex in rōe efficiētis.

Distinctio 6ª.

Deus. Utruz ds genuit filiū uolūtate
Utrum pī pducat filuz intellectu.
Utruz pī pducat filium necessitate.
Utrum pī genuerit filiuz natura.

Distinctio 7ª.

Potētia. Utꝛ i diuis sit poñ gnandi.
Utꝛ potētia generādi i diuis dicat q̄d aut
aliquid.
Utruz potētia generādi sit in filio.
Utrum in diuis sint plures filii.

Distinctio 8ª.

Distinctio. Utꝛ i diuis possit eē distinctio
Utruz i diuis sit aliqua non idētitas ante
omnē distinctionez.
Utꝛ due pfectōes distinguātur ex natura
rei. s. distinctōe ab aia non fabricata.
Utꝛ pfectiōes in deo distinguātur ꝑ rōem
ab aia fabricatam.
Utꝛ omēs ille pfectōes que sūt in deo pos
sūt eē una res. supposita aliqª nō idētitate.
uel distinctione ex natura rei inter illas.
Utꝛ unitas entis possit saluari in deo cū
distinctōe formali istaꝛ pfectionuz.
Utruz ista distinctio attributoꝛ possit sta
re cuz summa simplicitate.

Distinctio 9ª.

Generacō filii. Utꝛ gnatio filii sit eēna.
Utruz ds sit simpl'r immutabilis.
Utruz aliqua creatura sit immutabilis
Utrum ds pducat res naturali necessitate.

Distinctio 10ª.

Spiritus. Utruz diuia uoluntas sit
principiuz pductiuū spūs sancti.
Utꝛ eēnª diuia sit formal' ēinª spiracōis actie
Utrū diuia eēntia spiret aut spiretur.
Utruz spūs sanctiª sit amoꝛ spiratus.

Distinctio 11ª.

Spūs scūs. Utꝛ spūs scūs pcedat a pīe
⁊ filio.
Utruz spūs scūs si non pcederet a filio dis
tingueretur ab eo.
Utꝛ spiratio actia differat real'r a pīnitate
Utꝛ spiratio actia sit constitutia psone.

Distinctio 12ª.

Principiuz. Utrum pī ⁊ filiª sint unū
principium spūs sancti.
Utruz pī eternus prius origie pducat uel
spiret spm̄ sanctuz q̄ filius.

Distinctio 13ª.

Ordo nature. Utruz sit ordo nature.
Utruz ordo origis sit prior ordie nature.

Distinctio 14ª. 15ª. ⁊. 16ª

Ordo eēntial'. Utꝛ i diuis sit ordo eēntial'
Utꝛ in diuis sit ordo accētalis.
Utrū quales ordinē hōt aliqua ubi distin/
gūtur ꝑ eē, tales hēant ubi distinguūt ꝑ rōes
Ordiata. Utꝛ in eēntial'r ordinatis ⁊
real'r distictis p diuinā potentiā prius pos
sit fieri sine posteriori.

Distinctio 17ª.

Caritas. Utrū ncē sit ponē caritatē creatā
Utruz caritas infusa sit necessaria racō ac/
ceptandi illud in quo est passiue.
Utruz caritas acq̄sita in nobis sit pꝛicipiū
pductiuū alicuiª actus meritoꝛii.
Utrum caritas sit i nobis pꝛicipiuz pducti
uuz alicuius actus.

de caritate
in se

Distinctio 18ª.

Utrū caritas sit augmētabil' in sua natura.
Utrum augmētuz caritatis fiat p gdus.

Distinctio 19ª.

Utꝛ caritas sit augmētabilis in infinitum.
Utrū caritas possit diminui i infinitum.

Distinctio.20ª.

Utruz inter psōas diuinas sit sūma equalitas
Utrū psone diuine sint equales in potētia.

Distinctio.21ª.

Circūincessio. Utrū psone diuine sint ꝑse inuicem ꝑ circūincessionē.
Utrū dictio exclusiua repugnet diuinis.

Distinctio.22ª.

Nomē. Utꝛ plura noia sit ēo attribuēda
Utruz oia noia diuina sint sinonima.

Distinctio.23ª.

Persona. Utrū psō sit nom̄ pme intencōis.
Utrum psona sit scēa intentio.
Utꝛ psō dicat uniuoce ō trib⁹ suppositis dis
Utrum psona sit ad se uel ad aliud.

Distinctio.24ª.ꝛ.25ª.

Nūerus. Utrū in ēo sit formal'r nūs.
Utꝛ in deo sit formal'r unitas.
Utrum unitas sit intranea nūo.
Utrum nūerus hēat aliquam unitatez.

Distinctio.26ª.

Suppositū. Utrū in diuis sit aliqd̄ suppo situm absolutum.
Utꝛ i diuis sit aliqd̄ absolutū indiuiduuz.
Utꝛ psō diuia fōzal'r ꝓstituat ꝑ absolutā.
Utꝛ psō diuie ꝓstituant ꝑ ꝓpetates relatias

Distinctio 27ª.

Ybus. Utꝛ uerbū nūm sit actual' noticia.
Utꝛ uerbū diuinū sit actualis noticia.
Utꝛ uerbū ꝑ eandem rōem formalem dica tur de deo ꝛ creatura.
Utrū in diuis sit uerbum eēntiale.

Distinctio 28ª.

Ingenitus. Utruz ingenitū aut inascibi le sint ꝓpetates patris.
Utꝛ igenitū ꝛ inascibile sit ꝓpetates pris
Utꝛ igenitū ꝛ inascibi/ ꝓstutie.
litas sint extrema oppōnis priuatiue.
Utꝛ igenitū ꝛ inascibile sint extrēa ꝗdcōis.

Distinctio 29ª.

Relatio. Utrum relatio sit aliquid.
Utrum r'o differat real'r a fūdamento.
Utꝛ r'o poterit fundari in relacōe.
Utꝛ relatio possit ēmiari ad relationē.
Utꝛ r'o icludat i suo ꝛceptu q̄ddᵗᵘᵒ ēinuz.
Utꝛ r'o aliqua possit eē sine ēmino.
Utrum r'ones causent in creaturis.
Utꝛ ōs possit facē extrēa r'onis sñ r'one
Utꝛ sp̄ inascatur r'o eiusd̄ rōis int̄ extrēa
eiusdem rōnis ingēitum eiusdez rōis.

Distinctio.30ª.

R'o. U.necessario sit ponē in ēo r'ones rōis ad creaturā que ex tpe ōnoient ipz ōm
Utꝛ nēce sit ponere in deo r'ones reales ꝛ actuales ad creaturam.
U.respcūs fūdam̄tales sit in ēo ad ēaturā
Utrum i deo sit respectus aptitudinalis.

Distinctio.31ª.

Utruz r'ones cōes sint formal'r in deo.

Distinctio.32ª.

Actio. U.i diuis sit aliqª actio ō gñe actōis
Utꝛ in diuis sint actiōes ēmanētes.
Utꝛ pr ꝛ filius diligant se spū sancto.
Utrum pr sit sapiens sapientia genita.
Utꝛ pater ꝛ filiᵒ ꝛ spūs scūs dicāt uerbo.
U.actᵒ dicēdi i diuis ꝑcedat actū intelligēdi
Utꝛ actus spirādi ꝑcedat actū uolendi.

Distinctio.33ª.

Proprietas. Utꝛ ꝓpꝛietas relatia ꝛ eēnª distinguant ꝑ rōem ab aia fabricatam.
Utrū eēntia ꝛ ꝓpꝛietas distinguātur ꝑ rōez formalem nō fabricatā ab intellectu. // de tōmbog dei ad pnt
Utꝛ r'o ultiate abstracta ꝑdicet ō eēnª diuis
Utꝛ psō ꝛ eēnª distinguant ex natura rei.
Utꝛ ēnitas reꝛ possit stare cū unitate reali

Distinctio.34ª.ꝛ.35ª.

Perfectio simpl'r Utꝛ intellcūs.uolūtas. potētia ꝛ talia.sint pfcōes simpl'r in ⊕. Et bz.12.articulos q̄ p ordinē declarātur.ut pz

Distinctio.36ª.

Itellectᵒ. Utꝛ in deo sit itellectᵒ formal'r
Utrum intellectᵒ agēs ꝛ possibilis in deo realiter distinguātur.
Utꝛ eēntia sit obiectū ꝑmuz itellcūs diuini de mettū diuino
Utrum intellcūs diuinᵒ intelligat omnia.
Utrum ōs intelligat infinita actual'r.

Distinctio.37ª.

Deᵒ. Utꝛ ōs sit ubiqz. U.ōs sit in oi tpe ō
Distinctio 38ª.ꝛ.39ª.

U.ōs hēat certā noticiā ō futuris ꝓtigētibᵒ
Utrū in futuris ꝓtingētibus actus uolūta tis diuie ꝑcedat actum intellectus. de
Utꝛ cum infallibilitate diuine scie.poterit stare mutabilitas ꝓtingentium.
U.futura ꝓtigenᵗ uerritate hēant ordinata.

Distinctio.40ª.ꝛ.41ª.

Predestinatio. Utrus pdestinacō sit eēna.
Utr. ōs poterit pdestinatū nō predestinare
Utr. pscia ⁊ pdestinatio sunt idem in deo.
Utr. sit aliqua causa pdestinationis.

Distinctio. 42ª.

Quidditas. Utr. q̄dditates rer. creabiliū in potētia obiectiua hēant eē essentie.
Utrū quidditates ꝑm illud eē eēntie positū hēant esse ab eterno.
Utr. iste q̄dditates hēant eē in mēte diuīa.
Utr. mōi intrīseci sunt i potentia obiectiua
Utr. eē eēntie realr differat ab eē exñtie
Utr. ad ueritatē ꝓpōnis req̄ratur entitas finor.

Distinctio. xliii.

Utr. ōs possit aliqd impossibile facere.
U. incōpossibilitas rei fiēde sūat ex pre dei.
Utr. ōs possit facē aliqd qd iplicat ꝯdcōem
Utr. ōs possit facē q̄cq̄d ñ includit ꝯdcōez.
Utr. i diuis pō uolitia ⁊ executia distiguāt
Utr. potēa absoluta ⁊ ordiata distiguant
Utr. ōs ꝓcurrat i oī effectu cāe ꝛe efficiētis.
Utrum ōs possit supplere uicem cuiuscūq̄ cause scōe efficiētis.
Utr. i spēbus uniuersi sit pcessus i infitus
Utr. ōs potit pducē aliqd actualr infitum

Distinctio 44ª. ⁊ 45ª.

Regula. Utr. uolūtas diuīa sit prima regula oium ꝓtingentiuz.
U. dia uolūa aliqd possit ꝑ piudicatū a rōe
U. uolūtas signi ⁊ bñplacti i ōo distiguāt
Utr. i actib⁹ moralib⁹ itellectus pcedat uoluntatem.
Utr. uolūtas creata teneat se ꝓformare uoluntati diuie in mō uolendi uel uolito.

Distinctio. 46ª.

Uolitū. Utr. uolūtas diuia pducat obiecta in eē uolito.
Utr. itellcūs diuin⁹ pducat obiecta sua in eē cognito.
Utr. intellcūs diuin⁹ pducat q̄dditates in eē intelligibili.
Utr. pductō rer. i eē intellecto sit por gña/cōe ꝓbi i diuis

Distinctio 47ª.

Idea. Utr. ydee sunt i mēte diuina.
Utr. ydee sunt in potentia obiectiua.
Utruz ydee sunt in rer. natura.
Utr. ydee hēant eē in aia siue ulia.

Distinctio 48ª.

Scia speculatia. Utr. ōs hēat in se forialr scias speculatiuā.
Utruz in deo sit scia practica.
U. pctica ⁊ speculatiua sit ōie eēntiales scie.
Utr. eaō scia possit eē pctica ⁊ spe⁹ eaō spi.

Deo gias laus honorqz potestas impiuz in secula seculor.

Aquest [illegible] magn[illegible]
[illegible]
costa lo prim franser en primera compra pel .ff. de illuminar etiquias .ob. ff. Sm. y. tt. .ob. ff. en lany .1578. a .ob. de [illegible]

Quid mihi pallere ea facere mihi opus est me abstinere et ea sunt habere impedire
Petitio/ut fit licitum sine ad detrimento in quod emolumentum ad alius detriment alii

Quinto decimo Justinus de matrimonio Si ego et mulier decem jurisdictione pro mutuo consensu fiberunt pignus ad hoc, sup
ordo quod bonum non differre debeat

Item nemo [illegible] bigamus / bimenus sumptus secundum quod [illegible] sed si sit sumptus
non ego et progressus sunt pabulo et mosse [illegible] dominus [illegible] si [illegible] sumptus
et non manifest. quod non fuerunt [illegible] et [illegible] corpore si [illegible] Jurisperitus et transitorie

Augustinus ad Azelinum [illegible] melius animo gerimus. aut ore promamus. aut calamo exprimamus
nisi quod ut deo gratias agamus. ut in bremus. ut agi studiosius possit :—

Domino Stephano phie
Stephano Joseph
canonico de Philippus
de primo primo fratris
deg. ente petri [illegible]
bitredam sup bonis phi
phi. oras
derby pnts anth o linde
logica soon cum passibus fratris
Petrus bonus

75-97